

CrelanCo c.v.

Sylvain Dupuislaan 251, 1070 Brussel, België
BTW BE 0403.263.840 - RPR Brussel

AANVULLING nr. 2 van 18/02/2020] op het prospectus voor het openbaar aanbod van coöperatieve aandelen van 02/07/2019

Deze Aanvulling nr. 2 wordt gepubliceerd omwille van het feit dat Crelan-groep en AXA-groep op 24 oktober 2019 een akkoord gesloten hebben over de overname van AXA Bank Belgium door Crelan-groep. Het afronden van deze transactie is afhankelijk van de goedkeuring door de toezichhouders en wordt verwacht in het tweede trimester van 2020.

Deze Aanvulling nr. 2 bevat een beschrijving van de impact van deze overname op de Crelan-groep en op CrelanCo CV, alsmede een beschrijving van de impact op de coöperanten van CrelanCo CV.

De publicatie van deze Aanvulling nr. 2 geeft een intrekingsrecht aan personen die aandelen van CrelanCo onderschreven hebben sinds 24/10/2019 tot de datum van huidige Aanvulling nr. 2.

Deze **Aanvulling nr. 2** werd goedgekeurd op 18/02/2020 door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA) overeenkomstig artikel 34 van de Wet van 16 juni 2006 betreffende de openbare aanbidding van beleggingsinstrumenten en de toelating van beleggingsinstrumenten tot de verhandeling op een gereguleerde markt (Prospectuswet).

De goedkeuring door de FSMA houdt geen beoordeling in van de opportuniteit en de kwaliteit van de verrichting, noch van de toestand van de persoon die ze verwezenlijkt.

Deze Aanvulling nr. 2 is onlosmakelijk verbonden met het Prospectus voor het openbaar aanbod van coöperatieve aandelen dat door de FSMA op 02/07/2019 goedgekeurd werd en de (eerste) Aanvulling van 17/07/2019 op dit prospectus. De drie documenten moeten in samenhang gelezen worden.

Het Prospectus en beide Aanvullingen zijn beschikbaar in de CRELAN-agentschappen en op de website www.crelan.be, zowel in het Nederlands als in het Frans.

1. Algemeenheden

Deze Aanvulling nr. 2 heeft tot doel de belegger in te lichten over het feit dat Crelan-groep en AXA-groep op 24 oktober 2019 een overeenkomst gesloten hebben over de overname van AXA Bank Belgium door Crelan-groep in het kader van een strategisch langetermijnpartnerschap waardoor schade- en schuldsaldoverzekeringsproducten in de netwerken van Crelan en AXA Bank Belgium op de markt zullen worden gebracht. Het strategisch partnerschap gaat gepaard met een strategische investering van 90 miljoen euro door AXA-groep in Crelan-groep.

De Raad van Bestuur van CrelanCo is van mening dat de overname van AXA Bank Belgium een unieke strategische kans voor Crelan vormt, die met name de Crelan Groep in de toekomst zal versterken (in het bijzonder door de bundeling van IT-investeringen) en de dienstverlening aan de klanten zal verbeteren. De Raad van Bestuur van CrelanCo heeft besloten om door te gaan met de voorgestelde overname na een gedetailleerde evaluatie van de opportuniteit en het financiële evenwicht van de transactie.

AXA Groep is een wereldspeler op vlak van verzekeringen en vermogensbeheer met 171.000 medewerkers ten dienste van 105 miljoen klanten in 61 landen. In 2018 bedroeg het zakencijfer in IFRS 102,9 miljard euro en het operationeel resultaat 6,2 miljard euro. Op 31 december 2018 had AXA 1.424 miljard euro vermogen onder beheer.

AXA Belgium is een Belgische verzekeringsonderneming met ongeveer 3.200 makelaars en 3.500 medewerkers die hun expertise ten dienste stellen van 2,9 miljoen klanten om flexibele verzekeringsproducten aan te bieden die aangepast zijn aan hun reële behoeften. Als verzekeraar is AXA Belgium ook een cruciale speler op het vlak van preventie. Bescherming zit in haar DNA, wat iedere dag opnieuw blijkt uit de omvangrijke investeringen in het onderzoek naar en de sensibilisering voor risico's. In 2018 behaalde AXA Belgium een omzet van 3,1 miljard EUR en een bedrijfsresultaat van 396 miljoen EUR.

AXA Bank Belgium is de zesde Belgische bank volgens activa (27 miljard euro, waarvan 20 miljard euro leningen aan de klanten). Ze biedt een gamma van bankproducten voor particulieren en kredieten aan bijna 860 000 klanten aan. Het betreft vooral leningen, beleggingsoplossingen, courante banktransacties en depositorekeningen. Op 1 januari 2019 had de bank 790 personeelsleden in dienst en verdeelde ze haar producten via een netwerk van 550 bankagentschappen doorheen België.

De effectieve uitvoering van deze transactie is afhankelijk van de goedkeuring door de toezichthoudende overheden, waaronder de Europese Centrale de Bank, de Nationale Bank van België, de Banque de France en de Belgische Mededingingsautoriteit, en wordt verwacht voor eind juni 2020.

De transactie gebeurt meer bepaald op de volgende wijze.

CrelanCo betaalt 620 miljoen euro aan AXA SA (moedermaatschappij in Frankrijk) voor 100% van de aandelen van AXA Bank Belgium.

CrelanCo en Crelan NV verkopen op hun beurt 100% van hun aandelen van Crelan Insurance NV (de verzekeringsmaatschappij van Crelan Groep die voornamelijk schuldsaldoverzekeringen gekoppeld aan kredieten verkoopt) aan AXA Belgium voor een bedrag van 80 miljoen euro.

Op die manier zal er maar een bedrag van 540 miljoen euro cash overgedragen worden met beschikbare liquiditeiten.

AXA Belgium zal een kapitaalverhoging ten belope van 60 miljoen euro onderschrijven bij AXA Bank Belgium en een kapitaalverhoging ten belope van 30 miljoen euro bij Crelan NV, wat overeenstemt met een totale kapitaalverhoging van 90 miljoen euro voor Crelan Groep.

Deze kapitaalverhoging zal gebeuren met uitgifte van nieuwe gewone aandelen die 9,9% van het kapitaal van AXA Bank Belgium en 9,9% van het kapitaal van Crelan NV zullen vertegenwoordigen.

Crelan NV zal op die manier een "institutionele" investeerder hebben in haar aandeelhouderschap.

CrelanCo CV blijft aandeelhouder voor 90,1% van Crelan NV en zal ook voor 90,1% aandeelhouder zijn van AXA Bank Belgium.

Crelan heeft ook een distributieakkoord op lange termijn gesloten voor de verkoop van AXA schade- en schuldsaldoverzekeringen via haar netwerken.

Na de closing (= effectieve uitvoering van het akkoord met AXA) zal Crelan zijn IT-integratie- en migratieplan doorvoeren, met een verwachte looptijd van 24 maanden, na afloop waarvan AXA Bank Belgium desgevallend zou kunnen fuseren met Crelan SA. Alle activiteiten worden dan uitgevoerd onder de merknaam Crelan.

In eerste instantie zal er voor de klanten weinig veranderen en blijven beide banken naast elkaar bestaan. Dit moet toelaten om de producten en de processen van beide banken op elkaar af te stemmen om vervolgens vlot alle klanten en kantoren via één uniform systeem te ondersteunen.

Door de overname van AXA Bank Belgium zal Crelan Groep verdubbelen qua omvang.

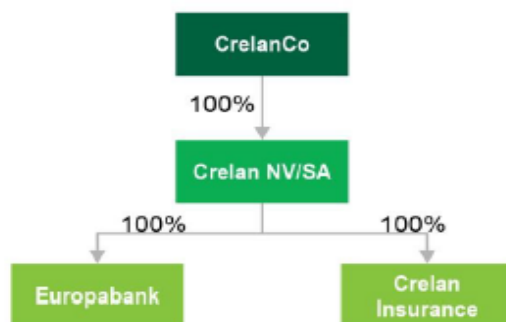
Onderstaande tabel bevat enkele kerncijfers van beide entiteiten :

	31/12/2018		30/06/2019	
	Crelan	Axa Bank Belgium	Crelan	Axa Bank Belgium
Mio EUR				
Balanstotaal	20.445	26.952	21.289	28.544
Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	18.329	22.817	18.548	23.625
Deposito's	17.210	18.190	17.910	18.813
Eigen vermogen	1.167	1.145	1.154	1.144
Resultaat	65,8	45	19	19

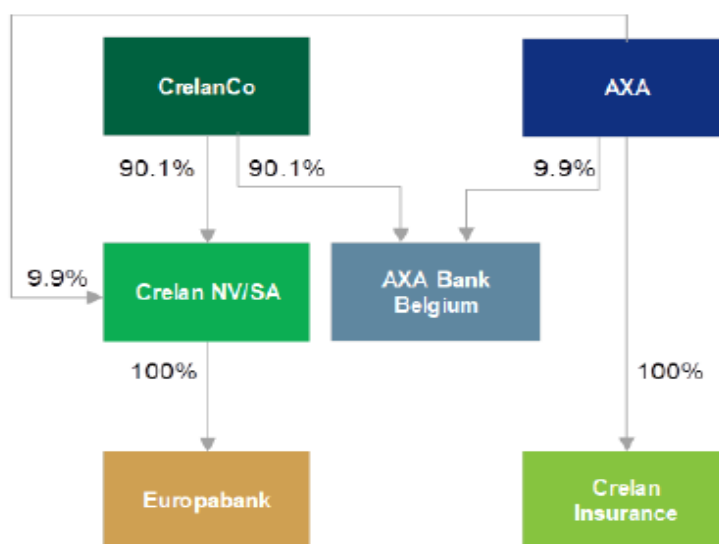
N.B. De cijfers op 31/12/2018 werden geauditeerd. De cijfers op 30/06/2019 werden niet geauditeerd.

Onderstaande schema's schetsen de huidige structuur van Crelan Groep en de structuur na closing (= effectieve uitvoering van het akkoord met AXA).

Huidige structuur Crelan Groep

Structuur na closing

In een concurrentiële en geconsolideerde Belgische markt is de Raad van Bestuur van CrelanCo van mening dat de voorgestelde overname vergezeld van een industrieel plan ter verhoging van de inkomsten uit de samenwerking met een verzekeringsonderneming dankzij een distributieakkoord op lange termijn met een wereldwijd bekende speler (AXA), en ter optimalisering van de kosten, een realistische strategische manier voor Crelan is om snel een sterkere positie te verwerven waarbij schaalvoordelen een belangrijke ondersteuning zullen geven voor een betere rendabiliteit en klantenservice.

Op vele vlakken is AXA Bank Belgium een getrouwe kopie van Crelan : aantal kantoren, exclusief netwerk van zelfstandige bankagenten, sterk overwicht Vlaamse kantoren en klanten, prioritaire aandacht voor de retailmarkt, vergelijkbaar productaanbod.

Dit betekent dat het business model achter de vooropgestelde overname gericht is op vermijden van redundanties op alle niveaus, efficiëntieverhogingen, schaalvoordelen en besparingen. Dergelijke oefening kan ook gepaard gaan met een relevant sociaal plan.

Complementariteit bestaat wel dankzij de specifieke competentie van Crelan op het vlak van KMO's en landbouw. Via het bestaande commercieel potentieel van AXA Bank Belgium zal het overzetten van de Crelan-aanpak naar AXA toelaten de focus op retail en hypothecaire kredieten gestaag te doen afnemen.

2. Intrekkingsrecht

Personen die aandelen van CrelanCo onderschreven hebben vanaf 24/10/2019 (datum akkoord met AXA) tot de datum van huidige Aanvulling nr. 2 zullen het recht hebben om hun onderschrijving in te trekken gedurende een termijn van twee werkdagen na de publicatie van deze Aanvulling nr. 2.

Personen die zich in deze situatie bevinden en hun onderschrijving wensen in te trekken, dienen zich tot het agentschap te wenden waar zij de aandelen onderschreven en daar de overdracht van hun aandelen te vragen.

Personen die aandelen van CrelanCo onderschreven hebben via myCrelan (internetbankingsysteem van Crelan) kunnen via myCrelan een bericht sturen naar hun agentschap (zie rubriek "Contacteer ons" in myCrelan) met hun aanvraag tot intrekking en overdracht van hun aandelen.

3. Aanpassing van het prospectus van 2/07/2019

Als gevolg van de hierboven beschreven situatie wordt het prospectus van 2/07/2019 als volgt gewijzigd :

- Sectie D.1 van de Samenvatting (p. 18) wordt door onderstaande tekst vervangen :

D.1	<p><i>Kerngegevens over de voornaamste risico's die specifiek zijn voor de uitgevende instelling of de sector</i></p> <p>De CV CrelanCo is van oordeel dat de volgende elementen de belangrijkste risico's zijn die voor haar specifiek zijn :</p> <ul style="list-style-type: none">➤ het kredietrisico, d.i. het risico dat de uitgever door zijn eigen schuldenaars niet wordt terugbetaald, rekening houdend met de concentratiedimensies van de kredietportefeuille, in het bijzonder wat hypothecair krediet betreft;➤ het marktrisico, d.i. het risico dat de uitgever verliezen lijdt ten gevolge van een ongunstige evolutie van de markten, in het bijzonder in het kader van een scenario met een stijging van de renteniveaus;➤ het liquiditeitsrisico, d.i. het risico van een slechte inschatting door de uitgever van zijn liquiditeitsbehoeften om zijn verplichtingen te kunnen naleven of het feit dat hij moeilijk liquiditeiten op de markten kan vinden omwille van een economische crisis of een uitzonderlijke situatie; gezien het hoge volume aan spaardeposito's op de balans van Crelan, een belangrijke bron van liquiditeitsrisico is het risico dat een groot deel van de cliënteel op een gegeven moment de terugbetaling zou vragen van haar deposito's;➤ het operationele risico, d.i. het risico dat verband houdt met de goede interne werking van de uitgever en haar bekwaamheid om aan externe gebeurtenissen het hoofd te kunnen bieden;➤ de structuur van het aandeelhouderschap van de NV Crelan met CrelanCo als hoofdaandeelhouder ten belope van 99,99%. Houders van coöperatieve aandelen van CrelanCo zijn samen indirect voor 99,99% aandeelhouder van Crelan NV, en dus ook onderhevig aan de risico's eigen aan Crelan NV en haar dochtervennootschappen; dit betekent dat indien bijkomend kapitaal vereist zou zijn, dit rechtstreeks of onrechtstreeks ten laste van de huidige aandeelhouders zou komen;➤ het bestaan van een federatie van kredietinstellingen tussen CrelanCo en de NV Crelan die een hoofdelijkheid tussen deze twee vennootschappen met zich meebrengt ten aanzien van hun verbintenissen;➤ het regulatorisch risico, d.i. de risico's verbonden aan wijzigingen in de wet- en regelgeving die van toepassing is op de uitgever en op de banksector, alsmede het risico dat bepaalde reglementeringen niet zouden worden gerespecteerd;➤ het risico met betrekking tot de evolutie naar digitalisering waaraan Crelan zich moet aanpassen;➤ een specifieke risicofactor in 2020 is de Brexit;➤ het risico verbonden aan de verzekeringsactiviteiten;➤ het strategische risico in verband met externe groei van Crelan;
------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ potentiële risico's bij de overname van AXA Bank Belgium : de overname van Axa Bank Belgium verhoogt de druk op de solvabiliteit (noodzaak om een toereikende solvabiliteitsratio aan te houden om aan de wettelijke vereisten te voldoen en noodzaak om extra coöperatief kapitaal te halen) en brengt risico's met zich mee op het vlak van de rentabiliteit en de mogelijkheid om dividenden uit te keren in overeenstemming met de verwachtingen van de coöperanten, gezien de hoge integratiekosten en de engagementen van Crelan in verband met de dividenden en bijkomende betaling die aan AXA Belgium toekomen, alsmede de uitoefenprijs van de call-optie met een premie van 10 miljoen euro die Crelan Groep zal moeten betalen om de participatie van AXA Belgium terug te kopen. Voor de coöperanten bestaat ook het risico dat de Raad van Bestuur van CrelanCo gedurende een min of meer lange periode weigert om de aandelen van de coöperanten terug te betalen om het eigen vermogen van CrelanCo te versterken; ➤ het risico in verband met de voltooiing van de transactie.
--	--

- sectie E.2a van de Samenvatting (p. 19) zoals aangepast door de (eerste) Aanvulling van 17/07/2019 wordt door onderstaande tekst vervangen :

E.2a.	<p style="text-align: center;"><i>Redenen voor de aanbieder, bestemming van de opbrengsten, geraamde nettoopbrengsten</i></p> <p>CrelanCo biedt het publiek de mogelijkheid aan coöperatieve aandelen te verwerven ten einde zijn eigen vermogen en zijn financiële draagkracht te versterken in overeenstemming met de reglementering op het eigen vermogen van de kredietinstellingen.</p> <p>De uitgifte van coöperatieve aandelen is ook belangrijk voor CrelanCo om haar aandeelhouderschap te stabiliseren en de uittreding van coöperanten te compenseren door de toetreding van nieuwe coöperanten.</p> <p>Daarnaast wil CrelanCo coöperatief kapitaal blijven ophalen om haar solvabiliteit op een goed niveau te houden ook na de overname van AXA Bank Belgium door Crelan Groep.</p>
--------------	--

- sectie 2.1. met de Algemeenheden in verband met de risicofactoren (p. 22), derde paragraaf met de risico's verbonden aan de uitgever, wordt door onderstaande tekst vervangen :

	<p>Ten tweede gaat het om risico's verbonden aan de uitgever, met name :</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ het kredietrisico, d.i. het risico dat de uitgever door zijn eigen schuldenaars niet wordt terugbetaald, rekening houdend met de concentratiedimensies van de kredietportefeuille, in het bijzonder wat hypothecair krediet betreft; ➤ het marktrisico, d.i. het risico dat de uitgever verliezen lijdt ten gevolge van een ongunstige evolutie van de markten, in het bijzonder in het kader van een scenario met een stijging van de renteniveaus; ➤ het liquiditeitsrisico, d.i. het risico van een slechte inschatting door de uitgever van zijn liquiditeitsbehoeften om zijn verplichtingen te kunnen naleven of het feit dat hij moeilijk liquiditeiten op de markten kan vinden omwille van een economische crisis of een uitzonderlijke situatie; gezien het hoge volume aan spaardeposito's op de balans van Crelan, een belangrijke bron van liquiditeitsrisico is het risico dat een groot deel van de cliënteel op een gegeven moment de terugbetaling zou vragen van haar deposito's; ➤ het operationele risico, d.i. het risico dat verband houdt met de goede interne werking van Crelan en haar bekwaamheid om aan externe gebeurtenissen het hoofd te kunnen bieden; ➤ de structuur van het aandeelhouderschap van de NV Crelan met CrelanCo als hoofdaandeelhouder ten belope van 99,99%. Houders van coöperatieve aandelen van CrelanCo zijn samen indirect voor 99,99% aandeelhouder van Crelan NV, en dus ook onderhevig aan de risico's eigen aan Crelan NV en haar dochtervennootschappen; dit betekent dat indien bijkomend
--	---

kapitaal vereist zou zijn, dit rechtstreeks of onrechtstreeks ten laste van de huidige aandeelhouders zou komen;

- het bestaan van een federatie van kredietinstellingen tussen CrelanCo en de NV Crelan die een hoofdelijkheid tussen deze twee vennootschappen met zich meebrengt ten aanzien van hun verbintenissen;
- het regulatorisch risico, d.i. de risico's verbonden aan wijzigingen in de wet- en regelgeving die van toepassing is op de uitgever en op de banksector, alsmede het risico dat bepaalde reglementeringen niet zouden worden gerespecteerd;
- het risico met betrekking tot de evolutie naar digitalisering waaraan Crelan zich moet aanpassen;
- een specifieke risicofactor in 2020 is de Brexit;
- het risico verbonden aan de verzekeringsactiviteiten;
- het strategische risico in verband met externe groei van Crelan;
- potentiële risico's bij de overname van AXA Bank Belgium : de overname van Axa Bank Belgium verhoogt de druk op de solvabiliteit (noodzaak om een toereikende solvabiliteitsratio aan te houden om aan de wettelijke vereisten te voldoen en noodzaak om extra coöperatief kapitaal te halen) en brengt risico's met zich mee op het vlak van de rentabiliteit en de mogelijkheid om dividenden uit te keren in overeenstemming met de verwachtingen van de coöperanten, gezien de hoge integratiekosten en de engagementen van Crelan in verband met de dividenden en bijkomende betaling die aan AXA Belgium toekomen, alsmede de uitoefenprijs van de call-optie met een premie van 10 miljoen euro die Crelan Groep zal moeten betalen om de participatie van AXA terug te kopen. Voor de coöperanten bestaat ook het risico dat de Raad van Bestuur van CrelanCo gedurende een min of meer lange periode weigert om de aandelen van de coöperanten terug te betalen om het eigen vermogen van CrelanCo te versterken;
- het risico in verband met de voltooiing van de transactie.

- sectie 2.3. met betrekking tot de Risicofactoren eigen aan de uitgever wordt vervolledigd door een nieuwe sectie 2.3.13. :

2.3.13. Potentiële risico's bij de overname van AXA Bank Belgium

Solvabiliteitsrisico's

Op 30/09/2019 bedraagt de solvabiliteitsratio van Crelan 19,29% (CET1). De pro forma CET1-ratio na overname bedraagt ongeveer 15%. Deze daling is het gevolg van een aanzienlijke toename van de omvang van de bank (van 21 miljard euro naar 49 miljard euro na acquisitie van AXA Bank).

De activa van de bank na overname in verhouding tot het risico zullen namelijk verdubbelen, terwijl het eigen vermogen op het moment van de fusie alleen dat van Crelan zal zijn, gecorrigeerd door enkele boekhoudkundige posten voor overnames. De solvabiliteitsratio (eigen vermogen / risicogewogen activa) zal naar verwachting van de Raad van Bestuur van Crelan dalen tot circa 15%.

De bedoeling van CrelanCo bestaat erin om haar eigen coöperatief kapitaal met 340 miljoen euro te verhogen tot 2023 om haar CET 1-ratio op het niveau van 15% te handhaven (zie ook sectie 4.19).

Een of meerdere kapitaalverhoging(en) van Crelan NV (onderschreven door CrelanCo CV) zijn voorzien als gevolg van de verhoging van het kapitaal van CrelanCo.

De Raden van Bestuur van Crelan NV en van CrelanCo CV hebben een CET1-ratio van 15% als objectief vastgelegd voor de geconsolideerde groep.

De Europese Centrale Bank (ECB) zal zich moeten uitspreken over de kapitaaltoereikendheid van Crelan in functie van de eigen beoordelingscriteria. Het risico bestaat dus dat de ECB bepaalde eisen stelt voor de verschillende categorieën van bancaire eigen vermogen. In het geval dat de eisen hoger zijn dan het solvabiliteitsniveau van 15% zoals vastgelegd door de Raden van Bestuur of indien bepaalde categorieën van bancaire eigen vermogen verworpen worden, zal Crelan de parameters van de transactie moeten herzien, eventueel een beroep op extra kapitaal moeten doen of de voorgestelde transactie mogelijk niet voltooien. Indien Crelan een beroep zou doen op aanvullend kapitaal, bestaat het risico dat de coöperanten een lager dividend ontvangen indien de netto uitkeerbare resultaten niet dienovereenkomstig zouden evolueren en de behaalde resultaten dus over een groter aantal coöperanten zouden worden verdeeld. Voor de coöperanten bestaat ook het risico

dat de Raad van Bestuur van CrelanCo gedurende een min of meer lange periode weigert om de aandelen van de coöperanten terug te betalen om het eigen vermogen van CrelanCo te versterken.

Daarnaast kunnen ook nieuwe reglementaire eisen opgelegd worden inzake het eigen vermogen, in het bijzonder in het kader van de MREL (Minimum Requirement for Own Funds and Eligible Liabilities) en het opmaken van afwikkelingsplannen door de afwikkelingsautoriteit van de banksector.

Ook in dit geval zal Crelan potentieel beroep moeten doen op bijkomend kapitaal. Er valt wel op te merken dat het in dit bijzonder geval mogelijk zal zijn om het eigen vermogen te verhogen via de uitgifte van achtergestelde leningen.

Opgemerkt zij dat dit proces enige tijd in beslag kan nemen en dat de toezichthoudende autoriteiten de actieplannen die eventueel moeten worden uitgevoerd, nauwlettend in de gaten zullen houden.

Indien dergelijke uitgiftes nodig zouden blijken, dan zullen zij moeten worden vergoed en zullen zij een impact hebben op de resultaten die beschikbaar zijn voor de uitkering van dividenden.

De ECB zal zich ook moeten uitspreken over de bijdrage van de investering van AXA Belgium aan het reglementaire kapitaal van Crelan, die ongeveer 0,6% van de CET1-ratio van Crelan zou moeten vertegenwoordigen. Het risico bestaat echter dat de door AXA Belgium geplande investering niet in aanmerking komt voor een reglementaire classificatie waardoor deze niet kan worden meegenomen in de berekening van de CET1-ratio van Crelan. In dat geval zou Crelan bepaalde aanpassingen moeten doorvoeren in de aandeelhoudersovereenkomst die met AXA Belgium moet worden gesloten of een beroep moeten doen op alternatief kapitaal.

Er dient opgemerkt te worden dat CrelanCo, als aandeelhouder van Crelan SA en AXA Bank Belgium NV, op grond van de aandeelhoudersovereenkomst, gehouden kan worden jaarlijks een bedrag aan AXA Belgium te betalen op basis van haar eigen inkomsten en rekening houdend met de lasten voortkomend uit de coöperatieve dividenden die ze aan de coöperanten betaalt. Dit extra bedrag zou alleen kunnen worden toegekend als CrelanCo in dat jaar een dividend uitkeert aan haar coöperanten. De exacte modaliteiten van deze voorwaarde maken nog het voorwerp uit van besprekingen tussen partijen. In dit geval zal de betaling van het bedrag aan AXA Belgium leiden tot een vermindering van het gereserveerde resultaat (zelf rechtstreeks afhankelijk van de overname van AXA Bank Belgium en haar integratie). Elke vermindering van het gereserveerde resultaat (waarin de resultaten van Crelan en AXA Bank België zijn opgenomen) leidt tot een mechanische vermindering van de solvabiliteitsratio's. Met dit effect wordt rekening gehouden in het financiële plan, waarin ook het bijdragende effect van de resultaten/dividenden van AXA Bank België is opgenomen, waarvan CrelanCo 90,1% zal ontvangen.

De details met betrekking tot het toewijzingsmechanisme en de bepaling van het bedrag aan AXA Belgium worden toegelicht in sectie 4.19.

Indien de Groep Crelan er niet in zou slagen de nodige middelen bij de geïdentificeerde investeerders aan te trekken, waaronder met name de coöperanten van CrelanCo, zou Crelan overwegen andere investeerders, mogelijks institutionele investeerders, te benaderen. In een dergelijke situatie zal het resultaat over meer aandeelhouders moeten worden verdeeld.

Indien de Groep Crelan er niet in slaagt de nodige middelen bij de coöperanten of zelfs bij institutionele beleggers aan te trekken, zou de Groep Crelan andere maatregelen moeten overwegen om zijn solvabiliteitsratio op het door haar beoogde niveau of op het door de NBB opgelegde niveau te handhaven. Crelan zou bijvoorbeeld haar activiteiten kunnen verminderen (bijvoorbeeld minder krediet produceren), activiteiten die niet rendabel zijn stopzetten, een kredietportefeuille verkopen of een dochteronderneming verkopen. Een vermindering van de activiteit zou een positief effect hebben op de solvabiliteitsratio, maar zou ook kunnen leiden tot een vermindering van de gegenereerde winst en dus van de middelen die beschikbaar zijn om een dividend uit te keren aan de coöperanten.

De potentiële kosten van hierboven vermelde uitgifte van achtergestelde leningen zijn geschat in het bedrijfsplan van de overnametransactie en de pro forma geconsolideerde resultaten, beide goedgekeurd door de Raad van Bestuur van Crelan, laten een rendement op het eigen vermogen zien van tussen de 5 en 8%, wat voldoende is voor de uitbetaling van een coöperatief dividend dat gelijk is aan de voorgaande jaren, namelijk van 2,5 tot 3%. Dit is natuurlijk gebaseerd op de veronderstelling dat de door de raad van bestuur van Crelan vastgestelde doelstelling van een solvabiliteitsratio van 15% door de toezichthoudende autoriteiten wordt aanvaard, hetgeen in dit stadium nog niet is gevalideerd. Ter herinnering wordt voorzien om tegen 2023 340 miljoen euro op te halen om het CET 1-ratio van Crelan op het niveau van 15% te handhaven (zie ook sectie 4.19).

Er dient hier ook onderlijnd te worden dat het businessplan in een belangrijke toename van de rendabiliteit voorziet, zodat het eigen vermogen versterkt zal kunnen worden via de reservering van opeenvolgende winsten.

Indien de verwachte resultaten echter niet worden gerealiseerd, zijn de mogelijke gevolgen voor de coöperanten de uitkering van een lager dividend of de onmogelijkheid om in bepaalde jaren een dividend uit te keren, alsmede de coöperatieve aandelen terug te betalen en/of, voor de bank, een lagere reservering en een lagere versterking van het eigen vermogen.

Liquiditeitsrisico's

Terwijl Crelan autonoom functioneert ten opzichte van de kapitaalmarkten waarbij te allen tijde voldoende commercieel passief aanwezig is en voldoende hoogliquide activa om eventuele on-evenwichten op de balans op te vangen, heeft AXA Bank gekozen om de productie van zijn activa deels te financieren via een EMTN-programma, een covered bond programma, een programma Residential Mortgage Backed Securities (RMBS) en tenslotte via Targeted Long Term Refinancing Operations (TLTRO's of langetermijntleningen bij de ECB).

Dit biedt het voordeel van diversificatie van het passief tussen commerciële en financiële marktinstrumenten met elk hun specifieke liquiditeitskost. De kost op de kapitaalmarkten wordt deels bepaald door de rating van de uitgevende instelling.

Terwijl AXA Bank Belgium op vandaag beschikt over een A2 rating bij Moody's en A- bij Standard & Poors, dit mede als gevolg van de ondersteuning door AXA Groep, bestaat het risico dat de toekomstige fusieonderneming een lagere rating toegewezen zal krijgen met een potentiële hogere financieringskost als effect.

De pro forma simulaties van de LCR-ratio (Liquidity Coverage Requirement) leiden tot een ratio na acquisitie van 153% (na cash-betaling van de acquisitie), wat veel hoger is dan de opgelegde reglementaire norm van 100%.

Ingeval potentiële negatieve evoluties blijven bestaan (verdere daling van de rente, handhaving van een hoge kredietproductie, vertrek klanten die de fusie niet wensen, ...), zal de mogelijkheid om de productie te financieren met uitgifte van 'covered bonds' of gelijkaardige programma's het voor de geconsolideerde entiteit mogelijk maken om over de nodige liquiditeiten te beschikken om de interne triggers en reglementaire vereisten na te leven.

Rendabiliteitsrisico's

Het halen van een voldoende rendabiliteit is essentieel om een recurrente en toenemende versterking van het eigen vermogen te hebben met de reservering van een (relevant) deel van deze resultaten.

De overname van AXA Bank Belgium brengt risico's met zich mee op het vlak van de rentabiliteit en de mogelijkheid om dividenden uit te keren in overeenstemming met de verwachtingen van de coöperanten, gezien o.a. de hoge integratiekosten en de engagementen van Crelan waarvan sprake is in sectie 4.19. in verband met de dividenden en bijkomende betaling die aan AXA Belgium toekomen, alsmede de uitoefenprijs van de call-optie met een premie van 10 miljoen euro die Crelan Groep zal moeten betalen om de participatie van AXA terug te kopen.

Integratierisico's

De gedetailleerd integratieplanning en de voltooiing van de werkzaamheden die nodig zijn om de geconsolideerde entiteit op te starten op de dag van de closing (de dag van de effectieve uitvoering van het akkoord met AXA) zullen nauwkeurig moeten gedaan worden omdat ze een belangrijke factor zijn voor het succes van de integratie. Om aan de risico's van integratie en migratie tegemoet te komen is Crelan bezig met het voorbereiden van gedetailleerde plannen die rekening houden met alle aspecten van dergelijke verrichting, zijnde de documenten die geharmoniseerd moeten worden, de

processen die afgestemd moeten worden, het afstemmen van het intern beleid van beide entiteiten. Crelan wordt hiervoor bijgestaan door gespecialiseerde adviesbureaus.

Het integratiebudget werd geraamd op 175 miljoen euro, inclusief 50 miljoen euro voor de modernisering van IT-systemen. Dit budget maakt deel uit van het businessplan in verband met het acquisitieproject. Het zal voor Crelan belangrijk zijn om dit budget onder controle te houden.

In de periode tussen de closing en de juridische fusie van beide banken zal AXA Bank Belgium verder beroep kunnen doen op de ondersteunende diensten die zij vandaag vanuit de AXA-Groep geniet. Hiervoor werden tussen Crelan en AXA-Groep akkoorden (Transitional Services Agreements of TSA's) gesloten. Op die manier kan de integratie van beide banken worden voorbereid terwijl de business as usual bij AXA Bank Belgium wordt gegarandeerd door deze overeenkomsten.

Het integratieproces zou negatief kunnen worden beïnvloed indien de samenwerking met AXA in het kader van de TSA of de andere overeenkomsten die op closing zullen worden gesloten, moeilijk zou verlopen. Overeenkomstig de aandeelhoudersovereenkomst die met AXA Belgium zal worden gesloten op closing is daarnaast, in een beperkt aantal gevallen, de instemming van AXA Belgium vereist, o.a. ingeval van verrichtingen van CrelanCo of van met haar verbonden vennootschappen die een materiële negatieve impact hebben op de mogelijkheid voor CrelanCo om het bijkomend bedrag aan AXA Belgium te betalen of om de call-optie uit te oefenen binnen de termijn van 6 jaar (zie verder, nr. 4.19).

Het welslagen van het project is ook afhankelijk van de nauwgezette uitvoering van de belangrijkste stappen. Een 'Integratiecomité' is reeds opgericht, met een leadership en bijzondere ploegen, die rechtstreeks onder de CEO van Crelan valt.

Een geheel van specifieke initiatieven (communicatie en commercieel) zullen genomen worden teneinde de klanten te informeren en de verschillende stappen uit te leggen.

Het is zeer belangrijk voor Crelan om de IT-integratie van AXA Bank Belgium in Crelan met succes te realiseren. Hiervoor zal Crelan beroep doen op gespecialiseerde consultants en zal zij voorrang geven aan de integratiewerkzaamheden.

De potentiële bezorgdheid van de medewerkers ten gevolge van deze reorganisatie en het eventueel risico van verlies van sleutelfiguren zullen opgevangen worden door de implementatie van een communicatieprogramma en een programma voor het beheer van de veranderingen, met inbegrip van de identificatie van de sleutelfiguren.

Indien de bovengenoemde risico's, namelijk een ontoereikend integratieplan en/of de late en onvolledige uitvoering ervan, gebrekkige TSA's, een onvoldoende communicatie, het gebruik van onervaren consultants, het verlies van essentieel personeel of het verlies van begrotingscontrole, zouden worden bevestigd omdat de verzachtende maatregelen niet het verwachte effect zouden hebben gehad, zou de uitvoering van het bedrijfsplan in het gedrang kunnen komen. In een dergelijk geval, en afhankelijk van de omvang van de verschillen, bestaat de mogelijkheid dat de gebudgetteerde resultaten niet worden behaald met een waarschijnlijke negatieve impact op de verwachte toename van het eigen vermogen en/of op de mogelijkheid om een dividend uit te keren aan de coöperanten. Dit zou kunnen leiden tot bewarende maatregelen van de toezichhoudende overheden (aanvullende kapitaalvereisten, uitvoering van een herstelplan, eisen voor corrigerende maatregelen zoals drastische kostenreductie, enz.), en des te meer indien het niet uitbetalen van een dividend (of het uitbetalen van een onvoldoende dividend in de ogen van de coöperanten) tot min of meer significante aanvragen tot terugbetaling van de aandelen leidt.

Risico in verband met de voltooiing van de transactie

Het contract voor de overname van de aandelen van AXA Bank Belgium door Crelan voorziet in de vervulling of niet-vervulling van bepaalde opschortende voorwaarden om de transactie effectief te kunnen uitvoeren. Deze voorwaarden omvatten onder meer de effectieve verkoop van Crelan Insurance, het ontvangen van de goedkeuring van de toezichhoudende overheden en het niet optreden van gebeurtenissen die een materiële impact hebben op de financiële, operationele of reputatiepositie van AXA Bank Belgium vóór de closing.

De effectieve uitvoering van de overname van AXA Bank Belgium door Crelan is dus afhankelijk van de goedkeuring van de toezichthoudende overheden, waaronder de Europese Centrale Bank, de Nationale Bank van België, de Banque de France en de Belgische Mededingingsautoriteit. Een aantal belangrijke parameters in het evenwicht van de transactie, waaronder met name de aandeelhoudersovereenkomst tussen Crelan en AXA Belgium, moeten nog worden bekeken en goedgekeurd door de prudentiële toezichthoudende overheden. Ook de effectieve uitvoering van de verkoop van Crelan Insurance aan AXA Belgium is afhankelijk van de goedkeuring van de toezichthoudende overheden.

Het risico bestaat dat de door de toezichthouders gevraagde solvabiliteitseisen te hoog zijn. In dit geval zou Crelan kunnen beslissen om niet door te gaan met de transactie.

Het risico bestaat eveneens dat bepaalde overeenkomsten moeten worden aangepast na controle door de toezichthoudende overheden. Deze aanpassingen kunnen een aanzienlijke invloed hebben op het evenwicht van de transactie en dus op de transactie zelf. Bovendien zou de aanpassing van de overeenkomsten afhankelijk zijn van de goedkeuring van AXA.

Het risico bestaat nog dat AXA er niet mee instemt om bepaalde overeenkomsten aan te passen en dat de voorgenomen transactie niet effectief wordt. Indien de Crelan-transactie niet van kracht wordt, zou Crelan zich in een soortgelijke situatie bevinden als vóór de transactie. Het gevolg voor Crelan zou een verlies aan kansen zijn, in het bijzonder met betrekking tot de bundeling van de investeringen die nodig zijn voor de toekomst en die door de transactie zouden worden vergemakkelijkt. Er zal ook een verlies aan groei in het klantenbestand zijn en een verlies aan groei in de inkomstenbasis. Wat de transactiekosten betreft, als de transactie niet wordt voltooid, zal een aanzienlijk deel van deze kosten verschuldigd blijven (ongeveer 11,7 miljoen euro). Er zijn echter andere commerciële mogelijkheden voor Crelan en zijn agenten, zodat het niet voltooiën van de transactie geen materiële impact zal hebben.

- in sectie 3.2.1. (Verklaring inzake het werkkapitaal - Eigen vermogen) worden de tabellen met de liquiditeitsratio's en de solvabiliteitsratio's bijgewerkt met onderstaande tabellen en tekst :

Ratio's van Crelan

Capital	30/06/2019	31/12/2018
CAD (%) - fully loaded definition	20,12%	19,19%
Tier 1 (ratio %) - fully loaded definition	18,98%	17,76%
Leverage ratio	4,63%	4,88%
Liquidity	30/06/2019	31/12/2018
Liquiditey Coverage Ratio (Conso)	171,70%	182,87%
Net Stabel Funding Ratio (Conso)	138,49%	137,00%
Liquiditey Coverage Ratio (Solo)	161,19%	170,02%
Net Stabel Funding Ratio (Solo)	136,60%	134,90%

Ratio's van AXA Bank Belgium

Capital		
	30/06/2019	31/12/2018
CAD (%) - fully loaded definition	16,09%	16,46%
Tier 1 (ratio %) - fully loaded definition	16,06%	16,42%
Leverage ratio	4,02%	4,18%
Liquidity	30/06/2019	31/12/2018
Liquiditey Coverage Ratio (Conso)	196,62%	228,00%
Net Stabel Funding Ratio (Conso)	132,99%	141,00%
Liquiditey Coverage Ratio (Solo)	158,58%	199,22%
Net Stabel Funding Ratio (Solo)	150,62%	155,00%

Ratio's na overname van AXA Bank Belgium

Op 30/09/2019 bedraagt de solvabiliteitsratio van Crelan 19,29% (CET1). Crelan verwacht dat de CET 1 ratio voor Crelan groep op het moment van de closing ongeveer 15 % zal bedragen als gevolg van een aanzienlijke toename van de omvang van de bank (van 21 miljard euro naar 49 miljard euro na acquisitie van AXA Bank).

Deze raming houdt rekening met de geschatte productie van coöperatief kapitaal tot op het moment van closing (60 miljoen euro) en het verwachte resultaat van 2019 (na aftrek van de geschatte dividenden). Uiteraard kan de kapitaalratio op closing hiervan afwijken in functie van volumes of evoluties van het kredietrisico die kunnen afwijken van de raming in het businessplan.

Zie eveneens de solvabiliteitsrisico's onder sectie 2.3.13. hierboven.

De Raden van Bestuur van Crelan NV en van CrelanCo CV hebben een ratio CET 1 van 15% als objectief vastgelegd voor de geconsolideerde groep.

De pro forma simulaties van de LCR-ratio (Liquidity Coverage Requirement) leiden tot een ratio na acquisitie van 153% (na cash-betaling van de acquisitie), wat veel hoger is dan de opgelegde reglementaire norm van 100%.

Zie eveneens de liquiditeitsrisico's onder sectie 2.3.13. hierboven.

- sectie 3.2.3. (p. 35) zoals aangepast door de (eerste) Aanvulling van 17/07/2019 wordt door onderstaande tekst vervangen :

3.2.3. Redenen van het aanbod en aanwending van de opbrengst

CrelanCo biedt het publiek de mogelijkheid aan coöperatieve aandelen te verwerven ten einde zijn eigen vermogen en zijn financiële draagkracht te versterken in overeenstemming met de reglementering op het eigen vermogen van de kredietinstellingen.

De uitgifte van coöperatieve aandelen is ook belangrijk voor CrelanCo om haar aandeelhouderschap te stabiliseren en de uittreding van coöperanten te compenseren door de toetreding van nieuwe coöperanten.

Daarnaast wil CrelanCo coöperatief kapitaal blijven ophalen om haar solvabiliteit op een goed niveau te houden ook na de overname van AXA Bank Belgium door Crelan Groep.

- sectie 4.6.3. (p. 65) wordt vervangen door onderstaande tekst :

4.6.3. Belangrijkste investeringen

De geplande investeringen behelzen een geschatte kostprijs van 13 miljoen euro op de horizon 2019-2020. Ongeveer 7 miljoen euro van dit bedrag is gepland om gerealiseerd te worden in 2019. Voor 2020 wordt dit bedrag ingeschat op 6 miljoen euro. Deze projecten situeren zich over 5 domeinen :

- Digitalisering
- Groei
- Veiligheid
- Efficiëntie
- Talent ontwikkeling

Daarnaast werd er op 24 oktober 2019 een akkoord gesloten tussen AXA Groep en Crelan Groep over de verkoop van AXA Bank Belgium aan Crelan Groep voor een bedrag van 620 miljoen euro.

De transactie gebeurt op de volgende wijze.

CrelanCo betaalt 620 miljoen euro aan AXA SA (moedermaatschappij in Frankrijk) voor 100% van de aandelen van AXA Bank Belgium.

CrelanCo en Crelan NV verkopen op hun beurt 100% van hun aandelen van Crelan Insurance NV (de verzekeringsmaatschappij van Crelan Groep die voornamelijk schuldsaldoverzekeringen gekoppeld aan kredieten verkoopt) aan AXA Belgium (Belgische verzekeringsonderneming) voor een bedrag van 80 miljoen euro.

Op die manier zal er maar een bedrag van 540 miljoen euro cash overgedragen worden met beschikbare liquiditeiten.

AXA Belgium zal een kapitaalverhoging ten belope van 60 miljoen euro onderschrijven bij AXA Bank Belgium en een kapitaalverhoging ten belope van 30 miljoen euro bij Crelan NV, wat overeenstemt met een totale kapitaalverhoging van 90 miljoen euro voor Crelan Groep.

Deze kapitaalverhoging zal gebeuren met uitgifte van nieuwe gewone aandelen die 9,9% van het kapitaal van AXA Bank Belgium en 9,9% van het kapitaal van Crelan NV zullen vertegenwoordigen.

Crelan NV zal op die manier een "institutionele" investeerder hebben, AXA Belgium, in haar aandeelhouderschap. CrelanCo CV blijft aandeelhouder voor 90,1% van Crelan SA en zal ook een voor 90,1% aandeelhouder zijn van AXA Bank Belgium.

Crelan heeft ook een distributieakkoord op lange termijn gesloten voor de verkoop van AXA schade- en schuldsaldoverzekeringen via haar netwerken.

Meer info over deze transactie wordt hierna onder sectie 4.19. gegeven.

- sectie 4.19. (p.79) wordt door onderstaande tekst vervangen :

4.19. Belangrijke contracten

De laatste twee jaar werden de overeenkomsten vermeld onder punt 4.5.3. (Belangrijkste investeringen) en 4.16. (Transacties met verbonden partijen) ondertekend die als belangrijk dienen te worden beschouwd.

Daarnaast werd er op 24 oktober 2019 een akkoord gesloten tussen AXA Groep en Crelan Groep over de verkoop van AXA Bank Belgium aan Crelan Groep.

AXA Groep is een wereldspeler op vlak van verzekeringen en vermogensbeheer met 171.000 medewerkers ten dienste van 105 miljoen klanten in 61 landen. In 2018 bedroeg het zakencijfer in IFRS 102,9 miljard euro en het operationeel resultaat 6,2 miljard euro. Op 31 december 2018 had AXA 1.424 miljard euro vermogen onder beheer.

AXA Belgium is een Belgische verzekeringsonderneming met ongeveer 3.200 makelaars en 3.500 medewerkers die hun expertise ten dienste stellen van 2,9 miljoen klanten om flexibele verzekeringsproducten aan te bieden die aangepast zijn aan hun reële behoeften. Als verzekeraar is AXA Belgium ook een cruciale speler op het vlak van preventie. Bescherming zit in haar DNA, wat iedere dag opnieuw blijkt uit de omvangrijke investeringen in het onderzoek naar en de sensibilisering voor risico's. In 2018 behaalde AXA Belgium een omzet van 3,1 miljard EUR en een bedrijfsresultaat van 396 miljoen EUR.

AXA Bank Belgium is de zesde Belgische bank volgens activa (27 miljard euro, waarvan 20 miljard euro leningen aan de klanten). Ze biedt een gamma van bankproducten voor particulieren en kredieten aan bijna 860 000 klanten aan. Het betreft vooral leningen, beleggingsoplossingen, courante banktransacties en effectenrekeningen. Op 1 januari 2019 had de bank 790 personeelsleden in dienst en verdeelde ze haar producten via een netwerk van 550 bankagentschappen doorheen België.

De effectieve uitvoering van deze transactie is afhankelijk van de goedkeuring door de toezichthoudende overheden, waaronder de Europese Centrale Bank, de Nationale Bank van België, de Banque de France en de Belgische Mededingingsautoriteit, en wordt verwacht voor eind juni 2020.

In deze periode zullen de TSA's (Transitional Service Agreements) en het industriële, financiële en integratieplan tussen beide entiteiten verder verfijnd en afgewerkt worden. Na de closing zal het effectieve migratie en integratieproces opgestart worden (IT migratie en transformatie, HR integratie, optimalisering van het netwerk, productengamma,...) dat afgerond kan worden in ongeveer 24 maanden na closing (= effectieve uitvoering van het akkoord met AXA).

De transactie gebeurt op de volgende wijze.

CrelanCo betaalt 620 miljoen euro aan AXA SA (moedermaatschappij in Frankrijk) voor 100% van de aandelen van AXA Bank Belgium.

CrelanCo en Crelan NV verkopen op hun beurt 100% van hun aandelen van Crelan Insurance NV (de verzekeringsmaatschappij van Crelan Groep die voornamelijk schuldsaldoverzekeringen gekoppeld aan kredieten verkoopt) aan AXA Belgium voor een bedrag van 80 miljoen euro.

Op die manier zal er maar een bedrag van 540 miljoen euro cash betaald worden. Dit bedrag is afkomstig uit de liquiditeiten die op de balans van Crelan Groep aanwezig zijn.

De betaling van dit bedrag genereert geen financieringskost voor Crelan. Het bedrag van 540 M EUR is immers afkomstig van de liquiditeitsoverschotten die momenteel bij de NBB kunnen geplaatst worden aan een tarief van 0%.

AXA Belgium zal een kapitaalverhoging ten belope van 60 miljoen euro onderschrijven bij AXA Bank Belgium en een kapitaalverhoging ten belope van 30 miljoen euro bij Crelan NV, wat overeenstemt met een totale kapitaalverhoging van 90 miljoen euro voor Crelan Groep.

Deze kapitaalverhoging zal gebeuren met uitgifte van nieuwe gewone aandelen die 9,9% van het kapitaal van AXA Bank Belgium en 9,9% van het kapitaal van Crelan NV zullen vertegenwoordigen.

Crelan NV zal op die manier een "institutionele" investeerder hebben in haar aandeelhouderschap.

CrelanCo CV blijft aandeelhouder voor 90,1% van Crelan NV en zal ook voor 90,1% aandeelhouder zijn van AXA Bank Belgium.

Crelan heeft ook een distributieakkoord op lange termijn gesloten voor de verkoop van AXA schade- en schuldsaldoverzekeringen.

Kalender overname AXA Bank Belgium

- 24 oktober 2019 : akkoord tussen AXA Groep en Crelan Groep over de verkoop van AXA Bank Belgium aan Crelan Groep;

- juni 2020 : verwachte beslissingen toezichthoudende overheden;

- eind juni 2020 : closing (= effectieve uitvoering van het akkoord met AXA);

- eind juni 2020 – eerste trimester 2022: splitsing- en integratietraject (IT optimalisatie en integratie, HR integratie, optimalisatie van het netwerk, uitvoering TSA's);
- eerste trimester 2022 : juridische fusie tussen Crelan NV en AXA Bank Belgium NV.

Financiering overname AXA Bank Belgium

De overname gebeurt op de volgende wijze.

CrelanCo betaalt 620 miljoen euro aan AXA SA (moedermaatschappij in Frankrijk) voor 100% van de aandelen van AXA Bank Belgium.

CrelanCo en Crelan NV verkopen op hun beurt 100% van hun aandelen van Crelan Insurance NV aan AXA Belgium voor een bedrag van 80 miljoen euro.

Op die manier zal er maar een bedrag van 540 miljoen euro cash betaald worden. Dit bedrag is afkomstig uit de liquiditeiten die op de balans van Crelan Groep aanwezig zijn.

De betaling van dit bedrag genereert geen financieringskost voor Crelan. Het bedrag van 540 M EUR is immers afkomstig van de liquiditeitsoverschotten die momenteel bij de NBB kunnen geplaatst worden aan een tarief van 0%.

Handhaving prudentiële ratio's

AXA Belgium zal een kapitaalverhoging ten belope van 60 miljoen euro onderschrijven bij AXA Bank Belgium en een kapitaalverhoging ten belope van 30 miljoen euro bij Crelan NV. Dit zal het mogelijk maken voor de Groep Crelan om een CET 1-ratio van ongeveer 15% te behouden.

Deze kapitaalverhoging zal gebeuren met uitgifte van nieuwe gewone aandelen die 9,9% van het kapitaal van AXA Bank Belgium en 9,9% van het kapitaal van Crelan NV zullen vertegenwoordigen.

Crelan NV zal op die manier een "institutionele" investeerder hebben in haar aandeelhouderschap. CrelanCo CV blijft aandeelhouder voor 90,1% van Crelan NV en zal ook voor 90,1% aandeelhouder zijn van AXA Bank Belgium.

De bedoeling van CrelanCo bestaat erin om haar eigen coöperatief kapitaal te verhogen in de komende jaren :

- voor closing (tot 06/2020) : 60 miljoen euro (45 miljoen euro reeds opgehaald tot oktober 2019)
- 2020 (na closing): 70 miljoen euro
- 2021 : 70 miljoen euro
- 2022 : 70 miljoen euro
- 2023 : 70 miljoen euro

Een of meerdere kapitaalverhoging(en) van Crelan NV (onderschreven door CrelanCo CV) zijn voorzien als gevolg van de verhoging van het kapitaal van CrelanCo.

De Raden van Bestuur van Crelan NV en van CrelanCo CV hebben en ratio CET 1 van 15% als objectief vastgelegd voor de geconsolideerde groep.

Crelan verwacht dat de CET 1 ratio voor Crelan groep op het moment van de closing ongeveer 15% zal bedragen. Deze raming houdt rekening met de geschatte productie van coöperatief kapitaal tot op het moment van closing en het verwachte resultaat van 2019 (na aftrek van de geschatte dividenden). Uiteraard kan de kapitaalratio op closing hiervan afwijken in functie van volumes of evoluties van het kredietrisico die kunnen afwijken van de raming in het businessplan.

Impact overname AXA Bank Belgium op de cijfers

Door de overname van AXA Bank Belgium zal Crelan Groep verdubbelen qua omvang.

Onderstaande tabel bevat enkele kerncijfers van beide entiteiten :

Mio EUR	31/12/2018		30/06/2019	
	Crelan	Axa Bank Belgiu	Crelan	Axa Bank Belgiu
Balanstotaal	20.445	26.952	21.289	28.544
Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	18.329	22.817	18.548	23.625
Deposito's	17.210	18.190	17.910	18.813
Eigen vermogen	1.167	1.145	1.154	1.144
Resultaat	65,8	45	19	19

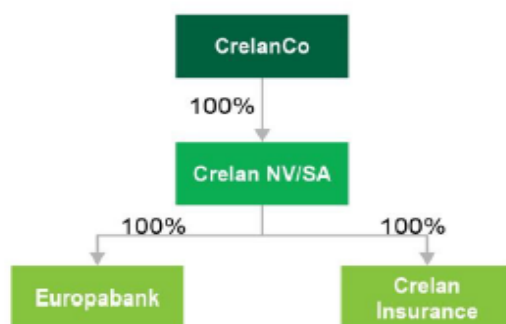
N.B. De cijfers op 31/12/2018 werden geauditeerd. De cijfers op 30/06/2019 werden niet geauditeerd.

Onder sectie 4.22.4. hierna wordt pro forma financiële informatie ogenomen om een beeld te geven van de impact van de overname op de financiële situatie van Crelan Groep.

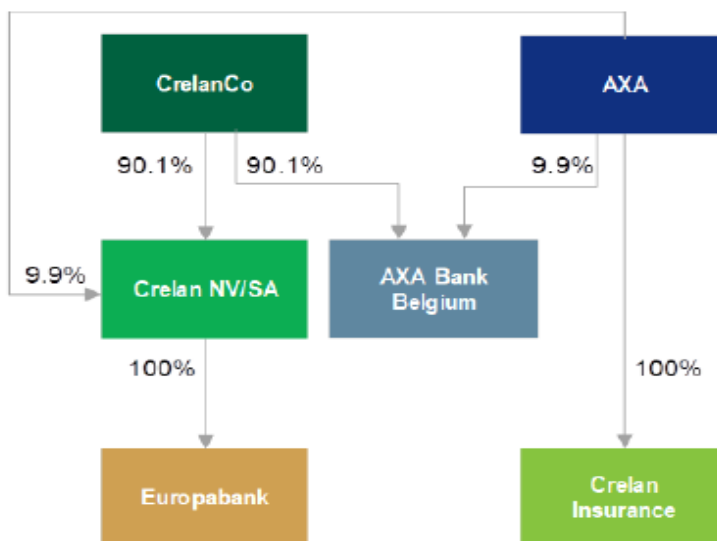
Impact overname AXA Bank Belgium op de structuur van Crelan Groep

Onderstaande schema's schetsen de huidige structuur van Crelan Groep en de structuur na closing.

Huidige structuur Crelan Groep

Structuur na closing

Er valt op te merken dat, zolang ze niet gefuseerd is met Crelan NV, AXA Bank Belgium geen deel zal uitmaken van de Federatie van kredietinstellingen 'Crelan' samengesteld uit CrelanCo CV en Crelan NV (zie beschrijving van deze federatie onder sectie 4.1. van het prospectus).

Impact overname AXA Bank Belgium op de governance van Groep Crelan

Het akkoord van overname tussen Crelan en AXA (Frankrijk) heeft tot gevolg dat CrelanCo op closing de controle over AXA Bank Belgium zal verwerven en bijgevolg nieuwe leden van de Raad van Bestuur zal kunnen benoemen (mits deze personen door de toezichhoudende autoriteit geschikt worden bevonden). Het is de intentie van CrelanCo dat, tot aan de juridische fusie met Crelan NV, de Raad van Bestuur en het Directiecomité van AXA Bank Belgium zullen zijn samengesteld uit dezelfde personen als in Crelan NV. Daarbij zal mogelijk ook de samenstelling van de Raad van Bestuur en van het Directiecomité van Crelan NV wijzigingen ondergaan.

De geplande deelname van AXA Belgium in het kapitaal van Crelan NV en AXA Bank Belgium leidt niet tot de toekenning aan AXA van zetels in de Raden van Bestuur of in het Directiecomité.

Overeenkomstig de met AXA Belgium te sluiten aandeelhoudersovereenkomst heeft AXA Belgium beperkte vetorechten (nl. ingeval van (i) ontbinding of vereffening van AXA Bank Belgium of Crelan NV, (ii) statutenwijziging (inclusief fusie, splitsing of gelijkaardige verrichtingen) van AXA Bank Belgium of Crelan NV die een materiële negatieve impact hebben op AXA Belgium, (iii) verrichtingen van CrelanCo of van haar verbonden vennootschappen die een materiële negatieve impact hebben op de mogelijkheid voor CrelanCo om het bijkomend bedrag aan AXA Belgium te betalen of om de call-optie uit te oefenen binnen de termijn van 6 jaar).

Impact overname AXA Bank Belgium op de coöperanten

De toekenning van dividenden door de Groep Crelan blijft onderworpen aan de bijzondere regels beschreven onder sectie 4.18.3. van het Prospectus van 2/07/2019 inzake het dividendbeleid en afhankelijk van het resultaat van de Groep Crelan (zie ook sectie 2.3.13. en de rendabiliteitsrisico's).

Als aandeelhouder van AXA Bank Belgium en Crelan NV zal AXA Belgium recht hebben op het relatieve aandeel (9,9%) van de dividenden die worden uitgekeerd door respectievelijk AXA Bank Belgium en Crelan NV. De aandelen van AXA Belgium in AXA Bank Belgium en Crelan NV zullen immers gewone aandelen zijn en identieke rechten verlenen als de andere, bestaande aandelen, die in het bezit (zullen) zijn van CrelanCo.

Overeenkomstig de met AXA Belgium te sluiten aandeelhoudersovereenkomst (zie ook hierna) zal CrelanCo jaarlijks, onder bepaalde voorwaarden (met name indien het dividend dat AXA Belgium van AXA Bank Belgium en Crelan NV over een bepaald boekjaar heeft ontvangen lager is dan het door AXA Belgium gewenste dividendrendement), een bijkomend bedrag aan AXA Belgium moeten betalen op basis van haar eigen inkomsten over dat boekjaar (bestaande uit haar netto operationele inkomsten en de dividenden die zij ontvangt als aandeelhouder van Crelan NV en van AXA Bank Belgium) en rekening houdend met de lasten voortkomend uit de betaling van coöperatieve dividenden aan de coöperanten. CrelanCo is niet verplicht om een bijkomend bedrag te betalen aan AXA Belgium indien CrelanCo zelf niet voldoende inkomsten heeft uit het betreffende boekjaar, wat mogelijk maar niet automatisch het geval is (het geval zou zijn) indien AXA Belgium geen dividend ontvangt op haar participaties in AXA Bank Belgium en Crelan NV, aangezien CrelanCo zelf in dat geval geen dividenden zou ontvangen, ook al vormen deze op vandaag het grootste deel van haar inkomsten.

Het door AXA Belgium gewenste rendement op haar deelneming in AXA Bank Belgium en Crelan NV bedraagt 3% voor het boekjaar van de closing (of, indien de closing plaatsvindt na 30 juni 2020, het eerste boekjaar dat na de closing aanvangt) en loopt gradueel op tot maximum 15% na 5 jaar. Het bijkomend bedrag dat CrelanCo onder de voormelde voorwaarden dient te betalen bedraagt dus, bij wijze van voorbeeld, maximum 2,7 miljoen euro ingeval het te behalen totaal rendement 3% bedraagt en maximum 13,5 miljoen euro ingeval het te behalen totaal rendement 15% bedraagt, verminderd met het bedrag dat AXA Belgium rechtstreeks als dividend heeft ontvangen op haar deelneming in

AXA Bank Belgium en Crelan NV. De investering van AXA Belgium van 90 miljoen euro kan oplopen tot 110 miljoen euro in het kader van een mechanisme voor de aanpassing van de aankoopprijs van de aandelen AXA Bank Belgium te betalen door CrelanCo. In dat geval zal het door AXA Belgium gewenste rendement, en dus de voorwaardelijke verplichting voor CrelanCo om het verschil bij te passen, betrekking hebben op dit hogere bedrag. Op de premie van 10 miljoen euro die CrelanCo verschuldigd is bij uitoefening van de call-optie (zie hierna), dient CrelanCo eveneens, onder dezelfde voorwaarden als hierboven vermeld voor de betaling van het bijkomende bedrag, vanaf het boekjaar van de closing (of, indien de closing plaatsvindt na 30 juni 2020, het eerste boekjaar dat na de closing aanvangt), een jaarlijks rendement van 3% te betalen zolang de call-optie niet geheel of gedeeltelijk is uitgeoefend.

CrelanCo heeft zich ertoe verbonden dat de som van de dividenden die AXA Belgium heeft ontvangen van AXA Bank Belgium en Crelan NV en het bijkomend bedrag dat zij betaalt aan AXA Belgium nooit lager zal zijn dan het dividendrendement betaald aan de coöperanten. Omgekeerd zou het bijkomend bedrag enkel worden uitgekeerd aan AXA Belgium indien de coöperanten van CrelanCo een dividend over het betrokken boekjaar hebben ontvangen, ongeacht de hoogte van het dividend dat aan de coöperanten wordt betaald. De exacte modaliteiten van deze voorwaarde maken nog het voorwerp uit van besprekingen tussen partijen.

De toezeggingen van CrelanCo met betrekking tot de eventuele aanvullende betaling aan AXA Belgium en de prijs die CrelanCo moet betalen bij uitoefening van de call-optie (zie verder) kunnen mogelijk een invloed hebben op het niveau van het dividend dat CrelanCo aan haar coöperanten betaalt, met dien verstande dat CrelanCo ernaar streeft om in ieder geval een marktconform dividend aan haar coöperanten te blijven toekennen. Daarnaast zou ook de uittreding van coöperanten kunnen worden verhinderd indien er onvoldoende uitkeerbare middelen overblijven om een scheidingsaandeel toe te kennen.

Aandeelhoudersovereenkomst

De deelneming van AXA Belgium in AXA Bank Belgium en Crelan NV laat toe om de belangen van Crelan en AXA te aligneren tijdens het migratie- en integratieproces dat volgt op de overname van AXA Bank Belgium door CrelanCo resp. de overname van Crelan Insurance door AXA Belgium en zorgt voor een versterking van het eigen vermogen van de Crelan groep.

De verhouding tussen Crelan en AXA als aandeelhouders van in AXA Bank Belgium en Crelan NV wordt geregeld in een aandeelhoudersovereenkomst die zal worden gesloten op closing.

De deelneming van AXA Belgium in AXA Bank Belgium en Crelan NV is niet overdraagbaar (tenzij aan verbonden vennootschappen van de AXA Groep) gedurende een periode van 6 jaar vanaf de closing (zgn. "lock-up").

Daarnaast heeft CrelanCo volgens de aandeelhoudersovereenkomst een call-optie om de aandelen van Crelan NV en AXA Bank België NV die door AXA Belgium worden gehouden, te verwerven. De call-optie is uitoefenbaar, in één of meerdere keren, gedurende een termijn van 6 jaar na de closing. De uitoefenprijs van de call-optie houdt een premie van 10 miljoen euro in t.o.v. de inbrengwaarde van de aandelen van AXA Belgium. Op deze premie van 10 miljoen euro dient CrelanCo ook, onder dezelfde voorwaarden als hierboven beschreven, een rendement van 3% te betalen aan AXA Belgium zolang de premie niet is betaald. De goedkeuring van de toezichthoudende autoriteit zal vereist zijn voor de uitoefening van de call-optie. De toezichthoudende autoriteit zal nagaan of CrelanCo over voldoende middelen beschikt voor de afkoop zonder haar activiteiten in moeilijkheden te brengen.

Verder voorziet de aandeelhoudersovereenkomst in een volgrecht en volgplicht voor AXA Belgium in geval CrelanCo van haar deelneming in AXA Bank Belgium en Crelan NV zou verkopen, en in een vergoeding van AXA Belgium zoals hierboven toegelicht.

De aandeelhoudersovereenkomst heeft een duur van 10 jaar, en is éénmaal stilzwijgend verlengbaar met 10 jaar tenzij zij uiterlijk 1 jaar voor de vervaldag wordt opgezegd. Een opzegging door CrelanCo heeft slechts uitwerking voor zover zij ingevolge uitoefening van de call-optie alle aandelen van AXA Belgium in AXA Bank Belgium en Crelan NV heeft verworven. De aandeelhoudersovereenkomst geldt hoe dan ook slechts zolang AXA Belgium aandeelhouder is van AXA Bank Belgium en Crelan NV.

Indien CrelanCo de voormelde call-optie niet volledig zou hebben uitgeoefend binnen 6 jaar, wordt de uitoefenperiode verlengd voor de resterende (verlengde) duur van de aandeelhoudersovereenkomst, in welk geval CrelanCo ook de bijkomende vergoeding verschuldigd blijft aan AXA Belgium tot het einde van de aandeelhoudersovereenkomst, en dit op basis van het hoogste verwachte rendement van 15% voor de aandelen en 3% voor de uitoefenpremie van de call-optie zoals boven vermeld. CrelanCo kan deze verlenging van de call-optie en van de bijkomende vergoeding vermijden wanneer zij een derde investeerder aanbrengt die de aandelen van AXA Belgium in AXA Bank Belgium en Crelan NV (of de gefuseerde entiteit) overneemt tegen de prijs en voorwaarden van de call-optie.

Motivering overname

In een concurrentiële en geconsolideerde Belgische markt is de Raad van Bestuur van CrelanCo van mening dat de voorgestelde overname vergezeld van een industrieel plan ter verhoging van de inkomsten uit de samenwerking met een verzekeringsonderneming dankzij een distributieakkoord op lange termijn met een wereldwijd bekende speler (AXA), en ter optimalisering van de kosten, een realistische strategische manier voor Crelan is om snel een sterkere positie te verwerven waarbij schaalvoordelen een belangrijke ondersteuning zullen geven voor een betere rendabiliteit en klantenservice.

Op vele vlakken is AXA Bank Belgium een getrouwe kopie van Crelan : aantal kantoren, exclusief netwerk van zelfstandige bankagenten, sterk overwicht Vlaamse kantoren en klanten, prioritaire aandacht voor de retailmarkt, vergelijkbaar productaanbod.

Dit betekent dat het business model achter de vooropgestelde overname gericht is op vermijden van redundanties op alle niveaus, efficiëntieverhogingen, schaalvoordelen en besparingen. Dergelijke oefening zal ook gepaard gaan met een relevant sociaal plan.

Complementariteit bestaat wel dankzij de specifieke competentie van Crelan op het vlak van KMO's en landbouw. Via het bestaande commercieel potentieel van AXA Bank Belgium zal het overzetten van de Crelan-aanpak naar AXA toelaten de focus op retail en hypothecaire kredieten gestaag te doen afnemen.

- sectie 4.22. met financiële gegevens wordt vervolledigd met een nieuwe sectie 4.22.4. met niet-geauditeerde pro forma financiële informatie :

4.22.4. Niet-geauditeerde pro forma geconsolideerde financiële informatie

Niet-geauditeerde pro forma geconsolideerde financiële informatie per 31 december 2018 en 30 juni 2019

Onderstaande niet-geauditeerde pro forma geconsolideerde balans en resultatenrekening (de "Niet-geauditeerde Pro Forma Geconsolideerde Financiële Informatie") werden opgesteld om de mogelijke impact te illustreren op de Crelan Groep (verder genoemd als de "Vennootschap") van de overname van Axa Bank Belgium. Gelet op zijn aard, behandelt de Niet-geauditeerde Pro Forma Geconsolideerde Financiële Informatie een puur hypothetische situatie.

De Niet-geauditeerde Pro Forma Geconsolideerde Financiële Informatie werd opgesteld in overeenstemming met Bijlage II van de Wijziging van Verordening (EG) n° 809/2004 van 29 april 2004.

Behalve indien anders vermeld werd de Niet-geauditeerde Pro Forma Geconsolideerde Financiële Informatie voor de opmaak van de balans (en voor de bepaling van de badwill) opgesteld in de veronderstelling dat de overname plaatsvond aan het einde van de verslag periode (respectievelijk 31 december 2018 voor de pro forma informatie per 31 december 2018 of 30 juni 2019 voor de pro forma informatie per 30 juni 2019).

Behalve indien anders vermeld werd de Niet-geauditeerde Pro Forma Geconsolideerde Financiële Informatie voor de opmaak van de resultatenrekening opgesteld in de veronderstelling dat de overname plaatsvond aan het begin van de verslag periode (respectievelijk 01 januari 2018 voor de pro forma informatie per 31 december 2018 of 01 januari 2019 voor de pro forma informatie per 30 juni 2019).

De Niet-geauditeerde Pro Forma Geconsolideerde Financiële Informatie wordt louter voor illustratieve doeleinden meegedeeld en geeft niet noodzakelijk de bedrijfsresultaten of de geconsolideerde financiële positie weer die zou geresulteerd zijn indien deze acquisitie definitief afgerond zou zijn geweest aan het begin van de voorgestelde periode. Ze vormt evenmin een aanwijzing voor de toekomstige bedrijfsresultaten, noch voor de toekomstige financiële positie van de gecombineerde activiteiten. De pro forma correcties werden opgenomen op grond van beschikbare informatie en bepaalde veronderstellingen die de Vennootschap als redelijk beschouwt. Deze correcties zouden materieel kunnen verschillen ten gevolge van een onafhankelijke waardering van de activa en passiva van Axa Bank Belgium.

De Niet-geauditeerde Pro Forma Geconsolideerde Financiële Informatie moet gelezen worden in combinatie met:

- de toelichtingen bij de Niet-geauditeerde Pro Forma Geconsolideerde Financiële Informatie;
- de door EY geauditeerde historische geconsolideerde jaarrekening van de Vennootschap, opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aangenomen door de Europese Unie voor het jaar afgesloten op 31 december 2018;
- de door PWC geauditeerde historische jaarrekening van Axa Bank Belgium voor het jaar afgesloten op 31 december 2018, opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aangenomen door de Europese Unie en die op 15 mei 2019 werden ingediend bij de bevoegde instanties.

Deze jaarrekeningen werden neergelegd in de Nederlandse taal en kunnen worden opgevraagd via <http://www.nbb.be>. Ze worden ook als bijlage van deze Aanvulling nr. 2 toegevoegd.

Acquisitie van Axa Bank Belgium en gerelateerde veronderstellingen

Zoals gedetailleerd beschreven in sectie 4.19., kondigden de Vennootschap en AXA op 25 oktober 2019 de overname van Axa Bank Belgium aan van AXA. Er wordt vandaag vanuit gegaan dat de sluiting van de verkoop (closing) zal plaatsvinden per einde juni 2020. De acquisitie omvat alle aandelen van Axa Bank Belgium. De acquisitieprijs voor alle aandelen van Axa Bank Belgium bedraagt EUR 620 miljoen.

Axa groep verworft 100% van de aandelen van Crelan Insurance voor een bedrag van EUR 80 miljoen.

In het kader van de transactie neemt Crelan NV de additionele tier 1 uitgifte over van Axa Belgium ten bedrage van EUR 90 miljoen. Anderzijds stapt Axa Belgium in het kapitaal van Crelan groep voor een bedrag van EUR 90 miljoen d.m.v. een kapitaalverhoging. Deze laatste participatie gebeurt voor EUR 60 miljoen op niveau van Axa Bank NV en voor EUR 30 miljoen op niveau van Crelan NV. Axa Belgium verworft op die manier respectievelijk 9,9% van Axa Bank Belgium NV en 9,9% van Crelan NV (voor de bepaling van het aandeel in Crelan NV werd uitgegaan van het eigen vermogen zoals gerapporteerd onder Belgian Generally Accepted Accounting Principles, ofwel Belgische algemeen aanvaarde boekhoudregels).

Het aantal aandelen van AXA Bank Belgium kan nog veranderen, maar de prijs van 620 miljoen euro die Crelan moet betalen voor 100% van de aandelen van AXA Bank Belgium die zullen bestaan op closing staat vast.

De prijs per aandeel die AXA Belgium moet betalen om 9,9% van AXA Bank Belgium (60 miljoen euro) te verwerven, is 11% lager dan de prijs die CrelanCo moet betalen om de zeggenschap over AXA Bank Belgium te verwerven. Dit verschil wordt verklaard door het feit dat CrelanCo een "controlepremie" heeft opgenomen in de prijs (in tegenstelling tot AXA Belgium, die

minderheidsaandeelhouder wordt en die geen bestuurder in de raad van bestuur van AXA Bank Belgium zal kunnen laten benoemen), en door het feit dat AXA Belgium CrelanCo een optie heeft verleend om de participatie van AXA Belgium terug te kopen.

Zoals hierboven gezegd, zijn er geen managementbevoegdheden verbonden aan de deelname van Axa Belgium (AXA Belgium krijgt geen vertegenwoordiging in de Raad Van Bestuur of in het Directiecomité van Crelan NV). Uiteraard heeft AXA Belgium recht op het relatieve aandeel van de dividenden die worden uitgekeerd door AXA Bank Belgium en Crelan NV.

Overeenkomstig de met de AXA-groep te sluiten aandeelhoudersovereenkomst (NB. De inhoud van deze aandeelhoudersovereenkomst wordt hierboven onder sectie 4.19. uitgelegd) kan CrelanCo, als aandeelhouder van Crelan SA en AXA Bank Belgium SA, gehouden worden jaarlijks een bijkomend bedrag aan AXA Belgium te betalen op basis van haar eigen inkomsten en rekening houdend met de lasten voortkomend uit de coöperatieve dividenden die ze aan de coöperanten betaalt. Dit bijkomend bedrag zou alleen kunnen worden toegekend indien de coöperanten van CrelanCo een dividend in het jaar hebben ontvangen. De exacte modaliteiten van deze voorwaarde maken nog het voorwerp uit van besprekingen tussen partijen.

Daarnaast heeft CrelanCo volgens de aandeelhoudersovereenkomst een call-optie om de aandelen van Crelan NV en AXA Bank Belgium NV die door AXA Belgium worden gehouden, te verwerven. De uitoefenprijs van de call-optie zal een premie van 10 miljoen euro bevatten.

De goedkeuring van de toezichhoudende overheid zal vereist zijn voor de uitoefening van dit recht. Deze zal nagaan of CrelanCo over voldoende middelen beschikt voor de afkoop zonder haar activiteiten in moeilijkheden te brengen.

Grondslagen voor de pro forma geconsolideerde financiële informatie

De Niet-geauditeerde Pro Forma Geconsolideerde Financiële Informatie versie per 31 december 2018 is gebaseerd op de historische jaarrekening van de Vennootschap voor het boekjaar eindigend per 31 december 2018 en op de historische jaarrekening van Axa Bank Belgium voor het boekjaar eindigend per 31 december 2018. Er werd geopteerd om de pro forma voorstelling eveneens per 31 december 2018 op te nemen gezien we voor beide vennootschappen kunnen beschikken over de jaarrekeningen die onderworpen werden aan een volledige audit.

Voor de versie per 30 juni 2019 is deze Niet-geauditeerde Pro Forma Geconsolideerde Financiële Informatie gebaseerd op de niet-geauditeerde geconsolideerde prudentiële rapportering waaraan beide entiteiten onderworpen zijn. Voor de prudentiële rapportering zijn er geen verschillen met de geauditeerde jaarrekeningen behalve dat, wat Crelan groep betreft, Crelan Insurance hierin niet is opgenomen. De prudentiële rapportering van Crelan groep werd hieraan aangepast. (Crelan Insurance werd toegevoegd).

In beide gevallen is deze Niet-geauditeerde Pro Forma Geconsolideerde Financiële Informatie opgesteld na:

- verwerking van de acquisitie van Axa Bank Belgium door Crelan,
- de verkoop van Crelan Insurance,
- de terugbetaling van de tier 1 uitgifte en de kapitaalsverhogingen.

De Niet-geauditeerde Pro Forma Geconsolideerde Financiële Informatie geeft geen eventuele operationele efficiëntieverbeteringen of kostenbesparingen die door de Vennootschap zouden kunnen bereikt worden weer als gevolg van de acquisitie van Axa Bank Belgium.

De pro forma informatie werd opgesteld op een wijze die consistent is met de grondslagen voor financiële verslaggeving van de Vennootschap. De verschillen in grondslagen tussen beide entiteiten worden hieronder opgelijst maar hebben naar oordeel van de Vennootschap geen materiële impact op de geconsolideerde pro forma financiële informatie.

Elementen die niet zijn opgenomen in de geconsolideerde pro forma informatie waarbij de waarderingsregels verschillend zijn::

De verschillen die werden vastgesteld in de waarderingsregels tussen beide entiteiten worden hieronder opgelijst maar hebben naar ons oordeel geen materiële impact op de geconsolideerde pro forma financiële informatie.

Bij Crelan NV wordt in geval van een herfinanciering van kredieten de resterende waarde van de gekapitaliseerde commissie, de wederbeleggingsvergoeding en de administratieve kosten in het resultaat genomen (model van afboeking). Bij Axa Bank Belgium blijft de resterende waarde van de gekapitaliseerde commissie op de balans staan, als onderdeel van de geamortiseerde kostprijs van de leningen (en wordt verder afgeschreven over de toekomst), terwijl de "wederbeleggingsvergoeding" en de administratieve kosten in mindering worden gebracht van de boekwaarde van de lening en gespreid worden over de rest van de lening (model van contractwijziging). Deze verschillende aanpak zal een effect hebben op het resultaat. We verwachten een impact op de rentebaten en rentelasten die resulteert in een geschatte netto impact op het resultaat van EUR - 1,1 miljoen per 31 december 2018 en EUR -0,8 miljoen per 30 juni 2019. Gelet op de kleine materialiteit van deze bedragen, werden ze niet opgenomen in de pro forma financiële informatie.

Verschillen in presentatie geobserveerd tussen Crelan en AXA Bank Belgium, die niet voortkomen uit verschillende waarderingsregels:

Naast het verschil in waarderingsregels zoals hierboven beschreven, dient te worden genoteerd dat, zelfs ondanks beide dezelfde waarderingsregels hebben toegepast voortkomend uit de norm IAS 32, Crelan en AXA Bank Belgium hun posities in gecompenseerde derivaten via LCH (Swapclear) verschillend presenteren. AXA Bank Belgium heeft de afgesloten overeenkomsten met haar belangrijkste tegenpartijen en haar Clearing Members geanalyseerd (en, desgevallend, ze laten aanpassen), en is tot de conclusie gekomen dat ze op de balans haar derivaten, gecompenseerd via LCH (Swapclear) dient te netten. Zowel de positieve en negatieve marktwaarden alsook de cash collaterals zijn gecompenseerd.

Volgens de gegevens van AXA Bank Belgium, heeft de toepassing van deze compensatie de volgende effecten op haar balans (voor de hedging derivaten):

- Een verlaging van de positieve marktwaarden van de hedging derivaten voor een bedrag van EUR 88,8 miljoen op datum van 31 december 2018 en EUR 173,5 miljoen op 30 juni 2019;
- Een verlaging van de negatieve marktwaarden van de hedging derivaten voor een bedrag van EUR 517,3 miljoen op 31 december 2018 en EUR 1.006,8 miljoen op 30 juni 2019;
- Een verlaging van de bankleningen met betrekking tot de cash collaterals voor een bedrag van EUR 428,5 miljoen op 31 december 2018 en EUR 833,3 miljoen op 30 juni 2019.

Vandaag past Crelan zulke netting voor haar derivaten niet toe, ondanks het feit dat Crelan ook LCH Clearnet gebruikt als centrale tegenpartij (maar niet via dezelfde Clearing Members, en niet op basis van dezelfde overeenkomsten). Deze verschillende presentatie is dus het gevolg van verschillende omstandigheden. Natuurlijk zal Crelan onderzoeken of het juridisch mogelijk is om in de toekomst dergelijke compensatie toe te passen op haar eigen derivatentransacties, maar hieromtrent kan geen zekerheid worden geboden.

Elementen die niet zijn opgenomen in de geconsolideerde pro forma informatie en die het gevolg zijn van het stopzetten van de relatie met Axa:

- Axa Bank Belgium fungeert als tussenpersoon voor derivaten transacties voor voor de ondernemingen binnen de Axa Groep aangezien zij als bank de nodige toegangen heeft tot de financiële markten om deze transacties af te sluiten. Dit impliceert dat Axa bank derivaten in de markt afsluit en deze bij de verschillende verzekeringsmaatschappijen van de groep plaatst in ruil voor een zeer kleine marge. Aangezien Crelan dit niet als een kernactiviteit beschouwt moet deze activiteit worden stopgezet voor closing (voorwaarde voor de verkoop). De stopzetting van deze activiteit zal leiden tot een daling van balanstotaal en zal slechts een zeer beperkte impact hebben op de netto

P&L van de bank. De netto marktwaarde van deze derivaten (activa –passiva) die hieruit voortvloeit is trouwens beperkt en bedraagt per 31 december 2018 EUR -7,6 miljoen.

- Axa Bank Belgium financiert een deel van haar personeelsbeloningen via groepsverzekeringscontracten met andere entiteiten van de groep Axa. Gevolg hiervan is dat deze activa geen “qualifying insurance policy” zijn (IAS 19.118) en dienen getoond te worden op de balans. Het is niet mogelijk om enkel de netto verplichting op te nemen in de rekeningen zoals voorzien door IAS 19. Deze “afzonderlijke activa” bedragen EUR 109 miljoen op 31 december 2018 en EUR 112,7 miljoen op 30 juni 2019.

Na de overname van Axa Bank Belgium zullen de verzekeringcontracten niet langer als binnen de groep beschouwd worden en zal Axa Bank Belgium de mogelijkheid hebben om deze activa als andere dekkingsactiva te beschouwen zoals mogelijk is onder IAS19.113, waardoor de netto verplichting zou kunnen verminderen. Dit heeft geen materiële impact op de resultatenrekening.

Deze informatie is niet verwerkt in de geconsolideerde pro forma balans en resultatenrekening.

Overige elementen die niet zijn opgenomen in de geconsolideerde pro forma informatie:

- Axa Bank Belgium beschikte over een aantal Italiaanse obligaties voor een totaal nominaal bedrag van EUR 307 miljoen, die ondertussen (i.e. na 30 juni 2019) zijn verkocht. De verkoop van deze obligaties was een voorwaarde voor de overname. De risico's verbonden aan deze obligaties werden gedekt door swaps. We beschikken niet over informatie omtrent de opbrengsten die deze obligaties genereerden. De ontvangsten uit de verkoop zijn geherinvesteerd in obligaties en in kredieten en de impact op de het resultaat van Axa Bank Belgium is/zal beperkt zijn. De resultaatimpact (erkend na 30 juni 2019) bedroeg:

- Gerealiseerde meerwaarde op de verkoop Italiaanse obligaties voor EUR 31,1 miljoen
- De kosten voor het stopzetten van de bijhorende swaps was EUR -43,5 miljoen.
- Het nettoresultaat was bijgevolg EUR -12,4 miljoen.

De obligaties en de gerelateerde swaps werden verkocht aan reële waarde, hetgeen geleid heeft tot een gerealiseerde minderwaarde. Aangezien deze vervreemding heeft plaatsgevonden aan de reële waarde, zal deze transactie dan ook geen directe impact hebben op de berekening van de badwill op closing datum.

Volgende pro forma correcties zijn opgenomen in de niet-geauditeerde pro forma geconsolideerde balansen:

Onder kolom 1 vinden we de informatie komende uit de geauditeerde jaarrekening (31/12/2018) (zie sectie 4.22.1. van dit prospectus van 2/07/2019) of de niet-geauditeerde geconsolideerde prudentiële rapportering (30/06/2019) van de Crelan Groep waarvan Crelan Insurance deel uitmaakt.

Onder kolom 2 vinden we de informatie uit de neergelegde jaarrekening van Axa Bank Belgium (31/12/2018) (zie bijlage bij Aanvulling nr. 2) of de niet-geauditeerde geconsolideerde prudentiële rapportering van AXA Bank Belgium (30/06/2019). Er werden geen activa of passiva geherclassificeerd. Onder het eigen vermogen werden bepaalde kolommen gegroepeerd en andere uitgesplitst enkel om de leesbaarheid van cijfers te verbeteren .

Kolom 3 is een loutere optelsom van de kolommen 1 en 2.

Onder kolom 4 werd de eliminatie van Crelan Insurance uit de Groep Crelan gesimuleerd op basis van de financiële gegevens van Crelan Insurance waarover Crelan Groep beschikt.
Belangrijkste bewegingen:

- “Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs”: de beweging onder deze post heeft voornamelijk betrekking op de uitboeking van de effectenportefeuille.

- “Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs”: betreft tegenboeking eliminatie plaatsing bij de groep Crelan.

-“Voorzieningen”: betreft het uitboeken van de voorzieningen aangelegd in het kader van de verzekeringsactiviteiten.

Onder kolom 5 vinden we de impact van de verkoop van Crelan Insurance . De verkoop van Crelan Insurance geeft aanleiding tot het verhogen van de geldmiddelen met EUR 80 miljoen en de toename van het eigen vermogen met de meerwaarde op de verkoop ten belopen van EUR 58,8 miljoen.

Onder kolom 6 vinden we het gesimuleerd effect van de aankoop van Axa Bank Belgium.

- Onder de “Geldmiddelen” zien we hier een afname van EUR -620 miljoen ingevolge de aankoop.
- Aanpassingen aan de lijnen “Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities bij reële waardeafdekking van het renterisico van een portefeuille” en “Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs”.

Momenteel wordt bij Axa Bank Belgium een portfolio aan kredieten gehedged. waarbij:

- de interest rate swaps (indekkingsinstrumenten) worden geboekt aan reële waarde; Deze reële waarde is momenteel negatief en wordt onder de huidige waarderingsregels van Axa Bank Belgium gecompenseerd met zekerheden onder vorm van contanten. Als dezelfde brutopresentatie als deze van de Groep Crelan was toegepast, de niet gecompenseerde negatieve waarden zouden gerapporteerd worden op het passief van de balans onder “Derivaten gebruikt ter afdekking”, terwijl de overeenkomstige zekerheden (gestorte "collateral") zouden worden toegevoegd aan financiële activa die tegen geamortiseerde kostprijs worden gewaardeerd.

- de overeenkomstige positieve reële waarde aanpassing van de kredieten wordt cfr IAS 39 geboekt op de lijn “Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities bij reële waardeafdekking van het renterisico van een portefeuille”

Ingevolge de overname en de toepassing van IFRS 3 moeten de kredieten geherwaardeerd worden naar reële waarde. Bij gebrek aan een onafhankelijke herwaardering van de kredietportefeuille van Axa Bank Belgium, werd geopteerd om voor de pro forma balans een latente meerwaarde op de kredieten te nemen die overeenkomt met de reële waarde aanpassing zoals vermeld in de lijn “Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities bij reële waardeafdekking van het renterisico van een portefeuille”. Naast alle andere activa en passiva die ingevolge de overname en toepassing van IFRS3 moeten gewaardeerd worden aan reële waarde vindt de vennootschap dat door het feit dat de kredieten gehedged worden dit een goede benadering is van de reële waarde van de kredieten en deze daarom als dusdanig kan verwerkt worden in de pro forma rekeningen. Per 31 december 2018 bedraagt deze latente meerwaarde EUR 403 miljoen en per 30 juni 2019 EUR 920 miljoen. Deze latente meerwaarde werd in de pro forma balans opgenomen onder de lijn “Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs”. De stijging die we vaststellen is het gevolg van de daling van de marktrentevoeten tussen 31 december 2018 en 30 juni 2019. De definitieve cijfers kunnen pas berekend worden bij closing en kunnen een positieve of negatieve invloed hebben op de badwill (zie hierna).

Tevens is de overnemende partij verplicht om de hedges (afdekkingen) van de overgenomen partij opnieuw aan te wijzen op basis van de voorwaarden zoals ze bestaan op overnamedatum. De heraanwijzing van de afdekkingsrelaties op de overnamedatum is prospectief, dat wil zeggen zonder terugwerkende kracht en betekent dat het verleden wordt ge-reset en uit de jaarrekening van de overgenomen partij verdwijnt.

Deze beweging werd in de pro forma balans opgenomen onder de rubriek “Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities bij reële waardeafdekking van het renterisico van een portefeuille”.

- De aan de acquisitie toe te schrijven kosten werden opgenomen in de verplichtingen ten belopen van EUR 14,2 miljoen, deze hebben tevens een impact op de uitgestelde belastingvorderingen voor EUR 3,6 miljoen. Voor de gedetailleerde informatie verwijzen we naar de resultatenrekening.

- De impact van deze verkoop op het eigen vermogen vinden we terug onder de rubriek “Baten uit het lopende boekjaar”. De voorlopig berekende “badwill”, berekend op de boekwaarden in de jaarrekening van Axa Bank Belgium, bedraagt EUR 525 miljoen per 31/12/2018 en EUR 524,2 miljoen per 30/06/2019. Dit bedrag bestaat uit het verschil tussen de liquide middelen van EUR 620 miljoen die de

vennootschap dient te betalen aan de Axa groep en de eigenvermogenswaarde van Axa Bank Belgium (per 31 december 2018 EUR 1.145 miljoen, per 30 juni 2019 EUR 1.144 miljoen). In lijn met IFRS 3 zal de definitieve badwill berekend worden op basis van de openingsbalans op closing datum waarbij alle balansposten marktconform zullen gewaardeerd worden.

In kolom 7 werden de mutaties van het kapitaal weergegeven.

- Enerzijds zien we een daling in het eigen vermogen voor een bedrag van EUR 90 miljoen ingevolge de terugbetaling van de tier 1 uitgifte aan Axa groep.
- Anderzijds stapt Axa groep in het kapitaal van Crelan groep voor een bedrag van EUR 90 miljoen d.m.v. een kapitaalverhoging. Deze laatste participatie gebeurt voor EUR 60 miljoen op niveau van Axa Bank NV en voor EUR 30 miljoen op niveau van Crelan NV.

In kolom 8 vinden we de gesimuleerde pro forma balans na aankoop van Axa Bank Belgium en verkoop van Crelan Insurance.

De onderstaande pro forma correcties werden opgenomen in de niet-geauditeerde pro forma geconsolideerde resultatenrekeningen per 31 december 2018 en 30 juni 2019

Onder kolom 1 vinden we de resultatenrekening komende uit de geauditeerde jaarrekening (31/12/2018) (zie sectie 4.22.1. van dit prospectus van 2/07/2019) of de niet-geauditeerde geconsolideerde prudentiële rapportering (30/06/2019) van de Crelan Groep waarvan Crelan Insurance deel uitmaakt.

Onder kolom 2 vinden we de resultatenrekening uit de neergelegde jaarrekening van Axa Bank Belgium (31/12/2018) (zie bijlage bij Aanvulling nr. 2) of de niet-geauditeerde geconsolideerde prudentiële rapportering van AXA Bank Belgium (30/06/2019).

Kolom 3 is een loutere optelsom van kolom 1 en 2.

Onder kolom 4 werd de eliminatie van de resultatenrekening van Crelan Insurance uit de Groep Crelan gesimuleerd op basis van de boekhoudkundige gegevens van Crelan Insurance waarover Crelan Groep beschikt.

- Onder de lijn "Winst op de verkoop van CRI" ten bedrage van EUR 58,8 miljoen werd de meerwaarde op de verkoop van CRI verwerkt. Deze meerwaarde werd respectievelijk berekend op basis van de cijfers per 31 december 2018 (pro forma geconsolideerde resultatenrekening per 31 december 2018) of 30 juni 2019 (pro forma geconsolideerde resultatenrekening per 30 juni 2019) wat een afwijking is van de principes die algemeen gehanteerd worden bij de opmaak van de geconsolideerde pro forma jaarrekeningen. De correcte meerwaarde zal pas berekend kunnen worden na closing. De meerwaarde wordt verwerkt in beide de Pro forma voorstellingen, zowel deze per 31 december 2018 als deze van 30 juni 2019 maar zal zich uiteraard maar eenmaal manifesteren.

Onder kolom 5 vinden we het gesimuleerd effect van de aankoop van Axa Bank Belgium.

- De kosten gerelateerd aan de transactie bedragen EUR 14,2 miljoen en werden verwerkt onder de lijn "Uitgaven in verband met de overname van ABB en de verkoop van CRI". Deze kosten worden geraamd op basis van de onderliggende contracten, de ontvangen facturen tot op vandaag en een inschatting van het verbruik tot aan de effectieve verkoop. Deze kosten zijn voornamelijk gerelateerd aan vergoedingen mbt juridische, financiële en operationele ondersteuning door diverse professionele partijen en zakenbankiers. Het uiteindelijke verbruik kan afwijken van de raming in het geval dat er bijkomende analyses nodig zouden zijn die niet voorzien zijn (e.g. ihkv het goedkeuringsdossier bij de toezichthouders) of indien de goedkeuringsprocedure langer zou duren dan voorzien.

- Het belasting effect op deze kosten bedraagt EUR 3,6 miljoen en werd verwerkt onder de lijn "Belastinglasten (winstbelasting) verbonden met de winst of het verlies uit voortgezette bedrijfsactiviteiten". Deze kosten worden verwerkt in beide de Pro forma voorstellingen, zowel deze per 31 december 2018 als deze van 30 juni 2019, maar zal zich uiteraard maar eenmaal manifesteren. Het toegepaste belastingspercentage bedraagt 25% voor beide belastingjaren.

- Winst op voordelige acquisitie – negatieve goodwill of soms ook “badwill” genoemd vinden we terug op de lijn “Negatieve goodwill die onmiddellijk wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening”. Deze herwerking werd gemaakt voor het boeken van de geschatte winst van de acquisitie ten belopen van EUR 525 miljoen.

Crelan koopt Axa Bank Belgium aan met een korting van 45% ten opzichte van de eigenvermogenswaarde, wat tot een badwill leidt. Deze korting ligt (gemiddeld genomen) in lijn met wat geobserveerd kan worden in de markt vandaag. De verklaring hiervoor kan worden gevonden in de dalende rendabiliteit van de banksector in het algemeen gezien de transitie die de sector vandaag kenmerkt. De snelle technologische evoluties, veranderende gedragingen van klanten en de toenemende reglementaire druk zorgen er inderdaad voor dat het klassieke bankmodel onder druk staat en dat de banken zich genoodzaakt zien hun model te veranderen indien ze de rendabiliteit op niveau willen houden. Dit impliceert dat belangrijke investeringen nodig blijven, wat een bijkomende druk uitoefent op de al dalende rendabiliteit.

In lijn met IFRS 3 zal de definitieve badwill berekend worden op basis van de openingsbalans op closing datum waarbij alle balansposten marktconform gewaardeerd worden. Het bedrag van EUR 525 miljoen is de beste raming waarover Crelan vandaag beschikt. De effectieve badwill kan afwijken van de raming op basis van de cijfers per 31 december 2018 of per 30 juni 2019. Crelan gaat ervan uit dat er geen materiële bijkomende verplichtingen zullen moeten worden erkend naar aanleiding van de purchase price allocation oefening (PPA).

De realisatie van de badwill werd verwerkt in beide de Pro forma voorstellingen, zowel deze per 31 december 2018 als deze van 30 juni 2019 maar zal zich uiteraard maar eenmaal manifesteren.

Deze badwill werd respectievelijk berekend op basis van de cijfers per 31 december 2018 (pro forma geconsolideerde resultatenrekening per 31 december 2018) of 30 juni 2019 (pro forma geconsolideerde resultatenrekening per 30 juni 2019) wat een afwijking is van de principes die algemeen gehanteerd worden bij de opmaak van de geconsolideerde pro forma resultatenrekeningen. De correcte meerwaarde zal pas berekend kunnen worden na closing.

Er werd geen resultaatseffect in rekening gebracht voor de financiering van de aankoop van Axa Bank Belgium, aangezien de vennootschap het grootste deel van haar cash-overschotten bij de NBB aan 0% belegt.

Onder kolom 6 vinden we de gesimuleerde pro forma resultaten voor de Crelan Groep en Axa Bank Belgium na aankoop en verkoop van Crelan Insurance.

Niet-geauditeerde Pro Forma Geconsolideerde Financiële Informatie per 31 december 2018

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de niet-geauditeerde pro forma geconsolideerde balans per 31 december 2018.

	Geauditeerd		Niet-geauditeerd					Crelan Groep + AXA Bank België na verkoop (8)
	Crelan Groep (1)	AXA Bank België (2)	Crelan Groep + AXA Bank België (3)	Eliminaties CRI (4)	Verkoop CRI (5)	Effect aankoop AXA Bank België (6)	Mutaties kapitaal (7)	
Activa (in EUR)	31/12/2018	31/12/2018	31/12/2018					
Geldmiddelen en zichtrekeningen bij centrale banken	1.465.049.160	403.853.000	1.868.902.160		80.000.000	-620.000.000		1.328.902.160
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	20.583.404	773.776.000	794.359.404					794.359.404
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	6.569.002		6.569.002					6.569.002
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de niet-gerealiseerde resultaten (FVOCI)	12.373.300	2.319.296.000	2.331.669.300					2.331.669.300
Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	18.328.590.084	22.817.320.000	41.145.910.084	-56.218.480		403.252.000		41.492.943.604
<i>Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële leases) aan banken</i>	87.009.319	863.461.000	950.470.319	1.632.907				952.103.226
<i>Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële leases) aan cliënten</i>	16.593.860.795	21.777.605.000	38.371.465.795	1.054.367		403.252.000		38.775.772.162
<i>Schuldbewijzen</i>	1.647.719.970	176.254.000	1.823.973.970	-58.905.754				1.765.068.216
Derivaten gebruikt ter afdekking	37.189.365	17.584.000	54.773.365					54.773.365
Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities bij reële-waardeafdekking van het renterisico van een portefeuille	456.291.644	403.252.000	859.543.644			-403.252.000		456.291.644
Materiële vaste activa	20.263.812	37.297.000	57.560.812					57.560.812
Goodwill	23.642.632		23.642.632					23.642.632
Immateriële activa	10.141.362	13.258.000	23.399.362					23.399.362
Belastingvorderingen	51.623.007	31.366.000	82.989.007	-3.309.502		3.550.000		83.229.505
Andere activa	13.534.545	135.587.000	149.121.545	-1.629.931				147.491.614
Totaal Activa	20.445.851.317	26.952.589.000	47.398.440.317	-61.157.913	80.000.000	-616.450.000	0	46.800.832.404
Verplichtingen (in EUR)	31/12/2018	31/12/2018	31/12/2018					
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	20.146.379	353.394.000	373.540.379					373.540.379
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en verliesrekening		1.215.175.000	1.215.175.000					1.215.175.000
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	18.524.875.085	23.868.409.000	42.393.284.085	18.906.329				42.412.190.414
<i>Deposito's</i>	17.210.138.934	18.189.614.000	35.399.752.934	18.842.571				35.418.595.505
<i>Kredietinstellingen</i>	43.460.909	2.023.000	45.483.909	0				45.483.909
<i>Andere dan kredietinstellingen</i>	17.166.678.025	18.187.591.000	35.354.269.025	18.842.571				35.373.111.596
<i>In schuldbewijzen belichaamde schulden met inbegrip van obligaties</i>	967.945.453	4.821.556.000	5.789.501.453	0				5.789.501.453
<i>Achtergestelde verplichtingen</i>	242.011.474	26.794.000	268.805.474					268.805.474
<i>Andere financiële verplichtingen</i>	104.779.224	830.446.000	935.225.224	63.758				935.288.982
Derivaten gebruikt ter afdekking	555.456.248	68.500.000	623.956.248					623.956.248
Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities bij reële-waardeafdekking van het renterisico van een portefeuille	5.490.076	0	5.490.076					5.490.076
Voorzieningen	82.030.811	233.775.000	315.805.811	-51.888.190				263.917.621
Belastingverplichtingen	14.337.068	32.643.000	46.980.068	-3.474.152				43.505.916
Andere verplichtingen	76.478.170	35.658.000	112.136.170	-3.462.674		14.200.000		122.873.496
Totaal Verplichtingen	19.278.813.837	25.807.554.000	45.086.367.837	-39.918.687	0	14.200.000	0	45.060.649.150
Eigen vermogen (in EUR)	31/12/2018	31/12/2018	31/12/2018					
Geplaatst kapitaal	818.709.492	636.318.000	1.455.027.492	0		-636.318.000	30.000.000	848.709.492
<i>Kapitaal coöperanten</i>	818.709.492		818.709.492					818.709.492
<i>Gestort kapitaal</i>		636.318.000	636.318.000			-636.318.000		0
<i>Kapitaal aangehouden door AXA groep</i>			0				30.000.000	30.000.000
Andere eigen vermogen		90.000.000	90.000.000				-90.000.000	0
Andere componenten van het eigen vermogen	3.074.721	2.716.000	5.790.721			-2.716.000		3.074.721
Reserves (met inbegrip van ingehouden winsten)	279.458.538	371.064.000	650.522.538	-15.937.473	21.239.226	-506.001.000		149.823.291
Baten uit het lopende jaar	65.794.729	44.937.000	110.731.729	-5.301.753	58.760.774	514.385.000		678.575.750
Minderheidsbelangen AXA groep	0	0	0				60.000.000	60.000.000
Totaal Eigen Vermogen	1.167.037.480	1.145.035.000	2.312.072.480	-21.239.226	80.000.000	-630.650.000	0	1.740.183.254
Totaal verplichtingen en eigen vermogen	20.445.851.317	26.952.589.000	47.398.440.317	-61.157.913	80.000.000	-616.450.000	0	46.800.832.404

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de niet-geauditeerde pro forma geconsolideerde resultatenrekening per 31 december 2018.

	Geauditeerd		Niet-geauditeerd			
	Creolan Groep (1)	AXA Bank België (2)	Creolan Groep + AXA Bank België (3)	Effect verkoop CRI (4)	Effect koop AXA Bank België (5)	Creolan Groep + AXA Bank België na verkoop (6)
(in EUR)	31/12/2018	31/12/2018	31/12/2018			
GEWONE BEDRIJFSACTIVITEITEN						
Financiële en exploitatiebaten en –lasten	324.879.949	320.315.000	645.194.949	42.976.834	0	688.171.783
Rentebaten	445.951.130	2.096.150.000	2.542.101.130	-1.059.775		2.541.041.355
Rentelasten	-180.454.341	-1.812.762.000	-1.993.216.341			-1.993.216.341
Dividenden	441.347		441.347			441.347
Baten uit provisies en vergoedingen	100.993.996	90.726.000	191.719.996	1.768.485		193.488.481
Lasten uit provisies en vergoedingen	-93.921.070	-77.250.000	-171.171.070	4.266.942		-166.904.128
Gerealiseerde winsten en verliezen op financiële activa en verplichtingen die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening	2.886.870	9.213.000	12.099.870			12.099.870
Winsten en verliezen op financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden (netto)	-246.949	-39.931.000	-40.177.949			-40.177.949
Winsten en verliezen op financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (netto)	325.122	27.921.000	28.246.122			28.246.122
Aanpassingen van de reële waarde bij de administratieve verwerking van afdekkingstransacties	692.931	928.000	1.620.931			1.620.931
Herwaarderings van valutakoersverschillen	880.169	3.720.000	4.600.169			4.600.169
Winsten en verliezen op het niet langer opnemen van andere dan voor verkoop aangehouden activa	-25.329		-25.329			-25.329
Winst op de verkoop van CRI				58.760.774		58.760.774
Andere exploitatiebaten	47.356.074	21.600.000	68.956.074	-20.759.592		48.196.482
Andere exploitatielasten			0			0
Administratiekosten	-223.146.081	-228.976.000	-452.122.081	3.894.040	-14.200.000	-462.428.041
Personeelsuitgaven	-90.642.254	-92.928.000	-183.570.254	1.824.985		-181.745.269
Algemene en administratieve uitgaven	-132.503.827	-136.048.000	-268.551.827	2.069.055		-266.482.772
Uitgaven in verband met de overname van ABB en de verkoop van CRI					-14.200.000	-14.200.000
Afschrijvingen	-10.077.521	-6.182.000	-16.259.521	0	0	-16.259.521
Materiële vaste activa	-5.159.413	-2.095.000	-7.254.413			-7.254.413
Immateriële activa (andere dan goodwill)	-4.918.108	-4.087.000	-9.005.108			-9.005.108
Voorzieningen	-1.137.439	-5.762.000	-6.899.439	4.340.073		-2.559.366
Bijzondere waardeverminderingen	-5.659.572	-19.542.000	-25.201.572	1.512	0	-25.200.060
Bijzondere waardeverminderingverliezen op financiële activa die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening	-5.659.572	-19.542.000	-25.201.572	1.512		-25.200.060
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de niet-gerealiseerde resultaten (FVOCI)	0		0			0
Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	-5.659.572		-5.659.572	1.512		-5.658.060
Bijzondere waardeverminderingverliezen op materiële vaste activa			0			0
Negatieve goodwill die onmiddellijk wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening					525.035.000	525.035.000
Winsten en verliezen op vaste activa of groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor verkoop	0		0			0
TOTALE WINST OF VERLIES UIT VOORTGEZETTE BEDRIJFSACTIVITEITEN VÓÓR AFTREK VAN BELASTINGEN EN MINDERHEIDSBELANG	84.859.336	59.853.000	144.712.336	51.212.459	510.835.000	706.759.795
Belastinglasten (winstbelasting) verbonden met de winst of het verlies uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	-19.064.609	-14.916.000	-33.980.609	2.246.562	3.550.000	-28.184.047
NETTOWINST OF -VERLIES	65.794.727	44.937.000	110.731.727	53.459.022	514.385.000	678.575.749
Overzicht van de niet-gerealiseerde resultaten						
Niet-gerealiseerde resultaten die in de toekomst mogelijk in de gerealiseerde resultaten kunnen worden opgenomen	-53.224	-25.542.000	-25.595.224		25.542.000	-53.224
Niet-gerealiseerde resultaten die nooit in de gerealiseerde resultaten zullen worden opgenomen	324.854	11.357.000	11.681.854		-11.357.000	324.854
Totaal van de niet-gerealiseerde resultaten (netto)	271.630	-14.185.000	-13.913.370		14.185.000	271.630
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten van het boekjaar	66.066.357	30.752.000	96.818.357	53.459.022	528.570.000	678.847.379

Niet-geauditeerde pro forma geconsolideerde financiële informatie per 30 juni 2019

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de niet-geauditeerde pro forma geconsolideerde balans per 30 juni 2019.

	Niet-geauditeerd							
	Crelan Groep (1)	AXA Bank België (2)	Crelan Groep + AXA Bank België (3)	Eliminaties CRI (4)	Verkoop CRI (5)	Effect aankoop AXA Bank België (6)	Mutaties kapitaal (7)	Crelan Groep + AXA Bank België na verkoop (8)
Activa (in EUR)	30/06/2019	30/06/2019	30/06/2019					
Geldmiddelen en zichtrekeningen bij centrale banken	1.883.253.870	606.385.494	2.489.639.364		80.000.000	-620.000.000		1.949.639.364
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	24.495.419	932.391.168	956.886.587					956.886.587
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	6.954.791		6.954.791					6.954.791
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de niet-gerealiseerde resultaten (FVOCI)	13.281.943	2.210.605.500	2.223.887.443					2.223.887.443
Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	18.548.001.579	23.624.815.111	42.172.816.690	-56.940.547		920.075.396		43.035.951.540
<i>Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële leases) aan banken</i>	119.049.662		119.049.662	567.910				119.617.573
<i>Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële leases) aan cliënten</i>	17.114.611.654		17.114.611.654	362.617		920.075.396		18.035.049.666
<i>Schuldbewijzen</i>	1.314.340.264	189.236.786	1.503.577.049	-57.871.074				1.445.705.976
Derivaten gebruikt ter afdekking	24.727.043	15.995.350	40.722.393					40.722.393
Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities bij reële-waardeafdekking van het renterisico van een portefeuille	644.363.843	920.075.396	1.564.439.239			-920.075.396		644.363.843
Materiële vaste activa	35.687.650	36.738.752	72.426.402	-11.299				72.415.103
Goodwill	23.642.632		23.642.632					23.642.632
Immateriële activa	8.712.703	13.677.594	22.390.297					22.390.297
Belastingvorderingen	49.700.882	34.114.106	83.814.988	-229.116		3.550.000		87.135.872
Andere activa	25.894.887	149.521.442	175.416.329	-4.072.453				171.343.877
Totaal Activa	21.288.717.243	28.544.319.913	49.833.037.156	-61.253.414	80.000.000	-616.450.000	0	49.235.333.742
Verplichtingen (in EUR)	30/06/2019	30/06/2019	30/06/2019					
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	24.770.376	423.217.497	447.987.873					447.987.873
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening		1.230.945.541	1.230.945.541					1.230.945.541
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	19.176.531.313	25.352.350.418	44.528.881.731	17.894.424				44.546.776.155
<i>Deposito's</i>	17.909.679.666	18.812.776.785	36.722.456.451	18.153.826				36.740.610.277
<i>Kredietinstellingen</i>	27.926.530		27.926.530					27.926.530
<i>Andere dan kredietinstellingen</i>	17.881.753.136		17.881.753.136	18.153.826				17.899.906.962
<i>In schuldbewijzen belichaamde schulden met inbegrip van obligaties</i>	953.558.213	5.205.242.058	6.158.800.271					6.158.800.271
<i>Achtereestende verplichtingen</i>	194.007.292		194.007.292					194.007.292
<i>Andere financiële verplichtingen</i>	119.286.143	1.334.331.575	1.453.617.718	-259.402				1.453.358.316
Derivaten gebruikt ter afdekking	728.175.849	75.056.670	803.232.519					803.232.519
Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities bij reële-waardeafdekking van het renterisico van een portefeuille	11.258.486	0	11.258.486					11.258.486
Voorzieningen	81.041.061	244.774.406	325.815.467	-53.043.235				272.772.232
Belastingverplichtingen	10.698.183	27.454.197	38.152.379	-243.916				37.908.464
Andere verplichtingen	102.323.123	46.338.795	148.661.918	-4.643.865		14.200.000		158.218.052
Totaal Verplichtingen	20.134.798.390	27.400.137.524	47.534.935.914	-40.036.593	0	14.200.000	0	47.509.099.321
Eigen vermogen (in EUR)	30/06/2019	30/06/2019	30/06/2019					
Geplaatst kapitaal	810.774.558	636.318.000	1.447.092.558	0	0	-636.318.000	30.000.000	840.774.558
<i>Kapitaal coöperanten</i>	810.774.558		810.774.558					810.774.558
<i>Gestort Kapitaal</i>		636.318.000	636.318.000			-636.318.000		0
<i>Kapitaal aangehouden door AXA groep</i>			0				30.000.000	30.000.000
Andere eigen vermogen		90.000.000	90.000.000				-90.000.000	0
Andere componenten van het eigen vermogen	3.075.896	-17.307.605	-14.231.709			17.307.605		3.075.896
Reserves (met inbegrip van ingehouden winsten)	320.995.821	416.271.318	737.267.139	-18.493.701	21.216.821	-525.171.994		214.818.265
Baten uit het lopende jaar	19.072.578	18.900.676	37.973.254	-2.723.120	58.783.179	513.532.389		607.565.701
Minderheidsbelangen AXA groep			0				60.000.000	60.000.000
Totaal Eigen Vermogen	1.153.918.853	1.144.182.389	2.298.101.242	-21.216.821	80.000.000	-630.650.000	0	1.726.234.420
Totaal verplichtingen en eigen vermogen	21.288.717.243	28.544.319.913	49.833.037.156	-61.253.414	80.000.000	-616.450.000	0	49.235.333.742

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de niet-geauditeerde pro forma geconsolideerde resultatenrekening per 30 juni 2019.

	Niet-geauditeerd					
	Crelan Groep (1)	AXA Bank België (2)	Crelan Groep + AXA Bank België (3)	Effect verkoop CRI (4)	Effect koop AXA Bank België (5)	Crelan Groep + AXA Bank België na verkoop (6)
(in EUR)	30/06/2019	30/06/2019	30/06/2019			
GEWONE BEDRIJFSACTIVITEITEN						
Financiële en exploitatiebaten en –lasten	162.798.154	159.231.610	322.029.764	51.581.602	0	373.611.366
Rentebaten	216.168.679	988.768.542	1.204.937.221	-505.922		1.204.431.299
Rentelasten	-80.683.957	-816.368.872	-897.052.829	235		-897.052.594
Dividenden	208.599	0	208.599			208.599
Baten uit provisies en vergoedingen	48.868.549	42.142.961	91.011.510	1.870.348		92.881.858
Lasten uit provisies en vergoedingen	-48.539.287	-42.615.338	-91.154.625	2.196.315		-88.958.310
Gerealiseerde winsten en verliezen op financiële activa en verplichtingen die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening	2.498.869	1.667.692	4.166.561			4.166.561
Winsten en verliezen op financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden (netto)	-951.498	-18.918.614	-19.870.112			-19.870.112
Winsten en verliezen op financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (netto)	421.162	-12.755.119	-12.333.957			-12.333.957
Aanpassingen van de reële waarde bij de administratieve verwerking van afdekkingstransacties	-1.169.479	9.627.885	8.458.406			8.458.406
Herwaarderingen van valutakoersverschillen	472.326	-2.744.322	-2.271.995			-2.271.995
Winsten en verliezen op het niet langer opnemen van andere dan voor verkoop aangehouden activa	-7.118	0	-7.118			-7.118
Winst op de verkoop van CRI				58.783.179		58.783.179
Andere exploitatiebaten	25.511.310	10.426.847	35.938.158	-10.762.552		25.175.606
Andere exploitatielasten		-53	-53			-53
Administratiekosten	-137.374.695	-136.621.656	-273.996.351	1.934.585	-14.200.000	-286.261.766
Personeelsuitgaven	-45.850.170	-46.618.620	-92.468.790	662.878		-91.805.912
Algemene en administratieve uitgaven	-91.524.525	-90.003.036	-181.527.561	1.271.707		-180.255.854
Uitgaven in verband met de overname van ABB en de verkoop van CRI					-14.200.000	-14.200.000
Afschrijvingen	-6.349.746	-2.337.121	-8.686.868	7.257	0	-8.679.611
Materiële vaste activa	-4.316.107	-1.057.844	-5.373.951	7.257		-5.366.694
Immateriële activa (andere dan goodwill)	-2.033.640	-1.279.277	-3.312.917			-3.312.917
Voorzieningen	689.619	5.000.141	5.689.761	1.463.393		7.153.154
Bijzondere waardeverminderingen	1.525.716	-1.503.623	22.094	870	0	22.964
Bijzondere waardeverminderingverliezen op financiële activa die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening	1.525.716	-1.503.623	22.094	870		22.964
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via de niet-gerealiseerde resultaten (FVOCI)	0		0			0
Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	1.525.716	-1.503.623	22.094	870		22.964
Bijzondere waardeverminderingverliezen op materiële vaste activa			0			0
Negatieve goodwill die onmiddellijk wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening					524.182.389	524.182.389
Winsten en verliezen op vaste activa of groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor verkoop	0		0			0
TOTALE WINST OF VERLIES UIT VOORTGEZETTE BEDRIJFSACTIVITEITEN VÓÓR AFTREK VAN BELASTINGEN EN MINDERHEIDSBELANG	21.289.048	23.769.351	45.058.399	54.987.708	509.982.389	610.028.496
Belastinglasten (winstbelasting) verbonden met de winst of het verlies uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	-2.216.472	-4.868.675	-7.085.147	1.072.351	3.550.000	-2.462.796
NETTOWINST OF -VERLIES	19.072.577	18.900.676	37.973.252	56.060.058	513.532.389	607.565.700
Overzicht van de niet-gerealiseerde resultaten						
Niet-gerealiseerde resultaten die in de toekomst mogelijk in de gerealiseerde resultaten kunnen worden opgenomen	52.943	-6.778.990	-6.726.047		6.778.990	52.943
Niet-gerealiseerde resultaten die nooit in de gerealiseerde resultaten zullen worden opgenomen	-51.768	-13.244.616	-13.296.384		13.244.616	-51.768
Totaal van de niet-gerealiseerde resultaten (netto)	1.175	-20.023.606	-20.022.431		20.023.606	1.175
Totaal van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten van het boekjaar	19.073.752	-1.122.930	17.950.821	56.060.058	533.555.995	607.566.875

Verslag van de revisoren over de Compilatie van Pro Forma Financiële Informatie per 31 december 2018 en 30 juni 2019

EY Bedrijfsrevisoren
EY Réviseurs
d'Entreprises
De Kleetlaan 2
B-1831 Diegem

Tel: +32 (0)2 774 91 11
ey.com

De Raad van Bestuur
Crelanco cv
Sylvain Dupuislaan 251
1070 Anderlecht

Verslag over de compilatie van Pro Forma Financiële Informatie per 31 december 2018 en per 30 juni 2019

We hebben onze assurance-opdracht om te rapporteren over de compilatie van pro forma geconsolideerde financiële informatie (de "Pro Forma Financiële Informatie") van Crelanco cv ("Crelanco" of de "Vennootschap") afgerond. De Pro Forma Financiële Informatie bestaat uit

- (i) een proforma geconsolideerde balans, een pro forma geconsolideerde resultatenrekening en de toelichtingen over het boekjaar afgesloten op 31 december 2018, en
- (ii) een proforma geconsolideerde balans, een pro forma geconsolideerde resultatenrekening en de toelichtingen over de periode van 6 maanden afgesloten op 30 juni 2019,

zoals beschreven op pagina's 19 tot en met 30 van de aanvulling nr. 2 bij het prospectus van 2 juli 2019 (het "Prospectus") die door de Vennootschap is uitgebracht.

De van toepassing zijnde criteria op basis waarvan de Raad van Bestuur van Crelanco de Pro Forma Financiële Informatie (de "Van Toepassing Zijnde Criteria") heeft opgesteld zijn gespecificeerd in Bijlage II van de (EC) Verordening No 809/2004 van 29 april 2004 (de "Prospectus Verordening") en beschreven in toelichting "Grondslagen voor de pro forma geconsolideerde financiële informatie" vanaf pagina 21.

De Pro Forma Financiële Informatie is door de Raad van Bestuur van Crelanco opgesteld om de impact toe te lichten van

- (i) de aankoop van 100% van de aandelen van Axa Bank Belgium nv,
- (ii) de samenhangende verkoop van 100% van de aandelen van Crelan Insurance nv,
- (iii) de terugbetaling door Axa Bank Belgium nv van de Tier 1 uitgifte van 90 miljoen euro, en
- (iv) de kapitaalverhogingen van 30 miljoen euro en 60 miljoen euro bij respectievelijk Crelan nv en Axa Bank Belgium nv

(de "Transactie", zoals beschreven op pagina 20 en 21 van het Prospectus)

- (i) op de financiële positie per 31 december 2018, alsof de Transactie plaats had gevonden op 31 december 2018,
- (ii) op de financiële prestaties over het boekjaar afgesloten op 31 december 2018, alsof de Transactie plaats had gevonden op 1 januari 2018,
- (iii) op de financiële positie per 30 juni 2019, alsof de Transactie plaats had gevonden op 30 juni 2019, en
- (iv) op de financiële prestaties over de periode van 6 maanden afgesloten op 30 juni 2019, alsof de Transactie plaats had gevonden op 1 januari 2019.

Als onderdeel van dit proces is de informatie over de balans en de resultatenrekening door de Raad van Bestuur van Crelanco ontleend uit:

- de geconsolideerde jaarrekening van de Vennootschap voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2018 (waarover een auditopinie is uitgebracht),
- de prudentiële rapportering van de Vennootschap aan de Nationale Bank van België voor de periode afgesloten op 30 juni 2019 (die het voorwerp van een beoordeling heeft uitgemaakt).

De verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur voor de Pro Forma Financiële Informatie

De Raad van Bestuur van de Vennootschap is verantwoordelijk voor de compilatie van de Pro Forma Financiële Informatie op basis van de Van Toepassing Zijnde Criteria.

Onze onafhankelijkheid en kwaliteitscontrole

We hebben de onafhankelijkheidsvoorschriften en andere ethische vereisten van de Code of Ethics for Professional Accountants uitgebracht door de International Ethics Standards Boards for Accountants (IESBA) nageleefd. Deze zijn gebaseerd op de fundamentele principes van integriteit, objectiviteit, vakbekwaamheid en waakzaamheid, confidentialiteit en professioneel gedrag.

Ons kantoor past de International Standard on Quality Control (ISQC) n°1 toe en onderhoudt een adequaat systeem van kwaliteitscontrole met inbegrip van gedocumenteerde beleidslijnen en procedures met betrekking tot ethische vereisten, professionele standaarden, en van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire vereisten.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

Onze verantwoordelijkheid is het uitdrukken van een oordeel, zoals vereist door item 7 van Bijlage 1 van de Prospectus Verordening, dat de Pro Forma Financiële Informatie is gecompileerd, in alle materiële opzichten, door de Raad van Bestuur van Crelanco, op basis van de Van Toepassing Zijnde Criteria en dat deze grondslagen in overeenstemming zijn met de grondslagen voor financiële verslaggeving van de Vennootschap.

Wij hebben onze opdracht uitgevoerd overeenkomstig de International Standard on Assurance Engagements ("ISAE") 3420 "Assurance-opdrachten om te rapporteren over de compilatie van pro forma financiële informatie die in een prospectus is opgenomen", zoals uitgegeven door de International Auditing en Assurance Standards Board. Deze standaard vereist dat wij onze werkzaamheden zodanig plannen en uitvoeren om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat Raad van Bestuur de Pro Forma Financiële Informatie, in alle materiële opzichten heeft gecompileerd, op basis van de Van Toepassing Zijnde Criteria en dat deze grondslagen in overeenstemming zijn met de grondslagen voor financiële verslaggeving van de Vennootschap.

In het kader van deze opdracht zijn wij niet verantwoordelijk voor het actualiseren of opnieuw uitgeven van verslagen of opinies over enige historische financiële informatie die is gebruikt bij de compilatie van de Pro Forma Financiële Informatie, noch hebben wij, in de loop van deze opdracht, een controle of een nazicht uitgevoerd van de financiële informatie die is gebruikt bij de compilatie van de Pro Forma Financiële Informatie.

Het doel van pro forma financiële informatie die in een prospectus is opgenomen is alleen om de invloed van een significante gebeurtenis of transactie op historische niet-aangepaste financiële informatie van de entiteit te illustreren alsof de gebeurtenis of de transactie eerder had plaatsgevonden dan de datum die voor dat voorbeeld was geselecteerd. Derhalve verschaffen wij geen enkele zekerheid dat het feitelijke resultaat van de Transactie per 31 december 2018 of per 30 juni 2019 (en voor de periodes afgesloten op deze data) zou zijn geweest zoals gepresenteerd in de Pro Forma Financiële Informatie.

Een assurance-opdracht met een redelijke mate van zekerheid om te rapporteren of de Pro Forma Financiële Informatie, in alle materiële opzichten, op basis van de Van Toepassing Zijnde Criteria is opgesteld, en dat deze grondslagen in overeenstemming zijn met de grondslagen voor financiële verslaggeving van de Vennootschap, omvat het uitvoeren van werkzaamheden teneinde vast te stellen of de Van Toepassing Zijnde Criteria die door de Raad van Bestuur worden gebruikt bij de compilatie van de Pro Forma Financiële Informatie een redelijke basis verschaffen voor het presenteren van de significante invloeden die direct toe te schrijven zijn aan de Transactie, en om voldoende en geschikte onderbouwende informatie te verkrijgen of:

- de gerelateerde pro forma aanpassingen volgens de Van Toepassing Zijnde Criteria zijn verwerkt; en
- de gerelateerde pro forma aanpassingen in de resulterende Pro Forma Financiële Informatie naar behoren zijn verwerkt ten opzichte van de ongecorrigeerde financiële informatie.

De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de oordeelsvorming van de commissaris, daarbij rekening houdend met het inzicht van de commissaris in de aard van de Vennootschap, de Transactie aan de hand waarvan de Pro Forma Financiële Informatie is opgesteld, en overige relevante omstandigheden van de opdracht.

De opdracht omvat tevens het evalueren van de algehele presentatie van de Pro Forma Financiële Informatie.

Wij zijn van mening dat de onderbouwende informatie die wij hebben verkregen voldoende en geschikt is om een basis voor ons oordeel te verschaffen.

Oordeel

Naar ons oordeel:

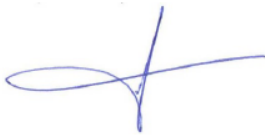
- is de Pro Forma Financiële Informatie naar behoren opgesteld op basis van de vermelde grondslagen; en
- zijn deze grondslagen in overeenstemming met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving van de Vennootschap.

Beperking in gebruik

Dit verslag is vereist door de EC Verordening No 809/2004 van 29 april 2004 en is uitgegeven met als doel om deze Prospectus Verordening na te leven en voor geen enkel ander doel.

Brussel, 13 februari 2020

EY Bedrijfsrevisoren bv
vertegenwoordigd door

Jean François Hubin*
Vennoot
* Handelend in naam van een bv

20JFH0067

Huidige Aanvulling nr. 2 treedt in werking op de dag van de goedkeuring door de FSMA.

**BIJLAGE – GECONSOLIDEERDE JAARREKENING AXA BANK BELGIUM VOOR BOEKJAREN
2016, 2017 en 2018**

47	22/05/2017	BE 0404.476.835	158	EUR		
NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	D.	17129.00337	CONSO 1.1

10				9	EUR	
NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	E.	D.	CONSO 1

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Naam: AXA BANK EUROPE

Rechtsvorm: Naamloze vennootschap

Adres: Vorstlaan

Nr.: 25

Bus:

Postnummer: 1170

Gemeente: Brussel

Land: België

Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van BE 0404 476 835 RPR

Internetadres*: <http://www.axabank.be>

Ondernemingsnummer **BE0404.476.835**

Datum **2/04/2015** van de neerlegging van de oprichtingsakte OF van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt .

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING goedgekeurd door de algemene vergadering van

27/04/2017

met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van

1/01/2016

tot

31/12/2016

Vorig boekjaar van

1/01/2015

tot

31/12/2015

De bedragen van het vorige boekjaar zijn identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt.

VOLLEDIGE LIJST met naam, voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer en gemeente) en functie in de onderneming, van de BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN

Peter Devlies, bestuurder van vennootschappen, Rombout de Dopperestraat 2, B-8200 Sint-Andries (Brugge), bestuurder-directeur, voorzitter van het Directiecomité (sinds 02 maart 2017)
 Jacques de Vacleroy, bestuurder van vennootschappen, avenue de la Faisanderie 1a, 1150 Brussel, voorzitter (tot 30 juni 2016)
 Jozef Van In, bestuurder van vennootschappen, Wanninckhove 14, 2540 Hove, bestuurder, voorzitter van de Raad van Bestuur (sinds 28 maart 2017), voorzitter van het Directiecomité (tot 27 juli 2016)
 Sabine De Rycker, bestuurder van vennootschappen, avenue Aviateur de Caters 13, 1310 Ter Hulpen, bestuurder-directeur
 Céline Dupont, bestuurder van vennootschappen, Avenue Guillaume Gilbert 60/M 000, bestuurder-directeur (tot 13 juli 2016)
 Françoise Gilles, bestuurder van vennootschappen, Père Eudore Devroyestraat 74, B-1150 Bruxelles, bestuurder-directeur
 Jeroen Ghysel, bestuurder van vennootschappen, Heirweg 73, B-8800 Roeselare, bestuurder-directeur
 Marie-Cécile Plessix, Passage Doisy 9, F-75017 Parijs, bestuurder
 Frank Koster, bestuurder van vennootschappen, Schroeflaan 64, B-1150 Brussel, bestuurder (tot 13 juli 2016)
 Patrick Lemoine, bestuurder van vennootschappen, Avenue Jacques Pastur, 31, B-1180, Ukkel bestuurder
 Emmanuel Vercoustre, bestuurder van vennootschappen, Rue d'Alsace Lorraine, 10 - 1050 Bruxelles, bestuurder-directeur, voorzitter van het Directiecomité (van 27 juli 2016 tot 2 maart 2017)
 Marc Bellis, bestuurder van vennootschappen, la Grande Buisserie 24, B-1380 Lasne, bestuurder
 Patrick Keusters, bestuurder van vennootschappen, Wanninckhove 26, B-2540 Hove, bestuurder
 Philippe Rucheton, bestuurder van vennootschappen, V jircharich 146/5, 110 00 Praag, Tsjechië, bestuurder
 Frank Goossens, bestuurder van vennootschappen, Broechemsesteenweg 117, B-2531 Vremde, bestuurder-directeur (sinds 22 november 2016)

Zijn gevoegd bij deze jaarrekening:

Totaal aantal neergelegde bladen: 158

Nummers van de secties van het standaardmodel die niet werden neergelegd omdat ze niet dienstig zijn: /

Handtekening
(naam en hoedanigheid)

Peter Devlies
Bestuurder

Handtekening
(naam en hoedanigheid)

Emmanuel Vercoustre
Bestuurder

* Facultatieve vermelding .

** Schrappen wat niet van toepassing is .

LIJST VAN DE BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN (vervolg van de vorige bladzijde)

Commissaris

PwC, Bedrijfsrevisoren bcvba, Lidmaatschapsnummer b00009- 1986, Woluwedal 18, 1932 St.-Stevens-Woluwe, erkend revisor

Vertegenwoordigd door

Tom Meuleman (IBR A01894), Woluwe Garden, Woluwedal 18 - 1932 Sint Stevens Woluwe, erkend revisor (sinds 28 april 2011)

AXA Bank Europe

IFRS geconsolideerde jaarrekening 2016

Inhoudsopgave

GECONSOLIDEERDE WINST-EN-VERLIESREKENING	7
GECONSOLIDEERDE BALANS	10
OVERZICHT VAN WIJZIGINGEN IN HET GECONSOLIDEERD EIGEN VERMOGEN.....	12
GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT	13
TOELICHTING BIJ DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	15
1 ALGEMEEN	15
2 GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGGEVING	15
2.1 CONSOLIDATIEPRINCIPES	15
2.2 FINANCIËLE INSTRUMENTEN - EFFECTEN	16
2.3 FINANCIËLE INSTRUMENTEN - KREDIETEN EN VORDERINGEN.....	20
2.4 THESAURIE	22
2.5 COMMISSIEOPBRENGSTEN EN FINANCIËLE WAARBORGEN	24
2.6 EIGEN VERMOGEN.....	25
2.7 FINANCIËLE VERPLICHTINGEN EN BANKDEPOSITO'S.....	25
2.8 OMREKENINGS- EN VALUTAKOERSVERSCHILLEN	26
2.9 VOORWAARDELIJKE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN EN VOORZIENINGEN	27
2.10 PERSONEELSVERLONINGEN	28
2.11 WINSTBELASTINGEN	28
2.12 MATERIËLE EN IMMATERIËLE VASTE ACTIVA.....	29
2.13 OVERIGE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN	31
2.14 BIJKOMENDE INFORMATIE.....	32
3 TOEPASSING VAN IFRS BIJ AXA BANK EUROPE.....	34
3.1 TOEPASSINGSDATUMS.....	34
3.2 IFRS 9	35
4 RISICOBEBEER	39
4.1 ALGEMEEN	39
4.2 KREDIETRISICO	40
4.3 MARKTRISICO.....	46
4.4 VALUTARISICO	47
4.5 LIQUIDITEITSRISICO.....	47
4.6 OPERATIONEEL RISICO	48
4.7 STRATEGISCH RISICO	49
4.8 CAPITAL MANAGEMENT.....	49
5 REËLE WAARDE VAN FINANCIËLE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN	53
5.1 REËLE WAARDEN IN DE RETAILACTIVITEITEN	53
5.2 REËLE WAARDEN IN DE FINANCIËRINGSACTIVITEITEN (TREASURY)	53

5.3	DAG 1-RESULTATEN	59
5.4	TOEPASSING VAN DE CVA EN DVA OP DE DERIVATENPORTEFEUILLE.....	59
6	GEBRUIK VAN SCHATTINGEN EN BEOORDELINGEN	60
7	BATEN (LASTEN) UIT PROVISIES EN VERGOEDINGEN.....	61
8	GEREALISEERDE WINSTEN (VERLIEZEN) OP FINANCIËLE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN DIE NIET TEGEN REËLE WAARDE WORDEN GEWAARDEERD IN DE WINST-EN-VERLIESREKENING	62
9	WINSTEN (VERLIEZEN) OP FINANCIËLE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE MET VERWERKING VAN WAARDEVERANDERINGEN IN DE WINST-EN-VERLIESREKENING.....	63
10	WINSTEN (VERLIEZEN) UIT ADMINISTRatieve VERWERKING VAN AFDEKKINGSTRANSACTIES.....	64
11	ANDERE NETTO-EXPLOITATIEBATEN	65
12	OPERATIONELE LEASING.....	66
13	PERSONEELSUITGAVEN	67
13.1	SAMENSTELLING VAN DE PERSONEELSLASTEN	67
13.2	PENSIOENTOEZEGGINGEN EN ANDERE PRESTATIES	67
13.3	VERLONINGEN IN AANDELEN EN OPTIES.....	72
14	ALGEMENE EN ADMINISTRatieve UITGAVEN	75
15	BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	76
16	WINSTBELASTING.....	81
17	GELDMIDDELEN EN ZICHTREKENINGEN BIJ CENTRALE BANKEN.....	86
18	FINANCIËLE ACTIVA AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN.....	86
19	FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE MET VERWERKING VAN WAARDEVERANDERINGEN IN DE WINST-EN-VERLIESREKENING	87
20	VOOR VERKOOP BESCHIKBARE FINANCIËLE ACTIVA	88
21	LENINGEN EN VORDERINGEN.....	89
22	DERIVATEN	91
23	MATERIËLE VASTE ACTIVA.....	97
24	IMMATERIËLE VASTE ACTIVA.....	98
25	INVESTERINGEN IN GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN, DOCHTERONDERNEMINGEN EN JOINT VENTURES.....	99
26	ANDERE ACTIVA.....	101
27	FINANCIËLE VERPLICHTINGEN AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN	102
28	FINANCIËLE VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE MET VERWERKING VAN DE WAARDEVERANDERINGEN IN DE WINST-EN-VERLIESREKENING.....	103
29	FINANCIËLE VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS	105
29.1	DEPOSITO'S.....	105
29.2	ACHTERGESTELDE VERPLICHTINGEN	106
29.3	TLTRO-LENINGEN	107
30	REPO'S EN REVERSE REPO'S.....	108

31	VOORZIENINGEN	110
32	ANDERE VERPLICHTINGEN.....	112
33	SALDERING.....	113
34	VOORWAARDELIJKE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN	115
35	EIGEN VERMOGEN.....	117
36	WINSTUITKERING EN DIVIDEND PER AANDEEL	117
37	GESEGMENTEERDE INFORMATIE.....	118
38	TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN	120
39	OVERHEIDSSTEUN EN -SUBSIDIES.....	121
40	FINANCIËLE RELATIES MET AUDITORS.....	122
41	STOPGEZETTE ACTIVITEITEN	123
42	GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	124

Alle hierna in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in duizenden euro en alle commentaren in miljoenen euro, telkens tenzij anders vermeld.

De cijfers worden gepresenteerd volgens absolute waarden en dienen dus gelezen te worden in functie van de omschrijving in de bijhorende rubriek, behoudens rubrieken waar een onderscheid dient gemaakt te worden tussen winsten (absolute waarde) en verliezen (minteken).

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

Geconsolideerde winst- en verliesrekening in '000 EUR	2016.12	2015.12	Toelichting
VOORTGEZETTE BEDRIJFSACTIVITEITEN			
Financiële en exploitatiebaten en -lasten	361.772	369.813	
Rentebaten	2.318.678	2.234.785	
<i>Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden (indien afzonderlijk</i>	1.720.509	1.534.124	
<i>Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van</i>			
<i>waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (indien afzonderlijk verwerkt)</i>			
<i>Voor verkoop beschikbare financiële activa</i>	99.635	135.250	
<i>Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële lease)</i>	463.747	513.588	
<i>Tot einde looptijd aangehouden beleggingen</i>			
<i>Derivaten, administratieve verwerking van afdekkingstransacties, renterisico</i>	21.566	48.919	
<i>Andere activa</i>	16	2.903	
<i>Op verplichtingen</i>	13.206		
(Rentelasten)	2.081.903	1.998.700	
<i>Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden (indien</i>	1.691.748	1.527.653	
<i>Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van</i>			
<i>waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (indien afzonderlijk verwerkt)</i>	36.760	39.131	
<i>Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs</i>	203.881	260.062	
<i>Derivaten, administratieve verwerking van afdekkingstransacties, renterisico</i>	147.447	171.765	
<i>Andere verplichtingen</i>		90	
<i>Op Activa</i>	2.068		
Lasten in verband met aandelenkapitaal terugbetaalbaar op zicht			
Dividenden	1.670	9	
<i>Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden (indien afzonderlijk</i>			
<i>Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van</i>			
<i>waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (indien afzonderlijk verwerkt)</i>			
<i>Voor verkoop beschikbare financiële activa</i>	1.670	9	
Baten uit provisies en vergoedingen	53.001	43.888	7
(Lasten in verband met provisies en vergoedingen)	42.441	35.973	
Gerealiseerde winsten (verliezen) op financiële activa en verplichtingen die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening, netto	261.980	59.233	8
<i>Voor verkoop beschikbare financiële activa</i>	261.089	56.383	
<i>Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële lease)</i>	891	2.850	
<i>Tot einde looptijd aangehouden beleggingen</i>			
<i>Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs</i>			
<i>Overige</i>			
Winsten (verliezen) op financiële activa en verplichtingen aangehouden voor	-1.589	31.949	
<i>Eigen vermogeninstrumenten en daarmee samenhangende derivaten</i>	3.592	-2.780	
<i>Rente-instrumenten en daarmee samenhangende derivaten</i>	15.977	45.881	
<i>Valutahandel</i>	-21.158	-11.152	
<i>Kredietrisico-instrumenten en daarmee samenhangende derivaten</i>			
<i>Grondstoffen en daarmee samenhangende derivaten</i>			
<i>Andere (inclusief hybride derivaten)</i>			
Winsten (verliezen) op financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, netto	2.705	44.550	9
Winsten (verliezen) uit administratieve verwerking van afdekkingstransacties	-205.650	-44.645	10
Valutakoersverschillen, netto	23.679	5.056	
Winsten (verliezen) op het niet langer opnemen van andere dan voor verkoop aangehouden activa, netto	-34		
Andere netto-exploitatiebaten	31.675	29.661	11

Geconsolideerde winst- en verliesrekening in '000 EUR	2016.12	2015.12	Toelichting
Administratiekosten	255.852	246.821	
<i>Personeelsuitgaven</i>	92.421	107.190	13
<i>Algemene en administratieve uitgaven</i>	163.432	139.631	14
Afschrijvingen	4.572	4.344	
<i>Materiële vaste activa</i>	2.179	2.203	23
<i>Vastgoedbeleggingen</i>			
<i>Immateriële vaste activa (andere dan goodwill)</i>	2.393	2.141	24
Voorzieningen	5.740	-6.554	
Bijzondere waardeverminderingen	12.846	27.938	15
Bijzondere waardeverminderingverliezen op financiële activa die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening	12.846	27.920	
<i>Financiële activa gewaardeerd tegen kostprijs (niet-genoteerd eigen vermogen)</i>			
<i>Voor verkoop beschikbare financiële activa</i>			
<i>Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële lease)</i>	12.846	27.920	
<i>Tot einde looptijd aangehouden beleggingen</i>			
Bijzondere waardeverminderingen op		18	
<i>Materiële vaste activa</i>			
<i>Vastgoedbeleggingen</i>			
<i>Goodwill</i>			
<i>Immateriële vaste activa (andere dan goodwill)</i>		18	
<i>Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures verwerkt volgens de 'equity'-methode</i>			
<i>Overige</i>			
Negatieve goodwill die onmiddellijk wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening			
Aandeel in de winst of verlies van geassocieerde deelnemingen en joint ventures die administratief worden verwerkt volgens de 'equity'-methode			
Winst of verlies uit vaste activa en groepen activa die worden afgestoten, die worden geclassificeerd als aangehouden voor verkoop maar die niet in aanmerking komen als			
TOTALE WINST OF VERLIES UIT VOORTGEZETTE			
BEDRIJFSACTIVITEITEN VÓÓR AFTREK VAN BELASTINGEN EN	82.761	97.264	
Belastinglasten (winstbelasting) verbonden met de winst of het verlies uit voortgezette	15.821	16.592	16
TOTALE WINST OF VERLIES UIT VOORTGEZETTE BEDRIJFSACTIVITEITEN NA	66.940	80.672	
Totale winst of verlies op beëindigde bedrijfsactiviteiten na aftrek van belastingen	28.395	-53.444	
TOTALE WINST OF VERLIES NA AFTREK VAN			
BELASTINGEN EN BEËINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN VÓÓR	95.335	27.228	
Winst of verlies toe te rekenen aan minderheidsbelang			
NETTOWINST OF -VERLIES	95.335	27.228	

Tabel CIS.1

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten in '000 EUR	2016.12	2015.12	
GEREALISEERDE WINST (VERLIES) OVER HET JAAR	95.335	27.228	
NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN			
Items die niet kunnen worden overgeboekt naar resultaat	-10.554	16.777	(3)
Actuariële winsten (verliezen) op toegezegde pensioenregelingen	-15.988	25.417	
Winstbelastingen m.b.t. voorgaande item	5.434	-8.639	
Items die kunnen worden overgeboekt naar resultaat	-75.706	8.721	
Omrekening van valuta	142	-2.688	
Waarderingswinsten/-verliezen die in het eigen vermogen zijn opgenomen	142	-2.688	
Overgedragen naar winst of verliesrekening			
Overige herclassificaties			
Kasstroomafdekking (effectief deel)	-17.105	12.766	(1)
Waarderingswinsten/-verliezen die in het eigen vermogen zijn opgenomen	-23.035	-16.009	
Overgedragen naar winst of verlies	5.930	28.775	
van afgedekte posities			
Overige herclassificaties			
Voor verkoop beschikbare financiële activa	-93.681	-86	(2)
Waarderingswinsten/-verliezen die in het eigen vermogen zijn opgenomen	818	-10.407	
Overgedragen naar winst of verlies	-94.499	10.321	
Overige herclassificaties			
Vaste activa of groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor verkoop	-3.040	3.040	
Winstbelastingen m.b.t. voorgaande item	37.978	-4.311	
TOTAAL NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN OVER HET JAAR	-86.260	25.498	
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN OVER HET JAAR	9.075	52.726	
Toerekenbaar aan houders van eigenvermogensinstrumenten van de moedermaatschappij	9.075	52.726	
Toerekenbaar aan minderheidsbelang			

Tabel CIS.2

Hieronder vindt u de impact vóór belastingen, evenals de uitgestelde belasting met betrekking tot de punten opgenomen in de tabel hiervoor (overzicht in '000 EUR).

Kasstroomafdekking (1)	2016.12	2015.12
Bruto	-17.105	12.766
Belasting	5.814	-4.340
Netto	-11.291	8.426

Voor verkoop beschikbare financiële activa (2)	2016.12	2015.12
Bruto	-93.681	-86
Belasting	32.164	29
Netto	-61.517	-57

Actuariële winsten (verliezen) op toegezegde pensioenregelingen (3)	2016.12	2015.12
Bruto	-15.988	25.417
Belasting	5.434	-8.639
Netto	-10.554	16.778

Tabel CIS.3

Geconsolideerde balans

Geconsolideerde Balans - Activa in '000 EUR	2016.12	2015.12	Toelichting
Geldmiddelen en zichtrekeningen bij centrale banken	657.176	337.156	17
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	1.643.504	1.555.673	18 / 21
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening			19
Voor verkoop beschikbare financiële activa	4.304.987	7.838.627	20
Leningen en vorderingen	20.650.591	19.765.932	21
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen			
Derivaten gebruikt ter afdekking	97.758	126.126	22
Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities bij afdekking van het renterisico van een portefeuille	478.032	498.363	
Materiële vaste activa	39.815	41.379	
<i>Materiële vaste activa</i>	39.815	41.379	23
<i>Vastgoedbeleggingen</i>			
Immateriële vaste activa	8.537	6.885	
<i>Goodwill</i>			
<i>Andere immateriële activa</i>	8.537	6.885	24
Investerings in geassocieerde deelnemingen, dochterondernemingen en joint ventures (verwerkt volgens de 'equity'-methode met inbegrip van goodwill)			25
Belastingvorderingen	15.939	4.833	
<i>Actuele belastingvorderingen</i>	4.473	4.815	16
<i>Uitgestelde belastingvorderingen</i>	11.466	18	
Andere activa	98.168	101.635	26
Vaste activa of groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor verkoop		633.047	
TOTAAL ACTIVA	27.994.508	30.909.656	

Tabel CBS.1

Geconsolideerde Balans - Verplichtingen in '000 EUR	2016.12	2015.12	Toelichting
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	1.104.317	900.768	27
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	1.484.385	1.633.560	28
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	22.369.680	21.466.856	29
<i>Deposito's van kredietinstellingen</i>	48.640	10.783	
<i>Deposito's van andere dan kredietinstellingen</i>	17.863.958	16.988.998	
<i>In schuldbewijzen belichaamde schulden met inbegrip van obligaties</i>	3.457.918	3.249.269	
<i>Achternestelde verplichtingen</i>	89.042	117.807	
<i>Andere financiële verplichtingen</i>	910.121	1.099.998	
Financiële verplichtingen verbonden aan overgedragen financiële activa	1.031.061	4.082.301	30
Derivaten gebruikt ter afdekking	401.701	544.533	22
Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities bij afdekking van het renterisico van een portefeuille	89.180	112.118	
Voorzieningen	233.169	209.007	31
Belastingverplichtingen	36.715	60.325	
<i>Actuele belastingverplichtingen</i>	27.945	27.672	16
<i>Uitgestelde belastingverplichtingen</i>	8.770	32.653	
Andere verplichtingen	62.466	63.778	32
Verplichtingen in groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor verkoop		662.704	
Aandelenkapitaal terugbetaalbaar op zicht (coöperativen)			
TOTAAL VERPLICHTINGEN	26.812.673	29.735.950	

Tabel CBS.2

Geconsolideerde Balans - Eigen vermogen in '000 EUR	2016.12	2015.12	Toelichting
Geplaast kapitaal	681.318	681.318	
Gestort kapitaal	681.318	681.318	
Opgevraagd niet-gestort kapitaal			
Agio			
Ander eigen vermogen	91.125	91.120	
Eigen-vermogenscomponent in samengestelde financiële instrumenten	90.000	90.000	
Overige	1.125	1.120	
Niet-gerealiseerde resultaten	47.915	134.175	
Reserve uit de herwaardering van materiële vaste activa			
Reserve uit de herwaardering van immateriële vaste activa			
Afdekkingsreserve van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten (effectief deel)			
Reserve uit de omrekening van valuta	147	5	
Kasstroomafdekkingsreserve (effectief deel)	-21.859	-10.568	
Reserve uit de herwaardering van de reële waarde van de voor verkoop beschikbare financiële activa	93.830	155.347	
Die betrekking hebben op vaste activa en groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor verkoop		3.040	
Actuariële winsten/verliezen mbt toegezegde pensioenregelingen	-24.203	-13.649	
Reserves (met inbegrip van ingehouden winsten)	266.141	239.864	
<Ingekochte eigen aandelen>			
Baten uit het lopende jaar	95.335	27.228	
<Interimdividenden>			
Minderheidsbelang			
Reserves uit herwaardering			
Overige			
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	1.181.835	1.173.706	35
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN	27.994.508	30.909.656	

Tabel CBS.3

Aansluiting van reserve uit herwaardering van voor verkoop beschikbare activa

2016-12	brutowaarde	taks impact	netto waarde
opening balance	235.319	-79.971	155.348
Investerings in vorige periode			
Transfer van/naar P&L ten gevolge van verkopen	-143.712	48.848	-94.864
Transfer van/naar P&L ten gevolge van wijzigingen in premie/discount wisselkoersverschillen	49.213	-16.727	32.486
aanpassingen tijdens de periode	-1.168	719	-449
Investerings in huidige periode			
aanpassingen tijdens de periode	1.985	-675	1.310
Closing balance	141.637	-47.806	93.831

Tabel CBS.3

2015-12	brutowaarde	taks impact	netto waarde
opening balance	235.403	-79.998	155.405
Investerings in vorige periode			
Transfer van/naar P&L ten gevolge van verkopen	-56.379		-56.379
Transfer van/naar P&L ten gevolge van wijzigingen in premie/discount wisselkoersverschillen	66.703		66.703
aanpassingen tijdens de periode	-1		-1
aanpassingen tijdens de periode	-10.407	27	-10.380
Investerings in huidige periode			
aanpassingen tijdens de periode			0
Closing balance	235.319	-79.971	155.348

Tabel CBS.4

Overzicht van wijzigingen in het geconsolideerd eigen vermogen

Bronnen van vermogensmutaties 2016.12 In '000 EUR												
	Gestort kapitaal	Ander EV - Samengestelde financiële instrumenten	Ander EV - Overige	Niet gerealiseerde resultaten - reserve uit valutaoormeting	Niet gerealiseerde resultaten - kasstroomafdekkingsreserve	Niet gerealiseerde resultaten - reserve uit herwaardering van voor verkoop beschikbare activa	Actuariële winsten/verliezen mbt toegezegde pensioenregelingen	Niet gerealiseerde resultaten - Die betrekking hebben op vaste activa en groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor verkoop	Reserves (incl. ingehouden winsten)	Baten uit het lopende jaar*	TOTAAL EV	
Beginbalans (vorig Jaar)	681.318	90.000	1.120	5	-10.568	155.347	-13.649	3.040	239.864	27.228	1.173.706	
Kapitaalsverhoging												
Uitgifte												
Winst (verlies)										95.335	95.335	
Gedeclareerde dividenden												
Wijziging herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa						-61.517					-61.517	
Wijziging reële waarden			5	142			-10.554				-10.406	
Kasstroomafdekking					-11.291						-11.291	
Overdracht naar ingehouden winsten									26.276	-27.228	-952	
Kapitaalvermindering											0	
Overige								-3.040			-3.040	
Eindbalans (lopend Jaar)	681.318	90.000	1.125	147	-21.859	93.830	-24.203	0	266.141	95.335	1.181.835	

Tabel CSCE.1

* waarvan voor 95,3 miljoen EUR toerekenbaar aan aandeelhouders van de moedermaatschappij.

Bronnen van vermogensmutaties 2015.12 In '000 EUR												
	Gestort kapitaal	Ander EV - Samengestelde financiële instrumenten	Ander EV - Overige	Niet gerealiseerde resultaten - reserve uit valutaoormeting	Niet gerealiseerde resultaten - kasstroomafdekkingsreserve	Niet gerealiseerde resultaten - reserve uit herwaardering van voor verkoop beschikbare activa	Actuariële winsten/verliezen mbt toegezegde pensioenregelingen	Niet gerealiseerde resultaten - Die betrekking hebben op vaste activa en groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor verkoop	Reserves (incl. ingehouden winsten)	Baten uit het lopende jaar*	TOTAAL EV	
Beginbalans (vorig Jaar)	681.318	90.000	581	2.693	-18.995	155.405	-30.427	0	289.343	-48.150	1.121.768	
Kapitaalsverhoging	0										0	
Uitgifte		0									0	
Winst (verlies)										27.228	27.228	
Gedeclareerde dividenden											0	
Wijziging herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa								58			-58	
Wijziging reële waarden			539	-2.688			16.778				14.629	
Kasstroomafdekking					8.427						8.427	
Overdracht naar ingehouden winsten									49.478	48.150	-1.328	
Kapitaalvermindering											0	
Overige								3.040			3.040	
Eindbalans (lopend Jaar)	681.318	90.000	1.120	5	-10.568	155.347	-13.649	3.040	239.864	27.228	1.173.706	

Tabel CSCE.2

* waarvan voor 27,2 miljoen EUR toerekenbaar aan aandeelhouders van de moedermaatschappij.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

BEDRIJFSACTIVITEITEN	2016.12 in '000 EUR	2015.12 in '000 EUR
Nettowinst (-verlies)	95.334	27.228
<u>Aanpassingen om nettowinst of -verlies te doen aansluiten bij de netto kasstromen met betrekking tot bedrijfsactiviteiten</u>	15.952	120.543
(Actuele en uitgestelde winstbelasting, opgenomen in de winst- en verliesrekening)		
Actuele en uitgestelde belastinglasten, opgenomen in de winst- en verliesrekening	15.821	16.592
Niet-gerealiseerde winst of verlies op wisselkoersverschillen		-2.688
Waarderingsresultaat via winst en verliesrekening	131	106.639
<u>INVESTERINGS- EN FINANCIERINGSACTIVITEITEN</u>	11.678	25.728
Afschrijving	4.572	4.362
Bijzondere waardeverminderingen	12.846	27.920
Netto voorzieningen	-5.740	-6.554
Andere aanpassingen	-14.540	19.028
Kasstroom uit exploitatiewinsten voor wijzigingen in bedrijfsactiva en -verplichtingen	108.424	192.527
<u>Daling (stijging) van werkkapitaal (met uitzondering van geldmiddelen en kasequivalenten):</u>	247.359	-182.843
<u>Daling (stijging) van bedrijfactiva (met uitzondering van geldmiddelen en kasequivalenten):</u>	2.494.156	12.093.734
Daling (stijging) van zichtrekeningen bij centrale banken		
Daling (stijging) van leningen en vorderingen	-897.505	5.873.111
Daling (stijging) van voor verkoop beschikbare activa	3.475.590	1.411.777
Daling (stijging) van financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	-87.831	4.856.793
Daling (stijging) van financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening		
Daling (stijging) van activa-derivaten, administratieve verwerking van afdekkingstransacties	28.368	45.933
Stijging (daling) van vaste activa die worden afgestoten, aangehouden voor verkoop		
Daling (stijging) van andere activa (definitie balans)	-24.466	-93.880
<u>Stijging (daling) van bedrijfsverplichtingen (met uitzondering van geldmiddelen en kasequivalenten):</u>	-2.246.798	-12.276.577
Stijging (daling) van deposito's van kredietinstellingen	83.663	70.765
Stijging (daling) van deposito's (andere instellingen dan kredietinstellingen)	679.154	-75.416
Stijging (daling) van in schuldbewijzen belichaamde schulden met inbegrip van obligaties	208.649	-208.095
Stijging (daling) van financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	192.317	-5.386.880
Stijging (daling) van financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	-137.812	-39.293
Stijging (daling) van verplichtingen-derivaten, administratieve verwerking van afdekkingstransacties	-156.730	-485.823
Stijging (daling) van andere financiële verplichtingen	-3.091.117	-6.169.367
Stijging (daling) van andere verplichtingen (definitie balans)	-24.921,72	17.532
	355.783	9.684
(Betaalde) terugbetaalde winstbelastingen	-2.216	-6.741
Netto kasstroom uit de bedrijfsactiviteiten	353.566	2.943

INVESTERINGSACTIVITEITEN	2016.12 en '000 EUR	2015.12 en '000 EUR
(Contante betalingen om materiële vaste activa te verwerven) Contante ontvangsten uit de verkoop van materiële vaste activa	-615	2.197
(Contante betalingen om immateriële vaste activa te verwerven)	-4.045	-3.597
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	-4.660	-1.400

FINANCIERINGSACTIVITEITEN	2016.12 en '000 EUR	2015.12 en '000 EUR
(Betaalde dividenden) Contante ontvangsten uit de uitgifte van achtergestelde verplichtingen (Contante terugbetalingen van achtergestelde verplichtingen)	-28.765	-50.860
Contante ontvangsten uit de uitgifte van aandelen of andere eigenvermogen instrumenten		
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	-28.765	-50.860
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen op geldmiddelen en kasequivalenten		

	2016.12 en '000 EUR	2015.12 en '000 EUR
NETTOSTIJGING VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN	320.020	-49.319
GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	337.156	386.474
GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN AAN HET EINDE VAN DE PERIODE	657.176	337.155
<u>Componenten van geldmiddelen en kasequivalenten:</u>		
Contanten	57.389	62.342
Zichtrekeningen bij centrale banken	560.706	269.567
Leningen en vorderingen	39.081	5.246
Voor verkoop beschikbare activa		
Totale geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode	657.176	337.155
<u>Waaronder: bedrag van de geldmiddelen en kasequivalenten die door de onderneming worden aangehouden, doch niet beschikbaar zijn voor gebruik door de groep</u>		
Niet-opgevraagde financieringsfaciliteiten (met uitsplitsing, indien deze informatie materieel is)		
<u>Aanvullende informatie over de kasstromen uit de bedrijfsactiviteiten:</u>		
Ontvangen rentebaten	2.318.679	2.234.785
Ontvangen dividenden		
Betaalde rentelasten	2.081.904	1.998.610

	2016.12 en '000 EUR	2015.12 en '000 EUR
mutaties die voortkomen uit beëindigde bedrijfsactiviteit		29.657
mutaties die voortkomen uit beëindigde investeringsactiviteit		
mutaties die voortkomen uit beëindigde financieringsactiviteit		

De geldmiddelen en kasequivalenten stijgen in 2016 met 320,0 miljoen EUR, vooral door een toename van de zichtrekeningen bij centrale banken (+ 291,1 miljoen EUR).

Deze stijging situeert zich voornamelijk in de bedrijfsactiviteiten (+ 353,6 miljoen EUR). Enerzijds stijgen de kasstromen uit exploitatiewinsten met 108,4 miljoen EUR. Daarnaast stijgen de kasstromen uit de wijzigingen van bedrijfsactiva en verplichtingen netto met 247,4 miljoen EUR. De bedrijfsactiva dalen met 2.494,2 miljoen EUR, vooral in de voor verkoop beschikbare activa (- 3.475,6 miljoen EUR) gecompenseerd door een stijging in de leningen en vorderingen (+ 897,5 miljoen EUR). De bedrijfsverplichtingen dalen met 2.246,8 miljoen EUR, vooral door een vermindering van de andere financiële verplichtingen met 3.091,1 miljoen EUR (daling van de repo's), deels gecompenseerd door een stijging van de cliëntendeposito's met 679,2 miljoen EUR.

De investeringsactiviteiten zorgen voor een vermindering van de geldmiddelen en kasequivalenten met 4,7 miljoen EUR. Dit situeert zich vooral in de stijging van de immateriële vaste activa met 4,0 miljoen EUR.

De financieringsactiviteiten leiden tot een vermindering van de geldmiddelen en kasequivalenten met 28,8 miljoen EUR, voornamelijk te wijten aan een terugbetaling van achtergestelde leningen.

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

1 Algemeen

AXA Bank Europe, naamloze vennootschap naar Belgisch recht, met maatschappelijke zetel te 1170 Brussel, Vorstlaan 25, was per 31 december 2016 een 100% dochteronderneming van AXA SA.

De wettelijke consolidatiekring van AXA Bank Europe omvat de Belgische bankactiviteiten, het bijkantoor AXA Bank Hungary en de dochterondernemingen Royal Street NV, AXA Belgium Finance B.V. en AXA Bank Europe SCF (Société de Crédit Foncier).

Volgende dochterondernemingen werden tijdens het boekjaar 2016 niet in de consolidatiekring opgenomen gezien hun te verwaarlozen betekenis (zie hierover meer in hoofdstuk 2.1)

- Motor Finance Company N.V.
- Beran N.V.

Meer informatie met betrekking tot deze ondernemingen werd opgenomen onder hoofdstuk 25 Investerings in geassocieerde deelnemingen, dochterondernemingen en joint ventures. De waarderingmethode staat vermeld in hoofdstuk 20 Voor verkoop beschikbare financiële activa.

In België biedt AXA Bank Europe een uitgebreid gamma aan van financiële producten aan particulieren en kleine ondernemingen en bezit een netwerk van exclusieve onafhankelijke bankagenten die ook de verkoop ondersteunen van verzekeringsproducten van AXA Verzekeringen en AXA Investment Managers. De sterproducten van AXA Bank Europe in België zijn st@rt2bank, een gratis zichtrekening en bijhorende spaarrekening, hypothecaire kredieten, kortetermijnleningen en meer in het bijzonder leningen voor woningrenovatie.

Daarnaast verricht AXA Bank Europe intermediaatieve activiteiten, die voornamelijk bestaan uit het verstrekken van funding, cash management en derivaten aan verschillende entiteiten van AXA Groep.

2 Grondslagen voor financiële verslaggeving

2.1 Consolidatieprincipes

2.1.1 Algemeen

AXA Bank Europe bezit op dit ogenblik dochterondernemingen, zijnde ondernemingen waarop volledige controle wordt uitgeoefend en daarnaast ook een geassocieerde onderneming zoals vermeld onder hoofdstuk 25 die echter niet mee wordt geconsolideerd wegens de immaterialiteit.

In principe dienen alle dochterondernemingen integraal in de consolidatie opgenomen te worden.

In afwijking van dit principe heeft AXA Bank Europe beslist, op basis van het relevantie- en het immaterialiteitsbeginsel, om bepaalde dochterondernemingen voor de toepassing van de geconsolideerde IFRS-jaarrekening niet integraal op te nemen. Hierbij wordt een dochteronderneming wiens balanstotaal het vorige boekjaar lager is dan 0,15% van het balanstotaal van AXA Bank Europe beschouwd als niet materieel en als dusdanig niet mee opgenomen in de consolidatiekring, behoudens andersluidende beslissing van de Raad van Bestuur.

Dit betekent dat de dochteronderneming AXA Belgium Finance BV alsook de SPV Royal Street NV en de AXA Bank Europe SCF integraal worden opgenomen.

2.1.2 Aankoop entiteiten binnen AXA Groep

Wat betreft bedrijfscombinaties met andere entiteiten van de AXA Groep vallen deze entiteiten onder gemeenschappelijke controle. Als dusdanig zijn deze bedrijfscombinaties dan ook niet onderworpen aan IFRS 3 – *Bedrijfscombinaties*. AXA Bank Europe past in dit geval een methode toe waaronder de geïntegreerde activa en verplichtingen dezelfde boekwaarde behouden dan in de gekochte entiteit. Aanpassingen worden alleen maar gedaan omwille van harmonisatie van boekhoudregels.

2.2 Financiële instrumenten – effecten

2.2.1 Vastrentende effecten

Vastrentende effecten worden gedefinieerd als verhandelbaar waardepapier dat renteopbrengsten genereert via coupons of rentekapitalisatie; vastgoedcertificaten vallen ook onder deze definitie.

2.2.1.1 Waardering bij opname

De eerste opname van vastrentende effecten in de balans gebeurt op de transactiedatum.

De vastrentende effecten worden bij hun eerste opname opgenomen voor hun reële waarde, zijnde de aanschaffingswaarde (inclusief de betaalde gelopen intresten).

Bij de eerste opname worden de vastrentende effecten, afhankelijk van de mogelijkheid en het waarderingsobjectief, toegewezen aan één van de volgende waarderingscategorieën:

- (i) Activa tegen reële waarde aangehouden voor handelsdoeleinden;
- (ii) Activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening;
- (iii) Activa aangehouden tot einde looptijd;
- (iv) Leningen en vorderingen;
- (v) Activa beschikbaar voor verkoop.

In principe dienen de marginale transactiekosten in de waarderingscategorieën (iii), (iv) en (v) geactiveerd te worden. Omwille van het immaterialiteitsbeginsel heeft AXA Bank Europe beslist deze rechtstreeks op te nemen in de winst-en-verliesrekening.

(i) Activa tegen reële waarde aangehouden voor handelsdoeleinden

Vastrentende effecten worden geclassificeerd als activa tegen reële waarde aangehouden voor handelsdoeleinden indien zij:

- hoofdzakelijk worden verworven of aangegaan met het doel deze op korte termijn te verkopen of terug te kopen;
- deel uitmaken van geïdentificeerde financiële instrumenten die gezamenlijk worden beheerd en waarvoor aanwijzingen bestaan van een recent, feitelijk patroon van winstnemingen op korte termijn.

Alhoewel IAS 39 herclassificaties buiten deze categorie toelaat onder bepaalde strikte voorwaarden, maakt AXA Bank Europe tot nu toe geen gebruik van deze mogelijkheid.

Voor de bepaling van de nettowinsten en -verliezen:

- wordt onderscheid gemaakt tussen de rentemarge en waardeveranderingen omwille van wijzigingen in de reële waarde;
- wordt er geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde meer- en minderwaarden en waarderingswinsten en -verliezen;
- worden waardeveranderingen netto weergegeven.

(ii) Activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

Deze classificatie wordt bij AXA Bank Europe gebruikt in de volgende drie omstandigheden:

1. de classificatie leidt tot meer relevante informatie omdat het een inconsistentie in de waardering of opname ("accounting mismatch") elimineert of aanzienlijk beperkt die anders zou ontstaan uit de waardering van activa of verplichtingen of uit de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen. In de meeste gevallen gaat het hier om de vastrentende effecten die afgedekt zijn door derivaten, maar waarbij niet geopteerd werd om een administratieve verwerking van de afdekkingstransacties ("hedge accounting") toe te passen;
2. de classificatie leidt tot meer relevante informatie omdat een groep van financiële activa, zijnde bepaalde categorieën van beleggingsfondsen, worden beheerd en de prestaties ervan worden geëvalueerd op basis van de reële waarde, in overeenstemming met een gedocumenteerde risicobeheer- of beleggingsstrategie;
3. indien het gestructureerde vastrentende effecten betreft, waarbij er geen nauw verband bestaat tussen de economische kenmerken en risico's van het in het contract besloten derivaat en de economische kenmerken en risico's van het basiscontract.

Deze aanwijzing is niet mogelijk

- waarbij het (de) in een contract besloten deriva(a)t(en) niet leid(t)(en) tot een belangrijke wijziging van de kasstromen die anders door het contract vereist zouden zijn of;
- waarbij, wanneer een soortgelijk hybride (samengesteld) instrument voor het eerst wordt beschouwd, na al dan niet een snelle analyse, duidelijk is dat de scheiding van het (de) in een contract besloten deriva(a)t(en) niet is toegestaan.

Na de eerste opname zijn geen herclassificaties mogelijk binnen of buiten deze categorie.

Voor de bepaling van de nettowinsten en -verliezen:

- wordt er een onderscheid gemaakt tussen de rentemarge en waardeveranderingen omwille van wijzigingen in de reële waarde;
- wordt er geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde meer- en minderwaarden en waarderingswinsten en -verliezen.

(iii) Activa aangehouden tot einde looptijd

In het (zeldzame) geval dat AXA Bank Europe de toelating van haar moedermaatschappij verkrijgt om deze waarderingscategorie te mogen gebruiken gaat het om vastrentende effecten met vaste of bepaalde betalingen en een vaste looptijd die op een actieve markt zijn genoteerd en waarvan AXA Bank Europe stellig van plan is en in staat is deze aan te houden tot het einde van de looptijd.

Na de eerste opname zijn slechts beperkte herclassificaties mogelijk:

- buiten deze categorie (verdwijnen van de actieve markt);
- binnen deze categorie mits toestemming van de moedermaatschappij.

(iv) Leningen en vorderingen

Deze waarderingscategorie wordt gebruikt indien het gaat om vastrentende effecten met vaste of bepaalde betalingen en een vaste looptijd die niet op een actieve markt zijn genoteerd en waarvan AXA Bank Europe stellig van plan is deze aan te houden tot het einde van de looptijd.

Bij AXA Bank Europe gaat het om de promessecertificaten die SCF heeft gekocht van AXA Banque France als onderliggende instrumenten voor haar uitgegeven "covered bonds".

Na de eerste opname zijn geen herclassificaties mogelijk buiten deze categorie. Hoewel IAS 39 herclassificaties binnen deze categorie toelaat onder bepaalde strikte voorwaarden, maakt AXA Bank Europe tot nu toe geen gebruik van deze mogelijkheid.

(v) Activa beschikbaar voor verkoop.

Deze waarderingscategorie wordt gebruikt voor verkoop beschikbare vastrentende effecten of voor vastrentende effecten die niet konden worden toegewezen in één van de bovenvermelde categorieën.

Na de eerste opname zijn slechts beperkte herclassificaties mogelijk buiten en – mits toestemming van de moedermaatschappij - binnen deze categorie (relatie met de activa aangehouden tot einde looptijd).

2.2.1.2 Volgende waardering

De daaropvolgende waardering gebeurt telkens als volgt:

- voor de waarderingscategorieën (i) en (ii) wordt elke wijziging tussen de reële waarde en de aanschaffingsprijs opgenomen in de winst-en-verliesrekening, waarbij de reële waarde de genoteerde prijzen zijn of, als er geen genoteerde prijs bestaat, recente prijsvormingen voor gelijkaardige effecten of een waarderingstechniek. De wijzigingen van de reële waarde worden in de winst-en-verliesrekening opgesplitst in renteopbrengsten en zuivere reële-waardewijzigingen;
- voor de waarderingscategorieën (iii) en (iv) worden de activa gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs, waarbij de renteopbrengsten in de winst-en-verliesrekening worden opgenomen op basis van de effectieve-rentemethode. In het geval van objectieve bewijzen van niet-recupereerbaarheid maken de activa het voorwerp uit van een test voor bijzondere waardevermindering gerelateerd aan een individuele of collectieve beoordeling. Het bedrag aan bijzondere waardevermindering is het verschil tussen de uitstaande boekwaarde en de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen;
- voor de waarderingscategorie (v) worden de effecten gewaardeerd aan de reële waarde, waarbij de renteopbrengsten in de winst-en-verliesrekening worden opgenomen op basis van de effectieve-rentemethode en waarbij elk verschil tussen de reële waarde en de geamortiseerde kostprijs wordt uitgesteld in het eigen vermogen.

In het geval van de waarderingscategorieën (i) en (ii) wordt geen test voor bijzondere waardevermindering uitgevoerd.

In het geval van de waarderingscategorie (iv) (niet-genoteerde vastrentende effecten) gelden de regels van de leningen en vorderingen, zoals vermeld in de desbetreffende waarderingsregels voor bijzondere waardeverminderingen.

In het geval van de waarderingscategorieën (iii) en (v) en indien objectieve bewijzen een niet-recupereerbaarheid aantonen, maken de effecten het voorwerp uit van een test voor bijzondere waardevermindering gerelateerd aan een individuele beoordeling.

In principe is de marktwaarde op zich geen voldoende indicatie van bijzondere waardevermindering. AXA Bank Europe heeft beslist om de regels van de moedermaatschappij te volgen. Het bedrag aan bijzondere waardevermindering wordt gebaseerd op de reële waarde, waarbij het niet-gerealiseerde verlies is gebaseerd op een belangrijke of langdurige vermindering in reële waarde van een effect ten opzichte van de kostprijs. Deze bijzondere waardevermindering wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

De volgende principes worden hierbij toegepast:

- effecten met niet-gerealiseerde verliezen van meer dan 30% of die gedurende een achtereenvolgende periode van 6 maand of meer bestaan: ze worden verminderd in waarde, tenzij uit nazicht blijkt dat er geen kredietgebeurtenis heeft plaatsgehad. In dat geval wordt de waardedaling toegeschreven aan bijvoorbeeld een wijziging in de rentevoeten of andere oorzaken;
- effecten met niet-gerealiseerde verliezen tot 30%: geen bijzondere waardevermindering, geen documentatie nodig, wel specifieke opvolging.

De opgesomde niet-gerealiseerde verliezen zijn exclusief wisselresultaat, net als de eventuele geboekte bijzondere waardevermindering.

Wanneer een objectieve indicatie, zoals een verbetering van de kredietwaardigheid, aanwijst dat daardoor het recupereerbare bedrag stijgt, wordt de bijzondere waardevermindering teruggedenkt via de winst-en-verliesrekening.

Indien binnen de waarderingscategorieën (iii), (iv) en (v) een in het basiscontract besloten derivaat aanwezig is die geen nauw verband heeft met de economische kenmerken en de risico's van het basiscontract, dient in principe dit besloten derivaat afgesplitst van het basiscontract en afzonderlijk als derivaat gewaardeerd te worden.

AXA Bank Europe heeft in dit geval beslist om dergelijke contracten aan te merken als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (zie bespreking van de betreffende categorie hiervoor).

De uitboeking van de vastrentende effecten gebeurt op de vervaldag of op de transactiedatum in het geval van een verkoop. In dit laatste geval wordt op de transactiedatum het verschil tussen de ontvangen vergoeding en de boekwaarde (na tegenboeking van mogelijke uitgestelde opbrengsten of kosten) opgenomen in de winst-en-verliesrekening als een gerealiseerde meer- of minderwaarde.

2.2.2 Niet-vastrentende effecten

Niet-vastrentende effecten worden gedefinieerd als aandelen, alsook deelbewijzen in beleggingsmaatschappijen (gemeenschappelijke beleggingsfondsen, sicavs, hedge funds).

2.2.2.1 Waardering bij opname

De eerste opname van niet-vastrentende effecten in de balans gebeurt op de transactiedatum.

Ze worden opgenomen voor de reële waarde, zijnde de aanschaffingswaarde.

Bij de eerste opname worden de niet-vastrentende effecten, afhankelijk van de mogelijkheid en het waarderingsobjectief, toegewezen aan één van de volgende waarderingscategorieën:

- (i) Activa tegen reële waarde aangehouden voor handelsdoeleinden;
- (ii) Activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening;
- (iii) Activa beschikbaar voor verkoop.

In principe dienen, in het geval van de waarderingscategorie (iii), de aan de verrichting gerelateerde transactiekosten bij de eerste opname geactiveerd te worden in de aanschaffingswaarde. Omwille van het immaterialiteitsbeginsel heeft de Groep AXA Bank Europe beslist deze rechtstreeks op te nemen in de winst-en-verliesrekening.

(i) Activa tegen reële waarde aangehouden voor handelsdoeleinden

Niet-vastrentende effecten worden geclassificeerd als activa tegen reële waarde aangehouden voor handelsdoeleinden indien zij:

- hoofdzakelijk worden verworven of aangegaan met het doel deze op korte termijn te verkopen of terug te kopen;
- deel uitmaken van geïdentificeerde financiële instrumenten die gezamenlijk worden beheerd en waarvoor aanwijzingen bestaan van een recent, feitelijk patroon van winstnemingen op korte termijn.

Voor de bepaling van de nettowinsten en -verliezen:

- wordt onderscheid gemaakt tussen de ontvangen dividenden en waardeveranderingen omwille van wijzigingen in de reële waarde;
- wordt er geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde meer- en minderwaarden en waarderingswinsten en -verliezen;
- worden waardeveranderingen netto weergegeven.

(ii) Activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

Deze classificatie wordt bij AXA Bank Europe gebruikt in de volgende drie omstandigheden:

1. de classificatie leidt tot meer relevante informatie omdat het een inconsistentie in de waardering of opname ("accounting mismatch") elimineert of aanzienlijk beperkt die anders zou ontstaan uit de waardering van activa of verplichtingen of uit de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen. In de meeste gevallen gaat het hier om de niet-vastrentende effecten die afgedekt zijn door derivaten, maar waarbij niet geopteerd werd om een administratieve verwerking van afdekkingstransacties ("hedge accounting") toe te passen;
2. de classificatie leidt tot meer relevante informatie omdat een groep van financiële activa, zijnde bepaalde categorieën van beleggingsfondsen, worden beheerd en de prestaties ervan worden geëvalueerd op basis van de reële waarde, in overeenstemming met een gedocumenteerde risicobeheer- of beleggingsstrategie;
3. indien het gestructureerde niet-vastrentende effecten betreft, waarbij er geen nauw verband bestaat tussen de economische kenmerken en risico's van het in het contract besloten derivaat en de economische kenmerken en risico's van het basiscontract.

Na de eerste opname zijn geen herclassificaties mogelijk binnen of buiten deze categorie.

Voor de bepaling van de nettowinsten en -verliezen:

- wordt een onderscheid gemaakt tussen de ontvangen dividenden en waardeveranderingen omwille van wijzigingen in de reële waarde;
- wordt er geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde meer- en minderwaarden en waarderingswinsten en -verliezen.

(iii) Activa beschikbaar voor verkoop.

Deze waarderingscategorie wordt gebruikt voor niet-vastrentende effecten beschikbaar voor verkoop of voor niet-vastrentende effecten die niet konden worden toegewezen in één van de bovenvermelde categorieën.

2.2.2.1 Volgende waardering

De daaropvolgende waardering gebeurt telkens als volgt:

- voor de waarderingscategorieën (i) en (ii) wordt elke wijziging tussen de reële waarde en de kostprijs opgenomen in de winst-en-verliesrekening, waarbij de reële waarde de genoteerde prijzen zijn of, als er geen genoteerde prijs bestaat, recente prijsvormingen voor gelijkaardige effecten of een waarderingstechniek;
- voor de waarderingscategorie (iii) worden de effecten gewaardeerd tegen de reële waarde, waarbij elk verschil tussen de reële waarde en de kostprijs wordt uitgesteld in het eigen vermogen.

In het geval van de waarderingscategorieën (i) en (ii) wordt geen test voor bijzondere waardevermindering uitgevoerd.

In het geval van de waarderingscategorie (iii) en indien objectieve indicaties beschikbaar zijn van niet-invorderbaarheid maken de effecten het voorwerp uit van een test voor bijzondere waardevermindering gebaseerd op een individuele beoordeling. Het bedrag aan bijzondere waardevermindering is gebaseerd op de marktwaarde, in tegenwaarde EUR, waarbij het niet-gerealiseerde verlies is gestaafd door een belangrijke of langdurige vermindering in reële waarde van een effect ten opzichte van zijn kostprijs.

Aangaande deze individuele beoordeling van de belangrijke of langdurige verminderingen in waarde worden de volgende regels toegepast zoals opgelegd door de moedermaatschappij:

- niet-gerealiseerde verliezen van 20% of meer, of;
- niet-gerealiseerde verliezen gedurende een opeenvolgende periode van meer dan 6 maanden.

Het gecumuleerd niet-gerealiseerd verlies (inclusief wisselresultaat) wordt getransfereerd uit het eigen vermogen en wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening als een kost voor bijzondere waardevermindering (gerealiseerd verlies).

Van zodra een bijzondere waardevermindering voor niet-vastrentende effecten op het einde van een periode een permanent karakter heeft verkregen, zal deze nooit worden teruggenomen; de kostprijs wordt vanaf de datum van bijzondere waardevermindering aangepast aan het in waarde verminderd bedrag (ongeacht de omvang of de oorzaak van de waardevermindering). Elke bijkomende waardevermindering wordt onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening geboekt.

Indien het niet mogelijk is een reële waarde te bepalen voor een aandeel wordt het enkel gewaardeerd aan kostprijs. In verband met de test voor bijzondere waardevermindering blijven de regels voor de niet-vastrentende effecten onverminderd van toepassing.

Indien binnen de waarderingscategorie (iii) een in het basiscontract besloten derivaat aanwezig is dat geen nauw verband heeft met de economische kenmerken en de risico's van het basiscontract, dient dit besloten derivaat in principe afgesplitst te worden van het basiscontract en afzonderlijk als derivaat gewaardeerd te worden.

AXA Bank Europe heeft in dit geval beslist om dergelijke contracten aan te merken als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (zie bespreking van de betreffende categorie hiervoor).

De dividenden worden opgenomen in de opbrengsten op het moment dat de onderneming het recht verkrijgt deze dividenden te ontvangen.

De uitboeking van de niet-vastrentende effecten gebeurt in het geval van een verkoop op de transactiedatum. Op die datum wordt het verschil tussen de ontvangen vergoeding en de boekwaarde (na tegenboeking van mogelijke uitgestelde opbrengsten of kosten) opgenomen in de winst-en-verliesrekening als een gerealiseerde meer- of minderwaarde.

2.3 Financiële instrumenten - kredieten en vorderingen

2.3.1 Kredieten en vorderingen met normaal verloop

De door de onderneming toegestane kredieten aan het cliënteel worden voor hun reële waarde in de balans opgenomen op de datum van terbeschikkingstelling. Ze worden toegewezen aan de waarderingscategorie "Leningen en vorderingen" met waardering aan gemortiseerde kostprijs.

Binnen deze categorie bestaan er op dit ogenblik geen in basiscontracten besloten derivaten die geen nauw verband hebben met de economische kenmerken en de risico's van het basiscontract en bijgevolg zouden dienen afgesplitst te worden van het basiscontract en als derivaat afzonderlijk zouden moeten gewaardeerd worden. Indien dit toch het geval zou zijn, zullen dergelijke contracten volledig aangemerkt worden tegen reële waarde via resultaat (zie de beschrijving van de desbetreffende categorie in de vastrentende effecten).

Bij de eerste opname worden alle marginale transactiekosten toegevoegd en alle ontvangen vergoedingen in mindering gebracht van de initiële reële waarde:

- de acquisitiekosten op kredietdossiers worden toegevoegd aan de aanschaffingsprijs en gespreid over de looptijd van de kredieten op basis van de effectieve rentevoet.;
- de op de woonleningen en investeringskredieten aangerekende dossierkosten worden in mindering gebracht van de aanschaffingsprijs en eveneens gespreid over de looptijd van de kredieten op basis van de effectieve rentevoet;
- de op de geherfinancierde woonleningen aangerekende wederbeleggingsvergoedingen worden in mindering gebracht van de aanschaffingsprijs en gespreid over de gemiddelde looptijd van de woonleningen.

De effectieve rentevoet is de rentevoet die de verwachte contractuele kasstromen tijdens de verwachte looptijd van de kredieten exact disconteert tot de nettoboekwaarde van het krediet.

De uitboeking van de kredieten gebeurt op de vervaldag of eerder ingeval van een gehele of gedeeltelijke terugbetaling. Wederbeleggingsvergoedingen op kredieten die stopgezet worden komen in een keer in de winst-en-verliesrekening. Het nog niet afgeschreven gedeelte van de acquisitiekosten wordt in dat geval tegengeboekt in de winst-en-verliesrekening naar rato van het terugbetaalde bedrag.

Voor de bepaling van de nettowinsten en -verliezen:

- wordt een onderscheid tussen de rentemarge en gerealiseerde meerwaarden en minderwaarden;
- worden de resultaten niet netto weergegeven.

2.3.2 Kredieten en vorderingen – probleemdossiers

Risico's met dubieus en oninbaar karakter zijn:

- -de probleemrisico's op tegenpartijen van wie het onvermogen om hun verplichtingen na te komen vaststaat of vrijwel zeker is;
- -alsook de risico's in betwisting waarvan vaststaat of vrijwel zeker is dat de uitkomst van de beslechting is of zal zijn dat de betwiste vorderingen oninbaar zijn of de betwiste verhaalrechten niet kunnen worden uitgeoefend.

Risico's met onzeker verloop zijn:

- -de probleemrisico's op tegenpartijen van wie is vastgesteld of wordt voorzien dat ze moeilijkheden ondervinden om hun verplichtingen na te komen, maar van wie het onvermogen niet vaststaat noch vrijwel zeker is;
- -alsook de risico's in betwisting waarvan de beslechting onzeker is.

Risico's waarvan de tegenpartijen worden beschouwd als "unlikely to pay" komen voor:

- -wanneer door AXA Bank Europe een verslechtering van de kredietwaardigheid van de klant wordt vastgesteld;
- -indien aan de klant een "forbearance"-maatregel (herstructurering) wordt toegekend en het betrokken krediet of kredieten een betalingsachterstand van dertig dagen vertoont/vertonen;
- -wanneer de klant zich in een proefperiode bevindt na te zijn beschouwd als "onzeker".

Van zodra er een objectieve indicatie bestaat van niet-invorderbaarheid, worden de kredietvorderingen onderworpen aan een test van bijzondere waardevermindering.

AXA Bank Europe maakt gebruik van een afzonderlijke voorzieningsrekening om de bijzondere waardevermindering van het onderliggende actief te registreren. Deze voorzieningsrekening houdt eveneens rekening met de impact van de tijdswaarde.

Negatieve verschillen tussen de berekende invorderbare bedragen en de boekwaarde worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen als een verlies voor bijzondere waardevermindering.

Het invorderbare bedrag houdt rekening met de tijdswaarde van het geld, waarbij de verwachte kasstromen geactualiseerd worden tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het contract. Elke verlaging van de voorziening omwille van de tijdswaarde wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt als renteopbrengsten.

Elke verhoging als gevolg van verminderde inschatting van het invorderbare bedrag wordt verwerkt via de rekeningen "toevoeging van bijzondere waardevermindering" in de winst-en-verliesrekening.

Elke verlaging als gevolg van objectieve indicatoren die aantonen dat het recupereerbare bedrag verhoogt als gevolg van verbetering van de ingeschatte invorderbare kasstromen, wordt verwerkt via de rekeningen "terugneming van bijzondere waardevermindering" in de winst-en-verliesrekening. Deze zal evenwel nooit leiden tot een geamortiseerde kostprijs die hoger zou zijn dan de geamortiseerde kostprijs indien er geen bijzondere waardevermindering zou hebben plaatsgehad.

Nadat een bijzondere waardevermindering werd geboekt, worden de renteopbrengsten opgenomen in de winst-en-verliesrekening op basis van de effectieve rente van de onderliggende contracten.

De voorziening wordt rechtstreeks afgeboekt tegenover de vorderingen indien er geen enkele mogelijkheid meer bestaat van invorderbaarheid.

De kredieten met de status "normaal verloop" worden gewaardeerd op collectieve basis aan de hand van latente indicatoren (het model "geleden maar nog niet gerapporteerde verliezen") en de expertise van AXA Bank Europe. In voorkomend geval worden voor kredieten in de status "normaal verloop" voorzieningen aangelegd voor niet-opgenomen kredietlijnen.

Voor alle krediettypes geldt dat vanaf de status "unlikely to pay" er een niet-geïndividualiseerde bijzondere waardevermindering wordt aangelegd voor het verwachte verlies op deze portefeuilles, bepaald vanuit statistische vaststellingen met betrekking tot de evolutie van deze risico's. In voorkomend geval worden voor kredieten in de status "unlikely to pay" voorzieningen aangelegd voor niet-opgenomen kredietlijnen.

Voor alle krediettypes, behalve voor de leningen op afbetaling, de girorekeningen van particulieren en de "budget +"-rekeningen (zie verder), geldt dat vanaf de status "onzeker" er een geïndividualiseerde bijzondere waardevermindering wordt aangelegd voor het verwachte verlies op deze portefeuilles, bepaald vanuit statistische vaststellingen met betrekking tot de evolutie van deze risico's. In voorkomend geval worden voor kredieten in de status "onzeker" voorzieningen aangelegd voor niet-opgenomen kredietlijnen.

Voor alle krediettypes, behalve voor de leningen op afbetaling (zie verder), geldt dat vanaf de status "dubieus en oninbaar" het dossier individueel wordt opgevolgd en er bijzondere waardeverminderingen wordt geboekt, rekening houdend met de evolutie van het dossier en in het bijzonder de waarborgen. Deze dossiers blijven gewaardeerd op individuele basis, zelfs al zijn de waarborgen voldoende. Elke bijzondere waardevermindering wordt individueel per dossier geboekt.

Voor de leningen op afbetaling die niet tot de kredieten met de status "normaal verloop" of "unlikely to pay" behoren wordt een geïndividualiseerde bijzondere waardevermindering aangelegd voor het verwachte verlies op deze portefeuilles, bepaald vanuit statistische vaststellingen met betrekking tot de evolutie van deze risico's.

Voor de girorekeningen van particulieren en de "budget +"-rekeningen die niet tot de kredieten met de status "normaal verloop" of "unlikely to pay" behoren wordt een geïndividualiseerde waardevermindering aangelegd voor het verwachte verlies op deze portefeuilles, bepaald vanuit collectieve statistische vaststellingen, rekening houdend met de geobserveerde verliezen uit het verleden.

Voor de bepaling van de nettowinsten en -verliezen:

- wordt een onderscheid gemaakt tussen de rentemarge en gerealiseerde meer- en minderwaarden;
- worden de resultaten niet netto weergegeven.

2.3.3 Kredieten en vorderingen – Tolerantiemaatregelen

Tolerantiemaatregelen bestaan uit concessies aan een kredietnemer die te kampen heeft of op het punt staat te kampen te hebben met financiële moeilijkheden. Er kunnen enkel tolerantie maatregelen worden genomen wanneer er wederzijdse overeenkomst is bereikt tussen de kredietnemer en de bank over deze maatregelen.

Concessies zijn wijzigingen aan de modaliteiten van een kredietfaciliteit of een volledige of gedeeltelijke herfinanciering ten gunste van de kredietnemer, die worden toegekend wanneer de kredietnemer financiële moeilijkheden heeft. Deze gunst zou niet worden toegekend mocht de schuldenaar geen financiële moeilijkheden kennen. Concessies kunnen (en niet moeten) aanleiding geven tot een verlies voor de kredietverlener en houden meestal een wijziging van de voorwaarden van de kredietovereenkomst in.

De kredietblootstelling van de bank met betrekking tot een kredietnemer wordt herzien naar aanleiding van specifieke gebeurtenissen. Bij deze gelegenheid wordt een risicobeoordeling gemaakt door experts die zich hiervoor kunnen laten bijstaan door ratingmodellen. Deze beoordeling wordt uiteindelijk overgemaakt aan het bevoegde beslissingsniveau. Zodra een concessie zal worden of wordt verleend aan een kredietnemer, moeten de volgende situaties beschouwd worden als belangrijke aanwijzingen dat de kredietnemer in financiële moeilijkheden verkeert. Financiële moeilijkheden verwijzen naar de situatie waarbij de schuldenaar beschouwd wordt als zijnde niet in staat de voorwaarden van een krediet ("twijfelachtige schuld") na te komen. Financiële moeilijkheden moeten altijd op klantenniveau worden geëvalueerd.

De concessie moet vervolgens gecatalogeerd worden als een tolerantie maatregel wanneer:

1. de gewijzigde faciliteit minstens één keer gedurende de drie maand voorafgaand aan de wijziging ervan meer dan 30 dagen geheel of gedeeltelijk achterstallig is (zonder dat ze in wanbetaling is) of ze zou zonder de wijziging meer dan 30 dagen geheel of gedeeltelijk achterstallig zijn;
2. de kredietnemer op het ogenblik van toekenning van bijkomende schuld of in de buurt van het ogenblik waarop bijkomende schuld wordt toegekend, tezelfdertijd betalingen van hoofdsom of intresten voor een ander krediet in AXA Bank Europe verricht dat minstens één keer gedurende de drie maand voorafgaand aan de herfinanciering ervan 30 dagen geheel of gedeeltelijk achterstallig was;
3. latente tolerantieclausules gebruikt worden voor kredietnemers die 30 dagen achterstallig zijn, of die zonder de uitoefening van deze clausules 30 dagen achterstallig zouden zijn.

Wanneer er geen aanwijzingen zijn dat de schuldenaar in financiële moeilijkheden verkeert, mag de concessie niet worden behandeld als opgegeven. Bijvoorbeeld, wanneer de klant vraagt om zijn rentevoet te verlagen omdat hij anders zijn lening moet opzeggen, dan is dit geen tolerantie zelfs al gaat het om een concessie.

De tolerantie categorie met betrekking tot renderende blootstellingen kan worden gestopt wanneer aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

1. de faciliteit wordt als renderend beschouwd;
2. er is een proefperiode van minimaal 2 jaar vestreken vanaf de datum waarop de tolerantiefaciliteit als renderend of toegekend werd beschouwd;
3. er werden gedurende minstens de helft van de proefperiode regelmatig betalingen verricht van het volledig voorziene bedrag;
4. geen van de blootstellingen aan de schuldenaar is meer dan 30 dagen achterstallig op het einde van de proefperiode (= minimale periode tijdens welke een faciliteit gecatalogeerd moet worden als opgegeven).

2.4 Thesaurie

2.4.1 Gewone interbankplaatsingen en interbankdeposito's

De interbankplaatsingen en de interbankdeposito's worden in de balans initieel opgenomen op de datum van terbeschikkingstelling en dit tegen hun reële waarde (zijnde de waarde waartegen de gelden werden verstrekt of bekomen).

De renteopbrengsten en de rentelasten worden pro rata temporis in de winst-en-verliesrekening opgenomen door gebruik te maken van de effectieve-intrestmethode.

De uitboeking gebeurt op de verval dag.

2.4.2 Gestructureerde plaatsingen en gestructureerde deposito's

Gestructureerde plaatsingen en deposito's zijn die waarbij (een) in het contract besloten deriva(a)t(en) vervat zitten.

In het geval van gestructureerde plaatsingen en verplichtingen, waarbij de besloten derivaten een nauw verband hebben met de economische kenmerken en risico's van het basiscontract, dienen deze niet afgezonderd te worden.

Indien de in het contract besloten derivaten omwille van het nauwe verband tussen de economische kenmerken en risico's niet dienen afgescheiden te worden van het basiscontract, zijn dezelfde waarderingsregels van toepassing als hiervoor vermeld voor de gewone interbankplaatsingen en –deposito's onverminderd de toepassing van volgende paragrafen.

In het geval van gestructureerde plaatsingen en verplichtingen, waarbij de besloten derivaten geen nauw verband hebben met de economische kenmerken en risico's van het basiscontract, dienen de derivaten wel afgezonderd te worden.

In beide gevallen laat de IFRS-regelgeving toe om het volledige contract aan te merken als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening op voorwaarde dat deze classificatie leidt tot meer relevante informatie omdat het een inconsistentie in de waardering of opname ("accounting mismatch") elimineert of aanzienlijk beperkt die anders zou ontstaan uit de waardering van activa of verplichtingen of uit de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen. De bank opteert geval per geval voor de toepassing van deze regel indien een gestructureerde verplichting volledig door een derivaat is afgedekt maar er geen afdekkingsmodel wordt opgezet.

Dergelijke plaatsingen en deposito's worden initieel voor hun reële waarde in de balans opgenomen op de datum van terbeschikkingstelling.

Daarna worden de wijzigingen in reële waarde opgenomen in de winst-en-verliesrekening, opgesplitst in een rentemarge en een zuiver verschil ten opzichte van de reële waarde. De wijzigingen in de reële waarde houden rekening met het effect van de wijziging in de kredietwaardigheid van de uitgever (= AXA Bank Europe in het geval van verplichtingen).

De reële waarde bij aanschaf van een financieel instrument is normaal de overeengekomen transactieprijs. Indien AXA Bank Europe echter oordeelt dat de reële waarde verschillend is van deze transactieprijs en indien de reële waarde bepaald werd op niet-observeerbare elementen worden deze dag 1-wijzigingen uitgesteld. Deze wijzigingen dienen dan afgeschreven over de looptijd van het onderliggende instrument of tot het moment dat observeerbare prijzen beschikbaar komen.

De uitboeking gebeurt op de vervaldag of op de datum van terbeschikkingstelling in het geval van vervroegde terugbetaling. In deze laatste situatie wordt het verschil tussen de ontvangen of betaalde vergoeding en de boekwaarde opgenomen in de winst-en-verliesrekening als een gerealiseerde meer- of minderwaarde.

2.4.3 Derivaten

Besloten derivaten:

Derivaten die besloten zijn in basiscontracten en die reeds gewaardeerd worden aan reële waarde via resultaat, worden niet afgezonderd.

Overige derivaten:

Alle overige derivaten worden in de balans opgenomen voor hun reële waarde op de transactiedatum.

De wijzigingen in de reële waarde worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening opgenomen, met uitzondering van derivaten die deel uitmaken van kasstroomafdekkingen (zie hoofdstuk 2.4.4).

2.4.4 Administratieve verwerking van afdekkingstransacties ("hedge accounting")

Volgende soorten afdekkingen zijn mogelijk:

- Een reële-waardeafdekking van het renterisico op portefeuilleniveau ("portfolio interest rate fair value hedge") is een relatie tussen derivaten en onderliggende financiële instrumenten die gedocumenteerd wordt in een reële-waardeafdekking van het renterisico van een portefeuille van onderliggende afgedekte instrumenten. Periodiek wordt nagekeken of de afdekking nog steeds efficiënt is (prospectieve en retrospectieve testen).
Tijdens elke efficiënte periode wordt de reële-waardewijziging met betrekking tot het afgedekte risico van een referentiebedrag geboekt op de onderliggende portefeuille van financiële instrumenten. Die waardewijziging wordt afgeschreven. Volgens IFRS, mag de afschrijving beginnen van zodra een waardewijziging zich heeft voorgedaan. De afschrijving moet uiterlijk aanvangen wanneer de afgedekte positie; omwille van een inefficiënte afdekking, niet meer wordt aangepast voor veranderingen in de reële waarde die aan het af te dekken risico zijn toe te rekenen. Bij AXA Bank Europe heeft men gekozen om de afschrijving te starten als de afdekking wordt stopgezet. Het reële-waardeverschil van de derivaten zelf wordt rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening opgenomen
- Tijdens elke niet-efficiënte periode wordt geen reële-waardeverandering geboekt op de onderliggende financiële instrumenten; de reële-waardeverandering van de betrokken derivaten zelf wordt rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening opgenomen.
- Een "micro" reële-waardeafdekking ("micro fair value hedge") is een relatie tussen derivaten en onderliggende financiële instrumenten die gedocumenteerd wordt in een reële-waardeafdekking van meerdere financiële risico's van het onderliggende afgedekte instrument. Periodiek wordt nagekeken of de afdekking nog steeds efficiënt is (prospectieve en retrospectieve testen).

Tijdens elke efficiënte periode wordt de reële-waardewijziging met betrekking tot het afgedekte risico bijgeboekt op het financiële instrument, waarbij deze waardewijzigingen worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening; de reële-waardeverandering van de betrokken derivaten zelf wordt rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Van zodra de afdekking niet efficiënt is wordt deze beëindigd en worden de waardewijzigingen in het geval van een schuldinstrument afgeschreven over de resterende looptijd van het instrument door aanpassing van de effectieve rente.

- Een kasstroomafdekking ("cash flow hedge") is een relatie tussen derivaten en onderliggende financiële instrumenten die gedocumenteerd wordt in een afdekking van toekomstige kasstromen van het onderliggende afgedekte instrument. Periodiek wordt nagekeken of de afdekking nog steeds efficiënt is (prospectieve en retrospectieve testen).

Tijdens elke efficiënte periode wordt het efficiënte gedeelte van de reële-waardeverandering van het afdekkinginstrument (derivaat) uitgesteld in het eigen vermogen en het niet-efficiënte gedeelte wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Van zodra de afdekking niet efficiënt is wordt deze beëindigd. De uitgestelde waardewijzigingen blijven in het eigen vermogen uitgesteld tot het ogenblik dat de verwachte toekomstige transactie plaatsvindt, waarna ze symmetrisch met het afgedekte risico in de winst-en-verliesrekening zullen worden verwerkt.

2.4.5 Repo's en reverse repo's

Alle repo's en reverse repo's voldoen aan de voorwaarden om ze te beschouwen als financieringsverrichtingen.

Bij de opname van reverse repo's in de balans worden de betaalde gelden geboekt als een plaatsing met onderpand van effecten.

De waarderingsregels zijn deze die gelden voor de gewone interbankplaatsingen (zie 2.4.1).

Wordt het onderliggende effectenpand echter verkocht, dan wordt een verplichting uitgedrukt ten opzichte van de crediteur van het effectenpand, te waarden tegen de reële waarde.

De uitboeking gebeurt op de vervaldag.

Bij de opname van repo's in de balans worden de ontvangen gelden opgenomen als een ontlening met onderpand van effecten.

De waarderingsregels zijn deze die gelden voor de gewone interbankontleningen (deposito's) (zie 2.4.1).

De effecten welke in pand werden gegeven onder een repo blijven boekhoudkundig behouden in de onderliggende effectenportefeuille.

Er gebeurt geen overboeking naar een andere lijn.

De uitboeking gebeurt op de vervaldag.

2.4.6 Effectenplaatsingen en -ontleningen

Effectenontleningen worden niet op de balans geboekt.

Bij verkoop van het ontleende effect gelden dezelfde regels als bij een reverse repo (zie 2.4.5).

Effectenplaatsingen worden evenmin op de balans geboekt, vermits de effecten welke uitgeleend worden boekhoudkundig behouden blijven in de onderliggende effectenportefeuille. Er gebeurt ook geen overboeking naar een andere lijn.

2.4.7 Algemeen

Voor de bepaling van de nettowinsten en -verliezen:

- wordt een onderscheid gemaakt tussen de rentemarge en gerealiseerde meer- en minderwaarden;
- worden de resultaten niet netto weergegeven.

2.5 Commissieopbrengsten en financiële waarborgen

2.5.1 Commissieopbrengsten

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen twee soorten vergoedingen en hun opname in de winst-en-verliesrekening gebeurt als volgt:

- vergoedingen ontvangen voor de levering van prestaties worden opgenomen op pro rata basis over de looptijd van de prestatie. Voorbeelden zijn reserveringscommissies voor niet-opgenomen bedragen van kredietlijnen, ontvangen huur van kluisen en beheersvergoedingen;
- vergoedingen ontvangen voor de uitvoering van een specifieke opdracht worden opgenomen op het ogenblik dat de opdracht is uitgevoerd. Voorbeelden zijn vergoedingen voor aan- en verkoop van effecten en betalingsverkeer.

2.5.2 Verstrekte financiële waarborgen

De eerste opname van de verstrekte financiële waarborgen in de balans gebeurt op de contractdatum. Ze geschiedt tegen de reële waarde, welke in de regel overeenstemt met de ontvangen vergoeding voor het verstrekken van de financiële waarborg. Indien de ontvangen premie niet overeenstemt met de marktpraktijken wordt het verschil met de reële waarde onmiddellijk in winst-en-verliesrekening genomen.

Vooreerst wordt de ontvangen premie pro rata temporis afgeschreven over de looptijd van het contract. Dit geschiedt op een "contract per contract"-basis.

Vervolgens wordt nagegaan (op portefeuillebasis) of er geen voorziening dient aangelegd voor eventuele of zekere uitwinningen. Deze voorziening wordt gediscoteerd indien de impact materieel is.

De uitboeking geschiedt bij het verstrijken van de termijn. In het geval van uitwinning zal de verstrekte waarborg worden uitgeboekt voor het gewaarborgde bedrag, dat opgebouwd werd via de voorziening.

2.6 Eigen vermogen

De waardering van de bestanddelen van het eigen vermogen gebeurt aan kostprijs.

Ingekochte eigen aandelen worden in mindering gebracht van het eigen vermogen voor de aanschaffingsprijs, inclusief rechtstreeks toegewijsbare marginale transactiekosten.

Dividenden worden van het eigen vermogen afgetrokken wanneer zij betaalbaar worden gesteld.

2.7 Financiële verplichtingen en bankdeposito's

(I) Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

De opname van operationele schulden in de balans gebeurt op de datum van terbeschikkingstelling. Ze worden toegewezen aan de waarderingscategorie "Deposito's en schulden" en gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs.

De opname van deposito's en depositocertificaten in de balans geschiedt initieel tegen reële waarde (voor het bedrag van de bekomen financiering), en dit op de datum van terbeschikkingstelling. Ze worden eveneens toegewezen aan de waarderingscategorie "Deposito's en schulden" en gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs onverminderd de toepassing van volgende paragrafen betreffende gestructureerde verplichtingen.

Op iedere balansdatum worden de gedurende de periode gelopen intresten in de winst-en-verliesrekening opgenomen op basis van het effectieve rendement.

De effectieve rentevoet is de rente die exact de toekomstige contractueel vastgelegde kasstromen tot het einde van de vervaldag disconteert tot de aanschaffingswaarde, rekening houdend met de premies, disconto's en impact van step-up- en step-down-coupons.

De acquisitiecommissies met betrekking tot de depositocertificaten worden niet op individuele basis via de effectieve rentevoet afgeschreven, maar maandelijks ten laste genomen onder de vorm van een omloopcommissie (die niet materieel verschilt van de benadering van de effectieve rentevoet per individuele verrichting) en als rentekosten over de contractuele looptijd gespreid.

De uitboeking van deposito's en depositocertificaten gebeurt op de vervaldag of eerder in het geval van vervroegde terugbetaling. In het laatste geval wordt het verschil tussen de betaalde vergoeding (onder aftrek van eventuele penaltiteiten) en de op het moment van terugbetaling uitstaande geamortiseerde kostprijs opgenomen in de winst-en-verliesrekening als een gerealiseerde meer- of minderwaarde.

Voor de bepaling van de nettowinsten en -verliezen:

- wordt een onderscheid gemaakt tussen de rentemarge en gerealiseerde meer- en minderwaarden;
- worden de resultaten niet netto weergegeven.

In het geval van gestructureerde deposito's en verplichtingen, waarbij de besloten derivaten een nauw verband hebben met de economische kenmerken en risico's van het basiscontract, dienen deze niet afgezonderd te worden.

In het geval van gestructureerde deposito's en verplichtingen, waarbij de besloten derivaten geen nauw verband hebben met de economische kenmerken en risico's van het basiscontract, dienen de derivaten wel afgezonderd te worden.

In dat geval laat de IFRS-regelgeving toe om het volledige contract aan te merken als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening op voorwaarde dat deze classificatie leidt tot meer relevante informatie omdat het een inconsistentie in de waardering of opname ("accounting mismatch") elimineert of aanzienlijk beperkt die anders zou ontstaan uit de waardering van activa of verplichtingen of uit de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondsla-

gen. De bank opteert geval per geval voor de toepassing van deze regel indien een gestructureerde verplichting volledig door een derivaat is afgedekt maar indien er geen afdekkingsmodel wordt opgezet.

(ii) Financiële verplichtingen aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

Deze classificatie wordt bij AXA Bank Europe gebruikt in de volgende twee omstandigheden:

1. De classificatie leidt tot meer relevante informatie omdat het een inconsistentie in de waardering of opname ("accounting mismatch") elimineert of aanzienlijk beperkt die anders zou ontstaan uit de waardering van activa of verplichtingen of uit de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen.
2. Indien het gestructureerde certificaten betreft, waarbij er geen nauw verband bestaat tussen de economische kenmerken en risico's van het in het contract besloten derivaat en de economische kenmerken en risico's van het basiscontract.

Deze aanwijzing is niet mogelijk:

- waarbij het (de) in een contract besloten deriva(t)(en) niet leid(t)(en) tot een belangrijke wijziging van de kasstromen die anders door het contract vereist zouden zijn of;
- waarbij, wanneer een soortgelijk hybride (samengesteld) instrument voor het eerst wordt beschouwd, na al dan niet een snelle analyse, duidelijk is dat de scheiding van het (de) in een contract besloten deriva(t)(en) niet is toegestaan

Bij AXA Bank Europe gaat het vooral om de uitgegeven EMTN-certificaten bij de dochteronderneming AXA Belgium Finance.

Na de eerste opname zijn geen herclassificaties mogelijk binnen of buiten deze categorie.

Voor de bepaling van de nettowinsten en nettoverliezen:

- wordt er een onderscheid gemaakt tussen de rentemarge en waardeveranderingen omwille van wijzigingen in de reële waarde;
- wordt er geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde meer- en minderwaarden en waarderingswinsten en -verliezen

Dergelijke certificaten worden initieel voor hun reële waarde in de balans opgenomen op de datum van terbeschikkingstelling.

Daarna worden de wijzigingen in reële waarde opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De wijzigingen in de reële waarde houden rekening met het effect van de wijziging in de kredietwaardigheid van AXA Bank Europe.

De reële waarde bij aanschaf van een financieel instrument is normaal de overeengekomen transactieprijs. Indien AXA Bank Europe echter beoordeelt dat de reële waarde verschillend is van deze transactieprijs en indien de reële waarde bepaald werd op basis van niet-observeerbare elementen worden deze dag 1-wijzigingen uitgesteld. Deze wijzigingen dienen dan afgeschreven te worden over de looptijd van het onderliggende instrument of tot het moment dat observeerbare prijzen beschikbaar komen.

De uitboeking gebeurt op de vervaldag of op de datum van terbeschikkingstelling in het geval van vervroegde terugbetaling. In deze laatste situatie wordt het verschil tussen de ontvangen of betaalde vergoeding en de boekwaarde opgenomen in de winst-en-verliesrekening als een gerealiseerde meer- of minderwaarde.

2.8 Omrekenings- en valutakoersverschillen

De presentatiemunt van de AXA Bank Europe is de EUR. Voor de hoofdzetel en de bijkantoren die in de eurozone liggen is de functionele valuta de euro. Voor de bijkantoren die buiten de eurozone liggen, wordt de lokale munt gebruikt als functionele valuta.

2.8.1 Vaststelling van de functionele valuta

De functionele valuta voor een bijkantoor die buiten de eurozone ligt, wordt vastgesteld op basis van de primaire economische omgeving waarin een entiteit actief is. Dat is in principe de voornaamste omgeving waarin zij geldmiddelen genereert en uitgeeft. Hierbij wordt rekening gehouden met de volgende factoren:

1. de valuta:
 - die hoofdzakelijk bepalend is voor de verkoopprijs van goederen en diensten; en
 - van het land waarvan de concurrentiekrachten en de regelgeving hoofdzakelijk de verkoopprijs van haar goederen en diensten bepalen.
2. de valuta die hoofdzakelijk bepalend is voor de arbeids- en materiaalkosten, en andere kosten voor de levering van goederen en de verlening van diensten.

2.8.2 Omrekening van een functionele munt naar een presentatiemunt

De resultaten en de financiële positie van een buitenlandse zetel waarvan de functionele valuta niet de euro is worden omgerekend in euro op de volgende basis:

1. de activa en verplichtingen worden voor elke gepresenteerde balans (dat wil zeggen met inbegrip van de vergelijkende cijfers) omgerekend tegen de slotkoers op die balansdatum;
2. de baten en lasten worden voor elke winst-en-verliesrekening (dat wil zeggen met inbegrip van de vergelijkende cijfers) omgerekend tegen een gemiddelde wisselkoers; en
3. alle resulterende valutakoersverschillen worden als een afzonderlijke component van het eigen vermogen opgenomen.

2.8.3 Omrekening van monetaire bestanddelen in de functionele valuta

Monetaire bestanddelen zijn aangehouden valuta-eenheden alsook activa en verplichtingen die ontvangen of betaald moeten worden in een vast of vast te stellen aantal valuta-eenheden. Bedoeld worden vooral de vastrentende effecten, de leningen en vorderingen en de deposito's en schulden.

Bij de opname in de balans worden monetaire bestanddelen in vreemde valuta omgerekend in de functionele valuta tegen de dagkoers op transactiedatum of de spotkoers van de onderliggende wisselverrichting.

Maandelijks heeft een monetair waarderingsproces op saldobasis plaats, waarbij alle uitstaande monetaire saldi in deviezen worden omgerekend tegen de slotkoers. Alle positieve en negatieve verschillen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, ongeacht de waarderingscategorie waartoe de monetaire bestanddelen behoren.

Bij de uitboeking worden monetaire bestanddelen in vreemde valuta omgerekend in euro tegen de dagkoers op transactiedatum of de spotkoers van de onderliggende wisselverrichting.

2.8.4 Omrekening van niet-monetaire bestanddelen in de functionele valuta

Niet monetaire bestanddelen zijn bestanddelen andere dan monetaire. Het gaat hier vooral om de niet-vastrentende effecten.

Bij de opname in de balans worden niet-monetaire bestanddelen in vreemde valuta omgerekend in euro tegen de dagkoers op transactiedatum of de spotkoers van de onderliggende wisselverrichting.

Het periodieke niet-monetaire herwaarderingsproces verschilt naargelang de waarderingscategorie:

1. voor niet-monetaire bestanddelen gewaardeerd aan kostprijs geldt dat eens de omrekening in euro is gebeurd deze waarde in euro behouden blijft tot de verwijdering uit de balans;
2. voor niet-monetaire bestanddelen behorende tot de waarderingscategorieën "Activa en verplichtingen tegen reële waarde aangehouden voor handelsdoeleinden" of "gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening" geldt een periodieke herwaardering van de reële waarde, die bestaat uit twee componenten: het reële-waardeverschil en het wisselresultaat. Beide componenten worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening;
3. voor niet-monetaire bestanddelen behorende tot de waarderingscategorie "Activa beschikbaar voor verkoop" geldt eveneens een periodieke herwaardering van de reële waarde, die bestaat uit twee componenten: het reële-waardeverschil en het wisselresultaat. Beide componenten worden uitgesteld in het eigen vermogen. Indien een negatieve waardering als bijzondere waardevermindering dient geboekt, worden beide componenten uit het eigen vermogen geboekt en getransfereerd naar de winst-en-verliesrekening.

Bij de uitboeking worden niet-monetaire bestanddelen in vreemde valuta omgerekend in euro tegen de dagkoers op transactiedatum of de spotkoers van de onderliggende wisselverrichting.

2.9 Voorwaardelijke rechten en verplichtingen en voorzieningen

2.9.1 Voorwaardelijke rechten en verplichtingen

Voorwaardelijke rechten (activa) worden niet opgenomen in de balans; ze worden wel vermeld in de toelichting indien een instroom van economische voordelen waarschijnlijk is.

Voorwaardelijke verplichtingen worden niet opgenomen in de balans; ze worden wel vermeld in de toelichting, tenzij de mogelijkheid van een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich houden zeer onwaarschijnlijk is.

2.9.2 Voorzieningen

Voorzieningen worden enkel aangelegd indien er een bestaande verplichting bestaat ingevolge een gebeurtenis in het verleden, die op een betrouwbare wijze kan worden geschat en waarvan de uitgave meer waarschijnlijk is dan niet.

De bestaande verplichting kan in rechte afdwingbaar zijn of een feitelijke verplichting zijn.

Voorzieningen worden opgenomen voor hun beste schatting, rekening houdende met risico's en onzekerheden en eventuele toekomstige gebeurtenissen; ze worden verdisconteerd, indien de impact van de tijdswaarde materieel is.

Te ontvangen schadevergoedingen die in verband staan met aangelegde voorzieningen, worden geboekt als actief.

Op elke balansdatum worden voorzieningen herzien en aangepast, ofwel om rekening te houden met de tijdswaarde (opgebouwd via financiële kosten), ofwel om deze te verhogen (in het geval van een tekort aan voorziening) ofwel om deze terug te nemen (in het geval van een overtollige voorziening).

De voorziening zal enkel gebruikt worden voor de uitgave waarvoor ze aangelegd was.

2.10 Personeelsverloningen

De personeelsverloningen worden ten laste genomen in het jaar waarin de prestaties verricht werden.

Voor de kortetermijnpersoneelsverloningen die binnen het jaar na de afsluitingsdatum betaald worden zoals salarissen, vergoedingen voor sociale zekerheid, ziekteverlof, vakantiegeld en bonussen, worden voorzieningen aangelegd die niet verdisconteerd worden.

Voor de langetermijnpersoneelsverloningen die geen pensioenplannen zijn, zoals loopbaanonderbreking, premies voor 25 en 35 jaar dienst, bonussen of andere beloningen die slechts betaald worden meer dan 1 jaar na de afsluitingsdatum, geldt een berekening van de contante waarde van de brutoverplichtingen; de actuariële verschillen ingevolge periodieke herziening van de schattingen en veronderstellingen worden onmiddellijk opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Bij AXA Bank Europe vallen de pensioenplannen onder de pensioenregelingen van het type toegezegde pensioenen.

Het bedrag dat wordt opgenomen als een nettoverplichting uit hoofde van toegezegde-pensioenrechten bestaat uit het nettototaal van de volgende bedragen:

1. de contante waarde van de brutoverplichting uit hoofde van toegezegde-pensioenrechten op de balansdatum, waarbij gebruik gemaakt wordt van de "projected unit credit"-methode;
2. verminderd met de reële waarde op de balansdatum van eventuele fondsbeleggingen waaruit de verplichtingen direct moeten worden afgewikkeld.

Laatstgenoemde fondsbeleggingen kunnen zowel activa betreffen als verzekeringscontracten.

Periodiek worden de veronderstellingen en schattingen herzien en aangepast.

Winsten of verliezen op de belangrijke inperking of afwikkeling van een toegezegde-pensioenregeling worden opgenomen op het moment dat de inperking of afwikkeling plaatsvindt.

Ontslagvergoedingen, inclusief brugpensioen, worden slechts opgenomen van zodra ze tegenstelbaar zijn. Ook hier geldt een discountering indien de vergoeding verder verwijderd is dan 1 jaar vanaf de balansdatum.

2.11 Winstbelastingen

2.11.1 Courante belastingen

Over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare belastingen aangaande lopende en voorgaande perioden worden, in zoverre ze nog niet zijn betaald, opgenomen als een verplichting.

Indien het bedrag dat reeds betaald is, met betrekking tot lopende en voorgaande perioden, groter is dan het bedrag dat over deze perioden is verschuldigd, wordt het saldo opgenomen als een actief.

2.11.2 Uitgestelde belastingen

Uitgestelde belastingverplichtingen worden in de balans geboekt voor alle tijdelijke belastbare verschillen. Zij worden aangelegd:

- via de winst-en-verliesrekening indien het onderliggende tijdelijke verschil ook via de winst-en-verliesrekening wordt opgenomen;
- via het eigen vermogen als het onderliggende tijdelijke verschil ook via het eigen vermogen wordt opgenomen.

Uitgestelde belastingactiva met betrekking tot fiscaal overdraagbare verliezen of overdraagbaar belastingkrediet worden slechts in de balans geboekt als de tijdelijke verrekenbare verschillen effectief zullen kunnen verrekend worden in overeenstemming met de fiscale lokale regels.

Overige uitgestelde belastingactiva worden steeds in de balans geboekt omdat ervan uitgegaan wordt dat deze tijdelijke verrekenbare verschillen steeds effectief zullen kunnen verrekend worden.

Indien vervolgens uit een periodieke afsluiting blijkt dat de uitgestelde belastingactiva niet meer kunnen verrekend worden, wordt een waardecorrectie geboekt voor het niet-recupereerbare bedrag. Deze waardecorrectie wordt periodiek herzien en eventueel wordt de waardecorrectie geheel of gedeeltelijk teruggenomen indien nieuwe gegevens beschikbaar zijn met betrekking tot de verrekenbaarheid. Voor boekhouddoeleinden geschiedt compensatie tussen uitgestelde belastingactiva en uitgestelde belastingverplichtingen slechts voor zover de aard van de winstbelasting en de vervaldagen gelijkaardig zijn en dit per fiscale entiteit.

Voor presentatiedoeleinden geschiedt de compensatie tussen uitgestelde belastingactiva en uitgestelde belastingverplichtingen per fiscale entiteit.

Het uitstaande saldo van de uitgestelde belastingactiva of uitgestelde belastingverplichtingen wordt periodiek geherwaardeerd om rekening te houden met veranderingen in aanslagvoeten en/of belastingwetgeving van de fiscale entiteit.

Activa of verplichtingen als gevolg van winstbelastingen worden niet verdisconteerd.

2.11.3 Schatting van uitgestelde belastingen

Met betrekking tot uitgestelde belastingvorderingen en hun realiseerbaarheid, wordt het volgende onderscheid gemaakt:

Uitgestelde belastingvordering opgenomen via niet-gerealiseerde resultaten ("other comprehensive income" – OCI)

Deze belastingvorderingen worden geboekt op:

- aanpassingen met betrekking tot de gebruikte actuariële veronderstellingen voor de berekening van de voorzieningen rond pensioenplannen;
- de waarderingsresultaten op de derivaten gebruikt bij kasstroomafdekkingen;
- de waarderingsresultaten op de effecten die worden geclassificeerd onder de categorie "beschikbaar voor verkoop"

AXA Bank Europe anticipeert op verwachte IFRS-wijzigingen en op een volatiele markt waardoor het beheer van de portefeuille "beschikbaar voor verkoop" in deze gevallen gestuurd wordt een andere strategie te volgen. Voor deze categorie wordt slechts een uitgestelde belastingvordering geboekt in de mate dat op deze portefeuille een grotere of gelijke uitgestelde belastingverplichting wordt geboekt, die ook betrekking heeft op dezelfde onderliggende portefeuille en op dezelfde periode.

Aangezien geen sprake is van een waardevermindering van de vordering, betekent dat impliciet dat geen kredietverliezen op schuldinstrumenten worden verwacht. Dergelijke vordering moet dus worden beschouwd als zijnde volledig realiseerbaar.

Uitgestelde belastingvordering als gevolg van een verschil van het tijdstip van boekhoudkundige en fiscale (o.a. fiscale verliezen) verwerkingen

Een uitgestelde belastingvordering wordt opgenomen voor zover wordt verwacht dat toekomstige fiscale winsten beschikbaar zullen zijn die zowel voor het verrekenbaar tijdelijk verschil kunnen worden aangewend als tevens ook voor het ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoed.

2.12 Materiële en immateriële vaste activa

2.12.1 Materiële vaste activa

Er is geen activering van de onder een operationele leasing bekomen materiële vaste activa en de huurlasten worden lineair gespreid ten laste genomen in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van de leasetermijn.

De initiële opname van de onder een financiële leasing bekomen materiële vaste activa gebeurt voor de reële waarde en de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Initieel rechtstreeks toe te wijzen kosten gerelateerd aan de acquisitie worden eveneens geactiveerd. De financieringskosten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen op basis van de impliciete rente.

De initiële opname van gekochte materiële vaste activa gebeurt tegen de aanschaffingsprijs plus de bijkomende toe te wijzen kosten en de rechtstreeks toe te wijzen transactiekosten. Financieringskosten gedurende de constructieperiode worden geactiveerd, indien materieel.

De daaropvolgende waardering gebeurt tegen afgeschreven kostprijs, die rekening houdt met afschrijvingen en een periodieke test voor bijzondere waardevermindering.

Voor de afschrijvingen wordt er rekening gehouden met een restwaarde en de nuttige economische gebruiksduur. In principe dient voor de afschrijving van gebouwen rekening gehouden met de componentenmethode. Omwille van het immaterialiteitsbeginsel enerzijds en

om anderzijds ook rekening te houden met de opgelegde waarderingsregels van de moedermaatschappij heeft AXA Bank Europe beslist om voorlopig de opsplitsing in componenten niet toe te passen.

Voor de test voor bijzondere waardevermindering wordt op elke rapporteringsdatum, voor gebouwen en terreinen, de kostprijs na aftrek van de geboekte afschrijvingen, vergeleken met de schattingswaarde vastgesteld op basis van een onafhankelijke expertise:

- wanneer het niet-gerealiseerde verlies lager is dan 15%, wordt geen bijzondere waardevermindering geboekt;
- indien het niet-gerealiseerde verlies meer dan 15% is, wordt de "discounted future cash flows"-methode toegepast.

Wanneer de waarde gebaseerd op de verdisconteerde toekomstige kasstromen lager is dan de boekwaarde, wordt een bijzondere waardevermindering geboekt voor een bedrag gelijk aan het verschil tussen:

- de kostprijs onder aftrek van de geboekte afschrijvingen;
- de hoogste van de onafhankelijke expertise en de waarde gebaseerd op de verdisconteerde toekomstige kasstromen.

Nadat een verlies voor bijzondere waardevermindering werd geboekt voor een gebouw, wordt de resterende afschrijvingstabel aangepast.

Indien daarna de onafhankelijke expertise meer dan 15% hoger is dan de nettoboekwaarde, wordt de bijzondere waardevermindering teruggenomen voor een bedrag dat overeenkomt met het verschil tussen:

- de nettoboekwaarde,
- de laagste van de onafhankelijke expertise en de kostprijs na aftrek van de geboekte afschrijving (berekend op basis van de bestaande afschrijvingstabel voor de bijzondere waardevermindering), maximaal voor de voorheen geboekte waardecorrectie.

Vervolgens wordt de resterende afschrijvingstabel herzien.

Materiële vaste activa aangehouden voor verkoop worden gewaardeerd aan de laagste waarde van de boekwaarde (kostprijs min de voorheen reeds geboekte afschrijvingen) en de reële waarde min de verkoopkosten.

Dergelijke materiële vaste activa worden niet langer meer afgeschreven en worden afzonderlijk gepresenteerd op de balans.

Er wordt gekozen voor de lineaire afschrijvingsmethode.

Afschrijvingen geboekt tijdens het boekjaar en gebaseerd op hun verwachte economische looptijd:

Activa	Methode L (lineaire methode)	Afschrijvingspercentage
		Min. – Max.
Terreinen voor eigen gebruik	Niet van toepassing	
Gebouwen voor eigen gebruik	L	3%
Inrichting gebouwen	L	10%
IT Materiaal	L	20%
Meubilair, installaties	L	10%
Niet-informatica machines en rollend materiaal	L	20%

2.12.2 Immateriële vaste activa

Oprichtingskosten worden onmiddellijk ten laste genomen, tenzij ze gerelateerd kunnen worden als transactiekost aan een actief of een verplichting.

De activering van gekochte immateriële activa die voldoen aan de opnamecriteria (toekomstige economische voordelen en betrouwbare meting) en waarvan de gebruiksduur het jaar overstijgt, gebeurt aan de aanschaffingswaarde, inclusief bijkomende kosten en rechtstreeks toewijsbare transactiekosten. Software waarvoor een jaarlijkse licentie wordt betaald, wordt niet geactiveerd.

De immateriële activa worden volledig afgeschreven, lineair gespreid over hun economische looptijd.

In het geval van intern gegenereerde software geldt dat een immaterieel actief dat voortvloeit uit de ontwikkeling (of uit de ontwikkelingsfase van een intern project) pas wordt geactiveerd als en slechts als alle onderstaande punten kunnen aangetoond worden:

1. de technische uitvoerbaarheid om het immaterieel actief te voltooien, zodat het beschikbaar zal zijn voor gebruik;
2. de intentie om het immaterieel actief te voltooien en te gebruiken;
3. het vermogen om het immaterieel actief te gebruiken;
4. hoe het immaterieel actief waarschijnlijke toekomstige economische voordelen zal genereren;
5. de beschikbaarheid van adequate technische, financiële en andere middelen om de ontwikkeling te voltooien en het immaterieel actief te gebruiken;
6. het vermogen om de uitgaven die aan het immaterieel actief kunnen worden toegerekend tijdens zijn ontwikkeling betrouwbaar te waarderen.

Kosten die hier niet aan voldoen, evenals kosten van onderzoek (research) worden niet geactiveerd.

- onderzoeksfase: activiteiten gericht op het verkrijgen van nieuwe kennis; de zoektocht naar toepassingen van onderzoeksbevindingen of andere kennis; de zoektocht naar alternatieven voor toestellen, producten, processen, systemen of diensten; formulering, ontwerp, evaluatie en uiteindelijke selectie van mogelijke alternatieven voor nieuwe of verbeterde toestellen, producten, processen, systemen of diensten.
- ontwikkelingsfase: ontwerp, bouw en tests van pre-productie- of pre-gebruiksprototypes en -modellen; ontwerp van nieuwe toestellen, producten, processen, systemen en diensten; ontwerp, bouw en bediening van een specifieke testomgeving; ontwerp, bouw en tests van een gekozen alternatief.

Verplichte projecten, met name projecten die opgelegd worden door een wet, regelgeving of andere niet-vermijdbare en verplichte instanties (zoals bijvoorbeeld systeembijwerkingen opgelegd door een externe leverancier) worden altijd beschouwd als positieve businesscase zonder noodzaak van verdere bewijsvoering. Het is immers zo dat door het project hoge kosten vermeden worden zoals het uitwerken van manuele oplossingen, het aantrekken van externe specialisten, het betalen van boetes, enz.

Immateriële vaste activa worden getest op bijzondere waardeverminderingen.

- AXA Bank Europe beoordeelt, op elke balansdatum, of er een indicatie van waardevermindering is. Indien een dergelijke indicatie bestaat, zal de bank de realiseerbare waarde van het actief schatten. De realiseerbare waarde van het actief is de hoogste van de reële waarde minus verkoopkosten of de gebruikswaarde van het actief.
- Indien de realiseerbare waarde van het actief lager is dan de boekwaarde, wordt de boekwaarde van het actief tot de realiseerbare waarde verlaagd door een waardevermindering.
- Als er een indicatie is dat een actief kan worden verminderd, wordt de realiseerbare waarde van het individuele actief geschat. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde van het individuele actief te schatten, dient een entiteit de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid ("cash generating unit") te bepalen waartoe het actief behoort.
- Ongeacht of er een indicatie is van waardevermindering, moet de immateriële activa met een onbepaalde gebruiksduur jaarlijks voor waardevermindering worden getest. De test gebeurt door vergelijking van de boekwaarde met haar realiseerbare waarde. Deze regel geldt ook voor activa die, op de balansdatum, nog niet in gebruik worden.

Er wordt gekozen voor volgende lineaire afschrijvingsmethode gebaseerd op hun verwachte economische looptijd:

Activa	Methode L (lineaire methode)	Afschrijvingspercentage
		Min. - Max.
Oprichtingskosten ten laste van de winst-en-verliesrekening in het boekjaar waarin ze werden besteed		
Software voor eigen gebruik, aangekocht van derden	L	10% - 20%
Intern gegenereerde software	L	10% - 20%

Tabel NCFS.1

2.13 Overige activa en verplichtingen

De opname in de balans van niet-operationele debiteuren en crediteuren gebeurt op de datum van terbeschikkingstelling.

De overige activa worden opgenomen voor de nominale waarde van de vordering verminderd met een eventuele bijzondere waardevermindering.

De overige verplichtingen worden opgenomen voor de nominale schuldwaarde.

2.14 Bijkomende informatie

2.14.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen na balansdatum die wijzen op omstandigheden die bestonden op de balansdatum (bijvoorbeeld bijkomende informatie over reeds gemaakte schattingen), zullen een aanpassing van de jaarrekening vereisen, indien materieel.

Gebeurtenissen na balansdatum die wijzen op omstandigheden die ontstonden na de balansdatum (bijvoorbeeld evolutie van de dollar of de reële waarde van effecten), zullen geen aanpassing vereisen in de balans, de winst-en-verliesrekening, de staat met de mutaties in het eigen vermogen of de kasstroomstaat. Indien evenwel materieel, wordt informatie geleverd omtrent de aard en de geschatte financiële impact om te vermijden dat de jaarrekening misleidend zou kunnen zijn.

2.14.2 Tussentijdse financiële rapportering

Er is geen specifieke tussentijdse financiële rapportering; de onderneming publiceert enkel jaarlijks haar cijfers.

2.14.3 Wijzigingen in de schattingen en in de waarderingsgrondslagen

Indien het moeilijk is om te beslissen of het gaat om een schattingswijziging dan wel een wijziging in de waarderingsgrondslag, wordt op basis van de IFRS-regelgeving, geopteerd voor een schattingswijziging.

Een schattingswijziging wordt prospectief toegepast. Voor zover een schattingswijziging leidt tot wijzigingen in activa en verplichtingen, of betrekking heeft op een component van het eigen vermogen, wordt deze wijziging verwerkt in de periode waarin de wijziging heeft plaatsgevonden, door de boekwaarde van het betreffende actief, de desbetreffende verplichting of de desbetreffende component van het eigen vermogen te wijzigen. In het geval van een wijziging in de waarderingsgrondslag dient deze retrospectief te worden toegepast. Wanneer het praktisch niet haalbaar is om de periodegebonden gevolgen te bepalen van een wijziging in een grondslag voor financiële verslaggeving op vergelijkende informatie van een of meer voorgaande verslagperioden, wordt de nieuwe grondslag voor financiële verslaggeving toegepast op de boekwaarde van activa en verplichtingen vanaf het begin van de vroegste periode (de vroegste periode kan de verslagperiode zijn) waarvoor retrospectieve toepassing mogelijk is. Hierbij wordt voor die periode het beginsaldo van elke desbetreffende component van het eigen vermogen dienovereenkomstig aangepast.

Wanneer het praktisch niet haalbaar is om het cumulatieve effect, aan het begin van de verslagperiode, van de toepassing van een nieuwe grondslag voor financiële verslaggeving op alle voorgaande verslagperioden te bepalen, wordt de vergelijkende informatie aangepast om de nieuwe grondslag voor financiële verslaggeving prospectief toe te passen vanaf het vroegste tijdstip waarop dit praktisch haalbaar is. In dit geval wordt een bijkomende documentatie hieromtrent geleverd in de toelichting.

LEXICON

Omschrijving classificaties in IFRS:

- Activa en verplichtingen tegen reële waarde aangehouden voor handelsdoeleinden:
bevat activa en schulden met het oog op kortetermijnwinstnemingen, alsook alle derivaten, tenzij ze aangeduid werden als efficiënte afdekkingsderivaten; de wijzigingen in reële waarde worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen.
- Activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening:
bevat activa en verplichtingen waarvoor de onderneming kiest om ze tegen reële waarde te waarderen met opname van de waardeschommelingen in de winst-en-verliesrekening. Deze keuze is mogelijk (1) op voorwaarde dat deze classificatie leidt tot meer relevante informatie omdat het een inconsistentie in de waardering of opname ("accounting mismatch") elimineert of aanzienlijk beperkt die anders zou ontstaan uit de waardering van activa of verplichtingen of uit de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen, of (2) indien ze leidt tot meer relevante informatie omdat een groep van financiële activa of verplichtingen worden beheerd en de prestaties ervan worden geëvalueerd op basis van de reële waarde, in overeenstemming met een gedocumenteerde risicobeheer- of beleggingsstrategie, of (3) indien het gestructureerde financiële activa of verplichtingen betreft waarbij er geen nauw verband bestaat tussen de economische kenmerken en risico's van het in het contract besloten derivaat en de economische kenmerken en risico's van het basiscontract.
- Activa aangehouden tot einde looptijd:
alle niet-afgeleide financiële activa met een vaste eindvervaldag en vaste of bepaalde betalingen waarbij de intentie aanwezig is, alsook de financiële mogelijkheid, om ze te houden tot op de vervaldag; ze worden gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs.
- Leningen en vorderingen:
alle niet-afgeleide financiële activa met vaste of bepaalde betalingen die niet genoteerd zijn in een actieve markt; ze worden gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs.
- Activa beschikbaar voor verkoop:
alle niet-afgeleide financiële activa die niet onder een van de vorige categorieën thuishoren; ze worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij alle schommelingen van de reële waarde worden opgenomen in het eigen vermogen tot realisatie van de activa of tot het moment dat zich een bijzondere waardevermindering voordoet. In dat geval worden de cumulatieve herwaarderingsresultaten opgenomen in de winst-en-verliesrekening.
- Deposito's en schulden:
alle niet-afgeleide financiële schulden die niet onder één van de vorige categorieën thuishoren; ze worden gewaardeerd aan geamortiseerde kostprijs.
- Vaste activa aangehouden voor verkoop:
vaste activa waarvan de verkoop zeer waarschijnlijk is. Deze worden gewaardeerd tegen de laagste waarde van respectievelijk de boekwaarde ofwel de reële waarde min de verkoopkosten.

3 Toepassing van IFRS bij AXA Bank Europe

De geconsolideerde jaarrekening van AXA Bank Europe werd opgesteld in overeenstemming met de "International Financial Reporting Standards" (IFRS-standaarden) - met inbegrip van de "International Accounting Standards" (IAS-standaarden) en Interpretaties - per 31 december 2016 zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Grondslagen voor financiële verslaggeving die verder niet specifiek vermeld worden, stemmen overeen met de IFRS-standaarden zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

3.1 Toepassingsdatums

Hieronder vindt U een overzicht van de impact van de wijzigingen met betrekking tot de IFRS-standaarden. Daar waar melding wordt gemaakt van de Groep dient dit gelezen te worden als de consolidatiekring van AXA Bank Europe met als moedermaatschappij AXA Bank Europe.

Standaarden, wijzigingen in standaarden, interpretaties en wijzigingen in interpretaties gepubliceerd, aanvaard binnen de Europese Unie en voor het eerst van toepassing op 1 januari 2016:

- wijzigingen aan IFRS 11 – *Gezamenlijke overeenkomsten*, "Administratieve verwerking van verwerving van belangen in gezamenlijke bedrijfsovereenkomsten" (gepubliceerd op 6 mei 2014). Deze hebben geen impact op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep;
- wijzigingen aan IAS 16 – *Materiële vaste activa* en IAS 38 – *Immateriële activa*, "Verduidelijking van aanvaardbare afschrijvingsmethoden" (gepubliceerd op 12 mei 2014). Deze hebben geen impact op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep;
- wijzigingen aan IAS 16 – *Materiële vaste activa* en IAS 41 – *Landbouw*, "Landbouw - vruchtdragende planten" (gepubliceerd op 30 juni 2014). Deze hebben geen impact op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep;
- wijzigingen aan IAS 27 – *Enkelvoudige jaarrekening*, "De "equity-methode" in de enkelvoudige jaarrekening" (gepubliceerd op 12 augustus 2014). Deze hebben geen impact op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep;
- wijzigingen aan IAS 1 – *Presentatie van de jaarrekening*, "Initiatief op het gebied van de informatieverzorging" (gepubliceerd op 18 december 2014). Deze wijzigingen beogen een doeltreffendere informatieverzorging in de jaarrekening op basis van professionele oordeelsvorming van de onderneming. Dit werd toegepast in de geconsolideerde jaarrekening van de Groep zonder bijzondere wijzigingen tegenover vorig jaar;
- wijzigingen aan IFRS 10 – *Geconsolideerde jaarrekening*, IFRS 12 – *Informatieverzorging over belangen in andere entiteiten* en IAS 28 – *Investeringsin geassocieerde deelnemingen en joint ventures* – "Beleggingsentiteiten – toepassing van de consolidatieuitzondering" (gepubliceerd op 18 december 2014). Deze hebben geen impact op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep;
- wijzigingen van de cyclus 2012-2014 (gepubliceerd op 25 september 2014). Deze wijzigingen hebben slechts een minimale impact op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep:
 - o IFRS 5 – *Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten* geeft bijkomende toelichting wanneer een entiteit activa aangehouden voor verkoop herklasseert als aangehouden voor distributie of omgekeerd en geeft tevens gevallen waarin de verwerking als aangehouden voor distributie dient stopgezet.;
 - o IFRS 7 – *Financiële instrumenten – informatieverzorging* levert bijkomende toelichting om te bepalen of een beheersovereenkomst een aanhoudende betrokkenheid is ("continuing involvement") in een getransfereerd actief, alsook verduidelijking bij de salderingstoelichtingen in de verkorte tussentijdse rapportering;
 - o IAS 19 – *Personeelsbeloningen* verduidelijkt dat de hoogwaardige bedrijfsobligaties gebruikt voor de schatting van de discontovoet voor de vergoedingen na uitdiensttreding dezelfde transactiemunt moeten hebben als deze van de te betalen vergoedingen;
 - o IAS 34 – *Tussentijdse financiële verslaggeving* verduidelijkt de betekenis van "elders in de financiële verslaggeving" en vereist een kruisreferentie.

Standaarden, wijzigingen in standaarden, interpretaties en wijzigingen in interpretaties, gepubliceerd, aanvaard binnen de Europese Unie en van toepassing vanaf een later boekjaar:

- IFRS 9 – *Financiële instrumenten* werd op 24 juli 2014 als finale versie gepubliceerd. Deze norm is van toepassing vanaf het boekjaar 2018.
Zie hoofdstuk 3.2
- IFRS 15 – *Opbrengsten uit contracten met klanten*, gepubliceerd op 28 mei 2014, oorspronkelijk van toepassing vanaf 1 januari 2017, maar in 2015 gewijzigd naar een toepassingsdatum van 1 januari 2018, omvat een vijfstappenplan om te bepalen wanneer omzet dient geboekt:

- Stap 1 = Identificatie van de overeenkomst met de klant
 - Stap 2 = Identificatie van de leveringsverplichtingen in de overeenkomst
 - Stap 3 = Bepalen van de transactieprijs
 - Stap 4 = Allocatie van de transactieprijs over de leveringsverplichtingen in de overeenkomsten
 - Stap 5 = Boeken van de omzet wanneer of als de entiteit voldoet aan de leveringsverplichting
- Er wordt verwacht dat deze IFRS een minimale impact zal hebben op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep.

Overige wijzigingen:

Standaarden, wijzigingen in standaarden, interpretaties en wijzigingen in interpretaties zoals gepubliceerd door de IASB moeten eerst aanvaard worden binnen de Europese Unie vooraleer ze van toepassing zijn op de geconsolideerde jaarrekening van AXA Bank Europe. Momenteel doorlopen nog een aantal geplande aanpassingen het aanvaardingsproces binnen de Europese Unie, met als voornaamste de nieuwe standaard IFRS 16 – *Leaseovereenkomsten*, gepubliceerd op 13 januari 2016 en voor de IASB van toepassing vanaf 1 januari 2019. Deze nieuwe standaard voert een eenvormige boekingswijze op de balans in voor leasingnemers. De Groep onderzoekt momenteel de impact die deze standaard zou kunnen hebben op de geconsolideerde jaarrekening.

3.2 IFRS 9

IFRS 9 – *Financiële instrumenten* bevat drie fases.

De eerste fase betreft de classificatie en de waardering van financiële instrumenten. Een eerste publicatie op 12 november 2009 introduceerde de regels voor de financiële activa. Hier wordt vereist om financiële activa te klasseren op basis van het bedrijfsmodel waarin ze worden aangehouden en op basis van de karakteristieken van de contractuele kasstromen. Een tweede publicatie op 28 oktober 2010 introduceerde de regels voor de financiële verplichtingen. De meeste regels werden overgenomen van IAS 39, doch er werden nieuwe vereisten gesteld in het geval er werd geopteerd om de financiële verplichtingen te waarderen tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Hier dient het verschil in reële waarde te wijten aan de wijziging in het kredietrisico opgenomen te worden in het eigen vermogen (onder de overige niet-gerealiseerde resultaten). Op 19 november 2013 werd gepubliceerd dat laatstgenoemde regel eventueel reeds vervroegd mocht toegepast worden. Op 24 juli 2014 werden nog een aantal wijzigingen gepubliceerd in verband met de financiële activa, die een derde waarderingscategorie toelieten voor bepaalde eenvoudige schuldinstrumenten als het bedrijfsmodel gericht is op een combinatie om contractuele kasstromen te ontvangen en financiële activa te kunnen verkopen. Bij deze categorie worden de veranderingen in de reële waarde opgenomen in het eigen vermogen (onder de overige niet-gerealiseerde resultaten).

De tweede fase, als laatste gepubliceerd op 24 juli 2014, betreft de toepassing van een nieuwe methodologie om de bijzondere waardeverminderingen (“impairment”) te berekenen op financiële activa en kredietverbintenissen. De berekeningen in deze methodologie geschieden op basis van verwachte kredietverliezen (“expected credit losses”) en dus niet meer op de gelopen kredietverliezen (“incurred credit losses”). Daarenboven dient de methodologie op dezelfde wijze toegepast te worden op kredieten en vastrentende effecten. Er dienen dus steeds (vanaf de eerste opname) waardeverminderingen opgenomen te worden voor verwachte kredietverliezen evenals (na de eerste opname) de wijzigingen in deze verwachte kredietverliezen.

De derde fase, gepubliceerd op 19 november 2013, betreft de algemene afdekkingsregels (“hedge accounting”). De specifieke regels voor open portefeuilles en macroafdekking zijn momenteel nog steeds in een projectfase. De vereisten van deze nieuwe afdekkingsregels zijn een meer op principes gebaseerde aanpak en beter in lijn met de praktijken bij risk management.

Op basis van de huidige gegevens verwacht AXA Bank Europe geen significante impact op de balans of het eigen vermogen ingevolge de gewijzigde regels inzake classificatie en waardering (eerste fase) en de algemene afdekkingsregels (derde fase). De betrokken analyses werden per eind 2016 evenwel nog niet gevalideerd door de bedrijfsrevisoren.

Wat de tweede fase betreft – de nieuwe methodologie om bijzondere waardeverminderingen te berekenen – kan AXA Bank Europe momenteel geen precieze impactanalyse verstrekken omdat de modellen momenteel ontwikkeld worden, inclusief de mogelijke keuzes en toewijzingen binnen die modellen, en omdat het niveau van de waardeverminderingen zal afhangen van de economische toestand bij de invoering van de nieuwe methodologie en van de inschatting van de kredietverliezen, van de samenstelling van de portefeuille en van eventuele andere factoren op dat ogenblik. Er wordt op basis van de huidige gegevens evenwel verwacht dat de vereiste om bij een belangrijke verhoging van het kredietrisico sinds de initiële opname de “lifetime expected credit losses” in aanmerking te nemen, zijnde de verwachte kredietverliezen over een tijdshorizon van de gehele looptijd van het schuldinstrument (krediet of vastrentend effect) in plaats van 1 jaar bij de initiële opname mogelijk een toename kan meebrengen in de omvang van het bedrag van de bijzondere waardeverminderingen (“impairments”).

Governance van het IFRS 9-project:

Het IFRS 9-project wordt opgevolgd door een projectstuurcomité dat rapporteert aan een aantal gedelegeerde leden van het Directiecomité van AXA Bank Europe. Hierna volgt een overzicht van de verschillende projectonderdelen, waarbij dient aangestipt dat alle analyses en besluiten momenteel nog onder voorbehoud zijn. Zoals reeds aangegeven werden ze nog niet gevalideerd door de bedrijfsrevisoren per eind 2016 en moeten ze nog officieel goedgekeurd worden door de Raad van Bestuur en het Audit Committee.

- "Classificatie en waardering": impactstudie van de eerste fase van IFRS 9. Deze impactstudie werd grotendeels afgerond in september 2016 (met nog enkele uitstaande punten in 2017). Een deel van de beleggingsportefeuille zou gerangschikt worden als aangehouden voor het verzamelen van cashflows terwijl een ander deel als aangehouden voor het verzamelen van cashflows en verkoop zou beschouwd worden. De retailactiviteit zou beschouwd worden als aangehouden voor het verzamelen van cashflows.
- "Bijzondere waardeverminderingen": impactstudie van de tweede fase van IFRS 9, inclusief het bepalen van de methodologie en het ontwikkelen van de modellen. De methodologie werd vastgelegd en de modellen worden momenteel ontwikkeld (zie hierna). Dit projectonderdeel zal naar verwachting afgerond worden in juni 2017.
- "Boekhoudinformatie": bepalen en invoeren van de benodigde wijzigingen aan de boekhoudsystemen ingevolge de impactstudies van de twee vorige projectonderdelen. Dit onderdeel werd aangevat in augustus 2016 en zal naar verwachting opgeleverd worden tegen eind juni 2017. Er worden in principe geen grote wijzigingen verwacht in de boekhoudsystemen. De afronding van dit onderdeel in juni 2017 dient om een parallelle run te kunnen opstarten in de tweede helft van 2017.
- "Financiële informatie": bepalen van welke informatie moet gepubliceerd worden in de verschillende boekhoudrapporten. Deze studie werd aangevat in oktober 2016. Einde van dit onderdeel is gepland in september 2017.

Er wordt bovendien overwogen om "hedge accounting" toe te passen onder IAS 39.

Het IFRS 9-project wordt ook globaal opgevolgd door AXA Groep, die zelf naar verwachting pas zal overstappen naar IFRS 9 in 2021.

Bijzondere waardeverminderingen

Op basis van de aanbevelingen van de EDTF ("Enhanced Disclosures Task Force") van december 2015 aangaande nuttige informatieverschaffing om marktdeelnemers de toekomstige wijzigingen in het onderdeel "bijzondere waardeverminderingen" van IFRS 9 te helpen begrijpen, hierbij een overzicht van de kernconcepten, governance en processen die AXA Bank Europe overweegt om te gebruiken. Nog aanstippen dat deze kernconcepten, governance en processen, evenals de hierop van toepassing zijnde grondslagen voor financiële verslaggeving en de gedetailleerde toepassingsmodaliteiten eind 2016 nog niet werden gevalideerd door de bedrijfsrevisoren.

Algemeen principe

Op basis van IFRS 9 worden de verwachte kredietverliezen via een waardevermindering aangelegd voor een bedrag gelijk aan: de verwachte kredietverliezen over een tijdshorizon van 12 maanden (verwachte kredietverliezen die voortvloeien uit gebeurtenissen in verband met het financieel instrument die zich zouden kunnen voordoen gedurende de 12 maanden na de rapporteringsdatum) ("stap 1"); of de verwachte kredietverliezen over een levenslange tijdshorizon (verwachte kredietverliezen die voortvloeien uit alle mogelijke wanbetalingen over de hele looptijd van het financieel instrument) ("stap 2").

De rente wordt verschillend berekend naargelang de waardeverminderingstatus van het actief. In het geval van een financieel actief waarvoor geen objectieve inschatting van waardevermindering bestaat op de rapporteringsdatum ("stappen 1 en 2"), wordt de renteopbrengst berekend op basis van de effectieve rente op het brutobalansbedrag. Op een financieel actief dat als "credit-impaired" beschouwd wordt ("stap 3"), worden de renteopbrengsten berekend op basis van de effectieve rente berekend op de geamortiseerde kostprijs, namelijk het brutobedrag min eventuele waardeverminderingen.

Significante verhoging van het kredietrisico

Op elke rapporteringsdatum zal AXA Bank Europe het bedrag aan waardeverminderingen voor een financieel instrument bepalen op basis van de verwachte kredietverliezen over een levenslange tijdshorizon. Indien op de rapporteringsdatum het kredietrisico van een financieel instrument niet significant gestegen is sinds de eerste opname, zal AXA Bank Europe het bedrag aan waardeverminderingen bepalen op basis van de verwachte kredietverliezen over een tijdshorizon van 12 maanden.

AXA Bank Europe overweegt om de "probability of default" te gebruiken als criterium om te bepalen of er een significante stijging is van het kredietrisico. AXA Bank Europe zou daarbij alle financiële instrumenten transfereren waarvan de "probability of default" over 12 maanden tussen de eerste opname en de rapporteringsdatum gestegen is met een relatief bedrag en tot een maximum. Bijkomende triggers zouden dan meer dan 30 dagen betalingsachterstand en schuldherschikking ("forbearance") zijn. AXA Bank Europe overweegt om het vermoeden van 30 dagen betalingsachterstand niet te weerleggen.

Definitie van wanbetaling (“default”)

De definitie van wanbetaling van AXA Bank Europe is in lijn met Richtlijn (EU) No 575/2013 en de richtlijnen van de Europese Bankautoriteit (EBA).

AXA Bank Europe zal overwegen om een financieel actief aan te merken als “wanbetaling” als aan een of meer van de volgende voorwaarden voldaan is:

- “Unlikely to pay”: de ontleners zal vermoedelijk niet aan zijn volledige kredietverplichtingen kunnen voldoen, zonder rekening te houden met mogelijk verhaal van AXA Bank Europe zoals zekerheden;
- 90 dagen betalingsachterstand: de ontleners heeft meer dan 90 dagen betalingsachterstand op een materiële kredietverplichtingen tegenover AXA Bank Europe;
- “Pre-litigation”: de ontleners heeft meer dan 90 dagen betalingsachterstand en maakt deel uit van een herstelplan;
- “Litigation”: de ontleners is 9 maanden langer in “pre-litigation” of het krediet is beëindigd.

Gebruikte veronderstellingen voor de herstellingsratio (“cure rate”):

- “Unlikely to pay”: de ontleners bevindt zich niet meer schuldherschikking (“forbearance”, de ontleners heet een betalingsachterstand van minder dan 30 dagen);
- 90 dagen betalingsachterstand: de ontleners heeft een betalingsachterstand van minder dan 90 dagen;
- “Pre-litigation”: geen achterstellen meer;
- “Litigation”: onherroepelijke procedure

Proefperiode (“probation period”):

- “Unlikely to pay”: ingeval van schuldherschikking van minstens 2 jaar sinds klassering als “non-performing/facility granted”;
- “Pre-litigation”: 6 maanden (geen herinnering meer ontvangen sinds 6 maanden)

De elementen die in beschouwing genomen worden in de inschattingen van wanbetaling en de belangrijkheid ervan kunnen wijzigen in de tijd om rekening te houden met wijzigingen in wetgeving, marktpraktijken,...

AXA Bank Europe heeft de definitie van wanbetaling en “credit-impaired” volledig op elkaar afgestemd.

Criteria inzake groepering

Waar nodig zullen de financiële instrumenten gegroepeerd worden op basis van de aard en andere elementen:

- instrumenttype;
- rating

Definitief verlies

Kredieten en obligaties zullen (volledig of gedeeltelijk) afgeboekt worden wanneer er geen realistische mogelijkheid is tot terugvordering. Dit zal het geval zijn wanneer AXA Bank Europe ervan uitgaat dat de ontleners onvoldoende activa of inkomensbronnen heeft die voldoende kasstromen zouden kunnen genereren om de betrokken bedragen terug te kunnen betalen. Afgeboekte bedragen kunnen echter nog steeds het voorwerp uitmaken van invorderingsactiviteiten in lijn met de betrokken procedures van AXA Bank Europe.

Inputs, veronderstellingen en waarderingstechnieken

De sleutelementen in de berekening van de verwachte kredietverliezen (“expected credit losses”, ECL) zullen de volgende variabelen zijn:

- kans op wanbetaling (“probability of default”, PD): de kans op wanbetaling van een tegenpartij over een bepaalde tijdshorizon;
- gemiddeld verlies bij wanbetaling (“loss given default”, LGD): percentage van uitstaand bedrag bij wanbetaling (EAD) dat als verlies opgetekend wordt bij wanbetaling van de tegenpartij;
- uitstaand bedrag bij wanbetaling (“exposure at default”, EAD): bedrag aan welke de bank is blootgesteld ingeval van wanbetaling van de tegenpartij.

Deze parameters worden in het algemeen afgeleid uit intern ontwikkelde statistische modellen en andere historische gegevens. Ze worden aangepast om rekening te houden met toekomstgerichte informatie. Prudentiële voorzichtigheid zal daarbij worden uitgefilterd.

Twee soorten PD's zullen gebruikt worden bij het berekenen van de ECL's:

- PD's over 12 maanden – Dit is de geschatte waarschijnlijkheid dat een wanbetaling plaatsvindt binnen een periode van 12 maanden (of gedurende de resterende looptijd van het financieel instrument indien die minder is dan 12 maanden). Dit zal gebruikt worden om de ECL's over een tijdshorizon van 12 maanden te berekenen;
- PD's over de volledige looptijd – Dit is de geschatte waarschijnlijkheid dat een wanbetaling plaatsvindt gedurende de resterende looptijd van het financieel instrument. Dit zal gebruikt worden om de ECL's over de volledige looptijd van "stap 2" en "stap 3" te berekenen.

AXA Bank Europe overweegt om de marginale PD over een tijdshorizon van 12 maanden af te leiden van het IRB-model van Basel ("Internal Ratings Based") zonder conservatieve aanpassingen.

De PD over de volledige looptijd zou bepaald worden door een toekomstige inschatting van de marginale PD's gedurende de verschillende tijdstappen door rekening te houden met toekomstgerichte macro-economische informatie (regressiemodel). Bovenop de toekomstgerichte macro-economische variabelen zou een geschatte "target PD" op lange termijn gebruikt worden waarnaar de marginale PD na een bepaalde tijd zou convergeren. De typisch in tijd afnemende PD-evolutie voor bepaalde portefeuilles zoals de hypotheekleningen zou in aanmerking worden genomen.

De EAD zou bepaald worden op basis van een schatting van de uitstaande bedragen op een toekomstige standaarddatum.

De LGD zou bepaald worden op basis van het verschil tussen de contractuele verschuldigde kasstromen en de kasstromen die AXA Bank Europe verwacht te ontvangen, inclusief die komende van zekerheden. Voor hypotheekleningen en professionele leningen met vastgoed als zekerheid wordt overwogen om "loan-to-value"-ratio's te gebruiken als sleutelparameter voor het bepalen van de LGD. Daarvoor zouden prognoses van vastgoedprijnsindexen gebruikt worden. Daarbovenop zouden expertopinions gebruikt worden om de gemiddelde jaarlijkse groei van de vastgoedprijnsindex in te schatten.

AXA Bank Europe zou de op de balans erkende verwachte kredietverliezen over de gehele looptijd van de financiële instrumenten afleiden uit een verdiscontering van de verwachte verliezen (op basis van de effectieve rente), de contractuele betalingen en mogelijke voorafbetalingen, met aanpassingen voor gemiste betalingen in de periode die de wanbetaling voorafging.

Er wordt overwogen om de verwachte kredietverliezen over de gehele looptijd te berekenen als een kansgewogen gemiddelde gebaseerd op 3 scenario's: een gemiddeld positief scenario, een basisscenario en een gemiddeld negatief scenario.

Toekomstgerichte informatie

AXA Bank Europe is van plan om 3 jaar toekomstgerichte informatie gebruiken.

De bovenstaande paragrafen zijn van toepassing op de retailportefeuille van AXA Bank Europe. Bepaalde afwijkingen zijn mogelijk in de niet-retailportefeuille.

4 RISICOBEBEER

4.1 Algemeen

In 2016 heeft AXA Bank Europe verder gebouwd aan een coherent en voorzichtig risicobeheer. De bank heeft in grote mate gezonde en doeltreffende strategieën, beleidsregels, processen en systemen gehanteerd om haar risico's te identificeren, te meten, te beheren en op te volgen.

Het risicobeleid wordt voortdurend aangepast om op koers te blijven in een voortdurend veranderende omgeving.

De Europese Centrale Bank (ECB) is de bevoegde autoriteit voor prudentieel toezicht op AXA Bank Europe. Dit toezicht wordt effectief uitgevoerd door het zogenaamde Joint Supervisory Team (JST) dat bestaat uit leden van de ECB en de nationale toezichthouder. Er is op regelmatige basis overleg met de betrokken toezichthouders door middel van on-site inspecties, workshops, interviews en rapporteringen.

AXA Bank Europe nam in 2016 ook deel aan een "Supervisory Review and Evaluation Process" (SREP) onder leiding van de JST. Hierin beoordeelt de toezichthouder de risico's van de bank en besluit tot minimale kapitaalsvereisten voor de bank in 2017 alsook een aantal kwalitatieve aanbevelingen waaraan de bank in de toekomst moet voldoen.

Het kredietrisico van de bank is in 2016 verder gedaald door de realisatie van de verkoop van haar Hongaars filiaal. De volledige retailactiviteit in Hongarije werd getransfereerd naar OTP Bank in het laatste trimester van 2016. De officiële sluiting van de bijbank in Hongarije is gepland voor 2017.

De Belgische hypotheekmarkt bleef in 2016 kampen met een hoge herfinancieringsgraad ten gevolge van de lage intrestvoeten. AXA Bank Europe slaagde erin om de druk op de rentabiliteit te verminderen door een aanzienlijke nieuwe productie hypotheekleningen te realiseren van goede kwaliteit.

Naast retailactiviteiten, treedt AXA Bank Europe op als tussenpersoon in het verstrekken van financiële dienstverlening, voornamelijk derivaten aan verschillende entiteiten van AXA Groep.

Hoewel er in 2016 een groot volume aan derivaten werd verhandeld met entiteiten van AXA Groep, bleef het saldo op de buitenbalans van AXA Bank Europe relatief stabiel door de gebruikelijke praktijk van compressie in derivaten, voornamelijk naar LCH (centrale tegenpartij). Daarnaast waren er minder derivaten nodig om het renterisico op de obligatieportefeuille in te dekken gezien die portefeuille aanzienlijk is verkleind.

De liquiditeitspositie van AXA Bank Europe blijft op een comfortabel niveau in 2016.

De solvabiliteitspositie van de bank blijft hoog dankzij een voorzichtige investeringsstrategie en een conservatieve dividendpolitiek. Het balanstotaal is verder gedaald mede dankzij een significante daling van de beleggingsportefeuille met een positieve impact op onze hefboomratio als gevolg.

In 2016 heeft AXA Bank Europe haar intern stresstestingprogramma verder ontwikkeld. Dit programma beschrijft de verschillende stresstesttoefeningen, de risico's die op regelmatige basis worden gestrest, het gebruik en de rapportering van de resultaten van de stresstesten. Het programma dekt de materiële risico's waaraan AXA Bank Europe blootstaat en voert verschillende soorten stresstesten uit (per risico, gebaseerd op scenario's, omgekeerde stresstesten).

Risicoappetijt

De permanente identificatie en kwantificering van de materiële risico's van de bank staan centraal in het risicobeleid van AXA Bank Europe. Deze risico's worden gemeten, beperkt en constant gevolgd door middel van een intern kader voor risicoappetijt ("Risk Appetite Framework", RAF).

In 2016 heeft AXA Bank Europe dit zogenaamde RAF verder uitgewerkt tot een strategisch werkinstrument. Voor de belangrijkste domeinen (kapitaal, rentabiliteit, economische waarden en liquiditeit) is een strategische risicoappetijt vastgelegd, rekening houdend met stressgevoeligheid van deze domeinen en in lijn met de richtsnoeren van de AXA Groep. Deze strategische risicoappetijt wordt vertaald in functionele risicolimieten en vormen een leidraad voor de dagelijkse activiteiten in de verschillende risico's en productlijnen. Dit risicoappetijtmodel is goedgekeurd door de Raad van Bestuur en wordt door dit bestuursorgaan en het Directiecomité gebruikt als een centraal werkinstrument voor het beheren van de risico's in de bank.

Alle materiële risico's worden vertaald in relevante indicatoren, samengevat in het "risk dashboard". Deze bevat zowel reglementaire als interne indicatoren. Voor elke indicator worden verschillende niveaus van strengheid gedefinieerd, zodat het management tijdig wordt gewaarschuwd indien een indicator zijn maximale riskappetijt nadert. Dit "risk dashboard" maakt volledig deel uit van het algemeen riskopvolgingsproces en wordt maandelijks gerapporteerd aan het Directiecomité en driemaandelijks aan de Raad van Bestuur. Meer in detail worden deze risico's ook opgevolgd door de van toepassing zijnde risicocomités van AXA Bank Europe.

De vooruitzichten in het strategisch plan en het budget worden getoetst aan de limieten van het RAF. Het strategisch plan ondergaat meerdere iteraties tot een evenwicht wordt bereikt tussen rentabiliteit enerzijds en de risico's anderzijds. Het strategisch plan is zodanig

opgesteld dat alle risico's binnen de risicoappetijt en de reglementaire limieten vallen, ondertussen rekening houdend met nieuwe en bestaande regelgeving om aan de reglementaire solvabiliteitsvereisten te beantwoorden.

De risico's zijn ook onderworpen aan een economisch kapitaalmodel dat prognoses maakt over verschillende horizonten. Het economisch kapitaal wordt vervolgens versleuteld naar alle activiteiten van de bank, en dit op basis van de risicodoelstellingen van AXA Bank Europe. Het bestuur van AXA Bank Europe legt een limiet op wat betreft het totale economische kapitaalverbruik om er zo voor te zorgen dat AXA Bank Europe te allen tijde over voldoende financiële middelen beschikt.

Stresstesten

In 2016 werd AXA Bank Europe onderworpen aan de SREP-stresstestoefening (SREP = "Supervisory Review and Evaluation Process") van de Europese Centrale Bank (ECB). AXA Bank Europe maakte geen deel uit van de door de Europese Bankautoriteit (EBA) geselecteerde groep banken waarvan de resultaten eind juli publiek werden gemaakt, maar wel van de groep waarvan de weerbaarheid werd getest als input voor de SREP-oefening. Enerzijds werden de kwantitatieve resultaten van de stresstest gebruikt als input voor het bepalen van de Pijler 2-kapitaalsrichtlijnen (P2G) van de ECB, terwijl de kwalitatieve aspecten meespeelden voor de bepaling van de Pijler 2-kapitaalsvereisten. De kwalitatieve aspecten omvatten niet enkel een inschatting van de mate waarin AXA Bank Europe erin slaagt om de vereiste informatie tijdig op te leveren maar ook een inschatting van het begrip dat AXA Bank Europe heeft van de risico's vervat in haar businessmodel.

De stresstest van 2016 was uitgebreider dan die van 2014 omdat ze ook bijvoorbeeld rekening hield met onder meer het operationele risico en het CVA-risico. De solvabiliteitsratio's landden significant hoger dan de resultaten van de stresstest uit 2014 en dit om twee redenen. De testdatum werd vastgelegd op eind 2015. Op dat ogenblik waren de belangrijke risicobeperkende maatregelen al volledig doorgevoerd en waren er geen ABS'en of MBS'en meer aanwezig op de balans. Daarnaast waren de solvabiliteitsratio's per einde 2015 – het startpunt voor de oefening – significant hoger dan de vorige stresstest uit 2014.

Belangrijker nog is dat de oefening de oorzaken van de zwakke punten van AXA Bank Europe bevestigde. De belangrijkste risicoblootstelling van AXA Bank Europe betreft mogelijke schommelingen in rentevoeten en overheidsspreads die een onmiddellijke invloed hebben door de grootte van haar beleggingsportefeuille. Er dient echter op gewezen te worden dat sinds eind 2015 de beleggingsportefeuille al met meer dan een derde is afgenomen. De tweede grootste risicofactor betreft het retailkredietrisico door de concentratie aan hypotheekleningen en dus, de facto, de blootstelling aan risico's uit de residentiële vastgoedmarkt. Daarnaast bevestigde de stresstest de blootstelling van de bank aan renteschommelingen, wat tot een daling van de netto-renteopbrengsten in de winst-en-verliesrekening zou kunnen leiden.

De SREP-stresstest liet AXA Bank Europe niet enkel toe om de risico's, vervat in haar businessmodel, correct in te schatten maar leverde ook waardevol materiaal op om het eigen interne stresstesttraamwerk te verbeteren.

In de volgende secties spitsen we ons meer toe op de belangrijke risicocategorieën waaraan AXA Bank Europe in 2016 is blootgesteld, namelijk het krediet-, markt-, liquiditeits-, operationeel en strategisch risico. Al deze risico's hebben een mogelijke impact op de doelstellingen van de bank in termen van solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit.

De overige risico's van de bank worden beschreven in het "Pijler 3 Risk Disclosure"-rapport van AXA Bank Europe.

4.2 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico op verliezen die te wijten zijn aan het in gebreke blijven of de verslechtering van de kredietkwaliteit van tegenpartijen bij kredietactiviteiten.

De belangrijkste kernactiviteit van AXA Bank Europe bestaat uit een zuivere retail-bankenactiviteit, m.a.w. het verzamelen van fondsen (dagelijkse transacties, spaarproducten) en het verstrekken van leningen aan zijn klanten, met name huishoudens, professionals en kleine ondernemingen via zijn netwerk van zelfstandige agenten. Het grootste deel van het kredietrisico van de bank vloeit voort uit deze activiteit die zowel balans- als buitenbalansposten, zoals niet-opgenomen kredietlijnen, omvat.

De ratio kredieten/deposito's bedroeg eind 2016 98%.

AXA Bank Europe heeft ook een deel van zijn retail-hypotheekleningen omgezet in RMBS'en ("Retail Mortgage-backed Securities"), waarvan een deel is omgezet in gedekte obligaties die worden verkocht op de financiële markten waardoor een comfortabele buffer kon worden aangelegd in termen van liquiditeit. Een deel van deze liquiditeit is ondergebracht in een beleggingsportefeuille met een laag kredietrisicoprofiel (zie hoofdstuk 4.2.2).

Een andere bron van kredietrisico is de derivatenactiviteit die uitgeoefend wordt om de activiteiten van de AXA Groep te ondersteunen, alsook voor het beheer van repo- en reverse-repoactiviteiten voor de AXA Groep.

4.2.1 Retailkredietrisico

AXA Bank Europe is blootgesteld aan kredietrisico als gevolg van een kredietactiviteit tegenover Belgische retailklanten. De risico's die verbonden zijn aan de retail-kredietportefeuille in België betreffen hypotheekleningen, consumentenkredieten en professionele kredieten. Het grootste luik bestaat uit hypotheekleningen (met een aandeel in 2016 van bijna 88% van de totaal uitstaande bedragen).

Het doel van kredietrisicobeheer is het verzekeren dat een (aantal) kredietevenement(en) de solvabiliteit noch rendabiliteit van de bank aantast.

Om dit objectief waar te maken, moeten kredietportefeuilles binnen bepaalde vooropgestelde limieten blijven. Deze limieten worden bepaald door een op voorhand uitgewerkte risicobereidheid (RAF) waarbij er functionele limieten worden gedefinieerd. Deze functionele limieten worden vertaald naar operationele limieten en het zijn deze limieten die gebruikt worden op dagdagelijkse basis om te garanderen dat de kredietactiviteit opereert binnen de risicobereidheid gedefinieerd door de Raad van Bestuur. Omwille van deze en andere uitgebreide rapporteringen door Risk Management over risicofactoren in de Belgische retail-kredietportefeuille, krijgt men een goed inzicht in de risico-evoluties.

Daarnaast heeft het kredietrisicobeheer een kader uitgebouwd dat het mogelijk maakt om het risicogewogen rendement van de kredietactiviteit te evalueren. In 2015 werd al een RAROC-kader ("risk-adjusted return on capital") ontwikkeld voor de hypotheekleningen. Het voorbije jaar werd een gelijkaardig kader ontwikkeld voor zowel professionele als consumentenkredieten. Hierdoor is het RAROC-kader uitgegroeid tot een essentieel element in de rendabiliteitsanalyse van de retail-kredietactiviteit.

Risicobeheer omvat naast kwalitatieve modellen ook kwantitatieve modellen en opinies door experts. Zo hanteert de bank voor haar Belgische kredietportefeuille een geavanceerd op interne ratings gebaseerd model (IRBA). Hiervoor worden interne ratingmodellen ontwikkeld. Ze worden gebruikt om kapitaalvereisten te berekenen, maar ook voor de acceptatie en het beheer van de kredieten en voor het berekenen van voorzieningen.

Portefeuille

In hoofdstuk 21 "Leningen en vorderingen" worden de financiële instrumenten opgedeeld in hun blootstellingen aan kredietrisico.

De portefeuille woonkredieten kende een sterke netto groei in 2016 van meer dan 1 miljard EUR dankzij een aanzienlijke productie en een uitstekende kwaliteit, maar deze wordt gedeeltelijk gecompenseerd door een hoog volume aan herfinanciering in de Belgische markt.

Voor de portefeuille consumentenkredieten merken we een daling, van 15 miljoen EUR, omdat de productie nog steeds niet volstond om de natuurlijke erosie van de portefeuille te compenseren. Deze daling is echter lager dan in 2015, waar er een daling van 64 miljoen EUR werd waargenomen.

Betreffende de kredietportefeuille voor zelfstandigen merken we, in tegenstelling tot 2015, een stijging van 51 miljoen EUR wat in de lijn ligt van de doelstellingen van AXA Bank Europe om sterker aanwezig te zijn op de markt van de professionele kredietverlening.

Gezien de goede dekking en de lage waarschijnlijkheid van wanbetaling voor retailfinanciering, is het risicoprofiel van de totale kredietportefeuille bijzonder laag.

Waarborgen

Waarborgen voor woonkredieten

Het krediet moet worden gewaarborgd door een hypotheek (inschrijving of mandaat) op een onroerend pand (volle eigendom). De panden dienen normaal verkoopbaar te zijn. Onroerende waarborgen zijn wettelijk verplicht. De te vestigen hypothecaire waarborgen zijn herbruikbaar in het kader van eventuele latere woonkredieten. Alle waarborgen aanvullend aan hypothecaire waarborgen dienen voor de officiële vastlegging van het krediet te worden gevestigd (dit geldt dus eveneens voor bijkomende roerende waarborgen). Voor een overbruggingskrediet wordt in principe een hypothecair mandaat gevestigd op zowel het te verkopen pand als het te verwerven pand.

Waarborgen voor professionele kredieten

De waarborgen zijn (1) reëel (ze hebben betrekking op een goed, roerend of onroerend, met een intrinsieke waarde), (2) persoonlijk (ze bestaan uit een recht van vordering op een persoon) en/of (3) moreel (ze kennen een bank geen enkel uitvoeringsmiddel toe en berusten op de eerlijkheid van wie ze heeft uitgegeven).

Een lijst met waarborgen die geregeld worden gebruikt voor de beroepskredieten bij AXA Bank Europe is terug te vinden in hoofdstuk 34.

Waarborgen voor lening op afbetaling

Voor een consumentenkrediet wordt slechts één type van waarborgen gehanteerd: de overdracht van schuldvordering of akte van afstand van loon en andere inkomsten.

Kredietkwaliteit

Performing

De kredietverliezen bedroegen in 2016 in totaal 3,6 miljoen EUR, tegenover 19,7 miljoen EUR in 2015. De verliezen in 2016 zijn merkbaar lager dan deze in 2015 en wel om 2 belangrijke redenen. De belangrijkste drijfveer voor de lagere verliezen is het structureel verbeterend risicoprofiel van de kredietportefeuille. In 2013 werd beslist om de kredietpolitiek te verstrengen om zo de kwaliteit van de portefeuille te verbeteren. Deze aanpassing heeft zijn effect met enige vertraging op de kredietverliezen van 2016. Daarnaast zijn er enkele uitzonderlijke elementen die extra bijdragen aan de grote daling van de kredietverliezen in 2016 (bv. belangrijke extra inkomsten als gevolg van de verkoop van reeds afgeschreven kredieten, een uitzonderlijke daling van provisies op woningkredieten door de aanpassing van het onderliggende provisiemodel).

Een essentieel onderdeel van het kredietrisicobeleid wordt gevormd door het departement "Invordering Bank". Het departement neemt de nodige maatregelen om het risico voor de bank tot een minimum te beperken afhankelijk van de aard en de ernst van het probleem. Daarnaast bepaalt het departement het bedrag aan maandelijkse voorzieningen die moeten worden aangelegd voor waardeverminderingen.

We waren getuige van een globaal herstel van de geobserveerde wanbetalingsgraad¹ (over een periode van één jaar) in de Belgische portefeuille, waaruit kan worden opgemaakt dat de kwaliteit is toegenomen en dat de productmix van kredieten in België is verbeterd.

De wanbetalingsgraad over 12 maanden voor woonkredieten daalde van 0,8%² in december 2015 naar 0,5% in december 2016. De vintages van de nieuwe productie dalen nog steeds en daarom wordt verwacht dat deze dalende tendens zal aanhouden wanneer de economische omstandigheden ongewijzigd blijven.

De wanbetalingsgraad over 12 maanden voor kredieten aan professionals en kleine ondernemingen daalde van 1,9% geobserveerd in december 2015 naar 1,7% in december 2016, wat een weerspiegeling is van de defensieve aanpak van de afgelopen jaren.

Ook voor consumentenkredieten wordt een daling van de wanbetalingsgraad over 12 maanden waargenomen (van 1,3% in december 2015 naar 1,2% in december 2016) dankzij een betere risicoselectie en een evolutie van de productmix naar leningen met een welbepaald doel.

In hoofdstuk 15 "Bijzondere waardeverminderingen" wordt de portefeuille opgesplitst in een luik dat achterstallig is maar nog niet in "default" is gegaan (achterstallig ≤ 90 dagen) en een luik dat achterstallig is en in "default" (achterstallig > 90 dagen).

Non-performing

De definitie van wanbetaling ("default") van AXA Bank Europe op de retail-kredietportefeuille is volledig in overeenstemming met de ITS die gepubliceerd werd door de Europese Bankautoriteit (EBA) in juli 2014. AXA Bank Europe heeft ervoor gekozen een erg strikte definitie van wanbetaling in te voeren, wat zich vertaald heeft in een stijging van het aantal kredieten met de melding "unlikely to pay" en de bijhorende provisiebedragen, zonder dat de kwaliteit van de onderliggende portefeuille verandert. Concreet wil dit zeggen dat een klant/krediet in wanbetaling is als men aan minstens één van de volgende voorwaarden voldoet:

- De klant/het krediet is "unlikely to pay"
- De klant/het krediet heeft "> 90 dagen betalingsachterstand maar is niet in "pre-litigation"
- De klant/het krediet is in pre-litigation (PCX = "précontentieux")
- De klant/het krediet is in "litigation" (CX = "contentieux")

Zie specifieke tabel in hoofdstuk 15 "Bijzondere waardeverminderingen".

¹ 'Wanbetalingsgraad over één jaar' betekent de verhouding tussen het aantal wanbetalingen dat zich heeft voorgedaan gedurende een periode die begint één jaar voor een datum T (observatiedatum) en het aantal debiteuren dat aan deze graad of pool wordt toegewezen één jaar voor die datum (voorbeelddatum).

² Volgens de oude "default"-definitie

4.2.2 Niet-retailkrediet- en concentratierisico

Het Wholesale Risk Committee staat in voor de controles op het uitgebreide limietkader betreffende de kredietkwaliteit van niet-retailtegenpartijen. Het limietenkader beoordeelt blootstellingen aan tegenpartijen op verschillende niveaus (land, sector, type instrument en tegenpartij) en schrijft op deze verschillende niveaus limieten voor om zowel het individuele tegenpartijrisico als de blootstelling aan het concentratierisico te beperken. Het Wholesale Risk Committee werkt binnen het risicoappetijtskader dat is vastgelegd door de Raad van Bestuur van AXA Bank Europe.

Daarnaast volgt AXA Bank Europe zijn beleggingsportefeuille ook op in termen van:

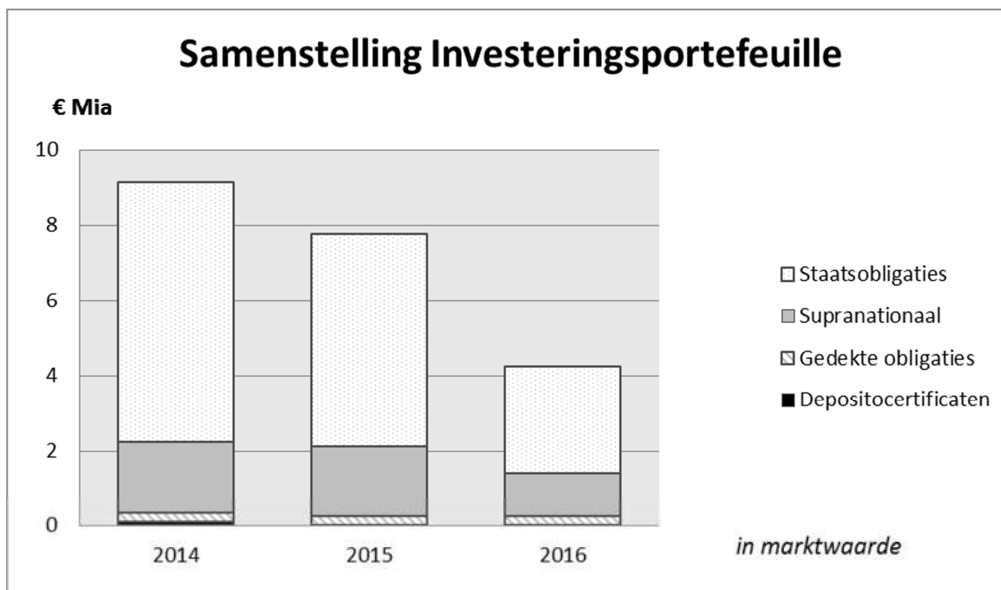
1. geschiktheid van effecten voor de berekening van de liquiditeitsafdekkingsratio (zie hoofdstuk 4.5). Het beleggingsbeleid van AXA Bank Europe is vrijwel uitsluitend beperkt tot activa van de allerhoogste liquiditeitsklasse, zoals die gedefinieerd wordt door Basel III (L1);
2. geschiktheid van effecten voor de berekening van de solvabiliteitsratio.

Naast het feit dat krediet- en concentratierisico's lokaal worden opgevolgd, wordt hierop ook toezicht uitgeoefend op het niveau van de AXA Groep.

AXA Bank Europe rapporteert maandelijks al haar posities aan het centrale departement Risk Management van de AXA Groep om ervoor te zorgen dat ze in overeenstemming zijn met deze tweede reeks limieten.

4.2.2.1 Beleggingsportefeuille

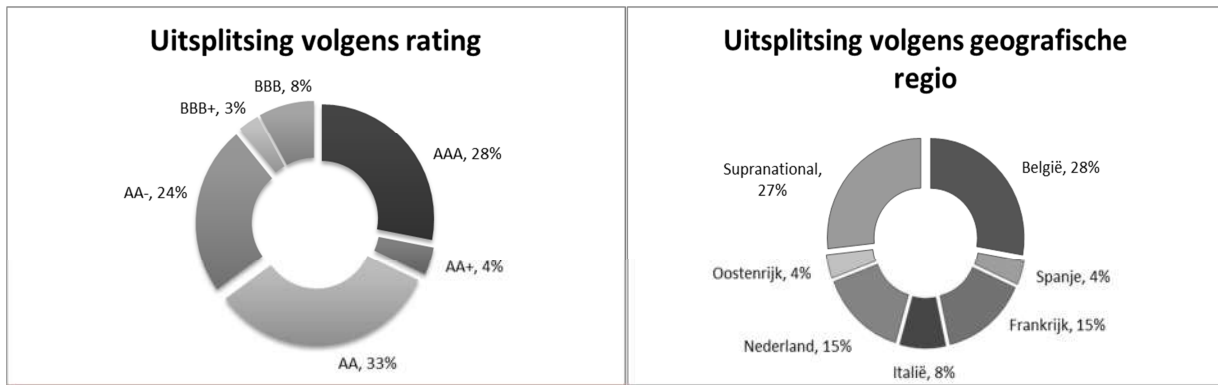
In 2016 daalde de boekwaarde van de beleggingsportefeuille (inclusief de niet-gerealiseerde kapitaalwinsten en verliezen) van 7,4 miljard EUR naar 4 miljard EUR, vooral als gevolg van de verkoop en het op eindvervaldag komen van overheidsobligaties. Het overgrote deel van de beleggingen van AXA Bank Europe bestaat uit kwalitatieve overheidsobligaties (67%) en supranationale obligaties (29%).

Bovendien worden de kredietratings en de wijzigingen in de marktprijs van posities van AXA Bank Europe zorgvuldig opgevolgd om te onderzoeken hoe kwetsbaar de kredietportefeuille is voor een aantal ongunstige ontwikkelingen. Geen enkele positie heeft een rating die lager ligt dan "investment grade".

Geografisch gezien is het kredietrisico van de beleggingsportefeuille beperkt tot landen die lid zijn van de Europese Unie.

Onderverdeling van de portefeuille overheidsobligaties nationaal en supranationaal (december 2016)

AXA Bank Europe volgt haar blootstelling aan PIIGS-landen nauwgezet op. De totale blootstelling aan PIIGS is gedaald met 72,7 miljoen EUR als gevolg van het vervallen en niet herbeleggen van overheidsobligaties.

De blootstelling aan Spanje is gedaald (van 197 miljoen EUR naar EUR 151 miljoen EUR), die aan Italië is nagenoeg stabiel gebleven en die aan Portugal (15 miljoen EUR eind 2015) is verdwenen. AXA Bank Europe investeert enkel in overheidsobligaties van Spanje en Italië.

Hieronder vindt u een overzicht van de boekhoudkundige PIIGS-blootstelling per 31 december:

Land	Type instrument	Marktwaaarde 2015	Marktwaaarde 2016	% Verandering
Spanje	Overheidsobligaties	197,077	151,155	-23%
Italië	Overheidsobligaties	340,062	328,758	-3%
Portugal	Overheidsobligaties	15,491	0	-100%

4.2.2.2 Tegenpartijkredietrisico van de tradingroomactiviteit

AXA Bank Europe treedt op als een centraal platform voor de AXA Groep om toegang te hebben tot de financiële markten. Verschillende verzekeringsentiteiten binnen de AXA Groep maken gebruik van dit platform dat twee diensten aanbiedt. In de eerste plaats is AXA Bank Europe een tussenpersoon voor zuivere derivaten, zoals renteswaps die de verzekeringsentiteiten van de AXA Groep gebruiken om het marktrisico op hun levensverzekeringen te dekken. Bij het meten van het tegenpartijkredietrisico wordt rekening gehouden met de mogelijke evolutie van de derivaten bij falen van de tegenpartij. Om dit te realiseren, worden de portefeuilles per tegenpartij gehewardeerd na marktschokken waarbij de gesimuleerde verliezen binnen de limiet op de tegenpartij moeten blijven. Ten tweede biedt AXA Bank Europe liquiditeit aan verzekeringsentiteiten via gestandaardiseerde geldmarkttransacties ("reverse repo"), waarbij AXA Bank Europe hoogwaardige staatsobligaties koopt met de verplichting om deze op een latere datum terug te verkopen aan een bepaalde prijs. Het volume van deze activiteit bedroeg eind 2016 926 miljoen EUR, met looptijden tot maximum één jaar. Bij deze transacties is voorzien dat de waarde van de obligaties 10% boven de cashwaarde moet liggen zodat AXA Bank Europe bij het falen van de tegenpartij een negatieve marktevolutie van de obligaties kan absorberen zonder verlies.

De blootstelling van de bank aan derivaten en geldmarkttransacties, inclusief transacties binnen de AXA Groep die beschreven staan in de vorige paragraaf, wordt beperkt via een uitermate streng beleid betreffende zekerheidsvereisten. Blootstellingen aan dergelijke transacties worden onderworpen aan een dagelijkse opvolging van het kredietrisico en de effectisering wordt dagelijks opgevolgd met zowel markttegenpartijen als tegenpartijen van de AXA Groep. Uitgewisselde waarborgen worden beperkt tot cash en kwalitatief hoogwaardige effecten om te zorgen voor een gepaste beperking van de kredietblootstellingen.

De banken die tegenpartijen zijn voor de trading room wat betreft thesaurie en derivaten, worden geselecteerd op basis van de externe ratings van drie ratingbureaus (Fitch, Moody's en Standard & Poor's) die resulteren in een interne AXA-rating. Ze moeten een minimale AXA-rating hebben van A-om als actieve tegenpartij te fungeren. Er zijn zogenaamde "passieve" tegenpartijen die een rating van minimum BBB+ hebben waarmee er niet meer mag gehandeld worden maar waarmee nog posities uit het verleden openstaan. Deze partijen worden uiteraard ook opgevolgd. Voor alle derivaten is het verplicht om een "ISDA Master Agreement" en "Collateral Service Agreement" af te sluiten en voor alle repo's is het verplicht om een "Global Master Repurchase Agreement" te hebben. Elke bijkomende tegenpartij moet voorgelegd worden aan en goedgekeurd worden door het Wholesale Risk Committee.

Blootstelling bij faling

AXA Bank Europe geeft hieronder inzicht in de zogenaamde blootstellingen bij faling van een tegenpartij die verbonden zijn aan het uitvoeren van de tradingroomactiviteit, zowel voor derivaten als voor (reverse) repos. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de reglementaire definitie die rekening houdt met de aard van de instrumenten en simuleert wat de blootstelling aan een tegenpartij kan zijn indien deze in faling gaat. Deze blootstelling wordt gebruikt om de risicogewogen activa en de kapitaalvereisten te berekenen.

(i) Repo & reverse repo

AXA Bank Europe had op 31 december 2016 twee tegenpartijen voor deze activiteit. Enerzijds AXA Belgium en anderzijds LCH Clearnet Ltd, de centrale tegenpartij bij uitstek voor deze transacties. Aan de kant van AXA Belgium (reverse repo) is er geen blootstelling bij faling gezien AXA Bank Europe voldoende onderpand ontvangt om de blootstelling op AXA Belgium in te dekken. Aan de kant van LCH Clearnet (repo) is er wel blootstelling (51,9 miljoen EUR) gezien LCH Clearnet extra onderpand vraagt aan al haar leden.

(ii) Derivaten

De reglementaire methode om de blootstelling bij faling van een derivatentegenpartij vast te stellen verloopt in volgende stappen:

- a) groeperen van alle transacties in zogenaamde "netting sets", waarbinnen het wettelijk mogelijk is om positieve en negatieve marktwaarden bij elkaar op te tellen;
- b) voor elke transactie een risicofactor bepalen die de mogelijk negatieve evolutie van de waarde van een transactie weergeeft bij faling van een tegenpartij;
- c) optellen van (a) en (b) bij het onderpand dat aan een tegenpartij is gegeven (indien (a) negatief is) of van een partij is gekregen (indien (a) positief is). De uitkomst van deze berekening geeft per tegenpartij de blootstelling bij faling.

Hieronder worden de geaggregeerde resultaten per 31 december weergegeven per stap.

- a) De som van alle positieve marktwaarden bedraagt 4.816 miljoen EUR. Van deze positieve marktwaardenblootstelling wordt 3.978 miljoen EUR geneutraliseerd door negatieve marktwaarden. AXA Bank Europe benadrukt hier dat deze neutralisatie verder gaat dan de puur boekhoudkundige saldering van balansposten die besproken wordt in hoofdstuk 33 en die gebaseerd is op wettelijk afdwingbare rechten op saldering. In hoofdstuk 34 wordt verder ingegaan op de aard van het onderpand.
- b) De som van de risicofactoren bedraagt 429 miljoen EUR. Ter verduidelijking: dit is de reglementair voorgeschreven berekening van een negatieve evolutie van de derivatenportefeuille bij faling van alle tegenpartijen tegelijkertijd in gestresseerde marktomstandigheden.
- c) In totaal heeft AXA Bank Europe 1.338 miljoen EUR onderpand gegeven en 805 miljoen EUR gekregen. Wanneer we over alle tegenpartijen kijken, en het onderpand in rekening brengen bij a) en b) komen we uit op een totale blootstelling van 511 miljoen EUR in gestresseerde marktomstandigheden en bij faling van alle partijen tegelijkertijd. Onder stabiele marktomstandigheden bedraagt de blootstelling nog 174 miljoen EUR. Hierbij is het belangrijk aan te stippen dat in deze cijfers 139 miljoen EUR voortkomt uit de hoge onderpandvereisten van de centrale tegenpartij LCH Clearnet.

Noch voor repo & reverse repo, noch voor derivaten zijn er achterstallige of in waarde verminderde blootstellingen, gezien de hoge eisen die AXA Bank Europe heeft voor de kwaliteit van haar tegenpartijen.

Concentratierisico

AXA Bank Europe moet voldoen aan de wettelijke vereisten ter beperking van grote risicoblootstellingen waarbij de blootstelling aan een groep van aan elkaar gebonden tegenpartijen niet boven de 25% van het eigen kapitaal mag liggen. Door de diversificatie van tegenpartijen is de blootstelling aan AXA Groep de enige blootstelling die boven de 10% komt, maar ver verwijderd blijft van de limiet, wat duidt op een laag concentratierisico.

4.2.2.3 Effectisering van retailkredieten

Met zijn beleid van systematische effectisering streeft AXA Bank Europe ernaar zijn traditionele financiering, die bestaat uit retaildeposito's, aan te vullen met een andere stabiele bron van financiering. Het effectiseringsbeleid wordt idealiter geruggensteund door kwalitatief hoogwaardige hypotheekleningen en promessekredieten.

De bank lanceerde zijn eerste emissie in november 2010. Het totaal programma van gedekte obligaties bedraagt 4.150 miljoen EUR, waarvan 3.400 miljoen EUR na consolidatie:

in totaal werd 3.400 miljoen EUR aan gedekte obligaties geplaatst in de markt en werd 750 miljoen EUR teruggekocht door AXA Bank Europe, geëlimineerd in de geconsolideerde balans. AXA Banque France heeft voor 400 miljoen EUR ingetekend op deze gedekte obligaties.

4.3 Marktrisico

AXA Bank Europe maakt voor het marktrisico een opsplitsing tussen het marktrisico dat betrekking heeft op het “trading book” (boekhoudkundige classificatie) enerzijds en het renterisico op het “banking book” anderzijds. AXA Bank Europe voert geen tradingactiviteiten voor eigen rekening uit. De financiële instrumenten die onder de boekhoudkundige classificatie van “trading book” vallen, hebben voornamelijk betrekking op de derivatenactiviteit voor AXA-entiteiten. Het “banking book” bevat alle overige financiële instrumenten die niet tot het trading book behoren. Deze hebben voornamelijk betrekking op de retailactiviteiten van de bank.

Het Directiecomité van AXA Bank Europe is verantwoordelijk voor het beheer van het marktrisico. Het dagelijkse beheer is echter gedelegeerd aan het “Assets & Liabilities Committee” (ALCO) voor het renterisico met betrekking tot het “banking book” en aan het “Wholesale Risk Committee” (WRC) voor het marktrisico met betrekking tot het “trading book”. Bovendien evalueren het ALCO en het WRC de risicoverslagen die overgemaakt worden door het departement Risk Management van AXA Bank Europe. Ten slotte houden beide comités ook toezicht op de naleving van de limieten die uiteengezet worden in het raamwerk voor de risicoappetijt.

4.3.1 Renterisico “banking book”

Het renterisico in het “banking book” wordt gedefinieerd als het risico op een daling van de economische waarde of de inkomsten van het “banking book” als gevolg van wijzigingen in de marktrentevoeten. Het kan verder onderverdeeld worden in rentecurve risico (ook soms gaprisico genoemd), basisrisico en risico door renteopties.

Basisrisico en risico door renteopties bestaan bij AXA Bank Europe vooral uit de woonkredieten met variabele rentevoeten. De rentevoeten van deze woonkredieten zijn in België gekoppeld aan de evolutie van de OLO-rentevoeten (“Obligation Linéaire” / “Lineaire Obligation”). Hierdoor geven wijzigingen in de spread tussen OLO-rentevoeten enerzijds en interbancaire of swaprentevoeten anderzijds aanleiding tot wijzigingen in de waarde en de inkomsten van het “banking book” (= basisrisico). Bovendien worden de maximumrentevoeten van deze woonkredieten geplafonneerd ter bescherming van de klant (= risico door renteopties).

Het renterisico voor AXA Bank Europe en de dochterondernemingen wordt gemeten en beheerd op het niveau van het hoofdkantoor van AXA Bank Europe. In deze context handelt het departement “Assets & Liabilities Management” (ALM) als eerstelijnsverdediging en het departement Risk Management als tweede autonome verdedigingslinie.

Het maandelijks ALCO volgt een aantal (interne en reglementaire) indicatoren op om het renterisico te controleren en te sturen. Zowel het risico op daling van de economische waarde (= “value approach”-indicatoren) als het risico op daling van de rente-inkomsten (= “earnings approach”-indicatoren) worden opgevolgd.

In onderstaande tabel worden de waarden weergegeven van 2 interne indicatoren: de “Bank SI” (“Solvency Indicator”) en de “Bank NII” (“Net Interest Income”).

De absolute “Bank SI” geeft de impact weer van een parallelle stijging van de marktrentevoeten met 1% op de economische waarde van het “banking book”. De relatieve “Bank SI” drukt deze impact uit als percentage van het reglementaire kapitaal.

De “Bank NII” geeft de impact weer van een parallelle stijging van de marktrentevoeten met 1% op het renteresultaat van het “banking book”. Deze indicator beantwoordt aan een nieuwe definitie ontwikkeld in de loop van 2016 en was niet beschikbaar eind 2015.

	December 2015	December 2016
Bank SI (absoluut)	-343 miljoen EUR	-241 miljoen EUR
Bank SI (relatief)	-33%	-22 %
Bank NII		15,7 miljoen EUR

4.3.2 Marktrisico “trading book”

“Value at Risk”

AXA Bank Europe hanteert een conservatieve benadering voor het marktrisico van het “trading book”. De tradingactiviteiten van de bank zijn vooral ontleend aan de rol van AXA Bank Europe als toegangspatform tot de derivatenmarkten voor de verzekeringsentiteiten van AXA Groep. Alle posities bij entiteiten van AXA Groep binnen de context van de tradingactiviteiten stemmen overeen met posities bij externe tegenpartijen op een “back-to-back”-basis, zodat het marktrisico zeer beperkt is. Het marktrisico van AXA Bank Europe bestaat voornamelijk uit het rentevoetrisico. Daarnaast is het aandelenrisico dat voortkomt uit de uitgifte van “Euro Medium Term Notes” (EMTN) immaterieel, aangezien AXA Bank Europe zich hiervoor indekt in de financiële markten. Verder laat AXA Bank Europe zich niet in met de verhandeling van grondstoffen.

Al deze activiteiten worden nauw opgevolgd door het departement Risk Management van AXA Bank Europe binnen het kader van zeer strikte limieten. De “Value at Risk” (VAR) voor alle activiteiten met betrekking tot het trading book is gelimiteerd tot 2,17 miljoen EUR. De VAR met een betrouwbaarheidsniveau van 99,5% en een tijdshorizon van 10 dagen wordt op een dagelijkse basis berekend aan de hand van 5000 Monte Carlosimulaties. De VAR voor alle activiteiten van het trading book is op het jaareinde van 2016 gelijk aan 1,36 miljoen EUR en valt dus ruim binnen de vooropgestelde limiet. Bovendien is dit resultaat representatief voor het volledige jaar 2016. Ten slotte wordt dit model bovendien jaarlijks onderworpen aan de nodige backtesten, opdat de nauwkeurigheid en relevantie ervan wordt gegarandeerd.

Materialiteitsdrempels van de Nationale Bank van België

Het “trading book” is onderworpen aan materialiteitsdrempels die in 2015 door de Nationale Bank van België (NBB) in het kader van de nieuwe Belgische bankenwetgeving zijn geïntroduceerd. De “Non Risk Based Ratio”, die louter gebaseerd is op het volume, ligt voor AXA Bank Europe ruim onder de drempel gedefinieerd door de NBB. De “Risk Based Ratio”, die een weerspiegeling is van de onderliggende risico's, is voor AXA Bank Europe ook opmerkelijk lager dan de reglementaire drempel. Dit is te verklaren door het beperkte marktrisico en de beperkte risicogewogen activa van het “trading book”.

Het uiteengezette raamwerk voor de risicolimieten van AXA Bank Europe is op een dergelijke manier gekalibreerd, opdat de VAR met een betrouwbaarheidsniveau van 99% en een tijdshorizon van 1 dag niet meer bedraagt dan 0,25% van het T1-kapitaal.

4.4 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de reële waarde of toekomstige kasstromen van een financieel instrument schommelen als gevolg van wijzigingen in de wisselkoersen. AXA Bank Europe voert een beleid om de blootstelling aan valutarisico te minimaliseren. Enige materiële restposities worden systematisch afgedekt. Dit risico is opgevolgd en afgedekt binnen het ALCO. Bovendien is er een kapitaalvereiste voor dit risico wanneer de totale nettopositie meer dan 2% van het eigen vermogen vertegenwoordigt. Ten slotte is het valutarisico met betrekking tot de activiteiten in Hongarije verdwenen door de afronding van de verkoop van de Hongaarse entiteit in de loop van 2016.

4.5 Liquiditeitsrisico

Het “Basel Committee on Banking Supervision” (BCBS) definieert het liquiditeitsrisico als het risico van niet in staat te zijn om snel en gemakkelijk zijn cashpositie te verhogen om schokken als gevolg van financiële en economische stress op te vangen.

De afgelopen jaren was het liquiditeitsbeheer een van de belangrijkste prioriteiten van AXA Bank Europe. Dit resulteerde in een aangepast kader voor liquiditeitsrisico's, dat gebaseerd is op zowel reglementaire als interne indicatoren. Tezelfdertijd werd het liquiditeitsnoodplan van de bank aangepast en heeft de bank een speciale taskforce in het leven geroepen die in geval van systemische en idiosyncratische liquiditeitscrisissen, onmiddellijk moet tussenkomen en de gepaste acties moet ondernemen. Dit heeft geleid tot een sterkere bewustwording van liquiditeitsrisico op alle managementniveaus alsook een striktere opvolging hiervan. Regelmatige forward-looking projecties van de voornaamste liquiditeitsratio's ondersteunen het actieve management van het liquiditeitsrisico binnen AXA Bank Europe.

De sterke liquiditeitspositie van AXA Bank Europe wordt weerspiegeld door een aanzienlijk cashoverschot, zowel in termen van reglementaire Basel III-ratio's als in termen van interne indicatoren. De interne indicatoren zijn in lijn gebracht met de liquiditeitsindicatoren van de AXA Groep, maar zijn aangepast aan de specifieke context van AXA Bank Europe. Daarnaast omvatten deze interne stressindica-

toren zowel stress op korte (tijdshorizon van één maand) en lange (tijdshorizon van 1 jaar) termijn die zich vandaag of morgen kan voordoen in ons businessplan.

AXA Bank Europe volgt op proactieve wijze de liquiditeitsindicatoren van Basel III. De LCR ("Liquidity Coverage Ratio") is sedert oktober 2015 bindend en de NSFR ("Net Stable Funding Ratio") wordt in 2018 bindend. AXA Bank Europe heeft met succes zijn strategie aangepast om aan deze vereiste indicatoren te beantwoorden. Deze strategie omvat bijvoorbeeld het beleggingsbeleid van de bank dat beperkt is tot zeer liquide activa en het aantrekken van op lange termijn stabiele financiering. De belangrijkste bronnen van stabiele financiering van de bank zijn retaildeposito's (18,2 miljard EUR op 31/12/2016) en gedekte obligaties (3,4 miljard EUR op 31/12/2016). Gelet op de comfortabele reserve aan liquide activa en een solide financieringsstructuur overtreft de LCR en NSFR van AXA Bank Europe eind 2016 duidelijk de minimumvereisten.

	12-2015	12-2016	Limit
LCR ratio (conso)	139%	169%	100%
NSFR (conso)	139%	139%	100%

Grafiek van looptijdanalyse (high level)

2016 (in EUR)	< 3 months	< 12 months	> 12 months	Total
Financiering door de Centrale Bank	200.000.000	0	150.000.000	350.000.000
Leningen van financiële klanten	1.176.679.390	2.103.631	1.312.960	1.180.095.981
Ongedekte funding (spaar- en zicthrekening van 'andere financiële ondernemingen + CIFP)	135.469.209	2.103.631	1.312.960	138.885.800
Repurchase Agreements	1.041.210.181	0	0	1.041.210.181
Leningen met zekerheid	0	0	0	0
Retailfinanciering	15.965.513.425	354.063.197	1.900.823.301	18.220.399.924
Niet-vervallende retailfinanciering	15.650.076.800	0	0	15.650.076.800
Vervallende retail financiering (termijndeposito's, EMTN's retail, kasbons)	315.436.626	354.063.197	1.900.823.301	2.570.323.124
Financiering AXA Groep	102.463.221	7.247.765	698.974.714	808.685.700
Ongedekte financiering	98.574.422	0	0	98.574.422
EMTN	3.888.799	7.247.765	698.974.714	710.111.278
Andere tegenpartijen	3.300.425	1.000.000.000	2.413.035.409	3.416.335.834
Ongedekte funding van niet - financiële klanten	3.300.425	0	130.000	3.430.425
Gedekte obligaties	0	1.000.000.000	2.412.905.409	3.412.905.409
Totaal	17.447.956.461	1.363.414.593	5.164.146.384	23.975.517.438

In deze tabel is de reële waarde van derivaten niet opgenomen aangezien AXA Bank Europe deze derivaten niet beschouwt als "funding", gelet op het feit dat ze vooral deel uitmaken van de "back-to-back"-activiteiten van AXA Bank Europe.

4.6 Operationeel risico

Met operationeel risico wordt bedoeld: het risico op verlies ten gevolge van gebrekkige of ontbrekende interne processen, menselijke fouten of falende systemen. Een tekortkoming of ongeschiktheid kan zowel interne als externe oorzaken hebben.

AXA Bank Europe past het operationeel risicobeheerkader toe dat ontwikkeld werd door AXA Groep. Dit kader bestaat uit een jaarlijkse cyclus die de operationele risico's - waaraan AXA Bank Europe kan blootgesteld worden - identificeert, evalueert en kwantificeert. Dit kader omvat eveneens een proces om data van incidenten en verliezen op een continue manier te verzamelen, te aggregeren en te rapporteren. Voor de grootste risico's en verliezen worden remediërende acties genomen; de uiteindelijke doelstelling is om het operationele risico voor de bank als geheel te mitigeren.

Net zoals tijdens de voorbije jaren, was er ook in 2016 een grote focus op het detecteren en bestrijden van fraude- en cyberrisico's (hacking, phishing en cyberaanvallen). De samenwerking met de andere controlelijnen (Audit, Compliance, Information Security) werd verder versterkt en er werd verder gewerkt aan het "risicobewustzijn" doorheen de hele organisatie (organiseren van trainingen voor de verschillende businesslijnen, deelname van de dienst Operationeel Risico in grote projecten en productlanceringen). In 2016 werd tevens een "operationeel risicodashboard" in werking gesteld. Dit dashboard bevat indicatoren voor de belangrijkste domeinen en potentiële bronnen van operationeel risico; deze indicatoren vervullen als dusdanig een belangrijke signaalfunctie naar het management van AXA Bank Europe.

In 2017 zal de focus liggen op het structureel formaliseren, implementeren en opvolgen van acties om de grootste risico's en incidenten te mitigeren. Het "Loss Data Collection"-proces zal verder worden geoptimaliseerd en geformaliseerd, om uniformiteit en maturiteit doorheen heel de organisatie te bewerkstelligen. Ook zal er gewerkt worden aan het "Operational Risk Framework" om – voor alle diensten en processen in AXA Bank Europe – de grenzen en het speelveld duidelijk vast te leggen.

4.7 Strategisch risico

Onder strategisch risico verstaan we het risico dat de belangrijkste doelstellingen van AXA Bank Europe (in termen van rentabiliteit, solvabiliteit, liquiditeit en het creëren van waarde) mogelijk niet gerealiseerd worden als gevolg van foute beslissingen, het ongepast toewijzen van middelen of het niet correct inspelen op wijzigingen in de omgeving. Het verwijst naar beslissingen die nodig zijn om zich aan te passen aan de externe bedrijfsomgeving, ter verbetering van de interne organisatie of het benutten van nieuwe strategische opportuniteiten.

De strategische dreigingen worden opgevolgd door middel van een jaarlijkse strategische planning, financiële planningsprocessen, processen betreffende het goedkeuren van producten en het beheer van strategische projecten.

In 2016 bleef AXA Bank Europe het transformatieplan dat het in 2014 had aangekondigd verder uitvoeren. Dit plan focust zich op twee kernactiviteiten: retail in België en Intermediatiediensten die uitsluitend aangeboden worden aan entiteiten van de AXA Groep.

Het strategisch plan van de bank bevestigt de positionering van AXA Bank Europe als een eenvoudige en risicoarme bank. Het doel is het realiseren van duurzame groei, het versterken van de structurele winstgevendheid en een superieure klantenervaring.

4.8 Capital Management

4.8.1 Management

Het kapitaalrisico is het risico dat de bank over onvoldoende kapitaal beschikt of kan beschikken om de risico's te dekken waaraan de bank is blootgesteld.

In de praktijk wordt dat vertaald in een toetsing van de solvabiliteit aan de minimale reglementaire kapitaalsvereisten (Pijler 1) en de economische kapitaalsvereisten (Pijler 2).

De solvabiliteit wordt zorgvuldig gemonitord door het "Capital Management Committee" dat een deelwerkgroep vormt van het "Asset & Liability Committee" (ALCO) en op periodieke basis rapporteert aan het ALCO. Het Comité houdt toezicht op de nieuwe regelgevingen ("regulatory watch"), volgt de actuele en verwachte solvabiliteitsratio's op, anticipeert en beheert de economische en wettelijke kapitaalvereisten.

De berekeningen voor reglementair kapitaal worden driemaandelijks gerapporteerd aan de toezichthouder (COREP).

In een jaarlijks ICAAP-dossier ("Internal Capital Adequacy Assessment Process") rapporteert de bank het vereiste economische kapitaal aan de toezichthouder. Het ICAAP is het interne beoordelingsproces van de instelling zelf, dat haar toelaat de toereikendheid van haar kapitaal te beoordelen in het licht van haar risicoprofiel en haar organisatie.

4.8.2 Regelgeving

In de nasleep van de financiële crisis heeft de EU strengere regels ingevoerd rond kapitaalvereisten voor banken die gebaseerd zijn op de Basel III-akkoorden. De vereisten voor banken staan uiteengezet in de "Capital Requirements Regulation" (CRR) en de "Capital Requirements Directive" (CRD IV). De CRR / CRD IV werd sinds 1 januari 2014 geleidelijk aan ingevoerd en zal volledig van kracht zijn in 2019.

De minimale kapitaalratio's (Pijler 1-vereisten) die volgens CRR/CRD IV moeten worden gehaald, zijn 4,5% voor het kernkapitaal (CET1), 6,0% voor de tier 1-kapitaalratio en 8,0% voor de totale kapitaalratio.

AXA Bank Europe dient naast de minimale eigenvermogensvereisten van de CRR ook te voldoen aan de diverse buffers die kunnen opgelegd worden conform CRD IV.

De CRD IV voorziet in een kapitaalconserversbuffer. In tijden van hoogconjunctuur kan deze maximaal 2,5% bedragen. Het uitgangspunt is om extra kapitaal te reserveren in tijden van financiële voorspoed. In tijden van financiële stress heeft de instelling de mogelijkheid om dit kapitaal te gebruiken. Voorwaarde daarbij is dat de instelling dan geen dividend aan de aandeelhouders mag uitkeren. Deze buffer is per 2016 niet van toepassing op de bank.

AXA Bank Europe kan ook verplicht worden om een contracyclische kapitaalbuffer aan te leggen wat neerkomt op een aanvullende Tier 1-kernkapitaalvereiste. Deze buffer heeft als doel om de bank te beschermen tegen risico's die voortvloeien uit de financiële cyclus en kan oplopen tot 2,5%, eventueel hoger. Deze vereiste is in werking getreden in 2016.

De Belgische toezichthouder heeft AXA Bank Europe aangewezen als O-SII of "andere systeemrelevante instelling" waardoor deze onderworpen is aan een aanvullende Tier 1- kernkapitaalvereiste (O-SII-buffer) van 0,75%. De invoering van deze buffer verloopt gefaseerd over een periode van 1 januari 2016 tot 1 januari 2018. Dit houdt in dat AXA Bank Europe in 2016 een extra kapitaalvereiste van 0,25% opgelegd krijgt die in 2017 en 2018 telkens zal verhoogd worden met 0,25%.

Naast de kapitaalvereisten van Basel III moet AXA Bank Europe ook voldoen aan de solvabiliteitsratio van Basel I, en dit tot en met december 2017. Met andere woorden, het kapitaal dat de bank moet aanhouden moet te allen tijde groter zijn dan of gelijk zijn aan 80% van het totale minimumbedrag aan eigen vermogen dat de bank verplicht zou zijn aan te houden in overeenstemming met de Basel I-regels.

Naar aanleiding van zijn "Supervisory Review and Evaluation Process"-beoordeling (SREP) kan de bevoegde toezichthouder (voor AXA Bank Europe is dat de Europese Centrale Bank) hogere minimumratio's opleggen (= Pijler 2-vereisten), omdat bijvoorbeeld niet alle risico's naar behoren zijn weergegeven in de reglementaire Pijler 1-berekeningen.

4.8.3 Eigen vermogen

Het boekhoudkundige kernkapitaal wordt gecorrigeerd met:

- prudentiële filters, die bepaalde posten uitsluiten van het eigen vermogen, zoals wijzigingen in de waarde van eigen kredietrisico en aanvullende waardeaanpassingen in het kader van prudente waarderings;
- en andere aftrekposten, zoals immateriële vaste activa, de uitgestelde belastingvorderingen die op toekomstige winstgevendheid berusten, tekorten in termen van voorziening van "Internal Rating Based"-benadering (IRB). Wanneer IRB wordt toegepast voor de berekening van het kredietrisico, wordt het Tier 1-kapitaal gecorrigeerd met een overschot dan wel een tekort aan voorzieningen t.o.v. de IRB-raming van de te verwachte verliezen.

In de onderstaande tabel is de reconciliatie van het boekhoudkundig eigen vermogen op basis van IFRS naar het nuttig eigen vermogen terug te vinden.

SAMENSTELLING NUTTIG EIGEN VERMOGEN	31/12/2016	31/12/2015
(in '000 EUR)		
Gestort kapitaal	681.318	681.318
Reserves (inclusief de ingehouden winsten)	266.141	239.864
Baten uit het lopend jaar	95.335	27.228
Andere reserves	1.125	1.120
Gecumuleerde niet-gerealiseerde resultaten	47.915	134.175
BOEKHOUDKUNDIG CET1 KAPITAAL	1.091.835	1.083.706
Prudentiële filters	(26.221)	(13.266)
<i>Waarde aanpassing het kader van eigen kredietrisico</i>	<i>(18.672)</i>	<i>(11.503)</i>
<i>Waarde aanpassing in het kader van prudente waardering</i>	<i>(7.550)</i>	<i>(1.763)</i>
Aftrekposten van CET1 Kapitaal	(71.919)	(180.088)
<i>Reglementaire aanpassingen gecumuleerde niet gerealiseerde resultaten</i>	<i>(35.518)</i>	<i>(137.814)</i>
<i>Immateriële vaste activa</i>	<i>(8.537)</i>	<i>(6.885)</i>
<i>Uitgestelde belastingvorderingen die op toekomstige winstgevendheid</i>	<i>(11.073)</i>	<i>(13.584)</i>
<i>Tekort bij IRB voorzieningen</i>	<i>(16.791)</i>	<i>(21.806)</i>
NUTTIG EIGEN VERMOGEN (CET1)	993.695	890.352

Het CET1 bedraagt 993,7 miljoen EUR tegenover 890,3 miljoen EUR in 2015.

Het is AXA Bank Europe toegestaan om de geconsolideerde nettowinst voor het boekjaar 2016 (95,3 miljoen EUR), mee in rekening te brengen van het Tier 1-kernkapitaal.

De evolutie van het CET1 wordt verder bepaald door de bewegingen in de gecumuleerde niet-gerealiseerde resultaten en de waarde-aanpassingen .

Het totaal nuttig eigen vermogen bestaat uit:

- CET1
- additioneel Tier 1-kapitaal bestaande uit in aanmerking komende converteerbare obligaties;
- Tier 2-kapitaal, bestaande uit de nuttige waarde van de achtergestelde leningen, eeuwigdurende achtergestelde leningen en inclusief Basel III-overgangsmaatregelen

TOTAAL EIGEN VERMOGEN VOOR SOLVABILITEITSVEREISTEN	31/12/2016	31/12/2015
CET1	993.695	890.352
Aanvullend Tier1 kapitaal	90.000	90.000
TIER 1	1.083.695	980.352
TIER 2	21.202	57.781
Achtergestelde schulden	11.636	31.116
Achtergestelde perpetuuls	9.566	26.665
	<i>Perpetuuls</i>	<i>15.943</i>
	<i>Perpetuuls phase out</i>	<i>(6.377)</i>
		<i>38.093</i>
		<i>(11.428)</i>
TOTAAL NUTTIG EIGEN VERMOGEN	1.104.897	1.038.133

Het totaal nuttig eigen vermogen evolueert van 1.038,1 miljoen EUR in 2015 naar 1.104,9 miljoen EUR in 2016.

4.8.4 Gewogen risicovolume

Het gewogen risicovolume wordt berekend volgens de specifieke Baselregels voor de berekening van gewogen risico's waarvoor AXA Bank Europe goedkeuring heeft gekregen. De bank maakt gebruik van de "Internal Ratings Based"-benadering (IRB) voor de berekening van het kredietrisico voor de Belgische retailkredietportefeuille.

Er wordt ook rekening gehouden met de beslissing van de NBB om een "add-on" van vijf procentpunt op het risicogewicht voor blootstellingen aan Belgische hypotheekleningen van banken die de IRB-benadering gebruiken, op te nemen.

De standaardbenadering (SA) wordt toegepast voor de andere kredietblootstellingen en het marktrisico. De vereiste betreffende het operationeel risico volgt de BIA ("Basic Indicator Approach").

GEWOGEN RISICOVOLUMES	31/12/2016	31/12/2015
(in '000 EUR)		
Gewogen kredietrisico's	3.733.507	3.949.383
Gewogen marktrisico's	135.603	111.638
Gewogen operationele risico's	736.386	731.892
Risico van aanpassing van de kredietwaardering (CVA-risico)	86.709	98.074
TOTAAL GEWOGEN RISICOVOLUMES	4.692.204	4.890.987

De daling van de gewogen risico's in 2016 was grotendeels te danken aan het wegvallen van het kredietrisico in Hongarije.

4.8.5 Kapitaalratio's

KAPITAALRATIOS	31/12/2016	31/12/2015
CET1 ratio	21,2%	18,2%
T1 ratio	23,1%	20,0%
Totale kapitaalratio	23,5%	21,2%
Fully loaded CET1 ratio	21,8%	20,6%
Fully loaded T1 ratio	23,7%	22,4%
Fully loaded totale kapitaalratio	23,9%	23,1%

De Common Equity T1, T1 en totale kapitaalratio houden rekening met de overgangsbepalingen van Basel III. De "fully loaded" kapitaalratio's veronderstellen een volledige toepassing van Basel III.

AXA Bank Europe beantwoordt aan alle minimale kapitaalvereisten die worden opgelegd door Basel III. De bank beantwoordt eveneens aan de striktere percentages betreffende Tier 1-kapitaal die zijn opgelegd door SREP.

4.8.6 Hefboomratio

De hefboomratio is een aanvullende maatregel binnen het Baselkader. Het is de verhouding tussen Tier 1 en de totale blootstelling (rubrieken op de balans en buitenbalans).

Het doel is om overmatige hefboomwerking te beperken en de activa van instellingen meer in lijn te brengen met hun kapitaal.

De ratio zal bindend zijn op 1 januari 2018 maar de richtlijnen van het BCBS ("Basel Committee on Banking Supervision") voorzien het openbaar maken van de hefboomratio en de bestanddelen ervan vanaf 1 januari 2015.

Volgens de huidige CRR-wetgeving ("Delegated Act") is de hefboomratio van AXA Bank Europe in overeenstemming met de minimale benchmark van 3% en gelijk aan 4,1%. Fully loaded bedraagt de ratio 4,2%.

HEFBOOMRATIO	31/12/2016	31/12/2015
Phase -in ratio	4,1%	3,4%
fully loaded ratio	4,2%	3,8%

5 Reële waarde van financiële activa en verplichtingen

5.1 Reële waarden in de retailactiviteiten

Voor activa en verplichtingen op korte termijn of die onmiddellijk opvraagbaar zijn, neemt AXA Bank Europe de boekwaarde als de beste benadering.

De reële waarde van de retailproducten wordt in een aantal stappen berekend:

- eerst worden de toekomstige cashflows berekend op basis van de productkenmerken (rentevoet van de klant, betalingsfrequentie, enz.);
- voor retailkredieten worden deze cashflows vervolgens aangepast om rekening te houden met vervroegde terugbetalingen (2.5% op jaarbasis voor woonkredieten, 4% voor investeringskredieten, 10% op jaarbasis voor leningen op afbetaling);
- de berekening van de reële waarde, die gebaseerd is op de Monte-Carlosimulatie, omvat de caps en floors die besloten zijn in de variabele woonkredieten. Daarbij worden een reeks van rentescenario's gegenereerd. In elk van deze scenario's worden de kasstromen van de woonkredieten gesimuleerd, rekening houdend met de caps en floors. Zo zal bijvoorbeeld de aangepaste rentevoet van de klant afhangen van de gesimuleerde marktrente, met als maximum de contractuele cap van het woonkrediet. De reële waarde van de portefeuille wordt dan bepaald door het gemiddelde te nemen van de verdisconteerde kasstromen in het Monte-Carloscenario.

Daarna worden de (aangepaste) kasstromen verdisconteerd op basis van de IRS-curve. Per product wordt de IRS-curve aangepast met een kostenspread om rekening te houden met de beheerskosten van dat product.

5.2 Reële waarden in de financieringsactiviteiten (treasury)

De financiële instrumenten worden in 3 categorieën ingedeeld.

De eerste categorie bestaat uit de financiële instrumenten waarvoor de reële waarde niveau 1 wordt bepaald op basis van marktprijzen in een actieve markt.

De vaststelling van het bestaan van een actieve markt is meestal eenduidig met marktinformatie beschikbaar voor het publiek en investeerders. Er is geen afgelijnde beschrijving of minimale drempel van de activiteit die "regelmatig voorkomende markttransacties" vertegenwoordigt, waardoor het niveau van de daadwerkelijke transacties dienen te worden beoordeeld met inachtneming van de frequentie en het volume. Een laag transactievolume vertegenwoordigt niettemin nog steeds een prijs als deze bepaald is in een normale economische omgeving op een objectieve basis. De transactiebedragen zijn belangrijke indicatoren van de reële waarde.

Indien de markt voor een bepaald instrument niet actief is of de marktprijzen niet of niet op regelmatige basis beschikbaar zijn, wordt gebruik gemaakt van waarderingstechnieken gebaseerd op de geactualiseerde waarde van toekomstige kasstromen en de prijsbepaling van optiemodellen. Deze waarderingstechnieken maken gebruik van marktdata zoals rentecurves, dividendrendement, indexniveaus en volatiliteitsgegevens. AXA Bank Europe maakt gebruik van informatie uit Bloomberg, Markit en/of Interactive Data of aangeleverd door betrouwbare tussenpersonen. Deze prijzen worden vervolgens intern gevalideerd of de instrumenten worden gewaardeerd aan de hand van interne waarderingstechnieken.

Het gebruik van waarneembare inputparameters leidt tot een reële waarde niveau 2, terwijl het gebruik van niet-waarneembare input tot een reële waarde niveau 3 leidt, tenzij hun invloed niet significant is. Waarneembare inputs worden ontwikkeld met behulp van marktgegevens, zoals publiek beschikbare informatie over feitelijke gebeurtenissen of transacties, die de veronderstellingen weerspiegelen die marktdeelnemers zouden gebruiken bij het bepalen van de prijs van het instrument.

Het belang van niet-waarneembare parameters wordt geëvalueerd (1) op het niveau van elk individueel financieel instrument en (2) in zijn geheel.

1. De specifieke impact van niet-waarneembare parameters op de reële waarde van elk financieel instrument wordt beoordeeld zolang de mark-to-market ervan [0,05%] van de totale balans overschrijdt. Ze worden beschouwd als zijnde meer dan een onbelangrijke impact te hebben wanneer ze de wijziging van de reële waarde van een financieel instrument met [30%] of meer beïnvloeden. Indien AXA Bank Europe de specifieke impact van de niet-waarneembare parameters op de reële waarde van het instrument niet met redelijke inspanningen kan meten, wordt het instrument automatisch gecatalogeerd in niveau 3.
2. Op het totaalniveau wordt gecontroleerd of de globale mark-to-market van alle financiële instrumenten die niet-waarneembare parameters gebruiken die niet gecatalogeerd worden onder niveau 3 de [2%] van de totale balans niet overschrijdt.

AXA Bank Europe hanteert een beslissingstabel waarbij de toegekende niveaus per klasse van financieel instrument wordt weergegeven. Een specifiek comité zorgt voor een regelmatige herziening minstens één keer per jaar van deze beslissingstabel om ervoor te zorgen dat deze nauwkeurig en allesomvattend is. Het speciale comité is minstens samengesteld uit de managers van de boekhoudbeleidsregels (inclusief CTFM) en de middle-office dat het bedrijf vertegenwoordigt.

Indien er op het niveau van dit specifiek comité onenigheid zou bestaan over de reële-waardeclassificatie, zou het punt worden overgemaakt aan de CFO van AXA Bank Europe voor beslissing over de niveauclassificatie.

De tweede categorie bevat de volgende elementen:

Activa

Vorderingen op andere bankiers

Vorderingen op andere bankiers bevatten interbancaire plaatsingen en reverse repo's.

De geraamde reële waarde is gebaseerd op verdisconteerde kasstromen aan de huidige marktomstandigheden.

Leningen en vorderingen op klanten

Deze leningen en vorderingen zijn opgenomen voor hun nettoboekwaarde, na waardeverminderingen. De geraamde reële waarde van leningen en vorderingen vertegenwoordigt het verdisconteerd bedrag van de toekomstige verwachte kasstromen. Deze verwachte kasstromen zijn verdisconteerd volgens de huidige marktomstandigheden om zo de reële waarde te bepalen.

Verplichtingen

Deposito's en ontleningen

De geraamde reële waarde van vastrentende deposito's, repotransacties en overige vastrentende ontleningen zonder genoteerde marktprijs is gebaseerd op verdisconteerde kasstromen aan de huidige marktomstandigheden.

Uitgegeven schuldinstrumenten

Voor de uitgegeven depositocertificaten wordt een verdisconteerd kasstroommodel gebruikt gebaseerd op een huidige rendementscurve van toepassing voor de resterende looptijd van het instrument tot op de vervaldag.

Overzicht van activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde

Activa / Verplichtingen 2016.12 in '000 EUR	Opgenomen of vermeldde reële waarden	Fair Value gebaseerd op genoteerde prijzen	Fair Value gebaseerd op andere observeerbare data dan genoteerde prijzen	Fair Value niet gebaseerd op marktdata
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	1.643.504	16	1.617.633	25.856
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening				
Voor verkoop beschikbare financiële activa	4.304.987	4.297.280	978	6.730
Activa derivaten - hedge accounting	97.758		97.758	
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	1.104.317		1.096.959	7.358
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	1.484.385		1.007.492	476.892
Verplichtingen derivaten - hedge accounting	401.701		401.701	

Tabel FVAL.1

(1) Enkel toegepast indien die waarderingstechniek gebaseerd is op veronderstellingen die niet worden ondersteund door marktprijzen of markttarieven voor dit instrument (i.e. zonder het instrument aan te passen of de samenstelling ervan te wijzigen), en niet gebaseerd zijn op beschikbare waar-neembare marktgegevens.

Activa / Verplichtingen 2015.12 in '000 EUR	Opgenomen of vermelde reële waarden	Fair Value gebaseerd op genoteerde prijzen	Fair Value gebaseerd op andere observeerbare data dan genoteerde prijzen	Fair Value niet gebaseerd op marktdata
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	1.555.673		1.534.226	21.448
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening				
Voor verkoop beschikbare financiële activa	7.838.627	7.831.826	70	6.731
Activa derivaten - hedge accounting	126.126		126.126	
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	900.768	57	892.632	8.080
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	1.633.560		1.249.136	384.424
Verplichtingen derivaten - hedge accounting	544.533		544.533	

Tabel FVAL.2

(1) Enkel toegepast indien die waarderingstechniek gebaseerd is op veronderstellingen die niet worden ondersteund door marktprijzen of markttarieven voor dit instrument (i.e. zonder het instrument aan te passen of de samenstelling ervan te wijzigen), en niet gebaseerd zijn op beschikbare waar-neembare marktgegevens.

Zie ook hoofdstuk 33 Saldering.

(*)

Level 3 reële waarde financiële activa/verplichtingen (in '000 EUR)	Level 3 BEGINSALDO	(a) Netto winsten en verliezen begrepen in:		(b) Aankopen, Verkopen en Afwikkelingen	(c) Netto transfersen in en uit Level 3	RW Level 3 EINDSALDO
		W&V	OCI			
31.12.2016						
Voor verkoop beschikbare activa	6.731	0	0	0	-1	6.730
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	0	0	0	0	0	0
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	21.448	3.997	0	364	47	25.856
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	-392.504	-1.476	0	-113.140	22.871	-484.250
Totaal level 3 financiële activa/verplichtingen	-364.326	2.521	0	-112.776	22.917	-451.664

Tabel FVAL.3

(*)

Level 3 reële waarde financiële activa/verplichtingen (in '000 EUR)	Level 3 BEGINSALDO	(a) Netto winsten en verliezen begrepen in:		(b) Aankopen, Verkopen en Afwikkelingen	(c) Netto transfersen in en uit Level 3	RW Level 3 EINDSALDO
		W&V	OCI			
31.12.2015						
Voor verkoop beschikbare activa	6.731	0	0	0	0	6.731
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	0	0	0	0	0	0
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	91.955	-71.768	0	1.261	0	21.448
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	-354.783	21.200	0	-58.922	0	-392.504
Totaal level 3 financiële activa/verplichtingen	-256.097	-50.568	0	-57.661	0	-364.326

Tabel FVAL.4

De voor verkoop beschikbare financiële activa waarvoor de reële waarde niet gebaseerd is op marktwaarde betreffen aandelen die zijn opgenomen voor hun aankoopprijs als beste inschatting van hun marktwaarde. De financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden zijn EMTN's uitgegeven door AXA Belgium Finance. De reële waarde hiervan werd bepaald aan de hand van de "discounted cash flow"-methode, waarbij als niet-waarneembare inputs volatiliteiten gebaseerd op historische data gebruikt worden. Een stijging (daling) van 10% zou daarbij leiden tot een stijging (daling) van de reële waarde met 19,0 miljoen EUR (2015: 18,0 miljoen EUR).

De bewegingen in de financiële instrumenten waarvoor de reële waarde gebaseerd wordt op genoteerde prijzen of waarneembare data andere dan genoteerde prijzen vinden voornamelijk hun oorzaak in volgende elementen (in '000 EUR):

FV 2016	Level 1	Level 2	Level 3
Aankopen/Verkopen/Terugbetalingen	-3.515.075		
Van Level 2 naar Level 1			
Van Level 3 naar Level 2		1	-1
Delta t.g.v. evolutie Marktprijzen	-19.471	906	
TOTAAL	-3.534.546	907	-1

FV 2015	Level 1	Level 2	Level 3
Aankopen/Verkopen/Terugbetalingen	-950.416	-464.829	
Van Level 2 naar Level 1	568.412	-568.412	
Van Level 3 naar Level 2			
Delta t.g.v. evolutie Marktprijzen	-10.000	45	
TOTAAL	-392.004	-1.033.196	

Wat betreft de financiële activa en verplichtingen voor handelsdoeleinden is de evolutie voornamelijk te wijten aan de derivatentransacties binnen de "hub"-activiteiten van AXA Bank Europe (toegang tot de markt voor de voornaamste verzekeringsentiteiten van AXA Groep).

Reële waarde hiërarchie: financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

Activa / Verplichtingen 2016.12 in '000 EUR	<i>Boekwaarde (indien verschillend van reële waarde)</i>	<i>Opgenomen of vermelde reële waarden</i>	<i>Fair Value gebaseerd op genoteerde prijzen</i>	<i>Fair Value gebaseerd op andere observeerbare data dan genoteerde prijzen</i>	<i>Fair Value niet gebaseerd op marktdata</i>
Leningen en vorderingen	20.650.591	22.476.946			22.476.946
Schuldbewijzen					
Leningen en voorschotten	20.650.591	22.476.946			22.476.946
Held-to-maturity investments					
Schuldbewijzen					
Leningen en voorschotten					
Financiële verplichtingen tegen kostprijs	23.400.741	23.566.539		3.597.950	19.968.589
Deposito's	18.943.659	18.943.659			18.943.659
In schuldbewijzen belichaamde schulden	3.546.961	3.712.759		3.597.950	114.809
Overige verplichtingen	910.121	910.121			910.121

Tabel.FVAL.7

De Fair Value van de "Leningen en vorderingen" is het resultaat van een eigen berekening, via een actualisatie van de cash flows van de kredieten met de swap curve tegen 6 maand.

De "Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs", waarvoor Fair Value werd berekend, betreft de Covered bonds waarvoor de Fair Value gebaseerd is op ofwel informatie opgemaakt door meer dan 20 "market participants" ofwel kan bekomen worden via Bloomberg..

Reële waarde hiërarchie: financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

Activa / Verplichtingen 2015.12 in '000 EUR	<i>Boekwaarde (indien verschillend van reële waarde)</i>	<i>Opgenomen of vermelde reële waarden</i>	<i>Fair Value gebaseerd op genoteerde prijzen</i>	<i>Fair Value gebaseerd op andere observeerbare data dan genoteerde prijzen</i>	<i>Fair Value niet gebaseerd op marktdata</i>
Leningen en vorderingen	19.765.932	21.494.970			21.494.970
Schuldbewijzen					
Leningen en voorschotten	19.765.932	21.494.970			21.494.970
Held-to-maturity investments					
Schuldbewijzen					
Leningen en voorschotten					
Financiële verplichtingen tegen kostprijs	25.549.158	25.743.637		3.399.040	22.344.597
Deposito's	21.082.083	21.082.083			21.082.083
In schuldbewijzen belichaamde schulden	3.367.077	3.561.556		3.399.040	162.517
Overige verplichtingen	1.099.998	1.099.998			1.099.998

Tabel.FVAL.8

De Fair Value van de "Leningen en vorderingen" is het resultaat van een eigen berekening, via een actualisatie van de cash flows van de kredieten met de swap curve tegen 6 maand.

De "Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs", waarvoor Fair Value werd berekend, betreft de Covered bonds waarvoor de Fair Value gebaseerd is op ofwel informatie opgemaakt door meer dan 20 "market participants" ofwel kan bekomen worden via Bloomberg.

5.3 Dag 1-resultaten

Tijdens het boekjaar 2016 werden geen dag 1-resultaten geboekt.

5.4 Toepassing van de CVA en DVA op de derivatenportefeuille

Op basis van een interne beoordeling uitgevoerd door AXA Bank Europe, raamt het management de impact van de toepassing van CVA ("Credit Value Adjustment") en DVA ("Debit Value Adjustment") op de derivatenportefeuille op een bruto-CVA van 27,9 miljoen EUR en een bruto-DVA van 23,5 miljoen EUR en werd beslist om de netto-impact (winst) van 4,4 miljoen EUR (voor belastingen) in de balans op te nemen.

IFRS 13 – *Reële waarde* definieert het concept reële waarde. Meer bepaald met betrekking tot derivaten moet er volgens deze norm een waardering van het kredietrisico worden opgenomen bij de bepaling van de reële waarde via een CVA en een DVA. De CVA waardeert het kredietrisico dat AXA Bank Europe loopt bij tegenpartijen, terwijl de DVA het risico waardeert dat de tegenpartij loopt bij AXA Bank Europe.

De CVA en DVA worden netto berekend per tegenpartij. CVA (DVA) is een functie van de totale blootstelling op de afsluitdatum, de credit spread van de tegenpartij (AXA Bank Europe) en de gemiddelde resterende looptijd van de verrichtingen. De blootstelling voor de totale nettopositie bestaat uit de huidige blootstelling, namelijk het verschil tussen de waardering tegen marktwaarde op de afsluitdatum en het uitgewisselde onderpand op die datum, en de potentiële toekomstige blootstelling, namelijk de verwachte verandering in reële waarde van de positie over een periode van 10 dagen.

Deze blootstelling wordt gehandhaafd tot de gemiddelde looptijd van de deals.

Het subelement "huidige blootstelling" evolueert in de tijd. Voor de eerste 10 dagen stemt ze overeen met het verschil tussen de reële waarde van de posities op de afsluitdatum en de waarde van het onderpand dat werd omgeruild op deze datum. Vanaf de 11de dag wordt deze huidige blootstelling vervangen door de maximale huidige blootstelling zoals die bepaald wordt door de onderpandovereenkomst ("CSA Threshold" en "Minimum Transfer Amount") waaraan een eventuele initiële marge wordt toegevoegd die betaald/ontvangen is op de afsluitdatum evenals een eventueel structureel en significant verschil tussen het betaalde/ontvangen onderpand en de waarderingen van AXA Bank Europe.

6 Gebruik van schattingen en beoordelingen

AXA Bank Europe maakt gebruik van schattingen en beoordelingen in het kader van het opstellen van haar geconsolideerde jaarrekening op basis van IFRS. Deze schattingen en beoordelingen worden continu getoetst en zijn gebaseerd op de ervaring uit het verleden en andere factoren, waaronder een aanvaardbare inschatting van toekomstige gebeurtenissen gebaseerd op de huidige bekende omstandigheden. Werkelijke resultaten kunnen afwijken van deze schattingen en beoordelingen.

Schattingen en beoordelingen vinden vooral plaats in de volgende gebieden:

- schatting van de realiseerbare waarde bij bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen (zie hoofdstuk 2.3), voor verkoop beschikbare financiële activa (zie hoofdstuk 20) en materiële en immateriële vaste activa (zie hoofdstuk 2.12);
- bepaling van de reële waarde van niet-genoteerde financiële instrumenten (zie hoofdstuk 5);
- schatting van waardeverminderingen voor kredietverliezen (zie hoofdstuk 2.3);
- schatting van uitgestelde belastingvorderingen (zie hoofdstukken 2.11.3 en 16);
- waardering van de CVA en DVA (zie hoofdstuk 5.4);
- schatting van voorzieningen voor pensioenverplichtingen (zie hoofdstuk 13.2);
- schatting van de bestaande verplichtingen die voortvloeien uit gebeurtenissen in het verleden bij de opname van andere voorzieningen (zie hoofdstuk 31);
- beoordeling van de classificatie van financiële instrumenten (zie hoofdstukken 2.2, 2.3, 2.4 en 2.7) en de indeling in categorieën met betrekking tot het bepalen van de reële waarde (zie hoofdstuk 5);
- schatting van de verwachte gebruiksduur van materiële en immateriële vaste activa (zie hoofdstuk 2.12).

7 Baten (lasten) uit provisies en vergoedingen

Baten uit en lasten in verband met provisies en vergoedingen in '000 EUR	2016.12	2015.12
Baten uit provisies en vergoedingen		
Effecten	20.057	16.146
Uitgiften	18.169	13.658
Aan- en verkooporders	101	96
Overige	1.787	2.391
Clearing en afwikkeling		
Trust- en zaakwaarnemende activiteiten	977	1.019
Vermogensbeheer		
Bewaring	977	1.019
Andere zaakwaarnemende transacties		
Verplichtingen uit hoofde van leningen		
Betalingsdiensten	7.138	7.009
Gestructureerde financiering		
Vergoeding voor beheersdiensten met betrekking tot effectiseringsactiviteiten		
Overige financiële diensten	24.829	19.714
TOTAAL	53.001	43.888
Lasten in verband met provisies en vergoedingen		
Provisies betaald aan tussenpersonen (acquisitiekosten)	32.267	26.805
Clearing, afwikkeling en bewaring	898	874
Overige	9.276	8.294
TOTAAL	42.441	35.973

Tabel FCIE.1

8 Gerealiseerde winsten (verliezen) op financiële activa en verplichtingen die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening

Gerealiseerde nettoresultaten op financiële activa en verplichtingen die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening 2016.12 in '000 EUR	Netto
Voor verkoop beschikbare financiële activa	261.089
Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële leases)	891
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	
Andere	
TOTAAL	261.980

Tabel GLNPL.1

Gerealiseerde nettoresultaten op financiële activa en verplichtingen die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening 2015.12 in '000 EUR	Netto
Voor verkoop beschikbare financiële activa	56.383
Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële leases)	2.850
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	
Andere	
TOTAAL	59.233

Tabel GLNPL.2

9 Winsten (verliezen) op financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en-verliesrekening

Nettoresultaten op financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening 2016.12 in '000 EUR	Netto	Bedrag van de verandering van de reële waarde die toe te rekenen is aan veranderingen in het kredietrisico
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening		
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	2.705	3.147
TOTAAL	2.705	3.147

Tabel GLFVPL.1

Nettoresultaten op financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening 2015.12 in '000 EUR	Netto	Bedrag van de verandering van de reële waarde die toe te rekenen is aan veranderingen in het kredietrisico
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening		
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	44.550	38.818
TOTAAL	44.550	38.818

Tabel GLFVPL.2

10 Winsten (verliezen) uit administratieve verwerking van afdekkingstransacties

Nettoresultaten als gevolg van de administratieve verwerking van afdekkingstransacties 2016.12 in '000 EUR	Netto
Wijzigingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument (inclusief stopzettingen)	-102.670
Wijzigingen in de reële waarde van het afgedekte instrument m.b.t. het afgedekte risico	-102.501
Ineffectiviteit in verlies en winst ingevolge kasstroomafdekkingen	-479
Ineffectiviteit in verlies en winst ingevolge afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse vestigingen	
TOTAAL	-205.650

Tabel GLHA.1

Nettoresultaten als gevolg van de administratieve verwerking van afdekkingstransacties 2015.12 in '000 EUR	Netto
Wijzigingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument (inclusief stopzettingen)	126.885
Wijzigingen in de reële waarde van het afgedekte instrument m.b.t. het afgedekte risico	-147.404
Ineffectiviteit in verlies en winst ingevolge kasstroomafdekkingen	-24.126
Ineffectiviteit in verlies en winst ingevolge afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse vestigingen	
TOTAAL	-44.645

Tabel GLHA.2

Inclusief de afschrijving van de wijziging in de reële waarde van de afgedekte positie.

11 Andere netto-exploitatiebaten

Overige exploitatiebaten en -lasten in '000 EUR	2016.12	2015.12
EXPLOITATIEBATEN	33.382	30.904
Materiële activa gewaardeerd volgens het herwaarderingsmodel		
Vastgoedbeleggingen		
<i>Huurinkomsten uit vastgoedbeleggingen</i>		
<i>Cumulatieve verandering in de reële waarde die in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt, indien een vastgoedbelegging van een pool waarvoor het kostprijsmodel wordt toegepast, wordt verkocht aan een pool waarvoor het reële-waardemodel wordt toegepast</i>		
<i>Overige baten verbonden met vastgoedbeleggingen</i>		
Operationele leases		
Overige	33.382	30.904
EXPLOITATIELASTEN	1.707	1.243
Materiële activa gewaardeerd volgens het herwaarderingsmodel		
Vastgoedbeleggingen		
<i>Directe exploitatielasten (inclusief reparatie en onderhoud) die voortvloeien uit vastgoedbeleggingen die tijdens de periode huurinkomsten hebben gegenereerd</i>		
<i>Directe exploitatielasten (inclusief reparatie en onderhoud) die voortvloeien uit vastgoedbeleggingen die tijdens de periode geen huurinkomsten hebben gegenereerd</i>		
<i>Cumulatieve verandering in de reële waarde die in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt, indien een vastgoedbelegging van een pool waarvoor het kostprijsmodel wordt toegepast, wordt verkocht aan een pool waarvoor het reële-waardemodel wordt toegepast</i>		
Operationele leases	1.705	1.243
Overige	1	
TOTAAL	31.675	29.661

Tabel OONI.1

12 Operationele leasing

Leasingactiviteiten als leasinggever, behoren niet tot het activiteitsdomein van AXA Bank Europe.

Als leasingnemer heeft AXA Bank Europe enkel operationele-leasingcontracten.

Deze worden met betrekking tot de huur van de bedrijfswagens evenals de huur van bedrijfsgebouwen hierna vermeld.

Activa aangehouden als een lessee in het kader van een operationele lease 2016.12 In '000 EUR	Totaal van de toekomstige minimale leasebetalingen ter zake van niet-opzegbare operationele leases	Totaal van de toekomstige minimale subleasebetalingen die men verwacht te ontvangen ter zake van niet-opzegbare subleases	Minimale leasebetalingen die als last zijn opgenomen	Voorwaardelijke leasebetalingen die als last zijn opgenomen	Subleasebetalingen die als last zijn opgenomen
Voor de lessee - Resterende looptijd					
< 1 jaar	1.085		803		
> 1 jaar ≤ 5 jaar	1.759				
> 5 jaar	54				
TOTAAL NOMINAAL BEDRAG	2.898		803		

Tabel OLA.1

Activa aangehouden als een lessee in het kader van een operationele lease 2015.12 In '000 EUR	Totaal van de toekomstige minimale leasebetalingen ter zake van niet-opzegbare operationele leases	Totaal van de toekomstige minimale subleasebetalingen die men verwacht te ontvangen ter zake van niet-opzegbare subleases	Minimale leasebetalingen die als last zijn opgenomen	Voorwaardelijke leasebetalingen die als last zijn opgenomen	Subleasebetalingen die als last zijn opgenomen
Voor de lessee - Resterende looptijd					
< 1 jaar	875		1.091		
> 1 jaar ≤ 5 jaar	1.485				
> 5 jaar	55				
TOTAAL NOMINAAL BEDRAG	2.416		1.091		

Tabel OLA.2

13 Personeelsuitgaven

13.1 Samenstelling van de personeelslasten

Personeelsuitgaven in '000 EUR	2016.12	2015.12
Bezoldigingen	60.974	72.579
Sociale lasten	24.645	25.696
Rust- en overlevingspensioenen en soortgelijke uitgaven	-49	960
Op aandelen gebaseerde betalingen		
Andere	6.851	7.954
TOTAAL	92.421	107.190

Tabel PE.1

13.2 Pensioentoezeggingen en andere prestaties

13.2.1 Algemene principes

13.2.1.1 Pensioenregelingen van het type toegezegde pensioenen

De geëvalueerde regelingen vertegenwoordigen enerzijds de pensioenregelingen en anderzijds de medische voordelen die verbonden zijn aan de hospitalisatiedekkingen na het pensioen.

AXA Bank Europe beschikt over 12 pensioenregelingen waarvan er 7 wettelijk zijn gestructureerd als pensioenregelingen van het type toegezegde bijdragen.

De pensioenstelsels zijn onderworpen aan de in België geldende prudentiële en sociale regels, meer bepaald aan de wet op de aanvullende pensioenen (WAP).

In overeenstemming met de Belgische wetgeving die geldt voor de pensioenregelingen van de tweede pijler (de wet op de aanvullende pensioenen), moeten alle Belgische pensioenregelingen van het type toegezegde bijdragen onder de IFRS-standaarden worden beschouwd als pensioenregelingen van het type toegezegde pensioenen. De wet op de aanvullende pensioenen bepaalt dat in het kader van de pensioenregelingen van het type toegezegde bijdragen, de werkgever een rendement van minstens 3,75% moet voorzien op de persoonlijke bijdrage van de werknemer en 3,25% op de werkgeversbijdragen. Vanaf 2016 wordt dit minimale rendementspercentage een variabele rentevoet die gebaseerd is op de Belgische OLO-overheidsobligaties, maar met een minimumrendement dat vastgelegd is op 1,75% en een maximumrendement dat vastgelegd is op 3,75%.

Vanwege dit minimumrendement dat in België moet worden gewaarborgd voor de pensioenregelingen van het type toegezegde bijdragen, is de werkgever blootgesteld aan een financieel risico (er is een wettelijke verplichting om aanvullende bijdragen te betalen als het rendement van de onderliggende activa niet voldoet aan de wettelijke vereisten, door alle personeelsverloningen met betrekking tot de werknemersprestaties tijdens de lopende en vorige periode te betalen). Deze pensioenregelingen moeten bijgevolg worden geclassificeerd en geboekt als pensioenregelingen van het type toegezegde pensioenen onder IAS 19 - *Personeelsbeloningen*.

Voor dit type pensioenregelingen worden de volgende boekhoudmethodes gebruikt om de activa en verplichtingen te waarderen:

- De contante verplichting (of "defined benefit obligation") wordt bepaald door de gewaarborgde minimumreserve op de berekeningsdatum te projecteren tegen de minimaal gewaarborgde rentevoet tot de veronderstelde pensioendatum, en die vervolgens te actualiseren aan de hand van de weerhouden discontovoet, rekening houdend met de overlevings- en vertrekveronderstellingen.

- De reële waarde van de activa ("assets") wordt bepaald op basis van de reële samengestelde reserves (op basis van de stortingen en reële rendementen op de berekeningsdatum).

Anderzijds biedt AXA Bank Europe aan zijn werknemers die met pensioen vertrekken hospitalisatiedekkingen. De geboden waarborgen zijn voor een groot deel van de werknemers gelijkaardig aan de waarborgen die geboden worden tijdens de activiteitsperiode. AXA Bank Europe financiert deels deze voordelen die toegekend worden aan het personeel na de pensionering.

De economische veronderstellingen die werden gebruikt voor de waardering van elke regeling op 31 december van het jaar, zijn de volgende:

	2016	2015	2014	2013	2012
Discontovoet	1,50%	2,30%	1,80%	3,40%	2,20%
Inflatievoet	1,60%	1,60%	2,00%	2,00%	2,00%
Percentage loonsverhogingen	2,60%	2,60%	3,00%	3,50%	3,50%

Tabel PE.2

De evolutie van de kosten voor de gezondheidszorg wordt op 2% per jaar geraamd.

De sterftetafels die voor de beoordelingen van de toezeggingen worden gebruikt, zijn de sterftetafels MR/FR (1988-1989) met een leeftijdsverlaging van 5 jaar.

De veronderstelde pensioenleeftijd is 65 jaar, om rekening te houden met de verwachte trends op lange termijn.

Het percentage waarschijnlijkheid van vertrek voor de pensionering wordt vastgesteld per leeftijd overeenkomstig de onderstaande tabel:

Leeftijd	percentage
< 20 jaar	0,0%
20 jaar <= 24 jaar	8,0%
25 jaar <= 29 jaar	8,0%
30 jaar <= 34 jaar	7,0%
35 jaar <= 39 jaar	5,0%
40 jaar <= 44 jaar	3,5%
45 jaar <= 49 jaar	2,0%
50 jaar <= 54 jaar	1,2%
55 jaar <= 59 jaar	0,8%
60 jaar <= 65 jaar	0,8%

Tabel PE.3

Al deze veronderstellingen werden bepaald in overeenstemming met de statistische waarnemingen voor de betrokken populaties en met de economische verwachtingen:

- de disconteringsvoet wordt bepaald op de afsluitdatum op basis van de marktrente voor AA-bedrijfsobligaties van de eurozone en in functie van de duration en de kenmerken van de regelingen. De duration van de verbintenissen bedraagt ongeveer 11 jaar op het einde van 2016 tegenover ongeveer 13 jaar op het einde van 2015.
- door een verlaging van de disconteringsvoet met 0,5% zou de totale DBO ("defined benefit obligation", actuariële schuld) wijzigen met +5,7% alsook de kostprijs voor de diensten geleverd gedurende de periode met +5,3%.
- door een verhoging van de disconteringsvoet met 0,5% zou de totale DBO wijzigen met -5,1% alsook de kostprijs voor de diensten geleverd gedurende de periode met -4,8%.
- door een stijging van het inflatiepercentage met 0,5% zou de totale DBO wijzigen met +3,3% en de kostprijs voor de diensten geleverd gedurende de periode met +4,5%.
- door een stijging van het inflatiepercentage van de medische kosten met 0,5% zou de totale DBO wijzigen met +0,4% en de kostprijs voor de diensten geleverd gedurende de periode met +0,6%.
- door een stijging van een aangroei van de lonen met 0,5% zou de totale DBO wijzigen met +7,0% en de kostprijs van de diensten geleverd gedurende de periode met +8,3%.

13.2.1.2 Jaarlijkse variatie van de pensioentoezeggingen en andere prestaties

De jaarlijkse evolutie van de actuariële schuld ("Defined Benefit Obligation") wordt berekend op basis van de volgende elementen:

- de aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten ("service cost", vertegenwoordigt de toename van de actuariële schuld voor een bijkomend dienstjaar);
- de intrest op de actuariële schuld, die de disconteringsvoet op een jaar vertegenwoordigt ("interest cost");
- de werknemersbijdragen;

- de wijzigingen van de regelingen (wijziging van regeling, vermindering van rechten, vereffening van rechten, overnames en verkopen, enz.);
- de actuariële winst en verlies (als gevolg van wijzigingen van de veronderstellingen en de ervaring);
- de door de werkgever en de activa betaalde prestaties ("benefits paid").

13.2.2 Informatie gepresenteerd in de balans

De informatie die in de balans wordt gepresenteerd voor de pensioentoezeggingen en andere prestaties, is het verschil tussen de actuariële schuld en de reële waarde van de fondsbeleggingen. Wanneer dit verschil positief is, wordt er een provisie opgenomen. Wanneer dit verschil negatief is, wordt er een voorafbetaalde kost opgenomen in de balans.

Bovendien, en in overeenstemming met IAS 19 - *Personeelsbeloningen*, wordt er een activacategorie, "afzonderlijke actiefpost" ("separate assets") geheten, in de balans opgenomen. De IFRS-standaarden hebben het concept "afzonderlijke actiefpost" gecreëerd, activa die niet van de actuariële schuld kunnen worden afgetrokken. Binnen AXA Bank Europe zijn de afzonderlijke actiefposten verzekeringscontracten, uitgegeven door bepaalde dochterondernemingen van de Groep om hun vastbijdrageregelingen te dekken. In boekhoudtermen is het gevolg van de afzonderlijke actiefposten een toename van de voorafbetaalde provisie of een daling van de voorafbetaalde kost. Deze activa worden gepresenteerd in een apart gedeelte van de volgende tabel. Omdat deze activa alleen ter beschikking zijn van de eventuele schuldeisers in geval van faillissement, is hun economische aard dus gelijkaardig aan die van de fondsbeleggingen als de exploitatie wordt voortgezet. Omdat deze activa beschikbaar worden gesteld via een verzekeringscontract, verplichten de IFRS-standaarden echter om ze in de categorie "afzonderlijke actiefposten" op te nemen en dit ondanks hun economische aard.

Op basis van de IAS 19-regels neemt AXA Bank Europe alle actuariële winsten en verliezen op in een aparte regel van de niet-gerealiseerde resultaten over de periode ("other comprehensive income" - OCI).

De actuariële winsten en verliezen worden gedefinieerd als aanpassingen die te wijten zijn aan veranderingen in de actuariële veronderstellingen en ervaringsaanpassingen (evoluties van de kenmerken van de populatie tussen twee waarderingen). De actuariële winsten en verliezen omvatten ook de verschillen tussen het verwachte rendement (dat overeenstemt met de disconteringsvoet in overeenstemming met IAS 19) en het reële rendement van de financiële beleggingen.

De norm IAS 19 legt ook op dat de taksen en sociale bijdragen die van toepassing zijn op de pensioenstelsels en de gezondheidszorgstelsels in België ten laste worden genomen.

De onderstaande tabel toont de evolutie van de actuariële schuld en de verschillen in de fondsbeleggingen van de pensioenregelingen en andere prestaties volgens de categorieën "fondsbeleggingen" en "afzonderlijke actiefposten" op 31 december 2016.

(In '000 EUR)	12.2016	12.2015
Evolutie van de verplichting		
Actuariële schuld in het begin van de periode	145.792	161.060
Pensioenkosten	5.133	4.043
Interest op de actuariële schuld	2.699	2.911
Werknemersbijdragen	447	416
Wijzigingen van stelsel (incl. overnames en overdrachten)		
Actuariële winsten (verliezen) ten gevolge van op ervaring gebaseerde wijzigingen	599	-2.899
Actuariële verschillen ten gevolge van wijzigingen in de demografische veronderstellingen		
Actuariële verschillen ten gevolge van wijzigingen in de financiële veronderstellingen	17.511	-20.713
Betaalde prestaties	-10.888	-9.284
Prestaties direct betaald door de werkgever	-100	-94
Opname van DC plannen		11.239
inperking/settlement		-887
Actuariële schuld op het einde van de periode (A)	161.193	145.792
Evolutie van de dekkingsactiva (Plan Assets)		
Reële waarde van de activa in het begin van de periode	10.106	11.070
Impliciet rendement van de activa	187	188
Reëel rendement van de dekkingsactiva, met uitsluiting van het impliciet rendement van de activa	576	136
Werkgeversbijdragen	639	5
Werknemersbijdragen	5	
Inkomende (uitgaande) transfers (incl. overnames en overdrachten)		
Betaalde prestaties	-653	-1.292
Wisselkoerseffecten		
Reële waarde van de activa op het einde van de periode (B)	10.860	10.106
Evolutie van de activa		
Reële waarde van de activa in het begin van de periode	91.908	82.649
Impliciet rendement van de activa	1.666	1.442
Reëel rendement van de dekkingsactiva, met uitsluiting van het impliciet rendement van de activa	1.548	1.838
Werkgeversbijdragen	6.183	2.583
Werknemersbijdragen	442	411
Inkomende (uitgaande) transfers (incl. overnames en overdrachten)		
Betaalde prestaties	-10.335	-8.086
Wisselkoerseffecten		0
Opname van DC plannen		11.069
Reële waarde van de activa op het einde van de periode	91.412	91.908
Financiering van de verplichtingen		
Ondergefinancierde stelsels (plan per plan)	-150.333	-135.686
Overgefinancierde stelsels (plan per plan)		
Niet-gefinancierde verplichtingen (B)-(A)	-150.333	-135.686
Kosten van de vorige niet toegerekende diensten		
Gecumuleerde impact van de plafonnering van de activa		
Passiva opgenomen in de resultatenrekening (buiten Separate Assets)		
Vastgestelde activa		
Opgenomen provisies	-150.333	-135.686
Nettopositie (buiten Separate Assets)	-150.333	-135.686
Netto economische financiering (waarvan Separate Assets)		
Nettopositie (buiten Separate Assets)	-150.333	-135.686
Reële waarde van de Separate Assets op het einde van de periode	91.412	91.908
Netto economische financiering (waarvan Separate Assets)	-58.921	-43.778

Tabel PE.4

Dit verschil is voornamelijk te verklaren door de verandering in de financiële veronderstellingen omdat de disconteringsvoet is gedaald van 2,30% eind 2015 tot 1,50% eind 2016.

13.2.3 Jaarlijkse kost van de pensioenen en de andere prestaties

De jaarlijkse kost van de pensioenen en de andere prestaties ("pension and other benefits expense"), die in de winst-en-verliesrekening werd opgenomen (inbegrepen in de "kost van de pensioentoezeggingen en andere prestaties"), wordt hieronder gepresenteerd op 31 december 2015 en 2016:

(In '000 EUR)	12.2016	12.2015
Jaarlijkse kost van de pensioenen en andere prestaties		
Pensioenkosten	5.580	4.459
Vereffeningen, verminderingen		
Werknemersbijdragen	-447	-416
interest op de actuariële schuld	2.699	2.911
Impliciet rendement van de activa Plan/separate assets	-1.853	-1.630
Inperkingen/Settlement		-887
Jaarlijkse kost van de pensioenen en andere prestaties	5.979	4.437

Tabel PE.5

13.2.4 Evolutie van de provisie op de balans (exclusief afzonderlijke actiefposten)

De evolutie van de provisie op de balans tussen 1 januari 2016 en 31 december 2016 toont enkel de evolutie van de provisie die is opgenomen in de jaarrekening van AXA Bank Europe. Deze vergelijking houdt geen rekening met de afzonderlijke actiefposten ("separate assets"). Ze vertegenwoordigt bijgevolg niet helemaal de economische realiteit. De onderstaande tabel toont de gedetailleerde evolutie op het passief van de balans, met de afzonderlijke actiefposten toegevoegd op het einde van elk boekjaar.

De afzonderlijke actiefposten vertegenwoordigen de reële waarde van de activa die de verplichtingen dekken voor de toezeggingen met vaste prestaties die tegelijk worden gedekt door de verzekeringspolissen die bij AXA Bank Europe werden onderschreven, die de werknemers directe rechten geven, en door de verzekeringspolissen met verbonden partijen die zich buiten de consolidatiekring bevinden. In deze omstandigheden kunnen deze activa niet worden aangemerkt als activa van stelsels die in mindering komen van de toezeggingen, maar vertegenwoordigen ze rechten op terugbetaling, geboekt als aparte actiefposten, overeenkomstig de aanbevelingen van de IAS 19-standaard. De activa en de technische verzekeringsprovisie (voor de entiteiten die zich binnen de consolidatiekring bevinden) blijven eveneens in de geconsolideerde balans.

De evolutie van de netto economische financiering van de verplichtingen tussen 1 januari 2016 en 31 december 2016 weerspiegelt de evolutie van de provisie die in de rekeningen van AXA Bank Europe werd opgenomen en de evolutie van de afzonderlijke actiefposten.

(in '000 EUR)	12.2016	12.2015
Variatie van de provisie opgenomen in de resultatenrekening	-135.686	-149.990
Provisie in de resultatenrekening in het begin van de periode		
Jaarlijks kost van de pensioenen en de andere prestaties	-8.087	-6.295
Werkgeversbijdragen	639	5
Werknemerprestaties	100	94
Prestaties betaald door de Separate Assets	10.235	7.992
Actuariële winsten en verliezen opgenomen in de component SoCI	-17.534	23.748
DC plannen		-11.239
Provisies in de resultatenrekening op het einde van de periode	-150.333	-135.686
Reële waarde van de Separate Assets op het einde van de periode	91.412	91.908
Netto economische financiering van de verplichtingen op het einde van de periode	-58.921	-43.778

Tabel PE.6

13.2.5 Toekomstige betalingen (betaalde prestaties en werkgeversbijdragen)

Raming van de toekomstige te betalen prestaties

De verwachte toekomstige prestaties bedragen 1,5 miljoen EUR voor 2017 en 2 miljoen EUR voor 2018. Deze bedragen kunnen variëren afhankelijk van de verschillen tussen de veronderstellingen en de realiteit in de komende jaren.

Verwachte werkgeversbijdragen voor de fondsbeleggingen en afzonderlijke actiefposten

De entiteiten moeten jaarlijks de kost van de rechten op prestaties financieren waarvoor de bijdragen worden bepaald als percentage van de lonen die recht geven op pensioen afhankelijk van de leeftijdsklasse of de anciënniteit van de begunstigten. Het geraamde bedrag van de door de werkgever te betalen bijdragen in 2017 in het kader van de pensioentoezeggingen bedraagt 6,2 miljoen EUR. Dit bedrag kan variëren afhankelijk van de verschillen tussen de veronderstellingen en de realiteit in de komende jaren en vertegenwoordigt de bijdragen zonder direct verband met de pensioenkost en de andere IFRS-prestaties.

13.2.6 Fondsbeleggingen

Als gevolg van de lange looptijd van de pensioentoezegging, bestaan de fondsbeleggingen in het algemeen uit aandelen, obligaties en vastgoed.

De dekkingsactiva van AXA Bank Europe zijn voornamelijk verzekeringscontracten met een gewaarborgd rendement. Deze contracten werden onderschreven bij AXA Belgium.

Voor het stelsel ex-Anhyp dat sinds 1 juli 1983 bestaat, is het financieringsvehikel een pensioenfonds. De allocatie van de financiële activa van het pensioenfonds op 31 december 2016 is als volgt: 18% aandelen en 82% obligaties.

13.3 Verloningen in aandelen en opties

13.3.1 Algemene principes

De hieronder vermelde instrumenten voor vergoeding in aandelen zijn voornamelijk instrumenten die aflopen in aandelen, maar omvatten ook instrumenten die aflopen in geld. De eenheidskosten van de instrumenten voor vergoeding in aandelen met afloop in aandelen variëren niet voor een gegeven plan, terwijl die van de instrumenten met afloop in geld bij elke afsluiting worden geactualiseerd.

De totale kost voor AXA Bank Europe is niet significant voor 2016.

13.3.2 Aandelenopties AXA SA ("Stock-options AXA SA")

De groep "Senior Executives" kunnen opties op aandelen van AXA ontvangen in het kader van aandelenoptieplannen van de onderneming. De voorwaarden voor elke toekenning van aandelen kunnen variëren. Momenteel (i) worden de opties toegekend tegen een prijs die niet lager is dan het gemiddelde van de slotkoersen van AXA op de beurs van Parijs gedurende de 20 noteringsdagen die aan de toekenning voorafgaan, (ii) zijn ze geldig gedurende maximaal 10 jaar en (iii) zijn ze in het algemeen uitoefenbaar in schijven van 33,33% per jaar van de derde tot de vijfde verjaardag van de datum van de toekenning van de opties.

Voor de begunstigden zijn de toegekende opties op aandelen onvoorwaardelijk verworven voor de twee eerste schijven, terwijl de derde schijf uitoefenbaar is indien een voorwaarde voor de prestatie van het aandeel van AXA tegenover de benchmarkindex "SXIP" vervuld is.

De volgende tabel geeft een overzicht van de opties in omloop.

2016.12	Options (in '000 EUR)	Gemiddelde prijs EUR
In omloop op 1/1	405,0	
Toevoegingen	0,0	
Verhoging kapitaal	0,0	
Uitgeoefend	-4,5	13,99
Vervallen opties	-1,0	14,89
Interne bewegingen op groupsniveau	2,9	
In omloop op 31/12	402,4	18,92

Tabel PE.7

2015.12	Options (in '000 EUR)	Gemiddelde prijs EUR
In omloop op 1/1	559,7	
Toevoegingen	31,2	22,90
Verhoging kapitaal	0,0	
Uitgeoefend	-174,4	16,60
Vervallen opties	-6,0	19,70
Interne bewegingen op groupsniveau	-5,5	
In omloop op 31/12	405,0	19,06

Tabel PE.8

Het aantal opties in omloop en het aantal uitoefenbare opties per 31 december 2016 wordt hieronder weergegeven, per datum van toekenning:

Datum van toekenning	Uitoefenprijs	In omloop	Uitoefenbaar
2006-03-31	27,75 €	86.097,00	86.097,00
2007-05-10	32,95 €	75.775,00	75.775,00
2008-04-01	21,00 €	37.947,00	37.947,00
2009-03-20	9,76 €	14.567,00	14.567,00
2010-03-19	15,43 €	16.968,00	16.968,00
2011-03-18	14,73 €	40.571,00	40.571,00
2012-03-16	12,22 €	25.500,00	25.500,00
2013-03-22	13,81 €	36.800,00	24.533,33
2014-03-24	18,68 €	36.960,00	12.320,00
2015-06-19	22,90 €	31.249,00	0,00

Tabel PE.9

Het "Black & Scholes"-model voor de waardering van opties werd gebruikt om de reële waarde van de opties op aandelen van AXA te bepalen. Het gevolg van de uitoefening van opties voor hun vervaltijd wordt in aanmerking genomen aan de hand van een hypothese voor de verwachte levensduur die voortkomt uit de waarneming van de historische gegevens. De volatiliteit van het aandeel van AXA wordt geraamd met de methode van de impliciete volatiliteit, gevalideerd door middel van een analyse van de historische volatiliteit, om zich van de coherentie van de hypothese te vergewissen. De hypothese voor het verwachte dividend van het aandeel van AXA is op de marktconsensus gebaseerd. Het risicovrije rendement komt voort uit de rentecurve van de "Euro Swap", voor de overeenkomstige maturiteit.

13.3.3 Aandelenplan AXA SA ("Shareplan AXA SA")

AXA geeft haar werknemers de mogelijkheid om aandeelhouder te worden, dankzij een bijzondere uitgifte die voor hen is voorbehouden. In de landen die aan de wettelijke en fiscale eisen voldoen, worden twee investeringsmogelijkheden voorgesteld: het klassieke aandeelhoudersplan en het plan met hefboomeffect.

Het klassieke plan geeft de werknemers de mogelijkheid om, op basis van hun initiële inbreng, in te tekenen op aandelen van AXA (via het Gemeenschappelijke beleggingsfonds van de onderneming of door rechtstreeks gehouden aandelen) met een maximale korting van 20%. Deze aandelen zijn onbeschikbaar gedurende 5 jaar (tenzij in het geval van een vervroegde vrijgave zoals voorzien door de toepasselijk reglementering). De werknemers dragen het risico van alle evoluties van het aandeel tegenover de intekenprijs.

Het plan met hefboomwerking geeft de werknemers de mogelijkheid om, op basis van 10 maal hun initiële inbreng, in te tekenen op aandelen van AXA (via het Gemeenschappelijke beleggingsfonds van de onderneming of door rechtstreeks gehouden aandelen) met een korting. De hefboomwerking op de persoonlijke inbreng van de werknemers gebeurt in de vorm van een lening (zonder verhaal op de werknemer boven de waarde van de aandelen) die door een derde bank wordt verleend. Deze aandelen zijn onbeschikbaar gedurende 5 jaar (tenzij in het geval van een vervroegde vrijgave zoals voorzien door de toepasselijk reglementering). De werknemers die aan het plan met hefboomwerking deelnemen, krijgen de garantie van hun aanvankelijke persoonlijke inbreng maar ook een bepaald percentage van de waardeverhoging van het aandeel (tegenover de onverminderde referentieprijs), voor het totaal van het geïnvesteerde bedrag.

Op het einde van de onbeschikbaarheidsperiode van 5 jaar kunnen de werknemers naar keuze: hun spaartegoed afkopen (uitstap in speciën) of hun in de formule met hefboomwerking geïnvesteerde tegoed overdragen naar het klassieke fonds.

De kosten van dit aandeelhoudersplan worden gewaardeerd door rekening te houden met de beperking van 5 jaar voor de werknemer. De gekozen aanpak waardeert het aandeel aan de hand van een replicatiestrategie waarin de deelnemer het aandeel op de beurs zou verkopen na de beperkingstermijn van 5 jaar, en het bedrag zou lenen dat nodig is om een onmiddellijk vrij aandeel te kopen, met financiering van de lening door de verkoop op termijn en de tijdens de beperkingsperiode uitgekeerde dividenden. Voor het plan met hefboomwerking moet men aan de kosten van het plan de opportuniteitswinst toevoegen die impliciet door AXA wordt geboden, aangezien het haar werknemers laat genieten van de institutionele koers (en niet de beurskoers) voor de derivaten.

In het afgesloten boekjaar heeft de Groep AXA in het kader van het beleid voor aandeelhouderschap van de werknemers van de Groep aan haar werknemers voorgesteld in te tekenen op een gereserveerde kapitaalverhoging, tegen een koers van 15,53 EUR voor het klassieke plan (20% korting tegenover de referentieprijs van 19,40 EUR, berekend op het gemiddelde van de 20 slotkoersen op de beurs voor de datum van de bekendmaking) en 17,73 EUR voor het plan met hefboomwerking (8,63% korting tegenover de referentiekopers). De werknemers van AXA Bank Europe hebben ingetekend voor een bedrag van 0,5 miljoen EUR.

	2016		2015	
	Plan traditioneel aandeelhouderschap	Leverageplan	Plan traditioneel aandeelhouderschap	Leverageplan
Looptijd (in jaren)	5	5	5	5
[A] Décote	20,00%	8,63%	20,00%	8,57%
Referentieprijs (in '000 EUR)	19,4	19,4	22,17	22,17
Inschrijvingsprijs (in '000 EUR)	15,53	17,73	17,74	20,27
Rentevoet op werknemersleningen	6,85%	7,26%	7,24%	7,60%
Risicovrije rentevoet op 5 jaar (eurogebied)	-0,07%	-0,07%	0,36%	0,36%
Dividentpercentage	7,18%	7,18%	6,59%	6,59
Vroegtijdige uitstap	2,63%	2,63%	1,20%	1,20%
Debetrentevoeten	-0,39%	-0,39%	-0,09%	-0,09%
Volatilitéits-spread retail/institutionelen	N/A	2,77%	N/A	2,39%
[B] Kosten wegens onbeschikbaarheid op de markt	18,72%	8,57%	19,68%	8,54%
[C] Gemeten winstopportuniteit	0,00%	1,91%	N/A	1,99%

Tabel PE.10

13.3.4 Gratis aandelen (“AXA Miles”)

Op 16 maart 2012 heeft AXA SA (de uiteindelijke moedermaatschappij van AXA Bank Europe) 50 gratis aandelen toegewezen aan elke werknemer van de Groep. Op het niveau van de kring van AXA Bank Europe werden in het kader van het plan 4 + 0 (dus een periode van 4 jaar voor de verwerving van de rechten, zonder onverkoopbaarheidsperiode) 59.450 aandelen toegekend aan 1.189 werknemers. De gratis aandelen worden gewaardeerd aan de hand van de benadering die werd gekozen voor het in dit hoofdstuk beschreven aandelenplan, met aan de structuur van het plan aangepaste hypothesen, gebaseerd op een koers van 13,18 EUR per aandeel op 16 maart 2012 en een verwachte afstand van de rechten van 5% voor hun verwerving.

De “AXA Miles” werden in maart 2016 omgezet naar AXA-aandelen.

13.3.5 Prestatiegerelateerde aandelen (“Performance shares”)

In 2013 heeft AXA de gemeenschappelijke voorwaarden vastgelegd voor de toekenning van prestatiegerelateerde aandelen aan de werknemers die daarvoor in aanmerking komen. Volgens de voorwaarden van het plan, hebben de begunstigten van de prestatiegerelateerde aandelen het recht om op de afrekendatum een bepaald aantal aandelen van AXA te ontvangen op basis van het bereiken van de door AXA gedefinieerde prestatiecriteria. De periode voor het meten van de prestatie is 2 jaar. De periode voor de verwerving van de rechten is 3 jaar. De uitbetaling van de toegekende prestatiegerelateerde aandelen (plan 2013) gebeurt in aandelen.

Vanaf 2014 bedraagt de prestatieperiode 2 jaar voor de eerste schijf en 3 jaar voor de tweede schijf, gevolgd door een uitgestelde verwervingsperiode van 1 jaar.

Voor de toegekende prestatiegerelateerde aandelen vanaf 2015 bedraagt de prestatieperiode 3 jaar gevolgd door een uitgestelde verwervingsperiode van 1 jaar.

14 Algemene en administratieve uitgaven

Algemene en administratieve uitgaven in '000 EUR	2016.12	2015.12
Marketingkosten	8.794	9.048
Honoraria	44.228	44.569
IT-uitgaven	5.076	4.911
Betaalde en ontvangen huurgelden	-1.656	-930
Andere (inclusief uitzendpersoneel)	106.990	82.033
TOTAAL	163.432	139.631

Tabel GAE.1

Banktaksen

Op 11 augustus 2016 werd de wet van 3 augustus 2016 over een nieuw stelsel van banktaksen in het Staatsblad gepubliceerd. Dit nieuw stelsel vereenvoudigt het landschap door de volgende 4 taksen en bijdragen te vervangen door 1 enkele banktaks:

- “abonnementstaks” (jaarlijkse taks op collectieve beleggingsinstellingen, kredietinstellingen en verzekeringsondernemingen);
- “abonnementstaks bis” (jaarlijkse taks op kredietinstellingen);
- bijdrage voor de financiële stabiliteit van de banken aan het Belgische resolutiefonds;
- beperkingen in aftrek vennootschapsbelasting (met betrekking tot overgedragen fiscale verliezen, ontvangen dividenden en notionele-intrestaftrek).

De belastbare basis voor de bankentaks is het rekenkundig gemiddelde van het maandelijks bedrag van de rubriek “Schulden tegenover cliënten” in de Schema A-rapportering van het jaar dat het fiscale jaar voorafgaat. Voor 2016 is het evenwel gebaseerd op het bedrag van de rubriek “Schulden tegenover cliënten” per 31 december 2015 (d.w.z. niet gebaseerd op een rekenkundig gemiddelde). Het tarief van de taks bedraagt momenteel 0,13231% (het heffingstarief zal normaal jaarlijks door de wetgever worden aangepast op basis van nieuwe gegevens betreffende de belastbare basis en de beoogde begrotingsdoelstellingen). Op basis daarvan bedraagt het totaal bedrag aan banktaks voor 54,8 miljoen EUR voor AXA Bank Europe.

Bijdrage aan het “Single Resolution Mechanism”

Het “Single Resolution Mechanism” (SRM) is een van de pijlers van de Bankenunie van de Europese Unie. Het SRM werd opgericht op 19 augustus 2014 en is rechtstreeks verantwoordelijk voor de afwikkeling van de entiteiten en groepen die gecontroleerd worden door de Europese Centrale Bank (ECB). Het gecentraliseerde beslissingsmodel is gebouwd rond de “Single Resolution Board” (SRB).

In 2016 zijn de bijdragen gebaseerd op een combinatie van 2 richtlijnen:

- 60% op basis van een doelstelling op nationaal niveau (het Belgische depositogarantiesysteem);
- 40% op basis van een doelstelling op het niveau van de Bankunie.

Deze percentages zullen geleidelijk evolueren gedurende de volgende jaren om 100% Bankenunie te worden tegen 2023.

De bijdragen van elke instelling zijn bepaald in verhouding tot het relatieve risicoprofiel, gebaseerd op een gedetailleerde berekeningsmethodologie. Van deze bijdragen wordt 1/8 van de betaling in 2015 aan de nationale autoriteit afgetrokken. Voor 2016 bedraagt de bijdrage van AXA Bank Europe 13 miljoen EUR.

In toepassing van de EU-richtlijnen heeft de SRB bovendien beslist dat 15% van de verplichte bijdrage in 2016 onder de vorm van “irrevocable payment commitments” (IPC’s) mag gebeuren.

IPC’s kunnen gedefinieerd worden als een verplichting van kredietinstellingen om de bijdrage in de toekomst te betalen. De IPC’s worden verplicht afgedekt door een contante waarborg voor hetzelfde bedrag als de IPC’s. De SRB heeft het recht om betaling te eisen van de IPC op eenvoudig verzoek.

In tegenstelling tot contante bijdragen, die in de winst-en-verliesrekening worden geboekt bij betaling, worden IPC’s en de contante waarborgen als mogelijke verplichtingen beschouwd voor IFRS. Mogelijke verplichtingen worden niet op de balans of in de winst-en-verliesrekening verantwoord, maar wel vermeld in de jaarrekening indien de mogelijkheid tot contante betaling niet hypothetisch is.

Van zodra de contante waarborg aan de SRB wordt overgemaakt, wordt het contante bedrag op de balans overgeboekt van “Geldmiddelen en zichtrekeningen bij centrale banken” naar “Andere activa”.

Gezien er momenteel geen aanwijzingen zijn dat de SRB contante betaling zou eisen (en er dus geen verplichting op balansdatum bestaat) werd geen voorziening aangelegd.

AXA Bank Europe heeft IPC’s gebruikt als betaling van de bijdrage in 2016 voor een bedrag van 2 miljoen EUR.

15 Bijzondere waardeverminderingen

2016.12 in '000 EUR	Achterstallig ≤ 90 dagen	Achterstallig > 90 dagen & ≤ 180 dagen	Achterstallig > 180 dagen & ≤ 1 jaar	Achterstallig > 1 jaar	Nettoboekwaarde van de in waarde verminderde activa	Specifieke waardeverminderingen voor op individuele basis beoordeelde financiële activa	Specifieke waardeverminderingen voor collectief beoordeelde financiële activa	dewelke Specifieke waardeverminderingen betreffende forbearance maatregelen	Zekerheid en andere verminderingen van het kredietrisico ("credit enhancements") opgenomen als opbrengst voor de betrokken in waarde verminderde activa en achterstallige financiële activa
Eigen vermogen instrumenten					23				
Genoteerd									
Niet-genoteerd maar reële waarde bepaalbaar					23				
Eigen vermogen instrumenten gewaardeerd tegen kostprijs									
Schuldbewijzen uitgegeven door									
Centrale overheden									
Kredietinstellingen									
Andere instellingen dan kredietinstellingen									
Ondemeringen									
Leningen & voorschotten aan	1.096.040	39	46	37	255.707	70.973	19.327	3.026	
Centrale overheden	236								
Kredietinstellingen									
Andere instellingen dan kredietinstellingen	26.239		0	1	5.214	1.670	70	40	
Ondemeringen	50.612	0	4	11	17.318	12.865	420	607	
Particulieren	1.018.953	38	42	26	233.174	56.439	18.836	2.379	
Handelsswissels & eigen accepten									
Financiële leases									
Geëffectiseerde leningen									
Consumentenkrediet	111.936				11.431		7.728		
Hypothecaire leningen	882.106	5			215.107	39.856	9.480	2.179	
Leningen op termijn	14.797				2.726	7.382	1.415		
Zichtdeposito's	10.115	33	42	26	3.801	7.208	213		
Overige kredietvorderingen					107	1.992			
Andere financiële activa									
TOTAAL	1.096.040	39	46	37	255.707	70.973	19.327	8.231	
Waardeverminderingen voor geleden maar nog niet gerapporteerde verliezen Niet specifiek toe te rekenen zekerheden							7.286		

Tabel IMP.1

2015.12 In '000 EUR	Achterstallig ≤ 90 dagen	Achterstallig > 90 dagen & ≤ 180 dagen	Achterstallig > 180 dagen & ≤ 1 jaar	Achterstallig > 1 jaar	Nettoboekwaarde van de in waarde verminderde activa	Specifieke waardeverminderingen voor op individuele basis beoordeelde financiële activa	Specifieke waardeverminderingen voor collectief beoordeelde financiële activa	dewelke Specifieke waardeverminderingen betreffende forbearance maatregelen	Zekerheid en andere verminderingen van het kredietrisico ("credit enhancements") opgenomen als opbrengst voor de betrokken in waarde verminderde activa en achterstallige financiële activa
Eigen vermogen instrumenten					23				
Genoteerd									
Niet-genoteerd maar reële waarde bepaalbaar					23				
Eigen vermogen instrumenten gewaardeerd tegen kostprijs									
Schuldbewijzen uitgegeven door					23				
Centrale overheden									
Kredietinstellingen									
Andere instellingen dan kredietinstellingen									
Ondemeringen									
Leningen & voorschotten aan	1.114.486	637	111	41	276.165	75.760	22.479	2.717	
Centrale overheden	36								
Kredietinstellingen									
Andere instellingen dan kredietinstellingen	25.760	5	8	1	3.257	1.812	51	24	
Ondemeringen	48.132	60	64	13	24.868	14.245	582	757	
Particulieren	1.040.557	572	39	27	248.040	59.703	21.846	1.936	
Handelsswissels & eigen accepten									
Financiële leases									
Geëffectiseerde leningen									
Consumentenkrediet	115.758				15.982		10.217	211	
Hypothecaire leningen	903.280	447			223.828	41.164	10.496	1.725	
Leningen op termijn	14.449				4.635	9.011	915		
Zichtdeposito's	7.069	125	39	27	3.267	7.129	218		
Overige kredietvorderingen					329	2.399			
Andere financiële activa									
TOTAAL	1.114.486	637	111	41	276.165	75.760	22.479	2.717	
Waardeverminderingen voor geleden maar nog niet gerapporteerde verliezen Niet specifiek toe te rekenen zekerheden							11.962		

Tabel IMP.2

Overzicht van de bijzondere waardeverminderingen 2016.12 in '000 EUR	<i>Toevoegingen</i>	<i>Terugboekingen</i>	<i>Totaal</i>
Bijzondere waardeverminderingverliezen op financiële activa die niet worden gewaardeerd tegen reële waarde in de winst- en verliesrekening Financiële activa gewaardeerd tegen kostprijs (niet-genoteerd eigen vermogen en daarmee samenhangende derivaten) Voor verkoop beschikbare financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde in het eigen vermogen	47.184	34.338	12.846
Leningen en vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (met inbegrip van financiële leases) Tot einde looptijd aangehouden beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	47.184	34.338	12.846
Bijzondere waardeverminderingen op Materiële vaste activa Vastgoedbeleggingen Immateriële vaste activa Goodwill Andere Investerings in deelnemingen en joint ventures verwerkt volgens de equity-methode Andere			
TOTAAL	47.184	34.338	12.846
Rentebaten uit in waarde verminderde financiële activa IAS 39			

Tabel IMP.3

Overzicht van de bijzondere waardeverminderingen 2015.12 in '000 EUR	<i>Toevoegingen</i>	<i>Terugboekingen</i>	<i>Totaal</i>
Bijzondere waardeverminderingverliezen op financiële activa die niet worden gewaardeerd tegen reële waarde in de winst- en verliesrekening Financiële activa gewaardeerd tegen kostprijs (niet-genoteerd eigen vermogen en daarmee samenhangende derivaten) Voor verkoop beschikbare financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde in het eigen vermogen	57.682	29.761	27.920
Leningen en vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (met inbegrip van financiële leases) Tot einde looptijd aangehouden beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	57.682	29.761	27.920
Bijzondere waardeverminderingen op Materiële vaste activa Vastgoedbeleggingen Immateriële activa Goodwill Andere Investerings in deelnemingen en joint ventures verwerkt volgens de equity-methode Andere			
TOTAAL	57.682	29.761	27.920
Rentebaten uit in waarde verminderde financiële activa IAS 39			

Tabel IMP.4

Aansluiting van de waardevermindering voor kredietverliezen 2016.12 in '000 EUR	Openingsbalans	Stijgingen door aanleg van waardeverminderingen voor geschatte kredietverliezen	Dalingen door toename van waardeverminderingen voor geschatte kredietverliezen	Dalingen door gebruik van waardeverminderingen	Overdrachten tussen waardeverminderingen	Andere aanpassingen	Eindbalans
Specifieke waardeverminderingen voor op individuele basis beoordeelde financiële activa	-75.760	-20.424	3.826	20.671		714	-70.973
Centrale banken							
Centrale overheden							
Kredietinstellingen							
Andere instellingen dan kredietinstellingen	-1.812	-480	90	486		46	-1.670
Ondemeringen	-14.245	-3.702	693	3.747		643	-12.865
Particulieren	-59.703	-16.242	3.042	16.438		25	-56.439
Specifieke waardeverminderingen voor collectief beoordeelde financiële activa	-22.479	-2.245	5.398				-19.327
Centrale banken							
Centrale overheden							
Kredietinstellingen							
Andere instellingen dan kredietinstellingen	-51	-19					-70
Ondemeringen	-582	-49	211				-420
Particulieren	-21.846	-2.178	5.187				-18.836
Waardeverminderingen voor geleden maar nog niet gerapporteerde verliezen op financiële activa	-11.962	0	4.676				-7.286
TOTAAL	-110.201	-22.670	13.899	20.671		714	-97.586

Tabel IMP.5

Aansluiting van de waardevermindering voor kredietverliezen 2015.12 in '000 EUR	Openingsbalans	Stijgingen door aanleg van waardeverminderingen voor geschatte kredietverliezen	Dalingen door toename van waardeverminderingen voor geschatte kredietverliezen	Dalingen door gebruik van waardeverminderingen	Overdrachten tussen waardeverminderingen	Andere aanpassingen	Eindbalans
Specifieke waardeverminderingen voor op individuele basis beoordeelde financiële activa	-198.787	-26.849	6.456	21.848		121.571	-75.761
Centrale banken							
Centrale overheden							
Kredietinstellingen							
Andere instellingen dan kredietinstellingen	-1.623	-643	154	523		224	-1.813
Ondemeringen	-14.965	-5.048	1.214	4.108		445	-14.246
Particulieren	-182.199	-21.158	5.088	17.217		121.350	-59.702
Specifieke waardeverminderingen voor collectief beoordeelde financiële activa	-63.401	-4.811	897			44.835	-22.480
Centrale banken							
Centrale overheden							
Kredietinstellingen							
Andere instellingen dan kredietinstellingen	-106	-11	2,00			64	-51
Ondemeringen	-558	-125	23,00			77	-583
Particulieren	-62.737	-4.675	872,00			44.694	-21.846
Waardeverminderingen voor geleden maar nog niet gerapporteerde verliezen op financiële activa	-28.133	-1.191	561			16.802	-11.961
TOTAAL	-290.321	-32.851	7.914	21.848		183.208	-110.202

Tabel IMP.6

Als maximale kredietpositie wordt in de volgende tabel de boekwaarde van de balansrubrieken opgenomen, met uitzondering van de leningen en voor-
schotten die ook de toegestane niet-opgenomen marge van de kredietlijnen omvatten.

Kredietpositie 2016.12 in '000 EUR	<i>Maximale kredietpositie</i>
Eigen vermogen instrumenten	7.804
Schuldbewijzen	4.298.683
Leningen en voorschotten (balans)	20.650.591
Leningen en voorschotten (kredietmarge op kredietlijnen)	1.065.007
Derivaten	1.739.763
Andere	98.168
TOTAAL	27.860.016

Boekwaarde van financiële activa die als zekerheid zijn verstrekt voor	4.474.130
Verplichtingen	2.966.594
Voorwaardelijke verplichtingen	1.507.536

Tabel IMP.7

Kredietpositie 2015.12 in '000 EUR	<i>Maximale kredietpositie</i>
Eigen vermogen instrumenten	6.857
Schuldbewijzen	7.831.770
Leningen en voorschotten (balans)	19.765.932
Leningen en voorschotten (kredietmarge op kredietlijnen)	1.051.391
Derivaten	1.554.504
Andere	101.635
TOTAAL	30.312.089

Boekwaarde van financiële activa die als zekerheid zijn verstrekt voor	7.624.691
Verplichtingen	5.986.939
Voorwaardelijke verplichtingen	1.637.752

Tabel IMP.8

Voor de gehanteerde regels met betrekking tot het boeken van bijzondere waardeverminderingen verwijzen wij naar de hoofdstukken 2.2 en 2.3 hiervoor.

Meer detail over de ontvangen zekerheden en waarborgen staat vermeld in hoofdstuk 34.

16 Winstbelasting

In het boekjaar 2016 geeft de belastbare basis geen aanleiding tot verschuldigde vennootschapsbelasting. Er werd gebruik gemaakt van de totale notionele-intrestaftrek (aftrek voor risicokapitaal) van het huidige boekjaar voor een bedrag van 8,7 miljoen EUR. Er kon evenwel geen gebruik gemaakt worden van (een deel) van de opgebouwde stock van voorgaande boekjaren tot en met 2011. Door de beperking van overdraagbaarheid wordt de voorraad van overdraagbare notionele-intrestaftrek verder afgebouwd tot 58,6 miljoen EUR; hiervan is nog maximaal 26,4 miljoen EUR in 2018 (aanslagjaar 2019) bruikbaar.

De stock aan overgedragen DBI-aftrek van de vorige jaren (7,1 miljoen EUR), alsook de DBI-aftrek huidig jaar (2,9 miljoen EUR) konden daarentegen wel aangewend worden. Er wordt geen DBI-aftrek overgedragen naar volgend jaar.

Belangrijkste elementen van de belastingraming:

- Boekhoudkundig resultaat op basis van de Belgische boekhoudregels ("Belgian GAAP"): 69,4 miljoen EUR (incl. resultaat van het bijkantoor AXA Bank Hongarije)
- Verworpen uitgaven: 2,2 miljoen EUR
- Bewegingen belaste reserves: 8,9 miljoen EUR
- Belaste waardeverminderingen: -0,1 miljoen EUR
- DBI-aftrek: 10,0 miljoen EUR
- Aftrek voor risicokapitaal: 8,7 miljoen EUR
- Imputatie overdraagbare fiscale verliezen: 37,5 miljoen EUR

Het positieve boekhoudkundige resultaat van het bijkantoor AXA Bank Hongarije geeft per einde 2016 geen aanleiding tot een belastinglast in Hongarije.

AXA Bank Europe heeft in haar eigen vermogen belastingvrije reserves voor een bedrag van 213,1 miljoen EUR (ongewijzigd t.o.v. 2015) waarop geen uitgestelde belasting t.b.v. 72,4 miljoen EUR (ongewijzigd t.o.v. vorig boekjaar) werd berekend. Indien deze reserves zouden uitgekeerd worden, zouden deze belast worden. Zolang de bank in "going concern" is, zijn deze reserves als deel van het eigen vermogen vereist voor de bedrijfsuitoefening van de bank en bestaat er geen intentie om deze uit te keren.

Op basis van de budgetoefening over een tijdshorizon van 5 jaar van AXA Bank Europe, waarbij er werd rekening gehouden met een marge omtrent onzekerheden in de gebruikte veronderstellingen, werd er voor een gedeelte van niet-aangewende fiscale overdraagbare verliezen (106,2 miljoen EUR) een uitgestelde belasting op het actief opgenomen. AXA Bank Europe boekte geen uitgestelde belasting op het actief voor het overige gedeelte van de niet aangewende fiscale overdraagbare verliezen (52,3 miljoen EUR).

De beperking van de fiscale aftrek voor kredietinstellingen in de vennootschapsbelasting (zogenaamde "Michel I-taks" – zie "Banktaksen" in hoofdstuk 14 – Algemene en administratieve uitgaven), zoals deze in de loop van 2015 van kracht werd en welke voor AXA Bank Europe in 2016 maximaal 11,9 miljoen EUR kon bedragen, werd in de loop van 2016 stopgezet (dit in het kader van de invoering van een nieuwe jaarlijkse taks op kredietinstellingen ter vervanging van de bestaande jaarlijkse taksen, de aftrekbeperkende maatregelen in de vennootschapsbelasting en de bijzondere bijdragen voor de financiële stabiliteit).

Aansluiting tussen het wettelijke belastingtarief en het effectieve belastingtarief 2016.12 in '000 EUR	Netto bedrag	%
1. Belastinglasten 1.1. Nettowinst voor aftrek van belastingen 1.2. Wettelijk belastingtarief 2. Fiscale gevolgen van belastingtarieven in andere belastingjurisdicties 3. Fiscale gevolgen van nietbelastbare baten 4. Fiscale gevolgen van lasten die niet fiscaal aftrekbaar zijn 5. Fiscale gevolgen van het gebruik van voorheen nietopgenomen belastingvorderingen 6. Fiscale gevolgen voor belastingvoordeel dat voorheen niet was opgenomen in de winst- en verliesrekening 7. Fiscale gevolgen van de herbeoordeling van nietopgenomen uitgestelde belastingvorderingen 8. Fiscale gevolgen van een wijziging van de belastingtarieven 9. Fiscale gevolgen van een tekort of een teveel aan voorzieningen in vorige periodes 10. Andere stijging (daling) van de wettelijke belasting 11. Belastinglasten volgens het effectieve belastingtarief 11.1. Nettowinst voor aftrek van belastingen 11.2. Effectief belastingtarief	37.298 109.732 -4.034 -8.586 479 -5.314 -15.802 14.398 109.732	% 33,99% 13,12%

Tabel IT.1

Aansluiting tussen het wettelijke belastingtarief en het effectieve belastingtarief 2015.12 in '000 EUR	Netto bedrag	%
1. Belastinglasten 1.1. Nettowinst voor aftrek van belastingen 1.2. Wettelijk belastingtarief 2. Fiscale gevolgen van belastingtarieven in andere belastingjurisdicties 3. Fiscale gevolgen van nietbelastbare baten 4. Fiscale gevolgen van lasten die niet fiscaal aftrekbaar zijn 5. Fiscale gevolgen van het gebruik van voorheen nietopgenomen belastingvorderingen 6. Fiscale gevolgen voor belastingvoordeel dat voorheen niet was opgenomen in 7. Fiscale gevolgen van de herbeoordeling van nietopgenomen uitgestelde 8. Fiscale gevolgen van een wijziging van de belastingtarieven 9. Fiscale gevolgen van een tekort of een teveel aan voorzieningen in vorige periodes 10. Andere stijging (daling) van de wettelijke belasting 11. Belastinglasten volgens het effectieve belastingtarief 11.1. Nettowinst voor aftrek van belastingen 11.2. Effectief belastingtarief	15.103 44.433 37.524 -9.694 -598 990 -45.509 17.203 44.433	% 33,99% 38,72%

Tabel IT.2

De belastingvorderingen opgenomen in de boeken van AXA Bank Europe betreffen belastbare reserves en voorzieningen evenals de belastingvorderingen op tijdelijke verschillen ingevolge IFRS-herwerkingen en fiscaal overgedragen verliezen. Met betrekking tot deze tijdelijke verschillen heeft het grootste gedeelte betrekking op de belastingvorderingen met betrekking tot de op/afwaardering naar reële waarde van de effectenportefeuille waarbij men momenteel van de veronderstelling uitgaat dat het grootste gedeelte van deze effecten tot op hun vervaldag zullen worden behouden. Op basis van de door het management uitgevoerde budgetoefeningen zijn de vooruitzichten dan van zodanige aard dat er hier geen problemen worden verwacht met betrekking tot de recupereerbaarheid van deze vorderingen.

Bij de hierna volgende analyse van de uitgestelde belastingvorderingen en verplichtingen maken we geen onderscheid per juridische entiteit.

De inschatting van deze recupereerbaarheid geeft volgende opdeling:

Analyse uitgestelde belastingvorderingen en verplichtingen	31/12/2016	31/12/2016	31/12/2016
	uitgestelde belastingvorderingen	uitgestelde belastingverplichtingen	netto uitgestelde belastingen
Uitgestelde belastingen via resultaat	112.247	84.882	27.365
Uitgestelde belastingen via reserves voor reële waardeaanpassingen van voor verkoop beschikbare activa	5.185	52.992	-47.807
Uitgestelde belastingen via reserves voor reële waardeaanpassingen van kasstroomafdekkingsderivaten	11.255	0	11.255
Uitgestelde belastingen via reserves voor winst en verlies op toegezegde pensioenregelingen	12.463	0	12.463
Uitgestelde belastingen via reserves voor winst en verlies via Stock Optie plan	0	579	-579
Totaal uitgestelde belastingen	141.150	138.453	2.697

Tabel IT.3

Analyse uitgestelde belastingvorderingen en verplichtingen	31/12/2015	31/12/2015	31/12/2015
	uitgestelde belastingvorderingen	uitgestelde belastingverplichtingen	netto uitgestelde belastingen
Uitgestelde belastingen via resultaat	128.478	93.036	35.442
Uitgestelde belastingen via reserves voor reële waardeaanpassingen van voor verkoop beschikbare activa	3.377	83.348	-79.971
Uitgestelde belastingen via reserves voor reële waardeaanpassingen van kasstroomafdekkingsderivaten	5.462	20	5.442
Uitgestelde belastingen via reserves voor winst en verlies op toegezegde pensioenregelingen	7.028	0	7.028
Uitgestelde belastingen via reserves voor winst en verlies via Stock Optie plan	0	577	-577
Totaal uitgestelde belastingen	144.345	176.981	-32.636

Tabel IT.4

Actuele en uitgestelde belastinglasten in '000 EUR	2016.12	2015.12
	Actuele belastinglasten	7.743
Uitgestelde belastinglasten	8.078	14.187
TOTAAL	15.821	16.592

Tabel IT.5

Uitgestelde Belastingvorderingen per verwachte datum van gebulk

31/12/2016	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	TOTAAL
	1 jaar	2 jaar	3 jaar	4 jaar	5 jaar	6 jaar	tussen 7 en 11 jaar	> 11 jaar	geen datum vastgesteld	
UBV op belastbare overgedragen verliezen	3.943	3.721	5.078	10.984	12.384					36.110
Andere uitgestelde belastingvorderingen	15.048	715	704	614	31.318	8	189	56.444		105.040
TOTAAL UBV	18.991	4.436	5.782	11.598	43.702	8	189	56.444	0	141.150

Tabel IT.6

Uitgestelde Belastingvorderingen per verwachte datum van gebulk

31/12/2015	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	TOTAAL
	1 jaar	2 jaar	3 jaar	4 jaar	5 jaar	6 jaar	tussen 7 en 11 jaar	> 11 jaar	geen datum vastgesteld	
UBV op belastbare overgedragen verliezen			6.025	4.839	20.707	2.388				33.959
Andere uitgestelde belastingvorderingen	5.959	3.469	21	11	38.610	8	18	62.290		110.386
TOTAAL UBV	5.959	3.469	6.046	4.850	59.317	2.396	18	62.290	0	144.345

Tabel IT.7

Uitgestelde Belastingvorderingen per uiterste datum van gebulk

31/12/2016	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	TOTAAL
	1 jaar	2 jaar	3 jaar	4 jaar	5 jaar	6 jaar	tussen 7 en 11 jaar	> 11 jaar	geen vervalddag	
UBV op belastbare overgedragen verliezen									36.110	36.110
Andere uitgestelde belastingvorderingen	11.268	13	2				181	5.004	88.572	105.040
TOTAAL UBV	11.268	13	2	0	0	0	181	5.004	124.682	141.150

Tabel IT.8

Uitgestelde Belastingvorderingen per uiterste datum van gebulk

31/12/2015	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	TOTAAL
	1 jaar	2 jaar	3 jaar	4 jaar	5 jaar	6 jaar	tussen 7 en 11 jaar	> 11 jaar	geen vervalddag	
UBV op belastbare overgedragen verliezen									33.959	33.959
Andere uitgestelde belastingvorderingen	2.047	3.460	13	336	38.602			3.377	62.551	110.386
TOTAAL UBV	2.047	3.460	13	336	38.602	0	0	3.377	96.510	144.345

Tabel IT.9

Uitgestelde Belastingsschulden per verwachte datum van gebruik

31/12/2016	UBS verwachte datum van gebruik 1 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 2 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 3 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 4 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 5 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 6 jaar	UBS verwachte datum van gebruik tussen 7 en 11 jaar	UBS verwachte datum van gebruik > 11 jaar	UBS verwachte datum van gebruik geen vervalddag	TOTAAL
Andere uitgestelde belastingsschulden	1.625	4.414	5.822	10.730	52.160	6.235	10.637	46.251	579	138.453
TOTAL UBS	1.625	4.414	5.822	10.730	52.160	6.235	10.637	46.251	579	138.453

Table IT.10

Uitgestelde Belastingsschulden per verwachte datum van gebruik

31/12/2015	UBS verwachte datum van gebruik 1 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 2 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 3 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 4 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 5 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 6 jaar	UBS verwachte datum van gebruik tussen 7 en 11 jaar	UBS verwachte datum van gebruik > 11 jaar	UBS verwachte datum van gebruik geen vervalddag	TOTAAL
Andere uitgestelde belastingsschulden	14.439	29.808	33.912	520	47.529	309	4.191	45.696	577	176.981
TOTAL UBS	14.439	29.808	33.912	520	47.529	309	4.191	45.696	577	176.981

Table IT.11

Uitgestelde belastingsschulden per ultieme datum van gebruik

31/12/2016	UBS Uiterste datum van gebruik 1 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 2 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 3 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 4 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 5 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 6 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik tussen 7 en 11 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik > 11 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik geen vervalddag	TOTAAL
Andere uitgestelde belastingsschulden	1.625	635	5.822	10.730	55.939	6.235	10.637	843	45.987	138.453
TOTAL UBS	1.625	635	5.822	10.730	55.939	6.235	10.637	843	45.987	138.453

Table IT.12

Uitgestelde belastingsschulden per ultieme datum van gebruik

31/12/2015	UBS Uiterste datum van gebruik 1 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 2 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 3 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 4 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 5 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 6 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik tussen 7 en 11 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik > 11 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik geen vervalddag	TOTAAL
Andere uitgestelde belastingsschulden	5.078	4.602	392	10.881	57.617	21.565	30.573	189	46.084	176.981
TOTAL UBS	5.078	4.602	392	10.881	57.617	21.565	30.573	189	46.084	176.981

Table IT.13

17 Geldmiddelen en zichtrekeningen bij centrale banken

	2016.12 en '000 EUR	2015.12 en '000 EUR
Componenten van geldmiddelen en kasequivalenten:		
Contanten	57.389	62.342
Zichtrekeningen bij centrale banken	560.706	269.567
Leningen en vorderingen	39.081	5.246
Voor verkoop beschikbare activa		
TOTAAL	657.176	337.155

Tabel CBCB.1

18 Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden

Uitsplitsing volgens tegenpartij Boekwaarde in '000 EUR	2016.12	2015.12
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	1.642.004	1.554.504
Eigen vermogen instrumenten		
Genoteerd		
Niet-genoteerd maar reële waarde bepaalbaar		
Eigen vermogen instrumenten gewaardeerd tegen kostprijs		
Schuldbewijzen uitgegeven door	1.499	1.169
Centrale overheden		
Kredietinstellingen	1.488	1.169
Andere instellingen dan kredietinstellingen	3	
Ondernemingen	8	
Leningen & voorschotten aan		
Centrale overheden		
Kredietinstellingen		
Andere instellingen dan kredietinstellingen		
Ondernemingen		
Particulieren		
Te ontvangen baten (indien afzonderlijk verwerkt)		
TOTAAL	1.643.504	1.555.673

Tabel FATRA.1

19 Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

Uitsplitsing volgens tegenpartij Boekwaarde in '000 EUR	2016.12	2015.12
Eigenvermogen instrumenten		
<i>Genoteerd</i>		
<i>Niet-genoteerd maar reële waarde bepaalbaar</i>		
Schuldbewijzen uitgegeven door		
<i>Centrale overheden</i>		
<i>Kredietinstellingen</i>		
<i>Andere instellingen dan kredietinstellingen</i>		
<i>Ondernemingen</i>		
Leningen en voorschotten aan		
<i>Centrale overheden</i>		
<i>Kredietinstellingen</i>		
<i>Andere instellingen dan kredietinstellingen</i>		
<i>Ondernemingen</i>		
<i>Particulieren</i>		
Te ontvangen baten (indien afzonderlijk verwerkt)		
TOTAAL	0	0

Tabel FAFVPL.1

20 Voor verkoop beschikbare financiële activa

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2016.12 In '000 EUR	Reële waarde van niet in waarde verminderde activa	Reële waarde van in waarde verminderde activa	Totale netto boekwaarde	< Bijzondere waardeverminderingen >
Eigenvermogen instrumenten	7.781	23	7.804	11
Genoteerd	96		96	
Niet-genoteerd maar reële waarde bepaalbaar	978		978	
Eigenvermogen instrumenten gewaardeerd tegen kostprijs	6.707	23	6.730	11
Schuldbewijzen uitgegeven door	4.297.184		4.297.184	
Centrale overheden	3.670.691		3.670.691	
Kredietinstellingen	626.493		626.493	
Andere instellingen dan kredietinstellingen				
Ondemeringen				
Leningen en voorschotten aan				
Centrale overheden				
Kredietinstellingen				
Andere instellingen dan kredietinstellingen				
Ondemeringen				
Particulieren				
Te ontvangen baten (indien afzonderlijk verwerkt)				
TOTAAL	4.304.965	23	4.304.988	11

Tabel FAAVS.1

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2015.12 In '000 EUR	Reële waarde van niet in waarde verminderde activa	Reële waarde van in waarde verminderde activa	Totale netto boekwaarde	< Bijzondere waardeverminderingen >
Eigenvermogen instrumenten	6.835	23	6.857	11
Genoteerd	56		56	
Niet-genoteerd maar reële waarde bepaalbaar	70		70	
Eigenvermogen instrumenten gewaardeerd tegen kostprijs	6.708	23	6.731	11
Schuldbewijzen uitgegeven door	7.831.770		7.831.770	
Centrale overheden	7.082.401		7.082.401	
Kredietinstellingen	749.369		749.369	
Andere instellingen dan kredietinstellingen	0			
Ondemeringen				
Leningen en voorschotten aan				
Centrale overheden				
Kredietinstellingen				
Andere instellingen dan kredietinstellingen				
Ondemeringen				
Particulieren				
Te ontvangen baten (indien afzonderlijk verwerkt)				
TOTAAL	7.838.604	23	7.838.627	11

Tabel FAAVS.2

AXA Bank Europe heeft momenteel geen beleggingen in aandelenfondsen en bezit slechts een zeer kleine aandelenportefeuille van 7,8 miljoen EUR. Deze aandelen bestaan voor 6,7 miljoen EUR deelnemingen in niet-geconsolideerde dochterondernemingen, zoals Motor Finance Company N.V. en Beran N.V. (zie hoofdstuk 25 Investerings in geassocieerde deelnemingen, dochterondernemingen en joint ventures). Zoals voorgeschreven door IAS 39 *Financiële instrumenten: erkenning en waardering* werden de aandelen tegen kostprijs gewaardeerd omdat er geen genoteerde prijs in een actieve markt beschikbaar is en de reële waarde niet betrouwbaar kan gemeten worden. Daarnaast heeft AXA Bank Europe enkele deelnemingen in financiële tussenpersonen (zoals Visa Belgium) voor 1,0 miljoen EUR. De Algemene Vergadering van Visa Belgium heeft op 16 december 2016 beslist om een dividend toe te kennen aan de aandeelhouders van Visa Belgium onder de vorm van contanten (AXA Bank Europe: 0,6 miljoen EUR), aandelen (AXA Bank Europe: 0,5 miljoen EUR) en een tot 2017 uitgestelde betaling (AXA Bank Europe: 0,2 miljoen EUR). Deze bedragen werden als dividend opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Een ander bedrag (AXA Bank Europe: 0,9 miljoen EUR) werd niet verdeeld. Dit bedrag werd als een niet-gerealiseerde winst op het aandeel van Visa Belgium geboekt (via de niet-gerealiseerde resultaten, "other comprehensive income" - OCI). Ten slotte bezit AXA Bank Europe een zeer immaterieel bedrag (0,1 miljoen EUR) aan beleggingen in aandelen. In 2016 waren er geen overige gerealiseerde en niet-gerealiseerde winsten of verliezen op voor verkoop beschikbare aandelen.

21 Leningen en vorderingen

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2016.12 In '000 EUR	Niet in waarde verminderde activa	In waarde verminderde activa (totale boekwaarde)	Dewelke vallen onder forbearance maatregelen	< Waardeverminderingen voor op individuele basis beoordeelde financiële activa >	< Waardeverminderingen voor collectief beoordeelde financiële activa >	Totale netto boekwaarde	Gemiddelde netto boekwaarde
Schuldbewijzen uitgegeven door Centrale overheden Kredietinstellingen Andere instellingen dan kredietinstellingen Ondemeringen							
Leningen en voorschotten aan	20.394.884	353.293	214.487	-70.973	-26.613	20.650.591	20.495.990
Centrale overheden	677					677	508
Kredietinstellingen	1.120.614					1.120.614	1.449.243
Andere instellingen dan kredietinstellingen	1.603.557	6.954	11.593	-1.670	-70	1.608.772	1.674.128
Ondemeringen	867.559	30.603	14.218	-12.865	-420	884.877	863.851
Particulieren	16.802.478	315.736	188.676	-56.439	-26.123	17.035.652	16.508.260
Te ontvangen baten (indien afzonderlijk verwerkt)							
TOTAAL	20.394.884	353.293	214.487	-70.973	-26.613	20.650.591	20.495.990

Tabel LR.1

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2015.12 In '000 EUR	Niet in waarde verminderde activa	In waarde verminderde activa (totale boekwaarde)	Dewelke vallen onder forbearance maatregelen	< Waardeverminderingen voor op individuele basis beoordeelde financiële activa >	< Waardeverminderingen voor collectief beoordeelde financiële activa >	Totale netto boekwaarde	Gemiddelde netto boekwaarde
Schuldbewijzen uitgegeven door Centrale overheden Kredietinstellingen Andere instellingen dan kredietinstellingen Ondemeringen							
Leningen en voorschotten aan	19.489.767	386.367	188.268	-75.760	-34.441	19.765.932	24.079.826
Centrale overheden	167					167	73
Kredietinstellingen	1.265.904					1.265.904	1.847.101
Andere instellingen dan kredietinstellingen	1.673.968	5.120	10.143	-1.812	-51	1.677.225	5.121.299
Ondemeringen	815.353	39.695	13.537	-14.245	-582	840.221	838.269
Particulieren	15.734.374	341.551	164.588	-59.703	-33.808	15.982.415	16.261.670
Te ontvangen baten (indien afzonderlijk verwerkt)							
TOTAAL	19.489.767	386.367	188.268	-75.760	-34.441	19.765.932	24.079.826

Tabel LR.2

Leningen en vorderingen die niet binnen het jaar vervallen: 16.838 miljoen EUR (2016) en 18.603 miljoen EUR (2015).

Leningen en voorschotten (kredietinstellingen uitgezonderd) 2016.12 in '000 EUR	<i>Centrale overheden</i>	<i>Andere instellingen dan kredietinstellingen</i>	<i>Ondernemingen</i>	<i>Particulieren</i>
Handelwissels & eigen accepten				
Financiële leases				
Reverse repo verrichtingen		925.605		
Consumentenkrediet		3.606	4.217	823.906
Hypothecaire leningen	413	61.028	763	15.851.063
Leningen op termijn	264	425.665	863.991	223.624
Voorschotten in rekening-courant		3.144	15.906	52.372
Overige		189.725		84.687
TOTAAL	677	1.608.773	884.877	17.035.652

Tabel LR.3

Leningen en voorschotten (kredietinstellingen uitgezonderd) 2015.12 in '000 EUR	<i>Centrale overheden</i>	<i>Andere instellingen dan kredietinstellingen</i>	<i>Ondernemingen</i>	<i>Particulieren</i>
Handelwissels & eigen accepten				
Financiële leases				
Reverse repo verrichtingen		962.374		
Consumentenkrediet		3.287	3.640	839.980
Hypothecaire leningen		47.734	796	14.809.307
Leningen op termijn	167	428.432	817.802	216.253
Voorschotten in rekening-courant		3.067	17.983	52.453
Overige		232.331		64.422
TOTAAL	167	1.677.225	840.221	15.982.415

Tabel LR.4

22 Derivaten

Onder derivaten worden swaps, futures, forwards en opties verstaan. De waarde van deze contracten wordt naargelang het geval berekend op basis van de slotkoers, renteniveau, wisselkoers, koers van de onderliggende activa, impliciete of historische volatiliteit, verwachte dividenden of de correlatie tussen de verschillende onderliggende instrumenten.

In het kader van haar bankactiviteiten gebruikt AXA Bank Europe de volgende afgeleide financiële instrumenten, gerangschikt op basis van de IFRS-categorieën:

Reële-waardeafdekking ("fair value hedge")

1. Macroafdekking van een deel van de portefeuille woonleningen met vaste rentevoet

AXA Bank Europe gebruikt renteswaps om de reële-waardeschommelingen af te dekken van de portefeuille woonleningen met vaste rentevoet door de evolutie van de rente. AXA Bank Europe dekt zo het renterisico af tussen de woonleningen (langetermijnrentevoet) en de financiering ervan (kortetermijnrentevoet).

Voor een deel van de portefeuille woonleningen met vaste rentevoet heeft AXA Bank Europe daarom een model van reële-waardeafdekking opgezet. Dit model werd voor het eerst toegepast op 1 april 2005 maar werd aangepast in juli 2009 om de modellering van het afgedekte instrument te verfijnen en daardoor de efficiëntie van de afdekkingsrelatie te versterken.

De efficiëntie van die afdekkingsrelatie wordt periodiek nagekeken door middel van prospectieve en retrospectieve testen. Indien het model efficiënt is, wordt de schommeling van de reële waarde van het afgedekte instrument, namelijk het gedeelte van de portefeuille woonkredieten met vaste rentevoet die opgenomen is in de reële-waardeafdekkingsdocumentatie, opgenomen in resultaat, net als de schommeling van de reële waarde van de betrokken derivaten.

Door de belangrijke volumes aan vastgestelde herfinancieringen en terugbetalingen, kijkt AXA Bank Europe regelmatig na of er geen overafdekking optreedt. Deze controle wordt uitgevoerd door de portefeuille woonleningen met vaste rentevoet te vergelijken met de portefeuille afdekkingswaps waarvan de respectievelijke volumes gerangschikt worden per renteniveaugroepen en rekening houdend met een commerciële marge.

Zo werd per einde 2016 een overafdekking vastgesteld voor een nominaal bedrag van 72 miljoen EUR. Om die reden werden voor dat bedrag renteswaps vervroegd stopgezet. Deze verrichting heeft geleid tot een gerealiseerd verlies van 21 miljoen EUR, namelijk de negatieve waarde van de swaps (die in de plaats komt van het uitstaande niet-gerealiseerde verlies op het ogenblik van de vervroegde stopzetting van de swaps). Tegelijkertijd werd het betrokken gedeelte van de boekhoudkundige afdekkingsreserve op deze swaps in één keer tegengedraaid in de winst-en-verliesrekening met een verlies van 22 miljoen EUR tot gevolg.

Daarnaast werden proactief een aanvullende reeks swaps voor een notioneel bedrag van 557 miljoen EUR eveneens vervroegd stopgezet en vervangen door swaps tegen de huidige marktvoorwaarden zodat de rentepositie van AXA Bank Europe ongewijzigd blijft. Dit heeft geleid tot een gerealiseerd verlies van 36 miljoen EUR (die in de plaats komt van het uitstaande niet-gerealiseerde verlies). Het betrokken gedeelte van de boekhoudkundige afdekkingsreserve op deze swaps van 38 miljoen EUR wordt in de winst-en-verliesrekening afgeschreven tot de oorspronkelijke vervaldag van de stopgezette swaps of tot het ogenblik van vaststelling van een bijkomende overafdekking, vermits deze swaps deel blijven uitmaken van de hedgeconstructie. De negatieve impact voor 2016 is 3 miljoen EUR.

2. Microafdekking van vastrentende effecten met renteswaps

Bepaalde vastrentende effecten van de beleggingsportefeuille van AXA Bank Europe worden individueel afgedekt door middel van een renteswap. Ingeval de efficiëntie van deze reële-waardeafdekking kan aangetoond worden, wordt de waardeschommeling van het afgedekte instrument die voortvloeit uit de evolutie van de rentevoet van het vastrentend effect in resultaat opgenomen.

3. Microafdekking van een deel van de portefeuille woonleningen met variabele rente

AXA Bank Europe heeft rentecaps op de markt aangekocht om de marge af te dekken van de portefeuille woonleningen met variabele rente. AXA Bank Europe dekt het risico af van de reële-waardeschommelingen van de caps in de woonleningen die uitgeoefend zouden kunnen worden afhankelijk van de belangrijkheid van de stijging van de Euribor-rentevoet. Deze afdekking gebeurt onder de vorm van een dynamische-portefeuilleafdekking. Dit model wordt regelmatig geanalyseerd om er zo

nodig nieuwe afdekkingsinstrumenten aan toe te voegen en rekening te houden met de nieuwe toekenningen van woonleningen. Een regressieanalyse op kwartaalbasis zorgt voor een efficiëntietest van het model. Dit model wordt sedert juli 2010 toegepast.

4. Microafdekking van de "covered bonds" uitgegeven door AXA Bank Europe SCF

De door AXA Bank Europe SCF uitgegeven "covered bonds" worden afgedekt door renteswaps in het kader van microreële waardeafdekkingen. Een regressieanalyse op kwartaalbasis zorgt voor een efficiëntietest van het model. Tijdens de efficiënte periodes wordt de reële-waardeschommeling van de "covered bonds" ingevolge de afdekking van het renterisico in resultaat geboekt.

5. Microafdekking van vastrentende effecten gewapt door middel van termijnverkoopcontracten en renteswaps

Om het bedrag van een aantal latente meerwaarden vast te leggen op bepaalde lijnen van de vastrentende effecten uit de beleggingsportefeuille die reeds afgedekt zijn door renteswaps, heeft AXA Bank Europe bijkomend een reeks termijnverkoopcontracten van die effecten afgesloten evenals "receiver swaps" met uitgestelde vertrekdatum. Deze elementen werden gedocumenteerd in een microafdekkingsrelatie van de totale reële waarde van deze effecten.

Het geheel van deze gedocumenteerde verrichtingen is vervallen in 2016.

Kasstroomafdekking ("cash flow hedge")

Een afdekking van latente meerwaarden op een deel van de beleggingsportefeuille, waarvan het renterisico niet afgedekt werd door renteswaps, werd opgezet door het afsluiten van termijnverkoopcontracten met vervaldagen die lopen tot in 2017. Hierbij gaat het om microafdekkingsrelaties in de strikte betekenis met als doel de door AXA Bank Europe te ontvangen cashflows zeker te stellen. Deze verrichtingen hebben een positief resultaat opgeleverd van 21,6 miljoen EUR in 2016 en een verwacht resultaat in 2017 van 30,8 miljoen EUR.

Deze verrichtingen op vastrentende effecten hebben een vaststaand karakter vermits de termijnverkopen niet-optionele contractuele verplichtingen inhouden.

Reële-waardeoptie ("fair value option")

De EMTN-uitgiften, de "performance swaps" die als afdekking dienen en de gestructureerde deposito's of effecten die als overdrachtsmiddel van de aangetrokken spaarfondsen gebruikt worden tussen AXA Belgium Finance en AXA Bank Europe, worden als reële-waardeoptie gerangschikt op basis van het principe van nauwe economische relatie tussen deze verrichtingen en om zo goed mogelijk elk onevenwicht inzake erkenning van de resultaten te vermijden.

Vrijstaande derivaten

1. Macroafdekkingsverrichtingen ("macro hedge")

In het kader van de bijkomende afdekking van de portefeuille woonleningen, en meer bepaald van de woonleningen met vlottende rente met aanpassing om de vijf jaar, worden swaptions gebruikt als macroafdekking van het risico in de rentecaps die deel uitmaken van de betrokken woonleningen.

Daarnaast bestaat deze categorie ook uit oude rentecaps waarvoor geen enkel afdekkingsmodel werd ontwikkeld.

2. Tradingactiviteit

De tradingportefeuille, die voornamelijk voortvloeit uit de intermediactieactiviteit van AXA Bank Europe ten voordele van de verzekeringsmaatschappijen van de AXA Groep, bestaat uit renteswaps, "total return swaps", valutaswaps of wisseltermijncontracten, swaptions en indexopties.

Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden

Volgens aard	Volgens type 2016.12 in '000 EUR	Referentiebedrag	Boekwaarde Activa	Boekwaarde Passiva
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens)/ Collar / Swaption IRS (renteswap-overeenkomst) Rentecontract op termijn Termijncontract ("forward") Interest-future-verrichting Overige	7.305.535 61.045.884 270.002 665.799	354.450 1.068.036	21.178 950.536
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van aandelen Aandelenfuture Aandelenoptie Warrant Overige	7.235.778	115.165	10.229
Valuta	Termijnwisselverrichting Futureverrichting op valuta's Valutaswap Optie op valuta's Contract op termijnwisselkoersen Overige	4.096.225 329.866	93.557 10.796	94.143 28.231
Krediet	Credit default swap Credit spread option Total return swap Overige			
Grondstoffen				
Overige				
Te ontvangen baten / te betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)				
TOTAAL		80.949.088	1.642.004	1.104.317

Tabel DHA.1

Volgens aard	Volgens type 2015.12 in '000 EUR	Referentiebedrag	Boekwaarde Activa	Boekwaarde Passiva
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens)/ Collar / Swaption IRS (renteswap-overeenkomst) Rentecontract op termijn Termijncontract ("forward") Interest-future-verrichting Overige	6.101.421 59.053.900 856.521 752.133	17.959 1.351.436	16.721 807.971
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van aandelen Aandelenfuture Aandelenoptie Warrant Overige	6.121.943	102.111	8.740
Valuta	Termijnwisselverrichting Futureverrichting op valuta's Valutaswap Optie op valuta's Contract op termijnwisselkoersen Overige	4.886.807 296.411	79.471 3.527	32.178 35.101
Krediet	Credit default swap Credit spread option Total return swap Overige			
Grondstoffen				
Overige				
Te ontvangen baten / te betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)				
TOTAAL		78.069.137	1.554.504	900.712

Tabel DHA.2

Derivaten – administratieve verwerking van afdekkingstransacties (microafdekking)

Volgens risicotype	Volgens Instrument 2016.12 in '000 EUR	Boekwaarde Activa	Boekwaarde Verplichtingen	Referentiebedrag
Reële-waardeafdekking				
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens) / Collar / Swaption IRS (renteswap-overeenkomst) Rentecontract op termijn Termijncontract ("forward") Interest-future-verrichting Overige	89.564	57.853	4.858.500
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van aandelen Aandelenfuture Aandelenoptie Warrant Overige			
Valuta	Termijnwisselverrichting Futureverrichting op valuta's Valutaswap Optie op valuta's Contract op termijwisselkoersen Overige			
Krediet	Credit default swap Credit spread option Total return swap Overige			
Grondstoffen				
Overige				
TOTAAL		89.564	57.853	4.858.500
Kasstroomafdekking				
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens) / Collar / Swaption IRS (renteswap-overeenkomst) Rentecontract op termijn Termijncontract ("forward") Interest-future-verrichting Overige			
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van aandelen Aandelenfuture Aandelenoptie Warrant Overige			
Valuta	Termijnwisselverrichting Futureverrichting op valuta's Valutaswap Optie op valuta's Contract op termijwisselkoersen Overige			
Krediet	Credit default swap Credit spread option Total return swap Overige			
Grondstoffen				
Overige				
FULL Cash flow hedge	Forward Sale debt security		33.114	678.000
TOTAAL			33.114	678.000
Afdekking van een netto investering in een buitenlandse entiteit				
TOTAAL		89.564	90.967	5.536.500

Tabel DHA.3

Volgens risicotype	Volgens Instrument 2015.12 In '000 EUR	Boekwaarde Activa	Boekwaarde Verplichtingen	Referentiebedrag
Reële-waardeafdekking				
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens)/ Collar / Swaption IRS (renteswap-overeenkomst) Rentecontract op termijn Termijncontract ("forward") Interest-future-verrichting Overige	49.672	208.637	6.549.000
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van aandelen Aandelenfuture Aandelenoptie Warrant Overige			
Valuta	Termijnwisselverrichting Futureverrichting op valuta's Valutaswap Optie op valuta's Contract op termijnwisselkoersen Overige			
Krediet	Credit default swap Credit spread option Total return swap Overige			
Grondstoffen				
Overige				
TOTAAL		49.672	208.637	6.549.000
Kasstroomafdekking				
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens)/ Collar / Swaption IRS (renteswap-overeenkomst) Rentecontract op termijn Termijncontract ("forward") Interest-future-verrichting Overige			
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van aandelen Aandelenfuture Aandelenoptie Warrant Overige			
Valuta	Termijnwisselverrichting Futureverrichting op valuta's Valutaswap Optie op valuta's Contract op termijnwisselkoersen Overige			
Krediet	Credit default swap Credit spread option Total return swap Overige			
Grondstoffen				
Overige				
FULL Cash flow hedge	Forward Sale debt security	61	16.070	884.000
TOTAAL		61	16.070	884.000
Afdekking van een netto investering in een				
TOTAAL		49.733	224.707	7.433.000

Tabel DHA.4

Afdkking van het renterisico van een portefeuille (macroafdekking)

Afdkking van het renterisico van een portefeuille 2016.12 in '000 EUR	Boekwaarde Activa	Boekwaarde Verplichtingen	Referentiebedrag
Reële-waardeafdekking	8.194	310.735	7.074.409
Kasstroomafdekking			

Tabel DHA.5

Afdkking van het renterisico van een portefeuille 2015.12 in '000 EUR	Boekwaarde Activa	Boekwaarde Verplichtingen	Referentiebedrag
Reële-waardeafdekking	76.393	319.826	6.310.662
Kasstroomafdekking			

Tabel DHA.6

Zie ook hoofdstuk 33 Saldering.

23 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa na opname met toepassing van het kostprijsmodel 2016.12 in '000 EUR	Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	IT-materiaal	Kantoorinrichting	Ander materiaal (met inbegrip van rollend materieel)	Totale boekwaarde
Openingbalans	40.502	231	298	349	41.379
Investeringsen	571		13	91	675
Verwervingen via bedrijfscombinaties					
Vervreemdingen	-250				-250
Vervreemdingen via bedrijfscombinaties					
Afschrijvingen	-1.913	-183	-32	-51	-2.179
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn opgenomen					
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn teruggeboekt					
Verschillen die voortvloeien uit de omrekening van valuta's					
Overdrachten	67				67
Van en naar vaste activa aangehouden voor verkoop					
Van en naar vastgoedbeleggingen					
Overige mutaties		9		114	123
Eindbalans	38.976	57	279	503	39.815
Afschrijvingen van het boekjaar	1.913	183	32	51	-2.179
Afschrijvingen van het vorig boekjaar	26.662	1.903	2.019	481	31.065
Totaal afschrijvingen	28.575	2.086	2.051	532	33.244

Tabel PPE.1

Materiële vaste activa na opname met toepassing van het kostprijsmodel 2015.12 in '000 EUR	Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	IT-materiaal	Kantoorinrichting	Ander materiaal (met inbegrip van rollend materieel)	Totale boekwaarde
Openingbalans	43.321	1.143	65	1.250	45.779
Investeringsen	625		295	7	927
Verwervingen via bedrijfscombinaties					
Vervreemdingen					
Vervreemdingen via bedrijfscombinaties					
Afschrijvingen	-1.844	-290	-14	-55	-2.203
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn opgenomen					
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn teruggeboekt					
Verschillen die voortvloeien uit de omrekening van valuta's					
Overdrachten					
Van en naar vaste activa aangehouden voor verkoop					
Van en naar vastgoedbeleggingen					
Overige mutaties	-1.600	-340		-46	-1.986
Eindbalans	40.502	231	298	349	41.379
Afschrijvingen van het boekjaar	1.844	290	14	55	2.203
Afschrijvingen van het vorig boekjaar	24.818	1.613	2.005	426	28.862
Totaal afschrijvingen	26.662	1.903	2.019	481	31.065

Tabel PPE.2

24 Immateriële vaste activa

Momenteel is er geen goodwill opgenomen in de consolidatiekring van AXA Bank Europe.

AXA Bank Europe lanceerde in 2015 een IT-programma met de naam SWITCH. In april 2016 heeft AXA Bank Europe in samenspraak met AXA Groep beslist om de initiële bigbangprojectaanpak te transformeren tot een multi-jarenroadmap van verschillende onafhankelijke projecten (Atlas, Loan Origination en Credit Scoring) met hetzelfde eindobjectief van een radicaal vereenvoudigde bank (architectuur en retailbusiness-systemen en -processen) met structureel lagere kosten. De projectkosten die hiermee gepaard gaan voor het jaar 2016 zijn een combinatie van kosten gerelateerd aan projectmanagement, studiefase en ontwikkelingsfase. Op basis van de IFRS-regels werd in 2016 een bedrag van 2,9 miljoen EUR geactiveerd (Atlas 1,6 miljoen EUR – Loan Origination 0,9 miljoen EUR – Credit Scoring 0,4 miljoen EUR).

Immateriële activa verwerkt volgens het kostprijsmodel 2016.12 In '000 EUR	Goodwill	Intern ontwikkelde software	Verworven software	Andere intern ontwikkelde immateriële activa	Andere immateriële activa	Totale boekwaarde
Openingsbalans		6.886	0		0	6.885
Intern ontwikkelde toevoegingen		3.848				3.848
Afzonderlijk verworven toevoegingen						
Aanpassingen die voortvloeien uit bedrijfscombinaties						
Buitengebruikstelling & vervreemding						
Herclassificaties naar en van vaste activa aangehouden voor verkoop						
Aanpassingen die voortvloeien uit de latere opname van uitgestelde belastingvorderingen						
Opgenomen afschrijvingen		-2.289	-104			-2.393
Stijgingen of dalingen die voortvloeien uit herwaarderings- en uit eventuele bijzondere waardeverminderingverliezen die direct in het eigen vermogen zijn opgenomen of teruggeboekt						
Bijzondere waardeverminderingverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn opgenomen						
Bijzondere waardeverminderingverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn teruggeboekt						
Verschillen die voortvloeien uit de omrekening van valuta's						
Overige mutaties		71	104	22		197
		8.515	0	22		8.537
Eindbalans						
Afschrijvingen van het boekjaar		2.289	104			2.393
Afschrijvingen van het vorig boekjaar		13.525	3.012		7	16.543
Totaal afschrijvingen		15.814	3.116		7	18.937

Tabel IFA.1

Immateriële activa verwerkt volgens het kostprijsmodel 2015.12 In '000 EUR	Goodwill	Intern ontwikkelde software	Verworven software	Andere intern ontwikkelde immateriële activa	Andere immateriële activa	Totale boekwaarde
Openingsbalans		3.888	1.394		165	5.447
Intern ontwikkelde toevoegingen		4.802	110			4.912
Afzonderlijk verworven toevoegingen						
Aanpassingen die voortvloeien uit bedrijfscombinaties						
Buitengebruikstelling & vervreemding						
Herclassificaties naar en van vaste activa aangehouden voor verkoop						
Aanpassingen die voortvloeien uit de latere opname van uitgestelde belastingvorderingen						
Opgenomen afschrijvingen		-1.758	-383			-2.141
Stijgingen of dalingen die voortvloeien uit herwaarderings- en uit eventuele bijzondere waardeverminderingverliezen die direct in het eigen vermogen zijn opgenomen of teruggeboekt						
Bijzondere waardeverminderingverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn opgenomen			-1.508		-165	-1.673
Bijzondere waardeverminderingverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn teruggeboekt						
Verschillen die voortvloeien uit de omrekening van valuta's						
Overige mutaties		-46	387			341
		6.886	0		0	6.885
Eindbalans						
Afschrijvingen van het boekjaar		1.758	383			2.141
Afschrijvingen van het vorig boekjaar		11.767	2.629		7	14.402
Totaal afschrijvingen		13.525	3.012		7	16.543

Tabel IFA.2

25 Investerings in geassocieerde deelnemingen, dochterondernemingen en joint ventures

AXA Bank Europe bezit volgend beperkt aantal dochterondernemingen:

- AXA Belgium Finance bv (NL), Griekenweg 213 - 4835 NA Breda (Nederland)
- AXA Bank Europe SCF (Société de Crédit Foncier), rue Carnot 203/205 - 94138 Fontenay-sous-Bois (Frankrijk)
- Motor Finance Company N.V., Grotesteenweg 214 - 2600 Berchem (België)
- Beran N.V., Grotesteenweg 214 - 2600 Berchem (België).

AXA Bank Europe bezit tevens een participatie van 10% in de SPV Royal Street. Een getrouwe weergave van de geconsolideerde positie vereist dat SPV mee wordt opgenomen en dit in lijn met de principes van SIC-12. Het intrestrisico blijft bij AXA Bank Europe gezien de uitwisseling van de rentestromen onderling via een "total return swap". Het kredietrisico blijft ook op de balans van AXA Bank Europe aangezien de junior-tranches van RMBS, uitgegeven door de SPV, in geval van "default" van de kredieten als eerste een impact onder vinden.

Daarnaast bezit zij eveneens een participatie van 20% in Bancontact Mister Cash. Naast AXA Bank Europe bezitten 4 andere banken ieder eveneens 20% in deze onderneming. De vennootschap heeft tot doel het beheren en in licentie geven van intellectuele eigendomsrechten die al dan niet betrekking hebben op betaalschema's met kaarten en alle andere verrichtingen in dit verband. Ieder aandeelhouder heeft per schijf van 20% van het aandelenbezit recht op 1 bestuurder en de beslissingen van de Raad van Bestuur dienen per 4/5 meerderheid genomen te worden. Wegens de geringe materialiteit werd deze vennootschap niet in de consolidatie opgenomen.

AXA Belgium Finance bv wordt mee opgenomen in de consolidatiekring. Dit is een Nederlands besloten vennootschap welke effecten en andere schuldinstrumenten uitgeeft op de Luxemburgse effectenmarkt.

SPV Royal Street en AXA Bank Europe SCF zijn 2 entiteiten die worden gebruikt door AXA Bank Europe voor het aantrekken van gelden naast de meer klassieke vormen van retailfinanciering en dit middels effectiseringsoperaties en uitgifte van "covered bonds". De structuur zoals die vandaag werd opgezet heeft geen overdracht van risico of voordelen tot gevolg vanuit het perspectief van AXA Bank Europe, vanwege een "total return swap" tussen AXA Bank Europe en SPV Royal Street. Om die reden werden beide entiteiten integraal opgenomen in de consolidatiekring van AXA Bank Europe.

AXA Bank Europe heeft aan de SPV, om zijn werking te ondersteunen, een achtergestelde lening toegekend ten bedrage van 64 miljoen EUR.

De fondsen van deze achtergestelde leningen dienden voor de opbouw van een reservefonds in de SPV, dat tot op heden nog nooit werd aangesproken.

Er waren geen wijzigingen in de consolidatiekring tijdens het boekjaar 2016.

	Entiteit 2016.12 in '000 EUR	Cumulatieve aandelenbelangen (in %)	Activa	Verplichtingen	Winst of verlies	Verslagdatum
	Verwerkt volgens de integrale consolidatiemethode :					
Samengevatte financiële informatie over dochteronderneming en joint ventures	AXA Belgium Finance bv (NL)	100,00%	1.643.905	1.638.620	721	31/12/2015
	SPV Royal Street	10,00%	6.014.291	6.005.795		31/12/2015
	AXA BANK Europe SCF	100,00%	4.859.656	4.744.622	3.287	31/12/2015
Niet verwerkt volgens de integrale consolidatiemethode :						
	Entiteit 2016.12 in '000 EUR	Cumulatieve aandelenbelangen (in %)	Activa	Verplichtingen	Winst of verlies	Verslagdatum
	Beran N.V.	100,00%	2.038	13	-17	31/12/2015
	Motor Finance Company N.V.	100,00%	10.043	6.128	315	31/12/2015
	Bancontact-Mister Cash (voorheen Brand & Licence	20,00%	9.237	3.173	429	31/12/2015

Tabel IASJ.1

Verdere toelichting omtrent deze ondernemingen die niet opgenomen zijn in de consolidatiekring van AXA Bank Europe gezien het immaterieel karakter:

Motor Finance Company N.V.

Is het vehikel waarin de investeringen in selfbankingtoestellen zijn ondergebracht welke worden verhuurd aan agenten.

Beran N.V.

Op 22 januari 2008 kocht Beran N.V. de residuele rechten en het erfpacht op het onroerend goed gelegen te Berchem, Grote Steenweg 214, waardoor er geen mede-eigendom meer is met Fortis.

26 Andere activa

Boekwaarde in '000 EUR	2016.12	2015.12
Personeelsbeloningen	92.532	92.759
Activa uit hoofde van beheersdiensten voor het servicing-recht		
Vooruitbetaalde kosten	973	921
Te ontvangen baten (andere dan rentebaten uit financiële activa)	4.655	6.809
Edele metalen, goederen en grondstoffen		
Andere voorschotten	46	46
Overige	-38	1.099
TOTAL	98.168	101.635

Tabel OA.1

27 Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden

Uitsplitsing volgens tegenpartij Boekwaarde in '000 EUR	2016.12	2015.12
Deposito's van kredietinstellingen		
<i>Zichtdeposito's</i>		
<i>Deposito's met vaste looptijd</i>		
<i>Deposito's met opzegtermijn</i>		
<i>Overige deposito's</i>		
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	1.104.317	900.712
Verkoper posities		57
<i>In eigen vermogen instrumenten</i>		
<i>In vastrentende instrumenten</i>		57
Deposito's (andere dan van kredietinstellingen)		
<i>Zichtdeposito's</i>		
<i>Deposito's met vaste looptijd</i>		
<i>Deposito's met opzegtermijn</i>		
<i>Overige deposito's</i>		
In schuldbewijzen belichaamde schulden (met inbegrip van obligaties)		
<i>Depositocertificaten</i>		
<i>Kasbons (ook in gedematerialiseerde vorm)</i>		
<i>Obligaties</i>		
<i>Converteerbaar</i>		
<i>Niet-converteerbaar</i>		
<i>Overige</i>		
Andere financiële verplichtingen		
Te betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)		
TOTAAL	1.104.317	900.768

Tabel FLTRA.1

28 Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

De in schuldbewijzen belichaamde schulden omvatten EMTN's (European Medium Term Notes). Deze worden uitgegeven door AXA Belgium Finance, een dochter van AXA Bank Europe. AXA Bank Europe heeft geopteerd voor de mogelijkheid tot waardering tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en heeft die uitgiften in de balans dus tegen reële waarde opgenomen.

AXA Bank Europe heeft ervoor gekozen om het eigen kredietrisico op de EMTN's te waarderen op basis van de spread die AXA Bank Europe betaalt op de primaire markt – zoals vastgesteld op de rapporteringsdatum – omdat er op de primaire markt veel grotere volumes worden verhandeld dan op de secundaire markt. Daardoor bieden ze een meer adequate waardering van het kredietrisico van AXA Bank Europe op de retailmarkt. Deze methode berekent het verschil tussen het niveau van de marge die AXA Bank Europe toepast op uitgiften voor particuliere beleggers op de datum van uitgifte en hetzelfde niveau op de verslagdatum. Uit dit verschil worden op elke coupondatum de kasstromen bepaald die worden bijgewerkt om voor elke uitgifte het aandeel van het eigen kredietrisico van AXA Bank Europe vast te stellen.

Op 31 december 2016, bedraagt deze reële waarde in totaal 1.484 miljoen EUR, met een nominaal bedrag van 4.923 miljoen EUR. De “year-to-date”-impact van het aandeel van het eigen kredietrisico in het bedrag van de reële waarde, resulteert in een daling van 3,2 miljoen EUR van de reële waarde van de verplichtingen.

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2016.12 In '000 EUR	Boekwaarde	Bedrag van de YTD verandering van de reële waarden die toe te rekenen is aan veranderingen in het kredietrisico	Vershil tussen de boekwaarde en het bedrag dat contractueel moet worden betaald op de vervaldatum
Deposito's van kredietinstellingen <i>Zichtdeposito's</i> <i>Deposito's met vaste looptijd</i> <i>Deposito's met opzegtermijn</i> <i>Overige deposito's</i>			
Deposito's (andere dan van kredietinstellingen) <i>Zichtdeposito's</i> <i>Deposito's met vaste looptijd</i> <i>Deposito's met opzegtermijn</i> <i>Overige deposito's</i>			
In schuldbewijzen belichaamde schulden (met inbegrip van obligaties)	1.484.385	4.522	3.438.816
<i>Depositocertificaten</i>			
<i>Kasbons (ook in gedematerialiseerde vorm)</i>			
<i>Obligaties</i>	1.484.385	4.522	3.438.816
<i> Converteerbaar</i>			
<i> Niet-converteerbaar</i>	1.484.385	4.522	3.438.816
<i>Overige</i>			
Achtergestelde verplichtingen			
Andere financiële verplichtingen			
Te betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)			
TOTAAL	1.484.385	4.522	3.438.816

Tabel FLVPL.1

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2015.12 In '000 EUR	Boekwaarde	Bedrag van de YTD verandering van de reële waarden die toe te rekenen is aan veranderingen in het kredietrisico	Vershil tussen de boekwaarde en het bedrag dat contractueel moet worden betaald op de vervaldatum
Deposito's van kredietinstellingen <i>Zichtdeposito's</i> <i>Deposito's met vaste looptijd</i> <i>Deposito's met opzegtermijn</i> <i>Overige deposito's</i>			
Deposito's (andere dan van kredietinstellingen) <i>Zichtdeposito's</i> <i>Deposito's met vaste looptijd</i> <i>Deposito's met opzegtermijn</i> <i>Overige deposito's</i>			
In schuldbewijzen belichaamde schulden (met inbegrip van obligaties)	1.633.560	7.669	-159.651
<i>Depositocertificaten</i>			
<i>Kasbons (ook in gedematerialiseerde vorm)</i>			
<i>Obligaties</i>	1.633.560	7.669	-159.651
<i> Converteerbaar</i>			
<i> Niet-converteerbaar</i>	1.633.560	7.669	-159.651
<i>Overige</i>			
Achtergestelde verplichtingen			
Andere financiële verplichtingen			
Te betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)			
TOTAAL	1.633.560	7.669	-159.651

Tabel FLVPL.2

29 Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

29.1 Deposito's

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2016.12 In '000 EUR	Centrale overheden	Andere instellingen dan kredietinstellingen	Ondemeringen	Particulieren	Totale boekwaarde
Deposito's van kredietinstellingen					48.640
Zichtdeposito's					2.511
Deposito's met vaste looptijd					46.130
Deposito's met opzegtermijn					
Overige deposito's					
Deposito's (andere dan van kredietinstellingen)	382.981	489.581	1.098.970	15.892.425	17.863.958
Zichtdeposito's	26.974	262.598	838.973	1.914.492	3.043.037
Deposito's met vaste looptijd	5.065	130.340	51.373	1.584.292	1.771.070
Deposito's met opzegtermijn					
Overige deposito's:	350.942	96.644	208.624	12.393.641	13.049.850
Deposito's van bijzondere aard					
Gereguleerde spaardeposito's	942	51.854	103.671	12.392.332	12.548.800
Deposito's gekoppeld aan hypothecaire leningen					
Overige deposito's	350.000	44.789	104.953	1.308	501.050
Depositobeschermingsregeling					
In schuldbewijzen belichaamde schulden (met inbegrip van obligaties)					3.546.961
Depositocertificaten					
Kasbons (ook in gedematerialiseerde vorm)					
Obligaties					114.809
Converteerbaar					
Niet-converteerbaar					114.809
Overige					3.432.152
Achtergestelde verplichtingen					89.042
Andere financiële verplichtingen					910.121
Té betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)					
TOTAAL					22.458.722

Tabel FLAC.1

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2015.12 In '000 EUR	Centrale overheden	Andere instellingen dan kredietinstellingen	Ondemeringen	Particulieren	Totale boekwaarde
Deposito's van kredietinstellingen					10.783
Zichtdeposito's					10.783
Deposito's met vaste looptijd					
Deposito's met opzegtermijn					
Overige deposito's					
Deposito's (andere dan van kredietinstellingen)	178.864	1.139.721	1.077.886	14.592.527	16.988.998
Zichtdeposito's	18.461	540.427	786.279	1.568.409	2.913.576
Deposito's met vaste looptijd	5.544	516.088	60.298	1.450.529	2.032.460
Deposito's met opzegtermijn					
Overige deposito's	154.859	83.205	231.308	11.573.589	12.042.962
Deposito's van bijzondere aard					
Gereguleerde spaardeposito's	666	51.693	119.402	11.570.416	11.742.176
Deposito's gekoppeld aan hypothecaire leningen					
Overige deposito's	154.194	31.513	111.906	3.173	300.785
Depositobeschermingsregeling					
In schuldbewijzen belichaamde schulden (met inbegrip van obligaties)					3.249.269
Depositocertificaten					
Kasbons (ook in gedematerialiseerde vorm)					
Obligaties					162.517
Converteerbaar					
Niet-converteerbaar					162.517
Overige					3.086.753
Achtergestelde verplichtingen					117.807
Andere financiële verplichtingen					1.099.998
Té betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)					
TOTAAL					21.466.858

Tabel FLAC.2

29.2 Achtergestelde verplichtingen

Uitsplitsing volgens vervaldatum 2016.12 in '000 EUR	Achtergestelde converteerbare schulden	Achtergestelde niet converteerbare schulden	Achtergestelde schulden met een andere looptijd	Achtergestelde voorschotten
Lopend jaar				
Lopend jaar +1		46.351		
Lopend jaar +2		12.014		
Lopend jaar +3		4.129		
Lopend jaar +4		3.505		
Lopend jaar +5		2.911		
Lopend jaar +6				
Lopend jaar +7				
Lopend jaar +8				
Lopend jaar +9				
Lopend jaar +10				
Meer dan lopend jaar +10				
Perpetuele schuldbewijzen		20.132		
TOTAAL		89.042		

Tabel FLAC.3

Uitsplitsing volgens vervaldatum 2015.12 in '000 EUR	Achtergestelde converteerbare schulden	Achtergestelde niet converteerbare schulden	Achtergestelde schulden met een andere looptijd	Achtergestelde voorschotten
Lopend jaar				
Lopend jaar +1		12.135		
Lopend jaar +2		45.020		
Lopend jaar +3		12.014		
Lopend jaar +4		4.129		
Lopend jaar +5		3.505		
Lopend jaar +6		2.911		
Lopend jaar +7				
Lopend jaar +8				
Lopend jaar +9				
Lopend jaar +10				
Meer dan lopend jaar +10				
Perpetuele schuldbewijzen		38.093		
TOTAAL		117.807		

Tabel FLAC.4

29.3 TLTRO-leningen

AXA Bank Europe heeft voor 150 miljoen EUR ingeschreven op TLTRO-II-leningen met een looptijd van 4 jaar. TLTRO's zijn Eurosysteemverrichtingen met als doel financiering aan kredietinstellingen te verschaffen over een periode van maximum 4 jaar. Ze bieden langetermijnfunding aan banken tegen attractieve voorwaarden met als doel de kredietvoorwaarden van de privésector te verlichten en de bankleningen aan de economische wereld te stimuleren. Het voordeel van een marktvoordelige rentevoet wordt in de winst-en-verliesrekening gespreid over de looptijd van de TLTRO-II-leningen. De uitstaande TLTRO-I-leningen werden volledig terugbetaald.

30 Repo's en reverse repo's

De hieronder vermelde schuldbewijzen betreffen financiële activa die hier opgenomen zijn voor hun IFRS-boekwaarde.

Overdragende partij : Terugkoopovereenkomsten Financiële activa die opgenomen blijven in : 2016.12 in '000 EUR	<i>Eigen vermogen instrumenten</i>	<i>Schuldbewijzen</i>	<i>Leningen en voorschotten</i>	<i>Andere</i>	<i>Totaal</i>
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening Voor verkoop beschikbare financiële activa Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële leases) Tot einde looptijd aangehouden beleggingen Andere		2.568			2.568
TOTAAL		2.568			2.568

Tabel RRR.1

Overdragende partij : Terugkoopovereenkomsten Financiële activa die opgenomen blijven in : 2015.12 in '000 EUR	<i>Eigen vermogen instrumenten</i>	<i>Schuldbewijzen</i>	<i>Leningen en voorschotten</i>	<i>Andere</i>	<i>Totaal</i>
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening Voor verkoop beschikbare financiële activa Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële leases) Tot einde looptijd aangehouden beleggingen Andere		3.568.953			3.568.953
TOTAAL		3.568.953			3.568.953

Tabel RRR.2

Overdragende partij : Verplichtingen (verkregen financiering) 2016.12 in '000 EUR	<i>Totaal</i>
Terugkoopovereenkomsten	
Kredietinstellingen	
Andere instellingen dan kredietinstellingen	1.031.061
TOTAAL	1.031.061

Tabel RRR.3

Overdragende partij : Verplichtingen (verkregen financiering) 2015.12 in '000 EUR	Totaal
Terugkoopovereenkomsten	
Kredietinstellingen	1.426.009
Andere instellingen dan kredietinstellingen	2.656.292
TOTAAL	4.082.301

Tabel RRR.4

Verkrijger : Activa (verleende financiering) 2016.12 in '000 EUR	Totaal
Omgekeerde terugkoopovereenkomsten	
Kredietinstellingen	
Andere instellingen dan kredietinstellingen	925.605
TOTAAL	925.605

Tabel RRR.5

Verkrijger : Activa (verleende financiering) 2015.12 in '000 EUR	Totaal
Omgekeerde terugkoopovereenkomsten	
Kredietinstellingen	
Andere instellingen dan kredietinstellingen	962.374
TOTAAL	962.374

Tabel RRR.6

De opname van de terugkoopovereenkomsten en omgekeerde terugkoopovereenkomsten gebeurt hier voor de betaalde gelden respectievelijk ontvangen gelden.

Zie ook hoofdstuk 33.

31 Voorzieningen

2016.12 in '000 EUR	Reorganisatie	Voorzieningen voor belastingverschillen en lopende rechtsgeschillen	Pensioenen en andere pensioenverplichtingen op grond van toegezegde pensioenregelingen	Verplichtingen uit hoofde van leningen en garanties	Andere voorzieningen	TOTAAL
Openingsbalans		34.544	154.708	318	19.436	209.006
Investeringen		949	3.156	9.854	6.893	20.853
Gebruikte bedragen		-404	-8.176		-3.603	-12.183
Niet-gebruikte bedragen die tijdens de periode worden teruggeboekt						
Verwervingen (vervreemdingen) door middel van bedrijfscombinaties						
Toename van het gedisconteerde bedrag (verstrijken van tijd) en gevolg van enige wijziging in de disconteringsvoet						
Valutakoersverschillen						
Overige bewegingen		4.470	15.492	-318	-4.151	15.493
Eindbalans		39.559	165.180	9.854	18.575	233.169

Tabel PROV.1

2015.12 in '000 EUR	Reorganisatie	Voorzieningen voor belastingverschillen en lopende rechtsgeschillen	Pensioenen en andere pensioenverplichtinge n op grond van toegezegde	Verplichtingen uit hoofde van leningen en garanties	Andere voorzieningen	TOTAAL
Openingsbalans		34.590	173.199	1.784	119.563	329.136
Investeringen			5.934		5.627	11.561
Gebruikte bedragen			-9.541	-7.17	-7.858	-18.116
Niet-gebruikte bedragen die tijdens de periode worden teruggeboekt						
Verwervingen (vervreemdingen) door middel van bedrijfscombinaties						
Toename van het gedisconteerde bedrag (verstrijken van tijd) en gevolg van enige wijziging in de disconteringsvoet						
Valutakoersverschillen						
Overige bewegingen		-46	-14.884	-749	-97.896	-113.574
Eindbalans		34.544	154.708	318	19.436	209.007

Tabel PROV.2

Hierbij enige toelichting over de voornaamste elementen uit deze voorzieningen bij AXA Bank Europe.

Voorzieningen voor belastingsgeschillen

Dit luik bevat voorzieningen in het kader van een mogelijke additionele taxatie die door de bank betwist wordt. In dit kader werd de bank eveneens door enkele klanten in schadevergoeding aangesproken en werden hiervoor eveneens voorzieningen opgenomen. Op korte termijn dient men geen belangrijke evolutie te verwachten in deze dossiers.

Lopende rechtsgeschillen

Het voornaamste element in deze rubriek is de voorziening voor betwisting agenten en ex-agenten. Het betreft hoofdzakelijk betwistingen over de samenwerking of de beëindiging ervan, alsook betwistingen naar aanleiding van fraudegevallen. In 2016 werd deze voorziening op nul gezet.

De inschattingen over de duurtijd van afwikkeling van deze geschillen zijn divers en soms moeilijk voorspelbaar.

Herstructureringen

Het sociaal passief wordt gevormd door verplichtingen van de vennootschap Anhyp voor de fusie met Ippa waaruit AXA Bank Europe is ontstaan. Het gaat hier om individuele regelingen die uiterlijk tot 2018 lopen maar waarvan de belangrijkste bedragen in de periode 2007-2009 geboekt werden.

Pensioenverplichtingen en andere voordelen uit hoofde van pensioenverbintenissen

Het grootste deel betreft hier de voorziening in het kader van IAS 19. Voor meer details en informatie verwijzen we naar hoofdstuk 13.2 Pensioentoezeggingen en andere prestaties.

Het collectief stelsel met betrekking tot het sociaal passief waarvan sprake is in het punt "herstructureringen" wordt ook hier hernomen. In het begin van het jaar werd geen enkele toevoeging geregistreerd. De voorziening is op het einde van het jaar 2014 volledig uitgedoofd.

Gedurende het boekjaar 2016 werden nieuwe voorzieningen aangelegd voor een bedrag van 2,7 miljoen EUR in het kader van vertrekregelingen die momenteel bestaan bij AXA Bank Europe en een bestemming van de voorziening voor 7,0 miljoen EUR. Bijgevolg bedroegen deze voorzieningen 11,2 miljoen EUR op 31 december 2016. Ze werden opgenomen in de CAO van 7 mei 2007 en in de verlenging ervan van 25/11/2009 en in de CAO van 16/3/2011.

Het saldo van de voorziening voor tijdskrediet bedroeg 0,2 miljoen EUR op 01/01/2016. In de loop van het jaar 2016 werd geen enkele dotatie toegevoegd. Per 31/12/2016 werd een bedrag van 0,1 miljoen EUR gebruikt.

Andere voorzieningen

De rubriek "Andere voorzieningen" bevat voornamelijk een voorziening met betrekking tot de sluiting van de Hongaarse bijbank (13,2 miljoen EUR). Daarnaast bevat die rubriek per einde jaar nog een voorziening voor uitstapregeling van 4,2 miljoen EUR in lijn met de verwachtingen van het management.

32 Andere verplichtingen

Boekwaarde in '000 EUR	2016.12	2015.12
Personeelsbeloningen	-2.071	476
Sociale lasten	18.086	22.819
Verplichtingen uit hoofde van beheersdiensten voor het servicingrecht		
Verplichtingen uit leasing		
Toe te rekenen kosten (andere dan uit rentelasten in verband met financiële verplichtingen)	1.893	2.825
Over te dragen opbrengsten	1.389	1.641
Andere verplichtingen	47.069	36.031
Andere	-3.900	-14
TOTAAL	62.466	63.778

Tabel OL.1

33 Saldering

Saldering van balansposten

IAS 32 – *Financiële instrumenten – presentatie* vereist dat financiële activa en financiële verplichtingen op nettobasis worden gepresenteerd indien dit een uitdrukking vormt van de verwachte toekomstige kasstromen van een entiteit uit de afwikkeling van twee of meer afzonderlijke financiële instrumenten.

Een financieel actief en een financiële verplichting moeten worden gesaldeerd en het nettobedrag moet in de balans worden opgenomen als en alleen als AXA Bank Europe

- (a) een in rechte afdwingbaar recht heeft om de opgenomen bedragen te salderen; en
- (b) voornemens is om de verplichting op nettobasis af te wikkelen of om de vordering te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichting wordt afgewikkeld.

Om aan vereiste (a) te voldoen moet AXA Bank Europe momenteel over een wettelijk afdwingbaar recht op saldering beschikken. Dat betekent dat het recht op saldering:

- (a) niet mag afhangen van een toekomstige gebeurtenis; en
- (b) wettelijk afdwingbaar moet zijn in elk van de volgende omstandigheden:
 - (i) gedurende het normale verloop van de transactie;
 - (ii) ingeval van wanbetaling; en
 - (iii) bij insolventie of faillissement van de entiteit en alle tegenpartijen.

Om aan vereiste (b) te voldoen moet AXA Bank Europe de intentie hebben tot uitoefening op nettobasis of tot verkoop van het actief en de verplichting op hetzelfde tijdstip. Zelfs als AXA Bank Europe het recht heeft op nettosaldering kan ze nog steeds het actief en de verplichting afzonderlijk uitoefenen.

AXA Bank Europe verrekent dagelijks haar posities in onderhandse renteswaps met de volgende banken die handelen als tussenpersonen:

- LCH Clearnet CM CSI (Credit Suisse)
- LCH Clearnet CM HSBC Bank Plc (HSBC)
- AXA LIFE EUROPE LTD (France FoS VA)
- AXA LIFE EUROPE LTD (GERMANY branch)
- AXA LIFE EUROPE LTD (MEDLA branch)
- AXA LIFE EUROPE LTD (UK FoS VA Bus)
- AXA LIFE EUROPE LTD (GMAB)
- AXA LIFE EUROPE LTD (JAPAN)

Voor elk van de clearingleden omvatten de bedragen:

- de rentebetalingen op de swap en alle andere betalingen (vooraf betaalde commissies, premies, penaltiteiten bij vervroegde stopzetting, ...);
- de evoluties van de variatiemarge, met alle wijzigingen in de positieve/negatieve nettowaarde van alle via de tussenpersoon verhandelde derivaten.

De vereffening wordt afzonderlijk uitgevoerd voor elke munt. De berekening gebeurt op het einde van de dag, en het verschil tegenover de vorige dag wordt de volgende dag afgerekend in één enkele contante betaling, per munt.

De saldering van de derivatenpositie is wettelijk afdwingbaar en hangt niet af van een toekomstige gebeurtenis. De saldering beantwoordt bijgevolg aan de IFRS-vereisten.

De bedragen die gesaldeerd werden op de balans staan vermeld in de eerste drie cijferkolommen in de tabellen hieronder.

Repo's en reverse repo's worden momenteel niet gesaldeerd omdat ze geen deel uitmaken van "master netting agreements" die saldering onder alle omstandigheden toelaten.

Saldering in de toelichtingen

IAS 32 vereist dat, in alle andere omstandigheden dan hierboven vermeld, financiële activa en financiële verplichtingen afzonderlijk gerapporteerd worden in functie van hun kenmerken als middelen of verplichtingen van de entiteit. Transacties met financiële instrumenten die deel uitmaken van een "master netting arrangement" met een tegenpartij die enkel soldering voorziet van alle financiële instrumenten in de overeenkomst ingeval van wanbetaling of stopzetting van enig welk contract is onvoldoende om te salderen tenzij aan de bovenstaande criteria is voldaan.

Bij AXA Bank Europe worden alle verrichtingen onder "master netting agreements" die hierboven niet vermeld staan bruto gerapporteerd.

Daarnaast voorziet IFRS 7 – *Financiële Instrumenten - Informatieverschaffing* om de volgende bijkomende informatie te verstrekken:

- de bedragen onder afdwingbare "master netting agreements" of gelijkaardige overeenkomsten die niet gesaldeerd worden, met inbegrip van

- de bedragen van gerapporteerde financiële instrumenten die niet voldoen aan alle salderingscriteria van IAS 32
 - de bedragen van de financiële waarborgen (inclusief contante waarborgen); en
- het nettobedrag dat overblijft na aftrek van deze bedragen van de op de balans gerapporteerde bedragen.

AXA Bank Europe simuleert het potentiële nettobedrag op basis van de volgende criteria:

- saldering per tegenpartij;
- van alle repo's, reverse repo's, derivaten en waarborgen;
- voor derivaten: afzonderlijk voor afdekkings- en tradingposities;
- waarborgen: initiële en variatiemarge.

De bedragen van deze potentiële saldering staan vermeld in de overige cijferkolommen in de tabellen hieronder.

Boekwaarde in '000 EUR 2016.12	Brutobedragen voor saldering	Bedragen gesaldeerd met financiële verplichtingen	Nettobedragen na saldering	Niet-gesaldeerde bedragen uit master netting agreements'		Netto positie
				Financiële instrumenten	Financiële waarborgen	
Derivaten - trading	4.677.865	3.035.861	1.642.004	1.090.990	509.580	41.434
Derivaten- hedging	138.755	40.997	97.758	63.237	30.338	4.183
Reverse repos	925.605	0	925.605	925.605	0	0
Totaal	5.742.225	3.076.858	2.665.367	2.079.832	539.918	45.617

Tabel OFFS.1

Boekwaarde in '000 EUR 2016.12	Brutobedragen voor saldering	Bedragen gesaldeerd met financiële activa	Nettobedragen na saldering	Niet-gesaldeerde bedragen uit master netting agreements'		Netto positie
				Financiële instrumenten	Financiële waarborgen	
Derivaten - trading	4.550.588	3.446.271	1.104.317	578.455	474.331	51.531
Derivaten- hedging	727.177	325.476	401.701	253.537	141.049	7.114
Repos	1.031.061	0	1.031.061	1.031.061	0	0
Totaal	6.308.826	3.771.747	2.537.079	1.863.053	615.380	58.645

Tabel OFFS.2

Boekwaarde in '000 EUR 2015.12	Brutobedragen voor saldering	Bedragen gesaldeerd met financiële activa	Nettobedragen na saldering	Niet-gesaldeerde bedragen uit master netting agreements'		Netto positie
				Financiële instrumenten	Financiële waarborgen	
Derivaten - trading	4.784.460	3.228.787	1.555.673	929.355	626.318	0
Derivaten- hedging	146.792	20.666	126.126	71.953	50.779	3.394
Reverse repos	962.374	0	962.374	962.370	9	4
Totaal	5.893.626	3.249.453	2.644.173	1.963.678	677.106	3.398

Tabel OFFS.3

Boekwaarde in '000 EUR 2015.12	Brutobedragen voor saldering	Bedragen gesaldeerd met financiële activa	Nettobedragen na saldering	Niet-gesaldeerde bedragen uit master netting agreements'		Netto positie
				Financiële instrumenten	Financiële waarborgen	
Derivaten - trading	4.635.980	3.735.212	900.768	314.141	586.627	0
Derivaten- hedging	866.755	322.222	544.533	237.983	287.476	19.074
Repos	4.082.301	0	4.082.301	4.070.303	10.276	1.722
Totaal	9.585.036	4.057.434	5.527.602	4.622.427	884.379	20.796

Tabel OFFS.4

34 Voorwaardelijke activa en verplichtingen

BUITENBALANSVERPLICHTINGEN Referentiebedragen 2016.12 in '000 EUR	Verstrekt	Ontvangen
Niet-opgenomen deel van de kredietlijnen	1.065.007	
Kredietvervangende borgtochten	1.486.648	22.564.554
Zekerheden betreffende repo's, reverse repo's en derivaten	1.870.561	2.881.340
Overige verbintenissen	2.988.894	3.313.422

Tabel CAL.1

BUITENBALANSVERPLICHTINGEN Referentiebedragen 2015.12 in '000 EUR	Verstrekt	Ontvangen
Niet-opgenomen deel van de kredietlijnen	1.051.391	158.238
Kredietvervangende borgtochten	1.616.194	24.397.922
Zekerheden betreffende repo's, reverse repo's en derivaten	6.007.831	2.172.645
Overige verbintenissen	1.229.813	3.100.819

Tabel CAL.2

Toelichting bij de voornaamste lijnen:

De lijn "Niet-opgenomen deel van de kredietlijnen" omvat de beschikbare marge op de betekende kredietlijnen. Een betekende kredietlijn is de vaste verplichting om een kredietlijn te verlenen. De verplichting geldt als vast wanneer ze niet op elk ogenblik kan worden herroepen met onmiddellijke uitwerking.

De lijn "Kredietvervangende borgtochten" omvat de ontvangen waarborgen op kredieten en de verstrekte borgtochten die betrekking hebben op verplichtingen wegens ontleningen of wegens uitstel van betaling.

De verstrekte waarborgen vanwege kredieten omvatten de verplichtingen van de bank tegenover de retailklanten. Het risico hierop is zeer beperkt door de diversificatie van de portefeuille en voornamelijk door het feit dat de verstrekte kredieten gewaarborgd zijn door de klanten.

De ontvangen waarborgen vanwege kredieten hebben betrekking op woonkredieten, consumentenkredieten en professionele kredieten.

Bij woonkredieten gaat het om hypotheek (inschrijvingen of mandaten) op onroerende panden (volle eigendom). Onroerende waarborgen zijn wettelijk verplicht. De te vestigen hypothecaire waarborgen zijn herbruikbaar in het kader van eventuele latere woonkredieten. Alle waarborgen aanvullend aan hypothecaire waarborgen dienen voor de officiële vastlegging van het krediet te worden gevestigd. Dit geldt dus eveneens voor bijkomende roerende waarborgen. Voor een overbruggingskrediet wordt in principe een hypothecair mandaat gevestigd op zowel het te verkopen pand als het te verwerven pand.

Voor consumentenkredieten (leningen op afbetaling) wordt slechts 1 type van waarborg gebruikt, met name de overdracht van schuldvordering of akte van afstand van loon en andere inkomsten.

Voor professionele kredieten worden voornamelijk volgende waarborgen gebruikt:

- reële waarborgen:
 - hypotheek en hypotheekinschrijving;
 - authentieke inpandgeving handelsfondsen;
 - indeplaatsstelling in het voorrecht van de verkoper van roerende goederen;
 - inpandgeving van effecten;
 - inpandgeving van rekeningtegoeden;
 - overdracht van alle verzekeringspolisrechten "klassieke levensverzekering";
 - overdracht van alle verzekeringspolisrechten tak 21 en 23;
 - overdracht van loon;
- persoonlijke of morele waarborgen:
 - borgstelling;
 - hypothecaire volmacht;
 - onherroepelijke verbintenis van een derde.

Waardebepaling van deze waarborgen:

- Hypotheek en hypotheekinschrijving: waardebe­paling in functie van
 - de schattingswaarde van het onroerend goed op basis van een schattingsverslag of geactualiseerde waardebe­paling door een professioneel (zoals een vastgoedexpert, een notaris of een makelaar), van een recente aankoop, op basis van kennis van het pand door het verkooppunt, enz.
 - de rang van de inschrijving
 - de vernietigbaarheid van de inschrijving wegens verdachte periode inzake faillissement
 - opmerking: hypothecaire mandaten worden niet geboekt

- Inpandgeving handelsfondsen: waardebe­paling in functie van
 - het belang en de verkoopbaarheid van het vastliggend materieel actief
 - de omvang en de spreiding van de klantenvorderingen
 - de omvang van de aanwezige voorraad van niet-bederfbare grondstoffen of afgewerkte producten
 - de waarde van de huurceel
 - de voorrechten van hogere rang (verhuurder, bedrijfsuitrusting)
 - de overdraagbaarheid als “going concern”
 - de rang van de inschrijving
 - de vernietigbaarheid van de inschrijving wegens verdachte periode inzake faillissement
 - het waardeadvis van de curator of vereffenaar

- Indeplaatsstelling in het voorrecht van de verkoper van roerende goederen (inclusief overdracht van schuld­vorderingen en overdracht van loon): waardebe­paling in functie van
 - de kredietwaardigheid van de gecedeerde schuldenaar
 - het al dan niet betwist karakter van de overgedragen vordering

- Inpandgeving van rekeningtegoeden: waardering aan 100% van de inlage
- Overdracht van verzekeringspolisrechten: waardering aan 0%
- Persoonlijke of morele waarborgen: waardebe­paling in functie van de bewezen solvabiliteit van de borg (vooral zijn onroerend ver­mogen) of zijn vaste wil om de verbintenis te honoreren via een nageleefd ernstig afbetalingsplan.

De lijn “Zekerheden betreffende repo’s, reverse repo’s en derivaten” bevat de activa verstrekt en ontvangen door de bank in het kader van haar “repo/reverse repo”- en derivatenactiviteiten, in functie van de fluctuatie van de marktwaarde van de verrichtingen.

In het kader van de “Global Master Repurchase Agreement” (GMRA) worden er door AXA Bank Europe enkel staatsobligaties aanvaard. Sinds augustus 2007 heeft AXA Bank Europe echter 1 GMRA afgesloten met AXA IM waarin ook niet-overheidspapier aanvaard wordt, onder voorwaarde dat het desbetreffende papier door de ECB wordt geaccepteerd als waarborg. Momenteel zijn er echter geen posities onder deze GMRA.

In de repo-activiteit kunnen we 2 soorten van waarborgen onderscheiden:

- waarborgen ontvangen bij het afsluiten van een nieuwe verrichting, meestal onder de vorm van Belgische (en soms Franse) overheidsobligaties;
- waarborgen ontvangen tijdens de looptijd van de verrichtingen in functie van de schommeling van de marktwaarde van de initieel gegeven waarborgen. Deze bijkomende waarborgen worden meestal in contanten gevraagd (tegen Eonia-vergoeding) maar zijn ook mogelijk in Belgische of Franse overheidsobligaties.

In de derivatenactiviteit geldt momenteel als algemene regel dat er systematisch een waarborg wordt gevraagd. Voor deze waarborg komen enkel contanten (tegen Eonia-vergoeding) en staatsobligaties van België, Duitsland, Italië, Frankrijk, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk met een resterende looptijd van minimum 1 jaar en maximum 10 jaar in aanmerking.

Alle ontvangen zekerheden kunnen door AXA Bank Europe worden verkocht of hergebruikt als zekerheid. AXA Bank Europe heeft de verplichting om deze zekerheden terug te geven.

De lijn “Overige verbintenissen” bevatten alle andere ontvangen en verstrekte verbintenissen.

Activa bezwaard met zakelijke zekerheden

Een aantal activa zijn bezwaard met zakelijke zekerheden. Het gaat om in repo gegeven effecten, obligaties als onderpand voor het bekomen van financiering vanuit de Europese Centrale Bank (ECB) en obligaties als onderpand bij de Belgische fiscus.

35 Eigen vermogen

Voor cijfers zie “Geconsolideerde Balans – Eigen vermogen”

Het onderschreven kapitaal bedraagt 681,3 miljoen EUR en bestaat uit 493.744.650 aandelen zonder aanduiding van nominale waarde. Het werd volledig volstort.

Het ander eigen vermogen betreft een bedrag in het kader van converteerbare obligaties (“Contingency Convertible Bonds”).

De reserves uit de niet-gerealiseerde resultaten omvatten de reserves uit de omrekening van valuta, uit de herwaardering van de voor verkoop beschikbare financiële activa, uit de herwaardering van de kasstroomafdekkingen en uit de reserves voor pensioenverplichtingen (niet-gerealiseerde resultaten en actuariële winsten (verliezen) op pensioenregelingen van het type toegezegde pensioenen).

De rubriek overige reserves omvat de statutaire reserves en de overgedragen resultaten van de moedermaatschappij AXA Bank Europe en de consolidatiereserves door de eerste opname IFRS bij deze laatste en alle consolidatiereserves bij de dochtervennootschappen.

De consolidatiereserves bevatten eveneens het Fonds voor Algemene Bankrisico's. Deze werd door de bank aangelegd om het hoofd te bieden aan onvoorzienbare risico's en toekomstige onverwachte verliezen. Dit fonds bedraagt 32 miljoen EUR.

36 Winstuitkering en dividend per aandeel

De Raad van Bestuur stelt voor om de vennootschappelijke winst van het boekjaar samen met de overgedragen resultaten over te dragen naar het volgende boekjaar, na verplichte toewijzing aan de wettelijke reserve. Er zal geen dividend uitgekeerd worden.

37 Gesegmenteerde informatie

Operationele segmenten zijn onderdelen van AXA Bank Europe

- die bedrijfsactiviteiten uitoefenen waaruit opbrengsten kunnen worden verdiend en waarbij kosten kunnen worden gemaakt;
- waarvan de bedrijfsresultaten regelmatig worden beoordeeld door het Directiecomité van AXA Bank Europe teneinde beslissingen over de aan het segment toe te kennen middelen te kunnen nemen en de financiële prestaties van het segment te evalueren, en;
- waarover afzonderlijke financiële informatie beschikbaar is.

Het Directiecomité van AXA Bank Europe wordt beschouwd als de hoogstgeplaatste functionaris zoals gedefinieerd door IFRS 8 – *Operationele segmenten*.

De volgende operationele segmenten worden afzonderlijk gerapporteerd op basis van de richtlijnen van IFRS 8:

- Retail banking (inclusief Thesaurie en ALM);
- Intermediatieactiviteiten.

De “retail banking”-activiteit bestaat voornamelijk uit het verzamelen van fondsen (dagelijkse verrichtingen, beleggingsproducten) en het verstrekken van leningen aan klanten (particulieren, professionelen en KMO's) via het netwerk van onafhankelijke agenten. De gerapporteerde cijfers bevatten de betrokken ALM-resultaten (“Assets and Liabilities Management”). Het voornaamste doel van ALM is het afdekken van het rente-, liquiditeits- en valutarisico van AXA Bank Europe omvat. De gerapporteerde cijfers bevatten eveneens de thesaurieactiviteit. De thesaurieactiviteit omvat kortetermijnliquiditeiten en –funding als ondersteuning van de groei van de retailbusiness.

De intermediatieactiviteiten omvatten voornamelijk het verstrekken van funding, cash management en derivaten aan verschillende entiteiten van AXA Groep.

De verrichtingen tussen de verschillende operationele segmenten worden afgesloten aan normale marktvoorwaarden (“arm's length”).

De volgende principes worden toegepast:

- toewijzing van de ALM-resultaten: naast de commerciële marge kan AXA Bank Europe een conversiemarge toepassen op haar retailactiviteiten. De parameters om die te berekenen zijn het economisch kapitaal en de activa en verplichtingen van de retailactiviteiten;
- “funds transfer pricing”: het beheer van de contante middelen en ALM is centraal georganiseerd in AXA Bank Europe. Om het renterisico van de commerciële activiteiten naar de gecentraliseerde ALM te transfereren wordt een “funds transfer pricing”-methodologie toegepast. Dat houdt in dat de deposito's van de commerciële businessseenheden herbelegd worden in de centrale ALM en dat de leningen van de commerciële businessseenheden gefinancierd worden door de centrale ALM op basis van een “funds transfer pricing”-rentevoet.

De aansluiting tussen het totaal van de operationele segmenten en het groepsresultaat omvat voornamelijk:

- verschillen in mapping tussen de segmentrapportering en de geconsolideerde winst-en-verliesrekening
- bepaalde elementen die niet in het operationeel bedrijfsresultaat zijn opgenomen in de segmentrapportering
- verschillen tussen de waarderingsregels van de segmentrapportering (gebaseerd op de regels van AXA Groep) en van de geconsolideerde winst-en-verliesrekening (gebaseerd op de regels van AXA Bank Europe).

Segmentrapportering - winst-en-verliesrekening

2016 In '000 EUR	Retail banking (Inclusief ALM)	Intermediatieactiviteiten	Aansluiting	Bedragen geconsolideerde resultatenrekening
Interestmarge (inclusief commissies en gerealiseerde meerwaarden)	306.985	17.172	37.615	361.772
Exploitatiekosten	-225.335	-11.238	-29.592	-266.165
Waardeverminderingen op leningen	-6.949		-5.897	-12.846
Belastingen	-6.143	-175	-9503	-15.821
Operationeel bedrijfsresultaat	68.558	5.759	-7.377	66.940
Beëindigde bedrijfsactiviteiten				28.395
Nettoresultaat				95.335

Tabel SI.1

2015 In '000 EUR	Retail banking (Inclusief ALM)	Intermediatieactiviteiten	Aansluiting	Bedragen geconsolideerde jaarrekening
Interestmarge (inclusief commissies en gerealiseerde meerwaarden)	310.420	40.915	18.478	369.813
Exploitatiekosten	-219.738	-13.422	-11.469	-244.629
Waardeverminderingen op leningen	-19.562	0	-8.358	-27.920
Belastingen	-6.570	-588	-9.434	-16.592
Operationeel bedrijfsresultaat	64.550	26.905	-10.783	80.672
Beëindigde bedrijfsactiviteiten				-53.444
Nettoresultaat				27.228

Tabel SI.2

Belangrijkste elementen gerapporteerd in de kolom "Aansluiting":

a) Interestmarge:

- verschillen in mapping tussen de segmentrapportering en de geconsolideerde winst-en-verliesrekening (2016: 8,9 miljoen EUR – 2015: -9,6 miljoen EUR);
- bepaalde elementen die niet opgenomen zijn in het operationeel bedrijfsresultaat in de segmentrapportering (2016: 31,4 miljoen EUR – 2015: 35,9 miljoen EUR, voornamelijk wisselresultaten en reële-waardeaanpassingen);
- verschillen tussen de waarderingsregels van de segmentrapportering (gebaseerd op de regels van AXA Groep) en van de geconsolideerde winst-en-verliesrekening (gebaseerd op de regels van AXA Bank Europe) (2016: -3,6 miljoen EUR – 2015: -9,9 miljoen EUR, voornamelijk door een verschillende startdatum van een kasstroomafdekking (impact in 2015), en de herwaardering van het werkkapitaal van de bijbank in Hongarije (impact in 2015 en 2016))

b) Exploitatiekosten:

- verschillen in mapping tussen de segmentrapportering en de geconsolideerde winst-en-verliesrekening (2016: -3,4 miljoen EUR – 2015: 6,4 miljoen EUR);
- bepaalde kosten die niet opgenomen zijn in het operationeel bedrijfsresultaat in de segmentrapportering (2016: -25,0 miljoen EUR – 2015: -15,3 miljoen EUR);

c) Waardeverminderingen op leningen:

- verschillen in mapping tussen de segmentrapportering en de geconsolideerde winst-en-verliesrekening (2016: -5,5 miljoen EUR – 2015: -7,2 miljoen EUR).

d) Belastingen

- bepaalde elementen die niet opgenomen zijn in het operationeel bedrijfsresultaat in de segmentrapportering (2016: -9,1 miljoen EUR – 2015: -14,7 miljoen EUR, belastingeffecten op de elementen die niet zijn opgenomen in het operationeel bedrijfsresultaat);
- verschillen tussen de waarderingsregels van de segmentrapportering (gebaseerd op de regels van AXA Groep) en van de geconsolideerde winst-en-verliesrekening (gebaseerd op de regels van AXA Bank Europe) (2016: 1,0 miljoen EUR – 2015: 4,7 miljoen EUR, voornamelijk uitgestelde belastingen op de hierboven vermelde verschillen in waarderingsregels).

38 Transacties met verbonden partijen

Te betalen bedragen aan en te ontvangen bedragen van verbonden partijen 2016.12 in '000 EUR	Moedermaat schappij	Dochters en andere entiteiten van dezelfde groep	Deelneming en en Joint ventures	Managers op sleutelpositi es	Overige verbonden partijen
Geselecteerde financiële activa	122.263	4.774		462	1.489.002
Aandelen					
Obligaties					
Kredieten	122.263	4.774		462	1.489.002
Geselecteerde financiële verplichtingen		264		349	865.594
Deposito's		264		349	102.899
Uitgegeven schuldinstrumenten					762.695
Nominaal bedrag van verstrekte kredietlijnen, financiële garanties en andere gegeven waarborgen		9.244			
Ontvangen kredietlijnen, financiële garanties en andere ontvangen waarborgen					
Notioneel bedrag van derivaten					36.245.861
Voorzieningen voor minderwaarden op schuldinstrumenten, garanties en verbintenissen					

Tabel RPT.1

Lasten van en inkomsten gegenereerd door transacties met verbonden partijen 2016.12 in '000 EUR	Moedermaat schappij	Dochters en andere entiteiten van dezelfde groep	Deelneming en en Joint ventures	Managers op sleutelpositi es	Overige verbonden partijen
Ontvangen rente	2029				1.157.211
Betaalde rente	1				1.191.619
Ontvangen dividend					
Ontvangen commissies	213				3.266
Betaalde commissies					3.829
Winsten of (-) verliezen op verkoop van financiële activa en verplichtingen niet tegen reële waarde via resultaat					
Winsten of (-) verliezen op verkoop van niet-financiële activa					
Uitgaven of (-) terugname van uitgaven in de huidige periode betreffende afgewaardeerde schuldinstrumenten, garanties en verbintenissen					

Tabel RPT.2

Te betalen bedragen aan en te ontvangen bedragen van verbonden partijen 2015.12 in '000 EUR	Moedermaat schappij	Dochters en andere entiteiten van dezelfde groep	Deelneming en en Joint ventures	Managers op sleutelpositi es	Overige verbonden partijen
Geselecteerde financiële activa	120.363	4.913		606	2.180.574
Aandelen					
Obligaties					
Kredieten	120.363	4.913		606	2.180.574
Geselecteerde financiële verplichtingen		383		2.274	1.223.603
Deposito's		383		2.274	385.838
Uitgegeven schuldinstrumenten					837.765
Nominaal bedrag van verstrekte kredietlijnen, financiële garanties en andere gegeven waarborgen		10.744			
Ontvangen kredietlijnen, financiële garanties en andere ontvangen waarborgen					158.238
Notioneel bedrag van derivaten					33.556.299
Voorzieningen voor minderwaarden op schuldinstrumenten, garanties en verbintenissen					

Tabel RPT.3

Lasten van en inkomsten gegenereerd door transacties met verbonden partijen 2015.12 in '000 EUR	Moedermaat schappij	Dochters en andere entiteiten van dezelfde groep	Deelneming en en Joint ventures	Managers op sleutelpositi es	Overige verbonden partijen
Ontvangen rente	128				954.137
Betaalde rente					1.018.285
Ontvangen dividend					
Ontvangen commissies					3.618
Betaalde commissies					3.779
Winsten of (-) verliezen op verkoop van financiële activa en verplichtingen niet tegen reële waarde via resultaat					
Winsten of (-) verliezen op verkoop van niet-financiële activa					
Uitgaven of (-) terugname van uitgaven in de huidige periode betreffende afgewaardeerde schuldinstrumenten, garanties en verbintenissen					

Tabel RPT.4

De volgende entiteiten en personen worden beschouwd als verbonden partijen van AXA Bank Europe:

- AXA SA als moedermaatschappij van AXA Bank Europe;
- de dochtermaatschappijen van AXA Bank Europe, inclusief diegene die niet zijn opgenomen in de consolidatiekring (zie hoofdstuk 25 – Investerings in geassocieerde deelnemingen, dochterondernemingen en joint ventures);
- managers van AXA Bank Europe op sleutelposities;
als werknemer van AXA Bank Europe geniet het management op sleutelposities van dezelfde personeelsvoorwaarden als de andere werknemers, zonder extra's. Kortingen op eigen AXA-producten (bank en verzekeringen) en andere klantvoordelen aangeboden door externe firma's zijn toegankelijk voor elke werknemer op intranet) en dus ook beschikbaar voor het management op sleutelposities. Als gevolg hiervan wordt voor wat betreft deze personen geen apart bestand bijgehouden bij AXA Bank Europe.

Beloningen voor managers op sleutelposities in '000 EUR	2016.12	2015.12
Kortetermijn personeelsbeloningen	2.442	3.454
Vergoedingen na uitdiensttreding		
Andere langetermijn personeelsbeloningen	261	201
Onslagvergoedingen		
Betalingen in aandelen	655	886
TOTAAL	3.358	4.541

Tabel RPT.5

- andere verbonden partijen, inclusief transacties met zusterondernemingen die deel uitmaken van de consolidatiekring van AXA SA.

Daarnaast bestaat er ook het pensioenfonds van AXA Bank Europe. Per 31/12/2016 heeft dit voor 14,6 miljoen EUR pensioenverplichtingen (13,7 miljoen EUR per 31/12/2015) en 10,9 miljoen EUR fondsbeleggingen (10,1 miljoen EUR per 31/12/2015).

Onder de verbonden partijen van AXA Bank Europe bevinden zich geen gezamenlijke moedermaatschappij en geen entiteiten die joint control of significante invloed over AXA Bank Europe uitoefenen.

Transacties met verbonden partijen gebeuren volgens de geldende marktvoorwaarden ("arm's length").

Nadere informatie over een aantal lijnen:

- de lijn "Termijnleningen" bevat de reverse repo's met AXA Belgium;
- de lijn "Eigenvermogensinstrumenten TRS" bevat de "total return equity swaps" waarin AXA Bank Europe als een tussenpersoon optreedt tussen AXA SA en AXA Vie France. In het kader van deze transactie wordt als waarborg zowel cash ontvangen als verstrekt. De netto-impact op de winst-en-verliesrekening van AXA Bank Europe is minimaal.

De doorrekening van het agentennet, is formeel vastgelegd via een overeenkomst. De resulterende impact is echter niet significant voor de bank.

39 Overheidssteun en -subsidies

AXA Bank Europe ontvangt structurele verminderingen in het kader van de sociale zekerheid. Deze verminderingen betreffen voornamelijk twee types:

- structurele forfaitaire aftrekken berekend conform de koninklijke besluiten van mei 2003 en januari 2004;
- verminderingen gerelateerd aan de doelgroep "oudere werknemers" (meer dan 57 jaar).

De alzo bepaalde bedragen bedroegen respectievelijk 2,3 miljoen EUR en 0,2 miljoen EUR.

40 Financiële relaties met auditors

Boekwaarde in '000 EUR	2016.12	2015.12
	PWC	PWC
Bezoldiging van de commissaris(sen)	454	515
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris(sen)		
<i>Andere controleopdrachten</i>	130	115
<i>Belastingadviesopdrachten</i>		
<i>Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten</i>	0	0
Bezoldiging van de personen met die de commissaris(sen) verbonden is (zijn) voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie publiceert aan het hoofd staat	69	52
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)		
<i>Andere controleopdrachten</i>	6	8
<i>Belastingadviesopdrachten</i>	0	0
<i>Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten</i>	2	8

Tabel FRWA.1

Vermeldingen in toepassing van het artikel 133, paragraaf 6 van het Wetboek van vennootschappen

41 Stopgezette activiteiten

Het management van AXA Bank Europe heeft de vooropgestelde doelstelling bereikt om de overdracht af te ronden van de Hongaarse activiteiten naar OTP, de grootste Hongaarse bank. Deze verkoop betekent het sluitstuk van de herpositionering van AXA Bank Europe als retailbank, 100% toegespitst op de Belgische markt.

De verkoop aan OTP omvat het geheel van de Hongaarse activiteiten van AXA Bank Europe, met inbegrip van de krediet- en depositoportefeuilles en de operationele systemen. In België heeft de verkoop geen gevolgen voor de werknemers. In Hongarije werden alle arbeidscontracten overgemaakt aan de koper.

In vergelijking met de voorziening per eind 2015, zorgt de Hongaarse activiteit voor een positieve impact op de winst-en-verliesrekening van AXA Bank Europe in 2016.

Geconsolideerde winst- en verliesrekening in '000 EUR	2016.12	2015.12
BEEINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN		
Financiële en exploitatiebaten en -lasten	-31.481	41.567
Rentebaten	23.029	52.511
(Rentelasten)	10.531	17.696
Lasten in verband met aandelenkapitaal terugbetaalbaar op zicht		
Dividenden		
Baten uit provisies en vergoedingen	4.667	6.513
(Lasten in verband met provisies en vergoedingen)	3.246	1.807
Gerealiseerde winsten (verliezen) op financiële activa en verplichtingen die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening, netto	7.644	319
Winsten (verliezen) op financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden, netto	-53.865	61.132
Winsten (verliezen) op financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, netto		
Winsten (verliezen) uit administratieve verwerking van afdekkingstransacties		
Valutakoersverschillen, netto	436	-89.804
Winsten (verliezen) op het niet langer opnemen van andere dan voor verkoop aangehouden activa, netto	-458	-26
Andere netto-exploatiebaten	842	30.425
Administratiekosten	24.281	27.414
Afschrijvingen	824	1.047
Voorzieningen	-467	-109.485
Bijzondere waardeverminderv verliezen op financiële activa die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening	-83.359	98.614
Bijzondere waardeverminderv verliezen op materiële vaste activa	266	
Bijzondere waardeverminderv verliezen op financiële activa die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening ten gevolge van beëindigde bedrijfsactiviteiten		76.808
Belastinglasten (winstbelasting) verbonden met de winst of het verlies uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	-1.422	612
Totale winst of verlies op beëindigde bedrijfsactiviteiten na aftrek van belastingen	28.396	-53.444

42 Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben geen materiële gebeurtenissen plaatsgevonden die aanpassingen zouden vereisen aan de IFRS Geconsolideerde Jaarrekening 2016 van AXA Bank Europe.

Raad van Bestuur

Peter Devlies (sinds 2 maart 2017)
Jef Van In, Voorzitter (sinds 28 maart 2017)
Sabine De Rycker
Françoise Gilles
Jeroen Ghysel
Marie-Cécile Plessix
Patrick Lemoine
Emmanuel Vercoustre
Marc Bellis (*)
Patrick Keusters (*)
Philippe Rucheton (*)
Frank Goossens (sinds 22 november 2016)

Jacques de Vaucleroy, Voorzitter (tot 30 juni 2016)
Frank Koster (tot 13 juli 2016)
Céline Dupont (tot 13 juli 2016)

Directiecomité

Peter Devlies, Voorzitter (sinds 2 maart 2017)
Sabine De Rycker
Françoise Gilles
Jeroen Ghysel
Emmanuel Vercoustre, Voorzitter (sinds 27 juli 2016 – tot 2 maart 2017)
Frank Goossens (sinds 22 november 2016)

Jef Van In, Voorzitter (tot 27 juli 2016)
Céline Dupont (tot 13 juli 2016)

Auditcomité

Patrick Keusters, Voorzitter (*) (sinds 4 februari 2016)
Philippe Rucheton (*)
Patrick Lemoine

Benoemingscomité

Jef Van In, Voorzitter (sinds 28 maart 2017)
Marc Bellis (*)

Jacques de Vaucleroy, Voorzitter (tot 30 juni 2016)
Frank Koster (tot 13 juli 2016)

Remuneratiecomité

Jef Van In, Voorzitter (sinds 28 maart 2017)
Marc Bellis (*)

Jacques de Vaucleroy, Voorzitter (tot 30 juni 2016)
Frank Koster (tot 13 juli 2016)

Risicocomité

Philippe Rucheton (*) (Voorzitter)
Patrick Lemoine
Patrick Keusters (*) (sinds 1 januari 2016)

Commissaris

PwC, Bedrijfsrevisoren, cvba, vertegenwoordigd door Tom Meuleman (erkend revisor)

(*) onafhankelijk bestuurder, in de zin van art 526 ter van het Wetboek voor Vennoetschappen

Inhoudstabel

- Mededeling van de Voorzitter van de Raad van Bestuur en de CEO
- Over AXA Bank
 - ◊ Cijfers
 - ◊ Geschiedenis
 - ◊ AXA Groep
- The economisch en financiële context
- Resultaten
 - ◊ Belgische retail activiteiten
 - ◊ Niet retail activiteiten
- Commentaar op het geconsolideerd resultaat
 - ◊ Resultatenrekening
 - ◊ Opmerkingen betreffende de financiële balans en buitenbalans
- Opmerkingen betreffende de wettelijke jaarrekeningen en toewijzingen van inkomsten
- Belangrijke gebeurtenissen na 2016
- Liquiditeit en solvabiliteit
- Risico's en onzekerheden
- Leidinggevende organen en bestuur
 - ◊ Samenstelling van leidinggevende organen
 - ◊ Wijzigingen die zich voordeden in 2016 en sinds 1 januari 2017
 - ◊ Bevoegdheid en onafhankelijkheid van het Auditcomité en Risicocomité
 - ◊ Bevoegdheid en onafhankelijkheid van het Benoemings- en Bezoldigingscomités
- Verloningsbeleid

Mededeling van de Voorzitter van de Raad van Bestuur en de CEO

In 2016 diende de banksector in Europa en België het hoofd te bieden aan een contrasterende situatie: aan de ene kant aanhoudend lage interestvoeten, extreem hoge volumes herfinancieringen en voorafbetalingen van hypotheekkredieten, opnieuw hogere bankheffingen, versnelde veranderingen in het consumentengedrag, intensievere controle en talrijke wettelijke veranderingen. Aan de andere kant draaiden enkele factoren positief uit: overvloedige liquiditeit, lage inflatie, versnelling van economische groei (zij het nog steeds aan een traag tempo) en verdere verbetering van de kredietprestatie. In dit moeilijk klimaat was AXA Bank in staat om op koers te blijven dankzij haar transformatieplan dat twee jaar geleden gelanceerd werd om haar commerciële en financiële prestaties verder te versterken en de transformatie verder te zetten. Ondanks een lager netto bankproduct door herfinancieringen en de realisatie van lagere kapitaalwinsten, zette AXA Bank een netto inkomen van 98 miljoen euro (FINREP) neer, 66 miljoen euro meer dan in 2015 dankzij lagere administratiekosten (-182 miljoen euro, 4 miljoen euro lager dan vorig jaar) en lagere kosten van kredietrisico (-7 miljoen euro, 13 miljoen euro lager dan vorig jaar).

De belangrijkste pijlers van de strategie van de bank bleven enerzijds de focus op selectieve groei, terwijl we efficiënter tewerk gaan, en anderzijds de versnelde transformatie van het platform. In de loop van het jaar richtte de bank haar commerciële ontwikkeling op het versterken van haar relatie met de klant met als doel hun belangrijkste bankpartner te worden. AXA Bank wil haar klanten doeltreffend begeleiden bij het realiseren van hun projecten, hoofdzakelijk door een compleet gamma aan bankdiensten te verschaffen met een bijzondere nadruk op hypotheekleningen, investeringsproducten, advies voor retail klanten en professionele leningen voor zelfstandigen en kleine ondernemingen. Verder bleef de bank werken aan het verbeteren van haar doeltreffendheid door processen te automatiseren, zeer gedisciplineerd te zijn inzake kosten en verder te investeren in personeel en tools, in het bijzonder binnen de kernelementen van haar retail bankplatform. De bank heeft inderdaad haar transformatie versneld om de digitale ervaring van de klant te verbeteren: nieuwe functionaliteiten werden regelmatig toegevoegd aan de verschillende digitale tools (opening van nieuwe producten zoals kaarten en investeringsrekeningen, afspraaktool...) terwijl verbeteringen inzake klant-ervaring geïmplementeerd werden.

Bovenop het verbeteren van de digitale ervaring voor de klanten, heeft AXA Bank verder geïnvesteerd in het professionaliseren van haar netwerk van agenten. In 2016 zette de bank de technisch-commerciële opleiding voor agenten verder om het geven van klantenadvies met meerwaarde verder te versterken. Tegelijkertijd stelde de bank een specifiek centraal team van experts samen inzake investeringen en professionele krediet om agenten te steunen om hun voetafdruk in dergelijke activiteiten uit te breiden.

AXA Bank zette ook haar activiteiten inzake derivaatbemiddeling verder door diensten te verschaffen aan AXA entiteiten, waarbij hun derivatenposities verwerkt en gemanaged worden binnen een zeer strikte risicobereidheid.

De netto nieuwe productievolumes waren lager dan in 2015. In 2016 heeft AXA Bank zijn uitstaande positie aan derivaten verder gecomprimeerd, wat de netto nieuwe productie neutraliseerde, waardoor de totale uitstaande buitenbalans positie in grote lijnen ongewijzigd bleef.

2016 stond ook in het teken van de finale stap in het afbouwen van de risico's van de bank met het succesvol ondertekenen en sluiten van de verkooptransactie van haar Hongaarse afdeling. De Hongaarse activiteiten en het merendeel van het personeel werd op 31 oktober overgedragen aan OTP Bank Plc. Deze transactie is de finale stap in het herpositioneren van AXA Bank als een retail bank die exclusief op de Belgische markt aanwezig is en samenwerkt met AXA verzekeringen in België.

Peter Devlies

CEO

Jef Van In

Voorzitter van de Raad van Bestuur

Over

AXA Bank

Cijfers*

Ons team

1.000.000 klanten

850 werknemers

700 verkooppunten

Onze ratio's

76%

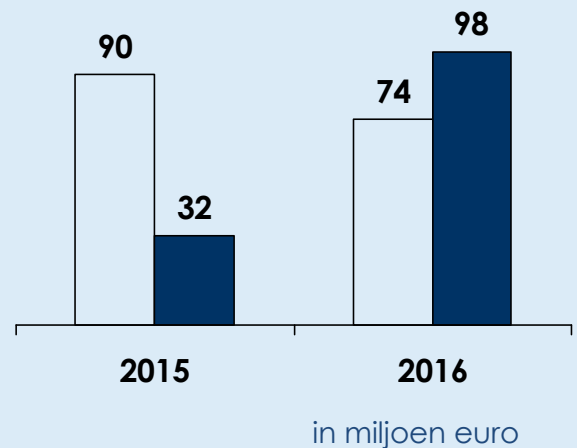
Kosten-baten ratio

8%

REV

Onze resultaten

□ Onderliggende inkomsten
■ Netto inkomsten

Onze balans

Deposito's

17,8 miljard euro

Lening

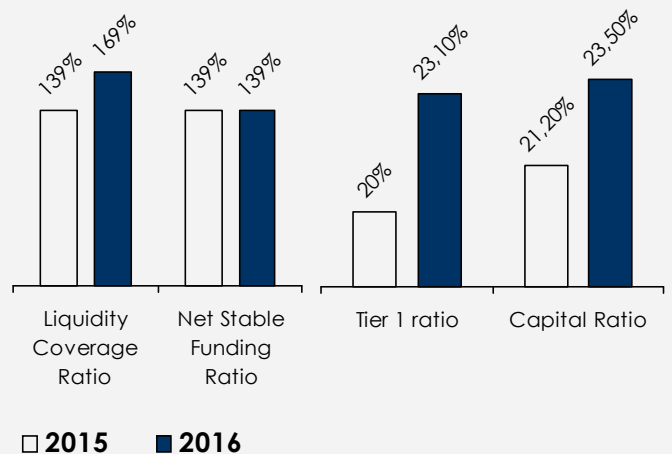
18,1 miljard euro

Hypothecaire leningen

15,8 miljard euro

Onze Solvabiliteit & Liquiditeit

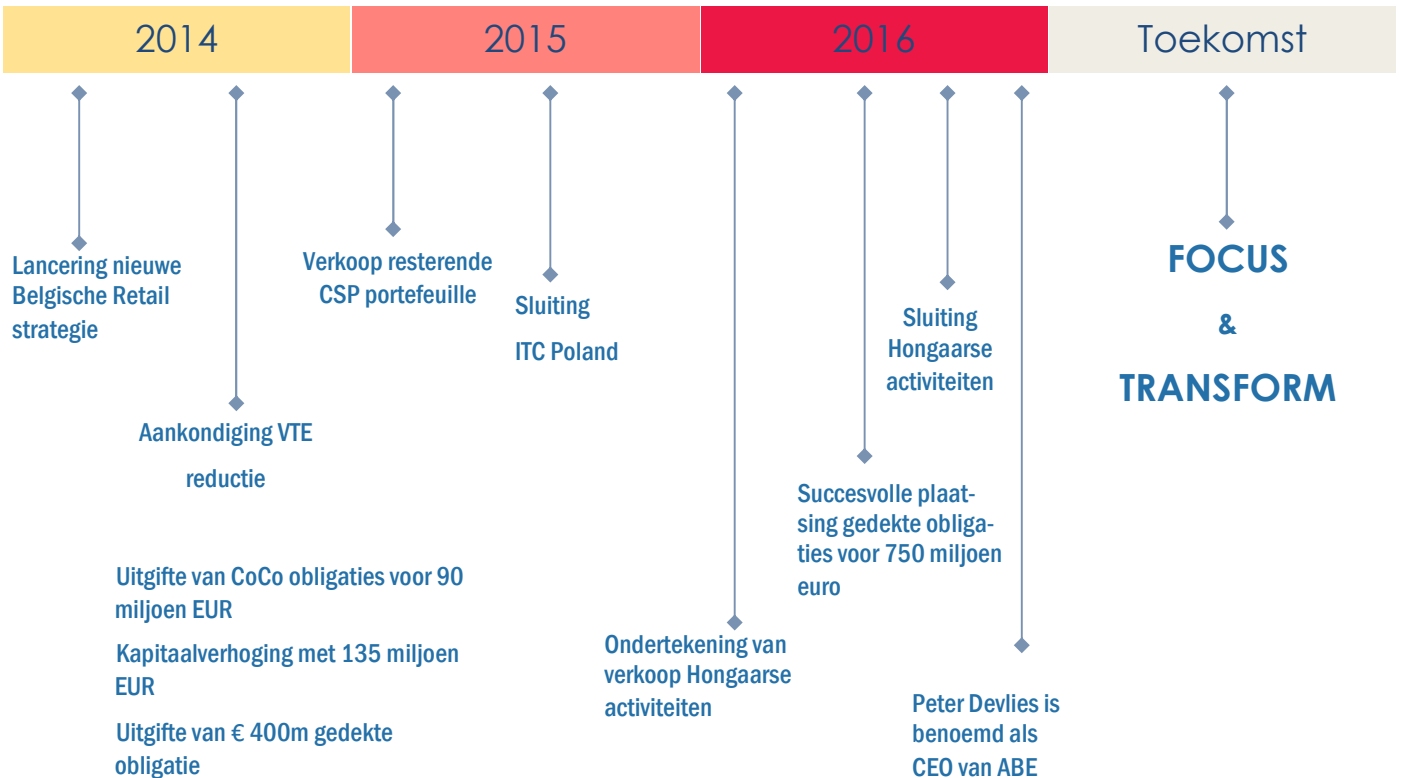
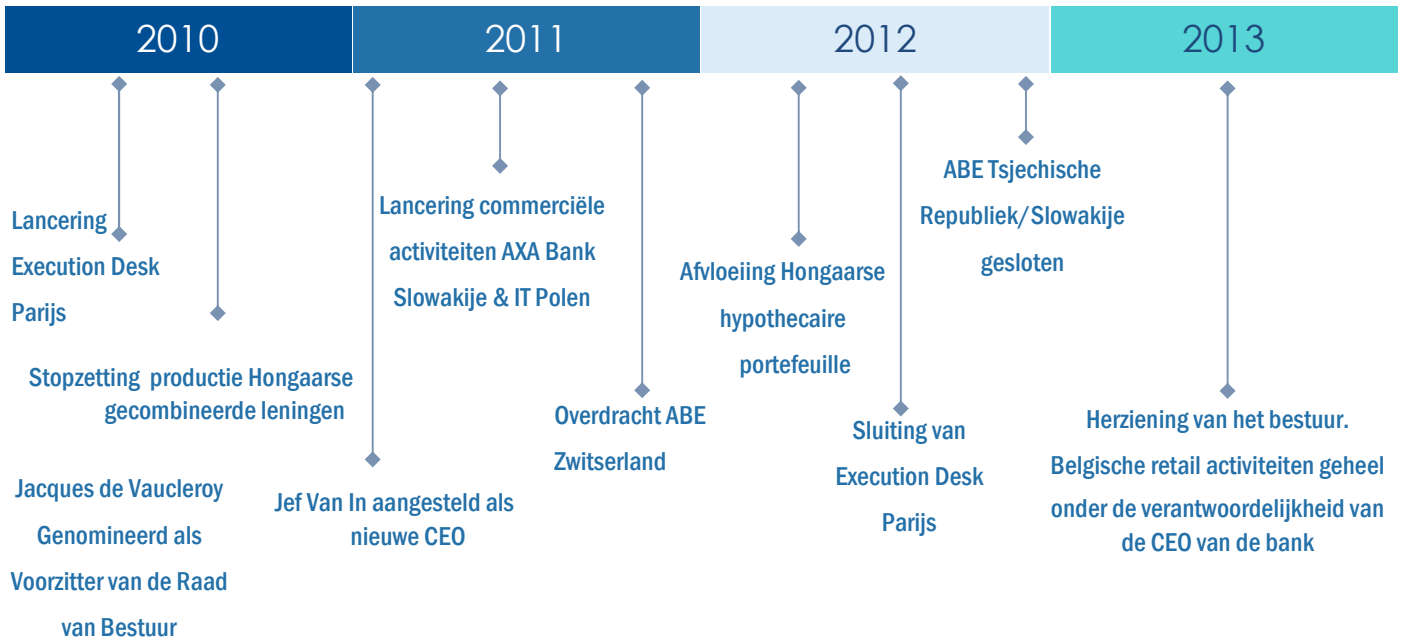
“AXA Bank zet zijn succesvolle herpositionering verder als geconnecteerde & vertrouwde financiële partner voor 1.000.000 klanten in België ”

Peter Devlies

Over

AXA Bank

Geschiedenis

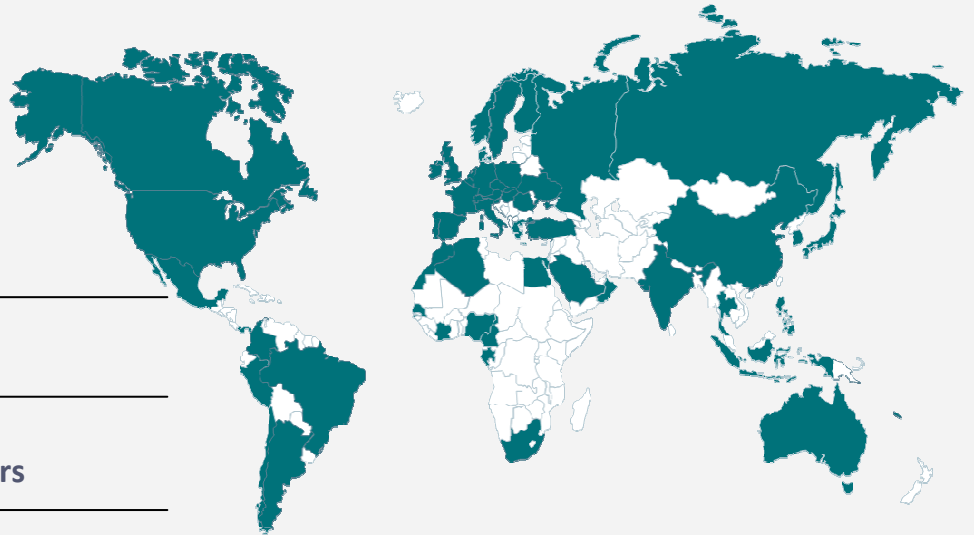

Over

AXA Bank

AXA Groep

Overzicht van de AXA Groep

64 landen

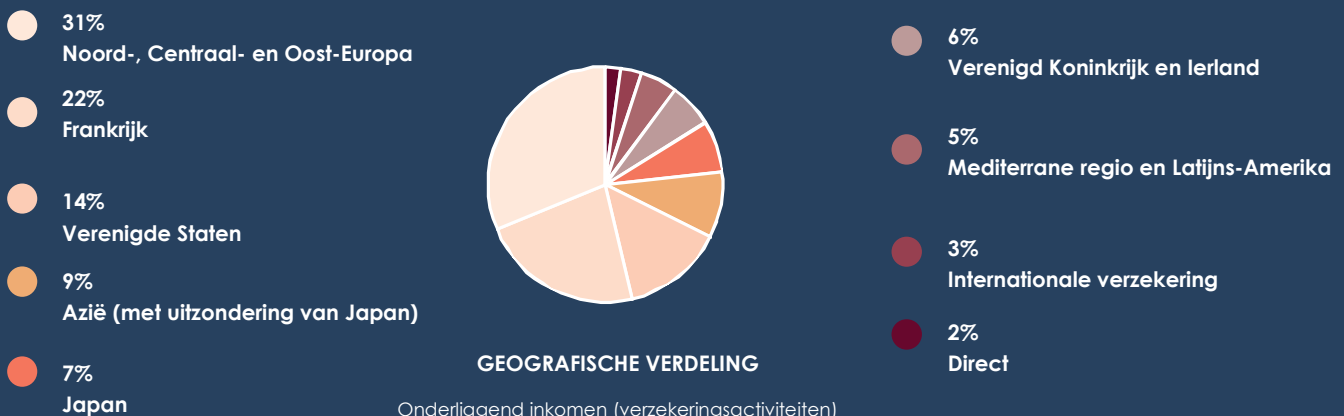
166,000 werknemers

103 miljoen klanten

Landen waar AXA Groep actief is

Aanwezig in 64 landen, de 166.000 werknemers en exclusieve verdelers van AXA bieden hun expertise aan 103 miljoen klanten aan binnen vier kernactiviteiten: Zaak- en Ongevallenverzekering; Leven en sparen; Gezondheidsverzekering en Activabeheer. In een snel evoluerende wereld anticipeert AXA op verandering door diensten en oplossingen aan te bieden op maat van de huidige en toekomstige behoeften van haar klanten.

Overzicht van de AXA Groep

Economische en financiële context

Impact op AXA Bank

	Context	Impact op AXA Bank
Financiële Omgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Lage interestvoeten • Overvloedige liquiditeit • Lage inflatie • Lichte versnelling van de economische groei 	<ul style="list-style-type: none"> • Sterke kredietproductie aan aantrekkelijke marges • Goede performantie van de kredieten met dalende wanbetalingen • Comfortabele liquiditeitsratio's • Voorafbetalingen en herfinanciering van hypothecaire leningen wegen op toekomstige rentabiliteit • Marktcondities maken het interessant voor klanten en banken om geleidelijk aan te verschuiven van spaarproducten op de balans naar buitenbalans investeringsproducten
Gedrag van de klant	<ul style="list-style-type: none"> • Veranderend gedrag en verwachtingen van de klant • Snelle evolutie van de betalingsindustrie & FinTech ontwikkelingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Toenemende focus op het ontwikkelen van digitale tools voor klanten vb. homebanking, smartphone toepassingen
Politieke Omgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Geopolitieke onzekerheid & instabiliteit 	<ul style="list-style-type: none"> • Geopolitieke omgeving leidt tot onzekerheid, toenemende spreads & marktvolatiliteit

Spaar- & investeringsproducten

De netto groei van spaar- & investeringsproducten bereikte +1,2 miljard euro in 2016, een zeer sterke stijging door toenemende volumes op spaar- & zichtrekeningen en de inkomende fondsen gerelateerd aan de terugkoop van Crest verzekeringsproducten. Een deel van deze fondsen gerelateerd aan Crest zijn omgezet naar buitenbalans investeringsproducten zoals AXA Fondsen. De netto groei van de buitenbalans investeringsproducten was zeer sterk met +416 miljoen euro.

In de context van de aanhoudende lage interestvoeten worden onze klanten geconfronteerd met een onaantrekkelijk investeringsklimaat. Dit resulteert in hoge inkomende fondsen op de zichtrekening +406 miljoen euro en spaarrekening +861 miljoen euro. Het hoge volume aan inkomende fondsen wordt tevens verklaard door de inkomende fondsen van de terugkoop van Crest verzekeringsproducten. De portefeuille van vastrentende producten bleef relatief stabiel met een matige stijging in lange termijndeposito's (+102 miljoen euro) en een lichte daling in onze portefeuille met certificaten (-47 miljoen euro).

De netto groei van de buitenbalans investeringsportefeuille bereikte 416 miljoen euro, of een stijging van 341 miljoen euro versus 2015. Deze sterke stijging is een bevestiging dat AXA Bank's strategie om onze klanten hun investeringsbehoefte beter tegemoet te komen door advies en een uitgebreid fondsenaanbod aan te bieden, succesvol wordt geïmplementeerd. Inderdaad, de grootste stijging was te merken binnen AXA Fondsen, welke meer dan verdubbeld zijn naar 433 miljoen euro versus 137 miljoen euro in 2015. Dit is inclusief de investeringen van klanten in het recurrent investeringsplan: een nieuw AXA Bank formule die gelanceerd werd in juni 2016. De netto inkomende fondsen van gestructureerde producten en fondsen van externe banken zijn negatief met respectievelijk -11 miljoen euro en -5 miljoen euro.

Daily Banking

Al onze indicatoren voor dagelijks bankieren verbeterden in 2016 in vergelijking met 2015: aantal rekeningen (+14k), aantal actieve rekeningen (+14k), aantal onlineklanten (+22k), aantal kredietkaarten (+15k), aantal klanten die AXA Bank als eerste bank gebruiken (*First Bank Clients*) (+57k).

Kredieten

Hypothecaire leningen - Na het recordjaar 2015 zijn onze volumes blijven groeien tot 2,9 miljard euro aan nieuwe productie van hypothecaire leningen. Dit productieniveau was vooral hoog in het 2de deel van het jaar gedurende welke het marktaandeel licht gestegen is. Over het volledig jaar 2016 hebben we ons marktaandeel van 8% behouden. De portefeuille uitstaande hypothecaire kredieten bereikte 15,8 miljard euro of een stijging van +7% tegenover 2015. De volumes voorafbetalingen en herfinancieringen zijn hoog gebleven in de eerste drie kwartalen van het jaar, om slechts af te nemen in het laatste kwartaal dankzij de stijging van de interestvoeten gedurende deze periode.

Verbruikskredieten - Verkoopvolumes zijn met 24 miljoen euro of 8% toegenomen in 2016 in vergelijking met 2015. Onze productie bleef geconcentreerd op autoleningen (180 miljoen euro) en immoleningen (87 miljoen euro).

Professionele leningen - Ten gevolge van onze strategie om te focussen op zelfstandigen en zeer kleine ondernemingen, dit onder strikte risicobeperkingen, is het productievolume aan professionele leningen gestegen tot 425 miljoen euro, of +19% tegenover 2015. Deze productie is voornamelijk geconcentreerd in volgende producten : Immo4Pro (196 miljoen euro), Equipement4Pro (78 miljoen euro) en Car4Pro (68 miljoen euro). Inderdaad, de verbeterde commerciële activiteiten focussen op dit segment en de vernieuwing van het aanbod professionele leningen, gestart in april 2015, heeft geresulteerd in een sterke stijging van de productie en groei van de uitstaande portefeuille, welke 1,4 miljard euro bereikte.

Asset & Liability Management

Het *Asset and Liability Management framework* (ALM) bij AXA Bank is een essentieel onderdeel van het beheer van de financiële balans. Het hoofddoel ervan is het beheren van de blootstelling van AXA Bank aan risico's op het vlak van rentevoet, liquiditeit en buitenlandse wisselkoersen. Deze risico's worden beheerd binnen het risico framework, dat opgezet werd door de Raad van Bestuur van ABE, en binnen de wettelijke beperkingen van de banksector.

ALM heeft de nieuwe netto rentepositie die voortvloeit uit de maandelijkse productie van retail activa en -passiva actief ingedekt, inclusief het *pipeline* risico. Het *cap* risico van stijgende intrestvoeten voor hypotheke (wat zich het meest waarschijnlijk zal materialiseren in een klimaat van stijgende interesten) met een variabele tarief werd eveneens ingedekt.

De investeringsportefeuille die onder strikte beperkingen beheerd wordt, bestaat uitsluitend uit hoge kwaliteit Europese overheidsschuld, supranationale blootstelling en gedekte obligaties, zonder enig wisselkoersrisico. Om de hefboomratio van AXA Bank te verbeteren en inefficiënties omtrent *hedge accounting* binnen de retail portefeuille (te wijten aan de hevige golf van terugbetalingen) deels te compenseren (via kapitaalwinsten), werd de omvang van de portefeuille in 2016 verder verkleind met 3,28 miljard euro en omvat deze eind 2016 3,95 miljard euro.

AXA Bank Europe heeft haar structurele lange termijn financiering verder gediversifieerd: ABE heeft voor 150 miljoen euro geparticipeerd in de TLTRO II financieringsopportuniteiten aangeboden door de ECB om voor 4 jaar fondsen aan een aantrekkelijk tarief vast te zetten. 500 miljoen euro vervallen gedekte obligatie werden hernieuwd door een uitgifte van 750 miljoen euro voor 7 jaar.

Thesaurie en Bemiddeling

De afdeling Thesaurie en Bemiddeling van AXA Bank Europe verschaft hoofdzakelijk fondsen, cashbeheer en derivaten, zowel voor de retail activiteiten van ABE als voor verschillende entiteiten van de AXA Groep.

Thesaurie heeft haar *repo business* met verzekeringsentiteiten van AXA Group met ongeveer 20% van het gemiddelde transactievolume van 2015 doen afnemen om de hefboom op de balans van ABE te doen dalen. De vermindering van dit *repo* volume heeft geen impact op de diversifiëring van de financieringsbronnen van AXA Bank. Geldmarkttransacties met kredietinstellingen en professionele klanten, *repo*'s, depositocertificaten, participatie in herfinancieringsoperaties van de ECB zijn onderdeel van het activiteitenbereik van de thesaurie. Het korte termijn financieringsbeleid en het *liquidity contingency plan* voorziet inderdaad nog steeds toegang tot een breed gamma aan instrumenten en ondersteunt op deze manier een conservatief beheer van het kassaldo, dat op zichzelf het resultaat is van de groei in kredieten en spaargelden.

De onmiddellijk beschikbare liquiditeitspositie van AXA Bank blijft comfortabele groter dan de wettelijk vereiste liquiditeitsbuffer binnen de liquiditeitsdekkingsvereiste (LCR). Naast de retail activiteiten omvatten de liquiditeitsbronnen van AXA Bank ook een *Notes issuance programme* en gedekte obligaties, uitgegeven door AXA Bank Europe SCF, die eind december 2016 respectievelijk op 1,35 miljard euro en 4,15 miljard euro stonden.

Thesaurie en Bemiddeling

De inkomsten van de uitgiftes van *Notes* worden binnen AXA Bank gestructureerd en op de markt ingedekt door de specialisten inzake derivaten van AXA Bank, die ook derivatentransacties en verwerkingsdiensten verschaffen, en dit exclusief voor entiteiten van de AXA Groep wereldwijd. De verschafte diensten omvatten uitvoering, overboeking, taxatie en verplichtingen inzake EMIR meldingen. Naast de analyses van de derivaatbeperkingen heeft AXA Bank haar operationeel risico verkleind via een compressie van 14,3 miljard euro aan rentederivaten. Hoewel het nieuwe volume aan derivaten in 2016 7,7 miljard euro bedraagt, zijn de derivaten in omloop van AXA Bank nauwelijks met meer dan 1,8 miljard euro gestegen in 2016 naar 93,6 miljard euro in 2016.

Het overdragen van derivaten naar een centraal platform zoals georganiseerd door EMIR en het actief beheer van de blootstelling aan het kredietrisico zorgde voor een afname van de globale blootstelling aan kredietrisico van de voornaamste tegenpartijen van AXA.

Commentaar op het geconsolideerd resultaat

Resultatenrekening

miljoen euro	2015	2016
Interestmarge	322	290
Netto bankproduct	381	356
Onderliggende inkomsten	90	74
Netto inkomen	32	98

Interestmarge — Retailactiva tonen een sterke productie bij veerkrachtige marges. De nieuwe hypotheekproductie bedraagt 2,9 miljard euro met marges van ongeveer 174Bp. Retailpassiva *Net New Money* van 1,2 miljard euro in 2016 werd gevoed door de terugkoop van Crest voor 1 miljard euro.

Netto Bankproduct — het Netto Bankproduct (NBP) van 356 miljoen euro was -24 miljoen euro lager dan in 2015. Dit komt door de lage interestvoeten welke zorgen voor hoge volumes aan voorafbetaling en herfinancieren van hypothecaire leningen en doet de ALM transformatie marge dalen (-17 miljoen euro). Daarenboven genereren de bemiddelingsactiviteiten lagere inkomsten (-28 miljoen euro). Deze negatieve impact op de opbrengsten is slechts deels gecompenseerd door groei in volumes in de kredietenverkoop aan solide marges (+13 miljoen euro) en de goede resultaten in de verkoop van investeringsfondsen, die zorgt voor fee inkomsten (+8 miljoen euro). De marges op passiva producten waren veerkrachtig dankzij de daling van de klantenrente op spaarrekeningen in 2016.

Onderliggende inkomsten — Onderliggende inkomsten staan op 74 miljoen euro of -16 miljoen euro lager dan 2015. Deze significante reductie in the resultaten is hoofdzakelijk te verklaren door de reductie in Netto Bankproduct (-24 miljoen euro), hogere distributie commissies (-5 miljoen euro) en hogere banktaksen (-4 miljoen euro), welke deels gecompenseerd worden door langere administratieve kosten (exclusief banktaksen) (+4 miljoen euro) en lagere kosten van risico (+13 miljoen euro).

Inderdaad, administratieve kosten exclusief banktaksen staan op 182 miljoen euro of 4 miljoen euro lager dan 2016 dankzij een reductie van 4% in loonkosten en 11% in de kosten van goederen en diensten, gerealiseerd door structurele kost reducerende maatregelen en strikte kostdiscipline. De kost van risico staat op 7 miljoen euro of 13 miljoen euro lager dan in 2015 als gevolg van de risico reducerende initiatieven van de laatste jaren, de aanpassing van het kredietrisicomodel en de verkoop van de afgeschreven leningen.

Netto-inkomen — Het netto inkomen op Belgisch grondgebied bedraagt 79 miljoen euro of 24 miljoen euro minder dan in 2015, wat hoofdzakelijk uitgelegd wordt door de Europese evolutie. De bijdrage van Hongarije aan het netto inkomen is zeer hoog, 19 miljoen euro. Dit is hoofdzakelijk te wijten aan (1) de opheffing van voorzieningen (gedeeltelijke terugname van provisies voor 2015) + 21 miljoen euro, (2) goede prestatie van resterende portefeuille met beter dan verwachte risicokosten +6 miljoen euro (3) nieuwe voorzieningen van 10 miljoen euro (of 8 miljoen na uitgestelde belastingvordering) om het risico van waarborgen en garanties gegeven op OTP te dekken. Bijgevolg bedraagt het geconsolideerd netto inkomen van ABE 98 miljoen euro (REV van 8%), mooi boven de resultaten van 2015.

Commentaar op het geconsolideerd resultaat

Balans en buitenbalans

Balans

Miljard euro	2015	2016		2015	2016
Commerciële activa	17,5	18,1	Commerciële passiva	18,8	19,1
Retail activa België	16,9	18,1	Retail passiva België	16,7	17,9
Retail activa Hongarije	0,6	0,0	Retail passiva Hongarije	0,4	0,0
			EMTN andere entiteiten van AXA	0,6	0,5
			rekeningen AXA Groep	1,1	0,6
Niet-commerciële activa	13,4	9,9	Niet-commerciële passiva	11,3	8,0
Investeringsportefeuille	7,4	4,0	Gedekte obligaties	3,4	3,5
Thesaurie activa	2,2	2,3	Thesaurie passiva	5,4	2,2
Fair Value op derivaten	2,2	2,2	Fair Value derivaten	1,6	1,6
Andere activa	1,6	1,4	Andere passiva	0,6	0,4
			Eigen vermogen	1,2	1,2
Totaal activa	30,9	28,0	Total Passiva	30,9	28,0

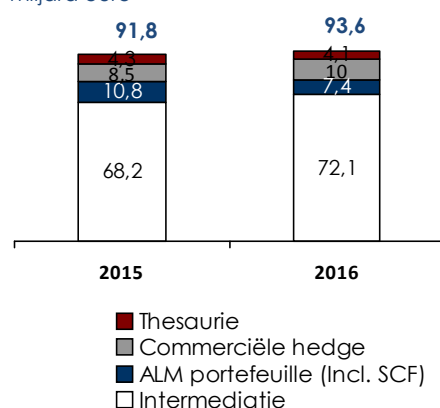
Activa - Totale activa zijn afgenomen met 2,9 miljard euro door (1) de verkoop van de investeringsportefeuille van ALM (-3,4 miljard euro) (2) Belgische retail kredietproductie (+0,7 miljard euro); hoewel dit deels gecompenseerd werd door de verkoop van de hypotheekportefeuille van Hongarije.

Passiva - Aanzienlijke stijging van de retail passiva, in 2016 veroorzaakt door de terugkoop van Crest. Dit werd deels gecompenseerd door de verkoop van de Hongaarse portefeuille en de verlaging van de volumes op de lopende rekeningen van andere AXA entiteiten. De afname van thesaurielasten is hoofdzakelijk door de afname van de repo volumes.

Eigen vermogen - eigen vermogen is stabiel: toename van ingehouden winst wordt gecompenseerd door wijzigingen in OCI.

Buitenbalans

miljard euro

- De uitstaande buitenbalans is toegenomen met 1,8 miljard euro tot 93,6 miljard euro (2016 versus 2015).
- De buitenbalans van de intermediaire activiteiten groeide met slechts 3,9 miljard euro, aangezien nieuwe klant volumes (7,7 miljard euro) en markttransacties deels gecompenseerd werden door compressies.
- De ALM portefeuille positie werd geïmpacteerd door (1) de activaswaps verkocht in de investeringsportefeuille en (2) de thesaurieportefeuille forex swaps, die stabiel is.

Wijziging in het consolidatiebereik

Op 31 december 2016 omvatte het consolidatiebereik van AXA Bank Europe de volgende ondernemingen: AXA Bank Europe SA, met inbegrip van de afdelingen in Hongarije, Royal Street SA, AXA Belgium Finance BV en AXA Bank Europe SCF. De activiteiten betreffende de Hongaarse afdeling werden stopgezet in 2016.

Opmerkingen betreffende de wettelijke jaarrekeningen en toewijzingen van inkomsten

De statutaire winst van het jaar 2016 bedraagt 69,4 miljoen euro. De geaccumuleerde verliezen bedroegen eind 2015 57,1 miljoen euro. Bijgevolg bedraagt de positieve cumulatieve impact op 31 december 2016 12,3 miljoen euro.

De Raad van Bestuur stelt voor het resultaat, na toewijzing aan de wettelijke reserve, over te dragen naar volgend boekjaar.

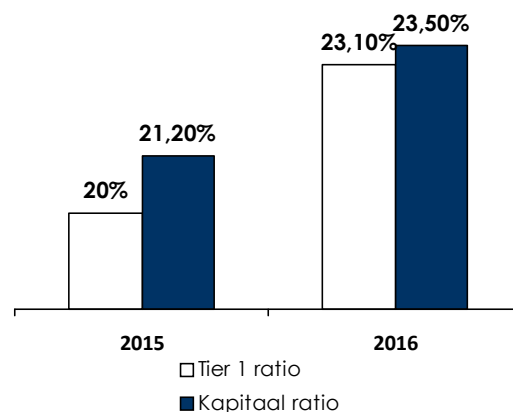
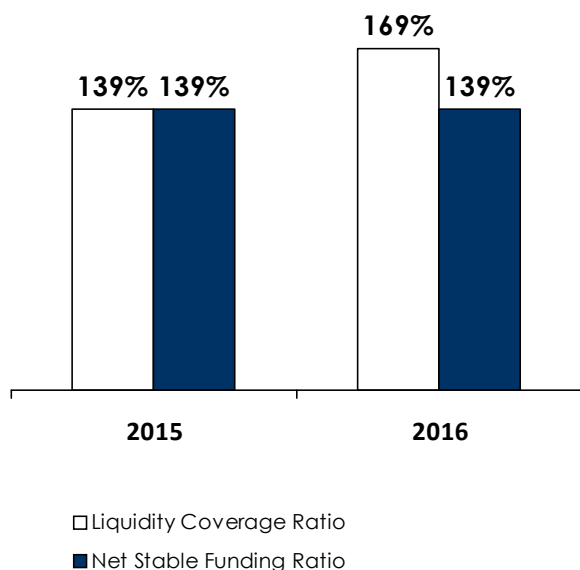
Belangrijke gebeurtenissen na 2016

Tot op heden, geen significante evenementen na 2016.

Liquiditeit & solvabiliteit

- Liquiditeit bleef het hele jaar 2015 op een comfortabel niveau voor AXA Bank. Op 31 December 2016, bedroeg de liquiditeitsdekkingsvereiste (LCR) 169% (139% in 2015) en de *Net Stable Funding Ratio (NSFR)* 139% (139% in 2015). Deze positie is gebaseerd op een combinatie van financieringsbronnen zoals waarborgsommen van retail klanten en gedekte obligaties voor de institutionele markt.
- AXA Bank heeft een hoge solvabiliteit, die versterkt wordt in 2016 dankzij de voortgezette voorzichtige investeringsstrategie en het conservatieve distributiebeleid. Alle solvabiliteitsratio's verbeterden in de loop van het jaar. Op 31 December 2016, stond AXA Bank Europe's Tier 1 ratio op 23,1% (20,0% in 2015) en de totale kapitaalratio op 23,5% (21,2% in 2015). Deze ratio's overschrijden de wettelijke vereisten ruimschoots. Dezelfde *fully loaded* ratio's, d.w.z berekend alsof Basel III reeds volledig van kracht zou zijn, bedroegen respectievelijk 23,7% en 23,9% (22,4% en 23,1% in 2015), wat aantoont dat de bank geanticipeerd heeft op de implementering van Basel III.

- Rekening houdende met de overwogen implementatie van een hefboomratio die niet op risico gebaseerd is, waardoor Tier 1 kapitaal eigenlijk vergeleken wordt met onaangepaste balanstotalen, heeft de bank haar financiële balans verder verlaagd, voornamelijk via een aanzienlijke beperking van onze obligatieportefeuille, waarbij ook gebruik gemaakt wordt van de lage interesttarieven in de loop van 2016. Bijgevolg is de hefboomratio van de bank gestrand op 4,1%. Gezien het lage risico van de activa van AXA Bank biedt dit niveau een comfortabele buffer. Onze activa omvatten hoofdzakelijk leningen met hypotheekgaranties, obligaties uitgegeven door regeringen en supranationale instellingen (Europese fondsen) en in mindere mate geheel gegarandeerd door cash of obligaties van hoge kwaliteit.

Risico's & onzekerheden

Door de aard van zijn activiteiten wordt AXA Bank blootgesteld aan bepaalde risico's. De belangrijkste risico's zijn het risico van de tegenpartij (risico van niet-betaling), het interestrisico, het marktrisico, het liquiditeitsrisico en het operationeel risico. Deze risico's worden beheerd binnen een framework dat elk jaar vastgelegd wordt door de Raad van Bestuur. Deze verschillende risico's worden meer in detail beschreven in Hoofdstuk 4 — Risicobeheer van onze jaarrekeningen.

In 2016 bleven de herfinancieringsactiviteiten van de Belgische markt voor hypothecaire kredieten toenemen omwille van de lage interesten. Hoewel dit druk legde op de marges en inkomsten, kon ABE de impact temperen dankzij de aanzienlijke productie van hypothecaire leningen met een sterke kredietkwaliteit.

AXA Bank Europe heeft haar kredietrisico verkleind door de verkoop van de Hongaarse afdeling te realiseren. In de loop van het vierde kwartaal van 2016 werd de volledige retail business in Hongarije overgedragen aan OTP bank en de officiële sluiting van de afdeling AXA Bank Hongarije is gepland voor volgend jaar.

De aanzienlijke vermindering van het risico werd weerspiegeld in het resultaat van AXA Bank Europe in de bankstress-test van de hele Europese Unie, die in 2016 gebruikt werd voor de *Supervisory Review and Evaluation Processes (SREP)* waarbij de Europese overheid beslist heeft over de geschikte kapitaalmiddelen waarover AXA Bank dient te beschikken.

Tot slot wijzigde de uitslag van het referendum van het Verenigd Koninkrijk, waarbij meer dan 50% stemde voor het vertrek uit de Europese Unie, het internationale economische landschap. Op korte termijn heeft AXA Bank nauwelijks iets ondervonden van de reactie van de financiële markten op de 'Brexit'.

Een aantal recente (VS) en komende (Frankrijk, Duitsland) politieke verkiezingen kunnen voor instabiliteit of onvoorziene wijzigingen zorgen in de economische of marktomgeving .

Raad van Bestuur	Directiecomité	Auditcomité	Risicocomité	Benoemingscomité en Bezoldigingscomité
Peter Devlies (sinds 02/03/2017)	Voorzitter (sinds 02/03/2017)			
Jef Van In, Voorzitter (sinds 28/03/2017)	Voorzitter (tot 27/07/2016)			Voorzitter (sinds 28/03/2017)
Sabine de Rycker	✓			
Françoise Gilles	✓			
Jeroen Ghysel	✓			
Marie-Cécile Plessix				
Frank Goossens (sinds 22/11/2016)	✓			
Patrick Lemoine		✓	✓	
Emmanuel Vercoustre	Voorzitter (van 27/07/2016 tot 02/03/2017)			
Marc Bellis onafhankelijk bestuurder				✓
Patrick Keusters onafhankelijk bestuurder		Voorzitter (sinds 04/02/2016)	✓	
Philippe Rucheton onafhankelijk bestuurder		✓	Voorzitter	
Jacques de Vaucleroy, Voorzitter (tot 30/06/2016)				Voorzitter (tot 30/06/2016)
Frank Koster (tot 13/07/2016)				✓
Céline Dupont (tot 13/07/2016)	✓			

Commissarissen: PwC Bedrijfsrevisoren bcvba / PwC Réviseurs d'Entreprises scrl vertegenwoordigd door Tom Meuleman (erkend revisor)

AXA heeft de ambitie om wereldwijd de meest diverse onderneming binnen de financiële sector te worden. Ons doel is om zo divers & inclusief mogelijk te zijn. Daarom zijn we tegen iedere vorm van discriminatie.

Corporate Governance

Wijzigingen die zich voordeden in 2016 en sinds 1 januari 2017

Raad van Bestuur:

- benoeming van Peter Devlies effectief op 2 maart 2017
- benoeming van Frank Goossens effectief op 22 november 2016
- benoeming van Jef Van In als Voorzitter van de Raad van Bestuur effectief op 28 maart 2017
- ontslag van Jacques de Vaucleroy effectief op 30 juni 2016
- ontslag van Frank Koster effectief op 13 juli 2016
- ontslag van Céline Dupont effectief op 13 juli 2016

Uitvoerend comité:

- benoeming van Peter Devlies als voorzitter, effectief op 02 maart 2017
- benoeming van Frank Goossens, effectief op 22 november 2016
- ontslag van Céline Dupont, effectief op 13 juli 2016
- ontslag van Jef Van In effectief op 27 juli 2016

Auditcomité:

- benoeming van Patrick Keusters als voorzitter, effectief op 4 februari 2016

Risicocomité:

- benoeming van Patrick Keusters, effectief op 1 januari 2016

Benoemingscomité:

- benoeming van Jef Van In effectief op 28 maart 2017 als voorzitter van het comité
- ontslag van Jacques de Vaucleroy, effectief op 30 juni 2017
- ontslag van Frank Koster effectief op 13 juli 2016

Verloningscomité

- benoeming van Jef Van In effectief op 28 maart 2017 als voorzitter van het comité
- ontslag van Jacques de Vaucleroy, effectief op 30 juni 2017
- ontslag van Frank Koster effectief op 13 juli 2016

Het Auditcomité en het Risicocomité van AXA Bank Europe bestaan uit Philippe Rucheton, Patrick Keusters en Patrick Lemoine, waarvan de eerste twee onafhankelijke bestuurders zijn.

Het Risicocomité werd opgericht binnen de Raad van Bestuur bij besluit van de Raad van 5 december 2014, op grond van artikel 27, 2°, van de wet van 25 april 2014 met betrekking tot het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen. 5 meetings per jaar zijn gepland en ad hoc meetings worden georganiseerd in functie van de behoefte. Beiden comités hebben dezelfde leden, maar een verschillende voorzitter.

De leden hebben de hoedanigheid van niet-uitvoerende bestuurders. Minstens een van hen moet onafhankelijk zijn in de zin van artikel 526 ter van het wetboek van vennootschappen. Het comité is operationeel sinds 1 januari 2015.

Elk lid beschikt over de nodige kennis, competenties en ervaring om de strategie en het tolerantieniveau ten opzichte van het risico van de bank te begrijpen en zich eigen te maken. Zij worden opgeroepen om over deze onderwerpen advies te geven aan de leden van de Raad van Bestuur en om hen bij te staan in hun superviserol bij het uitvoeren van de strategie door het directiecomité.

Naar aanleiding van een aanbeveling van de Europese Centrale Bank – namelijk om het voorzitterschap van het Risicocomité en het Auditcomité aan twee verschillende personen toe te vertrouwen, heeft de Raad van Bestuur Patrick Keusters aangesteld als voorzitter van het Auditcomité en Philippe Rucheton als voorzitter van het Risicocomité.

Philippe Rucheton is benoemd tot onafhankelijk bestuurder van AXA Bank Europe sinds 24 april 2014. Hij heeft een diploma behaald aan de Ecole Polytechnique, aan het Institut Supérieur des Affaires en aan de Sorbonne. Hij was bestuurder en financieel directeur van Dexia van december 2008 tot maart 2014. Daarvoor was hij werkzaam voor de Société Générale als CFO van Newedge Group, een makelaarsbedrijf; als vicevoorzitter van haar Tsjechische bankdochteronderneming en van 1995 tot 2002, als directeur ALM. Hij is zijn loopbaan begonnen bij de Louis-Dreyfus Bank en bij de BRED en hij was gedurende 20 jaar bestuurder van Bernard Controls, een industriële onderneming. Met zijn 68 jaar heeft Philippe Rucheton dus een ruime ervaring in de bank- en beleggingsactiviteiten en in algemeen beheer zoals in financieel en controlebeheer.

Patrick Keusters is benoemd tot onafhankelijk bestuurder van AXA Bank Europe sinds 1 januari 2016. Hij is licentiaat in de rechten en heeft een master in management van de Vlerick Business School. Hij begon zijn loopbaan in 1985 bij Citibank en hij specialiseerde zich daar in Corporate banking. In 1992 deed hij zijn intrede in de Bank Degroef en werd daar, in 2000, bestuurder en lid van het directiecomité. In 2002 nam hij de taken op van gedelegeerd bestuurder, eerst bij de Banque Degroef Luxembourg, vervolgens, van 2004 tot 2015, van de Bank Degroef Belgium. Hij was daar verantwoordelijk voor Operations, Boekhouding, Compliance, Kredieten, Juridische en Fiscale zaken en Faciliteiten. Hij was ook voorzitter van de sectie 'nichebanken' van Febelfin.

Philippe Rucheton en Patrick Keusters voldoen beiden aan alle onafhankelijkheidscriteria van artikel 526 ter van het wetboek van vennootschappen.

Patrick Lemoine is benoemd tot bestuurder van AXA Bank Europe sinds 1 januari 2010. Hij is mijnningenieur (EMSE), heeft het diploma van Etudes Comptables Supérieures, een MBA van INSEAD en hij is actuaaris. Hij is zijn loopbaan begonnen in 1981 bij het Crédit Lyonnais en heeft sindsdien een ruime ervaring verworven als technisch directeur in schadeverzekeringen en als financieel directeur in de verzekeringssector in Frankrijk en in Canada.

Op grond van bovenvermelde feiten kan de Raad van Bestuur de individuele en collectieve competentie van de leden van het Auditcomité en van het Risicocomité aantonen.

De Benoemings- en Bezoldigingscomités van AXA Bank Europe bestaan uit Jacques de Vaucleroy (tot 30 juni 2016), Frank Koster (tot 13 juli 2016) en Marc Bellis, alle drie niet-uitvoerende bestuurders.

Jacques de Vaucleroy is jurist, met een diploma van de *Université catholique de Louvain* (UCL) en hij heeft een master in vennootschapsrecht van de Vrije Universiteit Brussel (VUB). Het grootste deel van zijn loopbaan heeft hij doorgebracht binnen de ING Groep, waar hij lid was van het uitvoerend comité. Hij heeft 23 jaar ervaring met verzekeringen, beheer van activa en het bankwezen, in Europa en in de Verenigde Staten, en in 2010 werd hij benoemd tot algemeen directeur van de regio Noord-, Centraal en Oost-Europa (NORCEE) van AXA. Hij is lid van het directiecomité en van het uitvoerend comité van AXA (FR).

Frank Koster is benoemd tot niet-uitvoerend bestuurder van AXA Bank Europe in november 2014. Sinds september 2014 is hij bestuurder en voorzitter van het directiecomité (CEO) van AXA Belgium. Daarvoor was hij CEO van ING Insurance Azië-Pacific vanaf 2009. Hij is zijn loopbaan begonnen binnen de ING Groep in 1996 en hij heeft daar verschillende functies uitgeoefend in Nederland en Azië, waaronder Chief Marketing Officer van ING Insurance Korea van 2001 tot 2003, CEO van ING Vysvya Life Insurance van 2004 tot 2006 en Verantwoordelijke Communicatie en Corporate Affairs van de Groep in Nederland van 2006 tot 2009.

Marc-Antoine Bellis is benoemd tot onafhankelijk bestuurder van AXA Bank Europe vanaf 23 augustus 2011. Hij is doctor in de rechten en licentiaat in economisch recht aan de ULB en gedurende 8 jaar was hij assistent in fiscaal recht. Hij was advocaat aan de Balie van Brussel. Sindsdien heeft hij een zeer ruime ervaring opgedaan in kredieten, ALM en risico- en bankbeheer, ook op internationaal niveau. Tussen 1994 en 2002 was hij CEO van Fortis UK en tot in 2007 CEO Corporate, Institutional & Public Banking voor de Fortis Groep. Hij was Chairman van de Belgian Luxembourg Chamber of Commerce in Groot-Brittannië en bestuurder van de Foreign Banks and Securities Houses Association.

Sinds 27 juli 2016, het moment dat Jef Van In ontslag nam als Voorzitter van de Raad van Bestuur van AXA Bank Europe, maar actief bleef als niet-uitvoerend directeur met de functie van Vicevoorzitter, werd hij genomineerd als lid van het Benoemingscomité en Verloningscomité.

Jef Van In is een Commercieel Ingenieur (K.U.L.) en heeft een Executive MBA van Flanders Business School. Na een nationale en internationale carrière bij ING Bank, werd hij CEO van AXA Bank Europe in 2011. Daarnaast werd hij in 2012 verantwoordelijk voor de tak levensverzekeringen van AXA in Centraal- en Oost-Europa. In juli 2016 werd Jef Van In CEO van AXA België en begin 2017 werd hij voorzitter van de Raad van Bestuur van AXA Bank Europe.

Jef Van In werd bekrachtigd als lid en voorzitter van beide Comités.

Bijgevolg kan de Raad van Bestuur de individuele en collectieve competentie van de leden van het Benoemingscomité en van het Bezoldigingscomité aantonen.

Remuneratie Politiek

Verloning van de leden van de Raad van Bestuur

Alle leden van de Raad van Bestuur worden beschouwd als 'Identified Staff' (Categorie 1). Bijgevolg zijn de principes die hieronder in punt 2 uiteengezet worden volledig van toepassing op hen.

Niet-uitvoerende bestuurders

Bij de bezoldiging van de onafhankelijke niet-uitvoerende bestuurders van AXA Bank Europe wordt rekening gehouden met hun bijdrage tot de werkzaamheden van de Raad van Bestuur. Ze is conform de marktnormen.

Ze worden vergoed in de vorm van tantièmes die vastgelegd worden door de Algemene Vergadering.

Bovendien ontvangen de leden van de comités opgericht binnen de Raad van Bestuur, voor deze specifieke functies, een vaste jaarlijkse vergoeding bij besluit van de Raad van Bestuur, in overeenstemming met de statuten.

Voor de niet-onafhankelijke niet-uitvoerende bestuurders die deel uitmaken van een entiteit van de AXA Groep geeft hun mandaat binnen de Raad van Bestuur van AXA Bank Europe geen recht op een extra vergoeding.

Over het algemeen ontvangen de niet-uitvoerende bestuurders geen variabele vergoeding.

Uitvoerende bestuurders

Het bezoldigingsbeleid dat door AXA Bank Europe toegepast wordt is gebaseerd op het bezoldigingsbeleid van de AXA Groep en is in overeenstemming met de wet met betrekking tot het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen van 25 april 2014, de zogenaamde bankwet. Het hoofddoel bestaat erin de principes en de structuur van de bezoldigingen van AXA Bank Europe in overeenstemming te brengen met een gezond en efficiënt beheer van het bedrijf (en dus ook een risicobeheersing).

Om de conformiteit van het bezoldigingsbeleid te garanderen wordt het beleid regelmatig geëvalueerd door het Bezoldigings- en Corporate Governance Comité van de Groep en door het bezoldigingscomité van de betrokken Raad van Bestuur.

Met het bezoldigingsbeleid van de managementteams moet het mogelijk zijn:

- Talent aan te trekken, te ontwikkelen, te houden en te motiveren,
- De beste prestaties aan te moedigen en te belonen, en dit,
 - ◊ Zowel op individueel als collectief niveau en
 - ◊ Op korte, middellange en lange termijn
- Het bezoldigingsniveau in overeenstemming te brengen met de resultaten van het bedrijf,
- Een gepast en efficiënt risicobeheer te garanderen.

Het beleid steunt op drie grondbeginselen:

- De competitiviteit en marktconsistentie van de bezoldigingen,
- De coherentie en de interne billijkheid, gebaseerd op de individuele en collectieve prestaties, zodat de eerlijke en evenwichtige bezoldiging de individuele kwantitatieve en kwalitatieve verwezenlijkingen en impact van de werknemer weerspiegelt, en
- De resultaten en de financiële capaciteit van het Bedrijf.

Remuneratie Politiek

Vergoeding van de "Identified Staff"

"Identified Staff"

Rekening houdend met Artikel 67 van de wet van 25 april 2014 over de status en het toezicht op kredietinstellingen en de geïmplementeerde decreten en de Gedelegeerde Verordening, en aan de hand van vijf bijkomende criteria, heeft de Raad van Bestuur van AXA Bank Europe de perimeter van de 'Identified Staff' als volgt vastgelegd:

- **Categorie 1:** De leden van de Raad van Bestuur;
- **Categorie 2:** De leden van het Managementcomité en andere Comités en hun directe verslagen;
- **Categorie 3:** De personen die risico's nemen bepaald in overeenstemming met de Gedelegeerde Verordening en andere verordeningen;
- **Categorie 4:** De personen die onafhankelijke controlefuncties bekleden;
- **Categorie 5:** De personeelsleden die bepaald worden in overeenstemming met de Gedelegeerde Verordening waarvan de volledige bezoldiging hen op hetzelfde bezoldigingsniveau plaatst als de directie of personen die een functie bekleden waarbij ze risico's moeten nemen.

Structuur van de bezoldiging van de Identified Staff

Het bezoldigingsbeleid wordt zodanig georganiseerd dat het volledige verloningspakket evenwichtig verdeeld wordt tussen de vaste component en de variabele component.

Het volledige verloningspakket is dusdanig samengesteld om het nemen van risico's te ontraden. De vaste component van het volledige verloningspakket is groot genoeg om personeelsleden te belonen voor hun werk, anciënniteit, expertise en professionele ervaring en om een volledig soepel bezoldigingsbeleid te garanderen en met name de mogelijkheid om geen variabele vergoeding te betalen.

Vaste vergoeding

Bepaling van de vaste vergoeding

De basisvergoeding van de "Identified Staff" wordt bepaald in functie van de organisatorische verantwoordelijkheden zoals die gedefinieerd staan in de functiebeschrijving en de positionering ten opzichte van de externe benchmark.

Bepaalde categorieën van de "Identified Staff" krijgen een wederkerende functiepremie. Deze wordt op transparante, niet-discriminerende wijze toegekend, op basis van objectieve parameters en niet geassocieerd met of onderworpen aan prestatiecriteria. Bij een verandering van functie naar een functie die niet beschouwd wordt als "Identified Staff", heeft de persoon misschien niet langer recht op de functiepremie.

De vaste vergoeding kan ook voordelen in natura bevatten.

Remuneratie Politiek

Evolutie van de vaste vergoeding

Beslissingen betreffende de verandering van de vaste vergoeding van de "Identified Staff" zijn gebaseerd op de prestatie (duurzame uitvoering van de functie) en de positionering ten opzichte van de externe benchmark. Individuele toeslagen zijn toegestaan op basis van volgende principes:

- gelijke behandeling;
- strikte regels op het vlak van delegeren; en,
- een systematisch dubbele controle bij het lijnmanagement en de personeelsafdeling.

Elk prestatiejaar legt AXA Bank Europe het budget dat beschikbaar is voor de evolutie van de vaste vergoeding van de "Identified Staff".

De resultaten van het voorbije prestatiejaar van AXA Bank Europe (in vergelijking met de bepaalde doelstellingen) zijn een beslissende factor in het bepalen van het budget voor de evolutie van de vaste vergoeding.

Indien de resultaten van AXA Bank Europe van het voorbije prestatiejaar negatief of beduidend lager zijn dan de vastgelegde doelstellingen of omwille van wettelijke beperkingen, kan AXA Bank Europe beslissen het budget te beperken tot het toekennen van de stijgingen die verschuldigd zijn op basis van wettelijke en/of contractuele bepalingen.

Variabele vergoeding

Bepalen van de variabele vergoeding

De variabele vergoeding wordt bepaald binnen de grenzen van het beschikbare budget en in functie van de plaatselijk en/of professionele beroepspraktijken, de winsten die gerealiseerd werden door de activiteit en het realiseren van de kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen op individueel niveau en op het niveau van de bank en het bedrijfsonderdeel en de bijdrage bij het risicobeheer en het naleven van de regels.

◇ **Bepalen van het bonus budget**

AXA Bank Europe bepaalt elk jaar het totale beschikbare budget voor elke Afdeling.

De bonuspool wordt bepaald op basis van een beslissingsproces dat gebaseerd is op de bedrijfsresultaten en op de risicoresultaten. Controles en balansen zijn cruciaal in dit opzicht.

De enveloppes voor de variabele vergoeding worden bepaald op basis van:

- de resultaten die gerealiseerd worden door de activiteit (jaarlijkse bonuspool);
- de markt en verwezenlijkingen, onder andere met betrekking tot het risico;
- de financiële situatie van AXA Bank Europe, inclusief de kapitaalsbasis en de vereisten van de liquiditeit;
- de gerealiseerde winsten; en
- de winstverwachting en de verwachting op lange termijn.

Remuneratie Politiek

Elk jaar worden de bonuspools bepaald in de loop van het budgetproces van AXA Bank Europe in overleg met de Financiële en Algemene Managementafdeling onder controle van en met de toestemming van de Raad van Bestuur op advies van het Bezoldigingscomité. Hierbij zal rekening gehouden worden met de directe input van het Risicobeheer van het 'kostenrisico' (prestatie aangepast aan het risico) of evenwaardige maatregelen, afhankelijk van het doel van het budget.

Enkel de resultaten die binnen de AXA Groep waarop de CRD IV en de Bankwet van toepassing zijn, worden in overweging genomen.

In de context van een ex ante risicobeheer zal er een risicoanalyse uitgevoerd worden op bedrijfsniveau en de bedrijfsonderdelen of een bijzonder onderdeel hiervan, zonder afbreuk te doen aan de evaluatie op individueel niveau.

Variabele bonuspools voor ondersteunende functies en geïntegreerde controlefuncties worden – bij wijze van afwijking van het bovenstaande - bepaald los van de prestaties van de afdeling waarvan zij de transacties controleren of valideren.

Indien de entiteit zwak presteert zullen de variabele vergoedingen die bepaald worden binnen het bereik van de beschikbare fondsen automatisch proportioneel verminderd worden.

◇ (Individuele) prestatie

De **prestatie van AXA Bank Europe** wordt in kaart gebracht aan de hand van het resultaat van de STIC (Short Term Incentive Compensation) Grid. Deze "STIC Grid" bevat kernindicatoren van activiteiten en resultaten die elk een bepaald gewicht krijgen, waarbij rekening gehouden wordt met risicocriteria.

De **(individuele) prestatie** wordt gemeten aan de hand van het realiseren van (individuele) financiële en niet-financiële prestatiecriteria, bepaald als:

- kwantitatieve doelstellingen (die voor minstens 25% van de variabele vergoeding meetellen); en,
- kwalitatieve doelstellingen (algemene houding, risicobewustzijn, inspelen op de belangen van de klanten, de werknemer en de aandeelhouder),

Deze worden gemeten over verschillende perioden (verwezenlijkingen op jaarbasis, maar ook op basis van verschillende jaren) voor de volgende jaren bij wijze van vastgestelde prestaties en individuele beoordelingen met betrekking tot de vastgelegde doelstellingen.

Deze doelstellingen worden vastgelegd volgens een vast systeem, waarbij de doelstellingen:

- bepaald worden volgens het 'SMART' principe: *Specific, Measurable, Assignable, Realistic, Time-related*;
- bepaald worden via 'succes-criteria';
- evenwichtig zijn;
- goedgekeurd worden door beide partijen,
- weergegeven worden in het prestatiedocument 'People In' binnen de deadline van AXA Bank Europe.

Het Individuele Prestatieplan is van toepassing op de "Identified Staff" in alle bedrijfsafdelingen van de bank en bestaat uit een individueel deel dat verbonden is met de prestatiescore, die rekening houdt met de resultaten en de doelstellingen van het risico/risicobeheer.

◇ Ratio vaste vergoeding – variabele vergoeding

De variabele vergoeding van elke van de "Identified Staff" is beperkt tot het hoogste van de twee volgende bedragen:

- € 50,000; zonder dat dit bedrag het bedrag van de vaste vergoeding overschrijdt
- 50% van de vaste vergoeding

Deze beperking van het verschil tussen de vaste vergoeding en de variabele vergoeding is ook van toepassing op het toekennen van variabele vergoedingen wanneer de doelstellingen overschreden worden ('hoger dan het doel') of bij

Remuneratie Politiek

uitzonderlijke prestaties.

Proces van toekenning en persoonlijke afstemmingen – individuele beoordeling

Binnen AXA Bank Europe wordt de prestatie van het team waarvan de “*Identified Staff*” deel uitmaken en zijn/haar individuele prestatie (prestatie wordt gemeten op basis van het winst- en risiconiveau inzake die winst) beoordeeld (een verplichte **jaarlijkse individuele beoordeling** die uitgevoerd wordt door de afdelingsmanager) op basis van minstens volgende elementen:

- Kwalitatieve verwezenlijkingen in vergelijking met de vastgelegde doelstellingen;
- professioneel gedrag in vergelijking met de waarden, nalevingsvereisten en procedures die van toepassing zijn bij AXA Bank Europe, en in lijn met de waarden en het leiderschap van de Groep (*‘AXA Leadership Framework’*);
- bijdragen tot het risicobeheer, inclusief het operationele risico;
- het gedrag van de persoon als manager indien van toepassing.

De Raad van Bestuur, zal na advies van het Bezoldigingscomité een bijkomende beoordeling uitvoeren voor alle leden van de “*Identified Staff*” en hierbij rekening houden met:

- de bijdrage aan het permanente controle framework van de Bank;
- de betrokkenheid bij materiële risico's en latere beslissingen;
- incidenten die zich voorgedaan hebben in de loop van het jaar en de correctieve acties die door het individu of de managers ondernomen dienen te worden.

Deze beoordeling kan een invloed hebben op de variabele vergoeding.

De beoordeling zal zoveel mogelijk uitgevoerd worden met vooraf bepaalde en toepasselijke formules en regels voor de beoordeling. Hiervoor zullen evaluatiescorekaarten of andere gelijkaardige methoden gebruikt waarbij vanaf 2017 er een formele evaluatie zal gebeuren van:

- nalevingscriteria;
- een degelijk risicomanagement.

De mate waarin elke doelstelling bereikt werd en onder andere de relevante leiderschapsmethoden zullen op de scorekaart aangeduid worden met een score en concrete opmerkingen. Bovendien zal er een algemene score gegeven worden (over WAT en HOE) en zal er een totale prestatiescore gegeven worden met een kwalitatieve motivatie voor de van toepassing zijnde commentaren.

In functie van de gerealiseerde kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen, zullen voorstellen voor beslissingen gedaan worden.

Betaling van de variabele vergoeding

In overeenstemming met de Bankwet wordt minstens 40% van de variabele vergoeding (tot 60% voor de hoogste vergoeding) toegestaan onder de vorm van **uitgestelde variabele vergoeding** en minstens 50% van de variabele vergoeding dient uitbetaald te worden in **‘financiële instrumenten’**.

Deze manier van vergoeden, gesteund door de lange termijn winstdeelname van de werknemer, maakt het mogelijk een aanzienlijk deel van de variabele vergoeding uit te stellen, in overeenstemming met de vereisten van de wetten en nationale en internationale bepalingen en de vereisten van nationale en internationale regulatiemechanismen.

Remuneratie Politiek

◇ Voorwaardelijke cashbetaling

De 50% in 'financiële instrumenten' zullen betaald worden als 'voorwaardelijke cashbetaling'.

Om het onderscheid met de variabele cashbetaling te maken, is de voorwaardelijke cashbetaling onderworpen aan een inhoudingsperiode en doelstellingen na de retentieperiode m.b.t.

- De solvabiliteit (floor 2017: 9,25%), liquiditeit (floor 2017:100%) & hefboom (floor 2017:3%)
- Een retentieperiode van 1 jaar (van toelage/volledige loopbaan) vooraleer de voorwaardelijke cashbetaling uitgevoerd zal worden.

Dit leidt tot het volgende schema:

Veronderstellingen

Prestatiejaar	2016
Vooraf	60%
Uitgesteld	40%
Gespreid over	5 jaar
Cash	50%
Voorwaardelijke cash	50%

	Betalingsdatum*	01/04/2017	01/04/2018	01/04/2019	01/04/2020	01/04/2021	01/04/2022	01/04/2023
Van tevoren	Cash	30%						
	Voorwaardelijke		30%					
Uitgesteld	<i>Totaal toegekend met uitstel</i>		8%	8%	8%	8%	8%	
	Cash		4%	4%	4%	4%	4%	
	Voorwaardelijke			4%	4%	4%	4%	4%
Totaal kasstroomprofiel		30%	34%	8%	8%	8%	8%	4%

* Voorwaardelijke cashbetaling gebeurt op de betalingsdatum, indien de voorwaarde in het jaar dat de betaaldatum voorafgaat gehaald werd

◇ Uitzondering voor variabele vergoeding onder € 75,000

De huidige administratieve rondzendbrief van NBB geeft de toestemming voor een uitzondering op deze regel voor leden van de "Identified Staff" wiens variabele vergoeding niet hoger ligt dan € 75,000.

Malus- en terugvorderingsframework

De malus- en terugvorderingsbepalingen van de Bank stellen de Raad van Bestuur in staat te bepalen dat, indien van toepassing de ongevestigde elementen onder het uitgestelde bonusplan kunnen verbeurd/aangepast worden of de reeds betaalde/gevestigde variabele vergoedingen in bepaalde situaties gerecupereerd kunnen worden.

AXA Bank Europe zal de delen van de variabele vergoeding die nog niet betaald of verworven werden van alle (mogelijk voormalige) "Identified Staff" (malus) verkleinen, wanneer AXA Bank Europe een kleiner of negatief rendement op het geïnvesteerde vermogen heeft of wanneer één van de volgende situaties ontdekt wordt:

Remuneratie Politiek

- de “*Identified Staff*” is niet in overeenstemming met de van toepassing zijnde normen of expertise en professionele integriteit;
- de “*Identified Staff*” is betrokken bij praktijken die geleid hebben tot aanzienlijker verliezen voor AXA Bank Europe of is verantwoordelijk voor degelijke praktijken;
- de “*Identified Staff*” is betrokken bij een speciaal mechanisme met als doel of effect de bevordering van fiscale fraude door derden;
- elke omstandigheid die impliceert dat de betaling van de variabele verloning een schending van het goede bezoldigingsbeleid van AXA Bank Europe of de risicobeoordelingsstrategie of het beperkte gemiddeld risicoprofiel vormt.

AXA Bank Europe zal de variabele vergoeding die reeds betaald is of verworven werd door alle (mogelijk voormalige) “*Identified Staff*” terug claimen (terugvorderen) wanneer AXA Bank Europe een kleiner of negatief rendement op het geïnvesteerde vermogen kent of in één van onderstaande situaties, en dit binnen de 3 jaar volgende op de betaling of, indien van toepassing, het verwerven van de variabele vergoeding:

- de “*Identified Staff*” is niet in overeenstemming met de van toepassing zijnde normen of expertise en professionele integriteit;
- de “*Identified Staff*” is betrokken bij praktijken die geleid hebben tot aanzienlijker verliezen voor AXA Bank Europe of is verantwoordelijk voor degelijke praktijken;
- de “*Identified Staff*” is betrokken bij een speciaal mechanisme met als doel of effect de bevordering van fiscale fraude door derden;

Terugvordering kan gebruikt worden indien de malusregeling op het niet toegekende deel onvoldoende is gezien de aard en grootte van de kwestie.

In het geval van ontslag wegens ambtsmisdrijf (voor werknemers die AXA Bank Europe of dochterondernemingen reeds verlaten hebben – het gedrag tot een ontslag zou geleid hebben indien het ontdekt zou worden wanneer het personeelslid nog in dienst was) en in het bijzonder wanneer er een schending is van de risicobeheerprocedures of een inbreuk op de naleving of gedragsregels of dissimulatie of een actie die resulteerde in een vervorming van de omstandigheden waaronder de variabele vergoeding die initieel werd toegekend werd bepaald, zullen alle of een deel van de rechten op de uitgestelde delen van de initieel toegekende variabele vergoeding onmiddellijk verloren gaan ('malus') en kunnen alle elementen van de reeds betaalde variabele vergoeding mogelijk terug geclaimd worden ('terugvordering'). Dit principe zal ingevoerd worden in elk plan dat ter goedkeuring voorgelegd zal worden aan de “*Identified Staff*”.

Remuneratie Politiek

Specifieke regels met betrekking tot de variabele verloning van de "Identified Staff" die werkzaam zijn op de trading floor

De enveloppe van de variabele verloning wordt elke jaar bepaald. Hij wordt elk jaar berekend in functie van het operationele resultaat van de activiteiten van de *trading room* en de resultaten van AXA Bank Europe. De verdeling van de enveloppe onder alle medewerkers gebeurt naargelang van het goedgevoelen van het management en is gebaseerd op het behalen van de kwantitatieve en kwalitatieve individuele doelstellingen die vastgelegd worden in het begin van het jaar en dit met strikte inachtneming van de risicobeheersing.

Specifieke regels met betrekking tot de variabele verloning van de onafhankelijke controlefuncties

Voor categorie 4 van de "Identified Staff", namelijk de personen die onafhankelijke controlefuncties bekleden (ook de Chief Risk Officer), zijn de bovenvermelde verloningsprincipes vergelijkbaar; met de volgende uitzonderingen:

- De prestatie van AXA Bank Europe wordt niet in rekening gebracht voor het bepalen van de effectief uitbetaalde variabele verloning.
- De niet-uitgestelde variabele verloning wordt volledig en uitsluitend bepaald op basis van de specifieke individuele criteria gekoppeld aan de functie (individuele prestatie).

Vergoeding bij opzegging van het contract

Onverminderd de toepassing van de wettelijke en reglementaire bepalingen en de overeenkomsten van het bedrijf, worden de vertrekvergoedingen, die zouden overeengekomen kunnen worden met een lid van de "Identified Staff", zodanig bepaald dat ze niet dienen om falen of onregelmatig gedrag te belonen.

Voor de loontrekkende personeelsleden zorgt AXA Bank Europe ervoor dat de wettelijke bepalingen nageleefd worden.

Als er een overeenkomst over het uitkeren van een vertrekvergoeding wordt gesloten met een niet-loontrekkende manager, mag het totaal van de uitgekeerde vergoedingen niet meer dan 12 maand van de vaste en variabele vergoeding bedragen. Een ontsnappingsclausule is enkel mogelijk op voorwaarde van een met redenen omkleed advies van het Bezoldigingscomité en mits voorafgaande goedkeuring van de algemene vergadering.

Governance van het bezoldigingsbeleid

AXA Bank Europe heeft een bezoldigingsplan voor de lange termijn, waarvan de regels bepaald worden door het bezoldigingsbeleid. Deze regels moeten regelmatig aangepast worden, in het bijzonder afhankelijk van de beslissingen die genomen worden op het niveau van de Raad van Bestuur van AXA Bank en de evolutie van het (inter)nationale wettelijke framework.

De Raad van Bestuur heeft de beslissingsbevoegdheid inzake het opstellen van het bezoldigingsbeleid en het nemen van beslissingen met betrekking tot de individuele verloning van de "Identified Staff". Op dat vlak wordt hij bijgestaan door 2 comités: het Bezoldigingscomité en het Risicocomité.

Het Bezoldigingscomité draagt actief bij tot het invoeren van het bezoldigingsbeleid. Het bestaat uit niet-uitvoerende bestuurders, waarvan minstens één onafhankelijk is in de zin van het wetboek van vennootschappen. Het comité is zodanig samengeteld dat het een relevant en onafhankelijk oordeel kan vormen over het bezoldigingsbeleid en de bezoldigingspraktijken en over de incentives ten opzichte van de risicobeheersing, de behoefte aan eigen middelen en de liquiditeitspositie.

Het Bezoldigingscomité formuleert voorstellen, in de vorm van adviezen en in overeenstemming met het bezoldi-

Remuneratie Politiek

gingsbeleid, inzake beslissingen die de Raad van Bestuur moet nemen over de bezoldigingsprincipes en –modaliteiten. Zo is het zijn taak om de beslissingen van de Raad van Bestuur voor te bereiden, waarbij hij rekening houdt met gevolgen voor het risico en het beheer van de risico's van het bedrijf enerzijds en de belangen op lange termijn van de aandeelhouder, van de investeerders en van de andere belanghebbenden van de instelling anderzijds, en ook van het openbaar belang.

Het bezoldigingsbeleid kan ook geëvalueerd worden bij besluit door de Raad van Bestuur op voorstel van het Bezoldigingscomité ten allen tijde en met name bij wetswijzigingen inzake arbeids-, boekhoud- en belastingrecht en ook bij verandering van de governance regels.

De uitvoering van het beleid wordt minstens één keer per jaar intern geëvalueerd om na te gaan of het bezoldigingsbeleid en de procedures die de Raad van Bestuur aangenomen heeft, nageleefd worden. In voorkomend geval zal het Bezoldigingscomité de vereiste relevante aanpassingen aanbrengen.

Het Risicocomité, dat bestaat uit niet-uitvoerende bestuurders, waarvan minstens één onafhankelijk is in de zin van het wetboek van vennootschappen, onderzoekt of de incentives door het bezoldigingssysteem voorzien voldoende rekening houden met de risicobeheersing, de behoefte aan eigen middelen en de liquiditeitspositie van AXA Bank Europe, en ook met de waarschijnlijkheid en de spreiding in de tijd van de winst en dit om een degelijk en doeltreffend risicobeheer te verzekeren, door risico's te vermijden die het tolerantieniveau van AXA Bank Europe overschrijden.

Kwantitatieve informatie inzake bezoldiging toegekend aan de "Identified Staff" voor het boekjaar 2016

Totale bezoldiging van bepaald personeel in 2016 (exclusief de vergoeding van niet-uitvoerende bestuurders)

De kwantitatieve informatie hieronder betreft de verloning toegekend voor het jaar 2016 aan de "Identified Staff" binnen de betekenis van CRDIV en de Belgische bankwetgeving, maar is geen weerspiegeling van de verloning toegekend aan andere werknemers:

Aantal betrokken personen	Bedrag van totale compensatie	Bedrag van vaste compensatie	Bedrag van toegekende variabele compensatie
54	10.931.566 €	8.451.452 €	2.480.114 €

Remuneratie Politiek

Structuur van de variabele bezoldigingscomponent:

Bedrag van totale compensatie	Betaling in cash	Betaling in aandelen of gelijkwaardige instrumenten
Variabele component onder 75k	100%	0%
Variabele component boven of gelijk aan 75k	50%	50%

Uitgestelde vergoeding betaald of verminderd als resultaat van de prestatie van het jaar:

Bedrag betaalde uitgestelde compensaties	Bedrag vermindering van uitgestelde compensatie
1.434.814 €	0 €*

* Geen reductie van uitgestelde vermindering in 2016

Sommen betaald aan nieuwe aanwervingen en ontslagen tijdens het jaar

Ontslagvergoeding en aantal begunstigten		Startbonus betaald aan nieuwe werknemers en het aantal begunstigten	
Bedrag betaald	Aantal begunstigten	Bedrag betaald	Aantal begunstigten
140.000 €	1	50.000 €	1

Aantal MRT-werknemers wiens totale bezoldiging voor 2016 groter was dan 1 miljoen euro

Totale compensatie	Aantal MRTs voor het jaar 2016
Tussen 1 miljoen euro en 1,5 miljoen euro	0
Tussen 1,5 miljoen euro en 2 miljoen euro	0
Tussen 2 miljoen euro en 2,5 miljoen euro	0

AXA Bestuurder op 31/12/2016	Positie bij AXA Bank Europe	Bedrijf waar externe mandaat wordt uitgevoerd	Maatschappelijke Zetel	Werkdomein	Inschrijving op gereglemeenteerde markt	Uitgeoefende externe positie	Band als aandeelhouder met ABE met meer dan 5%?
Véronique Weill	Voorzitter van de Raad van Bestuur	Valeo SA	43, rue Bayen – 75017 Paris Cedex 17 France	Auto onderdelen	Ja	Niet-uitvoerend bestuurder	Nee
Patrick Keusters	Onafhankelijk bestuurder en Voorzitter van het Audit Comité	Virix SA	Keizershoek 350A 2550 – Kontich Belgium	Vastgoedprojecten	Nee	Niet-uitvoerend bestuurder	Nee
		Orcadia Asset Management SA	13, rue de l'Industrie L -8699 Windhof GD Luxembourg	Investeringen	Nee	Niet-uitvoerend bestuurder	Nee
		Stoll Security SA	Z.A.R.E. Ilot Ouest L 4384 Ehlerange Luxembourg	Veiligheid	Nee	Niet-uitvoerend bestuurder	Nee
Philippe Rucheton	Onafhankelijk bestuurder en Voorzitter van het Risico Comité	Bernard Controls SA	4, rue d'Arsonval BP 76091 95505 Gonesse France	Electromechanica	Nee	Niet-uitvoerend bestuurder	Nee

AXA BANK EUROPE NV

**Verslag van de commissaris aan de algemene
vergadering van aandeelhouders over de
geconsolideerde jaarrekening voor het boekjaar
afgesloten op 31 december 2016**

6 april 2017

**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN
AANDEELHOUDERS VAN DE VENNOOTSCHAP AXA BANK EUROPE NV OVER DE
GECONSOLIDEERDE JAARREKENING VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP
31 DECEMBER 2016**

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over de geconsolideerde jaarrekening en tevens de vereiste bijkomende verklaring. De geconsolideerde jaarrekening omvat de geconsolideerde balans op 31 december 2016, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het overzicht van wijzigingen in het geconsolideerd eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht voor het boekjaar afgesloten op die datum, evenals een toelichting die een overzicht van de voornaamste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige informatieverschaffing bevat.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening – Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van AXA Bank Europe NV (“de Vennootschap”) en haar dochterondernemingen (samen “de Groep”) voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2016, opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften. Het geconsolideerde balanstotaal bedraagt EUR ‘000’ 27.994.508 en de geconsolideerde resultatenrekening toont een winst van het boekjaar van EUR ‘000’ 95.335.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor het implementeren van een interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (ISA’s) zoals deze in België werden aangenomen uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan de deontologische vereisten voldoen alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de geconsolideerde jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de geconsolideerde jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de interne beheersing van de Groep in aanmerking die relevant is voor het opstellen door de Vennootschap van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep. Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van door de raad van bestuur gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van de presentatie van de geconsolideerde jaarrekening als geheel.

Wij hebben van de raad van bestuur en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel zonder voorbehoud te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening, een getrouw beeld van het vermogen en de geconsolideerde financiële toestand van de Groep op 31 december 2016 evenals van haar geconsolideerde resultaten en geconsolideerde kasstromen voor het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen na te gaan. Op grond hiervan sluiten wij de volgende bijkomende verklaring in die niet van aard is om de draagwijdte van ons oordeel over de geconsolideerde jaarrekening te wijzigen:

- Het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening behandelt de door de wet vereiste inlichtingen, stemt overeen met de geconsolideerde jaarrekening en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Sint-Stevens-Woluwe, 6 april 2017

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren bvba
vertegenwoordigd door

Tom Meuleman
Bedrijfsrevisor

47	15/05/2018	BE 0404.476.835	189	EUR		
NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	D.	18128.00538	CONSO 1.1

10			189	9	EUR	
NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	E.	D.	CONSO 1

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Naam: AXA BANK BELGIE

Rechtsvorm: Naamloze vennootschap

Adres: Troonplein

Nr.: 1 Bus:

Postnummer: 1000

Gemeente: Brussel

Land: België

Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van BE 0404 476 835 RPR

Internetadres*: <http://www.axabank.be>

Ondernemingsnummer **BE0404.476.835**

Datum **2/04/2015** van de neerlegging van de oprichtingsakte OF van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt .

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING goedgekeurd door de algemene vergadering van **26/04/2018**

met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van **1/01/2017** tot **31/12/2017**

Vorig boekjaar van **1/01/2016** tot **31/12/2016**

De bedragen van het vorige boekjaar zijn niet identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt.

VOLLEDIGE LIJST met naam, voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer en gemeente) en functie in de onderneming, van de BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN

Peter Devlies, bestuurder van vennootschappen, Rombout de Dopperestraat 2, B-8200 Sint-Andries (Brugge), bestuurder-directeur, voorzitter van het Directiecomité (sinds 02 maart 2017)

Sabine De Rycker, bestuurder van vennootschappen, avenue Aviateur de Caters 13, 1310 Ter Hulpen, bestuurder-directeur (tot 1 december 2017)

Françoise Gilles, bestuurder van vennootschappen, Père Eudore Devroyestraat 74, B-1150 Bruxelles, bestuurder-directeur

Jeroen Ghysel, bestuurder van vennootschappen, Heirweg 73, B-8800 Roeselare, bestuurder-directeur

Emmanuel Vercoustre, bestuurder van vennootschappen, Rue d'Alsace Lorraine 10, B-1050 Bruxelles, bestuurder-directeur, voorzitter van het Directiecomité (tot 2 maart 2017)

Frank Goossens, bestuurder van vennootschappen, Broechemsesteenweg 117, B-2531 Vremde, bestuurder-directeur

Peter Philippaerts, bestuurder van vennootschappen, Westrodestraat 49, B-1861 Wolvenertem, bestuurder-directeur (vanaf 29 januari 2018)

Marie-Cécile Plessix, Passage Doisy 9, F-75017 Parijs, bestuurder

Patrick Lemoine, bestuurder van vennootschappen, Avenue Jacques Pastur, 31, B-1180, Ukkel bestuurder

Marc Bellis, bestuurder van vennootschappen, la Grande Buisnière 24, B-1380 Lasne, bestuurder (tot 31 december 2017)

Patrick Keusters, bestuurder van vennootschappen, Wanninckhove 26, B-2540 Hove, bestuurder

Philippe Rucheton, bestuurder van vennootschappen, V jircharich 146/5, 110 00 Praag, Tsjechië, bestuurder

Jozef Van In, bestuurder van vennootschappen, Wanninckhove 14, 2540 Hove, bestuurder

Véronique Weill, bestuurder van venootschappen, rue Guynemer 34, F-75006 Paris, bestuurder (tot 31 januari 2017)

Benoît Claveranne, bestuurder van vennootschappen, Place Wagram 5, F-78600 Maisons-Laffitte, bestuurder (sinds 30 mei 2017)

Michael Jonker, bestuurder van vennootschappen, Rue du Bois d'en Bas 4, B-1404 Bornival, bestuurder (sinds 29 januari 2018)

Zijn gevoegd bij deze jaarrekening:

Totaal aantal neergelegde bladen: **189**

Nummers van de secties van het standaardmodel die niet werden neergelegd omdat ze niet dienstig zijn: /

<p>Handtekening (naam en hoedanigheid)</p> <p>E. VERCOUSTRE CEO & DEPUTY CEO.</p>	<p>Handtekening (naam en hoedanigheid)</p> <p>Peter Devlies CEO</p>
--	--

* Facultatieve vermelding .

** Schrappen wat niet van toepassing is .

LIJST VAN DE BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN (vervolg van de vorige bladzijde)

Commissaris

PwC, Bedrijfsrevisoren bcvba, Lidmaatschapsnummer b00009- 1986, Woluwedal 18, 1932 St.-Stevens-Woluwe, erkend revisor

Vertegenwoordigd door

Gregory Joos (IBR A02025), Woluwedal 18 - 1932 Sint Stevens Woluwe, erkend revisor (sinds 2004)

AXA Bank Belgium

IFRS Geconsolideerde Jaarrekening 2017

Inhoudsopgave

GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING	7
GECONSOLIDEERDE BALANS	11
OVERZICHT VAN WIJZIGINGEN IN HET GECONSOLIDEERD EIGEN VERMOGEN.....	14
GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT.....	16
TOELICHTING BIJ DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING.....	19
1 ALGEMEEN	19
2 GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGGEVING	19
2.1 CONSOLIDATIEPRINCIPES	19
2.2 FINANCIËLE INSTRUMENTEN – EFFECTEN	20
2.3 FINANCIËLE INSTRUMENTEN - KREDIETEN EN VORDERINGEN.....	24
2.4 THESAURIE	26
2.5 COMMISSIEOPBRENGSTEN EN FINANCIËLE WAARBORGEN	29
2.6 EIGEN VERMOGEN.....	29
2.7 FINANCIËLE VERPLICHTINGEN EN BANKDEPOSITO'S.....	29
2.8 OMREKENINGS- EN VALUTAKOERSVERSCHILLEN	30
2.9 VOORWAARDELIJKE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN EN VOORZIENINGEN	31
2.10 PERSONEELSVERLONINGEN	32
2.11 WINSTBELASTINGEN	32
2.12 MATERIËLE EN IMMATERIËLE VASTE ACTIVA.....	33
2.13 OVERIGE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN	35
2.14 BIJKOMENDE INFORMATIE.....	35
3 TOEPASSING VAN IFRS BIJ AXA BANK BELGIUM.....	37
3.1 WIJZIGING IN DE GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGGEVING.....	37
3.2 TOEPASSINGSDATUMS.....	37
3.3 IFRS 9	39
4 RISICOBEBEER	44
4.1 ALGEMEEN	44
4.2 KREDIETRISICO	45
4.3 MARKTRISICO.....	55
4.4 VALUTARISICO	58
4.5 LIQUIDITEITSRISICO.....	58
4.6 OPERATIONEEL RISICO	61
4.7 KAPITAALBEBEER	62
5 REËLE WAARDE VAN FINANCIËLE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN	67
5.1 REËLE WAARDE VAN RETAILACTIVITEITEN	67
5.2 REËLE WAARDE VAN FINANCIËRINGSACTIVITEITEN (TREASURY)	67

5.3	DAG 1-RESULTATEN	72
5.4	TOEPASSING VAN DE CVA EN DVA OP DE DERIVATENPORTEFEUILLE	72
5.5	TOEPASSING VAN DE DVA OP UITGEGEVEN EMTN'S	73
6	GEBRUIK VAN SCHATTINGEN EN BEOORDELINGEN	74
7	BATEN (LASTEN) UIT PROVISIES EN VERGOEDINGEN.....	75
8	GEREALISEERDE WINSTEN (VERLIEZEN) OP FINANCIËLE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN DIE NIET TEGEN REËLE WAARDE WORDEN GEWAARDEERD IN DE RESULTATENREKENING.....	76
9	WINSTEN (VERLIEZEN) OP FINANCIËLE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE MET VERWERKING VAN WAARDEVERANDERINGEN IN DE RESULTATENREKENING	77
10	WINSTEN (VERLIEZEN) UIT ADMINISTRatieve VERWERKING VAN AFDEKKINGSTRANSACTIONEN.....	78
11	ANDERE NETTO-EXPLOITATIEBATEN	79
12	OPERATIONELE LEASING.....	80
13	PERSONEELSUITGAVEN	81
13.1	SAMENSTELLING VAN DE PERSONEELSLASTEN	81
13.2	PENSIOENTOEZEGGINGEN EN ANDERE PRESTATIES	81
13.3	VERLONINGEN IN AANDELEN EN OPTIES.....	86
14	ALGEMENE EN ADMINISTRatieve UITGAVEN	89
15	BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN	90
16	WINSTBELASTING.....	96
17	GELDMIDDELEN EN ZICHTREKENINGEN BIJ CENTRALE BANKEN.....	101
18	FINANCIËLE ACTIVA AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN.....	102
19	FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE MET VERWERKING VAN WAARDEVERANDERINGEN IN DE RESULTATENREKENING	103
20	VOOR VERKOOP BESCHIKBARE FINANCIËLE ACTIVA	104
21	LENINGEN EN VORDERINGEN.....	106
22	DERIVATEN	108
23	MATERIËLE VASTE ACTIVA.....	115
24	IMMATERIËLE VASTE ACTIVA.....	116
25	INVESTERINGEN IN GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN, DOCHTERONDERNEMINGEN EN JOINT VENTURES.....	118
26	ANDERE ACTIVA.....	120
27	FINANCIËLE VERPLICHTINGEN AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN	121
28	FINANCIËLE VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE MET VERWERKING VAN DE WAARDEVERANDERINGEN IN DE RESULTATENREKENING	122
29	FINANCIËLE VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS	124
29.1	DEPOSITO'S.....	124
29.2	ACHTERGESTELDE VERPLICHTINGEN	125
29.3	TLTRO-LENINGEN	126

30	REPO'S EN REVERSE REPO'S.....	127
31	VOORZIENINGEN	129
32	ANDERE VERPLICHTINGEN.....	131
33	SALDERING.....	132
34	VOORWAARDELIJKE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN	135
35	EIGEN VERMOGEN.....	138
36	WINSTUITKERING EN DIVIDEND PER AANDEEL	139
37	GESEGMENTEERDE INFORMATIE.....	140
38	TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN	142
39	OVERHEIDSSTEUN EN -SUBSIDIES.....	144
40	FINANCIËLE RELATIES MET AUDITORS.....	145
41	BEËINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN	146
42	CORRECTIE VORIGE JAARREKENINGEN	147
43	GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	148

Alle hierna in de Geconsolideerde Jaarrekening opgenomen bedragen luiden in duizenden euro en alle commentaren in miljoenen euro, telkens tenzij anders vermeld.

De cijfers worden gepresenteerd volgens absolute waarden en dienen dus gelezen te worden in functie van de omschrijving in de bijhorende rubriek, behoudens rubrieken waar een onderscheid dient gemaakt te worden tussen winsten (absolute waarde) en verliezen (minteken).

Geconsolideerde resultatenrekening

Geconsolideerde winst- en verliesrekening in '000 EUR	2017.12	2016.12	Toelichting
VOORTGEZETTE BEDRIJFSACTIVITEITEN			
Financiële en exploitatiebaten en -lasten	302.386	361.772	
Rentebaten	1.606.178	2.318.678	
<i>Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden (indien afzonderlijk verwerkt)</i>	1.107.505	1.720.509	
<i>Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (indien afzonderlijk verwerkt)</i>			
<i>Voor verkoop beschikbare financiële activa</i>	35.421	99.635	
<i>Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële lease)</i>	427.400	463.747	
<i>Tot einde looptijd aangehouden beleggingen</i>			
<i>Derivaten, administratieve verwerking van afdekkingstransacties, renterisico</i>	27.129	21.566	
<i>Andere activa</i>	50	16	
<i>Op verplichtingen</i>	8.673	13.206	
(Rentelasten)	1.405.792	2.081.903	
<i>Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden (indien afzonderlijk verwerkt)</i>	1.073.664	1.691.748	
<i>Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (indien afzonderlijk verwerkt)</i>	31.698	36.760	
<i>Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs</i>	173.331	203.881	
<i>Derivaten, administratieve verwerking van afdekkingstransacties, renterisico</i>	116.506	147.447	
<i>Andere verplichtingen</i>			
<i>Op Activa</i>	10.592	2.068	
Lasten in verband met aandelenkapitaal terugbetaalbaar op zicht			
Dividenden		1.670	
<i>Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden (indien afzonderlijk verwerkt)</i>			
<i>Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (indien afzonderlijk verwerkt)</i>			
<i>Voor verkoop beschikbare financiële activa</i>		1.670	
Baten uit provisies en vergoedingen	63.293	53.001	7
(Lasten in verband met provisies en vergoedingen)	53.752	42.441	
Gerealiseerde winsten (verliezen) op financiële activa en verplichtingen die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening, netto	53.922	261.980	
<i>Voor verkoop beschikbare financiële activa</i>	44.636	261.089	8
<i>Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële lease)</i>	3.269	891	
<i>Tot einde looptijd aangehouden beleggingen</i>			
<i>Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs</i>	6.018		
<i>Overige</i>			
Winsten (verliezen) op financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden, netto	-7.528	-1.589	
<i>Eigen vermogeninstrumenten en daarmee samenhangende derivaten</i>	-3.205	3.592	
<i>Rente-instrumenten en daarmee samenhangende derivaten</i>	-11.530	15.977	
<i>Valutahandel</i>	7.207	-21.158	
<i>Kredietrisico-instrumenten en daarmee samenhangende derivaten</i>			
<i>Grondstoffen en daarmee samenhangende derivaten</i>			
<i>Andere (inclusief hybride derivaten)</i>			
Winsten (verliezen) op financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, netto	10.604	2.705	
Winsten (verliezen) uit administratieve verwerking van	2.340	-205.650	10
Valutakoersverschillen, netto	-3.588	23.679	
Winsten (verliezen) op het niet langer opnemen van andere dan voor verkoop aangehouden activa, netto	-242	-34	
Andere netto-exploitatiebaten	36.951	31.675	11

Geconsolideerde winst- en verliesrekening in '000 EUR	2017.12	2016.12	Toelichting
Administratiekosten	235.467	255.852	
<i>Personeelsuitgaven</i>	88.850	92.421	13
<i>Algemene en administratieve uitgaven</i>	146.617	163.432	14
Afschrijvingen	4.721	4.572	
<i>Materiële vaste activa</i>	2.058	2.179	23
<i>Vastgoedbeleggingen</i>			
<i>Immateriële vaste activa (andere dan goodwill)</i>	2.663	2.393	24
Voorzieningen	-13.198	5.740	
Bijzondere waardeverminderingen	12.845	12.846	15
Bijzondere waardeverminderingverliezen op financiële activa die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening	12.845	12.846	
<i>Financiële activa gewaardeerd tegen kostprijs (niet-genoteerd eigen vermogen)</i>			
<i>Voor verkoop beschikbare financiële activa</i>			
<i>Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële lease)</i>	12.845	12.846	
<i>Tot einde looptijd aangehouden beleggingen</i>			
Bijzondere waardeverminderingen op			
<i>Materiële vaste activa</i>			
<i>Vastgoedbeleggingen</i>			
<i>Goodwill</i>			
<i>Immateriële vaste activa (andere dan goodwill)</i>			
<i>Investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures verwerkt volgens de 'equity'-methode</i>			
<i>Overige</i>			
Negatieve goodwill die onmiddellijk wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening			
Aandeel in de winst of verlies van geassocieerde deelnemingen en joint ventures die administratief worden verwerkt volgens de 'equity'-methode			
Winst of verlies uit vaste activa en groepen activa die worden afgestoten, die worden geclassificeerd als aangehouden voor verkoop maar die niet in aanmerking komen als beëindigde bedrijfsactiviteiten			
TOTALE WINST OF VERLIES UIT VOORTGEZETTE BEDRIJFSACTIVITEITEN VÓÓR AFTREK VAN BELASTINGEN EN MINDERHEIDSBELANG	62.552	82.761	
Belastinglasten (winstbelasting) verbonden met de winst of het verlies uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	21.115	10.558	16
TOTALE WINST OF VERLIES UIT VOORTGEZETTE BEDRIJFSACTIVITEITEN NA AFTREK VAN BELASTINGEN EN VÓÓR MINDERHEIDSBELANG	41.437	72.203	
Totale winst of verlies op beëindigde bedrijfsactiviteiten na aftrek van belastingen		28.395	
TOTALE WINST OF VERLIES NA AFTREK VAN BELASTINGEN EN BEËINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN VÓÓR MINDERHEIDSBELANG	41.437	100.598	
Winst of verlies toe te rekenen aan minderheidsbelang			
NETTOWINST OF -VERLIES	41.437	100.598	

Tabel CIS.1

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten in '000 EUR	2017.12	2016.12	
GEREALISEERDE WINST (VERLIES) OVER HET JAAR	41.437	100.598	
NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN			
Items die niet kunnen worden overgeboekt naar resultaat	-14.403	-10.554	(3)
<i>Actuariële winsten (verliezen) op toegezegdpensioenregelingen</i>	10.824	-15.988	
<i>Reële waarde financiële verplichtingen-eigen kredietrisico</i>	-25.633		(4)
<i>Winstbelastingen m.b.t. voorgaande item</i>	406	5.434	
Items die kunnen worden overgeboekt naar resultaat	-24.324	-75.706	
Omrekening van valuta	-147	142	
<i>Waarderingswinsten/-verliezen die in het eigen vermogen zijn opgenomen</i>	-147	142	
<i>Overgedragen naar winst of verliesrekening</i>			
<i>Overige herclassificaties</i>			
Kasstroomafdekking (effectief deel)	33.114	-17.105	(1)
<i>Waarderingswinsten/-verliezen die in het eigen vermogen zijn opgenomen</i>		-23.035	
<i>Overgedragen naar winst of verlies</i>	33.114	5.930	
<i>Overgedragen naar initiële boekwaarde</i>			
<i>Overige herclassificaties</i>			
Voor verkoop beschikbare financiële activa	-77.961	-93.681	(2)
<i>Waarderingswinsten/-verliezen die in het eigen vermogen zijn opgenomen</i>	2.507	818	
<i>Overgedragen naar winst of verlies</i>	-80.468	-94.499	
<i>Overige herclassificaties</i>			
Vaste activa of groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor verkoop		-3.040	
Winstbelastingen m.b.t. voorgaande item	20.670	37.978	
TOTAAL NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN OVER HET JAAR	-38.727	-86.260	
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN OVER HET JAAR	2.710	14.338	
Toerekenbaar aan houders van eigenvermogensinstrumenten van de moedermaatschappij	2.710	14.338	
Toerekenbaar aan minderheidsbelang			

Tabel CIS.2

Hieronder vindt u de impact voor belastingen, evenals de uitgestelde belasting met betrekking tot de punten opgenomen in de tabel hiervoor (overzicht in duizenden EUR).

Kasstroomafdekking (1)	2017.12	2016.12
Bruto	33.114	-17.105
Belasting	-11.256	5.814
Netto	21.859	-11.291

Voor verkoop beschikbare financiële activa (2)	2017.12	2016.12
Bruto	-77.961	-93.681
Belasting	31.925	32.164
Netto	-46.036	-61.517

Actuariële winsten (verliezen) op toegezegde pensioenregelingen (3)	2017.12	2016.12
Bruto	10.824	-15.988
Belasting	-6.002	5.434
Netto	4.822	-10.554

Reële waarde financiële verplichtingen-eigen kredietrisico (4)	2017.12	2016.12
Bruto	-25.633	
Belasting	6.408	
Netto	-19.225	

Tabel CIS.3

Geconsolideerde balans

Geconsolideerde Balans - Activa in '000 EUR	2017.12	2016.12	Toelichting
Geldmiddelen en zichtrekeningen bij centrale banken	597.263	657.176	17
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	1.247.291	1.643.504	18 / 21
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening			19
Voor verkoop beschikbare financiële activa	2.952.270	4.304.987	20
Leningen en vorderingen	21.921.564	20.650.591	21
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen			
Derivaten gebruikt ter afdekking	67.552	97.758	22
Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities bij afdekking van het renterisico van een portefeuille	334.771	478.032	
Materiële vaste activa	38.015	39.815	
<i>Materiële vaste activa</i>	38.015	39.815	23
<i>Vastgoedbeleggingen</i>			
Immateriële vaste activa	11.835	8.537	
<i>Goodwill</i>			
<i>Andere immateriële activa</i>	11.835	8.537	24
Investeringen in geassocieerde deelnemingen, dochterondernemingen en joint ventures (verwerkt volgens de 'equity'-methode met inbegrip van goodwill)			25
Belastingvorderingen	38.759	27.648	
<i>Actuele belastingvorderingen</i>	4.946	4.473	16
<i>Uitgestelde belastingvorderingen</i>	33.812	23.175	
Andere activa	106.786	98.168	26
Vaste activa of groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor verkoop			
TOTAAL ACTIVA	27.316.107	28.006.217	

Tabel CBS.1

Geconsolideerde Balans - Verplichtingen in '000 EUR	2017.12	2016.12	Toelichting
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	824.596	1.104.317	27
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	1.348.872	1.484.385	28
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	22.912.390	22.369.680	29
<i>Deposito's van kredietinstellingen</i>	2.821	48.640	
<i>Deposito's van andere dan kredietinstellingen</i>	17.873.758	17.863.958	
<i>In schuldbewijzen belichaamde schulden met inbegrip van obligaties</i>	4.214.547	3.457.918	
<i>Achtergestelde verplichtingen</i>	39.245	89.042	
<i>Andere financiële verplichtingen</i>	782.019	910.121	
Financiële verplichtingen verbonden aan overgedragen financiële activa	486.026	1.031.061	30
Derivaten gebruikt ter afdekking	287.907	401.701	22
Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities bij afdekking van het renterisico van een portefeuille		89.180	
Voorzieningen	212.803	233.169	31
Belastingverplichtingen	35.177	27.945	
<i>Actuele belastingverplichtingen</i>	28.030	27.945	16
<i>Uitgestelde belastingverplichtingen</i>	7.147		
Andere verplichtingen	45.144	62.466	32
Verplichtingen in groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor verkoop			
Aandelenkapitaal terugbetaalbaar op zicht (coöperativen)			
TOTAAL VERPLICHTINGEN	26.152.915	26.803.904	

Tabel CBS.2

Geconsolideerde Balans - Eigen vermogen in '000 EUR	2017.12	2016.12	Toelichting
Geplaatst kapitaal	636.318	681.318	
<i>Gestort kapitaal</i>	636.318	681.318	
<i>Opgevraagd niet-gestort kapitaal</i>			
Agio			
Ander eigen vermogen	91.469	91.125	
<i>Eigen-vermogenscomponent in samengestelde financiële instrumenten</i>	90.000	90.000	
<i>Overige</i>	1.469	1.125	
Niet-gerealiseerde resultaten	9.188	47.915	
<i>Reserve uit de herwaardering van materiële vaste activa</i>			
<i>Reserve uit de herwaardering van immateriële vaste activa</i>			
<i>Afdekkingsreserve van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten</i>			
<i>Reserve uit de omrekening van valuta</i>		147	
<i>Kasstroomafdekkingsreserve (effectief deel)</i>		-21.859	
<i>Reserve uit de herwaardering van de reële waarde van de voor verkoop</i>	47.794	93.830	
<i>Die betrekking hebben op vaste activa en groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor verkoop</i>			
<i>Reële waarde financiële verplichtingen-eigen kredietrisico</i>	-19.225		
<i>Actuariële winsten/verliezen mbt toegezegde pensioenregelingen</i>	-19.381	-24.203	
Reserves (met inbegrip van ingehouden winsten)	384.780	281.356	
<Ingekochte eigen aandelen>			
Baten uit het lopende jaar	41.437	100.598	
<Interimdividenden>			
Minderheidsbelang			
Reserves uit herwaardering			
Overige			
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	1.163.192	1.202.313	35
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN	27.316.107	28.006.217	

Tabel CBS.3

Aansluiting van reserve uit herwaardering van voor verkoop beschikbare activa

2017-12	brutowaarde	taks impact	netto waarde
opening balance	141.637	-47.806	93.831
Investerings in vorige periode			
Transfer van/naar P&L ten gevolge van verkopen	-44.636	18.279	-26.357
Transfer van/naar P&L ten gevolge van wijzigingen in premie/discount wisselkoersverschillen	36.009	-14.746	21.263
	-2	0	-2
aanpassingen tijdens de periode	-69.333	28.392	-40.941
Investerings in huidige periode			
aanpassingen tijdens de periode			
Closing balance	63.675	-15.881	47.794

Tabel CBS.3

2016-12	brutowaarde	taks impact	netto waarde
opening balance	235.319	-79.971	155.348
Investerings in vorige periode			
Transfer van/naar P&L ten gevolge van verkopen	-143.712	48.848	-94.864
Transfer van/naar P&L ten gevolge van wijzigingen in premie/discount wisselkoersverschillen	49.213	-16.727	32.486
aanpassingen tijdens de periode	-1.168	719	-449
Investerings in huidige periode			
aanpassingen tijdens de periode	1.985	-675	1.310
Closing balance	141.637	-47.806	93.831

Tabel CBS.4

Overzicht van wijzigingen in het geconsolideerd eigen vermogen

Bronnen van vermogensmutaties 2017.12 in '000 EUR												
	Gestort kapitaal	Ander EV - Samengestelde financiële instrumenten	Ander EV - Overige	Niet gerealiseerde resultaten - reserve uit valutaomrekening	Niet gerealiseerde resultaten - kasstroomafdekkingsreserve	Niet gerealiseerde resultaten - reserve uit herwaardering van voor verkoop beschikbare activa	Actuariële winsten/verliezen mbt toegezegde pensioenregelingen	Eigen kredietrisico - financiële verplichtingen	Niet gerealiseerde resultaten - Die betrekking hebben op vaste activa en groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor	Reserves (incl ingehouden winsten)	Baten uit het lopende jaar*	TOTAAL EV
Beginbalans (vorig jaar)	681.318	90.000	1.125	147	-21.859	93.830	-24.203	0	0	281.356	100.598	1.202.313
Kapitaalsverhoging												0
Uitgifte												0
Winst (verlies)											41.437	41.437
Gedeclareerde dividenden												0
Wijziging herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa						-46.036						-46.036
Wijziging reële waarden			344	-147			4.822	-16.240				-11.222
Kasstroomafdekking					21.859							21.859
Overdracht naar ingehouden winsten										100.439	-100.598	-159
Kapitaalvermindering	-45.000											-45.000
Overige												0
Correctie								-2.985		2.985		0
Eindbalans (lopend jaar)	636.318	90.000	1.469	0	0	47.794	-19.381	-19.225	0	384.780	41.437	1.163.192

Tabel CSCE.1

* waarvan voor 41,4 miljoen EUR toerekenbaar aan aandeelhouders van de moedermaatschappij.

Bronnen van vermogensmutaties 2016.12 in '000 EUR												
	Gestort kapitaal	Ander EV - Samengestelde financiële instrumenten	Ander EV - Overige	Niet gerealiseerde resultaten - reserve uit valutaomrekening	Niet gerealiseerde resultaten - kasstroomafdekkingsreserve	Niet gerealiseerde resultaten - reserve uit herwaardering van voor verkoop beschikbare activa	Actuariële winsten/verliezen mbt toegezegde pensioenregelingen		Niet gerealiseerde resultaten - Die betrekking hebben op vaste activa en groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor	Reserves (incl. ingehouden winsten)	Baten uit het lopende jaar*	TOTAAL EV
Beginbalans (vorig jaar)	681.318	90.000	1.120	5	-10.568	155.347	-13.649	0	3.040	255.080	27.228	1.188.922
Kapitaalsverhoging												
Uitgifte												
Winst (verlies)											100.598	95.335
Gedeclareerde dividenden												
Wijziging herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa						-61.517						-61.517
Wijziging reële waarden			5	142			-10.554					-10.406
Kasstroomafdekking					-11.291							-11.291
Overdracht naar ingehouden winsten										26.276	-27.228	-952
Kapitaalvermindering												0
Overige									-3.040			-3.040
Eindbalans (lopend jaar)	681.318	90.000	1.125	147	-21.859	93.830	-24.203	0	0	281.356	100.598	1.202.313

Tabel CSCE.2

* waarvan voor 100,6 miljoen EUR toerekenbaar aan aandeelhouders van de moedermaatschappij.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

BEDRIJFSACTIVITEITEN	2017.12 in '000 EUR	2016.12 in '000 EUR
Nettowinst (-verlies)	41.437	100.597
<u>Aanpassingen om nettowinst of -verlies te doen aansluiten bij de netto kasstromen met betrekking tot bedrijfsactiviteiten</u>	26.066	10.689
(Actuele en uitgestelde winstbelasting, opgenomen in de winst- en verliesrekening)		
Actuele en uitgestelde belastinglasten, opgenomen in de winst- en verliesrekening	21.115	10.558
Niet-gerealiseerde winst of verlies op wisselkoersverschillen	-147	
Waarderingsresultaat via winst en verliesrekening	5.098	131
INVESTERINGS- EN FINANCIERINGSACTIVITEITEN	4.368	11.678
Afschrijving	4.721	4.572
Bijzondere waardeverminderingen	12.845	12.846
Netto voorzieningen	-13.198	-5.740
<u>Andere aanpassingen</u>	-11.233	-14.540
Kasstroom uit exploitatiewinsten voor wijzigingen in bedrijfsactiva en -verplichtingen	60.638	108.424
<u>Daling (stijging) van werkkapitaal (met uitzondering van geldmiddelen en kasequivalenten):</u>	-18.950	247.359
<u>Daling (stijging) van bedrijfactiva (met uitzondering van geldmiddelen en kasequivalenten):</u>	401.271	2.494.156
Daling (stijging) van zichtrekeningen bij centrale banken		
Daling (stijging) van leningen en vorderingen	-1.283.818	-897.505
Daling (stijging) van voor verkoop beschikbare activa handelsdoeleinden	1.298.063	3.475.590
Daling (stijging) van financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	396.213	-87.831
Daling (stijging) van activa-derivaten, administratieve verwerking van afdekkingstransacties	30.206	28.368
Stijging (daling) van vaste activa die worden afgestoten, aangehouden voor verkoop		
Daling (stijging) van andere activa (definitie balans)	-39.393	-24.466
<u>Stijging (daling) van bedrijfsverplichtingen (met uitzondering van geldmiddelen en kasequivalenten):</u>	-420.221	-2.246.798
Stijging (daling) van deposito's van kredietinstellingen	354.181	83.663
Stijging (daling) van deposito's (andere instellingen dan kredietinstellingen)	-240.200	679.154
Stijging (daling) van in schuldbewijzen belichaamde schulden met inbegrip van obligaties	756.629	208.649
Stijging (daling) van financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	-267.431	192.317
Stijging (daling) van financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	-152.904	-137.812
Stijging (daling) van verplichtingen-derivaten, administratieve verwerking van afdekkingstransacties	-37.854	-156.730
Stijging (daling) van andere financiële verplichtingen	-823.137	-3.091.117
Stijging (daling) van andere verplichtingen (definitie balans)	-9.504,64	-24.922
	41.688	355.783
(Betaalde) terugbetaalde winstbelastingen	-586	-2.216
Netto kasstroom uit de bedrijfsactiviteiten	41.103	353.566

INVESTERINGSACTIVITEITEN	2017.12 en '000 EUR	2016.12 en '000 EUR
(Contante betalingen om materiële vaste activa te verwerven)	-258	-615
Contante ontvangsten uit de verkoop van materiële vaste activa		
(Contante betalingen om immateriële vaste activa te verwerven)	-5.961	-4.045
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	-6.219	-4.660

FINANCIERINGSACTIVITEITEN	2017.12 en '000 EUR	2016.12 en '000 EUR
(Betaalde dividenden)		
Contante ontvangsten uit de uitgifte van achtergestelde verplichtingen		
(Contante terugbetalingen van achtergestelde verplichtingen)	-49.797	-28.765
Contante ontvangsten uit de uitgifte van aandelen of andere eigenvermogen	-45.000	
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	-94.797	-28.765
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen op geldmiddelen en kasequivalenten		

	2017.12 en '000 EUR	2016.12 en '000 EUR
NETTOSTIJGING VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN	-59.913	320.020
GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	657.176	337.156
GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN AAN HET EINDE VAN DE PERIODE	597.263	657.176
<u>Componenten van geldmiddelen en kasequivalenten:</u>		
Contanten	58.960	57.389
Zichtrekeningen bij centrale banken	526.735	560.706
Leningen en vorderingen	11.568	39.081
Voor verkoop beschikbare activa		
Totale geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de	597.263	657.176
<u>Waaronder: bedrag van de geldmiddelen en kasequivalenten die door de onderneming worden aangehouden, doch niet beschikbaar zijn voor gebruik door de groep</u>		
Niet-opgevraagde financieringsfaciliteiten (met uitsplitsing, indien deze informatie materieel is)		
<u>Aanvullende informatie over de kasstromen uit de bedrijfsactiviteiten:</u>		
Ontvangen rentebaten	1.606.178	2.318.679
Ontvangen dividenden		
Betaalde rentelasten	1.405.791	2.081.904

De geldmiddelen en kasequivalenten daalden in 2017 met 59,9 miljoen EUR, vooral door een afname van de zichtrekeningen bij centrale banken (- 34,0 miljoen EUR) en van de leningen en vorderingen op zeer korte termijn (- 27,5 miljoen EUR).

Deze daling situeert zich voornamelijk in de financieringsactiviteiten (- 94,8 miljoen EUR), enerzijds door de kapitaalvermindering van 45 miljoen EUR, anderzijds door de terugbetaling van achtergestelde leningen voor een bedrag van 49,8 miljoen EUR.

De investeringsactiviteiten zorgden voor een verdere daling van de geldmiddelen en kasequivalenten van 6,2 miljoen EUR, voornamelijk te situeren in de stijging van de immateriële vaste activa (6,0 miljoen EUR).

Deze evolutie werd gedeeltelijk gecompenseerd door de bedrijfsactiviteiten. Die hadden netto een positief effect op de geldmiddelen en kasequivalenten voor 41,1 miljoen EUR. Enerzijds stijgen de kasstromen uit exploitatiewinsten met 60,6 miljoen EUR. Daarnaast stijgen de kasstromen uit de wijzigingen van bedrijfsactiva en verplichtingen netto met 19,0 miljoen EUR. De bedrijfsactiva dalen met 401,3 miljoen EUR, vooral in de voor verkoop beschikbare activa (- 396,2 miljoen EUR). De bedrijfsverplichtingen dalen met 420,2 miljoen EUR, vooral door de andere financiële verplichtingen (- 823,1 miljoen EUR), de derivaten voor handelsdoeleinden (-267,4 miljoen EUR) en de deposito's van andere instellingen dan kredietinstellingen (-240,2 miljoen EUR), deels gecompenseerd door de stijging van de in schuldbewijzen belichaamde schulden (+ 756,6 miljoen EUR), voornamelijk door de inschrijving op TLTRO II-leningen, en van de deposito's van kredietinstellingen (+ 354,2 miljoen EUR).

De evolutie van de verplichtingen uit financieringsactiviteiten is volledig toe te schrijven aan evoluties in de kasstromen.

Toelichting bij de Geconsolideerde Jaarrekening

1 Algemeen

AXA Bank Belgium, naamloze vennootschap naar Belgisch recht, met maatschappelijke zetel te 1000 Brussel, Troonplein 1, was per 31 december 2017 een 100% dochteronderneming van AXA SA.

De wettelijke consolidatiekring van AXA Bank Belgium omvat de Belgische bankactiviteiten, de dochterondernemingen AXA Belgium Finance B.V. en AXA Bank Europe SCF (Société de Crédit Foncier) en de SPV Royal Street NV.

De volgende dochterondernemingen werden tijdens het boekjaar 2017 niet in de consolidatiekring opgenomen gezien hun te verwaarlozen betekenis (zie hierover meer in hoofdstuk 2.1 *Consolidatieprincipes*)

- Motor Finance Company NV
- Beran NV

Meer informatie met betrekking tot deze ondernemingen werd opgenomen onder hoofdstuk 25 *Investerings in geassocieerde deelnemingen, dochterondernemingen en joint ventures*. De waarderingmethode staat vermeld in hoofdstuk 20 *Voor verkoop beschikbare financiële activa*.

In België biedt AXA Bank Belgium een uitgebreid gamma aan van financiële producten aan particulieren en kleine ondernemingen en bezit een netwerk van exclusieve onafhankelijke bankagenten die ook de verkoop ondersteunen van verzekeringsproducten van AXA Verzekeringen en AXA Investment Managers. De sterproducten van AXA Bank Belgium in België zijn st@rt2bank, een gratis zichtrekening en bijhorende spaarrekening, hypothecaire kredieten, kortetermijnleningen en meer in het bijzonder leningen voor woningrenovatie.

Daarnaast verricht AXA Bank Belgium intermediactieactiviteiten, die voornamelijk bestaan uit het verstrekken van funding, cash management en derivaten aan verschillende entiteiten van AXA Groep.

2 Grondslagen voor financiële verslaggeving

2.1 Consolidatieprincipes

2.1.1 Algemeen

AXA Bank Belgium bezit op dit ogenblik dochterondernemingen, zijnde ondernemingen waarop volledige controle wordt uitgeoefend en daarnaast ook een geassocieerde onderneming zoals vermeld onder hoofdstuk 25 *Investerings in geassocieerde deelnemingen, dochterondernemingen en joint ventures*, die echter niet mee wordt geconsolideerd wegens de immaterialiteit.

In principe dienen alle dochterondernemingen integraal in de consolidatie opgenomen te worden.

In afwijking van dit principe heeft AXA Bank Belgium beslist, op basis van het relevantie- en het immaterialiteitsbeginsel, om bepaalde dochterondernemingen voor de toepassing van de IFRS Geconsolideerde Jaarrekening niet integraal op te nemen. Hierbij wordt een dochteronderneming wiens balanstotaal het vorige boekjaar lager is dan 0,15% van het balanstotaal van AXA Bank Belgium beschouwd als niet-materieel en als dusdanig niet mee opgenomen in de consolidatiekring, behoudens andersluidende beslissing van de Raad van Bestuur.

Zie hoofdstuk 25 *Investerings in geassocieerde deelnemingen, dochterondernemingen en joint ventures* voor meer detail.

2.1.2 Aankoop entiteiten binnen AXA Groep

Wat betreft bedrijfscombinaties met andere entiteiten van de AXA Groep vallen deze entiteiten onder gemeenschappelijke controle. Als dusdanig zijn deze bedrijfscombinaties dan ook niet onderworpen aan IFRS 3 – *Bedrijfscombinaties*. AXA Bank Belgium past in dit geval een methode toe waaronder de geïntegreerde activa en verplichtingen dezelfde boekwaarde behouden dan in de gekochte entiteit. Aanpassingen worden alleen maar gedaan omwille van harmonisatie van boekhoudregels.

2.2 Financiële instrumenten – effecten

2.2.1 Vastrentende effecten

Vastrentende effecten worden gedefinieerd als verhandelbaar waardepapier dat renteopbrengsten genereert via coupons of rentekapitalisatie; vastgoedcertificaten vallen ook onder deze definitie.

2.2.1.1 Waardering bij opname

De eerste opname van vastrentende effecten in de balans gebeurt op de transactiedatum.

De vastrentende effecten worden bij hun eerste opname opgenomen voor hun reële waarde, zijnde de aanschaffingswaarde (inclusief de betaalde gelopen intresten).

Bij de eerste opname worden de vastrentende effecten, afhankelijk van de mogelijkheid en het waarderingsobjectief, toegewezen aan een van de volgende waarderingscategorieën:

- (i) Activa tegen reële waarde aangehouden voor handelsdoeleinden;
- (ii) Activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening;
- (iii) Activa aangehouden tot einde looptijd;
- (iv) Leningen en vorderingen;
- (v) Activa beschikbaar voor verkoop.

In principe dienen de marginale transactiekosten in de waarderingscategorieën (iii), (iv) en (v) geactiveerd te worden. Omwille van het immaterialiteitsbeginsel heeft AXA Bank Belgium beslist deze rechtstreeks op te nemen in de resultatenrekening.

(i) Activa tegen reële waarde aangehouden voor handelsdoeleinden

Vastrentende effecten worden geclassificeerd als activa tegen reële waarde aangehouden voor handelsdoeleinden indien zij:

- hoofdzakelijk worden verworven of aangegaan met het doel deze op korte termijn te verkopen of terug te kopen;
- deel uitmaken van geïdentificeerde financiële instrumenten die gezamenlijk worden beheerd en waarvoor aanwijzingen bestaan van een recent, feitelijk patroon van winstnemingen op korte termijn.

Hoewel IAS 39 herclassificaties buiten deze categorie toelaat onder bepaalde strikte voorwaarden, maakt AXA Bank Belgium tot nu toe geen gebruik van deze mogelijkheid.

Voor de bepaling van de nettowinsten en -verliezen:

- wordt onderscheid gemaakt tussen de rentemarge en waardeveranderingen omwille van wijzigingen in de reële waarde;
- wordt er geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde meer- en minderwaarden en waarderingswinsten en -verliezen;
- worden waardeveranderingen netto weergegeven.

(ii) Activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening

Deze classificatie wordt bij AXA Bank Belgium gebruikt in de volgende drie omstandigheden:

1. de classificatie leidt tot meer relevante informatie omdat het een inconsistentie in de waardering of opname ("accounting mismatch") elimineert of aanzienlijk beperkt die anders zou ontstaan uit de waardering van activa of verplichtingen of uit de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen. In de meeste gevallen gaat het hier om de vastrentende effecten die afgedekt zijn door derivaten, maar waarbij niet geopteerd werd om een administratieve verwerking van de afdekkingstransacties ("hedge accounting") toe te passen;
2. de classificatie leidt tot meer relevante informatie omdat een groep van financiële activa, zijnde bepaalde categorieën van beleggingsfondsen, worden beheerd en de prestaties ervan worden geëvalueerd op basis van de reële waarde, in overeenstemming met een gedocumenteerde risicobeheer- of beleggingsstrategie;
3. indien het gestructureerde vastrentende effecten betreft, waarbij er geen nauw verband bestaat tussen de economische kenmerken en risico's van het in het contract besloten derivaat en de economische kenmerken en risico's van het basiscontract.

Deze aanwijzing is niet mogelijk

- waarbij het (de) in een contract besloten deriva(a)t(en) niet leid(t)(en) tot een belangrijke wijziging van de kasstromen die anders door het contract vereist zouden zijn of;
- waarbij, wanneer een soortgelijk hybride (samengesteld) instrument voor het eerst wordt beschouwd, na al dan niet een snelle analyse, duidelijk is dat de scheiding van het (de) in een contract besloten deriva(a)t(en) niet is toegestaan.

Na de eerste opname zijn geen herclassificaties mogelijk binnen of buiten deze categorie.

Voor de bepaling van de nettowinsten en -verliezen:

- wordt er een onderscheid gemaakt tussen de rentemarge en waardeveranderingen omwille van wijzigingen in de reële waarde;
- wordt er geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde meer- en minderwaarden en waarderingswinsten en -verliezen.

(iii) Activa aangehouden tot einde looptijd

In het (zeldzame) geval dat AXA Bank Belgium de toelating van haar moedermaatschappij verkrijgt om deze waarderingscategorie te mogen gebruiken gaat het om vastrentende effecten met vaste of bepaalde betalings en een vaste looptijd die op een actieve markt zijn genoteerd en waarvan AXA Bank Belgium stellig van plan is en in staat is deze aan te houden tot het einde van de looptijd.

Na de eerste opname zijn slechts beperkte herclassificaties mogelijk:

- buiten deze categorie (verdwijnen van de actieve markt);
- binnen deze categorie mits toestemming van de moedermaatschappij.

(iv) Leningen en vorderingen

Deze waarderingscategorie wordt gebruikt indien het gaat om vastrentende effecten met vaste of bepaalde betalings en een vaste looptijd die niet op een actieve markt zijn genoteerd en waarvan AXA Bank Belgium stellig van plan is deze aan te houden tot het einde van de looptijd.

Bij AXA Bank Belgium gaat het om de promessecertificaten die AXA Bank Europe SCF heeft gekocht van AXA Banque France als onderliggende instrumenten voor haar uitgegeven "covered bonds".

Na de eerste opname zijn geen herclassificaties mogelijk buiten deze categorie. Hoewel IAS 39 herclassificaties binnen deze categorie toelaat onder bepaalde strikte voorwaarden, maakt AXA Bank Belgium tot nu toe geen gebruik van deze mogelijkheid.

(v) Activa beschikbaar voor verkoop.

Deze waarderingscategorie wordt gebruikt voor verkoop beschikbare vastrentende effecten of voor vastrentende effecten die niet konden worden toegewezen in een van de bovenvermelde categorieën.

Na de eerste opname zijn slechts beperkte herclassificaties mogelijk buiten en – mits toestemming van de moedermaatschappij - binnen deze categorie (relatie met de activa aangehouden tot einde looptijd).

2.2.1.2 Volgende waardering

De daaropvolgende waardering gebeurt telkens als volgt:

- voor de waarderingscategorieën (i) en (ii) wordt elke wijziging tussen de reële waarde en de aanschaffingsprijs opgenomen in de resultatenrekening, waarbij de reële waarde de genoteerde prijzen zijn of, als er geen genoteerde prijs bestaat, recente prijsvormingen voor gelijkaardige effecten of een waarderingsstechniek. De wijzigingen van de reële waarde worden in de resultatenrekening opgesplitst in renteopbrengsten en zuivere reële-waardewijzigingen;
- voor de waarderingscategorieën (iii) en (iv) worden de activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, waarbij de renteopbrengsten in de resultatenrekening worden opgenomen op basis van de effectieve-rentemethode. In het geval van objectieve bewijzen van niet-recupereerbaarheid maken de activa het voorwerp uit van een test voor bijzondere waardevermindering gerelateerd aan een individuele of collectieve beoordeling. Het bedrag aan bijzondere waardevermindering is het verschil tussen de uitstaande boekwaarde en de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen;
- voor de waarderingscategorie (v) worden de effecten gewaardeerd tegen de reële waarde, waarbij de renteopbrengsten in de resultatenrekening worden opgenomen op basis van de effectieve-rentemethode en waarbij elk verschil tussen de reële waarde en de geamortiseerde kostprijs wordt uitgesteld in het eigen vermogen.

In het geval van de waarderingscategorieën (i) en (ii) wordt geen test voor bijzondere waardevermindering uitgevoerd.

In het geval van de waarderingscategorie (iv) (niet-genoteerde vastrentende effecten) gelden de regels van de leningen en vorderingen, zoals vermeld in de desbetreffende waarderingsregels voor bijzondere waardeverminderingen.

In het geval van de waarderingscategorieën (iii) en (v) en indien objectieve bewijzen een niet-recupereerbaarheid aantonen, maken de effecten het voorwerp uit van een test voor bijzondere waardevermindering gerelateerd aan een individuele beoordeling.

In principe is de marktwaarde op zich geen voldoende indicatie van bijzondere waardevermindering. AXA Bank Belgium heeft beslist om de regels van de moedermaatschappij te volgen. Het bedrag aan bijzondere waardevermindering wordt gebaseerd op de reële waarde, waarbij het niet-gerealiseerde verlies is gebaseerd op een belangrijke of langdurige vermindering in reële waarde van een effect ten opzichte van de kostprijs. Deze bijzondere waardevermindering wordt in de resultatenrekening opgenomen.

De volgende principes worden hierbij toegepast:

- effecten met niet-gerealiseerde verliezen van meer dan 30% of die gedurende een achtereenvolgende periode van 6 maand of meer bestaan: ze worden verminderd in waarde, tenzij uit nazicht blijkt dat er geen kredietgebeurtenis heeft plaatsgehad. In dat geval wordt de waardedaling toegeschreven aan bijvoorbeeld een wijziging in de rentevoeten of andere oorzaken;
- effecten met niet-gerealiseerde verliezen tot 30%: geen bijzondere waardevermindering, geen documentatie nodig, wel specifieke opvolging.

De opgesomde niet-gerealiseerde verliezen zijn exclusief wisselresultaat, net als de eventuele geboekte bijzondere waardevermindering.

Wanneer een objectieve indicatie, zoals een verbetering van de kredietwaardigheid, aanwijst dat daardoor het recupereerbare bedrag stijgt, wordt de bijzondere waardevermindering teruggedenomen via de resultatenrekening.

Indien binnen de waarderingscategorieën (iii), (iv) en (v) een in het basiscontract besloten derivaat aanwezig is die geen nauw verband heeft met de economische kenmerken en de risico's van het basiscontract, dient in principe dit besloten derivaat afgesplitst van het basiscontract en afzonderlijk als derivaat gewaardeerd te worden.

AXA Bank Belgium heeft in dit geval beslist om dergelijke contracten aan te merken als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening (zie bespreking van de betreffende categorie hiervoor).

De uitboeking van de vastrentende effecten gebeurt op de vervaldag of op de transactiedatum in het geval van een verkoop. In dit laatste geval wordt op de transactiedatum het verschil tussen de ontvangen vergoeding en de boekwaarde (na tegenboeking van mogelijke uitgestelde opbrengsten of kosten) opgenomen in de resultatenrekening als een gerealiseerde meer- of minderwaarde.

2.2.2 Niet-vastrentende effecten

Niet-vastrentende effecten worden gedefinieerd als aandelen, alsook deelbewijzen in beleggingsmaatschappijen (gemeenschappelijke beleggingsfondsen, sicavs, hedge funds).

2.2.2.1 Waardering bij opname

De eerste opname van niet-vastrentende effecten in de balans gebeurt op de transactiedatum.

Ze worden opgenomen voor de reële waarde, zijnde de aanschaffingswaarde.

Bij de eerste opname worden de niet-vastrentende effecten, afhankelijk van de mogelijkheid en het waarderingsobjectief, toegewezen aan een van de volgende waarderingscategorieën:

- (i) Activa tegen reële waarde aangehouden voor handelsdoeleinden;
- (ii) Activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening;
- (iii) Activa beschikbaar voor verkoop.

In principe dienen, in het geval van de waarderingscategorie (iii), de aan de verrichting gerelateerde transactiekosten bij de eerste opname geactiveerd te worden in de aanschaffingswaarde. Omwille van het immaterialiteitsbeginsel heeft de Groep AXA Bank Belgium beslist deze rechtstreeks op te nemen in de resultatenrekening.

(i) Activa tegen reële waarde aangehouden voor handelsdoeleinden

Niet-vastrentende effecten worden geclassificeerd als activa tegen reële waarde aangehouden voor handelsdoeleinden indien zij:

- hoofdzakelijk worden verworven of aangegaan met het doel deze op korte termijn te verkopen of terug te kopen;
- deel uitmaken van geïdentificeerde financiële instrumenten die gezamenlijk worden beheerd en waarvoor aanwijzingen bestaan van een recent, feitelijk patroon van winstnemingen op korte termijn.

Voor de bepaling van de nettowinsten en -verliezen:

- wordt onderscheid gemaakt tussen de ontvangen dividenden en waardeveranderingen omwille van wijzigingen in de reële waarde;
- wordt er geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde meer- en minderwaarden en waarderingswinsten en -verliezen;
- worden waardeveranderingen netto weergegeven.

(ii) Activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening

Deze classificatie wordt bij AXA Bank Belgium gebruikt in de volgende drie omstandigheden:

1. de classificatie leidt tot meer relevante informatie omdat het een inconsistentie in de waardering of opname ("accounting mismatch") elimineert of aanzienlijk beperkt die anders zou ontstaan uit de waardering van activa of verplichtingen of uit de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen. In de meeste gevallen gaat het hier om de niet-vastrentende effecten die afgedekt zijn door derivaten, maar waarbij niet geopteerd werd om een administratieve verwerking van afdekkingstransacties ("hedge accounting") toe te passen;
2. de classificatie leidt tot meer relevante informatie omdat een groep van financiële activa, zijnde bepaalde categorieën van beleggingsfondsen, worden beheerd en de prestaties ervan worden geëvalueerd op basis van de reële waarde, in overeenstemming met een gedocumenteerde risicobeheer- of beleggingsstrategie;
3. indien het gestructureerde niet-vastrentende effecten betreft, waarbij er geen nauw verband bestaat tussen de economische kenmerken en risico's van het in het contract besloten derivaat en de economische kenmerken en risico's van het basiscontract.

Na de eerste opname zijn geen herclassificaties mogelijk binnen of buiten deze categorie.

Voor de bepaling van de nettowinsten en -verliezen:

- wordt een onderscheid gemaakt tussen de ontvangen dividenden en waardeveranderingen omwille van wijzigingen in de reële waarde;
- wordt er geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde meer- en minderwaarden en waarderingswinsten en -verliezen.

(iii) Activa beschikbaar voor verkoop.

Deze waarderingscategorie wordt gebruikt voor niet-vastrentende effecten beschikbaar voor verkoop of voor niet-vastrentende effecten die niet konden worden toegewezen in een van de bovenvermelde categorieën.

2.2.2.2 Volgende waardering

De daaropvolgende waardering gebeurt telkens als volgt:

- voor de waarderingscategorieën (i) en (ii) wordt elke wijziging tussen de reële waarde en de kostprijs opgenomen in de resultatenrekening, waarbij de reële waarde de genoteerde prijzen zijn of, als er geen genoteerde prijs bestaat, recente prijsvormingen voor gelijkaardige effecten of een waarderingstechniek;
- voor de waarderingscategorie (iii) worden de effecten gewaardeerd tegen de reële waarde, waarbij elk verschil tussen de reële waarde en de kostprijs wordt uitgesteld in het eigen vermogen.

In het geval van de waarderingscategorieën (i) en (ii) wordt geen test voor bijzondere waardevermindering uitgevoerd.

In het geval van de waarderingscategorie (iii) en indien objectieve indicaties beschikbaar zijn van niet-invorderbaarheid maken de effecten het voorwerp uit van een test voor bijzondere waardevermindering gebaseerd op een individuele beoordeling. Het bedrag aan bijzondere waardevermindering is gebaseerd op de marktwaarde, in tegenwaarde EUR, waarbij het niet-gerealiseerde verlies is gestaafd door een belangrijke of langdurige vermindering in reële waarde van een effect ten opzichte van zijn kostprijs.

Aangaande deze individuele beoordeling van de belangrijke of langdurige verminderingen in waarde worden de volgende regels toegepast zoals opgelegd door de moedermaatschappij:

- niet-gerealiseerde verliezen van 20% of meer, of;
- niet-gerealiseerde verliezen gedurende een opeenvolgende periode van meer dan 6 maanden.

Het gecumuleerd niet-gerealiseerd verlies (inclusief wisselresultaat) wordt getransfereerd uit het eigen vermogen en wordt opgenomen in de resultatenrekening als een kost voor bijzondere waardevermindering (gerealiseerd verlies).

Van zodra een bijzondere waardevermindering voor niet-vastrentende effecten op het einde van een periode een permanent karakter heeft verkregen, zal deze nooit worden teruggenomen; de kostprijs wordt vanaf de datum van bijzondere waardevermindering aangepast aan het in waarde verminderd bedrag (ongeacht de omvang of de oorzaak van de waardevermindering). Elke bijkomende waardevermindering wordt onmiddellijk in de resultatenrekening geboekt.

Indien het niet mogelijk is een reële waarde te bepalen voor een aandeel wordt het enkel gewaardeerd tegen kostprijs. In verband met de test voor bijzondere waardevermindering blijven de regels voor de niet-vastrentende effecten onverminderd van toepassing.

Indien binnen de waarderingscategorie (iii) een in het basiscontract besloten derivaat aanwezig is dat geen nauw verband heeft met de economische kenmerken en de risico's van het basiscontract, dient dit besloten derivaat in principe afgesplitst te worden van het basiscontract en afzonderlijk als derivaat gewaardeerd te worden.

AXA Bank Belgium heeft in dit geval beslist om dergelijke contracten aan te merken als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening (zie bespreking van de betreffende categorie hiervoor).

De dividenden worden opgenomen in de opbrengsten op het moment dat de onderneming het recht verkrijgt deze dividenden te ontvangen.

De uitboeking van de niet-vastrentende effecten gebeurt in het geval van een verkoop op de transactiedatum. Op die datum wordt het verschil tussen de ontvangen vergoeding en de boekwaarde (na tegenboeking van mogelijke uitgestelde opbrengsten of kosten) opgenomen in de resultatenrekening als een gerealiseerde meer- of minderwaarde.

2.3 Financiële instrumenten - kredieten en vorderingen

2.3.1 Kredieten en vorderingen met normaal verloop

De door de onderneming toegestane kredieten aan het cliënteel worden voor hun reële waarde in de balans opgenomen op de datum van terbeschikkingstelling. Ze worden toegewezen aan de waarderingscategorie "Leningen en vorderingen" met waardering tegen geamortiseerde kostprijs.

Binnen deze categorie bestaan er op dit ogenblik geen in basiscontracten besloten derivaten die geen nauw verband hebben met de economische kenmerken en de risico's van het basiscontract en bijgevolg zouden dienen afgesplitst te worden van het basiscontract en als derivaat afzonderlijk zouden moeten gewaardeerd worden. Indien dit toch het geval zou zijn, zullen dergelijke contracten volledig aangemerkt worden tegen reële waarde via resultaat (zie de beschrijving van de desbetreffende categorie in de vastrentende effecten).

Bij de eerste opname worden alle marginale transactiekosten toegevoegd en alle ontvangen vergoedingen in mindering gebracht van de initiële reële waarde:

- de acquisitiekosten op kredietdossiers worden toegevoegd aan de aanschaffingsprijs en gespreid over de looptijd van de kredieten op basis van de effectieve rentevoet;
- de op de woonleningen en investeringskredieten aangerekende dossierkosten worden in mindering gebracht van de aanschaffingsprijs en eveneens gespreid over de looptijd van de kredieten op basis van de effectieve rentevoet;
- de op de geherfinancierde woonleningen aangerekende wederbeleggingsvergoedingen worden in mindering gebracht van de aanschaffingsprijs en gespreid over de gemiddelde looptijd van de woonleningen.

De effectieve rentevoet is de rentevoet die de verwachte contractuele kasstromen tijdens de verwachte looptijd van de kredieten exact disconteert tot de nettoboekwaarde van het krediet.

De uitboeking van de kredieten gebeurt op de vervaldag of eerder ingeval van een gehele of gedeeltelijke terugbetaling. Wederbeleggingsvergoedingen op kredieten die stopgezet worden komen in een keer in de resultatenrekening. Het nog niet afgeschreven gedeelte van de acquisitiekosten wordt in dat geval tegengeboekt in de resultatenrekening naar rato van het terugbetaalde bedrag.

Voor de bepaling van de nettowinsten en -verliezen:

- wordt een onderscheid tussen de rentemarge en gerealiseerde meerwaarden en minderwaarden;
- worden de resultaten niet netto weergegeven.

2.3.2 Kredieten en vorderingen – probleemdossiers

Risico's met dubieus en oninbaar karakter zijn:

- de probleemrisico's op tegenpartijen van wie het onvermogen om hun verplichtingen na te komen vaststaat of vrijwel zeker is
- de risico's in betwisting waarvan vaststaat of vrijwel zeker is dat de uitkomst zal zijn dat de betwiste vorderingen oninbaar zijn of de betwiste verhaalrechten niet kunnen worden uitgeoefend.

Risico's met onzeker verloop zijn:

- de probleemrisico's op tegenpartijen van wie is vastgesteld of wordt voorzien dat ze moeilijkheden ondervinden om hun verplichtingen na te komen, maar van wie het onvermogen niet vaststaat noch vrijwel zeker is
- de risico's in betwisting waarvan de uitkomst onzeker is.

Risico's waarvan de tegenpartijen worden beschouwd als "unlikely to pay" komen voor:

- wanneer door AXA Bank Belgium een verslechtering van de kredietwaardigheid van de klant wordt vastgesteld
- indien aan de klant een "forbearance"-maatregel (herstructurering) wordt toegekend en het betrokken krediet of kredieten een betalingsachterstand van dertig dagen vertoont/vertonen
- wanneer de klant zich in een proefperiode bevindt na te zijn beschouwd als "onzeker".

Van zodra er een objectieve indicatie bestaat van niet-invorderbaarheid, worden de kredietvorderingen onderworpen aan een test van bijzondere waardevermindering.

AXA Bank Belgium maakt gebruik van een afzonderlijke voorzieningsrekening om de bijzondere waardevermindering van het onderliggende actief te registreren. Deze voorzieningsrekening houdt eveneens rekening met de impact van de tijdswaarde.

Negatieve verschillen tussen de berekende invorderbare bedragen en de boekwaarde worden in de resultatenrekening opgenomen als een verlies voor bijzondere waardevermindering.

Het invorderbare bedrag houdt rekening met de tijdswaarde van het geld, waarbij de verwachte kasstromen geactualiseerd worden tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het contract. Elke verlaging van de voorziening omwille van de tijdswaarde wordt in de resultatenrekening verwerkt als renteopbrengsten.

Elke verhoging als gevolg van verminderde inschatting van het invorderbare bedrag wordt verwerkt via de rekeningen "toevoeging van bijzondere waardevermindering" in de resultatenrekening.

Elke verlaging als gevolg van objectieve indicatoren die aantonen dat het recupereerbare bedrag verhoogt als gevolg van verbetering van de ingeschatte invorderbare kasstromen, wordt verwerkt via de rekeningen "terugneming van bijzondere waardevermindering" in de resultatenrekening. Deze zal echter nooit leiden tot een geamortiseerde kostprijs die hoger zou zijn dan de geamortiseerde kostprijs indien er geen bijzondere waardevermindering zou hebben plaatsgehad.

Nadat een bijzondere waardevermindering werd geboekt, worden de renteopbrengsten opgenomen in de resultatenrekening op basis van de effectieve rente van de onderliggende contracten.

De voorziening wordt rechtstreeks afgeboekt tegenover de vorderingen indien er geen enkele mogelijkheid meer bestaat van invorderbaarheid.

De kredieten met de status "normaal verloop" worden gewaardeerd op collectieve basis aan de hand van latente indicatoren (het model "geleden maar nog niet gerapporteerde verliezen") en de expertise van AXA Bank Belgium. In voorkomend geval worden voor kredieten in de status "normaal verloop" voorzieningen aangelegd voor niet-opgenomen kredietlijnen.

Voor alle krediettypes geldt dat vanaf de status "unlikely to pay" er een niet-geïndividualiseerde bijzondere waardevermindering wordt aangelegd voor het verwachte verlies op deze portefeuilles, bepaald vanuit statistische vaststellingen met betrekking tot de evolutie van deze risico's. In voorkomend geval worden voor kredieten in de status "unlikely to pay" voorzieningen aangelegd voor niet-opgenomen kredietlijnen.

Voor alle krediettypes, behalve voor de leningen op afbetaling, de girorekeningen van particulieren en de "budget +"-rekeningen (zie verder), geldt dat vanaf de status "onzeker" er een geïndividualiseerde bijzondere waardevermindering wordt aangelegd voor het verwachte verlies op deze portefeuilles, bepaald vanuit statistische vaststellingen met betrekking tot de evolutie van deze risico's. In voorkomend geval worden voor kredieten in de status "onzeker" voorzieningen aangelegd voor niet-opgenomen kredietlijnen.

Voor alle krediettypes, behalve voor de leningen op afbetaling (zie verder), geldt dat vanaf de status "dubieus en oninbaar" het dossier individueel wordt opgevolgd en er bijzondere waardeverminderingen wordt geboekt, rekening houdend met de evolutie van het dossier en in het bijzonder de waarborgen. Deze dossiers blijven gewaardeerd op individuele basis, zelfs al zijn de waarborgen voldoende. Elke bijzondere waardevermindering wordt individueel per dossier geboekt.

Voor de leningen op afbetaling die niet tot de kredieten met de status "normaal verloop" of "unlikely to pay" behoren wordt een geïndividualiseerde bijzondere waardevermindering aangelegd voor het verwachte verlies op deze portefeuilles, bepaald vanuit statistische vaststellingen met betrekking tot de evolutie van deze risico's.

Voor de girorekeningen van particulieren en de "budget +"-rekeningen die niet tot de kredieten met de status "normaal verloop" of "unlikely to pay" behoren wordt een geïndividualiseerde waardevermindering aangelegd voor het verwachte verlies op deze portefeuilles, bepaald vanuit collectieve statistische vaststellingen, rekening houdend met de geobserveerde verliezen uit het verleden.

Voor de bepaling van de nettowinsten en -verliezen:

- wordt een onderscheid gemaakt tussen de rentemarge en gerealiseerde meer- en minderwaarden;
- worden de resultaten niet netto weergegeven.

2.3.3 Kredieten en vorderingen – Tolerantiemaatregelen

Tolerantiemaatregelen bestaan uit concessies aan een kredietnemer die te kampen heeft of op het punt staat te kampen te hebben met financiële moeilijkheden. Er kunnen enkel tolerantie maatregelen worden genomen wanneer er wederzijdse overeenkomst is bereikt tussen de kredietnemer en de bank over deze maatregelen.

Concessies zijn wijzigingen aan de modaliteiten van een kredietfaciliteit of een volledige of gedeeltelijke herfinanciering ten gunste van de kredietnemer, die worden toegekend wanneer de kredietnemer financiële moeilijkheden heeft. Deze gunst zou niet worden toegekend mocht de schuldenaar geen financiële moeilijkheden kennen. Concessies kunnen (en niet moeten) aanleiding geven tot een verlies voor de kredietverlener en houden meestal een wijziging van de voorwaarden van de kredietovereenkomst in.

De kredietblootstelling van de bank met betrekking tot een kredietnemer wordt herzien naar aanleiding van specifieke gebeurtenissen. Bij deze gelegenheid wordt een risicobeoordeling gemaakt door experts die zich hiervoor kunnen laten bijstaan door ratingmodellen.

Deze beoordeling wordt uiteindelijk overgemaakt aan het bevoegde beslissingsniveau. Zodra een concessie zal worden of wordt verleend aan een kredietnemer, moeten de volgende situaties beschouwd worden als belangrijke aanwijzingen dat de kredietnemer in financiële moeilijkheden verkeert. Financiële moeilijkheden verwijzen naar de situatie waarbij de schuldenaar beschouwd wordt als zijnde niet in staat de voorwaarden van een krediet ("twijfelachtige schuld") na te komen. Financiële moeilijkheden moeten altijd op klantenniveau worden geëvalueerd.

De concessie moet vervolgens gecatalogeerd worden als een tolerantie maatregel wanneer:

1. de gewijzigde faciliteit minstens een keer gedurende de drie maand voorafgaand aan de wijziging ervan meer dan 30 dagen geheel of gedeeltelijk achterstallig is (zonder dat ze in wanbetaling is) of ze zou zonder de wijziging meer dan 30 dagen geheel of gedeeltelijk achterstallig zijn;
2. de kredietnemer op het ogenblik van toekenning van bijkomende schuld of in de buurt van het ogenblik waarop bijkomende schuld wordt toegekend, tezelfdertijd betalingen van hoofdsom of intresten voor een ander krediet in AXA Bank Belgium verricht dat minstens een keer gedurende de drie maand voorafgaand aan de herfinanciering ervan 30 dagen geheel of gedeeltelijk achterstallig was;
3. latente tolerantieclausules gebruikt worden voor kredietnemers die 30 dagen achterstallig zijn, of die zonder de uitoefening van deze clausules 30 dagen achterstallig zouden zijn.

Wanneer er geen aanwijzingen zijn dat de schuldenaar in financiële moeilijkheden verkeert, mag de concessie niet worden behandeld als opgegeven. Bijvoorbeeld, wanneer de klant vraagt om zijn rentevoet te verlagen omdat hij anders zijn lening moet opzeggen, dan is dit geen tolerantie zelfs al gaat het om een concessie.

De tolerantie categorie met betrekking tot renderende blootstellingen kan worden gestopt wanneer aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

1. de faciliteit wordt als renderend beschouwd;
2. er is een proefperiode van minimaal 2 jaar verstreken vanaf de datum waarop de tolerantie faciliteit als renderend of toegekend werd beschouwd;
3. er werden gedurende minstens de helft van de proefperiode regelmatig betalingen verricht van het volledig voorziene bedrag;
4. geen van de blootstellingen aan de schuldenaar is meer dan 30 dagen achterstallig op het einde van de proefperiode (= minimale periode tijdens welke een faciliteit gecatalogeerd moet worden als opgegeven).

2.4 Thesaurie

2.4.1 Gewone interbankplaatsingen en interbankdeposito's

De interbankplaatsingen en de interbankdeposito's worden in de balans initieel opgenomen op de datum van terbeschikkingstelling en dit tegen hun reële waarde (zijnde de waarde waartegen de gelden werden verstrekt of bekomen).

De renteopbrengsten en de rentelasten worden pro rata temporis in de resultatenrekening opgenomen door gebruik te maken van de effectieve-intrestmethode.

De uitboeking gebeurt op de vervaldag.

2.4.2 Gestructureerde plaatsingen en gestructureerde deposito's

Gestructureerde plaatsingen en deposito's zijn die waarbij (een) in het contract besloten deriva(a)t(en) vervat zit(ten).

In het geval van gestructureerde plaatsingen en verplichtingen, waarbij de besloten derivaten een nauw verband hebben met de economische kenmerken en risico's van het basiscontract, dienen deze niet afgezonderd te worden.

Indien de in het contract besloten derivaten omwille van het nauwe verband tussen de economische kenmerken en risico's niet dienen afgescheiden te worden van het basiscontract, zijn dezelfde waarderingsregels van toepassing als hiervoor vermeld voor de gewone interbankplaatsingen en –deposito's onverminderd de toepassing van volgende paragrafen.

In het geval van gestructureerde plaatsingen en verplichtingen, waarbij de besloten derivaten geen nauw verband hebben met de economische kenmerken en risico's van het basiscontract, dienen de derivaten wel afgezonderd te worden.

In beide gevallen laat de IFRS-regelgeving toe om het volledige contract aan te merken als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening op voorwaarde dat deze classificatie leidt tot meer relevante informatie omdat het een inconsistentie in de waardering of opname ("accounting mismatch") elimineert of aanzienlijk beperkt die anders zou ontstaan uit de waardering van activa of verplichtingen of uit de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen. De bank opteert geval per geval voor de toepassing van deze regel indien een gestructureerde verplichting volledig door een derivaat is afgedekt maar er geen afdekkingsmodel wordt opgezet.

Dergelijke plaatsingen en deposito's worden initieel voor hun reële waarde in de balans opgenomen op de datum van terbeschikkingstelling.

Daarna worden de wijzigingen in reële waarde opgenomen in de resultatenrekening, opgesplitst in een rentemarge en een zuiver verschil ten opzichte van de reële waarde. De wijzigingen in de reële waarde houden rekening met het effect van de wijziging in de kredietwaardigheid van de uitgever (= AXA Bank Belgium in het geval van verplichtingen).

De reële waarde bij aanschaf van een financieel instrument is normaal de overeengekomen transactieprijs. Indien AXA Bank Belgium echter oordeelt dat de reële waarde verschillend is van deze transactieprijs en indien de reële waarde bepaald werd op niet-observeerbare elementen worden deze dag 1-wijzigingen uitgesteld. Deze wijzigingen dienen dan afgeschreven over de looptijd van het onderliggende instrument of tot het moment dat observeerbare prijzen beschikbaar komen.

De uitboeking gebeurt op de vervaldag of op de datum van terbeschikkingstelling in het geval van vervroegde terugbetaling. In deze laatste situatie wordt het verschil tussen de ontvangen of betaalde vergoeding en de boekwaarde opgenomen in de resultatenrekening als een gerealiseerde meer- of minderwaarde.

2.4.3 Derivaten

Besloten derivaten:

Derivaten die besloten zijn in basiscontracten en die al gewaardeerd worden tegen reële waarde via resultaat, worden niet afgezonderd.

Overige derivaten:

Alle overige derivaten worden in de balans opgenomen voor hun reële waarde op de transactiedatum.

De wijzigingen in de reële waarde worden rechtstreeks in de resultatenrekening opgenomen, met uitzondering van derivaten die deel uitmaken van kasstroomafdekkingen (zie hoofdstuk 2.4.4 *Administratieve verwerking van afdekkingstransacties ("hedge accounting")*).

2.4.4 Administratieve verwerking van afdekkingstransacties ("hedge accounting")

Volgende soorten afdekkingen zijn mogelijk:

- Een reële-waardeafdekking van het renterisico op portefeuilleniveau ("portfolio interest rate fair value hedge") is een relatie tussen derivaten en onderliggende financiële instrumenten die gedocumenteerd wordt in een reële-waardeafdekking van het renterisico van een portefeuille van onderliggende afgedekte instrumenten. Periodiek wordt nagekeken of de afdekking nog steeds efficiënt is (prospectieve en retrospectieve testen).

Tijdens elke efficiënte periode wordt de reële-waardewijziging met betrekking tot het afgedekte risico van een referentiebedrag geboekt op de onderliggende portefeuille van financiële instrumenten. Die waardewijziging wordt afgeschreven. Volgens IFRS mag de afschrijving beginnen van zodra zich een waardewijziging heeft voorgedaan. De afschrijving moet uiterlijk aanvangen wanneer de afgedekte positie omwille van een inefficiënte afdekking niet meer wordt aangepast voor veranderingen in de reële waarde die aan het af te dekken risico zijn toe te rekenen. Bij AXA Bank Belgium heeft men gekozen om de afschrijving te starten als de afdekking wordt stopgezet. Het reële-waardeverschil van de derivaten zelf wordt rechtstreeks in de resultatenrekening opgenomen.

Tijdens elke niet-efficiënte periode wordt geen reële-waardeverandering geboekt op de onderliggende financiële instrumenten; de reële-waardeverandering van de betrokken derivaten zelf wordt rechtstreeks in de resultatenrekening opgenomen.

- Een "micro" reële-waardeafdekking ("micro fair value hedge") is een relatie tussen derivaten en onderliggende financiële instrumenten die gedocumenteerd wordt in een reële-waardeafdekking van meerdere financiële risico's van het onderliggende afgedekte instrument. Periodiek wordt nagekeken of de afdekking nog steeds efficiënt is (prospectieve en retrospectieve testen).

Tijdens elke efficiënte periode wordt de reële-waardewijziging met betrekking tot het afgedekte risico bijgeboekt op het financiële instrument, waarbij deze waardewijzigingen worden verwerkt in de resultatenrekening; de reële-waardeverandering van de betrokken derivaten zelf wordt rechtstreeks in de resultatenrekening opgenomen.

Van zodra de afdekking niet efficiënt is wordt deze beëindigd en worden de waardewijzigingen in het geval van een schuldinstrument afgeschreven over de resterende looptijd van het instrument door aanpassing van de effectieve rente.

- Een kasstroomafdekking ("cash flow hedge") is een relatie tussen derivaten en onderliggende financiële instrumenten die gedocumenteerd wordt in een afdekking van toekomstige kasstromen van het onderliggende afgedekte instrument. Periodiek wordt nagekeken of de afdekking nog steeds efficiënt is (prospectieve en retrospectieve testen).

Tijdens elke efficiënte periode wordt het efficiënte gedeelte van de reële-waardeverandering van het afdekkinginstrument (derivaat) uitgesteld in het eigen vermogen en het niet-efficiënte gedeelte wordt opgenomen in de resultatenrekening.

Van zodra de afdekking niet efficiënt is wordt deze beëindigd. De uitgestelde waardewijzigingen blijven in het eigen vermogen uitgesteld tot het ogenblik dat de verwachte toekomstige transactie plaatsvindt, waarna ze symmetrisch met het afgedekte risico in de resultatenrekening zullen worden verwerkt.

2.4.5 Repo's en reverse repo's

Alle repo's en reverse repo's voldoen aan de voorwaarden om ze te beschouwen als financieringsverrichtingen.

Bij de opname van reverse repo's in de balans worden de betaalde gelden geboekt als een plaatsing met onderpand van effecten.

De waarderingsregels zijn deze die gelden voor de gewone interbankplaatsingen (zie 2.4.1).

Wordt het onderliggende effectenpand echter verkocht, dan wordt een verplichting uitgedrukt ten opzichte van de crediteur van het effectenpand, te waarden tegen de reële waarde.

De uitboeking gebeurt op de vervaldag.

Bij de opname van repo's in de balans worden de ontvangen gelden opgenomen als een ontlening met onderpand van effecten.

De waarderingsregels zijn deze die gelden voor de gewone interbankontleningen (deposito's) (zie 2.4.1).

De effecten welke in pand werden gegeven onder een repo blijven boekhoudkundig behouden in de onderliggende effectenportefeuille.

Er gebeurt geen overboeking naar een andere lijn.

De uitboeking gebeurt op de vervaldag.

2.4.6 Effectenplaatsingen en -ontleningen

Effectenontleningen worden niet op de balans geboekt.

Bij verkoop van het ontleende effect gelden dezelfde regels als bij een reverse repo (zie 2.4.5).

Effectenplaatsingen worden evenmin op de balans geboekt, vermits de effecten welke uitgeleend worden boekhoudkundig behouden blijven in de onderliggende effectenportefeuille. Er gebeurt ook geen overboeking naar een andere lijn.

2.4.7 Algemeen

Voor de bepaling van de nettowinsten en -verliezen:

- wordt een onderscheid gemaakt tussen de rentemarge en gerealiseerde meer- en minderwaarden;
- worden de resultaten niet netto weergegeven.

2.5 Commissieopbrengsten en financiële waarborgen

2.5.1 Commissieopbrengsten

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen twee soorten vergoedingen en hun opname in de resultatenrekening gebeurt als volgt:

- vergoedingen ontvangen voor de levering van prestaties worden opgenomen op pro rata basis over de looptijd van de prestatie. Voorbeelden zijn reserveringscommissies voor niet-opgenomen bedragen van kredietlijnen, ontvangen huur van kluizen en beheersvergoedingen;
- vergoedingen ontvangen voor de uitvoering van een specifieke opdracht worden opgenomen op het ogenblik dat de opdracht is uitgevoerd. Voorbeelden zijn vergoedingen voor aan- en verkoop van effecten en betalingsverkeer.

2.5.2 Verstrekte financiële waarborgen

De eerste opname van de verstrekte financiële waarborgen in de balans gebeurt op de contractdatum. Ze geschiedt tegen de reële waarde, welke in de regel overeenstemt met de ontvangen vergoeding voor het verstrekken van de financiële waarborg. Indien de ontvangen premie niet overeenstemt met de marktpraktijken wordt het verschil met de reële waarde onmiddellijk in resultatenrekening genomen.

Vooreerst wordt de ontvangen premie pro rata temporis afgeschreven over de looptijd van het contract. Dit geschiedt op een "contract per contract"-basis.

Vervolgens wordt nagegaan (op portefeuillebasis) of er geen voorziening dient aangelegd voor eventuele of zekere uitwinningen. Deze voorziening wordt gediscoteerd indien de impact materieel is.

De uitboeking geschiedt bij het verstrijken van de termijn. In het geval van uitwinning zal de verstrekte waarborg worden uitgeoefend voor het gewaarborgde bedrag, dat opgebouwd werd via de voorziening.

2.6 Eigen vermogen

De waardering van de bestanddelen van het eigen vermogen gebeurt tegen kostprijs.

Ingekochte eigen aandelen worden in mindering gebracht van het eigen vermogen voor de aanschaffingsprijs, inclusief rechtstreeks toewijsbare marginale transactiekosten.

Dividenden worden van het eigen vermogen afgetrokken wanneer zij betaalbaar worden gesteld.

2.7 Financiële verplichtingen en bankdeposito's

(i) Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

De opname van operationele schulden in de balans gebeurt op de datum van terbeschikkingstelling. Ze worden toegewezen aan de waarderingscategorie "Deposito's en schulden" en gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

De opname van deposito's en depositocertificaten in de balans geschiedt initieel tegen reële waarde (voor het bedrag van de bekomen financiering), en dit op de datum van terbeschikkingstelling. Ze worden eveneens toegewezen aan de waarderingscategorie "Deposito's en schulden" en gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onverminderd de toepassing van volgende paragrafen betreffende gestructureerde verplichtingen.

Op iedere balansdatum worden de gedurende de periode gelopen intresten in de resultatenrekening opgenomen op basis van het effectieve rendement.

De effectieve rentevoet is de rente die exact de toekomstige contractueel vastgelegde kasstromen tot het einde van de vervaldag disconteert tot de aanschaffingswaarde, rekening houdend met de premies, disconto's en impact van step-up- en step-down-coupons.

De acquisitiecommissies met betrekking tot de depositocertificaten worden niet op individuele basis via de effectieve rentevoet afgeschreven, maar maandelijks ten laste genomen onder de vorm van een omloopcommissie (die niet materieel verschilt van de benadering van de effectieve rentevoet per individuele verrichting) en als rentekosten over de contractuele looptijd gespreid.

De uitboeking van deposito's en depositocertificaten gebeurt op de vervaldag of eerder in het geval van vervroegde terugbetaling. In het laatste geval wordt het verschil tussen de betaalde vergoeding (onder aftrek van eventuele penaltiteiten) en de op het moment van terugbetaling uitstaande geamortiseerde kostprijs opgenomen in de resultatenrekening als een gerealiseerde meer- of minderwaarde.

Voor de bepaling van de nettowinsten en -verliezen:

- wordt een onderscheid gemaakt tussen de rentemarge en gerealiseerde meer- en minderwaarden;
- worden de resultaten niet netto weergegeven.

In het geval van gestructureerde deposito's en verplichtingen, waarbij de besloten derivaten een nauw verband hebben met de economische kenmerken en risico's van het basiscontract, dienen deze niet afgezonderd te worden.

In het geval van gestructureerde deposito's en verplichtingen, waarbij de besloten derivaten geen nauw verband hebben met de economische kenmerken en risico's van het basiscontract, dienen de derivaten wel afgezonderd te worden.

In dat geval laat de IFRS-regelgeving toe om het volledige contract aan te merken als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening op voorwaarde dat deze classificatie leidt tot meer relevante informatie omdat het een inconsistentie in de waardering of opname ("accounting mismatch") elimineert of aanzienlijk beperkt die anders zou ontstaan uit de waardering van activa of verplichtingen of uit de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen. De bank opteert geval per geval voor de toepassing van deze regel indien een gestructureerde verplichting volledig door een derivaat is afgedekt maar indien er geen afdekkingsmodel wordt opgezet.

(ii) Financiële verplichtingen aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening

Deze classificatie wordt bij AXA Bank Belgium gebruikt in de volgende twee omstandigheden:

1. De classificatie leidt tot meer relevante informatie omdat het een inconsistentie in de waardering of opname ("accounting mismatch") elimineert of aanzienlijk beperkt die anders zou ontstaan uit de waardering van activa of verplichtingen of uit de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen.
2. Indien het gestructureerde certificaten betreft, waarbij er geen nauw verband bestaat tussen de economische kenmerken en risico's van het in het contract besloten derivaat en de economische kenmerken en risico's van het basiscontract.

Deze aanwijzing is niet mogelijk:

- waarbij het (de) in een contract besloten deriva(t)(en) niet leid(t)(en) tot een belangrijke wijziging van de kasstromen die anders door het contract vereist zouden zijn of;
- waarbij, wanneer een soortgelijk hybride (samengesteld) instrument voor het eerst wordt beschouwd, na al dan niet een snelle analyse, duidelijk is dat de scheiding van het (de) in een contract besloten deriva(t)(en) niet is toegestaan

Bij AXA Bank Belgium gaat het vooral om de uitgegeven EMTN-certificaten bij de dochteronderneming AXA Belgium Finance.

Na de eerste opname zijn geen herclassificaties mogelijk binnen of buiten deze categorie.

Voor de bepaling van de nettowinsten en nettoverliezen:

- wordt er een onderscheid gemaakt tussen de rentemarge en waardeveranderingen omwille van wijzigingen in de reële waarde;
- wordt er geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde meer- en minderwaarden en waarderingswinsten en -verliezen.

Dergelijke certificaten worden initieel voor hun reële waarde in de balans opgenomen op de datum van terbeschikkingstelling.

Daarna worden de wijzigingen in reële waarde opgenomen in de resultatenrekening en de wijzigingen in het eigen kredietrisico (DVA) in de niet-gerealiseerde resultaten ("other comprehensive income" – OCI). AXA Bank Belgium heeft deze grondslag vervroegd toegepast in 2017 zoals toegelaten door IFRS 9 – *Financiële instrumenten*.

De reële waarde bij aanschaf van een financieel instrument is normaal de overeengekomen transactieprijs. Indien AXA Bank Belgium echter beoordeelt dat de reële waarde verschillend is van deze transactieprijs en indien de reële waarde bepaald werd op basis van niet-observeerbare elementen worden deze dag 1-wijzigingen uitgesteld. Deze wijzigingen dienen dan afgeschreven te worden over de looptijd van het onderliggende instrument of tot het moment dat observeerbare prijzen beschikbaar komen.

De uitboeking gebeurt op de vervaldag of op de datum van terbeschikkingstelling in het geval van vervroegde terugbetaling. In deze laatste situatie wordt het verschil tussen de ontvangen of betaalde vergoeding en de boekwaarde opgenomen in de resultatenrekening als een gerealiseerde meer- of minderwaarde.

2.8 Omrekenings- en valutakoersverschillen

2.8.1 Principe

Zowel de presentatiemunt als de functionele munt van AXA Bank Belgium is de EUR.

2.8.2 Omrekening van monetaire bestanddelen in de functionele valuta

Monetaire bestanddelen zijn aangehouden valuta-eenheden alsook activa en verplichtingen die ontvangen of betaald moeten worden in een vast of vast te stellen aantal valuta-eenheden. Bedoeld worden vooral de vastrentende effecten, de leningen en vorderingen en de deposito's en schulden.

Bij de opname in de balans worden monetaire bestanddelen in vreemde valuta omgerekend in de functionele valuta tegen de dagkoers op transactiedatum of de spotkoers van de onderliggende wisselverrichting.

Maandelijks heeft een monetair waarderingsproces op saldobasis plaats, waarbij alle uitstaande monetaire saldi in deviezen worden omgerekend tegen de slotkoers. Alle positieve en negatieve verschillen worden opgenomen in de resultatenrekening, ongeacht de waarderingscategorie waartoe de monetaire bestanddelen behoren.

Bij de uitboeking worden monetaire bestanddelen in vreemde valuta omgerekend in euro tegen de dagkoers op transactiedatum of de spotkoers van de onderliggende wisselverrichting.

2.8.3 Omrekening van niet-monetaire bestanddelen in de functionele valuta

Niet monetaire bestanddelen zijn bestanddelen andere dan monetaire. Het gaat hier vooral om de niet-vastrentende effecten.

Bij de opname in de balans worden niet-monetaire bestanddelen in vreemde valuta omgerekend in euro tegen de dagkoers op transactiedatum of de spotkoers van de onderliggende wisselverrichting.

Het periodieke niet-monetaire herwaarderingsproces verschilt naargelang de waarderingscategorie:

1. voor niet-monetaire bestanddelen gewaardeerd tegen kostprijs geldt dat eens de omrekening in euro is gebeurd deze waarde in euro behouden blijft tot de verwijdering uit de balans;
2. voor niet-monetaire bestanddelen behorende tot de waarderingscategorieën "Activa en verplichtingen tegen reële waarde aangehouden voor handelsdoeleinden" of "gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening" geldt een periodieke herwaardering van de reële waarde, die bestaat uit twee componenten: het reële-waardeverschil en het wisselresultaat. Beide componenten worden opgenomen in de resultatenrekening;
3. voor niet-monetaire bestanddelen behorende tot de waarderingscategorie "Activa beschikbaar voor verkoop" geldt eveneens een periodieke herwaardering van de reële waarde, die bestaat uit twee componenten: het reële-waardeverschil en het wisselresultaat. Beide componenten worden uitgesteld in het eigen vermogen. Indien een negatieve waardering als bijzondere waardevermindering dient geboekt, worden beide componenten uit het eigen vermogen geboekt en getransfereerd naar de resultatenrekening.

Bij de uitboeking worden niet-monetaire bestanddelen in vreemde valuta omgerekend in euro tegen de dagkoers op transactiedatum of de spotkoers van de onderliggende wisselverrichting.

2.9 Voorwaardelijke rechten en verplichtingen en voorzieningen

2.9.1 Voorwaardelijke rechten en verplichtingen

Voorwaardelijke rechten (activa) worden niet opgenomen in de balans; ze worden wel vermeld in de toelichting indien een instroom van economische voordelen waarschijnlijk is.

Voorwaardelijke verplichtingen worden niet opgenomen in de balans; ze worden wel vermeld in de toelichting, tenzij de mogelijkheid van een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich houden zeer onwaarschijnlijk is.

2.9.2 Voorzieningen

Voorzieningen worden enkel aangelegd indien er een bestaande verplichting bestaat als gevolg van een gebeurtenis in het verleden, die op een betrouwbare wijze kan worden geschat en waarvan de uitgave meer waarschijnlijk is dan niet.

De bestaande verplichting kan in rechte afdwingbaar zijn of een feitelijke verplichting zijn.

Voorzieningen worden opgenomen voor hun beste schatting, rekening houdende met risico's en onzekerheden en eventuele toekomstige gebeurtenissen; ze worden verdisconteerd, indien de impact van de tijdswaarde materieel is.

Te ontvangen schadevergoedingen die in verband staan met aangelegde voorzieningen, worden geboekt als actief.

Op elke balansdatum worden voorzieningen herzien en aangepast, ofwel om rekening te houden met de tijdswaarde (opgebouwd via financiële kosten), ofwel om deze te verhogen (in het geval van een tekort aan voorziening) ofwel om deze terug te nemen (in het geval van een overtollige voorziening).

De voorziening zal enkel gebruikt worden voor de uitgave waarvoor ze aangelegd was.

2.10 Personeelsverloningen

De personeelsverloningen worden ten laste genomen in het jaar waarin de prestaties verricht werden.

Voor de kortetermijnpersoneelsverloningen die binnen het jaar na de afsluitingsdatum betaald worden zoals salarissen, vergoedingen voor sociale zekerheid, ziekteverlof, vakantiegeld en bonussen, worden voorzieningen aangelegd die niet verdisconteerd worden.

Voor de langetermijnpersoneelsverloningen die geen pensioenplannen zijn, zoals loopbaanonderbreking, premies voor 25 en 35 jaar dienst, bonussen of andere beloningen die slechts betaald worden meer dan 1 jaar na de afsluitingsdatum, geldt een berekening van de contante waarde van de brutoverplichtingen; de actuariële verschillen als gevolg van periodieke herziening van de schattingen en veronderstellingen worden onmiddellijk opgenomen in de resultatenrekening.

Bij AXA Bank Belgium vallen de pensioenplannen onder de pensioenregelingen van het type toegezegde pensioenen.

Het bedrag dat wordt opgenomen als een nettoverplichting uit hoofde van toegezegde-pensioenrechten bestaat uit het nettototaal van de volgende bedragen:

1. de contante waarde van de brutoverplichting uit hoofde van toegezegde-pensioenrechten op de balansdatum, waarbij gebruik gemaakt wordt van de "projected unit credit"-methode;
2. verminderd met de reële waarde op de balansdatum van eventuele fondsbeleggingen waaruit de verplichtingen direct moeten worden afgewikkeld.

Laatstgenoemde fondsbeleggingen kunnen zowel activa betreffen als verzekeringscontracten.

Periodiek worden de veronderstellingen en schattingen herzien en aangepast.

Winsten of verliezen op de belangrijke inperking of afwikkeling van een toegezegde-pensioenregeling worden opgenomen op het moment dat de inperking of afwikkeling plaatsvindt.

Ontslagvergoedingen, inclusief brugpensioen, worden slechts opgenomen van zodra ze tegenstelbaar zijn. Ook hier geldt een discontering indien de vergoeding verder verwijderd is dan 1 jaar vanaf de balansdatum.

2.11 Winstbelastingen

2.11.1 Courante belastingen

Over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare belastingen aangaande lopende en voorgaande perioden worden, in zoverre ze nog niet zijn betaald, opgenomen als een verplichting.

Indien het bedrag dat al betaald is, met betrekking tot lopende en voorgaande perioden, groter is dan het bedrag dat over deze perioden is verschuldigd, wordt het saldo opgenomen als een actief.

2.11.2 Uitgestelde belastingen

Uitgestelde belastingverplichtingen worden in de balans geboekt voor alle tijdelijke belastbare verschillen. Zij worden aangelegd:

- via de resultatenrekening indien het onderliggende tijdelijke verschil ook via de resultatenrekening wordt opgenomen;
- via het eigen vermogen als het onderliggende tijdelijke verschil ook via het eigen vermogen wordt opgenomen.

Uitgestelde belastingactiva met betrekking tot fiscaal overdraagbare verliezen of overdraagbaar belastingkrediet worden slechts in de balans geboekt als de tijdelijke verrekenbare verschillen effectief zullen kunnen verrekend worden in overeenstemming met de fiscale lokale regels.

Overige uitgestelde belastingactiva worden steeds in de balans geboekt omdat ervan uitgegaan wordt dat deze tijdelijke verrekenbare verschillen steeds effectief zullen kunnen verrekend worden.

Indien vervolgens uit een periodieke afsluiting blijkt dat de uitgestelde belastingactiva niet meer kunnen verrekend worden, wordt een waardecorrectie geboekt voor het niet-recupereerbare bedrag. Deze waardecorrectie wordt periodiek herzien en eventueel wordt de waardecorrectie geheel of gedeeltelijk teruggenomen indien nieuwe gegevens beschikbaar zijn met betrekking tot de verrekenbaarheid.

Voor boekhouddoeleinden geschiedt compensatie tussen uitgestelde belastingactiva en uitgestelde belastingverplichtingen slechts voor zover de aard van de winstbelasting en de vervaldagen gelijkaardig zijn en dit per fiscale entiteit.

Voor presentatiedoeleinden geschiedt de compensatie tussen uitgestelde belastingactiva en uitgestelde belastingverplichtingen per fiscale entiteit.

Het uitstaande saldo van de uitgestelde belastingactiva of uitgestelde belastingverplichtingen wordt periodiek geherwaardeerd om rekening te houden met veranderingen in aanslagvoeten en/of belastingwetgeving van de fiscale entiteit.

Activa of verplichtingen als gevolg van winstbelastingen worden niet verdisconteerd.

2.11.3 Schatting van uitgestelde belastingen

Met betrekking tot uitgestelde belastingvorderingen en hun realiseerbaarheid, wordt het volgende onderscheid gemaakt:

Uitgestelde belastingvordering opgenomen via niet-gerealiseerde resultaten ("other comprehensive income" – OCI)

Deze belastingvorderingen worden geboekt op:

- aanpassingen met betrekking tot de gebruikte actuariële veronderstellingen voor de berekening van de voorzieningen rond pensioenplannen;
- de waarderingsresultaten op de derivaten gebruikt bij kasstroomafdekkingen;
- de waarderingsresultaten op de effecten die worden geclassificeerd onder de categorie "beschikbaar voor verkoop"

AXA Bank Belgium anticipeert op verwachte IFRS-wijzigingen en op een volatiele markt waardoor het beheer van de portefeuille "beschikbaar voor verkoop" in deze gevallen gestuurd wordt een andere strategie te volgen. Voor deze categorie wordt slechts een uitgestelde belastingvordering geboekt in de mate dat op deze portefeuille een grotere of gelijke uitgestelde belastingverplichting wordt geboekt, die ook betrekking heeft op dezelfde onderliggende portefeuille en op dezelfde periode.

Aangezien geen sprake is van een waardevermindering van de vordering, betekent dat impliciet dat geen kredietverliezen op schuldinstrumenten worden verwacht. Dergelijke vordering moet dus worden beschouwd als zijnde volledig realiseerbaar.

Uitgestelde belastingvordering als gevolg van een verschil van het tijdstip van boekhoudkundige en fiscale (o.a. fiscale verliezen) verwerkingen

Een uitgestelde belastingvordering wordt opgenomen voor zover wordt verwacht dat toekomstige fiscale winsten beschikbaar zullen zijn die zowel voor het verrekenbaar tijdelijk verschil kunnen worden aangewend als tevens ook voor het ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoed.

2.12 Materiële en immateriële vaste activa

2.12.1 Materiële vaste activa

Er is geen activering van de onder een operationele leasing bekomen materiële vaste activa en de huurlasten worden lineair gespreid ten laste genomen in de resultatenrekening over de looptijd van de leasetermijn.

De initiële opname van de onder een financiële leasing bekomen materiële vaste activa gebeurt voor de reële waarde en de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Initieel rechtstreeks toe te wijzen kosten gerelateerd aan de acquisitie worden eveneens geactiveerd. De financieringskosten worden in de resultatenrekening opgenomen op basis van de impliciete rente.

De initiële opname van gekochte materiële vaste activa gebeurt tegen de aanschaffingsprijs plus de bijkomende toe te wijzen kosten en de rechtstreeks toe te wijzen transactiekosten. Financieringskosten gedurende de constructieperiode worden geactiveerd, indien materieel.

De daaropvolgende waardering gebeurt tegen afgeschreven kostprijs, die rekening houdt met afschrijvingen en een periodieke test voor bijzondere waardevermindering.

Voor de afschrijvingen wordt er rekening gehouden met een restwaarde en de nuttige economische gebruiksduur. In principe dient voor de afschrijving van gebouwen rekening gehouden met de componentenmethode. Omwille van het immaterialiteitsbeginsel enerzijds en om anderzijds ook rekening te houden met de opgelegde waarderingsregels van de moedermaatschappij heeft AXA Bank Belgium beslist om voorlopig de opsplitsing in componenten niet toe te passen.

Voor de test voor bijzondere waardevermindering wordt op elke rapporteringsdatum, voor gebouwen en terreinen, de kostprijs na aftrek van de geboekte afschrijvingen, vergeleken met de schattingswaarde vastgesteld op basis van een onafhankelijke expertise:

- wanneer het niet-gerealiseerde verlies lager is dan 15%, wordt geen bijzondere waardevermindering geboekt;
- indien het niet-gerealiseerde verlies meer dan 15% is, wordt de "discounted future cash flows"-methode toegepast.

Wanneer de waarde gebaseerd op de verdisconteerde toekomstige kasstromen lager is dan de boekwaarde, wordt een bijzondere waardevermindering geboekt voor een bedrag gelijk aan het verschil tussen:

- de kostprijs onder aftrek van de geboekte afschrijvingen;
- de hoogste van de onafhankelijke expertise en de waarde gebaseerd op de verdisconteerde toekomstige kasstromen.

Nadat een verlies voor bijzondere waardevermindering werd geboekt voor een gebouw, wordt de resterende afschrijvingstabel aangepast.

Indien daarna de onafhankelijke expertise meer dan 15% hoger is dan de nettoboekwaarde, wordt de bijzondere waardevermindering teruggenomen voor een bedrag dat overeenkomt met het verschil tussen:

- de nettoboekwaarde,
- de laagste van de onafhankelijke expertise en de kostprijs na aftrek van de geboekte afschrijving (berekend op basis van de bestaande afschrijvingstabel voor de bijzondere waardevermindering), maximaal voor de voorheen geboekte waardecorrectie.

Vervolgens wordt de resterende afschrijvingstabel herzien.

Materiële vaste activa aangehouden voor verkoop worden gewaardeerd tegen de laagste waarde van de boekwaarde (kostprijs min de voorheen al geboekte afschrijvingen) en de reële waarde min de verkoopkosten.

Dergelijke materiële vaste activa worden niet langer meer afgeschreven en worden afzonderlijk gepresenteerd op de balans.

Er wordt gekozen voor de lineaire afschrijvingsmethode.

Afschrijvingen geboekt tijdens het boekjaar en gebaseerd op hun verwachte economische looptijd (lineaire methode):

- terreinen voor eigen gebruik: worden niet afgeschreven
- gebouwen voor eigen gebruik: 3%
- inrichting gebouwen: 10%
- IT-materiaal: 20%
- meubilair, installaties: 10%
- niet-informaticamachines en rollend materieel: 20%.

2.12.2 Immateriële vaste activa

Oprichtingskosten worden onmiddellijk ten laste genomen, tenzij ze gerelateerd kunnen worden als transactiekost aan een actief of een verplichting.

De activering van gekochte immateriële activa die voldoen aan de opnamecriteria (toekomstige economische voordelen en betrouwbare meting) en waarvan de gebruiksduur het jaar overstijgt, gebeurt tegen de aanschaffingswaarde, inclusief bijkomende kosten en rechtstreeks toewijsbare transactiekosten. Software waarvoor een jaarlijkse licentie wordt betaald, wordt niet geactiveerd.

De immateriële activa worden volledig afgeschreven, lineair gespreid over hun economische looptijd.

In het geval van intern gegenereerde software geldt dat een immaterieel actief dat voortvloeit uit de ontwikkeling (of uit de ontwikkelingsfase van een intern project) pas wordt geactiveerd als en slechts als alle onderstaande punten kunnen aangetoond worden:

1. de technische uitvoerbaarheid om het immaterieel actief te voltooien, zodat het beschikbaar zal zijn voor gebruik;
2. de intentie om het immaterieel actief te voltooien en te gebruiken;
3. het vermogen om het immaterieel actief te gebruiken;
4. hoe het immaterieel actief waarschijnlijke toekomstige economische voordelen zal genereren;
5. de beschikbaarheid van adequate technische, financiële en andere middelen om de ontwikkeling te voltooien en het immaterieel actief te gebruiken;
6. het vermogen om de uitgaven die aan het immaterieel actief kunnen worden toegerekend tijdens zijn ontwikkeling betrouwbaar te waarderen.

Kosten die hier niet aan voldoen, evenals kosten van onderzoek (research) worden niet geactiveerd.

Begrippen:

- onderzoeksfase: activiteiten gericht op het verkrijgen van nieuwe kennis; de zoektocht naar toepassingen van onderzoeksbevindingen of andere kennis; de zoektocht naar alternatieven voor toestellen, producten, processen, systemen of diensten; formulering, ontwerp, evaluatie en uiteindelijke selectie van mogelijke alternatieven voor nieuwe of verbeterde toestellen, producten, processen, systemen of diensten.
- ontwikkelingsfase: ontwerp, bouw en tests van pre-productie- of pre-gebruiksprototypes en -modellen; ontwerp van nieuwe toestellen, producten, processen, systemen en diensten; ontwerp, bouw en bediening van een specifieke testomgeving; ontwerp, bouw en tests van een gekozen alternatief.

Verplichte projecten, met name projecten die opgelegd worden door een wet, regelgeving of andere niet-vermijdbare en verplichte instanties (zoals bijvoorbeeld systeembijwerkingen opgelegd door een externe leverancier) worden altijd beschouwd als positieve businesscase zonder noodzaak van verdere bewijsvoering. Het is immers zo dat door het project hoge kosten vermeden worden zoals het uitwerken van manuele oplossingen, het aantrekken van externe specialisten, het betalen van boetes, enz.

Immateriële vaste activa worden getest op bijzondere waardeverminderingen.

- AXA Bank Belgium beoordeelt, op elke balansdatum, of er een indicatie van waardevermindering is. Indien een dergelijke indicatie bestaat, zal de bank de realiseerbare waarde van het actief schatten. De realiseerbare waarde van het actief is de hoogste van de reële waarde minus verkoopkosten of de gebruikswaarde van het actief.
- Indien de realiseerbare waarde van het actief lager is dan de boekwaarde, wordt de boekwaarde van het actief tot de realiseerbare waarde verlaagd door een waardevermindering.
- Als er een indicatie is dat een actief kan worden verminderd, wordt de realiseerbare waarde van het individuele actief geschat. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde van het individuele actief te schatten, dient een entiteit de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid ("cash generating unit") te bepalen waartoe het actief behoort.
- Ongeacht of er een indicatie is van waardevermindering, moet de immateriële activa met een onbepaalde gebruiksduur jaarlijks voor waardevermindering worden getest. De test gebeurt door vergelijking van de boekwaarde met haar realiseerbare waarde. Deze regel geldt ook voor activa die, op de balansdatum, nog niet in gebruik worden.

Er wordt gekozen voor volgende lineaire afschrijvingsmethode gebaseerd op hun verwachte economische looptijd (lineaire methode):

- oprichtingskosten: ten laste van de resultatenrekening tijdens het boekjaar van besteding
- software voor eigen gebruik, aangekocht van derden: 10 tot 20%
- intern ontwikkelde software: 10 tot 20%.

2.13 Overige activa en verplichtingen

De opname in de balans van niet-operationele debiteuren en crediteuren gebeurt op de datum van terbeschikkingstelling.

De overige activa worden opgenomen voor de nominale waarde van de vordering verminderd met een eventuele bijzondere waardevermindering.

De overige verplichtingen worden opgenomen voor de nominale schuldwaarde.

2.14 Bijkomende informatie

2.14.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen na balansdatum die wijzen op omstandigheden die bestonden op de balansdatum (bijvoorbeeld bijkomende informatie over reeds gemaakte schattingen), zullen een aanpassing van de jaarrekening vereisen, indien materieel.

Gebeurtenissen na balansdatum die wijzen op omstandigheden die ontstonden na de balansdatum (bijvoorbeeld evolutie van de dollar of de reële waarde van effecten), zullen geen aanpassing vereisen in de balans, de resultatenrekening, de staat met de mutaties in het eigen vermogen of de kasstroomstaat. Indien echter materieel, wordt informatie geleverd over de aard en de geschatte financiële impact om te vermijden dat de jaarrekening misleidend zou kunnen zijn.

2.14.2 Tussentijdse financiële rapportering

Er is geen specifieke tussentijdse financiële rapportering; de onderneming publiceert enkel jaarlijks haar cijfers.

2.14.3 Wijzigingen in de schattingen en in de waarderingsgrondslagen

Indien het moeilijk is om te beslissen of het gaat om een schattingswijziging dan wel een wijziging in de waarderingsgrondslag, wordt op basis van de IFRS-regelgeving, geopteerd voor een schattingswijziging.

Een schattingswijziging wordt prospectief toegepast. Voor zover een schattingswijziging leidt tot wijzigingen in activa en verplichtingen, of betrekking heeft op een component van het eigen vermogen, wordt deze wijziging verwerkt in de periode waarin de wijziging heeft plaatsgevonden, door de boekwaarde van het betreffende actief, de desbetreffende verplichting of de desbetreffende component van het eigen vermogen te wijzigen. In het geval van een wijziging in de waarderingsgrondslag dient deze retrospectief te worden toegepast. Wanneer het praktisch niet haalbaar is om de periodegebonden gevolgen te bepalen van een wijziging in een grondslag voor financiële verslaggeving op vergelijkende informatie van een of meer voorgaande verslagperiodes, wordt de nieuwe grondslag voor financiële

verslaggeving toegepast op de boekwaarde van activa en verplichtingen vanaf het begin van de vroegste periode (de vroegste periode kan de verslagperiode zijn) waarvoor retrospectieve toepassing mogelijk is. Hierbij wordt voor die periode het beginsaldo van elke desbetreffende component van het eigen vermogen dienovereenkomstig aangepast.

Wanneer het praktisch niet haalbaar is om het cumulatieve effect, aan het begin van de verslagperiode, van de toepassing van een nieuwe grondslag voor financiële verslaggeving op alle voorgaande verslagperioden te bepalen, wordt de vergelijkende informatie aangepast om de nieuwe grondslag voor financiële verslaggeving prospectief toe te passen vanaf het vroegste tijdstip waarop dit praktisch haalbaar is. In dit geval wordt een bijkomende documentatie hieromtrent geleverd in de toelichting.

3 Toepassing van IFRS bij AXA Bank Belgium

De Geconsolideerde Jaarrekening van AXA Bank Belgium werd opgesteld in overeenstemming met de "International Financial Reporting Standards" (IFRS-standaarden) - met inbegrip van de "International Accounting Standards" (IAS-standaarden) en Interpretaties - per 31 december 2017 zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Grondslagen voor financiële verslaggeving die verder niet specifiek vermeld worden, stemmen overeen met de IFRS-standaarden zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

3.1 Wijziging in de grondslagen voor financiële verslaggeving

De grondslagen voor financiële verslaggeving zoals toegepast door AXA Bank Belgium in de Geconsolideerde Jaarrekening 2017 zijn ongewijzigd tegenover vorig jaar, behalve de boeking van de DVA ("Debit Value Adjustments") op financiële verplichtingen aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (uitgegeven EMTN's), waarvoor AXA Bank Belgium voortaan de wijzigingen in het eigen kredietrisico (DVA) in de niet-gerealiseerde resultaten ("other comprehensive income" - OCI) zal opnemen in plaats van in de resultatenrekening. AXA Bank Belgium heeft deze grondslag vervoegd toegepast in 2017 zoals toegelaten door IFRS 9 - *Financiële instrumenten*.

De impact bedraagt netto - 19,2 miljoen EUR op OCI (waarvan -3,4 miljoen EUR betrekking heeft op de periode voorafgaand aan 2017 en - 15,8 miljoen EUR op het boekjaar 2017).

3.2 Toepassingsdatums

Hieronder vindt U een overzicht van de impact van de wijzigingen met betrekking tot de IFRS-standaarden. Daar waar melding wordt gemaakt van de Groep dient dit gelezen te worden als de consolidatiekring van AXA Bank Belgium met als moedermaatschappij AXA Bank Belgium.

Standaarden, wijzigingen in standaarden, interpretaties en wijzigingen in interpretaties gepubliceerd, aanvaard binnen de Europese Unie en voor het eerst van toepassing op 1 januari 2017:

- Wijzigingen aan IAS 7 - *Kasstroomoverzicht: initiatief op het gebied van de informatieverschaffing*

Deze wijzigingen verplichten entiteiten om de evoluties in de verplichtingen uit financieringsactiviteiten uit te splitsen in kasstromen en niet-kasstromen (zoals wisselkoersverschillen). De Groep heeft deze wijziging toegepast in deze Geconsolideerde Jaarrekening (zie extra informatie onder het geconsolideerde kasstroomoverzicht).

- Wijzigingen aan IAS 12 - *Winstbelastingen: Erkenning van uitgestelde belastingvorderingen voor niet-aangewende verliezen*

Deze wijzigingen verduidelijken een aantal punten:

- o Niet-gerealiseerde verliezen als gevolg van schuldinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde in overeenstemming met IFRS en tegen kostprijs voor belastingdoeleinden leiden tot verrekenbare tijdelijke verschillen. Het feit of de boekwaarde zal worden gerealiseerd door gebruik of door verkoop is niet van belang.
- o De boekwaarde van een actief beperkt de schatting van waarschijnlijke toekomstige belastbare winsten niet.
- o Schattingen van toekomstige belastbare winsten houden geen rekening met belastingverminderingen als gevolg van het terugnemen van verrekenbare tijdelijke verschillen.
- o Uitgestelde belastingvorderingen moeten samen geanalyseerd worden. Indien de belastingwetgeving het gebruik van fiscale verliezen beperkt, moet de entiteit een uitgestelde belastingvordering samen met andere uitgestelde belastingvorderingen van dezelfde aard analyseren.

De Groep heeft deze wijzigingen toegepast in deze Geconsolideerde Jaarrekening zonder materiële impact.

- *Cyclus jaarlijkse verbeteringen 2014 – 2016 – IFRS 12 – Informatieverschaffing over belangen in andere entiteiten*

Verduidelijking van het toepassingsgebied om aan te duiden dat de te verstrekken informatie ook van toepassing is op een belang aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten.

Deze aanpassing heeft niet geleid tot enige wijziging in de Geconsolideerde Jaarrekening van de Groep.

Standaarden, wijzigingen in standaarden, interpretaties en wijzigingen in interpretaties, gepubliceerd, aanvaard binnen de Europese Unie en van toepassing vanaf een later boekjaar:

- IFRS 9 – *Financiële instrumenten* werd op 24 juli 2014 gepubliceerd. Op 12 oktober 2017 werd nog een kleine aanpassing aan de norm gepubliceerd: “*Kenmerken van vervroegde terugbetaling met negatieve compensatie*”. De IFRS 9-norm is van toepassing vanaf het boekjaar 2018.

Zie hoofdstuk 3.3 IFRS 9.

- IFRS 15 – *Opbrengsten uit contracten met klanten*, gepubliceerd op 28 mei 2014, oorspronkelijk van toepassing vanaf 1 januari 2017, maar in 2015 gewijzigd naar een toepassingsdatum van 1 januari 2018, omvat een vijfstappenplan om te bepalen wanneer omzet dient geboekt:

Stap 1 = Identificatie van de overeenkomst met de klant

Stap 2 = Identificatie van de leveringsverplichtingen in de overeenkomst

Stap 3 = Bepalen van de transactieprijs

Stap 4 = Allocatie van de transactieprijs over de leveringsverplichtingen in de overeenkomsten

Stap 5 = Boeken van de omzet wanneer of als de entiteit voldoet aan de leveringsverplichting

Er wordt verwacht dat deze IFRS een minimale impact zal hebben op de Geconsolideerde Jaarrekening van de Groep.

- De nieuwe standaard IFRS 16 – *Leaseovereenkomsten*, gepubliceerd op 13 januari 2016 en voor de IASB van toepassing vanaf 1 januari 2019. Deze standaard voert een eenvormige boekingswijze op de balans in voor leasingnemers. De Groep onderzoekt momenteel de impact die deze standaard zou kunnen hebben op de Geconsolideerde Jaarrekening.

Overige wijzigingen:

Standaarden, wijzigingen in standaarden, interpretaties en wijzigingen in interpretaties zoals gepubliceerd door de IASB moeten eerst aanvaard worden binnen de Europese Unie vooraleer ze van toepassing zijn op de Geconsolideerde Jaarrekening van AXA Bank Belgium. Momenteel doorlopen nog een aantal geplande aanpassingen het aanvaardingsproces binnen de Europese Unie, met als voornaamste:

- de nieuwe standaard IFRS 17 – *Verzekeringscontracten*, gepubliceerd op 18 mei 2017 en voor de IASB van toepassing vanaf 1 januari 2021. Deze standaard legt de principes vast van erkenning, waardering, presentatie en informatieverschaffing van verzekeringscontracten die binnen het toepassingsgebied van de standaard vallen. De Groep onderzoekt momenteel de impact die deze standaard zou kunnen hebben op de Geconsolideerde Jaarrekening.

3.3 IFRS 9

IFRS 9 – *Financiële instrumenten* bevat drie fases.

1. Classificatie en waardering

Principe

De eerste fase betreft de classificatie en waardering van financiële instrumenten. Op basis van IFRS 9 dienen alle financiële activa gewaardeerd te worden op basis van geamortiseerde kostprijs, reële waarde via de niet-gerealiseerde resultaten ("other comprehensive income", OCI) of reële waarde via de resultatenrekening. De waarderingscategorie wordt daarbij bepaald door het door de bank gehanteerde bedrijfsmodel en door de zogenaamde SPPI-test ("Solely Payments of Principal and Interest", uitsluitend betaling van de hoofdsom en rente). Voor financiële verplichtingen zijn er geen wijzigingen op basis van IFRS 9, behalve voor de boeking van de DVA ("Debit Value Adjustments") op financiële verplichtingen aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening. Deze worden opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten (OCI).

Impact

Wat de financiële activa betreft zal AXA Bank Belgium de volgende businessmodellen en overeenstemmende portefeuilles gebruiken onder IFRS 9:

- een businessmodel "aangehouden voor het ontvangen van kasstromen" waarvan het doel is om financiële activa aan te houden om contractuele kasstromen te ontvangen en waarvan de contractuele voorwaarden van de onderliggende financiële activa op bepaalde datums tot kasstromen leiden die enkel betalingen van de hoofdsom en rente op het uitstaande bedrag vormen.

Na de eerste opname worden deze financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

De volgende portefeuilles vallen onder dit businessmodel:

- o alle leningen en vorderingen. Omdat deze momenteel (op basis van IAS 39) ook reeds gewaardeerd worden tegen geamortiseerde kostprijs is de verwachting dat de nieuwe classificatie geen impact zal hebben op de ingehouden winst per 1 januari 2018.
- o een deel van de obligatieportefeuille die aangehouden wordt om overeen te stemmen met de geschatte looptijd van de verplichtingen zonder vastgestelde vervaldag (zoals spaarrekeningen) en omwille van rendement. Op basis van IAS 39 worden deze momenteel geclassificeerd als "aangehouden voor verkoop" en gewaardeerd tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten ("other comprehensive income" – OCI).

Daarom wordt verwacht dat de nieuwe classificatie en de waardering tegen geamortiseerde kostprijs in plaats van de waardering tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten zal leiden tot een nettotoename van "niet-gerealiseerde resultaten" van 10,2 miljoen EUR.

- een businessmodel "aangehouden voor het ontvangen van kasstromen en voor verkoop" waarvan het doel is om financiële activa aan te houden om contractuele kasstromen te ontvangen en om financiële activa te verkopen en waarvan de contractuele voorwaarden van de onderliggende financiële activa op bepaalde datums tot kasstromen leiden die enkel betalingen van de hoofdsom en rente op het uitstaande bedrag vormen.

Na de eerste opname worden deze financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten ("other comprehensive income" – OCI).

De volgende portefeuille valt onder dit businessmodel:

- o een deel van de obligatieportefeuille aangehouden voor liquiditeitsdoeleinden, balansbeheer en optimalisatie van het risico versus opbrengst. Omdat deze momenteel (op basis van IAS 39) eveneens tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten ("other comprehensive income" – OCI) worden gewaardeerd is de verwachting dat de nieuwe classificatie geen impact zal hebben per 1 januari 2018.

- een businessmodel “aangehouden voor handelsdoeleinden”, ongewijzigd tegenover de huidige IAS 39-regelgeving betreffende classificatie en waardering (reële waarde via de resultatenrekening).

Net als vandaag op basis van IAS 39 heeft AXA Bank Belgium niet de intentie om de portefeuille “aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening” te gebruiken.

Aandelen zullen gewaardeerd worden tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten (“other comprehensive income” – OCI), Koopprijs kan in beperkte omstandigheden een valabele aanduiding zijn van de reële waarde.

Er zal ook geen wijziging zijn in de classificatie en waardering van derivaten.

Voor financiële verplichtingen zijn er geen wijzigingen op basis van IFRS 9, behalve voor de boeking van de DVA (“Debit Value Adjustments”) op financiële verplichtingen aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de resultatenrekening (uitgegeven EMTN’s), waarvoor AXA Bank Belgium de wijzigingen in reële waarde in de resultatenrekening zal opnemen en de wijzigingen in het eigen kredietrisico (DVA) in de niet-gerealiseerde resultaten (“other comprehensive income” – OCI). AXA Bank Belgium heeft deze grondslag vervroegd toegepast in 2017 zoals toegelaten door IFRS 9.

2. Bijzondere waardeverminderingen

Principe

De tweede fase, als laatste gepubliceerd op 24 juli 2014, betreft de toepassing van een nieuwe methodologie om de bijzondere waardeverminderingen (“impairments”) te berekenen op financiële activa en kredietverbintenissen. De berekeningen in deze methodologie geschieden op basis van verwachte kredietverliezen (“expected credit losses”) en dus niet meer op de gelopen kredietverliezen (“incurred credit losses”). Daarenboven dient de methodologie op dezelfde wijze toegepast te worden op kredieten en vastrentende effecten. Er dienen dus steeds (vanaf de eerste opname) waardeverminderingen opgenomen te worden voor verwachte kredietverliezen evenals (na de eerste opname) de wijzigingen in deze verwachte kredietverliezen.

Op basis van IFRS 9 worden de verwachte kredietverliezen op kredieten met normaal verloop via een waardevermindering aangelegd voor een bedrag gelijk aan:

- de verwachte kredietverliezen over een tijdshorizon van 12 maanden (verwachte kredietverliezen die voortvloeien uit gebeurtenissen in verband met het financieel instrument die zich zouden kunnen voordoen gedurende de 12 maanden na de rapporteringsdatum) (“stap 1”); of
- de verwachte kredietverliezen over een levenslange tijdshorizon (verwachte kredietverliezen die voortvloeien uit alle mogelijke wanbetalingen over de hele looptijd van het financieel instrument) (“stap 2”).

‘Stap 3’ (probleemdossiers) bevat alle financiële instrumenten waarvoor een objectieve indicatie van waardevermindering bestaat en stemt overeen met alle instrumenten met wanbetaling.

De rente wordt verschillend berekend naargelang de waardeverminderingstatus van het actief. In het geval van een financieel actief waarvoor geen objectieve inschatting van waardevermindering bestaat op de rapporteringsdatum (“stappen 1 en 2”), wordt de renteopbrengst berekend op basis van de effectieve rente op het brutobalansbedrag. Op een financieel actief dat als “credit-impaired” beschouwd wordt (“stap 3”), worden de renteopbrengsten berekend op basis van de effectieve rente berekend op de geamortiseerde koopprijs, namelijk het brutobedrag min eventuele waardeverminderingen.

Kernbegrippen en methodologie

Significante verhoging van het kredietrisico

Op elke rapporteringsdatum zal AXA Bank Belgium het bedrag aan waardeverminderingen voor een financieel instrument bepalen op basis van de verwachte kredietverliezen over een levenslange tijdshorizon indien er een significante stijging is vastgesteld van het kredietrisico sedert toekenning van het krediet. Indien op de rapporteringsdatum het kredietrisico van een financieel instrument niet significant gestegen is sinds de eerste opname, zal AXA Bank Belgium het bedrag aan waardeverminderingen bepalen op basis van de verwachte kredietverliezen over een tijdshorizon van 12 maanden.

In de retailportefeuille zal AXA Bank Belgium de “probability of default” gebruiken als criterium om te bepalen of er een significante stijging is van het kredietrisico. AXA Bank Belgium zal daarbij alle financiële instrumenten transfereren waarvan de “probability of default” over 12 maanden tussen de eerste opname en de rapporteringsdatum gestegen is met een relatief bedrag en tot een maximum. Bijkomende triggers zullen dan meer dan 30 dagen betalingsachterstand en schuldherschikking (“forbearance”) zijn of de negatieve vermelding in de Belgische Kredietcentrale. In de niet-retailportefeuille zal een significante stijging van het

kredietrisico bepaald worden op basis van de rating van de financiële instrumenten, namelijk een daling met een minimaal aantal “notches” sinds de aankoopdatum en tot een bepaald absoluut niveau (meestal beneden “investment grade”).

Definitie van wanbetaling (“default”)

De definitie van wanbetaling van AXA Bank Belgium is in lijn met Richtlijn (EU) No 575/2013, de richtlijnen van de Europese Bankautoriteit (EBA) inzake schuldherschikking en wanbetaling en de “Capital Requirements Regulation” van Basel III. AXA Bank Belgium heeft de definities van “wanbetaling” (“default”), “met waardevermindering” (“credit-impaired”) en “probleemvordering” (“non-performing”) op elkaar afgestemd.

AXA Bank Belgium zal een financieel actief in de niet-retailportefeuille aanmerken als “wanbetaling” van zodra wanbetaling wordt vastgesteld op basis van de contractvoorwaarden.

AXA Bank Belgium zal een financieel actief in de retailportefeuille aanmerken als “wanbetaling” als aan een of meer van de volgende voorwaarden voldaan is:

- “Unlikely to pay”: de ontleners zal vermoedelijk niet aan zijn volledige kredietverplichtingen kunnen voldoen, zonder rekening te houden met mogelijk verhaal van AXA Bank Belgium zoals zekerheden;
- 90 dagen betalingsachterstand: de ontleners heeft meer dan 90 dagen betalingsachterstand op een materiële kredietverplichting tegenover AXA Bank Belgium;
- “Pre-litigation” (onzeker/”précontentieux”-PCX): de ontleners heeft meer dan 90 dagen betalingsachterstand en maakt deel uit van een herstelplan;
- “Litigation” (dubieus/”contentieux”-CX): de ontleners is 9 maanden langer in “pre-litigation” of het krediet is beëindigd.

Gebruikte veronderstellingen voor de herstellingsratio (“cure rate”):

- “Unlikely to pay”: de ontleners bevindt zich niet meer schuldherschikking (“forbearance”, de ontleners heet een betalingsachterstand van minder dan 30 dagen;
- 90 dagen betalingsachterstand: de ontleners heeft een betalingsachterstand van minder dan 90 dagen;
- “Pre-litigation”: geen achterstellen meer;
- “Litigation”: onherroepelijke procedure

Proefperiode (“probation period”):

- “Unlikely to pay”: ingeval van schuldherschikking van minstens 2 jaar sinds klassering als “non-performing/facility granted”;
- “Pre-litigation”: 6 maanden (geen herinnering meer ontvangen sinds 6 maanden)

De elementen die in beschouwing genomen worden in de inschattingen van wanbetaling en de belangrijkheid ervan kunnen wijzigen in de tijd om rekening te houden met wijzigingen in wetgeving, marktpraktijken, ...

Definitief verlies

Kredieten en obligaties zullen (volledig of gedeeltelijk) afgeboekt worden wanneer er geen realistische mogelijkheid is tot terugvordering. Dit zal het geval zijn wanneer AXA Bank Belgium ervan uitgaat dat de ontleners onvoldoende activa of inkomensbronnen heeft die voldoende kasstromen zouden kunnen genereren om de betrokken bedragen terug te kunnen betalen. Afgeboekte bedragen kunnen echter nog steeds het voorwerp uitmaken van invorderingsactiviteiten in lijn met de betrokken procedures van AXA Bank Belgium.

Inputs, veronderstellingen en waarderingstechnieken

De sleutelementen in de berekening van de verwachte kredietverliezen (“expected credit losses”, ECL) zullen de volgende variabelen zijn:

- kans op wanbetaling (“probability of default”, PD): de kans op wanbetaling van een tegenpartij over een bepaalde tijdschizont;
- gemiddeld verlies bij wanbetaling (“loss given default”, LGD): percentage van uitstaand bedrag bij wanbetaling (EAD) dat als verlies opgetekend wordt bij wanbetaling van de tegenpartij;
- uitstaand bedrag bij wanbetaling (“exposure at default”, EAD): bedrag aan welke de bank is blootgesteld ingeval van wanbetaling van de tegenpartij.

Deze parameters worden voor de retailportefeuille in het algemeen afgeleid uit intern ontwikkelde statistische modellen en andere historische gegevens. Ze worden aangepast om rekening te houden met toekomstgerichte informatie. Prudentiële voorzichtigheid zal daarbij worden uitgefilterd.

Voor de niet-retailportefeuille worden deze parameters afgeleid uit historische gegevens en aangepast naar statistisch betekenisvolle parameters. Hierbij dient aangestipt dat de niet-retailportefeuille enkel bestaat uit "high investment grade" en doorgaans gewaarborgde posities: overheids- en supranationale obligaties, reverse repo's en secured loans. Daardoor zijn de verwachte kredietverliezen niet-materieel.

Twee soorten PD's zullen gebruikt worden bij het berekenen van de ECL's:

- PD's over 12 maanden – Dit is de geschatte waarschijnlijkheid dat een wanbetaling plaatsvindt binnen een periode van 12 maanden (of gedurende de resterende looptijd van het financieel instrument indien die minder is dan 12 maanden). Dit zal gebruikt worden om de ECL's over een tijdshorizon van 12 maanden te berekenen;
- PD's over de volledige looptijd – Dit is de geschatte waarschijnlijkheid dat een wanbetaling plaatsvindt gedurende de resterende looptijd van het financieel instrument. Dit zal gebruikt worden om de ECL's over de volledige looptijd te berekenen.

Voor de retailportefeuille zal AXA Bank Belgium de marginale PD over een tijdshorizon van 12 maanden afleiden van het IRB-model van Basel ("Internal Ratings Based") met de nodige aanpassingen om ervoor te zorgen dat er geen conservatieve elementen in vervat zitten en dat er toekomstgerichte informatie in opgenomen wordt.

De PD over de volledige looptijd zal bepaald worden door een toekomstige inschatting van de marginale PD's gedurende de verschillende tijdsstappen door rekening te houden met toekomstgerichte macro-economische informatie (regressiemodel). Bovenop de toekomstgerichte macro-economische variabelen zal een geschatte "target PD" op lange termijn gebruikt worden waarnaar de marginale PD na een bepaalde tijd zal convergeren. De typisch in tijd afnemende PD-evolutie voor bepaalde portefeuilles zoals de hypotheekleningen zal in aanmerking worden genomen.

De EAD voor de retailportefeuille zal bepaald worden op basis van een schatting van de uitstaande bedragen op een toekomstige standaarddatum, terwijl voor de niet-retailportefeuille het bruto uitstaande bedrag gebruikt zal worden.

De LGD zal bepaald worden op basis van het verschil tussen de contractuele verschuldigde kasstromen en de kasstromen die AXA Bank Belgium verwacht te ontvangen, inclusief die komende van zekerheden. Voor hypotheekleningen zullen "loan-to-value"-ratio's gebruikt worden als sleutelparameter voor het bepalen van de LGD. Daarvoor zullen prognoses van vastgoedprijsindexen gebruikt worden. Daarbovenop zullen expertopinionen gebruikt worden om de gemiddelde jaarlijkse groei van de vastgoedprijsindex in te schatten.

AXA Bank Belgium zal de op de balans erkende verwachte kredietverliezen afleiden uit een verdiscontering van de verwachte verliezen (op basis van de effectieve rente), de contractuele betalingen en mogelijke voorafbetalingen, met aanpassingen voor gemiste betalingen in de periode die de wanbetaling voorafging.

De verwachte kredietverliezen over de gehele looptijd zullen berekend worden als een kansgewogen gemiddelde gebaseerd op 3 scenario's: een gemiddeld positief scenario, een basisscenario en een gemiddeld negatief scenario.

Toekomstgerichte informatie

AXA Bank Belgium zal 3 jaar toekomstgerichte informatie gebruiken.

Impact

Op basis van de huidige portefeuilles en informatie verwacht AXA Bank Belgium dat de toepassing van de nieuwe IFRS 9-methodologie voor bijzondere waardeverminderingen een beperkte impact zal hebben die niet hoger ligt dan 10 miljoen EUR op de uitstaande waardeverminderingen per 1 januari 2018 (openingsbalans) via het eigen vermogen ("ingehouden winsten").

3. Hedge accounting

Principe

De derde fase, gepubliceerd op 19 november 2013, betreft de algemene afdekkingsregels ("hedge accounting"). De specifieke regels voor open portefeuilles en macroafdekking zijn momenteel nog steeds in een projectfase. De vereisten van deze nieuwe afdekkingsregels zijn een meer op principes gebaseerde aanpak en beter in lijn met de praktijken bij risk management.

Impact

Op basis van een keuzemogelijkheid voorzien in de IFRS 9-standaard heeft AXA Bank Belgium beslist om vanaf het boekjaar 2018 "hedge accounting" verder toe te passen onder IAS 39. De methodologie zal dan ook ongewijzigd blijven ten opzichte van het boekjaar 2017.

4 RISICOBEBEER

4.1 Algemeen

In 2017 heeft AXA Bank Belgium verder gebouwd aan een coherent en voorzichtig risicobeleid. De bank heeft in grote mate gezonde en doeltreffende strategieën, beleidsregels, processen en systemen gehanteerd om haar risico's te identificeren, te meten, te beheren en op te volgen.

AXA Bank Belgium heeft het risicobeleid voortdurend aangepast om op koers te blijven in een voortdurend veranderende omgeving. AXA Bank Belgium is van mening dat de maatregelen inzake risicobeleid aangepast zijn aan het profiel en de strategie van de bank.

De Europese Centrale Bank (ECB) is de bevoegde autoriteit voor prudentieel toezicht op AXA Bank Belgium. Dit toezicht wordt effectief uitgevoerd door het Joint Supervisory Team (JST) dat bestaat uit leden van de ECB en de nationale toezichthouder. Er is op regelmatige basis overleg met de betrokken toezichthouders door middel van on-site inspecties, workshops, interviews en rapporteringen.

AXA Bank Belgium nam in 2017 ook deel aan een "Supervisory Review and Evaluation Process" (SREP) onder leiding van de JST. Hierin beoordeelt de toezichthouder de risico's van de bank en besluit tot minimale kapitaalsvereisten voor de bank in 2018 alsook een aantal kwalitatieve aanbevelingen waaraan de bank in de toekomst moet voldoen.

In 2018 zal AXA Bank Belgium een EU-stresstest oefening uitvoeren waarbij het weerstandsvermogen van de bank tegen economische schokken wordt nagegaan. Het resultaat van die oefening zal als input dienen voor het SREP-proces waarbij de bijkomende kapitaalsvereisten van de bank zullen worden vastgesteld.

In 2017 keerde het herfinancieringsvolume van Belgische hypotheekleningen terug tot een meer gematigd niveau. Na 2 jaren van hoge herfinancieringsaantallen, slaagde AXA Bank Belgium erin om de druk op de rentabiliteit te verminderen door een significante nieuwe productie van hypotheekleningen te realiseren van goede kwaliteit.

Naast haar retailactiviteiten treedt AXA Bank Belgium op als tussenpersoon in het verstrekken van financiële dienstverlening, voornamelijk derivaten aan verschillende entiteiten van AXA Groep. Hoewel er in 2017 een groot volume aan derivaten werd verhandeld met entiteiten van AXA Groep, bleef het totale notionele bedrag op de buitenbalans van AXA Bank Belgium relatief stabiel door de regelmatige compressie van derivaten. Deze gebeurtenissen voornamelijk met LCH als centrale tegenpartij. Daarnaast waren er minder derivaten nodig om het renterisico op de obligatieportefeuille in te dekken gezien die portefeuille aanzienlijk is verkleind.

De liquiditeitspositie van AXA Bank Belgium blijft op een comfortabel niveau in 2017.

De solvabiliteitspositie van de bank blijft hoog dankzij een voorzichtige beleggings- en kredietpolitiek. Het balanstotaal is verder gedaald mede dankzij een significante daling van de beleggingsportefeuille met een positieve impact op onze hefboomratio als gevolg.

AXA Bank Europe SCF, een dochtermaatschappij van AXA Bank Belgium die opgericht werd om "covered bonds" uit te geven ten voordele van AXA Bank Belgium, werd omgevormd in december 2017. De nieuwe structuur is efficiënter en laat toe aan AXA Bank Europe SCF om "covered bonds" uit te geven door rechtstreeks hypotheekleningen aan te kopen bij AXA Bank Belgium, zonder Royal Street als tussenpersoon.

Risicobereidheid

De permanente identificatie en kwantificering van de materiële risico's van de bank staan centraal in het risicobeleid van AXA Bank Belgium. Deze risico's worden gemeten, beperkt en constant gevolgd door middel van een intern kader voor risicobereidheid ("Risk Appetite Framework", RAF).

In 2017 heeft AXA Bank Belgium dit zogenaamde RAF verder uitgewerkt tot een strategisch werkinstrument. Voor de belangrijkste domeinen (kapitaal, rentabiliteit, economische waarde en liquiditeit) is een strategische risicobereidheid vastgelegd, rekening houdend met stressgevoeligheid van deze domeinen en in lijn met de richtsnoeren van de AXA Groep. Deze strategische risicobereidheid wordt vertaald in functionele risicolimieten en vormen een leidraad voor de dagelijkse activiteiten in de verschillende risico's en productlijnen. Dit risicobereidheidsmodel is goedgekeurd door de Raad van Bestuur en wordt door dit bestuursorgaan en het Directiecomité gebruikt als een centraal werkinstrument voor het beheren van de risico's in de bank.

Alle materiële risico's worden vertaald in relevante indicatoren, samengevat in het "risk dashboard". Deze bevat zowel prudentiële als interne indicatoren. Voor elke indicator worden verschillende niveaus van strengheid gedefinieerd, zodat het management tijdig wordt gewaarschuwd indien een indicator zijn maximale risicobereidheid nadert. Dit "risk dashboard" maakt volledig deel uit van het algemeen risico-opvolgingsproces en wordt maandelijks gerapporteerd aan het Directiecomité en driemaandelijks aan de Raad van Bestuur. Meer in detail worden deze risico's ook opgevolgd door de van toepassing zijnde risicocomités van AXA Bank Belgium.

De vooruitzichten in het strategisch plan en het budget worden getoetst aan de limieten van het RAF. Het strategisch plan ondergaat meerdere iteraties tot een evenwicht wordt bereikt tussen rentabiliteit enerzijds en de risico's anderzijds. Het strategisch plan is zodanig opgesteld dat alle risico's binnen de risicobereidheid en de prudentiële limieten vallen, ondertussen rekening houdend met nieuwe en bestaande regelgeving om aan de prudentiële vereisten te beantwoorden.

De risico's zijn ook onderworpen aan een economisch kapitaalmodel dat prognoses maakt over verschillende horizonten. Het economisch kapitaal wordt vervolgens versleuteld naar alle activiteiten van de bank, en dit op basis van de risicodoelstellingen van AXA Bank Belgium. Het management van AXA Bank Belgium legt een limiet op wat betreft het totale economische kapitaalverbruik om er zo voor te zorgen dat AXA Bank Belgium te allen tijde over voldoende financiële middelen beschikt. Het risicobereidheidsraamwerk van AXA Bank Belgium moet de gepaste processen inzake governance, rapporteringsvereisten, limieten, controles en beslissingen doorlopen om tot managementbeslissingen te komen.

De risicobereidheid van AXA Bank Belgium is gedocumenteerd en wordt gerapporteerd in verschillende rapporten voor intern en extern gebruik (toezichthouder, AXA Group Risk Management, externe en interne audit). Elke overschrijding van een kritische grenswaarde moet geëscaleerd worden naar een lid van het Directiecomité of de Raad van Bestuur om, zo nodig, correctieve maatregelen te nemen.

In de volgende secties spitsen we ons meer toe op de belangrijke risicocategorieën waaraan AXA Bank Belgium in 2017 was blootgesteld, namelijk het krediet-, markt-, liquiditeits-, en operationeel risico. Al deze risico's hebben een mogelijke impact op de doelstellingen van de bank in termen van solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit.

De overige risico's van de bank worden beschreven in het "Pijler 3 Risk Disclosure"-rapport van AXA Bank Belgium. Dit rapport bevat alle relevante tabellen en toelichtingen voor AXA Bank Belgium op basis van de "EBA Guidelines for Pillar 3 Disclosures" (EBA/GL/2016/11) en is publiek toegankelijk op de website.

In lijn met de "Public Disclosure Policy" heeft AXA Bank Belgium tot doel om zo open als mogelijk te communiceren naar de markt over risicoblootstellingen. De risicobeheersinformatie die in dit onderdeel van de Geconsolideerde Jaarrekening 2017 van AXA Bank Belgium gepubliceerd wordt is enkel een samenvatting van de uitgebreide communicatie in het "Risk Disclosure"-rapport.

4.2 Kredietrisico

4.2.1 *Kredietrisicobeheer*

AXA Bank Belgium definieert kredietrisico als de negatieve consequenties verbonden met het in gebreke blijven¹ of de verslechtering van de kredietkwaliteit² van tegenpartijen bij kredietactiviteiten.

Het doel van kredietrisicobeheer is erover te waken dat een (reeks) kredietgebeurtenis(sen) geen significante bedreiging vormt (vormen) op de solvabiliteit of rentabiliteit van de bank. Om dit doel te bereiken worden blootstellingen aan kredietrisico's binnen nauwe grenzen gehouden. Het effectieve beheer van kredietrisico's is een kritische component van een allesomvattende aanpak van het risicobeheer en is essentieel voor het langetermijnsucces van elke mogelijke bankorganisatie.

Bij AXA Bank Belgium worden de kredietrisico's ingedeeld als retail of niet-retail en ook als dusdanig beheerd. Niet-retailrisico's omvatten kredietrisico's andere dan retail- en tegenpartijrisico's.

¹ De tegenpartij is niet in staat om aan zijn contractuele financiële verplichtingen te voldoen.

² Potentieel verlies door een wijziging in de reële waarde van uitstaande kredietbedragen door wijzigingen in de ratings van tegenpartijen.

4.2.1.1 Retailkredietrisico

De belangrijkste activiteit van AXA Bank Belgium is het verstrekken van leningen aan huishoudens, professionals en kleine ondernemingen, en dat uitsluitend in België.

4.2.1.1.1 Risicogrondslagen, limietenraamwerk en rapportering

Het doel van kredietrisicobeheer is het verzekeren dat een (aantal) kredietevenement(en) de solvabiliteit noch rentabiliteit van de bank aantast.

Om dit objectief waar te maken, moeten kredietportefeuilles binnen bepaalde vooropgestelde limieten blijven. Deze limieten worden bepaald door een op voorhand uitgewerkt risicobereidheidsraamwerk (RAF) waarbij er functionele limieten worden gedefinieerd. Deze functionele limieten worden vertaald naar operationele limieten en het zijn deze limieten die gebruikt worden op dagelijkse basis om te garanderen dat de kredietactiviteit opereert binnen de risicobereidheid gedefinieerd door de Raad van Bestuur. Omwille van deze en andere uitgebreide rapporteringen door Risk Management over risicofactoren in de Belgische retailkredietportefeuille, krijgt men een goed inzicht in de risico-evoluties.

De risico's op de hypotheekleningen, persoonlijke leningen en professionele kredieten van AXA Bank Belgium worden beheerd in vier fases (verwerving, beheer, remediatie en herstel) gebaseerd op retailkredietgrondslagen.

Retailkredieten worden aanvaard aan de hand van een reeks aanvaardingsstandaarden en grondslagen. De scoremodellen inzake acquisitie opgebouwd in het kader van Basel II spelen hier een ondersteunende rol. Daarnaast heeft Risk Management in 2015 een kader uitgebouwd rond een naar risico gewogen rendement op kapitaal van de kredietactiviteit ("risk-adjusted return on capital", "RAROC"). In 2016 werd het RAROC-kader uitgebreid tot zowel de professionele als consumentenkredieten. Hierdoor is het RAROC-kader uitgegroeid tot een essentieel element in de risico/rendementsanalyse van de retailkredietactiviteit.

In 2017 werd een methodologie voor het bepalen van de verwachte kredietverliezen over een levenslange tijdshorizon ontwikkeld binnen het Risicodepartement als grondslag voor de nieuwe aankomende boekhoudregels van IFRS 9 – *Financiële instrumenten*. Deze nieuwe methodologie, die AXA Bank Belgium toelaat om het kredietrisico over een levenslange tijdshorizon te berekenen van bij toekenning van het krediet, zal de verdere evolutie van het kredietrisicobeheer ondersteunen.

Een essentiële rol in het kredietrisicobeheer is weggelegd voor de afdeling die voor de inning instaat. Deze afdeling past maatregelen toe om het risico van de bank te beperken afhankelijk van de aard en de grootte van het probleem. Daarnaast bepaalt deze afdeling ook het bedrag van de maandelijkse waardeverminderingen.

In regel met de prudentiële verwachtingen past AXA Bank Belgium stresstests toe voor retailkredietrisico's. De belangrijkste doelstelling is het bepalen van de gevoeligheid van kredietverliezen voor de bestaande kredietportefeuille en de solvabiliteit van de bank in stresssituaties.

De evolutie van het kredietrisico wordt actief opgevolgd als onderdeel van de rapportering voor het Retail Risk Committee die het risico op regelmatige basis nagaat. Al deze principes leiden tot een in hoge mate effectief risicobeheerssysteem met controleprocessen die ongewenste manipulaties voorkomen. Dit systeem is sterk geïntegreerd in de verrichtingen van de "Retail Credits"-afdeling en is onderhevig aan continue monitoring.

4.2.1.1.2 Risicobeperkingstechnieken

AXA Bank Belgium bepaalt in haar kredietgrondslagen de noodzaak tot het ontvangen van waarborgen om het kredietrisico te verminderen.

Grondslagen en processen voor waardering en beheer van waarborgen

Bij het inschrijven van een hypotheek of mandaat wordt het onderliggende vastgoed geschat.

Twee types van schattingen worden toegelaten. Enerzijds gebeurt de waardebepaling van het vastgoed aan de hand van onafhankelijke externe schattingen. Daarnaast kan de waardering ook gebeuren aan de hand van officiële verkoopovereenkomsten. Die laatste methode is enkel toegelaten bij financieringsprojecten waarbij het risico op niet-correcte waardering beperkt wordt. Van zodra een waarborg vaststaat wordt een jaarlijkse herwaardering van het onderliggende vastgoed uitgevoerd gebaseerd op statistieken aangaande de evolutie van de Belgische vastgoedmarkt.

Deze waarderingsmethodiek wordt toegepast op zowel residentieel als commercieel vastgoed. Voor commercieel vastgoed gebeurt de waardering echter op een voorzigtigere wijze gezien de hogere volatiliteit.

Belangrijkste soorten ontvangen waarborgen

Er zijn verschillende soorten ontvangen waarborgen, gebaseerd op het soort product.

Waarborgen voor hypotheekleningen

Het krediet moet worden gewaarborgd door een hypotheek (inschrijving of mandaat) op een onroerend pand (volle eigendom). De panden dienen normaal verkoopbaar te zijn. De te vestigen hypothecaire waarborgen zijn herbruikbaar in het kader van eventuele latere woonkredieten. Alle waarborgen aanvullend aan hypothecaire waarborgen dienen voor de officiële vastlegging van het krediet te worden gevestigd (dit geldt dus eveneens voor bijkomende roerende waarborgen).

Waarborgen voor professionele kredieten

De waarborgen zijn

- reëel (ze hebben betrekking op een goed, roerend of onroerend, met een intrinsieke waarde)
- persoonlijk (ze bestaan uit een recht van vordering op een persoon)
- moreel (ze kennen een bank geen enkel uitvoeringsmiddel toe en berusten op de eerlijkheid van wie ze heeft uitgegeven).

Een lijst met waarborgen die geregeld worden gebruikt voor de beroepskredieten bij AXA Bank Belgium is terug te vinden in hoofdstuk 34 *Voorwaardelijke activa en verplichtingen*.

Waarborgen voor consumentenkredieten

Voor een consumentenkrediet wordt slechts 1 type van waarborgen gehanteerd:

- de overdracht van schuldvordering of akte van afstand van loon en andere inkomsten.

4.2.1.2 Niet-retailkredietrisico

Naast het retailkredietrisico staat AXA Bank Belgium ook bloot aan kredietrisico's op tegenpartijen en uitgevers van hoge kwaliteit door haar treasury-, intermediaat- en "asset & liability management"-activiteiten. Het eerste domein waar zich een kredietrisico voordoet is de beleggingsportefeuille beheerd door het ALM-departement. Daarnaast werd AXA Bank Belgium aangeduid door AXA Groep om als gecentraliseerd platform te fungeren voor de AXA-verzekeringsmaatschappijen als toegang tot de financiële markten. Verschillende verzekeringsmaatschappijen binnen AXA Groep gebruiken dit platform, dat in twee diensten voorziet. Als eerste en meest belangrijke dienst is AXA Bank Belgium tussenpersoon voor derivaten als renteswaps die door de verzekeringsmaatschappijen gebruikt worden om het marktrisico van hun levensverzekeringsspolissen af te dekken. Daarnaast voorziet AXA Bank Belgium de verzekeringsmaatschappij in België van liquiditeiten door middel van gestandaardiseerde geldmarktverrichtingen (reverse repo's).

4.2.1.2.1 Risicogrondslagen, limietenraamwerk en rapportering

Strategieën en processen

Het is de strategie van AXA Bank Belgium om de verhouding tussen risico en rendement in haar niet-retailactiviteiten te optimaliseren en om ervoor te zorgen dat het past in de risicobereidheid van AXA Groep. Hierna wordt verklaard hoe dit tot uiting komt in de twee assen van het niet-retailkredietrisico: beleggingsportefeuille en derivaten- en repoactiviteiten.

De beleggingsportefeuille van AXA Bank Belgium fungeert als buffer voor liquide activa en als een manier om op basis van de rente- en kredietrisicopremie winsten te genereren. Om ervoor te zorgen dat dit past binnen de risicobereidheid van AXA Bank Belgium, monitort Risk Management de beleggingsportefeuille op de hiernavolgende punten.

1. Of de effecten beantwoorden aan de vereisten van de LCR ("Liquidity Coverage Ratio") (zie hoofdstuk 4.5 *Liquiditeitsrisico*), waarbij AXA Bank Belgium zichzelf beperkt tot haast uitsluitend activa van de hoogste liquiditeitsklasse onder Basel III.
2. Of de effecten beantwoorden aan de vereisten van de solvabiliteitsratio, waarbij AXA Bank Belgium zichzelf beperkt tot haast uitsluitend activa met een risicoklasse van 0% als bepaald door Basel III.
3. Toepassing van de limieten bepaald door de Groep en de eigen concentratielimieten van AXA Bank Belgium.

Voor de derivaten en repo's heeft AXA Bank Belgium tot strategie om het kredietrisico te beperken door zo veel mogelijk waarborgen te voorzien om de LGD ("loss given default") te verminderen. De LGD is de potentiële negatieve marktvolatiliteit van posities bij wanbetaling van de tegenpartij. Daarnaast worden enkel tegenpartijen met goede rating gebruikt om de kans op wanbetaling te verminderen. Het stijgende gebruik van een centrale tegenpartij past ook in deze strategie. Tegenpartijen moeten ook door AXA Groep goedgekeurd worden.

Niet-retailkredietrisicoraamwerk

In 2017 werden het Wholesale-kredietrisicoraamwerk en het Wholesalekredietrisicocharter volledig herzien en goedgekeurd.

De basis is het "Risk Appetite Statement" (RAS) vastgelegd door de Raad van Bestuur. Verdere concentratielimieten en minimale kwaliteitsvereisten worden vastgelegd door het Directiecomité. Een verdere opvolging en beheer wordt uitgevoerd door het Wholesale Risk Committee.

Dit raamwerk wordt in detail beschreven in het "Risk Disclosure"-rapport.

Rapporterings- en waarderingssystemen

AXA Bank Belgium houdt twee complementaire rapporterings- en waarderingssystemen naast elkaar aan: prudentieel en intern.

Prudentiële rapportering en waardering

AXA Bank Belgium is onderhevig aan het raamwerk "large exposures limit framework" zoals beschreven in deel IV van de CRD/CRR-regelgeving. Op kwartaalbasis wordt een rapport met de grote open posities opgestuurd naar de toezichthouder van AXA Bank Belgium. AXA Bank Belgium meet de minimale prudentiële vereisten voor het niet-retailkredietrisico in de "Standardised Approach" (SA) op kwartaalbasis.

Interne rapportering en waardering

Naast de prudentiële vereisten meet AXA Bank Belgium haar tegenpartijkredietrisico's met een methode ontwikkeld door AXA Groep. Met name voor derivaten en repo's geeft deze methode een andere kijk op de blootstellingen vermits het gebaseerd is op het meten van de gevoeligheid van alle posities per tegenpartij op marktschokken in plaats van het eenvoudige gebruik van "add-ons" zoals prudentieel bepaald. De blootstelling met deze methode wordt twee keer per dag gemeten voor alle instrumentencategorieën en wordt gerapporteerd aan het Wholesale Risk Committee op maandelijkse basis en aan de Raad van Bestuur op kwartaalbasis. Het vormt ook de basis voor het raamwerk voor tegenpartijkredietrisicolimieten op derivaten- en repo's.

Behalve lokaal worden de krediet- en concentratierisico's eveneens opgevolgd door AXA Groep. AXA Bank Belgium rapporteert maandelijkse al haar posities aan het Central Risk Management-departement van AXA Groep om ervoor te zorgen dat ze in overeenstemming zijn met deze tweede reeks limieten.

4.2.1.2.2 Grondslagen voor afdekking en risicovermindering

AXA Bank Belgium past een tweestapsmethodiek toe om het kredietrisico per tegenpartij maximaal te reduceren: ten eerste door de toepassing van het wettelijk kader rond saldering van tegengestelde posities, anderzijds door waarborgen te vragen voor de overblijvende nettoposities.

Saldering

In de contractuele documentatie met alle tegenpartijen heeft AXA Bank Belgium voorzien dat het toegestaan is om posities met een positieve marktwaarde te verminderen met deze met een negatieve marktwaarde zodat enkel het nettobedrag wordt uitgewisseld. Dit gaat verder dan de boekhoudkundige saldering voorzien in IAS 32 – *Financiële instrumenten: waardering*, waarbij meer voorwaarden dienen vervuld te worden en die enkel toegepast kan worden op de derivatentransacties met de grootste klant van AXA Groep en de centrale tegenpartij. De saldering die AXA Bank Belgium toepast is echter erkend op prudentieel vlak en we beschouwen het voldoende als risicovermindering op alle tegenpartijen.

Waarborgen

Grondslagen en processen voor waardering en beheer van waarborgen

Om het tegenpartijkredietrisico verder te verminderen op de derivaten- en repoverrichtingen heeft AXA Bank Belgium in het uitwisselen van waarborgen voorzien in de contracten met haar tegenpartijen. Het is een grondslag van AXA Bank Belgium (in lijn met die van AXA Groep) om waarborgovereenkomsten te voorzien als volgt:

- geldmiddelen (EUR, GBP, USD, JPY, CHF) of “high investment grade” overheidspapier (met toepassing van “haircuts”). Dit zorgt ervoor dat AXA Bank Belgium de waarborgen snel kan realiseren met minimaal verlies bij wanbetaling van de tegenpartij.
- dagelijkse berekening van de positie en uitwisseling van waarborgen.
- geen drempel en een minimaal transferbedrag van maximum 1 miljoen EUR.
- hergebruik van waarborgen is toegestaan, om het beheer van de liquiditeit van AXA Bank Belgium te vereenvoudigen.

AXA Bank Belgium heeft een beperkt aantal gevallen die afwijken van bovenvermelde principes: 1 waarborgovereenkomst heeft een dagelijkse positieopvolging maar de waarborgen worden slechts wekelijks uitgewisseld zolang de positie beneden een bepaald niveau blijft. 1 waarborgovereenkomst bevat een drempel. Die werd echter heronderhandeld met de tegenpartij en verwijderd uit de wettelijke documentatie begin 2018.

De backoffice van AXA Bank Belgium beheert de waardering van de waarborgen en het proces van “margin calls” door gebruik van de geïntegreerde “front-to-back” IT-applicatie. Het lanceert “margin calls”, checkt “margin calls” gevraagd door de tegenpartijen en betreft het middle office en Risk Management bij meer complexe waarderings. Het front, middle en back office vergaderen met Risk Management met een tweewekelijkse frequentie om eventuele problemen rond waarborgen te bespreken en actieplannen vast te leggen. De Wholesale Risk Committee wordt maandelijks geïnformeerd over de belangrijkste punten.

Belangrijkste soorten waarborgen

AXA Bank Belgium ontvangt vooral cash als waarborg voor derivatencontracten om problemen van concentratie te voorkomen. Voor repo/reverse repo-transacties wordt het obligatielook van de transacties beperkt tot overheidsobligaties van hoge kwaliteit in EUR. Deze strikte grondslag inzake waarborgen die kunnen gebruikt worden kan leiden tot enig concentratierisico maar AXA Bank Belgium is de mening toegedaan dat dit aanvaardbaar is gezien de kwaliteit van de uitgevers. Ook te noteren dat al deze waarborgen als “eligible financial collateral” bestempeld worden door het Basel Committee.

4.2.1.3 Grondslagen kredietreserves

Sedert eind 2017 is het Impairment Committee geïntegreerd in het Wholesale Risk Committee (WRC). Met de vervanging van het huidige model van “gelopen kredietverliezen” (“incurred loss”) van IAS 39 door IFRS 9 vanaf 1 januari 2018 wordt het bedrag van verwachte kredietverliezen berekend op de niet-retailportefeuille voorgelegd aan het WRC. Dit comité is verantwoordelijk voor het model van de verwachte kredietverliezen op de niet-retailportefeuille inclusief de “management overlay”. Het comité overlegt over ontwerpdocumenten en modelvalidatiedocumenten en neemt beslissingen inzake modellen (inclusief de indeling in stages). Voor meer info over IFRS 9 zie hoofdstuk 3.3 IFRS 9.

4.2.2 Blootstelling aan kredietrisico

4.2.2.1 Retailkredietrisico

De berekening van het kredietrisico voor het grootste deel van de Belgische kredieten gebeurt aan de hand van de "Internal Ratings Based"-modellen (IRB). Het resterende deel wordt berekend met de "Standardised Approach".

Portefeuille

In hoofdstuk 21 *Leningen en vorderingen* worden de financiële instrumenten opgedeeld in hun blootstellingen aan kredietrisico.

De Belgische kredietportefeuille bestaat vooral uit hypotheekleningen, consumentenkredieten en professionele kredieten, waarbij de hypotheekleningen het belangrijkste deel uitmaken.

Gezien de goede afdeckingsgraad met waarborgen en de lage waarschijnlijkheid van wanbetaling van deze portefeuille is het risicoprofiel van de totale kredietportefeuille laag.

De portefeuille woonkredieten kende eens te meer een sterke groei dankzij de hoge nieuwe productie van hypotheekleningen van goede kwaliteit. Na de jaren 2015 en 2016 met een hoog volume aan herfinancieringen werd 2017 gekenmerkt door een meer gematigd niveau aan herfinancieringen.

Voor de portefeuille consumentenkredieten merken we een lichte daling in 2017, omdat de productie niet volstond om de natuurlijke erosie van de portefeuille te compenseren.

Sedert 2016 is de portefeuille professionele kredieten van AXA Bank Belgium in stijgende lijn. Ook in 2017 groeide de portefeuille significant. Dat ligt in de lijn van de strategische doelstelling van AXA Bank Belgium om sterker aanwezig te zijn op de markt van de professionele kredietverlening.

Kwaliteit van de portefeuille

In 2013 werd er beslist om een meer selectief toekenningsproces te installeren waarvan de gevolgen vandaag nog steeds merkbaar zijn. In 2017 werd de nieuwe productie opnieuw gekenmerkt door een hoge kwaliteit. De gehele kredietportefeuille toont een gestegen kredietkwaliteit in 2017.

Performing

De kredietverliezen bedroegen in 2017 in totaal 0,4 miljoen EUR, tegenover 3,6 miljoen EUR in 2016. Het jaar 2016 was reeds gekenmerkt door een relatief laag niveau aan kredietverliezen maar in het jaar 2017 waren die nog lager. De kredietverliezen zijn laag in 2017 om de volgende redenen:

- Sedert de verstrenging van de kredietpolitiek in 2013 verbeterde de kwaliteit van de portefeuille significant. Ook de positieve evolutie van de macro-economische omgeving, waarin AXA Bank Belgium opereert, droeg bij aan het lage niveau van kredietverliezen.
- De verkoop van reeds afgeschreven kredieten vormt een additionele bron van inkomsten. Er is een bepaalde belangstelling in de Belgische markt voor dit type van schuldvorderingen wat leidt tot hogere dan verwachte prijzen.

We waren getuige van een globaal herstel van de geobserveerde wanbetalingsgraad³ (over een periode van 1 jaar) in de Belgische portefeuille, waaruit kan worden opgemaakt dat de kwaliteit is toegenomen en dat de productmix van kredieten in België is verbeterd.

De wanbetalingsgraad over 12 maanden voor woonkredieten daalde licht van 0,5% in december 2016 naar 0,45% geobserveerd in december 2017. De "vintages curves" (wanbetalingsgraad binnen de eerste 12/24 maanden na de start van de nieuwe productie) dalen nog steeds en daarom wordt verwacht dat deze dalende tendens aan een gematigder tempo zal aanhouden wanneer de economische omstandigheden ongewijzigd blijven.

³ "Wanbetalingsgraad over 1 jaar" betekent de verhouding tussen het aantal wanbetalingen dat zich heeft voorgedaan gedurende een periode die begint 1 jaar voor een datum T (observatiedatum) en het aantal debiteuren dat aan deze graad of pool wordt toegewezen 1 jaar voor die datum (voorbeelddatum).

De wanbetalingsgraad over 12 maanden voor kredieten aan professionals en kleine ondernemingen daalde van 1,7% geobserveerd in december 2016 naar 1,5% in december 2017. Deze daling toont aan dat de groei van de professionele kredieten op een duurzame wijze gebeurt waarbij speciale aandacht besteed wordt aan het behoud van de kwaliteit van de totale kredietportefeuille.

Ook voor consumentenkredieten wordt een daling van de wanbetalingsgraad over 12 maanden waargenomen (van 1,2% in december 2016 naar 1,1% in december 2017) dankzij een betere risicoselectie en een evolutie van de productmix naar leningen met een welbepaald doel.

Non-performing

De definitie van wanbetaling (“default”) van AXA Bank Belgium op de retail-kredietportefeuille is volledig in overeenstemming met de Europese Verordening (EU) Nr 575/2013 en andere verordeningen van de Europese Bankautoriteit. AXA Bank Belgium heeft ervoor gekozen een erg strikte definitie van wanbetaling in te voeren, wat zich vertaald heeft in een stijging van het aantal kredieten met de melding “unlikely to pay” en de bijhorende provisiebedragen, zonder dat de kwaliteit van de onderliggende portefeuille verandert.

Concreet wil dit zeggen dat een klant/krediet in wanbetaling is als men aan minstens een van de volgende voorwaarden voldoet:

- De klant/het krediet is “unlikely to pay”
- De klant/het krediet heeft > 90 dagen betalingsachterstand maar is niet in “pre-litigation”
- De klant/het krediet is in “pre-litigation” (PCX = “précontentieux”)
- De klant/het krediet is in “litigation” (CX = “contentieux”)

Wanneer een klant/krediet gerangschikt wordt onder een van de eerste twee categorieën in bovenstaande lijst, maar niet dubieus is, wordt er ook gesproken van “mogelijk verlies”.

Wanneer een klant/krediet als “wanbetaling” wordt gekenmerkt, wordt het beschouwd als “impaired” en wordt er een (collectieve of individuele) waardevermindering aangelegd. Op dat ogenblik moet er steeds een evaluatie gebeuren of deze wanbetaling een impact heeft op de geschatte toekomstige kasstromen van het financieel actief, en bijgevolg of er een bijkomende waardevermindering moet worden aangelegd.

Bovendien is de status “wanbetaling” volledig in lijn met de status “non-performing” en “impaired”.

4.2.2.2 Niet-retailkredietrisico

AXA Bank Belgium past de “Standardised Approach” toe voor alle niet-retailkredieten.

4.2.2.2.1 Beleggingsportefeuille

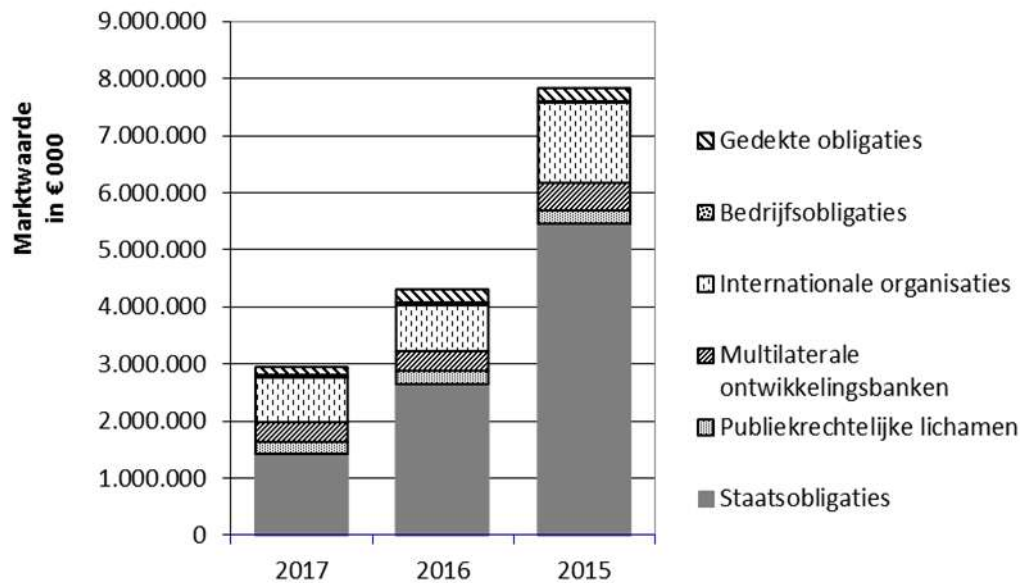
In 2017 daalde de marktwaarde van de beleggingsportefeuille verder, van 4,3 miljard EUR eind 2016 naar 2,9 miljard EUR in december 2017, vooral als gevolg van de verkoop en het op eindvervaldag komen van overheidsobligaties.

De verdere daling van de portefeuille kwam er om de hefboomratio van AXA Bank Belgium te verbeteren en om (door middel van gerealiseerde winsten) “hedge accounting”-inefficiënties op retailhypotheekleningen (door de grote golf aan herfinancieringen van de voorbije jaren) gedeeltelijk te compenseren.

Het overgrote deel van de beleggingen van AXA Bank Belgium bestaat uit kwalitatieve overheidsobligaties (55%) en supranationale obligaties (39%).

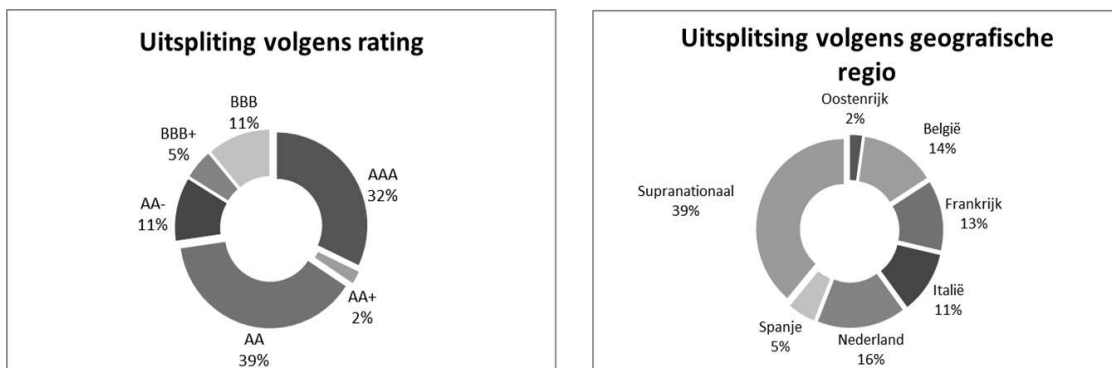
De volgende grafiek illustreert de samenstelling van de beleggingsportefeuille van AXA Bank Belgium.

Samenstelling Investeringsportefeuille

Bovendien worden de kredietratings en de wijzigingen in de marktprijs van posities van AXA Bank Belgium zorgvuldig opgevolgd om te onderzoeken hoe kwetsbaar de kredietportefeuille is voor een aantal ongunstige ontwikkelingen. Geen enkele positie heeft een rating die lager ligt dan "investment grade".

Geografisch gezien is het kredietrisico van de beleggingsportefeuille beperkt tot landen die lid zijn van de Europese Unie.

Onderverdeling van de beleggingsportefeuille (december 2017)

AXA Bank Belgium volgt haar blootstelling aan PIIGS-landen nauwgezet op. De totale blootstelling aan PIIGS-landen bleef vrij stabiel en is nu beperkt tot overheidsobligaties van Spanje en Italië. De tabel hieronder toont de marktwaarde (in duizenden EUR) van de PIIGS-blootstelling per 31 december 2017.

Land	Type instrument	Marktwaarde		
		31/12/2017	31/12/2016	% Verandering
Italië	Overheidsobligaties	329.034	331.585	-0,77%
Spanje	Overheidsobligaties	150.616	151.378	-0,50%

4.2.2.2.2 Tegenpartijkredietrisico van de marktenzaalactiviteit

AXA Bank Belgium treedt op als een centraal platform voor de AXA Groep om toegang te hebben tot de financiële markten. Verschillende verzekeringsentiteiten binnen de AXA Groep maken gebruik van dit platform dat twee diensten aanbiedt.

In de eerste plaats is AXA Bank Belgium een tussenpersoon voor zuivere derivaten, zoals renteswaps die de verzekeringsentiteiten van de AXA Groep gebruiken om het marktrisico op hun levensverzekeringen te dekken. Bij het meten van het tegenpartijkredietrisico wordt rekening gehouden met de mogelijke toekomstige evolutie van de derivaten bij falen van de tegenpartij. Om dit te realiseren, worden de derivaten per tegenpartij geherwaardeerd na marktschokken waarbij de gesimuleerde verliezen binnen de limiet op de tegenpartij moeten blijven.

Ten tweede biedt AXA Bank Belgium liquiditeit aan verzekeringsentiteiten via gestandaardiseerde geldmarkttransacties ("reverse repo"), waarbij AXA Bank Belgium hoogwaardige staatsobligaties koopt met de verplichting om deze op een latere datum terug te verkopen aan een bepaalde prijs. Het volume van deze activiteit bedroeg eind 2017 1 miljard EUR, met looptijden tot maximum 1 jaar. Bij deze transacties is voorzien dat de waarde van de obligaties 10% boven de cashwaarde moet liggen zodat AXA Bank Belgium bij het falen van de tegenpartij een negatieve marktevolutie van de obligaties kan absorberen zonder verlies.

De blootstelling van de bank aan derivaten en geldmarkttransacties, inclusief transacties binnen de AXA Groep die beschreven staan in de vorige paragraaf, wordt beperkt via een uitermate streng beleid betreffende zekerheidsvereisten. Blootstellingen aan dergelijke transacties worden onderworpen aan een dagelijkse opvolging van het kredietrisico en de waarborgen worden dagelijks opgevolgd met zowel markttegenpartijen als tegenpartijen van de AXA Groep (uitzonderingen op deze grondslagen worden vermeld in hoofdstuk 4.2.1.2.2. Uitgewisselde waarborgen worden beperkt tot cash en kwalitatief hoogwaardige effecten om te zorgen voor een gepaste beperking van de kredietblootstellingen.

Gebruik van "External Credit Assessment Institutions" (ECAI's)

Inzake gebruik van ECAI's volgt AXA Bank Belgium de richtlijnen zoals gepubliceerd door de Europese Bankautoriteit.

De tegenpartijen voor de marktenzaal wat betreft thesaurie en derivaten worden geselecteerd op basis van de externe ratings van drie ratingbureaus (Fitch, Moody's en Standard & Poor's) die resulteren in een interne AXA-rating. Ze moeten een minimale AXA-rating hebben van A- om als actieve tegenpartij te fungeren.

Er zijn zogenaamde "passieve" tegenpartijen die een rating van minimum BBB+ hebben. Met deze tegenpartijen zijn er nog open posities uit het verleden, maar nieuwe transacties zijn niet meer toegelaten behalve om de uitstaande positie actief te kunnen verminderen. Deze partijen worden van nabij opgevolgd.

Voor alle derivaten is het verplicht om een "ISDA Master Agreement" en "Collateral Service Agreement" (CSA) af te sluiten. Deze CSA's moeten beantwoorden aan de EMIR-regelgeving. Nieuwe verrichtingen zijn niet toegelaten met tegenpartijen die niet aan de EMIR-regelgeving beantwoorden. Voor repoverrichtingen is het verplicht om een "Global Master Repurchase Agreement" te hebben. Elke bijkomende tegenpartij moet voorgelegd worden aan en goedgekeurd worden door het Wholesale Risk Committee.

Blootstelling bij falen

AXA Bank Belgium geeft hieronder inzicht in de zogenaamde blootstellingen bij falen van een tegenpartij die verbonden zijn aan het uitvoeren van de marktenzaalactiviteit, zowel voor derivaten als voor (reverse) repos. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de prudentiële definitie die rekening houdt met de aard van de instrumenten en simuleert wat de blootstelling aan een tegenpartij kan zijn indien deze in falen gaat. Deze blootstelling wordt gebruikt om de risicogewogen activa en de kapitaalvereisten te berekenen.

(i) Repo & reverse repo

AXA Bank Belgium had op 31 december 2017 twee tegenpartijen voor deze activiteit. Enerzijds AXA Belgium en anderzijds LCH Clearnet Ltd, de centrale tegenpartij bij uitstek voor deze transacties. Op AXA Belgium (reverse repo) is er geen blootstelling bij falen gezien AXA Bank Belgium voldoende onderpand ontvangt om de blootstelling op AXA Belgium in te dekken. Op LCH Clearnet (repo) is er wel blootstelling (27 miljoen EUR) gezien LCH Clearnet extra onderpand vraagt aan al haar leden.

(ii) Derivaten

De prudentiële methode om de blootstelling bij falings van een derivatentegenpartij vast te stellen verloopt in de volgende stappen:

- a) Alle transacties worden gegroepeerd in zogenaamde "netting sets", waarbinnen het wettelijk mogelijk is om positieve en negatieve marktwaarden en ontvangen en verstrekte waarborgen bij elkaar op te tellen. De uitkomst van deze berekening is een nettovervangingskost, beperkt tot nul in het geval van een negatief bedrag.
- b) Voor elke transactie wordt een risicofactor bepaald die de mogelijk negatieve evolutie van de waarde van een transactie weergeeft bij falings van een tegenpartij.
- c) Vervolgens worden (a) en (b) opgeteld. De uitkomst van deze berekening geeft per tegenpartij de blootstelling bij falings.

Bovendien wordt een uitsplitsing gemaakt tussen de blootstellingen op bilaterale tegenpartijen en die op de centrale verrekenkamer ("central clearing platform", CCP) voor renteswaps waarbij we gebruikmaken van twee "clearing brokers", namelijk HSBC en Credit Suisse International, gezien het verschil in de aard van de blootstelling.

Hieronder worden de geaggregeerde resultaten per 31 december weergegeven per stap.

- a) De som van alle positieve marktwaarden bedraagt 3.954 miljoen EUR. Van deze positieve marktwaardenblootstelling wordt 4.275 miljoen EUR geneutraliseerd door negatieve marktwaarden. AXA Bank Belgium benadrukt hier dat deze neutralisatie verder gaat dan de puur boekhoudkundige saldering van balansposten die besproken wordt in hoofdstuk 33 *Saldering* en die gebaseerd is op wettelijk afdwingbare rechten op saldering. In hoofdstuk 34 *Voorwaardelijke activa en verplichtingen* wordt verder ingegaan op de aard van het onderpand. In totaal heeft AXA Bank Belgium voor 1.492 miljoen EUR waarborgen verstrekt en voor 1.122 miljoen EUR waarborgen ontvangen. Dit leidt tot een nettovervangingskost van 130 miljoen EUR.
- b) De som van de risicofactoren bedraagt 377 miljoen EUR. Ter verduidelijking: dit is de prudentieel voorgeschreven berekening van een negatieve evolutie van de derivatenportefeuille bij falings van alle tegenpartijen tegelijkertijd in gestresseerde marktomstandigheden.
- c) De totale blootstelling bij wanbetaling bedraagt 507 miljoen EUR in gestresseerde marktomstandigheden en bij falings van alle partijen tegelijkertijd. Onder stabiele marktomstandigheden bedraagt de blootstelling nog 130 miljoen EUR. Hierbij is het belangrijk aan te stippen dat in deze cijfers 100 miljoen EUR voortkomt uit de hoge onderpandvereisten van de centrale tegenpartij LCH Clearnet.

Noch voor repo & reverse repo, noch voor derivaten zijn er achterstallige of in waarde verminderde blootstellingen, gezien de hoge eisen die AXA Bank Belgium heeft voor de kwaliteit van haar tegenpartijen.

Concentratierisico

AXA Bank Belgium moet voldoen aan de wettelijke vereisten ter beperking van grote risicoblootstellingen waarbij de blootstelling aan een groep van aan elkaar gebonden tegenpartijen niet boven de 25% van het eigen kapitaal mag liggen. Door de diversificatie van tegenpartijen is de blootstelling aan AXA Groep de enige blootstelling die boven de 10% komt.

Eind december 2017 bedroeg deze blootstelling 20,5% van het kapitaal. Deze blootstelling wordt actief opgevolgd en enkele risicobeperkende maatregelen zijn momenteel bezig om het concentratierisico op AXA Groep te verlagen.

4.3 Marktrisico

AXA Bank Belgium maakt voor het marktrisico een opsplitsing tussen het marktrisico dat betrekking heeft op het “trading book” (boekhoudkundige classificatie) enerzijds en het renterisico op het “banking book” anderzijds. Het “trading book” bevat alle financiële instrumenten die gebruikt worden in het kader van specifieke tradingactiviteiten. AXA Bank Belgium voert geen tradingactiviteiten voor eigen rekening uit. De financiële instrumenten die onder de boekhoudkundige classificatie van “trading book” vallen, hebben voornamelijk betrekking op de derivatenactiviteit voor AXA-entiteiten. Het “banking book” bevat alle overige financiële instrumenten die niet tot het trading book behoren. Deze hebben voornamelijk betrekking op de retailactiviteiten van de bank.

4.3.1 Renterisico “banking book”

Het renterisico in het “banking book” wordt gedefinieerd als het risico op een daling van de economische waarde of de inkomsten van het “banking book” als gevolg van wijzigingen in de marktrentevoeten en spreads.

Het renterisico van AXA Bank Belgium komt vooral uit de volgende producten/activiteiten:

- Doordat ze voornamelijk een retailbank is, trekt AXA Bank Belgium retaildeposito's aan (vooral spaar- en zichtrekeningen) en staat retailkredieten toe (vooral hypotheekleningen). De looptijd van de retaildeposito's zijn doorgaans korter dan die van de retailkredieten. Het verschil tussen de vervaldagen van die producten geeft aanleiding tot een renterisico, en meer specifiek een rentecurverisico.
- Het merendeel van de retaildeposito's bij AXA Bank Belgium hebben geen vervaldag en hebben een rentevoet die (hoewel discretionair) indirect gebonden zijn aan marktrentevoeten door de sterke competitieve bankomgeving. Bovendien beschikken spaarrekeningen in België over een wettelijk minimum van 11 basispunten. Deze elementen worden opgenomen in specifieke modellen die vervat zitten in het globale rentecurvebeheer van AXA Bank Belgium maar die daardoor ook leiden tot een modelrisico.
- Belgische hypotheekleningen, die het leeuwendeel uitmaken van de retailkredieten van AXA Bank Belgium, bevatten allemaal een wettelijke voorafbetalingsoptie (vrij goedkoop voor de klant). De laatste jaren heeft dit geleid tot belangrijke terugbetalingsgolven. Dit voorafbetalingsrisico is eveneens opgenomen in specifieke modellen die opgenomen zijn in het globale renterisicobeheer van AXA Bank Belgium.
- Een andere specificiteit van de Belgische hypotheekleningenmarkt is de variabele hypotheekrente die wettelijk beperkt is en geïndexeerd met OLO-rentevoeten. Deze elementen creëren zowel een basisrisico als een optierisico.

4.3.1.1 Renterisicobeheer

4.3.1.1.1 Risicogrondslagen, limietenraamwerk en rapportering

Risicoraamwerk

Het renterisico in het “banking book” wordt uitgebreid behandeld in het risicobereidheidsraamwerk van AXA Bank Belgium:

- De meest strategische risicobereidheidsbeslissingen inzake solvabiliteit, inkomsten en waarde bepalen de buffer aan te houden bovenop de prudentiële vereisten in functie van onder meer de gevoeligheid van de nettorentemarge van AXA Bank Belgium.
- Specifieke functionele risicobereidheidsbeslissingen zetten limieten op zowel de economische waarde als de nettorenteopbrengstgevoeligheid van het “banking book” van AXA Bank Belgium.

Bovenop deze limieten zijn de “treasury”-activiteiten van het “banking book” van AXA Bank Belgium ook onderhevig aan gevoeligheden en VaR-limieten die dagelijks opgevolgd worden.

Risicorapportering

Het belangrijkste rapport van AXA Bank Belgium aangaande het renterisico in het “banking book” in het maandelijks ALCO-rapport. Dit rapport bevat de volgende risico-indicatoren:

- Gevoeligheid van de economische waarde van het “banking book” voor verschillende rentescenario's: parallele verschuivingen van -200 basispunten tot +300 basispunten, met versterkende en afzwakkende scenario's.
- Gevoeligheid van de nettorentemarge van het “banking book” voor verschillende rentescenario's: parallele verschuivingen van - 200 basispunten tot +300 basispunten, met versterkende en afzwakkende scenario's.
- Afwijkingen tussen de datums van renteaanpassingen.
- Prudentiële economische en nettorentegevoeligheidsindicatoren.
- “99,9% Monte-Carlo Value at Risk (VaR)”-analyse.
- Specifieke indicatoren voor risico's op rentecaps, modelrisico's, OLO-basisrisico's en Euribor-basisrisico's.

Deze set van indicatoren geeft het ALCO een omvattend overzicht voor alle subelementen van de IRRBB. Ze worden berekend door een specifieke IRRBB-tool (QRM) beheerd in coördinatie tussen de afdelingen Finance, Risk, ALM en Risk Management.

4.3.1.1.2 Grondslagen voor afdekking en risicovermindering

AXA Bank Belgium past de volgende afdekkingsnormen toe om het renterisico te verminderen in het “banking book”:

- Om de rentegevoeligheden binnen prudentiële en interne limieten te houden beheert de bank actief een derivatenportefeuille binnen haar “banking book”-activiteiten. De maandelijkse productie van retailactiva en -verplichtingen (inclusief de geplande productie) wordt systematisch afgedekt om de blootstellingsniveaus van AXA Bank Belgium binnen de gewenste vork te houden.
- Het risico op de rentecaps die vervat zitten in de hypotheekleningen met vlottende rentevoet wordt afgedekt door het actief aankopen van marktcaps.
- Het OLO-basisrisico vervat in de hypotheekleningen met vlottende rentevoet wordt afgedekt door het aanhouden van een OLO-portefeuille: dalende OLO-spreads die lagere inkomsten opleveren worden dan gecompenseerd door gerealiseerde winsten op OLO's.
- De risico's of vervroegde terugbetalingen worden beheerd door een specifiek model dat rekening houdt met natuurlijke en rentegedreven vervroegde terugbetalingen en een permanente aanpassing van de globale rentepositie van AXA Bank Belgium tot het gewenste niveau (“delta hedging”).

4.3.1.1.3 Blootstelling aan het renterisico in het “banking book”

Het “banking book” van AXA Bank Belgium inclusief de dochtermaatschappijen bevat vooral retailkredieten en -beleggingen op het actief, retailspaarrekeningen en -deposito's en “niet-retail”-langetermijnfunding inclusief “covered bonds” en EMTN's langs de verplichtingenkant.

Het grootste gedeelte van retailkredieten zijn Belgische hypotheekleningen, waarvan 71% een vaste rentevoet en 29% een vlottende rentevoet hebben. De rente van de hypotheekleningen met vlottende rentevoet zijn gebonden aan de evolutie van de OLO-rentevoeten⁴. De Belgische wetgeving verplicht een maximum (cap) op de vlottende rentevoet van die leningen maar, gezien de historisch lage OLO-rentevoeten zijn de “embedded value” voor de klant van deze cap en het overeenstemmende risico voor de bank relatief laag.

In de onderstaande tabel worden de waarden weergegeven van 2 interne indicatoren: de “Bank SI” (“Solvency Indicator”) en de “Bank NII” (“Net Interest Income”).

De absolute “Bank SI” geeft de impact weer van een parallele stijging van de marktrentevoeten met 1% op de economische waarde van het “banking book”. De relatieve “Bank SI” drukt deze impact uit als percentage van het prudentiële kapitaal.

De “Bank NII” geeft de impact weer van een parallele opwaartse en neerwaartse shift van de marktrentevoeten met 10 basispunten op het renteresultaat van het “banking book”.

⁴ OLO staat voor “Obligation Linéaire/Lineaire Obligatie”

Indicators (x 1000 Eur)	31/12/2017	31/12/2016
Bank SI (absolute)	-33.138	-240.583
Bank SI (relative)	-3,5%	-22%
Bank NII (up 10 bp)	1.316	5.040
Bank NII (down 10 bp)	-5.635	-6.414

4.3.2 Marktrisico “trading book”

Het marktrisico in het “trading book” van AXA Bank Belgium is het risico dat voortvloeit uit tegengestelde bewegingen in rentevoeten, marktprijzen of valutaprijsschommelingen van het “trading book”.

4.3.2.1 Renterisicobeheer

4.3.2.1.1 Risicogrondslagen, limietenraamwerk en rapportering

AXA Bank Belgium hanteert een heel conservatieve benadering voor het marktrisico van het “trading book”. De tradingactiviteiten van de bank zijn vooral ontleend aan de rol van AXA Bank Belgium als toegangspatform tot de derivatenmarkten voor de verzekeringsentiteiten van AXA Groep. Alle posities bij entiteiten van AXA Groep binnen de context van de tradingactiviteiten stemmen overeen met posities bij externe tegenpartijen op een “back-to-back”-basis, zodat het marktrisico zeer beperkt is.

Marktriscoblootstellingen worden nauw opgevolgd. Deze blootstellingen worden vergeleken met een overall economisch kapitaalimiet die alle marktrisico's van AXA Bank Belgium omvatten. Deze risicoaanvaardingslimiet wordt vervolledigd met verschillende “Value at Risk”- en sensitiviteitslimieten. Knipperlichten en escalatieprocessen worden eveneens gebruikt door de afdeling Risk Management van AXA Bank Belgium om ervoor te zorgen dat de bank binnen de conservatieve risicoaanvaarding voor marktrisico's blijft.

Om te beantwoorden aan de minimale prudentiële Basel III-kapitaalvereisten, gebruikt AXA Bank Belgium de “Standardised Approach” zoals gedefinieerd in hoofdstuk IV van de CRD/CRR-richtlijn voor het waarderen, opvolgen, rapporteren en beheren van haar marktrisico's. De volgende elementen worden gemeten:

- Algemeen renterisico
- Specifiek renterisico
- Valutarisico

De “Standardised Approach” voor het valutarisico geldt voor alle bankposities, zowel van de “trading”- en “banking books” van AXA Bank Belgium.

4.3.2.1.2 Grondslagen voor afdekking en risicovermindering

Het “trading book” is onderworpen aan materialiteitsdrempels die in 2015 door de Nationale Bank van België (NBB) in het kader van de nieuwe Belgische bankwetgeving zijn geïntroduceerd. De “Non Risk Based Ratio”, die louter gebaseerd is op het volume, ligt voor AXA Bank Belgium ruim onder de drempel gedefinieerd door de NBB. De “Risk Based Ratio”, die een weerspiegeling is van de onderliggende risico's, is voor AXA Bank Belgium ook opmerkelijk lager dan de prudentiële drempel. Dit is te verklaren door de beperkende marktrisicostrategie van het “trading book” en de bijgevolg beperkte risicogewogen activa.

Bovendien zorgt het risicolimietenraamwerk van AXA Bank Belgium ervoor dat de “Value at Risk” (VaR) met een betrouwheidsniveau van 99% en een tijdshorizon van 1 dag 0,25% van het T1-kapitaal niet overschrijdt zoals ook voorgeschreven door de Belgische bankwetgeving.

4.3.2.1.3 Blootstellingen aan het marktrisico voor het “trading book”

Het marktrisico van AXA Bank Belgium bestaat vooral uit renterisico's. Daarnaast is het aandelenrisico uit de uitgifte van “Euro Medium Term Notes” (EMTN) laag, vermits AXA Bank Belgium de positie afdekt in de financiële markten. Ten slotte is AXA Bank Belgium niet betrokken in enige tradingactiviteit met betrekking tot grondstoffen.

De activiteiten vermeld in de vorige paragraaf worden nauwgezet opgevolgd door de afdeling Risk Management van AXA Bank Belgium binnen het kader van zeer strikte limieten. De VaR voor alle activiteiten met betrekking tot het trading book is beperkt tot 2,2 miljoen EUR. De VaR met een betrouwbaarheidsniveau van 99,5% en een tijdshorizon van 10 dagen wordt op een dagelijkse basis berekend aan de hand van 5000 Monte Carlosimulaties. De VaR voor alle activiteiten van het trading book is op het jaareinde van 2017 gelijk aan 0,7 miljoen EUR en valt dus ruim binnen de vooropgestelde limiet. Ten slotte wordt dit model bovendien jaarlijks onderworpen aan de nodige backtesten en validatie door een externe revisor, opdat de nauwkeurigheid en relevantie ervan wordt gegarandeerd.

4.4 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de reële waarde of toekomstige kasstromen van een financieel instrument schommelen als gevolg van wijzigingen in de wisselkoersen. AXA Bank Belgium voert een beleid om de blootstelling aan valutarisico te minimaliseren. Enige materiële restposities worden systematisch afgedekt. Dit risico is opgevolgd en afgedekt op maandelijkse basis binnen het ALCO in 2017. Bovendien is er een kapitaalvereiste voor dit risico wanneer de totale nettopositie meer dan 2% van het eigen vermogen vertegenwoordigt.

4.5 Liquiditeitsrisico

Het "Basel Committee on Banking Supervision" (BCBS) definieert het liquiditeitsrisico als het risico van niet in staat te zijn om snel en gemakkelijk de positie in liquide middelen te verhogen om schokken als gevolg van financiële en economische stress op te vangen.

De risicotaxonomie van AXA Bank Belgium omvat de volgende twee aspecten van liquiditeitsrisico die binnen de scope van het liquiditeitsrisicobeheer vallen:

- Het liquiditeitsrisico op korte termijn dat gedefinieerd wordt als het risico dat AXA Bank Belgium niet kan voldoen aan haar financiële verplichtingen op vervaldatum (binnen de maand) tegen een redelijke kostprijs en op tijd. Het komt voort uit liquide middelen en waarborgen op korte termijn ("intraday", "overnight", 1 dag tot 1 maand)
- Het structurele liquiditeitsrisico dat gedefinieerd wordt als het risico dat AXA Bank Belgium niet kan voldoen aan haar financiële verplichtingen op vervaldag over een middellange of lange termijnhorizon (meer dan 1 maand) tegen een redelijke kostprijs en op tijd.

4.5.1 Liquiditeitsrisicobeheer

4.5.1.1 Risicogrondslagen, limietenraamwerk en rapportering

De afgelopen jaren was het liquiditeitsbeheer een van de belangrijkste prioriteiten van AXA Bank Belgium. Dit resulteerde in een aangepast kader voor liquiditeitsrisico's, dat gebaseerd is op zowel prudentiële als interne indicatoren.

Om het geconsolideerde liquiditeitsrisico te waarderen en te beheren, volgt het ALCO van AXA Bank Belgium twee soorten indicatoren op:

1. Interne indicatoren: "Internal Liquidity Stress Indicator"
2. Prudentiële indicatoren: LCR en NSFR

Al deze indicatoren hebben een gemeenschappelijke aanpak: ervoor zorgen dat de liquiditeitsbuffer van AXA Bank Belgium voldoende is om te beantwoorden aan een reeks van stressevenementen. Meer specifiek is de eigen interne liquiditeitsindicator van AXA Bank Belgium zodanig ontworpen dat AXA Bank Belgium steeds een adequate liquiditeitsreserve aanhoudt om te weerstaan aan gecombineerde idiosyncratische en marktstressevenementen over een tijdshorizon van 1 jaar.

"Internal Liquidity Stresses" (ILS)

AXA Bank Belgium heeft twee specifieke scenario's uitgewerkt om de toereikendheid van haar liquiditeitsbuffer te toetsen. Deze stressscenario's werden ontwikkeld in samenwerking met de afdeling Risk Management van AXA Groep. De interne scenario's zijn restrictiever dan de LCR-scenario's, wat resulteert in een lager liquiditeitoverschot in de interne scenario's.

De ILS-scenario's omvatten meerdere tijdshorizons ("overnight", 1 week, 1 maand, 3 maanden, 6 maanden en 1 jaar) en de indicatoren zijn uitgedrukt in liquiditeitoverschotten in euro na toepassing van het scenario. De liquide activa onder de ILS-scenario's omvatten

enkel activa die aanvaard zijn door de ECB ("ECB eligible"). Het liquiditeitsoverschot is het verschil tussen de liquide activa min de gestreste in- en outflows onder beide scenario's.

Scenario 1 gaat uit van een parallelle daling van de rentevoeten terwijl scenario 2 uitgaat van een stijging van de rentevoeten. Beide scenario's omvatten ook een stijging van de "credit spreads" van de bank en een downgrade van haar rating.

De "Excess Liquidity"-indicator wordt gedefinieerd als de minst gunstige liquiditeitspositie, over alle tijdshorizons en stressscenario's heen.

in Eur (000)	31/12/2017	Limit	Buffer
Internal liquidity stress indicator	2.735.782	500.000	2.235.782

Prudentiële indicatoren

AXA Bank Belgium volgt de liquiditeitsindicatoren van Basel III op.

De LCR ("Liquidity Coverage Ratio") is sedert oktober 2015 bindend en de NSFR ("Net Stable Funding Ratio") wordt bindend met de invoering van CRD V.

4.5.1.2 Grondslagen voor afdekking en risicovermindering

Het liquiditeitsnoodplan van AXA Bank Belgium werd aangepast en de bank heeft een specifieke werkgroep opgericht om gedurende systemische of idiosyncratische liquiditeitscrisisen onmiddellijk tussen te komen en de gepaste acties te ondernemen. Dit heeft geleid tot een sterkere bewustwording van het liquiditeitsrisico op alle managementniveaus evenals tot een meer rigoureuze follow-up. Regelmatige toekomstprojecties van de belangrijkste liquiditeitsratio's ondersteunen het actieve beheer van het liquiditeitsrisico binnen AXA Bank Belgium.

4.5.2 Beheer van de liquiditeitsbuffer

AXA Bank Belgium beschikt over een zeer robuuste liquiditeitspositie zoals aangetoond door haar sterke liquiditeitsbuffer die duidelijk de prudentiële en interne limieten overschrijdt.

De beide Basel III-indicatoren bevinden zich ruim boven de minimale vereisten per einde 2017 (100%-grens) dankzij een comfortabele stock aan liquide activa en een solide financieringsstructuur.

Ratio	31/12/2017	31/12/2016	Limit
LCR	175%	169%	100%
NSFR	139%	139%	100%

AXA Bank Belgium heeft met succes zijn strategie aangepast om aan deze vereiste indicatoren te beantwoorden. Deze strategie omvat bijvoorbeeld het beleggingsbeleid van de bank dat beperkt is tot zeer liquide activa en het aantrekken van op lange termijn stabiele financiering.

Financiering

De belangrijkste bronnen van stabiele financiering van de bank zijn retaildeposito's (17,9 miljard EUR op 31 december 2017) en "covered bonds" (4,2 miljard EUR op 31 december 2017). In onderstaande tabel wordt meer detail vermeld.

Grafiek van looptijdanalyse

2017 (in '000 EUR)	< 3 maanden	< 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
Financiering door de Centrale Bank	0	0	600.000	600.000
Leningen van financiële klanten	549.226	653	694	550.573
Ongedekte funding (spaar- en zichtrekening van andere financiële ondernemingen + CIFP)	82.799	653	694	84.146
Repurchase Agreements	466.427	0	0	466.427
Gedekte leningen	0	0	0	0
Retailfinanciering	15.968.605	189.712	1.719.940	17.878.257
Niet-ervallende retailfinanciering	15.681.998	0	0	15.681.998
Vervallende retail financiering (termijndeposito's, EMTN's retail, kasbons)	286.607	189.712	1.719.940	2.196.259
Financiering AXA Groep	11.646	5.519	599.440	616.605
Ongedekte financiering	3.691	0	0	3.691
EMTN	7.955	5.519	599.440	612.914
Andere tegenpartijen	13.475	0	4.200.756	4.214.231
Ongedekte funding van niet - financiële klanten	13.475	0	130	13.605
Gedekte obligaties	0	0	4.200.626	4.200.626
Totaal	16.542.953	195.884	7.120.829	23.859.666

In deze tabel is de reële waarde van derivaten niet opgenomen aangezien AXA Bank Belgium deze derivaten niet beschouwt als "financiering", gelet op het feit dat ze vooral deel uitmaken van de "back-to-back"-activiteiten van AXA Bank Belgium.

“Covered bonds”

De SPV Royal Street en AXA Bank Europe SCF zijn twee entiteiten die door AXA Bank Belgium gebruikt worden om langetermijnfinancieringen aan te trekken via de uitgifte van “covered bonds”. Royal Street geeft RMBS'en uit, waarvan de “senior tranches” gebruikt worden door AXA Bank Europe SCF om “covered bonds” uit te geven.

Eind 2017 werden enkele aanpassingen doorgevoerd aan de bovenvermelde SPV-structuur. De SPV Royal Street verkocht het merendeel van de hypotheekleningenportefeuille aan AXA Bank Belgium, die het grootste deel doorverkocht aan AXA Bank Europe SCF. Royal Street dat voorheen uit drie compartimenten bestond zal voortaan enkel bestaan uit RS 1 met een klein bedrag aan RMBS'en. Zoals vermeld in hoofdstuk 25 *Investerings in geassocieerde deelnemingen, dochterondernemingen en joint ventures* werden per eind november 2017 de bestaande Royal Street-compartimenten RS-2 en RS-3 stopgezet. De formele liquidatie van deze compartimenten werd afgerond in het eerste kwartaal van 2018.

Oorspronkelijk werd AXA Bank Europe SCF door AXA Bank Belgium opgericht om “covered bonds” uit te geven. Haar voornaamste businessactiviteit was het uitgeven van “covered bonds” om woonleningen te herfinancieren via Royal Street. Na de bovenvermelde aanpassingen zal de nieuwe structuur van AXA Bank Europe SCF veel efficiënter en flexibeler zijn doordat het AXA Bank Europe SCF zal toelaten rechtstreeks hypotheekleningen te kopen van AXA Bank Belgium, zonder Royal Street als tussenpersoon te moeten gebruiken. De rentebetalingen op de hypotheekleningen aangehouden door AXA Bank Europe SCF worden door middel van “yield maintenance swaps” tussen AXA Bank Belgium en AXA Bank Europe SCF getransfereerd. Dit zal toelaten om een “secured loan” te voorzien tussen AXA Bank Belgium en AXA Bank Europe SCF met hypotheekleningen als onderpand zodat sneller “covered bonds” uitgegeven kunnen worden in de markt dankzij de lichtere structuur.

De sterke onderliggende kwaliteit van de retailhypotheekleningenportefeuille van AXA Bank Belgium in België is het perfecte onderpand voor een “covered bonds”-programma. Dit programma laat de bank toe om haar liquiditeitsrisico te beheren. Het bezorgt AXA Bank Belgium gediversifieerde financieringsbronnen en minimaliseert financieringsconcentraties per tijdsperiode. Het “covered bonds”-programma verleent AXA Bank Belgium toegang tot de markt van de “covered bonds” zodat ze haar kostprijs van de institutionele financiering op lange termijn kan verminderen. Dat programma geeft de bank toegang tot financieringsmarkten die open blijven in tijden van marktstress. De bank lanceerde haar eerste “covered bonds”-programma in november 2010. Het “covered bonds”-programma bedraagt 5,7 miljard EUR in 2017 waarvan 4,2 miljard EUR overblijft op geconsolideerd niveau: 3,4 miljard EUR zijn geplaatst in de markt, en 0,9 miljard EUR van deze “covered bonds” zijn gekocht door AXA Banque France. De overblijvende 1,5 miljard EUR bij AXA Bank Belgium werden geëlimineerd in de geconsolideerde balans.

4.6 Operationeel risico

AXA Bank Belgium definieert operationeel risico als het risico op verlies als gevolg van inadequate of ontbrekende interne processen, menselijke fouten of falende systemen. Een tekortkoming of ongeschiktheid kan zowel interne als externe oorzaken hebben.

In het Baselraamwerk is het operationele risico onderverdeeld in 7 categorieën:

- i. **Interne fraude:** fraude in de financiële rapportering, ongepaste of frauduleuze financiële activiteiten evenals verduistering van activa en andere interne fraudes
- ii. **Externe fraude:** diefstal en fraude evenals informaticafraude
- iii. **Tewerkstellingspraktijken en werkplaatsbeveiliging:** relaties met werknemers, diversiteit en discriminatie, veiligheid van de omgeving, verlies van sleutelwerknemers en talentbeheer
- iv. **Cliënten, producten en businesspraktijken:** geschiktheid, openbaarmaking en fiduciaire verplichtingen, ongeschikte zaakvoering of marktpraktijken, inclusief adviesactiviteiten, inbreuken op regelgeving en wetgeving, niet-geoorloofde activiteiten, productiefouten, enz.
- v. **Schade aan fysieke activa:** natuurrampen, vandalisme, terrorisme, enz.
- vi. **Verstoring van bedrijfsactiviteiten en systeemfaling:** systeemdisfuncties en inbreuken op de informatiebeveiliging
- vii. **Uitvoering, aflevering en procesbeheer:** fouten bij het inbrengen van gegevens, boekhoudkundige fouten, fouten in wettelijke rapporteringen, onachtzaam verlies van activa van klanten, enz.

Bij AXA Bank Belgium omvat de definitie van operationeel risico ook het compliancerisico, dat gedefinieerd wordt als het risico op verlies als gevolg van het onvermogen van een instelling om gepaste grondslagen, procedures of controles vast te leggen, te voldoen aan haar wettelijke of prudentiële verplichtingen of aan elk ander bindend contract.

Bij AXA Bank Belgium zit in de definitie van operationeel risico echter niet het reputatie- en strategisch risico vervat. Bij het bepalen van de impacten van het operationeel risico wordt echter rekening gehouden met potentiële reputatieschade van AXA⁵ als kwalitatieve indicator terwijl grote schaden opgevolgd worden door de Groep.

4.6.1 Operationeel risicobeheer

4.6.1.1 Risicogrondslagen, limietenraamwerk en rapportering

Voor de prudentiële kapitaalsvereisten past AXA Bank Belgium de “Basic Indicator Approach” toe (namelijk 15% * het rekenkundig gemiddelde van de som van alle positieve operationele resultaten van de laatste 3 jaren) waarbij de gegevens slechts per einde jaar bijgewerkt worden.

Voor de economische kapitaalsberekening past AXA Bank Belgium een intern model toe dat ontwikkeld werd door AXA Groep. Dit model is vergelijkbaar met AMA. De economische kapitaalsberekening bestaat uit een jaarlijkse cyclus die de relevante en materiële operationele risico's waaraan AXA Bank Belgium kan blootgesteld worden identificeert en kwantificeert.

Net zoals tijdens de voorbije jaren, was er ook in 2017 een grote focus op het detecteren en bestrijden van fraude- en cyberrisico's (hacking, phishing en cyberaanvallen) en prudentiële risico's (met betrekking tot MIFID, AML, GDPR, PSDII, ...). De samenwerking met de andere controlelijnen (Audit, Compliance, Information Security) is goed uitgewerkt bij AXA Bank Belgium. Het team van Operationeel Risico werkt continu aan het “risicobewustzijn” doorheen de hele organisatie (organiseren van trainingen voor de verschillende businesslijnen, deelname aan grote projecten en productlanceringen, enz.). In 2017 werd veel energie gestoken in de processen van het verzamelen van verliesgegevens (“Loss Data Collection”) en van de operationele risicocyclus (“Operational Risk Cycle”). Deze processen werden geoptimaliseerd. Ze zorgen voor uniformiteit en maturiteit binnen de hele organisatie. In 2018 zullen deze inspanningen doorgaan, met een specifieke focus op een structureel raamwerk rond “risicorespons” (actieplannen, risicoaanvaarding). Het team van Operationeel Risico werkt ook een risicoaanvaardingsraamwerk uit, op basis waarvan de operationele risicoprocessen van AXA Bank Belgium gedefinieerd en opgevolgd worden.

⁵ Op basis van het raamwerk van de Groep: geen impact, impact (nog niet bepaald), niet-significant (minieme geïsoleerde bezorgdheid van of impact op een stakeholder), gering (belangrijke gesegmenteerde bezorgdheid van of impact op een stakeholder), gemiddeld (ruimer en meer uitgesproken bezorgdheid binnen de industrie), belangrijk (negatieve publieke impact met belangrijke weerslag) en ernstig (dramatisch vertrouwensverlies van de stakeholders – uitgebreide negatieve publieke impact).

4.6.1.2 Grondslagen voor afdekking en risicovermindering

Risicoverminderende acties worden vastgelegd voor de meest belangrijke operationele risico's. Meerdere opties zijn mogelijk:

- Het risico transfereren (voorbeelden: verzekeringscontracten voor brand, cyberincidenten, agentenfraude).
- Actieplannen om de risicovolle processen te versterken en de risico's tot een lager/aanvaardbaar niveau te brengen. Deze actieplannen worden vastgelegd door de businesses en gechallengeed en (trimestrieel) opgevolgd door het team Operationeel Risico. Het Directiecomité wordt eveneens ingelicht.

AXA Bank Belgium volgt het operationeel risico eveneens op aan de hand van een operationeel-risicodashboard, dat basisrisico-indicatoren ("Key Risk Indicators", KRI's) berekend worden op kwartaalbasis.

Het team van Interne Financiële Controle is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de tweedelijnscontroles van de belangrijkste risico's in de processen. In 2017 is AXA Groep begonnen met het uitrollen van een programma van interne controle. AXA Bank Belgium zal dit programma invoeren vanaf 2018. Het doel is om voor elk proces in de bank de "key & killer risks" te identificeren en de benodigde controledoelstellingen en controles om deze risico's te verminderen in te voeren.

4.7 Kapitaalbeheer

4.7.1 Beheer

Op basis van de EU-verordening en richtlijn inzake kapitaalsvereisten (CRR/CRD IV) en de Baselakkoorden moet AXA Bank Belgium een minimumniveau aan eigen vermogen aanhouden om de krediet-, markt- en operationele risico's af te dekken. Deze verplichting staat bekend als de "Pijler 1 minimale prudentiële kapitaalsvereisten". Banken moeten ook degelijke, effectieve en volledige strategieën en processen hebben om op een continue basis de bedragen, soorten en verdeling van intern kapitaal te beoordelen en aan te houden die ze noodzakelijk vindt om de aard en het volume van de risico's af te dekken waaraan ze blootstaan of zouden kunnen blootstaan. Deze verplichting staat bekend als "Pijler 2 economische kapitaalsvereisten" en wordt beoordeeld in het kader van de prudentiële controle. De "Internal Capital Adequacy Assessment Process" (ICAAP) (die eveneens de economische kapitaalsvereisten berekent) maakt deel uit van deze Pijler 2-vereisten.

Zowel voor het prudentiële als economische kapitaal wordt het "beschikbare kapitaal" van banken vergeleken met de "kapitaalsvereisten". De verschillen tussen de twee pijlers zijn te wijten aan de berekeningsmethoden⁶ en de scope⁷ van de risico's die ze dekken.

Het kapitaalrisico is het risico dat de bank over onvoldoende kapitaal beschikt of kan beschikken om de risico's te dekken waaraan de bank is blootgesteld. In de praktijk wordt dat vertaald in een toetsing van de solvabiliteit aan de minimale prudentiële kapitaalsvereisten (Pijler 1) en de economische kapitaalsvereisten (Pijler 2).

De solvabiliteit wordt zorgvuldig gemonitord door het "Asset & Liability Committee" (ALCO). Dit comité wordt in haar missie ondersteund door een werkgroep: het "Capital Management Committee" (CMC). Het CMC houdt toezicht op de nieuwe regelgevingen ("regulatory watch"), volgt de actuele en verwachte solvabiliteitsratio's op, anticipeert en beheert de economische en wettelijke kapitaalvereisten.

De berekeningen voor prudentieel kapitaal worden driemaandelijks gerapporteerd aan de toezichthouder (COREP).

In een jaarlijks ICAAP-dossier ("Internal Capital Adequacy Assessment Process") rapporteert de bank het vereiste economische kapitaal aan de toezichthouder. Het ICAAP is het interne beoordelingsproces van de instelling zelf, dat haar toelaat de toereikendheid van haar kapitaal te beoordelen in het licht van haar risicoprofiel en haar organisatie.

⁶ Onder Pijler 1 worden de methodes gedefinieerd door de toezichthouder terwijl ze voor Pijler 2 bepaald worden door AXA Bank Belgium.

⁷ Pijler 1 omvat slechts 3 risico's terwijl Pijler 2 alle materiële risico's omvat.

4.7.2 Regelgeving

In de nasleep van de financiële crisis heeft de EU strengere regels ingevoerd rond kapitaalvereisten voor banken die gebaseerd zijn op de Basel III-akkoorden. De vereisten voor banken staan uiteengezet in de "Capital Requirements Regulation" (CRR) en de "Capital Requirements Directive" (CRD IV). De CRR / CRD IV werd sinds 1 januari 2014 geleidelijk aan ingevoerd en zal volledig van kracht zijn in 2019.

De minimale kapitaalratio's (Pijler 1-vereisten) die volgens CRR/CRD IV moeten worden gehaald, zijn 4,5% voor het kernkapitaal (CET1), 6,0% voor de tier 1-kapitaalratio en 8,0% voor de totale kapitaalratio.

AXA Bank Belgium dient naast de minimale eigenvermogensvereisten van de CRR ook te voldoen aan de diverse buffers die kunnen opgelegd worden conform CRD IV.

De CRD IV voorziet in een kapitaalconserveringsbuffer. In tijden van hoogconjunctuur kan deze maximaal 2,5% bedragen. Het uitgangspunt is om extra kapitaal te reserveren in tijden van financiële voorspoed. In tijden van financiële stress heeft de instelling de mogelijkheid om dit kapitaal te gebruiken. Voorwaarde daarbij is dat de instelling dan geen dividend aan de aandeelhouders mag uitkeren. Deze buffer wordt geleidelijk toegepast en bedraagt 1,25% in 2017.

AXA Bank Belgium kan ook verplicht worden om een contracyclische kapitaalbuffer aan te leggen wat neerkomt op een aanvullende Tier 1-kernkapitaalvereiste. Deze buffer heeft als doel om de bank te beschermen tegen risico's die voortvloeien uit de financiële cyclus en kan oplopen tot 2,5%, eventueel hoger. Deze vereiste is in werking getreden in 2016.

De Belgische toezichthouder heeft AXA Bank Belgium aangewezen als O-SII of "andere systeemrelevante instelling" waardoor deze onderworpen is aan een aanvullende Tier 1-kernkapitaalvereiste (O-SII-buffer) van 0,75%. De invoering van deze buffer verloopt gefaseerd over een periode van 1 januari 2016 tot 1 januari 2018. Dit houdt in dat AXA Bank Belgium in 2017 een extra kapitaalvereiste van 0,25% opgelegd krijgt die in 2018 zal verhoogd worden met 0,25%.

Naast de kapitaalvereisten van Basel III moet AXA Bank Belgium ook voldoen aan de solvabiliteitsratio van Basel I, en dit tot en met december 2017. Met andere woorden, het kapitaal dat de bank moet aanhouden moet op elk moment groter zijn dan of gelijk zijn aan 80% van het totale minimumbedrag aan eigen vermogen dat de bank verplicht zou zijn aan te houden in overeenstemming met de Basel I-regels.

Naar aanleiding van zijn "Supervisory Review and Evaluation Process"-beoordeling (SREP) kan de bevoegde toezichthouder (voor AXA Bank Belgium is dat de Europese Centrale Bank) hogere minimumratio's opleggen (= Pijler 2-vereisten), omdat bijvoorbeeld niet alle risico's naar behoren zijn weergegeven in de prudentiële Pijler 1-berekeningen.

4.7.3 Eigen vermogen

Het eigen vermogen voor de solvabiliteitsvereisten is licht verschillend van het eigen vermogen in de boekhouding.

Het boekhoudkundige kernkapitaal wordt gecorrigeerd met:

- Prudentiële filters, die bepaalde posten uitsluiten van het eigen vermogen, zoals wijzigingen in de waarde van het eigen kredietrisico en aanvullende waardeaanpassingen in het kader van prudente waarderings; en
- Andere aftrekposten, zoals immateriële vaste activa, de uitgestelde belastingvorderingen die op toekomstige winstgevendheid berusten, tekorten in termen van voorziening van "Internal Rating Based"-benadering (IRB). Wanneer IRB wordt toegepast voor de berekening van het kredietrisico, moeten banken hun aangelegde voorzieningen vergelijken met de verwachte verliezen. Elk tekort wordt afgetrokken van het Tier 1-kapitaal terwijl een overschot kan toegevoegd worden aan het Tier 2-kapitaal (beperkt tot een maximum).

In de onderstaande tabel is de reconciliatie van het boekhoudkundig eigen vermogen op basis van IFRS naar het nuttig eigen vermogen terug te vinden.

SAMENSTELLING NUTTIG EIGEN VERMOGEN	31/12/2017	31/12/2016
(in '000 EUR)		
Gestort kapitaal	636.318	681.318
Reserves (inclusief de ingehouden winsten)	384.780	281.356
Baten uit het lopend jaar	41.437	100.598
Andere reserves	1.469	1.125
Gecumuleerde niet-gerealiseerde resultaten	9.188	47.915
BOEKHOUDKUNDIG COMMON EQUITY TIER 1 KAPITAAL	1.073.192	1.112.313
Prudentiële filters	11.006	(26.221)
<i>Waarde aanpassing het kader van eigen kredietrisico</i>	16.937	(18.672)
<i>Waarde aanpassing in het kader van prudente waardering</i>	(5.931)	(7.550)
Aftrekposten van Common Equity Tier 1 Kapitaal	(42.390)	(71.919)
<i>Reglementaire aanpassingen gecumuleerde niet gerealiseerde resultaten</i>	(9.559)	(35.518)
<i>Immateriële vaste activa</i>	(11.835)	(8.537)
<i>Uitgestelde belastingvorderingen die op toekomstige winstgevendheid berusten</i>	0	(11.073)
<i>Tekort bij IRB voorzieningen</i>	(2.965)	0
<i>Tekort bij IRB voorzieningen</i>	(18.032)	(16.791)
Annulatie van de boekhoudkundige correctie van uitgestelde belastingverplichtigen		(20.478)
NUTTIG EIGEN VERMOGEN COMMON EQUITY TIER 1 (CET1)	1.041.807	993.695

De boekhoudkundige CET1-bedragen van december 2016 werden aangepast in functie van de correcties vermeld in hoofdstuk 42 *Correctie vorige jaarrekeningen*. Voor de COREP-rapportering werd deze aanpassing van de uitgestelde belastingverplichtingen geëlimineerd in het nuttige eigen vermogen en werd ze enkel toegevoegd in de reserves per 31 december 2017.

Het CET1 bedraagt 1.042 miljoen EUR in 2017 tegenover 994 miljoen EUR in 2016.

Het is AXA Bank Belgium toegestaan om de geconsolideerde nettowinst voor het boekjaar 2017 (41,4 miljoen EUR) mee in rekening te brengen van het Tier 1-kernkapitaal. Dit resultaat versterkt het eigen vermogen van AXA Bank Belgium waarbij de kapitaalsvermindering van 45 miljoen EUR die gedurende het jaar plaatsvond gecompenseerd wordt. Deze kapitaalsvermindering reflecteert – gedeeltelijk – de vermindering van de blootstellingen van de commerciële activiteiten van AXA Bank Belgium in het buitenland. De CET1-cijfers van december 2017 verminderden eveneens door de correctie van de uitgestelde belastingverplichtingen zoals vermeld in hoofdstuk 42 *Correctie vorige jaarrekeningen*. De evolutie van het CET1 wordt verder bepaald door de bewegingen in de gecumuleerde niet-gerealiseerde resultaten en de waardeaanpassingen.

Het totaal nuttig eigen vermogen bestaat uit:

- CET1
- additioneel Tier 1-kapitaal bestaande uit in aanmerking komende converteerbare obligaties;
- Tier 2-kapitaal, bestaande uit de nuttige waarde van de achtergestelde leningen, eeuwigdurende achtergestelde leningen en inclusief Basel III-overgangsmaatregelen

TOTAAL EIGEN VERMOGEN VOOR SOLVABILITEITSVEREISTEN	31/12/2017	31/12/2016
CET1	1.041.807	993.695
Aanvullend Tier1 kapitaal	90.000	90.000
TIER 1	1.131.807	1.083.695
TIER 2	13.801	21.202
Achtergestelde schulden	5.830	11.636
Achtergestelde perpetuuls	7.972	9.566
<i>Perpetuuls</i>	15.943	15.943
<i>Perpetuuls phase out</i>	(7.972)	(6.377)
TOTAAL NUTTIG EIGEN VERMOGEN	1.145.609	1.104.897

Het totaal nuttig eigen vermogen evolueert van 1.105 miljoen EUR in 2016 naar 1.145 miljoen EUR in 2017.

4.7.4 Prudentiële kapitaalsvereisten

De prudentiële kapitaalsvereisten zijn gebaseerd op het concept van risicogewogen activa. De minimale prudentiële kapitaalsvereisten onder Pijler 1 worden specifiek gedefinieerd in de regelgeving. De risicogewogen activa worden berekend op basis van specifieke Baselregels voor gewogen risico's waarvoor AXA Bank Belgium goedkeuring heeft gekregen. In de meeste gevallen wordt de "Standardised Approach" toegepast binnen de bank. De "Internal Ratings Based"-benadering (IRB) wordt enkel toegepast voor de Belgische retailactiviteit. De vereiste betreffende het operationeel risico volgt de BIA ("Basic Indicator Approach").

Het volume aan risicogewogen activa onder Basel III bedraagt 5.289 miljoen EUR op 31 december 2017.

GEWOGEN RISICOVOLUMES	31/12/2017	31/12/2016
(in '000 EUR)		
Gewogen kredietrisico's	4.368.646	3.733.507
Gewogen marktrisico's	177.835	135.603
Gewogen operationele risico's	675.882	736.386
Risico van aanpassing van de kredietwaardering (CVA-risico)	66.309	86.709
TOTAAL GEWOGEN RISICOVOLUMES	5.288.672	4.692.204

De Belgische toezichthouder heeft voor alle banken die de IRB-modellen gebruiken een add-on toegepast van 5% op de Belgische hypotheekleningen. Deze bijkomende kapitaalsvereiste, berekend als een add-on van 5% op de IRB-risicogewogen activa inzake hypotheekleningen op woningen in België zit vervat in de risicogewogen activa (kredietrisico).

De risicogewogen activa stegen van 4.692 miljoen EUR in 2016 naar 5.289 miljoen EUR in 2017. Deze stijging komt voornamelijk voort uit de risicogewogen activa opgenomen in de berekening van het kredietrisico. In december 2017 besliste AXA Bank Belgium om haar interne model voor hypotheekleningen aan te passen waarbij een fijnere segmentering van de portefeuilles werd doorgevoerd vanuit een risicobeheersperspectief.

4.7.5 Kapitaalratio's

De prudentiële solvabiliteitsratio's vergelijken het eigen vermogen van AXA Bank Belgium met haar risicogewogen activa.

De hoge solvabiliteitsratio's van AXA Bank Belgium zijn het gevolg van haar strategie van voorzichtige beleggingen en toekenning van kredieten.

KAPITAALRATIOS	31/12/2017	31/12/2016
CET1 ratio	19,7%	21,2%
T1 ratio	21,4%	23,1%
Totale kapitaalratio	21,7%	23,5%
Fully loaded CET1 ratio	19,9%	21,9%
Fully loaded T1 ratio	21,6%	23,8%
Fully loaded totale kapitaalratio	21,7%	24,0%

De Common Equity T1, T1 en totale kapitaalratio houden rekening met de overgangsbepalingen van Basel III.

Alle solvabiliteitsratio's daalden tegenover vorig jaar. Dit wordt voornamelijk verklaard door een significante stijging van de risicogewogen activa in 2017. Op 31 december 2017 bedraagt de Tier 1-ratio van AXA Bank Belgium 21,4% (23,1 % in 2016) en de totale eigenvermogensratio 21,7% (23,5% in 2016).

Dezelfde ratio's maar "fully loaded" (alsof Basel III reeds van toepassing zou zijn) bedragen respectievelijk 21.6% en 21.7% (23,8% en 24.0% in 2016).

AXA Bank Belgium beantwoordt aan alle minimale kapitaalvereisten die worden opgelegd door Basel III. De bank beantwoordt eveneens aan de striktere percentages betreffende Tier 1-kapitaal die zijn opgelegd door SREP.

4.7.6 Hefboomratio

De hefboomratio is een aanvullende maatregel binnen het Baselkader. Het is de verhouding tussen Tier 1 en de totale blootstelling (rubrieken op de balans en buitenbalans).

Het doel is om overmatige hefboomwerking te beperken en de activa van instellingen meer in lijn te brengen met hun kapitaal.

De ratio zal bindend zijn op 1 januari 2018 maar de richtlijnen van het BCBS ("Basel Committee on Banking Supervision") voorzien het openbaar maken van de hefboomratio en de bestanddelen ervan vanaf 1 januari 2015.

In samenhang met de toekomstige invoering van de niet-risicogerelateerde hefboomratio ("non-risk based leverage ratio") heeft AXA Bank Belgium het balanstotaal verder verlaagd door middel van een vermindering van de beleggingsportefeuille. Daardoor verbeterde de hefboomratio van de bank op basis van de huidige CRR-wetgeving ("Delegated Act") in 2017: 4,3% per eind december 2017 (4,1% in 2016) of 4,3% "fully loaded" (4,2% in 2016).

Rekening houdend met de lage risico's van de activa van AXA Bank Belgium levert dit een comfortabele buffer op.

HEFBOOMRATIO	31/12/2017	31/12/2016
Phase -in ratio	4,3%	4,1%
fully loaded ratio	4,3%	4,2%

5 Reële waarde van financiële activa en verplichtingen

5.1 Reële waarde van retailactiviteiten

Voor activa en verplichtingen op korte termijn of die onmiddellijk opvraagbaar zijn, neemt AXA Bank Belgium de boekwaarde als de beste benadering.

De reële waarde van de retailproducten wordt in een aantal stappen berekend:

- eerst worden de toekomstige cashflows berekend op basis van de productkenmerken (rentevoet van de klant, betalingsfrequentie, enz.);
- voor retailkredieten worden deze cashflows vervolgens aangepast om rekening te houden met vervroegde terugbetalingen (2.5% op jaarbasis voor woonkredieten, 4% voor investeringskredieten, 10% op jaarbasis voor leningen op afbetaling);
- de berekening van de reële waarde, die gebaseerd is op de Monte-Carlosimulatie, omvat de caps en floors die besloten zijn in de variabele woonkredieten. Daarbij worden een reeks van rentescenario's gegenereerd. In elk van deze scenario's worden de kasstromen van de woonkredieten gesimuleerd, rekening houdend met de caps en floors. Zo zal bijvoorbeeld de aangepaste rentevoet van de klant afhangen van de gesimuleerde marktrente, met als maximum de contractuele cap van het woonkrediet. De reële waarde van de portefeuille wordt dan bepaald door het gemiddelde te nemen van de verdisconteerde kasstromen in het Monte-Carloscenario.

Daarna worden de (aangepaste) kasstromen verdisconteerd op basis van de IRS-curve. Per product wordt de IRS-curve aangepast met een kostenspread om rekening te houden met de beheerskosten van dat product.

5.2 Reële waarde van financieringsactiviteiten (treasury)

De financiële instrumenten worden in 3 categorieën ingedeeld.

De eerste categorie bestaat uit de financiële instrumenten waarvoor de reële waarde niveau 1 wordt bepaald op basis van marktprijzen in een actieve markt.

De vaststelling van het bestaan van een actieve markt is meestal eenduidig met marktinformatie beschikbaar voor het publiek en investeerders. Er is geen afgelijnde beschrijving of minimale drempel van de activiteit die "regelmatig voorkomende markttransacties" vertegenwoordigt, waardoor het niveau van de daadwerkelijke transacties dienen te worden beoordeeld met inachtneming van de frequentie en het volume. Een laag transactievolume vertegenwoordigt niettemin nog steeds een prijs als deze bepaald is in een normale economische omgeving op een objectieve basis. De transactiebedragen zijn belangrijke indicatoren van de reële waarde.

Indien de markt voor een bepaald instrument niet actief is of de marktprijzen niet of niet op regelmatige basis beschikbaar zijn, wordt gebruik gemaakt van waarderingstechnieken gebaseerd op de geactualiseerde waarde van toekomstige kasstromen en de prijsbepaling van optiemodellen. Deze waarderingstechnieken maken gebruik van marktdata zoals rentecurves, dividendrendement, indexniveaus en volatiliteitsgegevens. AXA Bank Belgium maakt gebruik van informatie uit Bloomberg, Markit en/of Interactive Data of aangeleverd door betrouwbare tussenpersonen. Deze prijzen worden vervolgens intern gevalideerd of de instrumenten worden gewaardeerd aan de hand van interne waarderingstechnieken.

Het gebruik van waarneembare inputparameters leidt tot een reële waarde niveau 2, terwijl het gebruik van niet-waarneembare input tot een reële waarde niveau 3 leidt, tenzij hun invloed niet significant is. Waarneembare inputs worden ontwikkeld met behulp van marktgegevens, zoals publiek beschikbare informatie over feitelijke gebeurtenissen of transacties, die de veronderstellingen weerspiegelen die marktdeelnemers zouden gebruiken bij het bepalen van de prijs van het instrument.

Het belang van niet-waarneembare parameters wordt geëvalueerd (1) op het niveau van elk individueel financieel instrument en (2) in zijn geheel.

1. De specifieke impact van niet-waarneembare parameters op de reële waarde van elk financieel instrument wordt beoordeeld zolang de mark-to-market ervan [0,05%] van de totale balans overschrijdt. Ze worden beschouwd als zijnde meer dan een onbelangrijke impact te hebben wanneer ze de wijziging van de reële waarde van een financieel instrument met [30%] of meer beïnvloeden. Indien AXA Bank Belgium de specifieke impact van de niet-waarneembare parameters op de reële waarde van het instrument niet met redelijke inspanningen kan meten, wordt het instrument automatisch gecatalogeerd in niveau 3.
2. Op het totaalniveau wordt gecontroleerd of de globale mark-to-market van alle financiële instrumenten die niet-waarneembare parameters gebruiken die niet gecatalogeerd worden onder niveau 3 de [2%] van de totale balans niet overschrijdt.

AXA Bank Belgium hanteert een beslissingstabel waarbij de toegekende niveaus per klasse van financieel instrument wordt weergegeven. Een specifiek comité zorgt voor een regelmatige herziening minstens 1 keer per jaar van deze beslissingstabel om ervoor te zorgen dat deze nauwkeurig en allesomvattend is. Het speciale comité is minstens samengesteld uit de managers van de boekhoudbeleidsregels (inclusief CTFM) en de middle-office dat het bedrijf vertegenwoordigt.

Indien er op het niveau van dit specifiek comité onenigheid zou bestaan over de reële-waardeclassificatie, zou het punt worden overgemaakt aan de CFO van AXA Bank Belgium voor beslissing over de niveauclassificatie.

De tweede categorie bevat de volgende elementen:

Activa

Vorderingen op andere bankiers

Vorderingen op andere bankiers bevatten interbancaire plaatsingen en reverse repo's.

De geraamde reële waarde is gebaseerd op verdisconteerde kasstromen aan de huidige marktomstandigheden.

Leningen en vorderingen op klanten

Deze leningen en vorderingen zijn opgenomen voor hun nettoboekwaarde, na waardeverminderingen. De geraamde reële waarde van leningen en vorderingen vertegenwoordigt het verdisconteerd bedrag van de toekomstige verwachte kasstromen. Deze verwachte kasstromen zijn verdisconteerd volgens de huidige marktomstandigheden om zo de reële waarde te bepalen.

Verplichtingen

Deposito's en ontleningen

De geraamde reële waarde van vastrentende deposito's, repotransacties en overige vastrentende ontleningen zonder genoteerde marktprijs is gebaseerd op verdisconteerde kasstromen aan de huidige marktomstandigheden.

Uitgegeven schuldinstrumenten

Voor de uitgegeven depositocertificaten wordt een verdisconteerd kasstroommodel gebruikt gebaseerd op een huidige rendementscurve van toepassing voor de resterende looptijd van het instrument tot op de vervaldag.

De derde categorie bevat de volgende elementen:

Activa

Voor verkoop beschikbare financiële activa

Aandelen die zijn opgenomen voor hun aankoopprijs als beste inschatting van hun marktwaarde.

Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden

Derivatentransacties binnen de "hub"-activiteiten van AXA Bank Belgium (toegang tot de markt voor de voornaamste verzekeringsentiteiten van AXA Groep).

Verplichtingen

Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden

Derivatentransacties binnen de "hub"-activiteiten van AXA Bank Belgium (toegang tot de markt voor de voornaamste verzekeringsentiteiten van AXA Groep).

Financiële verplichtingen aangemerkt tegen reële waarde via de resultatenrekening

Uitgegeven EMTN's, de reële waarde hiervan werd bepaald aan de hand van de "discounted cash flow"-methode, waarbij als niet-waarneembare inputs volatiliteiten gebaseerd op historische data gebruikt worden. Een stijging (daling) van 10% zou daarbij leiden tot een stijging (daling) van de reële waarde met 18,6 miljoen EUR (2016: 19,0 miljoen EUR).

Overzicht van activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde

Activa / Verplichtingen 2017.12 in '000 EUR	<i>Opgenomen of vermelde reële waarden</i>	<i>Fair Value gebaseerd op genoteerde prijzen</i>	<i>Fair Value gebaseerd op andere observeerbare data dan genoteerde prijzen</i>	<i>Fair Value niet gebaseerd op marktdata</i>
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	1.247.291	6	1.217.176	30.109
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening				
Voor verkoop beschikbare financiële activa	2.952.270	2.944.563	978	6.730
Activa derivaten - hedge accounting	67.552		67.552	
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	824.596	99	813.099	11.398
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	1.348.872		802.499	546.373
Verplichtingen derivaten - hedge accounting	287.907		287.907	

Tabel FVAL.1

(1) Enkel toegepast indien die waarderingstechniek gebaseerd is op veronderstellingen die niet worden ondersteund door marktprijzen of markttarieven voor dit instrument (i.e. zonder het instrument aan te passen of de samenstelling ervan te wijzigen), en niet gebaseerd zijn op beschikbare waar-neembare marktgegevens.

Activa / Verplichtingen 2016.12 in '000 EUR	<i>Opgenomen of vermelde reële waarden</i>	<i>Fair Value gebaseerd op genoteerde prijzen</i>	<i>Fair Value gebaseerd op andere observeerbare data dan genoteerde prijzen</i>	<i>Fair Value niet gebaseerd op marktdata</i>
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	1.643.504	16	1.617.633	25.856
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening				
Voor verkoop beschikbare financiële activa	4.304.987	4.297.280	978	6.730
Activa derivaten - hedge accounting	97.758		97.758	
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	1.104.317		1.096.959	7.358
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en	1.484.385		1.007.492	476.892
Verplichtingen derivaten - hedge accounting	401.701		401.701	

Tabel FVAL.2

(1) Enkel toegepast indien die waarderingstechniek gebaseerd is op veronderstellingen die niet worden ondersteund door marktprijzen of markttarieven voor dit instrument (i.e. zonder het instrument aan te passen of de samenstelling ervan te wijzigen), en niet gebaseerd zijn op beschikbare waar-neembare marktgegevens.

Zie ook hoofdstuk 33 *Saldering*.

Level 3 reële waarde financiële activa/verplichtingen (in '000 EUR)	Level 3 BEGINSALDO	(a) Netto winsten en verliezen begrepen in:		(b) Aankopen, Verkopen en Afwikkelingen	(c) Netto transferten in en uit Level 3	RW Level 3 EINDSALDO
		W&V	OCI			
31.12.2017						
Voor verkoop beschikbare activa	6.730	0	0	0	0	6.730
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	0	0	0	0	0	0
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	25.856	4.102	0	151	0	30.109
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	-484.250	-1.335	-14.899	-57.287	0	-557.771
Totaal level 3 financiële activa/verplichtingen	-451.664	2.767	-14.899	-57.136	0	-520.933

Tabel FVAL.3

Level 3 reële waarde financiële activa/verplichtingen (in '000 EUR)	Level 3 BEGINSALDO	(a) Netto winsten en verliezen begrepen in:		(b) Aankopen, Verkopen en Afwikkelingen	(c) Netto transferten in en uit Level 3	RW Level 3 EINDSALDO
		W&V	OCI			
31.12.2016						
Voor verkoop beschikbare activa	6.731	0	0	0	-1	6.730
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	0	0	0	0	0	0
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	21.448	3.997	0	364	47	25.856
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	-392.504	-1.476	0	-113.140	22.871	-484.250
Totaal level 3 financiële activa/verplichtingen	-364.326	2.521	0	-112.776	22.917	-451.664

Tabel FVAL.4

De bewegingen in de financiële instrumenten waarvoor de reële waarde gebaseerd wordt op genoteerde prijzen of waarneembare data andere dan genoteerde prijzen vinden voornamelijk hun oorzaak in volgende elementen (in duizenden EUR):

FV 2017 Delta	Level 1	Level 2	Level 3
Aankopen/Verkopen/Terugbetalingen	-1.277.526	0	0
Van Level 2 naar Level 1	0	0	0
Van Level 3 naar Level 2	0	0	0
Delta t.g.v. evolutie Marktprijzen	-75.191	0	0
TOTAAL	-1.352.717	0	0

FV 2016 DELTA	Level 1	Level 2	Level 3
Aankopen/Verkopen/Terugbetalingen	-3.515.075		
Van Level 2 naar Level 1			
Van Level 3 naar Level 2		1	-1
Delta t.g.v. evolutie Marktprijzen	-19.471	906	
TOTAAL	-3.534.546	907	-1

Reële waarde hiërarchie: financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

Activa / Verplichtingen 2017.12 in '000 EUR	Boekwaarde (indien verschillend van reële waarde)	Opgenomen of vermelde reële waarden	Fair Value gebaseerd op genoteerde prijzen	Fair Value gebaseerd op andere observeerbare data dan genoteerde prijzen	Fair Value niet gebaseerd op marktdata
Leningen en vorderingen Schuldbewijzen	21.921.564	23.681.062			23.681.062
Leningen en voorschotten Held-to-maturity investments Schuldbewijzen	21.921.564	23.681.062			23.681.062
Financiële verplichtingen tegen kostprijs	23.398.416	23.478.145		4.289.462	19.188.683
Deposito's	18.362.605	18.362.605			18.362.605
In schuldbewijzen belichaamde schulden	4.253.792	4.333.521		4.289.462	44.059
Overige verplichtingen	782.019	782.019			782.019

Tabel.FVAL.7

Reële waarde hiërarchie: financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

Activa / Verplichtingen 2016.12 in '000 EUR	Boekwaarde (indien verschillend van reële waarde)	Opgenomen of vermelde reële waarden	Fair Value gebaseerd op genoteerde prijzen	Fair Value gebaseerd op andere observeerbare data dan genoteerde prijzen	Fair Value niet gebaseerd op marktdata
Leningen en vorderingen Schuldbewijzen	20.650.591	22.476.946			22.476.946
Leningen en voorschotten Held-to-maturity investments Schuldbewijzen	20.650.591	22.476.946			22.476.946
Financiële verplichtingen tegen kostprijs	23.400.741	23.566.539		3.597.950	19.968.589
Deposito's	18.943.659	18.943.659			18.943.659
In schuldbewijzen belichaamde schulden	3.546.961	3.712.759		3.597.950	114.809
Overige verplichtingen	910.121	910.121			910.121

Tabel.FVAL.8

De reële waarde van de leningen en vorderingen is het resultaat van een eigen berekening, via een actualisatie van de cashflows van de kredieten met de 6-maandsswapcurve.

De financiële verplichtingen tegen kostprijs waarvoor de reële waarde werd berekend, betreffen de "covered bonds" waarvoor de reële waarde gebaseerd is op ofwel informatie opgemaakt door meer dan 20 marktparticipanten ofwel kan bekomen worden via Bloomberg.

5.3 Dag 1-resultaten

Tijdens het boekjaar 2017 werden geen dag 1-resultaten geboekt.

5.4 Toepassing van de CVA en DVA op de derivatenportefeuille

Op basis van een interne beoordeling uitgevoerd door AXA Bank Belgium, raamt het management de impact van de toepassing van CVA ("Credit Value Adjustment") en DVA ("Debit Value Adjustment") op de derivatenportefeuille op een bruto-CVA van 6,5 miljoen EUR en een bruto-DVA van 3 miljoen EUR en werd beslist om de netto-impact (winst) van 3,5 miljoen EUR (voor belastingen) in de balans op te nemen.

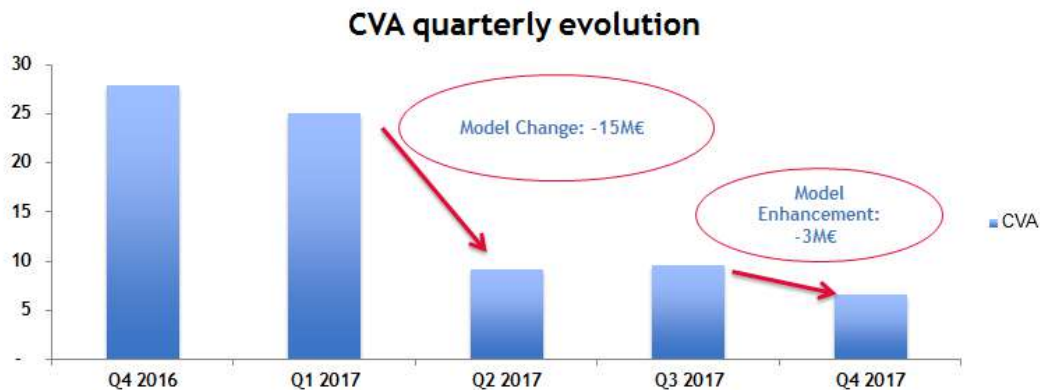
IFRS 13 – Reële waarde definieert het concept reële waarde. Meer bepaald met betrekking tot derivaten moet er volgens deze norm een waardering van het kredietrisico worden opgenomen bij de bepaling van de reële waarde via een CVA en een DVA. De CVA waardeert het kredietrisico dat AXA Bank Belgium loopt bij tegenpartijen, terwijl de DVA het risico waardeert dat de tegenpartij loopt bij AXA Bank Belgium.

De CVA en DVA worden netto berekend per tegenpartij. CVA (DVA) is een functie van de totale blootstelling op de afsluitdatum, de credit spread van de tegenpartij (AXA Bank Belgium) en de gemiddelde resterende looptijd van de verrichtingen. De blootstelling voor de totale nettopositie bestaat uit de huidige blootstelling, namelijk het verschil tussen de waardering tegen marktwaarde op de afsluitdatum en het uitgewisselde onderpand op die datum, en de potentiële toekomstige blootstelling, namelijk de verwachte verandering in reële waarde van de positie over een periode van 10 dagen.

Deze blootstelling wordt gehandhaafd tot de gemiddelde looptijd van de deals.

Het subelement "huidige blootstelling" evolueert in de tijd. Voor de eerste 10 dagen stemt ze overeen met het verschil tussen de reële waarde van de posities op de afsluitdatum en de waarde van het onderpand dat werd omgeruild op deze datum. Vanaf de 11de dag wordt deze huidige blootstelling vervangen door de maximale huidige blootstelling zoals die bepaald wordt door de onderpandovereenkomst ("CSA Threshold" en "Minimum Transfer Amount") aangepast met een coëfficiënt die de gemiddelde blootstelling van de laatste 3 maanden weergeeft, verhoogd met een eventuele initieel op afsluitdatum betaalde/ontvangen marge evenals een eventueel structureel en significant verschil tussen het verstrekte/ontvangen onderpand en de waarderingen van AXA Bank Belgium. Er dient opgemerkt dat geen enkel structureel verschil werd vastgesteld eind 2017 tussen het onderpand en de waarderingen van AXA Bank Belgium.

Te noteren dat de daling van de CVA (DVA) tussen 2016 en 2017 eveneens te wijten is aan een wijziging van de methodologie in 2 fasen:

De geleverde inspanningen in de verbetering van de methodologie kunnen samengevat worden in 2 punten:

- Een eerste ontwikkeling aangebracht vanaf het tweede kwartaal van 2017 betreft de toepassing van een intern model voor de berekening van de "probability of default" (op basis van het model van JP Morgan) evenals het gebruik van een intern VaR-model voor de berekening van de potentiële toekomstige blootstelling. De daling van de CVA met 15 miljoen EUR is voor het grootste deel hieraan te wijten.
- Een tweede ontwikkeling aangebracht vanaf het vierde kwartaal van 2017 betreft een "best estimate" van de huidige blootstelling. Zoals hoger vermeld heeft een deel van de huidige blootstelling te maken met de blootstelling na de 10de dag die de maximale blootstelling zoals bepaald door het onderpandcontract ("Minimum Transfer Amount" en de blootstelling in gemiddelde reële waarde over een historiek van 3 maanden op dagelijkse basis vervangt. De daling van de CVA met 3 miljoen EUR is voor het grootste deel hieraan te wijten.

5.5 Toepassing van de DVA op uitgegeven EMTN's

Zie hoofdstuk 28 *Financiële verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de resultatenrekening.*

6 Gebruik van schattingen en beoordelingen

AXA Bank Belgium maakt gebruik van schattingen en beoordelingen in het kader van het opstellen van haar Geconsolideerde Jaarrekening op basis van IFRS. Deze schattingen en beoordelingen worden continu getoetst en zijn gebaseerd op de ervaring uit het verleden en andere factoren, waaronder een aanvaardbare inschatting van toekomstige gebeurtenissen gebaseerd op de huidige gekende omstandigheden. Werkelijke resultaten kunnen afwijken van deze schattingen en beoordelingen.

Schattingen en beoordelingen vinden vooral plaats in de volgende gebieden:

- schatting van de realiseerbare waarde bij bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen (zie hoofdstuk 2.3 *Financiële instrumenten – kredieten en vorderingen*);
- voor verkoop beschikbare financiële activa (zie hoofdstuk 20 *Voor verkoop beschikbare financiële activa*) en materiële en immateriële vaste activa (zie hoofdstuk 2.12 *Materiële en immateriële vaste activa*);
- bepaling van de reële waarde van niet-genoteerde financiële instrumenten (zie hoofdstuk 5 *Reële waarde van financiële activa en verplichtingen*);
- schatting van waardeverminderingen voor kredietverliezen (zie hoofdstuk 2.3 *Financiële instrumenten – kredieten en vorderingen*);
- schatting van uitgestelde belastingvorderingen (zie hoofdstukken 2.11.3 *Schatting van uitgestelde belastingen* en 16 *Winstbelasting*);
- waardering van de CVA en DVA (zie hoofdstukken 5.4 *Toepassing van de CVA en DVA op de derivatenportefeuille* en 28 *Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening*);
- schatting van voorzieningen voor pensioenverplichtingen (zie hoofdstuk 13.2 *Pensioentoezeggingen en andere prestaties*);
- schatting van de bestaande verplichtingen die voortvloeien uit gebeurtenissen in het verleden bij de opname van andere voorzieningen (zie hoofdstuk 31 *Voorzieningen*);
- beoordeling van de classificatie van financiële instrumenten (zie hoofdstukken 2.2 *Financiële instrumenten - effecten*, 2.3 *Financiële instrumenten – kredieten en vorderingen*, 2.4 *Thesaurie* en 2.7 *Financiële verplichtingen en bankdeposito's*) en de indeling in categorieën met betrekking tot het bepalen van de reële waarde (zie hoofdstuk 5 *Reële waarde van financiële activa en verplichtingen*);
- schatting van de verwachte gebruiksduur van materiële en immateriële vaste activa (zie hoofdstuk 2.12 *Materiële en immateriële vaste activa*).

7 Baten (lasten) uit provisies en vergoedingen

Baten uit en lasten in verband met provisies en vergoedingen in '000 EUR	2017.12	2016.12
Baten uit provisies en vergoedingen		
Effecten	30.591	20.057
Uitgiften	28.222	18.169
Aan- en verkooporders	100	101
Overige	2.270	1.787
Clearing en afwikkeling		
Trust- en zaakwaarnemende activiteiten	906	977
Vermogensbeheer		
Bewaring	906	977
Andere zaakwaarnemende transacties		
Verplichtingen uit hoofde van leningen		
Betalingsdiensten	7.177	7.138
Gestructureerde financiering		
Vergoeding voor beheersdiensten met betrekking tot effectiseringsactiviteiten		
Overige financiële diensten	24.619	24.829
TOTAAL	63.293	53.001
Lasten in verband met provisies en vergoedingen		
Provisies betaald aan tussenpersonen (acquisitiekosten)	44.271	32.267
Clearing, afwikkeling en bewaring	781	898
Overige	8.700	9.276
TOTAAL	53.752	42.441

Tabel FCIE.1

8 Gerealiseerde winsten (verliezen) op financiële activa en verplichtingen die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de resultatenrekening

Gerealiseerde nettoresultaten op financiële activa en verplichtingen die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening 2017.12 in '000 EUR	Netto
Voor verkoop beschikbare financiële activa	44.636
Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële leases)	3.269
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	6.018
Andere	
TOTAAL	53.922

Tabel GLNPL.1

Gerealiseerde nettoresultaten op financiële activa en verplichtingen die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening 2016.12 in '000 EUR	Netto
Voor verkoop beschikbare financiële activa	261.089
Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële leases)	891
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	
Andere	
TOTAAL	261.980

Tabel GLNPL.2

9 Winsten (verliezen) op financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening

<p>Nettoresultaten op financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening 2017.12 in '000 EUR</p>	<p>Netto</p>	<p>Bedrag van de verandering van de reële waarde die toe te rekenen is aan veranderingen in het kredietrisico</p>
<p>Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening</p>	<p>10.604</p>	
<p>TOTAAL</p>	<p>10.604</p>	

Tabel GLFVPL.1

<p>Nettoresultaten op financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening 2016.12 in '000 EUR</p>	<p>Netto</p>	<p>Bedrag van de verandering van de reële waarde die toe te rekenen is aan veranderingen in het kredietrisico</p>
<p>Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening</p>	<p>2.705</p>	<p>3.147</p>
<p>TOTAAL</p>	<p>2.705</p>	<p>3.147</p>

Tabel GLFVPL.2

10 Winsten (verliezen) uit administratieve verwerking van afdekkingstransacties

Nettoresultaten als gevolg van de administratieve verwerking van afdekkingstransacties 2017.12 in '000 EUR	Netto
Wijzigingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument (inclusief stopzettingen)	127.325
Wijzigingen in de reële waarde van het afgedekte instrument m.b.t. het afgedekte risico	-124.986
Ineffectiviteit in verlies en winst ingevolge kasstroomafdekkingen	
Ineffectiviteit in verlies en winst ingevolge afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse vestigingen	
TOTAAL	2.340

Tabel GLHA.1

Nettoresultaten als gevolg van de administratieve verwerking van afdekkingstransacties 2016.12 in '000 EUR	Netto
Wijzigingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument (inclusief stopzettingen)	-102.670
Wijzigingen in de reële waarde van het afgedekte instrument m.b.t. het afgedekte risico	-102.501
Ineffectiviteit in verlies en winst ingevolge kasstroomafdekkingen	-479
Ineffectiviteit in verlies en winst ingevolge afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse vestigingen	
TOTAAL	-205.650

Tabel GLHA.2

Inclusief de afschrijving van de wijziging in de reële waarde van de afgedekte positie.

11 Andere netto-exploitatiebaten

Overige exploitatiebaten en -lasten in '000 EUR	2017.12	2016.12
EXPLOITATIEBATEN	38.417	33.382
Materiële activa gewaardeerd volgens het herwaarderingsmodel Vastgoedbeleggingen	166	
<i>Huurinkomsten uit vastgoedbeleggingen</i>		
<i>Cumulatieve verandering in de reële waarde die in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt, indien een vastgoedbelegging van een pool waarvoor het kostprijsmodel wordt toegepast, wordt verkocht aan een pool waarvoor het reële-waardemodel wordt toegepast</i>		
<i>Overige baten verbonden met vastgoedbeleggingen</i>		
Operationele leases		
Overige	38.251	33.382
EXPLOITATIELASTEN	1.467	1.707
Materiële activa gewaardeerd volgens het herwaarderingsmodel Vastgoedbeleggingen		
<i>Directe exploitatielasten (inclusief reparatie en onderhoud) die voortvloeien uit vastgoedbeleggingen die tijdens de periode huurinkomsten hebben gegenereerd</i>		
<i>Directe exploitatielasten (inclusief reparatie en onderhoud) die voortvloeien uit vastgoedbeleggingen die tijdens de periode geen huurinkomsten hebben gegenereerd</i>		
<i>Cumulatieve verandering in de reële waarde die in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt, indien een vastgoedbelegging van een pool waarvoor het kostprijsmodel wordt toegepast, wordt verkocht aan een pool waarvoor het reële-waardemodel wordt toegepast</i>		
Operationele leases	1.465	1.705
Overige	2	1
TOTAAL	36.951	31.675

Tabel OONI.1

12 Operationele leasing

Leasingactiviteiten als leasinggever, behoren niet tot het activiteitsdomein van AXA Bank Belgium.

Als leasingnemer heeft AXA Bank Belgium enkel operationele-leasingcontracten.

Deze worden met betrekking tot de huur van de bedrijfswagens evenals de huur van bedrijfsgebouwen hierna vermeld.

Activa aangehouden als een lessee in het kader van een operationele lease 2017.12 in '000 EUR	Totaal van de toekomstige minimale leasebetalingen ter zake van niet-opzeggbare operationele leases	Totaal van de toekomstige minimale subleasebetalingen die men verwacht te ontvangen ter zake van niet-opzeggbare subleases	Minimale leasebetalingen die als last zijn opgenomen	Voorwaardelijke leasebetalingen die als last zijn opgenomen	Subleasebetalingen die als last zijn opgenomen
Voor de lessee - Resterende looptijd					
< 1 jaar	1.079		1.465		
> 1 jaar ≤ 5 jaar	1.710				
> 5 jaar	53				
TOTAAL NOMINAAL BEDRAG	2.842		1.465		

Tabel OLA.1

Activa aangehouden als een lessee in het kader van een operationele lease 2016.12 in '000 EUR	Totaal van de toekomstige minimale leasebetalingen ter zake van niet-opzeggbare operationele leases	Totaal van de toekomstige minimale subleasebetalingen die men verwacht te ontvangen ter zake van niet-opzeggbare subleases	Minimale leasebetalingen die als last zijn opgenomen	Voorwaardelijke leasebetalingen die als last zijn opgenomen	Subleasebetalingen die als last zijn opgenomen
Voor de lessee - Resterende looptijd					
< 1 jaar	1.085		803		
> 1 jaar ≤ 5 jaar	1.759				
> 5 jaar	54				
TOTAAL NOMINAAL BEDRAG	2.898		803		

Tabel OLA.2

13 Personeelsuitgaven

13.1 Samenstelling van de personeelslasten

Personeelsuitgaven in '000 EUR	2017.12	2016.12
Bezoldigingen	59.257	60.974
Sociale lasten	22.888	24.645
Rust- en overlevingspensioenen en soortgelijke uitgaven	1.850	-49
Op aandelen gebaseerde betalingen		
Andere	4.855	6.851
TOTAAL	88.850	92.421

Tabel PE.1

13.2 Pensioentoezeggingen en andere prestaties

13.2.1 Algemene principes

13.2.1.1 Pensioenregelingen van het type toegezegde pensioenen

De geëvalueerde regelingen vertegenwoordigen enerzijds de pensioenregelingen en anderzijds de medische voordelen die verbonden zijn aan de hospitalisatiedekkingen na het pensioen.

AXA Bank Belgium beschikt over 12 pensioenregelingen waarvan er 7 wettelijk zijn gestructureerd als pensioenregelingen van het type toegezegde bijdragen.

De pensioenstelsels zijn onderworpen aan de in België geldende prudentiële en sociale regels, meer bepaald aan de wet op de aanvullende pensioenen (WAP).

In overeenstemming met de Belgische wetgeving die geldt voor de pensioenregelingen van de tweede pijler (de wet op de aanvullende pensioenen), moeten alle Belgische pensioenregelingen van het type toegezegde bijdragen onder de IFRS-standaarden worden beschouwd als pensioenregelingen van het type toegezegde pensioenen. De wet op de aanvullende pensioenen bepaalt dat in het kader van de pensioenregelingen van het type toegezegde bijdragen, de werkgever een rendement van minstens 3,75% moet voorzien op de persoonlijke bijdrage van de werknemer en 3,25% op de werkgeversbijdragen. Vanaf 2016 wordt dit minimale rendementspercentage een variabele rentevoet die gebaseerd is op de Belgische OLO-overheidsobligaties, maar met een minimumrendement dat vastgelegd is op 1,75% en een maximumrendement dat vastgelegd is op 3,75%.

Vanwege dit minimumrendement dat in België moet worden gewaarborgd voor de pensioenregelingen van het type toegezegde bijdragen, is de werkgever blootgesteld aan een financieel risico (er is een wettelijke verplichting om aanvullende bijdragen te betalen als het rendement van de onderliggende activa niet voldoet aan de wettelijke vereisten, door alle personeelsverloningen met betrekking tot de werknemersprestaties tijdens de lopende en vorige periode te betalen). Deze pensioenregelingen moeten bijgevolg worden geclassificeerd en geboekt als pensioenregelingen van het type toegezegde pensioenen onder IAS 19 - *Personeelsbeloningen*.

Voor dit type pensioenregelingen worden de volgende boekhoudmethodes gebruikt om de activa en verplichtingen te waarderen:

- De contante verplichting (of “defined benefit obligation”) wordt bepaald door de gewaarborgde minimumreserve op de berekeningsdatum te projecteren tegen de minimaal gewaarborgde rentevoet tot de veronderstelde pensioendatum, en die vervolgens te actualiseren aan de hand van de weerhouden discontovoet, rekening houdend met de overlevings- en vertrekveronderstellingen.
- De reële waarde van de activa (“assets”) wordt bepaald op basis van de reëel samengestelde reserves (op basis van de stortingen en reële rendementen op de berekeningsdatum).

Anderzijds biedt AXA Bank Belgium hospitalisatiedekkingen aan zijn werknemers die met pensioen vertrekken. De geboden waarborgen zijn voor een groot deel van de werknemers gelijkaardig aan de waarborgen die geboden worden tijdens de activiteitsperiode. AXA Bank Belgium financiert deels deze voordelen die toegekend worden aan het personeel na de pensionering.

De economische veronderstellingen die werden gebruikt voor de waardering van elke regeling op 31 december van het jaar, zijn de volgende:

	2017	2016	2015	2014	2013
Discontovoet	1,45%	1,50%	2,30%	1,80%	3,40%
Inflatievoet	1,60%	1,60%	1,60%	2,00%	2,00%
Percentage loonsverhoging	2,30%	2,60%	2,60%	3,00%	3,50%

Tabel PE.2

De evolutie van de kosten voor de gezondheidszorg wordt op 2% per jaar geraamd.

De sterftetafels die voor de beoordelingen van de toezeggingen worden gebruikt, zijn de sterftetafels MR/FR (1988-1989) met een leeftijdsverlaging van 5 jaar.

De veronderstelde pensioenleeftijd is 65 jaar, om rekening te houden met de verwachte trends op lange termijn.

Het percentage waarschijnlijkheid van vertrek voor de pensionering wordt vastgesteld per leeftijd overeenkomstig de onderstaande tabel:

Leeftijd	percentage
< 20 jaar	0,0%
20 jaar <= 24 jaar	8,0%
25 jaar <= 29 jaar	8,0%
30 jaar <= 34 jaar	8,0%
35 jaar <= 39 jaar	5,0%
40 jaar <= 44 jaar	3,5%
45 jaar <= 49 jaar	3,0%
50 jaar <= 54 jaar	2,0%
55 jaar <= 59 jaar	1,8%
60 jaar <= 65 jaar	1,8%

Tabel PE.3

Al deze veronderstellingen werden bepaald in overeenstemming met de statistische waarnemingen voor de betrokken populaties en met de economische verwachtingen:

- de disconteringsvoet wordt bepaald op de afsluitdatum op basis van de marktrente voor AA-bedrijfsobligaties van de eurozone en in functie van de duration en de kenmerken van de regelingen. De duration van de verbintenissen bedraagt ongeveer 10,4 jaar op het einde van 2017 tegenover ongeveer 11 jaar op het einde van 2016.
- door een verlaging van de disconteringsvoet met 0,5% zou de totale DBO (“defined benefit obligation”, actuariële schuld) wijzigen met +5,7% alsook de kostprijs voor de diensten geleverd gedurende de periode met +6%.
- door een verhoging van de disconteringsvoet met 0,5% zou de totale DBO wijzigen met -5,2% alsook de kostprijs voor de diensten geleverd gedurende de periode met -5,5%.
- door een stijging van het inflatiepercentage met 0,5% zou de totale DBO wijzigen met +3,3% en de kostprijs voor de diensten geleverd gedurende de periode met +4,2%.
- door een stijging van het inflatiepercentage van de medische kosten met 0,5% zou de totale DBO wijzigen met +0,4% en de kostprijs voor de diensten geleverd gedurende de periode met +0,6%.
- door een stijging van een aangroei van de lonen met 0,5% zou de totale DBO wijzigen met +7,0% en de kostprijs van de diensten geleverd gedurende de periode met +8,2%.

13.2.1.2 Jaarlijkse variatie van de pensioentoezeggingen en andere prestaties

De jaarlijkse evolutie van de actuariële schuld ("Defined Benefit Obligation") wordt berekend op basis van de volgende elementen:

- de aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten ("service cost", vertegenwoordigt de toename van de actuariële schuld voor een bijkomend dienstjaar);
- de intrest op de actuariële schuld, die de disconteringsvoet op een jaar vertegenwoordigt ("interest cost");
- de werknemersbijdragen;
- de wijzigingen van de regelingen (wijziging van regeling, vermindering van rechten, vereffening van rechten, overnames en verkopen, enz.);
- de actuariële winst en verlies (als gevolg van wijzigingen van de veronderstellingen en de ervaring);
- de door de werkgever en de activa betaalde prestaties ("benefits paid").

13.2.2 Informatie gepresenteerd in de balans

De informatie die in de balans wordt gepresenteerd voor de pensioentoezeggingen en andere prestaties, is het verschil tussen de actuariële schuld en de reële waarde van de fondsbeleggingen. Wanneer dit verschil positief is, wordt er een provisie opgenomen. Wanneer dit verschil negatief is, wordt er een voorafbetaalde kost opgenomen in de balans.

Bovendien, en in overeenstemming met IAS 19 - *Personeelsbeloningen*, wordt er een activacategorie, "afzonderlijke actiefpost" ("separate assets") geheten, in de balans opgenomen. De IFRS-standaarden hebben het concept "afzonderlijke actiefpost" gecreëerd, activa die niet van de actuariële schuld kunnen worden afgetrokken. Binnen AXA Bank Belgium zijn de afzonderlijke actiefposten verzekeringscontracten, uitgegeven door bepaalde dochterondernemingen van de Groep om hun vastebijdrageregelingen te dekken. In boekhoudtermen is het gevolg van de afzonderlijke actiefposten een toename van de voorafbetaalde provisie of een daling van de voorafbetaalde kost. Deze activa worden gepresenteerd in een apart gedeelte van de volgende tabel. Omdat deze activa alleen ter beschikking zijn van de eventuele schuldeisers in geval van faillissement, is hun economische aard dus gelijkaardig aan die van de fondsbeleggingen als de exploitatie wordt voortgezet. Omdat deze activa beschikbaar worden gesteld via een verzekeringscontract, verplichten de IFRS-standaarden echter om ze in de categorie "afzonderlijke actiefposten" op te nemen en dit ondanks hun economische aard.

Op basis van de IAS 19-regels neemt AXA Bank Belgium alle actuariële winsten en verliezen op in een aparte regel van de niet-gerealiseerde resultaten over de periode ("other comprehensive income" - OCI).

De actuariële winsten en verliezen worden gedefinieerd als aanpassingen die te wijten zijn aan veranderingen in de actuariële veronderstellingen en ervaringsaanpassingen (evoluties van de kenmerken van de populatie tussen twee waarderingen). De actuariële winsten en verliezen omvatten ook de verschillen tussen het verwachte rendement (dat overeenstemt met de disconteringsvoet in overeenstemming met IAS 19) en het reële rendement van de financiële beleggingen.

De norm IAS 19 legt ook op dat de taksen en sociale bijdragen die van toepassing zijn op de pensioenstelsels en de gezondheidszorgstelsels in België ten laste worden genomen.

De onderstaande tabel toont de evolutie van de actuariële schuld en de verschillen in de fondsbeleggingen van de pensioenregelingen en andere prestaties volgens de categorieën "fondsbeleggingen" en "afzonderlijke actiefposten" op 31 december 2017.

(In '000 EUR)	12.2017	12.2016
Evolutie van de verplichting		
Actuariële schuld aan het begin van de periode	161.193	145.792
Pensioenkosten	5.728	5.133
Interest op de actuariële schuld	1.792	2.699
Werknemersbijdragen	343	447
Wijzigingen van stelsel (incl. overnames en overdrachten)		
Actuariële winsten (verliezen) ten gevolge van op ervaring gebaseerde wijzigingen	-2.195	599
Actuariële verschillen ten gevolge van wijzigingen in de demografische veronderstellingen	-2.018	
Actuariële verschillen ten gevolge van wijzigingen in de financiële veronderstellingen	-3.876	17.511
Betaalde prestaties	-8.591	-10.888
Prestaties direct betaald door de werkgever	-84	-100
Opname van DC-plannen		
Inperkingen en afwikkelingen		
Actuariële schuld op het einde van de periode (A)	152.292	161.193
Evolutie van de fondsbeleggingen		
Reële waarde van de fondsbeleggingen aan het begin van de periode	10.860	10.106
Impliciet rendement van de fondsbeleggingen	115	187
Reëel rendement van de fondsbeleggingen, met uitsluiting van het impliciet rendement van de fondsbeleggingen	285	576
Werkgeversbijdragen		639
Werknemersbijdragen	9	5
Inkomende (uitgaande) transfers (incl. overnames en overdrachten)		
Betaalde prestaties	-841	-653
Wisselkoerseffecten		
Reële waarde van de fondsbeleggingen op het einde van de periode (B)	10.428	10.860
Evolutie van de afzonderlijke actiefposten		
Reële waarde van de afzonderlijke actiefposten aan het begin van de periode	91.412	91.908
Impliciet rendement van de afzonderlijke actiefposten	1.000	1.666
Reëel rendement van de afzonderlijke actiefposten, met uitsluiting van het impliciet rendement van de afzonderlijke actiefposten	2.450	1.548
Werkgeversbijdragen	6.528	6.183
Werknemersbijdragen	334	442
Inkomende (uitgaande) transfers (incl. overnames en overdrachten)		
Betaalde prestaties	-7.834	-10.335
Wisselkoerseffecten		
Opname van DC-plannen		
Reële waarde van de afzonderlijke actiefposten op het einde van de periode	93.891	91.412
Financiering van de verplichtingen		
Ondergefinancierde stelsels (plan per plan)	-141.864	-150.333
Overgefinancierde stelsels (plan per plan)		
Niet-gefinancierde verplichtingen (B)-(A)	-141.864	-150.333
Kosten van de vorige niet-toegerekende diensten		
Gecumuleerde impact van de plafonnering van de activa		
Verplichtingen opgenomen in de resultatenrekening (exclusief afzonderlijke actiefposten)		
Vastgestelde activa		
Opgenomen provisies	-141.864	-150.333
Nettopositie (exclusief afzonderlijke actiefposten)	-141.864	-150.333
Netto economische financiering (waarvan afzonderlijke actiefposten)		
Nettopositie (exclusief afzonderlijke actiefposten)	-141.864	-150.333
Reële waarde van de afzonderlijke actiefposten op het einde van de periode	93.891	91.412
Netto economische financiering (waarvan afzonderlijke actiefposten)	-47.973	-58.921

Tabel PE.4

Dit verschil is voornamelijk te verklaren door de verandering in de financiële en demografische veronderstellingen (zie hoofdstuk 13.2.1.1 *Pensioenregelingen van het type toegezegde pensioenen*).

13.2.3 Jaarlijkse kost van de pensioenen en de andere prestaties

De jaarlijkse kost van de pensioenen en de andere prestaties ("pension and other benefits expense"), die in de resultatenrekening werd opgenomen (inbegrepen in de "kost van de pensioentoezeggingen en andere prestaties"), wordt hieronder gepresenteerd op 31 december 2016 en 2017:

(In '000 EUR)	12.2017	12.2016
Jaarlijkse kost van de pensioenen en andere prestaties		
Pensioenkosten	6.071	5.580
Vereffeningen, verminderingen		
Werknemersbijdragen	-343	-447
Interest op de actuariële schuld	1.792	2.699
Impliciet rendement van de fondsbeleggingen / afzonderlijke actiefposten	-1.115	-1.853
Jaarlijkse kost van de pensioenen en andere prestaties	6.405	5.979

Tabel PE.5

13.2.4 Evolutie van de provisie op de balans (exclusief afzonderlijke actiefposten)

De evolutie van de provisie op de balans tussen 1 januari 2017 en 31 december 2017 toont enkel de evolutie van de provisie die is opgenomen in de jaarrekening van AXA Bank Belgium. Deze vergelijking houdt geen rekening met de afzonderlijke actiefposten ("separate assets"). Ze vertegenwoordigt bijgevolg niet helemaal de economische realiteit. De onderstaande tabel toont de gedetailleerde evolutie op het passief van de balans, met de afzonderlijke actiefposten toegevoegd op het einde van elk boekjaar.

De afzonderlijke actiefposten vertegenwoordigen de reële waarde van de activa die de verplichtingen dekken voor de toezeggingen met vaste prestaties die tegelijk worden gedekt door de verzekeringspolissen die bij AXA Bank Belgium werden onderschreven, die de werknemers directe rechten geven, en door de verzekeringspolissen met verbonden partijen die zich buiten de consolidatiekring bevinden. In deze omstandigheden kunnen deze activa niet worden aangemerkt als activa van stelsels die in mindering komen van de toezeggingen, maar vertegenwoordigen ze rechten op terugbetaling, geboekt als aparte actiefposten, overeenkomstig de aanbevelingen van de IAS 19-standaard. De activa en de technische verzekeringsprovisie (voor de entiteiten die zich binnen de consolidatiekring bevinden) blijven eveneens in de geconsolideerde balans.

De evolutie van de netto economische financiering van de verplichtingen tussen 1 januari 2017 en 31 december 2017 weerspiegelt de evolutie van de provisie die in de rekeningen van AXA Bank Belgium werd opgenomen en de evolutie van de afzonderlijke actiefposten.

(in '000 EUR)	12.2017	12.2016
Evolutie van de provisie op de balans		
Provisie op de balans aan het begin van de periode	-150.333	-135.686
Jaarlijks kost van de pensioenen en de andere prestaties	-7.739	-8.087
Werkgeversbijdragen		639
Werknemerprestaties	84	100
Prestaties betaald door de afzonderlijke actiefposten	7.750	10.235
Actuariële winsten en verliezen opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten (OCI)	8.374	-17.534
DC-plannen		
Provisie op de balans op het einde van de periode	-141.864	-150.333
Reële waarde van de afzonderlijke actiefposten op het einde van de periode	93.891	91.412
Netto economische financiering van de verplichtingen op het einde van de periode	-47.973	-58.921

Tabel PE.6

13.2.5 Toekomstige betalingen (betaalde prestaties en werkgeversbijdragen)

Raming van de toekomstige te betalen prestaties

De verwachte toekomstige prestaties bedragen 1,7 miljoen EUR voor 2018 en 2,4 miljoen EUR voor 2019. Deze bedragen kunnen variëren afhankelijk van de verschillen tussen de veronderstellingen en de realiteit in de komende jaren.

Verwachte werkgeversbijdragen voor de fondsbeleggingen en afzonderlijke actiefposten

De entiteiten moeten jaarlijks de kost van de rechten op prestaties financieren waarvoor de bijdragen worden bepaald als percentage van de lonen die recht geven op pensioen afhankelijk van de leeftijdsklasse of de anciënniteit van de begunstigden. Het geraamde bedrag van de door de werkgever te betalen bijdragen in 2018 in het kader van de pensioentoezeggingen bedraagt 6,4 miljoen EUR. Dit bedrag kan variëren afhankelijk van de verschillen tussen de veronderstellingen en de realiteit in de komende jaren en vertegenwoordigt de bijdragen zonder direct verband met de pensioenkost en de andere IFRS-prestaties.

13.2.6 Fondsbeleggingen

Als gevolg van de lange looptijd van de pensioentoezegging, bestaan de fondsbeleggingen in het algemeen uit aandelen, obligaties en vastgoed.

De dekkingsactiva van AXA Bank Belgium zijn voornamelijk verzekeringscontracten met een gewaarborgd rendement. Deze contracten werden onderschreven bij AXA Belgium.

Voor het stelsel ex-Anhyp dat sinds 1 juli 1983 bestaat, was het financieringsvehikel een pensioenfonds tot en met 31 december 2017. De financiële activa van het fonds werden eind 2017 gerealiseerd. De overdracht van de actieve aangeslotenen naar een groepsverzekering bij AXA Belgium werd begin 2018 uitgevoerd.

13.3 Verloningen in aandelen en opties

13.3.1 Algemene principes

De hieronder vermelde instrumenten voor vergoeding in aandelen zijn voornamelijk instrumenten die aflopen in aandelen, maar omvatten ook instrumenten die aflopen in geld. De eenheidskosten van de instrumenten voor vergoeding in aandelen met afloop in aandelen variëren niet voor een gegeven plan, terwijl die van de instrumenten met afloop in geld bij elke afsluiting worden geactualiseerd.

De totale kost voor AXA Bank Belgium is niet significant voor 2017.

13.3.2 Aandelenopties AXA SA ("Stock-options AXA SA")

De "Senior Executives" van de Groep konden tot 2016 opties op aandelen van AXA ontvangen in het kader van aandelenoptieplannen van de onderneming. De voorwaarden voor elke toekenning van aandelen konden variëren. Zo werden vorig jaar de opties toegekend tegen een prijs die niet lager was dan het gemiddelde van de slotkoersen van AXA op de beurs van Parijs gedurende de 20 noteringsdagen die aan de toekenning voorafgaan. Deze zijn geldig gedurende maximaal 10 jaar en in het algemeen uitoefenbaar in schijven van 33,33% per jaar van de derde tot de vijfde verjaardag van de datum van de toekenning van de opties.

Voor de begunstigden zijn de toegekende opties op aandelen onvoorwaardelijk verworven voor de twee eerste schijven, terwijl de derde schijf uitoefenbaar is indien een voorwaarde voor de prestatie van het aandeel van AXA tegenover de benchmarkindex "SXIP" vervuld is.

De volgende tabel geeft een overzicht van de opties in omloop.

2017.12	Options (in '000 EUR)	Gemiddelde prijs (in '000 EUR)
In omloop op 1/1	402,4	
Toevoegingen	0,0	
Verhoging kapitaal	0,0	
Uitgeoefend	-28,8	14,82
Vervallen en geannuleerde opties	-75,8	32,95
Correctie	-72,3	
Andere bewegingen	-111,1	
In omloop op 31/12	114,4	18,91

Tabel PE.7

2016.12	Options (in '000 EUR)	Gemiddelde prijs (in '000 EUR)
In omloop op 1/1	405,0	
Toevoegingen	0,0	
Verhoging kapitaal	0,0	
Uitgeoefend	-4,5	13,99
Vervallen opties	-1,0	14,89
Interne bewegingen op groepsniveau	2,9	
In omloop op 31/12	402,4	18,92

Tabel PE.8

Het aantal opties in omloop en het aantal uitoefenbare opties per 31 december 2017 wordt hieronder weergegeven, per datum van toekenning:

Datum van toekenning	Uitoefenprijs	In omloop	Uitoefenbaar
2008-04-01	21,00 €	18.363,00	18.363,00
2009-03-20	9,76 €	6.654,00	6.654,00
2010-03-19	15,43 €	8.830,00	8.830,00
2011-03-18	14,73 €	15.543,00	15.543,00
2012-03-16	12,22 €	7.000,00	7.000,00
2013-03-22	13,81 €	4.800,00	4.800,00
2014-03-24	18,68 €	17.470,00	11.646,67
2015-06-19	22,90 €	16.831,00	5.610,33
2016-06-06	21,52 €	18.886,00	0,00

Tabel PE.9

Het "Black & Scholes"-model voor de waardering van opties werd gebruikt om de reële waarde van de opties op aandelen van AXA te bepalen. Het gevolg van de uitoefening van opties voor hun vervaltijd wordt in aanmerking genomen aan de hand van een hypothese voor de verwachte levensduur die voortkomt uit de waarneming van de historische gegevens. De volatiliteit van het aandeel van AXA wordt geraamd met de methode van de impliciete volatiliteit, gevalideerd door middel van een analyse van de historische volatiliteit, om zich van de coherentie van de hypothese te vergewissen. De hypothese voor het verwachte dividend van het aandeel van AXA is op de marktconsensus gebaseerd. Het risicovrije rendement komt voort uit de rentecurve van de "Euro Swap", voor de overeenkomstige maturiteit.

13.3.3 Aandelenplan AXA SA (“Shareplan AXA SA”)

AXA geeft haar werknemers de mogelijkheid om aandeelhouder te worden, dankzij een bijzondere uitgifte die voor hen is voorbehouden. In de landen die aan de wettelijke en fiscale eisen voldoen, worden twee investeringsmogelijkheden voorgesteld: het klassieke aandeelhoudersplan en het plan met hefboomeffect.

Het klassieke plan geeft de werknemers de mogelijkheid om, op basis van hun initiële inbreng, in te tekenen op aandelen van AXA (via het Gemeenschappelijke beleggingsfonds van de onderneming of door rechtstreeks gehouden aandelen) met een maximale korting van 20%. Deze aandelen zijn onbeschikbaar gedurende 5 jaar (tenzij in het geval van een vervroegde vrijgave zoals voorzien door de toepasselijk reglementering). De werknemers dragen het risico van alle evoluties van het aandeel tegenover de intekenprijs.

Het plan met hefboomwerking geeft de werknemers de mogelijkheid om, op basis van 10 maal hun initiële inbreng, in te tekenen op aandelen van AXA (via het Gemeenschappelijke beleggingsfonds van de onderneming of door rechtstreeks gehouden aandelen) met een korting van 8,98%. De hefboomwerking op de persoonlijke inbreng van de werknemers gebeurt in de vorm van een lening (zonder verhaal op de werknemer boven de waarde van de aandelen) die door een derde bank wordt verleend. Deze aandelen zijn onbeschikbaar gedurende 5 jaar (tenzij in het geval van een vervroegde vrijgave zoals voorzien door de toepasselijk reglementering). De werknemers die aan het plan met hefboomwerking deelnemen, krijgen de garantie van hun aanvankelijke persoonlijke inbreng maar ook een bepaald percentage van de waardeverhoging van het aandeel (tegenover de onverminderde referentieprijs), voor het totaal van het geïnvesteerde bedrag.

Op het einde van de onbeschikbaarheidsperiode van 5 jaar kunnen de werknemers naar keuze: hun spaartegoed afkopen (uitstap in speciën) of hun in de formule met hefboomwerking geïnvesteerde tegoed overdragen naar het klassieke fonds.

De kosten van dit aandeelhoudersplan worden gewaardeerd door rekening te houden met de beperking van 5 jaar voor de werknemer. De gekozen aanpak waardeert het aandeel aan de hand van een replicatiestrategie waarin de deelnemer het aandeel op de beurs zou verkopen na de beperkingstermijn van 5 jaar, en het bedrag zou lenen dat nodig is om een onmiddellijk vrij aandeel te kopen, met financiering van de lening door de verkoop op termijn en de tijdens de beperkingsperiode uitgekeerde dividenden. Voor het plan met hefboomwerking moet men aan de kosten van het plan de opportuniteitswinst toevoegen die impliciet door AXA wordt geboden, aangezien het haar werknemers laat genieten van de institutionele koers (en niet de beurskoers) voor de derivaten.

In het afgesloten boekjaar heeft de Groep AXA in het kader van het beleid voor aandeelhouderschap van de werknemers van de Groep aan haar werknemers voorgesteld in te tekenen op een gereserveerde kapitaalverhoging, tegen een koers van 20,19 EUR voor het klassieke plan (20% korting tegenover de referentieprijs van 25,23 EUR, berekend op het gemiddelde van de 20 slotkoersen op de beurs voor de datum van de bekendmaking) en 22,96 EUR voor het plan met hefboomwerking (8,98% korting tegenover de referentiekosten). De werknemers van AXA Bank Belgium hebben ingetekend voor een bedrag van 0,7 miljoen EUR.

	2017		2016	
	Plan traditioneel aandeelhouderschap	Leverageplan	Plan traditioneel aandeelhouderschap	Leverageplan
Looptijd (in jaren)	5	5	5	5
[A] Korting	20,00%	8,98%	20,00%	8,63%
Referentieprijs (in '000 EUR)	25,23	25,23	19,4	19,4
Inschrijvingsprijs (in '000 EUR)	20,19	22,96	15,53	17,73
Rentevoet op werknemersleningen	6,64%	7,16%	6,85%	7,26%
Risicovrije rentevoet op 5 jaar (eurogebied)	0,23%	0,23%	-0,07%	-0,07%
Dividendpercentage	5,53%	5,53%	7,18%	7,18%
Vroegtijdige uitstap	1,43%	1,43%	2,63%	2,63%
Debetrentevoeten	0,00%	0,00%	-0,39%	-0,39%
Volatiliteitsspread retail/institutionelen	N/A	2,50%	N/A	2,77%
[B] Kosten wegens onbeschikbaarheid op de markt	19,61%	8,95%	18,72%	8,57%
[C] Gemeten winstopportunititeit	0,00%	1,92%	0,00%	1,91%

Tabel PE.10

13.3.4 Prestatiegerelateerde aandelen (“Performance shares”)

In 2013 heeft AXA de gemeenschappelijke voorwaarden vastgelegd voor de toekenning van prestatiegerelateerde aandelen aan de werknemers die daarvoor in aanmerking komen. Volgens de voorwaarden van het plan, hebben de begunstigden van de prestatiegerelateerde aandelen het recht om op de afrekeningdatum een bepaald aantal aandelen van AXA te ontvangen op basis van het bereiken van de door AXA gedefinieerde prestatiecriteria. De periode voor het meten van de prestatie is 2 jaar. De periode voor de verwerving van de rechten is 3 jaar. De uitbetaling van de toegekende prestatiegerelateerde aandelen (plan 2013) gebeurt in aandelen. Vanaf 2014 bedraagt de prestatieperiode 2 jaar voor de eerste schijf en 3 jaar voor de tweede schijf, gevolgd door een uitgestelde verwervingsperiode van 1 jaar.

Voor de toegekende prestatiegerelateerde aandelen vanaf 2015 bedraagt de prestatieperiode 3 jaar gevolgd door een uitgestelde verwervingsperiode van 1 jaar.

14 Algemene en administratieve uitgaven

Algemene en administratieve uitgaven in '000 EUR	2017.12	2016.12
Marketingkosten	7.921	8.794
Honoraria	38.261	44.228
IT-uitgaven	4.664	5.076
Betaalde en ontvangen huurgelden	-1.498	-1.656
Andere (inclusief uitzendpersoneel)	97.270	106.990
TOTAAL	146.617	163.432

Tabel GAE.1

Bankentaksen

De belastbare basis voor de bankentaks is het rekenkundig gemiddelde van het maandelijks bedrag van de rubriek "Schulden tegenover cliënten" in de Schema A-rapportering van het jaar dat het fiscale jaar voorafgaat. Het tarief van de taks bedraagt momenteel 0,13231% (het heffingstarief zal normaal jaarlijks door de wetgever worden aangepast op basis van nieuwe gegevens betreffende de belastbare basis en de beoogde begrotingsdoelstellingen). Op basis daarvan bedraagt het totaal bedrag aan bankentaks voor 47,9 miljoen EUR voor AXA Bank Belgium.

Bijdrage aan het "Single Resolution Mechanism"

Het "Single Resolution Mechanism" (SRM) is een van de pijlers van de Bankenunie van de Europese Unie. Het SRM werd opgericht op 19 augustus 2014 en is rechtstreeks verantwoordelijk voor de afwikkeling van de entiteiten en groepen die gecontroleerd worden door de Europese Centrale Bank (ECB). Het gecentraliseerde beslissingsmodel is gebouwd rond de "Single Resolution Board" (SRB).

In 2017 zijn de bijdragen gebaseerd op een combinatie van 2 richtlijnen:

- 40% op basis van een doelstelling op nationaal niveau (het Belgische depositogarantiesysteem);
- 60% op basis van een doelstelling op het niveau van de Bankunie.

Deze percentages zullen geleidelijk evolueren gedurende de volgende jaren om 100% Bankenunie te worden tegen 2023.

De bijdragen van elke instelling zijn bepaald in verhouding tot het relatieve risicoprofiel, gebaseerd op een gedetailleerde berekeningsmethodologie. Voor 2017 bedraagt de bijdrage van AXA Bank Belgium 6,8 miljoen EUR.

In toepassing van de EU-richtlijnen heeft de SRB bovendien beslist dat 15% van de verplichte bijdrage in 2017 onder de vorm van "irrevocable payment commitments" (IPC's) mag gebeuren.

IPC's kunnen gedefinieerd worden als een verplichting van kredietinstellingen om de bijdrage in de toekomst te betalen. De IPC's worden verplicht afgedekt door een contante waarborg voor hetzelfde bedrag als de IPC's. De SRB heeft het recht om betaling te eisen van de IPC op eenvoudig verzoek.

In tegenstelling tot contante bijdragen, die in de resultatenrekening worden geboekt bij betaling, worden IPC's en de contante waarborgen als mogelijke verplichtingen beschouwd voor IFRS. Mogelijke verplichtingen worden niet op de balans of in de resultatenrekening verantwoord, maar wel vermeld in de jaarrekening indien de mogelijkheid tot contante betaling niet hypothetisch is. Van zodra de contante waarborg aan de SRB wordt overgemaakt, wordt het contante bedrag op de balans overgeboekt van "Geldmiddelen en zichtrekeningen bij centrale banken" naar "Andere activa".

Gezien er momenteel geen aanwijzingen zijn dat de SRB contante betaling zou eisen (en er dus geen verplichting op balansdatum bestaat) werd geen voorziening aangelegd.

AXA Bank Belgium heeft IPC's gebruikt als betaling van de bijdrage in 2017 voor een bedrag van 1 miljoen EUR.

15 Bijzondere waardeverminderingen

2017.12 in '000 EUR	Achterstallig ≤ 90 dagen	Achterstallig > 90 dagen & ≤ 180 dagen	Achterstallig > 180 dagen & ≤ 1 jaar	Achterstallig > 1 jaar	Nettoboekwaarde van de in waarde verminderde activa	Specifieke waardeverminderingen voor op individuele basis beoordeelde financiële activa	Specifieke waardeverminderingen voor collectief beoordeelde financiële activa	dewelke Specifieke waardeverminderingen betreffende forbearance maatregelen	Zekerheid en andere verminderingen van het kredietrisico ("credit enhancements") opgenomen als opbrengst voor de betrokken in waarde verminderde activa en achterstallige financiële activa
Eigen vermogen instrumenten					23				
Genoteerd					23				
Niet-genoteerd maar reële waarde bepaalbaar									
Eigen vermogen instrumenten gewaardeerd tegen kostprijs									
Schuldbewijzen uitgegeven door									
Centrale overheden									
Kredietinstellingen									
Andere instellingen dan kredietinstellingen									
Ondernemingen									
Leningen & voorschotten aan	1.171.131	41	25	30	245.119	63.522	17.579	3.572	
Centrale overheden	20								
Kredietinstellingen									
Andere instellingen dan kredietinstellingen	23.658	0	0	1	8.217	1.727		73	
Ondernemingen	51.505	0	4	10	17.080	11.662	146	614	
Particulieren	1.095.948	41	22	19	219.822	50.133	17.434	2.885	
Handelsswissels & eigen accepten									
Financiële leases									
Geëffectiseerde leningen									
Consumentenkrediet	118.418				6.839		5.030		
Hypothecaire leningen	957.317	10			208.090	36.678	9.566	2.676	
Leningen op termijn	16.808				2.039	6.522	2.621		
Zichdeposito's	3.405	31	22	19	2.851	4.974	217		
Overige kredietvorderingen					3	1.959			
Andere financiële activa									
TOTAAL	1.171.131	41	25	30	245.141	63.522	17.579	3.572	
Waardeverminderingen voor geleden maar nog niet gerapporteerde verliezen Niet specifiek toe te rekenen zekerheden							6.842		

Tabel IMP.1

2016.12 in '000 EUR	Achterstallig ≤ 90 dagen	Achterstallig > 90 dagen & ≤ 180 dagen	Achterstallig > 180 dagen & ≤ 1 jaar	Achterstallig > 1 jaar	Nettoboekwaarde van de in waarde verminderde activa	Specifieke waardeverminderingen voor op individuele basis beoordeelde financiële activa	Specifieke waardeverminderingen voor collectief beoordeelde financiële activa	dewelke Specifieke waardeverminderingen betreffende forbearance maatregelen	Zekerheid en andere verminderingen van het kredietrisico ("credit enhancements") opgenomen als opbrengst voor de betrokkenen in waarde verminderde activa en achterstallige financiële activa
Eigen vermogen instrumenten					23				
Genoteerd									
Niet-genoteerd maar reële waarde bepaalbaar					23				
Eigen vermogen instrumenten gewaardeerd tegen kostprijs									
Schuldbewijzen uitgegeven door									
Centrale overheden									
Kredietinstellingen									
Andere instellingen dan kredietinstellingen									
Ondernemingen									
Leningen & voorschotten aan	1.096.040	39	46	37	255.707	70.973	19.327	3.026	
Centrale overheden	236								
Kredietinstellingen									
Andere instellingen dan kredietinstellingen	26.239		0	1	5.214	1.670	70	40	
Ondernemingen	50.612	0	4	11	17.318	12.865	420	607	
Particulieren	1.018.953	38	42	26	233.174	56.439	18.836	2.379	
Handelsswissels & eigen accepten									
Financiële leases									
Geëffectiseerde leningen									
Consumentenkrediet	111.936				11.431		7.728		
Hypothecaire leningen	882.106	5			215.107	39.856	9.480	2.179	
Leningen op termijn	14.797				2.726	7.382	1.415		
Zichtdeposito's	10.115	33	42	26	3.801	7.208	213		
Overige kredietvorderingen					107	1.992			
Andere financiële activa									
TOTAAL	1.096.040	39	46	37	255.707	70.973	19.327	8.231	
Waardeverminderingen voor geleden maar nog niet gerapporteerde verliezen Niet specifiek toe te rekenen zekerheden							7.286		

Tabel IMP.2

Overzicht van de bijzondere waardeverminderingen 2017.12 in '000 EUR	<i>Toevoegingen</i>	<i>Terugboekingen</i>	<i>Totaal</i>
Bijzondere waardeverminderingsverliezen op financiële activa die niet worden gewaardeerd tegen reële waarde in de winst- en verliesrekening Financiële activa gewaardeerd tegen kostprijs (niet-genoteerd eigen vermogen en daarmee samenhangende derivaten) Voor verkoop beschikbare financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde in het eigen vermogen Leningen en vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (met inbegrip van financiële leases) Tot einde looptijd aangehouden beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	44.529 44.529	31.684 31.684	12.845 12.845
Bijzondere waardeverminderingen op Materiële vaste activa Vastgoedbeleggingen Immateriële vaste activa Goodwill Andere Investerings in deelnemingen en joint ventures verwerkt volgens de equity-methode Andere			
TOTAAL	44.529	31.684	12.845
Rentebaten uit in waarde verminderde financiële activa IAS 39			

Tabel IMP.3

Overzicht van de bijzondere waardeverminderingen 2016.12 in '000 EUR	Toevoegingen	Terugboekingen	Totaal
Bijzondere waardeverminderingsverliezen op financiële activa die niet worden gewaardeerd tegen reële waarde in de winst- en verliesrekening Financiële activa gewaardeerd tegen kostprijs (niet-genoteerd eigen vermogen en daarmee samenhangende derivaten) Voor verkoop beschikbare financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde in het eigen vermogen Leningen en vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (met inbegrip van financiële leases) Tot einde looptijd aangehouden beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	47.184	34.338	12.846
Bijzondere waardeverminderingen op Materiële vaste activa Vastgoedbeleggingen Immateriële activa Goodwill Andere Investerings in deelnemingen en joint ventures verwerkt volgens de equity-methode Andere			
TOTAAL	47.184	34.338	12.846
Rentebaten uit in waarde verminderde financiële activa IAS 39			

Tabel IMP.4

Aansluiting van de waardevermindering voor kredietverliezen 2017.12 In '000 EUR	Openingsbalans	Stijgingen door aanleg van waardeverminderingen voor geschatte kredietverliezen	Dalingen door terugname van waardeverminderingen voor geschatte kredietverliezen	Dalingen door gebruik van waardeverminderingen	Overdrachten tussen waardeverminderingen	Andere aanpassingen	Eindbalans
Specifieke waardeverminderingen voor op individuele basis beoordeelde financiële activa	-70.973	-10.304	4.866	11.977		912	-63.522
Centrale banken							
Centrale overheden							
Kredietinstellingen							
Andere instellingen dan kredietinstellingen	-1.670	-280	132	326		-235	-1.727
Ondernemingen	-12.865	-1.892	893	2.199		2	-11.662
Particulieren	-56.439	-8.132	3.840	9.452		1.145	-50.133
Specifieke waardeverminderingen voor collectief beoordeelde financiële activa	-19.327	-11.851	6.512	7.086			-17.579
Centrale banken							
Centrale overheden							
Kredietinstellingen							
Andere instellingen dan kredietinstellingen	-70		70				
Ondernemingen	-420	-98	314	59			-146
Particulieren	-18.836	-11.753	6.128	7.028			-17.434
Waardeverminderingen voor geleden maar nog niet gerapporteerde verliezen op financiële activa	-7.286	-731	1.176				-6.842
TOTAAL	-97.586	-22.886	12.554	19.063		912	-87.943

Tabel IMP.5

Aansluiting van de waardevermindering voor kredietverliezen 2016.12 In '000 EUR	Openingsbalans	Stijgingen door aanleg van waardeverminderingen voor geschatte kredietverliezen	Dalingen door terugname van waardeverminderingen voor geschatte kredietverliezen	Dalingen door gebruik van waardeverminderingen	Overdrachten tussen waardeverminderingen	Andere aanpassingen	Eindbalans
Specifieke waardeverminderingen voor op individuele basis beoordeelde financiële activa	-75.760	-20.424	3.826	20.671		714	-70.973
Centrale banken							
Centrale overheden							
Kredietinstellingen							
Andere instellingen dan kredietinstellingen	-1.812	-480	90	486		46	-1.670
Ondernemingen	-14.245	-3.702	693	3.747		643	-12.865
Particulieren	-59.703	-16.242	3.042	16.438		25	-56.439
Specifieke waardeverminderingen voor collectief beoordeelde financiële activa	-22.479	-2.245	5.398				-19.327
Centrale banken							
Centrale overheden							
Kredietinstellingen							
Andere instellingen dan kredietinstellingen	-51	-19					-70
Ondernemingen	-582	-49	211				-420
Particulieren	-21.846	-2.178	5.187				-18.836
Waardeverminderingen voor geleden maar nog niet gerapporteerde verliezen op financiële activa	-11.962	0	4.676				-7.286
TOTAAL	-110.201	-22.670	13.899	20.671		714	-97.586

Tabel IMP.6

Als maximale kredietpositie wordt in de volgende tabel de boekwaarde van de balansrubrieken opgenomen, met uitzondering van de leningen en voorschotten die ook de toegestane niet-opgenomen marge van de kredietlijnen omvatten.

Kredietpositie 2017.12 in '000 EUR	Maximale kredietpositie
Eigen vermogen instrumenten	7.778
Schuldbewijzen	2.946.296
Leningen en voorschotten (balans)	21.921.564
Leningen en voorschotten (kredietmarge op kredietlijnen)	1.033.676
Derivaten	1.313.039
Andere	106.786
TOTAAL	27.329.140

Boekwaarde van financiële activa die als zekerheid zijn verstrekt voor	3.347.672
Verplichtingen	1.973.071
Voorwaardelijke verplichtingen	1.374.601

Tabel IMP.7

Kredietpositie 2016.12 in '000 EUR	Maximale kredietpositie
Eigen vermogen instrumenten	7.804
Schuldbewijzen	4.298.683
Leningen en voorschotten (balans)	20.650.591
Leningen en voorschotten (kredietmarge op kredietlijnen)	1.065.007
Derivaten	1.739.763
Andere	98.168
TOTAAL	27.860.016

Boekwaarde van financiële activa die als zekerheid zijn verstrekt voor	4.474.130
Verplichtingen	2.966.594
Voorwaardelijke verplichtingen	1.507.536

Tabel IMP.8

Voor de gehanteerde regels met betrekking tot het boeken van bijzondere waardeverminderingen verwijzen wij naar de hoofdstukken 2.2 *Financiële instrumenten - effecten* en 2.3 *Financiële instrumenten - kredieten en vorderingen*.

Meer details over de ontvangen zekerheden en waarborgen staan vermeld in hoofdstuk 34 *Voorwaardelijke activa en verplichtingen*.

16 Winstbelasting

In het boekjaar 2017 geeft de belastbare basis geen aanleiding tot verschuldigde vennootschapsbelasting. Er werd gebruik gemaakt van de totale notionele-intrestaftrek (aftrek voor risicokapitaal) van het huidig boekjaar voor een bedrag van 1,9 miljoen EUR. Er kon echter geen gebruik gemaakt worden van (een deel) van de opgebouwde stock van voorgaande boekjaren tot en met 2011. Door de beperking van overdraagbaarheid wordt de voorraad van overdraagbare notionele-intrestaftrek verder afgebouwd tot 26,4 miljoen EUR; deze is nog in 2018 (aanslagjaar 2019) bruikbaar. Hierna vervalt de overdraagbaarheid.

De DBI-aftrek van het huidig jaar (3,6 miljoen EUR) werd aangewend. Er wordt geen DBI-aftrek overgedragen naar volgend jaar.

Belangrijkste elementen van de belastingraming:

- Boekhoudkundig resultaat op basis van de Belgische boekhoudregels ("Belgian GAAP"): 52,8 miljoen EUR
- Verworpen uitgaven: 5,2 miljoen EUR
- Bewegingen belaste reserves: -4,1 miljoen EUR
- Belaste waardeverminderingen: 4,6 miljoen EUR
- DBI-aftrek: 3,6 miljoen EUR
- Aftrek voor risicokapitaal: 1,9 miljoen EUR
- Imputatie overdraagbare fiscale verliezen: 52,9 miljoen EUR

AXA Bank Belgium heeft in haar eigen vermogen belastingvrije reserves voor een bedrag van 213,1 miljoen EUR (ongewijzigd t.o.v. 2016) waarop geen uitgestelde belasting werd berekend. Indien deze reserves zouden uitgekeerd worden, zouden deze belast worden. Zolang de bank in "going concern" is, zijn deze reserves als deel van het eigen vermogen vereist voor de bedrijfsuitoefening van de bank en bestaat er geen intentie om deze uit te keren.

Op basis van de budgetoefening over een tijdshorizon van 5 jaar van AXA Bank Belgium, waarbij er werd rekening gehouden met een marge betreffende onzekerheden in de gebruikte veronderstellingen, werd er voor een gedeelte van niet-aangewende fiscale overdraagbare verliezen (79,2 miljoen EUR) een uitgestelde belasting op het actief opgenomen.

De Belgische regering heeft in juli 2017 een belangrijke wijziging aangekondigd in de vennootschapsbelasting, waarbij deze in België zal dalen van 33,99% naar 29,58% in 2018 en naar 25% vanaf 2020. Het Koninklijk Besluit van deze wetwijziging werd door het parlement goedgekeurd in december 2017, wat onder IAS 12 betekent dat de wetwijzigingen als naar verwachting van toepassing worden beschouwd. Daardoor zullen de uitgestelde belastingen op de tijdelijke verschillen berekend worden op basis van zowel de nieuwe belastingtarieven als de verwachte periode van afwikkeling. Hierbij heeft het management beoordelingen toegepast om te bepalen welke tijdelijke verschillen verwacht worden om afgewikkeld te worden voor 2020 (tegen een belastingvoet van 29,58%) en welke na 2020 (tegen een belastingvoet van 25%). Deze impact op het resultaat wordt begroot op 6,6 miljoen EUR verlies.

Op het vlak van te betalen vennootschapsbelasting zal deze hervorming in eerste instantie (in 2018) een begrote negatieve impact (in vergelijking met gelijkaardige resultaten van 6,7 miljoen EUR en over de volgende 4 jaren een begrote positieve impact van 50,0 miljoen EUR hebben.

Aansluiting tussen het wettelijke belastingtarief en het effectieve belastingtarief 2017.12 in '000 EUR	<i>Netto bedrag</i>	<i>%</i>
1. Belastinglasten	21.261	
1.1. Nettowinst voor aftrek van belastingen	62.552	
1.2. Wettelijk belastingtarief		33,99%
2. Fiscale gevolgen van belastingtarieven in andere belastingjurisdicties	925	
3. Fiscale gevolgen van nietbelastbare baten	-572	
4. Fiscale gevolgen van lasten die niet fiscaal aftrekbaar zijn	654	
5. Fiscale gevolgen van het gebruik van voorheen nietopgenomen belastingvorderingen	-8.799	
6. Fiscale gevolgen voor belastingvoordeel dat voorheen niet was opgenomen in de winst- en verliesrekening	-5.709	
7. Fiscale gevolgen van de herbeoordeling van nietopgenomen uitgestelde belastingvorderingen		
8. Fiscale gevolgen van een wijziging van de belastingtarieven	9.905	
9. Fiscale gevolgen van een tekort of een teveel aan voorzieningen in vorige periodes	284	
10. Andere stijging (daling) van de wettelijke belasting	-922	
11. Belastinglasten volgens het effectieve belastingtarief	21.115	
11.1. Nettowinst voor aftrek van belastingen	62.552	
11.2. Effectief belastingtarief		33,76%

Tabel IT.1

Aansluiting tussen het wettelijke belastingtarief en het effectieve belastingtarief 2016.12 in '000 EUR	<i>Netto bedrag</i>	<i>%</i>
1. Belastinglasten	37.298	
1.1. Nettowinst voor aftrek van belastingen	109.732	
1.2. Wettelijk belastingtarief		33,99%
2. Fiscale gevolgen van belastingtarieven in andere belastingjurisdicties	-4.034	
3. Fiscale gevolgen van nietbelastbare baten	-8.586	
4. Fiscale gevolgen van lasten die niet fiscaal aftrekbaar zijn	479	
5. Fiscale gevolgen van het gebruik van voorheen nietopgenomen belastingvorderingen		
6. Fiscale gevolgen voor belastingvoordeel dat voorheen niet was opgenomen in de winst- en verliesrekening	-5.264	
7. Fiscale gevolgen van de herbeoordeling van nietopgenomen uitgestelde belastingvorderingen		
8. Fiscale gevolgen van een wijziging van de belastingtarieven		
9. Fiscale gevolgen van een tekort of een teveel aan voorzieningen in vorige periodes	-5.314	
10. Andere stijging (daling) van de wettelijke belasting	-15.802	
11. Belastinglasten volgens het effectieve belastingtarief	9.134	
11.1. Nettowinst voor aftrek van belastingen	109.732	
11.2. Effectief belastingtarief		8,32%

Tabel IT.2

De belastingvorderingen opgenomen in de boeken van AXA Bank Belgium betreffen belastbare reserves en voorzieningen evenals de belastingvorderingen op tijdelijke verschillen als gevolg van IFRS-herwerkingen en fiscaal overgedragen verliezen. Met betrekking tot deze tijdelijke verschillen heeft het grootste gedeelte betrekking op de belastingvorderingen met betrekking tot de op/afwaardering naar reële waarde van de effectenportefeuille waarbij men momenteel van de veronderstelling uitgaat dat het grootste gedeelte van deze effecten tot op hun vervaldag zullen worden behouden. Op basis van de door het management uitgevoerde budgetoefeningen zijn de vooruitzichten dan van zodanige aard dat er hier geen problemen worden verwacht met betrekking tot de recupereerbaarheid van deze vorderingen.

Bij de hierna volgende analyse van de uitgestelde belastingvorderingen en verplichtingen maken we geen onderscheid per juridische entiteit.

De inschatting van deze recupereerbaarheid geeft volgende opdeling:

Analyse uitgestelde belastingvorderingen en verplichtingen	31/12/2017	31/12/2017	31/12/2017
	uitgestelde belastingvorderingen	uitgestelde belastingverplichtingen	netto uitgestelde belastingen
Uitgestelde belastingen via resultaat	111.527	81.358	30.169
Uitgestelde belastingen via reserves voor reële waardeaanpassingen van voor verkoop beschikbare activa	3.592	19.474	-15.882
Uitgestelde belastingen via reserves voor reële waardeaanpassingen van kasstroomafdekkingderivaten	0	0	0
Uitgestelde belastingen via reserves voor winst en verlies op toegezegde pensioenregelingen	6.460	0	6.460
Uitgestelde belastingen via reserves voor winst en verlies via Stock Optie plan	0	490	-490
Uitgestelde belastingen via reserves voor reële waardeaanpassingen m.b.t. eigen kredietrisico op financiële verplichtingen	6.408	0	6.408
Totaal uitgestelde belastingen	127.987	101.322	26.665

Tabel IT.3

Analyse uitgestelde belastingvorderingen en verplichtingen	31/12/2016	31/12/2016	31/12/2016
	uitgestelde belastingvorderingen	uitgestelde belastingverplichtingen	netto uitgestelde belastingen
Uitgestelde belastingen via resultaat	112.247	64.403	47.844
Uitgestelde belastingen via reserves voor reële waardeaanpassingen van voor verkoop beschikbare activa	5.185	52.992	-47.807
Uitgestelde belastingen via reserves voor reële waardeaanpassingen van kasstroomafdekkingderivaten	11.255	0	11.255
Uitgestelde belastingen via reserves voor winst en verlies op toegezegde pensioenregelingen	12.463	0	12.463
Uitgestelde belastingen via reserves voor winst en verlies via Stock Optie plan	0	579	-579
Totaal uitgestelde belastingen	141.150	117.974	23.176

Tabel IT.4

De uitgestelde belastingen via resultaat hebben voornamelijk betrekking op

- geïnvesteerde financiële activa: een uitgestelde belastingvordering van 64,3 miljoen EUR in 2017 (26,5 miljoen EUR in 2016) en een uitgestelde belastingverplichting van 59,9 miljoen EUR in 2017 (62,8 miljoen EUR in 2016)
- belastingverliezen: een uitgestelde belastingvordering van 23,4 miljoen EUR in 2017 (36,1 miljoen EUR in 2016)
- overige verplichtingen: een uitgestelde belastingvordering van 12,6 miljoen EUR in 2017 (32,7 miljoen EUR in 2016) en een uitgestelde belastingverplichting van 21,0 miljoen EUR in 2017 (1,0 miljoen EUR in 2016).

Actuele en uitgestelde belastinglasten in '000 EUR	2017.12	2016.12
	Actuele belastinglasten	4.977
Uitgestelde belastinglasten	16.138	2.815
TOTAAL	21.115	10.558

Tabel IT.5

Uitgestelde Belastingvorderingen per verwachte datum van gebruik

31/12/2017	UBV Verwachte datum van gebruik 1 jaar	UBV Verwachte datum van gebruik 2 jaar	UBV Verwachte datum van gebruik 3 jaar	UBV Verwachte datum van gebruik 4 jaar	UBV Verwachte datum van gebruik 5 jaar	UBV Verwachte datum van gebruik 6 jaar	UBV Verwachte datum van gebruik tussen 7 en 11 jaar	UBV Verwachte datum van gebruik > 11 jaar	UBV Verwachte datum van gebruik geen datum vastgesteld	TOTAAL
UBV op belastbare overgedragen verliezen	16.647	6.784	0	0	0	0	0	0	0	23.431
Andere uitgestelde belastingvorderingen	98	233	0	0	20.314	8.152	13.220	62.539	0	104.556
TOTAAL UBV	16.745	7.017	0	0	20.314	8.152	13.220	62.539	0	127.987

Tabel IT.6

Uitgestelde Belastingvorderingen per verwachte datum van gebruik

31/12/2016	UBV Verwachte datum van gebruik 1 jaar	UBV Verwachte datum van gebruik 2 jaar	UBV Verwachte datum van gebruik 3 jaar	UBV Verwachte datum van gebruik 4 jaar	UBV Verwachte datum van gebruik 5 jaar	UBV Verwachte datum van gebruik 6 jaar	UBV Verwachte datum van gebruik tussen 7 en 11 jaar	UBV Verwachte datum van gebruik > 11 jaar	UBV Verwachte datum van gebruik geen datum vastgesteld	TOTAAL
UBV op belastbare overgedragen verliezen	3.943	3.721	5.078	10.984	12.384					36.110
Andere uitgestelde belastingvorderingen	15.048	715	704	614	31.318	8	189	56.444		105.040
TOTAAL UBV	18.991	4.436	5.782	11.598	43.702	8	189	56.444	0	141.150

Tabel IT.7

Uitgestelde Belastingvorderingen per uiterste datum van gebruik

31/12/2017	UBV Uiterste datum van gebruik 1 jaar	UBV Uiterste datum van gebruik 2 jaar	UBV Uiterste datum van gebruik 3 jaar	UBV Uiterste datum van gebruik 4 jaar	UBV Uiterste datum van gebruik 5 jaar	UBV Uiterste datum van gebruik 6 jaar	UBV Uiterste datum van gebruik tussen 7 en 11 jaar	UBV Uiterste datum van gebruik > 11 jaar	UBV Uiterste datum van gebruik geen vervaldag	TOTAAL
UBV op belastbare overgedragen verliezen	0	0	0	0	0	0	0	0	23.431	23.431
Andere uitgestelde belastingvorderingen	11	2	0	0	0	0	64	3.528	100.951	104.556
TOTAAL UBV	11	2	0	0	0	0	64	3.528	124.382	127.987

Tabel IT.8

Uitgestelde Belastingvorderingen per uiterste datum van gebruik

31/12/2016	UBV Uiterste datum van gebruik 1 jaar	UBV Uiterste datum van gebruik 2 jaar	UBV Uiterste datum van gebruik 3 jaar	UBV Uiterste datum van gebruik 4 jaar	UBV Uiterste datum van gebruik 5 jaar	UBV Uiterste datum van gebruik 6 jaar	UBV Uiterste datum van gebruik tussen 7 en 11 jaar	UBV Uiterste datum van gebruik > 11 jaar	UBV Uiterste datum van gebruik geen vervaldag	TOTAAL
UBV op belastbare overgedragen verliezen									36.110	36.110
Andere uitgestelde belastingvorderingen	11.268	13	2				181	5.004	88.572	105.040
TOTAAL UBV	11.268	13	2	0	0	0	181	5.004	124.682	141.150

Tabel IT.9

Uitgestelde Belastingsschulden per verwachte datum van gebruik

31/12/2017	UBS verwachte datum van gebruik 1 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 2 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 3 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 4 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 5 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 6 jaar	UBS verwachte datum van gebruik tussen 7 en 11 jaar	UBS verwachte datum van gebruik > 11 jaar	UBS verwachte datum van gebruik geen vervaldag	TOTAAL
Andere uitgestelde belastingsschulden	125	1.186	6.081	7.026	27.233	1.789	1.034	56.359	490	101.323
TOTAL UBS	125	1.186	6.081	7.026	27.233	1.789	1.034	56.359	490	101.323

Table IT.10

Uitgestelde Belastingsschulden per verwachte datum van gebruik

31/12/2016	UBS verwachte datum van gebruik 1 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 2 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 3 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 4 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 5 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 6 jaar	UBS verwachte datum van gebruik tussen 7 en 11 jaar	UBS verwachte datum van gebruik > 11 jaar	UBS verwachte datum van gebruik geen vervaldag	TOTAAL
Andere uitgestelde belastingsschulden	1.625	4.414	5.822	10.730	52.160	6.235	10.637	25.772	579	117.974
TOTAL UBS	1.625	4.414	5.822	10.730	52.160	6.235	10.637	25.772	579	117.974

Table IT.11

Uitgestelde belastingsschulden per uiterste datum van gebruik

31/12/2017	UBS Uiterste datum van gebruik 1 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 2 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 3 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 4 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 5 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 6 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik tussen 7 en 11 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik > 11 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik geen vervaldag	TOTAAL
Andere uitgestelde belastingsschulden	125	1.186	6.081	7.026	27.233	1.789	1.034	1.046	55.803	101.323
TOTAL UBS	125	1.186	6.081	7.026	27.233	1.789	1.034	1.046	55.803	101.323

Table IT.12

Uitgestelde belastingsschulden per uiterste datum van gebruik

31/12/2016	UBS Uiterste datum van gebruik 1 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 2 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 3 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 4 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 5 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 6 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik tussen 7 en 11 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik > 11 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik geen vervaldag	TOTAAL
Andere uitgestelde belastingsschulden	1.625	635	5.822	10.730	55.939	6.235	10.637	843	25.508	117.974
TOTAL UBS	1.625	635	5.822	10.730	55.939	6.235	10.637	843	25.508	117.974

Table IT.13

17 Geldmiddelen en zichtrekeningen bij centrale banken

	2017.12 en '000 EUR	2016.12 en '000 EUR
<u>Componenten van geldmiddelen en kasequivalenten:</u>		
Contanten	58.960	57.389
Zichtrekeningen bij centrale banken	526.735	560.706
Leningen en vorderingen	11.568	39.081
Voor verkoop beschikbare activa		
TOTAAL	597.263	657.176

Tabel CBCB.1

18 Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden

Uitsplitsing volgens tegenpartij Boekwaarde in '000 EUR	2017.12	2016.12
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	1.245.487	1.642.004
Eigen vermogen instrumenten		
Genoteerd		
Niet-genoteerd maar reële waarde bepaalbaar		
Eigen vermogen instrumenten gewaardeerd tegen kostprijs		
Schuldbewijzen uitgegeven door	1.804	1.499
Centrale overheden		
Kredietinstellingen	1.797	1.488
Andere instellingen dan kredietinstellingen	6	3
Ondernemingen		8
Leningen & voorschotten aan		
Centrale overheden		
Kredietinstellingen		
Andere instellingen dan kredietinstellingen		
Ondernemingen		
Particulieren		
Te ontvangen baten (indien afzonderlijk verwerkt)		
TOTAAL	1.247.291	1.643.504

Tabel FATRA.1

19 Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening

Uitsplitsing volgens tegenpartij Boekwaarde in '000 EUR	2017.12	2016.12
Eigenvermogen instrumenten		
<i>Genoteerd</i>		
<i>Niet-genoteerd maar reële waarde bepaalbaar</i>		
Schuldbewijzen uitgegeven door		
<i>Centrale overheden</i>		
<i>Kredietinstellingen</i>		
<i>Andere instellingen dan kredietinstellingen</i>		
<i>Ondernemingen</i>		
Leningen en voorschotten aan		
<i>Centrale overheden</i>		
<i>Kredietinstellingen</i>		
<i>Andere instellingen dan kredietinstellingen</i>		
<i>Ondernemingen</i>		
<i>Particulieren</i>		
Te ontvangen baten (indien afzonderlijk verwerkt)		
TOTAAL	0	0

Tabel FAFVPL.1

20 Voor verkoop beschikbare financiële activa

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2017.12 in '000 EUR	Reële waarde van niet in waarde verminderde activa	Reële waarde van in waarde verminderde activa	Totale netto boekwaarde	< Bijzondere waardeverminderingen >
Eigenvermogen instrumenten	7.755	23	7.778	11
Genoteerd	71		71	
Niet-genoteerd maar reële waarde bepaalbaar	978		978	
Eigenvermogen instrumenten gewaardeerd tegen kostprijs	6.707	23	6.730	11
Schuldbewijzen uitgegeven door	2.944.492		2.944.492	
Centrale overheden	2.408.063		2.408.063	
Kredietinstellingen	536.429		536.429	
Andere instellingen dan kredietinstellingen				
Ondernemingen				
Leningen en voorschotten aan				
Centrale overheden				
Kredietinstellingen				
Andere instellingen dan kredietinstellingen				
Ondernemingen				
Particulieren				
Te ontvangen baten (indien afzonderlijk verwerkt)				
TOTAAL	2.952.247	23	2.952.270	11

Tabel FAAVS.1

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2016.12 in '000 EUR	Reële waarde van niet in waarde verminderde activa	Reële waarde van in waarde verminderde activa	Totale netto boekwaarde	< Bijzondere waardeverminderingen >
Eigenvermogen instrumenten	7.781	23	7.804	11
Genoteerd	96		96	
Niet-genoteerd maar reële waarde bepaalbaar	978		978	
Eigenvermogen instrumenten gewaardeerd tegen kostprijs	6.707	23	6.730	11
Schuldbewijzen uitgegeven door	4.297.184		4.297.184	
Centrale overheden	3.670.691		3.670.691	
Kredietinstellingen	626.493		626.493	
Andere instellingen dan kredietinstellingen				
Ondernemingen				
Leningen en voorschotten aan				
Centrale overheden				
Kredietinstellingen				
Andere instellingen dan kredietinstellingen				
Ondernemingen				
Particulieren				
Te ontvangen baten (indien afzonderlijk verwerkt)				
TOTAAL	4.304.965	23	4.304.988	11

Tabel FAAVS.2

AXA Bank Belgium heeft momenteel geen beleggingen in aandelenfondsen en bezit slechts een zeer kleine aandelenportefeuille van 7,8 miljoen EUR. Deze aandelen bestaan voor 6,7 miljoen EUR deelnemingen in niet-geconsolideerde dochterondernemingen, zoals Motor Finance Company NV en Beran NV (zie hoofdstuk 25 *Investerings in geassocieerde deelnemingen, dochterondernemingen en joint ventures*). Zoals voorgeschreven door IAS 39 *Financiële instrumenten: erkenning en waardering* werden de aandelen tegen kostprijs gewaardeerd omdat er geen genoteerde prijs in een actieve markt beschikbaar is en de reële waarde niet betrouwbaar kan gemeten worden. Daarnaast heeft AXA Bank Belgium enkele deelnemingen in financiële tussenpersonen (zoals Visa Belgium) voor 1,0 miljoen EUR. De Algemene Vergadering van Visa Belgium heeft op 16 december 2016 beslist om een dividend toe te kennen aan de aandeelhouders van Visa Belgium onder de vorm van contanten (AXA Bank Belgium: 0,6 miljoen EUR), aandelen (AXA Bank Belgium: 0,5 miljoen EUR) en een tot 2017 uitgestelde betaling (AXA Bank Belgium: 0,2 miljoen EUR). Deze bedragen werden in 2016 als dividend opgenomen in de resultatenrekening. Een ander bedrag (AXA Bank Belgium: 0,9 miljoen EUR) werd niet verdeeld. Dit bedrag werd in 2016 als een niet-gerealiseerde winst op het aandeel van Visa Belgium geboekt (via de niet-gerealiseerde resultaten, "other comprehensive income" - OCI). Ten slotte bezit AXA Bank Belgium een zeer immaterieel bedrag (0,1 miljoen EUR) aan beleggingen in aandelen. In 2017 waren er geen overige gerealiseerde en niet-gerealiseerde winsten of verliezen op voor verkoop beschikbare aandelen.

21 Leningen en vorderingen

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2017.12 in '000 EUR	Niet in waarde verminderde activa	In waarde verminderde activa (totale boekwaarde)	Dewelke vallen onder forbearance maatregelen	< Waardeverminderingen voor op individuele basis beoordeelde financiële activa >	< Waardeverminderingen voor collectief beoordeelde financiële activa >	Totale netto boekwaarde	Gemiddelde netto boekwaarde
Schuldbewijzen uitgegeven door <i>Centrale overheden</i> <i>Kredietinstellingen</i> <i>Andere instellingen dan kredietinstellingen</i> <i>Ondernemingen</i>							
Leningen en voorschotten aan	21.676.445	333.061	243.743	-63.522	-24.421	21.921.564	21.678.714
<i>Centrale overheden</i>	384					384	446
<i>Kredietinstellingen</i>	1.417.049					1.417.049	1.581.867
<i>Andere instellingen dan kredietinstellingen</i>	1.546.183	9.944	14.780	-1.727		1.554.400	1.532.795
<i>Ondernemingen</i>	953.557	28.888	13.631	-11.662	-146	970.636	931.330
<i>Particulieren</i>	17.759.273	294.230	215.332	-50.133	-24.275	17.979.095	17.632.276
Te ontvangen baten (indien afzonderlijk verwerkt)							
TOTAAL	21.676.445	333.061	243.743	-63.522	-24.421	21.921.564	21.678.714

Tabel LR.1

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2016.12 in '000 EUR	Niet in waarde verminderde activa	In waarde verminderde activa (totale boekwaarde)	Dewelke vallen onder forbearance maatregelen	< Waardeverminderingen voor op individuele basis beoordeelde financiële activa >	< Waardeverminderingen voor collectief beoordeelde financiële activa >	Totale netto boekwaarde	Gemiddelde netto boekwaarde
Schuldbewijzen uitgegeven door <i>Centrale overheden</i> <i>Kredietinstellingen</i> <i>Andere instellingen dan kredietinstellingen</i> <i>Ondernemingen</i>							
Leningen en voorschotten aan	20.394.884	353.293	214.487	-70.973	-26.613	20.650.591	20.495.990
<i>Centrale overheden</i>	677					677	508
<i>Kredietinstellingen</i>	1.120.614					1.120.614	1.449.243
<i>Andere instellingen dan kredietinstellingen</i>	1.603.557	6.954	11.593	-1.670	-70	1.608.772	1.674.128
<i>Ondernemingen</i>	867.559	30.603	14.218	-12.865	-420	884.877	863.851
<i>Particulieren</i>	16.802.478	315.736	188.676	-56.439	-26.123	17.035.652	16.508.260
Te ontvangen baten (indien afzonderlijk verwerkt)							
TOTAAL	20.394.884	353.293	214.487	-70.973	-26.613	20.650.591	20.495.990

Tabel LR.2

Leningen en vorderingen die niet binnen het jaar vervallen: 17.215 miljoen EUR (2017) en 16.838 miljoen EUR (2016).

Leningen en voorschotten (kredietinstellingen uitgezonderd) 2017.12 in '000 EUR	Centrale overheden	Andere instellingen dan kredietinstellingen	Ondernemingen	Particulieren
Handelsswissels & eigen accepten				
Financiële leases				
Reverse repo verrichtingen		1.015.494		
Consumentenkrediet		4.003	4.371	792.896
Hypothecaire leningen	371	68.722	982	16.803.198
Leningen op termijn	12	313.472	948.965	243.185
Voorschotten in rekening-courant	1	2.906	16.317	85.573
Overige		149.802		54.243
TOTAAL	384	1.554.400	970.636	17.979.095

Tabel LR.3

Leningen en voorschotten (kredietinstellingen uitgezonderd) 2016.12 in '000 EUR	Centrale overheden	Andere instellingen dan kredietinstellingen	Ondernemingen	Particulieren
Handelsswissels & eigen accepten				
Financiële leases				
Reverse repo verrichtingen		925.605		
Consumentenkrediet		3.606	4.217	823.906
Hypothecaire leningen	413	61.028	763	15.851.063
Leningen op termijn	264	425.665	863.991	223.624
Voorschotten in rekening-courant		3.144	15.906	52.372
Overige		189.725		84.687
TOTAAL	677	1.608.773	884.877	17.035.652

Tabel LR.4

22 Derivaten

Onder derivaten worden swaps, futures, forwards en opties verstaan. De waarde van deze contracten wordt naargelang het geval berekend op basis van de slotkoers, het renteniveau, de wisselkoers, de koers van de onderliggende activa, de impliciete of historische volatiliteit, de verwachte dividenden of de correlatie tussen de verschillende onderliggende instrumenten.

In het kader van haar bankactiviteiten gebruikt AXA Bank Belgium de volgende afgeleide financiële instrumenten, gerangschikt op basis van de IFRS-categorieën:

Reële-waardeafdekking ("fair value hedge")

1. Macroafdekking van een deel van de portefeuille woonleningen met vaste rentevoet

AXA Bank Belgium gebruikt renteswaps om de reële-waardeschommelingen af te dekken van de portefeuille woonleningen met vaste rentevoet door de evolutie van de rente. AXA Bank Belgium dekt zo het renterisico af tussen de woonleningen (langetermijnrentevoet) en de financiering ervan (kortetermijnrentevoet).

Voor een deel van de portefeuille woonleningen met vaste rentevoet heeft AXA Bank Belgium daarom een model van reële-waardeafdekking opgezet. Dit model werd voor het eerst toegepast op 1 april 2005 maar werd aangepast in juli 2009 om de modellering van het afgedekte instrument te verfijnen en daardoor de efficiëntie van de afdekkingsrelatie te versterken.

De efficiëntie van die afdekkingsrelatie wordt periodiek nagekeken door middel van prospectieve en retrospectieve testen. Indien het model efficiënt is, wordt de schommeling van de reële waarde van het afgedekte instrument, namelijk het gedeelte van de portefeuille woonkredieten met vaste rentevoet die opgenomen is in de reële-waardeafdekkingsdocumentatie, opgenomen in resultaat, net als de schommeling van de reële waarde van de betrokken derivaten.

Door de belangrijke volumes aan vastgestelde herfinancieringen en terugbetalingen, kijkt AXA Bank Belgium regelmatig na of er geen overafdekking optreedt. Deze controle wordt uitgevoerd door de portefeuille woonleningen met vaste rentevoet te vergelijken met de portefeuille afdekkingswaps waarvan de respectievelijke volumes gerangschikt worden per renteniveaugroepen en rekening houdend met een commerciële marge.

Zo werd per einde 2016 een overafdekking vastgesteld voor een nominaal bedrag van 72 miljoen EUR en werden een reeks swaps vervroegd stopgezet, namelijk voor een notioneel bedrag van 557 miljoen EUR in 2016 en 1.434 miljoen EUR in 2017. Al deze proactief vervroegd stopgezette swaps werden vervangen door swaps tegen nieuwe marktvoorwaarden zodat de rentepositie van AXA Bank Belgium ongewijzigd kon blijven.

AXA Bank Belgium heeft ook in 2017 de afdekking van de hypotheekleningen verder gemonitord en daarbij vastgesteld dat er geen enkele aanwijzing is van mogelijke nieuwe overafdekking, zelfs wanneer in de test met de proactief vervroegd stopgezette swaps rekening gehouden wordt.

Het gedeelte van de uitstaande afdekkingsreserve die op deze swaps betrekking heeft, namelijk 31,3 miljoen EUR, wordt afgeschreven in de resultatenrekening tot de initiële vervaldag van de stopgezette swaps of tot de vaststelling van een eventuele bijkomende overafdekking, omwille van het feit dat die swaps deel blijven uitmaken van de afdekkingsconstructie. De negatieve impact voor 2017 bedraagt 11,7 miljoen EUR.

2. Microafdekking van vastrentende effecten met renteswaps

Bepaalde vastrentende effecten van de beleggingsportefeuille van AXA Bank Belgium worden individueel afgedekt door middel van een renteswap. Ingeval de efficiëntie van deze reële-waardeafdekking kan aangetoond worden, wordt de waardeschommeling van het afgedekte instrument die voortvloeit uit de evolutie van de rentevoet van het vastrentend effect in resultaat opgenomen.

3. Microafdekking van een deel van de portefeuille woonleningen met variabele rente

AXA Bank Belgium heeft rentecaps op de markt aangekocht om de marge af te dekken van de portefeuille woonleningen met variabele rente. AXA Bank Belgium dekt het risico af van de reële-waardeschommelingen van de caps in de woonleningen die uitgeoefend zouden kunnen worden afhankelijk van de belangrijkheid van de stijging van de Euribor-rentevoet. Deze afdekking gebeurt onder de vorm van een dynamische-portefeuilleafdekking. Dit model wordt regelmatig geanalyseerd om er zo nodig nieuwe afdekkingsinstrumenten aan toe te voegen en rekening te houden met de nieuwe toekenningen van woonleningen of caps geheel of gedeeltelijk vervroegd stop te zetten bij overafdekking vastgesteld in een individueel afdekkingscompartiment van het model. Een regressieanalyse op kwartaalbasis zorgt voor een efficiëntietest van het model. Dit model wordt sedert juli 2010 toegepast.

4. Microafdekking van de "covered bonds" uitgegeven door AXA Bank Europe SCF

De door AXA Bank Europe SCF uitgegeven "covered bonds" worden afgedekt door renteswaps in het kader van microreëlewaardeafdekkingen. Een regressieanalyse op kwartaalbasis zorgt voor een efficiëntietest van het model. Tijdens de efficiënte periodes wordt de reële-waardeschommeling van de "covered bonds" als gevolg van de afdekking van het renterisico in resultaat geboekt.

5. Microafdekking van vastrentende effecten geswapt door middel van termijnverkoopcontracten en renteswaps

Om het bedrag van een aantal latente meerwaarden vast te leggen op bepaalde lijnen van de vastrentende effecten uit de beleggingsportefeuille die reeds afgedekt zijn door renteswaps, heeft AXA Bank Belgium bijkomend een reeks termijnverkoopcontracten van die effecten afgesloten evenals "receiver swaps" met uitgestelde vertrekdatum. Deze elementen werden gedocumenteerd in een microafdekkingsrelatie van de totale reële waarde van deze effecten. Het geheel van deze gedocumenteerde verrichtingen is vervallen in 2016.

Kasstroomafdekking ("cash flow hedge")

Een afdekking van latente meerwaarden op een deel van de beleggingsportefeuille, waarvan het renterisico niet afgedekt werd door renteswaps, werd opgezet door het afsluiten van termijnverkoopcontracten met vervaldagen die lopen tot in 2017. Hierbij gaat het om microafdekkingsrelaties in de strikte betekenis met als doel de door AXA Bank Belgium te ontvangen cashflows zeker te stellen. Deze verrichtingen, die allemaal op vervalddag zijn gekomen, hebben een positief resultaat opgeleverd van in 2017 van 30,5 miljoen EUR.

Deze verrichtingen op vastrentende effecten hebben een vaststaand karakter vermits de termijnverkopen niet-optionele contractuele verplichtingen inhouden.

Reële-waardeoptie ("fair value option")

De EMTN-uitgiften van AXA Belgium Finance worden als reële-waardeoptie gerangschikt omdat ze een besloten derivaat bevatten waarvan de economische kenmerken en risico's verschillen van het basiscontract.

Vrijstaande derivaten

1. Macroafdekkingsverrichtingen ("macro hedge")

In het kader van de bijkomende afdekking van de portefeuille woonleningen, en meer bepaald van de woonleningen met vlottende rente met aanpassing om de vijf jaar, worden swaptions gebruikt als macroafdekking van het risico in de rentecaps die deel uitmaken van de betrokken woonleningen.

Daarnaast bestaat deze categorie ook uit oude rentecaps waarvoor geen enkel afdekkingsmodel werd ontwikkeld.

2. Tradingactiviteit

De tradingportefeuille, die voornamelijk voortvloeit uit de intermediactieactiviteit van AXA Bank Belgium ten voordele van de verzekeringsmaatschappijen van de AXA Groep, bestaat uit renteswaps, "total return swaps", valutaswaps of wisseltermijncontracten, swaptions en indexopties.

Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden

Volgens aard	Volgens type 2017.12 in '000 EUR	Referentiebedrag	Boekwaarde Activa	Boekwaarde Passiva
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens)/ Collar / Swaption	7.972.687	282.479	23.360
	IRS (renteswap-overeenkomst)	65.921.507	830.636	755.688
	Rentecontract op termijn			
	Termijncontract ("forward")			
	Interest-future-verrichting	1.358.135		
	Overige	430.510		
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van aandelen			
	Aandelenfuture			
	Aandelenoptie			
	Warrant			
	Overige	6.847.022	118.303	17.699
Valuta	Termijnwisselverrichting	1.912.128	13.651	13.133
	Futureverrichting op valuta's			
	Valutaswap	272.085	419	14.617
	Optie op valuta's			
	Contract op termijnwisselkoersen			
	Overige			
Krediet	Credit default swap			
	Credit spread option			
	Total return swap			
	Overige			
Grondstoffen				
Overige				
Te ontvangen baten / te betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)				
TOTAAL		84.714.075	1.245.487	824.497

Tabel DHA.1

Volgens aard	Volgens type 2016.12 in '000 EUR	Referentiebedrag	Boekwaarde Activa	Boekwaarde Passiva
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens) / Collar / Swaption	7.305.535	354.450	21.178
	IRS (renteswap-overeenkomst)	61.045.884	1.068.036	950.536
	Rentecontract op termijn			
	Termijncontract ("forward")			
	Interest-future-verrichting	270.002		
	Overige	665.799		
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van aandelen			
	Aandelenfuture			
	Aandelenoptie			
	Warrant			
	Overige	7.235.778	115.165	10.229
Valuta	Termijnwisselverrichting	4.096.225	93.557	94.143
	Futureverrichting op valuta's			
	Valutaswap	329.866	10.796	28.231
	Optie op valuta's			
	Contract op termijnwisselkoersen			
	Overige			
Krediet	Credit default swap			
	Credit spread option			
	Total return swap			
	Overige			
Grondstoffen				
Overige				
Te ontvangen baten / te betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)				
TOTAAL		80.949.088	1.642.004	1.104.317

Tabel DHA.2

Derivaten – administratieve verwerking van afdekkingstransacties (microafdekking)

Volgens risicotype	Volgens instrument 2017.12 in '000 EUR	Boekwaarde Activa	Boekwaarde Verplichtingen	Referentiebedrag
Reële-waardeafdekking				
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens)/ Collar / Swaption IRS (renteswap-overeenkomst) Rentecontract op termijn Termijncontract ("forward") Interest-future-verrichting Overige	63.460	41.954	5.582.500
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van aandelen Aandelenfuture Aandelenoptie Warrant Overige			
Valuta	Termijnwisselverrichting Futureverrichting op valuta's Valutaswap Optie op valuta's Contract op termijnwisselkoersen Overige			
Krediet	Credit default swap Credit spread option Total return swap Overige			
Grondstoffen				
Overige				
TOTAAL		63.460	41.954	5.582.500
Kasstroomafdekking				
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens)/ Collar / Swaption IRS (renteswap-overeenkomst) Rentecontract op termijn Termijncontract ("forward") Interest-future-verrichting Overige			
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van Aandelenfuture Aandelenoptie Warrant Overige			
Valuta	Termijnwisselverrichting Futureverrichting op valuta's Valutaswap Optie op valuta's Contract op termijnwisselkoersen Overige			
Krediet	Credit default swap Credit spread option Total return swap Overige			
Grondstoffen				
Overige				
FULL Cash flow hedge	Forward Sale debt security			
TOTAAL				
Afdekking van een netto investering in een buitenlandse				
TOTAAL		63.460	41.954	5.582.500

Tabel DHA.3

Volgens risicotype	Volgens instrument 2016.12 in '000 EUR	Boekwaarde Activa	Boekwaarde Verplichtingen	Referentiebedrag
Reële-waardeafdekking				
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens)/ Collar / Swaption IRS (renteswap-overeenkomst) Rentecontract op termijn Termijncontract ("forward") Interest-future-verrichting Overige	89.564	57.853	4.858.500
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van aandelen Aandelenfuture Aandelenoptie Warrant Overige			
Valuta	Termijnwisselverrichting Futureverrichting op valuta's Valutaswap Optie op valuta's Contract op termijwisselkoersen Overige			
Krediet	Credit default swap Credit spread option Total return swap Overige			
Grondstoffen				
Overige				
TOTAAL		89.564	57.853	4.858.500
Kasstroomafdekking				
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens)/ Collar / Swaption IRS (renteswap-overeenkomst) Rentecontract op termijn Termijncontract ("forward") Interest-future-verrichting Overige			
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van Aandelenfuture Aandelenoptie Warrant Overige			
Valuta	Termijnwisselverrichting Futureverrichting op valuta's Valutaswap Optie op valuta's Contract op termijwisselkoersen Overige			
Krediet	Credit default swap Credit spread option Total return swap Overige			
Grondstoffen				
Overige				
FULL Cash flow hedge	Forward Sale debt security		33.114	678.000
TOTAAL			33.114	678.000
Afdekking van een netto				
TOTAAL		89.564	90.967	5.536.500

Tabel DHA.4

Afdkking van het renterisico van een portefeuille (macroafdekking)

Afdkking van het renterisico van een portefeuille 2017.12 in '000 EUR	Boekwaarde Activa	Boekwaarde Verplichtingen	Referentiebedrag
Reële-waardeafdekking	4.091	245.953	11.506.408
Kasstroomafdekking			

Tabel DHA.5

Afdkking van het renterisico van een portefeuille 2016.12 in '000 EUR	Boekwaarde Activa	Boekwaarde Verplichtingen	Referentiebedrag
Reële-waardeafdekking	8.194	310.735	7.074.409
Kasstroomafdekking			

Tabel DHA.6

Zie ook hoofdstuk 33 *Saldering*.

23 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa na opname met toepassing van het kostprijsmodel 2017.12 in '000 EUR	<i>Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik</i>	<i>IT-materiaal</i>	<i>Kantoorinrichting</i>	<i>Ander materiaal (met inbegrip van rollend materieel)</i>	<i>Totale boekwaarde</i>
Openingbalans	38.976	57	279	503	39.815
Investerings	365		5	13	383
Verwervingen via bedrijfscombinaties					
Vervreemdingen		-9		-114	-123
Vervreemdingen via bedrijfscombinaties					
Afschrijvingen	-1.926	-47	-33	-53	-2.058
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn opgenomen					
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn teruggeboekt					
Verschillen die voortvloeien uit de omrekening van valuta's					
Overdrachten					
Van en naar vaste activa aangehouden voor verkoop					
Van en naar vastgoedbeleggingen					
Overige mutaties		-1			-1
Eindbalans	37.415	0	251	349	38.015
Afschrijvingen van het boekjaar	1.926	47	33	53	2.058
Afschrijvingen van het vorig boekjaar	28.575	2.086	2.051	532	33.244
Totaal afschrijvingen	30.501	2.133	2.084	584	35.302

Tabel PPE.1

Materiële vaste activa na opname met toepassing van het kostprijsmodel 2016.12 in '000 EUR	<i>Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik</i>	<i>IT-materiaal</i>	<i>Kantoorinrichting</i>	<i>Ander materiaal (met inbegrip van rollend materieel)</i>	<i>Totale boekwaarde</i>
Openingbalans	40.502	231	298	349	41.379
Investerings	571		13	91	675
Verwervingen via bedrijfscombinaties					
Vervreemdingen	-250				-250
Vervreemdingen via bedrijfscombinaties					
Afschrijvingen	-1.913	-183	-32	-51	-2.179
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn opgenomen					
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn teruggeboekt					
Verschillen die voortvloeien uit de omrekening van valuta's					
Overdrachten	67				67
Van en naar vaste activa aangehouden voor verkoop					
Van en naar vastgoedbeleggingen					
Overige mutaties		9		114	123
Eindbalans	38.976	57	279	503	39.815
Afschrijvingen van het boekjaar	1.913	183	32	51	-2.179
Afschrijvingen van het vorig boekjaar	26.662	1.903	2.019	481	31.065
Totaal afschrijvingen	28.575	2.086	2.051	532	33.244

Tabel PPE.2

24 Immateriële vaste activa

Momenteel is er geen goodwill opgenomen in de consolidatiekring van AXA Bank Belgium.

AXA Bank Belgium lanceerde in 2015 een IT-programma met de naam SWITCH. In april 2016 heeft AXA Bank Belgium in samenspraak met AXA Groep beslist om de initiële bigbangprojectaanpak te transformeren tot een multi-jarenroadmap van verschillende onafhankelijke projecten (Atlas, Loan Origination en Credit Scoring) met hetzelfde eindobjectief van een radicaal vereenvoudigde bank (architectuur en retailbusiness-systemen en -processen) met structureel lagere kosten. De verschillende projecten dragen bij tot het realiseren van een digitaal en “omni-channel”-platform ter ondersteuning van de “customer journey”-strategie.

De projectkosten die hiermee gepaard gaan voor het jaar 2017 zijn een combinatie van kosten gerelateerd aan projectmanagement, studiefase en ontwikkelingsfase. Op basis van de IFRS-regels werd in 2017 een bedrag van 5,1 miljoen EUR geactiveerd (Atlas 1,2 miljoen EUR – Loan Origination Consumer Loans 2,5 miljoen EUR – Credit Scoring 0,9 miljoen EUR – Loan Origination Mortgages 0,4 miljoen EUR) en werd hiervan 0,5 miljoen EUR afgeschreven.

Immateriële activa verwerkt volgens het kostprijsmodel 2017.12 in '000 EUR	Goodwill	Intern ontwikkelde software	Verworven software	Andere intern ontwikkelde immateriële activa	Andere immateriële activa	Totale boekwaarde
Openingsbalans		8.515		22		8.537
Intern ontwikkelde toevoegingen		5.071	1.087			6.158
Afzonderlijk verworven toevoegingen						
Aanpassingen die voortvloeien uit bedrijfscombinaties						
Buitengebruikstelling & vervreemding		-174		-22		-196
Herclassificaties naar en van vaste activa aangehouden voor verkoop						
Aanpassingen die voortvloeien uit de latere opname van uitgestelde belastingvorderingen						
Opgenomen afschrijvingen		-2.466	-197			-2.663
Stijgingen of dalingen die voortvloeien uit herwaarderingen en uit eventuele bijzondere waardevermindingsverliezen die direct in het eigen vermogen zijn opgenomen of teruggeboekt						
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn opgenomen						
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn teruggeboekt						
Verschillen die voortvloeien uit de omrekening van valuta's						
Overige mutaties		-138	136			-2
Eindbalans		10.808	1.026			11.834
Afschrijvingen van het boekjaar		2.466	197			2.663
Afschrijvingen van het vorig boekjaar		15.814	3.116		7	18.937
Totaal afschrijvingen		18.280	3.313		7	21.600

Tabel IFA.1

Immateriële activa verwerkt volgens het kostprijsmodel 2016.12 in '000 EUR	Goodwill	Intern ontwikkelde software	Verworven software	Andere intern ontwikkelde immateriële activa	Andere immateriële activa	Totale boekwaarde
Openingsbalans		6.886	0		0	6.886
Intern ontwikkelde toevoegingen		3.848				3.848
Afzonderlijk verworven toevoegingen						
Aanpassingen die voortvloeien uit bedrijfscombinaties						
Buitengebruikstelling & vervreemding						
Herclassificaties naar en van vaste activa aangehouden voor verkoop						
Aanpassingen die voortvloeien uit de latere opname van uitgestelde belastingvorderingen						
Opgenomen afschrijvingen		-2.289	-104			-2.393
Stijgingen of dalingen die voortvloeien uit herwaarderingen en uit eventuele bijzondere waardevermindingsverliezen die direct in het eigen vermogen zijn opgenomen of teruggeboekt						
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn opgenomen						
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn teruggeboekt						
Verschillen die voortvloeien uit de omrekening van						
Overige mutaties		71	104	22		197
Eindbalans		8.515	0	22		8.537
Afschrijvingen van het boekjaar		2.289	104			2.393
Afschrijvingen van het vorig boekjaar		13.525	3.012		7	16.543
Totaal afschrijvingen		15.814	3.116		7	18.937

Tabel IFA.2

25 Investerings in geassocieerde deelnemingen, dochterondernemingen en joint ventures

AXA Bank Belgium bezit volgend beperkt aantal dochterondernemingen:

- AXA Belgium Finance bv (NL), Griekenweg 213 - 4835 NA Breda (Nederland)
- AXA Bank Europe SCF (Société de Crédit Foncier), rue Carnot 203/205 - 94138 Fontenay-sous-Bois (Frankrijk)
- Motor Finance Company NV, Grotesteenweg 214 - 2600 Berchem (België)
- Beran NV, Grotesteenweg 214 - 2600 Berchem (België).

AXA Belgium Finance bv en AXA Bank Europe SCF maken deel uit van de consolidatiekring van AXA Bank Belgium.

AXA Belgium Finance bv is een Nederlandse besloten vennootschap die schuldinstrumenten (EMTN's - "European Medium Term Notes") uitgeeft op de Luxemburgse effectenmarkt. De schuldinstrumenten worden voornamelijk geplaatst bij Europese beleggers. De netto-kasstroom van de schuldinstrumenten worden doorgeleend aan AXA Bank Belgium via door deze laatste uitgegeven obligaties.

AXA Bank Europe SCF is een Franse gespecialiseerde kredietmaatschappij die hypotheekleningen herfinanciert via de uitgifte van "covered bonds" ("obligations foncières"). Tot eind november 2017 gebeurde dit door inschrijving op AAA-tranches van RMBS'en ("residential mortgage-backed securities") uitgegeven door de SPV Royal Street (compartimenten RS-2 en RS-3) (zie verder). Door een wijziging in de Franse wetgeving rond covered bonds heeft AXA Bank Europe SCF begin december 2017 rechtstreeks woonleningen gekocht van AXA Bank Belgium. "Yield maintenance swaps" tussen AXA Bank Belgium en AXA Bank Europe SCF zorgen ervoor dat de gewogen gemiddelde opbrengst van de hypotheekleningen naar AXA Bank Belgium gaat in ruil voor een vlottende rente. Al deze transacties gebeuren tegen normale marktvoorwaarden ("at arm's length").

Motor Finance Company NV en Beran NV worden niet opgenomen in de consolidatiekring van AXA Bank Belgium omwille van hun immateriële karakter.

Motor Finance Company NV is het vehikel waarin de investeringen in selfbankingtoestellen zijn ondergebracht die worden verhuurd aan agenten.

Beran NV is eigenaar van het onroerend goed gelegen te Berchem, Grote Steenweg 214 (vestiging van AXA Bank Belgium).

AXA Bank Belgium bezit tevens een participatie van 10% in de SPV ("special purpose vehicle") Royal Street NV, een vennootschap voor belegging in schuldvorderingen (VBS) naar Belgisch recht. Royal Street heeft via haar compartiment RS-1 woonleningen in haar bezit die ze gekocht heeft van AXA Bank Belgium. RS-1 heeft deze aankoop gefinancierd via de uitgifte van een reeks RMBS'en (senior, mezzanine en junior). Een getrouwe weergave van de geconsolideerde positie vereist dat Royal Street mee wordt opgenomen in de consolidatiekring op basis van IFRS 10 - *De geconsolideerde jaarrekening*. Het renterisico blijft bij AXA Bank Belgium gezien de uitwisseling van de rentestroom onderling via een "total return swap". Het kredietrisico blijft ook op de balans van AXA Bank Belgium aangezien de junior-tranches van de door Royal Street uitgegeven RMBS'en in geval van wanbetaling van de kredieten als eerste negatief beïnvloed worden.

Per eind november 2017 werden de bestaande Royal Street-compartimenten RS-2 en RS-3 stopgezet. Door een wijziging in de Franse wetgeving rond covered bonds heeft AXA Bank Europe SCF begin december 2017 rechtstreeks woonleningen gekocht van AXA Bank Belgium in plaats van onrechtstreeks via de inschrijving op AAA-tranches van RMBS'en uitgegeven door de SPV Royal Street (compartimenten RS-2 en RS-3).

AXA Bank Belgium heeft aan de SPV, om zijn werking te ondersteunen, een achtergestelde lening toegekend ten bedrage van 64 miljoen EUR. De fondsen van deze achtergestelde leningen dienden voor de opbouw van een reservefonds in de SPV, dat tot op heden nog nooit werd aangesproken.

AXA Bank Belgium bezit daarnaast een participatie van 20% in Bancontact Mister Cash. Naast AXA Bank Belgium bezitten 4 andere banken ieder eveneens 20% in deze onderneming. De vennootschap heeft tot doel het beheren en in licentie geven van intellectuele eigendomsrechten die al dan niet betrekking hebben op betaalschema's met kaarten en alle andere verrichtingen in dit verband. Ieder aandeelhouder heeft per schijf van 20% van het aandelenbezit recht op 1 bestuurder en de beslissingen van de Raad van Bestuur dienen per 4/5-meerderheid genomen te worden. Wegens de geringe materialiteit werd deze vennootschap niet in de consolidatie opgenomen.

Er waren geen wijzigingen in de consolidatiekring tijdens het boekjaar 2017.

	Entiteit 2017.12 in '000 EUR	Cumulatieve aandelenbelangen (in %)	Activa	Verplichtingen	Winst of verlies	Verslagdatum
Verwerkt volgens de integrale consolidatiemethode :						
	AXA Belgium Finance bv (NL)	100,00%	1.491.508	1.485.617	606	31/12/2016
	SPV Royal Street	10,00%	5.792.142	5.785.612		31/12/2016
	AXA BANK Europe SCF	100,00%	4.828.003	4.701.236	14.844	31/12/2016
	Entiteit 2017.12 in '000 EUR	Cumulatieve aandelenbelangen (in %)	Activa	Verplichtingen	Winst of verlies	Verslagdatum
Niet verwerkt volgens de integrale consolidatiemethode :						
	Beran N.V.	100,00%	2.023	13	-16	31/12/2016
	Motor Finance Company N.V.	100,00%	10.444	6.151	505	31/12/2016
	Bancontact-Mister Cash (voorheen Brand & Licence Cy)	20,00%	8.860	3.371	-575	31/12/2016

Tabel IASJ.1

	Entiteit 2016.12 in '000 EUR	Cumulatieve aandelenbelangen (in %)	Activa	Verplichtingen	Winst of verlies	Verslagdatum
Verwerkt volgens de integrale consolidatiemethode :						
	AXA Belgium Finance bv (NL)	100,00%	1.643.905	1.638.620	721	31/12/2015
	SPV Royal Street	10,00%	6.014.291	6.005.795		31/12/2015
	AXA BANK Europe SCF	100,00%	4.859.656	4.744.622	3.287	31/12/2015
	Entiteit 2016.12 in '000 EUR	Cumulatieve aandelenbelangen (in %)	Activa	Verplichtingen	Winst of verlies	Verslagdatum
Niet verwerkt volgens de integrale consolidatiemethode :						
	Beran N.V.	100,00%	2.038	13	-17	31/12/2015
	Motor Finance Company N.V.	100,00%	10.043	6.128	-315	31/12/2015
	Bancontact-Mister Cash (voorheen Brand & Licence Cy)	20,00%	9.237	3.173	429	31/12/2015

Tabel IASJ.2

26 Andere activa

Boekwaarde in '000 EUR	2017.12	2016.12
Personeelsbeloningen	94.565	92.532
Activa uit hoofde van beheersdiensten voor het servicing-recht		
Vooruitbetaalde kosten	1.360	973
Te ontvangen baten (andere dan rentebaten uit financiële activa)	6.789	4.655
Edele metalen, goederen en grondstoffen		
Andere voorschotten	33	46
Overige	4.040	-38
TOTAL	106.786	98.168

Tabel OA.1

27 Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden

Uitsplitsing volgens tegenpartij Boekwaarde	2017.12	2016.12
Deposito's van kredietinstellingen		
<i>Zichtdeposito's</i>		
<i>Deposito's met vaste looptijd</i>		
<i>Deposito's met opzegtermijn</i>		
<i>Overige deposito's</i>		
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	824.497	1.104.317
Verkoper posities	99	
<i>In eigen vermogen instrumenten</i>		
<i>In vastrentende instrumenten</i>	99	
Deposito's (andere dan van kredietinstellingen)		
<i>Zichtdeposito's</i>		
<i>Deposito's met vaste looptijd</i>		
<i>Deposito's met opzegtermijn</i>		
<i>Overige deposito's</i>		
In schuldbewijzen belichaamde schulden (met inbegrip van obligaties)		
<i>Depositocertificaten</i>		
<i>Kasbons (ook in gedematerialiseerde vorm)</i>		
<i>Obligaties</i>		
<i>Converteerbaar</i>		
<i>Niet-converteerbaar</i>		
<i>Overige</i>		
Andere financiële verplichtingen		
Te betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)		
TOTAAL	824.596	1.104.317

Tabel FLTRA.1

28 Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de resultatenrekening

De in schuldbewijzen belichaamde schulden omvatten EMTN's (European Medium Term Notes). Deze worden uitgegeven door AXA Belgium Finance, een dochter van AXA Bank Belgium, met uitzondering van 1 uitgifte rechtstreeks door de bank zelf. AXA Bank Belgium heeft geopteerd voor de mogelijkheid tot waardering tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de resultatenrekening en heeft die uitgiften in de balans dus tegen reële waarde opgenomen. De wijzigingen in het eigen kredietrisico (DVA) worden vanaf het boekjaar 2017 evenwel in de niet-gerealiseerde resultaten ("other comprehensive income" – OCI) opgenomen. Voor de impact: zie hoofdstuk 3.1 *Wijziging in de grondslagen voor financiële verslaggeving*.

AXA Bank Belgium heeft ervoor gekozen om het eigen kredietrisico op de EMTN's te waarderen op basis van de spread die AXA Bank Belgium betaalt op de primaire markt omdat er op de primaire markt veel grotere volumes worden verhandeld dan op de secundaire markt. Daardoor bieden ze een meer adequate waardering van het kredietrisico van AXA Bank Belgium op de retailmarkt. Deze spread stemt meer bepaald overeen met het doorlopende gewogen gemiddelde van de spreads vastgesteld op de dekkingsverrichtingen gedurende de 6 laatste maanden. Deze methode berekent het verschil tussen het niveau van de marge die AXA Bank Belgium toepast op uitgiften voor particuliere beleggers op de datum van uitgifte en hetzelfde niveau op de verslagdatum. Uit dit verschil worden op elke coupondatum de theoretische kasstromen bepaald die overeenstemmen met de waardeschommelingen door de wijzigingen in kredietrisico. Die worden vervolgens gediscoteerd om voor elke uitgifte het aandeel van het eigen kredietrisico van AXA Bank Belgium vast te stellen.

Op 31 december 2017 bedraagt deze reële waarde in totaal 1.349 miljoen EUR, met een nominaal bedrag van 4.167 miljoen EUR.

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2017.12 in '000 EUR	Boekwaarde	Bedrag van de YTD verandering van de reële waarden die toe te rekenen is aan veranderingen in het kredietrisico	Vershil tussen de boekwaarde en het bedrag dat contractueel moet worden betaald op de vervaldatum
Deposito's van kredietinstellingen <i>Zichtdeposito's</i> <i>Deposito's met vaste looptijd</i> <i>Deposito's met opzegtermijn</i> <i>Overige deposito's</i>			
Deposito's (andere dan van kredietinstellingen) <i>Zichtdeposito's</i> <i>Deposito's met vaste looptijd</i> <i>Deposito's met opzegtermijn</i> <i>Overige deposito's</i>			
In schuldbewijzen belichaamde schulden (met inbegrip van obligaties)	1.348.872	25.633	4.141.598
<i>Depositocertificaten</i> <i>Kasbons (ook in gedematerialiseerde vorm)</i>			
<i>Obligaties</i>	1.348.872	25.633	4.141.598
<i> Converteerbaar</i>			
<i> Niet-converteerbaar</i>	1.348.872	25.633	4.141.598
<i>Overige</i>			
Achtergestelde verplichtingen			
Andere financiële verplichtingen			
Te betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)			
TOTAAL	1.348.872	25.633	4.141.598

Tabel FLFVPL.1

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2016.12 in '000 EUR	Boekwaarde	Bedrag van de YTD verandering van de reële waarden die toe te rekenen is aan veranderingen in het kredietrisico	Vershil tussen de boekwaarde en het bedrag dat contractueel moet worden betaald op de vervaldatum
Deposito's van kredietinstellingen <i>Zichtdeposito's</i> <i>Deposito's met vaste looptijd</i> <i>Deposito's met opzegtermijn</i> <i>Overige deposito's</i>			
Deposito's (andere dan van kredietinstellingen) <i>Zichtdeposito's</i> <i>Deposito's met vaste looptijd</i> <i>Deposito's met opzegtermijn</i> <i>Overige deposito's</i>			
In schuldbewijzen belichaamde schulden (met inbegrip van obligaties)	1.484.385	4.522	3.438.816
<i>Depositocertificaten</i> <i>Kasbons (ook in gedematerialiseerde vorm)</i>			
<i>Obligaties</i>	1.484.385	4.522	3.438.816
<i> Converteerbaar</i>			
<i> Niet-converteerbaar</i>	1.484.385	4.522	3.438.816
<i>Overige</i>			
Achtergestelde verplichtingen			
Andere financiële verplichtingen			
Te betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)			
TOTAAL	1.484.385	4.522	3.438.816

Tabel FLFVPL.2

29 Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

29.1 Deposito's

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2017.12 in '000 EUR	Centrale overheden	Andere instellingen dan kredietinstellingen	Ondernemingen	Particulieren	Totale boekwaarde
Deposito's van kredietinstellingen			2.821		2.821
Zichtdeposito's			2.821		2.821
Deposito's met vaste looptijd					
Deposito's met opzegtermijn					
Overige deposito's					
Deposito's (andere dan van kredietinstellingen)	632.684	400.745	1.132.534	15.707.796	17.873.758
Zichtdeposito's	28.104	269.289	878.308	2.071.393	3.247.094
Deposito's met vaste looptijd	603.753	27.411	43.123	1.425.051	2.099.338
Deposito's met opzegtermijn					
Overige deposito's:	827	104.045	211.103	12.211.352	12.527.327
Deposito's van bijzondere aard					
Gereguleerde spaardeposito's	827	54.147	99.724	12.210.104	12.364.802
Deposito's gekoppeld aan hypothecaire leningen					
Overige deposito's		49.898	111.380	1.248	162.525
Depositobeschermingsregeling					
In schuldbewijzen belichaamde schulden (met inbegrip					4.253.792
Depositocertificaten					
Kasbons (ook in gedematerialiseerde vorm)					
Obligaties					44.059
Converteerbaar					
Niet-converteerbaar					44.059
Overige					4.209.733
Achternestelde verplichtingen					39.245
Andere financiële verplichtingen					782.019
Te betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)					
TOTAAL	632.684	400.745	1.132.534	15.707.796	22.951.636

Tabel FLAC.1

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2016.12 in '000 EUR	Centrale overheden	Andere instellingen dan kredietinstellingen	Ondernemingen	Particulieren	Totale boekwaarde
Deposito's van kredietinstellingen			48.640		48.640
Zichtdeposito's			2.511		2.511
Deposito's met vaste looptijd			46.130		46.130
Deposito's met opzegtermijn					
Overige deposito's					
Deposito's (andere dan van kredietinstellingen)	382.981	489.581	1.098.970	15.892.425	17.863.958
Zichtdeposito's	26.974	262.598	838.973	1.914.492	3.043.037
Deposito's met vaste looptijd	5.065	130.340	51.373	1.584.292	1.771.070
Deposito's met opzegtermijn					
Overige deposito's	350.942	96.644	208.624	12.393.641	13.049.850
Deposito's van bijzondere aard					
Gereguleerde spaardeposito's	942	51.854	103.671	12.392.332	12.548.800
Deposito's gekoppeld aan hypothecaire leningen					
Overige deposito's	350.000	44.789	104.953	1.308	501.050
Depositobeschermingsregeling					
In schuldbewijzen belichaamde schulden (met inbegrip					3.546.961
Depositocertificaten					
Kasbons (ook in gedematerialiseerde vorm)					
Obligaties					114.809
Converteerbaar					
Niet-converteerbaar					114.809
Overige					3.432.152
Achternestelde verplichtingen					89.042
Andere financiële verplichtingen					910.121
Te betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)					
TOTAAL	382.981,44	489.581,22	1.098.970,12	15.892.424,73	22.458.722

Tabel FLAC.2

29.2 Achtergestelde verplichtingen

Uitsplitsing volgens vervaldatum 2017.12 in '000 EUR	Achtergestelde converteerbare schulden	Achtergestelde niet converteerbare schulden	Achtergestelde schulden met een andere looptijd	Achtergestelde voorschotten
Lopend jaar				
Lopend jaar +1		12.756		
Lopend jaar +2		4.129		
Lopend jaar +3		3.505		
Lopend jaar +4		2.912		
Lopend jaar +5				
Lopend jaar +6				
Lopend jaar +7				
Lopend jaar +8				
Lopend jaar +9				
Lopend jaar +10				
Meer dan lopend jaar +10 Perpetuele schuldbewijzen		15.943		
TOTAAL		39.245		

Tabel FLAC.3

Uitsplitsing volgens vervaldatum 2016.12 in '000 EUR	Achtergestelde converteerbare schulden	Achtergestelde niet converteerbare schulden	Achtergestelde schulden met een andere looptijd	Achtergestelde voorschotten
Lopend jaar				
Lopend jaar +1		46.351		
Lopend jaar +2		12.014		
Lopend jaar +3		4.129		
Lopend jaar +4		3.505		
Lopend jaar +5		2.911		
Lopend jaar +6				
Lopend jaar +7				
Lopend jaar +8				
Lopend jaar +9				
Lopend jaar +10				
Meer dan lopend jaar +10 Perpetuele schuldbewijzen		20.132		
TOTAAL		89.042		

Tabel FLAC.4

29.3 TLTRO-leningen

AXA Bank Belgium heeft in 2017 voor 450 miljoen EUR ingeschreven op TLTRO-II-leningen met een looptijd van 4 jaar, wat het totale uitstaande bedrag op 600 miljoen EUR brengt. TLTRO's zijn Eurosysteemverrichtingen met als doel financiering aan kredietinstellingen te verschaffen over een periode van maximum 4 jaar. Ze bieden langetermijnfunding aan banken tegen attractieve voorwaarden met als doel de kredietvoorwaarden van de privésector te verlichten en de bankleningen aan de economische wereld te stimuleren. Het voordeel van een marktvoordelige rentevoet wordt in de resultatenrekening gespreid over de looptijd van de TLTRO-II-leningen. De uitstaande TLTRO-I-leningen werden volledig terugbetaald.

30 Repo's en reverse repo's

De hieronder vermelde schuldbewijzen betreffen financiële activa die hier opgenomen zijn voor hun IFRS-boekwaarde.

Overdragende partij : Terugkoopovereenkomsten Financiële activa die opgenomen blijven in : 2017.12 in '000 EUR	<i>Eigen vermogen instrumenten</i>	<i>Schuldbewijzen</i>	<i>Leningen en voorschotten</i>	<i>Andere</i>	<i>Totaal</i>
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening Voor verkoop beschikbare financiële activa Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële leases) Tot einde looptijd aangehouden beleggingen Andere					
TOTAAL					

Tabel RRR.1

Overdragende partij : Terugkoopovereenkomsten Financiële activa die opgenomen blijven in : 2016.12 in '000 EUR	<i>Eigen vermogen instrumenten</i>	<i>Schuldbewijzen</i>	<i>Leningen en voorschotten</i>	<i>Andere</i>	<i>Totaal</i>
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening Voor verkoop beschikbare financiële activa Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële leases) Tot einde looptijd aangehouden beleggingen Andere		2.568			2.568
TOTAAL		2.568			2.568

Tabel RRR.2

Overdragende partij : Verplichtingen (verkregen financiering) 2017.12 in '000 EUR	<i>Totaal</i>
Terugkoopovereenkomsten	
Kredietinstellingen	
Andere instellingen dan kredietinstellingen	486.026
TOTAAL	486.026

Tabel RRR.3

Overdragende partij : Verplichtingen (verkregen financiering) 2016.12 in '000 EUR	<i>Totaal</i>
Terugkoopovereenkomsten	
Kredietinstellingen Andere instellingen dan kredietinstellingen	1.031.061
TOTAAL	1.031.061

Tabel RRR.4

Verkrijger : Activa (verleende financiering) 2017.12 in '000 EUR	<i>Totaal</i>
Omgekeerde terugkoopovereenkomsten	
Kredietinstellingen Andere instellingen dan kredietinstellingen	1.015.494
TOTAAL	1.015.494

Tabel RRR.5

Verkrijger : Activa (verleende financiering) 2016.12 in '000 EUR	<i>Totaal</i>
Omgekeerde terugkoopovereenkomsten	
Kredietinstellingen Andere instellingen dan kredietinstellingen	925.605
TOTAAL	925.605

Tabel RRR.6

De opname van de terugkoopovereenkomsten en omgekeerde terugkoopovereenkomsten gebeurt hier voor de betaalde gelden respectievelijk ontvangen gelden.

Zie ook hoofdstuk 33 *Saldering*.

31 Voorzieningen

2017.12 in '000 EUR	Reorganisatie	Voorzieningen voor belastinggeschillen en lopende rechtsgeschillen	Pensioenen en andere pensioenverplichtingen op grond van toegezegde pensioenregelingen	Verplichtingen uit hoofde van leningen en garanties	Andere voorzieningen	TOTAAL
Openingsbalans		39.559	165.180	9.854	18.575	233.169
Investerings		722	1.063	0	3.543	5.328
Gebruikte bedragen		-1.560	-7.916	-23	-8.291	-17.789
Niet-gebruikte bedragen die tijdens de periode worden teruggeboekt						
Verwervingen (vervreemdingen) door middel van bedrijfscombinaties						
Toename van het gediscoteerde bedrag (verstrijken van tijd) en gevolg van enige wijziging in de disconteringsvoet						
Valutakoersverschillen						
Overige bewegingen			-8.346		441	-7.904
Eindbalans		38.721	149.981	9.832	14.268	212.804

Tabel PROV.1

2016.12 in '000 EUR	Reorganisatie	Voorzieningen voor belastinggeschillen en lopende rechtsgeschillen	Pensioenen en andere pensioenverplichtingen op grond van toegezegde pensioenregelingen	Verplichtingen uit hoofde van leningen en garanties	Andere voorzieningen	TOTAAL
Openingsbalans		34.544	154.708	318	19.436	209.006
Investerings		949	3.156	9.854	6.893	20.853
Gebruikte bedragen		-404	-8.176		-3.603	-12.183
Niet-gebruikte bedragen die tijdens de periode worden teruggeboekt						
Verwervingen (vervreemdingen) door middel van bedrijfscombinaties						
Toename van het gediscoteerde bedrag (verstrijken van tijd) en gevolg van enige wijziging in de disconteringsvoet						
Valutakoersverschillen						
Overige bewegingen		4.470	15.492	-318	-4.151	15.493
Eindbalans		39.559	165.180	9.854	18.575	233.169

Tabel PROV.2

Hierbij enige toelichting over de voornaamste elementen uit deze voorzieningen bij AXA Bank Belgium.

Voorzieningen voor belastingsgeschillen

Dit luik bevat voorzieningen in het kader van een mogelijke additionele taxatie die door de bank betwist wordt. In dit kader werd de bank eveneens door enkele klanten in schadevergoeding aangesproken en werden hiervoor eveneens voorzieningen opgenomen.

Op korte termijn dient men geen belangrijke evolutie te verwachten in deze dossiers.

Lopende rechtsgeschillen

Het voornaamste element in deze rubriek is de voorziening voor betwisting agenten en ex-agenten. Het betreft hoofdzakelijk betwistingen over de samenwerking of de beëindiging ervan, alsook betwistingen naar aanleiding van fraudegevallen.

De inschattingen over de duurtijd van afwikkeling van deze geschillen zijn divers en soms moeilijk voorspelbaar.

Herstructureringen

Het sociaal passief wordt gevormd door verplichtingen van de vennootschap Anhyp voor de fusie met Ippa waaruit AXA Bank Belgium is ontstaan. Het gaat hier om individuele regelingen die uiterlijk tot 2018 lopen maar waarvan de belangrijkste bedragen in de periode 2007-2009 geboekt werden.

Pensioenverplichtingen en andere voordelen uit hoofde van pensioenverbintenissen

Het grootste deel betreft hier de voorziening in het kader van IAS 19. Voor meer details en informatie verwijzen we naar hoofdstuk 13.2 *Pensioentoezeggingen en andere prestaties*.

Het collectief stelsel met betrekking tot het sociaal passief waarvan sprake is in het punt "herstructureringen" wordt ook hier hernoemen. In het begin van het jaar werd geen enkele toevoeging geregistreerd. De voorziening is op het einde van het jaar 2014 volledig uitgedoofd.

Gedurende het boekjaar 2017 werden nieuwe voorzieningen aangelegd voor een bedrag van 0,7 miljoen EUR in het kader van vertrekregelingen die momenteel bestaan bij AXA Bank Belgium en een bestemming van de voorziening voor 7,0 miljoen EUR. Bijgevolg bedroegen deze voorzieningen 4,8 miljoen EUR op 31 december 2017. Ze werden opgenomen in de CAO van 7 mei 2007 en in de verlenging ervan van 25/11/2009 en in de CAO van 16/3/2011.

Het saldo van de voorziening voor tijdskrediet bedroeg 0,1 miljoen EUR op 01/01/2017. In de loop van het jaar 2017 werd geen enkele dotatie toegevoegd. Per 31/12/2017 werd een bedrag van 0,03 miljoen EUR gebruikt.

Andere voorzieningen

De rubriek "Andere voorzieningen" bevat voornamelijk een voorziening met betrekking tot de sluiting van de Hongaarse bijbank (9,7 miljoen EUR). Daarnaast bevat die rubriek per einde jaar nog twee voorzieningen voor uitstapregeling: een eerste voorziening van 0,4 miljoen EUR (van de voorheen aangelegde voorziening werd in 2017 3,7 miljoen EUR gebruikt) met betrekking tot het strategisch plan om de effectiviteit van de verrichtingen van AXA Bank Belgium in de toekomst te verbeteren, een tweede voorziening van 2,3 miljoen EUR met betrekking tot de stroomlijning van de bank- en verzekeringsonderdelen van AXA.

32 Andere verplichtingen

Boekwaarde in '000 EUR	2017.12	2016.12
Personeelsbeloningen	418	-2.071
Sociale lasten	15.082	18.086
Verplichtingen uit hoofde van beheersdiensten voor het servicingrecht		
Verplichtingen uit leasing		
Toe te rekenen kosten (andere dan uit rentelasten in verband met financiële verplichtingen)	1.969	1.893
Over te dragen opbrengsten	1.464	1.389
Andere verplichtingen	32.557	47.069
Andere	-6.347	-3.900
TOTAAL	45.144	62.466

Tabel OL.1

33 Saldering

Saldering van balansposten

IAS 32 – *Financiële instrumenten – presentatie* vereist dat financiële activa en financiële verplichtingen op nettobasis worden gepresenteerd indien dit een uitdrukking vormt van de verwachte toekomstige kasstromen van een entiteit uit de afwikkeling van twee of meer afzonderlijke financiële instrumenten.

Een financieel actief en een financiële verplichting moeten worden gesaldeerd en het nettobedrag moet in de balans worden opgenomen als en alleen als AXA Bank Belgium

- (a) een in rechte afdwingbaar recht heeft om de opgenomen bedragen te salderen; en
- (b) voornemens is om de verplichting op nettobasis af te wikkelen of om de vordering te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichting wordt afgewikkeld.

Om aan vereiste (a) te voldoen moet AXA Bank Belgium momenteel over een wettelijk afdwingbaar recht op saldering beschikken. Dat betekent dat het recht op saldering:

- (a) niet mag afhangen van een toekomstige gebeurtenis; en
- (b) wettelijk afdwingbaar moet zijn in elk van de volgende omstandigheden:
 - (i) gedurende het normale verloop van de transactie;
 - (ii) ingeval van wanbetaling; en
 - (iii) bij insolventie of faillissement van de entiteit en alle tegenpartijen.

Om aan vereiste (b) te voldoen moet AXA Bank Belgium de intentie hebben tot uitoefening op nettobasis of tot verkoop van het actief en de verplichting op hetzelfde tijdstip. Zelfs als AXA Bank Belgium het recht heeft op nettosaldering kan ze nog steeds het actief en de verplichting afzonderlijk uitoefenen.

AXA Bank Belgium verrekent dagelijks haar posities in onderhandse renteswaps met de volgende banken die handelen als tussenpersonen:

- LCH Clearnet CM CSI (Credit Suisse)
- LCH Clearnet CM HSBC Bank Plc (HSBC)
- AXA LIFE EUROPE LTD (France FoS VA)
- AXA LIFE EUROPE LTD (GERMANY branch)
- AXA LIFE EUROPE LTD (MEDLA branch)
- AXA LIFE EUROPE LTD (UK FoS VA Bus)
- AXA LIFE EUROPE LTD (JAPAN)

Voor elk van de clearingleden omvatten de bedragen:

- de rentebetalingen op de swap en alle andere betalingen (vooraf betaalde commissies, premies, penaltiteiten bij vervroegde stopzetting, ...);
- de evoluties van de variatiemarge, met alle wijzigingen in de positieve/negatieve nettowaarde van alle via de tussenpersoon verhandelde derivaten.

De vereffening wordt afzonderlijk uitgevoerd voor elke munt. De berekening gebeurt op het einde van de dag, en het verschil tegenover de vorige dag wordt de volgende dag afgerekend in 1 enkele contante betaling, per munt.

De saldering van de derivatenpositie is wettelijk afdwingbaar en hangt niet af van een toekomstige gebeurtenis. De saldering beantwoordt bijgevolg aan de IFRS-vereisten.

De bedragen die gesaldeerd warden op de balans staan vermeld in de eerste drie cijferkolommen in de tabellen hieronder.

Repo's en reverse repo's worden momenteel niet gesaldeerd omdat ze geen deel uitmaken van "master netting agreements" die saldering onder alle omstandigheden toelaten.

Saldering in de toelichtingen

IAS 32 vereist dat, in alle andere omstandigheden dan hierboven vermeld, financiële activa en financiële verplichtingen afzonderlijk gerapporteerd worden in functie van hun kenmerken als middelen of verplichtingen van de entiteit. Transacties met financiële instrumenten die deel uitmaken van een "master netting arrangement" met een tegenpartij die enkel saldering voorziet van alle financiële instrumenten in de overeenkomst ingeval van wanbetaling of stopzetting van enig welk contract is onvoldoende om te salderen tenzij aan de bovenstaande criteria is voldaan.

Bij AXA Bank Belgium worden alle verrichtingen onder "master netting agreements" die hierboven niet vermeld staan bruto gerapporteerd.

Daarnaast voorziet IFRS 7 – *Financiële Instrumenten - Informatieverschaffing* om de volgende bijkomende informatie te verstrekken:

- de bedragen onder afdwingbare "master netting agreements" of gelijkaardige overeenkomsten die niet gesaldeerd worden, met inbegrip van
 - de bedragen van gerapporteerde financiële instrumenten die niet voldoen aan alle salderingscriteria van IAS 32
 - de bedragen van de financiële waarborgen (inclusief contante waarborgen); en
- het nettobedrag dat overblijft na aftrek van deze bedragen van de op de balans gerapporteerde bedragen.

AXA Bank Belgium simuleert het potentiële nettobedrag op basis van de volgende criteria:

- saldering per tegenpartij;
- van alle repo's, reverse repo's, derivaten en waarborgen;
- voor derivaten: afzonderlijk voor afdekkings- en tradingposities;
- waarborgen: initiële en variatiemarge.

De bedragen van deze potentiële saldering staan vermeld in de overige cijferkolommen in de tabellen hieronder.

Financiële activa - saldering

Boekwaarde in '000 EUR 2017.12	Brutobedragen voor saldering	Bedragen gesaldeerd met financiële verplichtingen	Nettobedragen na saldering	Niet-gesaldeerde bedragen uit master netting agreements'		Netto positie
				Financiële instrumenten	Financiële waarborgen	
Derivaten - trading	3.840.364	2.594.876	1.245.487	837.845	384.415	23.227
Derivaten- hedging	113.626	46.074	67.552	46.212	20.850	490
Reverse repos	1.015.494	0	1.015.494	1.015.226	0	268
Totaal	4.969.484	2.640.950	2.328.533	1.899.283	405.265	23.985

Tabel OFFS.1

Financiële verplichtingen - saldering

Boekwaarde in '000 EUR 2017.12	Brutobedragen voor saldering	Bedragen gesaldeerd met financiële activa	Nettobedragen na saldering	Niet-gesaldeerde bedragen uit master netting agreements'		Netto positie
				Financiële instrumenten	Financiële waarborgen	
Derivaten - trading	1.246.204	421.706	824.497	328.404	466.576	29.518
Derivaten- hedging	543.574	255.667	287.907	144.363	140.849	2.695
Repos	486.026	0	486.026	484.515	1.511	0
Totaal	2.275.804	677.373	1.598.430	957.282	608.936	32.213

Tabel OFFS.2

Financiële activa - saldering

Boekwaarde in '000 EUR 2016.12	Brutobedragen voor saldering	Bedragen gesaldeerd met financiële activa	Nettobedragen na saldering	Niet-gesaldeerde bedragen uit master netting agreements'		Netto positie
				Financiële instrumenten	Financiële waarborgen	
Derivaten - trading	4.677.865	3.035.861	1.642.004	1.090.990	509.580	41.434
Derivaten- hedging	138.755	40.997	97.758	63.237	30.338	4.183
Reverse repos	925.605	0	925.605	925.605	0	0
Totaal	5.742.225	3.076.858	2.665.367	2.079.832	539.918	45.617

Tabel OFFS.3

Financiële verplichtingen - saldering

Boekwaarde in '000 EUR 2016.12	Brutobedragen voor saldering	Bedragen gesaldeerd met financiële activa	Nettobedragen na saldering	Niet-gesaldeerde bedragen uit master netting agreements'		Netto positie
				Financiële instrumenten	Financiële waarborgen	
Derivaten - trading	4.550.588	3.446.271	1.104.317	578.455	474.331	51.531
Derivaten- hedging	727.177	325.476	401.701	253.537	141.049	7.114
Repos	1.031.061	0	1.031.061	1.031.061	0	0
Totaal	6.308.826	3.771.747	2.537.079	1.863.053	615.380	58.645

Tabel OFFS.4

34 Voorwaardelijke activa en verplichtingen

BUITENBALANSVERPLICHTINGEN Referentiebedragen 2017.12 in '000 EUR	Verstrekt	Ontvangen
Niet-opgenomen deel van de kredietlijnen	1.033.676	
Kredietvervangende borgtochten	1.354.375	23.526.320
Zekerheden betreffende repo's, reverse repo's en derivaten	3.772.354	3.473.821
Overige verbintenissen	2.029.615	2.049.034

Tabel CAL.1

BUITENBALANSVERPLICHTINGEN Referentiebedragen 2016.12 in '000 EUR	Verstrekt	Ontvangen
Niet-opgenomen deel van de kredietlijnen	1.065.007	
Kredietvervangende borgtochten	1.486.648	22.564.554
Zekerheden betreffende repo's, reverse repo's en derivaten	1.870.561	2.881.340
Overige verbintenissen	2.988.894	3.313.422

Tabel CAL.2

Toelichting bij de voornaamste lijnen:

De lijn "Niet-opgenomen deel van de kredietlijnen" omvat de beschikbare marge op de betekende kredietlijnen. Een betekende kredietlijn is de vaste verplichting om een kredietlijn te verlenen. De verplichting geldt als vast wanneer ze niet op elk ogenblik kan worden herroepen met onmiddellijke uitwerking.

De lijn "Kredietvervangende borgtochten" omvat de ontvangen waarborgen op kredieten en de verstrekte borgtochten die betrekking hebben op verplichtingen wegens ontleningen of wegens uitstel van betaling.

De verstrekte waarborgen vanwege kredieten omvatten de verplichtingen van de bank tegenover de retailklanten. Het risico hierop is zeer beperkt door de diversificatie van de portefeuille en voornamelijk door het feit dat de verstrekte kredieten gewaarborgd zijn door de klanten.

De ontvangen waarborgen vanwege kredieten hebben betrekking op woonkredieten, consumentenkredieten en professionele kredieten.

Bij woonkredieten gaat het om hypotheke (inschrijvingen of mandaten) op onroerende panden (volle eigendom). Onroerende waarborgen zijn wettelijk verplicht. De te vestigen hypothecaire waarborgen zijn herbruikbaar in het kader van eventuele latere woonkredieten. Alle waarborgen aanvullend aan hypothecaire waarborgen dienen voor de officiële vastlegging van het krediet te worden gevestigd. Dit geldt dus eveneens voor bijkomende roerende waarborgen. Voor een overbruggingskrediet wordt in principe een hypothecair mandaat gevestigd op zowel het te verkopen pand als het te verwerven pand.

Voor consumentenkredieten (leningen op afbetaling) wordt slechts 1 type van waarborg gebruikt, met name de overdracht van schuldvordering of akte van afstand van loon en andere inkomsten.

Voor professionele kredieten worden voornamelijk volgende waarborgen gebruikt:

- reële waarborgen:
 - hypotheek en hypotheekinschrijving;
 - authentieke inpandgeving handelsfondsen;
 - indeplaatsstelling in het voorrecht van de verkoper van roerende goederen;
 - inpandgeving van effecten;
 - inpandgeving van rekeningtegoeden;
 - overdracht van alle verzekeringspolisrechten "klassieke levensverzekering";
 - overdracht van alle verzekeringspolisrechten tak 21 en 23;
 - overdracht van loon;
- persoonlijke of morele waarborgen:
 - borgstelling;
 - hypothecaire volmacht;
 - onherroepelijke verbintenis van een derde.

Waardebepaling van deze waarborgen:

- Hypotheek en hypotheekinschrijving: waardebe­paling in functie van
 - de schattingswaarde van het onroerend goed op basis van een schattingsverslag of geactualiseerde waardebe­paling door een professioneel (zoals een vastgoedexpert, een notaris of een makelaar), van een recente aankoop, op basis van kennis van het pand door het verkooppunt, enz.
 - de rang van de inschrijving
 - de vernietigbaarheid van de inschrijving wegens verdachte periode inzake faillissement
 - opmerking: hypothecaire mandaten worden niet geboekt
- Inpandgeving handelsfondsen: waardebe­paling in functie van
 - het belang en de verkoopbaarheid van het vastliggend materieel actief
 - de omvang en de spreiding van de klantenvorderingen
 - de omvang van de aanwezige voorraad van niet-bederfbare grondstoffen of afgewerkte producten
 - de waarde van de huurceel
 - de voorrechten van hogere rang (verhuurder, bedrijfsuitrusting)
 - de overdraagbaarheid als "going concern"
 - de rang van de inschrijving
 - de vernietigbaarheid van de inschrijving wegens verdachte periode inzake faillissement
 - het waardeadvies van de curator of vereffenaar
-
- Indeplaatsstelling in het voorrecht van de verkoper van roerende goederen (inclusief overdracht van schuld­vorderingen en overdracht van loon): waardebe­paling in functie van
 - de kredietwaardigheid van de gecedeerde schuldenaar
 - het al dan niet betwist karakter van de overgedragen vordering
- Inpandgeving van rekeningtegoeden: waardering tegen 100% van de inlage
- Overdracht van verzekeringspolisrechten: waardering tegen 0%
- Persoonlijke of morele waarborgen: waardebe­paling in functie van de bewezen solvabiliteit van de borg (vooral zijn onroerend vermogen) of zijn vaste wil om de verbintenis te honoreren via een nageleefd ernstig afbetalingsplan.

De lijn "Zekerheden betreffende repo's, reverse repo's en derivaten" bevat de activa verstrekt en ontvangen door de bank in het kader van haar "repo/reverse repo"- en derivatenactiviteiten, in functie van de fluctuatie van de marktwaarde van de verrichtingen.

In het kader van de "Global Master Repurchase Agreement" (GMRA) worden er door AXA Bank Belgium enkel staatsobligaties aanvaard. Sinds augustus 2007 heeft AXA Bank Belgium echter 1 GMRA afgesloten met AXA IM waarin ook niet-overheidspapier aanvaard wordt, onder voorwaarde dat het desbetreffende papier door de ECB wordt geaccepteerd als waarborg. Momenteel zijn er echter geen posities onder deze GMRA.

In de repo-activiteit kunnen we 2 soorten van waarborgen onderscheiden:

- waarborgen ontvangen bij het afsluiten van een nieuwe verrichting, meestal onder de vorm van Belgische (en soms Franse) overheidsobligaties;
- waarborgen ontvangen tijdens de looptijd van de verrichtingen in functie van de schommeling van de marktwaarde van de initieel gegeven waarborgen. Deze bijkomende waarborgen worden meestal in contanten gevraagd (tegen Eonia-vergoeding) maar zijn ook mogelijk in Belgische of Franse overheidsobligaties.

In de derivatenactiviteit geldt momenteel als algemene regel dat er systematisch een waarborg wordt gevraagd. Voor deze waarborg komen enkel contanten (tegen Eonia-vergoeding) en staatsobligaties van België, Duitsland, Italië, Frankrijk, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk met een resterende looptijd van minimum 1 jaar en maximum 10 jaar in aanmerking.

Alle ontvangen zekerheden kunnen door AXA Bank Belgium worden verkocht of hergebruikt als zekerheid. AXA Bank Belgium heeft de verplichting om deze zekerheden terug te geven.

De lijn "Overige verbintenissen" bevatten alle andere ontvangen en verstrekte verbintenissen.

Activa bezwaard met zakelijke zekerheden

Een aantal activa zijn bezwaard met zakelijke zekerheden. Het gaat om in repo gegeven effecten, obligaties als onderpand voor het bekomen van financieringen vanuit de Europese Centrale Bank (ECB) en obligaties als onderpand bij de Belgische fiscus.

35 Eigen vermogen

Voor cijfers zie "Geconsolideerde Balans – Eigen vermogen".

Na een kapitaalsvermindering in 2017 van 45 miljoen EUR bedraagt het onderschreven kapitaal 636,3 miljoen EUR. Het bestaat uit 461.133.591 aandelen zonder aanduiding van nominale waarde. Het werd volledig volstort.

Het ander eigen vermogen betreft een bedrag in het kader van converteerbare obligaties ("Contingency Convertible Bonds").

De reserves uit de niet-gerealiseerde resultaten ("other comprehensive income" – OCI) omvatten de reserves uit de omrekening van valuta, uit de herwaardering van de voor verkoop beschikbare financiële activa, uit de herwaardering van de kasstroomafdekkingen en uit de reserves voor pensioenverplichtingen (niet-gerealiseerde resultaten en actuariële winsten (verliezen) op pensioenregelingen van het type toegezegde pensioenen), evenals vanaf 2017 de wijzigingen in het eigen kredietrisico (DVA) op financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de resultatenrekening.

De rubriek overige reserves omvat de statutaire reserves en de overgedragen resultaten van de moedermaatschappij AXA Bank Belgium en de consolidatiereserves door de eerste opname IFRS bij deze laatste en alle consolidatiereserves bij de dochtervennootschappen.

De consolidatiereserves bevatten eveneens het Fonds voor Algemene Bankrisico's. Deze werd door de bank aangelegd om het hoofd te bieden aan onvoorzienbare risico's en toekomstige onverwachte verliezen. Dit fonds bedraagt 60 miljoen EUR.

36 Winstuitkering en dividend per aandeel

De Raad van Bestuur stelt voor om de vennootschappelijke winst van het boekjaar samen met de overgedragen resultaten over te dragen naar het volgende boekjaar, na verplichte toewijzing aan de wettelijke reserve. Er zal geen dividend uitgekeerd worden.

37 Gesegmenteerde informatie

Operationele segmenten zijn onderdelen van AXA Bank Belgium

- die bedrijfsactiviteiten uitoefenen waaruit opbrengsten kunnen worden verdiend en waarbij kosten kunnen worden gemaakt;
- waarvan de bedrijfsresultaten regelmatig worden beoordeeld door het Directiecomité van AXA Bank Belgium teneinde beslissingen over de aan het segment toe te kennen middelen te kunnen nemen en de financiële prestaties van het segment te evalueren, en;
- waarover afzonderlijke financiële informatie beschikbaar is.

Het Directiecomité van AXA Bank Belgium wordt beschouwd als de hoogstgeplaatste functionaris zoals gedefinieerd door IFRS 8 – *Operationele segmenten*.

De volgende operationele segmenten worden afzonderlijk gerapporteerd op basis van de richtlijnen van IFRS 8:

- Retail banking (inclusief Thesaurie en ALM);
- Intermediatieactiviteiten.

De “retail banking”-activiteit bestaat voornamelijk uit het verzamelen van fondsen (dagelijkse verrichtingen, beleggingsproducten) en het verstrekken van leningen aan klanten (particulieren, professionelen en KMO's) via het netwerk van onafhankelijke agenten. De gerapporteerde cijfers bevatten de betrokken ALM-resultaten (“Assets and Liabilities Management”). Het voornaamste doel van ALM is het afdekken van het rente-, liquiditeits- en valutarisico van AXA Bank Belgium omvat. De gerapporteerde cijfers bevatten eveneens de thesaurieactiviteit. De thesaurieactiviteit omvat kortetermijnliquiditeiten en –funding als ondersteuning van de groei van de retailbusiness.

De intermediatieactiviteiten omvatten voornamelijk het verstrekken van funding, cash management en derivaten aan verschillende entiteiten van AXA Groep.

De verrichtingen tussen de verschillende operationele segmenten worden afgesloten aan normale marktvoorwaarden (“arm's length”).

De volgende principes worden toegepast:

- toewijzing van de ALM-resultaten: naast de commerciële marge kan AXA Bank Belgium een conversiemarge toepassen op haar retailactiviteiten. De parameters om die te berekenen zijn het economisch kapitaal en de activa en verplichtingen van de retailactiviteiten;
- “funds transfer pricing”: het beheer van de contante middelen en ALM is centraal georganiseerd in AXA Bank Belgium. Om het renterisico van de commerciële activiteiten naar de gecentraliseerde ALM te transfereren wordt een “funds transfer pricing”-methodologie toegepast. Dat houdt in dat de deposito's van de commerciële businessseenheden herbelegd worden in de centrale ALM en dat de leningen van de commerciële businessseenheden gefinancierd worden door de centrale ALM op basis van een “funds transfer pricing”-rentevoet.

De aansluiting tussen het totaal van de operationele segmenten en het groepsresultaat omvat voornamelijk:

- verschillen in mapping tussen de segmentrapportering en de geconsolideerde resultatenrekening
- bepaalde elementen die niet in het operationeel bedrijfsresultaat zijn opgenomen in de segmentrapportering
- verschillen tussen de waarderingsregels van de segmentrapportering (gebaseerd op de regels van AXA Groep) en van de geconsolideerde resultatenrekening (gebaseerd op de regels van AXA Bank Belgium).

Segmentrapportering - resultatenrekening

2017 in '000 EUR	Retail banking (inclusief ALM)	Intermediatieactiviteiten	Aansluiting	Bedragen geconsolideerde resultatenrekening
Interestmarge (inclusief commissies en gerealiseerde meerwaarden)	286.245	12.585	3.557	302.387
Exploitatiekosten	-221.456	-9.652	4.118	-226.990
Waardeverminderingen op leningen	-500		-12.345	-12.845
Belastingen	-12.656	-1.499	-6.960	-21.115
Operationeel bedrijfsresultaat	51.633	1.434	-13.763	41.437
Beëindigde bedrijfsactiviteiten				0
Nettoresultaat				41.437

Tabel SI.1

2016 in '000 EUR	Retail banking (inclusief ALM)	Intermediatieactiviteiten	Aansluiting	Bedragen geconsolideerde resultatenrekening
Interestmarge (inclusief commissies en gerealiseerde meerwaarden)	306.985	17.172	37.615	361.772
Exploitatiekosten	-225.335	-11.238	-29.592	-266.165
Waardeverminderingen op leningen	-6.949		-5.897	-12.846
Belastingen	-4.099	-117	-6.342	-10.558
Operationeel bedrijfsresultaat	70.602	5.817	-4.216	72.203
Beëindigde bedrijfsactiviteiten				28.395
Nettoresultaat				100.598

Tabel SI.2

Belangrijkste elementen gerapporteerd in de kolom "Aansluiting":

a) Interestmarge:

- verschillen in mapping tussen de segmentrapportering en de geconsolideerde resultatenrekening (2017: 11,3 miljoen EUR – 2016: 8,9 miljoen EUR);
- bepaalde elementen die niet opgenomen zijn in het operationeel bedrijfsresultaat in de segmentrapportering (2017: -8,7 miljoen EUR – 2016: 31,4 miljoen EUR, voornamelijk wisselresultaten (impact in 2016) en reële-waardeaanpassingen (impact in 2016 en 2017));
- verschillen tussen de waarderingsregels van de segmentrapportering (gebaseerd op de regels van AXA Groep) en van de geconsolideerde resultatenrekening (gebaseerd op de regels van AXA Bank Belgium) (2017: geen – 2016: -3,6 miljoen EUR, in 2016 voornamelijk door de herwaardering van het werkkapitaal van de bijbank in Hongarije).

b) Exploitatiekosten:

- verschillen in mapping tussen de segmentrapportering en de geconsolideerde resultatenrekening (2017: 0,7 miljoen EUR – 2016: -3,4 miljoen EUR);
- bepaalde kosten die niet opgenomen zijn in het operationeel bedrijfsresultaat in de segmentrapportering (2017: 1,0 miljoen EUR – 2016: -25,0 miljoen EUR).

c) Waardeverminderingen op leningen:

- verschillen in mapping tussen de segmentrapportering en de geconsolideerde resultatenrekening (2017: -12,1 miljoen EUR – 2016: -5,5 miljoen EUR).

d) Belastingen

- bepaalde elementen die niet opgenomen zijn in het operationeel bedrijfsresultaat in de segmentrapportering (2017: -8,4 miljoen EUR – 2016: -9,1 miljoen EUR, belastingeffecten op de elementen die niet zijn opgenomen in het operationeel bedrijfsresultaat);
- verschillen tussen de waarderingsregels van de segmentrapportering (gebaseerd op de regels van AXA Groep) en van de geconsolideerde resultatenrekening (gebaseerd op de regels van AXA Bank Belgium) (2017: geen – 2016: 1,0 miljoen EUR, in 2016 voornamelijk uitgestelde belastingen op de hierboven vermelde verschillen in waarderingsregels).

38 Transacties met verbonden partijen

Te betalen bedragen aan en te ontvangen bedragen van verbonden partijen 2017.12 in '000 EUR	Moedermaatschappij	Dochters en andere entiteiten van dezelfde groep	Deelnemingen en joint ventures	Managers op sleutelposities	Overige verbonden partijen
Geselecteerde financiële activa		2.662		380	2.086.494
Aandelen					
Obligaties					
Kredieten		2.662		380	2.086.494
Geselecteerde financiële verplichtingen		178		316	1.124.918
Deposito's		178		316	79.253
Uitgegeven schuldinstrumenten					1.045.665
Nominaal bedrag van verstrekte kredietlijnen, financiële garanties en andere gegeven waarborgen		6.744			
Ontvangen kredietlijnen, financiële garanties en andere ontvangen waarborgen					
Notioneel bedrag van derivaten					37.735.150
Voorzieningen voor minderwaarden op schuldinstrumenten, garanties en verbintenissen					

Tabel RPT.1

Lasten van en inkomsten gegenereerd door transacties met verbonden partijen 2017.12 in '000 EUR	Moedermaatschappij	Dochters en andere entiteiten van dezelfde groep	Deelnemingen en joint ventures	Managers op sleutelposities	Overige verbonden partijen
Ontvangen rente	158				685.590
Betaalde rente					678.473
Ontvangen dividend					
Ontvangen commissies					11.350
Betaalde commissies					3.761
Winsten of (-) verliezen op verkoop van financiële activa en verplichtingen niet tegen reële waarde via resultaat					
Winsten of (-) verliezen op verkoop van niet-financiële activa					
Uitgaven of (-) terugname van uitgaven in de huidige periode betreffende afgewaardeerde schuldinstrumenten, garanties en verbintenissen					

Tabel RPT.2

Te betalen bedragen aan en te ontvangen bedragen van verbonden partijen 2016.12 in '000 EUR	Moedermaatschappij	Dochters en andere entiteiten van dezelfde groep	Deelnemingen en joint ventures	Managers op sleutelposities	Overige verbonden partijen
Geselecteerde financiële activa	122.263	4.774		462	1.489.002
Aandelen					
Obligaties					
Kredieten	122.263	4.774		462	1.489.002
Geselecteerde financiële verplichtingen		264		349	865.595
Deposito's		264		349	102.899
Uitgegeven schuldinstrumenten					762.695
Nominaal bedrag van verstrekte kredietlijnen, financiële garanties en andere gegeven waarborgen		9.244			
Ontvangen kredietlijnen, financiële garanties en andere ontvangen waarborgen					
Notioneel bedrag van derivaten					36.245.861
Voorzieningen voor minderwaarden op schuldinstrumenten, garanties en verbintenissen					

Tabel RPT.3

Lasten van en inkomsten gegenereerd door transacties met verbonden partijen 2016.12 in '000 EUR	Moedermaatschappij	Dochters en andere entiteiten van dezelfde groep	Deelnemingen en joint ventures	Managers op sleutelposities	Overige verbonden partijen
Ontvangen rente	2029				1.157.211
Betaalde rente	1				1.191.619
Ontvangen dividend					
Ontvangen commissies	213				3.266
Betaalde commissies					3.829
Winsten of (-) verliezen op verkoop van financiële activa en verplichtingen niet tegen reële waarde via resultaat					
Winsten of (-) verliezen op verkoop van niet-financiële activa					
Uitgaven of (-) terugname van uitgaven in de huidige periode betreffende afgewaardeerde schuldinstrumenten, garanties en verbintenissen					

Tabel RPT.4

De volgende entiteiten en personen worden beschouwd als verbonden partijen van AXA Bank Belgium:

- AXA SA als moedermaatschappij van AXA Bank Belgium;
- de dochtermaatschappijen van AXA Bank Belgium, inclusief diegene die niet zijn opgenomen in de consolidatiekring (zie hoofdstuk 25 *Investerings in geassocieerde deelnemingen, dochterondernemingen en joint ventures*);
- managers van AXA Bank Belgium op sleutelposities;
als werknemer van AXA Bank Belgium geniet het management op sleutelposities van dezelfde personeelsvoorwaarden als de andere werknemers, zonder extra's. Kortingen op eigen AXA-producten (bank en verzekeringen) en andere klantvoordelen aangeboden door externe firma's zijn toegankelijk voor elke werknemer op intranet) en dus ook beschikbaar voor het management op sleutelposities. Als gevolg hiervan wordt voor wat betreft deze personen geen apart bestand bijgehouden bij AXA Bank Belgium.

Beloningen voor managers op sleutelposities in '000 EUR	2017.12	2016.12
Kortetermijn personeelsbeloningen	2.298	2.442
Vergoedingen na uitdiensttreding	653	
Andere langetermijn personeelsbeloningen	223	261
Betalingen in aandelen	236	655
TOTAAL	3.410	3.358

Tabel RPT.5

- andere verbonden partijen, inclusief transacties met zusterondernemingen die deel uitmaken van de consolidatiekring van AXA SA.

Onder de verbonden partijen van AXA Bank Belgium bevinden zich geen gezamenlijke moedermaatschappij en geen entiteiten die gemeenschappelijke controle of significante invloed over AXA Bank Belgium uitoefenen.

Transacties met verbonden partijen gebeuren volgens de geldende marktvoorwaarden ("arm's length").

Nadere informatie over een aantal lijnen:

- de lijn "Termijnleningen" bevat de reverse repo's met AXA Belgium;
- de lijn "Eigenvermogensinstrumenten TRS" bevat de "total return equity swaps" waarin AXA Bank Belgium als een tussenpersoon optreedt tussen AXA SA en AXA Vie France. In het kader van deze transactie wordt als waarborg zowel cash ontvangen als verstrekt. De netto-impact op de resultatenrekening van AXA Bank Belgium is minimaal.

De doorrekening van het agentennet, is formeel vastgelegd via een overeenkomst. De resulterende impact is echter niet significant voor de bank.

39 Overheidssteun en -subsidies

AXA Bank Belgium ontvangt structurele verminderingen in het kader van de sociale zekerheid. Deze verminderingen betreffen voornamelijk twee types:

- structurele forfaitaire aftrekken berekend conform de koninklijke besluiten van mei 2003 en januari 2004;
- verminderingen gerelateerd aan de doelgroep "oudere werknemers" (meer dan 57 jaar).

De zo bepaalde bedragen bedroegen respectievelijk 2,1 miljoen EUR en 0,2 miljoen EUR.

40 Financiële relaties met auditors

Boekwaarde in '000 EUR	2017.12	2016.12
	PWC	PWC
Bezoldiging van de commissaris(sen)	426	454
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de		
Andere controleopdrachten	137	130
<i>Belastingadviesopdrachten</i>	0	0
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	252	0
<i>Bezoldiging van de personen met die de commissaris(sen) verbonden is (zijn) voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie publiceert aan het hoofd staat</i>	19	69
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met		
Andere controleopdrachten	0	6
<i>Belastingadviesopdrachten</i>	0	0
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten	0	2

Tabel FRWA.1

Vermeldingen in toepassing van het artikel 133, paragraaf 6 van het Wetboek van vennootschappen

41 Beëindigde bedrijfsactiviteiten

In 2016 werd de overdracht van de Hongaarse activiteiten naar OTP, de grootste Hongaarse bank, afgerond.

In 2017 werden geen activiteiten gerapporteerd als stopgezet op basis van IFRS 5 *Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten*.

Zoals vermeld in hoofdstuk 25 *Investerings in geassocieerde deelnemingen, dochterondernemingen en joint ventures* werden per eind november 2017 de bestaande Royal Street-compartimenten RS-2 en RS-3 stopgezet. De formele liquidatie van deze compartimenten werd afgerond in het eerste kwartaal van 2018.

42 Correctie vorige jaarrekeningen

Tijdens het boekjaar 2017 heeft AXA Bank Belgium ontdekt dat de uitgestelde belastingverplichtingen per einde 2016 overschat werden met een bedrag van 20,5 miljoen EUR, verdeeld over het boekjaar 2016 (5,3 miljoen EUR) en de boekjaren voorafgaand aan 2016 (15,2 miljoen EUR). De fout wordt beschouwd als materieel.

Daarom heeft AXA Bank Belgium, in navolging van IAS 8 *Grondslagen voor financiële verslaggeving, schattingswijzigingen en fouten*, de openingsbalans en de vergelijkende cijfers van 2016 aangepast zoals hieronder vermeld. Er is geen impact op 2017.

Geconsolideerde resultatenrekening

De lijn "Belastinglasten verbonden met de winst of het verlies uit voortgezette bedrijfsactiviteiten" wordt voor 2016 gecorrigeerd van 15,8 miljoen EUR naar 10,6 miljoen EUR.

Daardoor komt de nettowinst over 2016 op 100,6 miljoen EUR in plaats van 95,3 miljoen EUR.

Geconsolideerde balans

De impact van de boekjaren voorafgaand aan 2016 werd als volgt gecorrigeerd in de openingsbalansen:

- Uitgestelde belastingverplichtingen: 17,5 miljoen EUR in plaats van 32,7 miljoen EUR
- Reserves (met inbegrip van ingehouden winsten): 255,1 miljoen EUR in plaats van 239,9 miljoen EUR

De vergelijkende cijfers 2016 werden als volgt aangepast:

- Uitgestelde belastingvorderingen: 23,2 miljoen EUR in plaats van 11,5 miljoen EUR
- Uitgestelde belastingverplichtingen: 0 in plaats van 8,8 miljoen EUR
- Reserves (met inbegrip van ingehouden winsten): 281,4 miljoen EUR in plaats van 266,1 miljoen EUR

Dit brengt het gecorrigeerde balanstotaal voor 2016 op 28.006 miljoen EUR in plaats van 27.995 miljoen EUR.

Bijlagen

De vergelijkende kolommen van 2016 in de betrokken detailtabellen werden eveneens aangepast.

43 Gebeurtenissen na balansdatum

Zoals vermeld in hoofdstuk 25 *Investerings in geassocieerde deelnemingen, dochterondernemingen en joint ventures* en hoofdstuk 41 *Beëindigde bedrijfsactiviteiten* werden per eind november 2017 de bestaande Royal Street-compartimenten RS-2 en RS-3 stopgezet. De formele liquidatie van deze compartimenten werd afgerond in het eerste kwartaal van 2018.

Na balansdatum hebben geen andere materiële gebeurtenissen plaatsgevonden die aanpassingen zouden vereisen aan de IFRS Geconsolideerde Jaarrekening 2017 van AXA Bank Belgium.

Lexicon

A. Overzicht van de classificaties van financiële instrumenten onder de IFRS-regelgeving

- Financiële activa en verplichtingen tegen reële waarde aangehouden voor handelsdoeleinden

Deze categorie bevat financiële activa en verplichtingen met het oog op kortetermijnwinstnemingen, met inbegrip van alle derivaten, tenzij ze aangeduid werden als efficiënte afdekkingsderivaten. De wijzigingen in reële waarde worden in de resultatenrekening opgenomen.

- Financiële activa en verplichtingen aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening

Deze categorie bevat financiële activa en verplichtingen waarvoor AXA Bank Belgium kiest om ze tegen reële waarde te waarderen met opname van de waardeschommelingen in de resultatenrekening. Deze keuze is mogelijk (1) op voorwaarde dat deze classificatie leidt tot meer relevante informatie omdat het een inconsistente in de waardering of opname ("accounting mismatch") elimineert of aanzienlijk beperkt die anders zou ontstaan uit de waardering van activa of verplichtingen of uit de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen, of (2) indien ze leidt tot meer relevante informatie omdat een groep van financiële activa of verplichtingen worden beheerd en de prestaties ervan worden geëvalueerd op basis van de reële waarde, in overeenstemming met een gedocumenteerde risicobeheer- of beleggingsstrategie, of (3) indien het gestructureerde financiële activa of verplichtingen betreft waarbij er geen nauw verband bestaat tussen de economische kenmerken en risico's van het in het contract besloten derivaat en de economische kenmerken en risico's van het basiscontract.

- Financiële activa aangehouden tot einde looptijd

Deze categorie bevat alle niet-afgeleide financiële activa met een vaste eindvervaldag en vaste of bepaalbare betalingen waarbij de intentie aanwezig is, alsook de financiële mogelijkheid, om ze te houden tot op de vervaldag. Ze worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

- Leningen en vorderingen

Deze categorie bevat alle niet-afgeleide financiële activa met vaste of bepaalbare betalingen die niet genoteerd zijn in een actieve markt. Ze worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

- Financiële activa beschikbaar voor verkoop

Deze categorie bevat alle niet-afgeleide financiële activa die niet onder een van de vorige categorieën thuishoren. Ze worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij alle schommelingen van de reële waarde worden opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten ("other comprehensive income" - OCI) tot realisatie van de activa of tot het moment dat zich een bijzondere waardevermindering voordoet. In dat geval worden de cumulatieve herwaarderingsresultaten opgenomen in de resultatenrekening.

- Deposito's en schulden

Deze categorie bevat alle niet-afgeleide financiële schulden die niet onder een van de vorige categorieën thuishoren. Ze worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

B. Lijst van gebruikte afkortingen

ABS	Asset Backed Securities
ALCO	Assets & Liabilities Committee
ALM	Assets & Liabilities Management
BCBS	Basel Committee on Banking Supervision
BIA	Basic Indicator Approach
CET1	Core Equity Tier 1
COREP	Corporate Reporting
CRD	Capital Requirements Directive
CRR	Capital Requirements Regulation
CVA	Credit Value Adjustment
CX	Contentieux
DBI	Definitief Belaste Inkomsten
DBO	Defined Benefit Obligation
DVA	Debit Value Adjustment
EAD	Exposure at Default
EBA	Europese Bankautoriteit
ECB	Europese Centrale Bank
ECL	Expected Credit Losses
EMTN	European Medium Term Notes
Eonia	Euro Overnight Index Average
GMRA	Global Master Repurchase Agreement
IAS	International Accounting Standards
ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process
IFRS	International Financial Reporting Standards
IPC	Irrevocable Payment Commitments
IRB	Internal Ratings Based
IRBA	Internal Ratings Based Approach
ISDA	International Swaps and Derivatives Association
JST	Joint Supervisory Team
KMO's	Kleine en Middelgrote Ondernemingen
LCR	Liquidity Coverage Ratio
LGD	Loss Given Default
MBS	Mortgage Backed Security
NBB	Nationale Bank van België
NII	Net Interest Income
NSFR	Net Stable Funding Ratio
OCI	Other Comprehensive Income
OLO	Obligation Linéaire – Lineaire Obligatie
O-SII	Other Systematically Important Institution
PCX	Précontentieux
PD	Probability of Default
PIIGS	Portugal, Ierland, Italië, Griekenland, Spanje
RAF	Risk Appetite Framework
RAROC	Risk Adjusted Return on Capital
RMBS	Retail Mortgage Backed Security
SA	Standardised Approach
SCF	Société de Crédit Foncier
SI	Significant Institution
SRB	Single Resolution Board
SPV	Special Purpose Vehicle
SREP	Supervisory Review and Evaluation Process
SRM	Single Resolution Mechanism
TLTRO	Targeted Long Term Refinancing Operation
VaR	Value at Risk
WAP	Wet op de Aanvullende Pensioenen
WRC	Wholesale Risk Committee

Raad van Bestuur

Jef Van In, Voorzitter (sinds 29 maart 2017)
Peter Devlies (sinds 2 maart 2017)
Françoise Gilles
Jeroen Ghysel
Marie-Cécile Plessix
Patrick Lemoine
Emmanuel Vercoustre
Patrick Keusters (*)
Philippe Rucheton (*)
Frank Goossens
Benoît Claveranne (sinds 30 mei 2017)
Michael Jonker (*) (sinds 29 januari 2018)
Peter Philippaerts (sinds 29 januari 2018)

Sabine De Rycker (tot 1 december 2017)
Marc Bellis (*) (tot 31 december 2017)
Véronique Weill (tot 31 januari 2017)

Directiecomité

Peter Devlies, Voorzitter (sinds 2 maart 2017)
Françoise Gilles
Jeroen Ghysel
Emmanuel Vercoustre
Frank Goossens
Peter Philippaerts (sinds 29 januari 2018)

Sabine De Rycker (tot 1 december 2017)

Auditcomité

Patrick Keusters, Voorzitter (*)
Philippe Rucheton (*)
Patrick Lemoine

Benoemingscomité

Jef Van In, Voorzitter (sinds 29 maart 2017)
Benoît Claveranne (sinds 30 mei 2017)
Patrick Keusters (*) (sinds 27 maart 2017)

Marc Bellis (*) (tot 31 december 2017)
Véronique Weill, Voorzitter (tot 31 januari 2017)

Remuneratiecomité

Jef Van In, Voorzitter (sinds 29 maart 2017)
Michael Jonker (*) (sinds 29 januari 2018)
Benoît Claveranne (sinds 30 mei 2017)

Marc Bellis (*) (tot 31 december 2017)
Véronique Weill, Voorzitter (tot 31 januari 2017)

Risicocomité

Philippe Rucheton (*) (Voorzitter)
Michael Jonker (*) (sinds 29 januari 2018)
Patrick Lemoine

Patrick Keusters (*) (tot 27 maart 2018)

Commissaris

PwC, Bedrijfsrevisoren, cvba, vertegenwoordigd door Gregory Joos (erkend revisor)

(*) onafhankelijk bestuurder, in de zin van art 526 ter van het Wetboek voor Vennootschappen

Management Report 2017

Inhoudstabel

Mededeling van de Voorzitter van de Raad van Bestuur en de CEO	3
Niet-financiële informatie	4
De economische en financiële context	5
Resultaten	7
Customer Journey Kredieten	7
Customer Journey Invest	7
Customer Journey Daily Banking & Deposits	7
Asset & Liability management	8
Thesaurie en Bemiddeling	8
Commentaar op het geconsolideerde resultaat 2017	9
Resultatenrekening	9
Opmerkingen op de financiële balans en buitenbalans	10
Consolidatie bereik	11
Commentaar bij de statutaire rekeningen en de winstverdeling	12
Belangrijke gebeurtenissen na 2017	12
Liquiditeit en solvabiliteit	13
Belangrijkste risico's en onzekerheden	14
Bestuursorganen en Corporate Governance	15
Samenstelling van de bestuursorganen	15
Wijzigingen tijdens 2017 en vanaf 1 januari 2018	16
Bevoegdheid van het Directiecomité	17
Bevoegdheid en onafhankelijkheid van het Auditcomité en Risicocomité	18
Bevoegdheid en onafhankelijkheid van het Benoemings- en Bezoldigingscomité	19
Verloningsbeleid	20
Bestuurders met externe mandaten	26
Appendix 1	27

Mededeling van de Voorzitter van de Raad van Bestuur en de CEO

2017 werd opnieuw een uitdagend jaar voor de banksector in België. De historisch lage rente zet de rente-inkomsten onder druk. Temeer blijft de golf van herfinancieringen van woonkredieten tijdens de jaren 2015 en 2016 wegen op financiële resultaten van 2017.

Deze moeilijke marktomstandigheden zijn de verklaring dat het operationeel resultaat van AXA Bank België daalde met 17 miljoen euro naar een bedrag van 53 miljoen euro. De geconsolideerde nettowinst bedraagt 41 miljoen euro, of 59 miljoen minder dan in 2016.

AXA bank België heeft echter verder ingezet op haar transformatie door een groei strategie te lanceren, die gebaseerd is op persoonlijk advies voor persoonlijke beleggingen ondersteund door digitale tools.

AXA Bank België kan mooie commerciële resultaten voorleggen voor haar belangrijkste bedrijfstakken:

- Wat **kredietverlening** betreft, evenaarde AXA Bank België de recordproductie uit 2016: 2,9 miljard euro aan nieuwe woonkredieten. Met andere woorden: in 2017 konden 18.000 Belgische gezinnen bij de aankoop van hun nieuwe woning op steun van AXA Bank België rekenen. De productie van professionele kredieten is daarnaast ook opnieuw sterk toegenomen (+ 13 % in vergelijking met 2016).
- Op het vlak van **beleggingen** blijven we groeien. In 2017 werd 137 miljoen euro méér in AXA-fondsen geïnvesteerd (+ 32 %) dan het jaar voordien. De aanhoudende lage rentevoeten zetten steeds meer klanten ertoe aan te investeren in fondsen om zo potentieel een hoger rendement te halen. Zo steeg het aantal klanten dat transacties op een effectenrekening uitvoerde met 26 %. Ook de interesse in recurrente beleggingen nam in 2017 opnieuw toe: op één jaar tijd is het aantal investeringsplannen meer dan verdrievoudigd.

→ Om die evolutie in de richting van advies en nabijheid te ondersteunen, evolueren we naar minder maar grotere agentschappen, waar klanten steeds terecht kunnen bij een volwaardige specialist beleggingen of kredieten. In 2017 daalde het aantal fysieke verkooppunten van 676 naar 620. Tegelijk steeg het aantal medewerkers dat door zelfstandige bankagenten wordt tewerkgesteld licht.

→ Het gekozen model van persoonlijke adviesverlening ondersteund door performante digitale tools wordt erkend door onze klanten: na een opiniepeiling van Spaargids heeft AXA Bank België twee Bank Awards gewonnen: de award voor het beste kantorennetwerk en de award voor het beste online platform.

De combinatie van een sterk kantorennetwerk en goede online tools kan gezien worden als de succesfactor voor onze hoge klantentevredenheid. AXA Bank België haalt in 2017 een NPS-score (Net Promotor Score) van 23, een degelijke score in de financiële sector.

Ten slotte daalden de kredietrisicokosten verder met 6 miljoen in 2017, dankzij de de-risking strategie die al enkele jaren wordt gehanteerd en het voorzichtige beleid rond kredietacceptatie. De algemene uitgaven bleven stabiel dankzij onze aanhoudende inspanningen om de efficiëntie te verhogen door processen te automatiseren en onze strikte kostenbewuste cultuur. De bankentaksen daalden met 7 miljoen, maar bleven op een hoge 48 miljoen euro (21 % van de operationele kosten).

Peter Devlies
CEO

Jef van In
Voorzitter van de
Raad van Bestuur

Bovendien blijft de bank investeren in de begeleiding van klanten om haar groeistrategie in de komende jaren verder te ondersteunen en te versnellen

Niet-financiële informatie

In appendix 1 van dit verslag presenteert AXA-groep haar institutionele engagementen die met haar duurzame ontwikkelingsstrategie stroken en de nadruk leggen op mensenrechten en milieu. Met haar kernactiviteiten creëert AXA toegevoegde waarde en speelt het een belangrijke rol in de wereldwijde economische ontwikkeling. In haar “Geïntegreerd verslag” beschrijft AXA-groep op www.axa.com hoe ze haar activiteiten afstemt op een duurzaam ondernemerschap. Ze evalueert haar acties en meet haar prestaties aan de hand van de AXA Sustainability Index en andere gepubliceerde indicatoren.

In 2017 heeft AXA Bank België met zo'n 3.000 vrijwilligers haar steentje bijgedragen tot deze engagementen tijdens de AXA Hearts in Action. Deze vrijwilligers hebben zich duizenden uren ingezet voor goede doelen die ze zelf konden kiezen, ofwel hielpen ze in grote getale bij het animeren van de Special Olympics of TADA (ToekomstATELIERdel'avenir), dat met kansarme jongeren in Brussel werkt. AXA Bank België heeft bepaalde liefdadigheidsinitiatieven op het vlak van “duurzaamheid” gesteund. Levensloop, van de Stichting tegen Kanker is er daar één van. AXA steunt ook GoodPlanet, een stichting die werd opgericht door de beroemde Franse fotograaf Yann Arthus-Bertrand. Hij ontwikkelt en begeleidt pedagogische projecten, opleidingen en tools met als doel een duurzame samenleving op te bouwen.

De economische en financiële context

2017 werd vooral gekenmerkt door politieke gebeurtenissen: de verkiezingen in Frankrijk, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk, het Catalaans referendum, de Brexit onderhandelingen, het begin van het onderzoek van Mueller in de Verenigde Staten en de Amerikaanse belastinghervorming die eind dit jaar werd goedgekeurd. De activiteit in de eurozone was het hele jaar door positief. De normalisering van het monetair beleid wordt voortgezet in de Verenigde Staten en is in de andere zones begonnen; de Europese Centrale Bank (ECB), de Bank of Japan (BoJ) en de Bank of England (BoE) zouden geleidelijk uit hun accommoderend beleid moeten geraken.

De Verenigde Staten noteerde een solide economische groei in 2017, ongeveer +2,2% na een groei van +1,6% in 2016. De voornaamste drijfveer voor deze expansie is de particuliere consumptie, terwijl de particuliere investeringen enigszins onder druk blijven staan. De verbetering op de arbeidsmarkt zette zich verder door: de werkloosheid daalde tot 4,1% op het einde van het jaar, tegen 4,6% eind 2016. De verbetering van de werkgelegenheid in combinatie met de stijgende inflatie (ongeveer 2,1% in 2017 na 1,3% in 2016) hebben de Federal Reserve (Fed) ertoe aangezet om haar tarieven drie keer te verhogen, om ze per einde 2017 op een niveau te brengen tussen 1,25% en 1,50%. De Amerikaanse regering baarde de markten tijdelijk zorgen door moeilijkheden bij de uitvoering van de hervormingen, maar heeft in december 2017 toch een belastinghervorming doorgevoerd die naar verwachting de economische activiteit in 2018 zal ondersteunen.

In Europa was er bij de belangrijkste verkiezingen niet veel te merken van populistische angst: de verkiezing van Emmanuel Macron in Frankrijk, de herverkiezing van bondskanselier Angela Merkel, maar vooral het feit dat extreemrechts zwak vertegenwoordigd is in het Franse parlement en niet meer dan 10% van de stemmen in Duitsland behaalde, betekende een opluchting voor de beleggers. In het Verenigd Koninkrijk schreef premier T. May in juni vervroegde verkiezingen uit, waarvoor een coalitie met de Noord-

lerse partij DUP nodig was. In Catalonië werd op 1 oktober in een klimaat van spanning en geweld een illegaal referendum gehouden over regionale onafhankelijkheid. Als reactie daarop heeft de Spaanse centrale regering de controle over de regio overgenomen, het regionale parlement ontbonden en nieuwe verkiezingen gehouden. De uitslag bracht de Catalaanse separatisten op 21 december opnieuw in een sterke positie. Qua activiteit kende de eurozone een bijzonder sterk jaar en zorgde ze voor een verrassende stijging in 2017. Verwacht wordt dat de groei ongeveer 2,2% zal bedragen (tegenover de voorspellingen van ongeveer 1,4% begin 2017) na 1,7% in 2016. De drijvende krachten waren de particuliere consumptie en investeringen, ondersteund door een hernieuwd vertrouwen en lage rentevoeten. De eurozone heeft mee kunnen profiteren van het herstel van de wereldhandel. De arbeidsmarkt bleef geleidelijk verbeteren: de werkloosheid is gedaald van 9,7% eind 2016 tot 8,8% eind 2017, de laagste sinds januari 2009. De inflatie bedroeg gemiddeld ongeveer 1,5% in 2017, na 0,2% in 2016. De ECB begon haar monetair beleid te normaliseren en kondigde in oktober een vermindering van haar programma voor de aankoop van activa aan voor 60 miljard euro per maand tot 30 miljard euro vanaf januari 2018. In het Verenigd Koninkrijk verminderde het bruto binnenlands product (BBP) van 2,0% in 2016 tot 1,5% in 2017, terwijl de inflatie in 2017 een piek bereikte van gemiddeld 2,7% (vorig

jaar: 0,7%), voornamelijk als gevolg van de waardedaling van het pond sterling. Tegen deze achtergrond verhoogde de BoE in november haar belangrijkste rente met 25 basispunten en begon ze te normaliseren, uit schrik voor een structurele economische vertraging. Het bruto binnenlands product (BBP) van België zal in 2018 naar verwachting een lichte achterstand vertonen ten opzichte van de Europese Monetaire Unie (EMU) (2,1% tegenover 2,7% in de EMU). Voor België zien de groeiprognozes voor het BBP er als volgt uit:

geconcentreerd op basisconsumptiegoederen (AB InBev alleen al is goed voor meer dan 50% van de markt), wat niet erg goed werkt in de huidige context van risico's in een omgeving die gunstiger is voor cyclische dan voor defensieve aandelen.

De groei in Japan is verrassend gestegen (ongeveer 1,7% in 2017 na 0,7% in 2016), vooral dankzij de particuliere investeringen, terwijl de particuliere consumptie nog steeds moeilijk aantrekt. De inflatie blijft laag, maar

	2018	2019	2020	2021	2022
BBP België (verandering)	2.1	2.1	1.7	1.5	1.5

België onderscheidt zich op het vlak van de groei in particuliere leningen: de sterkste in de EMU (5,6% in vergelijking met vorig jaar, tegenover 3,8% voor de kern van de EMU en stabiel voor de periferie). Voor het geharmoniseerde indexcijfer van de consumptieprijzen van de Europese Monetaire Unie (EMU) verwachten we: +1,4% (2018)/+1,9% (2019)/+1,9% (2020)/+1,9% (2021)/+1,9% (2022). Wat de aandelenmarkt betreft, heeft de Belgische referte-index over een periode van één jaar ongeveer 8% minder goed gepresteerd dan de EMU en ligt die momenteel rond een premie van 27% ten opzichte van de regio voor de koers-winstverhouding (Price Earnings - P/E). We hebben op dit moment geen vraag op de markt, maar we zijn van mening dat de markt achterop zal blijven vanwege haar defensief karakter. De aandelenmarkt is sterk

zal in 2017 naar verwachting positief zijn met gemiddeld ongeveer 0,4% (na -0,1% in 2016). De beheersing van de rentecurve, die de Bank van Japan in september 2016 heeft ingevoerd, lijkt haar vruchten af te werpen met een ont koppeling van de andere obligatiemarkten.

De bezorgdheid over mogelijke protectionistische maatregelen van de Amerikaanse regering is afgenomen, maar de bezorgdheid over de heronderhandeling van de Noord-Amerikaanse vrijhandelsovereenkomst (NAFTA) blijft groot. Bovendien bleef de Chinese groei in 2017 stabiel (6,8% na 6,7% in 2016), terwijl Peking macroprudentiële hervormingen blijft doorvoeren. Brazilië en Rusland zijn in 2017 uit de recessie geraakt en zullen naar verwachting een groei van respectievelijk rond de 1,0% en 1,9% vertonen.

Resultaten

CUSTOMER JOURNEY

Credits

Hypothecaire leningen

In 2017 lag de productie van nieuwe kredieten op hetzelfde hoge niveau als de 2 voorgaande jaren, nl. 2,9 miljard euro. Hierdoor verschaften we het afgelopen jaar aan 18.000 gezinnen een woningkrediet en slaagden we erin om ons marktaandeel in 2017 nog eens met 20 basispunten te verhogen naar 8,2%. De portefeuille uitstaande hypothecaire kredieten groeide met 5,8% naar een totaal van 16,8 miljard euro. Door de lichte stijging van de rente sinds einde 2016, zijn de volumes vervroegde terugbetalingen en herfinancieringen terug naar hun natuurlijk niveau geëvolueerd sinds het begin van 2017.

Professionele leningen

Ten gevolge van onze strategie om te focussen op zelfstandigen en zeer kleine ondernemingen, dit onder strikte risicobeperkingen, is het productievolume aan professionele leningen gestegen tot 485 miljoen euro, of +14% tegenover 2016. Deze productie is voornamelijk geconcentreerd in volgende producten: Immo4Pro (237 miljoen euro), Equipement4Pro (80 miljoen euro) en Car4Pro (75 miljoen euro). De verbeterde commerciële activiteiten op dit segment en de vernieuwing van het aanbod van professionele leningen gestart in april 2015, hebben geresulteerd in een sterke en succesvolle stijging van de productie en groei van de uitstaande portefeuille, welke 1,6 miljard euro bereikte..

Verbruikskredieten

Door een sterk gestegen concurrentie tijdens het Autosalon daalde de productie van autoleningen van 180 miljoen euro naar 155 miljoen euro. Doordat autoleningen veruit het belangrijkste deel uitmaken van het toegekende verbruikerskrediet, daalde ook het totaal volume aan verbruikerskredieten in dezelfde grootteorde tot 292 miljoen euro.

CUSTOMER JOURNEY

Invest

De netto groei in de verkoop van beleggingsproducten bereikte 540 miljoen euro, een groei van bijna 30% tegenover 2016. Deze groei is voornamelijk het gevolg van een toename in de verkoop van AXA fondsen (+570 miljoen euro), een bevestiging van de kwaliteit van het fondsen gamma aangeboden door AXA IM, een wereldspeler op vlak van fondsenbeheer.

CUSTOMER JOURNEY

Daily Banking & Deposits

Al onze indicatoren voor dagelijks bankieren verbeterden in 2017 in vergelijking met 2016: aantal rekeningen (+15k), aantal actieve rekeningen (+16k), aantal onlineklanten (+24k), aantal kredietkaarten (+9k), aantal klanten die AXA Bank België als eerste bank gebruiken (+16k).

De spaartegoeden en deposito's kenden een netto daling van -305 miljoen euro. Deze daling is gedreven door enerzijds een stijging op de zichtrekeningen (+237 miljoen euro), maar anderzijds een daling op de deposito's (-542 miljoen euro). De daling op de deposito's wordt voor een groot gedeelte verklaard door de lage rentestand waarbij we vaststellen dat termijnrekeningen die op vervalddag komen niet verlengd worden. Voor een deel hiervan zien we een logische verschuiving naar de beleggingsproducten. Een belangrijk verschil met vorig jaar is de terugkoop van de Crest portefeuille door AXA Bank België, die eind 2016 zorgde voor een stijging van de deposito's.

ASSET & LIABILITY MANAGEMENT

Het Asset and Liability Management (ALM) bij AXA Bank België is een essentieel onderdeel van het beheer van de financiële balans. Het hoofddoel ervan is het beheren van de blootstelling van AXA Bank België aan risico's op het vlak van rentevoeten, liquiditeit en wisselkoersen. Deze risico's worden beheerd binnen het risicoframework, dat opgezet werd door de Raad van Bestuur van AXA Bank België en binnen de wettelijke beperkingen.

In 2017 heeft ALM de netto-rentepositie die voortvloeit uit de nieuwe maandelijkse productie van retail activa en - passiva systematisch ingedekt, inclusief het krediet pipeline-risico, de risico's verbonden aan de curvebewegingen en het Eonia/Euribor basisrisico.

De investeringsportefeuille die binnen strikte limieten beheerd wordt, bestaat uitsluitend uit kwalitatief hoogwaardige Europese overheidsschuld en uit gewaarborgde supranationale en andere obligaties, zonder enig wisselkoersrisico. Om de hefboomratio van AXA Bank België te verbeteren en gegeven de daling van de kredietsspreads op de obligatiemarkt, werd de portefeuille afgebouwd met 1,21 miljard euro (boekwaarde) in 2017 om te landen op een bedrag van 2,94 miljard euro per einde 2017. Deze obligatieportefeuille vertegenwoordigt tevens een indekking tegen het basisrisico verbonden aan de variabele hypotheekportefeuille (geïndexeerd op de Belgische staatsobligaties) waarbij een aantal meerwaarden werden gerealiseerd ten opzichte van de impact van dit basisrisico.

ABE SCF (Société de Crédit Foncier), dat instaat voor de uitgifte van de gedekte obligaties van AXA Bank België, heeft zich in de loop van 2017 in regel gesteld met de nieuwe Franse wetgeving betreffende de SCF door de Residential Mortgage Backed Securities (RMBS) die de obligaties waarborgen, rechtstreeks te vervangen door hypothecaire kredieten, daarbij ook de bescherming van de belegger intact te houden. AXA Bank België heeft haar structurele lange termijnfinanciering verder gediversifieerd. Vastgoedobligaties op 5 en 15 jaar werden in de loop van 2017 bij buitenlandse beleggers geplaatst voor een totaal bedrag van 1,25 miljard euro.

THESAURIE EN BEMIDDELING

De rendementen van de uitgaven van notes zijn intern gestructureerd en op de markt ingedekt door specialisten van derivaten van AXA Bank België die ook uitvoerings- en verwerkingsdiensten leveren, die uitsluitend voorbehouden zijn aan geselecteerde maatschappijen van de AXA Groep. De geleverde diensten omvatten de uitvoering, de clearing, de waardering en de wettelijke 'European Market Infrastructure Regulation'-rapporteringsvereisten (EMIR). Naast de analyses van de volumebeperkingen van verplichte derivaten heeft AXA Bank België zijn operationele risico verminderd door compressies van de interestderivaten met in totaal 2,4 miljard euro. Hoewel het volume van nieuwe derivaten die in 2017 met klanten werden verhandeld 5,8 miljard euro bedraagt, is de buitenbalansstock met betrekking tot deze instrumenten van AXA Bank België van de activiteit Thesaurie en Bemiddeling in 2017 matig gestegen met 2,6 miljard euro tot 78,8 miljard euro, ten opzichte van 76,2 miljard in 2016.

De centralisatie van derivaten naar een door EMIR georganiseerd centraal clearingsysteem en het actieve beheer van de blootstelling aan het kredietrisico van de tegenpartijen hebben geleid tot een materiele vermindering van de blootstelling van AXA Bank België aan haar belangrijkste tegenpartijen van derivaten. De resterende blootstelling is systematisch ingedekt door onderpand in cash of in hoogwaardige obligaties.

Commentaar op het geconsolideerde resultaat 2017

RESULTATENREKENING

Financiële en exploitatiebaten en -lasten

De daling van 60 miljoen euro in deze rubriek is voornamelijk toe te schrijven aan de daling van de interestmarge. Deze daalt omwille van de lagere opbrengst van derivaten die de passiva indekken gezien de bank de dalende marktrente niet voldoende kon compenseren met dalende rentes op klanten deposito's en -spaarrekeningen. Ook een vermindering van de nieuwe productie volumes van de intermediaire activiteit derivaten zorgde voor een lagere rentemarge. Deze daling kon slechts gedeeltelijk gecompenseerd worden met een sterke stijging van de ontvangen fees en commissies met betrekking tot de beleggingsproducten.

Totale winst uit voortgezette bedrijfsactiviteiten vóór aftrek van belastingen en minderheidsbelang
Totale winst uit voortgezette bedrijfsactiviteiten vóór aftrek van belastingen en minderheidsbelang — De daling van 20 miljoen euro wordt voor 60 miljoen verklaard door een daling in de financiële en exploitatieresultaten, gecompenseerd door een daling van 21 miljoen euro in de administratiekosten en een daling van 19 miljoen euro in de voorzieningen. De daling is niet alleen toe te schrijven aan een daling van de

miljoen EUR	2016	2017
Financiële en exploitatiebaten en -lasten	362	302
Administratiekosten, afschrijvingen en provisies	279	239
Totale winst uit voortgezette bedrijfsactiviteiten vóór aftrek van belastingen en minderheidsbelang	83	63
Netto winst	101	41

banktaksen. Ze is ook een gevolg van de genomen structurele maatregelen met het oog op kostenvermindering die gerichte investeringen in onze kernactiviteiten nastreven. De daling in de voorzieningen voor kredieten en schadeclaims zijn een gevolg van de continue monitoring van onze risico's, een stikte onderschrijvingspolitiek in de kredieten, de aanpassing van bepaalde kredietrisicomodellen en recuperaties van volledig afgeschreven files.

Netto winst

De netto winst op Belgisch grondgebied bedraagt 41 miljoen euro, 60 miljoen lager dan in 2016. Dit wordt hoofdzakelijk uitgelegd door de evolutie van de totale winst uit voortgezette bedrijfsactiviteiten (-20 miljoen euro), een stijging van de belastingen (+10 miljoen euro) en het filiaal Hongarije, die in 2016 nog voor een positief effect van 28 miljoen zorgde.

OPMERKINGEN OP DE FINANCIËLE BALANS EN BUITENBALANS

Miljard EUR	2016	2017	Miljard EUR	2016	2017
Retail activa	25,7	21,9	Retail passiva	25,3	25
Commerciële activa	18,6	19,5	Commerciële passiva	17,9	17,9
ALM & Thesaurie activa	7,1	6,0	ALM & Thesaurie passiva	7,4	7,2
Intermediatie activa	1,6	1,2	Intermediatie passiva	1,1	0,8
Intermediatie activa	1,6	1,2	Intermediatie passiva	1,1	0,8
Andere activa	0,7	0,5	Andere passiva	0,4	0,3
Andere activa	0,7	0,5	Andere passiva	0,4	0,3
			Eigen vermogen	1,2	1,2
Totaal activa	28,0	27,3	Totaal passiva en eigen vermogen	28,0	27,3

Activa

De totale activa zijn afgenomen met 0,7 miljard euro door een daling van de reële waarde van derivaten en schommelingen in de reële waarde van afgedekte posities bij de dekking van de krediet risico portefeuille. De vermindering van de ALM investeringsportefeuille (-1,1 miljard euro) wordt gecompenseerd door een stijging in de Belgische retail kredietproductie (+0,9 miljard euro);

Passiva

Lichte daling van de ALM & thesaurie passiva en een daling van de reële waarde van derivaten.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is stabiel.

Buitenbalans

Buitenbalans (miljard EUR)	2016	2017
Intermediatie derivaten	72,06	76,91
ALM portefeuille hedges	8,02	7,26
Commerciële hedges	8,64	14,22
Thesaurie derivaten	4,10	1,91
SCF	0,75	0
Totaal	93.56	101.80

De buitenbalans is toegenomen met 8,3 miljard euro tot 101,8 miljard euro (2017 versus 2016). De buitenbalans van de intermediatie-activiteiten groeide met 4,9 miljard euro aangezien nieuwe activiteiten van AXA-verzekeringsmaatschappijen (5,8 miljard euro) en compenserende markttransacties gedeeltelijk

gecompenseerd werden door compressies.

De ALM portefeuille positie werd geïmpacteerd door (1) de activaswaps verkocht in de investeringsportefeuille en (2) de thesaurieportefeuille wisselkoers(forex) swaps, die met 2,2 miljard euro is afgenomen.

CONSOLIDATIE BEREIK

Op 31 december 2017 omvatte het consolidatiebereik van AXA Bank België de volgende ondernemingen: AXA Bank België, Royal Street SA, AXA Belgium Finance BV en AXA Bank Europe SCF.

Commentaar bij de statutaire rekeningen en de winstverdeling

De statutaire winst van het jaar 2017 bedraagt 52,8 miljoen euro. Geaccumuleerde winsten bedroegen eind 2016 11,7 miljoen euro. Bijgevolg bedraagt de positieve cumulatieve impact op 31 december 2017 64,5 miljoen euro.

De Raad van Bestuur stelt voor om het resultaat van 2017, na toewijzing aan de wettelijke reserve, over te dragen naar volgend boekjaar.

Belangrijke gebeurtenissen na 2017

Er is geen significant evenement te rapporteren.

Liquiditeit en solvabiliteit

De liquiditeit van AXA Bank België bleef gedurende heel 2017 op een comfortabel niveau. Op 31 december 2017 bedroeg de Liquidity Coverage Ratio (LCR) 175% (169% in 2016) en de Net Stable Funding Ratio (NSFR) 139% (139% in 2016). Deze positie is gebaseerd op een combinatie van financieringsbronnen zoals deposito's van retail klanten en gedekte obligaties voor de institutionele markt. AXA Bank België bracht in 2017 twee gedekte obligaties op de markt voor een totaal van 1.250 miljoen euro, met lange looptijden van respectievelijk 5 en 15 jaar. AXA nam in het kader van het TLTRO-programma van de ECB ook een bedrag van 450 miljoen op met een looptijd van 4 jaar.

AXA Bank België noteerde in december 2017 een sterk solvabiliteitsniveau, dankzij een voorzichtig risicoprofiel en conservatief kapitaalbeheer. Dit wordt weerspiegeld door de CET1-solvabiliteitsratio van 19,7% (21,2% in 2016). Deze wettelijk vereiste ratio vergelijkt het eigen vermogen van de bank met de risico gewogen activa van de bank

Wat het kapitaal betreft, heeft het resultaat van het jaar het eigen vermogen van de bank versterkt, als compensatie van de vermindering van het geplaatst kapitaal ten bedrage van 45 miljoen euro die in de loop van het boekjaar werd doorgevoerd.

De risico gewogen activa stegen van 4.692 miljoen euro op 31 december 2016 naar 5.289 miljoen euro op 31 december 2017. AXA Bank België gebruikt interne modellen om haar risico gewogen activa met betrekking tot haar leningen aan individuen te bepalen. Deze modellen worden regelmatig herzien om te garanderen dat ze optimaal afgestemd zijn op de leningenportefeuille. Op 31 december 2017 heeft AXA Bank België deze modellen bijgeschaafd door middel van een fijnere segmentering van haar portefeuilles, wat tot hogere risico gewogen activa heeft geleid. Dit verklaart samen met de groei van de retail leningen de stijging van de risico gewogen activa en de daaruit voortvloeiende daling van de CET1-ratio van de bank.

De hefboomratio vergelijkt het eigen vermogen van de bank (Tier 1-kapitaal) met de activa van de bank gemeten op basis van hun nominale blootstelling. Deze ratio verbeterde in de loop van het jaar en bedroeg 4,3% (4,1% in 2016).

Belangrijkste risico's en onzekerheden

De **macro-economische omgeving**, en in het bijzonder het niveau en de vorm van de EUR-rentecurve, de Belgische woningmarkt of de toestand van de Belgische economie (bbp, werkloosheidscijfer, ...), hebben een invloed op de rentabiliteit van de bank. Dit is een rechtstreeks gevolg van het doelgerichte business model van AXA Bank België, namelijk de omzetting van Belgische deposito's in leningen aan de Belgische economie, meestal hypothecaire leningen en - in mindere mate - professionele leningen en consumentenleningen. Het business model van AXA Bank België impliceert ook een zeker concentratierisico op Belgische hypothecaire leningen.

De evolutie van het **banklandschap** in België is een materiële risicofactor. De gedragingen of de verwachtingen van de klanten in hun interacties met hun bankpartner veranderen. Hoewel dit meer een feit dan een risico is, blijft de mate waarin de verandering zich zal concretiseren of haar snelheid onzeker. Het toenemende gebruik van technologieën en de digitalisering van het bankieren, impliceren ook een specifieke aandacht voor **cyberrisico en e-fraude**.

De **regelgevings- en belastingomgeving** hebben een significante impact op de activiteiten van AXA Bank België. Veranderingen van de regulering of de belastingstelsels kunnen een zeer grote impact hebben, zeker gezien het eenvoudige business model van AXA Bank België met zijn concentratie op een beperkt aantal activiteiten.

Ter illustratie: 2 recente regelgevingsmaatregelen hebben in het bijzonder de gewone retail banken getroffen die deposito's omzetten in hypothecaire leningen: (a) de prudentiële maatregel van de Nationale Bank van België om vanaf 2018 de kapitaalvereisten voor hypothecaire leningen te verhogen of (b) het minimum van 11 basispunten op de Belgische spaarrekeningen, ondanks de negatieve rentevoetomgeving op het kortlopende deel van de rentecurve. Andere voorbeelden van evoluerende regels of standaarden zijn de MREL-vereisten, IFRS9, EMIR, MiFID II, AMLD IV en V, GDPR. In 2018 zal AXA Bank België de Europese stresstest uitvoeren en haar weerstand tegen economische schokken bewijzen. Het resultaat van deze oefening zal opgenomen worden in het SREP (Supervisory Review & Evaluation Process).

AXA Bank België hecht zeer veel belang aan de implementatie van een nultolerantiebenadering ten aanzien van het risico op wangedrag. Met het oog hierop legt AXA Bank België een multidisciplinair programma ten uitvoer met een combinatie van opleidingen, certificeringen, controles, incentives of sancties.

Algemeen beschouwd, controleert en beheert AXA Bank België de risico's binnen het door de Raad van Bestuur bepaalde risicobereidheidskader en in overeenstemming met het voorgeschreven risicobeheer. Meer informatie is beschikbaar in Hoofdstuk 4 van het jaarverslag.

Bestuursorganen en Corporate Governance

SAMENSTELLING VAN DE BESTUURSORGANEN

Raad van Bestuur	Directiecomité	Auditcomité	Risico- comité	Benoemings- comité	Bezoldigings- comité
Véronique Weill, Voorzitter (vanaf 10/12/2016 tot 31/01/2017)				Voorzitter (vanaf 10/12/2016 tot 31/01/2017)	Voorzitter (vanaf 10/12/2016 tot 31/01/2017)
Jef Van In, Voorzitter (sinds 29/03/2017)				Voorzitter (sinds 29/03/2017)	Voorzitter (sinds 29/03/2017)
Peter Devlies (sinds 02/03/2017)	Voorzitter (sinds 02/03/2017)				
Philippe Rucheton independent director		X	Voorzitter		
Michael Jonker independent director (vanaf 29 januari 2018)			X		X
Patrick Keusters independent director		Voorzitter	X (tot 27/03/2018)	X (sinds 27/03/2018)	
Patrick Lemoine		X	X		
Marie-Cécile Plessix					
Benoît Claveranne (vanaf 30 mei 2017)				X	X
Emmanuel Vercoustre	Voorzitter a.i. (tot 02/03/2017)				
Françoise Gilles	X				
Peter Philippaerts (vanaf 29 januari 2018)	X				
Jeroen Ghysel	X				
Frank Goossens	X				
Sabine De Rycker (tot 1 december 2017)	X				
Marc Bellis (tot 31 december 2017)				X	X

Commissarissen: PwC Bedrijfsrevisoren bcvba / PwC Réviseurs d'Entreprises scrl, vertegenwoordigd door Gregory Joos (erkend revisor)

AXA heeft de ambitie om wereldwijd de meest diverse onderneming binnen de financiële sector te worden. Ons doel is om zo divers en inclusief mogelijk te zijn. Daarom zijn we tegen iedere vorm van discriminatie.

WIJZIGINGEN TIJDENS 2017 EN VANAF 1 JANUARI 2018

Raad van Bestuur:

- benoeming van Peter Devlies, effectief op 2 maart 2017
- benoeming van Jef Van In als voorzitter van de raad van bestuur, effectief op 29 maart 2017
- benoeming van Benoît Claveranne, effectief op 30 mei 2017
- benoeming van Michael Jonker, effectief op 29 januari 2018
- benoeming van Peter Philippaerts, effectief op 29 januari 2018
- ontslag van Véronique Weill, effectief op 31 januari 2017
- ontslag van Sabine De Rycker, effectief op 1 december 2017
- ontslag van Marc Bellis, effectief op 31 december 2017

Directiecomité:

- benoeming van Peter Devlies als voorzitter, effectief op 2 maart 2017
- benoeming van Peter Philippaerts, effectief op 29 januari 2018
- ontslag van Sabine De Rycker, effectief op 1 december 2017

Auditcomité:

- Nihil

Risicocomité:

- benoeming van Michael Jonker, effectief op 29 januari 2018
- overplaatsing van Patrick Keusters naar het Nominatie Comité, effectief op 27 maart 2018

Benoemingscomité:

- benoeming van Jef Van In, effectief op 29 maart 2017, en als voorzitter van het comité
- benoeming van Benoît Claveranne, effectief op 30 mei 2017
- overplaatsing van Patrick Keusters vanuit het Risicocomité, effectief op 27 maart 2018
- ontslag van Véronique Weill, effectief op 31 januari 2017
- ontslag van Marc Bellis, effectief op 31 december 2017

Bezoldigingscomité:

- benoeming van Jef Van In, effectief op 29 maart 2017, en als voorzitter van het comité
- benoeming van Benoît Claveranne, effectief op 30 mei 2017
- benoeming van Michael Jonker, effectief op 29 januari 2018
- ontslag van Véronique Weill, effectief op 31 januari 2017
- ontslag van Marc Bellis, effectief op 31 december 2017

BEVOEGDHEID VAN HET DIRECTIECOMITÉ

Het Directiecomité wordt opgericht bij besluit van de Raad van Bestuur en beheert AXA Bank België en al haar filialen en dochtervenootschappen.

Het Directiecomité is een collegiaal besluitvormingsorgaan. De rol van Het Directiecomité bestaat erin een bedrijfsstrategie aan de Raad van Bestuur voor te stellen en die toe te passen. Het Directiecomité is verantwoordelijk voor het beheer van de activiteiten van de bank. Het Directiecomité voert het management uit binnen het kader van het algemene beleid dat door de Raad van Bestuur wordt bepaald. Het Directiecomité handelt onder toezicht van de Raad van Bestuur, dat als enige bevoegd blijft om de strategie te bepalen en alle aangelegenheden te beheren die bij wet onder haar exclusieve bevoegdheid vallen.

Leden van het Directiecomité (met stemrecht):

- CEO (Chairman): Peter Devlies
- Deputy CEO/CFO (Vice Chairman): Emmanuel Vercoustre
- CRO: Françoise Gilles
- Head of Customer Journey Invest: Peter Philippaerts
- Head of Customer Journey Daily Banking & deposits: Jeroen Ghysel
- Head of Customer Journey Credits: Frank Goossens
- Vaste genodigden: secretaris van het Directiecomité
- Genodigden: afhankelijk van de agenda

Overzicht van de leden van Het Directiecomité:

Peter Devlies startte op 19 december 2016 bij AXA Bank België als Chief Executive Officer. Hij behaalde een Master in Business Administration aan de Universiteit van Chicago en een Master Handelsingenieur aan de KULeuven. Daarvoor bekleedde hij verschillende functies bij McKinsey en Dexia Bank België voor hij in 2010 in het uitvoerend comité van Bank Van Breda zetelde, een Belgische bank voor ondernemers en vrije beroepen.

Emmanuel Vercoustre startte in december 2011 bij AXA Bank België als Head of Financial Services. Sinds oktober 2012 is hij ook Deputy CEO. Emmanuel behaalde een MBA aan het Insead en is ook afgestudeerd aan de Ecole Supérieure de Commerce de Paris met een major in Finance. Hij begon in 1999 bij de AXA Groep als Head of Financing, Treasury and Participations, waarna hij de afdeling Corporate Finance en Treasury van de AXA Groep (Direction Centrale des Finances du Groupe) ging leiden en in 2007 Head of Finance, Control and Strategy werd van AXA Investment Managers. Voor Emmanuel bij AXA begon, heeft hij 17 jaar ervaring opgedaan bij het Crédit Commercial de France in Londen en Parijs met een sterke focus op, ten eerste, de opbouw en ontwikkeling een Finance Trade departement, en daarna, ALM-, kredieten-, productprijzetting- en trading activiteiten. Emmanuel is ook directeur bij ISDA (International Swaps and Derivatives Association).

Françoise Gilles werd in november 2014 benoemd tot Chief Risk Officer. Ze studeerde burgerlijk ingenieur toegepaste wiskunde aan de Université Catholique van Louvain-la-Neuve (UCL) en heeft ook een master in de actuariële wetenschappen. Ze is ook gastdocent Life Insurance aan de UCL. Françoise heeft het grootste deel van haar carrière bij Fortis en ING op de afdelingen Risk Management, ALM en Capital Management doorgebracht. Zij begon in 2013 bij AXA Bank België als hoofd European ALM & Capital Management. Met haar professionele ervaring heeft ze een grondige kennis van de financiële en kapitaalmarkten verworven.

Op 1 december werd Peter Philippaerts benoemd tot Head of Customer Journey Invest en lid van het Directiecomité van AXA Bank België. Peter Philippaerts behaalde een master in de economie (KU Leuven). Na een aantal posities te hebben bekleed bij distributie bij Dexia Bank, werd hij General Manager Distribution bij Dexia Bank van 2006 en 2012, daarna bij Belfius Bank. Van 2012 tot 2013 was hij Managing Director of Operations bij Belfius Bank, vooraleer hij als Operations Director bij Ordina Belgium in dienst trad. In 2015 werd hij benoemd tot Chief Operating Officer van het UVC Brugmann. Op 1 januari 2014 werd Jeroen Ghysel benoemd tot Chief Information Officer en meest recent (1 februari 2018) is hij benoemd tot Head of Customer Journey Daily Banking & Deposits. Na zijn studies als Sales Engineer in Business Information Technology (Leuven), begon Jeroen zijn carrière als Business Process Management Consultant en vervolgens als Senior Consultant en Business Architect in verschillende IT-adviesbureaus. Van 2006 tot 2009 bekleedde Jeroen de functie van Program Manager bij Fortis, waar hij actief was voor de Fortis Groep, ABN AMRO en Fortis Bank. Hij begon in 2009 bij AXA als Head of Business Transformation Services en werd vervolgens Head of Business Service Line Bank & Retail Life. Sinds 2012 is hij verantwoordelijke van Business Transformation Planning en IT Service Development voor AXA Bank België.

Frank Goossens werd in september 2016 benoemd tot Head of Products & Operations en meest recent (1 februari 2018) tot Chief Credit Officer. Frank behaalde een masterdiploma in de rechten aan de Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven) en een bachelor in Business Administration aan dezelfde universiteit. Frank startte zijn professionele carrière in de verzekeringssector bij De Vaderlandsche en Boreas Leven. Vervolgens bekleedde hij verschillende functies bij retail bank Centea, waar hij in 1999 werd benoemd tot Senior Manager van de afdeling ondernemingskredieten, vrije beroepen en zelfstandige ondernemers. Vervolgens werd hij Senior Manager van de afdeling Klanten, Betaalverkeer en Sparen. Tussen 2003 en 2005 was hij Senior Manager van de afdeling Inspectie. Van 2005 tot 2011 was hij Senior Manager Kredieten. In 2012 startte hij bij AXA Bank België als verantwoordelijke voor de afdeling Operations Credits (acquisitie, beheer, collections), voor de kredietpolitiek en de controle van kredieten. In 2015 heeft hij zich, met zijn ervaring, ten dienste gesteld voor herlancering van het professioneel segment.

BEVOEGDHEID EN ONAFHANKELIJKHEID VAN HET AUDITCOMITÉ EN RISICOCOMITÉ

Het Auditcomité van AXA Bank België bestaat uit Patrick Keusters, die voorzitter is, Philippe Rucheton en Patrick Lemoine. Het bestaat uit een meerderheid van onafhankelijke personen, zodat het voldoet aan de eisen van artikel 27, al. 1 van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen.

De leden van het comité zijn collectief bevoegd voor het bankwezen, de boekhouding en de audit en ten minste één lid is bevoegd voor boekhouding en/of audit.

Het Risicocomité werd opgericht op 1 januari 2015 en bestaat uit Philippe Rucheton (Voorzitter), Patrick Keusters (tot 27 maart 2018), Michael Jonker (vanaf 29 januari 2018) en Patrick Lemoine, waarvan de eerste drie onafhankelijke bestuurders zijn. De leden hebben de hoedanigheid van niet-uitvoerende bestuurders.

Elk lid beschikt over de nodige kennis, competenties en ervaring om de strategie en het tolerantieniveau ten opzichte van het risico van de bank te begrijpen en zich eigen te maken. Zij worden opgeroepen om over deze onderwerpen advies te geven aan de leden van de Raad van Bestuur en om hen bij te staan in hun superviserend rol bij het uitvoeren van de strategie door het directiecomité.

Philippe Rucheton, Patrick Keusters en Michael Jonker voldoen alle drie aan elk van de onafhankelijkheidscriteria in artikel 526 ter van het Wetboek van vennootschappen.

Qua bevoegdheden werd Philippe Rucheton op 24 april 2014 benoemd tot onafhankelijk bestuurder van AXA Bank België. Hij heeft een diploma behaald aan de Ecole Polytechnique, aan het Institut Supérieur des Affaires en aan de Sorbonne. Hij was bestuurder en financieel directeur van Dexia van december 2008 tot maart 2014. Daarvoor was hij werkzaam voor de Société Générale als CFO van Newedge Group, een makelaarsbedrijf; als vicevoorzitter van haar Tsjechische bankdochteronderneming tussen 1995 en 2002, als directeur ALM. Hij is zijn loopbaan begonnen bij de Louis-Dreyfus Bank en bij de BRED en hij was gedurende 20 jaar bestuurder van Bernard Controls, een industriële onderneming. Philippe Rucheton heeft dus een ruime ervaring in de bank- en beleggingsactiviteiten en in algemeen beheer zoals in financieel en controlebeheer, zowel in België als in het buitenland.

Patrick Keusters is benoemd tot onafhankelijk bestuurder van AXA Bank België sinds 1 januari 2016. Hij is licentiaat in de rechten en heeft een master in management van de Vlerick Business School. Hij begon zijn loopbaan in 1985 bij Citibank en hij specialiseerde zich daar in Corporate Banking. In 1992 startte hij bij Bank Degroof en werd daar, in 2000, bestuurder en lid van het directiecomité. In 2002 nam hij de taken op van gedelegeerd bestuurder, eerst bij Bank Degroof Luxembourg, vervolgens, van 2004 tot 2015, bij Bank Degroof Belgium. Hij was daar verantwoordelijk voor Operations, Boekhouding, Compliance, Kredieten, Juridische en Fiscale zaken en Faciliteiten. Hij was ook voorzitter van de sectie 'nichebanken' van Febelfin.

Michael Jonker werd op 29 januari 2018 benoemd tot onafhankelijk bestuurder van AXA Bank België. Michael Eduard Jonker heeft een MBA in Finance behaald aan de University of Oregon. Hij begon zijn carrière in 1978 bij ABN Bank, vervoegde daarna de Bank of America, om daarna de overstap te maken naar Banque Paribas Nederland als Senior Account Manager.

Bij ING heeft hij ervaring opgedaan binnen de kredietafdelingen. Daar nam hij verschillende functies op binnen het departement Kredieten. Hij vervulde er de functie van Global Head of Credit Risk Management. Van 2002 tot 2016 bekleedde hij de functie van Chief Risk Officer en zetelde hij in het Uitvoerend Comité van ING België. Hij heeft ook ervaring opgedaan als voorzitter van de Raad van Commissarissen van ING Lease Belgium en als lid van de Raad van Bestuur van Record Bank.

Patrick Lemoine is benoemd tot bestuurder van AXA Bank België sinds 1 januari 2010. Hij is mijnningenieur (EMSE), heeft het diploma van Etudes Comptables Supérieures, een MBA van INSEAD en hij is actuaaris. Hij is zijn loopbaan begonnen in 1981 bij het Crédit Lyonnais en heeft sindsdien een ruime ervaring verworven als technisch directeur in schadeverzekeringen en als financieel directeur in de verzekeringssector in Frankrijk en in Canada. Hij is onlangs benoemd tot Head of P&C Operations bij AXA Group.

Op grond van bovenvermelde feiten kan de Raad van Bestuur de individuele en collectieve competentie van de leden van het Auditcomité en van het Risicocomité aantonen.

BEVOEGDHEID EN ONAFHANKELIJKHEID VAN HET BENOEMINGS- EN BEZOLDIGINGSCOMITÉ

Het Benoemingscomité bestaat uit Véronique Weill (tot 31 januari 2017), Jef Van In, Marc Bellis (tot 31 december 2017), Benoît Claveranne en Patrick Keusters (sinds 27 maart 2018).

Het Bezoldigingscomité bestaat uit Véronique Weill (tot 31 januari 2017), Jef Van In, Marc Bellis (tot 31 december 2017), Michael Jonker (vanaf 29 januari 2018) en Benoît Claveranne.

De twee comités worden voorgezeten door Véronique Weill (tot 31 januari 2017) en Jef Van In (vanaf 29 maart 2017) en bestaan uitsluitend uit niet-uitvoerende bestuurders. Elk comité heeft een onafhankelijk lid dat voldoet aan elk van de onafhankelijkheidscriteria in artikel 526 ter van het Wetboek van vennootschappen. Qua bevoegdheden is Marc-Antoine Bellis benoemd tot onafhankelijk bestuurder van AXA Bank België vanaf 23 augustus 2011. Hij is doctor in de rechten en licentiaat in economisch recht aan de ULB en gedurende 8 jaar was hij assistent in fiscaal recht. Hij was advocaat aan de Balie van Brussel. Sindsdien heeft hij een zeer ruime ervaring opgedaan in kredieten, ALM en risico- en bankbeheer, ook op internationaal niveau. Tussen 1994 en 2002 was hij CEO van Fortis UK en tot in 2007 CEO Corporate, Institutional & Public Banking voor de Fortis Groep. Hij was Chairman van de Belgian Luxembourg Chamber of Commerce in Groot-Brittannië en bestuurder van de Foreign Banks and Securities Houses Association.

De bevoegdheden van de onafhankelijke bestuurders, de heren Jonker en Keusters, vindt u hierboven bij de bevoegdheden voor de audit- en risicocomités. De voorzitter van de comités, Jef Van In, is commercieel Ingenieur (K.U.L.) en heeft een Executive MBA van de Flanders Business School. Na een nationale en internationale carrière bij ING Bank, werd hij CEO van AXA Bank België in 2011. Van 2012 tot 2016 was hij verantwoordelijk voor de tak levensverzekeringen van AXA in Centraal- en Oost-Europa. In juli 2016 werd Jef Van In CEO van AXA Belgium. Begin 2017 werd hij ook benoemd tot voorzitter van de Raad van Bestuur van AXA Bank België en op 29 maart 2017 is hij bevestigd als lid en voorzitter van de Benoemings- en Bezoldigingscomités.

Benoît Claveranne is afgestudeerd aan het Institut d' Etudes Politiques de Paris. Hij behaalde een master in de economie aan de Universiteit van Parijs. Voordat Benoît Claveranne in 2009 bij AXA startte als Group Senior Vice-President for European and Public Affairs, heeft hij ook gewerkt als bestuurder bij het Internationaal Monetair Fonds, de Wereldbank en het Ministerie van Financiën. Van 2011 tot 2013 was hij Chief Executive Officer van AXA Prévoyance & Patrimoine, een netwerk van exclusieve agenten van AXA France. Van 2014 tot juni 2016 was Benoît Claveranne Chief Executive Officer van Life & Savings voor de regio Azië. In juli 2016 werd hij Group Chief Transformation Officer en lid van het Directiecomité van de AXA Groep. Sinds 1 december 2017 is hij Chief Executive Officer International en New Markets. De Raad van Bestuur kan bijgevolg rechtvaardigen dat de Benoemings- en Bezoldigingscomités zodanig samengesteld zijn dat zij een relevant en onafhankelijk oordeel kunnen vormen over zowel het remuneratiebeleid en de remuneratiepraktijken als over de samenstelling en werking van de bestuurs- en leidinggevende organen van AXA Bank België.

Verloningsbeleid

VERLONING VAN DE LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR

Alle leden van de Raad van Bestuur worden beschouwd als 'Identified Staff' (Categorie 1). Bijgevolg zijn de principes die hieronder in punt 2 uiteengezet worden volledig van toepassing op hen.

Niet-uitvoerende bestuurders

Bij de bezoldiging van de onafhankelijke niet-uitvoerende bestuurders van AXA Bank België wordt rekening gehouden met hun bijdrage tot de werkzaamheden van de Raad van Bestuur en van de binnen de Raad van Bestuur opgerichte comités. Ze is conform de marktnormen.

De betrokken bestuurders worden vergoed in de vorm van emolumenten die vastgelegd worden door de Raad van Bestuur voor de uitoefening zowel van hun mandaten in de Raad van Bestuur als van hun mandaten in de comités die binnen de Raad van Bestuur zijn opgericht.

Voor de niet-onafhankelijke niet-uitvoerende bestuurders die deel uitmaken van een entiteit van de AXA Groep geeft hun mandaat binnen de Raad van Bestuur van AXA Bank België geen recht op een extra vergoeding.

De niet-uitvoerende bestuurders ontvangen geen variabele vergoeding.

Uitvoerende bestuurders

Het bezoldigingsbeleid dat door AXA Bank België toegepast wordt is gebaseerd op het bezoldigingsbeleid van de AXA Groep en is in overeenstemming met de wet met betrekking tot het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen van 25 april 2014, de zogenaamde bankwet. Het hoofddoel bestaat erin de principes en de structuur van de bezoldigingen van AXA Bank België in overeenstemming te brengen met een gezond en efficiënt beheer van het bedrijf (en dus ook een risicobeheersing).

Om de conformiteit van het bezoldigingsbeleid te garanderen wordt het beleid regelmatig geëvalueerd door het Bezoldigings- en Corporate Governance Comité van de Groep en door het bezoldigingscomité van de betrokken Raad van Bestuur.

Met het bezoldigingsbeleid van de managementteams moet het mogelijk zijn:

- Talent aan te trekken, te ontwikkelen, te houden en te motiveren,
- De beste prestaties aan te moedigen en te belonen, en dit,
 - Zowel op individueel als collectief niveau en
 - Op korte, middellange en lange termijn
- Het bezoldigingsniveau in overeenstemming te brengen met de resultaten van het bedrijf,
- Een gepast en efficiënt risicobeheer te garanderen. .

Het beleid steunt op drie grondbeginselen::

- De competitiviteit en marktconsistentie van de bezoldigingen,
- De coherentie en de interne billijkheid, gebaseerd op de individuele en collectieve prestaties, zodat de eerlijke en evenwichtige bezoldiging de individuele kwantitatieve en kwalitatieve verwezenlijkingen en impact van de werknemer weerspiegelt, en
- De resultaten en de financiële capaciteit van het Bedrijf.

VERGOEDING VAN DE "IDENTIFIED STAFF"

"Identified Staff"

Rekening houdend met Artikel 67 van de wet van 25 april 2014 over de status en het toezicht op kredietinstellingen en de geïmplementeerde decreten en de Gedelegeerde Verordening, en aan de hand van vijf bijkomende criteria, heeft de Raad van Bestuur van AXA Bank België de perimeter van de 'Identified Staff' als volgt vastgelegd::

- Categorie 1: De leden van de Raad van Bestuur;
- Categorie 2: De leden van het Managementcomité en andere Comités en hun directe verslagen;
- Categorie 3: De personen die risico's nemen bepaald in overeenstemming met de Gedelegeerde Verordening en andere verordeningen;
- Categorie 4: De personen die onafhankelijke controlefuncties bekleden ;
- Categorie 5: De personeelsleden die bepaald worden in overeenstemming met de Gedelegeerde Verordening waarvan de volledige bezoldiging hen op hetzelfde bezoldigingsniveau plaatst als de directie of personen die een functie bekleden waarbij ze risico's moeten nemen.

Structuur van de bezoldiging van de Identified Staff

Het bezoldigingsbeleid is zo georganiseerd dat het volledige verloningspakket evenwichtig verdeeld wordt tussen de vaste component en de variabele component.

De samenstelling van het volledige verloningspakket heeft tot doel het nemen van overmatige risico's te ontraden. De vaste component van het volledige verloningspakket is groot genoeg om de personeelsleden te belonen voor hun werk, anciënniteit, expertise en professionele ervaring en om een volledig flexibel variabele-verloningsbeleid te garanderen, en met name de mogelijkheid om geen variabele vergoeding te betalen.

VASTE VERGOEDING

Bepaling van de vaste vergoeding

De basisvergoeding van de "Identified Staff" wordt bepaald in functie van de organisatorische verantwoordelijkheden zoals die gedefinieerd staan in de functiebeschrijving en de positionering ten opzichte van de externe benchmark.

Bepaalde categorieën van de "Identified Staff" krijgen een wederkerende functiepremie. Deze wordt op transparante, niet-discriminerende wijze toegekend, op basis van objectieve parameters en niet geassocieerd met of onderworpen aan prestatiecriteria. Bij een verandering van functie naar een functie die niet beschouwd wordt als "Identified Staff", heeft de persoon misschien niet langer recht op de functiepremie.

De vaste vergoeding kan ook voordelen in natura bevatten.

Evolutie van de vaste vergoeding

Beslissingen betreffende de verandering van de vaste vergoeding van de "Identified Staff" zijn gebaseerd op de prestatie (duurzame uitvoering van de functie) en de positionering ten opzichte van de externe benchmark.

Individuele toeslagen zijn toegestaan op basis van volgende principes:

- gelijke behandeling;
- strikte regels op het vlak van delegeren; en,
- een systematisch dubbele controle bij het lijnmanagement en de personeelsafdeling.

Elk prestatiejaar legt AXA Bank België het budget dat beschikbaar is voor de evolutie van de vaste vergoeding van de "Identified Staff".

De resultaten van het voorbije prestatiejaar van AXA Bank België (in vergelijking met de bepaalde doelstellingen) zijn een beslissende factor in het bepalen van het budget voor de evolutie van de vaste vergoeding.

Indien de resultaten van AXA Bank België van het voorbije prestatiejaar negatief of beduidend lager zijn dan de vastgelegde doelstellingen of omwille van wettelijke beperkingen, kan AXA Bank België beslissen het budget te beperken tot het toekennen van de stijgingen die verschuldigd zijn op basis van wettelijke en/of contractuele bepalingen.

VARIABLE VERGOEDING

Bepalen van de variabele vergoeding

De variabele vergoeding wordt bepaald binnen de grenzen van het beschikbare budget en in functie van de plaatselijk en/of professionele beroepspraktijken, de winsten die gerealiseerd worden door de activiteit en het realiseren van de kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen op individueel niveau en op het niveau van de bank en het bedrijfsonderdeel en de bijdrage bij het risicobeheer en het naleven van de regels.

- Bepalen van het bonus budget

AXA Bank België bepaalt elk jaar het totale beschikbare budget.

De bonuspool wordt bepaald op basis van een beslissingsproces dat gebaseerd is op de bedrijfsresultaten en op de risicoresultaten. Controles en balansen zijn cruciaal in dit opzicht.

De enveloppes voor de variabele vergoeding worden bepaald op basis van:

- De resultaten die gerealiseerd worden door de activiteit (jaarlijkse bonuspool);
- De markt en verwezenlijkingen, onder andere met betrekking tot het risico;
- De financiële situatie van AXA Bank België, inclusief de kapitaalsbasis en de vereisten van de liquiditeit;
- De gerealiseerde winsten; en
- De winstverwachting en de verwachting op lange termijn.

Elk jaar worden de bonuspools bepaald in de loop van het budgetproces van AXA Bank België in overleg met de Financiële en Algemene Managementafdeling onder controle van en met de toestemming van de Raad van Bestuur op advies van het Bezoldigingscomité. Hierbij zal rekening gehouden worden met de directe input van het Risicobeheer van het 'kostenrisico' (prestatie aangepast aan het risico) of evenwaardige maatregelen, afhankelijk van het doel van het budget.

Enkel de resultaten die binnen de AXA Groep waarop de CRD IV en de Bankwet van toepassing zijn, worden in overweging genomen.

In de context van een ex ante risicobeheer zal er een risicoanalyse uitgevoerd worden op bedrijfsniveau en de bedrijfsonderdelen of een bijzonder onderdeel hiervan, zonder afbreuk te doen aan de evaluatie op individueel niveau.

Variabele bonuspools voor ondersteunende functies en geïntegreerde controlefuncties worden – bij wijze van afwijking van het bovenstaande - bepaald los van de prestaties van de afdeling waarvan zij de transacties controleren of valideren.

Indien de entiteit zwak presteert zullen de variabele vergoedingen die bepaald worden binnen het bereik van de beschikbare fondsen automatisch proportioneel verminderd worden.

→ (Individuele) prestatie

De **prestatie van AXA Bank België** wordt in kaart gebracht aan de hand van het resultaat van de STIC (Short Term Incentive Compensation) Grid. Deze “STIC Grid” bevat kernindicatoren van activiteiten en resultaten die elk een bepaald gewicht krijgen, waarbij rekening gehouden wordt met risicocriteria.

De **(individuele) prestatie wordt gemeten aan de hand van het realiseren van (individuele) financiële en niet-financiële prestatiecriteria**, bepaald als:

- kwantitatieve doelstellingen (die voor minstens 25% van de variabele vergoeding meetellen); en,
- kwalitatieve doelstellingen (algemene houding, risicobewustzijn, inspelen op de belangen van de klanten, de werknemer en de aandeelhouder),

Deze worden gemeten over verschillende perioden (verwezenlijkingen op jaarbasis, maar ook op basis van verschillende jaren) voor de volgende jaren bij wijze van vastgestelde prestaties en individuele beoordelingen met betrekking tot de vastgelegde doelstellingen.

Deze doelstellingen worden vastgelegd volgens een vast systeem, waarbij de doelstellingen:

- bepaald worden volgens het ‘SMART’ principe: Specific, Measurable, Assignable, Realistic, Time-related;
- bepaald worden via ‘succes-criteria’;
- evenwichtig zijn;
- goedgekeurd worden door beide partijen,
- weergegeven worden in het prestatiedocument ‘People In’ binnen de deadline van AXA Bank België.

Het Individuele Prestatieplan is van toepassing op de “Identified Staff” in alle bedrijfsafdelingen van de bank en bestaat uit een individueel deel dat verbonden is met de prestatiescore, die rekening houdt met de resultaten en de doelstellingen van het risico/risicobeheer.

→ Ratio vaste vergoeding – variabele vergoeding

De variabele vergoeding van elke van de “Identified Staff” is beperkt tot het hoogste van de twee volgende bedragen:

- € 50,000; zonder dat dit bedrag het bedrag van de vaste vergoeding overschrijdt
- 50% van de vaste vergoeding

Deze beperking van het verschil tussen de vaste vergoeding en de variabele vergoeding is ook van toepassing op het toekennen van variabele vergoedingen wanneer de doelstellingen overschreden worden (‘hoger dan het doel’) of bij uitzonderlijke prestaties

PROCES VAN TOEKENNING EN PERSOONLIJKE AFSTEMMINGEN – INDIVIDUELE BEOORDELING

Binnen AXA Bank België wordt de prestatie van het team waarvan de “Identified Staff” deel uitmaken en zijn/haar individuele prestatie (prestatie wordt gemeten op basis van het winst- en risiconiveau inzake die winst) beoordeeld (een verplichte **jaarlijkse individuele beoordeling** die uitgevoerd wordt door de afdelingsmanager) op basis van minstens volgende elementen:

- Kwalitatieve verwezenlijkingen in vergelijking met de vastgelegde doelstellingen;
- professioneel gedrag in vergelijking met de waarden, nalevingsvereisten en procedures die van toepassing zijn bij AXA Bank België, en in lijn met de waarden en het leiderschap van de Groep (‘AXA Leadership Framework’);
- bijdragen tot het risicobeheer, inclusief het operationele risico;
- het gedrag van de persoon als manager indien van toepassing.

De Raad van Bestuur, zal na advies van het Bezoldigingscomité een bijkomende beoordeling uitvoeren voor alle leden van de “Identified Staff” en hierbij rekening houden met:

- de bijdrage aan het permanente controle framework van de Bank;
- de betrokkenheid bij materiële risico’s en latere beslissingen;
- incidenten die zich voorgedaan hebben in de loop van het jaar en de correctieve acties die door het individu of de managers ondernomen dienen te worden.

Deze beoordeling kan een invloed hebben op de variabele vergoeding.

De beoordeling zal zoveel mogelijk uitgevoerd worden met vooraf bepaalde en toepasselijke formules en regels voor de beoordeling. Hiervoor zullen evaluatiescorekaarten of andere gelijkaardige methoden gebruikt worden waarbij vanaf 2017 er een formele evaluatie zal gebeuren van:

- nalevingscriteria;
- een degelijk risicomanagement.

De mate waarin elke doelstelling bereikt werd en onder andere de relevante leiderschapsmethoden zullen op de scorekaart aangeduid worden met een score en concrete opmerkingen. Bovendien zal er een algemene score gegeven worden (over WAT en HOE) en zal er een totale prestatiescore gegeven worden met een kwalitatieve motivatie voor de van toepassing zijnde commentaren.

In functie van de gerealiseerde kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen, zullen voorstellen voor beslissingen gedaan worden.

BETALING VAN DE VARIABELE VERGOEDING

In overeenstemming met de Bankwet wordt minstens 40% van de variabele vergoeding (tot 60% voor de hoogste vergoeding) toegestaan onder de vorm van **uitgestelde variabele vergoeding** en minstens 50% van de variabele vergoeding dient uitbetaald te worden in ‘**financiële instrumenten**’.

Deze manier van vergoeden, gesteund door de lange termijn winstdeelname van de werknemer, maakt het mogelijk een aanzienlijk deel van de variabele vergoeding uit te stellen, in overeenstemming met de vereisten van de wetten en nationale en internationale bepalingen en de vereisten van nationale en internationale regulatiemechanismen.

→ Voorwaardelijke cashbetaling

De 50% in ‘financiële instrumenten’ zullen betaald worden als ‘voorwaardelijke cashbetaling’.

Om het onderscheid met de variabele cashbetaling te maken, is de voorwaardelijke cashbetaling onderworpen aan een inhoudingsperiode en doelstellingen na de retentieperiode m.b.t.

- De solvabiliteit (floor 2018: 10,125%), liquiditeit (floor 2018:100%) & hefboom (floor 2018:3%)
- Een retentieperiode van 1 jaar (van toelage/volledige loopbaan) vooraleer de voorwaardelijke cashbetaling uitgevoerd zal worden.

Dit leidt tot het volgende betaling schema:

Veronderstellingen		Gespreid over (jaren)	
Prestatiejaar	2017	Cash	50%
Vooraf	60%	Voorwaardelijke Cash	50%
Uitgesteld	40%		

Betalingsdatum*		01/04/2018	01/04/2019	01/04/2020	01/04/2021	01/04/2022	01/04/2023	01/04/2024
Vooraf	Cash	30%						
	Voorwaardelijke Cash		30%					
Uitgesteld	Totaal toegekend met uitstel		8%	8%	8%	8%	8%	
	Cash		4%	4%	4%	4%	4%	
	Voorwaardelijke Cash	0		4%	4%	4%	4%	4%
Totaal cash-stroom profiel		30%	34%	8%	8%	8%	8%	4%

* Voorwaardelijke cashbetaling gebeurt op de betalingsdatum, indien de voorwaarde in het jaar dat de betaaldatum voorafgaat werd behaald.

→ Uitzondering voor variabele vergoeding onder € 75,000

De huidige administratieve rondzendbrief van NBB geeft de toestemming voor een uitzondering op deze regel voor leden van de “Identified Staff” wiens variabele vergoeding lager ligt dan € 75,000.

MALUS- EN TERUGVORDERINGSFRAMEWORK

De malus- en terugvorderingsbepalingen van de Bank stellen de Raad van Bestuur in staat te bepalen dat, indien van toepassing de ongevestigde elementen onder het uitgestelde bonusplan kunnen verbeurd/aangepast worden of de reeds betaalde/gevestigde variabele vergoedingen in bepaalde situaties gerecupereerd kunnen worden.

AXA Bank België zal de delen van de variabele vergoeding die nog niet betaald of verworven werden van alle (mogelijk voormalige) “Identified Staff” (malus) verkleinen, wanneer AXA Bank België een kleiner of negatief rendement op het geïnvesteerde vermogen heeft of wanneer één van de volgende situaties ontdekt wordt:

- de “Identified Staff” is niet in overeenstemming met de van toepassing zijnde normen of expertise en professionele integriteit;
- de “Identified Staff” is betrokken bij praktijken die geleid hebben tot aanzienlijker verliezen voor AXA Bank België of is verantwoordelijk voor degelijke praktijken;
- de “Identified Staff” is betrokken bij een speciaal mechanisme met als doel of effect de bevordering van fiscale fraude door derden;
- elke omstandigheid die impliceert dat de betaling van de variabele verloning een schending van het goede bezoldigingsbeleid van AXA Bank België of de risicobeoordelingsstrategie of het beperkte gemiddeld risicoprofiel vormt.

AXA Bank België zal de variabele vergoeding die reeds betaald is of verworven werd door alle (mogelijk voormalige) “Identified Staff” terug claimen (terugvorderen) wanneer AXA Bank België een kleiner of negatief rendement op het geïnvesteerde vermogen kent of in één van onderstaande situaties, en dit binnen de 3 jaar volgende op de betaling of, indien van toepassing, het verwerven van de variabele vergoeding:

- de “Identified Staff” is niet in overeenstemming met de van toepassing zijnde normen of expertise en professionele integriteit;
- de “Identified Staff” is betrokken bij praktijken die geleid hebben tot aanzienlijker verliezen voor AXA Bank België of is verantwoordelijk voor degelijke praktijken;
- de “Identified Staff” is betrokken bij een speciaal mechanisme met als doel of effect de bevordering van fiscale fraude door derden;

Terugvordering kan gebruikt worden indien de malusregeling op het niet toegekende deel onvoldoende is gezien de aard en grootte van de kwestie.

In het geval van ontslag wegens ambtsmisdrijf (voor werknemers die AXA Bank België of dochterondernemingen reeds verlaten hebben – het gedrag tot een ontslag zou geleid hebben indien het ontdekt zou worden wanneer het personeelslid nog in dienst was) en in het bijzonder wanneer er een schending is van de risicobeheerprocedures of een inbreuk op de naleving of gedragsregels of dissimulatie of een actie die resulteerde in een vervorming van de omstandigheden waaronder de variabele vergoeding die initieel werd toegekend werd bepaald, zullen alle of een deel van de rechten op de uitgestelde delen van de initieel toegekende variabele vergoeding onmiddellijk verloren gaan (‘malus’) en kunnen alle elementen van de reeds betaalde variabele vergoeding mogelijk terug geclaimd worden (‘terugvordering’). Dit principe zal ingevoerd worden in elk plan dat ter goedkeuring voorgelegd zal worden aan de “Identified Staff”.

SPECIFIEKE REGELS MET BETREKKING TOT DE VARIABELE VERLONING VAN DE “IDENTIFIED STAFF” DIE WERKZAAM ZIJN BINNEN INTERMEDIATIE EN ALM ACTIVITEITEN.

De enveloppe van de variabele verloning wordt elk jaar bepaald, op basis van interne en externe benchmarks. Deze enveloppe wordt beïnvloed door de realisatie van de doelstellingen van AXA Bank België, en ook door de realisatie van de doelstellingen van de Head of Treasury & Intermediation en de Head of ALM. Het management bepaalt de verdeling van de enveloppe onder de betrokken werknemers en deze verdeling is gebaseerd op het behalen van de respectieve individuele kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen die vastgelegd worden in het begin van het jaar, en dit met strikte inachtneming van de risicolimieten en -controles.

SPECIFIEKE REGELS MET BETREKKING TOT DE VARIABELE VERLONING VAN DE ONAFHANKELIJKE CONTROLEFUNCTIES

Voor categorie 4 van de “Identified Staff”, namelijk de personen die onafhankelijke controlefuncties bekleden (ook de Chief Risk Officer), zijn de bovenvermelde verloningsprincipes vergelijkbaar; met de volgende uitzonderingen:

- De prestatie van AXA Bank België wordt niet in rekening gebracht voor het bepalen van de effectief uitbetaalde variabele verloning.
- De niet-uitgestelde variabele verloning wordt volledig en uitsluitend bepaald op basis van de specifieke individuele criteria gekoppeld aan de functie (individuele prestatie).

Vergoeding bij opzegging van het contract

Onverminderd de toepassing van de wettelijke en reglementaire bepalingen en de overeenkomsten van het bedrijf, worden de vertrekvergoedingen, die zouden overeengekomen kunnen worden met een lid van de “Identified Staff”, zodanig bepaald dat ze niet dienen om falen of onregelmatig gedrag te belonen.

Voor de loontrekkende personeelsleden zorgt AXA Bank België ervoor dat de wettelijke bepalingen nageleefd worden.

Als er een overeenkomst over het uitkeren van een vertrekvergoeding wordt gesloten met een niet-loontrekkende manager, mag het totaal van de uitgekeerde vergoedingen niet meer dan 12 maand van de vaste en variabele vergoeding bedragen. Een ontsnappingsclausule is enkel mogelijk op voorwaarde van een met redenen omkleed advies van het Bezoldigingscomité en mits voorafgaande goedkeuring van de algemene vergadering.

Governance van het bezoldigingsbeleid

AXA Bank België heeft een bezoldigingsplan voor de lange termijn, waarvan de regels bepaald worden door het bezoldigingsbeleid. Deze regels moeten regelmatig aangepast worden, in het bijzonder afhankelijk van de beslissingen die genomen worden op het niveau van de Raad van Bestuur van AXA Bank en de evolutie van het (inter)nationale wettelijke framework. De Raad van Bestuur heeft de beslissingsbevoegdheid inzake het opstellen van het bezoldigingsbeleid en het nemen van beslissingen met betrekking tot de individuele verloning van de “Identified Staff”. Op dat vlak wordt hij bijgestaan door 2 comités: het Bezoldigingscomité en het Risicocomité. Het Bezoldigingscomité draagt actief bij tot het invoeren van het bezoldigingsbeleid. Het bestaat uit niet-uitvoerende bestuurders, waarvan minstens één onafhankelijk is in de zin van het wetboek van vennootschappen. Het comité is zodanig samengesteld dat het een relevant en onafhankelijk oordeel kan vormen over het bezoldigingsbeleid en de bezoldigingspraktijken en over de incentives ten opzichte van de risicobeheersing, de behoefte aan eigen middelen en de liquiditeitspositie.

Het Bezoldigingscomité formuleert voorstellen, in de vorm van adviezen en in overeenstemming met het bezoldigingsbeleid, inzake beslissingen die de Raad van Bestuur moet nemen over de bezoldigingsprincipes en -modaliteiten. Zo is het zijn taak om de beslissingen van de Raad van Bestuur voor te bereiden, waarbij hij rekening houdt met gevolgen voor het risico en het beheer van de risico's van het bedrijf enerzijds en de belangen op lange termijn van de aandeelhouders, van de investeerders en van de andere belanghebbenden van de instelling anderzijds, en ook van het openbaar belang.

Het bezoldigingsbeleid kan ook geëvalueerd worden bij besluit door de Raad van Bestuur op voorstel van het Bezoldigingscomité te allen tijde en met name bij wetwijzigingen inzake arbeids-, boekhoud- en belastingrecht en ook bij verandering van de governance regels.

De uitvoering van het beleid wordt minstens één keer per jaar intern geëvalueerd om na te gaan of het bezoldigingsbeleid en de procedures die de Raad van Bestuur aangenomen heeft, nageleefd worden. In voorkomend geval zal het Bezoldigingscomité de vereiste relevante aanpassingen aanbrengen.

Het Risicocomité, dat bestaat uit niet-uitvoerende bestuurders, waarvan minstens één onafhankelijk is in de zin van het wetboek van vennootschappen, onderzoekt of de incentives door het bezoldigingssysteem voorzien voldoende rekening houden met de risicobeheersing, de behoefte aan eigen middelen en de liquiditeitspositie van AXA Bank België, en ook met de waarschijnlijkheid en de spreiding in de tijd van de winst en dit om een degelijk en doeltreffend risicobeheer te verzekeren, door risico's te vermijden die het tolerantieniveau van AXA Bank België overschrijden.

Kwantitatieve informatie inzake bezoldiging toegekend aan de "Identified Staff" voor het boekjaar 2017

TOTALE BEZOLDIGING VAN BEPAALD PERSONEEL IN 2017 (EXCLUSIEF DE VERGOEDING VAN NIET-UITOVERENDE BESTUURDERS)
De kwantitatieve informatie hieronder betreft de verloning toegekend voor het jaar 2017 aan de "Identified Staff" binnen de betekenis van CRDIV en de Belgische bankwetgeving, maar is geen weerspiegeling van de verloning toegekend aan andere werknemers:

Bedrijfseenheid	Aantal betrokken personen	Bedrag van totale compensatie	Bedrag van vaste compensatie	Bedrag van toegekende variabele compensatie
Retail Activiteiten	11	2.449.506 €	1.980.814€	468.692 €
Niet Retail Activiteiten, Ondersteunende - & Controle Diensten	11	2.625.274 €	2.044.981 €	580.293€

Structuur van de variabele bezoldigingscomponent:

Populatie	Vaste Verloning	Variabele Verloning	Startbonus	Ontslagvergoeding			# betrokken personen
				Betaald	Toegekend	Hoogste toegekend	
Leden van het bestuursorgaan	2.066.363 €	601.657 €	-	653.000 €	-	653.000 €	Bedrag (EUR)
	7	6	-	1	-	-	# betrokken personen
Hoger management (buiten de uitvoerende bestuurders)	919.296 €	209.563 €	-	-	-	-	Bedrag (EUR)
	7	6	-	-	-	-	# betrokken personen
Andere Identified Staff	1.040.135 €	237.765 €	-	-	-	-	Bedrag (EUR)
	8	8	-	-	-	-	# betrokken personen

Populatie	Vormen van variabele verloning (toegekend)				Uitstaande uitgestelde verloning		Uitgestelde verloning		
	Cash	Aandelen	Aandeel-gerelateerde Instrumenten	Andere types*	Gevestigd	Ongevestigd	Toegekend	Uitbetaald	Verlaagd
Leden van het bestuursorgaan	300.829 €	Nvt	Nvt	300.829 €	314.445 €	1.378.054 €	283.273 €	26.636 €	-
Hoger management (buiten de uitvoerende bestuurders)	209.563 €	Nvt	Nvt	Nvt	30.121 €	208.779 €	-	-	-
Andere Identified Staff	237.765 €	Nvt	Nvt	Nvt	78.476 €	397.990 €	-	-	-

*Voorwaardelijke cash

Aantal MRT-werknemers wiens totale bezoldiging voor 2017 groter was dan 1 miljoen euro

Totale compensatie	Aantal MRTs voor het jaar 2017
Tussen 1 miljoen euro en 1,5 miljoen euro	0
Tussen 1,5 miljoen euro en 2 miljoen euro	0
Tussen 2 miljoen euro en 2,5 miljoen euro	0

Bestuurders met externe mandaten

AXA Bestuurder op 31/12/2017	Patrick Keusters			Philippe Rucheton		
Positie bij AXA Bank België (ABB)	Onafhankelijk bestuurder en Voorzitter van het Audit Comité			Onafhankelijk bestuurder en Voorzitter van het Risico Comité		
Bedrijf waar externe mandaat wordt uitgevoerd	Tribeca AIFM	Orcadia Asset Management SA	Stoll Security SA	Bernard Controls SA	Société générale SFH	Société générale SCF
Maatschappelijke Zetel	Avenue Louise 65 bte 12 1050 Brussels Belgium	13, rue de l'Industrie, L -8699 Windhof	Z.A.R.E. Ilot Ouest L 4384 Ehlerange	4, rue d'Arsonval BP 76091 95505 Gonesse France	17 cours Valmy 92800 Puteaux France	17 cours Valmy 92800 Puteaux France
Werkdomein	Investeringen	Investeringen	Veiligheid	Electro-mechanica	Woon-kredieten	Vastgoed-kredieten
Inschrijving op gereglementeerde markt	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Uitgeoefende externe positie	Niet-uitvoerend bestuurder	Niet-uitvoerend bestuurder	Niet-uitvoerend bestuurder	Niet-uitvoerend bestuurder	Niet-uitvoerend bestuurder	Niet-uitvoerend bestuurder
Band als aandeelhouder met ABE met meer dan 5%?	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee

Appendix 1

In dit document worden de institutionele verbintenissen voorgesteld die AXA is aangegaan overeenkomstig onze Corporate Responsibility-strategie, met een speciale klemtoon op de mensenrechten en het milieu.

1. INSTITUTIONELE VERBINTENISSEN

AXA hanteert een langlopende verbintenis om haar activiteiten uit te oefenen in overeenstemming met de toepasselijke wetten en reguleringen en met de allerhoogste ethische beginselen. AXA heeft zich in februari 2003 aangesloten bij de **Global Compact van de Verenigde Naties** en is formele verbintenissen aangegaan om de tien grondbeginselen na te leven en te promoten. De tien beginselen van de **Global Compact** op het vlak van mensenrechten, arbeid, het milieu en anticorruptie genieten een wereldwijde consensus en zijn van toepassing op elke entiteit van AXA.

AXA sluit zich aan bij of ondersteunt verschillende initiatieven op het vlak van corporate responsibility, waarvan de lijst hieronder terug te vinden is.

AXA is ook een vicevoorzitter van de **FSB Task Force** betreffende Klimaat gerelateerde Financiële Publicaties en is voorzitter van de **High-Level Expert Group van de EU** rond Duurzame Financiën.

2. MENSENRECHTEN

De AXA Groep engageert zich om de internationaal erkende beginselen inzake mensenrechten na te leven, zoals die gedefinieerd zijn door de **Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties**, de belangrijkste normen van de **Internationale Arbeidsorganisatie** en de **Grondbeginselen** betreffende de implementatie van het **“Protect, Respect and Remedy”-kader van de Verenigde Naties (“Ruggie Principles”)**. Dit beleid weerspiegelt ook het engagement van AXA ten aanzien van internationale algemene en sectorspecifieke normen, zoals de **UN Global Compact**, de **UN Beginselen voor Verantwoord Investeren** – een vrijwillig kader om criteria inzake milieu, maatschappij en governance (ESG) te integreren in de verzekeringsactiviteit – en de **UN Beginselen voor Duurzame Verzekering** – een vrijwillig kader om de ESG-criteria te integreren in de investeringswaardeketen.

AXA neemt ook nationale wetten in acht terwijl deze internationale rechtsbeginselen worden nageleefd. Zo willen we voorkomen dat aanleiding wordt gegeven of wordt bijgedragen aan nadelige gevolgen op de mensenrechten in domeinen die we rechtstreeks kunnen beïnvloeden via onze beheercontrole en zullen we dergelijke gevolgen aanpakken wanneer deze zich voordoen.

3. MILIEU

AXA engageert zich om haar rechtstreekse impact op het milieu te verminderen door haar energie-, papier- en waterverbruik alsook de uitstoot van koolstof en afval actief te beheren. AXA is zich ook bewust van de rol die ze kan spelen in het bevorderen van het milieubewustzijn onder haar stakeholders, door bij te dragen aan het beter begrijpen van de wereldwijde en lokale milieurisico's en door zich te engageren om de klimaatverandering aan te pakken.

a. Bepalen van de ecologische beheerperimeter

Met betrekking tot de milieuwet Grenelle 2, beklemtoont AXA dat haar rechtstreekse transacties, met focus op financiële diensten, geen aanleiding geven tot grote gevolgen voor het milieu. AXA heeft sommige sites geclassificeerd voor milieubescherming, maar deze genereren geen significante uitstoot in de lucht, het water of de bodem, waarbij de uitstoot van CO₂ de belangrijkste milieubekommernis van AXA is. Het is weinig waarschijnlijk dat activiteiten en faciliteiten geluids- en geuremissies genereren.

Koolstofdioxide is het belangrijkste broeikasgas dat door AXA wordt uitgestoten en papier is de belangrijkste grondstof die door AXA wordt verbruikt. Als gevolg hiervan wordt bij de milieurapportering en bij de beheerprocessen van AXA de klemtoon gelegd op energie-, water- en papierverbruik, alsook op de CO₂-emissies die eraan verbonden zijn.

b. Institutionele verbintenissen om het milieu te beschermen

De AXA Groep en haar lokale entiteiten hebben zich aangesloten bij de verschillende initiatieven en deze ook ondertekend op het vlak van milieubescherming (en/of meer algemeen CR). AXA ondertekende onder andere het volgende: het **manifest voor energie-efficiëntie in gebouwen van de World Business Council for Sustainable Development (WBCSD)** (2010), de **“Het Verdrag van Kyoto”** (Geneva Association: AXA Groep 2009), **“Caring for Climate”** (WBCSD/UNEP FI/UN Global Compact: AXA Groep 2008), **Carbon Disclosure Project** (partnerschap met de AXA Groep sinds 2005), **“Sustainable Development Charter”** (Fédération Française des Sociétés d'Assurances: AXA Frankrijk, 2009) en de **Investor Statement on Climate Change** (International Investor Group on Climate Change: AXA IM, 2008). AXA ondersteunt ook verschillende initiatieven, zoals de **“Montreal Carbon Pledge”**, **“2° Investing Initiative”**, de **“Carbon Pricing Leadership Coalition”**, **Entreprises pour l'environnement (EpE)**, enz.

In 2013 ondertekende AXA de UNISDR Private Sector Commitment for Disaster Risk Reduction en is ze vertegenwoordigd in de Adviesraad van de Groep. Deze beginselen dekken de belangrijkste 5 domeinen rond de rol die de privésector kan spelen om het voorkomen van rampen, weerstand en verkleinen van risico's verder aan te moedigen (bijv. door het uitbouwen van publiek-private partnerschappen, het delen van expertise inzake risicobeheer, enz.).

c. Prestatiedoelstellingen

In 2013 hebben de Corporate Responsibility- en operationele teams van de AXA Groep (bijv. aankoop, IT, marketing, HR) nauw samengewerkt om ambitieuze doelstellingen voor 2020 te bepalen die AXA zullen aansturen in de richting van een meer gesofisticeerde en ingebedde milieustrategie. Deze samenwerking is uitgemond in het definiëren van een nieuwe Globale Kritieke Prestatie-Indicator (KPI)-doelstelling voor AXA voor de periode 2012-2020:

- En verlaging van de koolstofuitstoot per VTE met 25%.
Deze doelstelling is onderverdeeld in de volgende doelstellingen:
 - o -35% stroomverbruik (kWh/VTE)
 - o -15% zakenreizen, voertuigvloot (km/VTE)
 - o -5% zakenreizen: lucht en trein (km/VTE)
 - o -45% papierverbruik op kantoor (kg/VTE)

Daarnaast heeft AXA ook twee milieudoelstellingen gedefinieerd die geen verband houden met koolstofemissies:

- 95% van het papier moet afkomstig zijn van gerecycleerde of duurzame bronnen
- -15% waterverbruik

Afgezien van deze kerndoelstellingen, streeft AXA ernaar om haar afvalbeheer te verbeteren, vooral elektronisch afval, in het bijzonder door de implementatie van de Waste Electronic and Electrical Equipment (WEEE)-richtlijn in alle sites van AXA wereldwijd. Deze richtlijn is bijzonder relevant voor de AXA Technology Services, de entiteit van de Groep die IT-uitrusting beheert.

In april 2017 keurde AXA ook een doelstelling goed om tegen 2025 100% van haar elektriciteit te halen uit hernieuwbare energiebronnen.

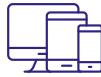
Al deze doelstellingen worden op regelmatige basis gemonitord en er wordt jaarlijks over gerapporteerd om lokale entiteiten te helpen bij het meten van de vooruitgang die geboekt wordt met hun eigen actieplannen en doelstellingen.

Meer informatie over de beleidsregels en praktijken van de AXA Groep op het vlak van corporate responsibility is terug te vinden in het 'Integrated Report', in het 'Annual Report', in het 'Social Data Report' en op de website van de AXA Groep (www.axa.com), en dan vooral in de rubriek 'Corporate Responsibility'. Ook kunt u contact opnemen met ons Corporate Responsibility-team bij AXA België:

→ Dina Iosifidis,
dina.iosifidis@axa.be

→ Hannelore Hendrickx,
hannelore.hendrickx@axa.be

→ Lauranne Collin,
lauranne.collin@axa.be

Vind ons op axabank.be

AXA BANK BELGIUM NV

**Verslag van de commissaris aan de algemene
vergadering van aandeelhouders over de
geconsolideerde jaarrekening voor het boekjaar
afgesloten op 31 december 2017**

5 april 2018

**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN
AANDEELHOUDERS VAN DE VENNOOTSCHAP AXA BANK BELGIUM NV OVER DE
GECONSOLIDEERDE JAARREKENING VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP
31 DECEMBER 2017**

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van AXA Bank Belgium NV (de "Vennootschap") en haar filialen (samen "de Groep"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de controle van de geconsolideerde jaarrekening alsook het verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Deze verslagen zijn één en ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 27 april 2017, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de geconsolideerde jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2019. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van AXA Bank Belgium NV uitgevoerd gedurende 19 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep, die de geconsolideerde balans op 31 december 2017 omvat, alsook de geconsolideerde resultatenrekening, het overzicht van wijzigingen in het geconsolideerd eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum, en de toelichting met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waarvan het totaal van de geconsolideerde balans EUR '000' 27.316.107 bedraagt en waarvan de geconsolideerde resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van EUR '000' 41.437.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de geconsolideerde financiële toestand van de Groep per 31 december 2017, alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor ons oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's). Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "*Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening*" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Onzekerheid met betrekking tot de inschatting van financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde

Beschrijving van het kernpunt

De huidige conjunctuur en lage rente omgeving beïnvloedt de inschatting van de reële waarde van AXA Bank Belgium's financiële instrumenten die worden gewaardeerd aan reële waarde. Details met betrekking tot de waardering van financiële instrumenten op jaareinde 31 december 2017 zijn opgenomen in de toelichtingen bij de geconsolideerde jaarrekening 5 en 6. De van toepassing zijnde waarderingsregels worden beschreven in Toelichting 2 bij de geconsolideerde jaarrekening (hoofdstukken "Financiële instrumenten – effecten" en "Thesaurie").

Voor bepaalde financiële instrumenten is een genoteerde prijs niet direct beschikbaar om de reële waarde te bepalen. Waarderingstechnieken en -modellen die worden gebruikt om de reële waarde in deze gevallen te bepalen, zijn inherent subjectief en maken gebruik van diverse veronderstellingen wat betreft de prijszetting. Daarenboven kunnen vele factoren de bepaling van de reële waarde beïnvloeden en kunnen ze variëren zowel per type instrument als binnen types van instrumenten. Het gebruik van verschillende waarderingmethoden en veronderstellingen zou tot significant verschillende inschattingen van reële waarde kunnen leiden. Verder worden aanpassingen van de reële waarde opgenomen op bepaalde posities gewaardeerd aan reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en-verliesrekening of in het eigen vermogen. Die aanpassingen worden gedreven door de huidige marktomstandigheden, de evoluties in de parameters inzake kredietrisico, het renteklimaat en de financieringskost, allemaal elementen die een impact hebben op de reële waarde van de financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde. De belangrijkste aanpassingen van de reële waarde zijn opgenomen in Toelichting 5.4 en 5.5 bij de geconsolideerde jaarrekening. Aangezien het gebruik van verschillende veronderstellingen zou kunnen leiden tot verschillende inschattingen van reële waarde, beschouwen we dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering

Wij hebben een begrip verkregen van de interne controleomgeving met betrekking tot de waardering van financiële instrumenten, inclusief de controles uitgevoerd op de prijzen en het validatieproces van de modellen. We hebben de gepastheid van de methodologie inzake het validatieproces van de modellen beoordeeld met behulp van onze interne experts inzake waardering en hebben steekproefsgewijs een herberekening uitgevoerd van de waardering aan reële waarde. Dit houdt in een evaluatie, op basis van onze ervaringen met de gangbare praktijken van de markt, van de marktgegevens, de basisgegevens en van de belangrijkste veronderstellingen gebruikt in de modellen ter bepaling van de reële waarde. Op basis van onze procedures besluiten we dat de uitkomst van de directie wat betreft de modellen gebruikt voor de reële waarde van bepaalde financiële instrumenten waarvoor een genoteerde prijs niet direct beschikbaar is, binnen een redelijke en aanvaardbare vork van uitkomsten valt. Tenslotte hebben we de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen met betrekking tot de reële waarde van deze financiële instrumenten beoordeeld, om de naleving te beoordelen van de vereisten van toelichting opgenomen in de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Onzekerheid met betrekking tot de inschatting van de realiseerbaarheid van de uitgestelde belastingvorderingen

Beschrijving van het kernpunt

Zoals aangegeven in de toelichtingen bij de geconsolideerde jaarrekening hoofdstukken 2.11.3 ("Schatting van uitgestelde belastingen"), 6 ("Gebruik van schattingen en beoordelingen") en 16 ("Winstbelasting") heeft AXA Bank Belgium significante bedragen aan uitgestelde belastingvorderingen erkend waarvoor de realiseerbaarheid afhankelijk is van de realisatie van het strategisch plan. Het erkennen van deze uitgestelde belastingvorderingen is dus afhankelijk van het toekomstig belastbaar inkomen van de Groep. De gebruikte inschatting van deze toekomstige belastbare inkomens is opgenomen in AXA Bank Belgium's strategisch plan dat door de Raad van Bestuur is goedgekeurd. Het gebruik van andere assumpties in het strategisch plan zou andere inschattingen van de toekomstige belastbare inkomens kunnen veroorzaken, wat een effect zou hebben op de inschatting van de uitgestelde belastingvordering. Gegeven de complexiteit van de beoordeling van het aangewezen karakter en de stelselmatige toepassing van de gebruikte methode en de assumpties beschouwen we dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering

In onze auditbenadering hebben we specifieke aandacht besteed aan het proces onderliggend aan het opstellen van het strategisch plan. We hebben de assumpties en de gebruikte methodes die in het plan worden gemaakt nagekeken in samenwerking met experts indien nodig geacht en hebben geconcludeerd dat de assumpties redelijk waren en stelselmatig werden toegepast en dat de gebruikte methodes aangewezen waren en stelselmatig werden toegepast.

Tenslotte hebben we de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen met betrekking tot de uitgestelde belastingvorderingen beoordeeld, om de naleving te beoordelen van de vereisten van toelichting opgenomen in de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor de geconsolideerde jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor het implementeren van de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten; en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep;
- Het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- Het concluderen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven;
- Het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld;
- Het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving of, in buitengewoon zeldzame omstandigheden, tenzij wij bepalen dat een aangelegenheid niet in ons verslag moet worden opgenomen omwille van het feit dat de negatieve gevolgen van dergelijke communicatie redelijkerwijs worden verwacht groter te zijn dan de voordelen voor het maatschappelijk verkeer.

Verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (Herzien) bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag van de geconsolideerde jaarrekening te verifiëren, en verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening

Naar ons oordeel, na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag, stemt dit jaarverslag overeen met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, enerzijds, en is dit jaarverslag opgesteld overeenkomstig het artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen, anderzijds.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen in de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden. Wij formuleren geen enkele vorm van assurance-conclusie omtrent dit jaarverslag.

AXA Bank Belgium heeft in het jaarverslag verwezen naar de niet-financiële informatie die wordt gepubliceerd op AXA S.A. groepsniveau en heeft additionele informatie toegevoegd op het niveau van AXA Bank Belgium. Verder drukken wij geen enkele mate van zekerheid uit over individuele elementen opgenomen in deze niet-financiële informatie.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Wij hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening en zijn in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Vennootschap;
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening bedoeld in artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Andere vermeldingen

- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Sint-Stevens-Woluwe, 5 april 2018

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren bevb
vertegenwoordigd door

Gregory Joos
Bedrijfsrevisor

47	15/05/2019	BE 0404.476.835	285	EUR		
NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	D.	19132.00139	CONSO 1.1

10		BE 0404.476.835	285	9	EUR	
NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	E.	D.	CONSO 1

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Naam: AXA BANK BELGIE

Rechtsvorm: Naamloze vennootschap

Adres: Troonplein

Postnummer: 1000

Gemeente: Brussel

Nr.: 1 Bus:

Land: België

Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van BE 0404 476 835 RPR

Internetadres*: <http://www.axabank.be>

Ondernemingsnummer **BE0404.476.835**

Datum **2/04/2015** van de neerlegging van de oprichtingsakte OF van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt .

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING goedgekeurd door de algemene vergadering van

25/04/2019

met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van

1/01/2018

tot

31/12/2018

Vorig boekjaar van

1/01/2017

tot

31/12/2017

De bedragen van het vorige boekjaar zijn niet identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt.

VOLLEDIGE LIJST met naam, voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer en gemeente) en functie in de onderneming, van de BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN

Peter Devlies, bestuurder van vennootschappen, Rombout de Doppeestraat 2, B-8200 Sint-Andries (Brugge), bestuurder-directeur, voorzitter van het Directiecomité

Françoise Gilles, bestuurder van vennootschappen, Père Eudore Devroyestraat 74, B-1150 Bruxelles, bestuurder-directeur (tot 31 december 2018)

Jeroen Ghysel, bestuurder van vennootschappen, Heirweg 73, B-8800 Roeselare, bestuurder-directeur

Emmanuel Vercoestre, bestuurder van vennootschappen, Rue d'Alsace Lorraine 10, B-1050 Bruxelles, bestuurder-directeur

Frank Goossens, bestuurder van vennootschappen, Broechemsesteenweg 117, B-2531 Vremde, bestuurder-directeur

Peter Philippaerts, bestuurder van vennootschappen, Westrodestraat 49, B-1861 Wolvertem, bestuurder-directeur (vanaf 29 januari 2018)

Marie-Cécile Plessix, Passage Doisy 9, F-75017 Parijs, bestuurder

Patrick Lemoine, bestuurder van vennootschappen, Avenue du roule 38, appartement 66, F-92200 Neuilly sur Seine, bestuurder

Patrick Keusters, bestuurder van vennootschappen, Wanninckhove 26, B-2540 Hove, bestuurder

Philippe Rucheton, bestuurder van vennootschappen, V jircharich 146/5, 110 00 Praag, Tsjechië, bestuurder

Jozef Van In, bestuurder van vennootschappen, Wanninckhove 14, 2540 Hove, bestuurder

Benoît Claveranne, bestuurder van vennootschappen, Place Wagram 5, F-78600 Maisons-Laffitte, bestuurder

Michael Jonker, bestuurder van vennootschappen, Rue du Bois d'en Bas 4, B-1404 Bornival, bestuurder (sinds 29 januari 2018)

Pieter Desmedt, bestuurder van vennootschappen, Bleidenhoek 9, B-2570 Duffel, bestuurder-directeur (sinds 28 februari 2019)

Zijn gevoegd bij deze jaarrekening:

Totaal aantal neergelegde bladen: 285

Nummers van de secties van het standaardmodel die niet werden neergelegd omdat ze niet dienstig zijn: /

Handtekening
(naam en hoedanigheid)

Peter DEVLIES
CEO

Handtekening
(naam en hoedanigheid)

Peter Philippaerts
lid MB

* Facultatieve vermelding .

** Schrappen wat niet van toepassing is .

LIJST VAN DE BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARISSEN (vervolg van de vorige bladzijde)

Commissaris

PwC, Bedrijfsrevisoren cvba, Lidmaatschapsnummer b00009- 1986, Woluwedal 18, 1932 St.-Stevens-Woluwe, erkend revisor

Vertegenwoordigd door

Gregory Joos (IBR A02025), Woluwedal 18 - 1932 Sint Stevens Woluwe, erkend revisor (sinds 2004)

AXA Bank Belgium

IFRS Geconsolideerde Jaarrekening 2018

Inhoudsopgave

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING	7
GECONSOLIDEERDE BALANS	11
OVERZICHT VAN WIJZIGINGEN IN HET GECONSOLIDEERD EIGEN VERMOGEN.....	15
GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT.....	18
TOELICHTING BIJ DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	21
1 ALGEMEEN	21
2 GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGGEVING	21
2.1 CONSOLIDATIEPRINCIPES	21
2.2 FINANCIËLE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN	22
2.3 EIGEN VERMOGEN.....	33
2.4 VERSTREKTE FINANCIËLE WAARBORGEN.....	33
2.5 COMMISSIEOPBRENGSTEN.....	33
2.6 OMREKENINGS- EN VALUTAKOERSVERSCHILLEN	34
2.7 VOORWAARDELIJKE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN EN VOORZIENINGEN	35
2.8 PERSONEELSVERLONINGEN	35
2.9 WINSTBELASTINGEN	36
2.10 MATERIËLE VASTE ACTIVA.....	37
2.11 IMMATERIËLE VASTE ACTIVA.....	38
2.12 OVERIGE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN	39
2.13 BIJKOMENDE INFORMATIE.....	39
3 TOEPASSING VAN IFRS BIJ AXA BANK BELGIUM.....	40
3.1 WIJZIGING IN DE GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGGEVING.....	40
3.2 TOEPASSINGSDATUMS.....	40
3.3 IFRS 9	42
4 RISICOBEBEER	45
4.1 ALGEMEEN.....	45
4.2 KREDIETRISICO.....	46
4.3 MARKTRISICO	57
4.4 VALUTARISICO.....	60
4.5 LIQUIDITEITSRISICO.....	60
4.6 OPERATIONEEL RISICO	63
4.7 KAPITAALBEBEER.....	64
5 REËLE WAARDE VAN FINANCIËLE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN	69
5.1 REËLE WAARDE VAN RETAILACTIVITEITEN	69
5.2 REËLE WAARDE VAN FINANCIËRINGSACTIVITEITEN (TREASURY)	69
5.3 DAG 1-RESULTATEN	73
5.4 TOEPASSING VAN DE CVA EN DVA OP DE DERIVATENPORTEFEUILLE	73
5.5 TOEPASSING VAN DE DVA OP UITGEGEVEN EMTN'S	74

6	GEBRUIK VAN SCHATTINGEN EN BEOORDELINGEN	75
7	BATEN (LASTEN) UIT PROVISIES EN VERGOEDINGEN.....	76
8	GEREALISEERDE WINSTEN (VERLIEZEN) OP FINANCIËLE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN DIE NIET TEGEN REËLE WAARDE WORDEN GEWAARDEERD IN DE WINST- EN VERLIESREKENING.....	77
9	WINSTEN (VERLIEZEN) OP FINANCIËLE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE MET VERWERKING VAN WAARDEVERANDERINGEN IN DE WINST- EN VERLIESREKENING.....	78
10	WINSTEN (VERLIEZEN) UIT ADMINISTRATIEVE VERWERKING VAN AFDEKKINGSTRANSACTIES.....	79
11	OVERIGE EXPLOITATIEBATEN EN -LASTEN	80
12	OPERATIONELE LEASING.....	81
13	PERSONEELSLASTEN	82
13.1	SAMENSTELLING VAN DE PERSONEELSUITGAVEN.....	82
13.2	PENSIOENTOEZEGGINGEN EN ANDERE PRESTATIES	82
13.3	VERLONINGEN IN AANDELEN EN OPTIES.....	87
14	ALGEMENE EN ADMINISTRATIEVE UITGAVEN	90
15	BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN.....	91
16	WINSTBELASTING.....	103
17	GELDMIDDELEN EN ZICHTREKENINGEN BIJ CENTRALE BANKEN.....	108
18	VOOR HANDELSDOELEINDEN AANGEHOUDEN FINANCIËLE ACTIVA.....	109
19	FINANCIËLE ACTIVA GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE MET VERWERKING VAN WAARDEVERANDERINGEN IN WINST OF VERLIES	110
20	TEGEN REËLE WAARDE GEWAARDEERDE FINANCIËLE ACTIVA MET VERWERKING VAN WAARDEVERANDERINGEN IN DE OVERIGE ONDERDELEN VAN HET TOTAALRESULTAAT (OCI)	111
21	FINANCIËLE ACTIVA TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS	114
22	DERIVATEN	117
23	MATERIËLE VASTE ACTIVA.....	128
24	IMMATERIËLE VASTE ACTIVA.....	129
25	INVESTERINGEN IN DOCHTERONDERNEMINGEN, JOINT VENTURES EN GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN.....	131
26	OVERIGE ACTIVA	133
27	VOOR HANDELSDOELEINDEN AANGEHOUDEN FINANCIËLE VERPLICHTINGEN	134
28	FINANCIËLE VERPLICHTINGEN DIE ALS GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE MET VERWERKING VAN WAARDEVERANDERINGEN IN WINST OF VERLIES WORDEN AANGEWEEZEN ..	135
29	TEGEN GEAMORTISEERDE KOSTPRIJS GEWAARDEERDE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN .	137
29.1	DEPOSITO'S.....	137
29.2	ACHTERGESTELDE VERPLICHTINGEN	139
29.3	TLTRO-LENINGEN	140
30	REPO'S EN REVERSE REPO'S.....	141
31	VOORZIENINGEN	142
32	OVERIGE VERPLICHTINGEN.....	145
33	SALDERING.....	146

34	VOORWAARDELIJKE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN.....	150
35	EIGEN VERMOGEN.....	153
36	WINSTUITKERING EN DIVIDEND PER AANDEEL	154
37	GESEGMENTEERDE INFORMATIE.....	155
38	TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN	158
39	OVERHEIDSSTEUN EN -SUBSIDIES.....	161
40	FINANCIËLE RELATIES MET AUDITORS.....	162
41	BEËINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN	163
42	GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM.....	164

Alle hierna in de Geconsolideerde Jaarrekening opgenomen bedragen luiden in duizenden euro en alle commentaren in miljoenen euro, telkens tenzij anders vermeld.

De cijfers worden gepresenteerd volgens absolute waarden en dienen dus gelezen te worden in functie van de omschrijving in de bijhorende rubriek, behoudens rubrieken waar een onderscheid dient gemaakt te worden tussen winsten (absolute waarde) en verliezen (minteken).

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

Geconsolideerde winst- en verliesrekening in '000 EUR	2018.12	2017.12	Toelichting
VOORTGEZETTE BEDRIJFSACTIVITEITEN			
Financiële en exploitatiebaten en -lasten	320.315	302.386	
Rentebaten	2.096.150	1.606.178	
<i>Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden (indien afzonderlijk verwerkt)</i>	1.556.852	1.107.505	
<i>Verplicht tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa voor niet-handelsdoeleinden met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies</i>			N/A
<i>Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (indien afzonderlijk verwerkt)</i>			
<i>Tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat</i>	32.800		N/A
<i>Voor verkoop beschikbare financiële activa</i>		35.421	
<i>Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs</i>	454.990		N/A
<i>Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële lease)</i>		427.400	
<i>Tot einde looptijd aangehouden beleggingen</i>			
<i>Derivaten, administratieve verwerking van afdekkingstransacties, renterisico</i>	45.718	27.129	
<i>Andere activa</i>		50	
<i>Op verplichtingen</i>	5.790	8.673	
(Rentelasten)	1.812.761	1.405.792	
<i>Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden (indien afzonderlijk verwerkt)</i>	1.520.645	1.073.664	
<i>Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (indien afzonderlijk verwerkt)</i>			
<i>Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs</i>	27.333	31.698	
<i>Derivaten, administratieve verwerking van afdekkingstransacties, renterisico</i>	119.067	173.331	
<i>Andere verplichtingen</i>	132.503	116.506	
<i>Op Activa</i>	13.215	10.592	
Lasten in verband met aandelenkapitaal terugbetaalbaar op zicht			
Dividenden			
<i>Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden (indien afzonderlijk verwerkt)</i>			
<i>Verplicht tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa voor niet-handelsdoeleinden met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies</i>			N/A
<i>Tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat</i>			N/A
<i>Voor verkoop beschikbare financiële activa</i>			
<i>Investerings in dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen die anders dan met behulp van de vermogensmutatiemethode administratief zijn verwerkt</i>			N/A
Baten uit provisies en vergoedingen	90.726	63.293	7
(Lasten in verband met provisies en vergoedingen)	77.250	53.752	
Gerealiseerde winsten (verliezen) op financiële activa en verplichtingen die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening, netto	9.213	53.922	8
<i>Tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat</i>	5.774		N/A
<i>Voor verkoop beschikbare financiële activa</i>		44.636	
<i>Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs</i>	3.438		N/A
<i>Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële lease)</i>		3.269	
<i>Tot einde looptijd aangehouden beleggingen</i>			
<i>Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs</i>		6.018	
<i>Overige</i>			
Winsten (verliezen) op financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden, netto	-39.931	-7.528	
<i>Eigen vermogeninstrumenten en daarmee samenhangende derivaten</i>	-27.271	-3.205	
<i>Rente-instrumenten en daarmee samenhangende derivaten</i>	-10.658	-11.530	
<i>Valutahandel</i>	-2.002	7.207	
<i>Kredietrisico-instrumenten en daarmee samenhangende derivaten</i>			
<i>Grondstoffen en daarmee samenhangende derivaten</i>			
<i>Andere (inclusief hybride derivaten)</i>			
Winsten of (-) verliezen op verplicht tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa voor niet-handelsdoeleinden met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies, netto			N/A
Winsten (verliezen) op financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening, netto	27.921	10.604	9
Winsten (verliezen) uit administratieve verwerking van afdekkingstransacties	928	2.340	10
Valutakoersverschillen, netto	3.720	-3.588	
Winsten (verliezen) op het niet langer opnemen van andere dan voor verkoop aangehouden activa, netto		-242	
Overige netto-exploitatiebaten	21.600	36.951	11

Geconsolideerde winst- en verliesrekening in '000 EUR	2018.12	2017.12	Toelichting
Administratiekosten	228.976	235.467	
<i>Personeelslasten</i>	92.928	88.850	13
<i>Algemene en administratieve uitgaven</i>	136.048	146.617	14
Afschrijvingen	6.182	4.721	
<i>Materiële vaste activa</i>	2.095	2.058	23
<i>Vastgoedbeleggingen</i>			
<i>Immateriële vaste activa</i>	4.087	2.663	24
Herzieningswinsten of (-) -verliezen, netto		N/A	
<i>Tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat</i>		N/A	
<i>Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs</i>		N/A	
Voorzieningen	5.762	-13.198	
Bijzondere waardevermindervingsverliezen op financiële activa die niet tegen reële waarde worden	19.542	12.845	
<i>Tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat</i>			
<i>Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs</i>	-111	N/A	
<i>Financiële activa gewaardeerd tegen kostprijs (niet-genoteerd eigen vermogen)</i>	19.653	N/A	
<i>Voor verkoop beschikbare financiële activa</i>	N/A		
<i>Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële lease)</i>	N/A	12.845	
<i>Tot einde looptijd aangehouden beleggingen</i>	N/A		
Bijzondere waardeverminderingen op			
<i>Materiële vaste activa</i>			
<i>Vastgoedbeleggingen</i>			
<i>Goodwill</i>			
<i>Immateriële vaste activa (andere dan goodwill)</i>			
<i>Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures verwerkt volgens de 'equity'-methode</i>			
<i>Overige</i>			
Negatieve goodwill die onmiddellijk wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening			
Aandeel in de winst of verlies van geassocieerde deelnemingen en joint ventures die administratief worden verwerkt volgens de 'equity'-methode			
Winst of verlies uit vaste activa en groepen activa die worden afgestoten, die worden geclassificeerd als aangehouden voor verkoop maar die niet in aanmerking komen als beëindigde bedrijfsactiviteiten			
TOTALE WINST OF VERLIES UIT VOORTGEZETTE BEDRIJFSACTIVITEITEN VÓÓR AFTREK VAN BELASTINGEN EN MINDERHEIDSBELANG	59.853	62.552	
Belastinglasten (winstbelasting) verbonden met de winst of het verlies uit voortgezette bedrijfsactiviteiten	14.916	21.115	16
TOTALE WINST OF VERLIES UIT VOORTGEZETTE BEDRIJFSACTIVITEITEN NA AFTREK VAN BELASTINGEN EN VÓÓR MINDERHEIDSBELANG	44.937	41.437	
Totale winst of verlies op beëindigde bedrijfsactiviteiten na aftrek van belastingen			
TOTALE WINST OF VERLIES NA AFTREK VAN BELASTINGEN EN BEËINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN VÓÓR MINDERHEIDSBELANG	44.937	41.437	
Winst of verlies toe te rekenen aan minderheidsbelang			
NETTOWINST OF -VERLIES	44.937	41.437	

Tabel CIS.1

Geconsolideerd overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten in '000 EUR	2018.12	2017.12	
GEREALISEERDE WINST (VERLIES) OVER HET JAAR	44.937	41.437	
NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN			
Items die niet kunnen worden overgeboekt naar resultaat	11.357	-14.403	
Actuariële winsten (verliezen) op toegezegdpensioenregelingen	1.029	10.824	(3)
Veranderingen in reële waarde van financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies wegens veranderingen in het kredietrisico ervan	14.140	-25.633	(4)
Veranderingen in reële waarde van eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat	-21	N/A	(5)
Winstbelastingen m.b.t. voorgaande item	-3.792	406	
Items die kunnen worden overgeboekt naar resultaat	-25.542	-24.324	
Omrekening van valuta		-147	
Waarderingswinsten/-verliezen die in het eigen vermogen zijn opgenomen		-147	
Overgedragen naar winst of verliesrekening			
Overige herclassificaties			
Kasstroomafdekking (effectief deel)		33.114	(1)
Waarderingswinsten/-verliezen die in het eigen vermogen zijn opgenomen			
Overgedragen naar winst of verlies		33.114	
Overgedragen naar initiële boekwaarde van afgedekte posities			
Overige herclassificaties			
Tegen reële waarde gewaardeerde schuldinstrumenten met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat	-34.285	N/A	(2)
Waarderingswinsten/-verliezen die in het eigen vermogen zijn opgenomen	-57.028	N/A	
Overgedragen naar winst of verlies	22.743	N/A	
Overige herclassificaties		N/A	
Voor verkoop beschikbare financiële activa	N/A	-77.961	(2)
Waarderingswinsten/-verliezen die in het eigen vermogen zijn opgenomen	N/A	2.507	
Overgedragen naar winst of verlies	N/A	-80.468	
Overige herclassificaties	N/A		
Vaste activa of groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor verkoop			
Winstbelastingen m.b.t. voorgaande item	8.743	20.670	
TOTAAL NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN OVER HET JAAR	-14.185	-38.727	
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN OVER HET JAAR	30.753	2.710	
Toerekenbaar aan houders van eigenvermogensinstrumenten van de moedermaatschappij	30.753	2.710	
Toerekenbaar aan minderheidsbelang			
VERMOGENSMUTATIES VOOR VOORGAANDE PERIODES			
Gevolgen van het herstel van fouten			
Houders van eigenvermogensinstrumenten van de moedermaatschappij			
Minderheidsbelang			
Gevolgen van wijzigingen in de grondslagen voor financiële verslaggeving			
Houders van eigenvermogensinstrumenten van de moedermaatschappij			
Minderheidsbelang			

Tabel CIS.2

Hieronder vindt u de impact voor belastingen, evenals de uitgestelde belasting met betrekking tot de punten opgenomen in de tabel hiervoor (overzicht in duizenden EUR).

Kasstroomafdekking (1)	2018.12	2017.12
Bruto	0	33.114
Belasting	0	-11.256
Netto	0	21.859

Tegen reële waarde gewaardeerde schuldinstrumenten met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (2)	2018.12	2017.12
Bruto	-34.285	N/A
Belasting	8.743	N/A
Netto	-25.542	N/A

Voor verkoop beschikbare activa (2)	2018.12	2017.12
Bruto	N/A	-77.961
Belasting	N/A	31.925
Netto	N/A	-46.036

Actuariële winsten (verliezen) op toegezegde pensioenregelingen (3)	2018.12	2017.12
Bruto	1.029	10.824
Belasting	-257	-6.002
Netto	772	4.822

Reële waarde financiële verplichtingen-eigen kredietrisico (4)	2018.12	2017.12
Bruto	14.140	-25.633
Belasting	-3.535	6.408
Netto	10.605	-19.225

Veranderingen in reële waarde van eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (5)	2018.12	2017.12
Bruto	-21	N/A
Belasting	0	N/A
Netto	-21	N/A

Tabel CIS.3

Geconsolideerde balans

Geconsolideerde Balans - Activa in '000 EUR	2018.12	2017.12	Toelichting
Geldmiddelen en zichtrekeningen bij centrale banken	403.853	597.263	17
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	773.776	1.247.291	18 / 22
Verplicht tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa voor niet-handelsdoeleinden met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies		N/A	19
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening			19
Tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)	2.319.297	N/A	20
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs *	22.817.320	N/A	21
Voor verkoop beschikbare financiële activa	N/A	2.952.270	20
Leningen en vorderingen	N/A	21.921.564	21
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	N/A		
Derivaten gebruikt ter afdekking	17.584	67.552	22
Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities bij afdekking van het renterisico van een portefeuille	403.252	334.771	
Materiële vaste activa	37.297	38.015	
<i>Materiële vaste activa</i>	37.297	38.015	23
<i>Vastgoedbeleggingen</i>			
Immateriële vaste activa	13.258	11.835	
<i>Goodwill</i>			
<i>Andere immateriële activa</i>	13.258	11.835	24
Investerings in geassocieerde deelnemingen, dochterondernemingen en joint ventures (verwerkt volgens de 'equity'-methode met inbegrip van goodwill)			25
Belastingvorderingen	31.366	38.759	
<i>Actuele belastingvorderingen</i>	285	4.946	16
<i>Uitgestelde belastingvorderingen</i>	31.080	33.812	
Overige activa	135.587	106.786	26
Vaste activa of groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor verkoop			
TOTAAL ACTIVA	26.952.589	27.316.107	

Tabel CBS.1

* Bevat reverse repo's voor een bedrag van 960 miljoen EUR in 2018 en 1.015 miljoen EUR in 2017.

Geconsolideerde Balans - Verplichtingen in '000 EUR	2018.12	2017.12	Toelichting
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	353.394	824.596	27
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	1.215.175	1.348.872	28
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	23.868.409	22.912.390	29
<i>Deposito's van kredietinstellingen</i>	2.023	2.821	
<i>Deposito's van andere dan kredietinstellingen</i>	18.187.591	17.873.758	
<i>In schuldbewijzen belichaamde schulden met inbegrip van obligaties</i>	4.821.556	4.214.547	
<i>Achternestelde verplichtingen</i>	26.794	39.245	
<i>Andere financiële verplichtingen</i>	830.446	782.019	
Financiële verplichtingen verbonden aan overgedragen financiële activa		486.026	30
Derivaten gebruikt ter afdekking	68.500	287.907	22
Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities bij afdekking van het renterisico van een portefeuille			
Voorzieningen	233.775	212.803	31
Belastingverplichtingen	32.643	35.177	
<i>Actuele belastingverplichtingen</i>	29.142	28.030	16
<i>Uitgestelde belastingverplichtingen</i>	3.501	7.147	
Andere verplichtingen	35.658	45.144	32
Verplichtingen in groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor verkoop			
Aandelenkapitaal terugbetaalbaar op zicht (coöperativen)			
TOTAAL VERPLICHTINGEN	25.807.553	26.152.915	

Tabel CBS.2

Geconsolideerde Balans - Eigen vermogen in '000 EUR	2018.12	2017.12	Toelichting
Geplaatst kapitaal	636.318	636.318	
<i>Gestort kapitaal</i>	636.318	636.318	
<i>Opgevraagd niet-gestort kapitaal</i>			
Agio			
Ander eigen vermogen	91.552	91.469	
<i>Eigen-vermogenscomponent in samengestelde financiële instrumenten</i>	90.000	90.000	
<i>Overige</i>	1.552	1.469	
Niet-gerealiseerde resultaten	2.716	9.188	
Posten die niet opnieuw worden ingedeeld bij winst of verlies	-26.298	-38.606	
<i>Reserve uit de herwaardering van materiële vaste activa</i>			
<i>Reserve uit de herwaardering van immateriële vaste activa</i>			
<i>Actuariële winsten/verliezen mbt toegezegde pensioenregelingen</i>	-18.609	-19.381	
<i>Die betrekking hebben op vaste activa en groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor verkoop</i>			
<i>Aandeel van overige opgenomen baten en lasten van investeringen in dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen</i>			
<i>Veranderingen in reële waarde van eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat</i>	931	N/A	
<i>Afdekkingsineffectiviteit van reëlewaardeafdekkingen voor eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat</i>		N/A	
<i>Veranderingen in reële waarde van financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies wegens veranderingen in het kredietrisico ervan</i>	-8.620	-19.225	
Posten die opnieuw kunnen worden ingedeeld bij winst of verlies	29.014	47.794	
<i>Afdekkingsreserve van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten (effectief deel)</i>			
<i>Reserve uit de omrekening van valuta</i>			
<i>Kasstroomafdekkingsreserve (effectief deel)</i>			
<i>Veranderingen in reële waarde van schuldinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat</i>	29.014	N/A	
<i>Afdekkingsinstrumenten [niet aangewezen onderdelen]</i>		N/A	
<i>Reserve uit de herwaardering van de reële waarde van de voor verkoop beschikbare financiële activa</i>	N/A	47.794	
<i>Die betrekking hebben op vaste activa en groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor verkoop</i>			
<i>Aandeel van overige opgenomen baten en lasten van investeringen in dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen</i>			
Reserves (met inbegrip van ingehouden winsten)	369.512	384.780	
<Ingekochte eigen aandelen>			
Baten uit het lopende jaar	44.937	41.437	
<Interimdividenden>			
Minderheidsbelang			
<i>Reserves uit herwaardering</i>			
<i>Overige</i>			
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	1.145.035	1.163.192	35
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN	26.952.589	27.316.107	

Tabel CBS.3

Aansluiting van reserve uit herwaardering van financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)

2018-12	brutowaarde	taks impact	netto waarde
Eindbalans (vorig jaar)	63.675	-15.881	47.794
Impact IFRS 9	10.287	-2.574	7.713
Openingsbalans (lopend jaar)	73.962	-18.455	55.507
Investerings in vorige periode			
Transfer van/naar P&L ten gevolge van verkopen	-1.276	325	-951
Transfer van/naar P&L ten gevolge van terugname van waardeverminderingen	-111	28	-83
Transfer van/naar P&L ten gevolge van toename van waardeverminderingen	0	0	0
Transfer van/naar P&L ten gevolge van wijzigingen in premie/discount	24.184	-6.164	18.020
Wisselkoersverschillen	1	0	1
aanpassingen tijdens de periode	-57.103	14.554	-42.549
Investerings in huidige periode			
aanpassingen tijdens de periode			
Eindbalans	39.657	-9.712	29.945

Tabel CBS.4

2017-12	brutowaarde	taks impact	netto waarde
Openingsbalans	141.637	-47.806	93.831
Investerings in vorige periode			
Transfer van/naar P&L ten gevolge van verkopen	-44.636	18.279	-26.357
Transfer van/naar P&L ten gevolge van wijzigingen in premie/discount	36.009	-14.746	21.263
Wisselkoersverschillen	-2	0	-2
aanpassingen tijdens de periode	-69.333	28.392	-40.941
Investerings in huidige periode			
aanpassingen tijdens de periode			
Eindbalans	63.675	-15.881	47.794

Tabel CBS.5

Overzicht van wijzigingen in het geconsolideerd eigen vermogen

Bronnen van vermogensmutaties 2018.12 in '000 EUR												
	Gestort kapitaal	Ander EV - Samengestelde financiële instrumenten	Ander EV - Overige	Niet gerealiseerde resultaten - reserve uit valutaomrekening	Niet gerealiseerde resultaten - kasstroomafdekkingsreserve	Niet gerealiseerde resultaten - reserve uit herwaardering in de overige onderdelen van het totaalresultaat	Actuariële winsten/verliezen mbt toegezegde pensioenregelingen	Eigen kredietrisico - financiële verplichtingen	Niet gerealiseerde resultaten - Die betrekking hebben op vaste activa en groepen activa die worden afgestoten, geclassificeerd als aangehouden voor verkoop	Reserves (incl ingehouden winsten)	Baten uit het lopende jaar*	TOTAAL EV
Eindbalans (vorig jaar)	636.318	90.000	1.469	0	0	47.794	-19.381	-19.225	0	384.780	41.437	1.163.192
Impact IFRS 9 **						7.713				-6.417		1.296
Beginbalans (lopend jaar)	636.318	90.000	1.469	0	0	55.507	-19.381	-19.225	0	378.363	41.437	1.164.488
Kapitaalsverhoging												0
Uitgifte												0
Winst (verlies)											44.937	44.937
Toegekende dividenden										-50.000		-50.000
Wijziging in de reële waarde van gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)						-25.562						-25.562
Wijziging reële waarden			83				772	10.605				11.460
Kasstroomafdekking												0
Overdracht naar ingehouden winsten										41.149	-41.437	-288
Kapitaalvermindering	0											0
Overige												0
Eindbalans (lopend jaar)	636.318	90.000	1.552	0	0	29.945	-18.609	-8.620	0	369.512	44.937	1.145.035

Tabel CSCE.1

* waarvan voor 44,9 miljoen EUR toerekenbaar aan aandeelhouders van de moedermaatschappij.

** zie toelichting hoofdstuk 3.3 IFRS 9

Bronnen van vermogensmutaties 2017.12 in '000 EUR												
	Gestort kapitaal	Ander EV - Samengestelde financiële instrumenten	Ander EV - Overige	Niet gerealiseerde resultaten - reserve uit valuta omrekening	Niet gerealiseerde resultaten - kasstroomafdekkingsreserve	Niet gerealiseerde resultaten - reserve uit herwaardering van voor verkoop beschikbare activa	Actuariële winsten/verliezen mbt toegezegde pensioenregelingen	Eigen kredietrisico - financiële verplichtingen	Niet gerealiseerde resultaten - Die betrekking hebben op vaste activa en groepen activa die worden afgestoten, geassocieerd als aangehouden voor	Reserves (incl ingehouden winsten)	Baten uit het lopende jaar*	TOTAAL EV
Beginbalans (vorig jaar)	681.318	90.000	1.125	147	-21.859	93.830	-24.203	0	0	281.356	100.598	1.202.313
Kapitaalsverhoging												0
Uitgifte												0
Winst (verlies)											41.437	41.437
Gedeclareerde dividenden												0
Wijziging herwaarderingreserve voor verkoop beschikbare financiële activa						-46.036						-46.036
Wijziging reële waarden			344	-147			4.822	-16.240				-11.222
Kasstroomafdekking					21.859							21.859
Overdracht naar ingehouden winsten										100.439	-100.598	-159
Kapitaalvermindering	-45.000											-45.000
Overige												0
Correctie								-2.985		2.985		0
Eindbalans (lopend jaar)	636.318	90.000	1.469	0	0	47.794	-19.381	-19.225	0	384.780	41.437	1.163.192

Tabel CSCE.2

* waarvan voor 41,4 miljoen EUR toerekenbaar aan aandeelhouders van de moedermaatschappij.

Verklaring van de lijn "Impact IFRS 9":**Kolom "Niet-gerealiseerde resultaten – reserve uit herwaardering in de overige onderdelen van het totaalresultaat: 7,7 miljoen EUR**

- Herclassificatie: een deel van de obligatieportefeuille die aangehouden wordt om overeen te stemmen met de geschatte looptijd van de verplichtingen zonder vastgestelde vervaldag (zoals spaarrekeningen) en omwille van rendement wordt onder IFRS 9 opgenomen in het bedrijfsmodel "aangehouden voor het ontvangen van kasstromen" en gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Op basis van IAS 39 werden deze voorheen geclassificeerd als "aangehouden voor verkoop" en gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI). Dit leidt in de openingsbalans tot een verhoging van de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) met 10,2 miljoen EUR. Hierop zijn uitgestelde belastingen voor 2,5 miljoen EUR van toepassing, zodat het netto-effect na uitgestelde belastingen 7,6 miljoen EUR bedraagt.
- Herwaardering: de toepassing van de nieuwe IFRS 9-regels voor bijzondere waardeverminderingen op basis van de verwachte kredietverliezen op obligaties in het bedrijfsmodel "aangehouden voor het ontvangen van kasstromen en voor verkoop" heeft geleid tot een verhoging van de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) van 0,1 miljoen EUR (zowel bruto als netto na uitgestelde belastingen).

Kolom "Reserves (inclusief ingehouden winsten)": -6,4 miljoen EUR

- Herwaardering: de toepassing van de nieuwe IFRS 9-regels voor bijzondere waardeverminderingen op basis van de verwachte kredietverliezen op kredieten en obligaties in het bedrijfsmodel "aangehouden voor het ontvangen van kasstromen" heeft geleid tot een verhoging van de bijzondere waardeverminderingen en een verlaging van de reserves van 8,6 miljoen EUR. Hierop zijn uitgestelde belastingen voor 2,1 miljoen EUR van toepassing zodat het netto-effect na uitgestelde belastingen -6,4 miljoen EUR bedraagt.

Meer detail over de nieuwe IFRS 9-regels staat vermeld in hoofdstuk 3.3 IFRS 9.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

BEDRIJFSACTIVITEITEN	2018.12 in '000 EUR	2017.12 in '000 EUR
Nettowinst (-verlies)	44.936	41.437
<u>Aanpassingen om nettowinst of -verlies te doen aansluiten bij de netto kasstromen met betrekking tot bedrijfsactiviteiten</u>	12.263	26.066
(Actuele en uitgestelde winstbelasting, opgenomen in de winst- en verliesrekening)		
Actuele en uitgestelde belastinglasten, opgenomen in de winst- en verliesrekening	14.916	21.115
Niet-gerealiseerde winst of verlies op wisselkoersverschillen		-147
Waarderingsresultaat via winst en verliesrekening	-2.653	5.098
INVESTERINGS- EN FINANCIERINGSACTIVITEITEN	31.485	4.368
Afschrijving	6.182	4.721
Bijzondere waardeverminderingen	19.541	12.845
Netto voorzieningen	5.762	-13.198
<u>Andere aanpassingen</u>	5.686	-11.233
Kasstroom uit exploitatiewinsten voor wijzigingen in bedrijfsactiva en -verplichtingen	94.370	60.638
<u>Daling (stijging) van werkkapitaal (met uitzondering van geldmiddelen en kasequivalenten):</u>	-215.665	-18.950
<u>Daling (stijging) van bedrijfactiva (met uitzondering van geldmiddelen en kasequivalenten):</u>	183.820	401.271
Daling (stijging) van zichtrekeningen bij centrale banken	-2.237	
Daling (stijging) van leningen en vorderingen	N/A	-1.283.818
Daling (stijging) van voor verkoop beschikbare activa	N/A	1.298.063
Daling (stijging) van financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	-915.406	N/A
Daling (stijging) van tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat	614.304	N/A
Daling (stijging) van financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	473.515	396.213
Daling (stijging) van financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening		
Daling (stijging) van verplicht tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa voor niet-handelsdoeleinden met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies		N/A
Daling (stijging) van activa-derivaten, administratieve verwerking van afdekkingstransacties	49.968	30.206
Daling (stijging) van andere activa (definitie balans)	-36.324	-39.393

BEDRIJFSACTIVITEITEN	2018.12 in '000 EUR	2017.12 in '000 EUR
<u>Stijging (daling) van bedrijfsverplichtingen (met uitzondering van geldmiddelen en kasequivalenten):</u>	-399.485	-420.221
Stijging (daling) van deposito's van kredietinstellingen	-798	354.181
Stijging (daling) van deposito's (andere instellingen dan kredietinstellingen)	316.070	-240.200
Stijging (daling) van in schuldbewijzen belichaamde schulden met inbegrip van obligaties	607.009	756.629
Stijging (daling) van financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	-436.987	-267.431
Stijging (daling) van financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	-165.259	-152.904
Stijging (daling) van verplichtingen-derivaten, administratieve verwerking van afdekkingstransacties	-287.888	-37.854
Stijging (daling) van andere financiële verplichtingen	-437.599	-823.137
Stijging (daling) van andere verplichtingen (definitie balans)	5.966	-9.505
	-121.296	41.688
(Betaalde) terugbetaalde winstbelastingen	-2.776	-586
Netto kasstroom uit de bedrijfsactiviteiten	-124.072	41.103

INVESTERINGSACTIVITEITEN	2018.12 en '000 EUR	2017.12 en '000 EUR
(Contante betalingen om materiële vaste activa te verwerven)	-1.377	-258
Contante ontvangsten uit de verkoop van materiële vaste activa		
(Contante betalingen om immateriële vaste activa te verwerven)	-5.510	-5.961
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	-6.887	-6.219

FINANCIERINGSACTIVITEITEN	2018.12 en '000 EUR	2017.12 en '000 EUR
(Betaalde dividenden)	-50.000	
Contante ontvangsten uit de uitgifte van achtergestelde verplichtingen		
(Contante terugbetalingen van achtergestelde verplichtingen)	-12.452	-49.797
Contante ontvangsten uit de uitgifte van aandelen of andere eigenvermogen instrumenten		-45.000
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	-62.452	-94.797
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen op geldmiddelen en kasequivalenten		

	2018.12 en '000 EUR	2017.12 en '000 EUR
NETTOSTIJGING VAN GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN	-193.410	-59.913
GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN AAN HET BEGIN VAN DE PERIODE	597.263	657.176
GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN AAN HET EINDE VAN DE PERIODE	403.853	597.263
<u>Componenten van geldmiddelen en kasequivalenten:</u>		
Contanten	68.170	58.960
Zichtrekeningen bij centrale banken	329.210	526.735
Leningen en vorderingen	N/A	11.568
Voor verkoop beschikbare activa	N/A	
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	6.473	N/A
Tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat		N/A
Totale geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode	403.853	597.263
<u>Waaronder: bedrag van de geldmiddelen en kasequivalenten die door de onderneming worden aangehouden, doch niet beschikbaar zijn voor gebruik door de groep</u>		
Niet-opgevraagde financieringsfaciliteiten (met uitsplitsing, indien deze informatie materieel is)		
<u>Aanvullende informatie over de kasstromen uit de bedrijfsactiviteiten:</u>		
Ontvangen rentebaten	2.096.150	1.606.178
Ontvangen dividenden		
Betaalde rentelasten	1.812.763	1.405.791

De geldmiddelen en kasequivalenten daalden in 2018 met 193,4 miljoen EUR, vooral door een afname van de zichtrekeningen bij centrale banken (- 197,5 miljoen EUR).

De bedrijfsactiviteiten hadden netto een negatief effect op de geldmiddelen en kasequivalenten voor 124,1 miljoen EUR. Enerzijds stegen de kasstromen uit exploitatiewinsten met 94,4 miljoen EUR. Daarnaast stegen de kasstromen uit de wijzigingen van bedrijfsactiva en verplichtingen (werkkapitaal) netto met 215,7 miljoen EUR. De bedrijfsactiva dalen met 183,8 miljoen EUR, vooral in de tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met opname van de waarderingsresultaten in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) (- 614,3 miljoen EUR) en in de voor handelsdoeleinden aangehouden financiële activa (- 473,5 miljoen EUR), deels gecompenseerd door de stijging van de financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs (915,4 miljoen EUR). De bedrijfsverplichtingen dalen met 399,5 miljoen EUR, vooral door de andere financiële verplichtingen (- 437,6 miljoen EUR) en de voor handelsdoeleinden aangehouden financiële verplichtingen (-437,0 miljoen EUR), onder meer deels gecompenseerd door een stijging van de in schuldbewijzen belichaamde schulden (607,0 miljoen EUR).

De financieringsactiviteiten zorgden voor een daling van de geldmiddelen en kasequivalenten van - 62,5 miljoen EUR, enerzijds door het uitbetaalde tussentijds dividend van 50 miljoen EUR, anderzijds door de terugbetaling van achtergestelde leningen voor een bedrag van 12,5 miljoen EUR.

De investeringsactiviteiten zorgden voor een verdere daling van de geldmiddelen en kasequivalenten van 6,9 miljoen EUR, voornamelijk te situeren in de stijging van de immateriële vaste activa (5,5 miljoen EUR).

De evolutie van de verplichtingen uit financieringsactiviteiten is volledig toe te schrijven aan evoluties in de kasstromen.

Toelichting bij de Geconsolideerde Jaarrekening

1 Algemeen

AXA Bank Belgium, naamloze vennootschap naar Belgisch recht, met maatschappelijke zetel te 1000 Brussel, Troonplein 1, was per 31 december 2018 een 100% dochteronderneming van AXA SA.

De wettelijke consolidatiekring van AXA Bank Belgium omvat de Belgische bankactiviteiten, de dochterondernemingen AXA Belgium Finance B.V. en AXA Bank Europe SCF (Société de Crédit Foncier) en de SPV Royal Street NV.

De volgende dochterondernemingen werden tijdens het boekjaar 2018 niet in de consolidatiekring opgenomen gezien hun te verwaarlozen betekenis (zie hierover meer in hoofdstuk 2.1 *Consolidatieprincipes*)

- Motor Finance Company NV
- Beran NV

Meer informatie met betrekking tot deze ondernemingen werd opgenomen onder hoofdstuk 25 *Investerings in dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen*. De waarderingsmethode staat vermeld in hoofdstuk 20 *Tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)*.

AXA Bank Belgium maakt deel uit van de AXA Groep, een toonaangevende internationale bank-verzekeraar van 100 miljoen klanten met 160.000 medewerkers in 62 landen. Wereldwijd is AXA het nummer 1 verzekeringsmerk en AXA Bank Belgium is in België een sterke financiële speler die eind 2016 tot Bank van het jaar verkozen is en 2 Bank Awards won in 2017 en 2018. AXA Bank Belgium focust met haar klantgerichte aanpak op het proactief begeleiden van 800.000 klanten in de opbouw en beheer van hun vermogen. AXA Bank Belgium is de zesde Belgische bank naar balanstotaal en bekleedt een sterke positie in de markt van de woonkredieten. Beleggers kunnen bij AXA Bank Belgium terecht voor advies op maat en financiële begeleiding. Online en persoonlijk contact gaan bij AXA Bank Belgium hand in hand door de combinatie van haar sterk netwerk van zelfstandige bankagenten en gebruiksvriendelijke digitale tools.

2 Grondslagen voor financiële verslaggeving

2.1 Consolidatieprincipes

2.1.1 Algemeen

AXA Bank Belgium bezit op dit ogenblik dochterondernemingen, zijnde ondernemingen waarop volledige controle wordt uitgeoefend, en daarnaast ook een geassocieerde onderneming zoals vermeld onder hoofdstuk 25 *Investerings in dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen*, die echter niet mee wordt geconsolideerd wegens de immaterialiteit.

In principe dienen alle dochterondernemingen integraal in de consolidatie opgenomen te worden.

In afwijking van dit principe heeft AXA Bank Belgium beslist, op basis van het relevantie- en het immaterialiteitsbeginsel, om bepaalde dochterondernemingen voor de toepassing van de IFRS Geconsolideerde Jaarrekening niet integraal op te nemen. Hierbij wordt een dochteronderneming wiens balanstotaal het vorige boekjaar lager is dan 0,15% van het balanstotaal van AXA Bank Belgium beschouwd als niet-materieel en als dusdanig niet mee opgenomen in de consolidatiekring, behoudens andersluidende beslissing van de Raad van Bestuur.

De dochterondernemingen AXA Belgium Finance BV, AXA Bank Europe SCF en de SPV Royal Street NV worden volledig geconsolideerd.

2.1.2 Aankoop entiteiten binnen AXA Groep

Wat betreft bedrijfscombinaties met andere entiteiten van de AXA Groep vallen deze entiteiten onder gemeenschappelijke controle. Als dusdanig zijn deze bedrijfscombinaties dan ook niet onderworpen aan IFRS 3 – *Bedrijfscombinaties*. AXA Bank Belgium past in dit geval een methode toe waaronder de geïntegreerde activa en verplichtingen dezelfde boekwaarde behouden dan in de gekochte entiteit. Aanpassingen worden alleen maar gedaan omwille van harmonisatie van boekhoudregels.

2.2 Financiële activa en verplichtingen

2.2.1 Opname en eerste waardering

AXA Bank Belgium heeft voornamelijk de volgende financiële activa op haar balans: leningen en vorderingen, obligaties en derivaten. Daarnaast beschikt AXA Bank Belgium over een zeer kleine aandelenportefeuille. Als financiële verplichtingen beschikt ze voornamelijk over deposito's, uitgegeven obligaties en achtergestelde verplichtingen en derivaten.

Obligaties worden gedefinieerd als verhandelbaar waardepapier dat renteopbrengsten genereert via coupons of rentekapitalisatie. Aandelen zijn contracten die het overblijvend belang in de activa van een entiteit omvatten na aftrek van alle verplichtingen.

Financiële activa en verplichtingen worden op de balans opgenomen op de datum waarop AXA Bank Belgium een contract afsluit voor het instrument, namelijk de afwikkelingsdatum voor leningen en vorderingen, deposito's, uitgegeven obligaties en achtergestelde leningen, en de transactiedatum voor alle andere financiële activa en verplichtingen (obligaties, aandelen, derivaten).

Financiële activa en verplichtingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde, plus of min transactiekosten en commissies die rechtstreeks verbonden zijn met de aanschaffing van het actief of de uitgifte van de verplichting. Voor leningen en vorderingen bevatten deze transactiekosten en commissies de acquisitiekosten betaald aan tussenpersonen, de dossierkosten aangerekend aan klanten en de wederbeleggingsvergoedingen aangerekend op hypotheekleningen. Voor obligaties en aandelen worden de transactiekosten en commissies om redenen van immaterialiteit niet toegevoegd aan de initiële reële waarde. De portefeuillecommissie op zicht- en spaarrekeningen wordt rechtstreeks in resultaat (provisies en vergoedingen) geboekt. De beheersvergoedingen op zichtrekeningen worden eveneens rechtstreeks in resultaat (provisies en vergoedingen) geboekt. Voorafbetaalde optiepremie's ter compensatie van niet-nulwaarden bij de start maken deel uit van de reële waarde.

2.2.2 Classificatie en volgende waardering

2.2.2.1 Financiële activa: waarderingscategorieën

Financiële activa worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat ("other comprehensive income", OCI) of tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies, gebaseerd op zowel:

- het bedrijfsmodel dat AXA Bank Belgium gebruikt voor het beheer van de financiële activa, en
- de karakteristieken van de contractuele kasstromen uit de financiële activa.

De bedrijfsmodellen worden bepaald door de Raad van Bestuur op basis van de wijze waarop financiële activa worden beheerd om een bepaald doel te bereiken. De bepaling van de bedrijfsmodellen houdt rekening met ervaring uit het verleden aangaande frequentie, volume en tijdstip van verkopen, de redenen van de verkopen en de verwachtingen inzake toekomstige verkoopactiviteiten, de wijze waarop de performance van de bedrijfsmodellen gerapporteerd worden aan de managers op sleutelposities, hoe de risico's worden beoordeeld en beheerd en hoe de managers worden vergoed.

Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

Een financieel actief wordt tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd indien het aan de volgende voorwaarden voldoet en het niet aangewezen wordt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies:

- het aanhouden van het financieel actief past in het bedrijfsmodel dat als doel heeft financiële activa aan te houden om de contractuele kasstromen te verkrijgen ("aangehouden voor het ontvangen van kasstromen")
- de contractuele bepalingen van het actief leiden tot contractuele kasstromen die enkel bestaan uit terugbetaling van kapitaal en intresten op het uitstaande bedrag, op specifieke data.

Deze waarderingscategorie wordt door AXA Bank Belgium gebruikt voor leningen en vorderingen en voor een deel van de obligatieportefeuille die aangehouden wordt om overeen te stemmen met de geschatte looptijd van de verplichtingen zonder vastgestelde vervaldag (zoals spaarrekeningen) en omwille van rendement.

De ontvangen rente wordt berekend op basis van de effectieve-rentemethode.

Voor deze financiële activa wordt in de resultatenrekening een onderscheid gemaakt tussen de rentemarge en de gerealiseerde meer- en minderwaarden.

Op deze financiële activa wordt een waardevermindering voor verwachte verliezen geboekt via resultaat.

Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)

Een obligatie wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) indien het aan de volgende voorwaarden voldoet en het niet aangewezen wordt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies:

- het aanhouden van het financieel actief past in het bedrijfsmodel dat als doel heeft financiële activa aan te houden om zowel de contractuele kasstromen te verkrijgen en de financiële activa te verkopen ("aangehouden voor het ontvangen van kasstromen en voor verkoop")
- de contractuele bepalingen van het actief leiden tot contractuele kasstromen die enkel bestaan uit terugbetaling van kapitaal en interesten op het uitstaande bedrag, op specifieke data.

Deze waarderingscategorie wordt door AXA Bank Belgium gebruikt voor het deel van de obligatieportefeuille aangehouden voor liquiditeitsdoeleinden, balansbeheer en optimalisatie van het risico versus opbrengst.

De ontvangen rente wordt berekend op basis van de effectieve-rentemethode.

Bij eerste opname van een aandeel dat niet aangehouden wordt voor handelsdoeleinden mag AXA Bank Belgium een niet-herroepbare keuze maken om de reëlewaardeschommelingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) op te nemen (met de uitzondering van dividenden die in winst of verlies opgenomen blijven – zie hieronder). Deze keuze gebeurt instrument per instrument. AXA Bank Belgium heeft van deze mogelijkheid gebruikgemaakt.

De dividenden worden opgenomen in de opbrengsten op het moment dat de onderneming het recht verkrijgt deze dividenden te ontvangen, het waarschijnlijk is dat het dividend zal worden ontvangen en dat het bedrag van het dividend betrouwbaar kan gemeten worden.

De wijzigingen in reële waarde van derivaten die deel uitmaken van gekwalificeerde kasstroomafdekkingen worden eveneens in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) opgenomen.

Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies

Alle andere financiële activa worden geclassificeerd als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies, inclusief activa aangehouden voor handelsdoeleinden en derivaten die geen deel uitmaken van gekwalificeerde kasstroomafdekkingen.

Een financieel actief aangehouden voor handelsdoeleinden is een financieel actief dat hoofdzakelijk wordt verworven met het doel deze op korte termijn te verkopen of dat deel uitmaakt van een portefeuille van geïdentificeerde financiële instrumenten die gezamenlijk worden beheerd en waarvoor aanwijzingen bestaan van een recent, feitelijk patroon van winstnemingen op korte termijn.

Daarnaast mag AXA Bank Belgium bij eerste opname een niet-herroepbare keuze maken om een financieel actief (dat voor het overige aan de voorwaarden voldoet om gewaardeerd te worden tegen geamortiseerde kostprijs of tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)) aan te wijzen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies indien deze classificatie in belangrijke mate een inconsistentie in de waardering of opname elimineert of beperkt die het gevolg zou zijn van de waardering van activa en verplichtingen of de erkenning van winsten en verliezen op een verschillende basis. Na de eerste opname is een herclassificatie binnen deze categorie of naar een andere categorie niet meer mogelijk. AXA Bank Belgium heeft deze categorie niet gebruikt.

Voor deze financiële activa wordt in de resultatenrekening een onderscheid gemaakt tussen de ontvangen dividenden en waardeveranderingen omwille van wijzigingen in de reële waarde. Er wordt daarentegen geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde meer- en minderwaarden en waarderingswinsten en -verliezen.

Herclassificaties

Financiële activa kunnen enkel worden geherclassificeerd indien AXA Bank Belgium haar bedrijfsmodel voor het beheer van de financiële activa zou wijzigen. Toekomstige wijzigingen in een bedrijfsmodel kunnen enkel heel sporadisch voorkomen en moeten voortspruiten uit materiële externe of interne wijzigingen aan de activiteiten van AXA Bank Belgium die zichtbaar zijn voor externe partijen. Elke wijziging aan een bedrijfsmodel moet goedgekeurd worden door het ALCO-Comité (en formeel op een gedocumenteerde wijze goedgekeurd door alle interne partijen zoals Risk Management, Finance, IT, Operations, enz.) en bekrachtigd door de Raad van Bestuur. Na een wijziging van het bedrijfsmodel zal AXA Bank Belgium geen activiteiten meer doorvoeren op basis van het oude bedrijfsmodel.

Herclassificaties worden enkel prospectief doorgevoerd zonder aanpassing van eerder erkende winsten, verliezen of intresten:

- herclassificatie van geamortiseerde kostprijs naar reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies: elke winst of verlies uit het verschil tussen de vorige geamortiseerde kostprijs en de reële waarde wordt in winst of verlies opgenomen
- herclassificatie van reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies naar geamortiseerde kostprijs: de reële waarde bij herclassificatie is de nieuwe brutoboekwaarde
- herclassificatie van geamortiseerde kostprijs naar reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI): elke winst of verlies uit het verschil tussen de vorige geamortiseerde kostprijs en de reële waarde wordt in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) opgenomen
- herclassificatie van reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) naar geamortiseerde kostprijs: het financieel actief wordt geherclassificeerd tegen reële waarde op de herclassificatiedatum. Daarnaast wordt de gecumuleerde winst of verlies in overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) uit het eigen vermogen gehaald en gecorrigeerd op de reële waarde van het financieel actief op de herclassificatiedatum
- herclassificatie van reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies naar reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI): het financieel actief blijft gewaardeerd tegen reële waarde
- herclassificatie van reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) naar reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies: het financieel actief blijft gewaardeerd tegen reële waarde en de gecumuleerde winst of verlies in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) wordt geherclassificeerd van het eigen vermogen naar winst of verlies.

2.2.2.2 Financiële verplichtingen: waarderingscategorieën

Financiële verplichtingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs of tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies.

Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

Alle deposito's, uitgegeven obligatieleningen (behalve EMTN's) en achtergestelde leningen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

De betaalde rente wordt berekend op basis van de effectieve-rentemethode.

Voor deze financiële verplichtingen wordt in de resultatenrekening een onderscheid gemaakt tussen de rentemarge en de gerealiseerde meer- en minderwaarden.

Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies

Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden en derivaten die geen deel uitmaken van gekwalificeerde kasstroomafdekkingen worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies.

Een financiële verplichting aangehouden voor handelsdoeleinden is een financiële verplichting die hoofdzakelijk wordt aangegaan met het doel deze op korte termijn terug te kopen of die deel uitmaakt van een portefeuille van geïdentificeerde financiële instrumenten die gezamenlijk worden beheerd en waarvoor aanwijzingen bestaan van een recent, feitelijk patroon van winstnemingen op korte termijn.

Daarnaast mag AXA Bank Belgium bij eerste opname een niet-herroepbare keuze maken om een financiële verplichting (die voor het overige aan de voorwaarden voldoet om gewaardeerd te worden tegen geamortiseerde kostprijs) aan te wijzen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies indien deze classificatie in belangrijke mate een inconsistentie in de waardering of opname elimineert of beperkt die het gevolg zou zijn van de waardering van activa en verplichtingen of de erkenning van winsten en verliezen op een verschillende basis. Bovendien mag AXA Bank Belgium, indien een contract een of meerdere in het contract besloten derivaten bevat, het gehele hybride contract aanwijzen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies, behalve:

- als het (de) in het contract besloten deriva(a)t(en) niet leid(t)(en) tot een belangrijke wijziging van de kasstromen die anders door het contract vereist zouden zijn of;
- als het duidelijk is, zonder of met geringe analyse, dat de scheiding van het (de) in een contract besloten deriva(a)t(en) niet is toegestaan.

AXA Bank Belgium heeft gebruikgemaakt van deze mogelijkheid in het geval van uitgegeven EMTN's (European Medium Term Notes).

Voor deze laatste categorie heeft AXA Bank Belgium ervoor geopteerd om alle wijzigingen in reële waarde op te nemen in winst of verlies, met uitzondering van de wijzigingen in het kredietrisico van de verplichting (DVA, debit valuation adjustment) die in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) worden opgenomen.

Voor deze financiële verplichtingen wordt in de resultatenrekening geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde meer- en minderwaarden en waarderingswinsten en -verliezen.

Herclassificaties

Financiële verplichtingen worden nooit geherclassificeerd.

2.2.2.3 Geamortiseerde kostprijs

De geamortiseerde kostprijs is de waarde die wordt toegekend aan een financieel actief of een financiële verplichting bij initiële opname, verhoogd of verlaagd met de cumulatieve afschrijving op basis van de effectieve-rentemethode van elk verschil tussen het initiële bedrag en het bedrag op de vervaldag en, voor financiële activa, de waardeverminderingen.

De effectieve rente is de rente die de verwachte stroom van toekomstige geldbetalingen of -ontvangsten tijdens de verwachte looptijd van het financiële instrument, exact disconteert tot de brutoboekwaarde van het financieel actief of de geamortiseerde kostprijs van de financiële verplichting. Bij de berekening van de effectieve rente, schat AXA Bank Belgium de verwachte cashflows rekening houdend met alle contractuele bepalingen van het financiële instrument (bijvoorbeeld voorafbetaling, verlenging, call- en gelijkaardige opties) zonder rekening te houden met de verwachte kredietverliezen.

2.2.2.4 Berekening van de reële waarde

De "reële waarde" is de prijs die zou worden ontvangen om een actief te verkopen of die zouden worden betaald om een verplichting over te dragen in een regelmatige transactie tussen marktdeelnemers op de waarderingsdatum.

De berekening van de reële waarde gaat ervanuit dat de transactie tot verkoop van het actief of tot het overdragen van de verplichting plaatsvindt in de hoofdmarkt van het actief of de verplichting, of bij gebrek aan een hoofdmarkt, de meest voordelige markt voor het actief of de verplichting.

Indien beschikbaar berekent AXA Bank Belgium de reële waarde van een instrument op basis van de genoteerde prijs in een actieve markt voor dat instrument (= "niveau 1"). Een markt wordt beschouwd als actief indien de transacties voor dat actief of die verplichting plaatsvinden met voldoende frequentie en volume zodat continu prijsinformatie beschikbaar is.

Indien geen genoteerde prijzen beschikbaar zijn gebruikt AXA Bank Belgium waarderingstechnieken die het gebruik van relevante en verifieerbare inputs (= "niveau 2") maximaliseren en niet-verifieerbare inputs (= "niveau 3") minimaliseren. De gekozen waarderingstechniek omvat alle factoren die marktdeelnemers zouden gebruiken bij het waarderen van een transactie.

De reële waarde bij aanschaf van een financieel instrument is normaal de overeengekomen transactieprijs. Indien AXA Bank Belgium echter oordeelt dat de reële waarde verschillend is van deze transactieprijs en indien de reële waarde bepaald werd op niet-observeerbare elementen worden deze dag 1-wijzigingen uitgesteld. Deze wijzigingen dienen dan afgeschreven over de looptijd van het onderliggende instrument of tot het moment dat observeerbare prijzen beschikbaar komen.

2.2.2.5 Bijzondere waardeverminderingen

Algemeen principe

AXA Bank Belgium boekt verwachte kredietverliezen op financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI), op financiële garanties en op uitgegeven kredietverplichtingen aan de hand van een waardevermindering voor een bedrag gelijk aan:

- de verwachte kredietverliezen over een tijdshorizon van 12 maanden (verwachte kredietverliezen die voortvloeien uit gebeurtenissen in verband met het financieel instrument die zich zouden kunnen voordoen gedurende de 12 maanden na de rapporteringsdatum) ("stap 1"); of
- de verwachte kredietverliezen over een levenslange tijdshorizon (verwachte kredietverliezen die voortvloeien uit alle mogelijke wanbetalingen over de hele looptijd van het financieel instrument) ("stap 2").

"Stap 3" (probleemdossiers) bevat alle financiële instrumenten waarvoor een objectieve indicatie van waardevermindering bestaat en stemt overeen met alle instrumenten met wanbetaling.

De rente wordt verschillend berekend naargelang de waardeverminderingstatus van het actief. In het geval van een financieel actief waarvoor geen objectieve inschatting van waardevermindering bestaat op de rapporteringsdatum ("stappen 1 en 2"), wordt de renteopbrengst berekend op basis van de effectieve rente op het brutobalansbedrag. Op een financieel actief dat als "credit-impaired" beschouwd wordt ("stap 3"), worden de renteopbrengsten berekend op basis van de effectieve rente berekend op de geamortiseerde kostprijs, namelijk het brutobedrag min eventuele waardeverminderingen.

Op financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies en op aandelen die opgenomen worden in de categorie "Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)" worden geen bijzondere waardeverminderingen geboekt.

Voor kredietverplichtingen en financiële garanties wordt de datum dat voor AXA Bank België contractueel de onherroepelijke verbintenis begint, beschouwd als de startdatum voor de toepassing van de regels inzake bijzondere waardeverminderingen.

Stappen 1 en 2

Significante verhoging van het kredietrisico

Op elke rapporteringsdatum bepaalt AXA Bank Belgium het bedrag aan waardeverminderingen voor een financieel instrument op basis van de verwachte kredietverliezen over een levenslange tijdshorizon indien er een significante stijging is vastgesteld van het kredietrisico sedert toekenning van het krediet. Indien op de rapporteringsdatum het kredietrisico van een financieel instrument niet significant gestegen is sinds de eerste opname, bepaalt AXA Bank Belgium het bedrag aan waardeverminderingen op basis van de verwachte kredietverliezen over een tijdshorizon van 12 maanden. Indien de criteria voor een berekening op basis van een levenslange tijdshorizon niet langer gelden, worden de waardeverminderingen opnieuw berekend op basis van een tijdshorizon van 12 maanden.

In de retailportefeuille gebruikt AXA Bank Belgium de "probability of default" als criterium om te bepalen of er een significante stijging is van het kredietrisico. AXA Bank Belgium transfereert daarbij alle financiële instrumenten waarvan de "probability of default" over 12 maanden tussen de eerste opname en de rapporteringsdatum gestegen is met een relatief bedrag en tot een maximum. Bijkomende triggers zijn dan meer dan 30 dagen betalingsachterstand en tolerantiemaatregelen ("forbearance") of de negatieve vermelding in de Belgische Kredietcentrale. In de niet-retailportefeuille wordt een significante stijging van het kredietrisico bepaald op basis van de rating van de financiële instrumenten, namelijk een daling met een minimaal aantal "notches" sinds de aankoopdatum en tot een bepaald absoluut niveau (meestal beneden "investment grade").

Laag kredietrisico

AXA Bank Belgium beschouwt het kredietrisico van een financieel instrument als laag indien het financieel instrument

- een laag risico op wanbetaling heeft
- de ontleners een sterke capaciteit heeft om aan zijn kasverplichtingen te voldoen in de nabije toekomst rekening houdend met wijzigingen in de economische en bedrijfsomstandigheden die de mogelijkheid van de ontleners om aan zijn kredietverplichtingen te voldoen zou kunnen verminderen.

Meer bepaald worden niet-retailblootstellingen die als "investment grade" gerangschikt zijn (BBB- en hoger) op de datum van afsluiting automatisch in stap 1 (verwachte kredietverliezen over een tijdshorizon van 12 maanden) opgenomen. Voor overheidsblootstellingen wordt dit verlaagd tot BB- en hoger. In de retailportefeuille worden leningen en vorderingen evenwel nooit automatisch beschouwd als "met laag kredietrisico". Bijgevolg worden al die leningen en vorderingen onderworpen aan een test voor significante stijging van het kredietrisico.

Inputs, veronderstellingen en waarderings technieken

De sleutelementen in de berekening van de verwachte kredietverliezen ("expected credit losses", ECL) zijn de volgende variabelen:

- kans op wanbetaling ("probability of default", PD): de kans op wanbetaling van een tegenpartij over een bepaalde tijdshorizon;
- gemiddeld verlies bij wanbetaling ("loss given default", LGD): percentage van uitstaand bedrag bij wanbetaling (EAD) dat als verlies opgetekend wordt bij wanbetaling van de tegenpartij;
- uitstaand bedrag bij wanbetaling ("exposure at default", EAD): bedrag aan welke de bank is blootgesteld ingeval van wanbetaling van de tegenpartij.

Deze parameters worden voor de retailportefeuille in het algemeen afgeleid uit intern ontwikkelde statistische modellen en andere historische gegevens. Ze worden aangepast om rekening te houden met toekomstgerichte informatie. Prudentiële voorzichtigheid zal daarbij worden uitgefilterd.

Voor de niet-retailportefeuille worden deze parameters afgeleid uit historische gegevens en aangepast naar statistisch betekenisvolle parameters. Hierbij dient aangestipt dat de niet-retailportefeuille enkel bestaat uit "high investment grade" en doorgaans gewaarborgde posities: overheids- en supranationale obligaties, reverse repo's en secured loans. Daardoor zijn de verwachte kredietverliezen niet-materieel.

Twee soorten PD's worden gebruikt bij het berekenen van de ECL's:

- PD's over 12 maanden – Dit is de geschatte waarschijnlijkheid dat een wanbetaling plaatsvindt binnen een periode van 12 maanden (of gedurende de resterende looptijd van het financieel instrument indien die minder is dan 12 maanden). Dit zal gebruikt worden om de ECL's over een tijdshorizon van 12 maanden te berekenen;
- PD's over de volledige looptijd – Dit is de geschatte waarschijnlijkheid dat een wanbetaling plaatsvindt gedurende de resterende looptijd van het financieel instrument. Dit zal gebruikt worden om de ECL's over de volledige looptijd te berekenen.

Voor de retailportefeuille leidt AXA Bank Belgium de marginale PD over een tijdshorizon van 12 maanden af van het IRB-model van Basel ("Internal Ratings Based") met de nodige aanpassingen om ervoor te zorgen dat deze resulteert in de best mogelijke inschatting. In deze modellen maakt AXA Bank Belgium gebruik van klant- en contract-specifieke informatie die het mogelijk maken om de kredietportefeuille te groeperen in klassen waarbinnen de kredieten een gelijkaardig risico hebben voor wanbetaling.

De PD over de volledige looptijd wordt bepaald door een toekomstige inschatting van de marginale PD's gedurende de verschillende tijdstappen door rekening te houden met toekomstgerichte macro-economische informatie (regressiemodel). Bovenop de toekomstgerichte macro-economische variabelen wordt een geschatte "target PD" op lange termijn gebruikt waarnaar de marginale PD na een bepaalde tijd zal convergeren. De typisch in tijd afnemende PD-evolutie voor bepaalde portefeuilles zoals de hypotheekleningen wordt in aanmerking genomen.

De EAD voor de retailportefeuille wordt bepaald op basis van een schatting van de uitstaande bedragen op een toekomstige standaarddatum, terwijl voor de niet-retailportefeuille het bruto uitstaande bedrag gebruikt wordt.

AXA Bank Belgium heeft geen "revolving" producten. De EAD voor producten met gewone aflossing wordt als volgt bepaald:

- Balansproducten: voor producten met gewone aflossing is het onder IFRS 9 noodzakelijk om de aflossingscurve van elk krediet te bepalen. Voor de balansproducten wordt het correcte kasstroomschema afgeleid uit de contractuele gegevens. Aflossingstabellen worden op elke rapporteringsdatum door de IFRS 9-berekeningsmodule opgesteld voor alle standaard krediettypes:
 - o Aflossing met vaste afbetalingen
 - o Aflossing met vaste kapitaal terugbetalingen
 - o "Bullet"-kredieten

De aflossing wordt opgesteld op basis van de exacte afbetalingsfrequentie (maandelijks, trimestrieel, enz.).

- Gestructureerde gemengde producten: deze hebben geen vaste vervaldag maar hangen af van een aantal gedragsmatige activiteiten (meestal het geval bij kredietkaarten, kredietlijnen, enz.). Deze worden daarom gemodelleerd met een specifiek "until further notice"-contracttype, met name eigenlijk een "bullet"-kasstroomschema met een lange looptijd en een jaarlijks verloop. Voor producten zonder duidelijke vervaldag wordt een veronderstelling gemaakt.

Er wordt gebruikgemaakt van een kredietconversiefactor (CCF) voor kredieten die nog niet volledig zijn opgenomen.

De LGD wordt bepaald op basis van het verschil tussen de contractuele verschuldigde kasstromen en de kasstromen die AXA Bank Belgium verwacht te ontvangen, inclusief die komende van zekerheden. Voor hypotheekleningen worden "loan-to-value"-ratio's gebruikt als sleutelparameter voor het bepalen van de LGD. Daarvoor worden prognoses van vastgoedprijnsindexen gebruikt. Daarbovenop worden expertopinions gebruikt om de gemiddelde jaarlijkse groei van de vastgoedprijnsindex in te schatten.

Voor de materiële segmenten zijn er twee LGD-modellen, naargelang het krediet al dan niet ingedekt is door een hypotheek. Indien wel wordt de LGD berekend op basis van het hypotheekmodel; indien niet op basis van het niet-hypotheekmodel.

Voor het hypotheekmodel hangen de "Loss Given Recovery" (LGR) en de "Probability of Cure" (PC) af van de "Loan-to-Value" (LTV) van het krediet. De LTV van een krediet is de verhouding van alle blootstellingen van een klant tegenover de gerelateerde waarborgen. De LTV wordt herberekend voor elke periode en voor elk scenario omdat het kredietbedrag evolueert door de aflossingen, en de waarborgen door de evolutie van de vastgoedprijzen. De LGR houdt rekening met het disconterings-effect en de kosten. De verwachte recuperaties op een krediet worden eveneens gediscoteerd op basis van het tijdstip in de toekomst.

Voor het niet-hypotheekmodel hangt de LGD af van de oorspronkelijke looptijd van het krediet en de verstreken looptijd (YOB, "Years on Book"). De YOB wordt berekend op basis van het aantal maanden die verstreken zijn sedert de toekenning van het krediet en de scoring van het krediet in het LGD-model.

AXA Bank Belgium leidt de op de balans erkende verwachte kredietverliezen af uit een verdiscontering van de verwachte verliezen (op basis van de effectieve rente), de contractuele betalingen en mogelijke voorafbetalingen, met aanpassingen voor gemiste betalingen in de periode die de wanbetaling voorafging.

De verwachte kredietverliezen over de gehele looptijd worden berekend als een kansgewogen gemiddelde gebaseerd op 3 scenario's: een gemiddeld positief scenario, een basisscenario en een gemiddeld negatief scenario.

Groepering

Het modelleren van de parameters gebeurt op een collectieve basis. De financiële instrumenten worden gegroepeerd op basis van gemeenschappelijke risicokenmerken zoals

- type van instrument
- kredietrisicoratings
- type van onderpand
- "loan-to-value"-ratio voor retailhypotheekleningen
- datum van initiële boeking
- resterende looptijd
- aantal jaren in de boeken.

De groeperingen worden regelmatig herzien om ervoor te zorgen dat de verschillende groepen homogeen blijven.

Toekomstgerichte informatie

AXA Bank Belgium gebruikt 3 jaar toekomstgerichte informatie.

In de retailportefeuille omvatten de gebruikte economische scenario's de volgende reeksen van kernindicatoren:

- werkloosheidsgraad
- groei bruto nationaal product
- evolutie van de vastgoedprijzen

De weerhouden macro-economische kernindicatoren zijn diegene die statistisch het meest relevant zijn volgens de macro-economische modellen van AXA Bank Belgium. Een reeks macro-economische factoren werden getest en de relatie ervan met de wanbetalingsratio's ("default rates") van AXA Bank Belgium beoordeeld. Op die basis werden de meest geschikte kernindicatoren weerhouden die het risico weergeven. Bovendien zijn de macro-economische kernindicatoren ook degene die aanbevolen werden door experts van AXA Bank Belgium (zoals de "Loan-to-Value" voor de LGD). Bij de verdere monitoring van de IFRS 9-outputs worden de "point in time"-schattingen bovendien voortdurend vergeleken met de reële "point in time"-bedragen (die de "observed point in time" bevatten).

Stap 3

Retail

De definitie van wanbetaling van AXA Bank Belgium is in lijn met Richtlijn (EU) No 575/2013, de richtlijnen van de Europese Bankautoriteit (EBA) inzake tolerantie maatregelen en wanbetaling en de "Capital Requirements Regulation" van Basel III. AXA Bank Belgium heeft de definities van "wanbetaling" ("default"), "met waardevermindering" ("credit-impaired") en "probleemvordering" ("non-performing") op elkaar afgestemd.

AXA Bank Belgium merkt een financieel actief in de retailportefeuille aan als "wanbetaling" als aan een of meer van de volgende voorwaarden voldaan is:

- "Unlikely to pay": de ontleners zal vermoedelijk niet aan zijn volledige kredietverplichtingen kunnen voldoen, zonder rekening te houden met mogelijk verhaal van AXA Bank Belgium zoals zekerheden;
- 90 dagen betalingsachterstand: de ontleners heeft meer dan 90 dagen betalingsachterstand op een materiële kredietverplichting tegenover AXA Bank Belgium;
- "Pre-litigation" (onzeker/"précontentieux"-PCX): de ontleners heeft meer dan 90 dagen betalingsachterstand en maakt deel uit van een herstelplan;
- "Litigation" (dubieus/"contentieux"-CX): de ontleners is 9 maanden langer in "pre-litigation" of het krediet is beëindigd.

Gebruikte veronderstellingen voor de herstellingsratio ("cure rate"):

- "Unlikely to pay": de ontleners bevindt zich niet meer schuldherschikking (tolerantiemaatregelen, "forbearance"), de ontleners heeft een betalingsachterstand van minder dan 30 dagen;
- 90 dagen betalingsachterstand: de ontleners heeft een betalingsachterstand van minder dan 90 dagen;
- "Pre-litigation": geen achterstellen meer;
- "Litigation": onherroepelijke procedure

Proefperiode ("probation period"):

- "Unlikely to pay": ingeval van tolerantie maatregelen van minstens 2 jaar sinds classificatie als "non-performing/facility granted";
- "Pre-litigation": 6 maanden (geen herinnering meer ontvangen sinds 6 maanden)

De elementen die in beschouwing genomen worden in de inschattingen van wanbetaling en de belangrijkheid ervan kunnen wijzigen in de tijd om rekening te houden met wijzigingen in wetgeving, marktpraktijken, ...

Niet-retail

AXA Bank Belgium merkt een financieel actief in de niet-retailportefeuille aan als "wanbetaling" van zodra wanbetaling wordt vastgesteld op basis van de contractvoorwaarden.

Aanvaardbaar kredietrisico

Bij retail heeft elke portefeuille een afzonderlijke set van toekenningsrichtlijnen, waaronder

- product: doel van de faciliteit, maximumbedrag, maximumduur
- scoring: een score "probability of default" wordt toegekend gebaseerd op verschillende karakteristieken. Op basis van die score wordt een beslissing genomen tot weigering of toekenning. In bepaalde gevallen kan het management of een analist deze beslissing aanpassen indien ze tot de bevinding komen dat met bepaalde elementen geen rekening gehouden werd.
- budgetanalyse: als een algemene regel moet het maandelijks beschikbare inkomen de maandelijks afbetaling overschrijden met een bepaald vast bedrag
- waarborgen: soorten waarborgen en minimumbedrag

Bij niet-retail:

- portefeuilles “aangehouden voor het ontvangen van kasstromen” en “aangehouden voor het ontvangen van kasstromen en voor verkoop”: de beleggingsrichtlijnen van AXA Bank Belgium laten niet toe om obligaties te kopen met een lagere rating dan “BBB”. Indien een obligatie voorheen een hogere rating had en verlaagd werd tot een niveau lager dan “BBB” moet het Wholesale Risk Committee beslissen of de oude positie aangehouden wordt of niet.
- reverse repo's: enkel gereguleerde financiële instellingen met een rating van “A-” of hoger komen in aanmerking als tegenpartij voor reverse repo's
- deposito's bij banken: AXA Bank Belgium mag geen deposito's plaatsen bij banken zonder onderpand. AXA Bank Belgium houdt nostrorekeningen aan voor haar verrichtingen met verschillende banken maar zo minimaal mogelijk en verricht geen deposito's met die banken
- de Raad van Bestuur van AXA Bank Belgium heeft bovendien een geschikt beleggingsraamwerk vastgelegd:
 - o de blootstelling aan een groep van met elkaar verbonden uitgevers mag niet een bepaald percentage van het kapitaal overschrijden, afhankelijk van de kredietwaardigheid
 - o voor nieuwe beleggingen mag de blootstelling aan een groep van met elkaar verbonden uitgevers niet 25% van de totale portefeuille overschrijden
 - o obligaties uitgegeven door het Belgische Koninkrijk vormen een uitzondering op die regels omdat ze nodig kunnen zijn om het basisrisico te vermijden in hypotheekafdekkingen
 - o bijkomende beperkingen zijn van kracht, zoals in de aard van de uitgever, beperkingen in looptijden, maximale RWA, enkel EUR als munt, enz.

Tolerantiemaatregelen

Tolerantiemaatregelen bestaan uit concessies aan een kredietnemer die te kampen heeft of op het punt staat te kampen te hebben met financiële moeilijkheden. Er kunnen enkel tolerantie maatregelen worden genomen wanneer er wederzijdse overeenkomst is bereikt tussen de kredietnemer en de bank over deze maatregelen. Concessies zijn wijzigingen aan de modaliteiten van een kredietfaciliteit of een volledige of gedeeltelijke herfinanciering ten gunste van de kredietnemer, die worden toegekend wanneer de kredietnemer financiële moeilijkheden heeft. Deze gunst zou niet worden toegekend mocht de schuldenaar geen financiële moeilijkheden kennen. Concessies kunnen (en niet moeten) aanleiding geven tot een verlies voor de kredietverlener en houden meestal een wijziging van de voorwaarden van de kredietovereenkomst in.

De kredietblootstelling van de bank met betrekking tot een kredietnemer wordt herzien naar aanleiding van specifieke gebeurtenissen. Bij deze gelegenheid wordt een risicobeoordeling gemaakt door experts die zich hiervoor kunnen laten bijstaan door ratingmodellen. Deze beoordeling wordt uiteindelijk overgemaakt aan het bevoegde beslissingsniveau. Zodra een concessie zal worden of wordt verleend aan een kredietnemer, moeten de volgende situaties beschouwd worden als belangrijke aanwijzingen dat de kredietnemer in financiële moeilijkheden verkeert. Financiële moeilijkheden verwijzen naar de situatie waarbij de schuldenaar beschouwd wordt als zijnde niet in staat de voorwaarden van een krediet (“twijfelachtige schuld”) na te komen. Financiële moeilijkheden moeten altijd op klantenniveau worden geëvalueerd. De concessie moet vervolgens gecatalogeerd worden als een tolerantie maatregel wanneer:

1. de gewijzigde faciliteit minstens een keer gedurende de drie maand voorafgaand aan de wijziging ervan meer dan 30 dagen geheel of gedeeltelijk achterstallig is (zonder dat ze in wanbetaling is) of ze zou zonder de wijziging meer dan 30 dagen geheel of gedeeltelijk achterstallig zijn;
2. de kredietnemer op het ogenblik van toekenning van bijkomende schuld of in de buurt van het ogenblik waarop bijkomende schuld wordt toegekend, tezelfdertijd betalingen van hoofdsom of intresten voor een ander krediet in AXA Bank Belgium verricht dat minstens een keer gedurende de drie maand voorafgaand aan de herfinanciering ervan 30 dagen geheel of gedeeltelijk achterstallig was;
3. latente tolerantieclausules gebruikt worden voor kredietnemers die 30 dagen achterstallig zijn, of die zonder de uitoefening van deze clausules 30 dagen achterstallig zouden zijn.

Wanneer er geen aanwijzingen zijn dat de schuldenaar in financiële moeilijkheden verkeert, mag de concessie niet worden behandeld als opgegeven. Bijvoorbeeld, wanneer de klant vraagt om zijn rentevoet te verlagen omdat hij anders zijn lening moet opzeggen, dan is dit geen tolerantie zelfs al gaat het om een concessie.

De tolerantiecategorie met betrekking tot renderende blootstellingen kan worden gestopt wanneer aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

1. de faciliteit wordt als renderend beschouwd;
2. er is een proefperiode van minimaal 2 jaar verstreken vanaf de datum waarop de tolerantiefaciliteit als renderend of toegekend werd beschouwd;
3. er werden gedurende minstens de helft van de proefperiode regelmatig betalingen verricht van het volledig voorziene bedrag;
4. geen van de blootstellingen aan de schuldenaar is meer dan 30 dagen achterstallig op het einde van de proefperiode (= minimale periode tijdens welke een faciliteit gecatalogeerd moet worden als opgegeven).

Definitief verlies

Kredieten en obligaties zullen (volledig of gedeeltelijk) afgeboekt worden wanneer er geen realistische mogelijkheid is tot terugvordering. Dit zal het geval zijn wanneer AXA Bank Belgium ervan uitgaat dat de ontleners onvoldoende activa of inkomensbronnen heeft die voldoende kasstromen zouden kunnen genereren om de betrokken bedragen terug te kunnen betalen. Afgeboekte bedragen kunnen echter nog steeds het voorwerp uitmaken van invorderingsactiviteiten in lijn met de betrokken procedures van AXA Bank Belgium.

2.2.2.6 Administratieve verwerking van afdekkingstransacties ("hedge accounting")

AXA Bank Belgium heeft ervoor geopteerd om de afdekkingsprincipes van IAS 39 – *Financiële instrumenten – erkenning en waardering* te blijven toepassen in de plaats van die van IFRS 9 – *Financiële instrumenten*.

AXA Bank Belgium merkt bepaalde voor risicobeheer aangehouden derivaten aan in gekwalificeerde afdekkingsrelaties. Bij het afsluiten van de afdekking documenteert AXA Bank Belgium formeel de relatie tussen het afdekkingsinstrument en de afgedekte instrumenten, inclusief de doelstelling ten aanzien van risicobeheer en de strategie bij het aangaan van de afdekkingsrelatie, evenals de methode die zal gebruikt worden om de effectiviteit van de afdekkingsrelatie te bepalen.

De volgende soorten afdekkingen worden door AXA Bank Belgium gebruikt:

- Reëlewaardeafdekkingen ("fair value hedges"): afdekkingen van het risico van veranderingen in de reële waarde van een opgenomen actief of verplichting (een micro-reëlewaardeafdekking, "micro fair value hedge") of van een portefeuille van opgenomen activa of verplichtingen (een macro-reëlewaardeafdekking, "macro fair value hedge") die verband houden met een bepaald risico en die invloed zou kunnen hebben op de winst of het verlies.
 - o Micro-reëlewaardeafdekking: de voortdurende effectiviteit van de afdekking wordt periodiek nagekeken door middel van prospectieve en retrospectieve testen. Gedurende elke effectieve periode wordt de wijziging in reële waarde die betrekking heeft op het afgedekte risico geboekt op het financiële instrument. Die wijziging in reële waarde wordt rechtstreeks in winst of verlies opgenomen. De wijziging in reële waarde van de overeenstemmende derivaten wordt eveneens rechtstreeks in winst of verlies opgenomen. Van zodra de afdekking niet meer effectief is wordt ze stopgezet en worden de waardeaanpassingen – in het geval van schuldinstrumenten – afgeschreven over de resterende looptijd van het instrument door aanpassing van de effectieve rente.
 - o Macro-reëlewaardeaanpassing: de voortdurende effectiviteit van de afdekking wordt periodiek nagekeken door middel van prospectieve en retrospectieve testen. Gedurende elke effectieve periode wordt de wijziging in reële waarde die betrekking heeft op het afgedekte risico van een referentiebedrag geboekt op de portefeuille van onderliggende financiële instrumenten. Deze wijziging in reële waarde wordt afgeschreven. Op basis van IFRS mag de afschrijving starten van zodra een waardewijziging heeft plaatsgevonden. De afschrijving mag niet later beginnen dan vanaf wanneer het afgedekte instrument niet meer wordt aangepast voor wijzigingen in de reële waarde met betrekking tot het afgedekte risico. AXA Bank Belgium heeft beslist om de afschrijving te starten bij het beëindigen van de afdekking. De wijziging in reële waarde van de overeenstemmende derivaten wordt rechtstreeks in winst of verlies opgenomen.

- Kasstroomafdekkingen ("cash flow hedges"): afdekkingen van de mogelijke variabiliteit in kasstromen die toe te rekenen is aan een bepaald risico dat is verbonden met een opgenomen actief of verplichting of een zeer waarschijnlijke verwachte toekomstige transactie en die invloed zou kunnen hebben op de winst of het verlies. De voortdurende effectiviteit van de afdekking wordt periodiek nagekeken door middel van prospectieve en retrospectieve testen. Gedurende elke effectieve periode wordt het effectieve gedeelte van de wijziging in reële waarde van het afdekkingsinstrument (het derivaat) uitgesteld in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) en wordt het niet-effectieve gedeelte in winst of verlies opgenomen. Van zodra de afdekking niet meer effectief is wordt ze stopgezet. Het uitgestelde bedrag blijft uitgesteld via de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) tot op het ogenblik dat de verwachte toekomstige transactie plaatsvindt, waarna de resultaten symmetrisch met die van het afgedekte risico in winst of verlies worden opgenomen.

2.2.2.7 In contracten besloten derivaten

Een in een contract besloten derivaat is een component van een samengesteld contract dat tevens een niet-afgeleid basiscontract bevat. Het gevolg is dat sommige kasstromen uit het samengestelde instrument op dezelfde wijze veranderen als die van een losstaand derivaat.

Indien een samengesteld contract een basiscontract bevat dat een financieel actief is, geldt de regelgeving in punt 2.2.2.1 voor het gehele samengestelde contract.

Indien een samengesteld contract een basiscontract bevat dat een financiële verplichting is, wordt een in een contract besloten derivaat afgescheiden van het basiscontract en als een derivaat geboekt als, en alleen als:

- er geen nauw verband bestaat tussen de economische kenmerken en risico's van het in het contract besloten derivaat en de economische kenmerken en risico's van het basiscontract
- een afzonderlijk instrument met dezelfde voorwaarden als het in het contract besloten derivaat zou voldoen aan de definitie van een derivaat
- het samengestelde instrument wordt niet tegen reële waarde gewaardeerd met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies (dat wil zeggen een derivaat dat is besloten in een tegen reële waarde gewaardeerde financiële verplichting met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies wordt niet afgezonderd).

Indien het contract evenwel een of meer in het contract besloten derivaten bevat en het basiscontract een financiële verplichting is, mag AXA Bank Belgium beslissen om het gehele samengestelde contract aan te wijzen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies, voor zover aan de voorwaarden vermeld in hoofdstuk 2.2.2.2 Financiële verplichtingen: waarderingscategorieën, onderwerp "Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies" voldaan is.

2.2.2.8 Afboeking

Financiële activa

AXA Bank Belgium boekt een financieel actief af van de balans wanneer de contractuele rechten op de kasstromen van het financieel actief aflopen, dan wel dat ze de contractuele rechten op de ontvangst van de kasstromen uit het financieel actief overdraagt in een transactie waarin nagenoeg alle risico's en opbrengsten als eigenaar van het financieel actief worden overgedragen, of waarin AXA Bank Belgium nagenoeg alle risico's en opbrengsten noch overdraagt noch behoudt en geen controle over het financieel actief behoudt.

Bij het afboeken van het financieel actief wordt het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de som van de ontvangen vergoeding en de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies dat in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) was opgenomen (behalve voor aandelen aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)) opgenomen in winst of verlies als gerealiseerde meer- of minderwaarde.

AXA Bank Belgium sluit transacties af waarbij ze activa die op de balans staan overdraagt, maar alle of nagenoeg alle risico's en opbrengsten van de overgedragen activa of een gedeelte ervan behoudt. In zulke gevallen worden de overgedragen activa niet afgeboekt. Voorbeelden van zulke transacties zijn effectenleningen en repo's.

Financiële verplichtingen

AXA Bank Belgium boekt een financiële verplichting af wanneer de contractuele verplichtingen nagekomen of ontbonden worden, dan wel vervallen.

2.2.2.9 Presentatie

Saldering

Financiële activa en financiële verplichtingen worden gesaldeerd en het nettobedrag wordt op de balans opgenomen als en alleen als AXA Bank Belgium een in rechte afdwingbaar recht heeft om de bedragen te salderen en voornemens is om ze op nettobasis af te wikkelen of de vordering op hetzelfde moment te realiseren dat de verplichting wordt afgewikkeld.

Inkomsten en uitgaven worden bruto opgenomen behalve voor de handelsportefeuille waarvoor de resultaten gesaldeerd worden.

Overige presentatieregels

Voor rentedragende financiële instrumenten wordt de rente in de rentemarge opgenomen, met andere woorden apart van de waarderingsresultaten (voor financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies) en van de gerealiseerde meer- en minderwaarden.

Voor alle financiële instrumenten, met uitzondering van degene die gewaardeerd worden tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies, worden de waarderingsresultaten en de gerealiseerde meer- en minderwaarden afzonderlijk gepresenteerd.

Voor financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies wordt geen onderscheid gemaakt tussen de waarderingsresultaten en de gerealiseerde meer- en minderwaarden.

2.3 Eigen vermogen

De waardering van de bestanddelen van het eigen vermogen gebeurt tegen kostprijs.

Ingekochte eigen aandelen worden in mindering gebracht van het eigen vermogen voor de aanschaffingsprijs, inclusief rechtstreeks toewijsbare marginale transactiekosten.

Dividenden worden van het eigen vermogen afgetrokken wanneer zij betaalbaar worden gesteld.

2.4 Verstrekte financiële waarborgen

De eerste opname van de verstrekte financiële waarborgen in de balans gebeurt op de contractdatum. Ze geschiedt tegen de reële waarde, welke in de regel overeenstemt met de ontvangen vergoeding voor het verstrekken van de financiële waarborg. Indien de ontvangen premie niet overeenstemt met de marktpraktijken wordt het verschil met de reële waarde onmiddellijk in winst of verlies genomen.

Vooreerst wordt de ontvangen premie pro rata temporis afgeschreven over de looptijd van het contract. Dit geschiedt op een "contract per contract"-basis. Vervolgens wordt nagegaan (op portefeuillebasis) of er geen voorziening dient aangelegd voor eventuele of zekere uitwinningen. Deze voorziening wordt gediscoteerd indien de impact materieel is.

De uitboeking geschiedt bij het verstrijken van de termijn. In het geval van uitwinning zal de verstrekte waarborg worden uitgeboekt voor het gewaarborgde bedrag, dat opgebouwd werd via de voorziening.

2.5 Commissieopbrengsten

Op basis van IFRS 15 – *Opbrengsten uit contracten met klanten* gebeurt de opname van commissieopbrengsten in de resultatenrekening op basis van een vijfstappenplan:

- identificatie van de overeenkomst met de klant: bij AXA Bank Belgium zijn dit voornamelijk verstrekte diensten voor het aanhouden van rekeningen, betalingsverrichtingen, uitgiften en plaatsingen, aan- en verkopen van effecten, het aanhouden van kluisen en effectenrekeningen en verstrekte financiële garanties. In principe leidt elke transactie tot 1 overeenkomst met de klant.

- identificatie van de leveringsverplichtingen in de overeenkomst (beschrijving van de dienst zoals hierboven vermeld).
- bepalen van de transactieprijs, namelijk het bedrag dat per verstrekte dienst aangerekend wordt. Bij AXA Bank Belgium is hierbij geen sprake van performance fees, niet-cashvergoedingen of financieringscomponenten.
- allocatie van de transactieprijs over de leveringsverplichtingen in de overeenkomsten.
- boeken van de opbrengst wanneer of als de entiteit voldoet aan de leveringsverplichting.

Op basis van deze elementen worden de commissieopbrengsten voor het aanhouden van rekeningen, kluizen en effectenrekeningen in principe gespreid in de resultatenrekening opgenomen over de looptijd van de verstrekte dienst, terwijl de commissieopbrengsten voor betalingsverrichtingen, uitgaven en plaatsingen, aan- en verkopen van effecten en verstrekte financiële garanties in een keer opgenomen in de resultatenrekening op het tijdstip waarop de verstrekte dienst geleverd wordt.

2.6 Omrekenings- en valutakoersverschillen

De presentatiemunt van AXA Bank Belgium is de euro.

De functionele munt is de euro voor de moedermaatschappij en de dochters (alle gelokaliseerd in de Eurozone).

2.6.1 Omrekening van monetaire bestanddelen in de functionele valuta

Monetaire bestanddelen zijn aangehouden valuta-eenheden alsook activa en verplichtingen die ontvangen of betaald moeten worden in een vast of vast te stellen aantal valuta-eenheden. Bedoeld worden vooral de vastrentende effecten, de leningen en vorderingen en de deposito's en schulden.

Bij de opname in de balans worden monetaire bestanddelen in vreemde valuta omgerekend in de functionele valuta tegen de dagkoers op transactiedatum of de spotkoers van de onderliggende wisselverrichting.

Maandelijks heeft een monetair waarderingsproces op saldobasis plaats, waarbij alle uitstaande monetaire saldi in deviezen worden omgerekend tegen de slotkoers. Alle positieve en negatieve verschillen worden opgenomen winst of verlies, ongeacht de waarderingscategorie waartoe de monetaire bestanddelen behoren.

Bij de uitboeking worden monetaire bestanddelen in vreemde valuta omgerekend in euro tegen de dagkoers op transactiedatum of de spotkoers van de onderliggende wisselverrichting.

2.6.2 Omrekening van niet-monetaire bestanddelen in de functionele valuta

Niet monetaire bestanddelen zijn bestanddelen andere dan monetaire. Het gaat hier vooral om de niet-vastrentende effecten.

Bij de opname in de balans worden niet-monetaire bestanddelen in vreemde valuta omgerekend in euro tegen de dagkoers op transactiedatum of de spotkoers van de onderliggende wisselverrichting.

Het periodieke niet-monetaire herwaarderingsproces verschilt naargelang de waarderingscategorie:

1. voor niet-monetaire bestanddelen gewaardeerd tegen kostprijs geldt dat eens de omrekening in euro is gebeurd deze waarde in euro behouden blijft tot de verwijdering uit de balans;
2. voor niet-monetaire bestanddelen behorende tot de waarderingscategorieën "Activa en verplichtingen aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies" geldt een periodieke herwaardering van de reële waarde, die bestaat uit twee componenten: het reëlewaardeverschil en het wisselresultaat. Beide componenten worden opgenomen in winst of verlies;
3. voor niet-monetaire bestanddelen behorende tot de waarderingscategorie "Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)" geldt eveneens een periodieke herwaardering van de reële waarde, die bestaat uit twee componenten: het reëlewaardeverschil en het wisselresultaat. Beide componenten worden uitgesteld in het eigen vermogen. Indien een negatieve waardering als bijzondere waardevermindering dient geboekt, worden beide componenten uit het eigen vermogen geboekt en getransfereerd naar winst of verlies.

Bij de uitboeking worden niet-monetaire bestanddelen in vreemde valuta omgerekend in euro tegen de dagkoers op transactiedatum of de spotkoers van de onderliggende wisselverrichting.

2.7 Voorwaardelijke rechten en verplichtingen en voorzieningen

2.7.1 Voorwaardelijke rechten en verplichtingen

Voorwaardelijke rechten (activa) worden niet opgenomen in de balans; ze worden wel vermeld in de toelichting indien een instroom van economische voordelen waarschijnlijk is.

Voorwaardelijke verplichtingen worden niet opgenomen in de balans; ze worden wel vermeld in de toelichting, tenzij de mogelijkheid van een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich houden zeer onwaarschijnlijk is.

2.7.2 Voorzieningen

Voorzieningen worden enkel aangelegd indien er een bestaande verplichting bestaat als gevolg van een gebeurtenis in het verleden, die op een betrouwbare wijze kan worden geschat en waarvan de uitgave meer waarschijnlijk is dan niet.

De bestaande verplichting kan in rechte afdwingbaar zijn of een feitelijke verplichting zijn.

Voorzieningen worden opgenomen voor hun beste schatting, rekening houdende met risico's en onzekerheden en eventuele toekomstige gebeurtenissen; ze worden verdisconteerd, indien de impact van de tijdswaarde materieel is.

Te ontvangen schadevergoedingen die in verband staan met aangelegde voorzieningen, worden geboekt als actief.

Op elke balansdatum worden voorzieningen herzien en aangepast, ofwel om rekening te houden met de tijdswaarde (opgebouwd via financiële kosten), ofwel om deze te verhogen (in het geval van een tekort aan voorziening) ofwel om deze terug te nemen (in het geval van een overtollige voorziening).

De voorziening zal enkel gebruikt worden voor de uitgave waarvoor ze aangelegd was.

2.8 Personeelsverloningen

De personeelsverloningen worden ten laste genomen in het jaar waarin de prestaties verricht werden.

Voor de kortetermijnpersoneelsverloningen die binnen het jaar na de afsluitingsdatum betaald worden zoals salarissen, vergoedingen voor sociale zekerheid, ziekteverlof, vakantiegeld en bonussen, worden voorzieningen aangelegd die niet verdisconteerd worden.

Voor de langetermijnpersoneelsverloningen die geen pensioenplannen zijn, zoals loopbaanonderbreking, premies voor 25 en 35 jaar dienst, bonussen of andere beloningen die slechts betaald worden meer dan 1 jaar na de afsluitingsdatum, geldt een berekening van de contante waarde van de brutoverplichtingen; de actuariële verschillen als gevolg van periodieke herziening van de schattingen en veronderstellingen worden onmiddellijk opgenomen in winst of verlies. Bij AXA Bank Belgium vallen de pensioenplannen onder de pensioenregelingen van het type toegezegde pensioenen.

Het bedrag dat wordt opgenomen als een nettoverplichting uit hoofde van toegezegde-pensioenrechten bestaat uit het nettototaal van de volgende bedragen:

1. de contante waarde van de brutoverplichting uit hoofde van toegezegde-pensioenrechten op de balansdatum, waarbij gebruik gemaakt wordt van de "projected unit credit"-methode;
2. verminderd met de reële waarde op de balansdatum van eventuele fondsbeleggingen waaruit de verplichtingen direct moeten worden afgewikkeld.

Laatstgenoemde fondsbeleggingen kunnen zowel activa betreffen als verzekeringscontracten.

Periodiek worden de veronderstellingen en schattingen herzien en aangepast.

Winsten of verliezen op de belangrijke inperking of afwikkeling van een toegezegde-pensioenregeling worden opgenomen op het moment dat de inperking of afwikkeling plaatsvindt.

Ontslagvergoedingen, inclusief brugpensioen, worden slechts opgenomen van zodra ze tegenstelbaar zijn. Ook hier geldt een discontering indien de vergoeding verder verwijderd is dan 1 jaar vanaf de balansdatum.

2.9 Winstbelastingen

2.9.1 Courante belastingen

Over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare belastingen aangaande lopende en voorgaande perioden worden, in zoverre ze nog niet zijn betaald, opgenomen als een verplichting.

Indien het bedrag dat al betaald is, met betrekking tot lopende en voorgaande perioden, groter is dan het bedrag dat over deze perioden is verschuldigd, wordt het saldo opgenomen als een actief.

2.9.2 Uitgestelde belastingen

Uitgestelde belastingverplichtingen worden in de balans geboekt voor alle tijdelijke belastbare verschillen. Zij worden aangelegd:

- via resultaat indien het onderliggende tijdelijke verschil ook via resultaat wordt opgenomen;
- via het eigen vermogen als het onderliggende tijdelijke verschil ook via het eigen vermogen wordt opgenomen.

Uitgestelde belastingactiva met betrekking tot fiscaal overdraagbare verliezen of overdraagbaar belastingkrediet worden slechts in de balans geboekt als de tijdelijke verrekenbare verschillen effectief zullen kunnen verrekend worden in overeenstemming met de fiscale lokale regels.

Overige uitgestelde belastingactiva worden steeds in de balans geboekt omdat ervan uitgegaan wordt dat deze tijdelijke verrekenbare verschillen steeds effectief zullen kunnen verrekend worden.

Indien vervolgens uit een periodieke afsluiting blijkt dat de uitgestelde belastingactiva niet meer kunnen verrekend worden, wordt een waardecorrectie geboekt voor het niet-recupereerbare bedrag. Deze waardecorrectie wordt periodiek herzien en eventueel wordt de waardecorrectie geheel of gedeeltelijk teruggenomen indien nieuwe gegevens beschikbaar zijn met betrekking tot de verrekenbaarheid.

Voor boekhouddoeleinden geschiedt compensatie tussen uitgestelde belastingactiva en uitgestelde belastingverplichtingen slechts voor zover de aard van de winstbelasting en de vervaldagen gelijkaardig zijn en dit per fiscale entiteit.

Voor presentatiedoeleinden geschiedt de compensatie tussen uitgestelde belastingactiva en uitgestelde belastingverplichtingen per fiscale entiteit.

Het uitstaande saldo van de uitgestelde belastingactiva of uitgestelde belastingverplichtingen wordt periodiek geherwaardeerd om rekening te houden met veranderingen in aanslagvoeten en/of belastingwetgeving van de fiscale entiteit.

Activa of verplichtingen als gevolg van winstbelastingen worden niet verdisconteerd.

2.9.3 Schatting van uitgestelde belastingen

Met betrekking tot uitgestelde belastingvorderingen en hun realiseerbaarheid, wordt het volgende onderscheid gemaakt:

Uitgestelde belastingvordering opgenomen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)

Deze belastingvorderingen worden geboekt op:

- aanpassingen met betrekking tot de gebruikte actuariële veronderstellingen voor de berekening van de voorzieningen rond pensioenplannen;
- de waarderingsresultaten op de derivaten gebruikt bij kasstroomafdekkingen;
- de waarderingsresultaten op de effecten die worden geclassificeerd onder de categorie "tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)"

Aangezien geen sprake is van een waardevermindering van de vordering, betekent dat impliciet dat geen kredietverliezen op schuldinstrumenten worden verwacht. Dergelijke vordering moet dus worden beschouwd als zijnde volledig realiseerbaar.

Uitgestelde belastingvordering als gevolg van een verschil van het tijdstip van boekhoudkundige en fiscale verwerkingen (o.a. fiscale verliezen)

Een uitgestelde belastingvordering wordt opgenomen voor zover wordt verwacht dat toekomstige fiscale winsten beschikbaar zullen zijn die zowel voor het verrekenbaar tijdelijk verschil kunnen worden aangewend als tevens ook voor het ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoed.

2.10 Materiële vaste activa

Er is geen activering van de onder een operationele leasing bekomen materiële vaste activa en de huurlasten worden lineair gespreid ten laste genomen in resultaat over de looptijd van de leasetermijn.

De initiële opname van de onder een financiële leasing bekomen materiële vaste activa gebeurt voor de reële waarde en de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Initieel rechtstreeks toe te wijzen kosten gerelateerd aan de acquisitie worden eveneens geactiveerd. De financieringskosten worden in resultaat opgenomen op basis van de impliciete rente.

De initiële opname van gekochte materiële vaste activa gebeurt tegen de aanschaffingsprijs plus de bijkomende toe te wijzen kosten en de rechtstreeks toe te wijzen transactiekosten. Financieringskosten gedurende de constructieperiode worden geactiveerd, indien materieel.

De daaropvolgende waardering gebeurt tegen afgeschreven kostprijs, die rekening houdt met afschrijvingen en een periodieke test voor bijzondere waardevermindering.

Voor de afschrijvingen wordt er rekening gehouden met een restwaarde en de nuttige economische gebruiksduur. In principe dient voor de afschrijving van gebouwen rekening gehouden met de componentenmethode. Omwille van het immaterialiteitsbeginsel enerzijds en om anderzijds ook rekening te houden met de opgelegde waarderingsregels van de moedermaatschappij heeft AXA Bank Belgium beslist om voorlopig de opsplitsing in componenten niet toe te passen.

Voor de test voor bijzondere waardevermindering wordt op elke rapporteringsdatum, voor gebouwen en terreinen, de kostprijs na aftrek van de geboekte afschrijvingen, vergeleken met de schattingswaarde vastgesteld op basis van een onafhankelijke expertise:

- wanneer het niet-gerealiseerde verlies lager is dan 15%, wordt geen bijzondere waardevermindering geboekt;
- indien het niet-gerealiseerde verlies meer dan 15% is, wordt de "discounted future cash flows"-methode toegepast.

Wanneer de waarde gebaseerd op de verdisconteerde toekomstige kasstromen lager is dan de boekwaarde, wordt een bijzondere waardevermindering geboekt voor een bedrag gelijk aan het verschil tussen:

- de kostprijs onder aftrek van de geboekte afschrijvingen;
- de hoogste van de onafhankelijke expertise en de waarde gebaseerd op de verdisconteerde toekomstige kasstromen.

Nadat een verlies voor bijzondere waardevermindering werd geboekt voor een gebouw, wordt de resterende afschrijvingstabel aangepast.

Indien daarna de onafhankelijke expertise meer dan 15% hoger is dan de nettoboekwaarde, wordt de bijzondere waardevermindering teruggenomen voor een bedrag dat overeenkomt met het verschil tussen:

- de nettoboekwaarde,
- de laagste van de onafhankelijke expertise en de kostprijs na aftrek van de geboekte afschrijving (berekend op basis van de bestaande afschrijvingstabel voor de bijzondere waardevermindering), maximaal voor de voorheen geboekte waardecorrectie.

Vervolgens wordt de resterende afschrijvingstabel herzien.

Materiële vaste activa aangehouden voor verkoop worden gewaardeerd tegen de laagste waarde van de boekwaarde (kostprijs min de voorheen al geboekte afschrijvingen) en de reële waarde min de verkoopkosten. Dergelijke materiële vaste activa worden niet langer meer afgeschreven en worden afzonderlijk gepresenteerd op de balans.

Afschrijvingen geboekt tijdens het boekjaar en gebaseerd op hun verwachte economische looptijd (lineaire methode):

- terreinen voor eigen gebruik: worden niet afgeschreven
- gebouwen voor eigen gebruik: 3%
- inrichting gebouwen: 10%
- IT-materiaal: 20%
- meubilair, installaties: 10%
- niet-informaticamachines en rollend materieel: 20%.

2.11 Immateriële vaste activa

Oprichtingskosten worden onmiddellijk ten laste genomen, tenzij ze gerelateerd kunnen worden als transactiekost aan een actief of een verplichting.

De activering van gekochte immateriële activa die voldoen aan de opnamecriteria (toekomstige economische voordelen en betrouwbare meting) en waarvan de gebruiksduur het jaar overstijgt, gebeurt tegen de aanschaffingswaarde, inclusief bijkomende kosten en rechtstreeks toewijsbare transactiekosten. Software waarvoor een jaarlijkse licentie wordt betaald, wordt niet geactiveerd.

De immateriële activa worden volledig afgeschreven, lineair gespreid over hun economische looptijd:

- Oprichtingskosten: onmiddellijk via resultaat
- Software voor eigen gebruik, gekocht van derden: 10 tot 20%
- Intern ontwikkelde software: 10 tot 20%

In het geval van intern gegenereerde software geldt dat een immaterieel actief dat voortvloeit uit de ontwikkeling (of uit de ontwikkelingsfase van een intern project) pas wordt geactiveerd als en slechts als alle onderstaande punten kunnen aangetoond worden:

1. de technische uitvoerbaarheid om het immaterieel actief te voltooien, zodat het beschikbaar zal zijn voor gebruik;
2. de intentie om het immaterieel actief te voltooien en te gebruiken;
3. het vermogen om het immaterieel actief te gebruiken;
4. hoe het immaterieel actief waarschijnlijke toekomstige economische voordelen zal genereren;
5. de beschikbaarheid van adequate technische, financiële en andere middelen om de ontwikkeling te voltooien en het immaterieel actief te gebruiken;
6. het vermogen om de uitgaven die aan het immaterieel actief kunnen worden toegerekend tijdens zijn ontwikkeling betrouwbaar te waarderen.

Kosten die hier niet aan voldoen, evenals kosten van onderzoek (research) worden niet geactiveerd.

Begrippen:

- onderzoeksfase: activiteiten gericht op het verkrijgen van nieuwe kennis; de zoektocht naar toepassingen van onderzoeksbevindingen of andere kennis; de zoektocht naar alternatieven voor toestellen, producten, processen, systemen of diensten; formulering, ontwerp, evaluatie en uiteindelijke selectie van mogelijke alternatieven voor nieuwe of verbeterde toestellen, producten, processen, systemen of diensten.
- ontwikkelingsfase: ontwerp, bouw en tests van pre-productie- of pre-gebruiksprototypes en -modellen; ontwerp van nieuwe toestellen, producten, processen, systemen en diensten; ontwerp, bouw en bediening van een specifieke testomgeving; ontwerp, bouw en tests van een gekozen alternatief.

Immateriële vaste activa worden getest op bijzondere waardeverminderingen.

- AXA Bank Belgium beoordeelt, op elke balansdatum, of er een indicatie van waardevermindering is. Indien een dergelijke indicatie bestaat, zal de bank de realiseerbare waarde van het actief schatten. De realiseerbare waarde van het actief is de hoogste van de reële waarde minus verkoopkosten of de gebruikswaarde van het actief.
- Indien de realiseerbare waarde van het actief lager is dan de boekwaarde, wordt de boekwaarde van het actief tot de realiseerbare waarde verlaagd door een waardevermindering.
- Als er een indicatie is dat een actief kan worden verminderd, wordt de realiseerbare waarde van het individuele actief geschat. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde van het individuele actief te schatten, dient een entiteit de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid ("cash generating unit") te bepalen waartoe het actief behoort.

- Ongeacht of er een indicatie is van waardevermindering, moet de immateriële activa met een onbepaalde gebruiksduur jaarlijks voor waardevermindering worden getest. De test gebeurt door vergelijking van de boekwaarde met haar realiseerbare waarde. Deze regel geldt ook voor activa die, op de balansdatum, nog niet in gebruik worden.

2.12 Overige activa en verplichtingen

De opname in de balans van niet-operationele debiteuren en crediteuren gebeurt op de datum van terbeschikkingstelling.

De overige activa worden opgenomen voor de nominale waarde van de vordering verminderd met een eventuele bijzondere waardevermindering.

De overige verplichtingen worden opgenomen voor de nominale schuldwaarde.

2.13 Bijkomende informatie

2.13.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen na balansdatum die wijzen op omstandigheden die bestonden op de balansdatum (bijvoorbeeld bijkomende informatie over reeds gemaakte schattingen), zullen een aanpassing van de jaarrekening vereisen, indien materieel.

Gebeurtenissen na balansdatum die wijzen op omstandigheden die ontstonden na de balansdatum (bijvoorbeeld evolutie van de dollar of de reële waarde van effecten), zullen geen aanpassing vereisen in de balans, de winst- en verlies, de staat met de mutaties in het eigen vermogen of het kasstroomoverzicht. Indien echter materieel, wordt informatie geleverd over de aard en de geschatte financiële impact om te vermijden dat de jaarrekening misleidend zou kunnen zijn.

2.13.2 Tussentijdse financiële rapportering

Er is geen specifieke tussentijdse financiële rapportering; de onderneming publiceert enkel jaarlijks haar cijfers.

2.13.3 Wijzigingen in de schattingen en in de waarderingsgrondslagen

Indien het moeilijk is om te beslissen of het gaat om een schattingswijziging dan wel een wijziging in de waarderingsgrondslag, wordt op basis van de IFRS-regelgeving, geopteerd voor een schattingswijziging.

Een schattingswijziging wordt prospectief toegepast. Voor zover een schattingswijziging leidt tot wijzigingen in activa en verplichtingen, of betrekking heeft op een component van het eigen vermogen, wordt deze wijziging verwerkt in de periode waarin de wijziging heeft plaatsgevonden, door de boekwaarde van het betreffende actief, de desbetreffende verplichting of de desbetreffende component van het eigen vermogen te wijzigen.

In het geval van een wijziging in de waarderingsgrondslag dient deze retrospectief te worden toegepast.

Wanneer het praktisch niet haalbaar is om de periodegebonden gevolgen te bepalen van een wijziging in een grondslag voor financiële verslaggeving op vergelijkende informatie van een of meer voorgaande verslagperioden, wordt de nieuwe grondslag voor financiële verslaggeving toegepast op de boekwaarde van activa en verplichtingen vanaf het begin van de vroegste periode (de vroegste periode kan de verslagperiode zijn) waarvoor retrospectieve toepassing mogelijk is. Hierbij wordt voor die periode het beginsaldo van elke desbetreffende component van het eigen vermogen dienovereenkomstig aangepast.

Wanneer het praktisch niet haalbaar is om het cumulatieve effect, aan het begin van de verslagperiode, van de toepassing van een nieuwe grondslag voor financiële verslaggeving op alle voorgaande verslagperioden te bepalen, wordt de vergelijkende informatie aangepast om de nieuwe grondslag voor financiële verslaggeving prospectief toe te passen vanaf het vroegste tijdstip waarop dit praktisch haalbaar is.

In deze gevallen wordt een bijkomende documentatie hieromtrent geleverd in de toelichting.

3 Toepassing van IFRS bij AXA Bank Belgium

De Geconsolideerde Jaarrekening van AXA Bank Belgium werd opgesteld in overeenstemming met de "International Financial Reporting Standards" (IFRS-standaarden) - met inbegrip van de "International Accounting Standards" (IAS-standaarden) en Interpretaties - per 31 december 2018 zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

Grondslagen voor financiële verslaggeving die verder niet specifiek vermeld worden, stemmen overeen met de IFRS-standaarden zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

3.1 Wijziging in de grondslagen voor financiële verslaggeving

AXA Bank Belgium heeft IFRS 9 – *Financiële instrumenten* toegepast vanaf 1 januari 2018. Dit heeft geleid tot een wijziging in de grondslagen voor financiële verslaggeving (zie hoofdstuk 2.2 *Financiële activa en verplichtingen*) en tot aanpassingen aan de uitstaande bedragen op die datum (zie hoofdstuk 3.3 *IFRS 9*).

IFRS 9 heeft ook belangrijke wijzigingen aangebracht aan IFRS 7 – *Financiële instrumenten – informatievervalsing*. AXA Bank Belgium heeft deze wijzigingen doorgevoerd in de tabellen en commentaren in de Geconsolideerde Jaarrekening 2018.

Zoals toegelaten door de overgangsmaatregelen vermeld in IFRS 9 heeft AXA Bank Belgium de vergelijkende cijfers van vorig boekjaar niet aangepast. Alle aanpassingen aan de boekwaarde van de financiële activa op de transitiedatum werden opgenomen in de openingsbalans van de rubriek "ingehouden winsten" in het eigen vermogen. De vergelijkende cijfers van vorig boekjaar bevatten bijgevolg de cijfers zoals vorig jaar gepubliceerd in de Geconsolideerde Jaarrekening 2017.

Zoals toegelaten door IFRS 9 had AXA Bank Belgium een onderdeel van IFRS 9 vervoegd toegepast in 2017, namelijk de erkenning in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) van de wijzigingen in het eigen kredietrisico ("Debit Value Adjustments") op financiële verplichtingen aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies.

Op basis van een keuzemogelijkheid voorzien in de IFRS 9-standaard heeft AXA Bank Belgium beslist om vanaf het boekjaar 2018 "hedge accounting" verder toe te passen onder IAS 39 – *Financiële instrumenten – erkenning en waardering*. De methodologie blijft dan ook ongewijzigd ten opzichte van het boekjaar 2017.

De overige grondslagen voor financiële verslaggeving zoals toegepast door AXA Bank Belgium in de Geconsolideerde Jaarrekening 2018 zijn ongewijzigd tegenover vorig jaar.

3.2 Toepassingsdatums

Hieronder vindt U een overzicht van de impact van de wijzigingen met betrekking tot de IFRS-standaarden. Daar waar melding wordt gemaakt van de Groep dient dit gelezen te worden als de consolidatiekring van AXA Bank Belgium met als moedermaatschappij AXA Bank Belgium.

Standaarden, wijzigingen in standaarden, interpretaties en wijzigingen in interpretaties gepubliceerd, aanvaard binnen de Europese Unie en voor het eerst van toepassing op 1 januari 2018:

Behalve IFRS 9 – *Financiële instrumenten* (zie hoofdstukken 3.1 *Wijziging in de grondslagen voor financiële verslaggeving* en 3.3 *IFRS 9*) werden de hiernavolgende IFRS-standaarden en -interpretaties voor het eerst toegepast vanaf het boekjaar 2018. Geen van deze IFRS-standaarden en -interpretaties heeft geleid tot materiële aanpassingen in de Geconsolideerde Jaarrekening 2018.

- Aanpassingen aan IFRS 2: *Classificatie en waardering van op aandelen gebaseerde betalingen*. Deze aanpassingen verduidelijken enkele specifieke op aandelen gebaseerde betalingen die niet van toepassing zijn binnen AXA Bank Belgium.
- Aanpassingen aan IFRS 4: Toepassing van IFRS 9 – *Financiële instrumenten* met IFRS 4 – *Verzekeringscontracten*. Omdat AXA Bank Belgium geen verzekeringscontracten uitgeeft is deze norm voor haar momenteel niet van toepassing.
- IFRS 15 – *Opbrengsten uit contracten met klanten* en Verduidelijkingen aan IFRS 15 – *Opbrengsten uit contracten met klanten*. IFRS 15 omvat een vijfstappenplan om te bepalen wanneer omzet dient geboekt:

Stap 1 = Identificatie van de overeenkomst met de klant

Stap 2 = Identificatie van de leveringsverplichtingen in de overeenkomst

Stap 3 = Bepalen van de transactieprijs

Stap 4 = Allocatie van de transactieprijs over de leveringsverplichtingen in de overeenkomsten

Stap 5 = Boeken van de omzet wanneer of als de entiteit voldoet aan de leveringsverplichting.

Zie hoofdstuk 2.5 *Commissieopbrengsten* voor meer informatie.

- Aanpassingen aan IAS 40 – *Overdrachten van vastgoedbeleggingen*. Die aanpassingen regelen de overdrachten van en naar de categorie “Vastgoedbeleggingen”. Omdat AXA Bank Belgium geen vastgoedbeleggingen heeft is deze norm voor haar momenteel niet van toepassing.
- Cyclus jaarlijkse verbeteringen aan IFRS-standaarden 2014 – 2016: kleine aanpassingen die buiten het toepassingsdomein van AXA Bank Belgium vallen.
- IFRIC 22 – Transacties in vreemde valuta en vooruitbetalingen. Deze IFRS-interpretatie verduidelijkt de boekingswijze van transacties in vreemde valuta waarbij niet-monetaire activa of verplichtingen worden erkend die voortvloeien uit vooruitbetalingen. Omdat AXA Bank Belgium momenteel geen transacties van die aard heeft is deze norm voor haar momenteel niet van toepassing.

Standaarden, wijzigingen in standaarden, interpretaties en wijzigingen in interpretaties, gepubliceerd, aanvaard binnen de Europese Unie en van toepassing vanaf een later boekjaar:

- de nieuwe standaard IFRS 16 – *Leaseovereenkomsten*, gepubliceerd op 13 januari 2016 en voor de IASB van toepassing vanaf 1 januari 2019. Deze standaard voert een eenvormige boekingswijze op de balans in voor leasingnemers. De impact is voor AXA Bank Belgium niet-materieel (enkel een beperkt aantal leasingwagens en een erfpachtovereenkomst voor een gering bedrag).

Overige wijzigingen:

Standaarden, wijzigingen in standaarden, interpretaties en wijzigingen in interpretaties zoals gepubliceerd door de IASB moeten eerst aanvaard worden binnen de Europese Unie vooraleer ze van toepassing zijn op de Geconsolideerde Jaarrekening van AXA Bank Belgium. Momenteel doorlopen nog een aantal geplande aanpassingen het aanvaardingsproces binnen de Europese Unie, met als voornaamste:

- de nieuwe standaard IFRS 17 – *Verzekeringscontracten*, gepubliceerd op 18 mei 2017 en voor de IASB van toepassing vanaf 1 januari 2022. Deze standaard legt de principes vast van erkenning, waardering, presentatie en informatieverstopping van verzekeringscontracten die binnen het toepassingsgebied van de standaard vallen. De Groep onderzoekt momenteel de impact die deze standaard zou kunnen hebben op de Geconsolideerde Jaarrekening van AXA Bank Belgium.

3.3 IFRS 9

Zoals vermeld in hoofdstuk 3.1 *Wijziging in de grondslagen voor financiële verslaggeving* heeft AXA Bank Belgium IFRS 9 – *Financiële instrumenten* toegepast vanaf 1 januari 2018.

De overgang van IAS 39 naar IFRS 9 heeft geleid tot de hiernavolgende verschuivingen in de openingsbalansen per 1 januari 2018.

Classificatie en waardering van financiële instrumenten

AXA Bank Belgium heeft een gedetailleerde analyse uitgevoerd van de bedrijfsmodellen en van de kasstroomkarakteristieken. De hiernavolgende tabel reconcilieert de boekwaarden van de financiële activa tussen de vorige waarderingscategorieën op basis van IAS 39 en de nieuwe waarderingscategorieën op basis van IFRS 9.

ACTIVA	Classificatie onder IAS 39 31/12/2017	Classificatie onder IFRS 9 01/01/2018	Boekwaarde onder IAS 39	Boekwaarde onder IFRS 9	Referentie
Geldmiddelen en zichtrekeningen bij centrale banken	Leningen en vorderingen	Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	597.263	597.263	5
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	Verplicht tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies	1.247.291	1.247.291	1
Schuldbewijzen	Voor verkoop beschikbare financiële activa	Tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)	2.778.074	2.778.074	2
Schuldbewijzen	Voor verkoop beschikbare financiële activa	Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	166.418	176.589	4
Eigenvermogen instrumenten	Voor verkoop beschikbare financiële activa	Tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)	7.778	7.778	3
Leningen en voorschotten	Leningen en vorderingen	Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	21.921.564	21.913.998	5
Derivaten gebruikt ter afdekking	Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	Verplicht tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies	67.552	67.552	6
Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities bij afdekking van het renterisico van een portefeuille	Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	Verplicht tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies	334.771	334.771	6

1. Zowel in IAS 39 als in IFRS 9 worden derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden en obligaties aangehouden onder het bedrijfsmodel “aangehouden voor handelsdoeleinden” gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies.
2. Obligaties aangehouden onder het bedrijfsmodel “aangehouden voor het ontvangen van kasstromen en voor verkoop” waarvan het doel is om financiële activa aan te houden om contractuele kasstromen te ontvangen en om financiële activa te verkopen en waarvan de contractuele voorwaarden van de onderliggende financiële activa op bepaalde datums tot kasstromen leiden die enkel betalingen van de hoofdsom en rente op het uitstaande bedrag vormen. De volgende portefeuille valt onder dit bedrijfsmodel: een deel van de obligatieportefeuille aangehouden voor liquiditeitsdoeleinden, balansbeheer en optimalisatie van het risico versus opbrengst. Net zoals onder IAS 39 wordt die portefeuille gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI).
3. AXA Bank Belgium heeft de keuze gemaakt om de aandelen te waarderen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI), Kostprijs kan in beperkte omstandigheden een valabele aanduiding zijn van de reële waarde. Geen verschil in waardering tussen IAS 39 en IFRS 9.
4. Een deel van de obligatieportefeuille die aangehouden wordt om overeen te stemmen met de geschatte looptijd van de verplichtingen zonder vastgestelde vervaldag (zoals spaarrekeningen) en omwille van rendement wordt opgenomen in het bedrijfsmodel “aangehouden voor het ontvangen van kasstromen” en gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Op basis van IAS 39 werden deze momenteel geclassificeerd als “aangehouden voor verkoop” en gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI). De reële waarde van deze obligaties bedraagt 157,8 miljoen EUR per 31 december 2018. Indien deze obligaties niet zouden geherclassificeerd geweest zijn, zou de waardeverandering tot een daling van 8,3 miljoen EUR van de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) in het boekjaar 2018 geleid hebben.
5. Alle leningen en vorderingen maken onder IFRS 9 deel uit van het bedrijfsmodel “aangehouden voor het ontvangen van kasstromen” en gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, ongewijzigd tegenover IAS 39.
6. Zowel in IAS 39 als in IFRS 9 worden derivaten gebruikt ter afdekking gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies, onder beide normen met uitzondering voor derivaten die gebruikt worden in kasstroomafdekkingen waarbij voor efficiënte afdekkingen de waardeveranderingen opgenomen worden in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI). Het niet-efficiënt gedeelte wordt in beide normen opgenomen in winst of verlies. Eveneens in beide normen is de verwerkingswijze van de wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities bij afdekking van het renterisico van een portefeuille identiek.

Voor financiële verplichtingen zijn er geen wijzigingen op basis van IFRS 9, behalve voor de boeking van de DVA (“Debit Valuation Adjustments”) op financiële verplichtingen aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies (uitgegeven EMTN's), waarvoor AXA Bank Belgium de wijzigingen in reële waarde in winst of verlies zal opnemen en de wijzigingen in het eigen kredietrisico (DVA) in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI). AXA Bank Belgium heeft deze grondslag reeds vervroegd toegepast in 2017 zoals toegelaten door IFRS 9.

Reconciliatie van de balansposities tussen IAS 39 en IFRS 9

Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	Netto boekwaarde 31/12/2017	Herclassificatie	Herwaardering	Netto boekwaarde 1/1/2018
<i>Geldmiddelen en zichtrekeningen bij centrale banken</i>				
Openingsbalans onder IAS 39	597.263			
Eindbalans onder IFRS 9				597.263
<i>Leningen en voorschotten</i>				
Openingsbalans onder IAS 39	21.921.564			
Herwaardering ECL			-7.566	
Eindbalans onder IFRS 9				21.913.998
<i>Schuldbewijzen</i>				
Openingsbalans onder IAS 39	0			
Toevoeging: Voor verkoop beschikbare activa		176.605		
Herwaardering ECL			-16	
Eindbalans onder IFRS 9				176.589
TOTAAL	22.518.827	176.605	-7.582	22.687.850
Verplicht tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies	Netto boekwaarde 31/12/2017	Herclassificatie	Herwaardering	Netto boekwaarde 1/1/2018
<i>Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden</i>				
Openingsbalans onder IAS 39	1.247.291			
Eindbalans onder IFRS 9				1.247.291
<i>Derivaten gebruikt ter afdekking</i>				
Openingsbalans onder IAS 39	67.552			
Eindbalans onder IFRS 9				67.552
<i>Wijzigingen in de reële waarde van de afgedekte posities bij afdekking van het renterisico van een portefeuille</i>				
Openingsbalans onder IAS 39	334.771			
Eindbalans onder IFRS 9				334.771
TOTAAL	1.649.614	0	0	1.649.614
Tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)	Netto boekwaarde 31/12/2017	Herclassificatie	Herwaardering	Netto boekwaarde 1/1/2018
<i>Schuldbewijzen</i>				
Openingsbalans onder IAS 39	2.944.492			
Vermindering: Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs		-166.418		
Eindbalans onder IFRS 9				2.778.074
<i>Eigenvermogen instrumenten</i>				
Openingsbalans onder IAS 39	7.778			
Herwaardering ECL		-11	11	
Eindbalans onder IFRS 9				7.778
TOTAAL	2.952.270	-166.429	11	2.785.852

Reconciliatie van de bijzondere waardeverminderingen tussen IAS 39 en IFRS 9

	Waardeverminderingen onder IAS 39 Provisies onder IAS 37 31/12/2017	Herwaardering	Waardeverminderingen onder IFRS 9 1/1/2018
Leningen en voorschotten (IAS39)/Geamortiseerde kostprijs (IFRS 9)			
<i>Leningen en voorschotten</i>	-76.563	-7.566	-84.129
<i>Schuldbewijzen</i>	0	-16	-16
Voor verkoop beschikbare activa (IAS 39)/ OCI (IFRS 9)			
<i>Schuldbewijzen</i>	0	-111	-111
Voor verkoop beschikbare activa (IAS 39)/ OCI (IFRS 9)			
<i>Eigenvermogen instrumenten</i>	-11	11	0
Verstrekte toezeggingen en financiële garanties			
<i>Voorzieningen</i>	-10.321	-782	-11.103

4 RISICOBEBEHEER

4.1 Algemeen

In 2018 heeft AXA Bank Belgium verder gebouwd aan een coherent en voorzichtig risicobeheer. De bank heeft in grote mate gezonde en doeltreffende strategieën, beleidsregels, processen en systemen gehanteerd om haar risico's te identificeren, te meten, te beheren en op te volgen.

AXA Bank Belgium heeft het risicobeleid voortdurend aangepast om op koers te blijven in een voortdurend veranderende omgeving. AXA Bank Belgium is van mening dat de maatregelen inzake risicobeheer aangepast zijn aan het profiel en de strategie van de bank.

De Europese Centrale Bank (ECB) is de bevoegde autoriteit voor prudentieel toezicht op AXA Bank Belgium. Dit toezicht wordt effectief uitgevoerd door het Joint Supervisory Team (JST) dat bestaat uit leden van de ECB en de nationale toezichthouder. Er is op regelmatige basis overleg met de betrokken toezichthouders door middel van on-site inspecties, workshops, interviews en rapporteringen.

In 2018 nam AXA Bank Belgium deel aan een EU-stresstesttoefening waarbij het weerstandsvermogen van de bank tegen economische schokken werd nagegaan. Het resultaat van die oefening dient als output voor het jaarlijks SREP-proces waarbij de bijkomende kapitaalsvereisten van de bank zullen worden vastgesteld.

Vanaf 2017 keerde het herfinancieringsvolume van Belgische hypotheekleningen terug tot een meer gematigd niveau. Na 2 jaren van hoge herfinancieringsaantallen, slaagde AXA Bank Belgium erin om de druk op de rentabiliteit te verminderen door een significante nieuwe productie van hypotheekleningen te realiseren van goede kwaliteit.

Vanaf juni 2018 heeft de Belgische toezichthouder Belgische banken verplicht om bovenop de 5% add-on een extra macroprudentiële buffer van 33% van de risicogewogen bedragen aan Belgische hypotheekleningen aan te houden onder de IRB-toepassing.

Naast haar retailactiviteiten treedt AXA Bank Belgium op als tussenpersoon in het verstrekken van financiële dienstverlening, voornamelijk derivaten aan verschillende entiteiten van AXA Groep. Door de verkoop van AXA Life Europe door AXA Groep en het feit dat AXA Bank Belgium geen verrichtingen afsluit met entiteiten buiten AXA Groep wordt deze activiteit drastisch teruggeschoefd in 2019.

De liquiditeitspositie van AXA Bank Belgium blijft op een comfortabel niveau in 2018.

De solvabiliteitspositie van de bank blijft comfortabel dankzij een voorzichtige beleggings- en kredietpolitiek. Het balanstotaal is licht gedaald, deels door een afname van de "covered bonds".

Op vraag van de toezichthouder heeft AXA Bank Belgium de uitgestelde belastingvorderingen in december 2017 aangepast. Dit heeft enerzijds geleid tot een afname van het prudentiële kapitaal, en van een vermindering van de risicogewogen activa anderzijds. Daardoor werden de vergelijkende cijfers over 2017 in de volgende tabellen aangepast:

- de tabellen "Samenstelling nuttig eigen vermogen" en "Totaal eigen vermogen voor solvabiliteitsvereisten" in hoofdstuk 4.7.3 *Eigen vermogen*
- de tabel "Kapitaalratio's" in hoofdstuk 4.7.5 *Kapitaalratio's*
- de tabel "Hefboomratio" in hoofdstuk 4.7.6 *Hefboomratio*.

Risicobereidheid

De permanente identificatie en kwantificering van de materiële risico's van de bank staan centraal in het risicobeleid van AXA Bank Belgium. Deze risico's worden gemeten, beperkt en constant gevolgd door middel van een intern kader voor risicobereidheid ("Risk Appetite Framework", RAF).

Voor de belangrijkste domeinen (kapitaal, rentabiliteit, economische waarde en liquiditeit) is een strategische risicobereidheid vastgelegd, rekening houdend met stressgevoeligheid van deze domeinen en in lijn met de richtsnoeren van de AXA Groep. Deze strategische risicobereidheid wordt vertaald in functionele risicolimieten en vormen een leidraad voor de dagelijkse activiteiten in de verschillende risico's en productlijnen. Dit risicobereidheidsmodel is goedgekeurd door de Raad van Bestuur en wordt door dit bestuursorgaan en het Directiecomité gebruikt als een centraal werkinstrument voor het beheren van de risico's in de bank.

Alle materiële risico's worden vertaald in relevante indicatoren, samengevat in het "risk dashboard". Deze bevat zowel prudentiële als interne indicatoren. Voor elke indicator worden verschillende niveaus van strengheid gedefinieerd, zodat het management tijdig wordt gewaarschuwd indien een indicator zijn maximale risicobereidheid nadert. Dit "risk dashboard" maakt volledig deel uit van het algemeen risico-opvolgingsproces en wordt maandelijks gerapporteerd aan het Directiecomité en driemaandelijks aan de Raad van Bestuur. Meer in detail worden deze risico's ook opgevolgd door de van toepassing zijnde risicocomités van AXA Bank Belgium.

De vooruitzichten in het strategisch plan en het budget worden getoetst aan de limieten van het RAF. Het strategisch plan ondergaat meerdere iteraties tot een evenwicht wordt bereikt tussen rentabiliteit enerzijds en de risico's anderzijds. Het strategisch plan is zodanig opgesteld dat alle risico's binnen de risicobereidheid en de prudentiële limieten vallen, ondertussen rekening houdend met nieuwe en bestaande regelgeving om aan de prudentiële vereisten te beantwoorden.

De risico's zijn ook onderworpen aan een economisch kapitaalmodel dat prognoses maakt over verschillende horizonten. Het economisch kapitaal wordt vervolgens versleuteld naar alle activiteiten van de bank, en dit op basis van de risicodoelstellingen van AXA Bank Belgium. Het management van AXA Bank Belgium legt een limiet op wat betreft het totale economische kapitaalverbruik om er zo voor te zorgen dat AXA Bank Belgium te allen tijde over voldoende financiële middelen beschikt. Het risicobereidheidsraamwerk van AXA Bank Belgium moet de gepaste processen inzake governance, rapporteringsvereisten, limieten, controles en beslissingen doorlopen om tot managementbeslissingen te komen.

De risicobereidheid van AXA Bank Belgium is gedocumenteerd en wordt gerapporteerd in verschillende rapporten voor intern en extern gebruik (toezichthouder, AXA Group Risk Management, externe en interne audit). Elke overschrijding van een kritische grenswaarde moet geëscaleerd worden naar de leden van het Directiecomité of de Raad van Bestuur om, zo nodig, correctieve maatregelen te nemen.

In de volgende secties spitsen we ons meer toe op de belangrijke risicocategorieën waaraan AXA Bank Belgium in 2018 was blootgesteld, namelijk het krediet-, markt-, liquiditeits-, en operationeel risico. Al deze risico's hebben een mogelijke impact op de doelstellingen van de bank in termen van solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit.

De overige risico's van de bank worden beschreven in het "Pijler 3 Risk Disclosure"-rapport van AXA Bank Belgium. Dit rapport bevat alle relevante tabellen en toelichtingen voor AXA Bank Belgium op basis van de "EBA Guidelines for Pillar 3 Disclosures" (EBA/GL/2016/11) en is publiek toegankelijk op de website.

In lijn met de "Public Disclosure Policy" heeft AXA Bank Belgium tot doel om zo open als mogelijk te communiceren naar de markt over risicoblootstellingen. De risicobeheersinformatie die in dit onderdeel van de Geconsolideerde Jaarrekening 2018 van AXA Bank Belgium gepubliceerd wordt is enkel een samenvatting van de uitgebreide communicatie in het "Risk Disclosure"-rapport.

4.2 Kredietrisico

4.2.1 *Kredietrisicobeheer*

AXA Bank Belgium definieert kredietrisico als de negatieve consequenties verbonden met het in gebreke blijven¹ of de verslechtering van de kredietkwaliteit² van tegenpartijen bij kredietactiviteiten.

Het doel van kredietrisicobeheer is erover te waken dat een (reeks) kredietgebeurtenis(sen) geen significante bedreiging vormt (vormen) op de solvabiliteit of rentabiliteit van de bank. Om dit doel te bereiken worden blootstellingen aan kredietrisico's binnen nauwe grenzen gehouden. Het effectieve beheer van kredietrisico's is een kritische component van een allesomvattende aanpak van het risicobeheer en is essentieel voor het langetermijnsucces van elke mogelijke bankorganisatie.

Bij AXA Bank Belgium worden de kredietrisico's ingedeeld als retail of niet-retail en ook als dusdanig beheerd. Niet-retailrisico's omvatten kredietrisico's andere dan retailrisico's.

¹ De tegenpartij is niet in staat om aan zijn contractuele financiële verplichtingen te voldoen.

² Potentieel verlies door een wijziging in de reële waarde van uitstaande kredietbedragen door wijzigingen in de ratings van tegenpartijen.

4.2.1.1 Retailkredietrisico

De belangrijkste activiteit van AXA Bank Belgium is het verstrekken van leningen aan huishoudens, professionals en kleine ondernemingen, en dat uitsluitend in België.

4.2.1.1.1 Risicogrondslagen, limietenraamwerk en rapportering

Het doel van kredietrisicobeheer is het verzekeren dat een (aantal) kredietevenement(en) de solvabiliteit noch rentabiliteit van de bank aantast.

Om dit objectief waar te maken, moeten kredietportefeuilles binnen bepaalde vooropgestelde limieten blijven. Deze limieten worden bepaald door een op voorhand uitgewerkt risicobereidheidsraamwerk (RAF) waarbij er functionele limieten worden gedefinieerd. Deze functionele limieten worden vertaald naar operationele limieten en het zijn deze limieten die gebruikt worden op dagelijkse basis om te garanderen dat de kredietactiviteit opereert binnen de risicobereidheid gedefinieerd door de Raad van Bestuur. Omwille van deze en andere uitgebreide rapporteringen door Risk Management over risicofactoren in de Belgische retailkredietportefeuille, krijgt men een goed inzicht in de risico-evoluties.

De risico's op de hypotheekleningen, persoonlijke leningen en professionele kredieten van AXA Bank Belgium worden beheerd in vier fases (verwerving, beheer, remediatie en herstel) gebaseerd op retailkredietgrondslagen.

Retailkredieten worden aanvaard aan de hand van een reeks aanvaardingsstandaarden en grondslagen. Aanvaardingscoremodellen worden intern ontworpen en regelmatig herzien om de geldigheid te checken. De scoremodellen inzake acquisitie opgebouwd in het kader van Basel II spelen hier een ondersteunende rol. Daarnaast heeft Risk Management in 2015 een kader uitgebouwd rond een naar risico gewogen rendement op kapitaal van de kredietactiviteit ("risk-adjusted return on capital", "RAROC"). In 2016 werd het RAROC-kader uitgebreid tot zowel de professionele als consumentenkredieten. Hierdoor is het RAROC-kader uitgegroeid tot een essentieel element in de risico/rendementsanalyse van de retailkredietactiviteit.

In 2017 werd een methodologie voor het bepalen van de verwachte kredietverliezen over een levenslange tijdshorizon ontwikkeld binnen het Risicodépartement als grondslag voor de nieuwe aankomende boekhoudregels van IFRS 9 – *Financiële instrumenten*. Deze nieuwe methodologie, die AXA Bank Belgium toelaat om het kredietrisico over een levenslange tijdshorizon te berekenen van bij toekenning van het krediet, zal de verdere evolutie van het kredietrisicobeheer ondersteunen. In 2018 paste AXA Bank Belgium de nieuwe IFRS 9-boekhoudregels toe om te voldoen aan deze nieuwe werkwijze om kredietrisico's in te schatten.

Een essentiële rol in het kredietrisicobeheer is weggelegd voor de afdeling die voor de inning instaat. Deze afdeling past maatregelen toe om het risico van de bank te beperken afhankelijk van de aard en de grootte van het incident. Daarnaast bepaalt deze afdeling ook het bedrag van de toekomstige afboekingen.

In regel met de prudentiële verwachtingen past AXA Bank Belgium stresstests toe voor retailkredietrisico's. De belangrijkste doelstelling is het bepalen van de gevoeligheid van kredietverliezen voor de bestaande kredietportefeuille en de solvabiliteit van de bank in stresssituaties.

De evolutie van het kredietrisico wordt actief opgevolgd als onderdeel van de rapportering voor het Retail Risk Committee die het risico op regelmatige basis nagaat. Al deze principes leiden tot een in hoge mate effectief risicobeheerssysteem met controleprocessen die ongewenste manipulaties voorkomen. Dit systeem is sterk geïntegreerd in de verrichtingen van de "Retail Credits"-afdeling en is onderhevig aan continue monitoring.

4.2.1.1.2 Risicobeperkingstechnieken

AXA Bank Belgium bepaalt in haar kredietgrondslagen de noodzaak tot het ontvangen van waarborgen om het kredietrisico te verminderen.

Grondslagen en processen voor waardering en beheer van waarborgen

Bij het inschrijven van een hypotheek of mandaat wordt het onderliggende vastgoed geschat.

Twee types van schattingen worden toegelaten. Enerzijds gebeurt de waardebeoordeling van het vastgoed aan de hand van onafhankelijke externe schattingen. Daarnaast kan de waardering ook gebeuren aan de hand van officiële verkoopovereenkomsten. Die laatste methode is enkel toegelaten bij financieringsprojecten waarbij het risico op niet-correcte waardering beperkt wordt. Van zodra de waarborg vaststaat wordt een jaarlijkse herwaardering van het onderliggende vastgoed uitgevoerd gebaseerd op statistieken aangaande de evolutie van de Belgische vastgoedmarkt.

Deze waarderingsmethodiek wordt toegepast op zowel residentieel als commercieel vastgoed. Voor commercieel vastgoed gebeurt de waardering echter op een voorzichtigere wijze gezien de hogere volatiliteit.

Belangrijkste soorten ontvangen waarborgen

Er zijn verschillende soorten ontvangen waarborgen, gebaseerd op het soort product.

Waarborgen voor hypotheekleningen

Het krediet moet worden gewaarborgd door een hypotheek (inschrijving of mandaat) op een onroerend pand (volle eigendom). De panden dienen normaal verkoopbaar te zijn. De te vestigen hypothecaire waarborgen zijn herbruikbaar in het kader van eventuele latere woonkredieten. Alle waarborgen aanvullend aan hypothecaire waarborgen dienen voor de officiële vastlegging van het krediet te worden gevestigd (dit geldt dus eveneens voor bijkomende roerende waarborgen).

Waarborgen voor professionele kredieten

De waarborgen zijn

- reëel (ze hebben betrekking op een goed, roerend of onroerend, met een intrinsieke waarde)
- persoonlijk (ze bestaan uit een recht van vordering op een persoon)
- moreel (ze kennen een bank geen enkel uitvoeringsmiddel toe en berusten op de eerlijkheid van wie ze heeft uitgegeven).

Een lijst met waarborgen die geregeld worden gebruikt voor de beroepskredieten bij AXA Bank Belgium is terug te vinden in hoofdstuk 34 *Voorwaardelijke activa en verplichtingen*.

Waarborgen voor consumentenkredieten

Voor een consumentenkrediet wordt slechts 1 type van waarborgen gehanteerd:

- de overdracht van schuldvordering of akte van afstand van loon en andere inkomsten.

4.2.1.2 Niet-retailkredietrisico

Naast het retailkredietrisico staat AXA Bank Belgium ook bloot aan kredietrisico's op tegenpartijen en uitgevers van hoge kwaliteit door haar treasury-, intermediaat- en "asset & liability management"-activiteiten. Het eerste domein waar zich een kredietrisico voordoet is de beleggingsportefeuille beheerd door het ALM-departement. Daarnaast werd AXA Bank Belgium aangeduid door AXA Groep om als gecentraliseerd platform te fungeren voor de AXA-verzekeringsmaatschappijen als toegang tot de financiële markten. Verschillende verzekeringsmaatschappijen binnen AXA Groep gebruiken dit platform, dat in twee diensten voorziet. Als eerste en meest belangrijke dienst is AXA Bank Belgium tussenpersoon voor derivaten als renteswaps die door de verzekeringsmaatschappijen gebruikt worden om het marktrisico van hun levensverzekeringopolissen af te dekken. Te noteren dat het volume van deze activiteit significant zal afnemen in 2019 door de verkoop van AXA Life Europe door AXA Groep. Daarnaast voorziet AXA Bank Belgium de verzekeringsmaatschappij in België van liquiditeiten door middel van gestandaardiseerde geldmarktverrichtingen (reverse repo's).

4.2.1.2.1 Risicogrondslagen, limietenraamwerk en rapportering

Strategieën en processen

Het is de strategie van AXA Bank Belgium om de verhouding tussen risico en rendement in haar niet-retailactiviteiten te optimaliseren en om ervoor te zorgen dat het past in de risicobereidheid van AXA Groep. Hierna wordt verklaard hoe dit tot uiting komt in de twee assen van het niet-retailkredietrisico: beleggingsportefeuille en derivaten- en repoactiviteiten.

De beleggingsportefeuille van AXA Bank Belgium fungeert als buffer voor liquide activa en als een manier om stabiele inkomsten te genereren. Om ervoor te zorgen dat dit past binnen de risicobereidheid van AXA Bank Belgium, monitort Risk Management de beleggingsportefeuille op de hiernavolgende punten.

1. Of de effecten beantwoorden aan de vereisten van de LCR ("Liquidity Coverage Ratio") (zie hoofdstuk 4.5 *Liquiditeitsrisico*), waarbij AXA Bank Belgium zichzelf beperkt tot haast uitsluitend activa van de hoogste liquiditeitsklasse onder Basel III.
2. Of de effecten beantwoorden aan de vereisten van de solvabiliteitsratio, waarbij AXA Bank Belgium zichzelf beperkt tot haast uitsluitend activa met een risicoklasse van 0% als bepaald door Basel III.
3. Toepassing van de limieten bepaald door de Groep en de eigen concentratielimieten van AXA Bank Belgium.

Voor de derivaten en repo's heeft AXA Bank Belgium tot strategie om het kredietrisico te beperken door zo veel mogelijk waarborgen te voorzien om de LGD ("loss given default") te verminderen. De LGD is de potentiële negatieve marktvoluitie van posities bij wanbetaling van de tegenpartij. Daarnaast worden enkel tegenpartijen met goede rating gebruikt om de kans op wanbetaling te verminderen. Het stijgende gebruik van een centrale tegenpartij past ook in deze strategie. Tegenpartijen moeten ook door AXA Groep goedgekeurd worden.

Niet-retailkredietrisicoraamwerk

In 2017 werden het Wholesalekredietrisicoraamwerk en het Wholesalekredietrisicocharter volledig herzien en goedgekeurd.

De basis is het "Risk Appetite Statement" (RAS) vastgelegd door de Raad van Bestuur. Verdere concentratielimieten en minimale kwaliteitsvereisten worden vastgelegd door het Directiecomité. Een verdere opvolging en beheer wordt uitgevoerd door het Wholesale Risk Committee.

Dit raamwerk wordt in detail beschreven in het "Risk Disclosure"-rapport.

Rapporterings- en waarderingssystemen

AXA Bank Belgium houdt twee complementaire rapporterings- en waarderingssystemen naast elkaar aan: prudentieel en intern.

Prudentiële rapportering en waardering

AXA Bank Belgium meet de minimale prudentiële vereisten voor het niet-retailkredietrisico in de "Standardised Approach" (SA) op kwartaalbasis. AXA Bank Belgium is eveneens onderhevig aan het raamwerk "large exposures limit framework" zoals beschreven in deel IV van de CRD/CRR-regelgeving. Op kwartaalbasis wordt een rapport met de grote open posities opgestuurd naar de toezichthouder van AXA Bank Belgium.

Interne rapportering en waardering

Naast de prudentiële vereisten meet AXA Bank Belgium haar tegenpartijkredietrisico's met een methode ontwikkeld door AXA Groep. Met name voor derivaten en repo's geeft deze methode een andere kijk op de blootstellingen vermits het gebaseerd is op het meten van de gevoeligheid van alle posities per tegenpartij op marktschokken in plaats van het eenvoudige gebruik van "add-ons" zoals momenteel prudentieel bepaald. De blootstelling met deze methode wordt twee keer per dag gemeten voor alle instrumentencategorieën en wordt gerapporteerd aan het Wholesale Risk Committee op maandelijkse basis en aan de Raad van Bestuur op kwartaalbasis. Het vormt ook de basis voor het raamwerk voor tegenpartijkredietrisicolimieten op derivaten- en repo's.

Behalve lokaal worden de krediet- en concentratierisico's eveneens opgevolgd door AXA Groep. AXA Bank Belgium rapporteert maandelijkse al haar posities aan het Central Risk Management-departement van AXA Groep om ervoor te zorgen dat ze in overeenstemming zijn met deze tweede reeks limieten.

4.2.1.2.2 Grondslagen voor afdekking en risicovermindering

AXA Bank Belgium past een tweestapsmethodiek toe om het kredietrisico per tegenpartij maximaal te reduceren: ten eerste door de toepassing van het wettelijk kader rond saldering van tegengestelde posities, anderzijds door waarborgen te vragen voor de overblijvende nettoposities.

Saldering

In de contractuele documentatie met alle tegenpartijen heeft AXA Bank Belgium voorzien dat het toegestaan is om posities met een positieve marktwaarde te verminderen met deze met een negatieve marktwaarde zodat enkel het nettobedrag wordt uitgewisseld. Dit gaat verder dan de boekhoudkundige saldering voorzien in IAS 32 – *Financiële instrumenten: waardering*, waarbij meer voorwaarden dienen vervuld te worden en die enkel toegepast kan worden op de derivatentransacties met de grootste klant van AXA Groep en de centrale tegenpartij. De saldering die AXA Bank Belgium toepast is echter erkend op prudentieel vlak en we beschouwen het voldoende als risicovermindering op alle tegenpartijen.

Waarborgen

Grondslagen en processen voor waardering en beheer van waarborgen

Om het tegenpartijkredietrisico verder te verminderen op de derivaten- en repoverrichtingen heeft AXA Bank Belgium in het uitwisselen van waarborgen voorzien in de contracten met haar tegenpartijen. Het is een grondslag van AXA Bank Belgium (in lijn met die van AXA Groep) om waarborgovereenkomsten te voorzien als volgt:

- geldmiddelen (EUR, GBP, USD, JPY, CHF) of “high investment grade” overheidspapier (met toepassing van “haircuts”). Dit zorgt ervoor dat AXA Bank Belgium de waarborgen snel kan realiseren met minimaal verlies bij wanbetaling van de tegenpartij.
- dagelijkse berekening van de positie en uitwisseling van waarborgen.
- geen drempel en een minimaal transferbedrag van maximum 1 miljoen EUR.
- hergebruik van waarborgen is toegestaan, om het beheer van de liquiditeit van AXA Bank Belgium te vereenvoudigen.

AXA Bank Belgium heeft een beperkt aantal gevallen die afwijken van bovenvermelde principes: 2 waarborgovereenkomsten hebben een dagelijkse positieopvolging maar de waarborgen worden slechts wekelijks uitgewisseld.

De backoffice van AXA Bank Belgium beheert de waardering van de waarborgen en het proces van “margin calls” door gebruik van de geïntegreerde “front-to-back” IT-applicatie. Het lanceert “margin calls”, checkt “margin calls” gevraagd door de tegenpartijen en betreft het middle office en Risk Management bij meer complexe waarderingen. Het front, middle en back office vergaderen met Risk Management met een tweewekelijkse frequentie om eventuele problemen rond waarborgen te bespreken en actieplannen vast te leggen. De Wholesale Risk Committee wordt maandelijks geïnformeerd over de belangrijkste punten.

Belangrijkste soorten waarborgen

AXA Bank Belgium ontvangt vooral cash als waarborg voor derivatencontracten om problemen van concentratie te voorkomen. Voor repo-/reverserepotransacties wordt het obligatielook van de transacties beperkt tot overheidsobligaties van hoge kwaliteit in EUR. Deze strikte grondslag inzake waarborgen die kunnen gebruikt worden kan leiden tot enig concentratierisico maar AXA Bank Belgium is de mening toegedaan dat dit aanvaardbaar is gezien de kwaliteit van de uitgevers. Ook te noteren dat al deze waarborgen als “eligible financial collateral” bestempeld worden door het Basel Committee.

4.2.1.3 Grondslagen kredietreserves

Sedert eind 2017 is het Impairment Committee geïntegreerd in het Wholesale Risk Committee (WRC). Met de vervanging van het huidige model van “gelopen kredietverliezen” (“incurred loss”) van IAS 39 door IFRS 9 vanaf 1 januari 2018 wordt het bedrag van verwachte kredietverliezen berekend op de niet-retailportefeuille voorgelegd aan het WRC. Dit comité is verantwoordelijk voor het model van de verwachte kredietverliezen op de niet-retailportefeuille inclusief de “management overlay”. Het comité overlegt over ontwerpdocumenten en modelvalidatiedocumenten en neemt beslissingen inzake modellen (inclusief de indeling in stages). Voor meer info over IFRS 9 zie hoofdstuk 3.3 IFRS 9.

4.2.2 Blootstelling aan kredietrisico

4.2.2.1 Retailkredietrisico

De berekening van het kredietrisico voor het grootste deel van de Belgische kredieten gebeurt aan de hand van de “Internal Ratings Based”-modellen (IRB). Het resterende deel wordt berekend met de “Standardised Approach”.

Portefeuille

De Belgische kredietportefeuille bestaat vooral uit hypotheekleningen, consumentenkredieten en professionele kredieten, waarbij de hypotheekleningen het belangrijkste deel uitmaken.

Gezien de goede afdekkingsgraad met waarborgen en de lage waarschijnlijkheid van wanbetaling van deze portefeuille is het risicoprofiel van de totale kredietportefeuille laag.

De portefeuille woonkredieten kende eens te meer een sterke groei in 2018 dankzij de hoge nieuwe productie van hypotheekleningen van goede kwaliteit. Na de jaren 2015 en 2016 met een hoog volume aan herfinancieringen werd 2017 gekenmerkt door een meer gematigd niveau aan herfinancieringen. Ook in 2018 werd deze gematigde trend voortgezet.

Voor de portefeuille consumentenkredieten merken we een lichte daling in 2018, omdat de productie niet volstond om de natuurlijke erosie van de portefeuille te compenseren. Deze trend startte in 2017.

Sedert 2016 is de portefeuille professionele kredieten van AXA Bank Belgium in stijgende lijn. Ook in 2017 en 2018 groeide de portefeuille significant. Dat ligt in de lijn van de strategische doelstelling van AXA Bank Belgium om sterker aanwezig te zijn op de markt van de professionele kredietverlening.

Kwaliteit van de portefeuille

In 2013 werd er beslist om een meer selectief toekenningsproces te installeren waarvan de gevolgen vandaag nog steeds merkbaar zijn. In 2018 werd de nieuwe productie opnieuw gekenmerkt door een hoge kwaliteit. De gehele kredietportefeuille toont een gestegen kredietkwaliteit in 2018.

Zie hoofdstuk 2.2.2.5 Bijzondere waardeverminderingen voor de definities van “stap 1”, “stap 2” en “stap 3”.

De kredietverliezen bedroegen in 2018 in totaal 7 miljoen EUR, tegenover 0,4 miljoen EUR in 2017. De jaren 2016 en 2017 werden gekenmerkt door een relatief laag niveau aan kredietverliezen maar in het jaar 2018 stegen die naar een hoger niveau. De kredietverliezen zijn nog steeds relatief laag in 2018 om de volgende redenen:

- Sedert de verstrenging van de kredietpolitiek in 2013 verbeterde de kwaliteit van de portefeuille significant. Ook de positieve evolutie van de macro-economische omgeving, waarin AXA Bank Belgium opereert, droeg bij aan het lage niveau van kredietverliezen.
- De verkoop van reeds afgeschreven kredieten vormt een additionele bron van inkomsten. Er is een bepaalde belangstelling in de Belgische markt voor dit type van schuldverminderingen wat leidt tot hogere dan verwachte prijzen.

Stap 1

We waren getuige van een globaal herstel van de geobserveerde wanbetalingsgraad³ (over een periode van 1 jaar) in de Belgische portefeuille, waaruit kan worden opgemaakt dat de kwaliteit is toegenomen en dat de productmix van kredieten in België is verbeterd.

De wanbetalingsgraad over 12 maanden voor woonkredieten daalde licht van 0,45% in december 2017 naar 0,43% geobserveerd in december 2018. De “vintages curves” (wanbetalingsgraad binnen de eerste 12/24 maanden na de start van de nieuwe productie) stabiliseren en daarom wordt verwacht dat deze stabiliserende tendens zal aanhouden wanneer de economische omstandigheden ongewijzigd blijven.

De wanbetalingsgraad over 12 maanden voor kredieten aan professionals en kleine ondernemingen bleef ongewijzigd op 1,5% vergeleken met vorig jaar. Deze stabilisering toont aan dat de groei van de professionele kredieten op een duurzame wijze gebeurt waarbij speciale aandacht besteed wordt aan het behoud van de kwaliteit van de totale kredietportefeuille.

Ook voor consumentenkredieten wordt een daling van de wanbetalingsgraad over 12 maanden waargenomen (van 1,1% in december 2017 naar 1,0% in december 2018) dankzij een betere risicoselectie en een evolutie van de productmix naar leningen met een welbepaald doel.

Stap 2

AXA Bank Belgium gaat ervan uit dat de volgende kwantitatieve en kwalitatieve voorwaarden bijdragen tot een significante stijging van het kredietrisico zodat de leningen geclassificeerd worden als “stap 2”:

- Kwalitatieve voorwaarden:
 - Betalingsachterstand groter dan of gelijk aan 30 dagen
 - Negatief opgelijst in de CKP⁴-database
 - Tolerantiemaatregelen op het krediet
 - Huidige PD-rating in bucket 9
- Kwantitatieve voorwaarden:
 - Huidige PIT⁵-PD is groter dan 3 keer de PD bij toekenning van het krediet en het absolute verschil is meer dan 67 basispunten
 - Verschil in huidige PIT-PD met de PD bij toekenning van het krediet is groter of gelijk aan 2%

Indien aan een enkele van de kwalitatieve of kwantitatieve voorwaarden is voldaan wordt de lening als “stap 2” geclassificeerd.

Stap 3

De definitie van wanbetaling (“default”) van AXA Bank Belgium op de retail-kredietportefeuille is volledig in overeenstemming met de Europese Verordening (EU) Nr 575/2013 en andere verordeningen van de Europese Bankautoriteit. AXA Bank Belgium heeft ervoor gekozen een erg strikte definitie van wanbetaling in te voeren, wat zich vertaald heeft in een stijging van het aantal kredieten met de melding “unlikely to pay” en de bijhorende provisiebedragen, zonder dat de kwaliteit van de onderliggende portefeuille verandert.

Concreet wil dit zeggen dat een klant/krediet in wanbetaling is als men aan minstens een van de volgende voorwaarden voldoet:

- De klant/het krediet is “unlikely to pay”
- De klant/het krediet heeft > 90 dagen betalingsachterstand maar is niet in “pre-litigation”
- De klant/het krediet is in “pre-litigation” (PCX = “précontentieux”)
- De klant/het krediet is in “litigation” (CX = “contentieux”)

³ “Wanbetalingsgraad over 1 jaar” betekent de verhouding tussen het aantal wanbetalingen dat zich heeft voorgedaan gedurende een periode die begint 1 jaar voor een datum T (observatiedatum) en het aantal debiteuren dat aan deze graad of pool wordt toegewezen 1 jaar voor die datum (voorbeelddatum).

⁴ Centrale voor Kredieten aan Particulieren: database van de Nationale Bank van België waarin alle kredieten opgesomd worden die een natuurlijk persoon heeft bij alle financiële instellingen en venootschappen die krediet verlenen.

⁵ Point-in-time

Wanneer een klant/krediet gerangschikt wordt onder een van de eerste twee categorieën in bovenstaande lijst, maar niet dubieus is, wordt er ook gesproken van “mogelijk verlies”.

Wanneer een klant/krediet als “wanbetaling” wordt gekenmerkt, wordt het beschouwd als “impaired” en wordt er een (collectieve of individuele) waardevermindering aangelegd. Op dat ogenblik moet er steeds een evaluatie gebeuren of deze wanbetaling een impact heeft op de geschatte toekomstige kasstromen van het financieel actief, en bijgevolg of er een bijkomende waardevermindering moet worden aangelegd.

Bovendien is de status “wanbetaling” volledig in lijn met de status “non-performing” en “impaired”.

Onderverdeling per interne rating

Kwaliteit van de portefeuille ('000 EUR)	Stap 1: verwachte kredietverliezen over een tijdshorizon van 12 maanden	Stap 2: verwachte kredietverliezen over de hele looptijd	Stap 3: financiële activa die een waardevermindering hebben ondergaan (verwachte kredietverliezen over de hele looptijd)
Interne rating 1 tot 4	1.705,27	192,34	0,00
Interne rating 5 tot 6	1.431,74	745,90	0,00
Interne rating 7 tot 9	2.478,11	11.629,17	0,00
Interne rating 10	0,00	0,00	59.755,38

Waarborgen op financiële activa die een waardevermindering hebben ondergaan

Waarborgen	000 EUR / %
Financiële activa die een waardevermindering hebben ondergaan	318.606
Tot 50% ingedekt door waarborgen	17%
Van 50 to 100% ingedekt door waarborgen	83%

4.2.2.2 Niet-retailkredietrisico

Om prudentiële redenen past AXA Bank Belgium de “Standardised Approach” toe voor alle niet-retailkredieten. Daarnaast past AXA Bank Belgium intern een specifieke methode toe om de blootstellingen te meten, ontwikkeld door AXA Groep. Daarbij worden de blootstellingen gemeten op basis van de absolute som van de huidige blootstellingen (marktwaarde gecorrigeerd voor de verstrekte en ontvangen waarborgen en de initiële marge) en de potentiële blootstellingen bij vervroegde stopzetting. Behoudens indien anders vermeld werden de blootstellingen aan de hand van die laatste methode berekend.

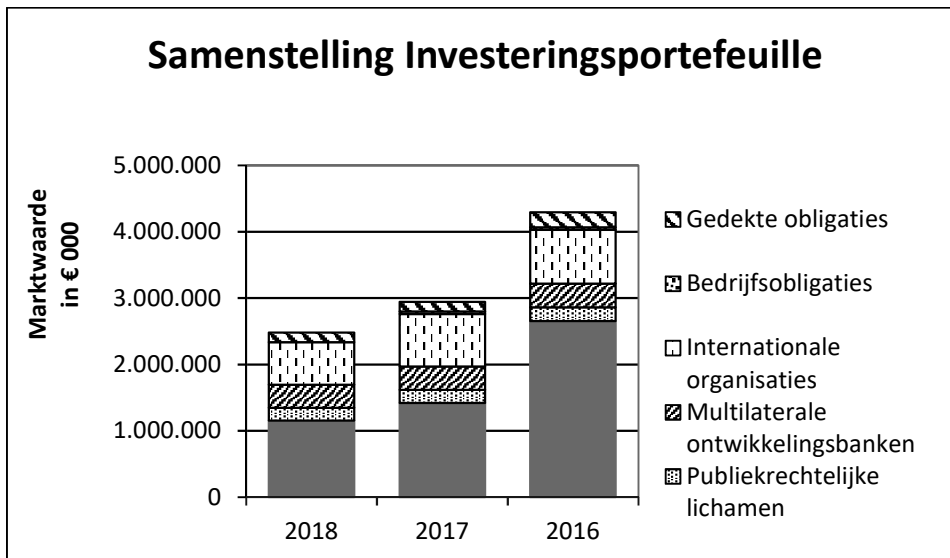
4.2.2.2.1 Beleggingsportefeuille

In 2018 daalde de marktwaarde van de beleggingsportefeuille verder, van 2,9 miljard EUR eind 2017 naar 2,5 miljard EUR in december 2018, vooral als gevolg van het op eindvervaldag komen van overheidsobligaties.

De verdere daling van de portefeuille kwam er om de hefboomratio van AXA Bank Belgium te verbeteren.

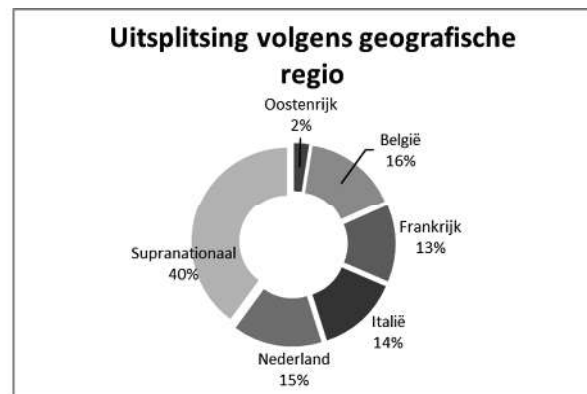
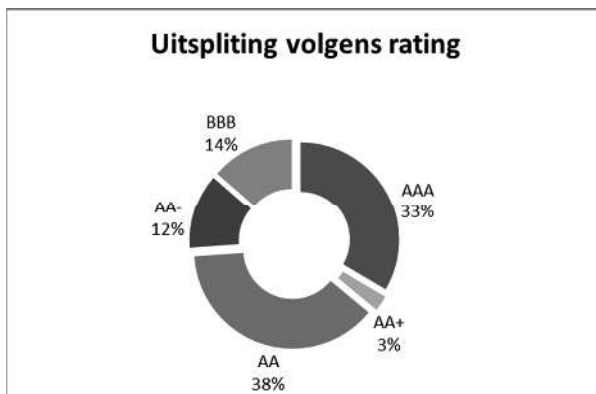
Het overgrote deel van de beleggingen van AXA Bank Belgium bestaat uit kwalitatieve overheidsobligaties (54%) en supranationale obligaties (40%).

De volgende grafiek illustreert de samenstelling van de beleggingsportefeuille van AXA Bank Belgium.

Bovendien worden de kredietratings en de wijzigingen in de marktprijs van posities van AXA Bank Belgium zorgvuldig opgevolgd om te onderzoeken hoe kwetsbaar de kredietportefeuille is voor een aantal ongunstige ontwikkelingen. Geen enkele positie heeft een rating die lager ligt dan "investment grade".

Geografisch gezien is het kredietrisico van de beleggingsportefeuille beperkt tot landen die lid zijn van de Europese Unie.

Onderverdeling van de beleggingsportefeuille (december 2018)

De totale blootstelling aan PIIGS-landen is nu beperkt tot Italiaanse overheidsobligaties. AXA Bank Belgium heeft de opvolging van deze posities verder opgeschroefd sedert de uitbarsting van de Italiaanse economische crisis. De tabel hieronder toont de boekwaarde (in duizenden EUR) van de PIIGS-blootstelling per 31 december 2018.

Land	Type instrument	Boekwaarde		
		31/12/2018	31/12/2017	% Verandering
Italië	Overheidsobligaties	339.170	329.034	3,08%
Spanje	Overheidsobligaties	0	150.616	-100,00%

4.2.2.2.2 Tegenpartijkredietrisico van de marktenzaalactiviteit

AXA Bank Belgium treedt op als een centraal platform voor de AXA Groep om toegang te hebben tot de financiële markten. Verschillende verzekeringsentiteiten binnen de AXA Groep maken gebruik van dit platform dat twee diensten aanbiedt.

In de eerste plaats is AXA Bank Belgium een tussenpersoon voor zuivere derivaten, zoals renteswaps die de verzekeringsentiteiten van de AXA Groep gebruiken om het marktrisico op hun levensverzekeringen te dekken. Bij het meten van het tegenpartijkredietrisico wordt rekening gehouden met de mogelijke toekomstige evolutie van de derivaten bij falen van de tegenpartij. Om dit te realiseren, worden de derivaten per tegenpartij geherwaardeerd na marktschokken waarbij de gesimuleerde verliezen binnen de limiet op de tegenpartij moeten blijven.

Ten tweede biedt AXA Bank Belgium liquiditeit aan verzekeringsentiteiten via gestandaardiseerde geldmarkttransacties ("reverse repo"), waarbij AXA Bank Belgium hoogwaardige staatsobligaties koopt met de verplichting om deze op een latere datum terug te verkopen aan een bepaalde prijs. Het volume van deze activiteit bedroeg eind 2018 960 miljoen EUR, met looptijden tot maximum 1 jaar. Bij deze transacties is voorzien dat de waarde van de obligaties 10% boven de cashwaarde moet liggen zodat AXA Bank Belgium bij het falen van de tegenpartij een negatieve marktvoluctie van de obligaties kan absorberen zonder verlies.

De blootstelling van de bank aan derivaten en geldmarkttransacties, inclusief transacties binnen de AXA Groep die beschreven staan in de vorige paragraaf, wordt beperkt via een uitermate streng beleid betreffende zekerheidsvereisten. Blootstellingen aan dergelijke transacties worden onderworpen aan een dagelijkse opvolging van het kredietrisico en de waarborgen worden dagelijks opgevolgd met zowel markttegenpartijen als tegenpartijen van de AXA Groep (uitzonderingen op deze grondslagen worden vermeld in hoofdstuk 4.2.1.2.2. Uitgewisselde waarborgen worden beperkt tot cash en kwalitatief hoogwaardige effecten om te zorgen voor een gepaste beperking van de kredietblootstellingen.

Gebruik van "External Credit Assessment Institutions" (ECAI's)

Inzake gebruik van ECAI's volgt AXA Bank Belgium de richtlijnen zoals gepubliceerd door de Europese Bankautoriteit.

De tegenpartijen voor de marktenzaal wat betreft thesaurie en derivaten worden geselecteerd op basis van de externe ratings van drie ratingbureaus (Fitch, Moody's en Standard & Poor's) die resulteren in een interne AXA-rating. Ze moeten een minimale AXA-rating hebben van A- om als actieve tegenpartij te fungeren.

Er zijn zogenaamde "passieve" tegenpartijen die een rating van minimum BBB+ hebben. Met deze tegenpartijen zijn er nog open posities uit het verleden, maar nieuwe transacties zijn niet meer toegelaten behalve om de uitstaande positie actief te kunnen verminderen. Deze partijen worden van nabij opgevolgd.

Voor alle derivaten is het verplicht om een "ISDA Master Agreement" en "Collateral Service Agreement" (CSA) af te sluiten. Deze CSA's moeten beantwoorden aan de EMIR-regelgeving. Nieuwe verrichtingen zijn niet toegelaten met tegenpartijen die niet aan de EMIR-regelgeving beantwoorden. Voor repoverrichtingen is het verplicht om een "Global Master Repurchase Agreement" te hebben. Elke bijkomende tegenpartij moet voorgelegd worden aan en goedgekeurd worden door het Wholesale Risk Committee.

Blootstelling bij falen

AXA Bank Belgium geeft hieronder inzicht in de zogenaamde blootstellingen bij falen van een tegenpartij die verbonden zijn aan het uitvoeren van de marktenzaalactiviteit, zowel voor derivaten als voor (reverse) repo's. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de prudentiële definitie die rekening houdt met de aard van de instrumenten en simuleert wat de blootstelling aan een tegenpartij kan zijn indien deze in falen gaat. Deze blootstelling wordt gebruikt om de risicogewogen activa en de kapitaalvereisten te berekenen.

(i) Repo & reverse repo

AXA Bank Belgium had op 31 december 2018 een enkele tegenpartij voor deze activiteit: AXA Belgium Op AXA Belgium is er geen blootstelling bij falen gezien AXA Bank Belgium voldoende onderpand ontvangt om de blootstelling op AXA Belgium in te dekken.

(ii) Derivaten

De prudentiële methode om de blootstelling bij falen van een derivatentegenpartij vast te stellen verloopt in de volgende stappen:

- a) Alle transacties worden gegroepeerd in zogenaamde "netting sets", waarbinnen het wettelijk mogelijk is om positieve en negatieve marktwaarden en ontvangen en verstrekte waarborgen bij elkaar op te tellen. De uitkomst van deze berekening is een nettovervangingskost, beperkt tot nul in het geval van een negatief bedrag.

- b) Voor elke transactie wordt een risicofactor bepaald die de mogelijk negatieve evolutie van de waarde van een transactie weergeeft bij falen van een tegenpartij.
- c) Vervolgens worden (a) en (b) opgeteld. De uitkomst van deze berekening geeft per tegenpartij de blootstelling bij falen.

Bovendien wordt een uitsplitsing gemaakt tussen de blootstellingen op bilaterale tegenpartijen en die op de centrale verrekenkamer ("central clearing platform", CCP) voor renteswaps waarbij we gebruikmaken van twee "clearing brokers", namelijk HSBC en Credit Suisse International, gezien het verschil in de aard van de blootstelling.

Hieronder worden de geaggregeerde resultaten per 31 december 2018 weergegeven per stap.

- a) De som van alle positieve marktwaarden bedraagt 4.201 miljoen EUR. Van deze positieve marktwaardenblootstelling wordt 4.574 miljoen EUR geneutraliseerd door negatieve marktwaarden. AXA Bank Belgium benadrukt hier dat deze neutralisatie verder gaat dan de puur boekhoudkundige saldering van balansposten die besproken wordt in hoofdstuk 33 *Saldering* en die gebaseerd is op wettelijk afdwingbare rechten op saldering. In hoofdstuk 34 *Voorwaardelijke activa en verplichtingen* wordt verder ingegaan op de aard van het onderpand. In totaal heeft AXA Bank Belgium voor 1.564 miljoen EUR waarborgen verstrekt en voor 1.111 miljoen EUR waarborgen ontvangen. Dit leidt tot een nettovervangingskost van 168 miljoen EUR.
- b) De som van de risicofactoren bedraagt 350 miljoen EUR. Ter verduidelijking: dit is de prudentieel voorgeschreven berekening van een negatieve evolutie van de derivatenportefeuille bij falen van alle tegenpartijen tegelijkertijd in gestresseerde marktomstandigheden.
- c) De totale blootstelling bij wanbetaling bedraagt 518 miljoen EUR in gestresseerde marktomstandigheden en bij falen van alle partijen tegelijkertijd. Onder stabiele marktomstandigheden bedraagt de blootstelling nog 168 miljoen EUR. Hierbij is het belangrijk aan te stippen dat in deze cijfers 152 miljoen EUR voortkomt uit de hoge onderpandvereisten van de centrale tegenpartij LCH Clearnet.

Noch voor repo & reverse repo, noch voor derivaten zijn er achterstallige of in waarde verminderde blootstellingen, gezien de hoge eisen die AXA Bank Belgium heeft voor de kwaliteit van haar tegenpartijen.

Concentratierisico

AXA Bank Belgium moet voldoen aan de wettelijke vereisten ter beperking van grote risicoblootstellingen waarbij de blootstelling aan een groep van aan elkaar gebonden tegenpartijen niet boven de 25% van het eigen kapitaal mag liggen. Door de diversificatie van tegenpartijen is de blootstelling aan AXA Groep de enige blootstelling die boven de 10% komt.

Eind december 2018 bedroeg deze blootstelling 20,3% van het kapitaal. Deze blootstelling wordt actief opgevolgd en enkele risicobeperkende maatregelen zijn momenteel bezig om het concentratierisico op AXA Groep te verlagen.

4.2.3 Gevoeligheidsanalyse

Toekomstgerichte informatie

In de retailportefeuille omvatten de gebruikte economische scenario's de volgende reeksen van kernindicatoren:

- werkloosheidsgraad
- groei bruto nationaal product
- evolutie van de vastgoedprijzen

Resultaten van de analyse

Hierna volgen de wijzigingen aan de verwachte kredietverliezen per 31 december 2018 ingevolge potentiële wijzigingen in de parameters ten opzichte van de momenteel gebruikte waarden. Deze analyse betreft enkel de retailportefeuille van AXA Bank Belgium.

Retailportefeuilles

Retailportefeuille (in '000 EUR)		Werkloosheidsgraad		
		[-1%]	Geen wijziging	[+1%]
Index vastgoedprijzen	[-3%]	7.917	7.917	7.917
	Geen wijziging	0		0
	[+3%]	-7.618	-7.618	-7.618

Retailportefeuille (in '000 EUR)		Werkloosheidsgraad		
		[-1%]	Geen wijziging	[+1%]
Groeï in Bruto Nationaal Product	[-1%]	280	745	1.193
	Geen wijziging	-461		443
	[+1%]	-1.194	-738	-299

4.3 Marktrisico

AXA Bank Belgium maakt voor het marktrisico een opsplitsing tussen het marktrisico dat betrekking heeft op het “trading book” (boekhoudkundige classificatie) enerzijds en het renterisico op het “banking book” anderzijds. Het “trading book” bevat alle financiële instrumenten die gebruikt worden in het kader van specifieke tradingactiviteiten. AXA Bank Belgium voert geen tradingactiviteiten voor eigen rekening uit. De financiële instrumenten die onder de boekhoudkundige classificatie van “trading book” vallen, hebben voornamelijk betrekking op de derivatenactiviteit voor AXA-entiteiten. Het “banking book” bevat alle overige financiële instrumenten die niet tot het “trading book” behoren. Deze hebben voornamelijk betrekking op de retailactiviteiten van de bank.

4.3.1 Renterisico “banking book”

Het renterisico in het “banking book” wordt gedefinieerd als het risico op een daling van de economische waarde of de inkomsten van het “banking book” als gevolg van wijzigingen in de marktrentevoeten en spreads.

Het renterisico van AXA Bank Belgium komt vooral uit de volgende producten/activiteiten:

- Doordat ze voornamelijk een retailbank is, trekt AXA Bank Belgium retaildeposito's aan (vooral spaar- en zichtrekeningen) en staat retailkredieten toe (vooral hypotheekleningen). De looptijd van de retaildeposito's zijn doorgaans korter dan die van de retailkredieten. Het verschil tussen de vervaldagen van die producten geeft aanleiding tot een renterisico, en meer specifiek een rentecurverisico.
- Het merendeel van de retaildeposito's bij AXA Bank Belgium hebben geen vervaldag en hebben een rentevoet die (hoewel discretionair) indirect gebonden zijn aan marktrentevoeten door de sterke competitieve bankomgeving. Bovendien beschikken spaarrekeningen in België over een wettelijk minimum van 11 basispunten. Deze elementen worden opgenomen in specifieke modellen die vervat zitten in het globale rentecurvebeheer van AXA Bank Belgium maar die daardoor ook leiden tot een modelrisico.
- Belgische hypotheekleningen, die het leeuwendeel uitmaken van de retailkredieten van AXA Bank Belgium, bevatten allemaal een wettelijke voorafbetalingsoptie (vrij goedkoop voor de klant). De laatste jaren heeft dit geleid tot belangrijke terugbetalingsgolven. Dit voorafbetalingsrisico is eveneens opgenomen in specifieke modellen die opgenomen zijn in het globale renterisicobeheer van AXA Bank Belgium.
- Een andere specificiteit van de Belgische hypotheekleningenmarkt is de variabele hypotheekrente die wettelijk beperkt is en geïndexeerd met OLO-rentevoeten. Deze elementen creëren zowel een basisrisico als een optierisico.

4.3.1.1 Renterisicobeheer

4.3.1.1.1 Risicogrondslagen, limietenraamwerk en rapportering

Risicoraamwerk

Het renterisico in het “banking book” wordt uitgebreid behandeld in het risicobereidheidsraamwerk van AXA Bank Belgium:

- De meest strategische risicobereidheidsbeslissingen inzake solvabiliteit, inkomsten en waarde bepalen de buffer aan te houden bovenop de prudentiële vereisten in functie van onder meer de gevoeligheid van de nettorentemarge van AXA Bank Belgium.
- Specifieke functionele risicobereidheidsbeslissingen zetten limieten op zowel de economische waarde als de nettorenteopbrengstgevoeligheid van het “banking book” van AXA Bank Belgium.

Bovenop deze limieten zijn de “treasury”-activiteiten van het “banking book” van AXA Bank Belgium ook onderhevig aan gevoeligheden en VaR-limieten die dagelijks opgevolgd worden.

Risicorapportering

Het belangrijkste rapport van AXA Bank Belgium aangaande het renterisico in het “banking book” in het maandelijks ALCO-rapport. Dit rapport bevat de volgende risico-indicatoren:

- Gevoeligheid van de economische waarde van het “banking book” voor verschillende rentescenario's: parallelle verschuivingen van -200 basispunten tot +300 basispunten, met versterkende en afzwakkende scenario's.
- Gevoeligheid van de nettorentemarge van het “banking book” voor verschillende rentescenario's: parallelle verschuivingen van - 200 basispunten tot +300 basispunten, met versterkende en afzwakkende scenario's.
- Afwijkingen tussen de datums van renteaanpassingen.
- Prudentiële economische en nettorentegevoeligheidsindicatoren.
- “99,9% Monte-Carlo Value at Risk (VaR)”-analyse.
- Specifieke indicatoren voor risico's op rentecaps, modelrisico's, OLO-basisrisico's en Euribor-basisrisico's.

Deze set van indicatoren geeft het ALCO een omvattend overzicht voor alle subelementen van de IRRBB. Ze worden berekend door een specifieke IRRBB-tool (QRM) beheerd in coördinatie tussen de afdelingen Finance, Risk, ALM en Risk Management.

4.3.1.1.2 Grondslagen voor afdekking en risicovermindering

AXA Bank Belgium past de volgende afdekkingsnormen toe om het renterisico te verminderen in het “banking book”:

- Om de rentegevoeligheden binnen prudentiële en interne limieten te houden beheert de bank actief een derivatenportefeuille binnen haar “banking book”-activiteiten. De maandelijks productie van retailactiva en –verplichtingen (inclusief de geplande productie) wordt systematisch afgedekt om de blootstellingsniveaus van AXA Bank Belgium binnen de gewenste vork te houden.
- Het risico op de rentecaps die vervat zitten in de hypotheekleningen met vlottende rentevoet wordt afgedekt door het actief aankopen van marktcaps.
- Het OLO-basisrisico vervat in de hypotheekleningen met vlottende rentevoet wordt afgedekt door het aanhouden van een OLO-portefeuille: dalende OLO-spreads die lagere inkomsten opleveren worden dan gecompenseerd door gerealiseerde winsten op OLO's.
- De risico's of vervroegde terugbetalingen worden beheerd door een specifiek model dat rekening houdt met natuurlijke en rentegedreven vervroegde terugbetalingen en een permanente aanpassing van de globale rentepositie van AXA Bank Belgium tot het gewenste niveau (“delta hedging”).

4.3.1.1.3 Blootstelling aan het renterisico in het “banking book”

Het “banking book” van AXA Bank Belgium inclusief de dochtermaatschappijen bevat vooral retailkredieten en –beleggingen op het actief, retailspaarrekeningen en –deposito’s en “niet-retail”-langetermijnfunding inclusief “covered bonds” en EMTN’s langs de verplichtingenkant.

Het grootste gedeelte van retailkredieten zijn Belgische hypotheekleningen, waarvan 71% een vaste rentevoet en 29% een vlottende rentevoet hebben. De rente van de hypotheekleningen met vlottende rentevoet zijn gebonden aan de evolutie van de OLO-rentevoeten⁶. De Belgische wetgeving verplicht een maximum (cap) op de vlottende rentevoet van die leningen maar, gezien de historisch lage OLO-rentevoeten zijn de “embedded value” voor de klant van deze cap en het overeenstemmende risico voor de bank relatief laag.

In de onderstaande tabel worden de waarden weergegeven van 2 interne indicatoren: de “Bank SI” (“Solvency Indicator”) en de “Bank NII” (“Net Interest Income”).

De absolute “Bank SI” geeft de impact weer van een parallele stijging van de marktrentevoeten met 1% op de economische waarde van het “banking book”. De relatieve “Bank SI” drukt deze impact uit als percentage van het prudentiële kapitaal.

De “Bank NII” geeft de impact weer van een parallele opwaartse en neerwaartse shift van de marktrentevoeten met 10 basispunten op het renteresultaat van het “banking book”.

Interest Rate Risk Indicatoren (kEUR)	31/12/2018	31/12/2017
Bank SI (absoluut)	-30.687	-33.138
Bank SI (relatief)	-3,1%	-3,5%
Bank NII (+ 10 bps)	1.381	1.316
Bank NII (- 10 bps)	-6.210	-5.635

4.3.2 Marktrisico “trading book”

Het marktrisico in het “trading book” van AXA Bank Belgium is het risico dat voortvloeit uit tegengestelde bewegingen in rentevoeten, marktprijzen of valutaprijsschommelingen van het “trading book”.

4.3.2.1 Renterisicobeheer

4.3.2.1.1 Risicogrondslagen, limietenraamwerk en rapportering

AXA Bank Belgium hanteert een heel conservatieve benadering voor het marktrisico van het “trading book”. De tradingactiviteiten van de bank zijn vooral ontleend aan de rol van AXA Bank Belgium als toegangspatform tot de derivatenmarkten voor de verzekeringsentiteiten van AXA Groep. Alle posities bij entiteiten van AXA Groep binnen de context van de tradingactiviteiten stemmen overeen met posities bij externe tegenpartijen op een nagenoeg “back-to-back”-basis, zodat het marktrisico zeer beperkt is.

Marktriscoblootstellingen worden nauw opgevolgd. Deze blootstellingen worden vergeleken met een overall economisch kapitaallimiet die alle marktrisico’s van AXA Bank Belgium omvatten. Deze risicoaanvaardingslimiet wordt vervolledigd met verschillende “Value at Risk”- en sensitiviteitslimieten. Knipperlichten en escalatieprocessen worden eveneens gebruikt door de afdeling Risk Management van AXA Bank Belgium om ervoor te zorgen dat de bank binnen de conservatieve risicoaanvaarding voor marktrisico’s blijft.

Om te beantwoorden aan de minimale prudentiële Basel III-kapitaalvereisten, gebruikt AXA Bank Belgium de “Standardised Approach” zoals gedefinieerd in hoofdstuk IV van de CRD/CRR-richtlijn voor het waarderen, opvolgen, rapporteren en beheren van haar marktrisico’s. De volgende elementen worden gemeten:

⁶ OLO staat voor “Obligation Linéaire/Lineaire Obligatie”

- Algemeen renterisico
- Specifiek renterisico
- Valutarisico

De “Standardised Approach” voor het valutarisico geldt voor alle bankposities, zowel van de “trading” en “banking books” van AXA Bank Belgium.

4.3.2.1.2 Grondslagen voor afdekking en risicovermindering

Het “trading book” is onderworpen aan materialiteitsdrempels die in 2015 door de Nationale Bank van België (NBB) in het kader van de nieuwe Belgische bankwetgeving zijn geïntroduceerd. De “Non Risk Based Ratio”, die louter gebaseerd is op het volume, ligt voor AXA Bank Belgium ruim onder de drempel gedefinieerd door de NBB. De “Risk Based Ratio”, die een weerspiegeling is van de onderliggende risico's, is voor AXA Bank Belgium ook opmerkelijk lager dan de prudentiële drempel. Dit is te verklaren door de beperkende marktrisicostrategie van het “trading book” en de bijgevolg beperkte risicogewogen activa.

Bovendien zorgt het risicolimietenraamwerk van AXA Bank Belgium ervoor dat de “Value at Risk” (VaR) met een betrouwbaarheidsniveau van 99% en een tijdshorizon van 1 dag 0,25% van het T1-kapitaal niet overschrijdt zoals ook voorgeschreven door de Belgische bankwetgeving.

4.3.2.1.3 Blootstellingen aan het marktrisico voor het “trading book”

Het marktrisico van AXA Bank Belgium bestaat vooral uit renterisico's. Daarnaast is het aandelenrisico uit de uitgifte van “Euro Medium Term Notes” (EMTN) laag, vermits AXA Bank Belgium de positie afdekt in de financiële markten. Ten slotte is AXA Bank Belgium niet betrokken in enige tradingactiviteit met betrekking tot grondstoffen.

De activiteiten vermeld in de vorige paragraaf worden nauwgezet opgevolgd door de afdeling Risk Management van AXA Bank Belgium binnen het kader van zeer strikte limieten. De VaR voor alle activiteiten met betrekking tot het “trading book” is beperkt tot 2,2 miljoen EUR. De VaR met een betrouwbaarheidsniveau van 99,5% en een tijdshorizon van 10 dagen wordt op een dagelijkse basis berekend aan de hand van 5000 Monte Carlosimulaties. De VaR voor alle activiteiten van het “trading book” is op het jaareinde van 2018 gelijk aan 0,78 miljoen EUR en valt dus ruim binnen de vooropgestelde limiet. Ten slotte wordt dit model bovendien jaarlijks onderworpen aan de nodige backtesten en validatie door een externe revisor, opdat de nauwkeurigheid en relevantie ervan wordt gegarandeerd.

4.4 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de reële waarde of toekomstige kasstromen van een financieel instrument schommelen als gevolg van wijzigingen in de wisselkoersen. AXA Bank Belgium voert een beleid om de blootstelling aan valutarisico te minimaliseren. Enige materiële restposities worden systematisch afgedekt. Dit risico is opgevolgd en afgedekt op maandelijks basis binnen het ALCO in 2018. Bovendien is er een kapitaalvereiste voor dit risico wanneer de totale nettopositie meer dan 2% van het eigen vermogen vertegenwoordigt.

4.5 Liquiditeitsrisico

Het “Basel Committee on Banking Supervision” (BCBS) definieert het liquiditeitsrisico als het risico van niet in staat te zijn om snel en gemakkelijk de positie in liquide middelen te verhogen om schokken als gevolg van financiële en economische stress op te vangen.

De risicotaxonomie van AXA Bank Belgium omvat de volgende twee aspecten van liquiditeitsrisico die binnen de scope van het liquiditeitsrisicobeheer vallen:

- Het liquiditeitsrisico op korte termijn dat gedefinieerd wordt als het risico dat AXA Bank Belgium niet kan voldoen aan haar financiële verplichtingen op vervaldatum (binnen de maand) tegen een redelijke kostprijs en op tijd. Het komt voort uit liquide middelen en waarborgen op korte termijn (“intraday”, “overnight”, 1 dag tot 1 maand)

- Het structurele liquiditeitsrisico dat gedefinieerd wordt als het risico dat AXA Bank Belgium niet kan voldoen aan haar financiële verplichtingen op vervaldag over een middellange of lange termijnhorizon (meer dan 1 maand) tegen een redelijke kostprijs en op tijd.

4.5.1 Liquiditeitsrisicobeheer

4.5.1.1 Risicogrondslagen, limietenraamwerk en rapportering

De afgelopen jaren was het liquiditeitsbeheer een van de belangrijkste prioriteiten van AXA Bank Belgium. Dit resulteerde in een aangepast kader voor liquiditeitsrisico's, dat gebaseerd is op zowel prudentiële als interne indicatoren.

Om het geconsolideerde liquiditeitsrisico te waarderen en te beheren, volgt het ALCO van AXA Bank Belgium twee soorten indicatoren op:

1. Interne indicatoren: "Internal Liquidity Stress Indicator"
2. Prudentiële indicatoren: LCR en NSFR

Al deze indicatoren hebben een gemeenschappelijke aanpak: ervoor zorgen dat de liquiditeitsbuffer van AXA Bank Belgium voldoende is om te beantwoorden aan een reeks van stressevenementen. Meer specifiek is de eigen interne liquiditeitsindicator van AXA Bank Belgium zodanig ontworpen dat AXA Bank Belgium steeds een adequate liquiditeitsreserve aanhoudt om te weerstaan aan gecombineerde idiosyncratische en marktstressevenementen over een tijdshorizon van 1 jaar.

"Internal Liquidity Stresses" (ILS)

AXA Bank Belgium heeft twee specifieke scenario's uitgewerkt om de toereikendheid van haar liquiditeitsbuffer te toetsen. Deze stressscenario's werden ontwikkeld in samenwerking met de afdeling Risk Management van AXA Groep. De interne scenario's zijn restrictiever dan de LCR-scenario's, wat resulteert in een hoger bedrag aan netto-outflows.

De ILS-scenario's omvatten meerdere tijdshorizons ("overnight", 1 week, 1 maand, 3 maanden, 6 maanden en 1 jaar) en de indicatoren zijn uitgedrukt in liquiditeitsoverschotten in euro na toepassing van het scenario. De liquide activa onder de ILS-scenario's omvatten enkel activa die aanvaard zijn door de ECB ("ECB eligible"). Het liquiditeitsoverschot is het verschil tussen de liquide activa min de gestreste in- en outflows onder beide scenario's.

Scenario 1 gaat uit van een parallele daling van de rentevoeten terwijl scenario 2 uitgaat van een stijging van de rentevoeten. Beide scenario's omvatten ook een stijging van de "credit spreads" van de bank en een downgrade van haar rating.

De "Excess Liquidity"-indicator wordt gedefinieerd als de minst gunstige liquiditeitspositie, over alle tijdshorizons en stressscenario's heen.

in '000 EUR	31/12/2018	Limit	Buffer
Internal Liquidity Stress Indicator	2.757.916	500.000	2.257.916

Prudentiële indicatoren

AXA Bank Belgium volgt de liquiditeitsindicatoren van Basel III op.

De LCR ("Liquidity Coverage Ratio") is sedert oktober 2015 bindend en de NSFR ("Net Stable Funding Ratio") wordt bindend met de invoering van CRD V.

4.5.1.2 Grondslagen voor afdekking en risicovermindering

Het liquiditeitsnoodplan van AXA Bank Belgium werd aangepast en de bank heeft een specifieke werkgroep opgericht om gedurende systemische of idiosyncratische liquiditeitscrisissen onmiddellijk tussen te komen en de gepaste acties te ondernemen. Dit heeft geleid tot een sterkere bewustwording van het liquiditeitsrisico op alle managementniveaus evenals tot een meer rigoureuze follow-up. Regelmatige toekomstprojecties van de belangrijkste liquiditeitsratio's ondersteunen het actieve beheer van het liquiditeitsrisico binnen AXA Bank Belgium.

4.5.2 Beheer van de liquiditeitsbuffer

AXA Bank Belgium beschikt over een zeer robuuste liquiditeitspositie zoals aangetoond door haar sterke liquiditeitsbuffer die duidelijk de prudentiële en interne limieten overschrijdt.

De beide Basel III-indicatoren bevinden zich ruim boven de minimale vereisten per einde 2017 (100%-grens) dankzij een comfortabele stock aan liquide activa en een solide financieringsstructuur.

Ratio	31/12/2018	31/12/2017	Limit
LCR	228%	175%	100%
NSFR	141%	139%	100%

AXA Bank Belgium heeft met succes zijn strategie aangepast om aan deze vereiste indicatoren te beantwoorden. Deze strategie omvat bijvoorbeeld het beleggingsbeleid van de bank dat beperkt is tot zeer liquide activa en het aantrekken van op lange termijn stabiele financiering.

Financiering

De belangrijkste bronnen van stabiele financiering van de bank zijn retaildeposito's (18,1 miljard EUR op 31 december 2018) en "covered bonds" (4,8 miljard EUR op 31 december 2018). In onderstaande tabel wordt meer detail vermeld.

Grafiek van looptijdanalyse

2018 (in '000 EUR)	< 3 maanden	< 12 maanden	> 12 maanden	Totaal
Financiering door de Centrale Bank	-	-	600.000	600.000
Leningen van financiële klanten	143.690	121	398	144.209
Ongedekte funding (spaar- en zichtrekeningen van 'andere financiële ondernemingen' + CIFP)	143.690	121	398	144.209
Repurchase Agreements	-	-	-	-
Gedekte leningen	-	-	-	-
Retailfinanciering	16.588.133	340.491	1.144.386	18.073.010
Niet-vervallende retailfinanciering (spaar- en zichtrekeningen)	16.213.175	-	-	16.213.175
Vervallende retailfinanciering (termijndeposito's, EMTN's retail, kasbons)	374.958	340.491	1.144.386	1.859.835
Financiering AXA Groep	-	48.184	506.514	554.699
Ongedekte financiering	-	-	-	-
EMTN	-	48.184	506.514	554.699
Andere tegenpartijen	6.217	502.524	4.315.211	4.823.952
Ongedekte funding van niet-financiële klanten	6.217	-	130	6.347
Gedekte obligaties	-	502.524	4.315.081	4.817.605
Totaal	16.738.040	891.321	6.566.509	24.195.870

In deze tabel is de reële waarde van derivaten niet opgenomen aangezien AXA Bank Belgium deze derivaten niet beschouwt als "financiering", gelet op het feit dat ze vooral deel uitmaken van de "back-to-back"-activiteiten van AXA Bank Belgium.

"Covered bonds"

AXA Bank Europe SCF werd door AXA Bank Belgium opgericht om "covered bonds" uit te geven. Daarbij koopt AXA Bank Europe SCF rechtstreeks hypotheekleningen van AXA Bank Belgium. De rentebetalingen op de hypotheekleningen aangehouden door AXA Bank Europe SCF worden door middel van "yield maintenance swaps" tussen AXA Bank Belgium en AXA Bank Europe SCF getransfereerd. Dit laat toe om een "secured loan" te voorzien tussen AXA Bank Belgium en AXA Bank Europe SCF met hypotheekleningen als onderpand zodat sneller "covered bonds" uitgegeven kunnen worden in de markt.

De sterke onderliggende kwaliteit van de retailhypotheekleningenportefeuille van AXA Bank Belgium in België is het perfecte onderpand voor een “covered bonds”-programma. Dit programma laat de bank toe om haar liquiditeitsrisico te beheren. Het bezorgt AXA Bank Belgium gediversifieerde financieringsbronnen en minimaliseert financieringsconcentraties per tijdsperiode. Het “covered bonds”-programma verleent AXA Bank Belgium toegang tot de markt van de “covered bonds” zodat ze haar kostprijs van de institutionele financiering op lange termijn kan verminderen. Dat programma geeft de bank toegang tot financieringsmarkten die openblijven in tijden van marktstress. De bank lanceerde haar eerste “covered bonds”-programma in november 2010. Het “covered bonds”-programma bedraagt 5 miljard EUR in 2018 waarvan 4,75 miljard EUR overblijft op geconsolideerd niveau: 4,5 miljard EUR zijn geplaatst in de markt, en 0,25 miljard EUR van deze “covered bonds” zijn gekocht door AXA Banque France. De overblijvende 0,25 miljard EUR bij AXA Bank Belgium werden geëlimineerd in de geconsolideerde balans.

4.6 Operationeel risico

AXA Bank Belgium definieert operationeel risico als het risico op verlies als gevolg van inadequate of ontbrekende interne processen, menselijke fouten of falende systemen. Een tekortkoming of ongeschiktheid kan zowel interne als externe oorzaken hebben.

In het Baselraamwerk is het operationele risico onderverdeeld in 7 categorieën:

- i. **Interne fraude:** fraude in de financiële rapportering, ongepaste of frauduleuze financiële activiteiten evenals verduistering van activa en andere interne fraudes
- ii. **Externe fraude:** diefstal en fraude evenals informaticafraude
- iii. **Tewerkstellingspraktijken en werkplaatsbeveiliging:** relaties met werknemers, diversiteit en discriminatie, veiligheid van de omgeving, verlies van sleutelwerknemers en talentbeheer
- iv. **Cliënten, producten en businesspraktijken:** geschiktheid, openbaarmaking en fiduciaire verplichtingen, ongeschikte zaakvoering of marktpraktijken, inclusief adviesactiviteiten, inbreuken op regelgeving en wetgeving, niet-geoorloofde activiteiten, productiefouten, enz.
- v. **Schade aan fysieke activa:** natuurrampen, vandalisme, terrorisme, enz.
- vi. **Verstoring van bedrijfsactiviteiten en systeemfaling:** systeemdisfunctioneringen en inbreuken op de informatiebeveiliging
- vii. **Uitvoering, aflevering en procesbeheer:** fouten bij het inbrengen van gegevens, boekhoudkundige fouten, fouten in wettelijke rapporteringen, onachtzaam verlies van activa van klanten, enz.

Bij AXA Bank Belgium omvat de definitie van operationeel risico ook het compliancerisico, dat gedefinieerd wordt als het risico op verlies als gevolg van het onvermogen van een instelling om gepaste grondslagen, procedures of controles vast te leggen, te voldoen aan haar wettelijke of prudentiële verplichtingen of aan elk ander bindend contract.

Bij AXA Bank Belgium zit in de definitie van operationeel risico echter niet het reputatie- en strategisch risico vervat. Bij het bepalen van de impacts van het operationeel risico wordt echter rekening gehouden met potentiële reputatieschade van AXA⁷ als kwalitatieve indicator terwijl grote schaden opgevolgd worden door de Groep.

4.6.1 Operationeel risicobeheer

4.6.1.1 Risicogrondslagen, limietenraamwerk en rapportering

Voor de prudentiële kapitaalsvereisten past AXA Bank Belgium de “Basic Indicator Approach” toe (namelijk $15\% \times$ het rekenkundig gemiddelde van de som van alle positieve operationele resultaten van de laatste 3 jaren) waarbij de gegevens slechts per einde jaar bijgewerkt worden.

Voor de economische kapitaalsberekening past AXA Bank Belgium een intern model toe dat ontwikkeld werd door AXA Groep. Dit model is vergelijkbaar met AMA. De economische kapitaalsberekening bestaat uit een jaarlijkse cyclus die de relevante en materiële operationele risico's waaraan AXA Bank Belgium kan blootgesteld worden identificeert en kwantificeert.

⁷ Op basis van het raamwerk van de Groep: geen impact, impact (nog niet bepaald), niet-significant (minieme geïsoleerde bezorgdheid van of impact op een stakeholder), gering (belangrijke gesegmenteerde bezorgdheid van of impact op een stakeholder), gemiddeld (ruimer en meer uitgesproken bezorgdheid binnen de industrie), belangrijk (negatieve publieke impact met belangrijke weerslag) en ernstig (dramatisch vertrouwensverlies van de stakeholders – uitgebreide negatieve publieke impact).

Net zoals tijdens de voorbije jaren, was er ook in 2018 een grote focus op het detecteren en bestrijden van fraude- en cyberrisico's (hacking, phishing en cyber- en virusaanvallen), prudentiële risico's (met betrekking tot MIFID, AML, GDPR, PSDII, ...) en menselijke risico's (blootstellingen op sleutelmedewerkers, verlies van personeel, ...). De samenwerking met de andere controlelijnen (Audit, Compliance, Information Security) is goed uitgewerkt bij AXA Bank Belgium.

Het team van Operationeel Risico werkt continu aan het "risicobewustzijn" doorheen de hele organisatie (organiseren van trainingen voor de verschillende businesslijnen, deelname aan grote projecten en productlanceringen, door het uitrollen van een netwerk van risicocorrespondenten, enz.). In 2018 werden de inspanningen verdergezet in het verder optimaliseren van het verzamelen van verliesgegevens ("Loss Data Collection") en van de operationele risicocycli ("Operational Risk Cycle"), met een specifieke focus op een structureel raamwerk rond "risicorespons" (actieplannen, risicoaanvaarding). Het team van Operationeel Risico heeft ook een risicoaanvaardingsraamwerk uitgewerkt, op basis waarvan de operationele risicoprocessen van AXA Bank Belgium gedefinieerd en opgevolgd worden.

4.6.1.2 Grondslagen voor afdekking en risicovermindering

Risicoverminderende acties worden vastgelegd voor de meest belangrijke operationele risico's. Meerdere opties zijn mogelijk:

- Het risico transfereren (voorbeelden: verzekeringscontracten voor brand, cyberincidenten, agentenfraude).
- Actieplannen om de risicovolle processen te versterken en de risico's tot een lager/aanvaardbaar niveau te brengen. Deze actieplannen worden vastgelegd door de businesses en gechallengeerd en (trimestrieel) opgevolgd door het team Operationeel Risico. Het Operational Risk Committee wordt eveneens ingelicht.

AXA Bank Belgium volgt het operationeel risico eveneens op aan de hand van een operationeel-risicodashboard, waarin basisrisico-indicatoren ("Key Risk Indicators", KRI's) berekend worden op kwartaalbasis en dat in lijn is met de limieten vastgesteld in het risicobereidheidsraamwerk voor operationele risico's.

Het team van Interne Financiële Controle is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de tweedelijnscontroles van de belangrijkste risico's in de processen. In 2017 is AXA Groep begonnen met het uitrollen van een programma van interne controle. AXA Bank Belgium is gestart met de invoering van dit programma in maart 2018. Het doel is om voor elk proces in de bank de "key & killer risks" te identificeren en de benodigde controledoelstellingen en controles om deze risico's te verminderen in te voeren. Tegen 2020 zouden alle basisprocessen van AXA Bank Belgium moeten herzien zijn en zouden de controles hier structureel moeten deel van uitmaken.

4.7 Kapitaalbeheer

4.7.1 Beheer

Op basis van de EU-verordening en richtlijn inzake kapitaalsvereisten (CRR/CRD IV) en de Baselakkoorden moet AXA Bank Belgium een minimumniveau aan eigen vermogen aanhouden om de krediet-, markt- en operationele risico's af te dekken. Deze verplichting staat bekend als de "Pijler 1 minimale prudentiële kapitaalsvereisten". Banken moeten ook degelijke, effectieve en volledige strategieën en processen hebben om op een continue basis de bedragen, soorten en verdeling van intern kapitaal te beoordelen en aan te houden die ze noodzakelijk vindt om de aard en het volume van de risico's af te dekken waaraan ze blootstaan of zouden kunnen blootstaan. Deze verplichting staat bekend als "Pijler 2 economische kapitaalsvereisten" en wordt beoordeeld in het kader van de prudentiële controle. De "Internal Capital Adequacy Assessment Process" (ICAAP) (die eveneens de economische kapitaalsvereisten berekent) maakt deel uit van deze Pijler 2-vereisten.

Zowel voor het prudentiële als economische kapitaal wordt het "beschikbare kapitaal" van banken vergeleken met de "kapitaalsvereisten". De verschillen tussen de twee pijlers zijn te wijten aan de berekeningsmethoden⁸ en de scope⁹ van de risico's die ze dekken.

⁸ Onder Pijler 1 worden de methodes gedefinieerd door de toezichthouder terwijl ze voor Pijler 2 bepaald worden door AXA Bank Belgium.

⁹ Pijler 1 omvat slechts 3 risico's terwijl Pijler 2 alle materiële risico's omvat.

Het kapitaalrisico is het risico dat de bank over onvoldoende kapitaal beschikt of kan beschikken om de risico's te dekken waaraan de bank is blootgesteld. In de praktijk wordt dat vertaald in een toetsing van de solvabiliteit aan de minimale prudentiële kapitaalsvereisten (Pijler 1) en de economische kapitaalsvereisten (Pijler 2).

De solvabiliteit wordt zorgvuldig gemonitord door het "Asset & Liability Committee" (ALCO). Dit comité wordt in haar missie ondersteund door een werkgroep: het "Capital Management Committee" (CMC). Het CMC houdt toezicht op de nieuwe regelgevingen ("regulatory watch"), volgt de actuele en verwachte solvabiliteitsratio's op, anticipeert en beheert de economische en wettelijke kapitaalvereisten.

De berekeningen voor prudentieel kapitaal worden driemaandelijks gerapporteerd aan de toezichthouder (COREP).

In een jaarlijks ICAAP-dossier ("Internal Capital Adequacy Assessment Process") rapporteert de bank het vereiste economische kapitaal aan de toezichthouder. Het ICAAP is het interne beoordelingsproces van de instelling zelf, dat haar toelaat de toereikendheid van haar kapitaal te beoordelen in het licht van haar risicoprofiel en haar organisatie.

4.7.2 Regelgeving

In de nasleep van de financiële crisis heeft de EU strengere regels ingevoerd rond kapitaalvereisten voor banken die gebaseerd zijn op de Basel III-akkoorden. De vereisten voor banken staan uiteengezet in de "Capital Requirements Regulation" (CRR) en de "Capital Requirements Directive" (CRD IV). De CRR/CRD IV werd sinds 1 januari 2014 geleidelijk aan ingevoerd en zal volledig van kracht zijn in 2019.

De minimale kapitaalratio's (Pijler 1-vereisten) die volgens CRR/CRD IV moeten worden gehaald, zijn 4,5% voor het kernkapitaal (CET1), 6,0% voor de tier 1-kapitaalratio en 8,0% voor de totale kapitaalratio.

AXA Bank Belgium dient naast de minimale eigenvermogensvereisten van de CRR ook te voldoen aan de diverse buffers die kunnen opgelegd worden conform CRD IV.

De CRD IV voorziet in een kapitaalconserveringsbuffer. In tijden van hoogconjunctuur kan deze maximaal 2,5% bedragen. Het uitgangspunt is om extra kapitaal te reserveren in tijden van financiële voorspoed. In tijden van financiële stress heeft de instelling de mogelijkheid om dit kapitaal te gebruiken. Voorwaarde daarbij is dat de instelling dan geen dividend aan de aandeelhouders mag uitkeren. Deze buffer wordt geleidelijk toegepast en bedraagt 1,875% in 2018.

AXA Bank Belgium kan ook verplicht worden om een contracyclische kapitaalbuffer aan te leggen wat neerkomt op een aanvullende Tier 1-kernkapitaalvereiste. Deze buffer heeft als doel om de bank te beschermen tegen risico's die voortvloeien uit de financiële cyclus en kan oplopen tot 2,5%, eventueel hoger. Deze vereiste is in werking getreden in 2016.

De Belgische toezichthouder heeft AXA Bank Belgium aangewezen als O-SII of "andere systeemrelevante instelling" waardoor deze onderworpen is aan een aanvullende Tier 1-kernkapitaalvereiste (O-SII-buffer) van 0,75%.

Naast de kapitaalvereisten van Basel III moet AXA Bank Belgium ook voldoen aan de "Basel I floor". Met andere woorden, het kapitaal dat de bank moet aanhouden moet op elk moment groter zijn dan of gelijk zijn aan 80% van het totale minimumbedrag aan eigen vermogen dat de bank verplicht zou zijn aan te houden in overeenstemming met de Basel I-regels.

Naar aanleiding van zijn "Supervisory Review and Evaluation Process"-beoordeling (SREP) kan de bevoegde toezichthouder (voor AXA Bank Belgium is dat de Europese Centrale Bank) hogere minimumratio's opleggen (= Pijler 2-vereisten), omdat bijvoorbeeld niet alle risico's naar behoren zijn weergegeven in de prudentiële Pijler 1-berekeningen.

4.7.3 Eigen vermogen

Het eigen vermogen voor de solvabiliteitsvereisten is licht verschillend van het eigen vermogen in de boekhouding.

Het boekhoudkundige kernkapitaal wordt gecorrigeerd met:

- Prudentiële filters, die bepaalde posten uitsluiten van het eigen vermogen, zoals wijzigingen in de waarde van het eigen kredietrisico en aanvullende waardeaanpassingen in het kader van prudente waarderingen; en
- Andere aftrekposten, zoals immateriële vaste activa, de uitgestelde belastingvorderingen die op toekomstige winstgevendheid berusten, tekorten in termen van voorziening van "Internal Rating Based"-benadering (IRB). Wanneer IRB wordt toegepast voor de berekening van het kredietrisico, moeten banken hun aangelegde voorzieningen vergelijken met de verwachte verliezen. Elk tekort wordt afgetrokken van het Tier 1-kapitaal terwijl een overschot kan toegevoegd worden aan het Tier 2-kapitaal (beperkt tot een maximum).

In de onderstaande tabel is de reconciliatie van het boekhoudkundig eigen vermogen op basis van IFRS naar het nuttig eigen vermogen terug te vinden.

SAMENSTELLING NUTTIG EIGEN VERMOGEN (in '000 EUR)	31/12/2018	31/12/2017
Gestort kapitaal	636.318	636.318
Reserves (inclusief de ingehouden winsten)	369.512	384.780
Baten uit het lopend jaar	44.937	41.437
Andere reserves	1.552	1.469
Gecumuleerde niet-gerealiseerde resultaten	2.716	9.188
BOEKHOUDKUNDIG COMMON EQUITY TIER 1 KAPITAAL	1.055.035	1.073.192
Prudentiële filters	6.204	11.006
<i>Waarde aanpassing in het kader van eigen kredietrisico</i>	6.532	16.937
<i>Waarde aanpassing in het kader van prudente waardering</i>	(328)	(5.931)
Aftrekposten van Common Equity Tier 1 Kapitaal	(48.768)	(60.343)
<i>Reglementaire aanpassingen gecumuleerde niet gerealiseerde resultaten</i>	0	(9.559)
<i>Immateriële vaste activa</i>	(13.258)	(11.835)
<i>Uitgestelde belastingvorderingen die op toekomstige winstgevendheid berusten</i>	(10.354)	(17.952)
<i>Andere aftrekposten</i>	(3.736)	(2.965)
<i>Tekort bij IRB voorzieningen</i>	(21.420)	(18.032)
NUTTIG EIGEN VERMOGEN COMMON EQUITY TIER 1 (CET1)	1.012.471	1.023.855

Het CET1 bedraagt 1.012 miljoen EUR in 2018 tegenover 1.024 miljoen EUR in 2017.

Het is AXA Bank Belgium toegestaan om de geconsolideerde nettowinst voor het boekjaar 2018 (44,9 miljoen EUR) mee in rekening te brengen van het Tier 1-kernkapitaal. Dit resultaat versterkt het eigen vermogen van AXA Bank Belgium waarbij de vermindering van het overgedragen resultaat van 50 miljoen EUR die gedurende het jaar plaatsvond gecompenseerd wordt. De evolutie van het CET1 wordt verder bepaald door de bewegingen in de gecumuleerde niet-gerealiseerde resultaten en de waardeaanpassingen. Er was ook een "phase-in" voor bepaalde elementen van de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI), beëindigd in 2018, zodat ze per eind 2018 volledig voor de 100% in rekening werden gebracht.

Het totaal nuttig eigen vermogen bestaat uit:

- CET1
- additioneel Tier 1-kapitaal bestaande uit in aanmerking komende converteerbare obligaties;
- Tier 2-kapitaal, bestaande uit de nuttige waarde van de achtergestelde leningen, eeuwigdurende achtergestelde leningen en inclusief Basel III-overgangsmaatregelen

TOTAAL EIGEN VERMOGEN VOOR SOLVABILITEITSVEREISTEN (in '000 EUR)	31/12/2018	31/12/2017
CET1	1.012.471	1.023.855
Aanvullend Tier1 kapitaal	90.000	90.000
TIER 1	1.102.471	1.113.855
TIER 2	8.924	13.801
Achtergestelde schulden	2.671	5.830
Achtergestelde perpetuuls	6.253	7.972
<i>Perpetuuls</i>	15.633	15.943
<i>Perpetuuls phase out</i>	(9.380)	(7.972)
TOTAAL NUTTIG EIGEN VERMOGEN	1.111.395	1.127.656

Het totaal nuttig eigen vermogen evolueert van 1.128 miljoen EUR in 2017 naar 1.111 miljoen EUR in 2018.

Opmerking: op vraag van de toezichthouder heeft AXA Bank België de uitgestelde belastingvorderingen in december 2017 aangepast. Dit heeft enerzijds geleid tot een afname van het prudentiële kapitaal, en van een vermindering van de risicogewogen activa anderzijds. Alle tabellen met vergelijkende cijfers over 2017 werden daardoor aangepast in dit hoofdstuk.

4.7.4 Prudentiële kapitaalsvereisten

De prudentiële kapitaalsvereisten zijn gebaseerd op het concept van risicogewogen activa. De minimale prudentiële kapitaalsvereisten onder Pijler 1 worden specifiek gedefinieerd in de regelgeving. De risicogewogen activa worden berekend op basis van specifieke Baselregels voor gewogen risico's waarvoor AXA Bank België goedkeuring heeft gekregen. In de meeste gevallen wordt de "Standardised Approach" toegepast binnen de bank. De "Internal Ratings Based"-benadering (IRB) wordt enkel toegepast voor de Belgische retailactiviteit. De vereiste betreffende het operationeel risico volgt de BIA ("Basic Indicator Approach").

Het volume aan risicogewogen activa onder Basel III bedraagt 6.716 miljoen EUR op 31 december 2018.

RISICOPOSTEN (in '000 EUR)	31/12/2018	31/12/2017
Risicogewogen posten voor het kredietrisico	5.441.510	4.347.321
Risicoposten voor het marktrisico	171.601	177.835
Risicoposten voor het operationele risico	658.504	675.882
Risicoposten voor aanpassing van de kredietwaardering	443.897	66.309
TOTAAL VAN DE RISICOPOSTEN	6.715.512	5.267.348

De Belgische toezichthouder heeft voor alle banken die de IRB-modellen gebruiken een add-on toegepast van 5% op de Belgische hypotheekleningen. Deze bijkomende kapitaalsvereiste, berekend als een add-on van 5% op de IRB-risicogewogen activa inzake hypotheekleningen op woningen in België zit vervat in de risicogewogen activa (kredietrisico).

Vanaf juni 2018 heeft de Belgische toezichthouder de Belgische banken verplicht om bovenop de 5% add-on een extra macroprudentiële buffer aan te houden van 33% van de risicogewogen bedragen van de hypotheekleningen met een Belgische woning als onderpand onder de IRB-benadering.

AXA Bank Belgium paste in 2018 haar LGD-model aan voor hypotheekleningen door een fijnere segmentering van haar portefeuilles door te voeren vanuit een risicobeheersperspectief. De risicogewogen activa stegen van 5.267 miljoen EUR in 2017 naar 6.716 miljoen EUR in 2018. Deze stijging komt voornamelijk voort uit de risicogewogen activa opgenomen in de berekening van het kredietrisico.

4.7.5 Kapitaalratio's

De prudentiële solvabiliteitsratio's vergelijken het eigen vermogen van AXA Bank Belgium met haar risicogewogen activa.

De hoge solvabiliteitsratio's van AXA Bank Belgium zijn het gevolg van haar strategie van voorzichtige beleggingen en toekenning van kredieten.

Kapitaalratio's	31/12/2018	31/12/2017
Overgangsdefinitie		
Tier 1-kernkapitaalratio	15,08%	19,44%
Tier 1-kapitaalratio	16,42%	21,15%
Totale kapitaalratio	16,55%	21,41%
Ingefaseerde definitie		
Tier 1-kernkapitaalratio	15,08%	19,62%
Tier 1-kapitaalratio	16,42%	21,33%
Totale kapitaalratio	16,46%	21,44%

Opmerking: op vraag van de toezichthouder heeft AXA Bank Belgium de uitgestelde belastingvorderingen in december 2017 aangepast. Dit heeft enerzijds geleid tot een afname van het prudentiële kapitaal, en van een vermindering van de risicogewogen activa anderzijds. Voor bovenstaande tabel "Kapitaalratio's" werden de vergelijkende cijfers over 2017 daardoor aangepast.

De Common Equity T1, T1 en totale kapitaalratio houden rekening met de overgangsbepalingen van Basel III.

Alle solvabiliteitsratio's daalden tegenover vorig jaar. Dit wordt voornamelijk verklaard door een significante stijging van de risicogewogen activa in 2018, voornamelijk door de nieuwe add-on voor retailkredietrisico's zoals bepaald door de IRB. Op 31 december 2018 bedraagt de Tier 1-ratio van AXA Bank Belgium 16,42% (21,15% in 2017) en de totale eigenvermogensratio 16,55% (21,41% in 2017).

Dezelfde ratio's maar "fully loaded" (alsof Basel III reeds van toepassing zou zijn) bedragen respectievelijk 16,42% en 16,46% (21,33% en 21,44% in 2017).

AXA Bank Belgium beantwoordt aan alle minimale kapitaalvereisten die worden opgelegd door Basel III. De bank beantwoordt eveneens aan de striktere percentages betreffende Tier 1-kapitaal die zijn opgelegd door SREP.

4.7.6 Hefboomratio

De hefboomratio is een aanvullende maatregel binnen het Baselkader. Het is de verhouding tussen Tier 1 en de totale blootstelling (rubrieken op de balans en buitenbalans).

Het doel is om overmatige hefboomwerking te beperken en de activa van instellingen meer in lijn te brengen met hun kapitaal. De "leverage exposure" van AXA Bank Belgium bleef vrij stabiel. Vermits het Tier 1-kapitaal afnam is de hefboomratio van de bank op basis van de huidige CRR-regelgeving ("Delegated Act") licht gedaald in 2018 (4,18% per eind december 2018 tegenover 4,24% in 2017). Ook "fully loaded" was dat het geval (4,18% per eind december 2018 tegenover 4,28% in 2017).

Rekening houdend met de lage risico's van de activa van AXA Bank Belgium levert dit een comfortabele buffer op.

Hefboomratio	31/12/2018	31/12/2017
Overgangsdefinitie	4,18%	4,24%
Ingefaseerde definitie	4,18%	4,28%

Opmerking: op vraag van de toezichthouder heeft AXA Bank Belgium de uitgestelde belastingvorderingen in december 2017 aangepast. Dit heeft enerzijds geleid tot een afname van het prudentiële kapitaal, en van een vermindering van de risicogewogen activa anderzijds. Voor bovenstaande tabel "Hefboomratio" werden de vergelijkende cijfers over 2017 daardoor aangepast.

5 Reële waarde van financiële activa en verplichtingen

5.1 Reële waarde van retailactiviteiten

Voor activa en verplichtingen op korte termijn of die onmiddellijk opvraagbaar zijn, neemt AXA Bank Belgium de boekwaarde als de beste benadering.

De reële waarde van de overige retailproducten wordt in een aantal stappen berekend:

- eerst worden de toekomstige cashflows berekend op basis van de productkenmerken (rentevoet van de klant, betalingsfrequentie, enz.);
- deze cashflows worden vervolgens aangepast om rekening te houden met vervroegde terugbetalingen (2.5% op jaarbasis voor woonkredieten, 4% voor investeringskredieten, 10% op jaarbasis voor leningen op afbetaling);
- de berekening van de reële waarde, die gebaseerd is op de Monte-Carlosimulatie, omvat de caps en floors die besloten zijn in de variabele woonkredieten. Daarbij worden een reeks van rentescenario's gegenereerd. In elk van deze scenario's worden de kasstromen van de woonkredieten gesimuleerd, rekening houdend met de caps en floors. Zo zal bijvoorbeeld de aangepaste rentevoet van de klant afhangen van de gesimuleerde markrente, met als maximum de contractuele cap van het woonkrediet. De reële waarde van de portefeuille wordt dan bepaald door het gemiddelde te nemen van de verdisconteerde kasstromen in het Monte-Carloscenario.

Daarna worden de (aangepaste) kasstromen verdisconteerd op basis van de IRS-curve. Per product wordt de IRS-curve aangepast met een kostenspread om rekening te houden met de beheerskosten van dat product.

5.2 Reële waarde van financieringsactiviteiten (treasury)

De financiële instrumenten worden in 3 categorieën ingedeeld.

De eerste categorie bestaat uit de financiële instrumenten waarvoor de reële waarde niveau 1 wordt bepaald op basis van marktprijzen in een actieve markt.

De vaststelling van het bestaan van een actieve markt is meestal eenduidig met marktinformatie beschikbaar voor het publiek en investeerders. Er is geen afgelijnde beschrijving of minimale drempel van de activiteit die "regelmatig voorkomende markttransacties" vertegenwoordigt, waardoor het niveau van de daadwerkelijke transacties dienen te worden beoordeeld met inachtneming van de frequentie en het volume. Een laag transactievolume vertegenwoordigt niettemin nog steeds een prijs als deze bepaald is in een normale economische omgeving op een objectieve basis. De transactiebedragen zijn belangrijke indicatoren van de reële waarde.

Indien de markt voor een bepaald instrument niet actief is of de marktprijzen niet of niet op regelmatige basis beschikbaar zijn, wordt gebruik gemaakt van waarderingstechnieken gebaseerd op de geactualiseerde waarde van toekomstige kasstromen en de prijsbepaling van optiemodellen. Deze waarderingstechnieken maken gebruik van marktdata zoals rentecurves, dividendrendement, indexniveaus en volatiliteitsgegevens. AXA Bank Belgium maakt gebruik van informatie uit Bloomberg, Markit en/of Interactive Data of aangeleverd door betrouwbare tussenpersonen. Deze prijzen worden vervolgens intern gevalideerd of de instrumenten worden gewaardeerd aan de hand van interne waarderingstechnieken.

Het gebruik van waarneembare inputparameters leidt tot een reële waarde niveau 2, terwijl het gebruik van niet-waarneembare input tot een reële waarde niveau 3 leidt, tenzij hun invloed niet significant is. Waarneembare inputs worden ontwikkeld met behulp van marktgegevens, zoals publiek beschikbare informatie over feitelijke gebeurtenissen of transacties, die de veronderstellingen weerspiegelen die marktdeelnemers zouden gebruiken bij het bepalen van de prijs van het instrument.

Het belang van niet-waarneembare parameters wordt geëvalueerd (1) op het niveau van elk individueel financieel instrument en (2) in zijn geheel.

1. De specifieke impact van niet-waarneembare parameters op de reële waarde van elk financieel instrument wordt beoordeeld zolang de mark-to-market ervan [0,05%] van de totale balans overschrijdt. Ze worden beschouwd als zijnde meer dan een onbelangrijke impact te hebben wanneer ze de wijziging van de reële waarde van een financieel instrument met [30%] of meer beïnvloeden. Indien AXA Bank Belgium de specifieke impact van de niet-waarneembare parameters op de reële waarde van het instrument niet met redelijke inspanningen kan meten, wordt het instrument automatisch gecatalogeerd in niveau 3.
2. Op het totaalniveau wordt gecontroleerd of de globale mark-to-market van alle financiële instrumenten die niet-waarneembare parameters gebruiken die niet gecatalogeerd worden onder niveau 3 de [2%] van de totale balans niet overschrijdt.

AXA Bank Belgium hanteert een beslissingstabel waarbij de toegekende niveaus per klasse van financieel instrument wordt weergegeven. Een specifiek comité zorgt voor een regelmatige herziening minstens 1 keer per jaar van deze beslissingstabel om ervoor te zorgen dat deze nauwkeurig en allesomvattend is. Het speciale comité is minstens samengesteld uit de managers van de boekhoudbeleidsregels (inclusief CTFM) en de middle-office dat het bedrijf vertegenwoordigt.

Indien er op het niveau van dit specifiek comité onenigheid zou bestaan over de reële waardeclassificatie, zou het punt worden overgemaakt aan de CFO van AXA Bank Belgium voor beslissing over de niveauclassificatie.

Vanaf het boekjaar 2018 wordt de reële waarde van de derivaten berekend op basis van de "exit"-prijs, en bijgevolg rekening houdend met de "bid-ask spread". Tot en met het boekjaar 2017 gebeurde de waardering op basis van de "mid"-prijs, waarbij een correctie doorgevoerd werd in Corep voor de "bid-ask spread". De impact is -2,4 miljoen EUR op de resultatenrekening (resultaten op financiële activa en verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden).

De tweede categorie bevat de volgende elementen:

Activa

Vorderingen op andere bankiers

Vorderingen op andere bankiers bevatten interbancaire plaatsingen en reverse repo's.

De geraamde reële waarde is gebaseerd op verdisconteerde kasstromen aan de huidige marktomstandigheden.

Leningen en vorderingen op klanten

Deze leningen en vorderingen zijn opgenomen voor hun nettoboekwaarde, na waardeverminderingen. De geraamde reële waarde van leningen en vorderingen vertegenwoordigt het verdisconteerd bedrag van de toekomstige verwachte kasstromen. Deze verwachte kasstromen zijn verdisconteerd volgens de huidige marktomstandigheden om zo de reële waarde te bepalen.

Verplichtingen

Deposito's en ontleningen

De geraamde reële waarde van vastrentende deposito's, repotransacties en overige vastrentende ontleningen zonder genoteerde marktprijs is gebaseerd op verdisconteerde kasstromen aan de huidige marktomstandigheden.

Uitgegeven schuldinstrumenten

Voor de uitgegeven depositocertificaten wordt een verdisconteerd kasstroommodel gebruikt gebaseerd op een huidige rendementscurve van toepassing voor de resterende looptijd van het instrument tot op de vervaldag.

De derde categorie bevat de volgende elementen:

Activa

Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)

Aandelen die zijn opgenomen voor hun aankoopprijs als beste inschatting van hun marktwaarde.

Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden

Derivatentransacties binnen de "hub"-activiteiten van AXA Bank Belgium (toegang tot de markt voor de voornaamste verzekeringsentiteiten van AXA Groep). Vermits de activa en verplichtingen elkaar daardoor grotendeels opheffen is de sensitiviteit van de reële waarde door niet-obseveerbare inputs zeer beperkt.

Verplichtingen

Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden

Derivatentransacties binnen de "hub"-activiteiten van AXA Bank Belgium (toegang tot de markt voor de voornaamste verzekeringsentiteiten van AXA Groep). Vermits de activa en verplichtingen elkaar daardoor grotendeels opheffen is de sensitiviteit van de reële waarde door niet-obseveerbare inputs zeer beperkt.

Financiële verplichtingen aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies
Uitgegeven EMTN's, de reële waarde hiervan werd bepaald aan de hand van de "discounted cash flow"-methode, waarbij als niet-waarneembare inputs volatiliteiten gebaseerd op historische data gebruikt worden. Een stijging (daling) van 10% van de groeiratio ("growth rate") zou daarbij leiden tot een stijging (daling) van de reële waarde met 16,2 miljoen EUR (2017: 18,6 miljoen EUR).

Overzicht van activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde

Activa / Verplichtingen 2018.12 in '000 EUR	Opgenomen of vermelde reële waarden	Fair Value gebaseerd op genoteerde prijzen	Fair Value gebaseerd op andere observeerbare data dan genoteerde prijzen	Fair Value niet gebaseerd op marktdata
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	773.776		760.888	12.888
Verplicht tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa voor niet-handelsdoeleinden met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies				
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening				
Tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat	2.319.297	2.306.234	950	12.113
Activa derivaten - hedge accounting	17.584		17.584	
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	353.394		339.789	13.605
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	1.215.175		713.953	501.222
Verplichtingen derivaten - hedge accounting	68.500		68.500	

Tabel FVAL.1

(1) Enkel toegepast indien die waarderingstechniek gebaseerd is op veronderstellingen die niet worden ondersteund door marktprijzen of marktтарieven voor dit instrument (i.e. zonder het instrument aan te passen of de samenstelling ervan te wijzigen), en niet gebaseerd zijn op beschikbare waar-neembare marktgegevens.

Activa / Verplichtingen 2017.12 in '000 EUR	Opgenomen of vermelde reële waarden	Fair Value gebaseerd op genoteerde prijzen	Fair Value gebaseerd op andere observeerbare data dan genoteerde prijzen	Fair Value niet gebaseerd op marktdata
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	1.247.291	6	1.217.176	30.109
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening				
Voor verkoop beschikbare financiële activa	2.952.270	2.944.563	978	6.730
Activa derivaten - hedge accounting	67.552		67.552	
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	824.596	99	813.099	11.398
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	1.348.872		802.499	546.373
Verplichtingen derivaten - hedge accounting	287.907		287.907	

Tabel FVAL.2

(1) Enkel toegepast indien die waarderingstechniek gebaseerd is op veronderstellingen die niet worden ondersteund door marktprijzen of marktтарieven voor dit instrument (i.e. zonder het instrument aan te passen of de samenstelling ervan te wijzigen), en niet gebaseerd zijn op beschikbare waar-neembare marktgegevens.

Zie ook hoofdstuk 33 *Saldering*.

Level 3 reële waarde financiële activa/verplichtingen (in '000 EUR)	(a) Netto winsten en verliezen begrepen in:					RW Level 3 EINDSALDO
	Level 3 BEGINSALDO	W&V	overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)	(b) Aankopen, Verkopen en Afwikkelingen	(c) Netto transferten in en uit Level 3	
31.12.2018						
Tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)	6.730	0	0	5.383	0	12.113
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	0	0	0	0	0	0
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	30.109	-15.753	0	-1.468	0	12.888
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	-557.771	14.755	7.689	20.500	0	-514.827
Totaal level 3 financiële activa/verplichtingen	-520.933	-998	7.689	24.415	0	-489.827

Tabel FVAL.3

(a) Komt overeen met de gerealiseerde en niet-gerealiseerde W&V en overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) gedurende de periode van financiële activa/verplichtingen geklasseerd (b) Afwikkelingen gedurende de periode van financiële activa/verplichtingen geklasseerd als level 3 bij het begin (Aankopen, Verkopen en terugbetaling van effecten)

Level 3 reële waarde financiële activa/verplichtingen (in '000 EUR)	(a) Netto winsten en verliezen begrepen in:					RW Level 3 EINDSALDO
	Level 3 BEGINSALDO	W&V	OCI	(b) Aankopen, Verkopen en Afwikkelingen	(c) Netto transferten in en uit Level 3	
31.12.2017						
Voor verkoop beschikbare activa	6.730	0	0	0	0	6.730
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	0	0	0	0	0	0
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	25.856	4.102	0	151	0	30.109
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	-484.250	-1.335	-14.899	-57.287	0	-557.771
Totaal level 3 financiële activa/verplichtingen	-451.664	2.767	-14.899	-57.136	0	-520.933

Tabel FVAL.4

(a) Komt overeen met de gerealiseerde en niet-gerealiseerde W&V en OCI gedurende de periode van financiële activa/verplichtingen geklasseerd als level 3 bij het begin (inclusief impact (b) Afwikkelingen gedurende de periode van financiële activa/verplichtingen geklasseerd als level 3 bij het begin (Aankopen, Verkopen en terugbetaling van effecten)

De bewegingen in de financiële instrumenten waarvoor de reële waarde gebaseerd wordt op genoteerde prijzen of waarneembare data andere dan genoteerde prijzen vinden voornamelijk hun oorzaak in volgende elementen (in duizenden EUR):

FV 2018 Delta	Level 1	Level 2	Level 3
Aankopen/Verkopen/Terugbetalingen	-410.158	-27	5.383
IMPACT IFRS 9	-176.605	0	0
Van Level 2 naar Level 1	0	0	0
Van Level 3 naar Level 2	0	0	0
Delta t.g.v. evolutie Marktprijzen	-51.566	0	0
TOTAAL	-638.329	-28	5.383

Tabel FVAL.5

FV 2017 Delta	Level 1	Level 2	Level 3
Aankopen/Verkopen/Terugbetalingen	-1.277.526	0	0
Van Level 2 naar Level 1	0	0	0
Van Level 3 naar Level 2	0	0	0
Delta t.g.v. evolutie Marktprijzen	-75.191	0	0
TOTAAL	-1.352.717	0	0

Tabel FVAL.6

Reëlewaardehiërarchie: financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs

Activa / Verplichtingen 2018.12 in '000 EUR	Boekwaarde (indien verschillend van reële waarde)	Opgenomen of vermelde reële waarden	Fair Value gebaseerd op genoteerde prijzen	Fair Value gebaseerd op andere observeerbare data dan genoteerde prijzen	Fair Value niet gebaseerd op marktdata
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	22.817.320	25.049.649	154.704		24.894.945
Schuldbewijzen	176.254	154.704	154.704		
Leningen en voorschotten	22.641.066	24.894.945			24.894.945
Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	23.868.409	23.904.734		4.857.881	19.046.853
Deposito's	18.189.614	18.189.614			18.189.614
In schuldbewijzen belichaamde schulden	4.848.349	4.884.674		4.857.881	26.793
Overige verplichtingen	830.446	830.446			830.446

Tabel.FVAL.7

Activa / Verplichtingen 2017.12 in '000 EUR	Boekwaarde (indien verschillend van reële waarde)	Opgenomen of vermelde reële waarden	Fair Value gebaseerd op genoteerde prijzen	Fair Value gebaseerd op andere observeerbare data dan genoteerde prijzen	Fair Value niet gebaseerd op marktdata
Leningen en vorderingen	21.921.564	23.681.062			23.681.062
Schuldbewijzen					
Leningen en voorschotten	21.921.564	23.681.062			23.681.062
Held-to-maturity investments					
Schuldbewijzen					
Leningen en voorschotten					
Financiële verplichtingen tegen kostprijs	23.398.416	23.478.145		4.289.462	19.188.683
Deposito's	18.362.605	18.362.605			18.362.605
In schuldbewijzen belichaamde schulden	4.253.792	4.333.521		4.289.462	44.059
Overige verplichtingen	782.019	782.019			782.019

Tabel.FVAL.8

De reële waarde van de leningen en vorderingen is het resultaat van een eigen berekening, via een actualisatie van de cashflows van de kredieten met de 6-maandswapcurve.

De financiële verplichtingen tegen kostprijs waarvoor de reële waarde werd berekend, betreffen de "covered bonds" waarvoor de reële waarde gebaseerd is op ofwel informatie opgemaakt door meer dan 20 marktparticipanten ofwel kan bekomen worden via Bloomberg.

5.3 Dag 1-resultaten

Tijdens het boekjaar 2018 werden geen dag 1-resultaten geboekt.

5.4 Toepassing van de CVA en DVA op de derivatenportefeuille

Op basis van een interne beoordeling uitgevoerd door AXA Bank Belgium, raamt het management de impact van de toepassing van CVA ("Credit Valuation Adjustment") en DVA ("Debit Valuation Adjustment") op de derivatenportefeuille op een bruto-CVA van 3,9 miljoen EUR en een bruto-DVA van 2,8 miljoen EUR. De netto-impact (winst) van 1,1 miljoen EUR (voor belastingen) werd op de balans opgenomen. De evolutie tegenover het saldo per eind 2017 (een winst (voor belastingen) van 3,5 miljoen EUR) zorgt bijgevolg voor een negatieve impact op de resultatenrekening (voor belastingen) in 2018 van 2,4 miljoen EUR.

IFRS 13 – Reële waarde definieert het concept reële waarde. Meer bepaald met betrekking tot derivaten moet er volgens deze norm een waardering van het kredietrisico worden opgenomen bij de bepaling van de reële waarde via een CVA en een DVA. De CVA waardeert het kredietrisico dat AXA Bank Belgium loopt bij tegenpartijen, terwijl de DVA het risico waardeert dat de tegenpartij loopt bij AXA Bank Belgium.

De CVA en DVA worden netto berekend per tegenpartij. CVA (DVA) is een functie van de totale blootstelling op de afsluitdatum, de credit spread van de tegenpartij (AXA Bank Belgium) en de gemiddelde resterende looptijd van de verrichtingen. De blootstelling voor de totale nettopositie bestaat uit de huidige blootstelling, namelijk het verschil tussen de waardering tegen marktwaarde op de afsluitdatum en het uitgewisselde onderpand op die datum, en de potentiële toekomstige blootstelling, namelijk de verwachte verandering in reële waarde van de positie over een periode van 10 dagen.

Deze blootstelling wordt gehandhaafd tot de gemiddelde vervaldag van de verrichtingen.

Het subelement "huidige blootstelling" evolueert in de tijd. Voor de eerste 10 dagen stemt ze overeen met het verschil tussen de reële waarde van de posities op de afsluitdatum en de waarde van het onderpand dat werd omgeruild op deze datum. Vanaf de 11de dag wordt deze huidige blootstelling vervangen door de maximale huidige blootstelling zoals die bepaald wordt door de onderpandovereenkomst ("CSA Threshold" en "Minimum Transfer Amount") aangepast met een coëfficiënt die de gemiddelde blootstelling van de laatste 3 maanden weergeeft, verhoogd met een eventuele initieel op afsluitdatum betaalde/ontvangen marge evenals een eventueel structureel en significant verschil tussen het verstrekte/ontvangen onderpand en de waarderingen van AXA Bank Belgium. Er dient opgemerkt dat geen enkel structureel verschil werd vastgesteld eind 2018 tussen het onderpand en de waarderingen van AXA Bank Belgium.

5.5 Toepassing van de DVA op uitgegeven EMTN's

Zie hoofdstuk 28 *Financiële verplichtingen die als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies worden aangewezen.*

6 Gebruik van schattingen en beoordelingen

AXA Bank Belgium maakt gebruik van schattingen en beoordelingen in het kader van het opstellen van haar Geconsolideerde Jaarrekening op basis van IFRS. Deze schattingen en beoordelingen worden continu getoetst en zijn gebaseerd op de ervaring uit het verleden en andere factoren, waaronder een aanvaardbare inschatting van toekomstige gebeurtenissen gebaseerd op de huidige gekende omstandigheden. Werkelijke resultaten kunnen afwijken van deze schattingen en beoordelingen.

Schattingen en beoordelingen vinden vooral plaats in de volgende gebieden:

- beoordeling van de classificatie van financiële activa op basis van het bedrijfsmodel en de karakteristieken van de contractuele kasstromen (zie hoofdstuk 2.2.2.1 *Financiële activa: waarderingscategorieën*);
- beoordeling van de classificatie van financiële verplichtingen (zie hoofdstuk 2.2.2.2 *Financiële verplichtingen: waarderingscategorieën*);
- schatting van bijzondere waardeverminderingen voor verwachte kredietverliezen op financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs en op financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) (zie hoofdstuk 2.2.2.5 *Bijzondere waardeverminderingen*);
- beoordeling in welke mate het kredietrisico op die financiële activa significant verhoogd is en het gebruik van toekomstgerichte informatie (zie hoofdstuk 2.2.2.5 *Bijzondere waardeverminderingen*);
- schatting van waardeverminderingen voor kredietverliezen (zie hoofdstuk 2.2.2.5 *Bijzondere waardeverminderingen*);
- beoordeling van de indeling in categorieën met betrekking tot het bepalen van de reële waarde (zie hoofdstuk 5 *Reële waarde van financiële activa en verplichtingen*);
- bepaling van de reële waarde van niet-genoteerde financiële instrumenten (zie hoofdstuk 5 *Reële waarde van financiële activa en verplichtingen*);
- schatting van uitgestelde belastingvorderingen (zie hoofdstukken 2.9.3 *Schatting van uitgestelde belastingen* en 16 *Winstbelasting*);
- waardering van de CVA en DVA op derivaten en op financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies (zie hoofdstukken 5.4 *Toepassing van de CVA en DVA op de derivatenportefeuille* en 28 *Financiële verplichtingen die als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies worden aangewezen*);
- schatting van de kostprijs van verloningen in aandelen en opties (zie hoofdstuk 13.3 *Verloningen in aandelen en opties*);
- schatting van voorzieningen voor pensioenverplichtingen (zie hoofdstuk 13.2 *Pensioentoezeggingen en andere prestaties*);
- schatting van de bestaande verplichtingen die voortvloeien uit gebeurtenissen in het verleden bij de opname van andere voorzieningen (zie hoofdstuk 31 *Voorzieningen*);
- schatting van de verwachte gebruiksduur van materiële en immateriële vaste activa (zie hoofdstuk 2.10 *Materiële en immateriële vaste activa*);
- het bepalen van controle bij het opstellen van de consolidatiekring (zie hoofdstuk 25 *Investerings in dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen*).

7 Baten (lasten) uit provisies en vergoedingen

Baten uit en lasten in verband met provisies en vergoedingen in '000 EUR	2018.12	2017.12
Baten uit provisies en vergoedingen		
Effecten	33.247	30.591
Uitgiften	31.302	28.222
Aan- en verkooporders	135	100
Overige	1.811	2.270
Clearing en afwikkeling		
Trust- en zaakwaarnemende activiteiten	930	906
Vermogensbeheer		
Bewaring	930	906
Andere zaakwaarnemende transacties		
Verplichtingen uit hoofde van leningen		
Betalingsdiensten	7.682	7.177
Gestructureerde financiering		
Vergoeding voor beheersdiensten met betrekking tot effectiseringsactiviteiten		
Overige financiële diensten	48.867	24.619
TOTAAL	90.726	63.293
Lasten in verband met provisies en vergoedingen		
Provisies betaald aan tussenpersonen (acquisitiekosten)	36.759	44.271
Clearing, afwikkeling en bewaring	632	781
Overige	39.859	8.700
TOTAAL	77.250	53.752

Tabel FCIE.1

8 Gerealiseerde winsten (verliezen) op financiële activa en verplichtingen die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening

Winsten of (-) verliezen bij verwijdering uit de balans van financiële activa en verplichtingen die niet als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies zijn aangewezen 2018.12 in '000 EUR	Netto
Schuldbewijzen	5.774
Leningen en voorschotten	3.438
Deposito's	
Uitgegeven schuldbewijzen	
Overige financiële verplichtingen	
TOTAAL	9.213

Tabel GLNPL.1

Gerealiseerde nettoresultaten op financiële activa en verplichtingen die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd in de winst- en verliesrekening 2017.12 in '000 EUR	Netto
Voor verkoop beschikbare financiële activa	44.636
Leningen en vorderingen (met inbegrip van financiële leases)	3.269
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen	
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	6.018
Andere	
TOTAAL	53.922

Tabel GLNPL.2

9 Winsten (verliezen) op financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening

Winsten of (-) verliezen op financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening 2018.12 in '000 EUR	Netto	Bedrag van de verandering van de reële waarde die toe te rekenen is aan veranderingen in het kredietrisico
Schuldbewijzen		
Leningen en voorschotten		
Deposito's		
Uitgegeven schuldbewijzen	27.921	-688
Overige financiële verplichtingen		
TOTAAL	27.921	-688

Tabel GLFVPL.1

Nettoresultaten op financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening 2017.12 in '000 EUR	Netto	Bedrag van de verandering van de reële waarde die toe te rekenen is aan veranderingen in het kredietrisico
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening		
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening	10.604	
TOTAAL	10.604	

Tabel GLFVPL.2

10 Winsten (verliezen) uit administratieve verwerking van afdekkingstransacties

Nettoresultaten als gevolg van de administratieve verwerking van afdekkingstransacties 2018.12 in '000 EUR	Netto
Wijzigingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument (inclusief stopzettingen)	-50.124
Wijzigingen in de reële waarde van het afgedekte instrument m.b.t. het afgedekte risico	51.052
Ineffectiviteit in verlies en winst ingevolge kasstroomafdekkingen	
Ineffectiviteit in verlies en winst ingevolge afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse vestigingen	
TOTAAL	928

Tabel GLHA.1

Nettoresultaten als gevolg van de administratieve verwerking van afdekkingstransacties 2017.12 in '000 EUR	Netto
Wijzigingen in de reële waarde van het afdekkingsinstrument (inclusief stopzettingen)	127.325
Wijzigingen in de reële waarde van het afgedekte instrument m.b.t. het afgedekte risico	-124.986
Ineffectiviteit in verlies en winst ingevolge kasstroomafdekkingen	
Ineffectiviteit in verlies en winst ingevolge afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse vestigingen	
TOTAAL	2.340

Tabel GLHA.2

Inclusief de afschrijving van de wijziging in de reële waarde van de afgedekte positie.

De ineffectiviteit inzake reëlewaardeafdekkingen staat vermeld in de resultatenrekening, in de lijn lijn "Winsten (verliezen) op administratieve verwerking van afdekkingstransacties".

11 Overige exploitatiebaten en -lasten

Overige exploitatiebaten en -lasten in '000 EUR	2018.12	2017.12
EXPLOITATIEBATEN	21.602	38.417
Materiële activa gewaardeerd volgens het herwaarderingsmodel		
Vastgoedbeleggingen		166
<i>Huurinkomsten uit vastgoedbeleggingen</i>		
<i>Cumulatieve verandering in de reële waarde die in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt, indien een vastgoedbelegging van een pool waarvoor het kostprijsmodel wordt toegepast, wordt verkocht aan een pool waarvoor het reële-waardemodel wordt toegepast</i>		
<i>Overige baten verbonden met vastgoedbeleggingen</i>		
Operationele leases		
Overige	21.602	38.251
EXPLOITATIELASTEN	2	1.467
Materiële activa gewaardeerd volgens het herwaarderingsmodel		
Vastgoedbeleggingen		
<i>Directe exploitatielasten (inclusief reparatie en onderhoud) die voortvloeien uit vastgoedbeleggingen die tijdens de periode huurinkomsten hebben gegenereerd</i>		
<i>Directe exploitatielasten (inclusief reparatie en onderhoud) die voortvloeien uit vastgoedbeleggingen die tijdens de periode geen huurinkomsten hebben gegenereerd</i>		
<i>Cumulatieve verandering in de reële waarde die in de winst- en verliesrekening wordt verwerkt, indien een vastgoedbelegging van een pool waarvoor het kostprijsmodel wordt toegepast, wordt verkocht aan een pool waarvoor het reële-waardemodel wordt toegepast</i>		
Operationele leases		1.465
Overige	2	2
TOTAAL	21.600	36.951

Tabel OONI.1

12 Operationele leasing

Leasingactiviteiten als leasinggever, behoren niet tot het activiteitsdomein van AXA Bank Belgium.

Als leasingnemer heeft AXA Bank Belgium enkel operationele-leasingcontracten.

Deze worden met betrekking tot de huur van de bedrijfswagens en fietsen evenals de huur van bedrijfsgebouwen hierna vermeld.

Activa aangehouden als een lessee in het kader van een operationele lease 2018.12 in '000 EUR	<i>Totaal van de toekomstige minimale leasebetalingen ter zake van niet-opzeggbare operationele leases</i>	<i>Totaal van de toekomstige minimale subleasebetalingen die men verwacht te ontvangen ter zake van niet-opzeggbare subleases</i>	<i>Minimale leasebetalingen die als last zijn opgenomen</i>	<i>Voorwaardelijke leasebetalingen die als last zijn opgenomen</i>	<i>Subleasebetalingen die als last zijn opgenomen</i>
Voor de lessee - Resterende looptijd					
< 1 jaar	1.256		1.519		
> 1 jaar ≤ 5 jaar	1.501				
> 5 jaar	52				
TOTAAL NOMINAAL BEDRAG	2.809		1.519		

Tabel OLA.1

Activa aangehouden als een lessee in het kader van een operationele lease 2017.12 in '000 EUR	<i>Totaal van de toekomstige minimale leasebetalingen ter zake van niet-opzeggbare operationele leases</i>	<i>Totaal van de toekomstige minimale subleasebetalingen die men verwacht te ontvangen ter zake van niet-opzeggbare subleases</i>	<i>Minimale leasebetalingen die als last zijn opgenomen</i>	<i>Voorwaardelijke leasebetalingen die als last zijn opgenomen</i>	<i>Subleasebetalingen die als last zijn opgenomen</i>
Voor de lessee - Resterende looptijd					
< 1 jaar	1.079		1.465		
> 1 jaar ≤ 5 jaar	1.710				
> 5 jaar	53				
TOTAAL NOMINAAL BEDRAG	2.842		1.465		

Tabel OLA.2

13 Personeelslasten

13.1 Samenstelling van de personeelsuitgaven

Personeelsuitgaven in '000 EUR	2018.12	2017.12
Bezoldigingen	59.309	59.257
Sociale lasten	15.369	22.888
Rust- en overlevingspensioenen en soortgelijke uitgaven	1.228	1.850
Op aandelen gebaseerde betalingen		
Andere	17.021	4.855
TOTAAL	92.928	88.850

Tabel PE.1

13.2 Pensioentoezeggingen en andere prestaties

13.2.1 Algemene principes

13.2.1.1 Pensioenregelingen van het type toegezegde pensioenen

De geëvalueerde regelingen vertegenwoordigen enerzijds de pensioenregelingen en anderzijds de medische voordelen die verbonden zijn aan de hospitalisatiedekkingen na het pensioen.

AXA Bank Belgium beschikt over 13 pensioenregelingen waarvan er 7 wettelijk zijn gestructureerd als pensioenregelingen van het type toegezegde bijdragen.

De pensioenstelsels zijn onderworpen aan de in België geldende prudentiële en sociale regels, meer bepaald aan de wet op de aanvullende pensioenen (WAP).

In overeenstemming met de Belgische wetgeving die geldt voor de pensioenregelingen van de tweede pijler (de wet op de aanvullende pensioenen), moeten alle Belgische pensioenregelingen van het type toegezegde bijdragen onder de IFRS-standaarden worden beschouwd als pensioenregelingen van het type toegezegde pensioenen. De wet op de aanvullende pensioenen bepaalt dat in het kader van de pensioenregelingen van het type toegezegde bijdragen, de werkgever een rendement van minstens 3,75% moet voorzien op de persoonlijke bijdrage van de werknemer en 3,25% op de werkgeversbijdragen. Vanaf 2016 wordt dit minimale rendementspercentage een variabele rentevoet die gebaseerd is op de Belgische OLO-overheidsobligaties, maar met een minimumrendement dat vastgelegd is op 1,75% en een maximumrendement dat vastgelegd is op 3,75%.

Vanwege dit minimumrendement dat in België moet worden gewaarborgd voor de pensioenregelingen van het type toegezegde bijdragen, is de werkgever blootgesteld aan een financieel risico (er is een wettelijke verplichting om aanvullende bijdragen te betalen als het rendement van de onderliggende activa niet voldoet aan de wettelijke vereisten, door alle personeelsverloningen met betrekking tot de werknemersprestaties tijdens de lopende en vorige periode te betalen). Deze pensioenregelingen moeten bijgevolg worden geclassificeerd en geboekt als pensioenregelingen van het type toegezegde pensioenen onder IAS 19 - *Personeelsbeloningen*.

Voor dit type pensioenregelingen worden de volgende boekhoudmethodes gebruikt om de activa en verplichtingen te waarderen:

- De contante verplichting (of “defined benefit obligation”) wordt bepaald door de gewaarborgde minimumreserve op de berekeningsdatum te projecteren tegen de minimaal gewaarborgde rentevoet tot de veronderstelde pensioendatum, en die vervolgens te actualiseren aan de hand van de weerhouden discontovoet, rekening houdend met de overlevings- en vertrekveronderstellingen.
- De reële waarde van de activa (“assets”) wordt bepaald op basis van de reëel samengestelde reserves (op basis van de stortingen en reële rendementen op de berekeningsdatum).

Anderzijds biedt AXA Bank Belgium hospitalisatiedekkingen aan zijn werknemers die met pensioen vertrekken. De geboden waarborgen zijn voor een groot deel van de werknemers gelijkaardig aan de waarborgen die geboden worden tijdens de activiteitsperiode. AXA Bank Belgium financiert deels deze voordelen die toegekend worden aan het personeel na de pensionering.

De economische veronderstellingen die werden gebruikt voor de waardering van elke regeling op 31 december van het jaar, zijn de volgende:

	2018	2017	2016	2015	2014
Discontovoet	1,55%	1,45%	1,50%	2,30%	1,80%
Inflatievoet	1,70%	1,60%	1,60%	1,60%	2,00%
Percentage loonsverhogingen	2,40%	2,30%	2,60%	2,60%	3,00%

Tabel PE.2

De evolutie van de kosten voor de gezondheidszorg wordt op 2% per jaar geraamd.

De sterftetafels die voor de beoordelingen van de toezeggingen worden gebruikt, zijn de sterftetafels MR/FR (Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende de levensverzekeringsactiviteit) met een leeftijdsverlaging van 5 jaar.

De veronderstelde pensioenleeftijd is 65 jaar, om rekening te houden met de verwachte trends op lange termijn.

Het percentage waarschijnlijkheid van vertrek voor de pensionering wordt vastgesteld per leeftijd overeenkomstig de onderstaande tabel:

Leeftijd	percentage
< 20 jaar	0,0%
20 jaar <= 24 jaar	8,0%
25 jaar <= 29 jaar	8,0%
30 jaar <= 34 jaar	8,0%
35 jaar <= 39 jaar	5,0%
40 jaar <= 44 jaar	3,5%
45 jaar <= 49 jaar	3,0%
50 jaar <= 54 jaar	2,0%
55 jaar <= 59 jaar	1,8%
60 jaar <= 65 jaar	1,8%

Tabel PE.3

Al deze veronderstellingen werden bepaald in overeenstemming met de statistische waarnemingen voor de betrokken populaties en met de economische verwachtingen:

- de disconteringsvoet wordt bepaald op de afsluitdatum op basis van de marktrente voor AA-bedrijfsobligaties van de eurozone en in functie van de duration en de kenmerken van de regelingen. De duration van de verbintenissen bedraagt ongeveer 10,2 jaar op het einde van 2018 tegenover ongeveer 10,4 jaar op het einde van 2017.
- door een verlaging van de disconteringsvoet met 0,5% zou de totale DBO (“defined benefit obligation”, actuariële schuld) wijzigen met +5,4% alsook de kostprijs voor de diensten geleverd gedurende de periode met +5,2%.
- door een verhoging van de disconteringsvoet met 0,5% zou de totale DBO wijzigen met -4,7% alsook de kostprijs voor de diensten geleverd gedurende de periode met -4,7%.
- door een stijging van het inflatiepercentage met 0,5% zou de totale DBO wijzigen met +2,6% en de kostprijs voor de diensten geleverd gedurende de periode met +3,5%.

- door een stijging van het inflatiepercentage van de medische kosten met 0,5% zou de totale DBO wijzigen met +0,3% en de kostprijs voor de diensten geleverd gedurende de periode met +0,5%.
- door een stijging van een aangroei van de lonen met 0,5% zou de totale DBO wijzigen met +5,4% en de kostprijs van de diensten geleverd gedurende de periode met +6,6%.

Jaarlijkse variatie van de pensioentoezeggingen en andere prestaties

De jaarlijkse evolutie van de actuariële schuld ("Defined Benefit Obligation") wordt berekend op basis van de volgende elementen:

- de aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten ("service cost", vertegenwoordigt de toename van de actuariële schuld voor een bijkomend dienstjaar);
- de intrest op de actuariële schuld, die de disconteringsvoet op een jaar vertegenwoordigt ("interest cost");
- de werknemersbijdragen;
- de wijzigingen van de regelingen (wijziging van regeling, vermindering van rechten, vereffening van rechten, overnames en verkopen, enz.) – in dat kader valt de transfer van enkele personeelsleden van AXA Tech naar AXA Bank Belgium te noteren ;
- de actuariële winst en verlies (als gevolg van wijzigingen van de veronderstellingen en de ervaring);
- de door de werkgever en de activa betaalde prestaties ("benefits paid").

13.2.2 Informatie gepresenteerd in de balans

De informatie die in de balans wordt gepresenteerd voor de pensioentoezeggingen en andere prestaties, is het verschil tussen de actuariële schuld en de reële waarde van de fondsbeleggingen. Wanneer dit verschil positief is, wordt er een provisie opgenomen. Wanneer dit verschil negatief is, wordt er een voorafbetaalde kost opgenomen in de balans.

Bovendien, en in overeenstemming met IAS 19 - *Personeelsbeloningen*, wordt er een activacategorie, "afzonderlijke actiefpost" ("separate assets") geheten, in de balans opgenomen. De IFRS-standaarden hebben het concept "afzonderlijke actiefpost" gecreëerd, activa die niet van de actuariële schuld kunnen worden afgetrokken. Binnen AXA Bank Belgium zijn de afzonderlijke actiefposten verzekeringscontracten, uitgegeven door bepaalde dochterondernemingen van de Groep om hun vastebijdrageregelingen te dekken. In boekhoudtermen is het gevolg van de afzonderlijke actiefposten een toename van de voorafbetaalde provisie of een daling van de voorafbetaalde kost. Deze activa worden gepresenteerd in een apart gedeelte van de volgende tabel. Omdat deze activa alleen ter beschikking zijn van de eventuele schuldeisers in geval van faillissement, is hun economische aard dus gelijkaardig aan die van de fondsbeleggingen als de exploitatie wordt voortgezet. Omdat deze activa beschikbaar worden gesteld via een verzekeringscontract, verplichten de IFRS-standaarden echter om ze in de categorie "afzonderlijke actiefposten" op te nemen en dit ondanks hun economische aard.

Op basis van de IAS 19-regels neemt AXA Bank Belgium alle actuariële winsten en verliezen op in een aparte regel van de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI).

De actuariële winsten en verliezen worden gedefinieerd als aanpassingen die te wijten zijn aan veranderingen in de actuariële veronderstellingen en ervaringsaanpassingen (evoluties van de kenmerken van de populatie tussen twee waarderingen). De actuariële winsten en verliezen omvatten ook de verschillen tussen het verwachte rendement (dat overeenstemt met de disconteringsvoet in overeenstemming met IAS 19) en het reële rendement van de financiële beleggingen.

De norm IAS 19 legt ook op dat de taksen en sociale bijdragen die van toepassing zijn op de pensioenstelsels en de gezondheidszorgstelsels in België ten laste worden genomen.

De onderstaande tabel toont de evolutie van de actuariële schuld en de verschillen in de fondsbeleggingen van de pensioenregelingen en andere prestaties volgens de categorieën "fondsbeleggingen" en "afzonderlijke actiefposten" op 31 december 2018.

(In '000 EUR)	12.2018	12.2017
Evolutie van de verplichting		
Actuariële schuld aan het begin van de periode	152.292	161.193
Pensioenkosten	5.388	5.728
Interest op de actuariële schuld	1.720	1.792
Werknemersbijdragen	313	343
Wijzigingen van stelsel (incl. overnames en overdrachten)	2.888	
Actuariële winsten (verliezen) ten gevolge van op ervaring gebaseerde wijzigingen	1.115	-2.195
Actuariële verschillen ten gevolge van wijzigingen in de demografische veronderstellingen		-2.018
Actuariële verschillen ten gevolge van wijzigingen in de financiële veronderstellingen	-902	-3.876
Betaalde prestaties	-6.079	-8.591
Prestaties direct betaald door de werkgever	-117	-84
Opname van DC-plannen		
Inperkingen en afwikkelingen		
Actuariële schuld op het einde van de periode (A)	156.618	152.292
Evolutie van de fondsbeleggingen		
Reële waarde van de fondsbeleggingen aan het begin van de periode	10.428	10.860
Impliciet rendement van de fondsbeleggingen		115
Reëel rendement van de fondsbeleggingen, met uitsluiting van het impliciet rendement van de fondsbeleggingen		285
Werkgeversbijdragen		
Werknemersbijdragen		9
Inkomende (uitgaande) transfers (incl. overnames en overdrachten)	-10.428	
Betaalde prestaties		-841
Wisselkoerseffecten		
Reële waarde van de fondsbeleggingen op het einde van de periode (B)	0	10.428
Evolutie van de afzonderlijke actiefposten		
Reële waarde van de afzonderlijke actiefposten aan het begin van de periode	93.891	91.412
Impliciet rendement van de afzonderlijke actiefposten	1.160	1.000
Reëel rendement van de afzonderlijke actiefposten, met uitsluiting van het impliciet rendement van de afzonderlijke actiefposten	1.242	2.450
Werkgeversbijdragen	6.468	6.528
Werknemersbijdragen	313	334
Inkomende (uitgaande) transfers (incl. overnames en overdrachten)	12.204	
Betaalde prestaties	-6.195	-7.834
Wisselkoerseffecten		
Opname van DC-plannen		
Reële waarde van de afzonderlijke actiefposten op het einde van de periode	109.083	93.891
Financiering van de verplichtingen		
Ondergefinancierde stelsels (plan per plan)	-156.618	-141.864
Overgefinancierde stelsels (plan per plan)		
Niet-gefinancierde verplichtingen (B)-(A)	-156.618	-141.864
Kosten van de vorige niet-toegerekende diensten		
Gecumuleerde impact van de plafonnering van de activa		
Verplichtingen opgenomen in de resultatenrekening (exclusief afzonderlijke actiefposten)		
Vastgestelde activa		
Opgenomen provisies	-156.618	-141.864
Nettopositie (exclusief afzonderlijke actiefposten)	-156.618	-141.864
Netto economische financiering (waarvan afzonderlijke actiefposten)		
Nettopositie (exclusief afzonderlijke actiefposten)	-156.618	-141.864
Reële waarde van de afzonderlijke actiefposten op het einde van de periode	109.083	93.891
Netto economische financiering (waarvan afzonderlijke actiefposten)	-47.535	-47.973

Tabel PE.4

Dit verschil is voornamelijk te verklaren door

- de verandering in de financiële en demografische veronderstellingen (zie hoofdstuk 13.2.1.1 *Pensioenregelingen van het type toegezegde pensioenen*)
- de omzetting van het pensioenfonds ex-Anhyp naar een verzekeringscontract bij AXA Belgium
- de transfer van enkele personeelsleden van AXA Tech naar AXA Bank Belgium.

13.2.3 Jaarlijkse kost van de pensioenen en de andere prestaties

De jaarlijkse kost van de pensioenen en de andere prestaties ("pension and other benefits expense"), die in de winst- en verliesrekening werd opgenomen (inbegrepen in de "kost van de pensioentoezeggingen en andere prestaties"), wordt hieronder gepresenteerd op 31 december 2017 en 2018:

(In '000 EUR)	12.2018	12.2017
Jaarlijkse kost van de pensioenen en andere prestaties		
Pensioenkosten	6.812	6.071
Vereffeningen, verminderingen	0	
Werknemersbijdragen	-313	-343
Interest op de actuariële schuld	1.720	1.792
Impliciet rendement van de fondsbeleggingen / afzonderlijke actiefposten	-1.160	-1.115
Jaarlijkse kost van de pensioenen en andere prestaties	7.058	6.405

Tabel PE.5

13.2.4 Evolutie van de provisie op de balans (exclusief afzonderlijke actiefposten)

De evolutie van de provisie op de balans tussen 1 januari 2018 en 31 december 2018 toont enkel de evolutie van de provisie die is opgenomen in de jaarrekening van AXA Bank Belgium. Deze vergelijking houdt geen rekening met de afzonderlijke actiefposten ("separate assets"). Ze vertegenwoordigt bijgevolg niet helemaal de economische realiteit. De onderstaande tabel toont de gedetailleerde evolutie op het passief van de balans, met de afzonderlijke actiefposten toegevoegd op het einde van elk boekjaar.

De afzonderlijke actiefposten vertegenwoordigen de reële waarde van de activa die de verplichtingen dekken voor de toezeggingen met vaste prestaties die tegelijk worden gedekt door de verzekeringspolissen die bij AXA Bank Belgium werden onderschreven, die de werknemers directe rechten geven, en door de verzekeringspolissen met verbonden partijen die zich buiten de consolidatiekring bevinden. In deze omstandigheden kunnen deze activa niet worden aangemerkt als activa van stelsels die in mindering komen van de toezeggingen, maar vertegenwoordigen ze rechten op terugbetaling, geboekt als aparte actiefposten, overeenkomstig de aanbevelingen van de IAS 19-standaard.

De evolutie van de netto economische financiering van de verplichtingen tussen 1 januari 2018 en 31 december 2018 weerspiegelt de evolutie van de provisie die in de rekeningen van AXA Bank Belgium werd opgenomen en de evolutie van de afzonderlijke actiefposten.

(in '000 EUR)	12.2018	12.2017
Evolutie van de provisie op de balans		
Provisie op de balans aan het begin van de periode	-141.864	-150.333
Jaarlijks kost van de pensioenen en de andere prestaties	-7.421	-7.739
Werkgeversbijdragen		
Werknemerprestaties	117	84
Prestaties betaald door de afzonderlijke actiefposten	6.079	7.750
Actuariële winsten en verliezen opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten (Overige onderdelen van het totaalresultaat)	-213	8.374
Wijziging van regime	-13.316	
Provisie op de balans op het einde van de periode	-156.618	-141.864
Reële waarde van de afzonderlijke actiefposten op het einde van de periode	109.083	93.891
Netto economische financiering van de verplichtingen op het einde van de periode	-47.535	-47.973

Tabel PE.6

Hierbij valt het effect aan te stippen van

- de transfer van enkele personeelsleden van AXA Tech naar AXA Bank Belgium (geboekt via de resultatenrekening)
- de omzetting van het pensioenfonds ex-Anhyp naar een verzekeringscontract bij AXA Belgium.

Deze stijging van de schuld is opgenomen in de lijn "Wijziging pensioenfonds".

13.2.5 Toekomstige betalingen (betaalde prestaties en werkgeversbijdragen)

Raming van de toekomstige te betalen prestaties

De verwachte toekomstige prestaties bedragen 2,5 miljoen EUR voor 2019 en 3,4 miljoen EUR voor 2020. Deze bedragen kunnen variëren afhankelijk van de verschillen tussen de veronderstellingen en de realiteit in de komende jaren.

Verwachte werkgeversbijdragen voor de fondsbeleggingen en afzonderlijke actiefposten

De entiteiten moeten jaarlijks de kost van de rechten op prestaties financieren waarvoor de bijdragen worden bepaald als percentage van de lonen die recht geven op pensioen afhankelijk van de leeftijdsklasse of de anciënniteit van de begunstigden. Het geraamde bedrag van de door de werkgever te betalen bijdragen in 2019 in het kader van de pensioentoezeggingen bedraagt 5,9 miljoen EUR. Dit bedrag kan variëren afhankelijk van de verschillen tussen de veronderstellingen en de realiteit in de komende jaren en vertegenwoordigt de bijdragen zonder direct verband met de pensioenkost en de andere IFRS-prestaties.

13.2.6 Fondsbeleggingen

Als gevolg van de lange looptijd van de pensioentoezegging, bestaan de fondsbeleggingen in het algemeen uit aandelen, obligaties en vastgoed.

De fondsbeleggingen van AXA Bank Belgium zijn voornamelijk verzekeringscontracten met een gewaarborgd rendement. Deze contracten werden onderschreven bij AXA Belgium.

Voor het stelsel ex-Anhyp dat sinds 1 juli 1983 bestaat, was het financieringsvehikel een pensioenfonds tot en met 31 december 2017. De financiële activa van het fonds werden eind 2017 gerealiseerd. De overdracht van de actieve aangeslotenen naar een groepsverzekering bij AXA Belgium werd begin 2018 uitgevoerd.

13.3 Verloningen in aandelen en opties

13.3.1 Algemene principes

De hieronder vermelde instrumenten voor vergoeding in aandelen zijn voornamelijk instrumenten die aflopen in aandelen, maar omvatten ook instrumenten die aflopen in geld. De eenheidskosten van de instrumenten voor vergoeding in aandelen met afloop in aandelen variëren niet voor een gegeven plan, terwijl die van de instrumenten met afloop in geld bij elke afsluiting worden geactualiseerd.

De totale kost voor AXA Bank Belgium is niet significant voor 2018.

13.3.2 Aandelenopties AXA SA ("Stock-options AXA SA")

De "Senior Executives" van de Groep konden tot 2016 opties op aandelen van AXA ontvangen in het kader van aandelenoptieplannen van de onderneming. De voorwaarden voor elke toekenning van aandelen konden variëren. Zo werden vorig jaar de opties toegekend tegen een prijs die niet lager was dan het gemiddelde van de slotkoersen van AXA op de beurs van Parijs gedurende de 20 noteringsdagen die aan de toekenning voorafgaan. Deze zijn geldig gedurende maximaal 10 jaar en in het algemeen uitoefenbaar in schijven van 33,33% per jaar van de derde tot de vijfde verjaardag van de datum van de toekenning van de opties.

Voor de begunstigden zijn de toegekende opties op aandelen onvoorwaardelijk verworven voor de twee eerste schijven, terwijl de derde schijf uitoefenbaar is indien een voorwaarde voor de prestatie van het aandeel van AXA tegenover de benchmarkindex "SXIP" vervuld is.

De volgende tabel geeft een overzicht van de opties in omloop.

2018.12	Options (in '000 EUR)	Gemiddelde prijs (in '000 EUR)
In omloop op 1/1	114,4	
Toevoegingen	0,0	
Verhoging kapitaal	0,0	
Uitgeoefend	-12,3	15,65
Vervallen en geannuleerde opties	-19,6	21,16
Andere bewegingen	-1,9	
In omloop op 31/12	80,6	14,64

Tabel PE.7

2017.12	Options (in '000 EUR)	Gemiddelde prijs (in '000 EUR)
In omloop op 1/1	402,4	
Toevoegingen	0,0	
Verhoging kapitaal	0,0	
Uitgeoefend	-28,8	14,82
Vervallen en geannuleerde opties	-75,8	32,95
Correctie	-72,3	
Andere bewegingen	-111,1	
In omloop op 31/12	114,4	18,91

Tabel PE.8

Het aantal opties in omloop en het aantal uitoefenbare opties per 31 december 2018 wordt hieronder weergegeven, per datum van toekenning:

Datum van toekenning	Uitoefenprijs	In omloop	Uitoefenbaar
2009-03-20	9,76 €	4.413,00	4.413,00
2010-03-19	15,43 €	7.780,00	7.780,00
2011-03-18	14,73 €	13.793,00	13.793,00
2012-03-16	12,22 €	7.000,00	7.000,00
2013-03-22	13,81 €	4.800,00	4.800,00
2014-03-24	18,68 €	17.470,00	17.470,00
2015-06-19	22,90 €	6.410,00	4.273,33
2016-06-06	21,52 €	18.886,00	6.295,33

Tabel PE.9

Het "Black & Scholes"-model voor de waardering van opties werd gebruikt om de reële waarde van de opties op aandelen van AXA te bepalen. Het gevolg van de uitoefening van opties voor hun vervaltijd wordt in aanmerking genomen aan de hand van een hypothese voor de verwachte levensduur die voortkomt uit de waarneming van de historische gegevens. De volatiliteit van het aandeel van AXA wordt geraamd met de methode van de impliciete volatiliteit, gevalideerd door middel van een analyse van de historische volatiliteit, om zich van de coherentie van de hypothese te vergewissen. De hypothese voor het verwachte dividend van het aandeel van AXA is op de marktconsensus gebaseerd. Het risicovrije rendement komt voort uit de rentecurve van de "Euro Swap", voor de overeenkomstige maturiteit.

13.3.3 Aandelenplan AXA SA (“Shareplan AXA SA”)

AXA geeft haar werknemers de mogelijkheid om aandeelhouder te worden, dankzij een bijzondere uitgifte die voor hen is voorbehouden. In de landen die aan de wettelijke en fiscale eisen voldoen, worden twee investeringsmogelijkheden voorgesteld: het klassieke aandeelhoudersplan en het plan met hefboomeffect.

Het klassieke plan geeft de werknemers de mogelijkheid om, op basis van hun initiële inbreng, in te tekenen op aandelen van AXA (via het Gemeenschappelijke beleggingsfonds van de onderneming of door rechtstreeks gehouden aandelen) met een maximale korting van 20%. Deze aandelen zijn onbeschikbaar gedurende 5 jaar (tenzij in het geval van een vervroegde vrijgave zoals voorzien door de toepasselijk reglementering). De werknemers dragen het risico van alle evoluties van het aandeel tegenover de intekenprijs.

Het plan met hefboomwerking geeft de werknemers de mogelijkheid om, op basis van 10 maal hun initiële inbreng, in te tekenen op aandelen van AXA (via het Gemeenschappelijke beleggingsfonds van de onderneming of door rechtstreeks gehouden aandelen) met een korting van 5,85%. De hefboomwerking op de persoonlijke inbreng van de werknemers gebeurt in de vorm van een lening (zonder verhaal op de werknemer boven de waarde van de aandelen) die door een derde bank wordt verleend. Deze aandelen zijn onbeschikbaar gedurende 5 jaar (tenzij in het geval van een vervroegde vrijgave zoals voorzien door de toepasselijk reglementering). De werknemers die aan het plan met hefboomwerking deelnemen, krijgen de garantie van hun aanvankelijke persoonlijke inbreng maar ook een bepaald percentage van de waardeverhoging van het aandeel (tegenover de onverminderde referentieprijs), voor het totaal van het geïnvesteerde bedrag.

Op het einde van de onbeschikbaarheidsperiode van 5 jaar kunnen de werknemers naar keuze: hun spaartegoed afkopen (uitstap in speciën) of hun in de formule met hefboomwerking geïnvesteerde tegoed overdragen naar het klassieke fonds.

De kosten van dit aandeelhoudersplan worden gewaardeerd door rekening te houden met de beperking van 5 jaar voor de werknemer. De gekozen aanpak waardeert het aandeel aan de hand van een replicatiestrategie waarin de deelnemer het aandeel op de beurs zou verkopen na de beperkingstermijn van 5 jaar, en het bedrag zou lenen dat nodig is om een onmiddellijk vrij aandeel te kopen, met financiering van de lening door de verkoop op termijn en de tijdens de beperkingsperiode uitgekeerde dividenden. Voor het plan met hefboomwerking moet men aan de kosten van het plan de opportuniteitswinst toevoegen die impliciet door AXA wordt geboden, aangezien het haar werknemers laat genieten van de institutionele koers (en niet de beurskoers) voor de derivaten.

In het afgesloten boekjaar heeft de Groep AXA in het kader van het beleid voor aandeelhouderschap van de werknemers van de Groep aan haar werknemers voorgesteld in te tekenen op een gereserveerde kapitaalverhoging, tegen een koers van 18,56 EUR voor het klassieke plan (20% korting tegenover de referentieprijs van 23,19 EUR, berekend op het gemiddelde van de 20 slotkoersen op de beurs voor de datum van de bekendmaking) en 21,83 EUR voor het plan met hefboomwerking (5,85% korting tegenover de referentiekopers). De werknemers van AXA Bank Belgium hebben ingetekend voor een bedrag van 0,7 miljoen EUR.

	2018		2017	
	Plan traditioneel aandeelhouderschap	Leverageplan	Plan traditioneel aandeelhouderschap	Leverageplan
Looptijd (in jaren)	5	5	5	5
[A] Korting	20,00%	5,86%	20,00%	8,98%
Referentieprijs (in '000 EUR)	23,19	23,19	25,23	25,23
Inschrijvingsprijs (in '000 EUR)	18,56	21,83	20,19	22,96
Rentevoet op werknemersleningen	6,64%	7,16%	6,64%	7,16%
Risicovrije rentevoet op 5 jaar (eurogebied)	0,23%	0,23%	0,23%	0,23%
Dividendpercentage	5,53%	5,53%	5,53%	5,53%
Vroegtijdige uitstap	1,43%	1,43%	1,43%	1,43%
Debetrentevoeten	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Volatiliteitsspread retail/institutionelen	N/A	2,50%	N/A	2,50%
[B] Kosten wegens onbeschikbaarheid op de markt	19,61%	5,83%	19,61%	8,95%
[C] Gemeten winstopportuniteit	N/A	1,92%	0,00%	1,92%

Tabel PE.10

13.3.4 Prestatiegerelateerde aandelen (“Performance shares”)

In 2013 heeft AXA de gemeenschappelijke voorwaarden vastgelegd voor de toekenning van prestatiegerelateerde aandelen aan de werknemers die daarvoor in aanmerking komen. Volgens de voorwaarden van het plan, hebben de begunstigden van de prestatiegerelateerde aandelen het recht om op de afrekeningdatum een bepaald aantal aandelen van AXA te ontvangen op basis van het bereiken van de door AXA gedefinieerde prestatiecriteria. De periode voor het meten van de prestatie is 2 jaar. De periode voor de verwerving van de rechten is 3 jaar. De uitbetaling van de toegekende prestatiegerelateerde aandelen (plan 2013) gebeurt in aandelen. Vanaf 2014 bedraagt de prestatieperiode 2 jaar voor de eerste schijf en 3 jaar voor de tweede schijf, gevolgd door een uitgestelde verwervingsperiode van 1 jaar.

Voor de toegekende prestatiegerelateerde aandelen vanaf 2015 bedraagt de prestatieperiode 3 jaar gevolgd door een uitgestelde verwervingsperiode van 1 jaar.

14 Algemene en administratieve uitgaven

Algemene en administratieve uitgaven in '000 EUR	2018.12	2017.12
Marketingkosten	5.682	7.921
Honoraria	15.417	18.335
IT-uitgaven	35.621	40.779
Betaalde en ontvangen huurgelden	-1.541	-1.498
Operationele leases	1.519	
Bankentaksen	42.341	47.947
Andere (inclusief uitzendpersoneel)	37.009	33.135
TOTAAL	136.048	146.617

Tabel GAE.1

Vanaf 2018 worden de bankentaksen afzonderlijk getoond. De vergelijkende cijfers 2017 werden aangepast.

Bankentaksen

De belastbare basis voor de bankentaks is het rekenkundig gemiddelde van het maandelijks bedrag van de rubriek "Schulden tegenover cliënten" in de Schema A-rapportering van het jaar dat het fiscale jaar voorafgaat. Het tarief van de taks bedraagt momenteel 0,13231% (het heffingstarief zal normaal jaarlijks door de wetgever worden aangepast op basis van nieuwe gegevens betreffende de belastbare basis en de beoogde begrotingsdoelstellingen). Op basis daarvan bedraagt het totaalbedrag aan bankentaks voor 42,3 miljoen EUR voor AXA Bank Belgium.

Bijdrage aan het "Single Resolution Mechanism"

Het "Single Resolution Mechanism" (SRM) is een van de pijlers van de Bankenunie van de Europese Unie. Het SRM werd opgericht op 19 augustus 2014 en is rechtstreeks verantwoordelijk voor de afwikkeling van de entiteiten en groepen die gecontroleerd worden door de Europese Centrale Bank (ECB). Het gecentraliseerde beslissingsmodel is gebouwd rond de "Single Resolution Board" (SRB).

In 2018 zijn de bijdragen gebaseerd op een combinatie van 2 richtlijnen:

- 33% op basis van een doelstelling op nationaal niveau (het Belgische depositogarantiesysteem);
- 67% op basis van een doelstelling op het niveau van de Bankunie.

Deze percentages zullen geleidelijk evolueren gedurende de volgende jaren om 100% Bankenunie te worden tegen 2023.

De bijdragen van elke instelling zijn bepaald in verhouding tot het relatieve risicoprofiel, gebaseerd op een gedetailleerde berekeningsmethodologie. Voor 2018 bedraagt de bijdrage van AXA Bank Belgium 5,1 miljoen EUR.

In toepassing van de EU-richtlijnen heeft de SRB bovendien beslist dat 15% van de verplichte bijdrage in 2018 onder de vorm van "irrevocable payment commitments" (IPC's) mag gebeuren.

IPC's kunnen gedefinieerd worden als een verplichting van kredietinstellingen om de bijdrage in de toekomst te betalen. De IPC's worden verplicht afgedekt door een contante waarborg voor hetzelfde bedrag als de IPC's. De SRB heeft het recht om betaling te eisen van de IPC op eenvoudig verzoek.

In tegenstelling tot contante bijdragen, die in resultaat worden geboekt bij betaling, worden IPC's en de contante waarborgen als mogelijke verplichtingen beschouwd voor IFRS. Mogelijke verplichtingen worden niet op de balans of in resultaat verantwoord, maar wel vermeld in de jaarrekening indien de mogelijkheid tot contante betaling niet hypothetisch is.

Van zodra de contante waarborg aan de SRB wordt overgemaakt, wordt het contante bedrag op de balans overgeboekt van "Geldmiddelen en zichtrekeningen bij centrale banken" naar "Andere activa".

Gezien er momenteel geen aanwijzingen zijn dat de SRB contante betaling zou eisen (en er dus geen verplichting op balansdatum bestaat) werd geen voorziening aangelegd.

AXA Bank Belgium heeft IPC's gebruikt als betaling van de bijdrage in 2018 voor een bedrag van 0,8 miljoen EUR.

15 Bijzondere waardeverminderingen

2018.12 in '000 EUR	Stap 1			Stap 2			Stap 3		
	Achterstallig ≤ 30 dagen	Achterstallig > 30 dagen & ≤ 90 dagen	Achterstallig > 90 dagen	Achterstallig ≤ 30 dagen	Achterstallig > 30 dagen & ≤ 90 dagen	Achterstallig > 90 dagen	Achterstallig ≤ 30 dagen	Achterstallig > 30 dagen & ≤ 90 dagen	Achterstallig > 90 dagen
Schuldbewijzen uitgegeven door <i>Centrale overheden</i> <i>Kredietinstellingen</i> <i>Andere instellingen dan kredietinstellingen</i> <i>Ondernemingen</i>									
Leningen & voorschotten aan <i>Centrale overheden</i> <i>Kredietinstellingen</i> <i>Andere instellingen dan kredietinstellingen</i> <i>Ondernemingen</i> <i>Particulieren</i> <i>Handelsswissels & eigen accepten</i> <i>Financiële leases</i> <i>Geëffectiseerde leningen</i> <i>Consumentenkrediet</i> <i>Hypothecaire leningen</i> <i>Leningen op termijn</i> <i>Zichtdeposito's</i> <i>Overige kredietvorderingen</i>	739.681 3 17.769 22.837 699.072 78.203 612.334 8.295 241	10 2 8 6 1 1		253.997 8 6.078 17.462 230.448 17.714 205.767 6.353 614	115.803 1.001 4.828 109.974 8.410 98.887 2.072 605	73 0 1 13 59 1 58	38.115 2.056 1.961 34.097 344 32.855 803 96	50.807 2.774 3.127 44.905 392 42.608 1.805 100	101.070 2.051 8.841 90.178 3.332 80.780 4.458 1.608
Andere financiële activa									
TOTAAL	739.681	10		253.997	115.803	73	38.115	50.807	101.070

Tabel IMP.1

2017.12 in '000 EUR	Achterstallig ≤ 90 dagen	Achterstallig > 90 dagen & ≤ 180 dagen	Achterstallig > 180 dagen & ≤ 1 jaar	Achterstallig > 1 jaar	Nettoboekwaarde van de in waarde verminderde activa	Specifieke waardeverminderingen voor op individuele basis beoordeelde financiële activa	Specifieke waardeverminderingen voor collectief beoordeelde financiële activa	dewelke Specifieke waardeverminderingen betreffende forbearance maatregelen	Zekerheid en andere verminderingen van het kredietrisico ("credit enhancements") opgenomen in opbrengst voor de betrokken in waarde verminderde activa en achterstallige financiële activa
Eigen vermogen instrumenten					23				
Genoteerd									
Niet-genoteerd maar reële waarde bepaalbaar					23				
Eigen vermogen instrumenten gewaardeerd tegen kostprijs									
Schuldbewijzen uitgegeven door									
Centrale overheden									
Kredietinstellingen									
Andere instellingen dan kredietinstellingen									
Ondernemingen									
Leningen & voorschotten aan	1.171.131	41	25	30	245.119	63.522	17.579	3.572	
Centrale overheden	20								
Kredietinstellingen									
Andere instellingen dan kredietinstellingen	23.658	0	0	1	8.217	1.727		73	
Ondernemingen	51.505	0	4	10	17.080	11.662	146	614	
Particulieren	1.095.948	41	22	19	219.822	50.133	17.434	2.885	
Handelsswissels & eigen accepten									
Financiële leases									
Geëffectiseerde leningen									
Consumentenkrediet	118.418				6.839		5.030		
Hypothecaire leningen	957.317	10			208.090	36.678	9.566	2.676	
Leningen op termijn	16.808				2.039	6.522	2.621		
Zichtdeposito's	3.405	31	22	19	2.851	4.974	217		
Overige kredietvorderingen					3	1.959			
Andere financiële activa									
TOTAAL	1.171.131	41	25	30	245.141	63.522	17.579	3.572	
Waardeverminderingen voor geleden maar nog niet gerapporteerde verliezen							6.842		
Niet specifiek toe te rekenen zekerheden									

Tabel IMP.2

Overzicht van de bijzondere waardeverminderingen 2018.12 in '000 EUR	<i>Toevoegingen</i>	<i>Terugboekingen</i>	<i>Totaal</i>
Bijzondere waardeverminderingverliezen op financiële activa die niet worden gewaardeerd tegen reële waarde in de winst- en	44.230	24.689	19.542
Tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen	0	111	-111
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	44.230	24.578	19.653
Bijzondere waardeverminderingen op			
Materiële vaste activa			
Vastgoedbeleggingen			
Immateriële vaste activa			
Andere			
Investerings in deelnemingen en joint ventures verwerkt volgens de equity-methode			
TOTAAL	44.230	24.689	19.542

Tabel IMP.3

Overzicht van de bijzondere waardeverminderingen 2017.12 in '000 EUR	<i>Toevoegingen</i>	<i>Terugboekingen</i>	<i>Totaal</i>
Bijzondere waardeverminderingverliezen op financiële activa die niet worden gewaardeerd tegen reële waarde in de winst- en	44.529	31.684	12.845
Financiële activa gewaardeerd tegen kostprijs (niet-genoteerd eigen vermogen en daarmee samenhangende derivaten)			
Voor verkoop beschikbare financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde in het eigen vermogen			
Leningen en vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (met inbegrip van financiële leases)	44.529	31.684	12.845
Tot einde looptijd aangehouden beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs			
Bijzondere waardeverminderingen op			
Materiële vaste activa			
Vastgoedbeleggingen			
Immateriële activa			
Goodwill			
Andere			
Investerings in deelnemingen en joint ventures verwerkt volgens de equity-methode			
Andere			
TOTAAL	44.529	31.684	12.845
Rentebaten uit in waarde verminderde financiële activa IAS 39			

Tabel IMP.4

**Wijzigingen in de bruto boekwaarde tussen het begin en einde van het boekjaar.
2018.12
in '000 EUR**

Tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)

Schuldbewijzen	STAP 1	STAP 2	STAP 3	TOTAAL
Openingsbalans	2.778.074			2.778.074
van Stap 1 naar Stap 2				
van Stap 1 naar Stap 3				
van Stap 2 naar Stap 1				
van Stap 2 naar Stap 3				
van Stap 3 naar Stap 1				
van Stap 3 naar Stap 2				
Nieuwe financiële activa				
Beëindigde financiële activa	-410.159			-410.159
Wijzigingen in intrest	-23.598			-23.598
Kapitaal en andere bewegingen	-38.134			-38.134
Eindbalans	2.306.184			2.306.184

Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs

Schuldbewijzen	STAP 1	STAP 2	STAP 3	TOTAAL
Openingsbalans	176.605			176.605
van Stap 1 naar Stap 2				
van Stap 1 naar Stap 3				
van Stap 2 naar Stap 1				
van Stap 2 naar Stap 3				
van Stap 3 naar Stap 1				
van Stap 3 naar Stap 2				
Nieuwe financiële activa				
Beëindigde financiële activa				
Wijzigingen in intrest	-54			-54
Kapitaal en andere bewegingen	-297			-297
Eindbalans	176.254			176.254

Consumentenkrediet	STAP 1	STAP 2	STAP 3	TOTAAL
Openingsbalans	734.203	60.210	13.185	807.598
Transfers				
van Stap 1 naar Stap 2	-36.424	36.424		0
van Stap 1 naar Stap 3	-1.816		1.816	0
van Stap 2 naar Stap 1	14.312	-14.312		0
van Stap 2 naar Stap 3		-1.490	1.490	0
van Stap 3 naar Stap 1	184		-184	0
van Stap 3 naar Stap 2		450	-450	0
Nieuwe financiële activa	262.907	6.515	299	269.721
Beëindigde financiële activa	-101.252	-12.187	-1.238	-114.677
Afschrijvingen			-1.598	-1.598
Wijzigingen in intrest	-239	-31	-1	-271
Kapitaal en andere bewegingen	-154.348	-16.060	-5.572	-175.980
Eindbalans	717.525	59.519	7.747	784.792
Hypothecaire leningen	STAP 1	STAP 2	STAP 3	TOTAAL
Openingsbalans	15.426.579	1.238.433	258.205	16.923.217
Transfers				
van Stap 1 naar Stap 2	-518.325	518.325		0
van Stap 1 naar Stap 3	-26.926		26.926	0
van Stap 2 naar Stap 1	460.612	-460.612		0
van Stap 2 naar Stap 3		-71.006	71.006	0
van Stap 3 naar Stap 1	4.086		-4.086	0
van Stap 3 naar Stap 2		42.006	-42.006	0
Nieuwe financiële activa	3.016.132	112.539	2.738	3.131.409
Beëindigde financiële activa	-943.516	-103.737	-33.118	-1.080.372
Afschrijvingen			-4.448	-4.448
Wijzigingen in intrest	-776	-15	-29	-820
Kapitaal en andere bewegingen	-729.456	-5.348	-24.624	-759.428
Eindbalans	16.688.412	1.270.583	250.564	18.209.559
Leningen op termijn	STAP 1	STAP 2	STAP 3	TOTAAL
Openingsbalans	2.329.693	121.697	51.520	2.502.911
Transfers				
van Stap 1 naar Stap 2	-88.133	88.133		0
van Stap 1 naar Stap 3	-6.314		6.314	0
van Stap 2 naar Stap 1	39.113	-39.113		0
van Stap 2 naar Stap 3		-11.381	11.381	0
van Stap 3 naar Stap 1	1.107		-1.107	0
van Stap 3 naar Stap 2		3.680	-3.680	0
Nieuwe financiële activa	611.914	13.118	1.094	626.127
Beëindigde financiële activa	-73.072	-10.620	-7.925	-91.617
Afschrijvingen			-2.589	-2.589
Wijzigingen in intrest	-3.795	-30	-13	-3.837
Kapitaal en andere bewegingen	-848.427	-19.238	-7.474	-875.140
Eindbalans	1.962.087	146.246	47.522	2.155.855

Voorschotten in rekening-courant	STAP 1	STAP 2	STAP 3	TOTAAL
Openingsbalans	91.885	8.492	12.375	112.752
Transfers				
van Stap 1 naar Stap 2	-3.311	3.311		0
van Stap 1 naar Stap 3	-1.238		1.238	0
van Stap 2 naar Stap 1	2.227	-2.227		0
van Stap 2 naar Stap 3		-1.018	1.018	0
van Stap 3 naar Stap 1	217		-217	0
van Stap 3 naar Stap 2	0	249	-249	0
Nieuwe financiële activa	15.900	1.138	512	17.551
Beëindigde financiële activa	-1.771	-777	-2.277	-4.825
Afschrijvingen			-1.347	-1.347
Wijzigingen in intrest	49		170	219
Kapitaal en andere bewegingen	-42.184	634	-1.983	-43.534
Eindbalans	61.774	9.803	9.239	80.816
Overige	STAP 1	STAP 2	STAP 3	TOTAAL
Openingsbalans	645.574		1.961	647.536
Transfers				
van Stap 1 naar Stap 2				
van Stap 1 naar Stap 3				
van Stap 2 naar Stap 1				
van Stap 2 naar Stap 3				
van Stap 3 naar Stap 1				
van Stap 3 naar Stap 2				
Nieuwe financiële activa	21.901			21.901
Beëindigde financiële activa	-219.098			-219.098
Afschrijvingen	0		-110	-110
Wijzigingen in intrest				
Kapitaal en andere bewegingen	80.629		534	81.163
Eindbalans	529.007		2.385	531.392
Reverse repo verrichtingen	STAP 1	STAP 2	STAP 3	TOTAAL
Openingsbalans	1.015.494			1.015.494
Transfers				
van Stap 1 naar Stap 2				
van Stap 1 naar Stap 3				
van Stap 2 naar Stap 1				
van Stap 2 naar Stap 3				
van Stap 3 naar Stap 1				
van Stap 3 naar Stap 2				
Nieuwe financiële activa	960.031			960.031
Beëindigde financiële activa	-1.015.494			-1.015.494
Afschrijvingen				
Wijzigingen in intrest				
Kapitaal en andere bewegingen				
Eindbalans	960.031			960.031

Wijzigingen in de kredietverliezen tussen het begin en einde van het boekjaar.
2018.12
in '000 EUR

Tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)

Schuldbewijzen	STAP 1	STAP 2	STAP 3	TOTAAL
Openingsbalans	-111			-111
van Stap 1 naar Stap 2				
van Stap 1 naar Stap 3				
van Stap 2 naar Stap 1				
van Stap 2 naar Stap 3				
van Stap 3 naar Stap 1				
van Stap 3 naar Stap 2				
Nieuwe financiële activa	110			110
Beëindigde financiële activa	1			1
Wijzigingen van het kredietrisico				
Overige wijzigingen				
Eindbalans	0			0

Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs

Schuldbewijzen	STAP 1	STAP 2	STAP 3	TOTAAL
Openingsbalans	-16			-16
van Stap 1 naar Stap 2				
van Stap 1 naar Stap 3				
van Stap 2 naar Stap 1				
van Stap 2 naar Stap 3				
van Stap 3 naar Stap 1				
van Stap 3 naar Stap 2				
Nieuwe financiële activa				
Beëindigde financiële activa				
Wijzigingen van het kredietrisico	16			16
Overige wijzigingen				
Eindbalans	0			0

Consumentenkrediet	STAP 1	STAP 2	STAP 3	TOTAAL
Openingsbalans	-290	-696	-5.173	-6.158
Transfers				
van Stap 1 naar Stap 2	79	-1.173		-1.094
van Stap 1 naar Stap 3	4		-193	-189
van Stap 2 naar Stap 1	-87	399		312
van Stap 2 naar Stap 3		124	-532	-408
van Stap 3 naar Stap 1	-1		49	49
van Stap 3 naar Stap 2		-22	158	136
Nieuwe financiële activa	-684	-49		-733
Beëindigde financiële activa	35	100	134	268
Afschrijvingen			1.598	1.598
Wijzigingen van het kredietrisico	-417	-1.099	1.005	-511
Wijzigingen als gevolg van de actualisering van de schattingsmethodologie van de instelling				
Overige wijzigingen				
Eindbalans	-1.360	-2.415	-2.954	-6.729
Hypothecaire leningen	STAP 1	STAP 2	STAP 3	TOTAAL
Openingsbalans	-2.598	-7.686	-42.276	-52.560
Transfers				
van Stap 1 naar Stap 2	474	-3.612		-3.138
van Stap 1 naar Stap 3	10		-358	-348
van Stap 2 naar Stap 1	-1.837	3.988		2.151
van Stap 2 naar Stap 3		1.629	-4.789	-3.160
van Stap 3 naar Stap 1	-1		72	71
van Stap 3 naar Stap 2		-863	2.690	1.827
Nieuwe financiële activa	-1.431	-2.306		-3.737
Beëindigde financiële activa	160	714	1.686	2.559
Afschrijvingen			4.448	4.448
Wijzigingen van het kredietrisico	3.335	1.154	-550	3.939
Wijzigingen als gevolg van de actualisering van de schattingsmethodologie van de instelling				
Overige wijzigingen			1.549	
Eindbalans	-1.888	-6.983	-37.528	-46.399
Leningen op termijn	STAP 1	STAP 2	STAP 3	TOTAAL
Openingsbalans	-651	-753	-16.089	-17.493
Transfers				
van Stap 1 naar Stap 2	123	-1.565		-1.442
van Stap 1 naar Stap 3	5		-688	-683
van Stap 2 naar Stap 1	-126	726		600
van Stap 2 naar Stap 3		234	-1.563	-1.330
van Stap 3 naar Stap 1	-2		150	148
van Stap 3 naar Stap 2		-161	688	528
Nieuwe financiële activa	-516	-177		-693
Beëindigde financiële activa	201	36	1.042	1.280
Afschrijvingen			2.589	2.589
Wijzigingen van het kredietrisico	-492	-762	-2.737	-3.990
Wijzigingen als gevolg van de actualisering van de schattingsmethodologie van de instelling				
Overige wijzigingen				
Eindbalans	-1.457	-2.422	-16.609	-20.487

Voorschotten in rekening-courant	STAP 1	STAP 2	STAP 3	TOTAAL
Openingsbalans	-93	-166	-5.700	-5.960
Transfers				
van Stap 1 naar Stap 2	19	-37		-17
van Stap 1 naar Stap 3	5		-368	-363
van Stap 2 naar Stap 1	-24	183		159
van Stap 2 naar Stap 3		75	-424	-349
van Stap 3 naar Stap 1	-8		74	66
van Stap 3 naar Stap 2		-51	102	51
Nieuwe financiële activa	-168	-385		-553
Beëindigde financiële activa	63	58	242	363
Afschrijvingen			1.347	1.347
Wijzigingen van het kredietrisico	71	55	-300	-174
Wijzigingen als gevolg van de actualisering van de schattingsmethodologie van de instelling				
Overige wijzigingen				
Eindbalans	-135	-268	-5.026	-5.429
Overige	STAP 1	STAP 2	STAP 3	TOTAAL
Openingsbalans			-1.958	-1.958
Transfers				
van Stap 1 naar Stap 2				
van Stap 1 naar Stap 3				
van Stap 2 naar Stap 1				
van Stap 2 naar Stap 3				
van Stap 3 naar Stap 1				
van Stap 3 naar Stap 2				
Nieuwe financiële activa				
Beëindigde financiële activa			9	9
Afschrijvingen			110	110
Wijzigingen van het kredietrisico			-496	-496
Wijzigingen als gevolg van de actualisering van de schattingsmethodologie van de instelling				
Overige wijzigingen				
Eindbalans			-2.335	-2.335

TABEL IMP.5

Alle bewegingen lopen over de resultatenrekening behalve in principe de overgangen tussen stap 2 en stap 3.

Aansluiting van de waardevermindering voor kredietverliezen 2017.12 in '000 EUR	<i>Openingsbalans</i>	<i>Stijgingen door aanleg van waardeverminderingen voor geschatte kredietverliezen</i>	<i>Dalingen door terugname van waardeverminderingen voor geschatte kredietverliezen</i>	<i>Dalingen door gebruik van waardeverminderingen</i>	<i>Overdrachten tussen waardeverminderingen</i>	<i>Andere aanpassingen</i>	<i>Eindbalans</i>
Specifieke waardeverminderingen voor op individuele basis beoordeelde financiële activa	-70.973	-10.304	4.866	11.977		912	-63.522
Centrale banken							
Centrale overheden							
Kredietinstellingen							
Andere instellingen dan kredietinstellingen	-1.670	-280	132	326		-235	-1.727
Ondernemingen	-12.865	-1.892	893	2.199		2	-11.662
Particulieren	-56.439	-8.132	3.840	9.452		1.145	-50.133
Specifieke waardeverminderingen voor collectief beoordeelde financiële activa	-19.327	-11.851	6.512	7.086			-17.579
Centrale banken							
Centrale overheden							
Kredietinstellingen							
Andere instellingen dan kredietinstellingen	-70		70				
Ondernemingen	-420	-98	314	59			-146
Particulieren	-18.836	-11.753	6.128	7.028			-17.434
Waardeverminderingen voor geleden maar nog niet gerapporteerde verliezen op financiële activa	-7.286	-731	1.176				-6.842
TOTAAL	-97.586	-22.886	12.554	19.063		912	-87.943

Tabel IMP.6

Het contractuele bedrag dat uitstaat op financiële activa die afgeschreven werden en die nog steeds het voorwerp uitmaken van inningsprocedures is 34,5 miljoen EUR.

Maximale kredietpositie

Als maximale kredietpositie wordt in de volgende tabel de boekwaarde van de balansrubrieken opgenomen, met uitzondering van de leningen en voorschotten die ook de toegestane niet-opgenomen marge van de kredietlijnen omvatten.

Kredietpositie 2018.12 in '000 EUR			
<i>Maximale blootstelling aan kredietrisico - Financiële instrumenten met bijzondere waardevermindering</i>			
<i>Stap 1</i>			
	<i>Bruto boekwaarde</i>	<i>Waardevermindering</i>	<i>Netto boekwaarde</i>
Schuldbewijzen	2.482.438		2.482.438
Leningen en voorschotten (balans)	20.918.835	-4.840	20.913.995
Reverse repo verrichtingen	960.031		960.031
Consumentenkrediet	717.525	-1.360	716.165
Hypothecaire leningen	16.688.412	-1.888	16.686.524
Leningen op termijn	1.962.087	-1.457	1.960.630
Voorschotten in rekening-courant	61.774	-135	61.639
Overige	529.006		529.006
Verplichtingen uit hoofde van leningen en garanties	1.145.319	-998	1.146.317
TOTAAL	24.546.592	-5.838	24.542.750

<i>Stap 2</i>			
	<i>Bruto boekwaarde</i>	<i>Waardevermindering</i>	<i>Netto boekwaarde</i>
Schuldbewijzen			
Leningen en voorschotten (balans)	1.486.152	-12.088	1.474.064
Reverse repo verrichtingen			
Consumentenkrediet	59.519	-2.415	57.104
Hypothecaire leningen	1.270.584	-6.983	1.263.601
Leningen op termijn	146.246	-2.422	143.824
Voorschotten in rekening-courant	9.803	-268	9.535
Overige			
Verplichtingen uit hoofde van leningen en garanties	112.080	-480	112.559
TOTAAL	1.598.232	-12.568	1.586.623

<i>Stap 3</i>			
	<i>Bruto boekwaarde</i>	<i>Waardevermindering</i>	<i>Netto boekwaarde</i>
Schuldbewijzen			
Leningen en voorschotten (balans)	317.457	-64.451	253.006
Reverse repo verrichtingen			
Consumentenkrediet	7.747	-2.954	4.793
Hypothecaire leningen	250.564	-37.528	213.036
Leningen op termijn	47.522	-16.608	30.914
Voorschotten in rekening-courant	9.239	-5.026	4.213
Overige	2.385	-2.335	50
Verplichtingen uit hoofde van leningen en garanties	685	-82	766
TOTAAL	318.142	-64.533	253.772

TOTAAL	26.462.966	-82.940	26.383.144
---------------	-------------------	----------------	-------------------

<i>Maximale blootstelling aan kredietrisico - Financiële instrumenten zonder bijzondere waardevermindering</i>	
Eigen vermogen instrumenten	13.114
Schuldbewijzen aangehouden voor handelsdoeleinden	197
Derivaten	791.163
Andere	135.587
TOTAAL	940.060

Boekwaarde van financiële activa die als zekerheid zijn verstrekt voor	4.261.484
Verplichtingen	3.012.086
Voorwaardelijke verplichtingen	1.249.398

Tabel IMP.7

Kredietpositie 2017.12 in '000 EUR	<i>Maximale blootstelling aan kredietrisico - Financiële instrumenten met bijzondere waardevermindering</i>
Eigen vermogen instrumenten	7.778
Schuldbewijzen	2.946.296
Leningen en voorschotten (balans)	21.921.564
Reverse repo verrichtingen	1.015.494
Consumentenkrediet	801.271
Hypothecaire leningen	16.873.274
Leningen op termijn	2.481.152
Voorschotten in rekening-courant	645.577
Overige	104.797
Leningen en voorschotten (kredietmarge op kredietlijnen)	1.033.676
Derivaten	1.313.039
Andere	106.786
TOTAAL	27.329.140
Boekwaarde van financiële activa die als zekerheid zijn verstrekt	3.347.672
Verplichtingen	1.973.071
Voorwaardelijke verplichtingen	1.374.601

Tabel IMP.8

Voor de gehanteerde regels met betrekking tot het boeken van bijzondere waardeverminderingen verwijzen wij naar het hoofdstuk 2.2.2.5 *Bijzondere waardeverminderingen*.

Meer details over de ontvangen zekerheden en waarborgen staan vermeld in hoofdstuk 34 *Voorwaardelijke activa en verplichtingen*.

16 Winstbelasting

Door de in december 2017 door het Belgische parlement goedgekeurde wijzigingen in de vennootschapsbelasting, met onder andere een beperking van de aftrekmogelijkheden, geeft de belastbare basis opnieuw aanleiding tot verschuldigde vennootschapsbelasting. Er werd gebruik gemaakt van de totale notionele-intrestaftrek (aftrek voor risicokapitaal) van het huidig boekjaar voor een bedrag van 0,2 miljoen EUR. In de gewijzigde vennootschapsbelasting is een nieuwe berekeningsbasis voorzien welke een sterke afname van deze aftrek tot gevolg heeft. Er kon echter geen gebruik gemaakt worden van (het laatste deel) van de opgebouwde stock van voorgaande boekjaren tot en met 2011. Door de beperking van overdraagbaarheid kan deze stock niet langer gebruikt worden en wordt de voorraad van overdraagbare notionele-intrestaftrek verder afgebouwd tot 0 miljoen EUR.

In 2018 is er geen DBI-aftrek van het huidig jaar, noch van vorige boekjaren, beschikbaar.

Belangrijkste elementen van de belastingraming:

- Boekhoudkundig resultaat op basis van de Belgische boekhoudregels ("Belgian GAAP"): 48,6 miljoen EUR
- Verworpen uitgaven: 2,5 miljoen EUR
- Bewegingen belaste reserves: 11,7 miljoen EUR
- Belaste waardeverminderingen: -0,5 miljoen EUR
- DBI-aftrek: geen
- Aftrek voor risicokapitaal: 0,2 miljoen EUR
- Imputatie overdraagbare fiscale verliezen: 43,6 miljoen EUR

Naar aanleiding van een fiscale audit werden voor de aanslagjaren 2016 en 2017 (boekjaren 2015 en 2016) bijkomende aanslagen ontvangen. Voor aanslagjaar 2018 (boekjaar 2017) werd in dit kader een bijkomende raming geboekt. De totale impact bedraagt 2,8 miljoen EUR.

AXA Bank Belgium heeft in haar eigen vermogen belastingvrije reserves voor een bedrag van 213,1 miljoen EUR (ongewijzigd t.o.v. 2017) waarop geen uitgestelde belasting werd berekend. Indien deze reserves zouden uitgekeerd worden, zouden deze belast worden. Zolang de bank in "going concern" is, zijn deze reserves als deel van het eigen vermogen vereist voor de bedrijfsuitoefening van de bank en bestaat er geen intentie om deze uit te keren.

Op basis van de budgetoefening over een tijdshorizon van 5 jaar van AXA Bank Belgium, waarbij er werd rekening gehouden met een marge betreffende onzekerheden in de gebruikte veronderstellingen, werd er voor de niet-aangewende fiscale overdraagbare verliezen een uitgestelde belasting (12,9 miljoen EUR) op het actief opgenomen.

Aansluiting tussen het wettelijke belastingtarief en het effectieve belastingtarief 2018.12 in '000 EUR	Netto bedrag	%
1. Belastinglasten	17.705	
1.1. Nettowinst voor aftrek van belastingen	59.854	
1.2. Wettelijk belastingtarief		29,58%
2. Fiscale gevolgen van belastingtarieven in andere belastingjurisdicties	-291	
3. Fiscale gevolgen van nietbelastbare baten	-94	
4. Fiscale gevolgen van lasten die niet fiscaal aftrekbaar zijn	394	
5. Fiscale gevolgen van het gebruik van voorheen nietopgenomen belastingvorderingen verliesrekening belastingvorderingen	-3.113 -49.026	
8. Fiscale gevolgen van een wijziging van de belastingtarieven	1.869	
9. Fiscale gevolgen van een tekort of een teveel aan voorzieningen in vorige periodes	-4.910	
10. Andere stijging (daling) van de wettelijke belasting	225	
11. Belastinglasten volgens het effectieve belastingtarief	14.917	
11.1. Nettowinst voor aftrek van belastingen	59.854	
11.2. Effectief belastingtarief		24,92%

Tabel IT.1

Aansluiting tussen het wettelijke belastingtarief en het effectieve belastingtarief 2017.12 in '000 EUR	Netto bedrag	%
1. Belastinglasten	21.261	
1.1. Nettowinst voor aftrek van belastingen	62.552	
1.2. Wettelijk belastingtarief		33,99%
2. Fiscale gevolgen van belastingtarieven in andere belastingjurisdicties	925	
3. Fiscale gevolgen van nietbelastbare baten	-572	
4. Fiscale gevolgen van lasten die niet fiscaal aftrekbaar zijn	654	
5. Fiscale gevolgen van het gebruik van voorheen nietopgenomen belastingvorderingen	-8.799	
6. Fiscale gevolgen voor belastingvoordeel dat voorheen niet was opgenomen in de winst- en	-5.709	
7. Fiscale gevolgen van de herbeoordeling van nietopgenomen uitgestelde		
8. Fiscale gevolgen van een wijziging van de belastingtarieven	9.905	
9. Fiscale gevolgen van een tekort of een teveel aan voorzieningen in vorige periodes	284	
10. Andere stijging (daling) van de wettelijke belasting	-922	
11. Belastinglasten volgens het effectieve belastingtarief	21.115	
11.1. Nettowinst voor aftrek van belastingen	62.552	
11.2. Effectief belastingtarief		33,76%

Tabel IT.2

De belastingvorderingen opgenomen in de boeken van AXA Bank Belgium betreffen belastbare reserves en voorzieningen evenals de belastingvorderingen op tijdelijke verschillen als gevolg van IFRS-herwerkingen en fiscaal overgedragen verliezen. Met betrekking tot deze tijdelijke verschillen heeft het grootste gedeelte betrekking op de belastingvorderingen met betrekking tot de op/afwaardering naar reële waarde van de effectenportefeuille waarbij men momenteel van de veronderstelling uitgaat dat het grootste gedeelte van deze effecten tot op hun vervaldag zullen worden behouden. Op basis van de door het management uitgevoerde budgetoefeningen zijn de vooruitzichten dan van zodanige aard dat er hier geen problemen worden verwacht met betrekking tot de recupereerbaarheid van deze vorderingen.

Bij de hiernavolgende analyse van de uitgestelde belastingvorderingen en verplichtingen maken we geen onderscheid per juridische entiteit.

De inschatting van deze recupereerbaarheid geeft volgende opdeling:

Analyse uitgestelde belastingvorderingen en verplichtingen	31/12/2018	31/12/2018	31/12/2018
	uitgestelde belastingvorderingen	uitgestelde belastingverplichtingen	netto uitgestelde belastingen
Uitgestelde belastingen via resultaat	50.725	26.892	23.833
Geïnvesteerde financiële activa	3.779	-12.395	-8.616
Pensioentoezeggingen en andere prestaties	10.934	-451	10.483
Personeelsverloningen (andere dan pensioenen)	2.255		2.255
Overige provisies voor risico en kosten	5.331		5.331
Belastingverliezen	12.893		12.893
Overige activa	268		268
Overige verplichtingen	15.265	-14.046	1.219
Uitgestelde belastingen via reserves voor reële waardeaanpassingen van financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat	5.223	10.313	-5.090
Uitgestelde belastingen via reserves voor reële waardeaanpassingen van kasstroomafdekkingderivaten			
Uitgestelde belastingen via reserves voor winst en verlies op toegezegde pensioenregelingen	6.481		6.481
Uitgestelde belastingen via reserves voor winst en verlies via Stock Optie plan		517	-517
Uitgestelde belastingen via reserves voor reële waardeaanpassingen m.b.t. eigen kredietrisico op financiële verplichtingen	2.873		2.873
Totaal uitgestelde belastingen	65.302	37.722	27.580

Tabel IT.3

Analyse uitgestelde belastingvorderingen en verplichtingen	31/12/2017	31/12/2017	31/12/2017
	uitgestelde belastingvorderingen	uitgestelde belastingverplichtingen	netto uitgestelde belastingen
Uitgestelde belastingen via resultaat	111.527	81.358	30.169
Geïnvesteerde financiële activa	64.310	-59.857	-22.756
Pensioentoezeggingen en andere prestaties	5.533	-550	4.982
Personeelsverloningen (andere dan pensioenen)	1.154		1.154
Overige provisies voor risico en kosten	4.539		4.539
Belastingverliezen	23.431		23.431
Overige activa			
Overige verplichtingen	12.559	-20.951	-8.392
Uitgestelde belastingen via reserves voor reële waardeaanpassingen van voor verkoop beschikbare activa	3.592	19.474	-15.882
Uitgestelde belastingen via reserves voor reële waardeaanpassingen van kasstroomafdekkingderivaten			
Uitgestelde belastingen via reserves voor winst en verlies op toegezegde pensioenregelingen	6.460		6.460
Uitgestelde belastingen via reserves voor winst en verlies via Stock Optie plan		490	-490
Uitgestelde belastingen via reserves voor reële waardeaanpassingen m.b.t. eigen kredietrisico op financiële verplichtingen	6.408		6.408
Totaal uitgestelde belastingen	127.987	101.322	26.665

Tabel IT.4

	2018.12	2017.12
Actuele en uitgestelde belastinglasten in '000 EUR		
Actuele belastinglasten	11.338	4.977
Uitgestelde belastinglasten	3.578	16.138
TOTAAL	14.916	21.115

Tabel IT.5

Uitgestelde Belastingvorderingen per verwachte datum van gebruik

31/12/2018	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	TOTAAL
	1 jaar	2 jaar	3 jaar	4 jaar	5 jaar	6 jaar	tussen 7 en 11 jaar	> 11 jaar	geen datum vastgesteld	
UBV op belastbare overgedragen verliezen	8.779	4.114	0	0	0	0	0	0	0	12.893
Andere uitgestelde belastingvorderingen	90	0	365	0	0	0	275	51.679	0	52.409
TOTAAL UBV	8.869	4.114	365	0	0	0	275	51.679	0	65.302

Tabel IT.6

Uitgestelde Belastingvorderingen per verwachte datum van gebruik

31/12/2017	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	UBV Verwachte datum van gebruik	TOTAAL
	1 jaar	2 jaar	3 jaar	4 jaar	5 jaar	6 jaar	tussen 7 en 11 jaar	> 11 jaar	geen datum vastgesteld	
UBV op belastbare overgedragen verliezen	16.647	6.784	0	0	0	0	0	0	0	23.431
Andere uitgestelde belastingvorderingen	98	233	0	0	20.314	8.152	13.220	62.539	0	104.556
TOTAAL UBV	16.745	7.017	0	0	20.314	8.152	13.220	62.539	0	127.987

Tabel IT.7

Uitgestelde Belastingvorderingen per ultieme datum van gebruik

31/12/2018	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	TOTAAL
	1 jaar	2 jaar	3 jaar	4 jaar	5 jaar	6 jaar	tussen 7 en 11 jaar	> 11 jaar	geen vervalddag	
UBV op belastbare overgedragen verliezen	0	0	0	0	0	0	0	0	12.893	12.893
Andere uitgestelde belastingvorderingen	3	0	366	0	0	0	275	4.583	47.182	52.409
TOTAAL UBV	3	0	366	0	0	0	275	4.583	60.075	65.302

Tabel IT.8

Uitgestelde Belastingvorderingen per ultieme datum van gebruik

31/12/2017	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	UBV Uiterste datum van gebruik	TOTAAL
	1 jaar	2 jaar	3 jaar	4 jaar	5 jaar	6 jaar	tussen 7 en 11 jaar	> 11 jaar	geen vervalddag	
UBV op belastbare overgedragen verliezen	0	0	0	0	0	0	0	0	23.431	23.431
Andere uitgestelde belastingvorderingen	11	2	0	0	0	0	64	3.528	100.951	104.556
TOTAAL UBV	11	2	0	0	0	0	64	3.528	124.382	127.987

Tabel IT.9

Uitgestelde Belastingsschulden per verwachte datum van gebruik

31/12/2018	UBS verwachte datum van gebruik 1 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 2 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 3 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 4 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 5 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 6 jaar	UBS verwachte datum van gebruik tussen 7 en 11 jaar	UBS verwachte datum van gebruik > 11 jaar	UBS verwachte datum van gebruik geen vervalddag	TOTAAL
Andere uitgestelde belastingsschulden	200	3.253	4.045	688	19.863	774	0	8.382	517	37.722
TOTAL UBS	200	3.253	4.045	688	19.863	774	0	8.382	517	37.722

Tabel IT.10

Uitgestelde Belastingsschulden per verwachte datum van gebruik

31/12/2017	UBS verwachte datum van gebruik 1 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 2 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 3 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 4 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 5 jaar	UBS verwachte datum van gebruik 6 jaar	UBS verwachte datum van gebruik tussen 7 en 11 jaar	UBS verwachte datum van gebruik > 11 jaar	UBS verwachte datum van gebruik geen vervalddag	TOTAAL
Andere uitgestelde belastingsschulden	125	1.186	6.081	7.026	27.233	1.789	1.034	56.359	490	101.323
TOTAL UBS	125	1.186	6.081	7.026	27.233	1.789	1.034	56.359	490	101.323

Tabel IT.11

Uitgestelde belastingsschulden per uiterste datum van gebruik

31/12/2018	UBS Uiterste datum van gebruik 1 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 2 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 3 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 4 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 5 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 6 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik tussen 7 en 11 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik > 11 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik geen vervalddag	TOTAAL
Andere uitgestelde belastingsschulden	200	3.253	4.045	688	19.863	774	0	236	8.663	37.722
TOTAL UBS	200	3.253	4.045	688	19.863	774	0	236	8.663	37.722

Tabel IT.12

Uitgestelde belastingsschulden per uiterste datum van gebruik

31/12/2017	UBS Uiterste datum van gebruik 1 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 2 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 3 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 4 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 5 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik 6 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik tussen 7 en 11 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik > 11 jaar	UBS Uiterste datum van gebruik geen vervalddag	TOTAAL
Andere uitgestelde belastingsschulden	125	1.186	6.081	7.026	27.233	1.789	1.034	1.046	55.803	101.323
TOTAL UBS	125	1.186	6.081	7.026	27.233	1.789	1.034	1.046	55.803	101.323

Tabel IT.13

17 Geldmiddelen en zichtrekeningen bij centrale banken

	2018.12 en '000 EUR	2017.12 en '000 EUR
<u>Componenten van geldmiddelen en kasequivalenten:</u>		
Contanten	68.170	58.960
Zichtrekeningen bij centrale banken	329.210	526.735
Leningen en vorderingen	N/A	11.568
Voor verkoop beschikbare activa	N/A	
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs	6.473	N/A
Tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat		N/A
TOTAAL	403.853	597.263

Tabel CBCB.1

18 Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële activa

Uitsplitsing volgens tegenpartij Boekwaarde in '000 EUR	2018.12	2017.12
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	773.579	1.245.487
Eigen vermogen instrumenten		
Genoteerd		
Niet-genoteerd maar reële waarde bepaalbaar		
Eigen vermogen instrumenten gewaardeerd tegen kostprijs		
Schuldbewijzen uitgegeven door	197	1.804
Centrale overheden		
Kredietinstellingen	197	1.797
Andere instellingen dan kredietinstellingen		6
Ondernemingen		
Leningen & voorschotten aan		
Centrale overheden		
Kredietinstellingen		
Andere instellingen dan kredietinstellingen		
Ondernemingen		
Particulieren		
Te ontvangen baten (indien afzonderlijk verwerkt)		
TOTAAL	773.776	1.247.291

Tabel FATRA.1

19 Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies

AXA Bank Belgium heeft in 2017 en 2018 geen niet voor handelsdoeleinden aangehouden financiële activa aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies.

Bovendien heeft AXA Bank Belgium in 2018 geen niet voor handelsdoeleinden aangehouden financiële activa die op basis van de IFRS 9-regelgeving verplicht tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies moeten opgenomen worden.

20 Tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)

Een obligatie wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) indien het aan de volgende voorwaarden voldoet en het niet aangewezen wordt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies:

- het aanhouden van het financieel actief past in het bedrijfsmodel dat als doel heeft financiële activa aan te houden om zowel de contractuele kasstromen te verkrijgen en de financiële activa te verkopen ("aangehouden voor het ontvangen van kasstromen en voor verkoop")
- de contractuele bepalingen van het actief leiden tot contractuele kasstromen die enkel bestaan uit terugbetaling van kapitaal en intresten op het uitstaande bedrag, op specifieke data.

Deze waarderingscategorie wordt door AXA Bank Belgium gebruikt voor het deel van de obligatieportefeuille aangehouden voor liquiditeitsdoeleinden, balansbeheer en optimalisatie van het risico versus opbrengst.

Bij eerste opname van een aandeel dat niet aangehouden wordt voor handelsdoeleinden mag AXA Bank Belgium een niet-herroepbare keuze maken om de reëlewaardeschommelingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) op te nemen (met de uitzondering van dividenden die in winst of verlies opgenomen blijven). Deze keuze gebeurt instrument per instrument. AXA Bank Belgium heeft van deze mogelijkheid gebruikgemaakt voor haar hele aandelenportefeuille omdat ze van oordeel is dat een waardering tegen reële waarde via resultaat niet de correcte weerspiegeling zou zijn van het feit dat deze aandelen eerder bijgehouden worden omwille van strategische redenen en niet om handelsdoeleinden. Hierna volgt de samenstelling:

Omschrijving	Reële waarde 2018.12 in '000 EUR
Motor Finance Company	2.889
BERAN	2.537
Contère	1
Payconiq	6.500
SWIFT	60
Privatrust	25
Europay	23
VISA	907
Banking Funding Company	2
NCR Corporation	50
TOTAAL	12.994

Tabel FAAVS.3

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2018.12 in '000 EUR	Stap 1		Stap 2		Stap 3		Totale netto boekwaarde	totale afschrijvingen
	Bruto boekwaarde	< Bijzondere waardeverminderingen >	Bruto boekwaarde	< Bijzondere waardeverminderingen >	Bruto boekwaarde	< Bijzondere waardeverminderingen >		
Eigenvermogen instrumenten							13.113	
Genoteerd							50	
Niet-genoteerd maar reële waarde bepaalbaar							950	
Eigenvermogen instrumenten gewaardeerd tegen							12.113	
Schuldbewijzen uitgegeven door	2.306.184						2.306.184	
Centrale overheden	1.814.302						1.814.302	
Kredietinstellingen	491.882						491.882	
Andere instellingen dan kredietinstellingen								
Ondernemingen								
Leningen en voorschotten aan								
Centrale overheden								
Kredietinstellingen								
Andere instellingen dan kredietinstellingen								
Ondernemingen								
Particulieren								
Te ontvangen baten (indien afzonderlijk verwerkt)								
TOTAAL	2.306.184						2.319.296	

Tabel FAAVS.1

<p style="text-align: center;">Uitsplitsing volgens tegenpartij 2017.12 in '000 EUR</p>	<p style="text-align: center;">Reële waarde van niet in waarde verminderde activa</p>	<p style="text-align: center;">Reële waarde van in waarde verminderde activa</p>	<p style="text-align: center;">Totale netto boekwaarde</p>	<p style="text-align: center;">< Bijzondere waardeverminderingen ></p>
Eigenvermogen instrumenten <i>Genoteerd</i> <i>Niet-genoteerd maar reële waarde bepaalbaar</i> <i>Eigenvermogen instrumenten gewaardeerd tegen kostprijs</i>	<p style="text-align: right;">7.755</p> <p style="text-align: right;">71</p> <p style="text-align: right;">978</p> <p style="text-align: right;">6.707</p>	<p style="text-align: right;">23</p> <p style="text-align: right;">23</p>	<p style="text-align: right;">7.778</p> <p style="text-align: right;">71</p> <p style="text-align: right;">978</p> <p style="text-align: right;">6.730</p>	<p style="text-align: right;">11</p> <p style="text-align: right;">11</p>
Schuldbewijzen uitgegeven door <i>Centrale overheden</i> <i>Kredietinstellingen</i> <i>Andere instellingen dan kredietinstellingen</i> <i>Ondernemingen</i>	<p style="text-align: right;">2.944.492</p> <p style="text-align: right;">2.408.063</p> <p style="text-align: right;">536.429</p>		<p style="text-align: right;">2.944.492</p> <p style="text-align: right;">2.408.063</p> <p style="text-align: right;">536.429</p>	
Leningen en voorschotten aan <i>Centrale overheden</i> <i>Kredietinstellingen</i> <i>Andere instellingen dan kredietinstellingen</i> <i>Ondernemingen</i> <i>Particulieren</i>				
Te ontvangen baten (indien afzonderlijk verwerkt)				
TOTAAL	<p style="text-align: right;">2.952.247</p>	<p style="text-align: right;">23</p>	<p style="text-align: right;">2.952.270</p>	<p style="text-align: right;">11</p>

Tabel FAVS.2

21 Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2018.12 in '000 EUR	Stap 1		Stap 2		Stap 3		Netto boekwaarde	Gemiddelde netto boekwaarde	totale afschrijvingen
	Bruto boekwaarde	< Bijzondere waardeverminderingen >	Bruto boekwaarde	< Bijzondere waardeverminderingen >	Bruto boekwaarde	< Bijzondere waardeverminderingen >			
Schuldbewijzen uitgegeven door	176.254						176.254	173.860	
Centrale overheden	176.254						176.254	173.860	
Kredietinstellingen									
Andere instellingen dan kredietinstellingen									
Ondernemingen									
Leningen en voorschotten aan	20.918.835	-4.840	1.486.152	-12.088	317.457	-64.451	22.641.066	22.640.675	-34.546
Centrale overheden	655	-1	8				662	440	
Kredietinstellingen	863.516	-55					863.461	1.454.883	
Andere instellingen dan kredietinstellingen	1.437.352	-398	37.082	-787	11.639	-3.517	1.481.371	1.479.661	-250
Ondernemingen	962.427	-915	93.006	-1.498	27.925	-10.048	1.070.897	1.031.445	-3.935
Particulieren	17.654.885	-3.471	1.356.056	-9.803	277.893	-50.886	19.224.675	18.674.247	-30.361
Te ontvangen baten (indien afzonderlijk verwerkt)									
TOTAAL	21.095.089	-4.840	1.486.152	-12.088	317.457	-64.451	22.817.320	22.814.535	-34.546

Tabel LR.1

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2017.12 in '000 EUR	<i>Niet in waarde verminderde activa</i>	<i>In waarde verminderde activa (totale boekwaarde)</i>	<i>Dewelke vallen onder forbearance maatregelen</i>	<i>< Waardeverminderingen voor op individuele basis beoordeelde financiële activa ></i>	<i>< Waardeverminderingen voor collectief beoordeelde financiële activa ></i>	<i>Totale netto boekwaarde</i>	<i>Gemiddelde netto boekwaarde</i>
Schuldbewijzen uitgegeven door <i>Centrale overheden</i> <i>Kredietinstellingen</i> <i>Andere instellingen dan kredietinstellingen</i> <i>Ondernemingen</i>							
Leningen en voorschotten aan	21.676.445	333.061	243.743	-63.522	-24.421	21.921.564	21.678.714
<i>Centrale overheden</i>	384					384	446
<i>Kredietinstellingen</i>	1.417.049					1.417.049	1.581.867
<i>Andere instellingen dan kredietinstellingen</i>	1.546.183	9.944	14.780	-1.727		1.554.400	1.532.795
<i>Ondernemingen</i>	953.557	28.888	13.631	-11.662	-146	970.636	931.330
<i>Particulieren</i>	17.759.273	294.230	215.332	-50.133	-24.275	17.979.095	17.632.276
Te ontvangen baten (indien afzonderlijk verwerkt)							
TOTAAL	21.676.445	333.061	243.743	-63.522	-24.421	21.921.564	21.678.714

Tabel LR.2

Leningen en vorderingen die niet binnen het jaar vervallen: 18,8 miljoen EUR (2018) en 17,2 miljoen EUR (2017).

Leningen en voorschotten (kredietinstellingen uitgezonderd) 2018.12 in '000 EUR	<i>Centrale overheden</i>	<i>Andere instellingen dan kredietinstellingen</i>	<i>Ondernemingen</i>	<i>Particulieren</i>
Handelsswissels & eigen accepten				
Financiële leases				
Reverse repo verrichtingen		960.031		
Consumentenkrediet		3.632	6.527	767.903
Hypothecaire leningen	336	77.086	1.106	18.084.633
Leningen op termijn	326	332.936	1.045.917	254.332
Voorschotten in rekening-courant	0	4.076	17.347	53.963
Overige		103.611		63.843
TOTAAL	662	1.481.372	1.070.897	19.224.674

Tabel LR.3

Leningen en voorschotten (kredietinstellingen uitgezonderd) 2017.12 in '000 EUR	<i>Centrale overheden</i>	<i>Andere instellingen dan kredietinstellingen</i>	<i>Ondernemingen</i>	<i>Particulieren</i>
Handelsswissels & eigen accepten				
Financiële leases				
Reverse repo verrichtingen		1.015.494		
Consumentenkrediet		4.003	4.371	792.896
Hypothecaire leningen	371	68.722	982	16.803.198
Leningen op termijn	12	313.472	948.965	243.185
Voorschotten in rekening-courant	1	2.906	16.317	85.573
Overige		149.802		54.243
TOTAAL	384	1.554.400	970.636	17.979.095

Tabel LR.4

22 Derivaten

Onder derivaten worden swaps, futures, forwards en opties verstaan. De waarde van deze contracten wordt naargelang het geval berekend op basis van de slotkoers, het renteniveau, de wisselkoers, de koers van de onderliggende activa, de impliciete of historische volatiliteit, de verwachte dividenden of de correlatie tussen de verschillende onderliggende instrumenten.

In het kader van haar bankactiviteiten gebruikt AXA Bank Belgium de volgende afgeleide financiële instrumenten, gerangschikt op basis van de IFRS-categorieën:

Reëlewaardeafdekking ("fair value hedge")

1. Macroafdekking van een deel van de portefeuille woonleningen met vaste rentevoet met renteswaps

AXA Bank Belgium gebruikt renteswaps om de reëlewaardeschommelingen af te dekken van de portefeuille woonleningen met vaste rentevoet door de evolutie van de rente. AXA Bank Belgium dekt zo het renterisico af tussen de woonleningen (langetermijnrentevoet) en de financiering ervan (kortetermijnrentevoet). Het afgedekte risico wordt gedefinieerd als de risicovrije rentevoet (zoals Eonia, Euribor op 1 maand, Euribor op 3 maanden of Euribor op 6 maanden) die de reële waarde van die woonleningen beïnvloedt. Dat vormt gewoonlijk het grootste onderdeel van de totale reëlewaardeschommeling. De overige niet-afgedekte risico's zijn onder meer de kredietwaardigheid, de liquiditeit en de waarde van de zekerheden.

Voor een deel van de portefeuille woonleningen met vaste rentevoet heeft AXA Bank Belgium daarom een model van reëlewaardeafdekking opgezet. Dit model werd voor het eerst toegepast op 1 april 2005 maar werd aangepast in juli 2009 om de modellering van het afgedekte instrument te verfijnen en daardoor de efficiëntie van de afdekkingsrelatie te versterken. Het deel van de portefeuille woonleningen met vaste rentevoet dat onderdeel uitmaakt van het model van reëlewaardeafdekking leidt tot een hedgeratio gelijk aan de verhouding tussen het notioneel bedrag van de afdekkingswaps en het notioneel bedrag van de woonleningen.

De efficiëntie van die afdekkingsrelatie wordt periodiek nagekeken door middel van prospectieve en retrospectieve testen. Indien het model efficiënt is, wordt de schommeling van de reële waarde van het afgedekte instrument, namelijk het gedeelte van de portefeuille woonkredieten met vaste rentevoet die opgenomen is in de reëlewaardeafdekkingsdocumentatie, opgenomen in resultaat, net als de schommeling van de reële waarde van de betrokken derivaten.

Zo werd per einde 2016 een overafdekking vastgesteld voor een nominaal bedrag van 72 miljoen EUR en werden een reeks swaps vervroegd stopgezet. De impact hiervan werd in 2016 one shot in de resultatenrekening opgenomen. Deze verrichting werd vervolledigd met de stopzetting van een aanvullende reeks swaps voor een notioneel bedrag van 2.725 miljoen EUR tussen eind 2016 en eind 2018. Al deze proactief vervroegd stopgezette swaps werden vervangen door swaps tegen nieuwe marktvoorwaarden zodat de wijziging van de rentepositie van AXA Bank Belgium beperkt blijft.

Het gedeelte van de uitstaande afdekkingsreserve die op de vervroegd stopgezette swaps betrekking heeft, namelijk 30,5 miljoen EUR, wordt in resultaat afgeschreven over de looptijd van de initieel afgedekte portefeuille of tot de vaststelling van een eventuele bijkomende overafdekking, omwille van het feit dat die swaps deel blijven uitmaken van de afdekkingsconstructie. De negatieve impact voor 2018 bedraagt 6,7 miljoen EUR.

AXA Bank Belgium heeft ook in 2018 de afdekking van de hypotheekleningen verder gemonitord. Daarbij werd geen nieuwe overafdekking vastgesteld.

2. Microafdekking van vastrentende effecten met renteswaps

Bepaalde vastrentende effecten van de beleggingsportefeuille van AXA Bank Belgium worden individueel afgedekt door middel van een renteswap teneinde het gedeelte van de reëlewaardeschommeling van de effecten ingevolge rentewijzigingen te compenseren. Enkel het renterisico wordt afgedekt. Deze vormt gewoonlijk het grootste onderdeel van de totale reëlewaardeschommeling. De overige niet-afgedekte risico's zijn onder meer de credit spreads en de liquiditeit. De individuele hedgeratio stemt overeen met de verhouding tussen het notioneel bedrag van de renteswap en het notioneel bedrag van het afgedekte effect. Ingeval de efficiëntie van deze reëlewaardeafdekking kan aangetoond worden, wordt de waardeschommeling van het afgedekte instrument die voortvloeit uit de evolutie van de rentevoet van het vastrentend effect in resultaat opgenomen.

3. Macroafdekking van een deel van de portefeuille woonleningen met variabele rentevoet met rentecaps

AXA Bank Belgium heeft rentecaps op de markt aangekocht om de marge af te dekken van de portefeuille woonleningen met variabele rente. De reden hiervoor is dat die woonleningen een automatische beperking van de rentevoet bevatten voor de klant tot een bepaalde hoogte op de voorziene herzieningsdatums waarbij bijgevolg voor AXA Bank Belgium een renterisico ontstaat tussen de woonleningen met variabele rente en de financiering ervan. AXA Bank Belgium dekt het risico af van de reëlewaardeschommelingen van de caps in de woonleningen die uitgeoefend zouden kunnen worden afhankelijk van de belangrijkheid van de stijging van de Euribor-rentevoet. Deze afdekking gebeurt onder de vorm van een dynamische-portefeuilleafdekking waarbij de woonleningen en de rentecaps in gestructureerde "buckets" geplaatst worden per (a) observatiemaand van de herziening van de rentevoet en (b) de strikeprijs per 10 basispunten. Enkel (een deel van) het risico op herziening van de rentevoet wordt afgedekt. Dat vormt gewoonlijk het grootste onderdeel van de totale reëlewaardeschommeling. De overige risico's worden niet afgedekt. De hedgeratio stemt voor elke "bucket" overeen met de verhouding tussen het notioneel bedrag van de woonleningen en het notioneel bedrag van de rentecaps die tot dezelfde "bucket" behoren. Dit model wordt regelmatig geanalyseerd om er zo nodig nieuwe afdekkingsinstrumenten aan toe te voegen en rekening te houden met de nieuwe toekenningen van woonleningen of caps geheel of gedeeltelijk vervroegd stop te zetten bij overafdekking vastgesteld in een individueel afdekkingscompartiment van het model. Een regressieanalyse op kwartaalbasis zorgt voor een efficiëntietest van het model. Dit model wordt sedert juli 2010 toegepast.

Het afgedekte risico wordt gedefinieerd als de risicovrije rentevoet (zoals Eonia, Euribor op 1 maand, Euribor op 3 maanden of Euribor op 6 maanden) die de reële waarde van die woonleningen beïnvloedt. Dat vormt gewoonlijk het grootste onderdeel van de totale reëlewaardeschommeling. De overige risico's worden niet afgedekt.

4. Microafdekking van de "covered bonds" uitgegeven door AXA Bank Europe SCF met renteswaps

De door AXA Bank Europe SCF uitgegeven "covered bonds" worden afgedekt door renteswaps met als doel de reëlewaardeschommelingen ingevolge rentewijzigingen af te dekken. De individuele hedgeratio stemt overeen met de verhouding tussen het notioneel bedrag van de renteswap en het notioneel bedrag van het afgedekte effect. Deze swaps maken onderdeel uit van microreëlewaardeafdekkingen. Een regressieanalyse op kwartaalbasis zorgt voor een efficiëntietest van het model. Tijdens de efficiënte periodes wordt de reëlewaardeschommeling van de "covered bonds" als gevolg van de afdekking van het renterisico in resultaat geboekt.

5. Microafdekking van de financiering ontvangen van de Europese Centrale Bank (TLTRO – Targeted Long Term Refinancing Operation) met renteswaps

De financiering ontvangen van de Europese Centrale Bank na aanbesteding wordt afgedekt door middel van renteswaps teneinde de reëlewaardeschommelingen ingevolge rentewijzigingen af te dekken. De individuele hedgeratio stemt overeen met de verhouding tussen het notioneel bedrag van de renteswap en het notioneel bedrag van het afgedekte instrument. Indien de efficiëntie van de reëlewaardeafdekking kan aangetoond worden, wordt de waardeschommeling van het afgedekte instrument ingevolge de evolutie van het renteniveau van de vastrentende effecten in winst of verlies geboekt.

Kasstroomafdekking ("cash flow hedge")

AXA Bank Belgium maakt momenteel geen gebruik van kasstroomafdekkingen.

Reëlewaardeoptie ("fair value option")

De EMTN-uitgiften van AXA Belgium Finance worden als reëlewaardeoptie gerangschikt omdat ze een besloten derivaat bevatten waarvan de economische kenmerken en risico's verschillen van het basiscontract.

Vrijstaande derivaten

1. Macroafdeckingsverrichtingen ("macro hedge")

In het kader van de bijkomende afdekking van de portefeuille woonleningen, en meer bepaald van de woonleningen met vlottende rente met aanpassing om de vijf jaar, worden swaptions gebruikt als macroafdekking van het risico in de rentecaps die deel uitmaken van de betrokken woonleningen.

Daarnaast bestaat deze categorie ook uit oude rentecaps waarvoor geen enkel afdeckingsmodel werd ontwikkeld.

2. Tradingactiviteit

De tradingportefeuille, die voornamelijk voortvloeit uit de intermediaatieactiviteit van AXA Bank Belgium ten voordele van de verzekeringsmaatschappijen van de AXA Groep, bestaat uit renteswaps, "total return swaps", valutaswaps of wisseltermijncontracten, swaptions en indexopties. Deze intermediaatieactiviteit wordt momenteel echter afgebouwd.

Bronnen van ineffectiviteit

1. Macroafdekking van een deel van de portefeuille woonleningen met vaste rentevoet met renteswaps

Onnauwkeurigheid van het model

Het afgedekte onderdeel in dit model is een deel van de portefeuille woonleningen met vaste rente die gelijk is aan het volume aan swaps gedocumenteerd als afdeckingsinstrumenten.

Dit onderdeel van de totale portefeuille wordt gemodelleerd als reeksen van tweewekelijkse tijdsperiodes met een nominaal bedrag dat gelijk is aan het volume swaps die actief zijn per einde periode met een rentevoet die overeenstemt met de gewogen gemiddelde rente van datzelfde volume swaps die actief zijn per einde periode.

Bijgevolg stemmen de theoretische kasstromen van dit gemodelleerde afgedekte instrument niet exact overeen met de kasstromen uit het vaste been van de swapportefeuille, noch qua bedrag noch qua timing, zodat wijzigingen in reële waarde zich zouden kunnen voordoen.

Vlottend been van de renteswaps

Het vlottende been van de renteswaps worden niet gerepliceerd in het gemodelleerde afgedekte instrument wat bijgevolg enige inefficiëntie creëert doordat de reëlewaardeschommeling van het afdeckingsinstrument beïnvloed wordt, zonder dat er een neutralisatie plaatsvindt door een gelijkwaardig reëlewaarde-effect van het afgedekte instrument.

Waarderingsmethode

De renteswapportefeuille wordt gewaardeerd aan de hand van de "dual-curve"-waarderingsmethode (namelijk OIS-actualisatie) op basis van de specifieke kenmerken van de individuele CSA's die AXA Bank Belgium heeft met haar tegenpartijen. Die kunnen bepaalde bijzonderheden bevatten zoals een waarborg in een specifieke munt, wat invloed heeft op de waarderingsniveaus en bovendien schommelt. Het afgedekte instrument wordt daarentegen gewaardeerd aan de hand van een "single-curve"-waarderingsmethode.

Het verschil in waarderingsmethode creëert enig verschil in de reëlewaardeschommelingen en leidt bijgevolg tot ineffectiviteit.

Startwaarden van de woonleningen

Alhoewel nieuwe swaps die aan het model worden toegevoegd een nulwaarde hebben bij aanvang (omdat ze tegen marktvoorwaarden worden verhandeld) is dat niet het geval voor de overeenstemmende portefeuille woonleningen.

Bijgevolg wordt die startwaarde afgeschreven op basis van de swapvervaldagen om er zeker van te zijn dat er geen boekhoudkundige reserve meer overblijft na die swapvervaldagen.

Enige ineffectiviteit wordt gecreëerd vermits er niet noodzakelijk een verband bestaat met de periodieke reëlewaardeschommelingen.

Verskil tussen de verwachte en de reële percentages aan aflossingen van woonleningen

De modellering van het afgedekte instrument aan het begin van elke periode (bijvoorbeeld een kwartaal) is onder meer gebaseerd op het verwachte percentage aan aflossingen van woonleningen. Dit zorgt ervoor dat het afgedekte percentage per afgedekt instrument kan berekend worden tot de eindvervaldag van de swapportefeuille.

Bij de uitvoering van het model wordt het uiteindelijke percentage aan aflossingen van woonleningen bepaald. Het verschil met het verwachte percentage aan aflossingen van woonleningen wijzigt het initieel gedocumenteerde afdekkingspercentage, wat resulteert in een afwijking (als alle andere elementen ongewijzigd blijven) tussen de reëlewaardeschommeling van de afdekkingsinstrumenten en de reëlewaardeschommeling van de afgedekte instrumenten en kan bijgevolg tot enige ineffectiviteit leiden.

Boekhoudkundige afdekkingsreserve met betrekking tot het vorige model

Het model van macroreëlewaardeafdekking van de portefeuille woonleningen met vaste rente werd in 2009 stopgezet omdat AXA Bank Belgium beslist had om het te herzien om de efficiëntie te verhogen. Daardoor wordt de boekhoudkundige afdekkingsreserve afgeschreven op basis van een allocatie van swaps die actief waren op het ogenblik dat het model stopgezet werd.

De periodieke afschrijving kan evenwel afwijken van het verschil tussen de reëlewaardeschommeling van het afgedekte instrument en het afdekkingsinstrument (als alle andere elementen ongewijzigd blijven).

2. Microafdekking van vastrentende effecten met renteswaps

 Vlottend been van de renteswaps

Het vlottend been van de renteswaps wordt niet gerepliceerd in het gemodelleerde afgedekte instrument wat bijgevolg enige inefficiëntie creëert doordat de reëlewaardeschommeling van het afdekkingsinstrument beïnvloed wordt, zonder dat er een neutralisatie plaatsvindt door een gelijkwaardig reëlewaarde-effect van het afgedekte instrument.

 Waarderingsmethode

De renteswapportefeuille wordt gewaardeerd aan de hand van de "dual-curve"-waarderingsmethode (namelijk OIS-actualisatie) op basis van de specifieke kenmerken van de individuele CSA's die AXA Bank Belgium heeft met haar tegenpartijen. Die kunnen bepaalde bijzonderheden bevatten zoals een waarborg in een specifieke munt, wat invloed heeft op de waarderingsniveaus en bovendien schommelt. Het afgedekte instrument wordt daarentegen gewaardeerd aan de hand van een "single-curve"-waarderingsmethode.

Het verschil in waarderingsmethode creëert enig verschil in de reëlewaardeschommelingen en leidt bijgevolg tot ineffectiviteit.

3. Macroafdekking van een deel van de portefeuille woonleningen met variabele rentevoet met rentecaps

Verskil tussen de verwachte en de reële percentages aan aflossingen van woonleningen

De modellering van het afgedekte instrument aan het begin van elke periode (bijvoorbeeld een kwartaal) is onder meer gebaseerd op het verwachte percentage aan aflossingen van woonleningen. Dit zorgt ervoor dat het afgedekte percentage per afgedekt instrument kan berekend worden tot de eindvervaldag van de swapportefeuille.

Bij de uitvoering van het model wordt het uiteindelijke percentage aan aflossingen van woonleningen bepaald. Het verschil met het verwachte percentage aan aflossingen van woonleningen wijzigt het initieel gedocumenteerde afdekkingspercentage, wat resulteert in een afwijking (als alle andere elementen ongewijzigd blijven) tussen de reëlewaardeschommeling van de afdekkingsinstrumenten en de reëlewaardeschommeling van de afgedekte instrumenten en kan bijgevolg tot enige ineffectiviteit leiden.

 Waarderingsmethode

De renteswapportefeuille wordt gewaardeerd aan de hand van de "dual-curve"-waarderingsmethode (namelijk OIS-actualisatie) op basis van de specifieke kenmerken van de individuele CSA's die AXA Bank Belgium heeft met haar tegenpartijen. Die kunnen bepaalde bijzonderheden bevatten zoals een waarborg in een specifieke munt, wat invloed heeft op de waarderingsniveaus en bovendien schommelt. Het afgedekte instrument wordt daarentegen gewaardeerd aan de hand van een methodologie op basis van "single-curve"-waarderingsmethode.

Het verschil in waarderingsmethode creëert enig verschil in de reëlewaardeschommelingen en leidt bijgevolg tot ineffectiviteit.

4. Microafdekking van de “covered bonds” uitgegeven door AXA Bank Europe SCF met renteswaps

Flottend been van de renteswaps

Het flottende been van de renteswaps wordt niet gerepliceerd in het gemodelleerde afgedekte instrument wat bijgevolg enige inefficiëntie creëert doordat de reëlewaardeschommeling van het afdekkingsinstrument beïnvloed wordt, zonder dat er een neutralisatie plaatsvindt door een gelijkwaardig reëlewaarde-effect van het afgedekte instrument.

Waarderingsmethode

De renteswapportefeuille wordt gewaardeerd aan de hand van de “dual-curve”-waarderingsmethode (namelijk OIS-actualisatie) op basis van de specifieke kenmerken van de individuele CSA's die AXA Bank Belgium heeft met haar tegenpartijen. Die kunnen bepaalde bijzonderheden bevatten zoals een waarborg in een specifieke munt, wat invloed heeft op de waarderingsniveaus en bovendien schommelt. Het afgedekte instrument wordt daarentegen gewaardeerd aan de hand van een methodologie op basis van “single-curve”-waarderingsmethode.

Het verschil in waarderingsmethode creëert enig verschil in de reëlewaardeschommelingen en leidt bijgevolg tot ineffectiviteit.

5. Microafdekking van de financiering ontvangen van de Europese Centrale Bank (TLTRO – Targeted Long Term Refinancing Operation) met renteswaps

Flottend been van de renteswaps

Het flottende been van de renteswaps wordt niet gerepliceerd in het gemodelleerde afgedekte instrument wat bijgevolg enige inefficiëntie creëert doordat de reëlewaardeschommeling van het afdekkingsinstrument beïnvloed wordt, zonder dat er een neutralisatie plaatsvindt door een gelijkwaardig reëlewaarde-effect van het afgedekte instrument.

Waarderingsmethode

De renteswapportefeuille wordt gewaardeerd aan de hand van de “dual-curve”-waarderingsmethode (namelijk OIS-actualisatie) op basis van de specifieke kenmerken van de individuele CSA's die AXA Bank Belgium heeft met haar tegenpartijen. Die kunnen bepaalde bijzonderheden bevatten zoals een waarborg in een specifieke munt, wat invloed heeft op de waarderingsniveaus en bovendien schommelt. Het afgedekte instrument wordt daarentegen gewaardeerd aan de hand van een methodologie op basis van “single-curve”-waarderingsmethode.

Het verschil in waarderingsmethode creëert enig verschil in de reëlewaardeschommelingen en leidt bijgevolg tot ineffectiviteit.

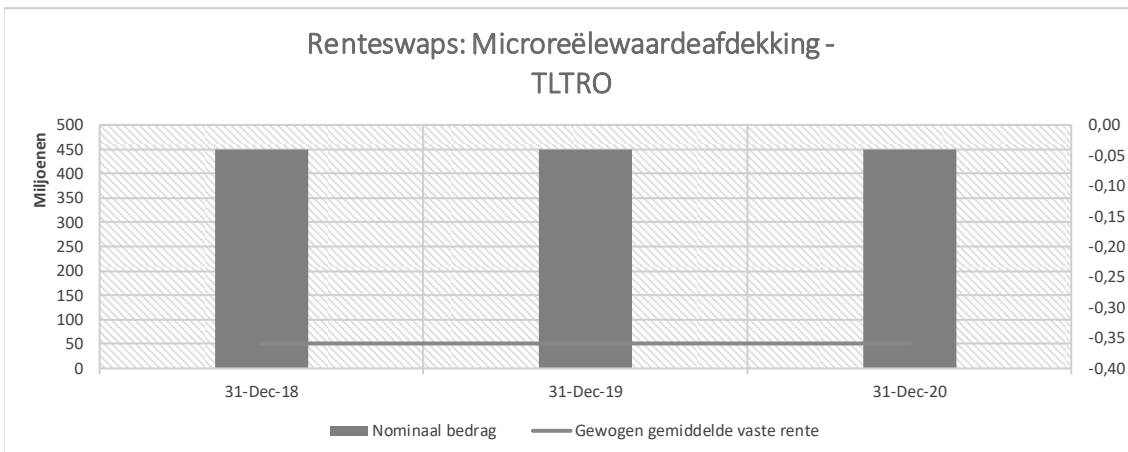
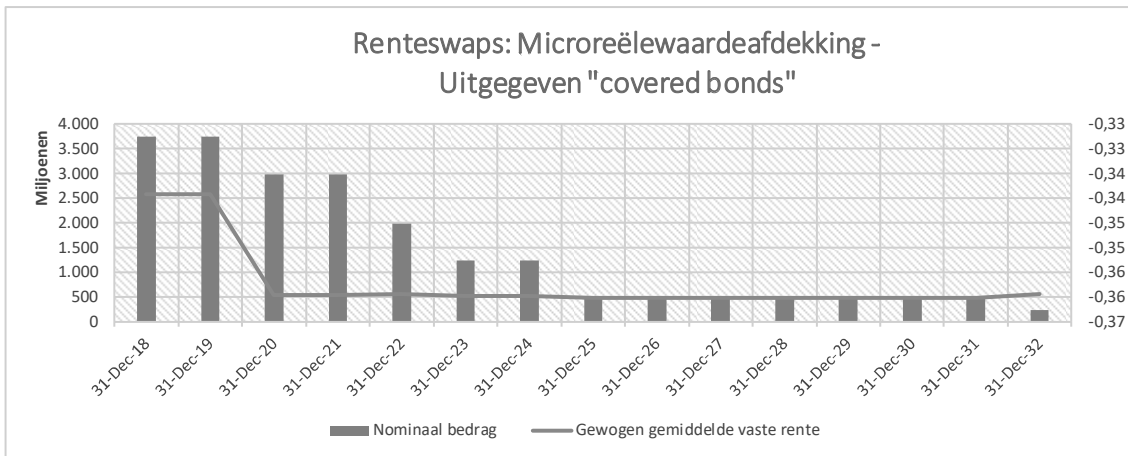
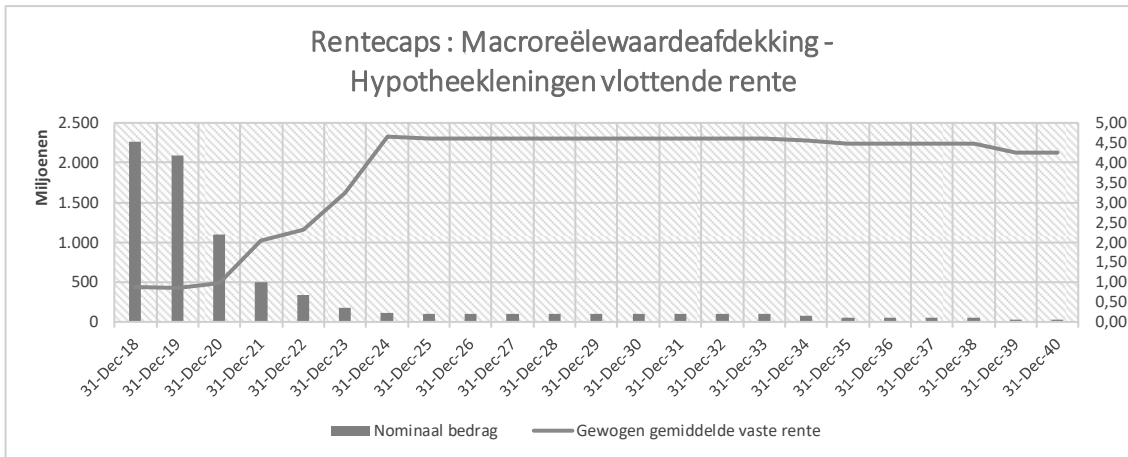
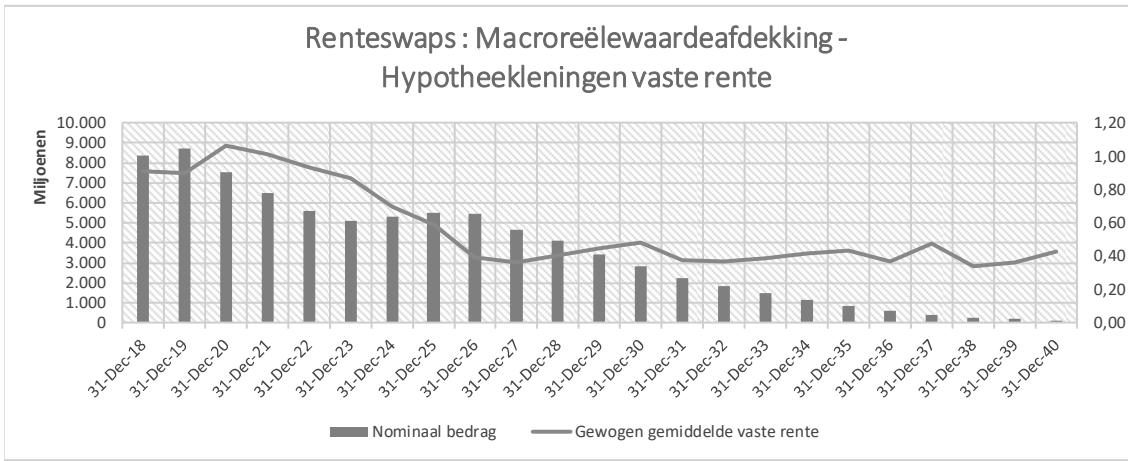
Tijdsverloop nominaal bedrag en gemiddelde prijs van het afdekkingsinstrument

De hiernavolgende grafieken geven een beeld van hoe de afdekkingsverrichtingen van AXA Bank Belgium het bedrag, de timing en de onzekerheid van de toekomstige kasstromen van de afgedekte instrumenten kunnen beïnvloeden. Voor de vier belangrijkste afdekkingstypes:

- macroafdekking van een deel van de portefeuille woonleningen met vaste rentevoet met renteswaps
- macroafdekking van een deel van de portefeuille woonleningen met variabele rentevoet met rentecaps
- microafdekking van de “covered bonds” uitgegeven door AXA Bank Europe SCF met renteswaps
- microafdekking van de financiering ontvangen van de Europese Centrale Bank (TLTRO – Targeted Long Term Refinancing Operation) met renteswaps

wordt op een tijdslijn getoond welke de nominale bedragen zijn van de afdekkingsinstrumenten vanaf heden tot in 2040.

In dezelfde grafieken wordt eveneens de gemiddelde gewogen rentevoet van de afdekkingsinstrumenten over dezelfde tijdsperiode getoond.

Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden

Volgens aard	Volgens type 2018.12 in '000 EUR	Referentiebedrag	Boekwaarde Activa	Boekwaarde Passiva
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens)/ Collar / Swaption IRS (renteswap-overeenkomst) Rentecontract op termijn Termijncontract ("forward") Interest-future-verrichting Overige	9.776.841 77.639.719 658.801	301.201 287.055	29.862 219.319
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van aandelen Aandelenfuture Aandelenoptie Warrant Overige	7.199.505	109.975	17.448
Valuta	Termijnwisselverrichting Futureverrichting op valuta's Valutaswap Optie op valuta's Contract op termijnwisselkoersen Overige	3.524.497 228.437	75.326 22	76.522 10.243
Krediet	Credit default swap Credit spread option Total return swap Overige			
Grondstoffen				
Overige				
Te ontvangen baten / te betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)				
TOTAAL		99.027.800	773.579	353.394

Tabel DHA.1

Volgens aard	Volgens type 2017.12 in '000 EUR	Referentiebedrag	Boekwaarde Activa	Boekwaarde Passiva
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens)/ Collar / Swaption IRS (renteswap-overeenkomst) Rentecontract op termijn Termijncontract ("forward") Interest-future-verrichting Overige	7.972.687 65.921.507 1.358.135 430.510	282.479 830.636	23.360 755.688
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van aandelen Aandelenfuture Aandelenoptie Warrant Overige	6.847.022	118.303	17.699
Valuta	Termijnwisselverrichting Futureverrichting op valuta's Valutaswap Optie op valuta's Contract op termijnwisselkoersen Overige	1.912.128 272.085	13.651 419	13.133 14.617
Krediet	Credit default swap Credit spread option Total return swap Overige			
Grondstoffen				
Overige				
Te ontvangen baten / te betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)				
TOTAAL		84.714.075	1.245.487	824.497

Tabel DHA.2

Derivaten – administratieve verwerking van afdekkingstransacties (microafdekking)

Volgens risicotype	Volgens instrument 2018.12 in '000 EUR	Boekwaarde Activa	Boekwaarde Verplichtingen	Referentiebedrag
Reële-waardeafdekking				
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens)/ Collar / Swaption IRS (renteswap-overeenkomst) Rentecontract op termijn Termijncontract ("forward") Interest-future-verrichting Overige	15.004	29.248	6.252.500
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van aandelen Aandelenfuture Aandelenoptie Warrant Overige			
Valuta	Termijnwisselverrichting Futureverrichting op valuta's Valutaswap Optie op valuta's Contract op termijnwisselkoersen Overige			
Krediet	Credit default swap Credit spread option Total return swap Overige			
Grondstoffen Overige				
TOTAAL		15.004	29.248	6.252.500
Kasstroomafdekking				
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens)/ Collar / Swaption IRS (renteswap-overeenkomst) Rentecontract op termijn Termijncontract ("forward") Interest-future-verrichting Overige			
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van Aandelenfuture Aandelenoptie Warrant Overige			
Valuta	Termijnwisselverrichting Futureverrichting op valuta's Valutaswap Optie op valuta's Contract op termijnwisselkoersen Overige			
Krediet	Credit default swap Credit spread option Total return swap Overige			
Grondstoffen Overige				
FULL Cash flow hedge	Forward Sale debt security			
TOTAAL				
Afdekking van een netto investing in een buitenlandse				
TOTAAL		15.004	29.248	6.252.500

Tabel DHA.3

Volgens risicotype	Volgens instrument 2017.12 in '000 EUR	Boekwaarde Activa	Boekwaarde Verplichtingen	Referentiebedrag
Reële-waardeafdekking				
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens)/ Collar / Swaption IRS (renteswap-overeenkomst) Rentecontract op termijn Termijncontract ("forward") Interest-future-verrichting Overige	63.460	41.954	5.582.500
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van Aandelenfuture Aandelenoptie Warrant Overige			
Valuta	Termijnwisselverrichting Futureverrichting op valuta's Valutaswap Optie op valuta's Contract op termijnwisselkoersen Overige			
Krediet	Credit default swap Credit spread option Total return swap Overige			
Grondstoffen				
Overige				
TOTAAL		63.460	41.954	5.582.500
Kasstroomafdekking				
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens)/ Collar / Swaption IRS (renteswap-overeenkomst) Rentecontract op termijn Termijncontract ("forward") Interest-future-verrichting Overige			
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van Aandelenfuture Aandelenoptie Warrant Overige			
Valuta	Termijnwisselverrichting Futureverrichting op valuta's Valutaswap Optie op valuta's Contract op termijnwisselkoersen Overige			
Krediet	Credit default swap Credit spread option Total return swap Overige			
Grondstoffen				
Overige				
FULL Cash flow hedge	Forward Sale debt security			
TOTAAL				
Afdekking van een netto				
TOTAAL		63.460	41.954	5.582.500

Tabel DHA.4

Afdkking van het renterisico van een portefeuille (macroafdekking)

Afdkking van het renterisico van een portefeuille 2018.12 in '000 EUR	Boekwaarde Activa	Boekwaarde Verplichtingen	Referentiebedrag
Reële-waardeafdekking	2.580	39.252	13.251.683
Kasstroomafdekking			

Tabel DHA.5

Afdkking van het renterisico van een portefeuille 2017.12 in '000 EUR	Boekwaarde Activa	Boekwaarde Verplichtingen	Referentiebedrag
Reële-waardeafdekking	4.091	245.953	11.506.408
Kasstroomafdekking			

Tabel DHA.6

Overzicht van de afgedekte instrumenten volgens risicotype

Volgens risicotype	Volgens instrument 2018.12 in '000 EUR	Boekwaarde	Afdekkingen	Resterende aanpassingen voor beëindigde microafdekkingen
Activa				
Tegen reële waarde gewaardeerde financiële activa met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI)		2.306.184	-40.014	-681
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens)/ Collar / Swaption	2.306.184		
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van aandelen			
Valuta	Termijnwisselverrichting			
Krediet	Credit default swap			
Grondstoffen				
Overige				
Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs		176.254	56.547	
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens)/ Collar / Swaption	176.254		
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van aandelen			
Valuta	Termijnwisselverrichting			
Krediet	Credit default swap			
Grondstoffen				
Overige				
Verplichtingen				
Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs		4.020.459	59.121	
Rentevoet	Optie / Cap (bovengrens) / Floor (ondergrens)/ Collar / Swaption	4.020.459		
Eigen vermogen instrumenten	Aan-/verkoop op termijn van aandelen			
Valuta	Termijnwisselverrichting			
Krediet	Credit default swap			
Grondstoffen				
Overige				

Tabel DHA.7

Zie ook hoofdstuk 33 *Saldering*.

23 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa na opname met toepassing van het kostprijsmodel 2018.12 in '000 EUR	Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	IT-materiaal	Kantoorinrichting	Ander materiaal (met inbegrip van rollend materieel)	Totale boekwaarde
Openingbalans	37.415	0	251	349	38.015
Investeringen	1.341		34	1	1.377
Verwervingen via bedrijfscombinaties					
Vervreemdingen					
Vervreemdingen via bedrijfscombinaties					
Afschrijvingen	-2.017		-34	-43	-2.095
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn opgenomen					
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn teruggeboekt					
Verschillen die voortvloeien uit de omrekening van valuta's					
Overdrachten					
Van en naar vaste activa aangehouden voor verkoop					
Van en naar vastgoedbeleggingen					
Overige mutaties					
Eindbalans	36.739		251	307	37.297
Afschrijvingen van het boekjaar	2.017		34	43	2.095
Afschrijvingen van het vorig boekjaar	30.501	2.133	2.084	584	35.302
Totaal afschrijvingen	32.518	2.133	2.117	628	37.396

Tabel PPE.1

Materiële vaste activa na opname met toepassing van het kostprijsmodel 2017.12 in '000 EUR	Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	IT-materiaal	Kantoorinrichting	Ander materiaal (met inbegrip van rollend materieel)	Totale boekwaarde
Openingbalans	38.976	57	279	503	39.815
Investeringen	365		5	13	383
Verwervingen via bedrijfscombinaties					
Vervreemdingen		-9		-114	-123
Vervreemdingen via bedrijfscombinaties					
Afschrijvingen	-1.926	-47	-33	-53	-2.058
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn opgenomen					
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn teruggeboekt					
Verschillen die voortvloeien uit de omrekening van valuta's					
Overdrachten					
Van en naar vaste activa aangehouden voor verkoop					
Van en naar vastgoedbeleggingen					
Overige mutaties		-1			-1
Eindbalans	37.415	0	251	349	38.015
Afschrijvingen van het boekjaar	1.926	47	33	53	2.058
Afschrijvingen van het vorig boekjaar	28.575	2.086	2.051	532	33.244
Totaal afschrijvingen	30.501	2.133	2.084	584	35.302

Tabel PPE.2

24 Immateriële vaste activa

Momenteel is er geen goodwill opgenomen in de consolidatiekring van AXA Bank Belgium.

AXA Bank Belgium lanceerde in 2015 een IT-investmentprogramma met de naam SWITCH. In april 2016 heeft AXA Bank Belgium in samenspraak met AXA Groep beslist om de initiële bigbangprojectaanpak te transformeren tot een multi-jarenroadmap van verschillende onafhankelijke projecten (Atlas, Loan Origination en Credit Scoring) met hetzelfde eindobjectief van een radicaal vereenvoudigde bank (architectuur en retailbusiness-systemen en -processen) met structureel lagere kosten. De verschillende projecten dragen bij tot het realiseren van een digitaal en “omni-channel”-platform ter ondersteuning van de “customer journey”-strategie.

De projectkosten die hiermee gepaard gaan voor het jaar 2018 zijn een combinatie van kosten gerelateerd aan projectmanagement, studiefase en ontwikkelingsfase. Op basis van de IFRS-regels werd in 2018 een bedrag van 5,0 miljoen EUR geactiveerd (Atlas 0,1 miljoen EUR – Loan Origination Consumer Loans 1,8 miljoen EUR – Credit Scoring 0,1 miljoen EUR – Loan Origination Mortgages 1,3 miljoen EUR) – GPS 1,7 miljoen EUR) en werd hiervan 1,2 miljoen EUR afgeschreven.

De geactiveerde projectkosten met betrekking tot Sophis Upgrade V7 werden per eind 2018 volledig afgeschreven voor een bedrag van 1,2 miljoen EUR.

Immateriële activa verwerkt volgens het kostprijsmodel 2018.12 in '000 EUR	<i>Goodwill</i>	<i>Intern ontwikkelde software</i>	<i>Verworven software</i>	<i>Andere intern ontwikkelde immateriële activa</i>	<i>Andere immateriële activa</i>	<i>Totale boekwaarde</i>
Openingsbalans		10.808	1.026			11.834
Intern ontwikkelde toevoegingen		4.943	567			5.510
Afzonderlijk verworven toevoegingen						
Aanpassingen die voortvloeien uit bedrijfscombinaties						
Buitengebruikstelling & vervreemding						
Herclassificaties naar en van vaste activa aangehouden voor verkoop						
Aanpassingen die voortvloeien uit de latere opname van uitgestelde belastingvorderingen						
Opgenomen afschrijvingen		-3.790	-297			-4.087
Stijgingen of dalingen die voortvloeien uit herwaarderingen en uit eventuele bijzondere waardevermindingsverliezen die direct in het eigen vermogen zijn opgenomen of teruggeboekt						
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn opgenomen						
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn teruggeboekt						
Verschillen die voortvloeien uit de omrekening van valuta's						
Overige mutaties						
Eindbalans		11.961	1.296			13.257
Afschrijvingen van het boekjaar		3.790	297			4.087
Afschrijvingen van het vorig boekjaar		18.280	3.313		7	21.600
Totaal afschrijvingen		22.070	3.610		7	25.687

Tabel IFA.1

Immateriële activa verwerkt volgens het kostprijsmodel 2017.12 in '000 EUR	<i>Goodwill</i>	<i>Intern ontwikkelde software</i>	<i>Verworven software</i>	<i>Andere intern ontwikkelde immateriële activa</i>	<i>Andere immateriële activa</i>	<i>Totale boekwaarde</i>
Openingsbalans		8.515		22		8.537
Intern ontwikkelde toevoegingen		5.071	1.087			6.158
Afzonderlijk verworven toevoegingen						
Aanpassingen die voortvloeien uit bedrijfscombinaties						
Buitengebruikstelling & vervreemding		-174		-22		-196
Herclassificaties naar en van vaste activa aangehouden voor verkoop						
Aanpassingen die voortvloeien uit de latere opname van uitgestelde belastingvorderingen						
Opgenomen afschrijvingen		-2.466	-197			-2.663
Stijgingen of dalingen die voortvloeien uit herwaarderingen en uit eventuele bijzondere waardevermindingsverliezen die direct in het eigen vermogen zijn opgenomen of teruggeboekt						
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn opgenomen						
Bijzondere waardevermindingsverliezen die in de winst- en verliesrekening zijn teruggeboekt						
Verschillen die voortvloeien uit de omrekening van valuta's						
Overige mutaties		-138	136			-2
Eindbalans		10.808	1.026			11.834
Afschrijvingen van het boekjaar		2.466	197			2.663
Afschrijvingen van het vorig boekjaar		15.814	3.116		7	18.937
Totaal afschrijvingen		18.280	3.313		7	21.600

Tabel IFA.2

25 Investerings in dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen

AXA Bank Belgium bezit volgend beperkt aantal dochterondernemingen:

- AXA Belgium Finance bv (NL), Griekenweg 213 - 4835 NA Breda (Nederland)
- AXA Bank Europe SCF (Société de Crédit Foncier), rue Carnot 203/205 - 94138 Fontenay-sous-Bois (Frankrijk)
- Motor Finance Company NV, Grotesteenweg 214 - 2600 Berchem (België)
- Beran NV, Grotesteenweg 214 - 2600 Berchem (België).

AXA Belgium Finance bv en AXA Bank Europe SCF maken deel uit van de consolidatiekring van AXA Bank Belgium.

AXA Belgium Finance bv is een Nederlandse besloten vennootschap die schuldinstrumenten (EMTN's – "European Medium Term Notes") uitgeeft op de Luxemburgse effectenmarkt. De schuldinstrumenten worden voornamelijk geplaatst bij Europese beleggers. De nettokasstromen van de schuldinstrumenten worden doorgeleend aan AXA Bank Belgium via door deze laatste uitgegeven obligaties.

AXA Bank Europe SCF is een Franse gespecialiseerde kredietmaatschappij die hypotheekleningen herfinanciert via de uitgifte van "covered bonds" ("obligations foncières"). Tot eind november 2017 gebeurde dit door inschrijving op AAA-tranches van RMBS'en ("residential mortgage-backed securities") uitgegeven door de SPV Royal Street (compartimenten RS-2 en RS-3) (zie verder). Door een wijziging in de Franse wetgeving rond covered bonds heeft AXA Bank Europe SCF begin december 2017 rechtstreeks woonleningen gekocht van AXA Bank Belgium. "Yield maintenance swaps" tussen AXA Bank Belgium en AXA Bank Europe SCF zorgen ervoor dat de gewogen gemiddelde opbrengst van de hypotheekleningen naar AXA Bank Belgium gaat in ruil voor een vlottende rente. Al deze transacties gebeuren tegen normale marktvoorwaarden ("at arm's length").

Motor Finance Company NV en Beran NV worden niet opgenomen in de consolidatiekring van AXA Bank Belgium omwille van hun immateriële karakter.

Motor Finance Company NV is het vehikel waarin de investeringen in selfbankingtoestellen zijn ondergebracht die worden verhuurd aan agenten.

Beran NV is eigenaar van het onroerend goed gelegen te Berchem, Grote Steenweg 214 (vestiging van AXA Bank Belgium).

AXA Bank Belgium bezit tevens een participatie van 10% in de SPV ("special purpose vehicle") Royal Street NV, een vennootschap voor belegging in schuldvorderingen (VBS) naar Belgisch recht. Royal Street heeft via haar compartiment RS-1 woonleningen in haar bezit die ze gekocht heeft van AXA Bank Belgium. RS-1 heeft deze aankoop gefinancierd via de uitgifte van een reeks RMBS'en (senior, mezzanine en junior). Een getrouwe weergave van de geconsolideerde positie vereist dat Royal Street mee wordt opgenomen in de consolidatiekring op basis van IFRS 10 – *De geconsolideerde jaarrekening*. Het renterisico blijft bij AXA Bank Belgium gezien de uitwisseling van de rentestromen onderling via een "total return swap". Het kredietrisico blijft ook op de balans van AXA Bank Belgium aangezien de junior-tranches van de door Royal Street uitgegeven RMBS'en in geval van wanbetaling van de kredieten als eerste negatief beïnvloed worden.

Per eind november 2017 werden de bestaande Royal Street-compartimenten RS-2 en RS-3 stopgezet. Door een wijziging in de Franse wetgeving rond covered bonds heeft AXA Bank Europe SCF begin december 2017 rechtstreeks woonleningen gekocht van AXA Bank Belgium in plaats van onrechtstreeks via de inschrijving op AAA-tranches van RMBS'en uitgegeven door de SPV Royal Street (compartimenten RS-2 en RS-3).

AXA Bank Belgium heeft aan de SPV, om zijn werking te ondersteunen, een achtergestelde lening toegekend. Het uitstaand bedrag per eind 2018 is 4,9 miljoen EUR. De fondsen van deze achtergestelde leningen dienden voor de opbouw van een reservefonds in de SPV, dat tot op heden nog nooit werd aangesproken.

In juni 2018 werden Payconiq Belgium NV en Bancontact Company NV gefusioneerd in de nieuwe vennootschap PQB. AXA Bank Belgium heeft haar deelneming van 20% in Bancontact Company NV ingebracht in PQB in ruil voor een deelneming van 10% in PQB. Dit heeft geleid tot een gerealiseerde meerwaarde van 4,5 miljoen EUR in de winst- en verliesrekening. Bancontact Company NV verdwijnt uit en PQB wordt als een geassocieerde deelneming opgenomen in de consolidatiekring van AXA Bank Belgium.

Verder waren er geen wijzigingen in de consolidatiekring tijdens het boekjaar 2018.

	Entiteit 2018.12 in '000 EUR	Cumulatieve aandelenbelangen (in %)	Activa	Verplichtingen	Winst of verlies	Verslagdatum
	Verwerkt volgens de integrale consolidatiemethode :					
Samengevatte financiële informatie over dochteronderneming en en joint ventures	AXA Belgium Finance bv (NL)	100,00%	1.356.671	1.354.156	424	31/12/2017
	SPV Royal Street	10,00%	631.876	625.851		31/12/2017
	AXA BANK Europe SCF	100,00%	6.882.591	6.743.620	12.203	31/12/2017
	Entiteit 2018.12 in '000 EUR	Cumulatieve aandelenbelangen (in %)	Activa	Verplichtingen	Winst of verlies	Verslagdatum
Niet verwerkt volgens de integrale consolidatiemethode :						
	Beran N.V.	100,00%	2.000	1	-10	31/12/2017
	Motor Finance Company N.V.	100,00%	8.274	3.220	511	31/12/2017
	Payconiq Belgium N.V.	10,00%	N/A	N/A	N/A	24/05/2017

Tabel IASJ.1

	Entiteit 2017.12 in '000 EUR	Cumulatieve aandelenbelangen (in %)	Activa	Verplichtingen	Winst of verlies	Verslagdatum
	Verwerkt volgens de integrale consolidatiemethode :					
Samengevatte financiële informatie over dochteronderneming en en joint ventures	AXA Belgium Finance bv (NL)	100,00%	1.491.508	1.485.617	606	31/12/2016
	SPV Royal Street	10,00%	5.792.142	5.785.612		31/12/2016
	AXA BANK Europe SCF	100,00%	4.828.003	4.701.236	14.844	31/12/2016
	Entiteit 2017.12 in '000 EUR	Cumulatieve aandelenbelangen (in %)	Activa	Verplichtingen	Winst of verlies	Verslagdatum
Niet verwerkt volgens de integrale consolidatiemethode :						
	Beran N.V.	100,00%	2.023	13	-16	31/12/2016
	Motor Finance Company N.V.	100,00%	10.444	6.151	505	31/12/2016
	Bancontact-Mister Cash (voorheen Brand & Licence Cy)	20,00%	8.860	3.371	-575	31/12/2016

Tabel IASJ.2

26 Overige activa

Boekwaarde in '000 EUR	2018.12	2017.12
Personeelsbeloningen	109.703	94.565
Activa uit hoofde van beheersdiensten voor het servicing- recht		
Vooruitbetaalde kosten	26	1.360
Te ontvangen baten (andere dan rentebaten uit financiële activa)	22.069	6.789
Edele metalen, goederen en grondstoffen		
Andere voorschotten	23	33
Overige	3.766	4.040
TOTAL	135.587	106.786

Tabel OA.1

27 Voor handelsdoeleinden aangehouden financiële verplichtingen

Uitsplitsing volgens tegenpartij Boekwaarde	2018.12	2017.12
Deposito's van kredietinstellingen <i>Zichtdeposito's</i> <i>Deposito's met vaste looptijd</i> <i>Deposito's met opzegtermijn</i> <i>Overige deposito's</i>		
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	353.394	824.497
Verkoper posities <i>In eigen vermogen instrumenten</i> <i>In vastrentende instrumenten</i>		99 99
Deposito's (andere dan van kredietinstellingen) <i>Zichtdeposito's</i> <i>Deposito's met vaste looptijd</i> <i>Deposito's met opzegtermijn</i> <i>Overige deposito's</i>		
In schuldbewijzen belichaamde schulden (met inbegrip van obligaties) <i>Depositocertificaten</i> <i>Kasbons (ook in gedematerialiseerde vorm)</i> <i>Obligaties</i> <i> Converteerbaar</i> <i> Niet-converteerbaar</i> <i>Overige</i>		
Andere financiële verplichtingen		
Te betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)		
TOTAAL	353.394	824.596

Tabel FLTRA.1

28 Financiële verplichtingen die als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies worden aangewezen

De in schuldbewijzen belichaamde schulden omvatten EMTN's (European Medium Term Notes). Deze worden uitgegeven door AXA Belgium Finance, een dochter van AXA Bank Belgium, met uitzondering van 1 uitgifte rechtstreeks door de bank zelf. AXA Bank Belgium heeft geopteerd voor de mogelijkheid om de EMTN's aan te wijzen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies en heeft die uitgaven in de balans dus tegen reële waarde opgenomen. De wijzigingen in het eigen kredietrisico (DVA) werden vanaf het boekjaar 2017 evenwel in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) opgenomen.

AXA Bank Belgium heeft ervoor gekozen om het eigen kredietrisico op de EMTN's te waarderen op basis van de spread die AXA Bank Belgium betaalt op de primaire markt omdat er op de primaire markt veel grotere volumes worden verhandeld dan op de secundaire markt. Daardoor bieden ze een meer adequate waardering van het kredietrisico van AXA Bank Belgium op de retailmarkt. Deze spread stemt meer bepaald overeen met het doorlopende gewogen gemiddelde van de spreads vastgesteld op de dekkingsverrichtingen gedurende de 6 laatste maanden. Deze methode berekent het verschil tussen het niveau van de marge die AXA Bank Belgium toepast op uitgaven voor particuliere beleggers op de datum van uitgifte en hetzelfde niveau op de verslagdatum. Uit dit verschil worden op elke coupondatum de theoretische kasstromen bepaald die overeenstemmen met de waardeschommelingen door de wijzigingen in kredietrisico. Die worden vervolgens gediscoteerd om voor elke uitgifte het aandeel van het eigen kredietrisico van AXA Bank Belgium vast te stellen.

Omwille van het feit dat er geen enkele uitgifte plaatsvond sedert december 2017 en de hierboven beschreven berekening bijgevolg niet mogelijk was, heeft AXA Bank Belgium besloten om vanaf juni 2018 het gemiddelde van regelmatige noteringen van drie banken (Crédit Agricole, Deutsche Bank en ING) als berekeningsbasis te gebruiken als waardering van haar kredietrisico. De initiële spread van elke uitgifte werd bijgevolg aangepast.

Op 31 december 2018 bedraagt deze reële waarde in totaal 1,2 miljard EUR, met een nominaal bedrag van 1,1 miljard EUR.

Het eigen kredietrisico (DVA) bedraagt op 31 december 2018 -12,2 miljoen EUR (voor belastingen). Deze staan vermeld in de Geconsolideerde Balans – Eigen Vermogen op de lijn "Veranderingen van reële waarde van financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies wegens veranderingen in het kredietrisico ervan".

Een bedrag van 0,7 miljoen EUR in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) heeft betrekking op de gedurende het boekjaar verkochte EMTN's.

Per 31 december 2018 werd geen gecumuleerde niet-gerealiseerde winst of verlies getransfereerd naar een andere categorie van het eigen vermogen.

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2018.12 in '000 EUR	Boekwaarde	Bedrag van de gecumuleerde verandering van de reële waarden die toe te rekenen is aan veranderingen in het kredietrisico	Vershil tussen de boekwaarde en het bedrag dat contractueel moet worden betaald op de vervaldatum
Deposito's van kredietinstellingen <i>Zichtdeposito's</i> <i>Deposito's met vaste looptijd</i> <i>Deposito's met opzegtermijn</i> <i>Overige deposito's</i>			
Deposito's (andere dan van kredietinstellingen) <i>Zichtdeposito's</i> <i>Deposito's met vaste looptijd</i> <i>Deposito's met opzegtermijn</i> <i>Overige deposito's</i>			
In schuldbewijzen belichaamde schulden (met inbegrip van obligaties) <i>Depositocertificaten</i> <i>Kasbons (ook in gedematerialiseerde vorm)</i> <i>Obligaties</i> <i> Converteerbaar</i> <i> Niet-converteerbaar</i> <i>Overige</i>	1.215.175 1.215.175 1.215.175	12.180 12.180 12.180	-129.778 -129.778 -129.778
Achtergestelde verplichtingen			
Andere financiële verplichtingen			
Te betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)			
TOTAAL	1.215.175	12.180	-129.778

Tabel FLFVPL.1

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2017.12 in '000 EUR	Boekwaarde	Bedrag van de gecumuleerde verandering van de reële waarden die toe te rekenen is aan veranderingen in het kredietrisico	Vershil tussen de boekwaarde en het bedrag dat contractueel moet worden betaald op de vervaldatum
Deposito's van kredietinstellingen <i>Zichtdeposito's</i> <i>Deposito's met vaste looptijd</i> <i>Deposito's met opzegtermijn</i> <i>Overige deposito's</i>			
Deposito's (andere dan van kredietinstellingen) <i>Zichtdeposito's</i> <i>Deposito's met vaste looptijd</i> <i>Deposito's met opzegtermijn</i> <i>Overige deposito's</i>			
In schuldbewijzen belichaamde schulden (met inbegrip van obligaties) <i>Depositocertificaten</i> <i>Kasbons (ook in gedematerialiseerde vorm)</i> <i>Obligaties</i> <i> Converteerbaar</i> <i> Niet-converteerbaar</i> <i>Overige</i>	1.348.872 1.348.872 1.348.872	25.633 25.633 25.633	-165.006 -165.006 -165.006
Achtergestelde verplichtingen			
Andere financiële verplichtingen			
Te betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)			
TOTAAL	1.348.872	25.633	-165.006

Tabel FLFVPL.2

De

bedragen in de kolom "Vershil tussen de boekwaarde en het bedrag dat contractueel moet worden betaald op de vervaldatum" werd voor het boekjaar 2017 aangepast.

29 Tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerde financiële verplichtingen

29.1 Deposito's

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2018.12 in '000 EUR	Centrale overheden	Andere instellingen dan kredietinstellingen	Ondememingen	Particulieren	Totale boekwaarde
Deposito's van kredietinstellingen			2.023		2.023
<i>Zichtdeposito's</i>			2.023		2.023
<i>Deposito's met vaste looptijd</i>					
<i>Deposito's met opzegtermijn</i>					
<i>Overige deposito's</i>					
Deposito's (andere dan van kredietinstellingen)	629.929	365.249	1.165.480	16.026.933	18.187.591
<i>Zichtdeposito's</i>	27.349	269.801	921.666	2.088.886	3.307.702
<i>Deposito's met vaste looptijd</i>	601.365	21.444	36.121	1.201.262	1.860.193
<i>Deposito's met opzegtermijn</i>					
<i>Overige deposito's:</i>	1.215	74.004	207.693	12.736.785	13.019.696
<i>Deposito's van bijzondere aard</i>					
<i>Gereguleerde spaardeposito's</i>	1.215	54.813	102.036	12.735.938	12.894.002
<i>Deposito's gekoppeld aan hypothecaire leningen</i>					
<i>Overige deposito's</i>		19.191	105.657	847	125.694
<i>Depositobeschermingsregeling</i>					
In schuldbewijzen belichaamde schulden (met inbegrip van <i>Depositocertificaten</i> <i>Kasbons (ook in gedematerialiseerde vorm)</i> <i>Obligaties</i> <i>Converteerbaar</i> <i>Niet-converteerbaar</i> <i>Overige</i>					4.848.349
Achtergestelde verplichtingen					26.793
Andere financiële verplichtingen					26.793
Te betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)					4.821.556
TOTAAL	629.929	365.249	1.165.480	16.026.933	23.895.202

Tabel FLAC.1

Uitsplitsing volgens tegenpartij 2017.12 in '000 EUR	<i>Centrale overheden</i>	<i>Andere instellingen dan kredietinstellingen</i>	<i>Ondernemingen</i>	<i>Particulieren</i>	<i>Totale boekwaarde</i>
Deposito's van kredietinstellingen			2.821		2.821
<i>Zichtdeposito's</i>			2.821		2.821
<i>Deposito's met vaste looptijd</i>					
<i>Deposito's met opzegtermijn</i>					
<i>Overige deposito's</i>					
Deposito's (andere dan van kredietinstellingen)	632.684	400.745	1.132.534	15.707.796	17.873.758
<i>Zichtdeposito's</i>	28.104	269.289	878.308	2.071.393	3.247.094
<i>Deposito's met vaste looptijd</i>	603.753	27.411	43.123	1.425.051	2.099.338
<i>Deposito's met opzegtermijn</i>					
<i>Overige deposito's</i>	827	104.045	211.103	12.211.352	12.527.327
<i>Deposito's van bijzondere aard</i>					
<i>Gereguleerde spaardeposito's</i>	827	54.147	99.724	12.210.104	12.364.802
<i>Deposito's gekoppeld aan hypothecaire leningen</i>					
<i>Overige deposito's</i>		49.898	111.380	1.248	162.525
<i>Depositobeschermingsregeling</i>					
In schuldbewijzen belichaamde schulden (met inbegrip van)					4.253.792
<i>Depositocertificaten</i>					
<i>Kasbons (ook in gedematerialiseerde vorm)</i>					
<i>Obligaties</i>					44.059
<i>Converteerbaar</i>					44.059
<i>Niet-converteerbaar</i>					
<i>Overige</i>					4.209.733
Achtergestelde verplichtingen					39.245
Andere financiële verplichtingen					782.019
Te betalen lasten (indien afzonderlijk verwerkt)					
TOTAAL	632.684,27	400.744,69	1.132.533,75	15.707.795,62	22.951.636

Tabel FLAC.2

29.2 Achtergestelde verplichtingen

Uitsplitsing volgens vervaldatum 2018.12 in '000 EUR	Achtergestelde converteerbare schulden	Achtergestelde niet converteerbare schulden	Achtergestelde schulden met een andere looptijd	Achtergestelde voorschotten
Lopend jaar				
Lopend jaar +1		4.744		
Lopend jaar +2		3.505		
Lopend jaar +3		2.912		
Lopend jaar +4				
Lopend jaar +5				
Lopend jaar +6				
Lopend jaar +7				
Lopend jaar +8				
Lopend jaar +9				
Lopend jaar +10				
Meer dan lopend jaar +10				
Perpetuele schuldbewijzen		15.633		
TOTAAL		26.794		

Tabel FLAC.3

Uitsplitsing volgens vervaldatum 2017.12 in '000 EUR	Achtergestelde converteerbare schulden	Achtergestelde niet converteerbare schulden	Achtergestelde schulden met een andere looptijd	Achtergestelde voorschotten
Lopend jaar				
Lopend jaar +1		12.756		
Lopend jaar +2		4.129		
Lopend jaar +3		3.505		
Lopend jaar +4		2.912		
Lopend jaar +5				
Lopend jaar +6				
Lopend jaar +7				
Lopend jaar +8				
Lopend jaar +9				
Lopend jaar +10				
Meer dan lopend jaar +10				
Perpetuele schuldbewijzen		15.943		
TOTAAL		39.245		

Tabel FLAC.4

29.3 TLTRO-leningen

AXA Bank Belgium heeft per einde 2018 een uitstaand bedrag van 600 miljoen EUR aan TLTRO-leningen. TLTRO's zijn Eurosysteemverrichtingen met als doel financiering aan kredietinstellingen te verschaffen over een periode van maximum 4 jaar. Ze bieden langetermijnfunding aan banken tegen attractieve voorwaarden met als doel de kredietvoorwaarden van de privésector te verlichten en de bankleningen aan de economische wereld te stimuleren. Het voordeel van een marktvoordelige rentevoet wordt in resultaat gespreid over de looptijd van de TLTRO-leningen.

30 Repo's en reverse repo's

Per eind 2018 had AXA Bank Belgium geen uitstaande bedragen aan repo's.

Overdragende partij : Verplichtingen (verkregen financiering) 2018.12 in '000 EUR	<i>Totaal</i>
Terugkoopovereenkomsten	
Kredietinstellingen	
Andere instellingen dan kredietinstellingen	
TOTAAL	

Tabel RRR.3

Overdragende partij : Verplichtingen (verkregen financiering) 2017.12 in '000 EUR	<i>Totaal</i>
Terugkoopovereenkomsten	
Kredietinstellingen	
Andere instellingen dan kredietinstellingen	486.026
TOTAAL	486.026

Tabel RRR.4

De reverse repo's zijn opgenomen in Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs

Verkrijger : Activa (verleende financiering) 2018.12 in '000 EUR	<i>Totaal</i>
Omgekeerde terugkoopovereenkomsten	
Kredietinstellingen	
Andere instellingen dan kredietinstellingen	960.031
TOTAAL	960.031

Tabel RRR.5

Verkrijger : Activa (verleende financiering) 2017.12 in '000 EUR	<i>Totaal</i>
Omgekeerde terugkoopovereenkomsten	
Kredietinstellingen	
Andere instellingen dan kredietinstellingen	1.015.494
TOTAAL	1.015.494

Tabel RRR.6

De opname van de terugkoopovereenkomsten en omgekeerde terugkoopovereenkomsten gebeurt hier voor de betaalde gelden respectievelijk ontvangen gelden.

Zie ook hoofdstuk 33 *Saldering*.

31 Voorzieningen

2018.12 in '000 EUR	Reorganisatie	Voorzieningen voor belastinggeschillen en lopende rechtsgeschillen	Pensioenen en andere pensioenverplichtingen op grond van toegezegde pensioenregelingen	Verplichtingen uit hoofde van leningen en garanties	Andere voorzieningen	TOTAAL
Eindbalans (vorig jaar)		38.721	149.981	9.832	14.268	212.804
Impact IFRS 9				1.271		1.271
Openingsbalans (lopend jaar)		38.721	149.981	11.103	14.268	214.073
Investerings		4.547	25.267	1.246	5.200	36.259
Gebruikte bedragen		-638	-4.628	-2.245	-2.890	-10.401
Niet-gebruikte bedragen die tijdens de periode worden teruggeboekt		-19.831				-19.831
Verwervingen (vervreemdingen) door middel van bedrijfscombinaties						
Toename van het gediscoteerde bedrag (verstrijken van tijd) en gevolg van enige wijziging in de disconteringsvoet						
Valutakoersverschillen						
Overige bewegingen			14.163		-490	13.674
Eindbalans		22.799	184.784	10.103	16.088	233.774

Tabel PROV.1

2017.12 in '000 EUR	Reorganisatie	Voorzieningen voor belastinggeschenken en lopende rechtsgeschillen	Pensioenen en andere pensioenverplichtingen op grond van toegezegde pensioenregelingen	Verplichtingen uit hoofde van leningen en garanties	Andere voorzieningen	TOTAAL
Openingsbalans		39.559	165.180	9.854	18.575	233.169
Investeringen		722	1.063	0	3.543	5.328
Gebruikte bedragen		-1.560	-7.916	-23	-8.291	-17.789
Niet-gebruikte bedragen die tijdens de periode worden teruggeboekt						
Verwervingen (vervreemdingen) door middel van bedrijfscombinaties						
Toename van het gediscoteerde bedrag (verstrijken van tijd) en gevolg van enige wijziging in de disconteringsvoet						
Valutakoersverschillen						
Overige bewegingen			-8.346		441	-7.904
Eindbalans		38.721	149.981	9.832	14.268	212.804

Tabel PROV.2

Hierbij enige toelichting over de voornaamste elementen uit deze voorzieningen bij AXA Bank Belgium.

Voorzieningen voor belastingsgeschillen

Dit luik bevat voorzieningen in het kader van een mogelijke additionele taxatie over de inkomstenjaren 1991 en 1992. Dit risico was ingeschat op 19,8 miljoen EUR en ingedekt door een voorziening voor hetzelfde bedrag. Het risico van deze potentiële aanslag is evenwel verstreken sinds november 2018 zodat de voorziening van 19,8 miljoen EUR eind 2018 werd teruggenomen.

In dit kader werd de bank eveneens door enkele klanten in schadevergoeding aangesproken en werden hiervoor eveneens voorzieningen opgenomen. Een aantal van deze klantenclaims zullen behandeld worden voor de rechtbank in mei en september 2019.

Lopende rechtsgeschillen

Het voornaamste element in deze rubriek is de voorziening voor betwisting agenten en ex-agenten. Het betreft hoofdzakelijk betwistingen over de samenwerking of de beëindiging ervan, alsook betwistingen naar aanleiding van fraudegevallen. In 2018 hebben zich enkele nieuwe betwistingen voorgedaan met beperkt risico.

De inschattingen over de duurtijd van afwikkeling van deze geschillen zijn divers en soms moeilijk voorspelbaar.

Pensioenverplichtingen en andere voordelen uit hoofde van pensioenverbintenissen

Het grootste deel betreft hier de voorziening in het kader van IAS 19 *Personeelsbeloningen*. Voor meer details en informatie verwijzen we naar hoofdstuk 13.2 *Pensioentoezeggingen en andere prestaties*.

Gedurende het boekjaar 2018 werden nieuwe voorzieningen aangelegd voor een bedrag van 1,7 miljoen EUR in het kader van vertrekregelingen die momenteel bestaan bij AXA Bank Belgium en een vermindering van de voorziening voor 3,8 miljoen EUR. Bijgevolg bedroegen deze voorzieningen 2,8 miljoen EUR op 31 december 2018. Ze werden voornamelijk opgenomen in de cao van 7 mei 2007 en in de verlenging ervan van 25 november 2009 en in de cao van 16 maart 2011.

Daarnaast werd een nieuwe voorziening aangelegd in het kader van een nieuwe vertrekregeling beslist per eind 2018 en die 21,0 miljoen EUR bedraagt op 31 december 2018.

Een andere nieuwe voorziening werd aangelegd per einde 2018 om de regularisatiekost te dekken van de overgangsmaatregelen bij de omzetting van het pensioenplan ex-Anhyp naar het nieuwe pensioenplan voor alle werknemers die vanaf 2000 getransfereerd werden naar AXA Bank Belgium. Deze voorziening bedraagt 3,2 miljoen EUR op 31 december 2018.

Andere voorzieningen

De rubriek "Andere voorzieningen" bevat voornamelijk een voorziening met betrekking tot de sluiting van de Hongaarse bijbank (8,5 miljoen EUR). Daarnaast bevat die rubriek een voorziening voor de geplande consolidatie van het agentennetwerk voor een bedrag van 4,1 miljoen EUR en diverse kleine HR-gerelateerde en andere voorzieningen.

32 Overige verplichtingen

Boekwaarde in '000 EUR	2018.12	2017.12
Personeelsbeloningen	12.007	12.459
Sociale lasten	6.561	3.043
Verplichtingen uit hoofde van beheersdiensten voor het servicingrecht		
Verplichtingen uit leasing		
Toe te rekenen kosten (andere dan uit rentelasten in verband met financiële verplichtingen)	1.778	1.969
Over te dragen opbrengsten	1.554	1.464
Andere verplichtingen	13.759	26.210
TOTAAL	35.658	45.144

Tabel OL.1

33 Saldering

Saldering van balansposten

IAS 32 – *Financiële instrumenten – presentatie* vereist dat financiële activa en financiële verplichtingen op nettobasis worden gepresenteerd indien dit een uitdrukking vormt van de verwachte toekomstige kasstromen van een entiteit uit de afwikkeling van twee of meer afzonderlijke financiële instrumenten.

Een financieel actief en een financiële verplichting moeten worden gesaldeerd en het nettobedrag moet in de balans worden opgenomen als en alleen als AXA Bank Belgium

- (a) een in rechte afdwingbaar recht heeft om de opgenomen bedragen te salderen; en
- (b) voornemens is om de verplichting op nettobasis af te wikkelen of om de vordering te realiseren op hetzelfde moment dat de verplichting wordt afgewikkeld.

Om aan vereiste (a) te voldoen moet AXA Bank Belgium momenteel over een wettelijk afdwingbaar recht op saldering beschikken. Dat betekent dat het recht op saldering:

- (a) niet mag afhangen van een toekomstige gebeurtenis; en
- (b) wettelijk afdwingbaar moet zijn in elk van de volgende omstandigheden:
 - (i) gedurende het normale verloop van de transactie;
 - (ii) ingeval van wanbetaling; en
 - (iii) bij insolventie of faillissement van de entiteit en alle tegenpartijen.

Om aan vereiste (b) te voldoen moet AXA Bank Belgium de intentie hebben tot uitoefening op nettobasis of tot verkoop van het actief en de verplichting op hetzelfde tijdstip. Zelfs als AXA Bank Belgium het recht heeft op nettosaldering kan ze nog steeds het actief en de verplichting afzonderlijk uitoefenen.

AXA Bank Belgium verrekent dagelijks haar posities in onderhandse renteswaps met de volgende banken die handelen als tussenpersonen:

- LCH Clearnet CM CSI (Credit Suisse)
- LCH Clearnet CM HSBC Bank Plc (HSBC)
- AXA LIFE EUROPE LTD (France FoS VA)
- AXA LIFE EUROPE LTD (GERMANY branch)
- AXA LIFE EUROPE LTD (MEDLA branch)
- AXA LIFE EUROPE LTD (UK FoS VA Bus)
- AXA LIFE EUROPE LTD (JAPAN)

Voor elk van de clearingleden omvatten de bedragen:

- de rentebetalingen op de swap en alle andere betalingen (vooraf betaalde commissies, premies, penaltiteiten bij vervroegde stopzetting, ...);
- de evoluties van de variatiemarge, met alle wijzigingen in de positieve/negatieve nettowaarde van alle via de tussenpersoon verhandelde derivaten.

De vereffening wordt afzonderlijk uitgevoerd voor elke munt. De berekening gebeurt op het einde van de dag, en het verschil tegenover de vorige dag wordt de volgende dag afgerekend in 1 enkele contante betaling, per munt.

De saldering van de derivatenpositie is wettelijk afdwingbaar en hangt niet af van een toekomstige gebeurtenis. De saldering beantwoordt bijgevolg aan de IFRS-vereisten.

De bedragen die gesaldeerd warden op de balans staan vermeld in de eerste drie cijferkolommen in de tabellen hieronder.

Repo's en reverse repo's worden momenteel niet gesaldeerd omdat ze geen deel uitmaken van "master netting agreements" die saldering onder alle omstandigheden toelaten.

Saldering in de toelichtingen

IAS 32 vereist dat, in alle andere omstandigheden dan hierboven vermeld, financiële activa en financiële verplichtingen afzonderlijk gerapporteerd worden in functie van hun kenmerken als middelen of verplichtingen van de entiteit. Transacties met financiële instrumenten die deel uitmaken van een "master netting arrangement" met een tegenpartij die enkel soldering voorziet van alle financiële instrumenten in de overeenkomst ingeval van wanbetaling of stopzetting van enig welk contract is onvoldoende om te salderen tenzij aan de bovenstaande criteria is voldaan.

Bij AXA Bank Belgium worden alle verrichtingen onder "master netting agreements" die hierboven niet vermeld staan bruto gerapporteerd.

Daarnaast voorziet IFRS 7 – *Financiële Instrumenten - Informatieverschaffing* om de volgende bijkomende informatie te verstrekken:

- de bedragen onder afdwingbare “master netting agreements” of gelijkaardige overeenkomsten die niet gesaldeerd worden, met inbegrip van
 - de bedragen van gerapporteerde financiële instrumenten die niet voldoen aan alle salderingscriteria van IAS 32
 - de bedragen van de financiële waarborgen (inclusief contante waarborgen); en
- het nettobedrag dat overblijft na aftrek van deze bedragen van de op de balans gerapporteerde bedragen.

AXA Bank Belgium simuleert het potentiële nettobedrag op basis van de volgende criteria:

- saldering per tegenpartij;
- van alle repo's, reverse repo's, derivaten en waarborgen;
- voor derivaten: afzonderlijk voor afdekkings- en tradingposities;
- waarborgen: initiële en variatiemarge.

De bedragen van deze potentiële saldering staan vermeld in de overige cijferkolommen in de tabellen hieronder.

Financiële activa – saldering

Boekwaarde in '000 EUR 2018.12	Brutobedragen voor saldering	Bedragen gesaldeerd met financiële verplichtingen	Nettobedragen na saldering	Niet-gesaldeerde bedragen uit master netting agreements		Netto positie
				Financiële instrumenten	Financiële waarborgen	
Derivaten - trading	4.096.415	3.322.836	773.579	222.292	538.693	12.593
Derivaten- hedging	106.335	88.751	17.584	5.215	12.245	124
Reverse repos	960.031	0	960.031	960.031	0	0
Totaal	5.162.781	3.411.587	1.751.194	1.187.538	550.938	12.717

Tabel OFFS.1

Financiële verplichtingen – saldering

Boekwaarde in '000 EUR 2018.12	Brutobedragen voor saldering	Bedragen gesaldeerd met financiële activa	Nettobedragen na saldering	Niet-gesaldeerde bedragen uit master netting agreements		Netto positie
				Financiële instrumenten	Financiële waarborgen	
Derivaten - trading	3.986.709	3.633.315	353.394	175.416	169.284	8.694
Derivaten- hedging	585.776	517.275	68.500	33.004	32.813	2.684
Repos	0	0	0	0	0	0
Totaal	4.572.485	4.150.590	421.895	208.419	202.097	11.378

Tabel OFFS.2

Financiële activa – saldering

Boekwaarde in '000 EUR 2017.12	Brutobedragen voor saldering	Bedragen gesaldeerd met financiële activa	Nettobedragen na saldering	Niet-gesaldeerde bedragen uit master netting agreements		Netto positie
				Financiële instrumenten	Financiële waarborgen	
Derivaten - trading	3.840.364	2.594.876	1.245.487	837.845	384.415	23.227
Derivaten- hedging	113.626	46.074	67.552	46.212	20.850	490
Reverse repos	1.015.494	0	1.015.494	1.015.226	0	268
Totaal	4.969.484	2.640.950	2.328.533	1.899.283	405.265	23.985

Tabel OFFS.3

Financiële verplichtingen – saldering

Boekwaarde in '000 EUR 2017.12	Brutobedragen voor saldering	Bedragen gesaldeerd met financiële activa	Nettobedragen na saldering	Niet-gesaldeerde bedragen uit master netting agreements		Netto positie
				Financiële instrumenten	Financiële waarborgen	
Derivaten - trading	1.246.204	421.706	824.497	328.404	466.576	29.518
Derivaten- hedging	543.574	255.667	287.907	144.363	140.849	2.695
Repos	486.026	0	486.026	484.515	1.511	0
Totaal	2.275.804	677.373	1.598.430	957.282	608.936	32.213

Tabel OFFS.4

34 Voorwaardelijke activa en verplichtingen

BUITENBALANSVERPLICHTINGEN Referentiebedragen 2018.12 in '000 EUR	Verstrekt	Ontvangen
Niet-opgenomen deel van de kredietlijnen	1.240.418	
Kredietvervangende borgtochten	1.231.362	21.274.262
Zekerheden betreffende repo's, reverse repo's en derivaten	1.565.694	2.782.623
Overige verbintenissen	1.467.906	2.112.484

Tabel CAL.1

BUITENBALANSVERPLICHTINGEN Referentiebedragen 2017.12 in '000 EUR	Verstrekt	Ontvangen
Niet-opgenomen deel van de kredietlijnen	1.033.676	
Kredietvervangende borgtochten	1.354.375	23.526.320
Zekerheden betreffende repo's, reverse repo's en derivaten	3.772.354	3.473.821
Overige verbintenissen	2.029.615	2.049.034

Tabel CAL.2

2018.12 in '000 EUR	<i>Niet-renderende blootstellingen</i>		
	<i>Bruto boekwaarde</i>	<i>Waardeverminderingen</i>	<i>Maximale in aanmerking te nemen bedrag van de zekerheid of garantie</i>
Leningen & voorschotten aan			
Centrale overheden			
Kredietinstellingen			
Andere instellingen dan kredietinstellingen	11.639	-3.517	6.738
Ondernemingen	27.925	-10.047	17.366
Particulieren	277.893	-48.959	208.372
TOTAAL	317.457	-62.523	232.476

Tabel CAL.3

2017.12 in '000 EUR	<i>Niet-renderende blootstellingen</i>		
	<i>Bruto boekwaarde</i>	<i>Waardeverminderingen</i>	<i>Maximale in aanmerking te nemen bedrag van de zekerheid of garantie</i>
Leningen & voorschotten aan			
Centrale overheden			
Kredietinstellingen			
Andere instellingen dan kredietinstellingen	9.944	-1.727	7.517
Ondernemingen	28.888	-11.808	17.080
Particulieren	294.212	-67.566	208.493
TOTAAL	333.044	-81.101	233.090

Tabel CAL.4

Toelichting bij de voornaamste lijnen:

De lijn "Niet-opgenomen deel van de kredietlijnen" omvat de beschikbare marge op de betekende kredietlijnen. Een betekende kredietlijn is de vaste verplichting om een kredietlijn te verlenen. De verplichting geldt als vast wanneer ze niet op elk ogenblik kan worden herroepen met onmiddellijke uitwerking.

De lijn "Kredietvervangende borgtochten" omvat de ontvangen waarborgen op kredieten en de verstrekte borgtochten die betrekking hebben op verplichtingen wegens ontleningen of wegens uitstel van betaling.

De verstrekte waarborgen vanwege kredieten omvatten de verplichtingen van de bank tegenover de retailklanten. Het risico hierop is zeer beperkt door de diversificatie van de portefeuille en voornamelijk door het feit dat de verstrekte kredieten gewaarborgd zijn door de klanten.

De ontvangen waarborgen vanwege kredieten hebben betrekking op woonkredieten, consumentenkredieten en professionele kredieten.

Bij woonkredieten gaat het om hypotheek (inschrijvingen of mandaten) op onroerende panden (volle eigendom). Onroerende waarborgen zijn wettelijk verplicht. De te vestigen hypothecaire waarborgen zijn herbruikbaar in het kader van eventuele latere woonkredieten. Alle waarborgen aanvullend aan hypothecaire waarborgen dienen voor de officiële vastlegging van het krediet te worden gevestigd. Dit geldt dus eveneens voor bijkomende roerende waarborgen. Voor een overbruggingskrediet wordt in principe een hypothecair mandaat gevestigd op zowel het te verkopen pand als het te verwerven pand.

Voor consumentenkredieten (leningen op afbetaling) wordt slechts 1 type van waarborg gebruikt, met name de overdracht van schuldvordering of akte van afstand van loon en andere inkomsten.

Voor meer info over de kwaliteit van de waarborgen: zie hoofdstuk 4.2.1.1.2 Risicobeperkingstechnieken. De normen van AXA Bank Belgium inzake het bekomen van waarborgen en de kwaliteit van de waarborgen zijn niet materieel gewijzigd tegenover de vorige rapporteringsperiode.

Voor professionele kredieten worden voornamelijk volgende waarborgen gebruikt:

- reële waarborgen:
 - hypotheek en hypotheekinschrijving;
 - authentieke inpandgeving handelsfondsen;
 - indeplaatsstelling in het voorrecht van de verkoper van roerende goederen;
 - inpandgeving van effecten;
 - inpandgeving van rekeningtegoeden;
 - overdracht van alle verzekeringspolisrechten "klassieke levensverzekering";
 - overdracht van alle verzekeringspolisrechten tak 21 en 23;
 - overdracht van loon;
- persoonlijke of morele waarborgen:
 - borgstelling;
 - hypothecaire volmacht;
 - onherroepelijke verbintenis van een derde.

Voor meer info over de kwaliteit van de waarborgen: zie hoofdstuk 4.2.2.2 Tegenpartijkredietrisico van de marktenzaal. De normen van AXA Bank Belgium inzake het bekomen van waarborgen en de kwaliteit van de waarborgen zijn niet materieel gewijzigd tegenover de vorige rapporteringsperiode.

Waardebepaling van deze waarborgen:

- Hypotheek en hypotheekinschrijving: waardebepaling in functie van
 - de schattingswaarde van het onroerend goed op basis van een schattingsverslag of geactualiseerde waardebepaling door een professioneel (zoals een vastgoedexpert, een notaris of een makelaar), van een recente aankoop, op basis van kennis van het pand door het verkooppunt, enz.
 - de rang van de inschrijving
 - de vernietigbaarheid van de inschrijving wegens verdachte periode inzake faillissement
 - opmerking: hypothecaire mandaten worden niet geboekt

- Inpandgeving handelsfondsen: waardebeoordeling in functie van
 - het belang en de verkoopbaarheid van het vastliggend materieel actief
 - de omvang en de spreiding van de klantenvorderingen
 - de omvang van de aanwezige voorraad van niet-bederfbare grondstoffen of afgewerkte producten
 - de waarde van de huurceel
 - de voorrechten van hogere rang (verhuurder, bedrijfsuitrusting)
 - de overdraagbaarheid als "going concern"
 - de rang van de inschrijving
 - de vernietigbaarheid van de inschrijving wegens verdachte periode inzake faillissement
 - het waardeadvies van de curator of vereffenaar
- Indeplaatsstelling in het voorrecht van de verkoper van roerende goederen (inclusief overdracht van schuldvorderingen en overdracht van loon): waardebeoordeling in functie van
 - de kredietwaardigheid van de gecedeerde schuldenaar
 - het al dan niet betwist karakter van de overgedragen vordering
- Inpandgeving van rekeningtegoeden: waardering tegen 100% van de inlage
- Overdracht van verzekeringspolisrechten: waardering tegen 0%
- Persoonlijke of morele waarborgen: waardebeoordeling in functie van de bewezen solvabiliteit van de borg (vooral zijn onroerend vermogen) of zijn vaste wil om de verbintenis te honoreren via een nageleefd ernstig afbetalingsplan.

De lijn "Zekerheden betreffende repo's, reverse repo's en derivaten" bevat de activa verstrekt en ontvangen door de bank in het kader van haar "repo/reverse repo"- en derivatenactiviteiten, in functie van de fluctuaties van de marktwaarde van de verrichtingen.

In het kader van de "Global Master Repurchase Agreement" (GMRA) worden er door AXA Bank Belgium enkel staatsobligaties aanvaard. Sinds augustus 2007 heeft AXA Bank Belgium echter 1 GMRA afgesloten met AXA IM waarin ook niet-overheidspapier aanvaard wordt, onder voorwaarde dat het desbetreffende papier door de ECB wordt geaccepteerd als waarborg. Momenteel zijn er echter geen posities onder deze GMRA.

In de repoactiviteit kunnen we 2 soorten van waarborgen onderscheiden:

- waarborgen ontvangen bij het afsluiten van een nieuwe verrichting, meestal onder de vorm van Belgische (en soms Franse) overheidsobligaties;
- waarborgen ontvangen tijdens de looptijd van de verrichtingen in functie van de schommeling van de marktwaarde van de initieel gegeven waarborgen. Deze bijkomende waarborgen worden meestal in contanten gevraagd (tegen Eonia-vergoeding) maar zijn ook mogelijk in Belgische of Franse overheidsobligaties.

In de derivatenactiviteit geldt momenteel als algemene regel dat er systematisch een waarborg wordt gevraagd. Voor deze waarborg komen enkel contanten (tegen Eonia-vergoeding) en staatsobligaties van België, Duitsland, Italië, Frankrijk, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk met een resterende looptijd van minimum 1 jaar en maximum 10 jaar in aanmerking.

Alle ontvangen zekerheden kunnen door AXA Bank Belgium worden verkocht of hergebruikt als zekerheid. AXA Bank Belgium heeft de verplichting om deze zekerheden terug te geven.

De lijn "Overige verbintenissen" bevatten alle andere ontvangen en verstrekte verbintenissen.

Activa bezwaard met zakelijke zekerheden

Een aantal activa zijn bezwaard met zakelijke zekerheden. Het gaat om in repo gegeven effecten, obligaties als onderpand voor het bekomen van financieringen vanuit de Europese Centrale Bank (ECB) en obligaties als onderpand bij de Belgische fiscus.

35 Eigen vermogen

Voor cijfers zie "Geconsolideerde Balans – Eigen vermogen".

Het onderschreven kapitaal bedraagt 636,3 miljoen EUR. Het bestaat uit 461.133.591 aandelen zonder aanduiding van nominale waarde. Het werd volledig volstort.

Het ander eigen vermogen betreft een bedrag in het kader van converteerbare obligaties ("Contingency Convertible Bonds").

De reserves uit de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI) omvatten de reserves uit de omrekening van valuta, uit de herwaardering van de voor verkoop beschikbare financiële activa, uit de herwaardering van de kasstroomafdekkingen en uit de reserves voor pensioenverplichtingen (niet-gerealiseerde resultaten en actuariële winsten (verliezen) op pensioenregelingen van het type toegezegde pensioenen), evenals vanaf 2017 de wijzigingen in het eigen kredietrisico (DVA) op financiële verplichtingen aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies.

De rubriek overige reserves omvat de statutaire reserves en de overgedragen resultaten van de moedermaatschappij AXA Bank Belgium en de consolidatiereserves door de eerste opname op basis van IFRS bij deze laatste en alle consolidatiereserves bij de dochtervennootschappen.

36 Winstuitkering en dividend per aandeel

Een bijzondere algemene vergadering van AXA Bank Belgium heeft per einde 2018 beslist om van de ingehouden winsten per eind 2017 een tussentijds dividend van 50 miljoen EUR uit te keren aan de moedermaatschappij AXA SA.

De Raad van Bestuur stelt voor om de resterende vennootschappelijke winst van het boekjaar samen met de overgedragen resultaten over te dragen naar het volgende boekjaar, na verplichte toewijzing aan de wettelijke reserve.

37 Gesegmenteerde informatie

Operationele segmenten zijn onderdelen van AXA Bank Belgium

- die bedrijfsactiviteiten uitoefenen waaruit opbrengsten kunnen worden verdiend en waarbij kosten kunnen worden gemaakt;
- waarvan de bedrijfsresultaten regelmatig worden beoordeeld door het Directiecomité van AXA Bank Belgium teneinde beslissingen over de aan het segment toe te kennen middelen te kunnen nemen en de financiële prestaties van het segment te evalueren, en;
- waarover afzonderlijke financiële informatie beschikbaar is.

Het Directiecomité van AXA Bank Belgium wordt beschouwd als de hoogstgeplaatste functionaris zoals gedefinieerd door IFRS 8 – *Operationele segmenten*.

De volgende operationele segmenten worden afzonderlijk gerapporteerd op basis van de richtlijnen van IFRS 8:

- Retail banking (inclusief Thesaurie en ALM);
- Intermediatieactiviteiten.

De “retail banking”-activiteit bestaat voornamelijk uit het verzamelen van fondsen (dagelijkse verrichtingen, beleggingsproducten) en het verstrekken van leningen aan klanten (particulieren, professionelen en kmo's) via het netwerk van onafhankelijke agenten. De gerapporteerde cijfers bevatten de betrokken ALM-resultaten (“Assets and Liabilities Management”). Het voornaamste doel van ALM is het afdekken van het rente-, liquiditeits- en valutarisico van AXA Bank Belgium omvat. De gerapporteerde cijfers bevatten eveneens de thesaurieactiviteit. De thesaurieactiviteit omvat kortetermijnliquiditeiten en –funding als ondersteuning van de groei van de retailbusiness.

De intermediatieactiviteiten omvatten voornamelijk het verstrekken van funding, cash management en derivaten aan verschillende entiteiten van AXA Groep.

De verrichtingen tussen de verschillende operationele segmenten worden afgesloten aan normale marktvoorwaarden (“arm's length”).

De volgende principes worden toegepast:

- toewijzing van de ALM-resultaten: naast de commerciële marge kan AXA Bank Belgium een conversiemarge toepassen op haar retailactiviteiten. De parameters om die te berekenen zijn het economisch kapitaal en de activa en verplichtingen van de retailactiviteiten;
- “funds transfer pricing”: het beheer van de contante middelen en ALM is centraal georganiseerd in AXA Bank Belgium. Om het renterisico van de commerciële activiteiten naar de gecentraliseerde ALM te transfereren wordt een “funds transfer pricing”-methodologie toegepast. Dat houdt in dat de deposito's van de commerciële businessseenheden herbelegd worden in de centrale ALM en dat de leningen van de commerciële businessseenheden gefinancierd worden door de centrale ALM op basis van een “funds transfer pricing”-rentevoet.

De aansluiting tussen het totaal van de operationele segmenten en het groepsresultaat omvat voornamelijk:

- verschillen in mapping tussen de segmentrapportering en de geconsolideerde winst- en verliesrekening
- bepaalde elementen die niet in het operationeel bedrijfsresultaat zijn opgenomen in de segmentrapportering
- verschillen tussen de waarderingsregels van de segmentrapportering (gebaseerd op de regels van AXA Groep) en van de geconsolideerde winst- en verliesrekening (gebaseerd op de regels van AXA Bank Belgium).

Segmentrapportering – winst- en verliesrekening

2018 in '000 EUR	Retail banking (inclusief ALM)	Intermediatieactiviteiten	Aansluiting	Bedragen geconsolideerde resultatenrekening
Interestmarge (inclusief commissies en gerealiseerde meerwaarden)	289.664	12.489	18.162	320.315
Exploitatiekosten	-215.644	-11.076	-14.200	-240.920
Waardeverminderingen op leningen	6.025	0	-25.567	-19.542
Belastingen	2.188	330	-17.435	-14.916
Operationeel bedrijfsresultaat	82.233	1.743	-39.039	44.937
Beëindigde bedrijfsactiviteiten				0
Nettoresultaat				44.937

Tabel SI.1

2017 in '000 EUR	Retail banking (inclusief ALM)	Intermediatieactiviteiten	Aansluiting	Bedragen geconsolideerde resultatenrekening
Interestmarge (inclusief commissies en gerealiseerde meerwaarden)	286.245	12.585	3.557	302.387
Exploitatiekosten	-221.456	-9.652	4.118	-226.990
Waardeverminderingen op leningen	-500		-12.345	-12.845
Belastingen	-12.656	-1.499	-6.960	-21.115
Operationeel bedrijfsresultaat	51.633	1.434	-13.763	41.437
Beëindigde bedrijfsactiviteiten				0
Nettoresultaat				41.437

Tabel SI.2

Belangrijkste elementen gerapporteerd in de kolom "Aansluiting":

a) Intrestmarge:

- verschillen in rubriceringen tussen de segmentrapportering en de geconsolideerde resultatenrekening (2018: 12,3 miljoen EUR). Het gaat hier voornamelijk om een verschillende rubricering van de recuperaties op afgeschreven schuldvorderingen (11,7 miljoen EUR). In 2017 bedroeg die verschillen in rubriceringen 11,3 miljoen EUR.
- bepaalde elementen die niet opgenomen zijn in het operationeel bedrijfsresultaat in de segmentrapportering (2018: 4,4 miljoen EUR - 2017: -8,7 miljoen EUR, voornamelijk wisselresultaten (impact in 2018: 1,6 miljoen EUR, geen impact in 2017) en reëlewaardeaanpassingen (impact in 2018: 2,8 miljoen EUR / impact in 2017: -8,7 miljoen EUR));

b) Exploitatiekosten:

- verschillen in rubriceringen tussen de segmentrapportering en de geconsolideerde resultatenrekening (2018: 12,2 miljoen EUR). Het gaat hier voornamelijk om een verschillende rubricering van de voorziening voor de consolidatie van het agentennetwerk (4,1 miljoen EUR – zie hoofdstuk x) en de terugname van de voorziening voor belastinggeschillen (-19,8 miljoen EUR – zie hoofdstuk x). In 2017 ging het om diverse kleine verschillen in rubriceringen voor een bedrag van 0,7 miljoen EUR).
- bepaalde kosten die niet opgenomen zijn in het operationeel bedrijfsresultaat in de segmentrapportering (2018: -25,5 miljoen EUR - 2017: 1,0 miljoen EUR), voornamelijk herstructureringskosten.

c) Waardeverminderingen:

- verschillen in rubriceringen tussen de segmentrapportering en de geconsolideerde resultatenrekening (2018: -24,5 miljoen). Zie hierboven de commentaren inzake verschillen in rubriceringen in de intrestmarge (12,3 miljoen EUR) en in de exploitatiekosten (12,2 miljoen EUR). In 2017 bedroeg het verschil in rubricering -12,1 miljoen EUR – zie eveneens de twee bovenste rubrieken voor meer uitleg).

d) Belastingen

- bepaalde elementen die niet opgenomen zijn in het operationeel bedrijfsresultaat in de segmentrapportering (2018: 4,6 miljoen EUR - 2017: -8,4 miljoen EUR, belastingeffecten op de elementen die niet zijn opgenomen in het operationeel bedrijfsresultaat).

- een waarderingsverschil tussen de segmentrapportering (gebaseerd op de waarderingsregels van AXA Groep) en de geconsolideerde jaarrekening (gebaseerd op de waarderingsregels van AXA Bank Belgium) betreffende de correctie van de uitgestelde belastingverplichtingen zoals gerapporteerd in de 2017 Geconsolideerde Jaarrekening van AXA Bank Belgium (bedrag: -20,5 miljoen EUR) die in de AXA Groeps cijfers pas in 2018 werden opgenomen.

38 Transacties met verbonden partijen

Te betalen bedragen aan en te ontvangen bedragen van verbonden partijen 2018.12 in '000 EUR	Moedermaatschappij	Dochters en andere entiteiten van dezelfde groep	Deelnemingen en joint ventures	Managers op sleutelposities	Overige verbonden partijen
Geselecteerde financiële activa	10.954	1.112		886	1.568.902
Aandelen					
Obligaties					
Kredieten	10.954	1.112		886	1.568.902
Geselecteerde financiële verplichtingen		229		1.666	476.972
Deposito's		229		1.666	81.838
Uitgegeven schuldinstrumenten					395.134
Nominaal bedrag van verstrekte kredietlijnen, financiële garanties en andere gegeven waarborgen		5.244			
Ontvangen kredietlijnen, financiële garanties en andere ontvangen waarborgen					
Notioneel bedrag van derivaten					44.567.406
Voorzieningen voor minderwaarden op schuldinstrumenten, garanties en verbintenissen					

Tabel RPT.1

Lasten van en inkomsten gegenereerd door transacties met verbonden partijen 2018.12 in '000 EUR	Moedermaatschappij	Dochters en andere entiteiten van dezelfde groep	Deelnemingen en joint ventures	Managers op sleutelposities	Overige verbonden partijen
Ontvangen rente					1.011.567
Betaalde rente					1.088.285
Ontvangen dividend					
Ontvangen commissies	10.954				13.179
Betaalde commissies					3.733
Winsten of (-) verliezen op verkoop van financiële activa en verplichtingen niet tegen reële waarde via resultaat					
Winsten of (-) verliezen op verkoop van niet-financiële activa					
Uitgaven of (-) terugname van uitgaven in de huidige periode betreffende afgewaardeerde schuldinstrumenten, garanties en verbintenissen					

Tabel RPT.2

Te betalen bedragen aan en te ontvangen bedragen van verbonden partijen 2017.12 in '000 EUR	Moedermaatschappij	Dochters en andere entiteiten van dezelfde groep	Deelnemingen en joint ventures	Managers op sleutelposities	Overige verbonden partijen
Geselecteerde financiële activa		2.662		380	2.086.494
Aandelen					
Obligaties					
Kredieten		2.662		380	2.086.494
Geselecteerde financiële verplichtingen		178		316	1.124.918
Deposito's		178		316	79.253
Uitgegeven schuldinstrumenten					1.045.665
Nominaal bedrag van verstrekte kredietlijnen, financiële garanties en andere gegeven waarborgen		6.744			
Ontvangen kredietlijnen, financiële garanties en andere ontvangen waarborgen					
Notioneel bedrag van derivaten					37.735.150
Voorzieningen voor minderwaarden op schuldinstrumenten, garanties en verbintenissen					

Tabel RPT.3

Lasten van en inkomsten gegenereerd door transacties met verbonden partijen 2017.12 in '000 EUR	Moedermaatschappij	Dochters en andere entiteiten van dezelfde groep	Deelnemingen en joint ventures	Managers op sleutelposities	Overige verbonden partijen
Ontvangen rente	158				685.590
Betaalde rente					678.473
Ontvangen dividend					
Ontvangen commissies					11.350
Betaalde commissies					3.761
Winsten of (-) verliezen op verkoop van financiële activa en verplichtingen niet tegen reële waarde via resultaat					
Winsten of (-) verliezen op verkoop van niet-financiële activa					
Uitgaven of (-) terugname van uitgaven in de huidige periode betreffende afgewaardeerde schuldinstrumenten, garanties en verbintenissen					

Tabel RPT.4

De volgende entiteiten en personen worden beschouwd als verbonden partijen van AXA Bank Belgium:

- AXA SA als moedermaatschappij van AXA Bank Belgium;
- de dochtermaatschappijen van AXA Bank Belgium, inclusief diegene die niet zijn opgenomen in de consolidatiekring (zie hoofdstuk 25 *Investerings in dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen*);
- managers van AXA Bank Belgium op sleutelposities;
als werknemer van AXA Bank Belgium geniet het management op sleutelposities van dezelfde personeelsvoorwaarden als de andere werknemers, zonder extra's. Kortingen op eigen AXA-producten (bank en verzekeringen) en andere klantvoordelen aangeboden door externe firma's zijn toegankelijk voor elke werknemer op intranet) en dus ook beschikbaar voor het management op sleutelposities. Als gevolg hiervan wordt voor wat betreft deze personen geen apart bestand bijgehouden bij AXA Bank Belgium.

Beloningen voor managers op sleutelposities in '000 EUR	2018.12	2017.12
Kortetermijn personeelsbeloningen	2.621	2.298
Vergoedingen na uitdiensttreding		653
Andere langetermijn personeelsbeloningen	290	223
Betalingen in aandelen	188	236
TOTAAL	3.099	3.410

Tabel RPT.5

- andere verbonden partijen, inclusief transacties met zusterondernemingen die deel uitmaken van de consolidatiekring van AXA SA.

Onder de verbonden partijen van AXA Bank Belgium bevinden zich geen gezamenlijke moedermaatschappij en geen entiteiten die gemeenschappelijke controle of significante invloed over AXA Bank Belgium uitoefenen.

Transacties met verbonden partijen gebeuren volgens de geldende marktvoorwaarden ("arm's length").

De doorrekening van het agentennet aan AXA Belgium is formeel vastgelegd via een overeenkomst. De resulterende impact is echter niet significant voor de bank.

39 Overheidssteun en -subsidies

AXA Bank Belgium ontvangt structurele verminderingen in het kader van de sociale zekerheid. Deze verminderingen betreffen voornamelijk twee types:

- structurele forfaitaire aftrekken berekend conform de koninklijke besluiten van mei 2003 en januari 2004;
- verminderingen gerelateerd aan de doelgroep "oudere werknemers" (meer dan 57 jaar).

Ingevolge de taksshift werden sedert 1 januari 2018 de parameters voor de berekening van het (basis)verminderingsbedrag grondig gewijzigd. Voor de grootste groep arbeiders en bedienden uit de profitsector verdwijnt de forfaitaire vermindering en de extra vermindering voor hoge lonen.

De zo bepaalde bedragen bedroegen respectievelijk 10.000 en 145.000 EUR.

40 Financiële relaties met auditors

Boekwaarde in '000 EUR	2018.12	2017.12
	PWC	PWC
Bezoldiging van de commissaris(sen)	466	426
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door de commissaris(sen)		
Andere controleopdrachten	139	137
Belastingadviesopdrachten		
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten		252
<i>Bezoldiging van de personen met die de commissaris(sen) verbonden is (zijn) voor de uitoefening van een mandaat van commissaris op het niveau van de groep waarvan de vennootschap die de informatie publiceert aan het hoofd</i>	25	19
Bezoldiging voor uitzonderlijke werkzaamheden of bijzondere opdrachten uitgevoerd binnen de vennootschap door personen met wie de commissaris(sen) verbonden is (zijn)		
Andere controleopdrachten		
Belastingadviesopdrachten		
Andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten		

Tabel FRWA.1

Vermeldingen in toepassing van het artikel 133, paragraaf 6 van het
Wetboek van vennootschappen

41 Beëindigde bedrijfsactiviteiten

In 2018 werden geen activiteiten gerapporteerd als stopgezet op basis van IFRS 5 *Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten*.

Per eind november 2017 werden de bestaande Royal Street-compartimenten RS-2 en RS-3 stopgezet. De formele liquidatie van deze compartimenten werd afgerond in het eerste kwartaal van 2018.

Voor het pensioenstelsel ex-Anhyp dat sinds 1 juli 1983 bestaat, was het financieringsvehikel een pensioenfonds tot en met 31 december 2017. De financiële activa van het fonds werden eind 2017 gerealiseerd. De overdracht van de actieve aangeslotenen naar een groepsverzekering bij AXA Belgium werd begin 2018 uitgevoerd.

42 Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben geen materiële gebeurtenissen plaatsgevonden die aanpassingen zouden vereisen aan de IFRS Geconsolideerde Jaarrekening 2018 van AXA Bank Belgium.

Lexicon

A. Overzicht van de classificaties van financiële instrumenten onder de IFRS-regelgeving

Financiële activa

Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies aangehouden voor handelsdoeleinden: zijn financiële activa die hoofdzakelijk worden verworven met het doel die op korte termijn te verkopen of die deel uitmaken van een portefeuille van geïdentificeerde financiële instrumenten die gezamenlijk worden beheerd en waarvoor aanwijzingen bestaan van een recent, feitelijk patroon van winstnemingen op korte termijn.

Financiële activa aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies: financiële activa waarbij bij eerste opname een niet-herroepbare keuze gemaakt wordt om ze te waarderen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies omdat deze classificatie in belangrijke mate een inconsistentie in de waardering of opname elimineert of beperkt die het gevolg zou zijn van de waardering van activa en verplichtingen of de erkenning van winsten en verliezen op een verschillende basis.

Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de overige onderdelen van het totaalresultaat (OCI): financiële activa die aan de volgende voorwaarden voldoen en die niet aangewezen worden als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies:

- het aanhouden van het financieel actief past in het bedrijfsmodel dat als doel heeft financiële activa aan te houden om zowel de contractuele kasstromen te verkrijgen en de financiële activa te verkopen ("aangehouden voor het ontvangen van kasstromen en voor verkoop")
- de contractuele bepalingen van het actief leiden tot contractuele kasstromen die enkel bestaan uit terugbetaling van kapitaal en intresten op het uitstaande bedrag, op specifieke data.

Financiële activa tegen geamortiseerde kostprijs: financiële activa die aan de volgende voorwaarden voldoen en die niet aangewezen worden als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies:

- het aanhouden van het financieel actief past in het bedrijfsmodel dat als doel heeft financiële activa aan te houden om de contractuele kasstromen te verkrijgen ("aangehouden voor het ontvangen van kasstromen")
- de contractuele bepalingen van het actief leiden tot contractuele kasstromen die enkel bestaan uit terugbetaling van kapitaal en intresten op het uitstaande bedrag, op specifieke data.

Financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies aangehouden voor handelsdoeleinden: financiële verplichtingen die hoofdzakelijk worden aangegaan met het doel die op korte termijn terug te kopen of die deel uitmaken van een portefeuille van geïdentificeerde financiële instrumenten die gezamenlijk worden beheerd en waarvoor aanwijzingen bestaan van een recent, feitelijk patroon van winstnemingen op korte termijn.

Financiële verplichtingen aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies: financiële verplichtingen waarvoor gekozen wordt om ze tegen reële waarde te waarderen met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies. Deze keuze is mogelijk (1) op voorwaarde dat deze classificatie leidt tot meer relevante informatie omdat het een inconsistentie in de waardering of opname ("accounting mismatch") elimineert of aanzienlijk beperkt die anders zou ontstaan uit de waardering van activa of verplichtingen of uit de opname van de winsten en verliezen hierop op basis van verschillende grondslagen, of (2) indien ze leidt tot meer relevante informatie omdat een groep van financiële activa of verplichtingen worden beheerd en de prestaties ervan worden geëvalueerd op basis van de reële waarde, in overeenstemming met een gedocumenteerde risicobeheer- of beleggingsstrategie, of (3) indien het gestructureerde financiële activa of verplichtingen betreft waarbij er geen nauw verband bestaat tussen de economische kenmerken en risico's van het in het contract besloten derivaat en de economische kenmerken en risico's van het basiscontract.

Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs: alle niet-afgeleide financiële verplichtingen die niet onder een van de vorige categorieën thuishoren.

B. Lijst van gebruikte afkortingen

ABS	Asset Backed Securities
ALCO	Assets & Liabilities Committee
ALM	Assets & Liabilities Management
BCBS	Basel Committee on Banking Supervision
BIA	Basic Indicator Approach
CET1	Core Equity Tier 1
COREP	Corporate Reporting
CRD	Capital Requirements Directive
CRR	Capital Requirements Regulation
CVA	Credit Value Adjustment
CX	Contentieux
DBI	Definitief Belaste Inkomsten
DBO	Defined Benefit Obligation
DVA	Debit Valuation Adjustment
EAD	Exposure at Default
EBA	Europese Bankautoriteit
ECB	Europese Centrale Bank
ECL	Expected Credit Losses
EMTN	European Medium Term Notes
Eonia	Euro Overnight Index Average
GMRA	Global Master Repurchase Agreement
IAS	International Accounting Standards
ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process
IFRS	International Financial Reporting Standards
IPC	Irrevocable Payment Commitments
IRB	Internal Ratings Based
IRBA	Internal Ratings Based Approach
ISDA	International Swaps and Derivatives Association
JST	Joint Supervisory Team
KMO's	Kleine en Middelgrote Ondernemingen
LCR	Liquidity Coverage Ratio
LGD	Loss Given Default
MBS	Mortgage Backed Security
NBB	Nationale Bank van België
NII	Net Interest Income
NSFR	Net Stable Funding Ratio
OCI	Other Comprehensive Income
OLO	Obligation Linéaire – Lineaire Obligatie
O-SII	Other Systematically Important Institution
PCX	Précontentieux
PD	Probability of Default
PIIGS	Portugal, Ierland, Italië, Griekenland, Spanje
RAF	Risk Appetite Framework
RAROC	Risk Adjusted Return on Capital
RMBS	Retail Mortgage Backed Security
SA	Standardised Approach
SCF	Société de Crédit Foncier
SI	Significant Institution
SRB	Single Resolution Board
SPV	Special Purpose Vehicle
SREP	Supervisory Review and Evaluation Process
SRM	Single Resolution Mechanism
TLTRO	Targeted Long Term Refinancing Operation
VaR	Value at Risk
WAP	Wet op de Aanvullende Pensioenen
WRC	Wholesale Risk Committee

Raad van Bestuur

Jef Van In, Voorzitter
Peter Devlies
Jeroen Ghysel
Marie-Cécile Plessix
Patrick Lemoine
Emmanuel Vercoustre
Patrick Keusters (*)
Philippe Rucheton (*)
Frank Goossens
Benôit Claveranne
Michael Jonker (*) (sinds 29 januari 2018)
Peter Philippaerts (sinds 29 januari 2018)
Pieter Desmedt (sinds 28 februari 2019)

Françoise Gilles (tot 31 december 2018)

Directiecomité

Peter Devlies, Voorzitter
Jeroen Ghysel
Emmanuel Vercoustre
Frank Goossens
Peter Philippaerts (sinds 29 januari 2018)
Pieter Desmedt (sinds 28 februari 2019)

Françoise Gilles (tot 31 december 2018)

Auditcomité

Patrick Keusters, Voorzitter (*)
Philippe Rucheton (*)
Patrick Lemoine

Benoemingscomité

Jef Van In, Voorzitter
Benôit Claveranne
Patrick Keusters (*) (sinds 27 maart 2018)

Remuneratiecomité

Jef Van In, Voorzitter
Michael Jonker (*) (sinds 29 januari 2018)
Benôit Claveranne

Risicocomité

Philippe Rucheton (*) (Voorzitter)
Michael Jonker (*) (sinds 29 januari 2018)
Patrick Lemoine

Patrick Keusters (*) (tot 27 maart 2018)

Commissaris

PwC, Bedrijfsrevisoren, cvba, vertegenwoordigd door Gregory Joos (erkend revisor)

(*) onafhankelijk bestuurder, in de zin van art 526 ter van het Wetboek voor Vennootschappen

Management Report

Resultaten 2018 AXA Bank België

Inhoudstabel

Inhoudstabel.....	2
Mededeling van de Voorzitter van de Raad van Bestuur en de CEO.....	4
Over AXA Bank België.....	6
De activiteiten van AXA Bank België.....	7
Retailactiviteiten.....	7
BEMIDDELINGSACTIVITEIT.....	7
ASSET & LIABILITY MANAGEMENT.....	7
THESAURIE.....	7
Niet-financiële informatie.....	8
COMPLIANCE- EN GEDRAGSCODE VAN AXA.....	8
BESTRIJDING VAN WITWASPRAKTIJKEN EN FINANCIERING VAN TERRORISME.....	8
INSTITUTIONELE ENGAGEMENTEN VAN AXA GROEP.....	8
De economische en financiële context.....	10
VERENIGDE STATEN.....	10
EUROPA.....	10
VERENIGD KONINKRIJK.....	10
JAPAN.....	10
RUSLAND.....	10
BELGIË.....	11
Resultaten.....	13
CUSTOMER JOURNEY KREDIETEN.....	13
CUSTOMER JOURNEY INVEST.....	13
CUSTOMER JOURNEY DAILY BANKING & DEPOSITS.....	13
ASSET & LIABILITY MANAGEMENT.....	14
THESAURIE EN BEMIDDELING.....	14
Commentaar op het geconsolideerde IFRS-resultaat 2018.....	16
RESULTATENREKENING.....	16
BALANS EN BUITENBALANS.....	17
CONSOLIDATIEBEREIK.....	18
Commentaar bij de statutaire rekeningen en de winstverdeling.....	19
Belangrijke gebeurtenissen na 2018.....	20
Liquiditeit en solvabiliteit.....	21

Belangrijkste risico's en onzekerheden	22
Bestuursorganen en Corporate Governance	23
Samenstelling van de bestuursorganen.....	23
WIJZIGINGEN TIJDENS 2018 EN VANAF 1 JANUARI 2019	24
BEVOEGDHEID VAN HET DIRECTIECOMITÉ.....	24
LEDEN VAN HET DIRECTIECOMITÉ.....	25
BEVOEGDHEID EN ONAFHANKELIJKHEID VAN HET AUDITCOMITÉ EN HET RISICOCOMITÉ.....	27
BEVOEGDHEID EN ONAFHANKELIJKHEID VAN HET BENOEMINGSCOMITÉ EN HET BEZOLDIGINGSCOMITÉ ...	28
Verloningsbeleid	29
VERLONING VAN DE LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR.....	29
VERGOEDING VAN DE "IDENTIFIED STAFF"	30

Mededeling van de Voorzitter van de Raad van Bestuur en de CEO

2018 was opnieuw een uitdagend jaar voor de banksector in België. De lage renteomgeving zette de rente-inkomsten onder druk. Bovendien bleef de golf van herfinancieringen van hypothecaire leningen tijdens de jaren 2015 en 2016 wegen op de financiële resultaten in 2018.

In 2018 steeg het resultaat van AXA Bank België met 4 miljoen euro naar 45 miljoen euro.

AXA Bank België kan uitstekende commerciële resultaten voorleggen in haar belangrijkste bedrijfstakken:

Wat de kredietverlening betreft, overtrof AXA Bank België de recordproductie van 2016 en 2017 met 3,3 miljard euro aan nieuwe hypothecaire leningen. Het heeft daarmee haar marktaandeel vergroot van 8% in 2017 naar 9% in 2018. Bovendien is ook de productie van professionele leningen sterk toegenomen (+11% in vergelijking met 2017).

In 2018 werd netto 458 miljoen euro méér belegd, een stijging met 4,1% vergeleken met 2017. Ondanks de volatiele financiële markten was het beheerde vermogen in de fondsen van AXA 352 miljoen euro hoger dan in het jaar voordien. In de loop van 2018 zagen we binnen de markt een uitstroom van beleggingen naar verzekeringsproducten van T21 en T23.

AXA Bank België zette haar inspanningen voor transformatie in 2018 verder. Deze transformatie is op 3 pijlers gebaseerd:

- Groei in gerichte rendabele klantensegmenten voor hypothecaire leningen, professionele leningen en beleggingen.
- Onze klanten begeleiden door ons netwerk te professionaliseren.
- De toegankelijkheid en de connectiviteit maximaliseren.

Bovendien blijft de bank investeren in de begeleiding van de klanten om haar groeistrategie in de komende jaren verder te ondersteunen en te versnellen.

Om deze verandering van de aanpak te ondersteunen en meer tijd vrij te maken voor advies over leningen en beleggingen, hebben wij de frequentie en het volume van de behandeling van cash en het papierwerk voor de agentschappen beperkt. Dit heeft de werklast van de agentschappen met 10% verlicht.

Om deze evolutie naar advies en nabijheid te ondersteunen, gaan we naar minder maar grotere agentschappen, waar de klanten steeds terecht kunnen bij een volwaardige specialist in beleggingen of kredieten. In 2018 daalde het aantal fysieke verkooppunten van 620 naar 555.

AXA Bank heeft in juni 2018 in de "omni-channel" klantbeleving een online app voor de aanvraag van verbruikskredieten gelanceerd.

Het gekozen model van persoonlijke adviesverlening, ondersteund door performante digitale tools, wordt door onze klanten gewaardeerd, zoals ook blijkt uit een opiniepeiling van Spaargids. Voor het tweede opeenvolgende jaar heeft AXA Bank België twee Bank Awards gewonnen: de award voor het beste kantorennetwerk en de award voor het beste online platform.

De combinatie van een sterk netwerk van agentschappen en kwaliteitsvolle online tools kan gezien worden als de belangrijkste succesfactor voor onze hoge klantentevredenheid: AXA Bank België haalt in 2018 een NPS-score (Net Promotor Score) van 24, een degelijke score in de financiële sector.

De algemene uitgaven bleven stabiel dankzij onze aanhoudende inspanningen om de efficiëntie te verhogen door processen te automatiseren en onze strikte kostenbewuste cultuur. De banktaksen daalden met 6 miljoen maar bleven hoog op 42 miljoen euro (19% van de bedrijfskosten).

Peter Devlies

Chief Executive Officer

Jef Van In

Voorzitter van de Raad van Bestuur

“AXA Bank maakt deel uit van de top van de Belgische banken. Ons doel is eenvoudig: wij maken mensen sterker door hen proactief te begeleiden in de opbouw en het beheer van hun vermogen.”

Peter Devlies - Chief Executive Officer van AXA Bank Belgium

Over AXA Bank België

AXA Bank België maakt deel uit van AXA Groep, een toonaangevende internationale bankverzekeraar van 100 miljoen klanten met 160.000 medewerkers in 62 landen Wereldwijd is AXA het nummer 1 verzekeringsmerk.

AXA Bank en AXA Verzekeringen werken nauw samen om het merk AXA zo sterk mogelijk in de Belgische markt te zetten.

AXA Bank focust met haar klantgerichte aanpak op het proactief begeleiden van 867.859 klanten in de opbouw en beheer van hun vermogen. AXA Bank is de zesde Belgische bank naar balanstotaal en bekleedt een sterke positie op de markt van de woonkredieten. In 2018 konden 18.000 Belgische gezinnen bij de aankoop van hun nieuwe woning op steun van AXA Bank rekenen. Beleggers kunnen bij AXA Bank terecht voor advies op maat en financiële begeleiding.

Online en persoonlijk contact gaan bij AXA Bank hand in hand. De combinatie van haar sterke netwerk van zelfstandige bankagenten en gebruiksvriendelijke digitale tools werd in 2018 voor het tweede opeenvolgende jaar beloond met 2 Bank Awards: de award voor het Beste Online Platform en Beste Kantorennetwerk.

De activiteiten van AXA Bank België

AXA Bank België is op de eerste plaats een retailbank die focust op retail dagelijks bankieren, sparen en kredietverstrekking, dus financiële dienstverlening aan de klanten en facilitering van het sparen en beleggen. AXA Bank België voert ook bemiddelingsactiviteiten uit, met voornamelijk de verschaffing van derivaten aan verschillende entiteiten binnen AXA Groep.

Retailactiviteiten

AXA Bank België biedt retailklanten, zelfstandigen en kmo's een uitgebreid gamma financiële producten aan. Het rekent daarbij op een netwerk van exclusieve, onafhankelijke bankagentschappen die ook de verkoop van de verzekeringsproducten van AXA Belgium en de producten van AXA Investment Managers ondersteunen. Het productgamma is gemakkelijk te begrijpen en dekt alle elementaire bankbehoeften. De kernproducten zijn een lopende rekening en eraan gekoppelde spaarrekening, hypothecaire leningen, verbruikskredieten, professionele leningen en beleggingsfondsen.

Aangezien de balans van AXA Bank België voornamelijk uit hypothecaire leningen en klantendeposito's bestaat, is een beduidend deel van de inkomsten van AXA Bank België afkomstig uit netto rente-inkomsten. Om de inkomsten meer te diversifiëren, vergroot AXA Bank België haar inspanningen voor en focus op de ontwikkeling van bronnen van honoraria-inkomsten uit beleggingsproducten en op de kredietproductie in professionele leningen.

BEMIDDELINGSACTIVITEIT

De bemiddelingsactiviteit omvat een reeks uitvoerende en rapportagediensten in derivaten aan ondernemingen van AXA Groep, meestal de afdekking van producten met variabele annuïteit. Dit stelt de bank in staat om haar risico's en inkomsten te diversifiëren terwijl ze gebruikmaakt van haar competenties in derivaten die nodig zijn voor het beheer van de balans van de bank.

ASSET & LIABILITY MANAGEMENT

Het ALM van AXA Bank België is verantwoordelijk voor de monitoring en indekking van de risico's die ontstaan uit een onevenwicht tussen de activa en de passiva (ALM-risicoprofiel), de optimalisatie van de mix van fondsen en de bescherming van de commerciële marge (onderhandeling over en toepassing van "funds transfer pricing" of FTP).

Het ALM van AXA Bank België beheert ook de beleggingsportefeuille. Deze obligatieportefeuille wordt gehouden om een minimaal niveau van vrije liquide activa te garanderen en via OLO's een natuurlijke indekking van hypothecaire leningen met variabele rente te leveren.

THESAURIE

De belangrijkste focus van de thesaurie is het beheer van de liquiditeit op korte termijn (van intraday tot 1 jaar).

Niet-financiële informatie

COMPLIANCE- EN GEDRAGSCODE VAN AXA

AXA Groep en AXA Bank België engageren zich voor een werking volgens de hoogste normen inzake eerlijkheid en billijkheid. Dit engagement is niet alleen bedoeld om de toepasselijke wetten en reglementen na te leven maar ook om het vertrouwen van de klanten en zakenpartners te verdienen - en te behouden.

De Compliance- en Gedragscode, die op www.axabank.be wordt gepubliceerd, zet de principes achter de werking van de bank uiteen.

BESTRIJDING VAN WITWASPRAKTIJKEN EN FINANCIERING VAN TERRORISME

AXA Bank is zich goed bewust van de risico's van het witwassen van geld en de financiering van terroristische activiteiten. De bank hanteert daarom een beleid voor de aanvaarding van klanten en monitort de transacties volgens de toepasselijke wetgeving en het beleid van de groep.

De bank heeft een onafhankelijke functie ingevoerd die het compliancerisico van de bank (het risico van sancties, financiële verliezen of reputatieschade van de bank als gevolg van het verzuim om alle wetten, reglementen, praktijkcodes enz. na te leven) identificeert, evalueert, er advies over geeft, ze monitort en rapporteert.

INSTITUTIONELE ENGAGEMENTEN VAN AXA GROEP

In appendix (hoofdstuk 7 van AXA SA jaarverslag) van dit verslag presenteert AXA Groep haar institutionele engagementen die met haar duurzame ontwikkelingsstrategie stroken en de nadruk leggen op mensenrechten en milieu. Met haar kernactiviteiten creëert AXA toegevoegde waarde en speelt het een belangrijke rol in de wereldwijde economische ontwikkeling.

In 2018 heeft AXA Bank België met zo'n 3.000 vrijwilligers haar steentje bijgedragen tot deze engagementen tijdens de AXA Hearts in Action. Deze vrijwilligers hebben zich duizenden uren ingezet voor goede doelen die ze zelf kozen, of hielpen in groten getale bij het animeren van de Special Olympics of TADA (ToekomstATELIERdel'avenir), dat met kansarme jongeren in Brussel werkt. AXA Bank België heeft liefdadigheidsinitiatieven rond "lang leven" gesteund. Levensloop, een initiatief van de Stichting tegen Kanker is er daar één van. AXA steunt ook GoodPlanet, een stichting die werd opgericht door de beroemde Franse fotograaf Yann Arthus-Bertrand. Ze ontwikkelt en begeleidt pedagogische projecten, opleidingen en tools met als doel een duurzame samenleving op te bouwen.

Economische

Economische en financiële context 2018

“De economische activiteit in België is trager gegroeid dan het Europese gemiddelde, voornamelijk vanwege een zwakkere exportgroei.”

% 1,4

Wijziging Belgisch bbp ⁽¹⁾

€ 37 miljard

In België verleende
woonkredieten ⁽³⁾

% 2,3

Belgische inflatie ⁽²⁾

€ 370 miljard

Deposito's van de Belgische
huishoudens ⁽²⁾

De economische en financiële context

In 2018 verzwakte de mondiale economische activiteit licht, naar 3,7% tegenover 3,8% in 2017. De mondiale groeiprognoses voor 2019 en 2020 werden neerwaarts herzien, gedeeltelijk vanwege de negatieve gevolgen van zwakkere verwachtingen van de financiële markten, onzekerheid over het handelsbeleid en bezorgdheid over de Chinese vooruitzichten. De groei blijft ongelijkmatig over de wereld verdeeld. In de ontwikkelde landen blijft de groei in 2018 stabiel op 2,3%, vergeleken met 2,4% in 2017. In de opkomende en de ontwikkelingslanden blijft de groei relatief stabiel tegenover 2017, op een niveau van 4,6% dankzij een gunstige mondiale financiële omgeving en een herstel in de geavanceerde landen. De Aziatische landen en in het bijzonder China en India blijven groeimotoren, met een groei van 6,5% en 6,6%

VERENIGDE STATEN

In de Verenigde Staten bereikte de groei 2,9% in 2018, na de belastinghervorming van 2017. Men verwacht dat de groei in 2019 naar 2,5% zal dalen en verder zal verzwakken naar 1,8% in 2020, wanneer een fiscale prikkel wegvalt. Een sterke groei van de binnenlandse vraag zal evenwel de import ten goede komen en het tekort op de betalingsbalans vergroten.

De Federal Reserve verhoogde zijn rente naar 1,75% medio maart, 2,0% medio juni, 2,25% medio september en 2,5% medio december 2018. Hij heeft echter aangegeven dat hij geduldiger zal zijn met zijn toekomstige renteverhogingen, vanwege de economische vertraging in China en Europa, de onzekerheid rond de brexit, de shutdown enz.

De S&P 500 is in de loop van het jaar volatiel gestegen en bereikte in januari en september recordhoogten.

EUROPA

De eurozone toont een lagere groei van het bbp met 1,8%, vergeleken met 2,4% in 2017. De groeicijfers zijn voor veel landen neerwaarts herzien, in het bijzonder voor Duitsland (als gevolg van de privéconsumptie, een

zwakke industriële productie na de invoering van nieuwe antipollutienormen voor de autosector en een daling van de buitenlandse vraag), Italië (als gevolg van een zwakke binnenlandse vraag en stijgende leningskosten, met nog steeds hoge yields van de staatsobligaties) en Frankrijk (vanwege de negatieve impact van de protesten).

Op de financiële markten kondigde de Europese Centrale Bank (ECB) in juni 2018 aan dat zij haar programma voor de aankoop van activa tot het eind van het jaar zou voortzetten. In december kondigde de ECB het einde van haar programma aan. De ECB heeft zich er bovendien toe verbonden de rente tot ten minste het einde van de zomer van 2020 op het huidige peil (0%) te houden.

In Europa vertoonde de Euro Stoxx 50 vanaf januari een neerwaartse trend en bereikte hij in december zijn laagste peil sinds 2016.

VERENIGD KONINKRIJK

In het Verenigd Koninkrijk vertraagde de groei naar 1,4% (vergeleken met 1,8% in 2017), verklaard door het negatieve effect van de langdurige onzekerheid over de brexit, die het positieve effect van het herstel neutraliseert.

De Bank of England verlaagde haar benchmarkrente van 0,50% in november 2017 naar 0,75% in augustus.

JAPAN

In Japan daalde de groei naar 0,9% (tegenover 1,9% in 2017). Dankzij bijkomende begrotingsondersteuning voor de economie dit jaar verwacht men in 2019 een groei van 1,1%.

RUSLAND

In Rusland was de groei 1,7% in 2018 (1,5% in 2017). Op korte termijn verwacht men een vertraging van de groei als gevolg van de dalende olieprijs.

BELGIË

De economische activiteit in België is trager gegroeid dan het Europese gemiddelde en toont een lagere groei dan vorig jaar (groei van het Belgische bbb⁽¹⁾: + 1,4% vs. + 1,7% in 2017), voornamelijk als gevolg van een zwakkere exportgroei.

	2018	2019	2020	2021
Bbp België <i>(verandering)</i>	1,4	1,3	1,4	1,4

De inflatie⁽¹⁾ bereikte 2,3% in 2018, stabiel vergeleken met 2017 (2,2%). In 2018 was de olie bijna 30% duurder dan in 2017. 2018 werd bovendien al gekenmerkt door een scherpe stijging van de energieprijzen. Tegelijkertijd leidde de verdwijning van de gevolgen van het loonmatigingsbeleid in de periode 2014-2016 tot een snellere stijging van de lonen. De toename van de onderliggende inflatie bleef in 2018 echter beperkt, dankzij de waardeinstijging van de euro tegenover de meeste andere valuta.

Ondanks de algemene groei stegen de faillissementskosten in Brussel sterk (+ 15%), terwijl ze

daalden in Wallonië (-8%) en Vlaanderen (-5.8%). De geharmoniseerde werkloosheid⁽¹⁾ daalde in 2018 van 7,1% naar 5,9%; het Belgische werkloosheidscijfer blijft onder het Europese gemiddelde (8,2%).

De OLO (10 jaar) schommelde in de loop van het jaar tussen 0,6% en 1%. De interbankrente bleef in 2018 onder de 0%, zeer stabiel op ongeveer -0,32%.

Voor het eerst in 10 jaar groeide de koopkracht sneller dan het verbruik. De persoonlijke spaarquote is van 11,2% in 2017 gestegen naar 11,9% in 2018.

Het jaarlijkse inflatiecijfer voor de woningprijzen bedraagt 2,6% in KW3 2018, vergeleken met 3,7% in KW3 2017. De index van de woningprijzen staat op 110,99 punten in KW3 2018, vergeleken met 108,18 punten in KW3 2017.

De Belgische huishoudens hadden in 2018 een recordbedrag aan deposito's van 370 miljard euro (350 miljard euro in 2017).

In 2018 werden voor 37 miljard euro nieuwe woonkredieten verleend⁽³⁾.

(1) Gegevensbron: Federaal Plan Bureau

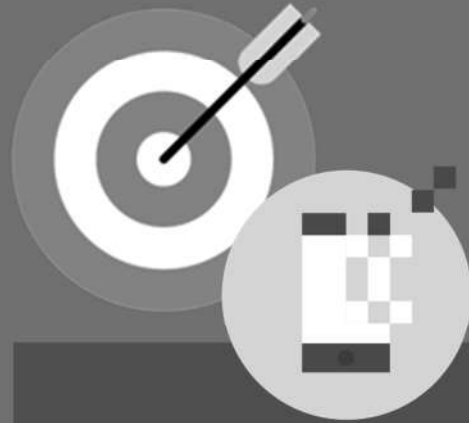
(2) Gegevensbron: NBB

(3) Gegevensbron: BVK

Resultaten 2018

“In 2018 bereikte de productie van nieuwe hypothecaire leningen een recordhoogte.”

€ 3,3 miljard

Productie van hypothecaire leningen

€ 537 m

Productie
professionele leningen

€ 458 m

Netto groei beleggingen

21 k

Groei in lopende rekeningen

Resultaten

CUSTOMER JOURNEY KREDIETEN

Hypothecaire leningen – In 2018 bereikte de productie van nieuwe leningen het uitzonderlijke peil van 3,3 miljard euro. De totale Belgische productie steeg van 35 naar meer dan 37 miljard euro en wij slaagden erin ons marktaandeel te verhogen van 8% in 2017 naar 9% in 2018. De portefeuille van de uitstaande hypothecaire leningen groeide naar een totaal van 18,1 miljard euro, en vertoont een uitstekende kwaliteit.

Professionele leningen - De verbeterde commerciële activiteiten in het segment van de zelfstandigen en de zeer kleine ondernemingen en de vernieuwing van het aanbod van professionele leningen gingen in april 2015 van start. Sindsdien is de productie van leningen elk jaar met meer dan 10% gestegen. Dit was ook in 2018 het geval. Onze kredietproductie steeg dit jaar van 484 miljoen euro in 2017 naar 537 miljoen euro (+11%). Deze groei werd mogelijk gemaakt door enerzijds de gunstige economische omgeving en anderzijds de resultaten van de aanhoudende commerciële inspanningen van de laatste jaren in het B2B-segment. Zo hebben wij onder meer geïnvesteerd in opleidingen (technische en soft-skills) voor een groot gedeelte van ons netwerk van agenten en in bijkomende ondersteuning van de agenten voor de grotere dossiers. Aangezien onze agenten zeer ervaren zijn in de verlening van woonkredieten aan particuliere klanten, is het geen verrassing dat 47% van de volumes uit Immo-leningen afkomstig is. De uitstaande portefeuille is met 9% toegenomen, van 1.482 miljoen euro naar 1.612 miljoen euro.

Verbruikskredieten - Vanwege de beperkte rentabiliteit (toenemende concurrentie) en de geringe mogelijkheden voor kruisverkoop, werd beslist om de verbruikskredieten voornamelijk te beschouwen als een serviceproduct voor het behoud van bestaande klanten en niet als een product om nieuwe prospects aan te trekken. De totale productie daalde met 3% naar 283 miljoen euro, zodat het marktaandeel van 3,35% naar 2,99% terugviel.

In 2018 lanceerden wij een nieuw "omni-channel" platform voor verbruikskredieten om de efficiëntie te optimaliseren dankzij de introductie van een nieuw, praktisch digitaal meerkanaals proces voor de klant.

CUSTOMER JOURNEY INVEST

In 2018 bereikte de totale netto groei in de verkoop van beleggingsproducten 458 miljoen euro, een stijging met 4,1% tegenover 2017. Dit is het netto resultaat van een positieve groei in open fondsen van 547 miljoen en een netto uitstroom in EMTN en producten van derden van respectievelijk 62 miljoen euro en 27 miljoen euro.

Open fondsen - Het merendeel van de instroom in beleggingsproducten was afkomstig uit de verkoop van open fondsen, die in 2018 goed was voor 547 miljoen euro, een daling met 4% tegenover 2017. De grotere volatiliteit van de financiële markten en een vervroegde aflossing van het AXA Maturity 2020-fonds leidden evenwel tot een stijging jaar op jaar van zowel de bruto instroom als de bruto uitstroom van de open fondsen. De bruto instroom steeg met 12% naar 737 miljoen euro en de uitstroom was met 190 miljoen euro meer dan het dubbele van vorig jaar.

EMTN's - In 2018 werden geen nieuwe EMTN's van AXA Bank uitgegeven, maar vervielen enkele belangrijke bestaande EMTN's. Als gevolg van de iets hogere rentevoeten en dus lagere netto intrinsieke waarden, was er een lagere netto uitstroom van EMTN's van 62,3 miljoen euro, vergeleken met 99,9 miljoen euro in 2017.

Producten van derde partijen - Producten van derden (voornamelijk individuele aandelen en euro-obligaties) worden al sinds enkele jaren niet meer actief gepromoot. Toch daalde de netto uitstroom in deze producten met 12,9% tegenover 2017. Als gevolg van de meer volatiele financiële markten in 2018 zagen wij lagere volumes van zowel de aankoop als de verkoop van individuele aandelen. Daarnaast viel de verkoop van euro-obligaties sterk terug als gevolg van strategische keuzes met betrekking tot de implementatie van Mifid II.

CUSTOMER JOURNEY DAILY BANKING & DEPOSITS

Dagelijks bankieren - De meeste indicatoren tonen een aanhoudende groei

Het aantal zichtrekeningen is met 21.000 toegenomen. Bij de particuliere rekeningen groeit de portefeuille vooral met de (gratis) Start2Bank-rekeningen. De portefeuille van de (inkomsten genererende) comfort2bank-rekeningen is met 5.000 gedaald. Bijgevolg groeiden de inkomsten uit deze rekeningen niet in 2018. De lopende rekeningen bleven groeien, met een netto instroom van 103 miljoen euro. Dit is minder dan in 2017 (237 miljoen euro).

De portefeuille van de kredietkaarten is met 7.000 toegenomen. Dankzij de geslaagde lancering van VISA4Pro en een groeiende portefeuille van Visa Classic.

Het aantal geconnecteerde klanten is met 24.000 toegenomen. Een geconnecteerde klant is een particuliere klant die een recurrent inkomen op zijn/haar lopende rekening en een voldoende aantal transacties heeft en digitaal actief is (gebruik van thuis- of mobiel bankieren in de afgelopen 3 maanden).

Deposito's - een stijging met 253 miljoen euro in 2018. Deze stijging vertegenwoordigde een toename van de spaarrekeningen (496 miljoen euro) maar een daling van de depositocertificaten (18 miljoen euro) en de termijndeposito's (226 miljoen euro). De daling van de termijndeposito's kan worden verklaard door de lagere rentevoeten, die de klanten minder aanzetten om hun vervallende termijndeposito's in nieuwe termijndeposito's te herbeleggen. Als gevolg daarvan is een groot gedeelte van deze maturiteiten naar spaarrekeningen verplaatst.

ASSET & LIABILITY MANAGEMENT

Het Asset & Liability Management (ALM) van AXA Bank België is een essentieel onderdeel van het beheer van de financiële balans. Het hoofddoel ervan is het beheren van de blootstelling van AXA Bank België aan risico's op het vlak van rentevoeten, liquiditeit en wisselkoersen. Deze risico's worden beheerd binnen het risicokader dat opgezet werd door de Raad van Bestuur van AXA Bank België en binnen de wettelijke beperkingen.

In 2018 lag een bijzondere nadruk op de beoordeling van de prijzen en de indekking van het in de woonkredieten met variabele rente ingebede kapitaal. De bestaande portefeuille van swapoptions werd in evenwicht gebracht om de granulariteit in termen van uitoefeningen en maturiteiten te vergroten.

Men heeft een strategie van vroege afdekking geïmplementeerd om de tijd tot de afdekking van de productie van de business te verkorten. De strategie gebruikt een afdekking binnen de maand van de verwachte maandelijkse productie van woonkredieten en toevertrouwde fondsen, en draagt bij tot de beperking van het renterisico.

In april 2018 heeft ABE SCF (Société de Crédit Foncier), dat instaat voor de uitgifte van de gedekte obligaties van AXA Bank België, met succes haar eerste gedekte obligatie in twee schijven uitgegeven en verzamelde het 750 miljoen euro financiering op 7 jaar en 500 miljoen euro op 5 jaar tegen zeer strakke niveaus (respectievelijk mid swaps -3bp & mid swaps+10bp).

De beleggingsportefeuille, die binnen strikte limieten beheerd wordt, bestaat uitsluitend uit kwalitatief hoogwaardige Europese overheidsschuld en uit gewaarborgde supranationale en andere obligaties, zonder enig wisselkoersrisico. Om de hefboomratio van AXA Bank België te verbeteren en gelet op de daling van de kredietspreads op de obligatiemarkt, werd de portefeuille verminderd met 0,4 miljard euro (boekwaarde) in 2018 om te landen op een bedrag van 2,31 miljard euro (boekwaarde) eind 2018. Voor de implementatie van IFRS 9 werd in januari 2018 beslist een gedeelte van de beleggingsportefeuille in de categorie Aangehouden voor ontvangst op te nemen.

THESAURIE EN BEMIDDELING

European Medium Term Notes zijn intern gestructureerd en worden op de markt afgedekt door de derivatenspecialisten van AXA Bank België, die ook uitvoerings- en verwerkingsdiensten leveren, uitsluitend voor geselecteerde entiteiten van de AXA Groep (in het bijzonder AXA Life Europe). De geleverde diensten omvatten de uitvoering, de clearing, de waardering en de wettelijke 'European Market Infrastructure Regulation'-rapporteringsvereisten (EMIR). Naast de verplichte analyses van de volumebeperkingen van derivaten heeft AXA Bank België haar operationele risico verminderd door de compressie van de interestderivaten met in totaal 1,34 miljard euro en de centralisatie naar het centrale clearingplatform van 8 miljard euro rentederivaten. Het volume nieuwe renteswaps die in 2018 met klanten werden verhandeld, bedraagt 7,5 miljard euro, de buitenbalansstock met betrekking tot deze instrumenten van AXA Bank België van de activiteit Thesaurie en Bemiddeling is in 2018 gestegen met 13,1 miljard euro naar 91,9 miljard euro, vergeleken met 78,8 miljard euro in 2017.

De centralisatie van bestaande derivaten naar een centraal clearingplatform en het actieve beheer van de blootstelling aan het kredietrisico van de tegenpartijen hebben een daling van de blootstelling aan het krediet van tegenpartijen mogelijk gemaakt. De resterende blootstelling is systematisch ingedekt door onderpand in cash of in hoogwaardige obligaties. Als gevolg van de aard van de overeenkomst voor de aankoop van aandelen met betrekking tot AXA Life Europe, zullen dergelijke intermediaatie-activiteiten naar verwachting in 2019 worden beperkt.

Commentaar op het geconsolideerde IFRS-resultaat 2018

RESULTATENREKENING

In miljoen EUR	2017	2018
Financiële en exploitatiebaten en -lasten	302	320
Administratiekosten en afschrijvingen	240	235
Voorzieningen	-0,4	25
Totale winst <i>Totale winst uit voortgezette bedrijfsactiviteiten vóór aftrek van belastingen en minderheidsbelang</i>	63	60
Netto winst	41	45

Financiële en exploitatiebaten en -lasten — De financiële en exploitatiebaten en -lasten stegen met 18 miljoen euro tegenover 2017, wat voornamelijk wordt verklaard door de stijging van de interestmarge en de inkomsten uit honoraria. De stijging van de interestmarge is voornamelijk het gevolg van hogere volumes in de kredietactiviteit, als compensatie van de lagere opbrengst uit de afdekking van retailpassiva, aangezien de bank de dalende marktrente niet langer kon compenseren met dalende rentes op klantendeposito's en -spaarrekeningen.

Administratiekosten en afschrijvingen - De administratiekosten (-6 miljoen euro) en de afschrijvingen (+1,5 miljoen euro) dalen. Dit is niet alleen toe te schrijven aan een daling van de banktaksen. Het is ook een gevolg van de aanhoudende structurele maatregelen voor kostenbeperking, als compensatie van de gerichte investeringen in onze kernactiviteiten.

Voorzieningen - De stijging van de voorzieningen is vooral het resultaat van de voorziening voor het in oktober 2018 aangekondigde programma voor bruggensioneringen (vrijwillig vertrek van medewerkers die op uiterlijk 31.12.2020 60 jaar worden), niet volledig gecompenseerd door de daling van de voorziening van een aantal oude geschillen die op de vervaldatum zijn gekomen. Terwijl het recurrente kredietrisico stabiel blijft, na inspanningen in 2017-2018 om de risico's van de voorbije jaren te beperken, een streng beleid voor de onderschrijving van kredieten, de aanpassing van kredietmodellen en de recuperatie uit al afgeschreven dossiers.

Totale winst uit voortgezette bedrijfsactiviteiten voor aftrek van belastingen en minderheidsbelangen – De totale winst uit voortgezette bedrijfsactiviteiten vóór aftrek van belastingen en minderheidsbelangen bedraagt 60 miljoen euro, 3 miljoen euro minder dan in 2017. Deze vermindering wordt verklaard door de stijging van de voorzieningen met 25,6 miljoen euro, slechts gedeeltelijk gecompenseerd door de stijging van de inkomsten (+18 miljoen euro) en de lagere administratiekosten (-6 miljoen euro). **Netto winst** – De netto winst bedraagt 45 miljoen euro, een stijging met 4 miljoen euro tegenover 2017, terwijl de Belgische vennootschapsbelasting daalde van 33,99% naar 29,58%.

BALANS EN BUITENBALANS

BALANS

	miljoen EUR	2017	2018
Cashsaldi		597	404
Financiële activa		26 121	25 910
<i>Gehouden voor handel</i>		<i>1 247</i>	<i>774</i>
<i>Fair value via OCI</i>		<i>2 952</i>	<i>2 319</i>
<i>Tegen afgeschreven kostprijs</i>		<i>21 922</i>	<i>22 817</i>
Derivaten – Hedge accounting		68	18
Wijzigingen fair value		335	403
Andere activa		195	218
Totaal activa		27 316	26 953

Activa - In 2018 bleef AXA Bank haar cash (-0,3 miljard euro) en aflopende activa (nl. obligaties) (-0,4 miljard euro) omzetten in Belgische kredieten (+1,1 miljard euro) om de economie te steunen. Tegelijkertijd is de tradingportefeuille (nl. derivatenactiviteiten) (-0,4 miljard euro) verlaagd, wat de daling van de totale activa (-0,4 miljard euro) verklaart.

	miljoen EUR	2017	2018
Financiële passiva		25 572	25 437
<i>Gehouden voor handel</i>		<i>825</i>	<i>353</i>
<i>Fair value via OCI</i>		<i>1 349</i>	<i>1 215</i>
<i>Tegen afgeschreven kostprijs</i>		<i>23 398</i>	<i>23 868</i>
Derivaten – Hedge accounting		288	69
Voorzieningen		213	234
Andere passiva		80	68
Eigen vermogen		1 163	1 145
Totaal passiva en eigen vermogen		27 316	26 953

Passiva - In 2018 bleven de klanten van AXA Bank de bank hun deposito's toevertrouwen. Ook de institutionele beleggers deden dat, in het programma met gedekte obligaties van de bank, zodat de financiering met 0,5 miljard euro toenam. Dit werd gecompenseerd door een verlaging van de tradingportefeuille (nl. derivatenactiviteiten) (-0,5 miljard euro) en van de waardering van de derivaten voor hedge accounting (-0,2 miljard euro), wat de daling van de totale passiva verklaart.

Eigen vermogen - Het eigen vermogen is stabiel.

BUITENBALANS

	miljard EUR	2017	2018
Intermediatie derivaten		76,91	88,37
ALM portefeuille hedges		7,26	9,35
Commerciële hedges		14,22	17,29
Thesaurie derivaten		1,91	3,52
Totaal		101,80	118,53

De buitenbalans portefeuille is toegenomen met 16,7 miljard euro naar 118,5 miljard euro (2018 tegenover 2017), voornamelijk dankzij de balans van de intermediatie, die met 11,5 miljard euro toenam als gevolg van nieuwe zaken van de verzekeringsmaatschappijen van AXA en de commerciële afdekkingen, die worden beïnvloed voor de gestegen kredietenportefeuille en de overeenkomstige ALM-afdekkingen.

CONSOLIDATIEBEREIK

Op 31 december 2018 omvatte het consolidatiebereik van AXA Bank België de volgende ondernemingen: AXA Bank België SA, Royal Street SA, AXA Belgium Finance BV en AXA Bank Europe SCF.

Commentaar bij de statutaire rekeningen en de winstverdeling

De statutaire winst van het jaar 2018 bedraagt 40,2 miljoen euro. Geaccumuleerde winsten bedroegen eind 2017 61,8 miljoen euro. In 2018 werd een dividend van 50 miljoen euro uitgekeerd. Bijgevolg bedraagt de positieve cumulatieve impact op 31 december 2018 52,1 miljoen euro.

De Raad van Bestuur stelt voor om het resultaat van 2018, na toewijzing aan de wettelijke reserve, over te dragen naar volgend boekjaar.

De factoren die van invloed zijn op het IFRS-resultaat (vrijwillig vertrek plan, voorziening van een aantal oude geschillen die op de vervaldatum zijn gekomen) verklaren ook de evolutie van het Be-Gaap-resultaat van 2017 tot 2018. Bovendien worden de belastingkosten uitgedrukt omdat AXA weer in een belasting betalende positie verkeert vanaf 2018.

Belangrijke gebeurtenissen na 2018

Er is geen significant evenement te rapporteren.

Liquiditeit en solvabiliteit

De liquiditeit van AXA Bank België bleef gedurende heel 2018 op een comfortabel niveau. Op maandag 31 december 2018 bedroeg de Liquidity Coverage Ratio (LCR) 228% (175% in 2017) en de Net Stable Funding Ratio (NSFR) 141% (139% in 2017). Deze positie is gebaseerd op een combinatie van financieringsbronnen zoals deposito's van retailklanten en gedekte obligaties voor de institutionele markt. AXA Bank België bracht in 2018 twee gedekte obligaties op de markt voor een totaal van 1.250 miljoen euro, met lange looptijden van respectievelijk 7 jaar (750 miljoen euro) en 15 jaar (500 miljoen euro). AXA nam in het kader van het TLTRO-programma van de ECB ook een bedrag van in totaal 600 miljoen euro op in twee schijven die in respectievelijk in 2020 (150 miljoen euro) en 2021 (450 miljoen euro) vervallen.

De CET1-ratio van AXA Bank Belgium bedraagt 15,2% in december 2018 (19,7% in 2017). De evolutie van de ratio wordt voornamelijk verklaard door technische wijzigingen van de berekening van de risico gewogen activa door de toezichthoudende overheden. De risicowegingen op de portefeuille van woonkredieten van AXA Bank België zijn gestegen van 16,5% in december 2017 naar 21,2% in december 2018. Deze prudentiële risicowegingen worden toegepast op de kernproducten van AXA Bank België - hypothecaire leningen - die 18 miljard euro bereikten (tegenover 17 miljard in 2017) dankzij een recordjaar in termen van de productie. Deze technische wijzigingen weerspiegelen geen wijziging van het werkelijke risicoprofiel van de portefeuille van woonkredieten van AXA Bank België.

Wat het kapitaal betreft, keerde AXA Bank België in 2018 een dividend van 50 miljoen euro aan haar aandeelhouders uit, vrijwel volledig gecompenseerd door 44,9 miljoen euro netto inkomsten van het jaar.

De hefboomratio is vrijwel stabiel op 4,2% in 2018 (4,3% in 2017). De hefboomblootstelling van AXA Bank België houdt rekening met de hoger vermelde recordproductie van hypothecaire leningen in 2018, gecompenseerd door de daling van de beleggingsportefeuille en de promessesecertificaten.

Belangrijkste risico's en onzekerheden

De macro-economische omgeving, en in het bijzonder het niveau en de vorm van de EUR-rentecurve, de Belgische woningmarkt of de toestand van de Belgische economie (bbp, werkloosheidscijfer, ...), hebben een invloed op de rentabiliteit van de bank. Dit is een rechtstreeks gevolg van het doelgerichte businessmodel van AXA Bank België, namelijk de omzetting van Belgische deposito's in leningen aan de Belgische economie, meestal hypothecaire leningen en - in mindere mate - professionele leningen en verbruikskredieten. Het businessmodel van AXA Bank België impliceert ook een zeker concentratierisico op Belgische hypothecaire leningen en dus op de Belgische woningmarkt.

De evolutie van het banklandschap in België is een materiële risicofactor. De gedragingen of de verwachtingen van de klanten in hun interacties met hun bankpartner veranderen. Hoewel dit meer een feit dan een risico is, blijft de mate waarin de verandering zich zal concretiseren of haar snelheid onzeker. Het toenemende gebruik van technologieën en de digitalisering van het bankieren, impliceren ook een specifieke aandacht voor cyberrisico en e-fraude.

De regelgevings- en belastingomgeving hebben een significante impact op de activiteiten van AXA Bank België. Veranderingen van de regulering of de belastingstelsels kunnen een zeer grote impact hebben, zeker gezien het eenvoudige business model van AXA Bank België met zijn concentratie op een beperkt aantal activiteiten. Ter illustratie: 2 recente regelgevingsmaatregelen hebben in het bijzonder de gewone retail banken getroffen die deposito's omzetten in hypothecaire leningen: (a) de prudentiële maatregel van de Nationale Bank van België om vanaf 2018 de kapitaalvereisten voor hypothecaire leningen te verhogen of (b) het minimum van 11 basispunten op de Belgische spaarrekeningen, ondanks de negatieve rentevoetomgeving op het kortlopende deel van de rentecurve. Andere voorbeelden van evoluerende reguleringen of standaarden zijn de MREL-vereisten (Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities), IFRS9 (International Financial Reporting Standards), EMIR (European Market Infrastructure Regulation), MiFID II (Markets in Financial Instruments Directive), AMLD IV en V (Anti-Money Laundering Directive), AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming).

AXA Bank België hecht zeer veel belang aan de implementatie van een nultolerantiebenadering ten aanzien van het risico op wangedrag. Met het oog hierop legt AXA Bank België een multidisciplinair programma ten uitvoer met een combinatie van opleidingen, certificeringen, controles, incentives of sancties.

Algemeen beschouwd, controleert en beheert AXA Bank België de risico's binnen het door de Raad van Bestuur bepaalde risicobereidheidskader en in overeenstemming met het voorgeschreven risicobeheer. Meer informatie is beschikbaar in Hoofdstuk 4 van het jaarverslag.

Bestuursorganen en Corporate Governance

Samenstelling van de bestuursorganen

Raad van Bestuur	Directiecomité	Auditcomité	Risicocomité	Benoemingscomité	Bezoldigingscomité
Jef Van In, Voorzitter				Voorzitter	Voorzitter
Peter Devlies	Voorzitter				
Philippe Rucheton (onafhankelijk bestuurder)		✓	Voorzitter		
Michael Jonker (onafhankelijk bestuurder) (vanaf 29 januari 2018)			✓		✓
Patrick Keusters (onafhankelijk bestuurder)		Voorzitter	✓ (tot 27/03/2018)	✓ (sinds 27/03/2018)	
Patrick Lemoine		✓	✓		
Marie-Cécile Plessix					
Benoît Claveranne				✓	✓
Emmanuel Vercoustre	✓				
Françoise Gilles (tot maandag 31 december 2018)	✓ (tot 31/12/2018)				
Peter Philippaerts (vanaf 29 januari 2018)	✓				
Jeroen Ghysel	✓				
Frank Goossens	✓				
Pieter Desmedt (vanaf 1 januari 2019)	✓				

Commissarissen: PwC Bedrijfsrevisoren bcvba / PwC Réviseurs d'Entreprises scrl, vertegenwoordigd door Gregory Joos (erkend revisor)

AXA heeft de ambitie om wereldwijd de meest diverse onderneming binnen de financiële sector te worden. Ons doel is om zo divers en inclusief mogelijk te zijn. Daarom zijn we tegen iedere vorm van discriminatie.

WIJZIGINGEN TIJDENS 2018 EN VANAF 1 JANUARI 2019

RAAD VAN BESTUUR:

- benoeming van Michael Jonker, effectief op 29 januari 2018
- benoeming van Peter Philippaerts, effectief op 29 januari 2018
- benoeming van Pieter Desmedt, effectief op 1 januari 2019
- overplaatsing van Françoise Gilles, effectief op 1 januari 2019

DIRECTIECOMITÉ:

- benoeming van Peter Philippaerts, effectief op 29 januari 2018
- benoeming van Pieter Desmedt, effectief op 1 januari 2019
- overplaatsing van Françoise Gilles, effectief op 1 januari 2019

AUDITCOMITÉ:

- nihil

RISICOCOMITÉ:

- benoeming van Michael Jonker, effectief op 29 januari 2018
- overplaatsing van Patrick Keusters naar het Nominatie Comité, effectief op 27 maart 2018

BENOEMINGSCOMITÉ:

- overplaatsing van Patrick Keusters vanuit het Risicocomité, effectief op 27 maart 2018

BEZOLDIGINGSCOMITÉ:

- benoeming van Michael Jonker, effectief op 29 januari 2018

BEVOEGDHEID VAN HET DIRECTIECOMITÉ

Het Directiecomité wordt opgericht bij besluit van de Raad van Bestuur en beheert AXA Bank België en al haar filialen en dochtervennootschappen.

Het Directiecomité is een collegiaal besluitvormingsorgaan. De rol van Het Directiecomité bestaat erin een bedrijfsstrategie aan de Raad van Bestuur voor te stellen en die toe te passen. Het Directiecomité is verantwoordelijk voor het beheer van de activiteiten van de bank. Het Directiecomité voert het management uit binnen het kader van het algemene beleid dat door de Raad van Bestuur wordt bepaald. Het Directiecomité handelt onder toezicht van de Raad van Bestuur, dat als enige bevoegd blijft om de strategie te bepalen en alle aangelegenheden te beheren die bij wet onder haar exclusieve bevoegdheid vallen.

Leden van het Directiecomité (met stemrecht):

- CEO (Chairman): Peter Devlies
- Deputy CEO/CFO (Vice Chairman): Emmanuel Vercoustre
- CRO: Françoise Gilles (tot 31/12/2018)
- CRO: Pieter Desmedt (vanaf 1/01/2019) (mits goedkeuring ECB)
- Head of Customer Journey Invest: Peter Philippaerts
- Head of Customer Journey Daily Banking & Savings: Jeroen Ghysel
- Head of Customer Journey Credits: Frank Goossens
- Vaste genodigden: Secretaris van het Directiecomité
- Genodigden: afhankelijk van de agenda

LEDEN VAN HET DIRECTIECOMITÉ

PETER DEVLIES - Peter Devlies startte op 19 december 2016 bij AXA Bank België als Chief Executive Officer. Hij behaalde een Master in Business Administration aan de Universiteit van Chicago en een Master Handelsingenieur aan de KU Leuven. Daarvoor bekleedde hij verschillende functies bij McKinsey en Dexia Bank België voor hij in 2010 in het uitvoerend comité van Bank Van Breda zetelde, een Belgische bank voor ondernemers en vrije beroepen.

EMMANUEL VERCOUSTRE - Emmanuel Vercoestre startte in december 2011 bij AXA Bank België als Head of Financial Services. Sinds oktober 2012 is hij ook Deputy CEO. Emmanuel behaalde een MBA aan het Insead en is ook afgestudeerd aan de Ecole Supérieure de Commerce de Paris met een major in Finance. Hij begon in 1999 bij de AXA Groep als Head of Financing, Treasury and Participations, waarna hij de afdeling Corporate Finance en Treasury van de AXA Groep (Direction Centrale des Finances du Groupe) ging leiden en in 2007 Head of Finance, Control and Strategy werd van AXA Investment Managers. Voor Emmanuel bij AXA begon, heeft hij 17 jaar ervaring opgedaan bij het Crédit Commercial de France in Londen en Parijs met een sterke focus op, ten eerste, de opbouw en ontwikkeling een Finance Trade departement, en daarna, ALM-, kredieten-, productprijzetting- en trading activiteiten. Emmanuel is ook directeur bij ISDA (International Swaps and Derivatives Association).

PETER PHILIPPAERTS - Op 1 december werd Peter Philippaerts benoemd tot Head of Customer Journey Invest en lid van het Directiecomité van AXA Bank België. Peter Philippaerts behaalde een master in de economie (KU Leuven). Na een aantal posities te hebben bekleed bij distributie bij Dexia Bank, werd hij General Manager Distribution bij Dexia Bank van 2006 en 2012, daarna bij Belfius Bank. Van 2012 tot 2013 was hij Managing Director of Operations bij Belfius Bank, vooraleer hij als Operations Director bij Ordina Belgium in dienst trad. In 2015 werd hij benoemd tot Chief Operating Officer van het UVC Brugmann.

FRANK GOOSSENS - Frank Goossens werd in september 2016 benoemd tot Head of Products & Operations en meest recent (1 februari 2018) tot Chief Credit Officer. Frank behaalde een masterdiploma in de rechten aan de Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven) en een bachelor in Business Administration aan dezelfde universiteit. Frank startte zijn professionele carrière in de verzekeringssector bij De Vaderlandsche en Boreas Leven. Vervolgens bekleedde hij verschillende functies bij retail bank Centea, waar hij in 1999 werd benoemd tot Senior Manager van de afdeling ondernemingskredieten, vrije beroepen en zelfstandige ondernemers. Vervolgens werd hij Senior Manager van de afdeling Klanten, Betaalverkeer en Sparen. Tussen 2003 en 2005 was hij Senior Manager van de afdeling Inspectie. Van 2005 tot 2011 was hij Senior Manager Kredieten. In 2012 startte hij bij AXA Bank België als verantwoordelijke voor de afdeling Operations Credits (acquisitie, beheer, collections), voor de kredietpolitiek en de controle van kredieten.

JEROEN GHYSEL - Op 1 januari 2014 werd Jeroen Ghysel benoemd tot Chief Information Officer en meest recent (1 februari 2018) is hij benoemd tot Head of Customer Journey Daily Banking & Deposits. Na zijn studies als Sales Engineer in Business Information Technology (Leuven), begon Jeroen zijn carrière als Business Process Management Consultant en vervolgens als Senior Consultant en Business Architect in verschillende IT-adviesbureaus. Van 2006 tot 2009 bekleedde Jeroen de functie van Program Manager bij Fortis, waar hij actief was voor de Fortis Groep, ABN AMRO en Fortis Bank. Hij begon in 2009 bij AXA als Head of Business Transformation Services en werd vervolgens Head of Business Service Line Bank & Retail Life. Sinds 2012 is hij verantwoordelijke van Business Transformation Planning en IT Service Development voor AXA Bank België.

FRANÇOISE GILLES - Françoise Gilles werd in november 2014 benoemd tot Chief Risk Officer. Ze studeerde burgerlijk ingenieur toegepaste wiskunde aan de Université Catholique van Louvain-la-Neuve (UCL) en heeft ook een master in de actuariële wetenschappen. Ze is ook gastdocent Life Insurance aan de UCL. Françoise heeft het grootste deel van haar carrière bij Fortis en ING op de afdelingen Risk Management, ALM en Capital Management doorgebracht. Zij begon in 2013 bij AXA Bank België als hoofd European ALM & Capital Management. Met haar professionele ervaring heeft ze een grondige kennis van de financiële en kapitaalmarkten verworven.

BEVOEGDHEID EN ONAFHANKELIJKHEID VAN HET AUDITCOMITÉ EN HET RISICOCOMITÉ

Het Auditcomité van AXA Bank België bestaat uit Patrick Keusters, die voorzitter is, Philippe Rucheton en Patrick Lemoine. Het bestaat uit een meerderheid van onafhankelijke personen, zodat het voldoet aan de eisen van artikel 27, al. 1 van de wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen.

De leden van het comité zijn collectief bevoegd voor het bankwezen, de boekhouding en de audit en ten minste één lid is bevoegd voor boekhouding en/of audit.

Het Risicocomité werd opgericht op 1 januari 2015 en bestaat uit Philippe Rucheton (Voorzitter), Patrick Keusters (tot 27 maart 2018), Michael Jonker (vanaf 29 januari 2018) en Patrick Lemoine, waarvan de eerste drie onafhankelijke bestuurders zijn. De leden hebben de hoedanigheid van niet-uitvoerende bestuurders.

Elk lid beschikt over de nodige kennis, competenties en ervaring om de strategie en het tolerantieniveau ten opzichte van het risico van de bank te begrijpen en zich eigen te maken. Zij worden opgeroepen om over deze onderwerpen advies te geven aan de leden van de Raad van Bestuur en om hen bij te staan in hun superviserol bij het uitvoeren van de strategie door het directiecomité.

Philippe Rucheton, Patrick Keusters en Michael Jonker voldoen alle drie aan elk van de onafhankelijkheidscriteria in artikel 526 ter van het Wetboek van vennootschappen.

Qua bevoegdheden werd Philippe Rucheton op 24 april 2014 benoemd tot onafhankelijk bestuurder van AXA Bank België. Hij heeft een diploma behaald aan de Ecole Polytechnique, aan het Institut Supérieur des Affaires en aan de Sorbonne. Hij was bestuurder en financieel directeur van Dexia van december 2008 tot maart 2014. Daarvoor was hij werkzaam voor de Société Générale als CFO van Newedge Group, een makelaarsbedrijf; als vicevoorzitter van haar Tsjechische bankdochteronderneming tussen 1995 en 2002, als directeur ALM. Hij is zijn loopbaan begonnen bij de Louis-Dreyfus Bank en bij de BRED en hij was gedurende 20 jaar bestuurder van Bernard Controls, een industriële onderneming. Philippe Rucheton heeft dus een ruime ervaring in de bank- en beleggingsactiviteiten en in algemeen beheer zoals in financieel en controlebeheer, zowel in België als in het buitenland.

Patrick Keusters is benoemd tot onafhankelijk bestuurder van AXA Bank België sinds 1 januari 2016. Hij is licentiaat in de rechten en heeft een master in management van de Vlerick Business School. Hij begon zijn loopbaan in 1985 bij Citibank en hij specialiseerde zich daar in Corporate Banking. In 1992 startte hij bij Bank Degroef en werd daar, in 2000, bestuurder en lid van het directiecomité. In 2002 nam hij de taken op van gedelegeerd bestuurder, eerst bij Bank Degroef Luxembourg, vervolgens, van 2004 tot 2015, bij Bank Degroef Belgium. Hij was daar verantwoordelijk voor Operations, Boekhouding, Compliance, Kredieten, Juridische en Fiscale zaken en Faciliteiten. Hij was ook voorzitter van de sectie 'nichebanken' van Febelfin.

Michael Jonker werd op 29 januari 2018 benoemd tot onafhankelijk bestuurder van AXA Bank België. Michael Eduard Jonker heeft een MBA in Finance behaald aan de University of Oregon. Hij begon zijn carrière in 1978 bij ABN Bank, vervoegde daarna de Bank of America, om daarna de overstap te maken naar Banque Paribas Nederland als Senior Account Manager. Bij ING heeft hij ervaring opgedaan binnen de kredietafdelingen. Hij vervulde er de functie van Global Head of Credit Risk Management. Van 2002 tot 2016 bekleedde hij de functie van Chief Risk Officer en zetelde hij in het Uitvoerend Comité van ING België. Hij heeft ook ervaring opgedaan als voorzitter van de Raad van Commissarissen van ING Lease Belgium en als lid van de Raad van Bestuur van Record Bank.

Patrick Lemoine is benoemd tot bestuurder van AXA Bank België sinds 1 januari 2010. Hij is mijnningenieur (EMSE), heeft het diploma van Etudes Comptables Supérieures, een MBA van INSEAD en hij is actuaris. Hij is zijn loopbaan begonnen in 1981 bij het Crédit Lyonnais en heeft sindsdien een ruime ervaring verworven als technisch directeur in schadeverzekeringen en als financieel directeur in de verzekeringssector in Frankrijk en in Canada. Hij is onlangs benoemd tot Head of P&C Operations bij AXA Groep.

Op grond van bovenvermelde feiten kan de Raad van Bestuur de individuele en collectieve competentie van de leden van het Auditcomité en van het Risicocomité aantonen.

BEVOEGDHEID EN ONAFHANKELIJKHEID VAN HET BENOEMINGSCOMITÉ EN HET BEZOLDIGINGSCOMITÉ

Het Benoemingscomité bestaat uit Véronique Weill (tot 31 januari 2017), Jef Van In, Marc Bellis (tot 31 december 2017), Benoît Claveranne en Patrick Keusters (sinds 27 maart 2018).

Het Bezoldigingscomité bestaat uit Véronique Weill (tot 31 januari 2017), Jef Van In, Marc Bellis (tot 31 december 2017), Michael Jonker (vanaf 29 januari 2018) en Benoît Claveranne. De Bezoldigingscomité heeft 4 keer plaatsgevonden tijdens 2018.

De twee comités worden voorgezeten door Véronique Weill (tot 31 januari 2017) en Jef Van In (vanaf 29 maart 2017) en bestaan uitsluitend uit niet-uitvoerende bestuurders. Elk comité heeft een onafhankelijk lid dat voldoet aan elk van de onafhankelijkheidscriteria in artikel 526 ter van het Wetboek van vennootschappen.

De bevoegdheden van de onafhankelijke bestuurders, de heren Jonker en Keusters, vindt u hierboven bij de bevoegdheden voor de audit- en risicocomités.

De voorzitter van de comités, Jef Van In, is commercieel Ingenieur (K.U.L.) en heeft een Executive MBA van de Flanders Business School. Na een nationale en internationale carrière bij ING Bank, werd hij CEO van AXA Bank België in 2011. Van 2012 tot 2016 was hij verantwoordelijk voor de tak levensverzekeringen van AXA in Centraal- en Oost-Europa. In juli 2016 werd Jef Van In CEO van AXA Belgium en vanaf 2017 werd hij voorzitter van de Raad van Bestuur van AXA Bank België. Op 29 maart werd Jef Van In bevestigd als lid en Voorzitter van het Benoemingscomité en het Bezoldigingscomité.

Benoît Claveranne is afgestudeerd aan het Institut d' Etudes Politiques de Paris. Hij behaalde een master in de economie aan de Universiteit van Parijs. Voordat Benoît Claveranne in 2009 bij AXA startte als Group Senior Vice-President for European and Public Affairs, heeft hij ook gewerkt als bestuurder bij het Internationaal Monetair Fonds, de Wereldbank en het Ministerie van Financiën. Van 2011 tot 2013 was hij Chief Executive Officer van AXA Prévoyance & Patrimoine, een netwerk van exclusieve agenten van AXA France. Van 2014 tot juni 2016 was Benoît Claveranne Chief Executive Officer van Life & Savings voor de regio Azië. In juli 2016 werd hij Group Chief Transformation Officer en lid van het Directiecomité van AXA Groep. Sinds 1 december 2017 is hij Chief Executive Officer International en New Markets.

De Raad van Bestuur kan bijgevolg rechtvaardigen dat de Benoemings- en Bezoldigingscomités zodanig samengesteld zijn dat zij een relevant en onafhankelijk oordeel kunnen vormen over zowel het remuneratiebeleid en de remuneratiepraktijken als over de samenstelling en werking van de bestuurs- en leidinggevende organen van AXA Bank België.

Verloningsbeleid

VERLONING VAN DE LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR

Alle leden van de Raad van Bestuur worden beschouwd als 'Identified Staff' (Categorie 1). Bijgevolg zijn de principes die hieronder in punt 2 uiteengezet worden volledig van toepassing op hen.

NIET-UITVOERENDE BESTUURDERS

Bij de bezoldiging van de onafhankelijke niet-uitvoerende bestuurders van AXA Bank België wordt rekening gehouden met hun bijdrage tot de werkzaamheden van de Raad van Bestuur en van de binnen de Raad van Bestuur opgerichte comités. Ze is conform de marktnormen.

De betrokken bestuurders worden vergoed in de vorm van emolumenten die vastgelegd worden door de Raad van Bestuur voor de uitoefening zowel van hun mandaten in de Raad van Bestuur als van hun mandaten in de comités die binnen de Raad van Bestuur zijn opgericht.

Voor de niet-onafhankelijke niet-uitvoerende bestuurders die deel uitmaken van een entiteit van AXA Groep geeft hun mandaat binnen de Raad van Bestuur van AXA Bank België geen recht op een extra vergoeding.

De niet-uitvoerende bestuurders ontvangen geen variabele vergoeding.

UITVOERENDE BESTUURDERS

Het bezoldigingsbeleid dat door AXA Bank België toegepast wordt is gebaseerd op het bezoldigingsbeleid van AXA Groep en is in overeenstemming met de wet met betrekking tot het statuut van en het toezicht op de kredietinstellingen van 25 april 2014, de zogenaamde bankwet. Het hoofddoel bestaat erin de principes en de structuur van de bezoldigingen van AXA Bank België in overeenstemming te brengen met een gezond en efficiënt beheer van het bedrijf (en dus ook een risicobeheersing).

Om de conformiteit van het bezoldigingsbeleid te garanderen wordt het beleid regelmatig geëvalueerd door het Bezoldigings- en Corporate Governance Comité van de Groep en door het bezoldigingscomité van de betrokken Raad van Bestuur.

Met het bezoldigingsbeleid van de managementteams moet het mogelijk zijn:

- talent aan te trekken, te ontwikkelen, te houden en te motiveren,
- de beste prestaties aan te moedigen en te belonen, en dit
 - zowel op individueel als collectief niveau als
 - op korte, middellange en lange termijn
- om het bezoldigingsniveau in overeenstemming te brengen met de resultaten van het bedrijf,
- om een gepast en efficiënt risicobeheer te garanderen.
- Het beleid steunt op drie grondbeginselen:
- de competitiviteit en marktconsistentie van de bezoldigingen,
- de coherentie en de interne billijkheid, gebaseerd op de individuele en collectieve prestaties, zodat de eerlijke en evenwichtige bezoldiging de individuele kwantitatieve en kwalitatieve verwezenlijkingen en impact van de werknemer weerspiegelt, en
- de resultaten en de financiële capaciteit van het bedrijf.

VERGOEDING VAN DE “IDENTIFIED STAFF”

“IDENTIFIED STAFF”

Rekening houdend met Artikel 67 van de wet van 25 april 2014 over de status en het toezicht op kredietinstellingen en de geïmplementeerde decreten en de Gedelegeerde Verordening, en aan de hand van vijf bijkomende criteria, heeft de Raad van Bestuur van AXA Bank België de perimeter van de ‘Identified Staff’ als volgt vastgelegd:

- **Categorie 1:** De leden van de Raad van Bestuur;
- **Categorie 2:** De leden van het hogere management;
- **Categorie 3:** De personen die risico’s nemen bepaald in overeenstemming met de Gedelegeerde Verordening en andere verordeningen;
- **Categorie 4:** De personen die onafhankelijke controlefuncties bekleden;
- **Categorie 5:** De personeelsleden die bepaald worden in overeenstemming met de Gedelegeerde Verordening waarvan de volledige bezoldiging hen op hetzelfde bezoldigingsniveau plaatst als de directie of personen die een functie bekleden waarbij ze risico’s moeten nemen.

STRUCTUUR VAN DE BEZOLDIGING VAN DE IDENTIFIED STAFF

Het bezoldigingsbeleid is zo georganiseerd dat het volledige verloningspakket evenwichtig verdeeld wordt tussen de vaste component en de variabele component.

De samenstelling van het volledige verloningspakket heeft tot doel het nemen van overmatige risico’s te ontraden. De vaste component van het volledige verloningspakket is groot genoeg om de personeelsleden te belonen voor hun werk, anciënniteit, expertise en professionele ervaring en om een volledig flexibel variabele-verloningsbeleid te garanderen, en met name de mogelijkheid om geen variabele vergoeding te betalen.

Vaste verloning

Bepaling van de vaste vergoeding

De basisvergoeding van de “Identified Staff” wordt bepaald in functie van de organisatorische verantwoordelijkheden zoals die gedefinieerd staan in de functiebeschrijving en de positionering ten opzichte van de externe benchmark.

Bepaalde categorieën van de “Identified Staff” krijgen een wederkerende functiepremie. Deze wordt op transparante, niet-discriminerende wijze toegekend, op basis van objectieve parameters en niet geassocieerd met of onderworpen aan prestatiecriteria. Bij een verandering van functie naar een functie die niet beschouwd wordt als “Identified Staff”, heeft de persoon misschien niet langer recht op de functiepremie.

De vaste vergoeding kan ook voordelen in natura bevatten.

Evolutie van de vaste vergoeding

Beslissingen betreffende de verandering van de vaste vergoeding van de “Identified Staff” zijn gebaseerd op de prestatie (duurzame uitvoering van de functie) en de positionering ten opzichte van de externe benchmark.

Individuele toeslagen zijn toegestaan op basis van volgende principes:

- gelijke behandeling;
- strikte regels op het vlak van delegeren; en
- een systematische dubbele controle door het lijnmanagement en de personeelsafdeling.

Elk prestatiejaar legt AXA Bank België het budget dat beschikbaar is voor de evolutie van de vaste vergoeding van de “Identified Staff”.

De resultaten van het voorbije prestatiejaar van AXA Bank België (in vergelijking met de bepaalde doelstellingen) zijn een beslissende factor in het bepalen van het budget voor de evolutie van de vaste vergoeding.

Indien de resultaten van AXA Bank België van het voorbije prestatiejaar negatief of beduidend lager zijn dan de vastgelegde doelstellingen of omwille van wettelijke beperkingen, kan AXA Bank België beslissen het budget te beperken tot het toekennen van de stijgingen die verschuldigd zijn op basis van wettelijke en/of contractuele bepalingen.

Variabele verloning

Bepalen van de variabele vergoeding

De variabele vergoeding wordt bepaald binnen de grenzen van het beschikbare budget en in functie van de plaatselijk en/of professionele beroepspraktijken, de winsten die gerealiseerd worden door de activiteit en het realiseren van de kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen op individueel niveau en op het niveau van de bank en het bedrijfsonderdeel en de bijdrage bij het risicobeheer en het naleven van de regels.

Bepalen van het bonusbudget

AXA Bank België bepaalt elk jaar het totale beschikbare budget.

De bonuspool wordt bepaald op basis van een beslissingsproces dat gebaseerd is op de bedrijfsresultaten en op de risicoresultaten. Controles en balansen zijn cruciaal in dit opzicht.

De enveloppes voor de variabele vergoeding worden bepaald op basis van:

- de resultaten die gerealiseerd worden door de activiteit (jaarlijkse bonuspool);
- de markt en verwezenlijkingen, onder andere met betrekking tot het risico;
- de financiële situatie van AXA Bank België, inclusief de kapitaalsbasis en de vereisten van de liquiditeit;
- de gerealiseerde winsten; en
- de winstverwachting en de verwachting op lange termijn.

Elk jaar worden de bonuspools bepaald in de loop van het budgetproces van AXA Bank België in overleg met de Financiële en Algemene Managementafdeling onder controle van en met de toestemming van de Raad van Bestuur op advies van het Bezoldigingscomité. Hierbij zal rekening gehouden worden met de directe input van het Risicobeheer van het ‘kostenrisico’ (prestatie aangepast aan het risico) of evenwaardige maatregelen, afhankelijk van het doel van het budget.

Enkel de resultaten die binnen AXA Groep waarop de CRD IV en de Bankwet van toepassing zijn, worden in overweging genomen.

In de context van een ex ante risicobeheer zal er een risicoanalyse uitgevoerd worden op bedrijfsniveau en de bedrijfsonderdelen of een bijzonder onderdeel hiervan, zonder afbreuk te doen aan de evaluatie op individueel niveau.

Variabele bonuspools voor ondersteunende functies en geïntegreerde controlefuncties worden – bij wijze van afwijking van het bovenstaande - bepaald los van de prestaties van de afdeling waarvan zij de transacties controleren of valideren.

Indien de entiteit zwak presteert zullen de variabele vergoedingen die bepaald worden binnen het bereik van de beschikbare fondsen automatisch proportioneel verminderd worden.

(Individuele) prestatie

De **prestatie van AXA Bank België** wordt in kaart gebracht aan de hand van het resultaat van de STIC (Short Term

Incentive Compensation) Grid. Deze “STIC Grid” bevat kernindicatoren van activiteiten en resultaten die elk een bepaald gewicht krijgen, waarbij rekening gehouden wordt met risicocriteria.

De **(individuele) prestatie** wordt gemeten aan de hand van het realiseren van (individuele) financiële en niet-financiële prestatiecriteria, bepaald als:

- kwantitatieve doelstellingen (die voor minstens 25% van de variabele vergoeding meetellen); en,
- kwalitatieve doelstellingen (algemene houding, risicobewustzijn, inspelen op de belangen van de klanten, de werknemer en de aandeelhouder),

Deze worden gemeten over verschillende perioden (verwezenlijkingen op jaarbasis, maar ook op basis van verschillende jaren) voor de volgende jaren bij wijze van vastgestelde prestaties en individuele beoordelingen met betrekking tot de vastgelegde doelstellingen.

Deze doelstellingen worden vastgelegd volgens een vast systeem, waarbij de doelstellingen:

- bepaald worden volgens het ‘SMART’ principe: Specific, Measurable, Assignable, Realistic, Time-related;
- bepaald worden via ‘succes-criteria’;
- evenwichtig zijn;
- goedgekeurd worden door beide partijen,
- weergegeven worden in het prestatiedocument ‘People In’ binnen de deadline van AXA Bank België.

Het Individuele Prestatieplan is van toepassing op de “Identified Staff” in alle bedrijfsafdelingen van de bank en bestaat uit een individueel deel dat verbonden is met de prestatiescore, die rekening houdt met de resultaten en de doelstellingen van het risico/risicobeheer.

Ratio vaste vergoeding – variabele vergoeding

De variabele vergoeding van elke van de “Identified Staff” is beperkt tot het hoogste van de twee volgende bedragen:

- € 50,000; zonder dat dit bedrag het bedrag van de vaste vergoeding overschrijdt
- 50% van de vaste vergoeding

Deze beperking van het verschil tussen de vaste vergoeding en de variabele vergoeding is ook van toepassing op het toekennen van variabele vergoedingen wanneer de doelstellingen overschreden worden (‘hoger dan het doel’) of bij uitzonderlijke prestaties.

Proces van toekenning en persoonlijke afstemmingen – individuele beoordeling

Binnen AXA Bank België wordt de prestatie van het team waarvan de “Identified Staff” deel uitmaken en zijn/haar individuele prestatie (prestatie wordt gemeten op basis van het winst- en risiconiveau inzake die winst) beoordeeld (een verplichte **jaarlijkse individuele beoordeling** die uitgevoerd wordt door de afdelingsmanager) op basis van minstens volgende elementen:

- kwalitatieve verwezenlijkingen in vergelijking met de vastgelegde doelstellingen;
- professioneel gedrag in vergelijking met de waarden, nalevingsvereisten en procedures die van toepassing zijn bij AXA Bank België, en in lijn met de waarden en het leiderschap van de Groep (‘AXA Leadership Framework’);
- bijdragen tot het risicobeheer, inclusief het operationele risico;
- het gedrag van de persoon als manager indien van toepassing.

De Raad van Bestuur zal na advies van het Bezoldigingscomité een bijkomende beoordeling uitvoeren voor alle leden van de “Identified Staff” en hierbij rekening houden met:

- de bijdrage aan het permanente controleframework van de Bank;
- de betrokkenheid bij materiële risico’s en latere beslissingen;
- incidenten die zich voorgedaan hebben in de loop van het jaar en de correctieve acties die door het individu of de managers ondernomen dienen te worden.
- Deze beoordeling kan een invloed hebben op de variabele vergoeding.

De beoordeling zal zoveel mogelijk uitgevoerd worden met vooraf bepaalde en toepasselijke formules en regels voor de beoordeling. Hiervoor zullen evaluatiescorekaarten of andere gelijkaardige methoden gebruikt worden waarbij vanaf 2017 er een formele evaluatie zal gebeuren van:

- nalevingscriteria;
- een degelijk risicomanagement.

De mate waarin elke doelstelling bereikt werd en onder andere de relevante leiderschapsmethoden zullen op de scorekaart aangeduid worden met een score en concrete opmerkingen. Bovendien zal er een algemene score gegeven worden (over WAT en HOE) en zal er een totale prestatiescore gegeven worden met een kwalitatieve motivatie voor de van toepassing zijnde commentaren.

In functie van de gerealiseerde kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen, zullen voorstellen voor beslissingen gedaan worden.

Betaling van de variabele vergoeding

In overeenstemming met de Bankwet wordt minstens 40% van de variabele vergoeding (tot 60% voor de hoogste vergoeding) toegestaan onder de vorm van **uitgestelde variabele vergoeding** en minstens 50% van de variabele vergoeding dient uitbetaald te worden in **'financiële instrumenten'**.

Deze manier van vergoeden, gesteund door de lange termijn winstdeelname van de werknemer, maakt het mogelijk een aanzienlijk deel van de variabele vergoeding uit te stellen, in overeenstemming met de vereisten van de wetten en nationale en internationale bepalingen en de vereisten van nationale en internationale regulatiemechanismen.

Voorwaardelijke cashbetaling

De 50% in 'financiële instrumenten' zullen betaald worden als 'voorwaardelijke cashbetaling'.

Om het onderscheid met de variabele cashbetaling te maken, is de voorwaardelijke cashbetaling onderworpen aan een inhoudingsperiode en doelstellingen na de retentieperiode m.b.t.

- De solvabiliteit (floor 2019: 10,75%), liquiditeit (floor 2019: 100%) & hefboom (floor 2019: 3%)
- Een retentieperiode van 1 jaar (van toelage/volledige loopbaan) vooraleer de voorwaardelijke cashbetaling uitgevoerd zal worden.

Dit leidt tot het volgende betalingsschema:

Veronderstellingen	
Prestatiejaar	2018
Vooraf	60%
Uitgesteld	40%
Gespreid over (jaren)	5
Cash	50%
Voorwaardelijke Cash	50%

	01-04-18	01-04-19	01-04-20	01-04-21	01-04-22	01-04-23	01-04-24
Vooraf							
Cash	30%						
Voorwaardelijke cash		30%					
Uitgesteld							
Totaal toegekend met uitstel		8%	8%	8%	8%	8%	
Cash		4%	4%	4%	4%	4%	
Voorwaardelijke cash			4%	4%	4%	4%	4%
Total cash-stroomprofiel	30%	34%	8%	8%	8%	8%	4%

*Voorwaardelijke cashbetaling gebeurt op de betalingsdatum, indien de voorwaarde in het jaar dat de betaaldatum voorafgaat werd behaald.

Uitzondering voor variabele vergoeding onder 75.000 euro

De huidige administratieve rondzendbrief van NBB geeft de toestemming voor een uitzondering op deze regel voor leden van de "Identified Staff" wiens variabele vergoeding lager ligt dan € 75,000.

Malus- en terugvorderingsframework

De malus- en terugvorderingsbepalingen van de Bank stellen de Raad van Bestuur in staat te bepalen dat, indien van toepassing de ongevestigde elementen onder het uitgestelde bonusplan kunnen verbeurt/aangepast worden of de reeds betaalde/gevestigde variabele vergoedingen in bepaalde situaties gerecupereerd kunnen worden.

AXA Bank België zal de delen van de variabele vergoeding die nog niet betaald of verworven werden van alle (mogelijk voormalige) "Identified Staff" (malus) verkleinen, wanneer AXA Bank België een kleiner of negatief rendement op het geïnvesteerde vermogen heeft of wanneer één van de volgende situaties ontdekt wordt:

- de "Identified Staff" is niet in overeenstemming met de van toepassing zijnde normen of expertise en professionele integriteit;
- de "Identified Staff" is betrokken bij praktijken die geleid hebben tot aanzienlijker verliezen voor AXA Bank België of is verantwoordelijk voor degelijke praktijken;
- de "Identified Staff" is betrokken bij een speciaal mechanisme met als doel of effect de bevordering van fiscale fraude door derden;
- elke omstandigheid die impliceert dat de betaling van de variabele verloning een schending van het goede bezoldigingsbeleid van AXA Bank België of de risicobeoordelingsstrategie of het beperkte gemiddeld risicoprofiel vormt.

AXA Bank België zal de variabele vergoeding die reeds betaald is of verworven werd door alle (mogelijk voormalige) "Identified Staff" terug claimen (terugvorderen) wanneer AXA Bank België een kleiner of negatief rendement op het geïnvesteerde vermogen kent of in één van onderstaande situaties, en dit binnen de 3 jaar volgende op de betaling of, indien van toepassing, het verwerven van de variabele vergoeding:

- de "Identified Staff" is niet in overeenstemming met de van toepassing zijnde normen of expertise en professionele integriteit;
- de "Identified Staff" is betrokken bij praktijken die geleid hebben tot aanzienlijker verliezen voor AXA Bank België of is verantwoordelijk voor degelijke praktijken;
- de "Identified Staff" is betrokken bij een speciaal mechanisme met als doel of effect de bevordering van fiscale fraude door derden;

Terugvordering kan gebruikt worden indien de malusregeling op het niet toegekende deel onvoldoende is gezien de aard en grootte van de kwestie.

In het geval van ontslag wegens ambtsmisdrif (voor werknemers die AXA Bank België of dochterondernemingen reeds verlaten hebben – het gedrag tot een ontslag zou geleid hebben indien het ontdekt zou worden wanneer het

personeelslid nog in dienst was) en in het bijzonder wanneer er een schending is van de risicobeheerprocedures of een inbreuk op de naleving of gedragsregels of dissimulatie of een actie die resulteerde in een vervorming van de omstandigheden waaronder de variabele vergoeding die initieel werd toegekend werd bepaald, zullen alle of een deel van de rechten op de uitgestelde delen van de initieel toegekende variabele vergoeding onmiddellijk verloren gaan ('malus') en kunnen alle elementen van de reeds betaalde variabele vergoeding mogelijk terug geclaimd worden ('terugvordering'). Dit principe zal ingevoerd worden in elk plan dat ter goedkeuring voorgelegd zal worden aan de "Identified Staff".

Specifieke regels met betrekking tot de variabele verloning van de "Identified Staff" die werkzaam zijn binnen intermediaatie en ALM activiteiten.

De enveloppe van de variabele verloning wordt elk jaar bepaald, op basis van interne en externe benchmarks. Deze enveloppe wordt beïnvloed door de realisatie van de doelstellingen van AXA Bank België, en ook door de realisatie van de doelstellingen van de Head of Treasury & Intermediation en de Head of ALM. Het management bepaalt de verdeling van de enveloppe onder de betrokken werknemers en deze verdeling is gebaseerd op het behalen van de respectieve individuele kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen die vastgelegd worden in het begin van het jaar, en dit met strikte inachtneming van de risicolimieten en -controles.

Specifieke regels met betrekking tot de variabele verloning van de onafhankelijke controlefuncties

Voor categorie 4 van de "Identified Staff", namelijk de personen die onafhankelijke controlefuncties bekleden (ook de Chief Risk Officer), zijn de bovenvermelde verloningsprincipes vergelijkbaar; met de volgende uitzonderingen:

- De prestatie van AXA Bank België wordt niet in rekening gebracht voor het bepalen van de effectief uitbetaalde variabele verloning.
- De niet-uitgestelde variabele verloning wordt volledig en uitsluitend bepaald op basis van de specifieke individuele criteria gekoppeld aan de functie (individuele prestatie).

VERGOEDING BIJ OPZEGGING VAN HET CONTRACT

Onverminderd de toepassing van de wettelijke en reglementaire bepalingen en de overeenkomsten van het bedrijf, worden de vertrekvergoedingen, die zouden overeengekomen kunnen worden met een lid van de "Identified Staff", zodanig bepaald dat ze niet dienen om falen of onregelmatig gedrag te belonen.

Voor de loontrekkende personeelsleden zorgt AXA Bank België ervoor dat de wettelijke bepalingen nageleefd worden.

Als er een overeenkomst over het uitkeren van een vertrekvergoeding wordt gesloten met een niet-loontrekkende manager, mag het totaal van de uitgekeerde vergoedingen niet meer dan 12 maand van de vaste en variabele vergoeding bedragen. Een ontsnappingsclausule is enkel mogelijk op voorwaarde van een met redenen omkleed advies van het Bezoldigingscomité en mits voorafgaande goedkeuring van de algemene vergadering.

GOVERNANCE VAN HET BEZOLDIGINGSBELEID

AXA Bank België heeft een bezoldigingsplan voor de lange termijn, waarvan de regels bepaald worden door het bezoldigingsbeleid. Deze regels moeten regelmatig aangepast worden, in het bijzonder afhankelijk van de beslissingen die genomen worden op het niveau van de Raad van Bestuur van AXA Bank en de evolutie van het (inter)nationale wettelijke framework.

De Raad van Bestuur heeft de beslissingsbevoegdheid inzake het opstellen van het bezoldigingsbeleid en het nemen van beslissingen met betrekking tot de individuele verloning van de "Identified Staff". Op dat vlak wordt hij bijgestaan door 2 comités: het Bezoldigingscomité en het Risicocomité.

Het Bezoldigingscomité draagt actief bij tot het invoeren van het bezoldigingsbeleid. Het bestaat uit niet-uitvoerende bestuurders, waarvan minstens één onafhankelijk is in de zin van het wetboek van vennootschappen. Het comité is zodanig samengesteld dat het een relevant en onafhankelijk oordeel kan vormen over het bezoldigingsbeleid en de bezoldigingspraktijken en over de incentives ten opzichte van de risicobeheersing, de behoefte aan eigen middelen en de liquiditeitspositie.

Het Bezoldigingscomité formuleert voorstellen, in de vorm van adviezen en in overeenstemming met het bezoldigingsbeleid, inzake beslissingen die de Raad van Bestuur moet nemen over de bezoldigingsprincipes en –modaliteiten. Zo is het zijn taak om de beslissingen van de Raad van Bestuur voor te bereiden, waarbij hij rekening houdt met gevolgen voor het risico en het beheer van de risico's van het bedrijf enerzijds en de belangen op lange termijn van de aandeelhouders, van de investeerders en van de andere belanghebbenden van de instelling anderzijds, en ook van het openbaar belang.

Het bezoldigingsbeleid kan ook geëvalueerd worden bij besluit door de Raad van Bestuur op voorstel van het Bezoldigingscomité te allen tijde en met name bij wetswijzigingen inzake arbeids-, boekhoud- en belastingrecht en ook bij verandering van de governance regels.

De uitvoering van het beleid wordt minstens één keer per jaar intern geëvalueerd om na te gaan of het bezoldigingsbeleid en de procedures die de Raad van Bestuur aangenomen heeft, nageleefd worden. In voorkomend geval zal het Bezoldigingscomité de vereiste relevante aanpassingen aanbrengen.

Het Risicocomité, dat bestaat uit niet-uitvoerende bestuurders, waarvan minstens één onafhankelijk is in de zin van het wetboek van vennootschappen, onderzoekt of de incentives door het bezoldigingssysteem voorzien voldoende rekening houden met de risicobeheersing, de behoefte aan eigen middelen en de liquiditeitspositie van AXA Bank België, en ook met de waarschijnlijkheid en de spreiding in de tijd van de winst en dit om een degelijk en doeltreffend risicobeheer te verzekeren, door risico's te vermijden die het tolerantieniveau van AXA Bank België overschrijden.

KWANTITATIEVE INFORMATIE INZAKE BEZOLDIGING TOEGEKEND AAN DE "IDENTIFIED STAFF" VOOR HET BOEKJAAR 2018

Totale bezoldiging van bepaald personeel in 2018 (exclusief de vergoeding van niet-uitvoerende bestuurders)

De kwantitatieve informatie hieronder betreft de verloning toegekend voor het jaar 2018 aan de "Identified Staff" binnen de betekenis van CRDIV en de Belgische bankwetgeving, maar is geen weerspiegeling van de verloning toegekend aan andere werknemers:

Bedrijfseenheid*	Aantal betrokken personen	Bedrag van totale compensatie	Bedrag van vaste compensatie	Bedrag van toegekende variabele compensatie
CEO	5	1 179 535 €	953 397 €	226 139 €
Affluent & Distribution	3	602 075 €	433 391 €	168 684 €
Credits	4	820 924 €	615 162 €	205 762 €
Risk & Compliance	6	848 364 €	654 824 €	193 540 €
Retail & Transformation	3	639 466 €	497 962 €	141 504 €
Finance	2	867 692 €	633 487 €	234 205 €
Total	23	4 958 056 €	3 788 222 €	1 169 834 €

* De bedrijfseenheden zijn gebaseerd op het customer journey-bedrijfsmodel van AXA Bank

Structuur van de variabele bezoldigingscomponent:

		Vaste verloning	Variabele verloning	Startbonus	Ontslagvergoeding		
					Betaald	Toegekend	Hoogste toegekend
Leden van het bestuursorgaan	Bedrag (euro)	1 851 706 €	674 524 €	- €	- €	- €	- €
	# betrokken personen	6	6	0	0	0	0
Hoger management (buiten de uitvoerende bestuurders)	Bedrag (euro)	1 272 216 €	336 228 €	- €	- €	- €	- €
	# betrokken personen	9	9	0	0	0	0
Andere Identified Staff	Bedrag (euro)	664 301 €	159 082 €	15 000 €	30 500 €	- €	- €
	# betrokken personen	8	8	1	1	0	0

	Vormen van variabele verloning (toegekend)				Uitstaande uitgestelde verloning		Uitgestelde verloning		
	Cash	Aandelen	Aandegerelateerde Instrumenten	Andere types*	Gevestigd	Ongevestigd	Toegekend	Uitbetaald	Verlaagd
Leden van het bestuursorgaan	337 262 €	N/A	N/A	337 262 €	284 804 €	1 082 991 €	269 810 €	81 600 €	-
Hoger management (buiten de uitvoerende bestuurders)	310 483 €	N/A	N/A	25 744 €	42 032 €	319 483 €	20 595 €	-	-
Andere Identified Staff	159 082 €	N/A	N/A	N/A	46 058 €	200 572 €	-	-	-

*Voorwaardelijke cash

Aantal MRT-werknemers wier totale bezoldiging voor 2018 groter was dan 1 miljoen euro

Totale compensatie	Aantal MRT's voor het jaar 2018
Tussen 1 miljoen euro en 1,5 miljoen euro	0
Tussen 1,5 miljoen euro en 2 miljoen euro	0
Tussen 2 miljoen euro en 2,5 miljoen euro	0

Bestuurders met externe mandaten

AXA Bestuurder op 31/12/2017	Positie bij AXA Bank Belgium (ABB)	Bedrijf waar extern mandaat wordt uitgevoerd	Maatschappelijke Zetel	Werkdomein	Inschrijving op gereguleerde markt	Uitgeoefende externe positie	Lijst van de aandeelhouders met meer dan 5% ABB
Patrick Keusters	Onafhankelijk bestuurder en Voorzitter van het Auditcomité	Tribeca AIFM	Louizalaan 65 bus 12 1050 Brussel Belgium	Investeringen	Nee	Niet-uitvoerend bestuurder	Nee
		Orcadia Asset Management SA	13, rue de l'Industrie L - 8699 Windhof GD Luxembourg	Investeringen	Nee	Niet-uitvoerend bestuurder	Nee
		Stoll Security SA	Z.A.R.E. Ilot Ouest L 4384 Ehlerange Luxembourg	Veiligheid	Nee	Niet-uitvoerend bestuurder	Nee
Philippe Rucheton	Onafhankelijk bestuurder en Voorzitter van het Risicocomité	Bernard Controls SA	4, rue d'Arsonval BP 76091 95505 Gonesse France	Elektromechanica	Nee	Niet-uitvoerend bestuurder	Nee
		Société générale SFH	17 cours Valmy 92800 Puteaux France	Woonkredieten	Nee	Niet-uitvoerend bestuurder	Nee
		Société générale SCF	17 cours Valmy 92800 Puteaux France	Vastgoedkredieten	Nee	Niet-uitvoerend bestuurder	Nee

Annex

Annex: Corporate Responsibility

7.1 Algemene informatie	3
Creatie van duurzame waarde	3
Strategie van de AXA Groep op het gebied van Corporate Responsibility	4
Bestuur en dialoog met de stakeholders	5
Beoordeling van de risico's met betrekking tot Corporate Responsibility	5
Axa xl	6
Beoordelingen en ratings	7
RAPPORTAGEMETHODOLOGIE.....	7
7.2 - SOCIALE INFORMATIE ().....	11
Voorwoord	11
Toestand en evolutie van het personeelsbestand.....	12
Overzicht van de uitdagingen m.b.t. human resources.....	13
Relatie met medewerkers en arbeidsomstandigheden	14
Opleiding en competentie management.....	16
Diversiteit en inclusie als sleutel tot succes en innovatie.....	19
7.3 Milieu en klimaatverandering.....	28
standpunt van AXA over de klimaatverandering en het milieu	28
Beleggingen.....	29
Verzekering.....	36
Operaties (intern milieubeheer)	38
7.4 Inclusieve verzekering	44
Maatschappelijke vraagstukken in verband met economische activiteit	44
Mecenaat en medewerkersbetrokkenheid	49
7.5 Bedrijfsvoering.....	51
Bedrijfsethiek	51
Verantwoord gebruik van gegevens en gegevensbescherming	52
Verantwoord inkopen.....	54
Fiscaal beleid	55
7.6 Vigilance Plan	61
Toepassingsgebied van het Vigilance Plan	61
Bescherming van de mensenrechten en het milieu.....	62
Klokkenluidersprocedure	66
Deelname van de stakeholders	66

Opvolging van het Vigilance Plan	67
Verslag over de effectieve uitvoering van het Vigilance Plan	67

7.1 Algemene informatie

In dit hoofdstuk wordt onze strategie beschreven op het gebied van Corporate Responsibility (CR) in overeenstemming met de bepalingen van de EU-richtlijn 2014/95 ("richtlijn over niet-financiële reporting"). Gedetailleerde informatie over de beleidslijnen en praktijken van de AXA Groep op het gebied van CR is ook beschikbaar in het "Geïntegreerd Rapport", in het "Rapport over sociale gegevens" en op de website van de AXA Groep (www.axa.com), in het bijzonder onder de rubriek "Corporate Responsibility".

CREATIE VAN DUURZAME WAARDE

AXA's activiteit bestaat uit het beschermen van mensen op de lange termijn door het begrijpen, selecteren, kwantificeren en beheren van risico's. Dit doen we door op het snijvlak van economie, financiën en maatschappij te opereren. Verzekering creëert waarde in alle drie bovenstaande dimensies.

Op die manier dragen we niet alleen bij aan de wereldwijde economische groei, maar ook aan de sociale stabiliteit, in overeenstemming met onze ambitie van "mensen de middelen geven om beter te leven". Deze aanpak is inherent aan onze activiteit en vormt ook de leidraad voor onze CR-strategie. Raadpleeg, voor meer informatie over het bedrijfsmodel van AXA, hoofdstuk 1 (Overzicht van de activiteiten) en hoofdstuk 2 (Beheersverslag).

STRATEGIE VAN DE AXA GROEP OP HET GEBIED VAN CORPORATE RESPONSIBILITY

Onze Corporate Responsibility-strategie is een essentiële drijfveer voor medewerkersbetrokkenheid, klantvertrouwen en merkimage. CR is ook een kwestie van risico- en opportuniteitsbeheer: het stelt AXA in staat om bepaalde operationele kosten en risico's te verminderen, terwijl het tegelijkertijd marktkansen biedt in opkomende commerciële segmenten. Onze Corporate Responsibility-strategie draait rond belangrijke thema's zoals klimaatverandering en het milieu, preventie van gezondheidsrisico's, sociale ongelijkheden en inclusie en het gebruik van gegevens voor het maatschappelijk welzijn, terwijl we ons blijven richten op bepaalde bredere milieu-, sociale en maatschappelijke uitdagingen.

- Klimaatverandering en milieu: AXA verkleint haar eigen koolstofvoetafdruk en maakt gebruik van haar kernactiviteiten op het gebied van verzekeringen en beleggingen om klimaatrisico's beter het hoofd te bieden;
- Preventie van gezondheidsrisico's en ziekten: als betrouwbare partner voor onze klanten en op basis van onze expertise in risicomanagement blijven we onze inspanningen op het gebied van gezondheidspreventie voortzetten om positieve resultaten te behalen op het gebied van volksgezondheid;
- Sociale ongelijkheden en inclusie: als verzekeraar streven wij ernaar kwetsbare bevolkingsgroepen te beschermen en zo bij te dragen aan de mondiale sociaaleconomische ontwikkeling;
- Responsible data en kunstmatige intelligentie (AI): data en AI kunnen een positieve kracht zijn, vooral wanneer ze ons de mogelijkheid geven om gegevens met betrekking tot de risico's van onze klanten te beschermen en tegelijkertijd de IT-veiligheid te versterken. In het bijzonder zullen wij onze klanten en de maatschappij "hun gegevens teruggeven" om voor een beter begrip van de risico's te zorgen.

IN 2018 ONTWIKKELDE DE GROEP OOK EEN NIEUW STRATEGISCH REFLECTIEKADER OM TOEKOMSTIGE ENGAGEMENTTHEMA'S TE IDENTIFICEREN DIE REKENING HOUDEN MET DE DUURZAME ONTWIKKELINGSDOELSTELLINGEN VAN DE VERENIGDE NATIES INZAKE DUURZAME ONTWIKKELING (SDG'S). DE SDG'S ZIJN EEN REEK VAN 17 GLOBALE DOELSTELLINGEN DIE IN 2015 DOOR DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE VERENIGDE NATIES WERDEN ONTWIKKELD EN DIE BETREKKING HEBBEN OP SOCIALE EN ECONOMISCHE ONTWIKKELINGSVRAAGSTUKKEN, WAARONDER ARMOEDE, HONGER, GEZONDHEID, ONDERWIJS, KLIMAATVERANDERING, GENDERGELIJKHEID, WATER, SANITATIE, ENERGIE, VERSTEDELIJKING, MILIEU EN SOCIALE RECHTVAARDIGHEID. HET COMPLETE KADER WORDT BESCHREVEN OP DIT ADRES: [SUSTAINABLEDEVELOPMENT.UN.ORG](https://www.sustainabledevelopment.un.org).

Op basis van de SDG's, aangevuld met interne expertise, worden de geïdentificeerde engagementthema's vervolgens onderzocht met behulp van een "business filter" die AXA in staat stelt om inspanningen te investeren in onderwerpen waarop ze echt een impact kan hebben. Dit proces heeft ons in staat gesteld om biodiversiteitsverlies en de dubbele epidemie van obesitas en diabetes als hoofdthema's te kiezen. Hoewel de Groep zijn Corporate Responsibility-strategie niet heeft ontwikkeld op basis van het SDG-kader, en hoewel dit werk nog steeds aan de gang is, geeft dit hoofdstuk enkele correlaties aan tussen onze CR-initiatieven en enkele SDG's.

AXA zet zich ook in om een verantwoordelijke werkgever te zijn, die ernaar streeft de betrokkenheid van werknemers centraal te houden in onze strategie en een werkplek te creëren die geïnspireerd is door onze

waarden, die diversiteit en gelijke kansen voor iedereen bevordert, engagement promoot, professionele ontwikkeling aanmoedigt en het welzijn van werknemers ondersteunt.

BESTUUR EN DIALOOG MET DE STAKEHOLDERS

AXA heeft een sterk bestuurskader opgezet om haar CR-strategie te ontwikkelen en door te voeren. Het Compensation & Governance Committee van de Raad van Bestuur evalueert elk jaar de strategie van de Groep inzake CR. Bovendien wordt ze minstens eenmaal per jaar voorgelegd aan het Uitvoerend Comité van de Groep. Wat betreft de lokale entiteiten is een netwerk van Corporate Responsibility-directeuren verantwoordelijk voor de coördinatie van de CR-strategie en de bevordering van best practices. Dit netwerk wordt ondersteund door lokale CR-teams.

AXA vertrouwt ook op haar Stakeholder Advisory Panel om toekomstige onderwerpen van belang beter te kunnen beoordelen. In 2014 heeft AXA dit comité opgericht om de rol van de Groep in de opbouw van een sterkere, veiligere en duurzamere maatschappij te bevorderen. Twee keer per jaar brengt het externe en invloedrijke personen samen die het maatschappelijk middenveld vertegenwoordigen, evenals het Management Committee van AXA en de leden van onze Raad van Bestuur.

Deze groep fungeert als een informeel forum voor diepgaande discussies over de belangrijkste wereldwijde trends en dat "business- en duurzaamheidsuitdagingen" aanpakt. Zo werden in 2018 bijvoorbeeld de AXA Research Fund-strategie, de toekomst van het leren, de innovatiestrategie van AXA, de circulaire economie, ons nieuwe CR-reflectiekader, een diepgaand debat over biodiversiteit, obesitas en diabetes, de gezondheidsstrategie van AXA in Afrika en de "toekomst van vertrouwen" besproken. De leden van het comité worden aangemoedigd om een langetermijnvisie op de activiteiten van AXA te hebben en de strategie van AXA in vraag te stellen vanuit een CR-perspectief. Deze besprekingen helpen AXA een zo groot mogelijk positieve impact te hebben op haar klanten en de gemeenschappen waarin zij actief is. Meer gedetailleerde informatie over het Stakeholder Advisory Panel is hier beschikbaar: www.axa.com/fr/a-propos-d-axa/comite-consultatif-parties-prenantes.

Meer in het algemeen heeft AXA een cultuur van een dialoog met de stakeholders ontwikkeld door nauw samen te werken met een aantal partners uit het maatschappelijk middenveld om de risicobeoordeling te versterken. De stakeholders van AXA zijn individuen of groepen die beïnvloed worden door haar activiteiten of die invloed kunnen uitoefenen op de prestaties van de Groep of de omgeving waarin deze actief is - zoals onze klanten, aandeelhouders en investeerders, werknemers, leveranciers en regelgevers.

BEOORDELING VAN DE RISICO'S MET BETREKKING TOT CORPORATE RESONSIBILITY

Zoals vereist door de richtlijn van de Europese Unie over niet-financiële reporting heeft AXA een interne risicobeoordeling uitgevoerd om de belangrijkste niet-financiële risico's in kaart te brengen. Deze risico's zijn gegroepeerd in de volgende hoofdcategorieën: sociale risico's, risico's voor mensenrechten, milieurisico's en bedrijfsrisico's.

Deze risico's werden beoordeeld ten aanzien van de volgende soorten van impact op de activiteiten van AXA: financieel (impact op ons vermogen om winst te genereren), menselijk (impact op onze medewerkers), reputationeel (impact op ons merkimage), operationeel (impact op ons vermogen om onze dagelijkse activiteiten uit te voeren) en ecologisch (impact op onze beleggingen, onze verzekeringsactiviteiten of onze activiteiten in verband met het milieu).

Om deze belangrijkste risico's in kaart te brengen, werd een risicobeoordelingsmethodologie ontwikkeld door een multifunctioneel team bestaande uit de centrale juridische afdeling, de afdeling Corporate Responsibility, de afdeling Human Resources, de afdeling Risk Management en de afdeling Communicatie. De teams hebben de materialiteit van de niet-financiële risico's beoordeeld op basis van hun ernst en frequentie. Deze risico's werden beoordeeld ten aanzien van bepaalde soorten van impact op de activiteiten van AXA, waaronder financieel, menselijk (bv. werving van talent), reputationeel, operationeel (bv. bedrijfscontinuïteit) en ecologisch.

De resultaten werden vervolgens vergeleken met het Operationele Risicomanagement van de Groep (voor meer informatie over operationele risico's, zie sectie 4.7 "Operationele risico's") en ons jaarlijks onderzoek naar opkomende risico's, waarin de belangrijkste opkomende risico's voor de maatschappij als geheel worden beschreven (voor meer informatie over opkomende risico's, zie sectie 4.8 "Overige risicofactoren"). De belangrijkste risico's worden ook gekruist met de evaluatie van de Dow Jones Sustainability Index (DJSI) om een externe analyst view te integreren. Op basis van deze methodologie werden de volgende risico's geïdentificeerd:

- De geïdentificeerde sociale risico's zijn: verantwoorde arbeidspraktijken, sociale dialoog en arbeidsomstandigheden; ontwikkeling en opleiding; en het aantrekken en behouden van talent. Zie de secties 7.2 en 7.4 voor meer informatie;
- De geïdentificeerde mensenrechtenrisico's zijn: "inclusieve" verzekeringsoplossingen, bescherming van klanten, bescherming van klantgegevens en het voorkomen van mensenrechtenschendingen in onze toeleveringsketen. Zie de secties 7.4, 7.5 en 7.6;
- De milieurisico's omvatten de risico's in verband met klimaatverandering, die in sectie 7.3 worden besproken;
- Maatschappelijke risico's zijn onder meer de inachtneming van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de VN; partnerschappen en filantropie: praktijken m.b.t. de betrokkenheid van de stakeholders. Zie sectie 7.4 en bestuur en dialoog met de stakeholders;
- Kwesties in verband met eerlijke handelspraktijken zijn onder meer de toepassing van de CR-vereisten op onze leveranciers en onderaannemers, de strijd tegen corruptie en belastingontduiking. Zie de secties 7.5 en 7.6.

AXA XL

AXA nam in september 2018 de XL Group over en fuseerde deze met bepaalde bestaande AXA-teams tot AXA XL, een nieuwe entiteit gewijd aan bedrijfsverzekeringen. AXA XL werd niet opgenomen in de hierboven beschreven beoordeling van de duurzaamheidsrisico's, maar wordt niettemin geleidelijk aan geïntegreerd in de beleidslijnen en processen van AXA, inclusief onze sociale en milieurapportageprocessen (de sociale en milieugegevens die in dit rapport worden gepubliceerd,

omvatten de gegevens van de XL Group over het laatste kwartaal van 2018). AXA XL past onze verzekeringsrestricties toe (kolen, tabak, enz.). Opmerkelijke initiatieven zijn onder meer het Ocean Risks Initiative, dat in 2017 werd gelanceerd om de risico's m.b.t. oceaanbeheer te analyseren en oplossingen te ontwikkelen die bijdragen tot het opbouwen van veerkracht op lokaal, regionaal en mondiaal niveau. Het is met name gebaseerd op geïnformeerde leadership-projecten, sectorale reacties op risico's in verband met oceanen en onderwijsmiddelen voor scholen. AXA XL heeft ook een milieumanagementsysteem ingevoerd en compenseert haar CO2-uitstoot (gerelateerd aan zakenreizen) door carbon credits aan te kopen bij The Nature Conservancy. Tot slot worden de medewerkers van AXA XL aangemoedigd om te investeren in hun lokale gemeenschap door middel van vrijwilligers- en filantropische programma's. In 2018 deden meer dan 5.000 medewerkers (op een totaal van 7.500 werknemers) mee en werd meer dan 4 miljoen dollar gedoneerd aan gemeenschappen over de hele wereld.

BEOORDELINGEN EN RATINGS

De prestaties van de Groep op het gebied van "environment, society & governance" (ESG) (oftewel milieu, maatschappij en bestuur) worden beoordeeld door gespecialiseerde ratingbureaus. De Groep is over het algemeen toonaangevend in zijn sector en maakt ook deel uit van de belangrijkste internationale indexen voor verantwoord beleggen. Deze scores worden nader beschreven in hoofdstuk 1.

CERTIFICERING

PricewaterhouseCoopers Audit, één van de rekeningcommissarissen van AXA nv, benoemd als onafhankelijke derde partij, geeft in zijn verslag, dat aan het einde van dit hoofdstuk is gevoegd, een met redenen omkleed advies over de conformiteit van de niet-financiële prestatieverklaring met de bepalingen van de Franse regelgeving (art. R225-105 van het Franse Wetboek van Koophandel) en over de eerlijkheid van de verstrekte informatie.

RAPPORTAGEMETHODOLOGIE

De beoordeling van de sociale, milieu-, maatschappelijke, ethische en mensenrechtenimpact van de activiteiten van de Groep heeft het mogelijk gemaakt om passende prestatie-indicatoren te definiëren, in overeenstemming met de bepalingen van het Wetboek van Koophandel.

Reikwijdte van de sociale indicatoren

De sociale gegevens voorzien in sectie 7.1 worden verzameld bij 315 entiteiten van de AXA Groep, die allemaal deel uitmaken van de consolidatiekring van AXA (d.w.z. geconsolideerd voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekeningen per 31 december 2018: de dochterondernemingen waarin AXA, direct of indirect, zeggenschap op managementniveau heeft). Met uitzondering van enkele entiteiten die op lokaal niveau gegevens vooraf kunnen consolideren, worden de sociale indicatoren op groepsniveau geconsolideerd.

De reikwijdte komt overeen met de rechtspersonen (vennootschappen en/of organisaties) waarvan AXA op het einde van het jaar rechtstreeks of onrechtstreeks minstens 50% van het maatschappelijk kapitaal of van de stemrechten bezit. Deze reikwijdte wordt jaarlijks geactualiseerd naar aanleiding van mogelijke overnames / fusies of stopzettingen van activiteiten. 315 entiteiten rapporteerden hun sociale gegevens voor 2018. De dochterondernemingen die in de loop van het boekjaar financieel werden geconsolideerd of waarvan de werknemers in de loop van het boekjaar werden overgenomen, worden derhalve opgenomen in de consolidatiekring 2018 (bijvoorbeeld de XL Group).

Reikwijdte van de milieu-indicatoren

De milieugegevens beschreven in hoofdstuk 7.3 - "Operaties (intern milieubeheer)" worden verzameld bij 81 entiteiten, volgens dezelfde regels als dewelke worden gebruikt om de reikwijdte van de sociale indicatoren te definiëren (d.w.z. integraal geconsolideerde dochterondernemingen per 31 december 2018). AXA-vestigingen met minder dan 50 VTE's zijn niet opgenomen in de gegevensverzameling, maar maken deel uit van een extrapolatieproces. In 2018 werden milieu-indicatoren verzameld voor 101.977 VTE's die werkzaam waren in AXA-vestigingen (tenzij anders aangegeven) en geëxtrapolerd, per continent, om alle 124.355 VTE's te dekken (alle soorten contracten, inclusief die van de XL Group, die waren opgenomen voor het vierde kwartaal van 2018) die gemiddeld binnen de AXA Groep in 2018 werkzaam waren.

Sectie 7.3 beschrijft ook hoe AXA, als verzekeraar en belegger, ernaar streeft om milieukwesties te integreren in haar activiteiten. Het reikwijdte van onze strategie van verantwoord beleggen (waaronder "klimaatfinanciering") omvat onze algemene activa, terwijl onze "verzekeringsinitiatieven" met betrekking tot klimaat en milieu voornamelijk betrekking hebben op onze commerciële vastgoed- en schadeverzekeringsactiviteiten.

Reikwijdte van de maatschappelijke indicatoren

Onze mecenaat- en liefdadigheidsinitiatieven, beschreven in hoofdstuk 7.4, bestrijken 73% van de VTE's van AXA.

Consolidatiemethode en -regels

Voor de hierboven gedefinieerde reikwijdtes zijn de indicatoren voor 100% geconsolideerd, tenzij anders aangegeven. Om haar Corporate Responsibility-strategie verder te ontwikkelen en verslag uit te brengen over haar niet-financiële prestaties, voldoet AXA vrijwillig aan bepaalde internationale normen, zoals beschreven in hoofdstuk 7. Deze omvatten bijvoorbeeld het "Greenhouse Gas Protocol" (ghgprotocol.org) voor de berekening van de CO₂-uitstoot. Andere referentiekaders worden waar nodig belicht.

Periode

De indicatoren hebben betrekking op de periode van 1 januari tot en met 31 december 2018, tenzij anders vermeld (de gegevens van de XL Group zijn bijvoorbeeld pro rata opgenomen voor het vierde kwartaal van 2018). De gegevens worden per 31 december van elk jaar verzameld in de vorm van een balans op de datum of aan het einde van de verslagperiode. Om het verzamelen en verwerken ervan te vergemakkelijken, kunnen sommige gegevens eerder in het jaar worden verzameld. De gegevens voor de resterende maanden (maximaal 6 maanden) worden vervolgens geschat volgens de door de Groep aanbevolen methodologie.

Gegevensverzameling

De sociale gegevens zoals bedoeld in sectie 7.2 worden verzameld in het kader van een rapportageproces dat is vastgelegd in procedures die zijn gekoppeld aan een lijst van indicatoren die wordt gedeeld met alle entiteiten van de AXA Groep. Dit proces wordt jaarlijks geüpdatet en aan elke entiteit gecommuniceerd. De sociale gegevens worden verstrekt door lokale correspondenten in een tool voor de rapportage van sociale gegevens. Voor en tijdens het verzamelen van de gegevens worden consistentie- en kwaliteitscontroles uitgevoerd. Er worden geen schattingen of extrapolaties gemaakt van de verstrekte gegevens. Voor gegevens die als ratio's en percentages worden gepubliceerd, worden de breuken voor elke berekening gelijknamig gemaakt om entiteiten met lege gegevenspunten uit te sluiten. De XL-gegevens worden geïntegreerd in de effectieve gegevens, bezoldiging en aanwervingen, maar niet in de gegevens over ziekteverzuim, ongevallen en opleiding.

Zoals hierboven aangegeven, worden milieugegevens verzameld bij AXA-vestigingen met meer dan 50 VTE's en bij AXA-datacenters. De bijdragers zijn verplicht om alle relevante gegevens te verzamelen in een speciale rapportagetool. Voor elke vestiging geven de bijdragers aan of de gegevens zijn gemeten of geschat op basis van de berekeningsregels die in de rapportageprocedures van de Groep zijn vastgelegd. In 2018 werden voor 82% van onze VTE's milieugegevens verzameld en de overige 18% werd geëxtrapolerd. Voor de AXA-datacenters wordt 100% van de gegevens gerapporteerd op werkelijke basis (geen extrapolatie). Voor meer informatie verwijzen wij u naar hoofdstuk 7.3 / Milieurapportageproces en -verificatie, evenals naar de reikwijdtenota's onder onze milieugegevenstabel. Milieugegevens en, meer in het algemeen, het milieubeleid met betrekking tot onze beleggingen en verzekeringsproducten worden beheerd door verschillende teams, waaronder Group Investments, Corporate Responsibility en Group Risks en Head of Insurance Operations.

Zie, voor de maatschappelijke gegevens, sectie 7.4 / "Mecenaat en werknemersbetrokkenheid". Met name het aantal unieke vrijwilligers is gebaseerd op een schatting van de entiteiten op basis van de uitgevoerde liefdadigheidsacties.

Methodologische verduidelijkingen en limieten

De rapportage over sommige indicatoren kan beperkingen hebben als gevolg van:

- het ontbreken van nationaal en/of internationaal erkende definities, met name met betrekking tot de verschillende categorieën arbeidsovereenkomsten;
- de noodzakelijke ramingen, de representativiteit van de uitgevoerde metingen of de beperkte beschikbaarheid van externe gegevens die nodig zijn voor de berekeningen;
- de praktische modaliteiten voor het verzamelen en invoeren van deze informatie.

Daarom worden voor zover mogelijk definities, methoden en, waar van toepassing, bijbehorende onzekerheidsmarges voor de desbetreffende indicatoren gespecificeerd.

Rapportagemethodologie en -reikwijdte: Bedrijfsvoering

Voor 2018 heeft AXA specifieke informatie verstrekt over het beleid en de beheersing van de belangrijkste risico's in verband met de bedrijfsvoering. AXA heeft in het bijzonder strenge interne procedures ontwikkeld en de nodige beleidslijnen en belangrijke prestatie-indicatoren ingevoerd om de doeltreffendheid ervan te meten.

Voor bepaalde specifieke risico's zoals corruptiebestrijding, klantbescherming, mensenrechten en Corporate Responsibility op het gebied van verantwoorde inkopen omvat de huidige informatie echter ook het interne beleid, het kader en de due diligence-maatregelen van AXA. Deze worden beschreven in sectie 7.5 Bedrijfsvoering en 7.6 Vigilance Plan. In overeenstemming met de vereisten van de richtlijn over niet-financiële reporting van de Europese Unie blijft de Groep werken aan de uitwerking van belangrijke prestatie-indicatoren voor deze specifieke onderwerpen die in de niet-financiële informatie van 2019 zullen worden opgenomen.

7.2 - SOCIALE INFORMATIE (1)

VOORWOORD

AXA zet zich in om een verantwoordelijke werkgever te zijn, door van werknemersbetrokkenheid een cruciaal onderdeel van haar bedrijfsstrategie te maken. Om dit te bereiken streeft AXA naar het creëren van een werkomgeving gebaseerd op haar waarden, door diversiteit en gelijke kansen te bevorderen, professionele ontwikkeling aan te moedigen, werknemers te betrekken en hun welzijn te bevorderen. Voor aanvullende en meer gedetailleerde informatie kunt u terecht op de pagina's "Over AXA" en "Carrière" op www.axa.com.

Erkend wordt dat sociale en economische veranderingen de diversiteit in de bedrijfswereld zullen verbreden, dat de digitale wereld meerdere interacties met klanten mogelijk zal maken en bedrijven en managers zal helpen bij hun besluitvorming. Met de technologieën van morgen en data-analyse kunnen machines mensen te vervangen voor repetitieve taken. Dit zal de werkomstandigheden verbeteren en de werknemers in staat stellen zich toe te leggen op taken met een hoge toegevoegde waarde. De klimaatverandering zal bedrijven dwingen om strategische beslissingen te nemen met respect voor het milieu. Een continue vooruitgang in medisch onderzoek zal de levensverwachting verhogen, wat zal leiden tot een hogere pensioengerechtigde leeftijd.

In het licht van deze trends verbindt AXA zich ertoe te anticiperen en haar werkgeversaانبod en managementpraktijken aan te passen om haar werknemers te ondersteunen bij de new ways of working (NWOW).

Om ons doel te bereiken ("we willen iedereen de middelen geven om een beter leven te leiden") en zo het beste in onze werknemers naar boven te brengen, zetten we ons in voor het creëren van werkplekken die gebaseerd zijn op onze waarden, ruimtes waarin we:

⁽¹⁾ Methodologienota: De sociale gegevens die hier worden verstrekt, zijn het resultaat van een rapportageproces dat is vastgelegd in een protocol dat is gekoppeld aan een lijst van gemeenschappelijke definities van indicatoren voor de hele Groep. Dit proces wordt jaarlijks geüpdatet en gecommuniceerd aan alle entiteiten. De indicatoren hebben betrekking op alle entiteiten van de Groep, d.w.z. 315 actieve entiteiten die gegroepeerd kunnen worden. Deze reikwijdte wordt elk jaar geüpdatet. Ze evolueert in functie van de overnames en stopzettingen van activiteiten. Tenzij anders vermeld, hebben de indicatoren betrekking op de periode van 01/01/2018 tot en met 31/12/2018. Evoluties worden gemeten als een veranderingspercentage tussen 2017 en 2018 bij de huidige reikwijdte. De waarden worden verstrekt door lokale correspondenten in elke entiteit met behulp van een IT-tool voor sociale rapportage. Tijdens het verzamelen worden consistentiecontroles uitgevoerd. Er worden geen schattingen of extrapolaties van de gegevens gemaakt. Voor gegevens gepubliceerd als ratio's of percentages: de breuken worden voor elke berekening gelijknamig gemaakt om entiteiten met lege gegevenspunten uit te sluiten.

- Diversiteit bevorderen omdat die prestaties en innovatie genereert, gelijke kansen voor iedereen bevorderen en zo de omstandigheden creëren die iedereen in staat stellen zijn volledige potentieel op het werk tot uitdrukking te brengen;
- Werknemersparticipatie aanmoedigen in besluitvormingsprocessen om werknemers in staat te stellen risico's te nemen;
- Werknemers de beste oplossingen en mogelijkheden bieden om hen inzetbaar te houden op de arbeidsmarkt en continu leren en professionele ontwikkeling stimuleren;
- Een multigeneratieomgeving op het werk bevorderen;
- Het evenwicht tussen werk en privéleven verbeteren om de gezondheid van mensen op het werk te vrijwaren.

Om de relevantie van ons voorstel en de algemene uitvoering ervan te bevestigen, hebben we een permanente dialoog opgezet met onze medewerkers, die verantwoordelijk zijn voor het identificeren van mogelijke afwijkingen en het voorstellen van passende maatregelen. Hiertoe worden regelmatig enquêtes naar de betrokkenheid van de medewerkers van AXA wereldwijd gehouden.

TOESTAND EN EVOLUTIE VAN HET PERSONEELSBESTAND

Op 31 december 2018 bedroeg het totale personeelsbestand van AXA 125.934 werknemers (met een vast en tijdelijk contract), een stijging van 8% ten opzichte van 2017. Deze stijging is voornamelijk het gevolg van de overname van de XL Group, een wereldwijd aanwezige onderneming met ongeveer 7.400 medewerkers.

KERNCIJFERS: UITSPLITSING NAAR GESLACHT EN FUNCTIE ()*

	Niet-commercieel	Commercieel	Totaal
Vrouwen	55 449	8 566	64 015
Mannen	47 394	8 371	55 765
Totaal	102 843	16 937	119 780
<i>Aandeel vrouwen</i>	<i>54%</i>	<i>51%</i>	<i>53%</i>

(*) Uitsluitend deel van het personeelsbestand met een vast contract

De geografische spreiding van de werknemers van AXA in 2018 was als volgt: 56,6% in Europa (-2,5 punten ten opzichte van 2017), 22,5% in Azië-Stille Oceaan (+1 punt), 15,5% in Noord- en Zuid-Amerika (+1 punt) en 5,4% in Afrika (+0,5 punt).

KERNCIJFERS: GEOGRAFISCHE SPREIDING VAN DE WERKNEMERS ()*

Continent	Personeelsbestand	Verdeling
Europa	71 260	56,6%
Azië/Stille Oceaan	28 322	22,5%
Noord- en Zuid-Amerika	19 580	15,5%
Afrika	6 772	5,4%
Totaal	125 934	

()Personeelsbestand met vast en tijdelijk contract.*

AXA is in 2018 doorgestaan met het werven van meer dan 17.400 medewerkers met een vast contract (exclusief nieuwkomers wegens fusies en overnames), waaronder meer dan 4.200 commerciële medewerkers.

Voor meer informatie over de sociale gegevens van AXA, zie de samenvattende tabellen aan het einde van sectie 7.2.

OVERZICHT VAN DE UITDAGINGEN M.B.T. HUMAN RESOURCES

In overeenstemming met de richtlijn over de niet-financiële reporting heeft de AX Groep drie belangrijke potentiële sociale risico's geïdentificeerd:

- Dat de werkgeverspraktijken van AXA onvoldoende maatschappelijk verantwoord zijn, door het ontbreken van een werkgeversaanbod en een continue sociale dialoog;
- Dat AXA-medewerkers die niet over de nodige kansen voor ontwikkeling en groei beschikken of deze niet grijpen, dat hun inzetbaarheid intern of op de arbeidsmarkt afneemt en dat hun vaardigheden verouderd raken binnen een veranderende verzekeringssector;
- Dat de AXA Groep er niet in slaagt talenten aan te trekken, te behouden en te ontwikkelen als er geen omgeving wordt gecreëerd die integratie en betrokkenheid bevordert.

Deze risico's werden geïdentificeerd door werkgroepen bestaande uit deskundigen van de Groep uit verschillende afdelingen en op basis van de interne documentatie die AXA de afgelopen jaren heeft ontwikkeld als een volwassen verzekeringsmaatschappij en een expert in het beheer van alle soorten risico's. Deze documentatie werd ontwikkeld door de afdeling Group Risk Management (operationele risico's) en door de afdeling Human Resources - HR (presentatie van de ambitie en het stappenplan van AXA Human Resources en de HR-normen van de Groep). De HR-teams van AXA werken regelmatig samen

met de Social Responsibility-teams om tegemoet te komen aan de eisen van verschillende stakeholders (niet-gouvernementele organisaties, ratingbureaus, media, enz.) met betrekking tot de betrouwbaarheid en duurzaamheid van sociale praktijken.

De AXA Groep als geheel en de HR-professionals van AXA in het bijzonder zetten zich allemaal in om deze risico's te beperken.

RELATIE MET MEDEWERKERS EN ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN

Het waarborgen van duurzame en verantwoordelijke werkgeverspraktijken met behoud van de sociale dialoog en goede arbeidsomstandigheden zijn prioriteiten voor AXA. De afgelopen jaren heeft AXA, als volwassen organisatie, procedures ontwikkeld en organen opgericht om de sociale dialoog en de arbeidsomstandigheden in al haar entiteiten over de hele wereld te ontwikkelen.

Een solide en continue sociale dialoog

AXA streeft ernaar een omgeving te creëren waarin medewerkers zich kunnen uitdrukken (onder andere door middel van betrokkenheidsenquêtes) en waarin acties worden ondernomen om ieders betrokkenheid te waarborgen. Als ondertekenaar van het Global Compact van de Verenigde Naties zet AXA zich in voor de eerbiediging van de vrijheid van vereniging en het recht op collectieve onderhandelingen. Een effectieve communicatie tussen medewerkers en management en een constructieve sociale dialoog dragen bij tot de stabiliteit die nodig is voor de uitvoering van de ontwikkelingsstrategie van de onderneming. Daarom organiseren de ondernemingen van de AXA Groep zich om regelmatig in dialoog te treden met werknemers of hun vertegenwoordigers. De AXA Groep heeft ook een European Works Council (EWC) opgericht, waarvan de taken verder gaan dan de geldende wettelijke verplichtingen.

Op Europees niveau werd in 1996 te AXA een eerste overeenkomst ondertekend. In juni 2009 werd de overeenkomst van de EWC (beschikbaar op www.axa.com) afgesloten om een goed niveau van sociale dialoog te garanderen, en dit voor het merendeel van de werknemers van de Groep. AXA organiseert twee plenaire EWC-vergaderingen per jaar (met 50 werknemersvertegenwoordigers uit Europese landen en voorgezeten door de Directeur-Generaal van AXA) en maandelijkse sessies met 12 EWC-leden om de arbeidsmarkt en economische ontwikkeling in elk land te bespreken.

De bedrijven van de Groep die niet onder het toepassingsgebied van de EWC vallen, hebben ook overeenkomsten inzake sociale dialoog ontwikkeld, maar deze worden niet op groepsniveau beheerd. Meer in het algemeen, buiten de Europese grenzen, zorgt de Groep ervoor dat zijn werknemers eerlijk vertegenwoordigd zijn in alle belangrijke landen waar hij actief is. Gedurende het jaar worden er regelmatig uitwisselingen georganiseerd met de hoofden van de Sociale Zaken van de Groep en van de entiteiten.

Maatschappelijk verantwoorde werkomstandigheden die het evenwicht tussen werk en privéleven respecteren

Zoals AXA haar klanten de middelen wil geven om een beter leven te leiden, geldt dit ook voor haar medewerkers. Dit omvat goede werkomstandigheden en een evenwicht tussen werk en privéleven.

Arbeidsomstandigheden maken deel uit van het werkgeversaanbod van AXA. Gezien het belang van werk en de plaats ervan in de persoonlijke ontwikkeling van iedereen, is het de verantwoordelijkheid van de Groep om een open werkomgeving te creëren. AXA heeft programma's opgezet om stress op het werk te voorkomen en initiatieven met betrekking tot welzijn op het werk te ondersteunen. Het opbouwen van een inclusieve werkomgeving bij AXA omvat ook de *New Ways of Working* (NWOW), innovatieve oplossingen die flexibele werkmethoden (telewerk, parttime, gedeelde kantoren, flexibele werkschema's of verkorte werkweken) en een evenwichtig beroeps- en privéleven bevorderen. 8 landen waarin AXA actief is, hebben deze aanpak op verschillende van hun campussen ontwikkeld. Bij AXA Frankrijk werkten eind 2018 3.706 medewerkers van thuis uit en experimenteerden 2.200 medewerkers met andere aspecten van de NWOW-aanpak. In dezelfde periode in België worden 3.155 werknemers aangemoedigd om 2 dagen per week van thuis uit te werken. Ten slotte profiteert bij AXA Spanje 63% van de medewerkers (meer dan 1.700 medewerkers) van slimme werkmethoden ("*smart working*").

Daarnaast zet AXA zich op het gebied van het evenwicht tussen werk en privéleven in voor de ondersteuning van werkende ouders over de hele wereld. Sinds januari 2017 voert AXA een globaal ouderschapsbeleid (AXA Global Parental Policy) dat van toepassing is op alle gezinnen, ongeacht hun samenstelling, met 16 weken zwangerschapsverlof / hoofdouder en 4 weken vaderschapsverlof / co-ouder. Het aantal verlofdagen in verband met zwangerschaps- of vaderschapsverlof steeg met 8% in vergelijking met 2016, met een aanzienlijke toename binnen de commerciële functies (+17%) in vergelijking met 2016. Het algemene ouderschapsbeleid heeft een grote sociale impact gehad voor degenen die werkzaam zijn in landen waar het overheidsbeleid ter ondersteuning van het ouderschap soms minder voordelig is dan in Europa. In de Indiase entiteit AXA Business Services bijvoorbeeld is het aantal dagen afwezigheid in verband met zwangerschaps- of vaderschapsverlof in twee jaar tijd verdrievoudigd (van 5.100 dagen in 2016 naar meer dan 15.600 dagen in 2018) en in de Verenigde Staten, bij AXA Equitable, bedroeg de stijging 60% in dezelfde periode.

Procedures m.b.t. gezondheid en veiligheid op het werk

De bescherming van de werknemers maakt, als verzekeraar en verantwoordelijke werkgever, volgens de beste praktijken en de hoogste internationale normen, in drie dimensies deel uit van het eigen DNA van het bedrijf, in termen van "plicht tot bescherming" en "zorgplicht":

- "Fysieke veiligheid": bescherming van werknemers tegen opzettelijke bedreigingen (misdad, terrorisme, politieke en sociale instabiliteit);
- "Gezondheid en veiligheid: bescherming van werknemers tegen ongevallen en natuurrampen (branden, pandemieën, natuurrampen, enz.);

- "Crisismanagement": het opzetten van specifieke en buitengewone procedures om een ongeval of een andere crisis het hoofd te bieden.

Sinds 2014 is de Group Standard voor fysieke veiligheid van toepassing op alle entiteiten van de Groep, onder de verantwoordelijkheid van de bestuurders van de entiteit. Dankzij de Standard kan een consistente benadering van beveiliging worden gecreëerd voor alle entiteiten en gebaseerd op lokale risico's die door externe partners worden beoordeeld. Deze Standard richt zich op de operationele procedures om de risico's voor het personeel tijdens werktijden, op reis of tijdens een expatriëring te beperken. Het helpt ook om de impact van incidenten en crises te beperken wanneer deze zich voordoen.

Er wordt elk kwartaal een procedure voor het toezicht op de verbetering van de veiligheid op de werkplek toegepast op basis van twintig controlepunten en in overeenstemming met de doelstellingen van het Management Committee.

Deze doelstellingen gelden voor de hele Groep:

- Toepassing van standardeisen voor fysieke beveiliging;
- Er moet bijzondere aandacht worden besteed aan gevallen waarin de risico's bijzonder groot zijn.

Deze gebieden die voor verbetering vatbaar zijn, worden gecontroleerd op basis van bewijzen en bezoeken ter plaatse door de teams van het hoofdkantoor van de AXA Groep.

Eind 2018 zijn de door de Groep te realiseren doelstellingen voor 90% van de Groep gerealiseerd, in overeenstemming met de doelstellingen van het Management Committee. Het doel is om deze doelstellingen voor 100% te realiseren binnen de Groep om zo een hogere mate van volwassenheid te bereiken. Het beheer van fysieke risico's komt tot uiting in een verzuimpercentage van 5% in 2018, waaronder een stabiel verzuimpercentage van 2% als gevolg van werkgerelateerde ongevallen.

OPLEIDING EN COMPETENTIEMANAGEMENT

In een snel veranderende verzekeringssector die gekenmerkt wordt door de opkomst van nieuwe risico's en nieuwe concurrenten, moet AXA ervoor zorgen dat haar activiteiten, organisatie en medewerkers klaar zijn voor nieuwe uitdagingen. De verzekeringsbranche evolueert snel, aangezien de technologieën en de verwachtingen van de klant een revolutie in de markt teweegbrengen. Als gevolg daarvan moeten verkoop- en ondersteuningsfuncties evolueren, wat veel mogelijkheden biedt voor de medewerkers van AXA. Opleiding is meer dan essentieel om werknemers in staat te stellen zich te ontwikkelen en de vaardigheden van morgen te ontwikkelen. Het niet managen van carrières, vaardigheden en talenten in een dergelijke concurrerende omgeving kan van invloed zijn op het concurrentievermogen van AXA.

Talent- en competentie management om sleutelprofielen aan te trekken

Er is een prestatiebeoordelingsproces van kracht dat in alle AXA-entiteiten moet worden toegepast en ten minste eenmaal per jaar 100% van de werknemers moet bestrijken.

Dit proces is nauw verbonden met het beloningsbeleid van AXA, dat de strategische doelstellingen van de onderneming op lange termijn ondersteunt en de belangen van werknemers en andere belanghebbenden op één lijn brengt. De Dow Jones Sustainability Index-criteria ("DJSI") voor maatschappelijke verantwoordelijkheid zijn goed voor 10% van de waarde van de toekenning van *Long-Term Incentives* (performance shares) bij AXA.

Dit bezoldigingsbeleid bestaat uit het aantrekken en behouden van de beste talenten, het behoud van de betrokkenheid van de medewerkers en het versterken van het leadership van AXA. Daarnaast vormen een aantal extra voordelen een belangrijk onderdeel van de waardepropositie die AXA haar medewerkers doet. Het doel van AXA is om zich ten minste op de mediaan van elke markt te positioneren in termen van sociale voordelen. Deze voordelen moeten een pensioenaanbod omvatten, evenals een dekking voor gezondheid en verzorging.

Sinds 2005 voert AXA jaarlijks een Organization and Talent Review ("OTR") van de organisatiestructuren en opvolgingsplannen uit. De OTR bestaat uit het beoordelen van belangrijke managementposities in alle AXA-markten. Het is een proces geïntegreerd in de wervings-, prestatie-, opleidings- en ontwikkelingsmanagementfasen. Dit proces is bedoeld om medewerkers te begeleiden naar meer collaboratie en zelfstandigheid in het managen van hun loopbaan. De Groep streeft ernaar te handelen op basis van vijf belangrijke dimensies van de loopbaan van de medewerker:

- Het "employer brand" om de middelen van morgen te blijven aantrekken en de inachtneming van de tevredenheid van de kandidaten in de interne en externe wervingsstrategieën van AXA;
- Het creëren van sterke talentenpools voor kritische posities en functies;
- Prestatie- en loopbaanmanagement, evenwel door de high potentials optimaal te benutten, via de implementatie van algemene processen voor het beoordelen van prestaties en talent, en het analyseren van de vaardigheden en bekwaamheden die vandaag en morgen nodig zijn;
- De ontwikkeling van medewerkers door het aanbieden van op maat gemaakte trainingen en opleidingsacties;
- Leadershipmanagement om ervoor te zorgen dat huidige en toekomstige beslissers, evenals high potentials, de nodige ondersteuning krijgen voor hun missie en met succes onze métier en bedrijfscultuur transformeren.

Een ambitieus en wijdverbreid opleidings- en ontwikkelingsaanbod

Om de organisatie van morgen op te bouwen rond de dimensies van talent- prestatie-, opleidings- en ontwikkelingsmanagement, is onze strategie om AXA om te vormen tot een organisatie die zelfleren bevordert, waarbij medewerkers gedurende hun hele carrière, individueel en collectief, leren van fouten, feedback, tegenslagen en uitdagingen, en in staat zijn om niet alleen te leren, maar ook om voortdurend af te leren en opnieuw te leren. Een van de pijlers van deze transformatie is een homogeen digitaal ecosysteem, waarvan de pijler het leermanagementsysteem (*Global Learning Management System*, "GLMS") is en de toegankelijkheid ervan voor de 154.000 medewerkers en distributeurs van AXA, verspreid over 55 business units over de hele wereld. AXA zet zich ook in voor de ontwikkeling van haar leiders op het gebied van *leadership*, integriteit, samenwerking en empowerment van hun teams.

Om zelfleren aan te moedigen, richt AXA zich op het implementeren van nieuwe digitale trainingsoplossingen met behulp van state-of-the-art methodes en technologieën.

- De samenwerking met Coursera geeft alle medewerkers van AXA toegang tot meer dan 550 opleidingen op belangrijke gebieden, met universitaire certificeringen die erkend zijn in de markt. Eind 2018 waren meer dan 7.800 medewerkers begonnen met de opleiding en hadden 2.400 medewerkers al een certificaat behaald. In totaal zijn 19.000 opleidingen gestart en 85.000 uren opleiding afgerond.
 - Aan het einde van een eenjarige samenwerking met Coursera was deze dienstverlener goed voor meer dan 80% van de digitale leertijd, twee keer zo veel als in 2017,
 - We stellen ook vast dat ongeveer 50% van de AXA-studenten op Coursera meer dan één certificaat hebben.
- De terbeschikkingstelling van een virtueel en on-demand trainingsaanbod genaamd "*Click & Learn*". De werknemers van AXA kunnen opleidingen selecteren op basis van de tijd die ze aan hen kunnen besteden, door middel van meer dan 600 modules op het gebied van management, werkomgeving en persoonlijke ontwikkeling. Er zijn zo'n 48.000 "*Click & Learn*"-lessen gelanceerd en er zijn er meer dan 30.000 afgerond.

AXA leverde inspanningen om de vaardigheden van morgen onder haar medewerkers te ontwikkelen: 50% van de digitale leertijd werd besteed aan technische vaardigheden zoals datawetenschap (30%), kunstmatige intelligentie en *machine learning* (7%) en andere technische vaardigheden (14%). Meer dan 10.000 cursussen, goed voor 30% van de digitale leertijd, waren gewijd aan persoonlijke ontwikkeling en andere algemene vaardigheden (communicatie, interpersoonlijke relaties en veerkracht, *leadership*, empathie, stressmanagement, productiviteit, enz.).

De ontwikkeling van vaardigheden betreft alle medewerkers. Het totale aantal dagen opleiding van werknemers bleef stabiel (ongeveer 327.000 dagen in 2018 tegenover 330.000 in 2017). Toch is de stijging met 97% van de werknemers die minstens één keer per jaar worden opgeleid, aanzienlijk in vergelijking met vorig jaar (+13 punten ten opzichte van 2017).

In 2018 hebben wereldwijd meer dan 25.000 mensen de digitale app gedownload en deelgenomen aan de *AXA Learning Games*, die bestonden uit verschillende uitdagingen en evenementen om AXA-medewerkers te sensibiliseren voor opleidingsonderwerpen. De tijd die werd besteed aan leren tijdens de *AXA Learning Games* nam met 100% toe en er was een spectaculaire toename van de tijd die werd besteed aan de cursussen die populair waren tijdens deze games. Dit bevestigt de veronderstelling van de Groep dat een adequate marketing van het opleidingsaanbod een aanzienlijke impact kan hebben op de leerlingen.

AXA-medewerkers, verantwoordelijk voor hun eigen loopbaanbeheer

AXA heeft een mobiliteitsbeleid en de bijbehorende processen geïmplementeerd en publiceert intern en extern jobaanbiedingen voor de Groep. Alle vacatures worden intern binnen het bedrijf gepubliceerd, via een wervingsplatform, beschikbaar voor bijna 80% van de werknemers van AXA in voltijds equivalent. Dit

maakt het mogelijk om zakelijke behoeften direct zichtbaar te maken en overplaatsingen te faciliteren om de middelen aan te passen aan de prioriteiten van AXA. Internationale mobiliteit bij AXA, kaderend in een toegewijd beleid en doorgevoerd door het AXA Expertise Center for International Mobility (CEMI), blijft een belangrijke hefboom voor de transformatie van de organisatie. AXA wil de zichtbaarheid van haar internationale missies verbeteren. Door middel van internationale mobiliteit wil het bedrijf ook haar medewerkers openstellen voor een cultuur van vertrouwen en succes door hen bloot te stellen aan nieuwe omgevingen.

In 2018 is de dynamiek van de internationale mobiliteit licht vertraagd. Vanaf de tweede helft van 2018 is de dynamiek van de internationale mobiliteitsvertrekken de afgelopen jaren hersteld. Over het geheel genomen is het volume van de internationale mobiliteit, begeleid door het CEMI, stabiel gebleven (785 werknemers in internationale mobiliteit in 2018 tegenover 788 in 2017). Voor het derde achtereenvolgende jaar is er een diversificatie in de aard van de mobiliteit. Het aandeel van langetermijnmobiliteit, die van oudsher het meest verbreid was, is verder gedaald en vertegenwoordigt nu 44% van de mobiliteit (50% in 2017). Anderzijds blijft het aandeel van de mobiliteit van grensoverschrijdende werknemers toenemen en vertegenwoordigt het nu 13% van de internationale mobiliteit (5% in 2016 en 8% in 2017).

DIVERSITEIT EN INCLUSIE ALS SLEUTEL TOT SUCCES EN INNOVATIE

Om de uitdagingen van morgen aan te gaan, wil AXA een omgeving en bedrijfscultuur creëren en verrijken waarin diversiteit en inclusie voor al haar medewerkers, ongeacht hun profiel, centraal staan. Het personeelsbestand van AXA moet een afspiegeling zijn van de diversiteit van de wereld waarin de Groep evolueert en het midden- en topmanagement moet een centrale rol spelen bij het bereiken van deze doelstellingen. De Groep is ervan overtuigd dat zijn ambitie op het gebied van diversiteit en inclusie een essentiële hefboom is om succes en innovatie binnen de organisatie te genereren en een toonaangevende speler op de markt te blijven.

Diversiteit en inclusie, een mondiale ambitie en genderfocus

Omdat diversiteit en inclusie (D&I) essentiële hefbomen zijn voor het creëren van succes en innovatie, het aantrekken en behouden van de beste talenten en het blijven zijn van een voorkeurswerkgever op de markt, stimuleert AXA diversiteit door middel van haar wervings-, leer-, ontwikkelings- en talentmanagementprocessen. AXA heeft een D&I-beleid en ambitieuze engagementen ontwikkeld om initiatieven, waaronder overheidsinitiatieven, uit te voeren in overeenstemming met de D&I-prioriteiten van de Groep. AXA-managers, die er ambassadeurs van zijn, streven naar een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen op alle niveaus van de organisatie, sensibilisering voor handicaps, behoud van het momentum voor de inclusie van LGBT'ers en het betrekken van onze senior executives als pleitbezorgers voor diversiteit en inclusie.

Eind 2018 vertegenwoordigden vrouwen 53,4% van de commerciële en niet-commerciële werknemers van AXA en bekleedden zij 29% van alle commerciële en niet-commerciële managementfuncties. Sinds 2009 volgt AXA de evolutie van de vertegenwoordiging van vrouwen in het topmanagement op de voet.

In maart 2018 bevestigde AXA opnieuw haar prioriteit om tegen 2023 gendergelijkheid te bereiken onder de populatie van *Top Senior Executives* en richtte zich op verschillende acties:

- Het management vragen om een actievere rol te spelen bij het bevorderen van genderdiversiteit. De doelstellingen inzake diversiteit zijn gedefinieerd voor alle senior managers, met een duidelijke focus op genderdiversiteit (een doelstelling die door alle 150 senior managers van de Groep wordt gedeeld). De leden van het Management Committee en het Partners Committee nemen deel aan een patronage-initiatief dat in december 2018 werd gelanceerd en gericht is op 30 getalenteerde personen: 23 vrouwen (waarvan 83% operationele functies bekleden) en 7 mannen (waarvan 86% operationele functies bekleden). Dit patronage-initiatief maakt deel uit van twee verschillende programma's die de pool van toekomstige managers voeden:
 - Het in 2014 gelanceerde "Patronage in Tandem"-programma is ontworpen om vrouwelijk talent binnen de Groep te ontwikkelen. Eind 2018 werd 42% van de vrouwen in de eerste drie promoties van het programma gepromoveerd naar hogere managementposities;
 - Het Executive Development Program van de Groep, dat in 2017 van start ging, is een tweearig programma voor kaderleden, zowel vrouwen als mannen, die volgens het management nodig kunnen zijn om (internationale) sleutelposities te bekleden. 36% van de deelnemers aan de promotie 2017 werd in 2018, na slechts één jaar in dienst, bevorderd tot senior manager;
- Versterking van talentenpools en verbetering van genderevenwichtige opvolgingsplannen - AXA-entiteiten werd gevraagd om lokale doelstellingen te definiëren voor de vertegenwoordiging van vrouwen in directiecomités (ongeveer 300 personen) en senior executives (ongeveer 3.000 personen);
- Daarnaast heeft AXA geïnvesteerd in het ontwerp en de massale uitrol van een innovatief programma om 10.000 managers te ondersteunen bij de transformatie van het bedrijf, met als doel hen de belangrijkste vaardigheden te geven om de managementcultuur van de Groep te vernieuwen. Het AXELERATE-programma combineert een teambarometer, een mobiel parcours (*pocket coach*) en sessies die mede mogelijk worden gemaakt door AXA managers en peer coaching. Het programma is gericht op het zich eigen maken van AXA's transformatiestrategie, samenwerking, team empowerment en "agile" praktijken. Eind 2018 hadden al 4.500 managers deelgenomen aan het AXELERATE-programma; de doelstelling is om in 2019 nog eens 5.000 managers op te leiden in het programma;
- Aanwerving en promotie van getalenteerde vrouwen in managementposities: AXA past gendergelijkheid toe in haar wervingsprocessen. Voor elke vacante leidinggevende functie worden ten minste één mannelijke en één vrouwelijke kandidaat geselecteerd. Recruiters zijn belangrijke spelers op dit gebied. In 2018 volgden 200 recruiters de *Resourcing Academy*-training in zeven grote landen, maar ook in nieuwe internationale markten en in twee van de belangrijkste transversale entiteiten van AXA (AXA Investment Managers en AXA Partners), die ook in 36 landen actief zijn. Diversiteit en inclusie zijn enkele van de onderwerpen die in dit programma aan bod komen;

- De *Resourcing Academy*-opleidingen zijn beschikbaar in de entiteiten afhankelijk van hun behoeften en zijn bedoeld om goede praktijken op het gebied van cultuur, diversiteit en inclusie te ondersteunen, evenals in de wervingsprocessen.

Eind 2018 was de diversiteit van vrouwen en mannen in de bestuursorganen als volgt:

KERNCIJFERS: GENDERDIVERSITEIT IN DE BESTUURSORGANEN

	Management Committee	Partners Committee	Senior Executives
Vrouwen	9%	17%	32%
Mannen	91%	83%	68%
Pool	11	36	150

Het Management Committee staat de Directeur-Generaal bij in het operationele beheer van de Groep.

Het *Partners* Committee is samengesteld uit de leden van het Management Committee en een dertigtal andere kaderleden van de Groep. De rol ervan bestaat erin de Directeur-Generaal en het Management Committee bij te staan bij de ontwikkeling en uitvoering van belangrijke strategische initiatieven.

Top Senior Executives zijn de meest senior executives en zijn verantwoordelijk voor AXA's langetermijnstrategie, de levensvatbaarheid van de activiteiten en de bedrijfscultuur. Het Management Committee en het *Partners* Committee werden een belangrijke doelstelling voorgelegd: Gendergelijkheid tot stand brengen onder de *Top Senior Executives* tegen 2023.

Voor meer informatie over de diversiteit van de bestuursorganen van AXA kunt u terecht op www.axa.com.

AXA, verbindt zich tegenover het maatschappelijk middenveld voor diversiteit en inclusie

AXA zet zich ook op veel gebieden in voor het maatschappelijk middenveld.

In januari 2018 kondigde AXA haar steun aan voor de wereldwijde LGBTI-gedrag norms van de Verenigde Naties voor het bedrijfsleven. AXA heeft haar partnerschappen met LGBT-organisaties versterkt om het bewustzijn binnen de Groep te vergroten en haar netwerk in deze gemeenschappen uit te breiden. De entiteiten bleven hun medewerkers engageren door deel te nemen aan verschillende LGBT-evenementen: patronage, of deelname aan demonstraties en pride marches. De entiteiten hebben een aanzienlijke vooruitgang geboekt bij de integratie van de LGBT-gemeenschap als een zakelijke prioriteit, met een inclusief beleid voor koppels van hetzelfde geslacht en aangewezen als begunstigden.

Op 3 december 2018, ter gelegenheid van de Wereld Gehandicapten Dag, werd een wereldwijd webinar georganiseerd voor alle AXA-medewerkers om het bewustzijn over handicaps te vergroten.

Op 10 december 2018 beloofde Thomas Buberl, Directeur-Generaal van AXA, om namens alle AXA-entiteiten de principes van de Verenigde Naties voor de empowerment van vrouwen te ondersteunen.

In hetzelfde jaar kwamen 140 mensen, voornamelijk senior managers, bijeen om na te denken en te werken aan het thema "Inclusief leadership: hoe kunnen we een katalysator zijn voor verandering? ". Dit was het 6e jaarlijkse evenement dat werd georganiseerd om aan te tonen en te bespreken op welke gebieden van vooruitgang diversiteit en inclusie een prioriteit blijven voor AXA.

Personeelsbestand ^(a)

Personeelsbestand (aantal personen) op 31 december	2018	Evolutie	2017
Totaal personeelsbestand in loondienst (vast contract en tijdelijk contract)	125 934 banen	+8,1 %	116 514 banen
Personeelsbestand in loondienst met vast contract	119 780 banen	+7,3 %	111 588 banen
▢ Aandeel mannen	46,6 %		46,6 %
▢ Aandeel vrouwen	53,4 %		53,4 %
Personeelsbestand in loondienst, niet-commercieel	102 843 banen	+7,7 %	95 447 banen
Alle Managers	3 583 banen		3 255 banen
▢ Aandeel mannen	71,0 %		70,6 %
▢ Aandeel vrouwen	29,0 %	-0,4 pt	29,4 %
Alle Kaderleden en verwante hogere beroepen	48 504 banen		14 828 banen
▢ Aandeel mannen	54,9 %		57,4 %
▢ Aandeel vrouwen	45,1 %	+2,5 pts	42,6 %
Alle werknemers	50 756 banen		77 364 banen
▢ Aandeel mannen	36,0 %		42,7 %
▢ Aandeel vrouwen	64,0 %		57,3 %
Personeelsbestand in loondienst, commercieel	16 937 banen	+4,9 %	16 141 banen
▢ Aandeel mannen	49,4 %		50,8 %
▢ Aandeel vrouwen	50,6 %	+1,4 pt	49,2 %
Personeelsbestand in loondienst met tijdelijk contract	6 154 banen		4 926 banen
▢ Niet-commercieel personeel	4 752 banen		4 282 banen
▢ Commercieel personeel	1 402 banen		644 banen
Voltijdsequivalenten (personeelsbestand omgezet in voltijdsequivalenten)	2018	Evolutie	2017
Gemiddelde VTE van het personeel in loondienst	115 768,5 vte	+8,3 %	106 928,6 vte
Gemiddelde VTE van het personeel in loondienst, niet-commercieel	99 134,4 vte		91 109,7 vte
▢ Managers	3 657,6 vte		3 203,2 vte
▢ Kaderleden en verwante hogere beroepen	46 263,1 vte		14 804,2 vte
▢ Werknemers	49 213,7 vte		73 102,3 vte
Gemiddelde VTE van het personeel in loondienst, commercieel	16 634,1 vte		15 818,9 vte
Gemiddelde VTE van het tijdelijke personeelsbestand, niet in loondienst	8 586,9 vte		8 399,9 vte
▢ Tijdelijk personeel, niet in loondienst, en externe dienstverleners	5 768,1 vte		5 784,9 vte
▢ Stagiairs /Leercontracten	2 818,8 vte		2 615,0 vte
Medewerkersprofiel	2018	Evolutie	2017
Gemiddelde leeftijd van het personeel in loondienst	40,8 jaar		40,9 jaar
▢ Niet-commercieel	40,7 jaar		40,8 jaar
▢ Commercieel	41,4 jaar		41,4 jaar
Gemiddelde anciënniteit van het personeel in loondienst	10,4 jaar		10,8 jaar
▢ Niet-commercieel	10,7 jaar		11,3 jaar
▢ Commercieel I	8,2 jaar		8,3 jaar
Handicap (vast contract en tijdelijk contract)			
Aantal medewerkers met een handicap – betreft enkel de entiteiten die werkzaam zijn in Frankrijk	743 banen		770 banen

(a) Het personeel in loondienst omvat de commerciële en niet-commerciële werknemers met een vast contract tenzij anders vermeld.

Dynamiek van het personeelsbestand (*)

Bewegingen	2018	Evolutie	2017
Bewegingen van het personeel in loondienst			
Evolutie van de tewerkstelling (indiensttredingen versus vertrekken)	707 banen		-2 176 banen
▶ Indiensttredingen	19 533 banen	+16,5 %	16 766 banen
▶ Vertrekken	18 826 banen	-0,6 %	18 942 banen
Bewegingen van het niet-commerciële personeel in loondienst			
Evolutie van de tewerkstelling (indiensttredingen versus vertrekken)	234 banen		-1 729 banen
Indiensttredingen	15 165 banen	+14,0 %	13 302 banen
▶ Aantal externe aanwervingen (inclusief herinzettingen)	13 218 banen		11 467 banen
▶ Aantal tijdelijke contracten omgezet in vaste contracten	1 915 banen		1 637 banen
▶ Aantal indiensttredingen na fusies en overnames	32 banen		198 banen
Vertrekken	14 931 banen	-0,7 %	15 031 banen
▶ Aantal ontslagnemingen	9 460 banen		8 332 banen
▶ Aantal economische/collectieve ontslagen	1 352 banen		1 894 banen
▶ Aantal individuele ontslagen	2 028 banen		1 847 banen
▶ Aantal vertrekken op pensioen/brugpensioen	1 769 banen		1 538 banen
▶ Aantal vertrekken wegens een overdracht van activiteiten(b)	129 banen		1 252 banen
▶ Aantal vertrekken omwille van een andere reden	193 banen		168 banen
Bewegingen van het commerciële personeel in loondienst			
Evolutie van de tewerkstelling (indiensttredingen versus vertrekken)	473 banen		-447 banen
Indiensttredingen	4 368 banen	+26,1 %	3 464 banen
▶ Aantal externe aanwervingen (inclusief herinzettingen)	4 265 banen		3 336 banen
▶ Aantal tijdelijke contracten omgezet in vaste contracten	98 banen		94 banen
▶ Aantal indiensttredingen na fusies en overnames	5 banen		34 banen
Vertrekken	3 895 banen	-0,4 %	3 911 banen
▶ Aantal ontslagnemingen	2 913 banen		2 752 banen
▶ Aantal economische/collectieve ontslagen	122 banen		82 banen
▶ Aantal individuele ontslagen	500 banen		490 banen
▶ Aantal vertrekken op pensioen/brugpensioen	264 banen		240 banen
▶ Aantal vertrekken wegens een overdracht van activiteiten(b)	77 banen		321 banen
▶ Aantal vertrekken omwille van een andere reden	19 banen		26 banen
Bewegingen van het personeel in loondienst met een tijdelijk contract			
Evolutie van de tewerkstelling van niet-commercieel personeel in loondienst (indiensttredingen versus vertrekken)	2 212 banen		1 828 banen
▶ Aantal externe aanwervingen	5 531 banen		5 337 banen
▶ Aantal afgelopen tijdelijke contracten	3 319 banen		3 509 banen
Evolutie van de tewerkstelling van het commerciële personeel in loondienst (indiensttredingen versus vertrekken)	376 banen		172 banen
▶ Aantal externe aanwervingen	585 banen		335 banen
▶ Aantal afgelopen tijdelijke contracten	209 banen		163 banen

(b) Personeelsleden in loondienst die AXA hebben verlaten na een overplaatsing of verkoop van een activiteit aan een externe onderneming. De werknemer is niet langer contractueel gebonden aan de AXA Groep.

(*) De entiteiten XL, Kamet en Alliance Bernstein rapporteerden gedeeltelijk gegevens over de dynamiek van het personeelsbestand.

Mobiliteit	2018	Evolutie	2017
Mobiliteitspercentage van het personeel in loondienst	8,9 %	-1,6 pt	10,5 %
▶ Niet-commercieel	9,6 %		11,3 %
▶ Commercieel	5,0 %		6,1 %
Verloop	2018	Evolutie	2017
Verloop van het personeel in loondienst	15,6 %	+0,2 pt	15,4 %
▶ Onvrijwillig (ontslagen)	3,6 %		3,8 %
▶ Vrijwillig (ontslagnemingen)	10,4 %		9,8 %
▶ Andere redenen (pensioen/brugpensioen en andere redenen voor vertrek)	1,9 %		1,8 %
Verloop van het niet-commerciële personeel in loondienst	14,4 %	+0,1 pt	14,3 %
▶ Onvrijwillig (ontslagen)	3,6 %		3,9 %
▶ Vrijwillig (ontslagnemingen)	9,2 %		8,6 %
▶ Andere redenen (pensioen/brugpensioen en andere redenen voor vertrek)	1,9 %		1,8 %
Verloop van het commerciële personeel in loondienst	22,8 %	+0,5 pt	22,3 %
▶ Onvrijwillig (ontslagen)	3,7 %		3,6 %
▶ Vrijwillig (ontslagnemingen)	17,4 %		17,0 %
▶ Andere redenen (pensioen/brugpensioen en andere redenen voor vertrek)	1,7 %		1,7 %

Sociale relaties (*)

Arbeidstijd	2018	Evolutie	2017
Gemiddeld aantal gewerkte dagen per jaar	229,1 dagen	+0,6 %	227,7 dagen
Gemiddeld aantal gewerkte uren per week	36,8 uren	-0,3 %	36,9 uren
▶ Voltijds personeel	38,6 uren		38,0 uren
▶ Deeltijds personeel	25,9 uren		26,6 uren
Deeltijds personeelsbestand			
▶ Percentage van het deeltijdse niet-commerciële personeel in loondienst	10,0 %		11,1 %
▶ Percentage van het deeltijdse commerciële personeel in loondienst	3,1 %		2,7 %

Werkverzuim	2018	Evolutie	2017
Verzuimpercentage van het personeelsbestand in loondienst	4,7 %	0,0 pt	4,7 %
▶ Aandeel afwezigheden door ziekte	69,7 %		69,9 %
▶ Aandeel afwezigheden als gevolg van een werkongeval	1,9 %		2,0 %
▶ Aandeel afwezigheden als gevolg van zwangerschaps- of vaderschapsverlof	28,4 %		28,1 %
Verzuimpercentage van het personeelsbestand in loondienst, niet-commercieel	4,9 %		4,9 %
▶ Aandeel afwezigheden door ziekte	69,7 %		69,5 %
▶ Aandeel afwezigheden als gevolg van een werkongeval	1,7 %		1,9 %
▶ Aandeel afwezigheden als gevolg van zwangerschaps- of vaderschapsverlof	28,6 %		28,6 %
Verzuimpercentage van het personeelsbestand in loondienst, commercieel	3,5 %		3,7 %
▶ Aandeel afwezigheden door ziekte	69,4 %		72,5 %
▶ Aandeel afwezigheden als gevolg van een werkongeval	3,4 %		2,9 %
▶ Aandeel afwezigheden als gevolg van zwangerschaps- of vaderschapsverlof	27,1 %		24,6 %

Bezoldiging

Loonkosten	2018	Evolutie	2017
Bezoldiging van het personeel in loondienst (c)			
Loonkosten van het personeel (c)	9275 €M	+9,1 %	8 501 €M
▶ Aandeel van de vaste bezoldigingen (in verband met de lonen)	77,2 %		76,2 %
▶ Aandeel van de variabele bezoldigingen (in verband met de lonen)	22,8 %		23,8 %
Bruto loonmassa van het niet-commerciële personeel in loondienst			
▶ Aandeel van de vaste bezoldigingen (in verband met de lonen)	83,1 %		83,1 %
▶ Aandeel van de variabele bezoldigingen (in verband met de lonen)	16,9 %		16,9 %
Bruto loonmassa van het commerciële personeel in loondienst			
▶ Aandeel van de vaste bezoldigingen (in verband met de lonen)	45,0 %		44,9 %
▶ Aandeel van de variabele bezoldigingen (in verband met de lonen)	55,0 %		55,1 %

(c) Wat de definitie van de loonkosten van het personeel betreft, omvatten deze vaste bezoldiging, variabele bezoldiging, werkgeversbijdragen en, indien van toepassing, winstdelings- en stimuleringsregelingen. Ze omvat geen vergoedingen in kapitaal (aandelenopties, prestatieaandelen, AXA Miles). Bij een vergelijkbare wisselkoers zijn de totale bezoldigingsuitgaven met 11,2% gestegen.

(*) De entiteiten XL en Kamet hebben geen gegevens in verband met sociale relaties gerapporteerd.

Opleiding (*)

Aantal opleidingsdagen	2018	Evolutie	2017
Aantal opleidingsdagen van het personeel in loondienst	327 011,4 dagen	-1,0 %	330 248,7 dagen
▶ Niet-commercieel	224 034,3 dagen		226 600,0 dagen
▶ Commercieel	102 977,1 dagen		103 648,7 dagen
Deelname aan de opleidingen	2018	Evolutie	2017
Percentage van het personeel in loondienst dat minstens één opleiding heeft gekregen	97,8 %	+13,6 pts	84,2 %
▶ Niet-commercieel	97,6 %		83,5 %
▶ Commercieel	99,2 %		88,6 %
Gemiddeld aantal opleidingsdagen per werknemer	2,7 dagen		3,1 dagen
▶ Niet-commercieel	2,2 dagen		2,5 dagen
▶ Commercieel	6,1 dagen		6,6 dagen

(*) De entiteiten XL en Kamet hebben geen opleidingsgegevens gerapporteerd.

7.3 Milieu en klimaatverandering

Zoals hierboven beschreven in sectie 7.1, is de bescherming van het milieu, met inbegrip van de daarmee samenhangende kwesties in verband met klimaatverandering en biodiversiteit, een belangrijk aandachtspunt voor de AXA Groep als verzekeraar, belegger en grote onderneming. Dit hoofdstuk omvat alle drie de dimensies. De hieronder beschreven initiatieven zijn in overeenstemming met de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de Verenigde Naties nr. 12 (verantwoorde consumptie en productie) en nr. 13 (klimaatactie).

STANDPUNT VAN AXA OVER DE KLIMAATVERANDERING EN HET MILIEU

AXA is wat betreft de strijd tegen klimaatverandering en milieurisico's van mening dat ze zich niet alleen moet aanpassen, maar ook haar expertise moet inzetten om oplossingen te bieden. Verzekeraars zijn immers goed toegerust om met klimaatgerelateerde risico's om te gaan. Zij kunnen onderzoek financieren en promoten. Zij beschikken over ongevalgegevens, maar ook modellen en tools om deze gegevens te analyseren en te projecteren. Zij zijn verantwoordelijk voor de verspreiding van kennis over nieuwe risico's. Verzekeraars zijn door hun aanzienlijke investeringen ook goed geplaatst om de juiste signalen af te geven aan de financiële gemeenschap en de bedrijven waarin zij investeren.

Het werk van AXA is gericht op het vergroten van kennis over klimaatrisico's en het ontwikkelen van passende verzekeringsproducten en een adequaat beleggingsbeleid. Deze strategie draait zowel rond de beperking van de CO₂-uitstoot als rond de aanpassing aan de klimaatverandering. Om doeltreffend te zijn, zijn zowel collectieve inspanningen als meer competitieve initiatieven nodig.

Meer specifiek omvat onze strategie momenteel de volgende initiatieven:

- Beleggingen: beleggen in activa met toegevoegde waarde voor het milieu, afstoten van bepaalde koolstofintensieve industrieën (kolen en teerzanden), betrokkenheid van aandeelhouders, klimaatrisicoanalyse ⁽²⁾ met een langetermijnvisie op de afstemming van de beleggingen op een "2°C"-scenario;
- Verzekering: beperkingen voor kolen- en teerzandindustrieën, "groene/duurzame" producten in zowel wat betreft Schade als Sparen;
- Operaties: doelstellingen om onze directe ecologische voetafdruk te verminderen, zoals in verband met energie en CO₂-uitstoot, water en papier;
- Publieke betrokkenheid, partnerschappen met ngo's, universitair onderzoek (AXA Research Fund);
- In 2018 besliste de Groep ook om het probleem van het verlies aan biodiversiteit aan te pakken door middel van een globale strategie die geleidelijk zal worden geïmplementeerd.

Deze initiatieven worden op de volgende pagina's nader toegelicht. Zie ook sectie 4.1 "Risicofactoren".

² Aanbevelingen van de TaskForce on Climate-related Financial Disclosures: www.fsb.tcf.org.

BELEGGINGEN

Deze sectie beschrijft onze initiatieven op het gebied van verantwoord beleggen in overeenstemming met de aanbevelingen van de Taskforce on Climate-related Financial Disclosures (TCFD (1)) en de informatieverplichtingen zoals vastgelegd in het decreet ter uitvoering van artikel 173 VI van de wet 2015-992 van 17 augustus 2015 betreffende de omvorming van het energiesysteem voor ecologisch duurzame groei (dat naast milieukwesties ook rekening houdt met sociale en bestuurlijke aspecten). Daarom reikt de onderstaande tekst soms verder dan louter milieufactoren. Daarnaast geeft deze tekst een overzicht van ons uitgebreide Rapport over de klimaatrisico's, dat in het voorjaar van 2019 wordt gepubliceerd op www.axa.com op basis van de TCFD-structuur (aanbevelingen voor institutionele beleggers en verzekeraars).

Definities en bestuur

AXA definieert verantwoord beleggen of "Responsible Investment" (RI) als de integratie van milieu-, sociale en bestuurlijke overwegingen (ESG-overwegingen) in beleggingsprocessen en de praktijk van aandeelhoudersbetrokkenheid. Wij zijn van mening dat de ESG-integratie een positieve invloed kan hebben op de beleggingsprestaties op lange termijn door een beter inzicht te verschaffen in risicofactoren. Deze overtuiging is het resultaat van academisch onderzoek en marktgegevens. Responsible Investment is ook een manier om onze beleggingen af te stemmen op bredere verbintenissen op het vlak van Corporate Responsibility. AXA heeft een wereldwijde strategie op het gebied van RI ontwikkeld die de eigen activa van de Groep dekt en breidt deze geleidelijk uit naar haar unit-linked aanbod. Het ESG-integratieproces wordt centraal gecoördineerd met de steun van onze vermogensbeheerders, waarbij ESG-metrieken worden geïntegreerd in de analyse van de meeste beleggingscategorieën.

AXA heeft een groepsbreed Responsible Investment Committee (RIC) opgericht, voorgezeten door de Chief Investment Officer van de Groep, bestaande uit vertegenwoordigers van de vermogensbeheerders van AXA, Corporate Responsibility, Risk Management en Communicatie. Het RIC rapporteert aan het Group Investment Committee, voorgezeten door de Chief Financial Officer van de Groep. Daarnaast analyseert het "ESG Footprint Committee" de risico's van bedrijven of sectoren met slechte ESG-prestaties en/of ernstige en aanhoudende reputatieproblemen. Het RI-beleid wordt ondersteund door het RI-expertisecentrum, een transversale werkgroep bestaande uit de lokale beleggingsteams van AXA in interactie met het CR-netwerk en de vermogensbeheerfilialen van de Groep. Daarnaast leveren, zoals aangegeven in sectie 7.1, de Raad van Bestuur en het Stakeholder Advisory Panel een aanvullende bijdrage.

RI-strategie

De strategie van AXA op het gebied van Responsible Investment is gebaseerd op vier belangrijke pijlers:

- ESG- en klimaatprestatiescores en -factoren integreren in beleggingsprocessen door voor de meeste van onze activa kwantitatieve indicatoren en kwalitatieve analyses te hanteren;
- bepaalde sectoren of bedrijven uitsluiten waarvan de activiteit of het gedrag in strijd is met onze maatschappelijke verbintenissen. Deze sectorale beperkingen (die van toepassing zijn op zowel

beleggingen als verzekeringen) worden gepubliceerd op axa.com en omvatten momenteel: controversiële wapens, kolen, teerzanden, palmolie, agrarische derivaten en tabak;

- het aandeel van onze "groene" beleggingen in verschillende activaklassen verhogen. Deze groene beleggingen worden geselecteerd op basis van intern ontwikkelde criteria op basis van erkende marktstandaarden. Onder deze beleggingen vallen "sociale impact"-beleggingen met zowel financiële als niet-financiële doelstellingen;
- actief het stemmen en de betrokkenheid van aandeelhouders bij ESG-aangelegenheden aanmoedigen.

De AXA Groep en zijn twee vermogensbeheerders (AXA IM en AB Global) hebben de door de VN gesteunde "Principles for Responsible Investment" (PRI) ondertekend. Het beleid van de Groep inzake Verantwoord Beleggen (www.axa.com) zal worden herzien om beter aan te sluiten bij onze huidige strategie.

ESG-tools en -methodologie

AXA beheert de ESG-prestaties van haar beleggingen door te vertrouwen op AXA IM's *RI Search* (en MSCI ESG Data van AB), een tool voor het genereren en monitoren van de ESG-scores voor staatsobligatie-, krediet- en beursgenoteerde aandelenportefeuilles. Deze tool maakt het ook mogelijk om de ESG-risico's te monitoren, potentiële verbeteringen te identificeren, doelstellingen vast te stellen of de betrokkenheid van aandeelhouders te sturen. *RI Search* omvat ook ESG-scores voor niet-beursgenoteerde activa zoals onroerend goed, commerciële vastgoedleningen en infrastructuurobligaties. Deze analyse heeft betrekking op de eigen activa van AXA (staatsobligaties, bedrijfsobligaties, aandelen, onroerend goed, infrastructuur en commercieel onroerend goed). *RI Search* wordt ook gebruikt om RI-gerelateerde fondsen te ontwikkelen en kan als leidraad dienen voor de doelstellingen van aandeelhoudersbetrokkenheid. Het IR-team van AXA IM leidt regelmatig portefeuillebeheerders op om hen in staat te stellen optimaal gebruik te maken van *RI Search*. In 2019 zal deze tool geleidelijk worden vervangen door een nieuwe, meer omvattende tool die een betere analyse van beleggingsuniversums, scoreberekeningen en belangrijke prestatie-indicatoren mogelijk maakt.

De ESG-methodologie is aangepast aan de verschillende activaklassen:

- **Ondernemingen (schuldbewijzen en aandelen):** de beoordeling richt zich op de meest "materiële" ESG-kwesties op sectoraal niveau, met een selectie van de beste gegevensbronnen en de meest nauwkeurige ESG-criteria. De factoren E, S en G worden verschillend gewogen, afhankelijk van de sector. Het proces van het berekenen van de totaalscore houdt ook rekening met controverses, wat resulteert in een systematische vermindering van de score voor de belangrijkste controverses. Tot slot houden de ESG-scores rekening met de prestaties van elke onderneming binnen haar sector, door de specifieke (met name regionale) kenmerken van emittenten te integreren in de beoordeling van de ESG-score;
- **Overheidsemissanten:** AXA's ESG-ratingkader voor overheidsemissanten is gebaseerd op openbare gegevensbronnen zoals de Wereldbank, de OESO en de Verenigde Naties (bijvoorbeeld milieu-, sociale en politieke risico's). De criteria zijn aangepast aan het ontwikkelingsniveau van alle landen;
- **Reële activa:** het ratingkader voor reële activa omvat alle drie activaklassen: onroerend goed (*Real Estate*), commerciële hypothecaire leningen (*Commercial Real Estate Debt*) en

infrastructuurobligaties. De ESG-score voor deze activaklassen is gebaseerd op specifieke vragenlijsten die intern zijn ontwikkeld en betrekking hebben op criteria zoals energie-efficiëntie, milieucertificaten en toegankelijkheid;

- Tot slot vormt een "koolstofvoetafdruk", die van toepassing is op onze aandelen, bedrijfsobligaties en staatsschulden, een aanvulling op de ESG-maatregelen.

Methodologie m.b.t. de klimaatrisico's gerelateerd aan beleggen

De vertaling van internationale klimaatdoelstellingen (zoals dewelke voortvloeien uit het Akkoord van Parijs/COP21, Franse en Europese energiebeleidsdoelstellingen) in kwantitatieve beleggingsdoelstellingen is een complexe modelleringsoefening waarbij AXA sinds 2016 betrokken is door het testen van verschillende methodologieën. In 2018 besloot AXA haar werk te verdiepen door gebruik te maken van de methodologie van een externe partner (Carbon Delta, ook gehanteerd in 2017), terwijl het gebruik van interne "CatNat"-modellen werd uitgebreid naar een breder scala van onze beleggingen in reële activa. Dit werk bestrijkt twee belangrijke gebieden: het "overgangsrisico" en "fysieke risico's", zoals gedefinieerd door de TCFD en hieronder nader toegelicht.

"OVERGANGSRISICO'S": financiële risico's en "2°C"-afstemming.

Het modelleren van de impact van markttrends en de regelgeving in verband met de overgang naar een koolstofarme economie op beleggers wordt het "overgangsrisico" genoemd. Het kan worden gemeten in financiële termen of puur in "klimaat"-termen.

- Voor bedrijfsobligaties en -aandelen gebruikt AXA een methodologie die het overgangsrisico modelleert op basis van de "politieke" risico's die voortvloeien uit de regelgevende inspanningen om de koolstofemissies te verminderen door te voldoen aan het Akkoord van Parijs (COP21) van 2015 om de opwarming van de aarde te beperken tot minder dan 2°C. Onze aanpak identificeert eerst de emissiereductiedoelstellingen per land (volgens de "nationaal bepaalde bijdragen" / NBB van het Akkoord van Parijs), splitst deze vervolgens uit in sectorale doelstellingen en ten slotte in doelstellingen per activa/individuele locatie waarvoor een koolstofprijsveronderstelling wordt toegepast op elke overschrijding van het "koolstofbudget" in verband met koolstofintensiteit. Het houdt ook rekening met een toekomstige schatting van de "groene winsten" op basis van een analyse van lopende groene octrooiaanvragen. Aan de hand van deze aanpak kunnen potentiële "groene" kosten of baten in verband met het bereiken van "2°C"-scenario's per sector en per land worden geprojecteerd. Deze resultaten worden vertaald in verschillende toekomstgerichte kosten- en batenindicatoren voor elk aandeel, die uiteindelijk het aandeel van de profijten van een bedrijf vertegenwoordigen dat waarschijnlijk zal dalen of stijgen als gevolg van marktbeperkingen in verband met de klimaatverandering. Voor onze staatsportefeuilles gebruiken we een andere methodologie (ontwikkeld door een andere dienstverlener) om een vergelijkbare indicator van het "overgangsrisico" te benaderen op basis van de toewijzing van het koolstofbudget door landen die verschillende

opwarmingsscenario's ondersteunen, afhankelijk van macro-economische variabelen zoals groei van het BBP, groei en energie-efficiëntie;

- Naast deze financiële risico-indicator onderzoekt AXA manieren om de "temperatuur" van haar beleggingen te meten door haar aandelen, obligaties en staatsobligaties te positioneren ten opzichte van de "2°C"-doelstelling van het Akkoord van Parijs. In deze aanpak wordt rekening gehouden met de klimaataspecten van de activiteiten van elk bedrijf in portefeuille, waaronder de directe en indirecte CO₂-uitstoot, technologische ontwikkelingen en opportuniteiten voor "groene inkomsten". Hij is gebaseerd op het afstemmen van de koolstofintensiteit van elk bedrijf op de sectorale koolstofintensiteitsdoelstelling die voor elke sector vereist is om de algemene doelstelling van 2°C te bereiken. Deze aanpak leidt tot een "**opwarmingspotentieel**" per bedrijf en per sector, wat dus een impact heeft op de beleggingen van AXA, waarvoor langetermijndoelstellingen kunnen worden vastgesteld. Het is mogelijk dat deze aanpak op langere termijn een belangrijke dimensie van klimaatfinanciering wordt.

Meer uitleg hierover vindt u in ons Klimaat 2019-rapport (www.axa.com).

"Fysieke risico's": impact van het klimaat op de reële activa van AXA

Naast de bovengenoemde "overgangsrisico's" kunnen ook de klimaatverandering, en in het bijzonder extreme weersomstandigheden, van invloed zijn op "reële activa" zoals onroerend goed. Het gaat om "fysieke" risico's volgens de TCFD-aanbevelingen. Als verzekeraar beschikt AXA over een grote hoeveelheid data van schadegevallen als gevolg van het weer die ze kan gebruiken om een analyse van de "fysieke risico's" van haar vastgoedportefeuille uit te voeren. De beleggings- en risicobeheerteams van de Groep werken immers samen om de financiële impact van overstromingen en stormen op de gebouwen en infrastructuur van deze portefeuilles te beoordelen.

Onze beoordeling van de fysieke risico's in verband met onroerend goed maakt gebruik van "NatCat"-modellen - meestal alleen gebruikt om de impact van natuurrampen op onze verzekerde klanten te beoordelen - en combineert stochastische gebeurtenissen (stormen, overstromingen, orkanen) met een geolokaliseerde portefeuille van onroerend goed. Specifieke "destructiepercentages", met inbegrip van de locatie, het type gebouw/infrastructuur en de bouwmaterialen, worden vervolgens gebruikt om potentiële schadepercentages te bepalen en een verlies te genereren voor elk gebouw/infrastructuur. Nogmaals, de resultaten van dit innovatieve werk zullen in ons Klimaat 2019-rapport nader worden toegelicht.

Daarnaast beoordelen we voor bedrijfsobligaties en aandelen de kosten van "fysieke risico's" door de verwachte financiële gevolgen van extreme weersomstandigheden voor de "reële" activa van bedrijven te modelleren. Bij de raming van de kosten van fysieke risico's wordt rekening gehouden met de kwetsbaarheid voor extreme weersomstandigheden via het risico's van bedrijfsonderbreking en werkelijke schade, op basis van de blootstelling van de plaatsen van de installaties.

ESG en uitsluitingen in verband met het klimaat

De strategie van AXA op het gebied van verantwoord beleggen omvat verschillende sectorale desinvesteringen. Sommige activiteiten en producten worden immers beschouwd als onverenigbaar met onze klimaatstrategie en de bredere doelstellingen van onze CR-strategie om mensen op lange termijn te

beschermen. In deze context heeft AXA sectorbeleidlijnen ontwikkeld die van toepassing zijn op zowel beleggingen (aandelen worden onmiddellijk gedesinvesteerd; obligaties worden op de vervaldag aangehouden maar niet verlengd, behalve voor controversiële wapens waarvoor de obligaties onmiddellijk worden gedesinvesteerd) als verzekeringen (zie volgende sectie).

Ze hebben betrekking op de volgende sectoren:

- Kolen en teerzanden: hieronder beschreven;
- Fabrikanten van "controversiële wapens" die verboden zijn door bepaalde internationale verdragen (antipersoonsmijnen, clustermunities, chemische, biologische en verarmd uraniumwapens, nucleaire proliferatie);
- De tabaksindustrie, waarvan de producten in strijd zijn met onze rol als een van de grootste zorgverzekeraars ter wereld;
- Palmolieproducenten die zich niet houden aan de beste duurzame ontwikkelingspraktijken van de industrie (met name met betrekking tot ontbossing, bodems en mensenrechten);
- Afgeleide financiële producten op basis van agrarische grondstoffen, die vaak verantwoordelijk zijn voor de inflatie van de voedselprijzen.

In 2018 breidde de Groep zijn beleggingsrestricties uit tot de activa van de XL Group, wat neerkomt op een extra desinvestering van € 660 miljoen. In totaal vertegenwoordigen de desinvesteringen van AXA ongeveer € 7,15 miljard (kolen, tabak, teerzanden, controversiële wapens en palmolie, in afnemende volgorde, inclusief de activa van de XL Group).

Meer specifiek met betrekking tot klimaatverandering was AXA in 2015 de eerste wereldwijde belegger die desinvesteerde in steenkool. In de aanloop naar COP21 stelden we dat klimaatfinanciering een complex onderwerp was, maar dat het toch bestudeerd kon worden. Deze aanpak heeft AXA en een aantal van haar collega's ertoe aangezet om actie te ondernemen. In 2017 versterkte AXA haar klimaatgerelateerde desinvesteringstrategie.

De CO₂-uitstoot zal aanzienlijk moeten worden verminderd om het risico van klimaatverandering in te dammen. Een dergelijke verandering kan leiden tot operationele beperkingen voor bedrijven waarvan de activiteiten zeer CO₂-emitterend zijn. Dezelfde ondernemingen zouden waarde verliezen en zouden zelfs gestrande activa (*stranded assets*) kunnen vormen. Daarom heeft AXA besloten de kolenindustrie af te stoten en zich te richten op mijnen en kolengestookte elektriciteitscentrales op basis van drie criteria:

- Energiebedrijven waarvan het aandeel van kolen in de energiemix meer dan 30% bedraagt en mijnbouwbedrijven die meer dan 30% van hun omzet uit steenkool halen. Dit beleid maakt het mogelijk om rekening te houden met de financiële risico's op lange termijn verbonden aan *stranded assets*;
- bedrijven die actief werken aan de ontwikkeling van nieuwe energiecapaciteiten op basis van kolen (ontwikkelingsplan voor meer dan 3 Gigawatt (GW) aan energie op basis van kolen). Deze aanpak maakt het mogelijk om rekening te houden met de reële klimaatimpact die verder reikt dan de financiële risico's alleen;
- Mijnbouwbedrijven die meer dan 20 miljoen ton kool per jaar winnen.

Daarnaast is olie gewonnen uit teerzanden ook een uiterst CO₂-uitstotende energiebron. De winning ervan is ook een bron van controverses in verband met mensenrechten en een belangrijke oorzaak van lokale vervuiling. AXA heeft daarom besloten om niet langer te investeren in bedrijven met minstens 30% van hun reserves in teerzanden. De productie van teerzandolie wordt grotendeels beïnvloed door de ontwikkeling van speciale leidingen. Als gevolg daarvan trekt AXA zich ook terug uit de belangrijkste teerzandleidingmaatschappijen.

Groene beleggingen

AXA heeft zich ten doel gesteld om tegen 2020 12 miljard euro te investeren in "groene" activa. Dit bedrag is het dubbele van de aanbeveling van Christiana Figueres, een van de belangrijkste architecten van COP21, om 1% van de institutionele investeringen te besteden aan groene financiën. Dit doel omvat groene infrastructuur, groene obligaties, beleggingen met sociale impact, vastgoedactiva en vastgoedleningen die voldoen aan strenge milieunormen. Onze definitie van zogenaamde "groene" beleggingen is gebaseerd op een erkende en veeleisende marktbenadering: het referentiekader van het Climate Bonds Initiative (CBI). Daarnaast past AXA voor vastgoedactiva en commerciële vastgoedleningen de strengste milieunormen toe, waarbij de onderliggende activa met de hoogste milieukwalificaties en certificeringen als "groen" worden gekwalificeerd. In december 2018 bedroegen de groene investeringen van AXA € 11,3 miljard.

Daarnaast hebben AXA en de IFC, dochtermaatschappij van de Wereldbank toegespitst op de privésector, een partnerschap van 500 miljoen dollar opgezet ter ondersteuning van een infrastructuurfonds voor de financiering van groene infrastructuur in opkomende landen, zoals hernieuwbare energie, water, openbaar vervoer en telecommunicatie. Kool- en teerzandenprojecten zijn uitdrukkelijk uitgesloten.

Klimaat en "sensibilisering" en ESG-engagement

Aandeelhoudersbetrokkenheid

De desinvesteringen van AXA worden aangevuld met een strategie van actieve aandeelhoudersbetrokkenheid. Als aandeel- en obligatiehouder heeft AXA de mogelijkheid om de dialoog aan te gaan met de managers van de bedrijven waarin ze investeert om positieve veranderingen te stimuleren over bepaalde onderwerpen (klimaatverandering, gezondheid, bestuur, marktpraktijken, enz.). Deze actie wordt rechtstreeks uitgevoerd door de Groep en via het AXA IM-engagementteam. Daarnaast hebben AXA en AXA IM zich aangesloten bij verschillende aandeelhouderscoalities, waaronder:

- Climate Action 100+, een initiatief van beleggers die samenwerken met de grootste broeikasgasuitstotende bedrijven om hen aan te moedigen hun koolstofintensiteit te verminderen, hun rapportage over klimaatrisico's te versterken en hun beleid in verband met klimaatverandering te verbeteren;
- Het UN PRI ESG Engagement Advisory Committee van de VN, dat strategische richtlijnen geeft over kwesties op het gebied van aandeelhoudersbetrokkenheid;

- Diverse andere initiatieven met betrekking tot plasticvervuiling, TCFD-richtlijnen, Arctische olieboringen, palmolie, de autosector, enz.

Sensibilisering, lidmaatschappen en partnerschappen

AXA steunt diverse initiatieven op het gebied van klimaatverandering en milieubescherming, namelijk:

- Climate Finance Leadership Initiative: het CFLI, in september 2018 gelanceerd door de Secretaris-generaal van de Verenigde Naties en voorgezeten door Michael Bloomberg, heeft tot doel gestandaardiseerde en grootschalige investeringsoplossingen te bevorderen om de klimaatverandering te bestrijden;
- Alliance of CEO Climate Leaders: een groep van 50 managers, opgericht door het World Economic Forum (Davos) om bij te dragen aan de strijd tegen klimaatverandering. De doelstellingen ervan zijn het bevorderen van krachtige klimaatmaatregelen, met inbegrip van een verbintenis om de koolstofuitstoot te verminderen, de TCFD en koolstofarme financieringsoplossingen te ondersteunen en een passende regelgeving aan te moedigen. AXA sloot zich in 2018 bij deze groep aan;
- IDF: De voorzitter van AXA zit sinds 2018 het Insurance Development Forum (IDF) voor. Het IDF is een publiek-privaat partnerschap dat verzekeraars, herverzekeraars en makelaars, alsook de Wereldbank en het Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties samenbrengt. Door het gebruik van verzekerings- en risicobeheercapaciteiten te optimaliseren en uit te breiden, wil het IDF de "InsuResilience"-doelstelling van de G20 ondersteunen om tegen 2020 400 miljoen meer mensen in opkomende landen te verzekeren tegen klimaatgerelateerde rampen en hen weerbaarder te maken tegen klimaatverandering. De organisatie bestaat uit 500 experts, waaronder AXA-specialisten, die zich richten op i) het verbeteren van rampenrisicomodellen door modellen te ontwikkelen in opkomende landen waar deze nog niet bestaan en hun interoperabiliteit te verbeteren; ii) de cruciale rol die de juridische, regelgevende omgeving en ondersteunend overheidsbeleid spelen bij het dichteren van de beschermingskloof; iii) de lancering van nieuwe verzekeringsprogramma's en de verbetering van bestaande verzekeringsprogramma's op overheids- en suboverheidsniveau, voortbouwend op succesvolle modellen zoals de risicogroepen van Afrika, het Caribisch gebied en de eilanden in de Stille Oceaan; iv) de bevordering van nieuwe inclusieve verzekeringsregelingen voor particulieren in opkomende landen, in overeenstemming met de werkzaamheden van AXA voor opkomende klanten; en v) het verkleinen van de kloof tussen de financiering van klimaatbestendige infrastructuur in opkomende landen en de rol van verzekeraars als institutionele beleggers met de capaciteit om in deze activa te beleggen. Het IDF heeft al alle bestaande rampmodellen geïnventariseerd, heeft een inventaris gepubliceerd van de wetten, voorschriften en beleidslijnen die de middelen van de verzekeringssector in een economie verbeteren of belemmeren en werkt momenteel aan twee publieke proefprojecten in Sri Lanka en Pakistan. Onder het voorzitterschap van AXA heeft het IDF ook een permanent secretariaat in Londen opgericht en samen met de Bank of England een groot evenement over investeringen in infrastructuur georganiseerd;
- TCFD: AXA was medevoorzitter (2015-2017) van de door de Financial Stability Board en Michael Bloomberg opgerichte Taskforce on Climate-related Financial Disclosures. De TCFD geeft

richtlijnen voor het analyseren en rapporteren van de risico's die samenhangen met klimaatverandering;

- EU High-Level Expert Group on Sustainable Finance: een AXA-directeur was voorzitter van deze deskundigengroep inzake duurzame financiering (2016-2018), die aanbevelingen heeft opgesteld die als basis hebben gediend voor het actieplan voor duurzame groei van de Europese Commissie.

De AXA Groep heeft verschillende samenwerkingsverbanden met ngo's ondertekend:

- C40: in oktober 2018 sloeg AXA de handen ineen met het C40-netwerk om een openbaar rapport te ondersteunen over de manier waarop het inzicht van steden in de onderlinge afhankelijkheden tussen kritieke infrastructures bijdraagt aan hun planning van de aanpassing aan de klimaatverandering. Het doel van het rapport is steden te helpen om "systemische" klimaatrisico's beter te beheersen;
- UN Habitat: ons partnerschap 2016-2019 met dit agentschap van de Verenigde Naties voor duurzame stadsontwikkeling richt zich op de ondersteuning van de wederopbouw van woningen na rampen en de implementatie van een grootschalige technische bijstand, om gemeenschappen te helpen "beter wederop te bouwen" en om de verliezen bij rampen te beperken. Deze (wederop)bouwrichtlijnen zullen tegen het 2e kwartaal van 2019 worden gepubliceerd;
- AXA heeft ook het "Private Sector's Engagement in Disaster Risk Reduction" van het VN-bureau voor Rampen en Risicoreductie voor 2015-2018 ondertekend. Deze verbintenis bestaat uit principes die betrekking hebben op vijf sleutelgebieden rond de rol die de privésector kan spelen bij het bevorderen van rampenpreventie, veerkracht en risicovermindering;
- CARE: AXA's partnerschap (gelanceerd in 2009) met CARE International (een grote internationale humanitaire hulp- en ontwikkelingsorganisatie) om te werken aan rampenpreventie en aanpassing aan de klimaatverandering (inclusief het beter in kaart brengen van kwesties in verband met klimaatvluchtelingen);

AXA heeft zich ook aangesloten bij of ondersteunt talrijke coalities van beleggers en verzekeraars op het gebied van ESG, RI en CR: UN PRI, UN PSI, IIGCC, Montreal Carbon Pledge, Science Based Targets, RE100, Caring for Climate Carbon Pricing Leadership Coalition, UN Global Compact, CDP, ORSE, EpE, BSR, Finance for Tomorrow, "Kyoto statement" van de Geneva Association, enz. Tot slot steunt AXA ook academisch klimaatonderzoek via het AXA Research Fund (zie hoofdstuk 7.4).

VERZEKERING

Bestuur

De analyse van de ESG-risico's en -opportuniteiten in verband met verzekeringen is ook onderhevig aan een specifiek bestuur, in het bijzonder het Group Underwriting Committee, dat de onderschrijvingsbeperkingen definieert. Het CR-team fungeert als schakel tussen de bestuursorganen die eigen zijn voor verantwoord beleggen en verzekeren. Daarnaast analyseert het Risk Management-team opkomende risico's in het bijzonder door middel van specifieke tools en een specifiek netwerk. Deze risico's, die vaak verband houden met ESG-kwesties op lange termijn, worden gemonitord en de potentiële

impact ervan wordt in kaart gebracht (regelgevende en juridische, ecologische, sociaal-politieke, economische en financiële, medische en technologische risico's).

Verzekeringsrestricties

Het verlenen van commerciële steun aan activiteiten van bedrijven waaruit de Groep zich financieel terugtrekt, zou niet consistent zijn. Als gevolg daarvan heeft AXA ook besloten om beperkingen op te leggen aan de onderschrijving van kolen- en teerzandactiviteiten (evenals voor de andere industrieën die in de vorige sectie zijn genoemd en voor de Arctische boringen). De beperkingen hebben betrekking op de volgende onderwerpen:

- De ontwikkeling van nieuwe koolcapaciteiten is ten strengste verboden door geen "bouw"-garanties te verstrekken (zowel door middel van een directe verzekering als door middel van een facultatieve herverzekering) voor nieuwe kolengestookte elektriciteitscentrales en kolenmijnen. Dit geldt ongeacht de regio of klant (ongeacht onze lijst met investeringsuitsluitingen);
- Schadeverzekeringen voor bestaande kolengestookte centrales en kolenmijnen zijn eveneens verboden. Dit geldt echter niet voor de minst ontwikkelde landen ter wereld, volgens de VN-classificatie;
- De winning en het vervoer van teerzanden en het vervoer van teerzanden, met name via leidingen: de dekking van schade en constructie is verboden (zowel directe verzekering als optionele herverzekering);
- Olieboringen in Arctisch gebied: de dekking van schade en constructie is verboden (directe verzekering en facultatieve herverzekering);

Voor complexe gevallen zoals "gemengde" risicopackages, enz. gelden meer gedetailleerde interne regels. Deze beperkingen zijn in 2017 ingevoerd; wij zijn van mening dat de Groep de eerste grote verzekeraar is die dergelijke beperkingen heeft ingevoerd, wat een belangrijke commerciële verbintenis inhoudt. In 2018 breidde AXA haar onderschrijvingsbeperkingen (kolen, teerzanden, tabak, controversiële wapens, palmolie, Arctische boringen) uit tot de activiteiten van de XL Group, wat een aanzienlijke commerciële inspanning betekende (impact op premies van meer dan € 100 miljoen).

Producten

Naast een heroriëntatie van de beleggingsstrategie streeft de AXA Groep ernaar om zijn "indirecte" impact op het milieu tot een minimum te beperken door verzekeringsoplossingen aan te bieden die milieuvriendelijk gedrag bevorderen. De onderschrijvers van onze AXA XL-entiteit (gewijd aan grote ondernemingen) beschikken over een aanzienlijke expertise en capaciteit om klanten in de energiesector te verzekeren, met name op het gebied van hernieuwbare energie, en een expliciete uitsluiting van kolen- en teerzandactiviteiten (zie hierboven). Sommige lokale entiteiten ontwikkelen ook autoverzekeringsspolissen die koolstofarme voertuigen aanmoedigen, woonverzekeringsspolissen die energie-efficiëntie aanmoedigen, de dekking van installaties voor hernieuwbare energie en milieuvriendelijke strategieën voor schadebeheer. Zoals beschreven in sectie 7.4 heeft AXA Frankrijk het "Citizen's Insurance"-programma ontwikkeld en AXA Global Parametrics biedt parametrische

verzekeringsproducten die verzekerde gemeenschappen bv. helpen om te gaan met de gevolgen van natuurrampen op gewassen (met name droogte of overstromingen).

OPERATIES (INTERN MILIEUBEHEER)

In het kader van de risicobeoordeling van CR (sectie 7.1) werden de milieueffecten van onze activiteiten geïdentificeerd als een van de risico's die moeten worden beperkt. Het gaat voornamelijk om CO₂-uitstoot en ons verbruik van water en papier. Om dit risico aan te pakken, heeft AXA een milieubeleid en -strategie ontwikkeld die zowel zakelijke als operationele aspecten omvat. Het beheer van de ecologische voetafdruk van AXA draagt bij aan financiële besparingen op het gebied van energie, brandstof, reizen, papier en water.

Het milieubeleid van AXA beschrijft onze belangrijkste actielijnen en de middelen die wij inzetten om onze directe en indirecte milieueffecten te verminderen. In het kader van dit beleid heeft AXA:

- een milieurapportageproces geïmplementeerd om de milieupact van onze operationele activiteiten te meten en te verminderen;
- een due diligence-proces ontwikkeld om ervoor te zorgen dat een adequaat bestuur op het niveau van onze entiteiten wordt geïmplementeerd;
- milieuprestatiedoelstellingen voor 2020 vastgesteld.

Via haar milieubeleid en -strategie kan AXA als verzekeraar, belegger en onderneming een belangrijke rol spelen bij het vergroten van het milieubewustzijn van haar stakeholders, het inzicht in milieurisico's op regionaal en mondiaal niveau helpen verbeteren en zich inzetten voor de bestrijding van de klimaatverandering. Met deze strategie dragen wij bij aan de SDG nr. 12 "Verantwoorde consumptie en productie" van de Verenigde Naties (subdoel 12.6 "bedrijven aanmoedigen om duurzame praktijken aan te nemen en duurzaamheidsinformatie te integreren in hun rapportagecyclus").

Milieurapportageproces en verificatie

Sinds 2002 heeft AXA een milieurapportageproces en daarmee verband houdend beleid geïmplementeerd. Het beheer van onze ecologische voetafdruk, in overeenstemming met de richtlijn over niet-financiële reporting, is een van de pijlers van onze CR-strategie.

Dit proces is gebaseerd op een interne rapportagetool en bestaat uit het verzamelen van informatie over energieverbruik, zakenreizen, AXA-wagenparken en papierverbruik, met hun CO₂-uitstoot, afval en water. Om onze ecologische voetafdruk te meten, coördineert het Corporate Responsibility-team van de Groep een netwerk van ongeveer 300 toegewijde milieumanagers in lokale entiteiten. Dit netwerk volgt onze jaarlijkse vooruitgang wat betreft de reductiedoelstellingen, wat lokale entiteiten helpt bij het beoordelen van hun eigen actieplannen en doelstellingen. De eindresultaten van dit jaarlijkse rapportageproces worden elk jaar in ons referentiedocument gepresenteerd.

De milieurapportage van AXA past binnen een breder managementsysteem dat interne controles, processen en vooruitgang in de verwezenlijking van de doelstellingen omvat. De via de rapportage

verzamelde en gerapporteerde gegevens worden lokaal gevalideerd door de Chief Financial Officer van de entiteiten. Daarnaast voert AXA audits uit op Groeps- en entiteitsniveau om de kwaliteit van de gegevens te waarborgen en de effectiviteit van lokale milieubeheersystemen te meten. De nauwkeurigheid van de gepresenteerde gegevens en indicatoren wordt gemeten door deze stappen te volgen:

- Herziening van het milieuprotocol en de rapportageprocedures op Groeps- en entiteitsniveau;
- Evaluatie van de gegevens en gedetailleerde tests over de geselecteerde entiteiten, met inbegrip van controle op de nauwkeurigheid van de gegevens, verificatie van lokale rapportageprocedures en feedback over de gerapporteerde gegevens;
- Consolidatie van de gegevens van alle indicatoren, evenals consistentie- en controletests uitgevoerd door de Groep en onze auditors;
- Verificatie van kwalitatieve informatie (organisatie, beleid en acties) en kwantitatieve informatie (indicatoren, steekproeftechnieken). De audit heeft betrekking op alle gegevens van de entiteit die worden gebruikt om de milieu-informatie in dit rapport te voeden. Het rapport van een van de rekeningcommissarissen is in dit hoofdstuk opgenomen.

Prestatiedoelstellingen

AXA wil handelen over alle "Scopes" (volgens de Greenhouse Gas Protocol-classificatie) van broeikasgassen:

- Scope 1: emissies in verband met brandstofverbranding op AXA-vestigingen en door haar wagenpark;
- Scope 2: emissies van aangekochte energie (voornamelijk van elektriciteit verbruikt door AXA-gebouwen);
- Scope 3: emissies door zakenreizen en papierverbruik (indirecte emissies gerelateerd aan onze beleggingen zijn hierboven beschreven).

De doelstelling van AXA voor de periode 2012-2020 is om de CO₂-uitstoot per voltijdequivalent (VTE) met 25% te verminderen. Deze doelstelling kan als volgt worden uitgesplitst:

- energieverbruik (kWh/VTE): - 35 % (Scope 1 en 2);
- zakenreizen met de auto (km/VTE): - 15 % (Scope 1);
- zakenreizen met het vliegtuig en met de trein (km/VTE): - 5 % (Scope 3);
- kantoorpapierverbruik (kg/VTE): - 45 % (Scope 3);
- verbruik van marketing- en distributiepapier (Kg/klant): - 50 % (Scope 3).

De Groep heeft ook twee doelstellingen vastgelegd die geen verband houden met de CO₂-uitstoot: het waterverbruik met 15% verminderen en ervoor zorgen dat 95% van het verbruikte papier afkomstig is van gerecycleerde bronnen of van duurzaam beheer.

Bovendien heeft de Groep beslist om tegen 2025 zich voor 100% te bevoorraden met hernieuwbare energie (kantoren en datacenters van AXA), in overeenstemming met zijn "RE100"-verbintenis (RE100 is een coalitie van bedrijven die zich ertoe verbinden 100% van hun elektriciteit uit hernieuwbare bronnen te halen).

De vooruitgang in de richting van deze doelstellingen wordt hieronder beschreven.

Milieuprestaties 2018

CO₂-UITSTOOT

De CO₂-uitstoot per VTE van AXA gerelateerd aan energie, papier en zakenreizen (vliegtuig, trein en auto) is tussen 2017 en 2018 met 14% gedaald en tussen 2012 en 2018 met 38% (onze algemene doelstelling voor 2020 werd dus eerder gehaald dan verwacht). 43% van de CO₂-uitstoot van de Groep heeft betrekking op energieverbruik, 35% op zakenreizen (vliegtuig en trein), 15% op het wagenpark van de Groep en 7% op papier.

CO₂-EMISSIES "SCOPE 1"

AXA's Scope 1-emissies omvatten de CO₂-uitstoot van ter plaatse verbrand gas en stookolie en de brandstof die wordt gebruikt door het wagenpark van de Groep. De Scope 1-emissies per VTE zijn tussen 2017 en 2018 met 15% gedaald en sinds 2012 met 37%. Wat het gasverbruik betreft, hebben sommige entiteiten (Zwitserland, Duitsland) gas grotendeels vervangen door stoom, die een lagere koolstofintensiteit per kWh heeft. In 2018 is de CO₂-uitstoot van het wagenpark van AXA met 14% gedaald ten opzichte van 2017.

CO₂-EMISSIES "SCOPE 2"

De Scope 2-emissies van AXA per VTE zijn tussen 2017 en 2018 met 14% en sinds 2012 met 52% gedaald. Deze prestatie is voornamelijk te danken aan de aankoop van hernieuwbare elektriciteit. Om de CO₂-uitstoot gerelateerd aan de aankoop van elektriciteit te beoordelen, hanteert AXA een aanpak gebaseerd op de lokale markt (gekoppeld aan de energiemix van elektriciteitsleveranciers) en op de locatie van een entiteit (gemiddelde nationale energiemix). Voor entiteiten die hernieuwbare elektriciteit aankopen en gegevens hebben over het elektriciteitsverbruik per type bron (waterkracht, zonne-energie, windenergie, wind, biomassa en geothermische energie), maakt AXA gebruik van een aanpak gebaseerd op de lokale mix. Voor entiteiten die geen informatie hebben over de energiemix van hun energieleverancier, hanteert AXA een geografische aanpak op basis van de emissiefactoren van ADEME.

CO₂-EMISSIES "SCOPE 3"

AXA's Scope 3-emissies zijn inclusief CO₂-uitstoot door zakenreizen en papierverbruik. In 2018 is onze Scope 3 CO₂-emissies per VTE van zakenreizen met 17% gedaald ten opzichte van 2012 en tussen 2017 en 2018 licht gestegen met 4%. Om deze koolstofvoetafdruk te verminderen, hebben sommige AXA-entiteiten koolstofkredieten (carbon credits) aangeschaft.

Daarnaast meet AXA ook de CO₂-uitstoot in verband met het woon-werkverkeer van haar medewerkers, zelfs als deze indirecte uitstoot niet onder de verantwoordelijkheid van de Groep valt. In 2018, op basis

van antwoorden uit 32 landen waar AXA-medewerkers in totaal 920 miljoen kilometer aflegden, werd 50% ervan gereden met het openbaar vervoer, 6% met de bedrijfswagen, 38% met de eigen wagen en de rest te voet of met de fiets. De CO₂-uitstoot door dagelijkse verplaatsingen per VTE steeg met 16% ten opzichte van 2017 (of 0,88 ton CO₂-equivalent per VTE). Deze toename van de uitstoot hangt samen met een hogere participatie en respons van AXA-medewerkers en een groter aantal medewerkers dat gebruik maakt van individueel vervoer om aan het werk te komen.

ENERGIEVERBRUIK

Het energieverbruik van AXA omvat het totale energieverbruik van onze vestigingen en datacenters gedurende het jaar. Zo wordt er energie gebruikt voor verwarming en koeling en elektriciteit in functie van de dagelijkse operationele activiteiten. In 2018 bestond onze totale energiemix uit elektriciteit (74%), gas (14%), brandstof/stoom (9%) en gekoeld water (3%). Tussen 2017 en 2018 hebben we een daling van 5% van het totale elektriciteitsverbruik gerealiseerd, en een daling van 25% ten opzichte van 2012. Ons elektriciteitsverbruik per VTE is tussen 2017 en 2018 met 12% gedaald en tussen 2012 en 2018 met 37%. 53 AXA-vestigingen hebben een milieucertificaat in het kader van bouwcertificeringsprogramma's zoals BREEAM (*Building Research Establishment Environmental Assessment Methodology*), LEED (*Leadership in Energy and Environmental Design*), HQE (*Haute Qualité Environnementale*), enz.

In 2018 was 55% van het elektriciteitsverbruik van AXA afkomstig van hernieuwbare energiebronnen (waterkracht, windenergie, zonne-energie, geothermische energie, biomassa). Het doel van AXA's "RE100" is om tegen 2025 100% te bereiken.

BEROEPSMATIGE VERPLAATSINGEN

De afgelegde afstand per VTE voor beroepsmatige verplaatsingen daalde tussen 2017 en 2018 met 5%, maar steeg tussen 2012 en 2018 met 13%. Deze trends zijn over het algemeen te wijten aan schommelingen in onze economische activiteit, ondanks de implementatie van online samenwerkingstools die het aantal beroepsmatige verplaatsingen verminderen.

WAGENPARK

Het wagenpark van AXA bestaat uit commerciële voertuigen en bedrijfswagens. In 2018 is de totale afgelegde afstand van het wagenpark van de Groep met 16% afgenomen ten opzichte van 2017. Daarnaast is er in termen van gebruik per VTE sprake van een daling van 29% ten opzichte van 2012. De Groep heeft een wagenparkbeleid ingevoerd dat de CO₂-emissiegrenswaarden voor alle soorten voertuigen definieert, ongeacht de bijdrage van de werknemers. Dit beleid omvat ook veiligheidsnormen en bevordert de toegang van werknemers tot "groene en veilige" rijcursussen. In 2018 bezat AXA 27% voertuigen met een uitstoot van 100 g CO₂/km of minder (en 24% in 2017) en 41% voertuigen met een uitstoot van 101 g en 120 g (46% in 2017), voor een gemiddelde uitstoot van 120 g CO₂/km (119 g in 2017). Werknemers worden ook aangemoedigd om te kiezen voor hybride of elektrische auto's.

PAPIERVERBRUIK

Het gebruik van papier door AXA betreft kantoorpapier (gemeten per werknemer) en marketing- en distributiepapier (brochures, enz., gemeten per klant). Ons verbruik van kantoorpapier per VTE is tussen 2017 en 2018 met 17% gedaald en tussen 2012 en 2018 met 54%. Veel entiteiten hebben een afdrukbeleid ingevoerd dat onder meer bestaat uit het verminderen van het aantal individuele printers en het installeren van een collectief systeem van werknemersbadges voor het verzamelen van alle gedrukte documenten, waardoor papierverspilling wordt voorkomen. In 2018 steeg het verbruik van marketing- en distributiepapier per klant met 18% ten opzichte van 2017 (maar slechts met 6% tussen 2012 en 2018). Deze recente bijkomende verhoging houdt verband met de aanzienlijke documentatievereisten in verband met de beursintroductie van AXA Equitable Holdings. We zijn ons ervan bewust dat onze marketing- en distributiedoelstelling voor 2020 moeilijk haalbaar zal zijn; het CR-team van de Groep zal andere opties onderzoeken om deze trend om te buigen, onder meer door verdere dematerialisatie.

In 2018 haalde AXA 58% van haar kantoorpapier en 41% van haar marketing- en distributiepapier uit gerecycleerde of duurzaam beheerde bronnen.

WATERVERBRUIK

Het waterverbruik van AXA per VTE bleef stabiel tussen 2017 en 2018 en daalde met 19% tussen 2012 en 2018. Deze daling van ons waterverbruik hangt samen met betere initiatieven op het gebied van waterbeheer onder leiding van onze lokale entiteiten.

AFVALBEHEER

In 2018 daalde het voor recycling gesorteerd papier met 10% ten opzichte van 2017 en tussen 2012 en 2018 met 39%. Deze daling van het totale recyclingpercentage is het gevolg van de algemene daling van het kantoorpapierverbruik (zie bovenstaande paragraaf). 66% van de inktpatronen en toners werd gerecycled. De IT-entiteit van AXA, AXA Services, waarvoor e-waste van bijzonder belang is, levert een belangrijke bijdrage aan deze inspanning, aangezien zij de naleving van de richtlijn betreffende afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) waarborgt. Ongesorteerd afval daarentegen is tussen 2017 en 2018 met 5% toegenomen en tussen 2012 en 2018 met 29% afgenomen. Dit is voornamelijk te danken aan de verbetering van afvalmeetprocessen in lokale entiteiten en de integratie van nieuwe entiteiten zoals AXA Brazilië, AXA Partners Maleisië en AXA XL. Ten slotte verzamelen en recycleren meer dan 75 kantines van de Groep het organisch afval van hun restaurants.

MILIEUPRESTATIES GROEP 2018

	Eenheid	2017	2018
Milieu-indicatoren van de AXA Groep (a)			
Aantal AXA-werknemers uitgedrukt in Voltijdsequivalenten (VTE)	VTE	115 328	124 355
Netto interne oppervlakte van de lokalen	m ²	1 777 687	1 705 774
ENERGIE (sites)			
Energieverbruik (b)	Mwh	363 283	344 684
Sleutelindicator: energieverbruik per persoon	Kwh/VTE	3 150	2 772
Evolutie ten opzichte van 2017			-12%
VERVOER			
Beroepsmatige verplaatsingen: vliegtuig en trein (c)	Duizenden km	328 523	336 918
Beroepsmatige verplaatsingen: AXA-wagenpark	Duizenden km	266 242	223 577
Woon-werkverkeer (A/R) (d)	Duizenden km	932 534	920 155
CO₂-UITSTOOT (e)			
CO ₂ -uitstoot: energieverbruik van de sites	T. CO₂-eq.	94 756	80 652
CO ₂ -uitstoot: beroepsmatige verplaatsingen: vliegtuig en trein	T. CO₂-eq.	63 494	64 948
CO ₂ -uitstoot: AXA-wagenpark (f)	T. CO₂-eq.	31 799	27 287
CO ₂ -uitstoot: Papier	T. CO₂-eq.	11 446	13 056
Sleutelindicator: CO₂-uitstoot door energieverbruik, papierverbruik, beroepsmatige verplaatsingen en het AXA-wagenpark per persoon	T. CO₂-eq./VTE	1,75	1,50
Evolutie ten opzichte van 2017			-14%
CO ₂ -uitstoot : woon-werkverkeer (g)	T. CO₂-eq.	87 116	109 389
WATER			
Waterverbruik (h)	m³	927 017	1 003 964
Sleutelindicator: waterverbruik per persoon	m³/VTE	8,04	8,07
Evolutie ten opzichte van 2017			0%
PAPIER (i)			
Kantoorpapierverbruik	T	1 815	1 616
Sleutelindicator: kantoorpapierverbruik per persoon	kg/VTE	16	13
Evolutie ten opzichte van 2017			-17%
Gerecycled en/of duurzaam beheerd papier: kantoor	%	58	58
Marketing- en distributiepapierverbruik	T	10 220	12 078
Sleutelindicator: marketing- en distributiepapierverbruik per klant (j)	kg/klant	0,10	0,12
Evolutie ten opzichte van 2017			18%
Gerecycled en/of duurzaam beheerd papier: marketing en distributie	%	51	41
AFVAL			
Ongesorteerd afval (k)	T	4 301	4 512
Met het oog op recycling gesorteerd afval	T	3 588	3 223
Inktpatronen en/of toners voor recycling	%	55	66

Gegevens verzameld bij 81 entiteiten (inclusief gegevens van de XL Group pro rata op basis van het laatste kwartaal van 2018). De sleutelindicatoren zijn vetgedrukt. AXA-vestigingen met minder dan 50 VTE's zijn niet geïntegreerd in het milieuraapportageproces, maar zijn opgenomen in ons gegevensextrapolatieproces.

(a) In 2018 werden de milieugegevens van de AXA Groep verzameld onder de 101 977 VTE's die werkzaam zijn op de AXA-vestigingen (in deze voetnoten wordt elke andere omvang van de verzameling aangegeven) en vervolgens per continent geëxtrapoleerd naar de 124 355 VTE's die de AXA Groep gemiddeld in 2018 in dienst had (alle soorten contracten, inclusief werknemers van de XL Group).

(b) Deze gegevens omvatten elektriciteit, aardgas, stookolie, stoom en gekoeld water, verzameld bij entiteiten die 93 740 VTE's vertegenwoordigen.

(c) Deze gegevens werden verzameld bij entiteiten die 86 364 VTE's vertegenwoordigen.

(d) Het woon-werkverkeer is geschat op basis van de online enquête naar de dagelijkse gewoonten van AXA-werknemers in het woon-werkverkeer. Deze gegevens werden verzameld bij 15.084 VTE's en vervolgens geëxtrapoleerd. Vestigingen met een responspercentage van minder dan 5% werden bij de consolidatieberekening buiten beschouwing gelaten.

(e) De landenspecifieke emissiefactoren voor energie, trein en vliegtuig werden in 2017 herzien. Bron: International Energy Agency (IEA) en Ademe.

(f) De gegevens m.b.t. het AXA-wagenpark werden verzameld bij entiteiten die 93 497 VTE's vertegenwoordigen.

(g) Deze gegevens omvatten geen bedrijfswagens om dubbeltelling met het AXA-wagenpark te voorkomen.

(h) Deze gegevens werden verzameld bij entiteiten die 91 339 VTE's vertegenwoordigen. Sommige vestigingen beschikken niet over een watermeter, waardoor ze hun verbruik niet kunnen meten en uitgesloten zijn van het toepassingsgebied van de rapportage vóór extrapolatie.

(i) De gegevens m.b.t. papier zijn verzameld bij entiteiten die 93 854 VTE's vertegenwoordigen.

(j) De Groep had in 2018 111 miljoen klanten.

(k) De gegevens over ongesorteerd afval werden verzameld bij entiteiten die 91 928 VTE's vertegenwoordigen.

7.4 Inclusieve verzekering

Zoals beschreven in de sectie Beoordeling van de risico's inzake duurzame ontwikkeling (7.1) wordt het op een duurzame manier ondernemen met inachtneming van de SDG's van de Verenigde Naties aangemerkt als een belangrijk onderwerp voor AXA. Als verzekeraar is het eigen aan onze activiteit om producten met toegevoegde waarde te creëren en te ontwikkelen voor de maatschappij. Via onze producten stimuleren en belonen we gezond en maatschappelijk verantwoord gedrag en helpen we sociale uitsluiting te verminderen.

Daarnaast heeft AXA, in het kader van haar prioriteit voor gezondheid en ziektepreventie (een van de vier pijlers van haar strategie op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen, in 2018 besloten om de groeiende epidemie van obesitas en diabetes type 2 aan te pakken. De initiatieven van AXA, die de link tussen voeding en levensstijl en deze ziekte onderkennen, zullen zich richten op voorlichting over gezondheidsrisico's en de bevordering van een gezonde levensstijl.

De hieronder beschreven initiatieven hebben betrekking op de SDG's nr. 1 (Geen armoede), nr. 3 (Goede gezondheid en welzijn) en nr. 10 (Ongelijkheid verminderen).

MAATSCHAPPELIJKE VRAAGSTUKKEN IN VERBAND MET ECONOMISCHE ACTIVITEIT

Door onze kennis van risicobescherming en -beheer te delen met degenen die dat het meest nodig hebben, draagt AXA bij aan inclusieve economische groei en weerspiegelt ze haar eigen interne engagement tot inclusie. AXA mutualiseert de risico's en premies van haar klanten om de voorspoed van de meerderheid te delen ten gunste van een minderheid in moeilijkheden: verzekeringen beschermen zo individuen en versterken het collectieve gevoel. Daarnaast bieden verzekeringsoplossingen bescherming en gemoedsrust. Het gaat er met name om:

- Maatschappelijke uitdagingen te integreren in ons productassortiment door middel van specifieke productlabels zoals Citizen Insurance;
- Zich te richten op klanten uit opkomende landen met beperkte financiële middelen: AXA zet zich in op het gebied van financiële inclusie om de middenklasse van morgen beter van dienst te zijn;
- Verzekeringsoplossingen en kansen voor vrouwen te bieden;
- Parametrische verzekeringsoplossingen te ontwikkelen om kwetsbare bevolkingsgroepen te beschermen tegen de gevolgen van de klimaatverandering;
- Uit de tabaksindustrie te stappen.

Integratie van maatschappelijke vraagstukken in het productaanbod

Naast de in de vorige sectie beschreven groene producten ontwikkelt AXA producten met een sociale/maatschappelijke meerwaarde zoals:

- In Frankrijk groeit de vraag naar verantwoorde producten van onze klanten voortdurend. Eind 2015 heeft AXA Frankrijk het "Citizen Insurance"-label in het leven geroepen, dat garandeert dat alle verzekeringscontracten ten goede komen aan zowel de klanten als de maatschappij. Dit label is gebaseerd op een evaluatietoolbox, gebouwd in samenwerking met een panel van externe actoren en gecontroleerd door een onafhankelijke derde partij. Onze engagementen worden gecommuniceerd via de vier belangrijkste pijlers van het label, namelijk: "Vertrouwen" (bv. duidelijke, transparante contracten), "Preventie" (bv. preventiediensten om de risico's voor onze klanten tot een minimum te beperken), "Milieu" (bv. papierloze contracten, stimulansen voor de bouw van "groene" gebouwen) en "Solidariteit" (bv. toegankelijkheid van producten voor bevolkingsgroepen die gewoonlijk van verzekeringsregelingen zijn uitgesloten). In 2018 bracht AXA Frankrijk 54 gelabelde producten op de markt en ze bouwt nu al haar nieuwe verzekeringsaanbiedingen rond deze verplichtingen. Sinds 2015 zijn er al 3,3 miljoen "burgercontracten" verkocht;
- In 2018 lanceerde AXA Frankrijk het Perspectiv'Allegro-aanbod. Dit product stelt klanten in staat om te investeren in bedrijven die centraal staan in sociale en milieukwesties, zoals klimaatverandering, een lange levensduur of welzijn. Alle onderliggende fondsen worden beoordeeld op hun financiële prestaties en ESG-praktijken en omvatten gelabelde platforms (gebaseerd op officiële Franse spaarlabels). Perspectiv'Allegro vertegenwoordigt 55% van deze unit-linked fondsen, belegd in aandelen en obligaties (inclusief groene obligaties). De overige 45% wordt belegd in eurofondsen waarin de RI-aanpak van AXA is geïntegreerd (zie 7.3). Ten slotte wordt in Frankrijk voor elk deposito een boom geplant om herbebossing aan te moedigen.

Opkomende klanten

Met het verzekeringsaanbod "Opkomende klanten" voor opkomende landen bestrijdt AXA sociale uitsluiting door kwetsbare bevolkingsgroepen toegang te bieden tot verzekeringsdiensten die hun economische ontwikkeling ondersteunen en hen een vangnet te bieden om te voorkomen dat zij weer in armoede vervallen. Onze aanpak bestaat uit het ontwerpen van producten die eenvoudig, eerlijk en toegankelijk zijn. Een toegewijd team in Parijs en medewerkers die geheel of gedeeltelijk op lokaal niveau werkzaam zijn, stellen hun expertise ter beschikking van AXA-entiteiten om hun ontwikkeling te ondersteunen. In 2018 waren er bijna 9,3 miljoen unieke klanten bij de "Opkomende klanten"-activiteiten betrokken en werden diverse samenwerkingsverbanden verder ontwikkeld:

- India: Bharti AXA General Insurance (BAGI) werkt sinds 2017 samen met Airtel Payment Bank (APB) om APB-klanten te verzekeren met een gratis dagelijkse ongevalverzekering, die ongeveer 1 miljoen klanten per maand dekt. BAGI dekt 1,8 miljoen reizigers per maand. Daarnaast dekt BAGI - met de steun van de Indiase overheid - ook meer dan 360.000 landbouwers via een landbouwverzekeringsprogramma in verschillende departementen in India;
- Indonesië: om zich te richten tot klanten uit de lagere middenklasse die een lening aanvragen, maakt Mandiri-AXA General Insurance gebruik van haar partnerschap met Mandiri Bank om alle kredietnemers dekking te bieden in geval van overlijden, persoonlijk ongeval en schade aan het onderpand;

- Thailand: AXA General Insurance is een samenwerkingsverband aangegaan met AIS, een toonaangevende mobiele telefoonoperator in Thailand. Het proefproject heeft tot doel de trouwe klanten van de operator een persoonlijke ongevallen- en hospitalisatiedekking te bieden met behulp van prepaidkaarten. Daarnaast verzekert AXA GI naast de Thaise overheid ook 2,6 miljoen rijstboeren;
- Maleisië: in samenwerking met het Maleisische postkantoor biedt AXA Maleisië meer dan 110.000 klanten een betaalbare ongevallen- en motorrijtuigenverzekering. AXA Maleisië heeft ook (in samenwerking met Merchatrade, de grootste geldovermakingsoperator van het land) het eerste verzekeringsproduct gelanceerd voor gemigreerdewerknemers die geld naar hun thuisland sturen;
- Filippijnen: AXA Filippijnen werkt samen met TSKI, een toonaangevend microfinancieringsinstituut (MFI), en verschillende digitale spelers om verzekeringen te verdelen aan de opkomende middenklasse. AXA Filippijnen is ook de hoofdverzekeraar van het Oversea Filipino Workers-programma, dat Filippijnen die in het buitenland werken beschermt;
- Marokko: Sinds 2012 werkt AXA Marokko samen met een MFI, Albaraka, om bijna 150.000 micro-ondernemers een krediet-, woning- en hospitalisatieverzekering te bieden;
- De lokale entiteiten van AXA hebben ook distributiepartnerschappen opgezet in Nigeria (via een MFI), Egypte (MFI's voor krediet- en gezondheidsproducten), Brazilië (via een grote distributeur) en Mexico (MFI's voor schade- en ongevallenverzekering en krediet aan micro-ondernemers).

Tot slot is AXA begonnen met het ontwikkelen van een interne aanpak om de effecten te meten die verzekeringen kunnen hebben in gemeenschappen. De eerste stap was om te werken aan een methodologie om de toegevoegde waarde van onze bestaande producten voor onze klanten te beoordelen, en in 2019 zal de volledige portefeuille van de opkomende klanten-activiteit voor het eerst worden geëvalueerd. Het doel is om een verbeteringsplan op te stellen dat de klant centraal stelt in ons aanbod.

Vrouwen en verzekering

Vrouwen, vooral in opkomende landen, zijn minder goed verzekerd dan mannen, hoewel zij een belangrijke speler zijn in de economie. In 2014 stelde AXA een speciaal rapport op, "SheForShield", waarin de houding van vrouwen ten opzichte van verzekeringen wordt onderzocht, evenals hun behoeften en verwachtingen. Daarom hebben we het initiatief "Vrouwen in verzekering" ontwikkeld om de toegang van vrouwen tot verzekeringsproducten en -diensten die aan hun behoeften en verwachtingen voldoen te verbeteren, in lijn met onze "Pay-to-Partner"-visie.

De 3 belangrijkste interventiegebieden zijn: vrouwen als klant, als ondernemer en werkzaam in distributienetwerken. AXA heeft een tweeledige aanpak ontwikkeld: in volwassen markten zal AXA vrouwen in staat stellen financieel onafhankelijk te zijn, en in opkomende markten is het doel om hen in staat te stellen "beter te leven". In 2018 maakten 12 entiteiten van vrouwen een strategische prioriteit en werden 18 producten ontwikkeld. Deze strategie werd geïmplementeerd via onze "2020 Women Insurer of Choice"-doelstellingen:

- 45% vrouwen onder onze particuliere klanten;

- 30% van de kmo-klienten moeten vrouwen zijn (wat het wereldwijde niveau weerspiegelt);
- 25% vrouwen in distributie en verkoop;
- 40% vrouwen bij aanwervingen en promoties.

Daarnaast besteden we via het AXA Research Fund 1 miljoen euro aan onderzoek om gezondheidsrisico's beter te begrijpen en te voorkomen en het ondernemerschap van vrouwen te stimuleren.

In 2017 sloeg AXA ook de handen ineen met "Global Invest Her" (GIH), een platform dat vrouwelijke ondernemers gemakkelijker toegang biedt tot kapitaal en expertise om hun bedrijf te ontwikkelen; 260 aanvragen werden ontvangen uit 57 landen en 5 vrouwelijke ondernemers namen deel aan het mentorprogramma. In 2018 lanceerde AXA, in samenwerking met Sparknews, een mediabedrijf, en Makesense, een internationale gemeenschap die sociale ondernemers helpt, het programma "Women in Business for Good", een mentor- en coachingprogramma dat het vermogen van vrouwenbedrijven om sociale uitdagingen over de hele wereld aan te pakken, benadrukt en een boost geeft. In het kader van deze samenwerking werden 100 vrouwelijke ondernemers geïdentificeerd, 6 werden geselecteerd om deel te nemen aan exploratiewerkshops met AXA-teams om de uitdagingen van het bedrijf aan te pakken, en 3 finalisten werden geselecteerd om deel te nemen aan een vier maanden durend boost-programma om oplossingen te ontwerpen en prototypes te ontwikkelen.

Deze samenwerking geeft ons de mogelijkheid om onze expertise te delen, onze percepties te veranderen en in vraag te stellen en innovatieve investeringen in technologie te stimuleren door middel van een mentorprogramma dat vrouwelijke bedrijfsleiders en AXA-managers samenbrengt. Het programma, dat geïmplementeerd is in Mexico, de Verenigde Staten en Nigeria, geeft met succes de ontwikkeling van door vrouwen geleide bedrijven een boost, waardoor zij professionele groei en productontwikkeling met AXA kunnen realiseren en zich bij ons internationale netwerk kunnen aansluiten.

Parametrische verzekering

AXA maakt gebruik van de nieuwste wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen op het gebied van gegevensbeheer om kwetsbare bevolkingsgroepen in opkomende markten te ondersteunen in de strijd tegen klimaatverandering. AXA Global Parametrics creëert parametrische verzekeringsoplossingen die betalingen op basis van satelliet- en andere weergegevens slechts enkele dagen na een natuurramp of extreme weersomstandigheden activeren. Zo kunnen regeringen snel geld krijgen voor noodhulp of getroffen bevolkingsgroepen voedsel of financiële steun ontvangen, waardoor zij niet in armoedevallen terechtkomen. Weersgegevens kunnen ook worden gebruikt als een vroegtijdig waarschuwingssysteem om een noodplanning op te starten voordat zich een extreme gebeurtenis voordoet.

- Afrika: AXA Global Parametrics is de grootste herverzekeraar en technisch adviseur van de African Risk Capacity, een risicopool die wordt beheerd door Afrikaanse overheden die parametrische verzekeringen tegen droogte kopen. Het droogtemodel, dat gebruik maakt van satellietgegevens m.b.t. neerslag, stelt overheden in staat te anticiperen op mogelijke droogte tijdens de oogst;
- Eilanden in de Grote Oceaan: de Pacific Catastrophe Risk Insurance Company is een risicopool voor de eilanden in de Grote Oceaan die een parametrische dekking tegen orkanen en

aardbevingen biedt aan vier regeringen. AXA Global Parametrics is ook een van de toonaangevende herverzekeraars die vorig jaar hebben bijgedragen aan de distributie van 3,5 miljoen dollar in Tonga, na getroffen te zijn door de cycloon Gita;

- Caraïben en Centraal-Amerika: AXA Global Parametrics herverzekert de "Caribbean Catastrophe Risk Insurance Facility", die 21 landen in de regio parametrisch dekt tegen cyclonen, aardbevingen en overstromingen. Een aantal regeringen die vorig jaar door rampen zijn getroffen, heeft binnen 14 dagen betalingen ontvangen;
- Filippijnen: de Wereldbank faciliteerde een dekking van 390 miljoen dollar voor de Filippijnen en beschermde 25 gemeenten tegen tyfoons en aardbevingen. AXA Global Parametrics steunt de operatie voor het tweede jaar op rij;
- Senegal: AXA heeft met de steun van de West African Development Bank en in samenwerking met de Senegalese nationale landbouwbank en -verzekeraar en de belangrijkste katoen- en maïsverenigingen duizenden boeren tegen droogte verzekerd. Eind 2018 werd de parametrische dekking in gang gezet, waarbij de president van Senegal zelf de cheque aan de boerencoöperatie overhandigde;
- Kameroen en Ivoorkust: AXA werkt samen met de "Global Index Insurance Facility" van de Wereldbank aan de ontwikkeling van een parametrische dekking tegen droogte voor katoen- en maïsproducenten. AXA Global Parametrics werkt samen met AXA Kameroen en AXA Ivoorkust en belangrijke coöperaties om deze nieuwe producten te bouwen.

Tabak: verzekerings- en investeringsbeperkingen

Zoals publiekelijk aangekondigd in mei 2016, heeft AXA besloten om de verzekeringsdekking voor de tabaksindustrie in te trekken en te beëindigen. AXA is van mening dat het ondersteunen van een industrie die de belangrijkste oorzaak is van langdurige niet-overdraagbare ziekten, zoals kanker, hartziekten en chronische ademhalingsziekten, niet verenigbaar is met haar rol als een van 's werelds grootste zorgverzekeraars of met haar strategie als gezondheidspartner voor haar klanten. Wij vinden ook dat het afgeven van een dergelijk signaal aan markten en toezichthouders de strijd tegen tabak versterkt, wat bijdraagt aan het verbeteren van de gezondheid van onze klanten en deel uitmaakt van onze bredere CR-strategie met het oog op een sterkere en veiligere samenleving. Onze desinvestering bedraagt € 2,05 miljard (inclusief de in 2018 toegevoegde activa van de XL Group): de aandelen worden onmiddellijk verkocht en de schuld wordt aangehouden op de vervaldag, maar niet verlengd.

AXA steunt de ngo "Tobacco-Free Portfolios" en de lancering van de "Tobacco-Free Finance Pledge" op de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in september 2018. Dit initiatief, mede opgericht door AXA, BNP Paribas, Natixis en AMP Capital, heeft tot doel de relatie tussen de financiële gemeenschap en de tabaksindustrie te "denormaliseren". Vandaag de dag wordt het ondersteund door meer dan 130 beleggers die samen goed zijn voor 6,8 biljoen dollar aan beheerd vermogen: de sterke dynamiek die begon met onze desinvestering zet zich voort.

Onze desinvesteringen worden ook toegepast op ons onderschrijvingsbeleid: AXA dekt niet langer de activiteiten van tabaksfabrikanten.

MECENAAT EN MEDEWERKERSBETROKKENHEID

In het kader van onze beoordeling van CR-risico's (beschreven in hoofdstuk 7.1) hebben we maatschappelijke betrokkenheid en bedrijfsmecenaat geïdentificeerd als belangrijke elementen die de rol van AXA als maatschappelijk verantwoorde onderneming ondersteunen. Als gevolg hiervan heeft AXA verschillende beleidslijnen en initiatieven ontwikkeld en uitgevoerd om bepaalde maatschappelijke problemen aan te pakken, zoals hieronder beschreven. Deze kunnen worden gekoppeld aan de volgende SDG's: nr. 17 ("Partnerschap om doelstellingen te bereiken"), nr. 4 ("Kwaliteitsonderwijs") en nr. 10 ("Ongelijkheid verminderen").

Mecenaat

AXA streeft ernaar een positieve rol te spelen in de maatschappij door haar "zakelijke" expertise te delen, door de risico's van individuen en de maatschappij als geheel beter te begrijpen en door een cultuur te ontwikkelen die vrijwilligerswerk door medewerkers aanmoedigt om de gemeenschappen waarin wij actief zijn te ondersteunen. Onze strategie stimuleert onderzoek en risicopreventie en hulp aan kwetsbare mensen. Deze aanpak is in overeenstemming met de "Community Investment Guidelines" van de Groep, die de AXA-entiteiten aanmoedigen hun mecenaatacties te richten op vier hoofdpijlers: gezondheid, milieu, sociale inclusie en nieuwe technologieën en gegevens.

In 2018 werd 71% van de 25,8 miljoen euro die door de AXA-entiteiten en de Groep (inclusief het AXA Research Fund) werden gedoneerd, besteed aan projecten rond deze thema's. Daarnaast ondersteunde AXA ook andere zaken van algemeen belang, zoals verkeersveiligheid, onderwijs en humanitaire hulp.

In het verlengde van haar activiteiten steunt AXA ook verschillende ngo's, met name op het gebied van klimaatverandering (CARE) en veerkrachtige steden (UN Habitat en C40) en culturele instellingen voor het behoud en de bescherming van cultureel erfgoed.

Aangezien het programma ter bestrijding van obesitas bij kinderen in Mexico (genoemd in ons vorige jaarverslag) niet werd uitgevoerd vanwege onvoorziene lokale omstandigheden, is dit partnerschap met UNICEF beëindigd.

AXA Research Fund

Het AXA Research Fund steunt academische projecten onder leiding van toponderzoekers op het gebied van gezondheid, klimaat en milieu, nieuwe technologieën en sociaal-economische vraagstukken. Het Fonds geeft onderzoekers de middelen en de vrijheid om hun werk te doen. De toekenning van subsidies is gebaseerd op strenge academische criteria door middel van een transparant en streng selectieproces onder toezicht van een onafhankelijke Wetenschappelijke Raad. De steun van AXA voor wetenschappelijk onderzoek gaat verder dan financiering: om de besluitvorming beter te informeren en een wetenschappelijk platform op te bouwen, biedt het AXA Research Fund de begunstigen communicatiemiddelen, media en mogelijkheden tot betrokkenheid en stimuleert het uitwisselingen en discussies over gebieden die worden ondersteund door conferenties en evenementen.

In 2018 selecteerde AXA via het Fonds 13 postdoctorale "Fellowships", 2 Leerstoelen en 9 "Joint Research Initiatives" (AXA business- en academische partnerschappen) en ondersteunde ze een gezamenlijke Leerstoel voor vrouwelijk ondernemerschap met privé partnerbedrijven. Op 31 december 2018 had het AXA Research Fund in totaal 597 onderzoeksprojecten ondersteund, uitgevoerd door onderzoekers van 58 nationaliteiten in 36 landen, voor een totaal van 146,6 miljoen euro.

In 2018, ter gelegenheid van zijn tiende verjaardag, kondigde het AXA Research Fund een hernieuwd engagement aan van 50 miljoen euro voor de komende vijf jaar op een evenement dat houders van beurzen, academische partners, publieke besluitvormers en de managers en medewerkers van de Groep samenbracht.

Meer informatie over het AXA Research Fund is beschikbaar op axa-research.org.

Vrijwilligerswerk onder medewerkers

AXA Harten Troef is een internationaal programma voor AXA-medewerkers, waarin zij zich als vrijwilliger inzetten voor verschillende onderwerpen (bijvoorbeeld op het gebied van handicaps, onderwijs, milieu, gezondheid en sociale bescherming). In 2018 namen bijna 34.000 medewerkers (schatting) deel, voornamelijk via de lokale programma's van AXA Harten Troef in 38 AXA-entiteiten (73% van de VTE's), door hun vaardigheden en tijd ten dienste te stellen van solidaire investeringsprojecten. Ze hebben zich in totaal ongeveer 97.000 uur (93.000 uur in 2017) ingezet voor vrijwilligersactiviteiten (tijdens de werkuren).

Elk jaar organiseren AXA-entiteiten een Corporate Responsibility-week ("CR Week") om de betrokkenheid van werknemers te vergroten en het AXA Harten Troef-programma te promoten. In 2018 werden tijdens dit evenement meer dan 36.000 vrijwilligersacties uitgevoerd, wat neerkomt op 67.000 uur dienstverlening aan lokale gemeenschappen.

Daarnaast hebben in 2018, in het kader van het "AXA Expérience Solidaire"-mecenaatprogramma (AXA Harten Troef Frankrijk), 47 medewerkers vrijwilligersopdrachten uitgevoerd in partnerverenigingen. In totaal stonden de salarissen voor de 60.000 uren die aan deze mecenaatmissies werden besteed, het gelijk aan een donatie van 4,5 miljoen euro.

7.5 Bedrijfsvoering

AXA verbindt zich ertoe haar activiteiten uit te oefenen in overeenstemming met hoge ethische principes. Deze verbintenis is bedoeld om de naleving van de geldende wetten en voorschriften in de verschillende rechtsgebieden waar wij actief zijn te waarborgen en om het vertrouwen van onze klanten, aandeelhouders, werknemers en zakenpartners te verdienen. Bovendien gaat deze verbintenis vaak verder dan de wettelijke verplichtingen als het gaat om onderwerpen die na aan AXA's hart liggen.

De hieronder beschreven initiatieven maken deel uit van SGD 16 ("Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten").

BEDRIJFSETHIEK

Professionele gedragscode

De professionele gedragscode van de AXA Groep heeft als doel om wereldwijde regels en richtlijnen vast te stellen om ervoor te zorgen dat de bedrijven en werknemers van de AXA Groep een gemeenschappelijk begrip hebben van de compliance- en ethische normen die door de AXA Groep vereist zijn. De Code bestrijkt een breed scala aan onderwerpen, waaronder specifieke regels met betrekking tot belangenconflicten, transacties met betrekking tot de vertrouwelijkheid van AXA-effecten, de controle van gevoelige informatie en het bewaren van documenten. In 2018 was de Code beschikbaar op de website van de Groep (www.axa.com). In 2019 werd een nieuwe Gedragscode opgesteld. De Code omvat onderwerpen die de laatste jaren steeds belangrijker zijn geworden. Het gaat hierbij onder meer om gezondheid en veiligheid op het werk, bescherming en verantwoord gebruik van klantgegevens, beheer van sociale media, maatregelen tegen discriminatie en pesterijen, en de eerlijke behandeling van klanten. De inhoud en het verloop van de Code werden ook herzien om deze gemakkelijker en toegankelijker te maken voor het publiek.

Corruptie

Om het risico van corruptie te voorkomen, heeft AXA een groepsbeleid ingevoerd waarin de minimale normen zijn vastgelegd die door de entiteiten moeten worden toegepast. Dit beleid garandeert een consistente aanpak en implementatie van anticorruptieprogramma's voor de hele Groep. Dit beleid is regelmatig bijgewerkt om rekening te houden met nieuwe regelgeving en in het bijzonder met de recente "Sapin II"-wet in Frankrijk. Er is een anticorruptiemanager op groepsniveau aangesteld om een wereldwijd anticorruptieprogramma te ontwikkelen en toe te zien op de uitvoering ervan in de entiteiten. Deze laatsten hebben anticorruptiemanagers aangesteld om hun lokale programma's uit te voeren in overeenstemming met het beleid van AXA. Er zijn processen en procedures ingevoerd om ervoor te zorgen dat alle entiteiten voldoen aan de anticorruptienormen van de Groep.

Bedrijfsvoering

De verzekerings-, bank- en vermogensbeheeractiviteiten van de Groep zijn onderworpen aan een toenemend aantal initiatieven op het gebied van wet- en regelgeving ter versterking van de consumentenbescherming in de financiële dienstverlening. Binnen de Europese Unie omvatten zij de richtlijn betreffende verzekeringsdistributie, de MiFID II-richtlijn en de Europese PRIIP's-verordening (Packaged Retail Investment and Insurance-based Products).

Als gevolg daarvan is de regelgeving inzake consumentenbescherming een steeds belangrijker gebied geworden voor de financiële dienstensector en heeft AXA stappen ondernomen om aan deze eisen te voldoen voor alle activiteiten die binnen de Europese Unie worden uitgevoerd. In veel andere regio's van de wereld waar AXA actief is, zijn soortgelijke veranderingen in de regelgeving met betrekking tot bedrijfsvoering aan de gang en er zijn soortgelijke maatregelen getroffen om deze aan te pakken en de uitwisseling van ervaringen tussen bedrijven die met soortgelijke uitdagingen worden geconfronteerd, aan te moedigen. Compliancerisico's met betrekking tot bedrijfsvoering worden jaarlijks beoordeeld en de resultaten, evenals de noodzakelijke mitigatiemaatregelen, worden ontwikkeld en gecommuniceerd aan de Algemene Directie.

VERANTWOORD GEBRUIK VAN GEGEVENS EN GEGEVENSBESCHERMING

In het kader van de beoordeling van zijn risico's in verband met CR heeft de Groep verschillende initiatieven op poten gezet om een verantwoord gebruik van gegevens te bevorderen om het hoofd te bieden aan maatschappelijke uitdagingen en om de bescherming van klantgegevens te waarborgen.

Gegevensbescherming

AXA heeft een groepsbeleid inzake de privacy van gegevens ingevoerd met de volgende doelstellingen:

- Ervoor zorgen dat AXA-entiteiten de persoonlijke en gevoelige gegevens van klanten of anderen die zij in het kader van hun zakelijke activiteiten hebben verkregen, beschermen;
- Het risico van inbreuken door AXA-entiteiten op de geldende wetgeving inzake privacy en gegevensbescherming (bijvoorbeeld de Algemene Verordening Gegevensbeschermings (GDPR)) verkleinen;

AXA heeft een speciaal team voor de bescherming van persoonsgegevens en een netwerk van meer dan 100 functionarissen voor gegevensbescherming (DPO's) op groepsniveau opgezet om de bescherming van persoonlijke en gevoelige gegevens binnen het bedrijf te waarborgen.

AXA is de eerste verzekeringsgroep die de "Binding Corporate Rules" (BCR) heeft aangenomen, internationaal erkende regels voor de bescherming van persoonsgegevens. Zij zijn goedgekeurd door de CNIL in Frankrijk en door 15 andere Europese gegevensbeschermingsautoriteiten (Duitsland, Oostenrijk, België, Spanje, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Polen, Tsjechië, Roemenië, het Verenigd Koninkrijk, Slowakije en Zweden). Vandaag leven 315 AXA-entiteiten de BCR na. AXA heeft ook een "Data Privacy Statement" gepubliceerd waarin de Groep zich er duidelijk toe verbindt om de gegevens van haar klanten niet aan derden te verkopen.

AXA heeft een adviescommissie van onafhankelijke deskundigen op het gebied van de vertrouwelijkheid van gegevens en de ethiek van kunstmatige intelligentie (AI) opgericht: het "Data Protection and Ethics Panel". Het panel levert een essentiële bijdrage aan de teams van de Groep inzake de strategie en het bestuur van AXA op het gebied van de vertrouwelijkheid van gegevens en het verantwoord gebruik van kunstmatige intelligentie. Deze groep komt twee keer per jaar bijeen en maakt het mogelijk een forum te creëren voor discussies over een gebied dat zich zeer snel ontwikkelt, waarbij AXA's strategie voor het gebruik van gegevens wordt geadviseerd door onafhankelijke deskundigen.

Informatie over het beleid en de controlemechanismen van AXA om dit risico aan te pakken is te vinden in de sectie "Bescherming van persoonsgegevens" van hoofdstuk 7.6. In de secties "Hervorming van de gegevensbescherming in de EU" van de hoofdstukken 6.3 en 4.1 wordt nader ingegaan op de redenen waarom AXA de vertrouwelijkheid van gegevens als een belangrijk risico beschouwt.

Naast het privacybeleid heeft AXA ook gewerkt aan cybersecurity. IT-beveiliging is immers een zakelijke noodzaak. Een belangrijke factor in het succes van AXA's "Pay to Partner"-strategie is dat klanten op AXA moeten kunnen vertrouwen om hun eigen veiligheid en die van hun gegevens te waarborgen. Terwijl sociale of terroristische problemen, intrusieve technologieën, onvoorspelbare natuurrampen, cyberaanvallen en gegevensmisbruik een realiteit zijn, is het voor AXA van essentieel belang om in geval van een crisis operationeel te blijven, om haar medewerkers, reputatie, activa en klantgegevens te beschermen. De beveiliging bij AXA wordt beheerd door het "Information Security"-team van de Groep en is gebaseerd op drie disciplines: Informatiebeveiliging, operationele veerkracht en fysieke beveiliging. De verkoop van gegevens, identiteitsdiefstal en de uitwisseling van gevoelige informatie zijn dagelijkse bedreigingen, in een context waarin de praktijken van cybercriminelen steeds geavanceerder worden. AXA heeft haar capaciteit uitgebreid en versterkt om cyberaanvallen te beschermen, op te sporen en erop te reageren. AXA-medewerkers hebben hierin een sleutelrol en zijn onmisbaar voor onze cyber security-strategie. Om er een effectieve "eerste verdedigingslinie" van te maken, worden er veiligheidstrainingen en bewustmakingscampagnes opgezet.

"Data for good"

Naast het beschermen van gegevens kan AXA deze gebruiken om positief te reageren op bepaalde maatschappelijke vraagstukken, waaronder de volgende:

- **"Give Data Back"** - AXA creëerde in 2017 de website "Give Data Back", een van de eerste concrete illustraties van haar "Pay to Partner"-strategie. Het doel ervan is om gegevens te delen over de twee meest voorkomende risico's voor woningen (waterschade en diefstal), zodat onze klanten en het grote publiek hun woning beter kunnen beschermen door deze risico's te voorkomen. Daarom hebben we ervoor gekozen gegevens te delen door voor deze risico's de anonieme analyse en consolidatie van onze schadegevallen en politiegegevens uit zeven Europese landen (Duitsland, België, Spanje, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Italië en Zwitserland) te publiceren. In Mexico delen we ook onze gegevens over verkeersongevallen en identificeren we de gevaarlijkste wegen om bestuurders te wijzen op de voorzorgsmaatregelen die ze moeten nemen om ongevallen te voorkomen. Sinds 2017 heeft deze vestiging 190.000 unieke bezoekers gehad. In Singapore werd de website aangepast zodat de gebruikers de risico's m.b.t. autoverzekering beter kunnen beheersen en begrijpen. Hij werd gelanceerd

tijdens de "AXA Mobility Survey" 2018, die tot doel heeft inzicht te krijgen in de perceptie van verkeersveiligheid, en in het bijzonder in de mening van de meest kwetsbare weggebruikers, zoals ouderen. Door deze informatie en gegevens te delen met de maatschappij hopen we niet alleen veiliger rijgedrag aan te moedigen, maar ook de Singaporezen te helpen de werkelijke risico's op de weg te begrijpen;

- **Verantwoordelijke AI** - AXA is een van de oprichters (2018) van de Franse vereniging Impact AI (kunstmatige intelligentie), waar we deelnemen aan de oprichting van een online bibliotheek van tools voor het verantwoord gebruik van kunstmatige intelligentie. De bibliotheek omvat opleidingen, technische en bestuurstools. Impact AI is een "think and do tank" bestaande uit bedrijven, adviesbureaus, start-ups, scholen en actoren die werken aan verantwoordelijke AI met 5 actieprogramma's, zoals het analyseren van de perceptie van AI en het ontwikkelen van een vertrouwde AI, het delen van tools voor een verantwoord gebruik van AI, het helpen aanpassen aan het digitale tijdperk en het creëren van partnerschappen om verantwoordelijke AI te promoten onder alle soorten actoren (bedrijven, scholen, verenigingen, enz.);
- **Deskundigengroep van hoog niveau inzake kunstmatige intelligentie** - In 2018 is AXA toegetreten tot de deskundigengroep van hoog niveau inzake kunstmatige intelligentie, die tot taak heeft de uitvoering van de Europese strategie inzake kunstmatige intelligentie te ondersteunen. Het gaat met name om de uitwerking van aanbevelingen voor toekomstige beleidslijnen en voor ethische, juridische en maatschappelijke kwesties in verband met AI, met inbegrip van sociaal-economische uitdagingen. De deskundigengroep zal de Europese Unie bijstaan op het gebied van AI, in interactie met andere initiatieven, bijdragen tot het stimuleren van de dialoog tussen de verschillende partijen, de standpunten van de deelnemers verzamelen en deze in haar analyses en verslagen verwerken. In het kader van deze deskundigengroep heeft AXA bijgedragen aan het opstellen van een eerste rapport over verantwoorde kunstmatige intelligentie.

VERANTWOORD INKOPEN

AXA is een belangrijke afnemer van producten en diensten, zowel voor haar interne operationele behoeften als voor diensten aan haar verzekerde klanten. In het kader van onze CR-risicobeoordeling hebben we verantwoord inkopen met stip aangeduid als een belangrijk onderwerp voor AXA. De strategie van AXA inzake verantwoord inkopen is gebaseerd op drie pijlers:

- **Verantwoordelijke koper:** AXA streeft ernaar de eerlijkheid van haar toeleveringsketenpraktijken te waarborgen. Elke AXA-koper is verplicht de Gedragscode van de Groep te ondertekenen en na te leven, die eerlijkheid, neutraliteit, betrouwbaarheid en transparantie bevordert. De Code heeft tot doel ervoor te zorgen dat de financiële, operationele en reputatierisico's met betrekking tot de selectie van leveranciers worden verminderd;
- **Verantwoordelijke leveranciers:** AXA zorgt ervoor dat haar leveranciers verantwoordelijke praktijken volgen door hen te vragen onze "Corporate Responsibility"-clausule te ondertekenen, die de principes van de Internationale Arbeidsorganisatie (verbod op kinderarbeid/dwangarbeid, bevordering van de gezondheid en veiligheid van werknemers, vrijheid van meningsuiting en non-discriminatie) omvat. Daarnaast heeft AXA voor haar leveranciers een risico-evaluatie op het gebied van corporate responsibility uitgevoerd op basis

van een extern platform (EcoVadis) en een risicocategorisering. De leveranciers worden ingedeeld per leveringsrisicocategorie en beoordeeld aan de hand van vijf CR-criteria (milieu, sociale impact, impact op producten en diensten, toeleveringsketen en bedrijfsintegriteit), en vervolgens geëvalueerd aan de hand van de scores van het EcoVadis-platform. Via een netwerk van CR "Champions" wordt een sensibiliseringskit beschikbaar gesteld aan de gehele Inkoopafdeling;

- **Verantwoorde producten:** AXA stimuleert de aankoop van producten en diensten die het milieu en de maatschappij respecteren, waar relevant.

Informatie over ons verantwoord-inkoopbeleid en onze normen is opgenomen in het inkoopbeleid van de AXA Groep. Het document wordt gebruikt voor de selectie en het beheer van leveranciers.

FISCAAL BELEID

Als multinationale onderneming en aanbieder van beleggings- en spaarproducten heeft de AXA Groep gekozen voor een verantwoordelijke en transparante aanpak van de fiscaliteit. Voor meer informatie over het fiscale beleid van AXA, zie hoofdstuk 6.

VERSLAG VAN EEN VAN DE REKENINGCOMMISSARISSEN, EEN ONAFHANKELIJKE DERDE PARTIJ, OVER DE GECONSOLIDEERDE VERKLARING VAN NIET-FINANCIËLE PRESTATIES DIE IN HET BEHEERSVERSLAG VAN DE GROEP IS OPGENOMEN

Boekjaar afgesloten op 31 december 2018

Aan de aandeelhouders,

In onze hoedanigheid van rekeningcommissaris van AXA nv. (hierna "de entiteit") aangewezen als onafhankelijke derde partij, geaccrediteerd door COFRAC onder het nummer 3-1060 rev. 2 (reikwijdte van de accreditatie beschikbaar op de website www.cofrac.fr), presenteren wij u hierbij ons verslag over de geconsolideerde verklaring van de niet-financiële prestaties voor het boekjaar eindigend op 31 december 2018 (hierna "de Verklaring" genoemd), gepresenteerd in het beheersverslag van de groep overeenkomstig de wettelijke en reglementaire bepalingen van de artikelen L. 225-102-1, R. 225-105 en R. 225-105-1 van het Franse Wetboek van Koophandel.

Verantwoordelijkheid van de entiteit

Het is de verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur om een Verklaring op te stellen in overeenstemming met de wettelijke en reglementaire bepalingen, met inbegrip van een presentatie van het bedrijfsmodel, een beschrijving van de belangrijkste niet-financiële risico's, een presentatie van de toegepaste beleidslijnen met betrekking tot deze risico's en de resultaten van deze beleidslijnen, inclusief de belangrijkste prestatie-indicatoren.

De Verklaring werd opgesteld door de procedures van de entiteit toe te passen (hierna het "Referentiejader" genoemd), waarvan de materiële elementen op verzoek verkrijgbaar zijn op de maatschappelijke zetel van de onderneming.

Onafhankelijkheid en kwaliteitscontrole

Onze onafhankelijkheid wordt bepaald door de bepalingen van artikel L. 822-11-3 van het Franse Wetboek van Koophandel en de professionele gedragscode. Daarnaast hebben we een kwaliteitscontrolesysteem ingevoerd dat gedocumenteerde beleidslijnen en procedures omvat om de naleving van ethische regels, professionele doctrine en toepasselijke wettelijke en regelgevende teksten te waarborgen.

Verantwoordelijkheid van de rekeningcommissaris aangewezen als onafhankelijke derde partij

Het is onze verantwoordelijkheid om op basis van onze werkzaamheden een met redenen omkleed advies op te stellen waarin een gematigde zekerheid wordt gegeven over:

- de conformiteit van de Verklaring met de bepalingen van artikel R. 225-105 van het Franse Wetboek van Koophandel;
- de oprechtheid van de verstrekte informatie in overeenstemming met 3° van I en II van artikel R. 225-105 van het Franse Wetboek van Koophandel, namelijk de resultaten van de beleidslijnen, met inbegrip van de belangrijkste prestatie-indicatoren, en de acties met betrekking tot de belangrijkste risico's, hierna de "Informatie" genoemd.

Het is echter niet aan ons om ons uit te spreken over:

- de naleving door de entiteit van andere toepasselijke wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, met name met betrekking tot het vigilance plan en de bestrijding van corruptie en belastingontduiking;
- de conformiteit van de producten en diensten met de geldende regelgeving.

Aard en omvang van de werkzaamheden

Onze hieronder beschreven werkzaamheden werden uitgevoerd in overeenstemming met de bepalingen van de artikelen A. 225-1 e.v. van het Franse Wetboek van Koophandel waarin de voorwaarden zijn vastgelegd waaronder de onafhankelijke derde partij haar opdracht uitvoert en in overeenstemming met de professionele doctrine van de "Compagnie nationale des commissaires aux comptes" met betrekking tot deze interventie en met de internationale standaard ISAE 3000 - *Assurance engagements other than audits or reviews of historical financial information*.

Wij hebben werkzaamheden uitgevoerd die ons in staat stellen om de conformiteit van de Verklaring met de wettelijke bepalingen en de oprechtheid van de Informatie te beoordelen:

- wij hebben kennis genomen van de activiteiten van alle ondernemingen die deel uitmaken van de consolidatiekring, de voorstelling van de belangrijkste sociale en milieurisico's verbonden aan deze activiteit en de gevolgen ervan voor de eerbiediging van de mensenrechten en de strijd tegen corruptie en belastingontduiking, alsook de daaruit voortvloeiende beleidslijnen en de resultaten daarvan;
- we hebben de relevantie, volledigheid, betrouwbaarheid, neutraliteit en begrijpelijkheid van het Referentiekader beoordeeld, rekening houdend, waar van toepassing, met de beste praktijken in de sector;
- wij hebben geverifieerd dat de Verklaring betrekking heeft op elke categorie van informatie zoals bedoeld in artikel III van artikel L. 225-102-1 op sociaal en milieugebied, alsook op de eerbiediging van de mensenrechten en de strijd tegen corruptie en belastingontduiking;
- wij hebben nagegaan of de Verklaring het bedrijfsmodel en de belangrijkste risico's met betrekking tot de activiteiten van alle entiteiten die binnen de consolidatiekring vallen bevat, met inbegrip van, waar relevant en evenredig, de risico's die voortvloeien uit de zakelijke relaties, producten of diensten, alsmede het beleid, de acties en de resultaten, met inbegrip van de belangrijkste prestatie-indicatoren;

- wij hebben, voor zover relevant voor de belangrijkste risico's of het gepresenteerde beleid, geverifieerd of de Verklaring de in artikel R. 225-105, tweede alinea, bedoelde informatie bevat;
- we hebben het proces van selectie en validatie van de belangrijkste risico's beoordeeld;
- wij hebben navraag gedaan naar het bestaan van interne controle- en risicobeheerprocedures die door de entiteit worden toegepast;
- wij hebben de consistentie van de geselecteerde resultaten en belangrijkste prestatie-indicatoren beoordeeld met betrekking tot de belangrijkste risico's en het gepresenteerde beleid;
- wij hebben geverifieerd of de Verklaring betrekking heeft op de geconsolideerde reikwijdte, d.w.z. alle ondernemingen die overeenkomstig artikel L. 233-16 in de consolidatiekring zijn opgenomen, met inachtneming van de in de Verklaring vermelde limieten;
- wij hebben het door de entiteit ingevoerde verzamelproces beoordeeld om de volledigheid en nauwkeurigheid van de Informatie te waarborgen;
- we hebben de belangrijkste prestatie-indicatoren en andere kwantitatieve resultaten geïmplementeerd die we als de belangrijkste beschouwden en die in de bijlage zijn opgenomen:
 - analytische procedures die bestaan in het controleren van de correcte consolidatie van de verzamelde gegevens en de consistentie van hun evolutie;
 - gedetailleerde tests op basis van steekproeven, bestaande uit het controleren van de correcte toepassing van definities en procedures en het in overeenstemming brengen van de gegevens met de bewijsstukken. Dit werk werd uitgevoerd bij een selectie van bijdragende entiteiten, namelijk AXA Belgium, AXA Bank Belgium, AXA France VIE, AXA France IARD, AXA Partners Holding S.A., 1001 Vies Habitat, AXA Investment Managers Paris, AXA Konzern AG, AXA Business Services, AXA Insurance dac, AXA Assicurazioni, AXA ITALIA Servizi S.c.p.A., AXA MPS Ass.Vita S.p.A., AXA MPS Ass. Danni S.p.A., AXA Partners CLP Operaciones S. de R.L. de C.V., AXA Assistance Mexico S.A. de C.V., AXA Seguros S.A. de C.V., AXA Assurance Maroc, AXA France IARD Maroc, AXA France Vie Maroc, Philippine AXA Life Insurance Corporation, Charter Ping An Insurance Corp, AXA Versicherungen AG en AXA Services Switzerland AG, en dekken tussen 18% en 77% van de geconsolideerde gegevens van de belangrijkste prestatie-indicatoren en resultaten geselecteerd voor deze tests;
- we hebben documentaire bronnen geraadpleegd en gesprekken gehouden om de kwalitatieve informatie (acties en resultaten) te bevestigen die we het belangrijkste vonden en waarvan de lijst in de bijlage is opgenomen;
- wij hebben de algemene consistentie van de Verklaring beoordeeld met onze kennis van alle bedrijven die onder de consolidatiekring vallen.

Wij zijn van mening dat het werk dat wij op basis van ons professionele oordeel hebben verricht, ons in staat stelt een gematigde conclusie te trekken; een hogere mate van zekerheid zou uitgebreidere controlewerkzaamheden hebben gevergd.

Middelen en hulpbronnen

Voor ons werk, dat plaatsvond tussen september 2018 en Maart 2019, hebben 10 personen zich ingezet over een totale interventieperiode van ongeveer 8 weken.

Om ons te helpen bij de uitvoering van ons werk hebben we een beroep gedaan op onze specialisten op het gebied van duurzame ontwikkeling en maatschappelijke verantwoordelijkheid. We hebben een vijftiental gesprekken gevoerd met de personen die verantwoordelijk zijn voor het opstellen van de Verklaring, met name met de afdelingen Public Affairs en Corporate Responsibility, Risk Management, Compliance, Tax, Legal, Purchasing en Human Resources.

Conclusie

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen onjuistheden van materieel belang vastgesteld die twijfel doen rijzen over het feit dat de verklaring van niet-financiële prestaties in overeenstemming is met de van toepassing zijnde wettelijke bepalingen en dat de Informatie over het geheel genomen getrouw wordt gepresenteerd in overeenstemming met het Referentiekader.

Commentaar

Zonder afbreuk te doen aan bovenstaande conclusie en overeenkomstig de bepalingen van artikel A.225-3 van het Franse Wetboek van Koophandel, maken wij de volgende opmerkingen:

- Voor een aantal van de belangrijkste risico's, waaronder de niet-naleving door leveranciers van de principes van de Internationale Arbeidsorganisatie en de niet-naleving van de wettelijke voorschriften inzake consumentenbescherming, is de entiteit nog niet in staat om belangrijke prestatie-indicatoren te presenteren (zie paragraaf "Rapportagemethodologie en -reikwijdte: "Bedrijfsvoering" vande Verklaring);
- Aangezien de entiteit XL 6% van de werknemers van de Groep vertegenwoordigt, wordt ze niet systematisch opgenomen in de consolidatie van bepaalde indicatoren gezien de integratiedatum van het vierde kwartaal van 2018 (zie de paragrafen "Rapportagemethodologie en -reikwijdte" en "AXA XL" van de Verklaring).

Neuilly-sur-Seine, 11 maart 2019

Eén van de rekeningcommissarissen

PricewaterhouseCoopers Audit

Xavier Crépon
Vennoot

Sylvain Lambert
Vennoot van de afdeling Duurzame Ontwikkeling

Bijlage: Lijst met informatie die wij het belangrijkste achten

Kwantitatieve informatie (waaronder belangrijke prestatie-indicatoren):

- Milieu: energieverbruik, afstand afgelegd door zakenreizen en wagenpark, CO₂-uitstoot per toepassingsgebied, waterverbruik, kantoor- en marketingpapierverbruik, afvalproductie, "groene" investeringen;
- Human resources: personeelsbestand en verdeling, aantal externe rekruteringen, aantal opzeggingen, aantal ontslagen, jaarlijkse brutoloon (vast en variabel), aantal trainingdagen, verzuimpercentage;
- Mensenrechten: aantal opkomende klanten, aantal entiteiten dat zich gehouden heeft aan bindende bedrijfsregels;
- Sociaal: aantal adviespanels van belanghebbenden, gelddonaties voor gemeenschapsinvesteringsprojecten, aantal werknemers dat heeft deelgenomen aan vrijwilligerswerk, totale uren die zijn bijgedragen aan vrijwilligerswerk;
- Corruptie en belastingontduiking: de belastinglast van de geconsolideerde jaarrekening.

Kwalitatieve informatie (acties en resultaten):

- Milieu: informatie met betrekking tot milieu en klimaatverandering;
- Human resources: informatie met betrekking tot werknemersrelaties en werkomstandigheden, leeromgeving en competentie management, diversiteit en inclusie;
- Mensenrechten: informatie over vrouwen in verzekeringen, opkomende klanten, parametrische verzekeringen, zakelijk gedrag, verantwoord gebruik van gegevens, verantwoorde inkoop;
- Sociaal: informatie met betrekking tot de Duurzame Ontwikkelingsdoelen, dialoog met belanghebbenden, zakelijke filantropie en engagement;
- Corruptie en belastingontduiking: informatie over corruptie en belastingbeleid.

7.6 Vigilance Plan

De AXA Groep zet zich in voor de bevordering en bescherming van internationaal erkende mensenrechten, fundamentele vrijheden, gezondheid en veiligheid en het milieu bij de uitoefening van haar activiteiten.

Om aan de eisen van de Franse ⁽¹⁾³⁾ wetgeving te voldoen, heeft AXA een waakzaamheidsplan (het "**Vigilance Plan**") aangenomen dat de vaststelling en uitvoering van maatregelen beschrijft om ernstige schendingen van de mensenrechten en het milieu op te sporen en te voorkomen, en een verslag omvat over de uitvoering ervan in 2018.

TOEPASSINGSGBIED VAN HET VIGILANCE PLAN

Het Vigilance Plan is van toepassing op de bedrijven van de AXA Groep en hun respectieve activiteiten, met inbegrip van activiteiten en transacties binnen de Groep, alsook op alle medewerkers van AXA wereldwijd.

Het beschrijft de leidende principes en beleidslijnen van de Groep om ervoor te zorgen dat de bedrijven die er deel van uitmaken en hun medewerkers een gemeenschappelijke visie hebben op de mensenrechten- en milieubeschermingsnormen van de AXA Groep en dienovereenkomstig kunnen handelen.

Het Vigilance Plan heeft betrekking op de activiteiten van dienstverleners en leveranciers van bedrijven van de AXA Groep waarmee de Groep een gevestigde commerciële relatie heeft.

De AXA Groep heeft geanalyseerd hoe haar activiteiten en werkzaamheden, zoals bij wet vastgelegd, het milieu en de mensenrechten kunnen beïnvloeden, om ervoor te zorgen dat elk potentieel risico wordt gedekt door een beleid van de AXA Groep; opgemerkt moet dat, volgens AXA en in overeenstemming met de principes van de Verenigde Naties, de definitie van mensenrechten fundamentele vrijheden, gezondheid en veiligheid omvat.

Identificatie en beoordeling van mensenrechten- en milieurisico's

De AXA Groep is van mening dat haar activiteiten geen grote of ernstige risico's op mensenrechtenschendingen met zich meebrengen. Zij kan echter wel *directe* en *indirecte* gevolgen hebben voor de mensenrechten van haar medewerkers en klanten, maar ook mogelijke *indirecte* gevolgen voor de mensenrechten van anderen via haar relaties met professionele klanten of haar investeringen in bedrijven die actief zijn in sectoren en/of landen met een verhoogd risico op mensenrechtenschendingen.

³⁽¹⁾ Wet nr. 2017-399 van 27 maart 2017 betreffende de waakzaamheidsplicht van moedermaatschappijen en opdrachtgevende ondernemingen en artikel L. 225-102-4 van het Franse Wetboek van Koophandel.

Als gevolg hiervan heeft de AXA Groep, met de steun van KPMG, een risicobeoordeling van de mensenrechten ontwikkeld om de meest relevante risico's te identificeren waarmee rekening moet worden gehouden bij de uitvoering van haar activiteiten. Deze werden geïdentificeerd als risico's voor de principes van gelijkheid voor de wet en non-discriminatie (ten aanzien van minderheden), het ontbreken van iedere vorm van gedwongen of verplichte arbeid, de bescherming van de rechten van het kind, de vrijheid van vereniging, collectieve onderhandelingen, het recht op rechtvaardige en gunstige arbeidsvoorwaarden, de vrijheid en veiligheid van de persoon, het recht op gezondheid en een adequate levensstandaard en het recht op eerbiediging van het privéleven.

De directe activiteiten van AXA, gericht op financiële dienstverlening, hebben geen grote impact op het milieu. AXA's milieurapportage- en -managementprocessen zijn gericht op energie-, water- en papierverbruik en de daarmee samenhangende CO₂-uitstoot. Het wereldwijde milieurapportageproces van AXA, dat wordt gecontroleerd door een onafhankelijke derde partij, stelt AXA in staat om de impact op het milieu te beoordelen en de milieurisico's van haar activiteiten te identificeren.

Zie , voor meer informatie over het milieurapportageproces van AXA, sectie 7.3 "Milieu en klimaatverandering - Operaties (intern milieubeheer) - Milieurapportageproces en verificatie" van dit jaarverslag.

Als belegger heeft AXA actief een algemeen RI-beleid geïmplementeerd, beschikbaar op de website van de Groep (www.axa.com), en heeft ze een analytisch kader opgezet om mogelijke indirecte effecten op mensenrechten en het milieu te identificeren. Voor meer informatie over het beleggingsbeleid van AXA, zie sectie 7.3 "Milieu en klimaatverandering - Beleggingen" van dit jaarverslag.

Als zakenpartner heeft AXA processen in het leven geroepen om de risico's van mensenrechtenschendingen en milieuovertredingen te identificeren en te beoordelen door middel van het gebruik van leveranciers en dienstverleners. AXA heeft voor haar inkoopactiviteiten een risico- en batenschema opgesteld, onderverdeeld in thema's (sociaal, milieu, eindverbruik, toeleveringsketen, commerciële integriteit), waardoor de inkoop- en CR-teams van de Groep de risico's kunnen identificeren en de effecten ervan kunnen analyseren. De risico's die verbonden zijn aan de belangrijkste dienstverleners en leveranciers die behoren tot de categorieën van middelgrote of grote risico's worden ten minste om de twee jaar geïdentificeerd en beoordeeld met behulp van een specifieke tool (EcoVadis).

BESCHERMING VAN DE MENSENRECHTEN EN HET MILIEU

AXA's mensenrechtenbescherming en -beleid

Het mensenrechtenbeleid van AXA (het "mensenrechtenbeleid"), beschikbaar op de website van de AXA Groep, is gericht op het voorkomen van mensenrechtenschendingen en weerspiegelt het engagement van de AXA Groep betreffende de naleving van de algemene en sectorale internationale normen zoals het Global Compact, de Principles for Responsible Investment en de Principles for Responsible Insurance van de Verenigde Naties. Het mensenrechtenbeleid beschrijft de verplichtingen van AXA als werkgever en

verantwoordelijke zakenpartner, maar ook als verzekeraar en belegger, en hoe de bescherming van de mensenrechten in het hart van haar activiteiten staat.

Bescherming van de mensenrechten van medewerkers

AXA verbindt zich ertoe de mensenrechten van haar medewerkers te beschermen, inclusief de principes van vrijheid van vereniging, het recht op eerlijke en gunstige arbeidsomstandigheden en non-discriminatie door:

- de professionele gedragscode van de AXA, beschikbaar op de website van de Groep, waarvan de naleving in hun activiteiten elk jaar door de medewerkers moet worden gecertificeerd;
- de promotie van de 10 leidende principes van het Global Compact van de Verenigde Naties, waarvan de principes 1 en 2 betrekking hebben op mensenrechten en de principes 3 tot en met 6 op arbeidsrechtelijke normen, evenals de aanmoediging van het melden van schendingen die in strijd zijn met de conformiteitsregels;
- de vaststelling van ambitieuze doelstellingen en initiatieven op het gebied van diversiteit en inclusie (D&I).

Voor meer informatie over sociale relaties en collectieve onderhandelingen bij AXA, zie sectie 7.2 "Sociale informatie - Relatie met medewerkers en arbeidsomstandigheden - Een solide en continue sociale dialoog" van dit jaarverslag.

Bescherming van de gezondheid en veiligheid van de medewerkers

De AXA Groep heeft beveiligingsrichtlijnen geïmplementeerd waarvan de naleving op het gebied van fysieke beveiliging, gezondheid en veiligheid door de entiteiten van de Groep moet worden gecertificeerd. Deze richtlijnen definiëren de processen voor het identificeren van lokale gezondheids- en veiligheidsvereisten, het rapporteren van gezondheids- en veiligheidskwesties en het raadplegen en trainen van AXA-medewerkers.

Voor meer details, zie sectie 7.2 "Sociale informatie - Relatie met medewerkers en arbeidsomstandigheden - Procedures m.b.t. gezondheid en veiligheid op het werk" van dit jaarverslag.

Bescherming van de persoonsgegevens

De AXA Groep verbindt zich er ook toe om informatie met betrekking tot een geïdentificeerde of identificeerbare persoon (de "Persoonsgegevens") verantwoordelijk te gebruiken en de privacy van haar medewerkers en klanten te beschermen, om een verantwoordelijke, transparante en ethische verwerking van Persoonsgegevens te waarborgen in overeenstemming met de toepasselijke wetgeving inzake de bescherming van Persoonsgegevens. De Verklaring betreffende de privacy van Persoonsgegevens, die alle beleidslijnen van de Groep met betrekking tot de bescherming van Persoonsgegevens omvat, met inbegrip van het feit dat de AXA Groep zich ertoe verbindt de Persoonsgegevens van haar klanten niet te verkopen, is beschikbaar op de website van de AXA Groep.

AXA was de eerste verzekeringsgroep die interne bedrijfsregels voor de bescherming van Persoonsgegevens (*Binding Corporate Rules*) heeft vastgesteld, die beschikbaar zijn op de website van de AXA Groep en waarin de principes en acties (opleidingen, bestuur, verantwoordelijkheden) voor de bescherming van gegevens en een verantwoorde gegevensoverdracht zijn vastgelegd. De *Binding Corporate Rules*, die zijn goedgekeurd door de Europese gegevensbeschermingsautoriteiten, vormen een internationaal erkend contractueel instrument voor de verwerking van Persoonsgegevens van klanten, medewerkers en andere stakeholders die door multinationale ondernemingen zoals AXA in het kader van hun activiteiten zijn verkregen.

Naast haar positie van *leader* op het gebied van Persoonsgegevens beschikt AXA sinds 2015 over een adviescomité van onafhankelijke deskundigen die tot doel heeft de Groep inzicht te geven in de strategie en het bestuur op dit gebied. Dit comité houdt zich bezig met overheidsbeleid, wetgeving en ethische kwesties in verband met Persoonsgegevens, de interactie tussen technologie en Persoonsgegevens en de *marketing*- en operationele aspecten van Persoonsgegevens, inclusief het gebruik ervan door de verzekeringssector, en helpt AXA een standpunt in te nemen in het publieke debat over dit onderwerp.

Ten slotte heeft de AXA Groep zich van 2016 tot 2018 volledig ingezet voor de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming ("GDPR") door middel van ongeveer 30 specifieke projecten binnen de AXA Groep, waarbij meer dan 300 personen en entiteiten in 16 landen betrokken waren. De AXA Groep onthaalde de nieuwe Europese verordening met open armen, die in lijn lag met haar eerdere verbintenissen aan haar stakeholders.

Meer informatie vindt u in sectie 7.5 Bedrijfsvoering - Verantwoord gebruik van gegevens en gegevensbescherming - Gegevensbescherming".

Integratie van mensenrechten in het bedrijfsproces

Als verzekeraar streeft AXA ernaar om criteria op het gebied van milieu, maatschappij en bestuur (ESG) (met inbegrip van de mensenrechten) te integreren in haar verzekeringsprocessen, in overeenstemming met AXA's verbintenis ten aanzien van de Principles of Responsible Insurance van de Verenigde Naties. Bovendien worden in de onderschrijvingsrichtlijnen de verboden activiteiten gedefinieerd en de verzekeringspolissen van AXA opgenomen die de verzekeringsactiviteiten in sectoren met een hoog risico, die direct of indirect verband kunnen houden met mensenrechten, reguleren.

AXA streeft ernaar de rechten van haar klanten te verdedigen en tegelijkertijd de negatieve gevolgen van de levering van verzekeringsproducten en -diensten aan haar professionele klanten te voorkomen of te beperken, door:

- voor een eerlijke behandeling van alle klanten te zorgen;
- producten en diensten aan te bieden die sociale uitsluiting helpen verminderen en verzekerden in staat stellen positieve gezondheids- en veiligheidsresultaten te bereiken;

- klanten de middelen te verschaffen om zich uit te drukken en om eventuele geschillen met bedrijven van de AXA Groep op te lossen, in het bijzonder door middel van specifieke klachtdiensten.

Zie, voor meer details over de integratie van de ESG-criteria in producten en diensten, de secties 7.3 "Milieu en klimaatverandering - Beleggingen" en 7.4 "Inclusieve verzekering - Maatschappelijke vraagstukken in verband met de economische activiteit" van dit jaarverslag.

Zie, voor meer informatie over de bescherming van de mensenrechten in het kader van de beleggingen van AXA, de sectie 7.3 "Milieu en klimaatverandering - Beleggingen" van dit jaarverslag.

Milieubescherming en de strategie van AXA

Het milieubeleid van de AXA Groep, beschikbaar op de website, beschrijft de belangrijkste acties om de directe en indirecte milieueffecten van AXA te verminderen.

Met name in 2013 kwamen de ambitieuze milieudoelstellingen van AXA voor tegen 2020 centraal te staan in de strategie van AXA, waarbij een bijzondere aandacht is weggelegd voor de vermindering van de koolstofuitstoot, een van de belangrijkste veroorzakers van de klimaatverandering.

AXA streeft er ook naar haar *indirecte* impact op het milieu tot een minimum te beperken door haar klanten verzekerings- en beleggingsoplossingen aan te bieden die milieuvriendelijk gedrag bevorderen.

Een deel van het onroerend erfgoed van AXA is BREEAM-, LEED-, HQE-gecertificeerd. Voor meer details over de certificeringen van AXA verwijzen wij u naar sectie 7.3 "Milieu en klimaatverandering - Operaties (intern milieubeheer) - Milieuprestaties 2018 - Energieverbruik" van dit jaarverslag.

Meer details over de strategie, het beleid, de doelstellingen en de resultaten, vindt u in sectie 7.3 "Milieu en klimaatverandering - Beleggingen" van dit jaarverslag.

Activiteiten op het gebied van verantwoord beleggen

Als belegger streeft AXA ernaar om de ESG-criteria te integreren in haar beleggingsstrategie. In overeenstemming met het algemeen RI-beleid dat beschikbaar is op de website van de AXA Groep, heeft de groep vijf sectorale beleidslijnen opgesteld om de uitdagingen aan te pakken die voortvloeien uit beleggingen in sectoren die vanuit een ESG-perspectief bijzonder gevoelig liggen. Deze richtlijnen hebben zowel betrekking op mensenrechten als op milieuoverwegingen (zoals controversiële wapens, tabak, de winning van kolen, palmolieproductie) en zijn onderworpen aan een jaarlijkse certificeringsprocedure door de entiteiten van de Groep.

Voor meer informatie over het bestuurskader, het beleid, de doelstellingen en de resultaten van AXA op het gebied van verantwoord beleggen, zie sectie 7.3 "Milieu en klimaatverandering - Beleggingen" van dit jaarverslag.

Activiteiten op het gebied van verantwoorde inkopen

Als zakenpartner maakt AXA gebruik van dienstverleners en leveranciers, waaronder een verscheidenheid aan professionele diensten en adviesbureaus, maar ook bedrijven die technische en onderhoudsdiensten verlenen.

De AXA Groep zorgt ervoor dat ze samenwerkt met dienstverleners en leveranciers die voldoen aan AXA's normen betreffende het respect voor mensenrechten en het milieu. Zie, voor meer informatie, sectie 7.5 "Bedrijfsvoering - Verantwoord inkopen" van dit jaarverslag.

KLOKKENLUIDERSPROCEDURE

De huidige klokkenluidersprocedure stelt alle stakeholders (medewerkers, zakenpartners, enz.) in staat om hun twijfels onverwijld te delen en/of elke praktijk, actie of gedrag dat zij ongepast, onwettig of onethisch vinden, te melden. Meldingen kunnen binnen de betreffende entiteit worden gedaan, maar ook rechtstreeks aan de Groep. Sinds 2017 beschikt de Groep over een speciale elektronische mailbox (speak-up@axa.com), ontworpen om meldingen te ontvangen uit alle geografische gebieden waar de Groep actief is, ongeacht de stakeholders en zonder beperking.

De AXA Groep onderzoekt alle ontvangen meldingen, om het meest geschikte antwoord te geven (interventie van de juiste actoren, inzet van onmiddellijke corrigerende maatregelen en/of beschermende maatregelen, onderzoek, enz.). De verwerking van meldingen verloopt volgens een strikt en onafhankelijk proces, waarbij de belangrijkste stakeholders bij het Vigilance Plan kunnen worden betrokken. De identiteit van de initiatiefnemer van de melding wordt vertrouwelijk behandeld en zonder zijn toestemming (behalve aan de gerechtelijke autoriteiten) mag geen informatie worden medegedeeld die zijn identiteit kan onthullen. Bovendien verbiedt AXA vergeldingsmaatregelen tegen medewerkers die te goeder trouw een melding hebben gedaan en/of hebben deelgenomen aan de vaststelling van de feiten waarop de melding is gebaseerd door het verstrekken van bewijsmateriaal.

Elk bedrijf van de AXA Groep is verplicht om interne regels en een klokkenluidersbeleid te definiëren in overeenstemming met de lokale wet- en regelgeving. In 2018 heeft de Groep, na afweging of haar medewerkers voldoende werden aangemoedigd om eventuele abnormale praktijken te melden, actieplannen opgesteld om de communicatie rond deze procedure te versterken. Deze actieplannen zullen vanaf het tweede kwartaal van 2019 in alle entiteiten van de Groep worden uitgevoerd.

DEELNAME VAN DE STAKEHOLDERS

Het is belangrijk voor AXA om het Vigilance Plan te bespreken met de werknemersvertegenwoordigers van de Groep in Frankrijk en om de dialoog over het Plan voort te zetten met haar medewerkers, aandeelhouders, beleggers, zakenpartners, maar ook met openbare instellingen, internationale organisaties en het maatschappelijk middenveld in het algemeen.

Voor meer informatie over de door AXA uitgevoerde stakeholderdialoog, zie sectie 7.1 "Algemene informatie - Bestuur en dialoog met de stakeholders" van dit jaarverslag.

OPVOLGING VAN HET VIGILANCE PLAN

De AXA Groep zorgt voor de implementatie van alle beleidslijnen en procedures die in dit Vigilance Plan zijn beschreven via een netwerk van gespecialiseerde professionals, met name op het gebied van compliance, vertrouwelijkheid van gegevens, maatschappelijk verantwoord ondernemen en beveiliging.

VERSLAG OVER DE EFFECTIEVE UITVOERING VAN HET VIGILANCE PLAN

In 2018 zijn verschillende werkgroepen, bestaande uit vertegenwoordigers van de teams van de centrale juridische afdeling, de HR-afdeling, de afdeling Corporate Responsibility, de Inkoopafdeling, de afdeling Compliance en de afdeling Risicomanagement, niet alleen betrokken bij de herziening van het Vigilance Plan, maar ook bij de effectieve uitvoering ervan.

Rapportageproces

Een van de eerste stappen in de uitvoering van het Vigilance Plan was de presentatie aan de entiteiten van de Groep, gevestigd in Frankrijk of in het buitenland, van de nieuwe Franse regelgeving met betrekking tot de waakzaamheidsplicht van moedermaatschappijen en opdrachtgevende ondernemingen, evenals de sancties die worden opgelegd bij niet-naleving van de wettelijke verplichtingen die daaruit voortvloeien.

Om het Vigilance Plan van de Groep zo breed mogelijk te verspreiden en de verschillende stakeholders bewust te maken van de volledige inhoud ervan, is bovendien een rapportageproces opgezet voor de entiteiten van de Groep. De entiteiten werd daarom verzocht kennis te nemen van het Vigilance Plan, de bepalingen ervan te bespreken met hun lokale Corporate Responsibility & Compliance managers en hun eventuele opmerkingen over het plan te rapporteren, evenals eventuele moeilijkheden waarop ze zouden kunnen anticiperen en/of die ze zouden kunnen ondervinden bij de uitvoering ervan.

Dit rapportageproces heeft de entiteiten van de Groep in staat gesteld om een interne risicobeoordeling uit te voeren en de gebieden te identificeren die voor verbetering vatbaar zijn voor de implementatie van het Vigilance Plan op hun niveau. Op groepsniveau hebben de conclusies van deze *rapportering* het mogelijk gemaakt om enkele minderheidsentiteiten te identificeren waarvan de interne praktijken en het interne beleid op bepaalde specifieke punten niet strikt in overeenstemming waren met de bepalingen van het Vigilance Plan. Om deze situatie te verhelpen, hebben de betrokken entiteiten, in overleg met de Groep, passende corrigerende maatregelen vastgesteld die lokaal moeten worden uitgevoerd, zoals: de invoering van een mensenrechten- en milieuauditsysteem voor lokale dienstverleners, de opname van clausules inzake corporate responsibility in bepaalde commerciële contracten, of de wijziging van het lokale klokkenluidersbeleid om de mensenrechten en/of het milieu te beschermen.

Klokkenluidersprocedure

Op het niveau van de entiteit zijn de meeste klokkenluidersprocedures van toepassing op ernstige financiële, bancaire en boekhoudkundige inbreuken, de strijd tegen corruptie, gegevensdiefstal,

discriminatie, intimidatie op de werkplek, bescherming van de gezondheid en veiligheid op het werk, en meer in het algemeen schendingen van de wetten, voorschriften en normen van de AXA Groep.

In 2018 werden de entiteiten van de Groep eraan herinnerd dat ze verplicht waren om een klokkenluidersprocedure inzake mensenrechten en het milieu op te zetten of om het toepassingsgebied van hun klokkenluidersprocedure uit te breiden in overeenstemming met de lokale regelgeving. Op de datum van dit jaarverslag zijn de entiteiten van de Groep bezig met het aanpassen van de reikwijdte van hun klokkenluidersprocedure om ook het respect voor mensenrechten en het milieu op te nemen.

XL Group

De in 2018 door AXA overgenomen XL Group-entiteiten, die zich nog in de integratiefase bevinden, zijn er in het bijzonder op gericht om binnen een redelijke termijn te voldoen aan de normen van de AXA Groep en meer in het bijzonder aan de bepalingen van het Vigilance Plan. Deze entiteiten werken bijvoorbeeld al aan de implementatie van *due diligence*-processen die hen in staat zullen stellen om dienstverleners en leveranciers te selecteren die voldoen aan de normen van AXA betreffende respect voor de mensenrechten en het milieu, of om hun interne klokkenluidersprocedure te actualiseren in overeenstemming met de normen van de Groep.

Activiteiten op het gebied van verantwoorde inkopen

In 2018 heeft de AXA Groep haar panel van belangrijkste leveranciers geïdentificeerd aan de hand van een analyse van de leveranciersrisico's per categorie van aankoop en volume. De meeste van de belangrijkste leveranciers werden geëvalueerd, met name dankzij het gespecialiseerde evaluatieplatform EcoVadis. Op basis van deze evaluatie heeft de Groep vastgesteld dat zeer weinig van de belangrijkste leveranciers tekortkomingen vertoonden. EcoVadis heeft hen een plan met corrigerende acties toegezonden dat moet worden uitgevoerd. De belangrijkste leveranciers in het panel van de AXA Groep kunnen om de twee jaar worden geëvalueerd met behulp van de EcoVadis-tool.

De AXA Groep blijft zich inzetten om ook deze principes toe te passen en heeft tijdens de laatste EcoVadis-evaluatie een "Gold"-score gekregen.

De meeste in 2018 afgesloten of verlengde contracten omvatten een "corporate responsibility-clausule" of "CR-clausule", die vereist dat de leveranciers van de Groep sociaal en ecologisch verantwoord zijn en voldoen aan de normen van de Internationale Arbeidsorganisatie. Voor meer informatie over de "CR-clausule", zie sectie 7.5 Bedrijfsvoering - Verantwoord inkopen" van dit jaarverslag.

Deelname van de stakeholders

Met het oog op een efficiënte communicatie tussen medewerkers en het *management* en een constructieve sociale dialoog werd het Vigilance Plan in 2018 aan de werknemersvertegenwoordigers voorgelegd. Dankzij de uitwisselingen met de werknemersvertegenwoordigers van de Groep in Frankrijk

en meer in het bijzonder met de Sociale Commissie van de Franse Groepsraad, zijn sommige bepalingen van het Vigilance Plan in het hart van de sociale dialoog geplaatst.

De AXA Groep wenste ook haar Vigilance Plan te delen met de internationale organisatie CARE, waarmee zij al geruime tijd samenwerkt om belangrijke sociale en/of milieukwesties aan te pakken, zoals de beperking van het risico op rampen, klimaatverandering en financiële inclusie, in het bijzonder om gebieden voor verbetering te identificeren.

Voor meer informatie over CARE, zie sectie 7.3 "Milieu en klimaatverandering - Beleggingen - Klimaat en ESG-"sensibilisering" en engagement - Sensibilisering, lidmaatschappen en partnerschappen" van dit jaarverslag.

Contact

WEBSITE

<https://www.axabank.be/>

E-MAIL

contact@axa.be

VOLG ONS

<https://www.axabank.be/nl/jobs>

OP DE SOCIALE MEDIA

[@AXABankBE](https://twitter.com/AXABankBE)

youtube.com/channel/UCnmpNgS6qpWhXQTC1CCpIIQ/

facebook.com/AXABankBelgie

linkedin.com/company/axa-bank-belgium

AXA BANK BELGIUM NV

**Verslag van de commissaris aan de algemene
vergadering van aandeelhouders over de
geconsolideerde jaarrekening voor het boekjaar
afgesloten op 31 december 2018**

4 april 2019

**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN
AANDEELHOUDERS VAN DE VENNOOTSCHAP AXA BANK BELGIUM NV OVER DE
GECONSOLIDEERDE JAARREKENING VOOR HET BOEKJAAR AFGESLOTEN OP
31 DECEMBER 2018**

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van AXA Bank Belgium NV (de "Vennootschap") en haar filialen (samen "de Groep"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Dit vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 27 april 2017, overeenkomstig het voorstel van de raad van bestuur uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité en op voordracht van de ondernemingsraad. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2019. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van AXA Bank Belgium NV uitgevoerd gedurende 20 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep, die de geconsolideerde balans op 31 december 2018 omvat, alsook de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het overzicht van wijzigingen in het geconsolideerd eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum, en de toelichting met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen. Deze geconsolideerde jaarrekening vertoont een totaal van de geconsolideerde balans van EUR '000' 26.952.589 en de geconsolideerde winst- en verliesrekening sluit af met een winst van het boekjaar van EUR '000' 44.937.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de geconsolideerde financiële toestand van de Groep per 31 december 2018, alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor ons oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de internationale controlestandaarden zoals door de IAASB van toepassing verklaard op de boekjaren afgesloten vanaf 31 december 2018 en nog niet goedgekeurd op nationaal niveau toegepast. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "*Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening*" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Onzekerheid met betrekking tot de inschatting van financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde

Beschrijving van het kernpunt van de controle

De huidige conjunctuur en lage rente omgeving beïnvloeden de inschatting van de reële waarde van financiële instrumenten van de Groep die worden gewaardeerd aan reële waarde. Details met betrekking tot de waardering van financiële instrumenten op jaareinde 31 december 2018 zijn opgenomen in de Toelichting 5 en 6 bij de geconsolideerde jaarrekening. De van toepassing zijnde waarderingsregels worden beschreven in Toelichting 2 bij de geconsolideerde jaarrekening (hoofdstuk 'Financiële activa en verplichtingen').

Voor bepaalde financiële instrumenten is een genoteerde prijs niet direct beschikbaar om de reële waarde te bepalen. Waarderingstechnieken en -modellen die worden gebruikt om de reële waarde in deze gevallen te bepalen, zijn inherent subjectief en maken gebruik van diverse veronderstellingen wat betreft de prijszetting. Daarenboven kunnen vele factoren de bepaling van de reële waarde beïnvloeden en kunnen ze variëren zowel per type instrument als binnen types van instrumenten. Het gebruik van verschillende waarderingsmethoden en veronderstellingen zou tot significant verschillende inschattingen van reële waarde kunnen leiden. Verder worden aanpassingen van de reële waarde opgenomen op bepaalde posities gewaardeerd aan reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening of in het eigen vermogen. Die aanpassingen worden gedreven door de huidige marktomstandigheden, de evoluties in de parameters inzake kredietrisico, het renteklimaat en de financieringskost, allemaal elementen die een impact hebben op de reële waarde van de financiële instrumenten gewaardeerd aan reële waarde.

De belangrijkste aanpassingen van de reële waarde zijn opgenomen in Toelichting 5.4 en 5.5 bij de geconsolideerde jaarrekening. Aangezien het gebruik van verschillende veronderstellingen zou kunnen leiden tot verschillende inschattingen van reële waarde, beschouwen we dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Wij hebben een begrip verkregen van de interne controleomgeving met betrekking tot de waardering van financiële instrumenten, inclusief de controles uitgevoerd op de prijzen en het validatieproces van de modellen. We hebben de gepastheid van de methodologie inzake het validatieproces van de modellen beoordeeld met behulp van onze experts inzake waardering en hebben steekproefsgewijs een herberekening uitgevoerd van de waardering aan reële waarde. Dit houdt een evaluatie in, op basis van onze ervaringen met de gangbare praktijken van de markt, van de marktgegevens, de basisgegevens en van de belangrijkste veronderstellingen gebruikt in de modellen ter bepaling van de reële waarde. Op basis van onze procedures komen we tot de bevinding dat de uitkomst van de directie wat betreft de modellen gebruikt voor de reële waarde van bepaalde financiële instrumenten waarvoor een genoteerde prijs niet direct beschikbaar is, binnen een redelijke en aanvaardbare vork van uitkomsten valt. Tenslotte hebben we de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen met betrekking tot de reële waarde van deze financiële instrumenten beoordeeld, om de naleving te beoordelen van de vereisten van toelichting opgenomen in de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Nauwkeurigheid en volledigheid van de uitgestelde belastingen

Beschrijving van het kernpunt van de controle

De Groep heeft significante bedragen aan uitgestelde belastingvorderingen en –schulden ('uitgestelde belastingen') erkend. De informatie omtrent deze uitgestelde belastingen op 31 december 2018 is opgenomen in de Toelichtingen 6 en 16 bij de geconsolideerde jaarrekening. De toegepaste waarderingsregels worden beschreven in Toelichting 2 van de geconsolideerde jaarrekening (hoofdstuk: 'Belastingen'). Deze uitgestelde belastingen worden enerzijds gedreven door de realiseerbaarheid van de fiscaal overdraagbare verliezen wat afhankelijk is van de realisatie van het strategisch plan. Het gebruik van andere assumpties in het strategisch plan zou andere inschattingen van de toekomstige belastbare inkomens kunnen veroorzaken, wat een effect zou hebben op de inschatting van de uitgestelde belastingvordering. Anderzijds worden de uitgestelde belastingen gedreven door diverse tijdelijke verschillen tussen IFRS en de lokale fiscale regelgeving. Gegeven de complexiteit van de beoordeling van het aangewezen karakter en de stelselmatige toepassing van de gebruikte methode en de assumpties beschouwen we dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

De directie rechtvaardigt de realiseerbaarheid van uitgestelde belastingvorderingen uit fiscaal overdraagbare verliezen consistent op basis van een projectie voor 5 jaar. Op basis van de inschatting van de directie hebben wij beoordeeld dat de fiscaal overdraagbare verliezen recupereerbaar zijn binnen 5 jaar (de meeste fiscaal overdraagbare verliezen zullen gerecupereerd worden voor het einde van 2019). Op basis van deze beoordeling is er voldoende ruimte voorhanden (voldoende verwachte winst in de komende 5 jaar) om te concluderen dat het risico op niet-realiseerbaarheid van de uitgestelde belastingvorderingen beperkt is. Voorts hebben we bijzondere aandacht besteed aan het proces van het identificeren en het nauwkeurig boeken van tijdelijke verschillen tussen IFRS and lokale fiscale regelgeving. Tenslotte hebben we de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen met betrekking tot de uitgestelde belastingen beoordeeld, om de naleving te beoordelen van de vereisten van toelichting opgenomen in de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Kredietrisico en bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen

Beschrijving van het kernpunt van de controle

De gepastheid van de bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen vereist een belangrijke mate van beoordeling vanwege de directie. Het bepalen van bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen in overeenstemming met IFRS 9 vereist een beoordeling van de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen en de beoordeling van een significante toename in het kredietrisico of wanbetaling. Op jaareinde 31 december 2018 is informatie met betrekking tot bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen opgenomen in Toelichting 15 van de jaarrekening, met toepassing van de waarderingsregels zoals beschreven in Toelichting 2 (hoofdstuk: 'Financiële activa en verplichtingen'). De beoordeling van significante toenames in kredietrisico, van wanbetaling met betrekking tot de leningen en de beoordeling van de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen maken deel uit van het beoordelingsproces van de Groep en zijn, onder andere, gebaseerd op macro-economische scenario's, kredietrisicomodellen, elementen die op significante toenames in kredietrisico en wanbetalingen wijzen, de financiële toestand van de tegenpartij, de verwachte toekomstige kasstromen of de waarde van het onderpand. Het gebruik van verschillende modelleringstechnieken, scenario's en veronderstellingen zou tot verschillende inschattingen kunnen leiden van bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen. Aangezien de leningen en vorderingen het belangrijkste deel uitmaken van de balans van de Groep, en gegeven de gerelateerde onzekerheid met betrekking tot de inschatting van kosten van bijzondere waardeverminderingen en de toenemende complexiteit voortkomend uit het gebruik van modellen beschouwen we dit als een kernpunt van de controle.

Onze auditbenadering met betrekking tot het kernpunt van de controle

Onze controlewerkzaamheden omvatten een beoordeling van het algemeen beheer inzake de processen van leningen en vorderingen en bijzondere waardeverminderingen van de Groep, met inbegrip van de processen met betrekking tot de modellen voor het bepalen van de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen. We hebben de opzet en de operationele doeltreffendheid getest van de controles in het proces van de toekenning van leningen en vorderingen, het risicobeheersingsproces en het inschattingsproces voor het bepalen van bijzondere waardeverminderingen.

We hebben de gepastheid van de methodologie voor de validatie van de modellen beoordeeld in samenwerking met onze experts in kredietrisico. Daarnaast hebben we de aflooptest met betrekking tot de Exposure At Default ('EAD'), Probability of Default ('PD') en Loss Given Default ('LGD') beoordeeld. Wat betreft bijzondere waardeverminderingen bepaald op individuele basis hebben we, voor een steekproef van hypotheekleningen een detailnabicht uitgevoerd van door de Groep toegekende leningen. We hebben de veronderstellingen in vraag gesteld onderliggend aan de elementen die op wanbetalingen kunnen wijzen en de kwantificatie inclusief de waardering van het gerelateerde onderpand en de inschatting van recuperatie bij wanbetaling. Deze tests hebben geen significante uitzonderingen aan het licht gebracht. Wat betreft de bijzondere waardeverminderingen voor de 12 maanden of tijdens de looptijd te verwachten kredietverliezen, hebben we de elementen die op significante toenames in kredietrisico wijzen en de macro-economische scenario's in vraag gesteld en hebben we de onderliggende modellen getest inclusief het proces van de Groep inzake de goedkeuring en validatie van modellen. Naar onze mening liggen de door de directie opgenomen bijzondere waardeverminderingen binnen een redelijke vork van uitkomsten in de context van de leningen en vorderingen in het algemeen, en de gerelateerde onzekerheden zoals toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening.

Tenslotte hebben we de volledigheid en nauwkeurigheid van de toelichtingen met betrekking tot de bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen beoordeeld, alsook of de toelichtingen in overeenstemming zijn met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie.

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is de raad van bestuur verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de Groep te ontbinden of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen, of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten; en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de jaarrekening in België.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door de raad van bestuur gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- het concluderen of de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld;
- het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het auditcomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die met het auditcomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (Herzien in 2018) bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag van de geconsolideerde jaarrekening te verifiëren, en verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, en is dit jaarverslag opgesteld overeenkomstig het artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

De op grond van artikel 119, §2 van het Wetboek van vennootschappen vereiste niet-financiële informatie werd opgenomen in het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. De Vennootschap heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op richtlijn 2014/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 met betrekking tot de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote ondernemingen en groepen. AXA Bank Belgium heeft in het jaarverslag verwezen naar de niet-financiële informatie die wordt gepubliceerd op AXA S.A. groepsniveau en heeft additionele informatie toegevoegd op het niveau van AXA Bank Belgium. Overeenkomstig artikel 148, § 1, 5° van het Wetboek van vennootschappen spreken wij ons evenwel *niet* uit over de vraag of deze niet-financiële informatie is opgesteld in overeenstemming met de vermelde richtlijn 2014/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 met betrekking tot de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote ondernemingen en groepen.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening bedoeld in artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Andere vermeldingen

- Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Sint-Stevens-Woluwe, 4 april 2019

De commissaris
PwC Bedrijfsrevisoren cvba
Vertegenwoordigd door

Gregory Joos
Bedrijfsrevisor